MEHMET ORUÇ · YILLIK KÜLLİYAT

MEHMET ORUÇ

1994

YILLIK KÜLLİYATI

KİTAP EDİSYONU · MİNION PRO
365 yazı · 171,613 kelime
17 × 24 cm · 11,5 punto

KİTAP EDİSYONU · 1994

Bir yılın bütün yazıları

Mehmet Oruç’un 1994 yılında yayımlanan 365 yazısı, tarih ve başlık sırası korunarak tek bir kitap cildinde bir araya getirildi.

Metinler doğrulanmış dijital arşiv kayıtlarından alınmış; imla ve ifade özellikleri korunmuştur. Yalnızca sayfa düzenini bozan teknik boşluklar ve görünmez karakterler temizlenmiştir.

Bu kitap edisyonu, yazıları zorunlu olarak yeni sayfadan başlatmaz. Başlık ve ilk paragraf birlikte tutulur; uygun alan bulunduğunda sonraki yazı aynı sayfada devam eder. Böylece kitap ritmi korunurken gereksiz boş sayfalar azaltılır.

> **DİZGİ NOTU**
> Minion Pro 11,5 / 16 punto · 17 × 24 cm kitap boyu · tek sütun · aynalı baskı marjları için hazırlanmış iç blok.

1994 DİZİNİ

İçindekiler

Ocak

Muaz Hazretlerinin Şehâdeti 013
"Ben Atımı Ona Hediye Ettim" 015
"Resûlullaha Selâmımı Arz Et!" 017
Cihânın Efendisi 019
Farklı Takvimler 021
Valinin Dört Kusuru 022
Fakirler Listesindeki Vali 024
Mi'râc Kandili 026
Mi'râc Bedenen Olmuştur 028
Allahü Teâlânın Övdüğü Kimse 030
Dili Yorulduğunda Tefekür Ederdi 032
Herkese İyilik Etmek 034
Felsefe Nedir? 036
Felsefenin Dindeki Yeri 038
Tasavvuuf ve Felsefe 040
Milletleri Ayakta Tutan Kuvvet 042
Osmanlıların Dine Hizmeti 043
Osmanlı Devleti Nasıl Yıkıldı? 045
"Önce Mâneviyatları Sarsılacak" 047
Bir Müsteşrik Gözüyle İslâmiyet 049
Umreye Gitmek 051
Şa'bân Ayının Üstünlüğü 053
Kamerî, Şemsî Sene 055
"Önce Zarûrî Olanları Öğren!" 057
"Mekke'den Gelen Var mı?" 058
Berât Gecesi 060
"Eğer Bismillah Deseydin..." 062
Resûlullaha Çok Benzerdi 064
"Allah Yolunda Her Sıkıntıya Râzıyız" 066
"İyi Rü'ya Görmüşsün" 068
İyiliğin Karşılığı 069

Şubat

Namaz Her Devirde Kılındı 073
"Namaz Nûrdur" 074
"Halimi Ancak Sen Biliyorsun" 076
Namaz Kılmıyanın Hâli 078
Namaz Kötülüklerden Alıkoyar 080
Kadınların Örtünmesi 082
Kadının Dinimizdeki Yeri 084

Hayal Peşinde Koşmak 086
Haram, Rûha Değil, Nefse Tat Verir 088
Bilenle Bilmiyen Bir Olur mu? 090
Yarın Ramazan 092
Terâvîh Namazı 094
En Kıymetli Ay 096
Ramazân-ı şerîfe Hürmet 098
Oruç Tutmamakta Özür 099
Her Geceyi Kadir Bilmek 102
Orucu Bozan Şeyler 103
Orucu Bozmayan Şeyler 105
Farklı Ramazan İmsâkiyeleri 107
"Oruç Tutun Sıhhat Bulun!" 109
Oruç Tutmanın Sevâbı 110
Zekât Vermenin Önemi 112
Zekât Vermiyenlerin Hâli 114
Öşür Vermek Farzdır 115
Zekâtın Hesap Günü 117
Hayır Kurumlarına Zekât 118
Sadaka Vermenin Fazîleti 120
Zekât ve Sadaka 121

Mart

Magfiret Ayı 125
Oruç Keffâreti 127
Kur'ân-ı Kerîm ve Ramazan Ayı 129
Kur'ân-ı Kerîme Hürmet 130
Sadaka-i Fıtr 132
Vedâ Haccı 134
"Sözümü İyi Dinleyiniz!" 136
Resûlullahın Duâsı 138
En Kıymetli Gece 140
Oruçlunun Sevinci 142
Resûlullahın Güzel Ahlâkı 144
Ana-Babanın Rızâsı ve Bayramlar 145
Bayram Günleri 147
Câmiye Gitmenin Edepleri 149
Şevval Ayında Oruç Tutmak 150
Da'vete Gitmek 152
Sâlih Müslüman Olmak 153
İlimsiz Amel 155
Hayâ ve Îmân 157
Allah İçin Yapılmayan İbâdetler 159
Nevruzun Dinimizdeki Yeri 161
İyi Arkadaşın Önemi 162
İbâdeti Muhâfaza Etmek 164
Herkes Hesap Verecektir 166
"Yâ Rabbî Sen de Râzı Ol!" 168
Bir Günahkârın Evliyâ Olması 169

Zulmün Cezâsı 171
Ölüm Ânî Gelir 173
"Kırk Altınım Var" 175
Zenbildeki Sır 177
Kötü Huy Nedir? 179

Nisan

Kötü Huydan Kurtulmak İçin 183
Zararlı Arkadaş 185
Hilye-i Saâdet 187
Arap Siyah Demek midir? 188
Resûlullahın Örnek Ahlâkı 190
Sıkıntılara Katlanmak 192
Herkese İyilik Ederdi 194
Resûlullahın Kadınlarla Sözleşmesi 196
Başkasının Malını İzinsiz Kullanmak 197
Kalb ve His Organları 199
Bilmemek Özür Değildir 201
"Müslüman Sihir Yapmaz" 203
Dinimize Göre Tedavi Şekilleri 205
Cinlere İnanmak 207
Görülmeyen Varlıklara İnanmak 209
Cinlerin de İyisi Kötüsü Vardır 211
Haccın Fazileti 213
Haccın Edâ şartları 215
Hacda İhrâm ve Hükümleri 217
Haccın Vâcibleri 218
Haccın Sünnetleri 220
Kabr-i Saâdeti Ziyâret 222
İnsanlara Faydalı Olmak 224
Nasıl Bir İnsan Olmalıyız? 226
Allah Sevgisi 228
Cinlerin Zararından Korunmak İçin 231
Kibir Nedir? 233
Kibirlenmek Niçin Günâh? 234
Bildiği İle Amel Etmiyenin Hâli 236
"Kibri Sebebiyle Yok Ettim" 238

Mayıs

İnsanın Şerefi Ne İle Olur? 242
Nefsini Ayaklar Altına Aldı 243
Dinimiz Bölücülüğü Yasaklar 245
Gusül Abdesti 247
Sünnete Uygun Gusletmek 249
Dinimizin Sağlığa Verdiği Önem 250
Müslümanların Tıb İlmine Hizmeti 252
Kur'ân-ı Kerîm Abdestsiz Okumak 254

"Temiz Olanları Severim" 256
Abdestin Faydaları 258
"Beni Allahü Teâlâ Nikâhladı" 260
Yüzlerce Esir Serbest Bırakıldı 262
Müslümanlar Rahat Ettiler 264
"Herşeyi Öğreniniz!" 266
Müslümânların Fen İlmine Hizmeti 268
Kurban Kesmek 270
Kurban Kesme Günleri 272
Kurbanlık Hayvanın Vasıfları 274
Bugün Terviye Günüdür 276
Yarın Bayram 278
"Cenâb-ı Hak Oğlunu Kurban Etmeni İstiyor." 279
"Tek Arzum Cenâb-ı Hakkın Rızâsıdır!" 281
"Babacığım, Emri Geciktirme!" 283
"Adağını Yerine Getir!" 285
İslâmiyetten Uzaklaştıkça 287
Dünya ve Âhıret Rahatı İçin 289
Herşeyin Başı Sağlıktır 291
Ağız Temizliği ve Misvâk 293
İlk Kurulan Sağlık Tesisleri 295
Çok Kimsenin Hidâyetine Sebep Oldu 297
Nikâhının Yapıldığı Yerde Vefât Etti 299

Haziran

Müslüman Olma Şerefine Nâil Oldu 303
İslâmiyet ve Fen 304
"Yerleri ve Gökleri Görmüyorlar mı?" 306
Körü Körüne İslâm Düşmanlığı 308
Müslüman Kültürlü Olmalıdır 310
Dört Güzel Haslet 312
"Bin Sürü Fedâ Olsun!" 314
Resûlullahı Ziyârette Edeb 316
"Kızlarım Allaha Emânet" 318
Âlimin Kanı Zehirli midir? 320
Hicrî Yılbaşı 321
Gördüğünden İbret Almak 323
Resûlullahın Evlilikleri 325
"Yâ Ömer! Seni Üzüntülü Görüyorum!" 327
Cahiliye Âdetinin Kalkmasına Sebep Oldu 329
İki Önemli Sebep 330
"Cenâb-ı Hakkı Nasıl Bilirsin?" 332
Aşûre Günü 334
"Rabbinin İsmiyle Oku!" 336
Kur'ân-ı Kerîmin İfade Gücü 338
Kur'ân-ı Kerîmi Anlamak Mümkün mü? 340
Kur'ân-ı Kerîm Bilgileri 342
Kur'ân-ı Kerîm Okuma Sevabı 344
Kârun'un İbretli Hâli 345

Yerin Dibine Battı 347
"Peki, Dinimizi Nereden Öğreneceğiz?" 349
İbâdetler On Kısımdır 351
Kazancın En Hayırlısı 353
Veren El Alan Elden Üstündür 355
İnsanların En Faydalısı 357

Temmuz

Vecîz Sözler 360
Vecîz Sözler 362
Vecîz Sözler 363
Mûcize, Kerâmet ve İstidrâc 365
Mûcize ve Kerâmet Arasındaki Fark 367
Mûcizeye, Kerâmete İnanmanın Hükmü 369
Sihir, Büyü ve İstidraç 371
"Musibet Olduğunu Anlamıyorlar" 373
İyi ve Kötü Hasletler 375
Bire On 377
İsraf Nedir? 379
"Suyu Niçin İsrâf Ediyorsun?" 381
İsraftan Kurtulmak İçin 383
Ehl-i sünnet itikâdı 385
Yatmadan Önce Yapılacak Dört Şey 389
"Bu Mektubu Kim Götürür?" 391
Akılsız Adam! 393
Kur'ân-ı Kerîm Okuma Sevâbı 395
Alış Verişte Kolaylık Göstermek 397
Alış Verişte Fakirleri Sevindirmek 399
Alış Verişte Âhıret Kârını Düşünmek 401
Alış Veriş Cenâb-ı Hakkı Unutturmamalıdır 403
"Onlar Garip Kalacaklar" 405
Müslüman Sözünde Durur 406
Âhıreti Dünyaya Tercih 408
Din Düşmanlarının Hîleleri 410
İki Yüzlülerin Hâli 412
His Organlarına Güvenmek 414
"Aklı Yok ki Göresiniz!" 416
İnanmamak Büyük Nasipsizliktir 418
"Üç Gündür Açız" 420

Ağustos

Çok Merhametli İdi 423
Yeter ki Samimi Bir Şekilde İstensin 424
Tarih Gösteriyor ki.. 426
Nimetlerin Elden Gitmesinin Sebebi 428
Dinimizi Öğrenmek İçin 430
Resûlullahın Yolundan Ayrıldıkça 432

Güve'nin Yok Ettiği Yazılar 434
"Ağlamanın Sebebi Nedir?" 436
Gençliğe Sahip Çıkmak 438
Din Kardeşliği 440
İslâm Düşmanlarının İkiyüzlülüğü 442
Müslümandan Kimseye Zarar Gelmez 444
Hazret-i Süleyman'ın Arkadaşı 446
"Sana Kim Haber Verdi?" 447
Allahü Teâlâ, Kullarına Zulmetmez 449
Nefsin Yaratılması 451
Kalbi Bozuk Olanlar 453
Mevlid Kandili 455
Mevlid Merâsimleri 456
Mevlidin Faydaları 458
Karanlık Aydınlığa Dönüştü 460
O'na Lâyık Ümmet Olabilmek 462
Peygamber Efendimizi Sevmek 464
"Sen Olmasaydın..." 466
Sabrın Böylesi 468
"Hîle Yapan Bizden Değildir!" 470
Kazanç ve Rızık 471
Alırken Eksik, Verirken Fazla Vermek 473
Kendinden Başkasını Düşünmemek 475
"Buyur Yâ Sıddîk!" 477
Günâha Pişmanlığın Mükâfatı 479

Eylül

Fıkıh İlminin Önemi 482
Kur'ân-ı Kerîmden Hüküm Çıkartmak 484
Mezhebe Uymanın Önemi 486
İmâm-ı A'zam Hazretleri 488
Bereketli Yemek 490
"Bu Yükün Altından Nasıl Kalkarım?" 492
Îmân Etmede Aklın, Mantığın Yeri 494
Din, Niçin Gönderildi? 496
Amellerde Niyetin Önemi 497
Sonsuz Saâdet Yolu 499
Resûlullaha Tâbi Olmak 501
"Başını Kaldır!" 503
"Âhıret Yolculuğuna Hazır mısınız?" 505
İslâmiyeti Bilmiyenlerin Acınacak Hâlleri 506
Beşikten Mezara Kadar İlim 508
Arsa, Sahibine Geri Verildi 510
İlim Yoksa İslâmiyet Olmaz 512
Tevbe Eden Âbid 514
Cennet Ni'metleri 516
Namaz Her Devirde Vardı 518
Namaz, Kötülüklerden Uzaklaştırır 520
Namazın Oniki Şartı 522

Namazda Temizliğin Önemi 524
Yabancı Kadına Bakmanın Günâhı 526
Vakit, Namazın Şartıdır 527
Namazın İçindeki Farzlar 529
Dinde Kolaylık Ne Demektir? 531
Başarılı Olmanın Üç Şartı 533
İlim ve Muhabbet 535
"Ölümü Çok Hatırlayın!" 537

Ekim

Ölüm Ansızın Gelir 540
Ölüm Alâmetleri 541
Ölümden Sonra Yapılacak İşler 543
Hesap Günü 545
Balıklar İmdâdına Yetişti 546
Cenâzeye Karşı Son Vazifelerimiz 548
Baş Sağlığı Dilemek 550
Kabir Ziyâretinin Faydası 552
Kabir Nasıl Ziyâret Edilir? 553
Firavun'un Zulmü 555
Firavun'un Boğulması 557
"Benim İçin Ne Amel İşledin?" 558
"İki Zıt Şey Birlikte Sevilmez" 560
İyi Kimselerle Görüşmelidir 562
Âhıret Bilgileri Nasıl Anlaşılır? 564
"Oğlumu Affettim!" 566
"O'na Söyle Hemen Îmân Etsin!" 568
Ortalık Zifiri Karanlık Oldu 570
Resûlullahın Teklifi: "Develere soralım!" 571
"Aradığın Kimse Benim" 573
İmâm-ı Ebû Yûsüf Hazretlerinin Nasîhat Mektubu 575
İslâmiyette Hoş Görü Esastır 577
"Biz Da'vâmızdan Vazgeçiyoruz" 579
Dinimizde Zorlama Yoktur 581
Halîfe Sabaha Kadar Nöbet Tuttu 583
"Niçin Yolunu Değiştirdin?" 584
Herkese Hayır Duâ 587
"Bu Adâlet Ancak Hak Dinde Olur!" 588
"Vergilerinizi Geri Alınız!" 590
"Zâlimleri Hiçbir Zaman Affetmem!" 592
"Niyetin Hâlis Olsun!" 594

Kasım

"Sen Hiç Üzülme!" 600
Avrupa Medeniyetinin Kaynağı 601
Endülüs Fâciâsının Sebebi 603
Kötülüğe Karşılık Yine İyilik 605

Eksilmeyen Yemek 607
Saâdet Nedir? 609
Yobaz Olan Kim? 610
Çalışmak, Araştırmak İbâdettir 612
Üç Çeşit Yobaz Vardır 614
İslâmiyette Hurâfe Yoktur 616
Bersîsâ'nın Hazîn Sonu 618
Şeytanın Son Hîlesi 620
Tasavvuf Nedir? 622
Dünya ve Âhıret Huzûru İçin 623
Önce Fıkıh İlmi 625
Dimyat'a Pirince Giderken.. 627
Herkese İyilik Etmek 629
"Yalan Söylüyorsun!" 631
"O'nu ve Sarayını Yere Geçiriverdik" 633
"Canavarlarından Birini Musallat Et!" 635
"Nasıl Ağlamayayım ki!" 637
"Mazlumlar Kurtulacak!" 639
Her Canlıya Merhamet 641
Gıybet Nedir? 643
Şeytanın Dostları 645
Yüz Şehid Sevâbı 646
"Siz, Açılmamış Kısmını da Açarsınız!" 648
"Siz Katığınızı Yemişsiniz!" 650
Beşyüz Yıllık Amel 652
İyi Kadınların Ölümü 654

Aralık

Yâ Rabbî! Ümmet-i Muhammedden Eyle! 657
Cennetin Anahtarı Nedir? 659
Mübârek Üç Aylar 661
Receb Ayına Hürmetin Karşılığı 662
"Kimse Bana Hediye Göndermiyor!" 664
Rü'yâda Bildirilen Beş Sır! 666
Regâib Kandili ve Mübârek Geceler 668
Hazret-i Ali'nin Duâsı 670
Mübârek Ayların ve Gecelerin Önemi 672
Sıkıntıların Sebebi 674
İnanmıyanın Kabirdeki Hâli 676
Ölüm Vakti Gelince 678
İslâmiyetin En Büyük Düşmanı 679
Ekber Şah Çok Geç Uyandı 681
"Yetişin! Tanrımızı Kurban Edecekler!" 683
Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî 685
Renk Cennete Girmeye Mani Değildir 687
"Kokun Ne Kadar Güzel!" 689
İslâmiyyette Ruhbânlık Yoktur 691
Kötü Zanda Bulunmak 693
"Kulum Beni Nasıl Zannederse..." 694

Hâdiselerin İyi Taraflarını Görmeli 696
"İftirâya Uğrayasın" 698
Kelime-i Tevhîdin Fazîleti 700
"Sû-i zandan Kendinizi Koruyun!" 702
Kötü Zan Sıkıntı Getirir 704
"Haya Îmândandır" 706
Îmânsız Gitmenin Sebepleri 708
Mi'râc Hâdisesi 709
İsrâ ve Mi'râc 711
Yılbaşı ve Noel 713

1994 YILLIK KÜLLİYATI

01

Ocak

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 OCAK 1994 · KAYIT 10000

Muaz Hazretlerinin Şehâdeti

Sa'd bin Muaz, hazretleri Hendek savaşında ağır bir yara almıştı. Yarası ağırlaşıp, durumu şiddetlenmişti. Peygamber efendimiz, yanına gelip onu kucakladı ve:

- Allahım, Sa'd, senin rızân için senin yolunda cihad etti. Resûlünü de tasdik etti. Ona kolaylık ihsân eyle, buyurarak duâ etti.

Sa'd bin Muaz, Peygamber aleyhisselâmın bu sözlerini duyunca gözlerini açıp şöyle fısıldadı:

- Yâ Resûlallah! Sana selâm ve hürmetler ederim. Senin, Allahü teâlânın peygamberi olduğuna şehâdet ederim.

Cebrâil aleyhisselâm, Peygamber efendimize gelip:

- Yâ Resûlallah! Bu gece senin ümmetinden vefât edip de vefâtı melekler arasında müjdelenen kimdir? dedi.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz hemen Sa'd bin Muaz'ın halini sordu. Evine götürüldüğünü söylediler. Peygamber aleyhisselâm yanında Eshâb-ı kiram'dan bazıları olduğu halde süratle Sa'd bin Muaz'ın yanına gitti.

Yolda süratli gitmeleri sebebiyle Eshab-ı kiram:

- Yorulduk Yâ Resûlallah, dediler.

Bunun üzerine, Peygamber efendimiz:

- Melekler Hanzala'nın cenazesinde bizden önce bulundukları gibi Sa'd'ın da cenazesinde bizden önce bulunacaklar. Biz önce yetişemeyeceğiz, buyurarak hızlı gitmelerinin sebebini açıkladı.

Peygamber efendimiz, Sa'd bin Mu'az'ın yanına gelince onu vefat etmiş olarak buldu. Baş ucuna durup, Sa'd bin Muaz'ın künyesini söyleyerek:

- Ey Ebâ Amr! Sen reislerin en iyisi idin. Allah sana saâdet, bereket ve en hayırlı mükâfatı versin. Allaha verdiğin sözü yerine getirdin. Allah da sana vadettiğini verecektir, buyurdu.

İçerde Sa'd bin Muaz'ın cenazesi yalnızdı. Başka kimse yoktu. Resûl aleyhisselâm adımlarını gayet geniş açarak evin içinde yürüyordu. Bu durumu

görünce yavaşladım. Durmamı işaret edince de durdum. Sonra da geriye döndüm. Resûl aleyhisselâm içerde bir müddet durdu. Sonra dışarı çıktı. Çıkınca:

- Yâ Resûlallah, niçin öyle yürüdünüz? dedim.

- Böylesine kalabalık bir mecliste buyunmadım, melekler dolmuştu. Meleğin biri beni kanadı üzerine aldı da ancak öyle oturabildim, buyurdu.

Sonra, Sa'd bin Muaz'ın lâkabını söyleyerek:

- Sana âfiyet olsun Yâ Ebâ Amr! Sana âfiyet olsun Ya Ebâ Amr! Sana âfiyet olsun Yâ Ebâ Amr, buyurdu.

Onun vefatı Resûl aleyhisselâmı ve Eshâb-ı kirâmı çok üzdü. Gözyaşı döküp ağladılar. Cenazesinde bütün Eshâb-ı kiram toplandı. Peygamber aleyhisselam cenaze namazını kıldırdı, cenazesini taşıdı. Eshâb-ı kirâm, Sa'd bin Muaz'ın cenazesini taşırken:

- Yâ Resûlallah! Biz böyle kolay taşınan cenaze görmedik, dediler. Bunun üzerine Peygamber aleyhisselam:

- Melekler indi onu taşıyorlar, buyurdu.

Cenazesi giderken münafıklar da kötülemek için ne kadar da hafif dediklerinde, Peygamber aleyhisselâm:

- Sa'd'ın cenazesine yetmişbin melek indi. Şimdiye kadar yeryüzüne bu kadar kalabalık halde inmemişlerdi, buyurdu.

Cenaze namazını bizzat Resûlullah efendimiz kıldırdı.

Ebû Said-i Hudri, dedesinin şöyle dediğini nakletmiştir:

- Sa'd bin Muaz hazretlerinin kabrini kazanlardan biri de bendim. Ona kabir kazmaya başlayınca biz kazdıkça etrafa kabirden misk kokusu yayıldı.

Sa'd bin Muaz defnedilirken birisi kabrinden bir avuç toprak almıştı. Sonra onu evine götürünce o toprak misk oldu. Cenazesi kabre indirilirken Peygamber aleyhisselam kabri başında oturup, mübârek gözleri yaşardı.

Hazret-i Sa'd bin Muaz, ancak beş sene kadar Resûl aleyhisselam ile beraber bulunup, daima cihad etti. Saadetle yaşadı. 37 yaşında olduğu halde genç olarak şehid oldu ve rahmete kavuştu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 OCAK 1994 · KAYIT 10001

"Ben Atımı Ona Hediye Ettim"

Tabiînden Rebî'bin Heysem hazretleri kimseye bedduâ etmezdi. Başına gelen herşeye sabreder, tevekkülünü bozmazdı.

Birgün namaz kılarken yirmi bin dirhem değerindeki atının çalındığını gördü. Fakat ne namazı bozdu ve ne de üzüldü. Yanında bulunanlar:

- Nasıl oldu bu iş, yazık oldu atına, diye kendisini teselli ediyorlardı.

O ise:

- Atın yularını çözerken çalan adamı görmüştüm, dedi.

Onların:

- O halde niçin mânî olmadınız? demeleri üzerine:

- Atımdan daha sevimli olan birşey ile, yâni namaz kılmakla meşguldüm. Onu kaçıramazdım, onun için, dedi.

Adamlar hırsıza bedduâ etmeye başlayınca, onlara dedi ki:

- Hayır bedduâ etmeyin. Ben atımı ona hediye ettim. Sadakam olsun.

Rebî'bin Heysem hazretleri gözünü haramlardan o derece korur ve etrafına bakınmazdı ki, bâzıları onu kör zannetmişlerdi. Yirmi sene Abdullah İbn-i Mes'ud'un ile beraber bulundu. Hatta İbn-i Mes'ud hizmetçisi onu görünce:

- A'mâ dostun geliyor, derdi.

İbn-i Mes'ud da onun bu sözüne gülerdi. Çünkü onu içeri almak için kapıyı açtığı zaman gözlerini kapamış ve başını yere eğmiş görürdü.

Birgün İbn-i Mes'ud ile demirciler çarşısına gitti. Orada körüklerin üfürüp ateşlerin alevlendiğini görünce, Cehennem ateşini hatırlayarak düşüp bayıldı.

İbn-i Mes'ud hazretleri namaz vaktine kadar başı uçunda beklediyse de, ayılmadığını görünce, onu arkasına alarak evine getirdi ve tam 24 saat baygın kaldı. Bu sebepten beş vakit namazını kılamadı. Başından ayrılmayan İbn-i Mes'ud hazretleri:

- İşte Allah'tan böyle korkulur demiştir.

Kimseyle münakaşa etmez, kimseye kötü söylemezdi. Birgün kendisine biri kötü sözler söyleyince, ona:

- Söylediklerini Allahü teâlâ duyuyor. Şayet ben, Cennet ile aramdaki güçlükleri aşıp Cennete girersem, senin sözlerinin bana zararı yoktur. Eğer Cennete giremezsem, söylediklerinden de kötü bir insanım, buyurdu.

Birgün kapının önünde otururken, atılan bir taş alnına gelip alnını kanatmıştı. O, bir taraftan kanı silerken, bir taraftan da kendi kendine:

- Ey Rebî! Bu taş sana ders olsun. Bir daha kapıya çıkma, diye içeriye girdi ve ölünceye kadar bir daha dışarı çıkmadı.

Rebî bin Heysem'e:

- Nasıl sabahladın? diye sorulduğunda:

- Zayıf ve günahkâr olduğumuz halde sabahladık. Rızkımızı yiyor ve ecelimizi bekliyoruz, derdi.

Rebî bin Heysem Allahü teâlânın verdiği ni'metlerin şükrünü ifâ edebilmek ve ömür sermayesini kullanarak âhiret için dünyadan azık toplamak lâzım olduğunu bilir ve bu yollardan, Rabbini tanıyıp O'na kavuşmaya çalışırdı. Hatta evinde bir mezar kazdı. O mezarda yatar uyurdu ve Mü'minûn sûresi 99'uncu "Ey Rabbim! Beni dünyaya gönder de, iyi amelde bulunayım." meâlindeki âyet-i kerîmesini okur, sonra kalkar ve kendi kendine:

- Ey Rebî! İstediğin reddedilip geri dönemiyeceğin gün gelmedi, fırsatı ganîmet bilerek Rabbine ibâdet eyle, derdi.

Hikmetli sözleri çoktur. Kalblere tesir eden sözlerinden biri şöyledir:

"Bir âlim, nasıl olur da ilmine riyâ karıştırabilir? Çünkü o bilir ki, Allahın rızâsı olmaksızın elde edilen ilim, başından bozuktur. O halde bozuk, batıl olan bir şeyle insanlara nasıl gösterişte bulunabilir?" Bir arkadaşına yazdığı bir mektubunda şöyle diyordu:

"Ey kardeşim! Kendine nasihat eden yine kendin ol. Bir noksanın olduğu zaman, kardeşlerinin seni uyarmalarını bekmele! Bu güzel haslet, artık kendisine veda edilen birşey oldu. Vesselâm."

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 OCAK 1994 · KAYIT 10002

"Resûlullaha Selâmımı Arz Et!"

Sa'd bin Rebî' hazretleri, Eshâb-ı kiram'ın büyüklerindendir. Resûl aleyhisselâmın bi'setinin onbirinci senesinde, Akabe mevkinde altı Medineli İslama girdi. Gelecek yıl, aynı yerde bulaşacaklarına dair Peygamber efendimize söz verdiler.

Bir sene sonra, hac mevsiminde, aralarında, geçen yıl müslüman olan altı zat da olmak üzere on iki kişi Mekke'ye geldi. Bunlardan birisi de Sa'd bin Rebî' idi. Resûlullah efendimiz ile Akam ile Akabe denen küçük vâdide, geceleyin gizlice buluştular.

Peygamber efendimize:

"Allahü teâlâya hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zinâ etmemek, çocuklarını öldürmemek, kimseye iftira etmemek, hiçbir hayırlı işe karşı çıkmamak." hususunda biat ettiler. Söz verdiler.

Peygamber efendimiz de onlara:

- Verdiği sözde duranın, ücret ve mükâfatına Allahü teâlâ garanti vermiş, onlara Cenneti hazırlamıştır. Kim insanlık icabı, bunlardan birini işler de, ondan dolayı dünyada cezaya uğratılırsa, bu ona keffâret olur! Kim de yine bunlardan insanlık îcâbı birini işlerse, yaptığı o şeyi Allahü teâlâ gizler, açığa vurmazsa, onun işi Allahü teâlâya kalır. Dilerse onu bağışlar, dilerse azâba uğratır, buyurdu.

Ayrıca, Resûl aleyhisselâm ile bu oniki seçkin zât arasında şöyle bir anlaşma da yapıldı:

" Gerek sıkıntı ve darlıkta ve gerekse rahatlık zamanında söz dinlemek ve itaat etmek, başta gelir. Resûlullah, bizzat, onların üstünde bir tercihe sahip olup, ona karşı itaatli olacaklardı." Medineli müslümanlar, bu görüşmelerden sonra, memleketlerine geri döndüler. Onların aralarında İslâmı duyurmaya ve yaymaya devam ettiler.

Sa'd bin Rebî" ikinci Akâbe biatında da bulunarak, Resûl aleyhisselâma iki defa biat etmiştir.

Peygamber efendimiz Mekke'den Medine'ye hicret buyurduklarında, Muhacirler ile Ensâr'ı birbirlerine kardeş yaptı.

Hazret-i Sa'd, Bedir ve Uhud gazâlarında bulundu. Uhud'da büyük kahramanlıklar gösterdi. Vücûdu delik deşik oldu. Uhud muharebesinde, bir ara, müslümanlar arasında karışıklık başladı. Hazret-i Sa'd o zaman, gevşeklik göstermedi. Eshâb-ı kirâma Akabe biatında, canlarını fedâ edeceklerine dair verdikleri sözü ve yemini hazırlattı.

Muharebe sona erip, Kureyş müşrikleri çekilip gitmişlerdi. Resûl aleyhisselâm:

- Sa'd bin Rebî'nin ne durumda olduğunu, canlılar arasında mı, yoksa ölüler içerisinde mi olduğunu, tesbit edip, bana kim haber getirir? diye sordu ve bir tarafı işaret ederek:

- Bir ara onu orada görüşmüştüm, buyurdu.

Ensârdan bir zât:

- Bu işi ben yaparım, Yâ Resûlallah, dedi.

Haber getirmeğe giden Muhammed bin Mesleme veya Ubeyy bin Ka'bdan birisi idi. Resûlullah efendimizin işâret buyurduğu tarafa gitti. Vadide yatan şehidler arasında, seslenerek dolaştı. Fakat cevap alamadı. Bu defa, - Ey Sa'd, beni sana Resûlullah gönderdi, diye seslendi.

O zaman Sa'd hazretleri inliyerek kımıldandı. Haber için gelen zat, Sa'd hazretlerine:

- Resûlullah, senin sağlar mı, yoksa ölüler arasında mı olduğunu, araştırıp, kendisine haber vermemi emretti, deyince, hazret-i Sa'd:

"Ben artık ölüler arasındayım! Resûlullaha selâmımı arz et ve Sa'd bin Rebî' ümmetlerine doğru yolu göstermek için rehberlik yapan Peygambere verilecek mükâfatların en üstünü ile, Allahü teâlâ seni mükâfatlandırsın diyor, de! Kavmin Ensâr'a da selâm söyle! Onlara Sa'd bin Rebî' size, Akâbe gecesinde, Resûl aleyhisselamı korumaya dair söz verip, yemin etmediniz mi? Vallahi gözleriniz hareket ettiği halde, Peygamber efendimizi iyi korumayıp, ona bir zarar gelirse, sizin için, Allahü teâlânın yanında gösterebileceğiniz hiç bir mazeret yoktur, diyor de!" dedi ve bir müddet sonra vefat etti.

Sa'd hazretleri hayatta iken, Peygamber efendimizin sünnet-i seniyyesini öğrenmeğe çok ehemmiyet verir, başkalarına da öğretirdi. Kendisi kabilesinin reisi olduğu için, öğrendiklerini herkese öğretirdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 OCAK 1994 · KAYIT 10003

Cihânın Efendisi

Emekli din görevlisi Ahmet Cesur'un yazısına aynen yayınlıyoruz:

Bilindiği gibi bütün peygamberler en güzel huylarla donatılmış ve Allahın emir ve yasaklarını insanlara öğretmek için gönderilmiş seçkin ve fazîlet sahibi muhterem insanlardır.

Allahü teâlânın sevdiği ve övdüğü güzel huyların, temiz hallerin, üstün vasıfların, yüce hasletlerin ve ahlâki faziletlerin hepsine en mükemmel şekilde sahip olan ve bu gerçek bizzat Kur'ân-ı kerîm tarafından tasdik ve tebcil edilen muazzez insan ise sevgili Peygamberimiz hazret-i Muhammed aleyhissâlâtü vesselâm efendimizdir.

O, insanların, meleklerin ve peygamberlerin en üstünü, en mükemmelidir. Çünkü O, son peygamber olarak kıyâmete kadar gelmiş ve gelecek bütün insanlığa gönderilmiştir.

Kur'ân-ı kerîmde "Allahın resûlü sizin için güzel bir örnektir." fermanı ile takdim ve tekrim edilen Peygamber efendimiz, sallallahü aleyhi ve sellem hazretleri de şöyle buyurmuşlardır:

"Ben güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim." Evet, sevgili Peygamberimiz hazret-i Muhammed aleyhisselâm, ismiyle, cismiyle, vasfıyla, aslıyla, nesliyle, sıfatıyla ve sîretiyle varlığın en ekmeli ve efdalidir.

İlk vazifesi, peygamberlik ve Allahın emir ve yasaklarını kullarına bildirmek ve onlara bizzat rehberlik etmek üzere, en büyük devlet reisidir.

En büyük şefâ'atçıdır. En yüce fâtihdir. En mükemmel hatiptir. En ulu tabibtir. En beliğ ediptir. En asîl âile reisidir. En şefkatli babadır. En kerim insanıdır. En sâdık tüccardır. En âdil hâkimdir. En şerefli komşudur.

En vefâlı dosttur. En emjn muallimdir. En hâlis kuldur. En cesur mücahiddir. En sağlam teşkilatçıdır. En mümtaz siyasetçidir. En güzide iktisatçıdır. En temiz ve en aziz bir şahsiyettir.

Şefkat ve merhameti bütün insanlığı kucaklayacak ve kurtaracak çapta geniş ve derindir.

Hazret-i Peygamber ruhî, bedenî ve ahlâkî güzelliklerin ve üstünlüklerin hepsine birden en kâmil mânâda sahip olan bir hilkat hârikası ve bir imtisal numûnesidir.

Allahü teâlânın emirleri ve yasakları dışında yaptıkları her iş, her hareket ve her öğüdü bizim için sünnet olan, Peygamber efendimizin temiz ağzından süzülen, aziz ve veciz bir hadîsini saygı ile okuyalım, tazim ile dinleyelim:

"Bilgi sermayemdir. Akıl dinimin esasıdır. Tazarru bineğimdir. Allahı zikir arkadaşımdır. Mahremiyet hazinemdir. Allahtan korku refikimdir. Sabır elbisemdir.

İlim silâhımdır. Kanaat zenginliğimdir. Tevâzu iftiharımdır. Ferâgat mesleğimdir. Açıklık berraklık gıdâmdır. Doğruluk şefî'imdir. İtaat büyüklüğümdür. Mücâdele âdetimdir ve namaz gözümün nûrudur." Bu hadîs-i şerîfin çizdiği istikamette yürümeği hazret-i Allah cümlemize nasip etsin ve o yüce Peygamberin keremine ve şefâ'atine nail kılsın. Âmin.

Yazımızı kelâmların en güzeli olan hazret-i Allahın kelamı Kur'ân-ı kerîmden bir âyet'in meâli ile mühürleyelim.

"Ey habibim! Biz seni, hakka şahid, iyilere müjdeci, kötülere ihtar edici ve O'nun izni ile insanları Allaha davet edici ve karanlıkları aydınlatan bir ışık, bir nur olarak gönderdik."

O kerîm peygamber ki, kâinatın kalbidir.

O rahîm peygamber ki, şefâ'at sahibidir.

O halîm peygamber ki, Allahın habibidir.

O selîm peygamber ki, her kelâmı şifâdır.

O yetîm peygamber ki, Muhammed Mustafa'dır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 OCAK 1994 · KAYIT 10004

Farklı Takvimler

Birçok okuyucumuz soruyor:

"Piyasadaki takvimlerdeki namaz vakitleri az çok birbirinden farklıdır. Bunların hangisi daha doğrudur? Biz hangisine uyalım?" Bugün Türkiye'de iki çeşit takvim kullanılmaktadır. Bir kısmı yüz senedir kullanılmakta olup, doğruluğunda en ufak bir şüphe, tereddüt hasıl olmamış namaz vakitleri cetvelini aynen muhafaza eden takvimler. Bir kısmı da 1983'ten sonraki yeni hesaplara göre hazırlanmış takvimlerdir.

1983 yılından önceki bütün takvimler aynı idi. Fakat 1983'ten i'tibâren Diyânet İşleri, temkin vakitlerini kaldırdığından böyle farklı iki durum ortaya çıkmıştır. Diyânet İşleri Başkanlığı'nın 30 Mart 1988 tarih ve 234-497 sayılı müftülüklere gönderdiği tamimde deniyor ki:

(1983 öncesi takvim ile yeni uygulama arasında sadece temkin farkı bulunmaktadır. Buna göre 1983 öncesindeki uygulama yanlış değildi.)

Türkiye Takvimi ile diğer ba'zı takvimler, 1983 öncesine göre hazırlanmaktadır. Diyânetin tamiminde bildirdiği gibi, 1983 yılından önceki uygulamaya göre hazırlanan takvimler yanlış değil, sadece temkinlidir.

Âlimler, bu temkini niçin koymuştur, faydası nedir?

Bilindiği gibi, namazları vaktinde kılmak şarttır. Birkaç dakika önce kılınsa namaz sahih olmaz. Oruç da böyledir. Güneş batmadan yenilip içilirse oruç sahih olmaz. Namazları, vakit girdikten üç beş dakika sonra kılmakta hiç mahzur yoktur.

Oruç için de durum aynıdır. Güneş battıktan 5-10 dakika sonra orucu açmakta da mahzur yoktur. Hattâ yıldızlar görülünceye kadar geciktirmek câizdir. (Nûrül izâh) şerhinde:

"Bulutlu gecelerde, orucun bozulmasından korunmak için, ihtiyatlı davranarak oruç açmayı biraz geçiktirmelidir. Yıldızlar görülmeden önce iftar eden, acele etmiş olur." buyuruluyor. Tahtâvî'de de:

"İftarda acele etmek, yıldızlar, görülmeden önce, iftar etmek demektir." buyuruluyor. İbni Âbidin'de de böye yazmaktadır.

İmsâk vaktinde de 10-15 dakika öne yiyip içmeyi kesmekte hiçbir mahzur yoktur. Tedbirli ve temkinli hareket edilmiş olur. Tedbirsizlik ve temkinsizlik sebebiyle namaz ve oruçlarımızı, ifsat etmemek lâzımdır.

Türkiye Gazetesi'nin takvimi, ehil kimseler tarafından çok hassas şekilde hazırlanmıştır. Bu hususta takvimimizin her ay (MÜHİM TENBİH) başlığı altında deniyor ki:

"Bu takvimdeki namaz vakitlerini, İstanbul Üniversitesi Kandilli Rasathanesini'nin 1958 tarih ve 14 sayılı (Türkiye'ye mahsûs evkât-i şer'iyye) kitâbından aldık. Yüz seneden ziyâde bir zamandaki takvimlerin hepsi, namaz vakitlerini böyle yazmışlardır.

Bunlardan 1926 senesindeki (Takvim-i Ziyâ)da deniyor ki: (İş bu takvim, Diyânet İşleri riyâseti heyeti müşâveresi tarafından tedkik edilip, riyâset-i celilenin tasdiki ile tabedilmiştir.)

Gazetemizdeki, sayın müftülerin ve hesap uzmanlarının da bulunduğu ilim heyetinin, en yeni elektronik makinalarla yaptığı hesaplarla da, hep bu vakitler bulunmuştur. Yüz seneden fazla zaman içinde, bütün âlimler, velîler, devlet ve din makamlarında bulunanlar, bütün müslümanlar, her yerde, hep bu takvimlere uymuşlar, ibâdetlerini bu vakitlerde yapmışlardır. Şimdi de, her müslümanın bu (İcmâ-ı müslimîn)den ayrılmaması lâzımdır." Bu tenbihten de anlaşılacağı gibi, mevcut takvimler içinde, "Türkiye Gazetesi'nin hazırladığı Türkiye Takvimi temkinli olup, en uygun olanıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 OCAK 1994 · KAYIT 10005

Valinin Dört Kusuru

Hazret-i Ömer zamanında, Humus valisi olan, Said bin Âmir, müslüman gayr-i müslim herkes tarafından çok sevilirdi.

Hazret-i Ömer, Said bin Âmir hazretlerinin, herkes tarafından çok sevilen bir kimse olduğunu öğrenince Humuslulardan bir cemâ'ata:

- Peki valinin hiç kusuru yok mudur? diye sordu.

Onlar da ba'zı kusurları olduğunu söyleyip dört tanesini zikrettiler. Bunun üzerine hazret-i Ömer, Said hazretlerinin hemen Medine-i Münevvereye çağırdı ve aralarında şu konuşma geçti:

- Yâ Said, senin bazı kusurların varmış. Bunların aslı nedir?

- Bunlar neymiş, ya Ömer?

- Vazifene sabah namazından hemen sonra değil, kuşluk vakti geliyormuşsun. Geceleri insanlar içerisine hiç çıkmaz görünmezmişsin. Haftada bir gün evine çekilir hiç kimseyi kabûl etmezmişsin. Eshâb-ı kirâmdan, Hubeyb hazretlerinin şehid edildiği söylenince bayılıyor kendinden geçiyormuşsun.

Bunun üzerine hazret-i Said, şu cevabı verdi:

- Yâ Emir-el mü'minin! Anlatılanlar doğru. Şimdi bunları sana izah edeyim:

1- Vazifeme ancak kuşluk vakti, gelebiliyorum. Çünkü hanımım hastadır. Evde bütün hizmetleri kendim yapıyorum. Hamur yoğurur, ondan ekmek yapar, pişirir abdest alır öyle çıkarım. Geç kalışım bundandır.

2- Geceleri insanların içerisinde görünmeyişimin sebebi; gündüzleri halkın hizmetleriyle meşgul olurum. Geceleri de Allahü teâlâya hizmet ve kulluk için ayırdım. Böylece gündüzleri yaptığım işlerin, verdiğim hükümlerin muhâsebesini yapar, yanlış kararlarım varsa düzeltirim.

3- Haftada bir gün evime çekilip hiç kimse ile görüşmememin sebebi, başka giyecek elbisem olmadığından, yıkadığım elbiselerim kuyuruyuncaya kadar kimseyi kabûl edemiyorum.

4- Hubeyb hazretlerinin şehâdetini hatırlayınca bayılmamın sebebi anlatılacak şey değildir. Çünkü Mekke müşrikleri Hubeyb hazretlerini asarlarken yanlarında idim. Belki mâni olabilirdim, fakat o zaman henüz îmân etmemiştim. Seyirci kaldım.

Onun gösterdiği cesaret ve celâdeti hatırladıkça, ne kadar kuvvetli bir îmana sahip olduğunu daha iyi anlıyorum. Niçin mâni olmadım diye üzüntümden balıyıyorum, cevabını verdi. Bunun üzerine:

- Yâ Ömer, bundan sonra beni valikten affet, diye rica etmiş ise de hazret-i Ömer bunu kabûl etmeyip yine vali olarak bırakmıştır.

Hazret-i Said bin Âmir, İslâmın koruması ve emniyeti altında bulunan gayrı müslimlere karşı yumuşak davranır ve çok ilgi gösterdi.

Şam'daki zimmîler onun bu yüksek tavrından çok memnun idiler. Bir defa hazret-i Ömer, onun zimmîler tarafından çok sevildiğini haber aldı ve sordu:

- Neden ahali bu kadar ona muhabbet gösteriyorlar?

- O, halkın dert ortağıdır, dediler.

Hazret-i Ömer bu duruma sevindi ve memnuniyetini belli etti.

Hazret-i Said bin Âmir, fakirlerin, muhtaçların ve zavallıların dert ortağı olup, bu onun en bariz özelliği idi. Fakirler ve muhtaçlar kendisini çok severlerdi.

Hazret-i Said bin Âmir, eline geçeni fakir-fukaraya ve muhtaçlara dağıtır, kendisine çok zarurî olandan fazlasını bırakmazdı. Bir özelliği de fakirlere istemeden önce hemen vermesi idi. Soranlara, Resûl aleyhisselâmın şu hadîs-i şerîfini daima hatırlatırdı:

"Atiyye (bağış) istenmeden verilen şeydir, birisi birşey istedikten sonra verilirse o zaman o atiyye olmaz, istemenin karşılığı olur." Abdurrahman Kâsıt, Said bin Âmir'den, Peygamber efendimizin şöyle buyurduğunu rivâyet etti.

- Muhacirlerin fakirleri, insanlardan kırk yıl önce Cennete gireceklerdir.

Said hazretleri buyurdular ki:

- Muhammed aleyhisselâmı, hak peygamber olarak gönderen Allahü teâlâya yemin ederim ki, bütün âlem helal mal, para ile dolu olsa ve hepsini bana verseler, bu fakirliğime değişmem.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 OCAK 1994 · KAYIT 10006

Fakirler Listesindeki Vali

Said bin Âmir hazretleri, Yermük savaşından sonra Abbas bin Ganem'den boşalan Humus valiliğine tayin edildi. Vali olmayı pek istemiyordu, ancak hazret-i Ömer'in emrine itaat ederek Humus'a geldi. Valiliği zamanında çok dikkatli ve âdil hareket eden hazret-i Said, son derece zâhid ve fakir bir hayat yaşadı.

Herkes bu hayatına şaşırıp, hayret ediyorlardı. Hazret-i Ömer, Şam'a teşrif ettiği zaman ordan Humus'a geçti. Humus'da fakirlerin bir listesinin çıkarılmasını isteyen hazret-i Ömer, fakirlerin içerisinde Said bin Âmir hazretlerinin ismini görünce çok şaşırdı. Listeyi hazırlayanlara sordu:

- Said bin Âmir'i niçin listeye yazdınız?

Kendisine şöyle cevap verdiler:

- Valimiz fakirdir, devamlı "Rüşvet alan da veren de Cehennemdedir." hadîs-i şerîfini okur ve en küçük bir hediyyeyi dahi kabûl etmez.

Hazret-i Ömer Said bin Âmir'e bin dirhem tahsis etti. Hazret-i Said, bin dirhem ile hanımına geldi ve:

- Hazret-i Ömer bize şu gördüğün bin dirhemi göndermiş, dedi.

Hanımı:

- Ondan bir miktar parayla yiyecek ve katık alıp, kalanını saklayalım, ileride lâzım olur, dedi.

Said hazretleri hanımına:

- Ben bundan çok daha iyisini sana söyleyeyim mi? Biz bu malı çok iyi bir şekilde kullanacak işletecek bir kimseye ortaklığa verelim. Onun kâr ve gelirinden de yeriz, dedi.

Hanımı, razı oldu.

- Peki öyle olsun, dedi.

Said bin Âmir hazretleri bu parayla yiyecekler, iki deve, iki köle satın alıp azad ederek hürriyetine kavuşturdu. Aldıklarını Humus'taki fakirlere ve ihtiyaç sahiplerine dağıttı. Kendine çok az birşey dışında hiçbir şey kalmadı. Bir müddet sonra hanımı kendisine:

- Malı ortaklığa verdiğin adamdan paranın kârını al ve onunla şunları şunları satın al, dedi.

Said hazretleri sustu. Döndüğü zaman istedikleri şey olmayınca hanımı aynı istekleri yine söyledi. Said hazretleri yine sustu. Birgün sonra hanımı halleri ve sözleri ile hazret-i Said'i çok üzdü. Said hazretleri ertesi gün eve hiç gelmedi. Akrabalarından birisi hanımına gelerek:

- Sana ne oluyor ki kocana eziyet ediyorsun. O malının tamamını tasadduk etti, dağıttı, dedi.

Kadın üzüldü ve ağladı. Sonra Said hazretleri geldi ve şöyle buyurdu:

- Allahü teâlânın râzı olduğu birşey, dünya ve dünyanın içindeki her şeyden daha kıymetlidir. Eğer Allahü teâlânın râzı olduğu iyilik, hayırlardan birisi gökyüzüne lamba, gibi asılsaydı, onun nuru, yeryüzünü aydınlatır ve onun parlaklığı yanında güneş sönük kalırdı.

İşte seni bu iyilikler için terkeder, senden ayrılırım. Fakat senin için bu hayırları ve iyilikleri terkedemem. Her hal üzere hayır ve hasenat yaparım...

Fakirlik ve sıkıntı içinde olduğu halde parayı kendisi için harcamadığını soranlara şu hadîs-i şerîfi nakletti: Resûl aleyhisselâmdan işittim ki:

- Ümmetimin fakirleri zenginlerinden beşyüz sene önce Cennete girerler. Zenginlerden biri kendini onların arasına atar ve Cennete girmek ister. Melek onun elini tutar, fakirler arasından çıkarır ve, "Bekle, henüz senin Cennete girme zamanın gelmedi." der. Beşyüz sene onun kıyâmetin kızgın sıcağında hesap yerinde tutarlar: Malının hesâbını verir, sonra Cennete girer, buyurdular.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 OCAK 1994 · KAYIT 10007

Mi'râc Kandili

Mi'râc, Receb ayının yirmiyedinci gecesidir. Mi'râc, merdiven demektir. Resûlullahın göklere çıkarıldığı, bilinmeyen yerlere götürüldüğü gecedir.

Mekke ahâlîsî îmân etmiyor, müslümanlara çok sıkıntı veriyordu. İşkenceye başlamış, işi azdırmışlardı. Resûlullah çok üzüldü. Hicretten bir yıl önce, elliiki yaşında idi. Zeyd bin Hârise'yi alarak Tâif'e gitti. Tâif halkına bir ay nasîhat eyledi. Hiç kimse îman etmedi.

Ümîdsiz, üzüntülü, yorgun geri dönerken, mübârek bacakları yaralandı. Hazret-i Zeyd'in başı kan içinde kaldı. Çok sıcak bir saatte, yol kenarında, bitkin hâlde oturdular. Orada bulunan bağ sâhibi, Rebî'a oğulları zengin Utbe ve Şeybe adındaki iki kardeş, köleleri Addâs ile, birer salkım üzüm gönderdi.

Resûlullah üzümü yerken Besmele okudu. Addâs, o zaman hıristiyan idi.Bunu işitince şaşırdı:

- Yıllarca buralardayım. Kimseden böyle söz duymadım. Bu nasıl sözdür? dedi. Resûlullah ona sordu:

- Sen neredensin?

- Nineveliyim.

- Yûnus aleyhisselâmın memleketinden imişsin.

- Siz Yûnus'u nereden tanıyorsunuz? Onu, buralarda kimse bilmez.

- O benim kardeşimdir. O da, benim gibi Peygamber idi.

- Bu güzel yüzün, bu tatlı sözlerin sâhibi yalancı olmaz. Ben inandım ki, sen Allahın Resûlüsün. Yâ Resûlallah, yıllarca bu zalimlere, bu yalancılara kulluk ediyorum. Herkesin hakkını yiyorlar. Herkesi aldatıyorlar. Hiç iyi tarafları yok. Dünyalık toplamak, şehvetlerini yapmak için her alçaklığı göze alıyorlar. Onlardan nefret ediyorum. Sizinle birlikte gelmek istiyorum.

Resûlullah, tebessüm ederek:

- Şimdi efendilerinin yanında kal! Az zaman sonra, adımı her yerde işitirsin. O zaman bana gel! buyurdu.

Bir, müddet istirahat edip, yaralarını, kanlarını sildiler. Mekke'ye yürüdüler. Karanlıkta şehre girdiler. Bir kaç ay, Mekke'de çok sıkıntılı geçti. Her taraf düşman idi. Gidecek bir yer yoktu. Doğruca amcası Ebû Talib'in kızı Ümm-i Hâni'nin Ebû Tâlib mahallesinde bulunan evine geldi. Ümm-i Hânî, o zaman îman etmemişti.

Kapı çalınınca sordu:

- Kimsiniz?

- Amcan oğlu Muhammedim. Kabûl edersen, misâfir geldim.

- Senin gibi doğru sözlü, emîn, asîl, şerefli misâfire can fedâ olsun. Yalnız teşrîf edeceğinizi önceden bildirseydiniz, birşeyler hazırladım. Şimdi yedirecek birşeyim yok.

- Yiyecek, içecek istemem. Hiçbiri gözümde yok. Rabbime ibâdet etmek, yalvramak için bir yer bana yetişir.

Ümm-i Hânî, Resûlullahı içeri alıp, bir hasır, leğen, ibrik verdi.

Resûlullah o gün çok incinmişti. Abdest alıp, Rabbine yalvarmaya af dilemeye, kulların îmâna gelmesi, saâdete kavuşmaları için duâya başladı. Çok yorgun, aç, üzüntülü idi. Hasır üzerine uzanıp uyuyuverdi.

O ânda, Allahü teâlâ, Cebrâil aleyhisselâma:

- Sevgili Peygamberimi çok üzdüm. Mübârek bedenini, nâzik kalbini çok incittim. Bu hâlde, yine bana yalvarıyor. Benden başka, hiçbir şey düşünmüyor. Git! Habîbimi getir! Cennetimi, Cehennemimi göster. O'na ve O'nu sevenlere hazırladığım ni'metleri görsün. O'na inanmıyanlara, sözleri, yazıları ve hareketleri ile O'nun incitenlere hazırladığım azâbları görsün. O'nu ben teselli edeceğim. O'nun nâzik kalbinin yaralarını ben gidereceğim, buyurdu. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 OCAK 1994 · KAYIT 10008

Mi'râc Bedenen Olmuştur

Dünden Devam Cebrâil aleyhisselâm dedi ki:

- Ey bütün yaratılmışların en üstünü! Ey Yaratanın sevgilisi! Ey Peygamberlerin efendisi, iyilikler menba'ı, üstünlükler kaynağı olan şerefli Peygamber! Rabbin sana selâm ediyor. Hiçbir peygambere, hiçbir mahlûkuna vermediği ni'meti sana ihsân ediyor. Seni kendine da'vet ediyor. Lütfen kalk. Buyur, gidelim.

Burak adındaki beyaz hayvana binip, bir anda Kudüs'te, Mescid-i Aksâ'ya geldiler. Cebrâil aleyhisselâm kayayı parmağı ile deldi. Burak'ı oraya bağladı. Geçmiş peygamberlerden ba'zısının rûhları insan şeklinde orada idi. Cemâ'at ile namaz için Âdem, Nûh, İbrâhîm peygamberlere, imam olmalarını sıra ile söyledi. Hiçbiri kabûl etmedi. Özür dilediler.

Cebrâil aleyhisselâm, Habîbullahı ileri sürdü:

- Sen varken, başkası imâm olamaz, dedi.

Namazdan sonra, mescidden çıkıp bilinmeyen bir mi'râc ile, bir ânda, yedi kat gökleri geçtiler. Her gökte bir büyük peygamberi gördü. Cebrâil aleyhisselâm Sidre'de kaldı.

- Kıl kadar ilerlersem, yanar, yok olurum, dedi.

Sidret-ül müntehâ, altıncı gökte bulunan büyük bir ağaçtır. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" Cenneti, Cehennemi, sayısız şeyleri görüp, Refret adındaki bir Cennet yaygısı üstünde olarak Kürsî, Arş ve Rûh âlemlerini geçip, bilinmeyen, anlaşılamıyan, anlatılamıyan şekilde Allahü teâlânın dilediği yüksekliklere ulaştı. Mekânsız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Allahü teâlâyı gördü.

Gözsüz, kulaksız, vâsıtasız, ortamsız olarak Rabbi ile konuştu. Hiçbir mahlûkun bilemiyeceği, anlıyamıyacağı ni'metlere kavuşup, bir anda, Kudüs'e ve oradan Mekke-i mükerremeye, Ümm-i Hânî'nin evine geldi. Yattığı yer henüz soğumamış, leğendeki abdest suyunun hareketi durmamış idi.

Sabah olunca, Kâ'be yanına gidip mi'râcını anlattı. İşiten kâfirler alay etti.

- Muhammed aklını kaçırmış, iyice sapıtmış, dediler.

Müslüman olmağa niyyeti olanlar da vaz geçti. Birkaçı sevinerek Ebû Bekr'in evine geldi. Çünkü, onun akıllı, tecrübeli, hesâplı bir tüccâr olduğunu biliyorlardı. Kapıya çıkınca hemen sordular:

- Ey Ebâ Bekr! Sen çok defa Kudüs'e gittin geldin. İyi bilirsin. Mekke'den Kudüs'e gidip gelmek, ne kadar zaman sürer? dediler.

- İyi biliyorum. Bir aydan fazla, dedi.

Kâfirler bu söze sevindi. "Akıllı, tecrübeli adamın sözü böyle olur." dediler. Gülerek, alay ederek ve hazret-i Ebû Bekr'in de kendi kafalarında olduğuna sevinerek:

- Senin efendin, Kudüs'e bir gecede gidip geldiğini söylüyor. Artık iyice sapıttı, diyerek, Ebû Bekr'e sevgi, saygı gösterdiler.

Hazret-i Ebû Bekr, Resûlullahın mübarek adını işitince:

- Eğer O söyledi ise, inandım. Bir ânda gidip gelmiştir, deyip içeri girdi.

Kâfirler neye uğradıklarını anlıyamadı. Önlerine bakıp gidiyor: (Vay canına, Muhammed ne yaman büyücü imiş. Ebû Bekr'e sihir yapmış.) diyorlardı.

Hazret-i Ebû Bekr hemen giyinip, Resûlullahın yanına geldi. Büyük kalabalık arasında, yüksek sesle:

- Yâ Resûlallah! Mi'râcınız mübârek olsun! dedi.

Resûlullah, bu gün Ebû Bekr'e (Sıddîk) dedi. Bu adı almakla, bir kat daha yükseldi.

Resûlullahın bedenen Mekke'den Beytül-mukaddes'e götürüldüğüne inanmıyan kâfir olur. Göklere ve bilinmiyen yerlere götürüldüğüne inanmıyan ise, Ehl-i sünnetten ayrılmış olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 OCAK 1994 · KAYIT 10009

Allahü Teâlânın Övdüğü Kimse

Sehl bin Hanîf hazretleri, Peygamber aleyhisselâmın yanından hiç ayrılmazdı. Devamlı O'nun hizmetlerinde bulunmayı bir şeref sayar, bütün savaşlara katılırdı. Hendek gazâsı hazırlıklarında ve hendek kazmada hiç durmadan akıllara durgunluk veren gayretle çalıştı.

Bu gazâda müşriklere çok ok atmış. Peygamber aleyhisselâmın sevgisini daha çok kazanmıştı. Hendek gazâsına katılarak onların üzerlerine yürüdü. Burada da büyük kahramanlıklar gösterdi. Daha sonra hicretin altıncı yılında yapılan Hayber gazâsına katıldı.

Hicretin sekizinci yılında Mekke fethine katılarak, hemen bunun ardından Hüneyn gazâsına iştirak etmiştir. Burada bütün kuvvetiyle düşmanlarla savaşmıştır. Sehl bin Hanîf hazretlerinin bu üstün gayreti ile ilgili olarak hakkında Allahü teâlâ tarafından bir âyet-i kerîme bile göndermiştir. Şöyle ki:

Hicretin dokuzuncu yılında, Peygamber aleyhisselam Tebük savaşı hazırlığına başlayınca, bütün Eshabı yardıma çağırdı. Peygamberimizin teşviklerinin sonunda bilhassa zengin olanları çok miktarda yardım ettiler.

Bu hâli gören Sehl bin Hanîf hazretleri çok duygulandı. Fakir olduğu ve Peygamberimizin bu yardım davetine katılamadığı için çok üzüldü. Hemen eve gidip çocuklarının ihtiyaçları için ayırmış olduğu iki ölçek hurmayı getirerek Peygamber aleyhisselâma teslim etti ve:

- Ey Allahü teâlânın Resûlü! Bundan başka evde hiçbir yiyecek şeyimiz yoktur. Bu benim ve kızımın yardımlarıdır. Kabûl buyurunuz ve bize bereketle duâ edin, diye yalvardı.

Peygamber aleyhisselâm, hazret-i Sehl bin Hanîf'in getirdiği hurmaları bizzat kendi mübârek elleriyle diğer hurmaların üzerine koyup bereketle duâ etti.

Bu hali gören, münâfıklar:

- Allahü tealânın Sehl bin Hanîf'in iki ölçek hurmasına ihtiyacı yoktur! diyerek onun bu istek ve arzusunu ayıplayarak kınamışlardı.

Hatta Sehl bin Hanîf hazretlerinin Allahü teâlâya ve Peygamber aleyhisselâma karşı olan samimi duygu içerisindeki davranışını, hafife alarak Medine şehrinin sokaklarında alay konusu ettiler. Sokakta onu gördükleri zaman güldüler. Münâfıkların bu davranışları üzerine, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmin Tevbe sûresinin yetmiş dokuzuncu âyet-i kerîmesini indirdi:

"Sadaka hususunda bağışlarda bulunan mü'minlerle bir türlü, gücünün yettiğinden başkasını bulamayan fakirlerle başka türlü eğlenenler yok mu? Allahü teâlâ onları maskaraya çevirmiştir. Onlar için pek acıklı bir azâb vardır." Allahü teâlâ bu âyet-i kerîme ile Sehl bin Hanîf'in samimi hareketini övdü. Münâfıkları ise susturdu.

Sehl bin Hanîf hazretleri, Peygamber aleyhisselamın Vedâ Haccın'da bulundu. Peygamber aleyhisselâm vefat ettiklerinde Medine-i Münevvere'de bulunuyordu.

Hazret-i Ebû Bekir devrinde mürtedlerle ve Allahü tealânın emri olan zekâtı vermemek isteyenlerle yapılan savaşlarda büyük hizmetlerde bulundu. Her türlü hareket, davranış ve güzel ahlâkıyla başkalarına örnek oldu.

Hazret-i Ömer zamanında hiçbir devlet görevinde bulunmadı. Kûfe şehrine gelerek ömrünün sonuna kadar burada kendi halinde İslâmiyete hizmet etti.

Sehl bin Hanîf hazretleri, Peygamber aleyhisselâmdan ve Sahâbenin büyüklerinden hadîs-i şerîf rivâyetinde bulunmuştur. Tâbiîn hadîs âlimlerinin arasında, kendisinden rivâyette bulunan pek çok hadîs râvileri vardır. Hazret-i Sehl bin Hanîf'in Peygamber aleyhisselamdan bizzat rivâyet ettiği bir hadîs-i şerîf şöyle:

"Bir kimsenin yanında bir mü'mine hakâret edilse, o kimse de muktedir olduğu halde ona yardım etmezse, Allahü teâlâ, kıyâmet günü onu, onların gözü önünde zelil eder."

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 OCAK 1994 · KAYIT 10010

Dili Yorulduğunda Tefekür Ederdi

Selmân-ı Fârîsî hazretleri müslüman olup, kölelikten kurtulduktan sonra, geçimini sağlamak için ince hurma dallarından sepet örüp satarak geçimini temin ederdi. Kazancının bir kısmını da fakirlere sadaka olarak dağıtırdı.

Resûlullah efendimizin yakınlarından olup, bazı geceler huzurunda bulunarak başbaşa saatlerce sohbetinde kalırdı. Eshâb-ı kirâm tarafından da çok sevilip hürmet görürdü. Selman-ı Fârîsî hazretleri dünyaya hiç rağbet etmezdi.

Ayakta duramayacak hale gelinceye kadar namaz kılar, sonra bedeni yorulunca oturur dile ile zikrederdi. Dili yorulduğu zaman da Allahü teâlânın yarattığı şeylerdeki hikmetleri düşünürdü ki, bu tefekkürü Peygamber efendimizin:

"Bir saat tefekkür bin sene ibâdetten hayırlıdır." buyurduklarını düşünür, birazcık dinlenince:

- Ey nefsim sen iyi dinlendin. Şimdi kalk Allahü teâlâya ibâdet et, derdi.

Diline de:

- Ey lisânım, sen de Allahü teâlânın zikrine başla! derdi.

Müslüman olduktan sonra bütün ömrü boyunca akşamdan sabaha kadar böyle ibâdet etti. Hiçbir gece bu ibâdetleri kaçırmazdı. Selmân-ı Fârîsî hazretleri zaten Eshab-ı Soffa denilen ve Peygamber aleyhisselâmın bisatihi kendilerine ilim öğrettiği ve Peygamber aleyhisselamdan hazarda ve seferde bir an ayrılmayan kimselerdendi.

Kalbinde zerre kadar Allah ve Resûlullah aşkından başka birşey bulunmayan Selmân-ı Fârîsî hazretleri, kendisine gelen bütün dünya malını Allah rızâsı için dağıtırdı.

Elinde mal bulundurmazdı. Kında kabilesinden bir hanım ile evlenmişti. Evlendiği kadının evine girdiği zaman duvarlarına süs eşyâlarının asılmış olduğunu gördü.

Zîneti, süslü örtülerin Kâ'be-i Muazzamaya yakışacağını söyledi ve eve girmedi. Kapının örtüsü hariç bütün örtüler kaldırıldı. Eve girdiği zaman bir hayli mal

gördü.

- Bunlar kimin içindir? diye sorduu.

Dediler ki:

- Senin ve hanımının malıdır.

Buyurdu ki:

- Resûl aleyhisselâm bana bunu tavsiye etmedi. Fakat bana, bir yolcunun malından ve ihtiyacından fazla birşey bulundurmamamı tavsiye etti.

Biraz sonra bir hizmetçi gördü.

- Bu hizmetçi kimin? diye sordu.

- Senin ve ehlinindir (hanımınındır) dediler.

Buyurdu ki:

- Peygamber aleyhisselam bana bunu tavsiye etmedi ve evinde nikahlı zevcenden başka kimse bulundurma! buyurdu. Eğer bulundurursan onlar kadınların çok yaptıkları şeyleri [Yalanı, geçimsizliği, dedikoduyu] yaparlar, dedi.

Sonra da hizmetçisi kadını da gönderdi. Daha sonra hanımının yanına girdi ve ona:

- Sen bana emrettiğim şeylere itâ'at edecek misin? diye sordu.

Hanım:

- Senin meclisine itâ'at etmek üzere oturdum. Yâni sana itâ'at etmek üzere geldim, evlendim, dedi.

Bunun üzerine, Peygamber aleyhisselam bana buyurdu ki:

- Sen ehlinle, Allahü teâlnın emirlerini yerine getirmek üzere bir araya gel, dedi.

Bundan sonra namaz kılmaya kalktı ve ehline de namaz kılmasını emretti. Çok ibâdet edip gözyaşı döktü ve bereketli kılması için Allahü teâlâya duâ etti.

Selmân-ı Fârîsî hazretleri hanımı ile de gayet zâhidane bir hayat sürdüler. Eshâb-ı Soffa içerisinde Resûl aleyhisselâmın önünde, İslâm ilimlerini öğreniyordu.

Selmân hazretleri senelerce fakirlik ve kölelik içerisinde çektiği sıkıntıları, vahiy pınarının berrak sularından, kana kana içip gideriyordu. Ehl-i Soffa içerisinde

Resûl aleyhisselâma en yakın olan Selmân-ı Fârîsî hazretleri idi. Hazret-i Âişe buyuruyor ki:

- Selmân-ı Fârîsî geceleri uzun zaman Resûl aleyhisselâm ile beraber kalırdı ve sohbetinde bulunurdu. Neredeyse Resûlullah'ın yanında bizden fazla kalırdı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 OCAK 1994 · KAYIT 10011

Herkese İyilik Etmek

Dost düşman herkese iyilik yapmalı, ihsanda bulunmalı, başkalarının ihtiyaçlarını görmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Herkes, kendisine ihsân edeni sever. Bu sevgi, insanın cibilliyetinde yâni yaratılışında mevcûttur.)

Nefsine düşkün olan, nefsinin arzûlarına kavuşmak için, yardım edenleri sever. Akıl ve ilim sâhibi ise, medenî insan olmasına yardım edenleri sever. Kısacası, tayyibler, iyiler, tayyibleri sever. Habîsler, şerîrler, fenâ kimseler, kötüleri severler.

Bir kimsenin sevdiklerine, arkadaşlarına bakarak, onun nasıl adam olduğu anlaşılır.

Dosta, düşmana, müslümana ve kâfire, herkese, tatlı dil ve güler yüz göstermelidir.

İnsanlara yapılacak en fâideli ihsan, en kıymetli hediyye, tatlı dil ve güler yüzdür. İneğe tapan kâfirleri görünce, ineğin ağzına saman vererek, düşman olmalarına mâni' olmalıdır. Kimse ile münakaşa etmemelidir. Münâkaşa, dostluğu azaltır, düşmanlığı artırır.

Kimseye kızmamalıdır. Hadîs-i şerîfe, (Gadab etme!) buyuruldu.

Başka bir hadîs-i şerîfte, (Sadaka vermekle mal azalmaz. Allahü teâlâ, affedenleri azîz eder. Allah rızâsı için affedini, Allahü teâlâ yükseltir.) buyuruldu.

İnsanın yaratılışında, hayvanî rûhun arzûları bulunmaktadır. Malı, parayı sever. Gadab, intikam, kibir sıfatları görünmeğe başlar. Bu hadîs-i şerîf, bu kötü huyların ilâcını bildiriyor. Sadakayı, zekatı emrediyor. Affederek, gadabı, intikamı temizliyor.

Kendisine iyilik etmiyene hediyye vermek de, ihsanın en üstün derecesidir. Kötülük edene ihsânda bulunmak, ihsanlığın en yüksek derecesidir.

Bu sıfatlar, düşmanı dost yapar. Îsâ aleyhisselâm buyurdu ki:

(Diş kıranın, dişi kırılır. Burun, kulak kesenin, burnu kulağı kesilir, demiştim. Şimdi ise, kötülük yapana karşı, kötülük yapmayınız. Sağ yanağınıza vurana, sol yanağınızı çeviriniz, diyorum.)

İbn-ül Arabî hazretleri buyurdu ki: (Kötülük edene iyilik yapan kimse, ni'metlerin şükrünü yapmış olur. İyilik edene kötülük yapan kimse, küfrân-ı ni'met etmiş olur.)

Adâlet, sâlihlerin en yüksek derecesidir. Affetmek, ba'zan zâlimlere karşı aczi gösterebilir. Zulmün artmasına sebep olabilir. İntisar her zaman zulmün azalmasına, hattâ yok olmasına sebep olur. Böyle zamanlarda, intisâr etmek, affetmekten daha, efdal, daha sevâb olur. Resûlullah efendimiz, bir kimsenin zâlime beddua ettiğini görünce, (İntisar eyledin!) buyurdu.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri Mektubatında buyuruyor ki:

"Allahü teâlâ, aşırı hareketlerden korusun! Ortalama, adâlet üzere doğru yolda bulunmak nasîb etsin! Allahü teâlânın, bir kuluna, fâideli, güzel işler yapmayı, çok kimsenin ihtiyâçlarını sağlamasını nasjb etmesi, çok kimsenin ona sığınması, bu kul için pek büyük bir ni'mettir! Allahü teâlâ, kullarına ıyâlim demiş, çok merhametli olduğu için, herkesin rızkını, nafakasını kendi üzerine almıştır. Allahü teâlâ, bu ıyâlinden birkaçının rızıkları, nafakaları için ve bunların yetişmeleri, râhat yaşamaları için bir kulunu görevlendirirse, bu kuluna büyük ihsân etmiş olur.

Bu büyük ni'mete kavuşup da, bunun için şükretmesini bilen kimse, çok tâlihli, pek bahtiyârdır. Bunun kıymetini bilip, şükretmek, kendi sâhibinin, Rabbinin ıyâline hizmet etmeği saâdet ve şeref bilmek ve Rabbinin kullarını, yetiştirmekle övünmek, akıl îcâbıdır." Uhud gazâsında Resûlullahın mübârek yüzü yaralanıp, mübârek dişi kırılınca, Eshâb-ı kirâm çok üzüldüler:

- Duâ et, Allahü teâlâ, cezalarını versin, dediler.

Peygamber efendimiz:

- La'net etmek için gönderilmedim. Hayır duâ etmek için, her mahluka merhamet etmek için gönderildim, buyurdu.

Sonra da şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî! Bunlara hidâyet ver. Tanımıyorlar, bilmiyorlar, buyurdu.

Fakîrlere sadaka vermeyi unutmamalıdır. Ehline ve çoluk çocuğuna ve akrabâya verilen şeyler de, sadaka yerine geçer.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 OCAK 1994 · KAYIT 10012

Felsefe Nedir?

Felsefe, kelime olarak, hikmet sevgisi mânâsına gelir. Madde ve hayatın belirtilerini, sebep ve neticelerini inceleyen düşünce sistemdir. Felsefe, yunanca bir kelimedir. Felsefeyi, kendi beğendiği düşüncelerini, hakîkat olarak anlatmak, yaldızlı, heyecân verici lâflarla inandırmağa çalışmak şeklinde de tarif edenler olmuştur.

Bir başka acıdan felsefe, herhangi bir konu üzerinde insanların akıl ve mantık yolu ile incelemeler ve araştırmalarla elde ettikleri netîceye verilen isimdir.

Kısaca, felsefe, her şeyin aslını akıl ile aramayı, böylece akıl ile neticeye varmayı kendine gaye edinmiştir.

Halbuki, bir insan ne kadar zekî olursa olsun, yanlış düşünebilir veya yaptığı araştırmalardan yanlış netîceler çıkarabilir. Buna hepimiz şahit oluyoruz. Takdir edersiniz ki, felsefe, hemen hiçbir zaman tam olarak kesin netîce vermez. Vermesi de mümkün değildir.

Düşüncenin doğrusu da yanlışı da olur. Nitekim, her felsefeci, kendisinden önceki düşünce sisteminin yanlış olduğunu söyleyip, kendisi yeni bir ekol, yeni bir düşünce sistemi kurmuştur. Yeni bir ekol kuran her felsefeci kendi üstâdını reddetmiş, onun düşüncelerinin, ekolünün yanlış olduğunu söylemiştir.

Halbuki dinde öyle midir? Bütün islâm âlimleri birbirlerini tasdik etmişler, hiçbiri, bir diğerini yalanlamamıştır. Çünkü hepsinin kaynağı birdir. Kendi akıllarını ön plâna çıkarmayıp, neticeye varmada Kur'ân-ı kerîmi, hadîs-i şerîfleri esas almışlardır. Kaynak aynı olunca, netice de aynı olmuştur.

İslâm âlimleri her düşünceyi incelemişler. Doğru veya yanlış olduğunu bildirmişler. Bundan maksatları da müslümanların tehlikeye düşmesine meydan

vermektir... Nitekim çalışmalarıyla, müslümanları tehlikeye düşmekten korumuşlardır.

Dokuzuncu yüz yılda yaşamış olan, beşinci Abbâsî halîfesi Hârûnürreşîd zamanında, Bağdâd'a (Dâr-ül-hikmet) isminde bir müessese kurulmuştu. Yalnız Antakya'da, böyle ilim merkezleri kurulmuştu. Biliyorsunuz o zaman Harran dünyanın belli başlı ilim merkezlerinden biriydi. Buralarda Yunancadan ve Latinceden eserler tercüme edildi. Yalnız Yunan eserleri incelenmekle kalmadı, Hind, Fars kitapları da bunlara eklendi.

İlk olarak Eflâtûn'un, Aristo'nun eserleri Arabîye tercüme edildi. İslâm âlimleri bunları dikkat ile tetkîk ettiler. Yunan ve Latin filozoflarının fikirlerini inceleyip bunların hatâlı, bozuk yönlerini ortaya çıkardılar. Âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflere, açıkça ters düşen fikirleri tesbit ettiler.

Mesela, Aristo ve onun yolunda olan felsefecilere göre, cisimlerin maddeleri de, sıfatları da kadîmdir. Yâni ezeljdir, hep vardır, derler. Yâni bu dünya böyle gelmiş gider, derler. Bu sözün yanlış olduğunu, modern kimya kesin olarak bildirmektedir. Böyle inanan ve söyliyen, müslümânlıktan çıkar. Kâfir olur. Aristo'nun tesiri altında kalan Fârâbî de böyle demektedir.

Nitekim, İslâm âlimlerinin gözbebeği olan İmâm-ı Rabbânî hazretleri, bir talebesine yazdığı mektupta şöyle söylemektedir: "İbni Sînâ'yı çok sevgi ile anlatıyorsunuz. Hâlbuki, onun bozuk inanışları, Ehl-i sünnet i'tikadına uygun değildir ve kâfirliğine ve dalâletine sebep olmuştur. İmâm-ı Gazâlî, eski Yunan felsefecilerinin sözlerini bildirdikten sonra, (Onlar ve onların yolunda bulunanlar kâfir olmuşlardır) diyor." İmâm-ı Gazalî, İmam-ı Rabbânî gibi her ilimde söz sahibi olan meşhur islâm âlimleri bu felsefecilerin, en mühim îmam bilgilerine inanmadıklarını görmüşler, küfrlerine yâni dinden çıkmalarına sebep olan yanlış inanışlarını uzun uzun izah ederek bildirmişlerdir. Ayrıca müslümânların, böyle bozuk fikirleri beğenmemelerini, onlara aldanmamalarını, birçok kitâplarında defalarca yazmışlardır.

Kendileri ise, Resûlullahın ve Eshâb-ı kiramın bildirdiklerine uymuşlar, eski felcefecilerin bunlara uymıyan fikirlerini delilleriyle reddetmişler, böylece islâm dînini, hıristiyanlık gibi bozulmaktan korumuşlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 OCAK 1994 · KAYIT 10013

Felsefenin Dindeki Yeri

İslâm âlimleri Yunan felsefesini inceleyip, didik didik etmiş ve o felsefecilerin, ne kadar câhil, ahmak olduklarını bildirmişlerdir.

Bazıları da, (Bazı İslâm âlimleri ve tasavvuf adamları, Yunan filozoflarının, Batlemyus mektebenin te'sîri altında kalmış) diyorlar. Bu tamamen, iftiradır. İslâm âlimlerini küçültmek için, düşmanca yapılan iftirâlardır.

Hâlbuki, İslâm âlimleri, Yunan ve Roma felsefesici ve hukukunu, çok ince ve kuvvetli bilgileri ile çürüterek yere sermiş, hatta onların hukûk, ahlâk ve tıb üzerindeki sözlerinden doğru olanlarının da, yine önceki peygamberlerin kitâplarından çalınmış olduklarını senetleriyle vesîkalarıyla bildirmişlerdir.

Eski Yunan felsefecileri ve şimdiki maddeciler, herşeyi akıl ile anlamağa, akla uydurmağa kalkışan ve yalnız aklın beğendiğine, aklın anlayabildiğine inanan kimselerdir. Bunlar, aklın erebileceği şeylerde doğruyu bulabilmişlerse de, aklın kavrıyamadığı, erişemediği birçok şeylerde yanılmış, aldanmışlardır. Hâliyle kendileri felâkete düştükleri gibi, kendisine inanan, itimat eden kimseleri de felâkete sürüklemişlerdir.

İslâm âlimine felsefeci denilemez. Yâni felsefeciden İslâm âlimi, İslâm âliminden felsefeci olmaz... Bu demek değildir ki, İslâm âlimlerinin felsefe üzerinde bilgisi yoktur. Aksine, İslâm alimleri zamanlarındaki bütün fen bilgilerini okuyup öğrendikten sonra, islâmiyyetin göstrdiği yolda, kalblerini açarak, nefslerini temizliyerek, aklın erişemediği bilgilerde islâmiyete uyarak doğruyu bulmuşlar, hakjkate varmışlardır. İslâm âlimlerine filozof demek, bunları küçültmek olur.

Felsefeci, kendi başına hakikatı bulması mümkün olmıyan, kendi kısa aklının esîri, mahkûmu zavallı bir kimsedir... Hiç böyle bir kişiyi İslâm âlimiyle kıyaslamak mümkün mü?

Felsefeciler aklın dar kalıbında sıkışıp kalmış kimselerdir. Zaten, bunun iç in gerçeğe ulaşamamışlardır. Çünkü aklın ve rûhun mahiyetini bilmiyorlardı. Bunlar bilinmezse neticeye varılamaz.

Aklı olmıyan delidir. Aklını kullanmıyan sefîhdir. Yâni israfçıdır, yerli yerinde kullanmaz. Akla uygun iş yapmamak sefâhattir. Aklı az olan da ahmaktır. Yalnız akla uyup, yalnız ona güvenip, aklın ermediği şeylerde yanılan kimse, felsefecidir.

Aklın erdiği şeylerde ona güvenen, aklın ermediği, yanıldığı yerlerde, Kur'ân-ı kerîmin ışığı altında akla doğruyu gösteren yüksek insanlar ise, islâm âlimleridir.

Dini, bir felsefe, düşünce olarak görmek demek, dinin düşünce olarak görmek demek, dinin kaynağının, insanlar olduğuna inanmak demektir. Halbuki, İslamiyet, insanları ebedi saadete götürmek için, Allahü teâlâ tarafından gösterilen yoludur. Demekki dinin sahibi Allahü teâlâdır. Cenâb-ı Hakkın bildirdiği bir sisteme, düşünce, felsefe demek çok yanlış olur. Düşünce, fikir, insanlara mahsus şeylerdir.

Bu sözler cenab-ı Hak için kullanılamaz. Böyle söylemek, insanı dinden çıkartır. İslamiyyette felsefe yoktur... İslâm felsefesi, islâm filozofu olmaz! Felsefenin çok çok üstünde olan islâm ilimleri ve felsefecilerin çok çok üstünde olan islâm âlimleri vardır... İslâm bilgilerine felsefe demek, pırlantayı cam parçalarına benzetmek gibidir. İslâm âlimlerine felsefeci demek de, aslana kedi demek gibi olup, bu yüksek âlimlere hakâret etmek olur.

Akıl, göz gibidir, din bilgileri de ışık gibidir. Yâni insanın aklı, gözü gibi zayıf yaratılmıştır. Gözümüz, maddeleri, cisimleri karanlıkta göremiyor. Allahü teâlâ, görme organımızdan faydalanmamız için, güneşi, ışığı yaratmıştır.

Güneşin ve çeşitli ışık kaynaklarının nuru olmasaydı, gözümüz işe yaramazdı. Tehlikeli cisimlerden, zararlı yerlerden kaçamaz, faydalı şeyleri bulamazdık. Evet, gözünü açmıyan veya gözü bozuk olan, güneşten faydalanamaz. Fakat, bunların güneşe kabâhat bulağa hakları olmaz.

Aklımız da, yalnız başına ma'neviyyâtı, faydalı, zararlı şeyleri anlıyamıyor. Allahü teâlâ, aklımızdan fâidelenmemiz için, peygamberleri, gönderdi. Akıl ile herşey halledilmiş olsaydı, peygamberlerin gönderilmesi lüzumsuz olurdu.

Peygamberler, dünyâda ve âhırette râhat etmek yolunu bildirmeseydi, aklımız bulamaz, işe yaramazdı. Tehlikelerden, zararlardan kurtulamazdık. Bunun gibi, İslâmiyyet euymıyan veya aklı az olan kimseler ve milletler, peygamberlerden faydalanamaz. Dünyada ve âhıretde tehlikelerden, kendilerini koruyamazlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 OCAK 1994 · KAYIT 10014

Tasavvuuf ve Felsefe

Ba'zı kimseler bilhassa, batılı bilim adamları tasavvufu felsefe ile karıştırıyorlar. Batı âleminde ve bilgileri tamâmen batıya dayananların nezdinde, İslâm dünyasındaki tasavvuf felsefe zannedilmiş ve tasavvuf büyüklerinin, evliyâların, pek çoğu haksız ve yanlış olarak filozof olarak isimlendirilmiştir. "İslâm felsefesi" tâbiri de bu yanlışlıktan doğmuştur.

Tasavvuf, felsefe değildir. Mutasavvıflar da filozof değildir. Tasavvufun, İslamî ilimler içindeki adı; "kalb ilmi" veya "İlm-i ahlâk"tır. Mutasavvıf; îmânın ve islâmın şartları üstünde fikir yürüten, aklına dayanarak görüş açıklayan kimse değildir. Bunlar, Peygamber efendimizin bildirdiğine uygun olarak, aklı ve vicdanı ile tam ve doğru anlayıp, insanlara açıklayan ve bunlara eksiksiz uyan müslüman demektir.

Tasavvuf ve mutasavvıf kelimeleri sonradan konulmuş kelimelerdir. Filozoflar akıllarına geleni söylemiş, bu âlimler ise Peygamber efendimizin bildiriklerini, yâni Allahü teâlâ tarafından vahyedileni tekrarlamış ve açıklamışlardır.

Kısacası tasavvufun iki gayesi vardır. Biri, insanları dinin emirlerini seve seve istiyerek, zorlama olmadan yapar hale getirmek. İkincisi, kişilere islâm ahlâkını aşılamak. İyi insan olmalarını sağlamak. Görüldüğü gibi, felsefeci ile tasavvuf âlimin birbirine benzerliği yoktur.

Eskiden dinimizi olduğu gibi anlatan, kendi kafalarından ilave çıkarma yapmadan anlatan bir çok tarikat vardı. Zamanımızda ise, haramlar, bid'atlar karışmamış tarikat yok gibidir. Her şeyin sahtesi çoğaldığı gibi tarikatların da sahteleri çoğalmış, dini, kendi dünyalık çıkarlarına âlet etmişlerdir. Bunun için bu hususta çok dikkatli olmalıdır.

Tefekkürün de, felsefeyle bir ilgisi yoktur. Tefekkür "Fikri, bâtıldan hakka çevirmek." olarak târif edilmiştir. Tefekkür eden kimseye "mütefekkir" denir. Tefekkürden maksat iki şeydir.

Birincisi: Allahü teâlânın azâmetini büyüklüğünü, kudretini düşünerek, insanın bu azâmet karşısında acz ve zayıflığını anlayarak, O'na yönelmek ve sığınmak,

eşyâdan, olaylardan, kâinattan ibret alarak, eserden müessire yâni o eseri Yaratana yol bulmak.

İkincisi: Günlük hayatta karşılaşılan güçlük ve sıkıntıları yenmek, eşyâyı, ilmi ve tekniği İslâm dîninin bildirdiklerine uygun, insanların râhat ve huzûrunu temin etmek maksadıyla kullanmak için akıl ve fikir yormak.

Her iki türlü tefekkürün de çok mühim olduğu ve birincisinin ikincisinden daha kıymetli olduğu bildirilmiş olup, her ikisi de müslümanlara emredilmiştir. Bu yolda çalışanların en üstünü ve büyüğü olan hazret-i Ebû Bekir efendimiz günler ve geceler boyu süren tefekkürden sonra: "İdrâkin aczini idrâk etmekten daha büyük idrâk olmaz." diyerek, insanın Allahü teâlayı anlamakta âcizliğini ve O'na teslim olmanın şart olduğunu belirtmiştir.

Yine meşhur mütefekkir ve islâm âlimlerinden İmâm-ı Gazâlî hazretleri, "Görüldüm ki akıl yıkım içindedir. Akıl daha kendisinden bile habersizdir. Her şey peygamberlik gerçeğindedir. Bu gerçeğe yapıştım ve kurtuldum." demiştir.

Hazret-i Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin; "Hocam Şems-i Tebrîzî'yi tanıyınca ona tâbi oldum. Aklıma uymadım, kurtuldum." sözü meşhurdur.

İslâm âlimlerinin yüz binlerce cilt kitaplarında bu konu ile ilgili her söz, aynı şeyi tekrarlamaktadır. Dolayısıyla İslâm dünyâsında aklı temel alan bir felsefe olmamış, vahyin bildirdiklerine uygun tefekkür yâni, düşünme, fikir yorma olmuştur. Böylece akıl, yerinde kullanılmıştır. Hiçbir müslüman, peygamberlik makâmını ve peygamberlerin bildirdiklerinin yerine aklını koymamıştır.

Akıl konusunda, felsefede kuru akılcılığı yıkan Bergson'a: "Siz akılcılık mesleğini yıktınız, ama metodunuz yine aklîdir!" denildiğinde, cevap olarak şöyle söyledi: "İşte aklın atacağı en nihâî adım, kendi aczini ve hiçliğini anlamasıdır!" Netice olarak, şu fikirde şu düşüncede, şu felsefede huzuru, rahatı aramak boşuna zahmettir. Gerçek manâda huzur, islâmiyettedir. Dinin emir ve yasaklarına uymadadır.

Gazetelerde görüyor, okuyoruz. Adamın, yazlık, kışlık, evi, yatı, gemisi, herşeyi var. Kuş sütü hariç evinde her şey mevcut. Yediği önünde, yemediği arkasında. Dünyalık olarak herşeyi tamam hiçbir eksiği yok. Fakat tek eksiği var o da inanç, îman. İşte bu eksiklikten dolayı, bir bakıyorsunuz anlı şanlı kimse, görünürde hiçbir sebep yokken intihar etmiş. Dünyasını kararttığı gibi ahıretini de karartmış. Dünyalıkları onu bu kötü sondan kurtaramamıştır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 OCAK 1994 · KAYIT 10015

Milletleri Ayakta Tutan Kuvvet

Tarihin her devrinde, türlü kanı taşıyan, değişik dil konuşan, başka başka âdet ve an' anelere bağlı olan milyonlca insanın, aralarındaki farkları bırakarak, bir inaç veya fikir etrâfında toplanıp, bir imparatorluk kurmak sadece bir millete nasip olmuştur. Bu millet Osmanlılardır.

Öyle ki, Osmanlıda, hiç bozulmamış, değiştirilmemiş biricik din olan islâm dîninin güzel ahlâkı güzel ahlâkı ile bezenmiş, birbirlerini seven, yardımlaşan, çeşitli ırklardan, insan toplulukları, birleşmişlerdir.

Bu eşsiz birleşmeyi sağlıyan, görünüşte, birçok önemli unsur vardır. Bu devleti altı asır ayakta tutan yegane unsur, Hak teâlânın emrettiği çalışkanlık, adâlet, iyilik, saygı gibi dinî esâslarda idi. Osmânlı Türklerini, Sakarya kenârından, kısa bir zamanda, Viyana kapılarına götüren kuvvet, Sultân Osmân'ın ve çocuklarının sımsıkı sarıldıkları islâm dîninin, rûhu ve bedeni tekâmül ettiren ışıklı yolu idi.

Onbirinci asırda, Türkler üç büyük dalga hâlinde, üç istikâmette, yayılmışlardır.

Birincisi, Gaznevî hükümdârları emrinde, Kalaç ve diğer Türk boylarının, Hindistan'a olan yayılmalarıdır. Bunlar dînini ve medeniyyetini de götürdüler. Bugün Hindistân'da yüz milyonu aşan bir müslümân topluluğunun bulunması, bu yayılma hareketinin bir netîcesidir.

İkincisi, Oğuz Türklerinin, Îrân'dan geçerek, Malazgirt zaferinden sonra, Bizans elinde bulunan Anadolu'ya yayılmalarıdır. Oğuzlar da, islâm dîni ile müşerref olarak gelmişti mâlûm. Bugün, aradan asırlar geçtiği hâlde, hâlâ müslümân olarak kalışları sâyesinde, yine Anadolu'da oturuyoruz ve dünya siyâsetine karışıyoruz.

Üçüncü yayılma hareketi, Karedeniz'in kuzeyinden, Balkanlar'a doğru oldu. İçlerinde bir kısım Oğuzlar da bulunan Peçenek ve Koman Türkleri, Balkan yarımadasına yerleşti ama, maalesef ki, bunlar islâm dîni ile şereflenmiyerek gelmişti.

Etrâflarını saran hıristiyan devletlerin baskısı ile, kısa zamanda kendilerini unuttular. An' anelerini törelerini kaybettiler. Eridiler, yok oldular. Hindistân'da, Anadolu'da ve başka yerlerde, bugün yaşamakta olan soydaşları gibi olamadılar.

Görülüyor ki, Türk devletlerini ve milletlerini, ayakta tutan, yaşatan, büyük ve başlıca kuvvet îmândır, islâmdır. Adâlet, iyilik ve doğruluktur.

Eğer, Avrupa içlerin kadar inn Türklr d, müslüman olarak glselerdi, bugün Avrupa'nın çehrsi değiştirdi. Koca Avrupa müslüman olabilirdi. Çünkü o zaman da hıristiyanların esaslı bir inançları medeniyetleri yoktu. Teknikte bugünkü gibi ileri de değillerdi. Yemek yayıp yemesini bilmiyen, hayvan derileri ile vücudlarını örten kimselerdi.

Türkler Asya'dan ayrılınca, Hıristiyan Avrupa'nın tek kalesi Fransa kapılarını zorlamğa giden Attilâ idâresindeki Tûran Hunları, hak dîne mensup olsalardı ve oralara bu hak dînin ahlâkını, rûhunu götürmüş olsalardı, hazret-i Ömer'in ordusundaki adâlete, şefkâte hayrân olup, seve seve müslüman olan Şâm hıristiyanları gibi, papazların baskısından, kralların işkencesinden usanmış olan batı hıristiyanları da, onlara kapılarını açmaz mıydı? Bugünkü Avrupa'nın din çehresi değişmez miydi? Tabiî ki çok farklı olurdu.

Belki, Attilâ, Peygamber efendimizin dünyaya teşriflerinden çok önce ölmüştür. Attilâ zamanında, müslümanlık var mıydı? diye bir soru hatıra gelebilir.

Âdem aleyhisselâmdan beri müslümanlık vardı. Her devirde mutlaka hak bir din vardı. Dolayısıyla Attilâ zamanında da bir hak din vardı. Müslüman olsaydı derken bu hak dine mensup olsaydı diyorum. Mesela, Oğuz Han da Peygamber efendimizden önce yaşamıştı. Fakat zamanındaki hak dine inandığı için Oğuz Han îmânlıydı...

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 OCAK 1994 · KAYIT 10016

Osmanlıların Dine Hizmeti

Osmanlılar, bütün dünyaya islâmiyeti duyurdular. İlme büyük hizmetleri oldu.

Durgün bir gölge bir taş attığımızda önce bir daire, sonra halka halka genişleyerek yayılan daireler meydana gelir. Bu dairelerin mermezi islâmiyet olsun. Bunun etrafında da dine hizmet oranını temsil eden, daireler olsun. Buradaki ilk daire, yâni merkeze en yakın daire, Eshâb-ı kirâmdır.

Bunların hizmetleri hiçbir şeyle mukayese edilemez. Onlar müstesna insanlardır. Bundan sonraki daire ise Osmanlılara nasip oldu. Eshâb-ı kirâm ile Osmanlılar arasında, Emeviler, Abbasiler gibi birçok islam devleti olmasına rağmen, dine hizmette ikincilik, sadece Osmanlıya nasip olmuştur. Bunu kimse inkâr edemez. Bunu ancak kavmiyetçilik hastalığına tutulanlar inkâr edebilir. Bungünkü Arap ülkeleri gibi.

İslamiyete, Osmanlılardan başka devletlerin de hizmeti olmuştur. Bunlardan biri Emevilerdir. Emevîler, islâm dînini, İspanya'dan, Avrupa'ya taşıdı. Fas, Kurtuba ve Gırnata üniversitelerini kurup, batıya ilim ve fen ışıklarını yaydılar. Hıristiyanlık âlemini uyandırıp, bugünkü müsbet ilenlemenin esas temelini ortaya koydular. Dünya yüzündeki ilk üniversitenin, Fas'ın Fez şehrinde bulunan Keyruvân üniversitesi olduğu bütün ansiklopedilerde yazılıdır. İşte bu üniversite 859 yılında kurulmuştur. O zamanın Avrupası, ilimden, medeniyetten bîhaberdi... Karanlık çağlarını yaşıyordu.

Emevi Endülüs sultânı üçüncü Abdürrahmân, memeleketini genişletti. Mükemmel donanma yaptı. Kendisi ve adamları ilim ve edeb sâhibi idiler. Âlimlere ve ilme çok kıymet verirdi. Bunun için, Endülüs'te ilim ve fen çok ilerledi. Sarayı ve devlet dâireleri birer ilim kaynağı oldu. Her memleketten ilim öğrenmek için kurtuba'ya akın akın toplandılar. Kurtuba'da büyük ve mükmmel bir tıp fakültesi kurdu. Avrupa'da ilk yapılan tıp fakültesi de yine budur. Avrupa kralları ve devlet adamları, tedâvî için kurtuba'ya gelir, gördükleri medeniyete, güzel ahlaka, misâfirperverliğe hayrân kalırlar, iyileşip ülkelerine dönerlerdi...

Altıyüzbin kitâp bulunan bir de kütüphâne yaptırdı. Kurtuba'dan üç saatlik mesâfedeki (Vâdiyül-kebîr) kenarında, (Ezzehrâ) isminde pek büyük ve ince san'atlarla dolu bir saray ile mükemmel bahçeler ve büyük bir câmi' yaptırdı. Kurtuba'da çok sayıda derin âlim yetişti.

Ancak, bunca hizmetlerden sonra maalesef işte bu işte ilerlemenin, bu medeniytin lokomotifi olan islâm ahlâkını, Allahü teâlânın emirlerini bıraktılar. Hatta ve hatta, Ehl-i sünnet i'tikâdından ayrıldıkları gibi, bir de düşman oldular. Yalnız ilim ve fennin tek başına kendilerini hedefe götüreceğini zannettiler...

Fakat, ne yazık ki, böyle oldukları için, Pirene dağlarını aşamadılar. 1031'de Ümeyye devleti çöktü... Daha sonra, İspanyollar, Gırnata şehrini de alıp müslümanları kılıçtan geçirdiler... O güzelim sanat eserlerini yerler bir ettiler...

Böylece Allahü teâlânın emirlerine uymamanın cezâsını buldular. Fakat bu çöküş bir açıdan faydalı oldu.

Sebebi de şu... Eğer, İspanya fâciası olmasaydı, felsefeci İbnürrüşd'ün ve İbni Hazm'ın bozuk fikirleri, belki din ve îmân hâlini alıp dünyaya yayılacak, bugünkü hazîn levha, asırlar öncesinden meydâna çıkacaktı. Çünkü artık son zamanlar, dinin emirleri yerine, felsefecilerin fikirleri hakim olmuştu.

Müslümanlar, hangi milletten olurlarsa olsunlar, dinin emirlerine tam hakkıyla sarılıp, bozuk fikirlere sapmadıkları müddetçe hep başarılı olmuşlardır.

Beşeriyyeti ıstırâptan, felâketten kurtaran, îmânı ve ameli bozuk devletler değil, Emevîler, Tîmûr oğulları ve Osmanlılar gibi, Ehl-i sünnet olan ve dînine sarılan milletler olmuştur. Bunlar, İslâm âlimlerinin din ve fen kollarında insanlığa ışık tuttular.

Fakat, ne yazık ki, sonraları, bunlarda da islâmiyyet gevşemeğe başladı. Hükümdarlarını şehid ettiler. İtaat azaldı. Birçok işletmeler, din câhillerinin, sinsi islâm düşmanlarının baskısı altında kaldı. Allahü teâlânın emrettiği gibi müslümanlar birbirlerini sevip saymadılar, çalışmayı bıraktılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 OCAK 1994 · KAYIT 10017

Osmanlı Devleti Nasıl Yıkıldı?

Osmanlıların, son zamanlarında, din adamları, fenden, ilimden habersiz, bilgisiz yetiştirilerek, islâmiyyeti içten yıkma plânları tatbike kondu.. Bir taraftan, ilim, fen yok edildi. Bir taraftan da, ahlâk, edep, hayâ ve din bozuldu. Neticede altı asırlık koca imparatorluk, çöktüverdi... Yine aynı sebep, din ve ahlâktan uzaklaşmak... Hâlbuki, islâmiyyet, tecrübî ilimleri, fenni, san'atı, endüstriyi, önemle emretmekteydi... Bunu bildikleri için kasıtlı olarak, fen derslerini kaldırdılar.

Bu üç kıt'aya hâkim, koskoca bir imparatorluk, nasıl çabukcak yıkılıverdi? Yâni, bu çöküş nasıl oldu?

Osmanlı orduları Viyana'ya kadar gelince, Avrupa devletleri çok korktu. İslâmiyyet Avrupa'ya yayılıyor, hıristiyanlık yok oluyor, diye şaşkına döndüler. Osmanlı akınlarını durdurmak için çâreler aradılar. Çok uğraştılar.

Bir ece yarısı, İstanbul'daki İngiliz sefiri şifre yolladı ülkesine... Avrupa'ya müjde vermek için sabâhı bekliyememişti çünkü... Arşimet gibi gece yarısı, - Buldum, buldum, diye bağırdı. Osmanlıların zaferden zafere ulaşmalarının sebebini ve bunları durdurma çâresini buldum, diye ve şöyle anlatıyordu şifresinde:

- Osmanlılar, aldıkları esirlere hiç kötülük yapmıyor, kardeş ibi davranıyorlar. Hangi milletten, hangi dinden olursa olsun, küçük çocukların zekâlarını ölçüyorlar. Keskin zekâlı çocuklar seçilerek, saraydaki (Enderûn) denilen mekteplerde, değerli öğretmenler tarafından okutuluyor. İslâm bilgileri, İslam ahlâkı, fen, kültür dersleri verilerek, kuvvetli, başarılı birer müslüman olarak yetiştiriliyorlar. Osmanlı ordularını zaferden zafere ulaştıran değerli kumandanlar ve Sokullular, Köprülüler gibi seçkin siyâset ve devlet ve devlet adamları, hep böyle yetiştirilen keskin zekâlı çocuklardır.

Osmanlı akınlarını durdurmak için, ilk başta bu Enderûn mekteplerini ve bunların kolları holan medreseleri yıkmak, müslümanları ilimde, fende geri bırakmak lâzımdır. İlk çare budur!..

İşte esas plân, esas yıkım bundan sonra başlıyor. İngiliz sefîrinin bu teklîfi çok doğru görülerek, Avrupa'da İskoç ve Pâris mason locaları harıl harıl çalışmağa başlıyorlar... Müslümanları aldatmak, medreselerden, mekteplerden ilmi, kaldırmak, fen bilgisine sahip din adamları ve idâreciler yetiştirilmesini önlemek için planlar hâzırlanıyor... Nedir bu plân... İşte yukarıda bahsettiğimiz gibi, medreselerden fen derslerinin kaldırılması... O zaman ne oldu medreselerde, fen, teknik yönden câhil yetişen gençler, Avrupa'da çok kolay kandırılıyor, kendi öz milletine düşman ediliyordu.

İçeride, "Mühim olan ahıret hayatı değil midir? Fen bilgileriyle uğraşacağınız zamanda, dininizi iyice öğrenin." diyorlar. Avrupa'ya çağırdıkları gençlere de, kendi devletinden soğutmak için, yukarıda anlattığımız gibi, "Sizin devletinizde medreselerde fen dersi okutulmuyor, işte bunun için geri kalıyorsunuz. Bizim gibi olun. Bizi örnek alın. Buna bir çare bulmanız lâzım." diyerek, batıya hayranlık aşılıyorlardı...

Ardından bu gençler zevk ve sefahate alıştırıldı. Yalancı etiketler, diplomalar verilerek anavatana gönderildi.

Böyle diplomalı yobazlar, sinsi din düşmanlarının çok kurnâz ve milyonlarca altın harcayarak çevirdikleri dolaplarla, Osmanlı devletinde iş başına getirildiler.

Meselâ Mustafâ Reşid Pâşa, Fuad Pâşa ve benzerleri, medreselerden fen derslerini kaldırdılar. Mithat Pâşa, Tal'at Pâşa din derslerini de azalttılar.

Fâtih sultan Muhammed Hân zamanında medreselerde okutulan din ve fen bilgileri pek yüksek idi. Bu medreseler bugünün üniversitesi hüviyetinde faaliyet gösteriyordu. Tanzimattan sonra ve hele ittihâdçılar zamanında çok aşğı oldu. İslâm düşmanları, pek sinsi, iki yüzlü davranarak başarı sağladılar. Hele Mithat Pâşa, kıyasıya saldırmağa, çok acı plânları ile islâmı ve Kur'ânı yok etmeğe hâzırlanmıştı.

Sultan İkinci Abdülhamid Hânın kuvvetli îmânlı ve keskin zekâsı ve firâseti, müslümânlara ve islamiyyete saplanmak istenen bu zehirli hançere karşı çelik bir kalkan gibi dikilmeseydi, düşmanların imhâ plânları, müslümânları ezecekti.

Plân aynen uygulandı. İşte bu sebeplerden dolayı, i'tikâd bozulup, islâmiyyete bağlılık gevşedikçe, gerileme başladı. Nihâyetinde Osmanlı yok oldu... (Eş-şer'u tahtesseyf) yani din kılıçların altındadır, hadîs-i şerîfinin haber verdiği gibi, islâm güneşi batarak yeryüzü bugünkü karanlık hâlini aldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 OCAK 1994 · KAYIT 10018

"Önce Mâneviyatları Sarsılacak"

Osmanlı devletinde Rus sefîri olarak uzun seneler çalışan İgnatiyef, hâtıralarında, bir mektuptan bahseder. Bu mektubu sultân ikinci Mahmûd Hân zamanında, Fener Patrikhânesinin kapısında idam edilen, devlete isyan eden, Rum isyânının baş plânlayıcısı, Patrik Gregoryos yazmıştır. Hâlâ bunun asıldığı, idam edildiği kapı, "Kin kapısı" olarak adlandırılmakta ve kullanılmamaktadır.

Mektubunda, diyor ki: "Türkleri maddeten ezmek ve yıkmak gayri mümkündür. Çünkü Türkler, müslüman oldukları için çok sabırlı ve dayanıklı insanlardır. Gâyet mağrûrdurlar ve izzet-i jman sâhibidirler. Bu hasletleri, dinlerine bağlılıklarından, kadere rızâ göstermelerinden, an' anelerinin kuvvetinden, padişâhlarına, devlet adamlarına, kumandanlarına, büyüklerine, olan itâ'at duygularından gelmektedir.

Türkler zekîdirler ve kendilerini müsbet yolda sevk-i idâre edecek reîsleri sâhip oldukları müddetçe de çalışkandırlar. Gâyet kanâ'atkârdılar. Onların bütün meziyyetleri, hattâ kahramanlık ve şecâ'at duyguları da an'anelerine olan bağlılıklarından, ahlâklarının güzelliğinden gelmektedir.

Türkelerde evvelâ itâX'at duygusunu kırmak ve ma'nevî bağlarını parçalamak, dînî metânetlerini zaâfa uğratmak, zayıflatmak, icap eder. Önce ma'neviyatları sarsılacak. Bunun da en kısa yolu, millî geleneklerine ve ma'neviyatlarına uymayan hârici fikirler ve hareketlere alıştırmaktır.

Ma'neviyyâtları sarsıldığı gün, Türklerin kendilerinden şeklen çok kudretli kalabalık ve zâhiren hâkim kuvvtler önünde zafere götüren asıl kudretleri sarsılacak ve maddî vâsıtaların üstünlüğü ile yıkmak mümkün olabilecektir. Bu sebeple Osmanlı Devletini yıkmak için mücerred olarak harp meydânlarındaki zaferler kâfi değildir. Hattâ sâdece bu yolda yürümek, Türklerin haysiyyet ve vekârını tahrîk edeceğinden, hakîkatlerine nüfûz edebileceklerine sebep olabilir.

Yapılacak olan, Türklere birşey hissettirmeden, bünyelerindeki tahrîbatı tamamlamaktır." Bu mektup gençlere gençlere gerçekten ders kitaplarında ezberletilecek kadar mühimdir. Mektupta ibret alınacak çok şey varsa da, en önemlisi şu iki husûstur:

1- Türklerin ma'neviyyatının ve dîninin yıkılması için, Türkleri yabancı fikir ve âdetlere alıştırmak.

2- Türklere hissettirmeden bünyelerindeki tahrîbâtı tamâmlamaktır.

Bu hedeflere ise, Batının inanç, moda, örf, âdet ve ahlaksızlıklarını, taklîd ettirmekle ulaşılır. Şimdi geçmişimize şöyle bir bakacak olarsak, bu plânın aynen tatbik edildiğini çok açık bir şekilde görürüz. Maalesef halen de devam etmektedir.

Batının inanç, örf, âdet, moda ve ahlâksızlıklarını takljd etmek medeniyyet değildir. Müslüman milletin bünyesinde tahrîbât yapmaktır.

Batının ilim, fen, teknik ve her sâhadaki fennî gelişmelerini almak elbette lâzımdır. Zâten islâmiyyet bunu emreder. Peygamber efendimiz, "İlim Çin'de de olsa gidip alınız." buyurmuştur. Yabancı dil öğrenmenin lâzım olduğunu hadîs-i şerîfler haber vermektedir. Zeyd bin Sâbit hazretlerine, Resûl aleyhisselâm, Yahûdî dilini öğremeği emreyledi. Yahûdîlere gönderilen mektupların çoğunu buna yazdırdı. Onlardan gelen mektupları buna okuturdu. Zeyd, böylece İbrânî ve Süryânî lügatlarını öğrendi.

Büyük islâm âlimi Seyyid Abdülhakîm Arvasî hazretleri, mükemmel Arabî, Fârisî konuştuğu hâlde, "Yabancı dil bilseydim, bütün dünyaya fâideli olurdum." derdi. Avrupa dillerini bilmediği için esef eder, çok üzülürdü. "İslâm dîninin üstünlüklerini, râhat ve huzûr kaynağı olduğunu ve medeniyyete, fende ve ahlâkta ilerlemeğe ışık tuttuğunu dünyaya bildirmek için, kısacası, islâmiyyete ve bütün insanlara hizmet için, yabancı dil öğrenmek muhakkak lâzımdır." derdi.

Özet olarak şunu söyleyebiliriz, islâmiyet hiçbir zaman ilme, fenne karşı olmamış, bilakis her devirde bunu desteklemiştir. Avrupa, medeniyeti müslümanlardan öğrenmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 OCAK 1994 · KAYIT 10019

Bir Müsteşrik Gözüyle İslâmiyet

Bütün dinleri iyi incelemiş olan, İngiliz ilim adamlarından Lord Davenport, Hazret-i Muhammed ve Kur'ân-ı kerîm adındaki kitabında şöyle diyor.

"Müslümanlar, muhârebede kılıca boyun eğmiş olan başka din adanmlarını dâimâ af ile karşılamışlardır. Müslümanların hıristiyanlara karşı davranışı ile, papalığın ve kralların mü'minlere revâ gördüğü mu'âmele, aslâ kıyâs edilemez. Meselâ, 1572 mîlâdî yılı Ağustos'un yirmidördüncü günü, yâni Sent Bartelemi yortu günü, dokuzuncu Şarl ve kraliçe Katerina'nın emri ile Pâris ve civârında altmışbin prostestan öldürüldü.

Böyle nice işkencelerde dökülen hıristiyan kanları, müslümanların harp meydânlarında döktükleri hıristiyan kanlarından kat kat fazladır. Bunun içindir ki, birçok aldanmış insanı, İslâmiyyetin zâlim bir din olduğu zamanından kurtarmak lâzımdır. Böyle yanlış sözlerin hiçbir vesîkası yoktur.

Papalığın vahşet ve yamyamlık derecesine varan işkenceleri yanında, müslümanların, gayri müslimlere karşı davranışları, ağzı süt kokan bir sübyanınki kadar yumuşak olmuştur. İslâmiyyet, başka dinlerin hurâfeler ve şüpheler bataklığı ortasında, çiçek temizliği ile yükselmiş bir aklî ve fikrî asâletin sembolü olmuştur.

İslamiyyet, insan kanı dökmek fâci'a ve felâketinden beşeriyyeti kurtardı. Bunun yerine, ibâdeti ve sadakayı getirmekle, insanlara iyilik aşıladı. Sosyal adâletin temelini kurdu. Böylece, kanlı silahlara hâcet bırakmadan, dünyaya kolayca yayıldı. İlim da'vâsına müslümanlar kadar bağlı ve saygılı hiçbir millet gelmemiştir. Hazret-i Peygamberin sözleri, samîmî bir ilim teşvîkçisidir ve ilme saygı ile doludur. İslâmiyyet, ilme maldan daha çok kıymet vermiştir. Hazret-i Muhammed, bu tutumu olanca gücü ile desteklemiş, Eshâbı da, bu yolda var kuvvetleri ile çalışmışlardır.

Bugünkü fennin ve medeniyyetin kurucuları, eski ve yeni eserlerin ve edebiyyâtın koruyucuları, Emevîler, Abbâsîler, Gaznevîler ve Osmanlılar zamanındaki müslümanlar olmuştur." İslâm düşmanları asırlardır, yaptıkları acı tecrübelerle anladılar ki, müslümanları mertkilke, kahramanlıkla yıkmak mümkün değil. Bunun için her türlü adi planları, hileleri, tetbike soktular. Her türlü propaganda yolları ile, iğrenç yalan ve iftirâlar söyliyerek, çok vahşi ve barbarca işkenceler yaparak saldırıyorlar. Bu saldırılarını ileri görüşlü müslümanlar görüyor, anlıyor, onlara aldanmıyorlar.

Sinsi düşmanlar, tatlı sözle, güler yüzle ve para yardımı yaparak, okşayarak, İslâm saldırıyorlar. "Dinli, dinsiz, herkes kardeştir. Dine lüzûm yoktur." diyorlar. Din kardeşliğini yok edip, yerine başka kardeşlikleri koymağa çalışıyorlar. İslâmiyyetin en korkunç, en zararlı düşmanı, müslüman görünüp, din adamı şekline girip, İslâmiyyeti içten sinsice yıkmaya çalışanlardır. Tarihe dikkat edilirse, İslam devletleri dışarıdan değil içeriden yıkılmışlardır.

Bunlar, Arabistan'da ve Hindistan'da ve diğer islam ülkelerinde, "Dinde reform yapacağız, İslâmiyyeti hurâfelerden, bozuk şeylerden kurtaracağız, Kur'ânın emirlerini meydâna çıkaracağız." gibi, sözde dostça ifadelerle, yazılarla, içerden yıktılar. Bölücülük yapıp fitne çıkartarak, kardeşi kardeşe düşman ettiler. Hâlbuki İslam dini, birleşmeyi, yardımlaşmayı emretmektedir. Her müslümanın birbirlerine, hattâ gayrı müslim vatandaşlara, yurdumuza gelen yabancı iş adamlarına turistlere iyilik etmesi, herkesi sıkıntıdan kurtarması lâzımdır.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem (İnsanların en iyisi, insanlara fâideli olandır.) buyurdu.

Bunun için, islam bilgilerini, islâmın güzel ahlâkını, gençlere öğretmeliyiz. Temiz gençler, dinde câhil bırakılırsa, yalancı kahramanlara, iki yüzlü dostlara

inanarak dinleri ve ahlâkları bozulur. Allah korusun sonsuz felâketlere, uçurumlara sürüklenirler.

İslâmiyyete saldırmak, bütün dünyaya, bütün insanlara sûikast yapmaktır. İnsan haklarını, insan hürriyetlerini ayaklar altına almaktır. İnsanların saâdetini felâkete çevirmeğe uğraşmaktır.

Bu fâci'a, bu kötülük maalesef, gözü dönmüş, taş yürekli bir avuç zümrenin zevki, keyfi ve eğlencesi için işleniyor. Allahü teâlâ, insanları bu pek acı belâdan kurtarsın! Âmîn.

Şunu da belirtelim ki yalnız lâf ile ve yazı ile yapılan duâlar kabûl olmaz. Hem duâ etmek, hem de sebebe yapışmak, çalışmak lâzımdır. Müslümanların, dinlerine saâdetlerine saldıran açık ve sinsi düşmanları tanımaları, bunların yalanlarına aldanmamaları lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 OCAK 1994 · KAYIT 10020

Umreye Gitmek

Umre, hac zamanı olan sbeş günden başka, senenin her günü, ihram ile Kâ'beyi tavâf ve sa'y yapmak ve saç kazımak veya kesmektir.

Umreyi ömründe bir kerre yapmak müekked sünnettir. Umrenin Ramazan ayında yapılması daha iyidir.

Umreye giden kimse, mîkat denilen yerde, ihrâma girer. "Yâ Rabbî. Ben umre yapmak istiyorum, onu bana kolay et ve kabûl buyur." diyerek umreye niyyet eder. Sonra (Lebbeyk Allahümme lebbeyk.) diye telbiyede bulunur.

Umre için ihrâma giren kimse, hac için ihrama giren kimsenin kaçınacağı şeylerden kaçınır. Yolculuğu esnasında, "Telbiye" ye devam eder.

İhram giyen kimseye yasak olan şeyler şunlardır.

Dikilmiş elbise giymek. Bir yerini traş etmek. Cima etmek. Kavga ve münâkaşa etmek. Koku sürünmek, tırnak kesmek. Mest ayakkabı giymek ve başı örtmek, eldiven, çorap giymek (erkekler için). Hamama girmek. Kendiliğinden biten ot ve ağaçları koparmak.

İhrâmda iken, yapılması câiz olan şeyler:

Fare, akrep, yılan zararlı hayvanları öldürmek. Başı sabun ile yıkamak. Na'lin ve bunun gibi üstün açık ayakkabı giymek. Başa dokundurmamak şartıyla şemsiye ile gjlgelenmek. Beline kuşak, kemer, para kesesi bağlamak. Yüzük takmak. İnsanların yetiştirdiği sebze ve ağaçları koparmak.

Kadınların başını örtmesi lâzım olup, dikilmiş elbise, mest, çorap giymeleri, örtü altında zînet eşyası takmaları câizdir.

Umreye giden kimse, Mekke-i Mükerreme'ye girince, tavafta bulunur yâni Beytullah'ın etrafını yedi defa döner. Hacer-i Esved'i her def'asında selâmlar, ilk üç tavafı hızlı yapar. Tekbîr ve tehlîl söyler.

Bu tavaftan sonra, Safâ ile Merve arasında sa'y eder. Sa'y etmek için, önce Safa tepesine Beytullah görülünceye kadar çıkılır. Beytullah'ı görünce, ona dönerek tekbîr ve tehlîlde ve salat-ü selâmda bulunulur. Sonra Merve tarafına gidilir. Bu esnada iki yeşil direk arasında sür'at gösterilir. Bu sûrette dört def'a Safa'dan Merve'ye, üç defa da Merve'den Safa'ya gidip gelinir. Merve tepesinden de Kâ'be-i şerîfe karşı tekbîr ve tehlîlde, salat-ü selâmda bulunulur. Sür'atle yürürken, "Yâ Rabbî, beni magfiret eyle, bize acı, kusûrlarımıza bakma, şüphesiz ki sen yüceler yücesisin." diye duâ edilir.

Sa'ydan sonra, başının saçlarını traş ettirerek veya kısmen kestirerek umreyi tamamlamış olur. Artık, Mekke-i mükerreme'de kaldığı müddetçe, Kâ'be-i şerîfi istediği vakit tavâf edebilir. İstediği elbiseyi giyebilir. İhramlı iken yasak olan şeyler mübah olur.

Tavâfın dört şartı, umrenin rüknüdür. Sa'y etmek, saçları traş etmek veya kısmen kestirmek umrenin vâciblerindendir.

İhrâm haccın şartı olduğu gibi umrenin de şartıdır. Umrenin şartları, vakit hariç, haccın şartları gibidir.

Umrenin sünnetleri, edepleri de, haccın Safâ ile Merve arasındaki sa'ydan i'tibâren nihâyetine kadar olan sünnetleri ve edebleri gibidir.

Umre yaparak, Kâ'be-i şerîfi tavâf etmek, o mübarek beldeleri görmek, Peygamber efendimizin Kabr-i şerîfini ziyâret etmek büyük ni'mettir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Günahlar arasında öyleleri var ki onları ancak Arafat'ta vakfede bulunmak mahveder.)

(Hac veya umre niyyetiyle evinden çıkıp yolda ölen kimsenin defterine çıkıp yolda ölen kimsenin defterine kıyamete kadar hac ve umre sevabı yazılır. Mekke veya Medîne'de ölen ise, hesaba çekilmez, doğrudan Cennete gir denir.)

(Allahım! Hacıları ve hacıların magfiret dilediği kimseleri affeyle!)

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 OCAK 1994 · KAYIT 10021

Şa'bân Ayının Üstünlüğü

Dînimizin kıymet verdiği mübârek aylardan ikincisi, Şa'bân ayıdır. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı, bir annenin yavrusuna olan merhametinden daha fazla merhametli olduğu için, ba'zı gün ve gecelere kıymet vermiştir.

Bu gece, gün ve aylarda yapılan ibâdetlere, hayırlara daha çok sevap vereceğini bildirmiştir. Tevbe, istigfâr etmeli, yalvarıp af ve âfiyeti istemeli, bu günleri fırsat bilmelidir.

Allahü teâlâ, Şa'bân ayını, Resûlullah efendimize mahsûs kılmıştır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Şâ'ban-ı şerîf, benim kendime mahsûs bir aydır. Hak teâlâ hazretleri arş-ı a'lânın meleklerine azamet-i şâniyle buyurur ki: "Ey benim meleklerim, gördünüz mü, benim kullarım Habîbimin ayına nasıl ta'zîm ve hürmet ediyorlar. İzzim, celâlim hakkı için ben de kullarımı afv-ü mafiretime nâil eyledim.")

(Şa'bân benim ayım, Recep Allahü teâlânın ayı, Ramazan da benim ümmetimin ayıdır. Şa'bân günahlara keffâret ayı, Ramazan ise günahları temizleyici aydır.)

Şa'bân-ı şerîfte imkânı olup, gücü yetenlerin oruç tutmasının çok sevap olduğu bildirilmiştir. Yalnız bu oruçları tutarken, harâmlardan, günah işlemekten de çok sakınmalıdır.

Kazancına dikkat etmeli, helâlden kazanmalıdır. Bu aylarda oruç tutmaya gücü yetmiyenlerin veya iş sahiplerinin, Ramazan-ı şerîfe kuvvetli girmek için oruç tutmamaları daha iyidir. Çünkü, Ramazan orucu farzdır. Nâfile için, farzı elden kaçırmamalıdır.

Kazâ borcu olanlar, bu ayda tutacakları oruçlara, kazâ olarak niyyet etmelidir. Böylece, hem kazâ borcu ödenmiş olur, hem de bu ayda tutulmasının sevabına kavuşulmuş olur.

Şa'bân-ı şerîfte oruç tutmanın fazîleti ile ilgili hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Her kim, Şa'bân-ı şerîfte üç gün oruç tutarsa, Hak teâlâ, Cennet-i a'lâda ona bir yer hazırlar.)

(Her kim Şa'bân-ı şerîfte bir gün oruç tutsa, o kul Cehennem azâbında kurtulup, dünya ve âhıret için istediği mertebe ve dereceye vâsıl olur. Eğer iki gün tutarsa, kabirde bir melek ona arkadaş olur. Şâyet üç gün tutarsa Hak teâlâ hazretleri, o kulu kıyâmet gününde velîler kısmına ilhak edip, Cennet-i a'lada cemâlini o kula müyesser kılar.)

(Şa'bân, Recep ile Ramazan ayları arasında bir aydır. İnsanlar bundan gâfildir. Hâlbuki Şa'ban ayında kulların ameli Allahü teâlânın dergahına çıkarılır. Ben, Şa'bânda oruçlu olduğum hâlde amelimin çıkarılmasını arzû ederim.)

Şa'ban ayının ekserisini, hattâ tamamını oruçlu geçirmek çok iyi olur. Peygamber efendimiz, diğer aylara göre Şa'bân ayında daha çok oruç tutardı.

Hazret-i Aişe vâlidemiz buyurdu ki:

(Resûlullahın, hiçbir ayda Şa'ban ayından daha fazla oruç tuttuğunu görmedim. Hemen hemen Şa'ban ayının tamamını oruçla geçirirdi.)

Ramazandan sonra en fazîletli orucun hangisi olduğu suâl edilince Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Şa'bân ayında tutulan oruçtur.)

Allahü teâlâ günahları affetmek için böyle mübârek ayları, günleri, geceleri sebep yaratmıştır. Allahü teâlânın bu ni'metinden istifâde etmeye çalışmalıdır! Fırsatı kaçırmamalıdır.

Şa'ban-ı şerîf, hayırların çoğaldığı, bereketlerin indiği, hatâların terk edildiği, günahların örtüldüğü bir aydır.

Bu ayda Peygmaber efendimize çok salevât-ı şerîfe getirmelidir. Gafletten uyanıp, tevbe istigfâr etmeli ve bu şekilde Ramazan ayı için hazırlanmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 OCAK 1994 · KAYIT 10022

Kamerî, Şemsî Sene

Takvimin başlangıcı, insanlık tarihi kadar eskidir. İlk insan ve ilk peygamber olan Âdem aleyhisselâma, Allahü teâlâ tarafından gönderilen kitapta din ve dünyaya ait bilgiler mevcuttu. Zaman ve takvim bilgileri ilk defa buradan öğrenilmiştir.

Zaman ölçmek için kullanılan birimlerden biri, senedir. Hesaplama sistemi açısından, ikik türlü sene vardır: Biri, Güneş senesi, diğeri, Kamerî yâni ay senesi.

Güneş senesi, Dünya'nın Güneş etrâfında bir devir yaptığı zamandır. Bu zaman 365.2 gündür. Mîlâdî sene, Hicrî şemsi sene ve Rûmî sene, bu sisteme göre hesap edilen senelerdir.

Kamerî sene: Ay'ın Dünya etrafında 12 kere dönmesiyle meydana gelir. Hilâlin ilk defa görülmesi ile kaybolup tekrar görülmesi arasındaki zaman bir aydır. Ay, bu süre içinde Dünya etrafındaki dönüşünü tamamlamaktadır. Kamerî sene 354.3 gündür.

Güneş yılı, kamerî yıldan 10.8 gün daha uzundur. Bunun için dînî günler, kandiller, dînî bayramlar her sene, mîlâdî yıla göre, on gün önce gelir. Yaklaşık 33 yılda bir kamerî yıl devrini tamamlar. Bunun için, Ramazan 33 yılda bir aynı zamana gelir.

Başlangıç zamanına göre de senelerin ismi değişmektedir. Başlangıç zamanına göre, iki türlü sene kullanılmaktadır. Mîlâdî sene, hicrî sene.

Mîlâdî sene, Îsâ aleyhisselâmın doğum günü zannedilen zamandan başlar. Mîlâdî senede yılbaşı, 1 Ocak'tır.

Hicrî sene, Peygamber efendimizin Mekke'den Medîne'ye hicreti ile başlamaktadır. Sene başı 1 Muharremdir. Kamerî sene yâni Ay'ın Dünya'nın etrafında dönmesiyle meydana gelen zaman dilimi, Âdem aleyhisselâmdan beri biliniyor ve kullanılıyordu. Her ilim gibi, takvim ilmi de semâvî idi. Yâni Allahü teâlânın bildirmesiyle öğrenilmiştir.

Fakat, bu takvimin, zamanla ba'zı esasları unutulduğu için, Resûlullah efendimiz zamanında sistemli hale getirildi. Sistemli bir şekilde değildi. Bazı esaslar unutulmuştu. Yıllar sayılmıyordu. Geçmişteki olaylar, bir başka olayla

mukayese ediliyordu. Mesela, filan hadise, fil vak'âsından, üç sene önce olmuştu gibi, mukayeseyle tarih bildiriliyordu. Sadece aylar biliniyordu. Hatta bazı aylar mübârek kabûl ediliyor, bu aylarda harp edilmiyordu. Bunun için, Araplar harp edecekleri zaman ayların yerlerini değiştirirlerdi. Bir başlangıç üzerinden devam etmiyen kamerî seneye, Resûlullahın hicreti başlangıç kabûl edilerek, seneler sayılmaya başlandı.

Bir de Hicrî şemsî sene ve Osmanlıların son zamanlarda kullandıkları Rûmî sene vardır.

Hicrî şemsî senede, başlangıç olarak, hicret esas alınmış ancak, sistem olarak, güneş yılına göre hesaplanmıştır. Yâni 365 gündür. Mesela, bu sene hicrî şemsi yıl, 1372'dir. Yâni Peygamber efendimizin Medine'ye hicretinden, 1372 güneş yılı geçmiştir. Peygamber efendimizin, bu seneye göre, hicret zamanı, 20 Eylül idi. Dolayısıyla hicrî şemsi yılın başlangıçı 20 Eylül'dür.

Rûmî senenin durumuna gelince: Osmanlılar, mîladî, 1840 yılına kadar, sadece hicrî takvim kullanıyorlardı. Bu tarihten itibaren, daha çok mâlî işler için rûmî takvim kullanmaya başladılar. Anadolu, önceleri Rum ülkesi olduğu için, eskiden Anadolu'ya diyar-ı Rum yâni Rum ülkesi denirdi. Bunun için sadec Anadolu'da kullanldığı için rûmî denildi. Bu takvim, hicrî 1089, mîlâdî 1678 senesinden itibaren kısmen, hicrî 1256, mîlâdî 1840 yılında, resmen yaygın olarak kullanılmaya başlandı. 1840 yılının karşılığı 1256 hicrî yıl idi. Bu tarihten itibaren, 1256 senesi, güneş yılına göre sayılmaya başlandı. Bu zamana kadar, hicrî sene ile mîladî sene arasındaki, fark 584 idi. Her iki sene de Güneş Sistemi'ne bağlı olduğundan, bu fark sabit kaldı. Yâni rûmî seneyi mîlâdîye çevermik için, bu 584 sabit sayısını eklemek kâfidir.

Osmanlılar, dini günlerde, hicrî takvimi, resmî günlerde, resmi işlerde rûmî takvimi kullanıyorlardı. Mesela dedelerimizin, nüfus kâğıtlarında gördüğümüz, 1300'lü doğum tarihleri, rûmî yıldır. Mesela dedemizin nüfus kağıdında, doğum tarihi 1340 yazıyorsa, buna 584 sabit rakamını eklediğimizde, dediğimizin mîlâdî doğum tarihinin 1924 olduğunu buluruz.

Rûmî senenin iyi anlaşılması için başka bir örnek daha verelim. Çoğumuzun bildiği, bilhassa yaşlılar arasında çok konuşulan bir savaş var, 93 harbi. Osmanlı-Rus savaşı, rûmî 1293 yılında olmuştu. Bunun için adı böyle kaldı. Mîlâdî seneye göre, bu savaşın başlama zamanı, 1877'dir. Rûmî takvim 1926 yılında, yürürlükten kaldırılarak, mîlâdî takvim kullanılmaya başlandı.

Hicrîyi, mîladîye, mîlâdîyi hicrîye çevirme, formülleri, TAM İLMİHAL SEADET-İ EBEDİYYE kitabında vardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 OCAK 1994 · KAYIT 10023

"Önce Zarûrî Olanları Öğren!"

Eshâb-ı kiramın büyüklerinden olan, Selman- Fârîsi hazretleri, gayet az yerdi. Bir sofrada kendisine çok yemesi için ısrar edilince, Peygamber aleyhisselâmın kendisine, - İnsanların âhirette çok açlık çekecek olanları, dünyada doyuncaya kadar yemek yiyenlerdir, buyurduğunu haber verdi.

Çok cömert olan Selmân hazretleri günlük gelirinin çoğunu dağıtırdı ve el emeği ile geçinirdi. Fakirleri daima doyurur, onlarla beraber yerdi. Kendisi çok ihtiyar olduğu hâlde kendi işini kendi görürdü. Birşey taşırken elleri titredi. Hak etrafına toplanır. eşyâlarını biz taşıyalım derler, onlara, - Hayır ben kendim götüreceğim, derdi, Halbuki emrinde çok kişi vardı.

Yaşlı hâline rağmen, her zaman ilim öğrenirdi. Bunun sebebini sorduklarında, - İlim çoktur fakat ömür kısadır. O hâlde önce dinde zarûrî lâzım olan ilimleri öğren! Kalb ile bedenin hâli kör ve topal bir kimsenin hâli gibidir. Kör bir ağacın altına gider, fakat onda meyve olduğunu göremez. Topal, ağaçtaki meyveyi görür fakat alamaz. İlahi ni'metleri kalb bilmeli, inanmalı, beden de onunla âmil olmalı ki âhiretteki sonsuz ni'metlere kavuşmak nasip olsun.

Çok ağlamasının sebebini sorduklarında buyurdu ki:

"Üç şey beni devamlı ağlatır: Birincisi, Resûl aleyhisselâmın vefatı. Bu ayrılığa dayanamadım ve durmadan ağlıyorum. İkincisi, kabirden kalktığım zaman halim ne olur, onu bilmediğim için ağlıyorum Üçüncüsü, Allahü teâlâ beni hesaba çektiği zaman Cennetlik miyim, Cehennemlik miyim bilemiyorum. O zaman halim ne olur, bilemiyorum, onun için ağlıyorum." Selmân-ı Fârîsî hazretleri birgün bir vesk, bir deve yükü nafaka satın aldı. Bir kimse onu gördü ve, - Yâ Selmân bu kadar nafakayı ne yapacaksın. Bunu bitirecek kadar ömrün olduğunu biliyor musun? diye sordu.

Selmân hazretleri, - Nefis nafakasını aldığı zaman insan rahat olur. Ondan sonra nafaka ve başka birşey düşünmeden Allahü teâlânın zikri ile meşgûl olabilir. İnsan nafakası tamam olunca, ibâdetler ve vesveselerden emin olur, dedi.

Selmân-ı Fârîsî hazretleri arkasından bir kimsenin yürüdüğünü gördüğü zaman, - Bu hâl, sizin için hayırlı, fakat benim için fenadır, buyurur, hiç kimsenin arkasından yürümesini istemezdi.

Ebû Vail diyor ki:

Bir arkadaşımla Selman hazretlerinin ziyaretine gittim. Bize bir miktar arpa ekmeği ile biraz da tuz getirdi. Arkadaşım, - Şu tuzun yanında biraz da sağter (kekik gibi bir not) olsaydı, dedi.

Bunun üzerine Selmân hazretleri matarasını rehin vererek o otu aldı, geldi. Yemeği bitirince arkadaşım.

- Bize verdiği ni'mete kanâat ettiğimiz Allahü teâlâya hamdederiz, dedi.

Selmân hazretleri, - Eğer kanâat etseydin, benim matara rehin olmazdı, buyurdu.

Kendisine hakâret edip, kötü sözler söyleyen birisine, - Eğer âhırette günahlarım ağır, sevaplarım hafif gelirse, senin söylediğinden çok daha kötüyüm. Yok günahlarım hafif, sevaplarım ağır gelirse; senin sözlerinin bana bir zararı olmaz! diye cevap verdi.

Selmân-ı Fârisî hazretleri ölüm döşeğine yattığı vakit ağladı. Sebebini soranlara, - Dünyadan ayrıldığım için ağlamıyorum. Ancak Resûl-i ekrem "Dünyadan ayrılırken sermayeniz bir yolcunun yol azığından fazla olmasın." buyurmuştu. İşte buna ağlıyorum, dedi. Halbuki öldüğü vakit bıraktığı malın kıymeti on dirhem civarında idi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 OCAK 1994 · KAYIT 10024

"Mekke'den Gelen Var mı?"

Eshâb-ı kiramın büyüklerinden hazret-i Talha, İslamı tanımadan önce de ticaretle uğraştığı için sık sık Mekke dışına çıkardı. bu seyahatlerinden birinde Şam

yakınlarında Busra kasabasında bir panayıra gelmişti. Bir rahip:

- Panayıra gelenlere soruyorum; içinizde Mekke'den gelen var mı? diye seslendi.

Bunun üzerine hazret-i Talha:

- Evet, ben Mekkeliyim, dedi.

Bunun üzerine rahip:

- Ahmed zuhûr etti mi! diye sordu.

Talha:

- Ahmed kimdir? diye sordu.

Rahip:

- Abdullah bin Abdülmuttalib'in oğludur. Mekke O'nun zuhûr edeceği şehirdir. O peygamberlerin soruncusudur. Kendisi Harem-i şerîften çıkarılacak, hurmalık, taşlık ve çorak bir yere hicret edecektir, dedi.

Rahibin sözleri Hz. Talha'nın kalbine yer etti. Oradan acele ayrılıp Mekke'ye gelerek, - Olan biten birşey var mı? diye sordu.

- Evet var. Abdullahın oğlu Muhammed-ül Emin peygamber olduğunu ilan etti. Ebû Kuhafe'nin oğlu Ebû Bekir ona uydu, dediler.

Bunun üzerine doğruca hazret-i Ebû Bekir'in yanına gitti. Müslüman olduğunu öğrenince hazret-i Ebû Bekir'e rahibin söylediklerini anlattı. Sonra birlikte Resûlullah'a gidip, müslüman oldu.

Rahibin sözlerini Peygamber efendimize de anlattı ve Resûlullah tebessüm ettiler. Talha bin Ubeydullah müslüman olduğu zaman Mekkeli müşriklerden pek çok eza ve cefa gördü.

Hazret-i Mes'ud bin Hıras, gördüğü bir hâdiseyi şöyle nakleder:

Safa ile Merve arasında dolaşırken, elleri boynuna bağlı ve kalabalık bir grup tarafından takip edilen bir delikanlı gördüm. Etrafındakilere bu gencin suçunun ne olduğunu sorduğunda bana:

- Bu Tahla bin Ubeydullah'tır. Atalarının yolunda saptı, diye cevap verdiler.

Gencin peşi sıra çirkin sözler söyleyerek onu takip eden bir de kadın vardı. Onun kin olduğunu sordum. Bu gencin annesidir dediler. Fakat Tahla bütün bu akıl almaz işkencelere göğüs geriyor, beni öldürseniz de dinimden dönmem diye karşılık veriyordu.

Hazret-i Talha, Betir'den sonra İslâmın en büyük gazâsı, ölüm kalım savaşı olan Uhud'da kahramanlık destanları yazmıştır. Canını Peygamber efendimizi korumak için tehlikeden tehlikeye attı. Eshab-ı kirâm, Resûlullahın yanında çarpışmak için dizildikleri zaman, Resûlullah Mus'ab bin Umreyr'in taşıdığı sancağın altında idi. Gazâ başlamış, müşriklerin sancaktarları öldürülünce müşrik ordusu bozulmuş idi.

Peygamber efendimiz Uhud geçidine koyduğu ve hiçbir surette ayrılmamalarını emir buyurdukları, Eshabın en iyi okçularından elli kişinin büyük kısmı, "Müşrikler yenildi, burada kalmamıza gerek kalmadı." diyerek bulundukları yerleri terkettiler. Müşrik ordusu bunu farekdince Uhud dağını dolaşarak geçide geldi.

Burda bulunan on kadar Sahabiyi şehid ettiler ve müslümanları arkadan vurdular. O müthiş günde müslümanlar ne olduğunu anlayamamışlar, hatta bazıları birbirlerine kılıç vurmuşlardı. Hele harp meydanında Resûlullahın öldürüldüğü haberi Eshâb-ı kirâmı kalblerinden hançerlemişti.

Ne olduğu anlaşılmamış herkes yeise düşmüştü. Eshab-ı kiramın bazıları geri dönmek icap ettiğini söylüyor, bazıları Resûlullah mâdem ki öldü, biz de ölünceye kadar kâfirlerle harp edip O'na hemen kavuşuruz diyorlardı. Bir kısım Eshab da Peygamberlerimizin etrafında toplanmışlar canlarını siper edip Resûlullahı muhafaza etmeye çalışıyorlardı.

İşte hazret-i Talha bin Ubeydullâh biran bile geri çekilmemiş, Resûlullahın yanından ayrılmamıştır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 OCAK 1994 · KAYIT 10025

Berât Gecesi

Berât gecesi, Şa'bân ayının onbeşince gecesidir. Yâni ondörtdüncü günü ile onbeşinci günü arasındaki gecedir.

Allahü teâlâ, ezelde, hiçbir şey yaratmadan önce, herşeyi takdîr etti, diledi. Bunlardan, bir yıl içinde olacak her şeyi, bu gece meleklere bildirir.

Kur'ân-ı kerîm, levhilmahfûza bu gece indi. Resûlullah sallalahü aleyhi ve selem bu gece çok ibâdet, çok dua ederdi.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Şa'bân-ı şerîfin onbeşinci gecesi olunca, o geceyi ihyâ ediniz ve gününde oruç tutunuz! Muhakkak ki, Allahü teâlâ, "Mafiret olunmak isteyen yok mudur, magfiret edeyim? Rızık isteyen yok mudur, rızık vereyim. Kim ne isterse vereyim!" buyurur. Bu hâl sabaha kadar devam eder.)

(Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan duâ, tevbe, red olunmaz. Fıtır Bayramı'nın ve Kurban Bayramı'nın birinci geceleri, Şa'bânın onbeşinci (Berât) gecesi ve arefe gecesi.)

(Berât gecesini ganîmet, fırsat biliniz. Şa'bânın onbeşinci gecesidir. Kadir gecesi çok büyük ise de hangi gece olduğu belli değildir. Bu gece (Berât gecesinde) çok ibâdet ediniz. Yoksa kıyâmet gününde pişmân olursunuz.)

(Şa'bânın onbeşinci gecesinde Allahü teâlânın kulları üzerine rahmeti zuhûr edip, mü'minleri magfiret eder, bağışlar. Kâfirlere ise mühlet verir. Kin ve hased sahibi olanları bu sıfatları terk edinceye kadar kendi hallerinde bırakır.)

(Şa'bân ayının onbeşi gelince, gecesini namazla, gündüzünü oruçla geçiriniz.)

(Şa'bân ayının onbeşinci gecesi, rahmet-i ilâhi dünyayı kaplar, herkes affolur. Ancak haksız yere müslümanlara düşmanlık besleyen ve Allahü teâlâya ortak koşan magfiret olunmaz.)

Âişe vâlidemiz, Peygamber efendimizin Berât gecesinde, sabaha kadar ibâdet ettiğini görünce sordu:

- Yâ Resûlallah, Allahü teâlânın en sevgili kulusun! Buna rağmen niçin bu kadar kendini yoruyorsun?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Ey Âişe, ben şükredici kul olmıyayım mı? Ey Âişe, sen bu gecede, ne olduğunu bilir misin?

Âişe vâlidemiz tekrar sordu:

- Bu gecenin diğer gecelerden üstünlüğü nedir yâ Resûlallah?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Bu sene içinde doğacak her çocuk, bu gece deftere geçirilir. Bu sene içinde öleceklerin isimleri bu gece özel deftere yazılır. Bu gece herkesin rızkı tertip edilir. Bu gece herkesin ameli ve işleri Allahü teâlâya arz olunur.

Bir kimse, evinden ayrılıp yolculuğa çıkar. Hâlbuki, onun adı yaşıyanlar defterinden, ölüler defterine geçirilmiştir.

Gâfil olmamalı, bu geceyi mutlaka ihyâ etmelidir. Kazâ namazı kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, dua, tevbe etmeli, sadaka vermeli, müslümanları sevindirmelidir. Bunların sevabını ölülere de göndermilidir.

Bu gecelere saygı göstermek, günah işlememekle olur.

Bu gece, Allahü teâlânın ihsân ettiği bütün ni'metlere şürketmeli, yapılan hatâlar, günahlar için de tevbe istigfâr etmeli, Cehennem ateşinden kurtulmayı istemelidir.

"Yâ Rabbî, bize dünya ve âhıret saâdeti ihsân eyle, bize hidâyet verdikten sonra, kalblerimizi kaydırma." diye duâ etmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 OCAK 1994 · KAYIT 10026

"Eğer Bismillah Deseydin..."

Müşriklerden çok keskin, nişancı, attığını vuran bir okçu vardı. Bu Malik bin Zübeyr idi. bu hâlin, Uhud'da Peygamber efendimize nişan alıp bir ok attı. Resûlullahın başına doğru gelen bu oka başka hiçbir şekilde kaşı koyamıyacağını anlayan hazret/i Talha elini açarak oka karış tuttu.

Ok, elini parçaladı. Parmaklarının bütün sinirleri kesildi. Elinin kemikleri kırıldı. Atılan oka elini tutması, candan çok ötelere yükelmiş bir aşkın, kemâle gelmiş bir îmanın, muhabet ile yanan, anlatılmayan hakikî bir sevginin fiili olarak ortaya çıkmasıdır. Peygamber efendimiz, - Eğer Bismillah deseydin insanlar sana bakışırken, melekler seni göklere yükseltirdi, buyurmuşlardır.

Bu savaşta, Talha bin Ubeydullah'ın her yeri kılıç ve çok darbeleriyle delik deşik olmuş, vücûdunda altmışaltı büyük yara açılmıştı... Küçükler ise vücûdunda sayılamıyacak kadar çoktu.

Bu haliyle dahi cihada devam ediyordu. Dirâr bin Hattab onun başına şiddetli iki kılıç darbesi indirmiş ve hazret-i Talha kan kaybı sebebiyle de bayılmıştı.

Bunu gören Peygamberimiz yanına gelen hazret-i Ebû Bekir'e hemen hazret-i Talha'ya yardıma koşmasını emrettiler. Hazret-i Ebû Bekir onu baygın bir vaziyette buldu. Hemen başını kaldırdı ve yüzüne su serpti. Hazret-i Talha ayıldı. Ayılır ayılmaz ilk sorduğu soru, - Resûlullah en yapıyor, O'na birşey oldu mu? olmuştur.

Böylece sevgi ve bağlılığın en güzelin göstermiştir. Eshâb-ı kirâmda bu aşk, bu muhabbet, bu îman olduğu için, Resûlullaha böyle gönül verdikleri için Peygamberlerden sonra insanların en üstünü olmuşlar, onun için onların verdiği bir avuç arpa sadaka, onlardan olmayanların verdiği Uhud dağı kadar altın sadakadan daha kıymetli olmuştur.

Hazret-i Ebû Bekir, - Resûlullah iyidir. Beni sana O gönderdi deyince, - Allahü teâlâya sonsuz şükürler olsun. O sağ olduktan sonra her musibet hiçtir, dedi.

İşte bu sırada âlemlerin efendisi, iki cihanın sultanı Peygamber efendimiz, oraya teşrif ettiler. Hazret-i Talha'nın bütün vücûdunu mübârek elleriyle mesh ettiler ve ellerini açıp, - Allahım ona şifâ ver, ona kuvvet ver! diye dua buyurdu.

Talha, biraz sonra sapa sağlam kalktı ve düşmanla yine harbetmeye başladı. Müşriklerden Ebû Zâtülyed, bir ata binmiş, - Ben Ebû Zâtülyed'im. Bana Muhammed'i gösteriniz, diye bağırarak Resûlullah'a doğru geliyordu. Hazret-i Talha onun önünü kesti. Mızrığını atın arka bacaklarına vurunca, at kuyruğunu iki bacağına sokup çöktü.

Talha da mızrağını bu müşrikin göz bebeğine sapladı ve oracıkta öldürdü. Talha bu halden sonra da bir hayli yara aldı. Yaraları yetmişbeşi aştı. Sadece başında dört büyük kılıç yarası vardı. Uylukları kılıçla parçalanmış, parmakları çolak olmuş idi. Talha şehid olmayı bekliyen kimselerdendi. Eshâb-ı kirâm, "Mü'minlerden öyle yiğitler vardır ki, Allah ile olan ahidlerine (harp meydanlarında sebat) gösterirler. Onların bir kısmı ahdini yerine getirdi (şehid oldu), bir kısmı ise şehid olmayı bekliyor." âyet-i kerîmesinde belirtilen bekliyenlerin kim olduklarını merak ediyorlar, fakat edeplerinden de bir türlü Resûlullaha soramıyorlardı. Bedevî birine, Bedevî de bunu Resûlullaha sordu. Resûlullah cevap vermedi. Bedevî tekrar sordu. Resûlullah yine cevap vermedi. Sonra, Talha bin Ubeydullah mescidin kapısından çıktı. Üzerinde yeşil bir elbise vardı. Peygamberimiz onu görünce, - Şehid olmayı bekliyenlerin kimler olduğunu soran kimse nerede, diye sordu.

Bedevî, - Benim yâ Resûlallah. Buradayım, dedi. Resûlullah hazret-i Talha'yı göstererek, - İşte bu şehid olmayı bekliyen kişilerdendir, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 OCAK 1994 · KAYIT 10027

Resûlullaha Çok Benzerdi

Hazret-i Hasan, âlemlere rahmet olarak yaratılan, Muhammed aleyhisselâmın terbiyesiyle yetiştirilip büyüdü. Bu çok az kimseye nasip olan, fakat çok büyük şeref ve saâdetti. Mükemmel bir tahsil ve terbiye gördü.

Resûlullah tarafından pek çok hadîs-i şerîf ile iltifâta mazhar oldu. Peygamberimiz hazret-i Hasan'ı çok sever, ona şefkâtle muamele ederdi. Hazret-i Hasan ve kardeşi hazret-i Hüseyin, Resûlullahın huzurunda güreşiyorlardı. Resûlullah hazret-i Hasan'ı teşvik buyurdu.

Hazret-i Fâtıma-tüz Zehrâ babasına, dedi ki:

- Babacığım Hasan büyüktür, hep onun tarafını tutuyorsunuz.

- Yâ Fâtıma! Hazret-i Cebrâil Hüseyin'e yardım ediyor, buyurdu.

Ebû Eyyûb-i Ensarî anlatır:

Birgün Resûlullahın huzuruna girmiştim. Hasan ile Hüseyin önünde oynuyorlardı.

- Yâ Resûlallah! Sen bunları çok mu seviyorsun, dedim.

- Nasıl sevmem. Bunlar benim dünyada öpüp, kokladığım iki reyhânımdır! buyurdu.

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden, en fazla hadîs-i şerîf nakleden Ebû Hüreyre radıyallahü anh anlatır:

Hasan-ı gördüğümde hep gözlerim yaşlarla dolar. Zirâ bugünkü gibi hatırlıyorum. Allahü teâlânın Resûlü onu kucağına oturturdu. O da mübârek sakalları ile oynardı. Resûlullah üç kerre şöyle buyurdular:

- Ben bunu çok seviyorum. Sen de sev, onu sevenleri de sev!

Birgün, hazret-i Hasan ile Hüseyin'in kast ederek buyurdular ki:

- Allahım, ben bu ikisini seviyorum. Sen de bunları sev. Onlardan nefret edenleri sen de sevme!

Hazret-i Hasan, henüz akıl baliğ olmayan ve Resûlullaha biat eden çocuklardandı. Sekiz yaşında, önce dedesi, sonra da annesi vefat edince yetim kaldı. Bundan sonra babası hazret-i Ali'nin terbiyesinde büyüdü. Hazret-i Hasan beyaz ve güzel yüzlü olup, yüzü Resûlullahın yüzüne çok benzeyen yedi kişiden biridir. Resûlullaha bundan daha çok benzeyen kimse yoktu.

Birgün hazret-i Ebû Bekir, ikindi namazını kıldıktan sonra yolda oynayan hazret-i Hasan'ın yanına gitti. Onu omuzlarına aldı. Hazret-i Ali'ye dönerek, - Ali'ye değil de tıpkı Resûlullaha benziyor, buyurunca, hazret-i Ali tebessüm etti.

- Hazret-i Hasan hilm, yumuşaklık, rızâ, sabır ve kerem, cömertlik sahibiydi. İki defa herşeyini Allah rızası için dağıttı. Bir kişinin münâcâtında, - Yâ Rabbî! Bana onbin altın ihsan eyle, dediğini işitince, aceleye evine gitti. Adamın münâcâtında istediğini gönderdi. Sadaka vermeden edemezdi. Hazret-i Hüseyin ile her aldıklarında pazarlık eder, ucuz almaya çalışırlardı. Kendilerine, - Bir günde, binlerce dirhem sadaka veriyorsunuz da, birşey satın alırken niçin uzun pazarlık ederek yoruluyorsunuz? dediklerinde, - Verdiklerimizi Allah rızası için veriyoruz. Ne kadar çok versek yine azdır. Fakat, alış-verişte aldanmak aklın ve malın noksan olmasıdır, buyururlardı.

Aldığı bir hediyeye değerinden fazla karşılık verirdi. Birgün Abdullah bin Zübeyr ile yola çıkmıştı. Bir hurmalıkta dinlendiler. Ağaçlar kurumuştu. Abdullah bin Zübeyr, - Ağaçta hurma olsaydı, iyi olurdu, dedi. Hazret-i Hasan sessizce duâ etti. Bir ağaç hemen yeşerip, hurma ile doldu. Oradakiler, "Bu sihirdir." dediler. Hazret-i Hasan, - Hayır, sihir değil. Resûlullahın torununun kabûl olan duâsı ile cenâb-ı Hak yaratmıştır, buyurdu.

Hazret-i Hasan, yirmibeş kere yaya olarak Hacca gitti. Hazret-i Hasan'ın soyundan gelenlere şerîf denir.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

"İçinizden en hayırlısı Ali, gençlerden en hayırlısı Hasan ve Hüseyin, kadınlardan en hayırlısı Fatıma'dır." "Hasan ile Hüseyin Cennet gençlerinin en büyüğüdür." "Kim güneşi kaybederse aya başvursun. Onu da kaybederse yıldıza başvursun." Eshâb-ı kirâm bu hadîsin açıklamasını istediklerinde, "Güneş benim. Ay Ali'dir. Fatıma da yıldızlardır. Kuzey kutbuna yakın olan o iki yıldız ise, Hasan ve Hüseyin'dir" buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 OCAK 1994 · KAYIT 10028

"Allah Yolunda Her Sıkıntıya Râzıyız"

Bedir savaşı çok şiddetli geçiyordu. Peygamber efendimiz, "Allahım! Şu bir avuç müslüman helâk olursa, artık sana yeryüzünde hiç ibâdet olunmaz." diyor, durmadan Allahü teâlâdan yardım diliyor ve O'na yalvarıyordu. Hazret-i Zübeyr'in Bedir harbi esnasında gösterdiği kahramanlık çok büyüktü. Vücudunda yaralanmadık bir yer kalmamıştı.

Hazret- Zübeyr, üç kılıç darbesi almıştı. Bunlardan biri boynunda idi. Bedir muharebesi müslümanların galibiyetiyle neticelenip, 14 Eshab-ı kirâm şehid oldu. 70 müşrik öldürürdü.

Mekkeli müşrikler bu yenilgiyi unutamamış bir yıl sonra tekrar Medine'ye hareket etmişlerdi. Uhud'da iki ordu yine karşılaştı. Uhud gazâsı hicretin üçüncü senesinde vukû buldu. Bu muharebede fedakârlık gösterenlerin en meşhurları arasında hazret-i Zübeyr ile hazret-i Ebû Dücane'de bulunuyordu. Uhud muharebesi başlarken, müşriklerden (puta tapanlardan) deve üzerinde bir adam meydana çıktı.

Çarpışmak için er diledi. Herkesin kendisinden çekindiğini, geri durduğunu zannederek, dileğini üç kere tekrarladı. Bunun üzerine Zübeyr bin Avvâm, başına sarı bir sarık sararak meydana yürüdü. Birden devenin üzerine sıçrayıp, kâfirin boğazına sarıldı. Deve üzerindeki bu mücâdele devam ederken, Peygamber efendimiz, - Onu yere düşür, buyurdu.

Zübeyr bin Avvâm o müşriki yere düşürdü. Üstüne çöküp boynunu kesti. Peygamber efendimiz, - Eğer Zübeyr, onun karşısına çıkmasaydı, ben çıkacaktım, buyurdu.

Teke tek mücadelerden sonra savaş iki tarafın hücumuyla başladı. Hazret-i Zübeyr bin Ayvâm ve Mikdâd bin Esved, İkrime kumandasındaki süvarileri karşılayıp, bozguna uğrattılar. Zübeyr bin Avvâm ve Mikdâd bin Esved, biner süvâriye denk tutulurdu. Zübeyr bin Avvâm, müşriklerin sancaktarı olan Kilâb'ı öldürdü ve yedi arkadaşı ile Peygamber efendimizin yanında şehid oluncaya kadar ayrılmamak üzere yemin ettiler.

Müşriklerin okçuları, Peygambek efendimizi ok yağmuruna tutunca, Eshâb-ı kiram Peygamber efendimizi ortalarına aldılar. Atılan oklar Peygamber efendimizin sağından solundan geçiyor, ya önüne düşüyor veya arkasından aşıp geçiyordu. Mekkeli müşrikler Resûlullahı her yandan kuşattılar. Zübeyr bin Avvâm ve arkadaşları, Peygamber efendimizin etrafında pervâne gibi dönerek, gelen oklara kılıçlara vücutlarını siper ettiler.

Pek çok Eshâb-ı kirâm çarpışa çarpışa şehid oldu. Düşman gerilemişti, zafere yaklaşıılmıştı. Zafer sevinciyle yerlerini terkeden Sahâbenin bulundukları yerden, düşman süvarileri saldırıya geçti ve Peygamber efendimize kadar sokuldular. Peygamberimiz yaralandı. Eshâb-ı kirâm hemen toplandı, neticede savaş tekrar müslümanların lehine döndü.

Muharebe bitmişti. Peygamber efendimizin vefatı şâyiâsı Medine'ye ulaşınca, Safiyye hatun hemen Uhud'a hareket etti. Uhud meydanına gelince, oğlu Zübeyr'i ve hazret-i Ali'yi görüp, önce Resûlullahın halini sordu. Hazret-i Ali, Hamdolsun iyidir, deyince ferahladı. Fakat hazret-i Safiyye, - Bana O'nu göster, deyince hazret-i Ali, Peygamber efendimizi gösterdi. Peygamberimiz yaralı idi. Peygamberimizin sağ olduğuna şükretti.

Hazret-i Safiyye, baba-anne bir kardeşi olan, hazret-i Hamza'nın durumunu da görmek istiyordu. Peygamber efendimiz hazret-i Safiyye'nin gelmekte olduğunu görünce, Zübeyr bin Avvâm'a, - Anneni geri çevir, kardeşinin cesedini görmesin, buyurdu.

Zübeyr bin Avvâm, - Anneciğim! Resûlullah geri dönmenizi emrediyor, deyince, hazret-i Safiyye, - Eğer ona yapılan bana göstermemek için geri döneceksem, zaten ben kardeşimin cesedinin kesilip biçildiğini öğrenmiş bulunuyorum. Her sıkıntıya razıyız. Allah yolunda bundan daha beter olanlarına da razıyız. Sevabını Allahü teâlâdan bekliyeceğiz. İnşaallah sabredip, katlanacağız, dedi.

Hazret-i Zübeyr bin Avvâm, gelip bunu bildirince, Peygamber efendimiz, - Öyle ise bırak görsün, buyurdu.

Hazret-i Safiyye, hazret-i Hamza'nın cesedinin yanına oturup sessizce ağlamaya başladı. Onunla, Peygamber efendimiz de sessizce ağladılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 OCAK 1994 · KAYIT 10029

"İyi Rü'ya Görmüşsün"

Ümmü Hâris radıyallahü anha anlatır:

Birgün Resûlullahın huzuruna varıp, - Bir rüyâ gördüm, çok korktum, diye arzettiğimde, - Ne gördün? buyurdu.

- Sizin vücûdunuzdan bir parça kestiler, benim yanıma eklediler, dedim.

- İyi görmüşsün, Fâtıma'nın bir oğlu olacak ve senin yanında kalacaktır, buyurdular. Bir müddet sonra hazret-i Hüseyin dünyaya geldi.

Resûlullah her sabah namazını kıldıktan sonra mübârek yüzünü Eshâb-ı kirâma çevirirlerdi. Üzüntülü kimseler yüzünü görseler mesrûr olurlardı.

Birgün sabah namazından sonra yüzlerini döndürmeden hazret-i Ali'yi çağırdılar. Beraber mescidden çıktılar. Eshâb-ı kirâm nereye, niçin gittiklerini anlıyamadılar. Tekrar dönerler diye oturdular. İkisi hazret-i Fâtıma'nın evine gittiler.

Peygamberimiz hazret-i Ali'ye kapıda durup, kimseyi içeri sokmamasını emretmişlerdi. Hazret-i Hüseyin doğmuş, melekler tebrik etmek için gelmişlerdi. Hazret-i Ebû Bekir duramayıp, hazret-i Ali'nin evine gitti. Sonra hazret-i Ömer, sonra hazret-i Osman ve bütün Eshab-ı kirâm hazret-i Ali'nin evine gittiler. Hazret-i Ebû Bekir, hazret-i Ali'den Resûlullahın nerede olduğunu sordu. Hazret-i Ali, - İçerde, dedi.

- İzin verirsen ben de gireyim.

- Allahın Resûlü meşgûldür.

- Benim içeri girmememi sana emretti mi?

- Hayır, yalnız dörtyüzyirmidörtbin melek geldi.

Hazret-i Ebû Bekir hayret edip durdu.

Birara Resûlullah dışarı çıkıp, herkesin içeri girmesini emrettiler. Eshâb-ı kiram içeri girdiler. Hazret-i Ali'nin meleklerin sayısındaki sözü söylendi. Resûlullah hazret-i Ali'ye, - Meleklerin sayısını nasıl bildin? diye sordular. Hazret-i Ali, - Melekler grup grup geliyorlardı. Herbiri bir dil ile konuşurlardı ve sayılarını

bildirirlerdi, dedi. Bunun üzerine Resûlullah, - Allah aklını ziyade etsin yâ Ali, buyurdu.

Resûlullah efendimiz hazret-i Hüseyin doğduğu zaman, kulağına, - O Cennet çocuklarının efendisi, seyyididir, diye seslenmişti.

Üsâme bin Zeyd, bir gece Peygamber aleyhisselâmı gördüğünü ve O'nun:

"Bunlar benim oğullarımdır, kızımın oğullarıdır, Allahım ben onları seviyorum, sen de onları sev ve onları sevenleri de sev." dediği rivâyet etmektedir.

Bir defasında da, "Hüseyin benden, ben Hüseyin'denim, Allahü teâlâ Hüseyin'i seveni sever." buyurmuştu. Hazret-i Hüseyin, daha birçok hadîs-i şerîflerle methedildi.

Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, Ehl-i beyte buyuruyor ki:

"Allahü teâlâ, sizlerden ricsi, yâni her kusur ve kirleri gidermek istiyor ve sizi tam bir tahâret ile temizlemek irâde ediyor." Eshâb-ı kirâm sordular:

- Yâ Resûlallah! Ehl-i beyt kimlerdir?

O esnâda, İmâm-ı Ali geldi. Mübârek hırkasının altına aldılar. Fâtıma-tüz Zehrâ da geldi. Onu da yanına aldılar. İmâm-ı Hasan geldi. Onu da bir yanına, İmâm-ı Hüseyin geldi. Onu da öbür tarafına alarak, - İşte bunlar, benim Ehl-i beytim, buyurdular. Bu âyet-i kerîme ve ilgili hadîs-i şerîfler, Resûlullahın iki mübarek torununu sevmenin şart olduğunu belirtmektedir.

Şu halde, Resûlullahın evlâdlarını yâni seyyîdleri çok aziz ve şerefli tutmalı, onlara hürmette kusur etmemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 OCAK 1994 · KAYIT 10030

İyiliğin Karşılığı

Hazret-i Hasan ve Hazret-i Hüseyin ile Abdüllah bin Ca'fer Medine-i Münevvereye gidiyorlardı. Yolda giderlerken yiyecekleri kalmadı.

Sahrada olduklarından yiyecek birşey bulamadılar. Açlık ve susuzluktan iyice bunaldılar. Sonra, yiyecek bulmak maksadıyla, "Allaha tevekkül ettik." diyerek

yoldan saptılar. Biraz ilerlemişlerdi ki, ovanın ortasında bir karartı gördüler. Ona doğru gittiler. Siyah bir çadır, içinde ise, bir kadın vardı. Kadına:

- Hiç yiyeceğin var mı? diye sordular.

- Bir keçim var. Kendiniz sağın sütünü için, dedi.

Birisi sağdı. Her biri birer çanak içtiler. Sonra kadına, - Başka yiyeceğin var mı? diye sordular.

Bu çadırda yaşıyan ailenin bu keçilerinden başka bir hayvanları yoktu. Onun sütü ile yiyeceklerini temin ediyorlardı. Bütün varlıkları bundan ibaretti. Kadın, ay gibi parlıyan yüzlerinden bu gençlerin sıradan kimseler olmadığını anladı. Bunun için de tek varlıkları olan keçiyi vermekte tereddüt etmedi. Can-ı gönülden, - Keçiyi kesin yiyin, afiyet olsun, dedi.

Abdullah bin Ca'fer kesti pişirdi. Üçü beraber yediler. Kadının bu cömertliğine hayran kaldılar. Sonra, Allahü teâlâya hamd ettiler. Atlarına bindiler. Kadına, - Medine-i Münevvereye geldiğinde muhakkak bize uğra. Hâşimîlerdeniz, sizi inşaallah fazlasıyla memnun ederiz. Sizin iyiliğinizi unutmayız, diyerek yola koyuldular.

Akşam üzeri kadının kocası geldi. Keçiyi göremeyince ne oldu diye sordu. Kadın olup biteni anlattı. Kocası üzüldü, - Biliyorsun o keçiden başka bir şeyimiz yoktu. Şimdi ne yapacağız? deyince kadın:

- Allahü teâlâ rahîmdir, kullarını aç bırakmaz. Böyle güzel yiğitler gelip de, onları misafir etmeden göndermek insafa, mürüvvete sığmaz. Sen olsaydın aynı şeyi yapardın. Öyle ay yüzlü mübârek kimselerdi ki, ikram etmemek insanın elinde değil. Üzülme cenab-ı Hak bize bundan çok daha fazlasını verir, dedi.

Kocası hanımının bu izahatından sonra, yaptığı ikrama sevindi.

Bir zaman sonra kadın, kocası ile Medine-i Münevvereye birşeyler alıp satmak için gittiler. Hikmet-i ilâhi hazret-i Hasan'a, Bâb-ı selâm önünde geçerken rastladılar. Hazret-i Hasan kadını tanıdı. Kadını ve kocasını huzuruna çağırttı. Kadına, - Beni tanıdın mı? diye sordu. Kadın, - Hayır, dedi.

- Bir zamanlar senin evine üç kişi gelmiştik. Bize süt ikrâm etmiştin. Bir de keçini kesmiştik. Onlardan biri benim, dedi.

Bunlara çok ikramda bulundu. Yanında fazla birşeyi olmadığından, Beytül-mâl emînine adam gönderip, bin dirhem gümüş ve yüz koyun borç istedi. Getirdiler. Bunların hepsini kadına bağışladı.

- Beni mazur görün, daha fazla ihsanda bulunamadım, buyurdu. Bu karı-ı kocanın yanlarına adam vererek, hazret-i Hüseyin'e gönderdi. Hazret-i Hüseyin de bunları iyi karşılayıp, yanında bulunduğu kadar ikram etti.

Fazla olmadığından Beytül-mâl emininden bin dirhem gümüş ve ikiyüz koyun borç istedi. Hepsini kadına verip özür diledi. Yanlarına adam verip, Abdullah bin Ca'fer'e gönderdi. Hazret-i Abdullah:

- İki imâm'a uğradınız mı? diye sordu.

- Evet, dediler.

- Keşke daha önce bana uğrasaydınız. Onların yanında dünya malı bulunmaz, belki sıkıntı çekmişlerdir, dedi.

Bunlar, hazretlerin yaptıkları ikramları söylediler. Hazret-i Abdullah da iki bin dirhem gümüş ve dörtyüz koyun verdi. Mezkûr karı-koca yediyüz koyun ve dörtbin dirhemi alıp sevinerek evlerine döndüler.

İşte, hazret-i Hasan ve hazret-i Hüseyin böyle zengin cömert kişilerdi.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

02

Şubat

28 yazı · Bugünkü Sohbet: 28

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10031

Namaz Her Devirde Kılındı

İlk insan ve ilk peygamber Âdem aleyhisselâmdan beri, namaz vardı, namaz kılınırdı. Fakat, bugünkü gibi beş vakit değildi. Ba'zı ümmetler, sadece sabah namazı kılıyordu. Ba'zı ümmetler sadece öğle namazı gibi değişik vakitlerde namaz kılıyordu. Mesela, hazret-i Âdem ikindi, hazret-i Yâkub akşam, Yûnüs aleyhisselâm yatsı namazını kılardı. Hepsinin değişik zamanlarda kıldığı bu namazlar, bir araya toplanarak bize, Mi'râc gecesinde farz edildi. Mi'râcdan önce sadece, sabah ve ikinddi namazı kılınıyordu. Kısacası namaz, ama iki ama üç vakit olarak her devirde kılınıyordu.

Âdem aleyhisselâmdan beri, bütün peygamberlerin bildirdikleri, îmân aynıydı. Yâni inanılacak şeyler aynıydı. Bunlarda hiçbir değişiklik olmamıştı. Îmânda değişiklik olmaz. Fakat, ibâdetlerde farklılıklar olmuştur.

Âhırette ilk suâl, namazdan sorulacaktır. Kişi eğer, namazın hesabını verebilirse, diğer ibâdetler ondan sonra sorulacaktır. Yâni bir bakıma namaz barajdır. Barajı aşabilenler diğer ibâdetlerden hesaba çekilecektir. Namaz dinin direğidir. O zaman şöyle diyebiliriz.

Her kim, namazını, devam üzere ve ilmihâl kitaplarında bildirildiği gibi, eksiksiz olarak edâ ederse, yâni kılarsa İslâm binasını dikmiş, yıkılmaktan kurtarmış olur. Yine her kim ki namazını kılmaz veya aksatırsa, dinini yıkmış olur. Peygamber efendimiz (Dînimizin başı namazdır.) buyurdu. Başsız insan olmadığı gibi din de namazsız olmaz.

Namaz, îmândan sonar en üstün ibâdettir. Namaz kılmak, îmânın şartı değil ise de, namazın farz olduğuna inanmak, îmânın şartıdır. Namaz kılmayana îmânsız denilemez. Ancak, namaz kılmıyanın da îmânını muhafaza etmesi çok zordur...

Mükellef olan yâni âkıl ve bâlig olan, yâni aklı yerinde ve büluğ, evlenme çağına gelmiş her müslümana, hergün beş vakit namaz kılmak farzdır. Farz olduğu, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiştir.

Çocuk yedi yaşına geldiğinde namaza başlatmak, on yaşına geldiğinde hâlâ kılmaz ise, bu defa zorla kıldırmak lâzımdır. Çocuklara, başka ibâdetleri de

öğretmek ve yapmağa alıştırmak, günâhlardan menetmek lâzımdır.

Câbir bin Abdüllah hazretleri anlatır:

Resûl aleyhisselâm birgün, - Birinin evi önünde nehir olsa, hergün beş kerre bu nehirde yıkansa, üzerinde kir kalır mı? diye sordu. Biz, - Hayır, yâ Resûlallah! dedik.

Sonra devamla şöyle buyurdu:

- İşte, beş vakit namazı kılanların da, küçük günâhları böyle affolunur.

Ba'zı kimseler, bu hadîs-i şerîfi işitince, "O hâlde, hem namaz kılarım, hem de istediğim gibi, keyif şüresim. Nasıl olsa günâhlarım affolur." şeklinde düşünebilir.

Böyle düşünmek doğru değildir. Çünkü, şartları ile, edebleri ile kılınan, kabûl olan bir namaz, günâhları döker. Her namaz değil. Sonra, küçük günâhları affolsa bile, küçük günâh işlemeğe devâm etmek, ısrâr etmek, büyük günâh olur. Büyük günâh işlemeğe ısrâr etmek de, küfre sebep olur.

Namaz kılmaları için çocukların üzerinde çok hassas bir şekilde durmak lâzımdır. Çünkü namaz, diğer ibâdetlere nazaran çok önemlidir. Namazın önemini şu hadîs-i şerîf çok açık bir şekilde bildirmektedir:

- Mü'min ile kâfiri ayıran fark, namazdır. Yâni, mü'min namaz kılar.

Hadîs imâmları, söz birliği ile bildiriyor ki:

"Bir namazı vaktinde amden yâni kasten kılmıyan, yâni namaz vakti geçerken namaz kılmadığı için üzülmeyen, kâfir olur veya ölürken îmansız gider." Ya namazı, hatırına bile getirmiyenlerin, namazı vazîfe tanımıyanların hali ne olur?" Amel îmândan parça değildir. Yalnız, namazda söz birliği olmadı. Çünkü, namazın ayrı bir özelliği var.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10032

"Namaz Nûrdur"

Namazı bile bile kılmayıp, kazâ etmeği düşünmiyen ve bunun için azap çekeceğinden korkmıyan kimsenin, îmânının gideceği kıymetli kitaplarda, yazılıdır.

Görülüyor ki, farz namazı kılmamak, îmansız gitmeğe sebep olmaktadır. Diğer ibâdetlerden farklıdır namaz. Namaza devam, kalbin nûrlanmasına ve se'âdet-i ebediyyeye kavuşmağa vesîledir. Peygamber efendimiz (Namaz nûrdur.) buyurdu. Yâni, dünyada kalbi parlatır, âhırette sırâtı aydanlatır.

Nisâ sûresinin yüzüçüncü âyetinde, namaz mü'minler üzerine, vakitleri belirli bir farz oldu, buyurulmaktadır. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâ, hergün beş vakit namaz kılmağı farz etti. Kıymet vererek ve şartlarına uyarak, hergün beş vakit namaz kılanı Cennet sokacağını, Allahü teâlâ söz verdi.) buyuruldu.

İbâdetlerin en kıymetlisi namazdır. Hadîs-i şerîfte, (Namaz kılmıyanın, islâmdan nasîbi yoktur!) buyuruldu.

Bir insan namaz kılarsa, bu insan ile küfür arasında yol kalmaz. İkisi birbiri ile birleşmez. "Müslüman ile kafiri birbirinden ayıran fark namazdır." hadîs-i şerîfi, insan ile ölüm arasındaki fark, nefes almamaktır, sözüne benzemektedir.

Ölmüş olan insan nefes almaz. Ölmemiş insan nefes alır. Nefes aymayan insanın ölü olduğu anlaşılır. Bu hadîs-i şerîf, namaz kılmakta tenbellik edenlerin vahametini bildirmektedir.

Namaz kılmanın sosyal yönden de bir çok faydaları vardır.

Namaz kılmak, Allahü teâlânın büyüklüğünü düşünerek, O'nun karşısında kendi küçüklüğünü anlamaktır. Bunu anlıyan kimse, hep iyilik yapar. Hergün beş kerre, Rabbinin huzurunda olduğuna niyyet eden kimsenin kalbi ihlâs ile dolar. Namazda yapılması emrolunan her hareket, kalbe ve bedene faydalar sağlamaktadır.

Câmilerde cemâ'at ile namaz kılmak, müslümanların kalblerini birbirlerine bağlar. Birbirlerinin kardeşleri olduklarını anlarlar. Büyükler, küçüklere merhametli olur. Küçükler de, büyüklere saygılı olur. Zenginler, fakîrlere ve kuvvetliler za'îflere yardımcı olur. Sağlamlar, hastaları, câmide göremeyince, evlerinde ararlar. (Din kardeşinin yardımına koşanın, yardımcısı Allahtır.) hadîs-i şerîfindeki müjdeye kavuşmak için yarış ederler.

Şair ne güzel söylemiş:

Âkıl isen kıl namazı, çün se'âdet tâcıdır.

Sen namazı öyle bil ki, mü'minin mi'râcıdır!

Ba'zı kimseler, "Kur'ân-ı kerîmde namaz nasıl geçiyor. Meselâ, nasıl kılınacağı bildirilmiş midir?" diye merak ediyorlar.

Burada genelde yapılan bir yanlışlığı dile getirmek gerekir. En ufak bir şey de, "Bu Kur'ân-ı kerîmin neresinde geçiyor?" diye sorulmakta. Birisinin, baş açık, yalın ayak namaz kıldığını görüp, ikaz ettiğinizde, hemen, bunun mekruh olduğu Kur'ânın neresinde geçiyor diye soruyor. Bu, kırmızı ışık yandığında durulur, diye anayasanın neresinde yazıyor, demekten daha abestir. Bütün teferruatlar anayasada bildirilmediği gibi, dinin bütün teferruatları Kur'ân- kerîmde bildirilmez, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere dayanılarak hazırlanmış, fıkıh kitaplarında belirtilir. Günde beş defa namaz kılmak Kur'ân-ı kerîmde emrolunmuş, bu beş namazın vakitleri de hadîs-i şerîflerle açıkça bildirilmiştir. Cebrâil aleyhisselâm gelip bizzat namazların ne zaman, nasıl kılınacağını göstermiştir. Peygamber efendimiz hergün beş vakit namazı cemâ'atle kılmış, harplerde ve savaşların en şiddetli zamanlarında bile, bu vazifeyi yapmıştır.

Namaz hakkındaki uzun bir hadîs-i şerîfte şöyle buyuruldu:

"Ey ümmet ve Eshâbım! Tamamiyle edâsına riâyet olunan namaz, Allahü teâlânın hoşnut olduğu bütün amellerin en efdalidir. Peygamberin sünnetidir. Meleklerin sevdiğidir. Rızkın bereketidir. Duânın kabûlüdür. Melek-ül mevt arasında şefâ'atçıdır. Kabirde ışıktır. Münker ve Nekir'e cevaptır. Kıyâmet gününde üzerine gölgedir. Cehennem ateşi ile kendi arasında siperdir. Sırat köprüsünü yıldırım gibi geçiricidir. Cennetin anahtarıdır. Cennette başına taçtır.

Allahü teâlâ mü'minlere namazdan ehemmiyetli birşey vermemiştir. Eğer namazdan efdâl bir ibâdet olsaydı, en önce mü'minlere onu emrederdi. Zira meleklerin kimi ayakta, kimi rükü'da, kimi secdede, kimi de teşehhüddedir. Bunların hepsini bir rek'at namazda toplayıp mü'minlere hediyye verdi. Zîra, namaz îmânın başı, gözün nûru ve Cehennemden kurtarıcıdır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10033

"Halimi Ancak Sen Biliyorsun"

Namaz kişinin sığınağı, sıkıntıda olanların, en büyük yardımcısıdır. Çok önceleri, Horasan ilinin çok âdil bir valisi vardı. Adı, Abdullah bin Tahir. Bu valinin jandarmaları birgün bir kaç hırsız yakalamış, vâliye bildirmişlerdi... Getirilirken hırsızlardan birisi kaçtı. Hadisenin olduğu sırada Hiratlı bir demirci de Nişabur'a

gitmişti. Bir zaman sonra evine dönerken, yolu Horasan'dan geçiyordu... Kaçan hırsız olduğunu zannederek, yakaladılar bunu. Diğer hırsızlarla valinin huzuruna çıkardılar... Vâli:

- Hepsini hapsedin! dedi.

Bu suçu olmayan demirci, hapishanede, abdest alıp, namaz kıldı. Ellerini uzatıp:

"Yâ Rabbî! Bir suçum olmadığını ancak sen biliyorsun. Beni bu zindandan ancak sen kurtarırsın!" diye duâ etti.

Bu mazlum demirci böyle yalvarırken, vali evinde uyuyordu. Uyurken dört kuvvetli kimsenin gelip, tahtını ters çevirecekleri zaman uyandı uykudan. Bu rü'yadan çok korktu. Hemen kalkıp, abdest aldı. Namaz kıldı iki rek'at. Tevbe istiğfar etip, tekrar uyudu. Tekrar o dört kimsenin tahtını yıkmak üzere olduğunu gördü ve uyandı. Kendisinde bir mazlumun âhı olduğunu anladı. Gündüz ki hırsızlar hatırına geldi. Acaba içlerinde suçsuz olanlar mı var?

Vâli hemen hapishane müdürünü çağırtıp sordu:

- Acaba bu gece hapishanede mazlum birisi kalmış mı?

Müdür dedi ki:

- Bunu bilemem efendim. Yalnız biri namaz kılıyor, çok duâ ediyor. Gözyaşları döküyor.

- Hemen o adamı buraya getiriniz!

Demirciyi vâlinin huzuruna getirdiler. Vâli hâlini sorup, durumu anladı. Ve dedi ki:

- Sizden özür diliyorum. Hakkını helâl et ve şu bin gümüş hediyemi kabûl et. Ayrıca herhangi bir arzun olunca bana gel!

Demirci cevaben ne dedi biliyor musunuz?

- Ben hakkımı helâl ettim... Verdiğiniz hediyeyi de kabûl ettim. Fakat, işimi dileğimi senden istemeğe gelemem.

- Niçin gelemezsiniz?

- Çünkü benim gibi bir fakir için senin gibi bir sultanın tahtını birkaç defa tersine çeviren sahibimi bırakıp da, dileklerimi başkasına söylemek kulluğa yakışır mı hiç? Namazlardan sonra ettiğim duâlarla beni nice sıkıntılardan kurtardı. Nice muradıma kavuşturdu. Nasıl olur da başkasına sığınırım. Rabbim, nihâyeti

olmayan rahmet hazinesinin kapısın açmış, sonsuz ihsân sofrasını herkese açmış iken, başkasına nasıl giderim? Kim istedi de vermedi? Kim geldi de boş döndü? İstemesini bilmezsen, alamazsın. Huzûruna edeple çıkmazsan rahmetine kavuşamazsın...

Tabiî ki, namazın insanı sıkıntıdan kurtarması için şartlarına uygun ve cenab-ı Hakka tam bir tevekkül içinde kılınması şarttır. Allaha tam bir teslimiyet sağınma şeklinde kılınmalıdır. Gerçekten, insan sıkıntıya düştüğünde hemen abdest almalı, namaz kılmalı. Kur'ân-ı kerîm okumalıdır. Tecrübeyle sabittir, böyle yapanların çok kerre, sıkıntılarının hafiflediği görülmüştür. Fakat, kılınan namazın şartlarına uygun olması lâzım. Şartlarına tam uyulmadan kılınan namaz, insanı namaz kılma borcundan kurtarır ise de, vadedilen büyük sevaplara kavuşturmaz. Peygamber aleyhisselam birgün:

- En büyük hırsız, namazından çalan kimsedir, buyurdu.

- Yâ Resûlallah! Bir kimse kendi namazından nasıl çalar? diye sordular Eshaptan. O zaman buyurdu ki:

- Namazın rükû'unu ve secdelerini tamam yapmamakla. Rükû'da ve secdelerde, belini yerine yerleştirip biraz durmayan kimsenin namazını Allahü teâlâ kabûl etmez.

Namaza durmak istenince, önce dünya düşüncelerini, Allahü teâlâdan gayri her şeyi hâtırında çıkarıp, Rabbimizin azametini, her ân bizi gördüğünü, düşüncelerimizi dahi bildiğini göz önüne getirmeğe çalışmak lâzımdır. O halde namazı, Allahü teâlânın gördüğünü bilerek, dikkatle, edep ve şartlarına uyarak kılmağa çalışmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10034

Namaz Kılmıyanın Hâli

Namazları cemâ'atle kılmağa devam etmelidir. Cemâ'atten birinin namazı kabûl olursa, onun hürmetine diğerlerinin de namazı kabûl olur. Ayırca, kimin cenâb-ı Hakkın sevgili kulu olduğu bilinmez. Cemâ'atin içinde, Allahü teâlânın sevgili bir kulu varsa, onun yüzüsuyu hürmetine diğerlerinin namazları kabûl olur.

Namaz kılmamanın cezası çok büyüktür. Hadîs-i şerîfte,

(Bir namazı, özürsüz olarak vaktinden sonra kılan, seksen hukbe Cehennemde yanacaktır. Bir hukbe seksen senedir. Her senesi üçyüzaltmış gündür. Her günü, seksen dünya senesidir.) buyuruldu.

Kazâya kalan namazı kılacak kadar vakitlerin herbiri geçtiktçe, bu bir namazın günâhı kat kat artar. Yâ bir kaç namaz olursa, cezası çok çetin olur. Her ne pahasına olursa olsun, kılmadığımız veya kılamadığımız namazlarımızı bir ân önce, kazâ etmek ve affı için tevbe etmek, çok yalvarmak lâzımdır. Namaz kılmıyanın, Allahü teâlânın büyüklüğü karşısında titremesi, eremise lâzımdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Namazı özürsüz kılmıyan kimseye, Allahü teâlâ onbeş sıkıntı verir. Bunlardan altısı dünyada, üçü ölüm zamanında, üçü kabirde, üçü kabirden kalkarkendir. Dünyada olan altı azap:

1- Namaz kılmıyanın ömründe bereket olmaz.

2- Allahü teâlânın sevdiği kimselerin güzelliği, sevimliliği kendine kalmaz.

3- Hiçbir iyiliğine sevap verilmez.

4- Duâları kabûl olmaz.

5- Onu kimse sevmez.

6- Müslümanların birbirlerine yaptıkları iyi duâlarının buna fâidesi olmaz.

Ölürken çekeceği azaplar:

1- Zelîl, kötü çirkin can verir.

2- Aç olarak ölür.

3- Çok su içse de, susuzluk acısı ile ölür.

Mezarda çekeceği acılar:

1- Kabir onu sıkar. Kemikleri birbirine geçer.

2- Kabri Cehennem ateşi ile doldurulur. Gece, gündüz onu yakar. Cehennem ateşi dünya ateşine benzemez.

3- Allahü teâlâ, kabrine çok büyük yılan gönderir. Dünya yılanlarına benzemez. Hergün, her namaz vaktinde onu sokar. Bir an bırakmaz.

Kıyâmette çekeceği azaplar:

1- Cehenneme sürükleyen azap melekleri yanından ayrılmaz.

2- Allahü teâlâ, onu kızgın olarak karşılar.

3- Hesâbı çok çetin olup, Cehenneme atılır.)

Namaz kılmıyanın ömründe, bereket olmaz. Ömründe, hayr ve menfaat görmez. Çeşitli hastalıklar, sıkıntılarla geçer ömrü...

Menevi huzuru olmaz. Sahip olduğu dünyalıklar onu ruhi sıkıntıdan kurtaramaz.

Namaz kılmamakla işlediği bu büyük günahı anlayan, bunun şuuruna geç de olsa eren kimsenin derhal tevbe edip, namazlarını kazâ etmesi lâzımdır.

Cenâb-ı Hak kullarına karşı çok merhametlidir. Günâhları affetmeği çok sever. Tekrar tekrar, kâfirlerin ve müslümanların dünyada iken yapacakları tevbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir.

Kâfirlerin tevbelerinin kabûl olmaları için, önce îmân etmeleri lâzımdır. Namaz kılmıyanların tevbelerinin kabûl olması için de namazlarını kazâ etmeleri, kazâ etmeye kesinlikle niyet edip, kazâ kılmaya başlamaları lâzımdır. Bunun gibi, insanalrın haklarına tecavüz etmiş olanların da, önce bu hakları ödemeleri lâzımdır. Kul hakkı çok önemlidir... Rabbimiz hepimizi böyle tevbe edenlerden ve tevbesi kabûl olanlardan eylesin!

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10035

Namaz Kötülüklerden Alıkoyar

Namaz insanları, çirkin, kötü ve yasak olan şeylerden men eder, alıkoyar. Günâhların keffâretidir. Diğer ibâdetlerden ayrı olarak, güzelliği, îmân gibi kendindendir. İbâdetleri en ziyâde kendisinde toplayan ve insanı cenâb-ı Hakka en ziyâde yaklaştıran bir ameldir namaz... Tabii ki şartlarına uygun olan namaz. Yâni kişi hem namaz kılıyor, hem de kötü işlerle uğraşıyorsa, bu kıldığı namazı hakkıyla, şartlarına uyarak, eksiksiz olarak kılmadığını gösterir.

Namazı, huşû' ve hudu', kalb huzûru ile tumaninetine riâyet ederek edâ etmek, kurtuluşun ve ebedî saâdete kavuşmanın başlıca sebeplerindendir... Namazını bu

şekilde, edâ eden mü'minlerin felâh bulacakları âyet-i kerîmede bildirilmiştir.

Evliyânın büyüklerinden Fudayl bin İyad hazretleri, önceleri Merv ve Ebyurd şehirleri arasında eşkıyâlık yapardı. Sahranın tenha bir yerinde çadırını kurar, eşkıyâ reisi olduğu için kendisi içerde otururdu.

Arkadaşları yoldan geçen kervanları soyarlar, ele geçirdikleri malların hepsini getirip, Fudayl bin İyâd'a teslim ederlerdi. O da getirilen malları arkadaşlarına taksim ederdi.

Hayret edilecek bir husus ki, eşkıyâlık yaptığı halde, namaza çok önem verirdi. Kendisi namazını hiç terk etmediği gibi, namaz kılmıyan hizmetçilerini de yanından kovardı.

Birgün büyük bir kervan geldi. Fudayl bin İyad'ın arkadaşları kervanı farkedince yolunu kesmek üzere hazırlanmağa başladılar.

Kervan içinde bulunan zengin birisi, eşkıyâları farketti ve "Altınlarımı öyle bir yere saklıyayım ki, eşkıyâlar eşyalarımızı alırsa hiç olmazsa geriye bunlar kalsın." düşüncesiyle kervandan ayrılıp uygun bir yer aramağa başladı.

Bir çadır gördü, hemen oraya koştu. Orada, sırdında abası, başında külâhı olan birisinin, hem de ta'dili erkân üzere, şartlarına uygun olarak, çok düzgün bir şekilde namaz kıldığını gördü... Sevindi kendi kendine: "Namaz kıldığına göre güvenilir biridir. Altınları buna gönül rahatlığı ile emanet olarak bırakabilirim." dedi. Selâm vermesini bekledi. Sonra:

- Bir miktar altınım var, size emanet etmek istiyorum, dedi.

Fudayl bin İyâd, çadırın bir köşesini işaret edip:

- Oraya bırak! dedi.

Gelen kimse altınları bırakıp kervanin yanına dönünce, eşkıyâların ve kervandaki eşyâları alıp götürdüklerini gördü. Biraz sonra kervan hareket edecekti. Hareketten önce koşup emanet bıraktığı, altınları almak için çadıra vardı. Baktı ki, biraz önce kervanı soyan eşkıyâlar kervandan aldıkları malları, altınları emanet olarak bıraktığı kimsenin önüne koymuşlar. O da bunları taksim ediyor.

Adam şaşırdı ve:

- Demek altınları eşkıyâların reisine vermişim, deyip üzüntü ile geri dönmük istedi. Bu arada Fudayl seslendi:

- Niçin gelmiştin, niçin dönüp gidiyorsun?

- Emânet bıraktığım altınları almak için gelmiştim. Fakat, yanlış iş yapmışım...

Fudayl:

- Hayır, yanlış yere bırakmadınız... Altınlarını, bıraktığın yerden al, biz emanete hıyanet etmeyiz.

Adam şaşkınlık ve sevinç içinde, altınları koyduğu yerden alıp kervana koştu. Fudyal'ın adamları:

- Biz hiç para bulamadık, sen ise bunları geri veriyorsun, dediler.

Fudayl bin İyad dedi ki:

- O bana hüsn-i zan etti. Altınları emanet etti. Ben o kimsenin, benim hakkımdaki iyi niyyetini doğru çıkardım. Ola ki, Allahü teâlâ da benim kendisi hakkındaki hüsn-i zannımı doğru çıkarır, dedi.

Altınlarını emanet olarak bıraktığı kimse çadırdan uzaklaşırken, Ankebût sûresinin "Elbette namaz, insanı çirkin ve dinin yasak ettiği şeylerden alıkoyar." meâlindeki âyet-i kerîmesini ve "Namaz kötülükler için keffarettir. Günahlardan men eder. Bedendeki hastalıkları giderir." hadîs-i şerîfini hatırladı. Sonra, Fudayl bin İyad hakkında şöyle düşündü:

"İnşaallah kıldığı bu namaz onu kötülüklerden uzaklaştırır." Ayrıca hidâyete kavuşması için hayır duâ etti.

Az zaman sonra da, Fudayl bin İyad'a tevbe etmek nasip oldu. Adamları ile beraber tevbe etti. Aldığı malları fazlasıyla sahiplerine geri verdi. Herkes ile helallaştı. Samimi tevbesi onu Allahın sevgili kulları arasına soktu. Daha sonra birçok kerametleri görüldü.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10036

Kadınların Örtünmesi

İslâm kadınlarının örtünmesi, bunların nâmûslarını korumak için olduğu gibi, bu örtüler, kadınla erkeği birbirinden ayıran ma'nevî sınırlar demektir. Bu örtülerin sâyesinde, bir erkek, kendi evindeki kadınlardan birine karşı bile, sokakta resmî ve saygılı davranır. Bu örtüler, erkekle kadın arasına konulan hayâ perdeleridir.

Tahsîl ve terbiye gören insanar arasında nefslerine hâkim olamıyanların yaptıklarını, gazetelerde okumaktayız sık sık. Söylemesi kolay, yapması çok güç olan bir şeydir nefse hâkim olmak. Yine karışık şekilde, iç içe yaşıyan kadın-erkek arasında olan olayları bilmiyen yoktur. İnsanlara nasıl terbiye verilirse verilsin, neticede nefsi, tamamen ortadan kaldırmak mümkün değildir. Eninde sonunda nefis, şehvani ve şeytani duygular hakim olup, üzücü durumar meydana gelir. Meydana gelmemesi eşyanın tabiatına aykırıdır. Eğer bir arada uzun müddet yaşıyınca, karşıt cinsler birbirine kadınlık erkeklik yönünden cazip gelmemiş olsaydı, evlilikler bir müddet sonra arkadaşlığa dönüşmüş olmaz mıydı? Halbuki kadın olsun erkek olsun, eşler yıllarca birbirine yâr olmuşlardır.

Nefse hâkim olmak yâni tehlikeye düşmemek, burada ölçüyü ayarlıyabilmek çok zordur. İnsan bunu kendi ayarlayamaz. Hele iffet ve nâmûs dersini dinden değil de, yalnız aklından alan kimseye göre, nâmûsun kıymeti, nâmûslu tanınmak çok daha farklı olur. İnsanın yaratılışında bulunan ve herkesi aldatabilen nefs karşısında, akıl başarısız kalabilir. Bunun için, daha başlangıçta, nefsi kımıldatmamak ve onu tahrîk eden yolları kapamak lâzımdır. Kadının örtünmesi, bu yolları en kestirme ve en kolay olarak kapayan bir çâredir. Bu da yine kadının faydasına olan birşeydir.

Kızların oğlanlarla bir arada yetişmesinin ve bu alışkanlığın, ileride iffet ve nâmûslarını korumağa yarıyacağını düşünmek de doğru değildir. Gençlerin karışık hayâta alışmaları, bunun kötü netîcelerini de gâyet tabiî görmek tehlikesine sebep olur.

Bu fikri savunanlara şunu sormak lâzım. Kadın-erkek karışık şekilde, birlikte eğlenilen yerlerde, erkekler onlara bakmaz mı olmuştur? Hayır, aslâ bu mümkün değildir.

Kadın açılmaya alışınca, dahâ çok açılır. Eski açıklıklarını normal görür. Kadınlarda açılmanın böyle yayılması, örtünmek sıkıntısından kurtulmak, hava almak gibi öne sürülen sebeplerden başka maksatlarla yapıldığını gösterir. İster birdenbire olsun, ister yavaş yavaş olsun, bu açıklıklar, ahlâk bozukluğuna göre atılmış adımlar olabilir. Uçurumun kenarında yürüyenin, en ufak bir gaflet neticesinde kendini uçurumun dibinde bulması tabiîdir.

Dinimiz, evlenmeyi emrediyor. İslâmiyyet, "Kadınla, kızla konuşmayınız, eğlenmeyiniz, papazların yaşadığı gibi kadınsız yaşayınız!" demiyor. Ya ne diyor? "Komşunun karısını kızını baştan çıkarmayınız, onların hayâ perdelerini

parçalamayınız, âile yuvalarını yıkmayınız, istediğiniz kızı alınız, evleniniz." diyor dinimiz. "Karınızı, kızınızı, yabancı erkeklerin arasına sokup, onların edeplerini, hayâlarını ve istikbâllerini bozmayınız! Kendinizin ve başkalarının âile yuvalarını yıkacak taşkınlaklardan sakınınız." diyor. "Bir kızı mes'ûd etmek için çalışın, kazanın ve genç iken, erken evlenin." diyor.

Kadın-erkek münâsebetlerinin yalnız kar-koca arasında kalmasını istemeyip de karışık ve sınırsız bir beraberlik meydana getirmek için böyle tezgahlar planlıyorlar. Dinin, bu kötü arzularına set çekceğinden korkuyorlar.

Hâlbuki islâmiyyet insanın yaratılışına en uygun yaşayış yolunu göstermektedir. Medenî haklar denilsin, ne denirse denilsin, nasıl övülürse övülsün, bu akıntının en açık sebebi şehvettir, hayvani arzulardır. Dinimiz kişinin bütün yaşayışını nizama koymuş. İnsan için en faydalısı ne ise onu emretmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10037

Kadının Dinimizdeki Yeri

Dinimiz kadına çok değer vermiş, onu en yüksek dereceye çıkarmıştır. İslâmiyyetin kadına verdiği kıymeti hiçbir din, hiçbir düşünce vermemiştir. Kadının erkekle eşit olduğunu, erkeğin bütün haklarına mâlik olduğunu söyleyerek, kadına erkek işlerini yaptırmak insâfsızlıktır... Ona yapmıyacağı işleri yüklemek ağır işlerde çalıştırmak, kadına değer vermek değil, ona zulmetmek olur.

Dinimize göre, kadın çalışmak zorunda da değildir. Erkek akrabâsından, zengin olanlar kadına bakmaya mebcurdur. Yakın akrabâsı yoksa veya fakîr iseler. (Beytül-mâl) yâni devlet her türlü ihtiyâçlarını karşılar.

Evli ise, kocası her şeyi getirmek, her ihtiyacını görmek zorundadır.

İslâmiyyette kadın, geçim derdinden, düşüncesinden kurtulmuştur. O, çalışarak, didinerek para kazanmağa mecbûr değildir. Herşey ayağına gecektir onun. Çünkü o kadındır...

Fakat kadının, islamiyyeti, dînini, îmanını, farzları, ibâdetleri, harâmları öğrenmesi farzdır. Babasının veya kocasının, bu ilimleri öğrenmesi lâzımdır ona. Öğretmezlerse, büyük günâha girerler. Kadının gidip dışardan öğrenmesi lâzım

olur. Dinimiz kadına çok değer verdiği için, işlerini kolaylaştırmıştır onun. Kısacası kadının yapmak zorunda olduğu iki işi var: Birisi, dinin emirlerine uymak, birisi de kocasının meşru emirlerine yerine getirmek. Hepsu bu kadar.

Bugün için beytül-mal olmadığına göre, bakacak kimsesi olmadığında kadın ne yapacak? diye bir soru akla gelebilir.

Bir kere, mecburiyet başkadır, emir başkadır, izin başka başka şeylerdir. Yâni, kadın çalışmaz denilirken, çalışması yasaktır, çalışmamalıdır, denmek istenmiyor... Çalışmak zorunda değildir deniliyor. Yâni kadın çalışmak için zorlanamaz... Öyleyse, kimsesi olmayan müslüman kadın, bugünkü şartlarda, ticâret, fen, san'at ve zirâ'at ile uğraşmağa nasıl mecbûr değil ise, bunlarla meşgûl olması, para kazanması da, yasak ve günâh değildir. Meselâ Hadîce-ül-kübrâ validemiz dahi, meşgûl oluyordu... Kâtibleri, me'mûrları, hizmetçileri çoktu. Hattâ bir kerre, sevgili Peygmaberimizi ticâret kâfilesine reîs, başkan ta'yîn etmişti.

Yalnız, kadın, yukarıda saydığımız işlerle meşgûl olurken veya ilim öğrenirken, harâmdan kesinlikle sakınması lâzım. Günah işlememesi lâzım. Meselâ, müslüman kadının başı, kolları, bacakları açık olarak sokağa çıkması harâmdır, günâhtır. Hele bir de buna önem vermezse, aldırış etmezse îmânı gider.

Kadının yapacağı günâhlardan, ona izin veren veya yaptığına razı olan erkekler de cezâ görecektir. Günahına ortak olur. Fakat, erkeğin günâhları, kadına yüklenmez. Bakınız, dinimiz burada da kadına sorumluluk yüklememiştir. İslâmiyyette kadın, harbe de gitmez. Dünyada râhat ve mes'ûd olduğu için, Cennete gitmesi de çok kolaydır onun. Peygamber efendimiz ne buyuruyor kadınlar için?

(Dört şeyi yapan, yâni kocasına hıyânet etmiyen, beş vakit namaz kılan, Ramazan-ı şerîfte oruç tutan ve başkasına, açık olarak görünmiyen kadın Cennete gidecektir.)

Çünkü, doğru kılınan namaz, insanı günâh işlemekten korur ve İslâmın şartlarını yerine getirmek sevgisini hâsıl eder.

Peygamber efendimizin hicretin onuncu yılı, son haccında, son hutbesi, (Kadınlarınıza eziyet etmeyiniz! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emânetidir. Onlara yumuşak olunuz, iyilik ediniz!) olmuştur. İslâmiyyette, dinimizde evlenmek, bir kızı mes'ûd etmek, ibâdettir ve bütün nâfile ibâdetlerden daha sevâbdır.

Ba'zıları "Kadının kapanması, ona eziyet oluyor. Kapanmanın namusla ilgisi yoktur." diyorlar. "Eğer, küçük yaştan itibaren, kız erkek beraber bulunursa birbirlerine alışır ileride kadının başına kötü iş gelmez. Ayrıca, bu bir kültür meselesidir. Kültürlü olan kadın erkek, belli seviyede görüşmesini bilirler." diyorlar.

Bu sözlerin ne kadar basit bir yaklaşım olduğunu söylemeden önce, şunu ifade edelim. Dinimizin emirlerini bir şeye bağlamak, sadece o iş için olduğunu söylemek yanlış olur. Dinimizin emirlerinde bir değil birçok hikmet vardır. Neticede iyi dikkat edilirse, her emir mutlaka faydasınadır kişinin. Dinimizin hiçbir zararlı emri yoktur. Hiç kimse, dinin şu emri zararlıdır, diyemez diyememiştir de. Zaten demesi de mümkün değildir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10038

Hayal Peşinde Koşmak

İslâmın dışında, rahat huzur aramak, seraptan su beklemek gibidir. Yâni hayaldir. Hayal peşinde koşmaktır.

Avrupa'da ve sosyete hayâtı bulunan yerlerde sevgi denilen şey yoktur. Çünkü, her tarafa kadınlar, kızlar serpilmiştir. Hâlbuki islâm memleketlerinde, bir erkek, evleneceği kadını görür beğenir, bir başkasını da görüp beğenerek, ilk hanımına ihanet etme durumuna düşmez... Müslüman kadın da öyledir...

Kapalı 80 yaşındaki müslüman kadının nurânî bir yüzü vardır. İnsan bakınca, igrenme gibi bir durum olmuyor. Aksine insan huzur buluyor. Fakat, Avrupa'dan gelen 70'lik 80'lik kadınlara bakılırsa, yüzleri buruşuk buruşuktur.

Güzelliğine güvenen, güzelliğini ön plana çıkartan ve bunun için de güzel olmağa çalışan kadınların güzelliği de yaşlandıkça azalıyor. Hele pudra, ruj, boya kullanan kadınların derileri aşınarak daha çabuk çirkinleşiyorlar. Boya kullanmandığı gün yüzleri buruşuk oluyor. Erkeklerin şehvani bakışları, kadında zamanla, manevi bir çirkinlik hasıl ediyor. Böyle kadınların güzelliği yaşlandıkça kayboluyor. Müslüman kadınlarınınki ise, yaşlandıkça güzelleşiyor. Çünkü, o başkalarına güzel görünmek endişesiyle yüzünü, o mahvedici şeylerle tahrip etmemiştir...

Bunun için, her sabah kalkınca, saatlerce ayna karşısında, tuvalet, makyaj yapmak zorunda kalıyorlar. Makyaj yaptıkça, daha da yıpranıyor ve ileride daha da çirkinleşiyorlar.

Sosyete kadınlarının acınacak hâlini yine batılı olan bir kadından dinliyelim. Fransa'nın meşhur şairi (madam Mardirus) diyor ki:

(Kadınlarınıza söyleyiniz! Saâdetlerinin kıymetini bilsinler! Kapalı yaşamağa alışsınlar! Kapalı yaşamak, onları öyle sıkıntılardan korur ki... Ah, şu omuzumda hıçkırarak ağlamış kızların adedini bilseler. Kulaklarım, kızların çok fecî' ve kalbleri yakan şikâyetleri ile dolu. Evet, ışıklar ve çiçeklerle dolu bir baloya girebilmek, çok tatlı gibi görünür. Fakat, sevdiği kimse ile oraya gelen kadının kalbini kemiren kıskançlığı, ne çok elem verici bir yılandır? Bunu düşünebilir misiniz? Balo, tiyatro, bütün buluşma yerleri, hanımına bağlı olan bir erkek, yâhud kocasını seven bir kadın için bir azap hücresi, bir Cehennemdir. Anlıyor musunuz? Bunları hanımlarınıza, kız kardeşlerinize iyice anlatınız!)

Güzel kadınlar, kızlar tezgahtar olarak çalıştırılıyor. Burada da kadını istismar var. Kadını ticari bir emtia olarak kullanmak düşüncesi var. Bu durumu dünyalık açıdan yâni madde yönünden, ele alacak olsak, böyle açık kadınların bulunduğu dükkânlara ve içki satılan dükkânlara müslüman müşteriler gelmez. Böylece maddi yönden zararı olur. Harâm vâsıtalarla olan kazançlar bereketsiz olur. Sonu dünyada da, âhırette de zarar ve ziyân olur.

Kadınların, kızların, yabancı erkeklere çıplak görünmesi, erkeklerin de bunlara bakması harâmdır, büyük günâhtır. Harâm vâsıtası ile dünya malı kazanmak müslümana yakışmaz. Böylece kazanılan malların fâidesi ve bereketi olmaz. Harâma ehemmiyyet vermiyenin îmânı gider.

Hazret-i Âişe validemizin kızkardeşi Esmâ, Resûlullahın yanına geldi. Arkasında ince elbise vardı. Derisinin rengi belli oluyordu. Resûlullah efendimiz mübârek yüzünü çevirdi ve:

(Yâ Esmâ! Bir kız, namza kılacak yaşa geldiği zaman, onun, yüzünden ve iki elinden başka yerlerini erkeklere göstermemesi lâzımdır.) buyurdu.

Bu hadîs-i şerîften anlaşılıyor ki, kadınların yabancı erkekler yanına açık saçık çıkmaları büyük günâhtır.

Bunları söylemekten maksat, açık gezen kadınları aşağı, kötü, kapalı kadınların her yönü ile iyi kimseler olduğunu söylemek değildir. Müslüman, açık gezenleri,

içki içenleri, dine aykırı iş yapanları görünce, onlara acır, imkân bulursa tatlı sözler ile nasîhat verir. Hiç olmazsa, zararlı yoldan kurtulmaları için duâ eder. Günâh işliyeni görünce, kendi günâhlarını hâtırlar. Başkalarını ayıplamak, kötülemek, gıybet etmek harâmdır. Onların günâhlarından daha büyük günâh işlemiş olur. Müslümanın maksadı herkese iyilik yapmak olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10039

Haram, Rûha Değil, Nefse Tat Verir

Bâzıları, "Umacı gibi, örtünmüş kadını görmek, insana sıkıntı veriyor. Süslü, açık, güzel kadına, kıza bakmak ise, insana ferahlık, neş'e veriyor. Güzel bir çiçeğe bakmak, koklamak gibi tatlı oluyor." diyorlar.

Burada bir incelik var. Çiçeğe bakmak, onu koklamak rûha tatlı gelmektedir. Rûhun Allahü teâlânın varlığını, büyüklüğünü anlamasına, O'nun emirlerine uymasına sebep olmaktadır.

Fakat, açık, süslenmiş kadına bakmak ise, nefse hoş gelmektedir. Kulak, renkten zevk almaz. Göz de sesten zevk almaz. Çünkü, anlamazlar. Nefs Allahü teâlânın düşmanıdır. Zevklerine kavuşmak için her kötülüğü yapmaktan çekinmez. İnsan haklarını, kanûnları çiğner. Onun zevklerinin sonu yoktur. Kıza bakar, hatta onunla buluşmak, beraber olmak ister.

Bunun içindir ki, nefslerin taşkınlıklarını önlemek için yapılır bütün kanûnlar... Nefsin taşkın istekleri, insanı felakete, hastalıklara, âile fâcialarına, sürüklemektedir. Allahü teâlâ, bu fâcialara mâni ' olmak için, kızların açılmalarını, yabancı erkeklere yaklaşmalarını, içkiyi, kumarı yasak etmiştir. Nefslerinin esîri olanlar, bu yasakları beğenmiyorlar.

Birçokları, bilhassa Batı fikirli din bilgisi olmıyan kimseler de diyorlar ki: "Gençler önceden görüşür, flört ederse, birbirini yakından tanıma imkanları olur. Eğer huyları, anlayışları farklı ise evlenmeden önce daha işin başındayken, işi bitirmiş olurlar." diyorlar.

Fakat tatbikatta hiç de böyle olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bugün en çok boşanma batı ülkelerinde olmaktadır. Bu gerçek, bu tür firiklerin yanlış olduğunu

ispata kafidir.

İki taraf da birbirlerine hoş görünmek için berâber bulundukları sırada, gâyet ihtiyâtlı davranıp, kötü huylarını birbirlerine hissettirmemeğe çalışır, birbirlerini aldatırlar. Bunun içni, gençlikten gelen duyguların ve şehvânî kuvvetlerin te'sîri ile, önceden tanışmalarının fâidesi olmaz. Bunun da delîli, hıristiyan âilelerin çoğunda, evlendikten sonra görülen hoş olmıyan hâllerdir.

Her memlekette, bilhâssa Avrupa'da, sâdece hanımı ile ömrünün sonuna kadar berâber yaşayıp, başka bir kadınla ilgisi olmamış güçlü, kuvvetli kimse pek azdır. Orada, kendi hanımı ile berâber oturmak ayıp olduğu için, herkes hanımını başka bir erkekle oturtur. Kendisi de, bir başkasının hanımını alarak dans ederler. İnsana, nefsinin îcâbı zamanla her şeyden bıkkınlık ve usanç gelir. Hani derler ya, "Bal yiyen baldan usanır." Bunun gibi, bir kimsenin hanımı, ne kadar güzel olsa, zaman ile başlangıçtaki muhabbet azalır.

Böyle bir görüşmede, gerek erkek, bir diğer kadına ve gerek kadın, bir diğer erkeğe çâresiz meyleder. Bunun için hıristiyan memleketlerinde, kadınlar ve erkekler, birbirleri ile karıştıkları, görüştükleri ve konuştukları için, zina etmeden ömür geçirmiş bir erkek ve kadın pek nâdir bulunur.

Müslüman hanımlarının durumuna gelince, müslümanların hanımları, ırz, nâmûs ve hayâ sâhibi olarak, kocalarının yanında ve her yerde muhterem olduğundan, onları böyle tehlikelere ve hakâretlere lâyık görmezler. Herkes, en çok sevdiği ve kıymetli olan şeyleri kendi nefsi için sakladığı gibi, müslümanlar da, kendilerine her şeyden kıymetli, azîz ve muhterem bildikleri hanımlarını uçan kuştan esirgerler.

Bu ise, muhabbetin, sevginin çokluğundandır. Avrupalılar, bu husûsta ahlâk ve nâmûs duygusundan uzaklaşmışlardır. Erkeğin, hanımını veya kadının kocasını kıskanması, çok gülünç ve alay konusu olan bir ahmaklık kabûl edilmektedir. O hale gelmiş ki, bir kimse hakkında, filan kıskanç imiş denilince, terbiyesiz ve ahmak sayılır. Batı ülkeleri, müslüman ülkeleri de kendilerine benzetmek istiyorlar. Bütün gayretleri bundandır. Çeşitli isimler altında, dernekler kurup asil milletimizi kendi ahlâksızlıklarına alıştırmak istiyorlar. Hadîs-i şerîfte, (Hayâ îmândandır.) buyuruldu. Maksatları önce hayayı yıkmak sonra da dini, îmânı...

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10040

Bilenle Bilmiyen Bir Olur mu?

Bugüne kadar, maksatlı yayınlarda, her türlü ilerlemenin, gelişmenin tek kaynağı batılı ülkeler olarak lanse edildi. Acaba gerçekten böyle midir? Müslüman ilim adamlarının ilme, fenne hiç katkısı olmamış mıdır?

Yıllardan beri, kasıtlı olarak işlenmiştir bu husus. Hattâ, islâm dîninin ilerlemeye mâni' olduğunu iddia edenler bile çıkmıştır. Hatta ve hatta müslümanların, hıristiyanlık dîninin büyüklüğünü kavrayamayıp hıristiyan olmadıklarını, bundan dolayı da teknikte ilerlemediklerini söyliyebilecek kadar fikir budalası zavallılar çıkmıştır...

Mesela, Osmanlı devletinin son zamanlarında, hemen çok kişinin büyük bildiği, Mithat paşa, gibi Avrupa hayranları, Avrupa'nın seviyesine gelebilmek için hıristiyan olmaktan başka çare olmadığını söyleyecek kadar basitleşmişlerdir.

Gerçeği yansıtan, gerçekleri yazan tarihi eserleri inceleyerek olursak, mes'elenin aslı ortaya çıkar. Hıristiyanların veya hıristiyanlaşma sevdasında olanların iddiaları, sözleri temâmen yalan!.. Çünkü, islamiyyet, ilmi dâimâ medhetmiş, müslümanları dâimâ ilme teşvik etmiştir. Nasıl mı? Bakınız, Zümer sûresi, dokuzuncu âyet-i kerîmesinde mealen, (Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir.) buyurulmuştur.

Peygamberimiz ise (İlim Çin'de bile olsa, gidin öğrenin.) ve (Nerede ilim varsa, orada müslümanlık vardır.) ve (Bütün müslüman erkeklerine ve bütün müslaman kadınlarına, ilmi aramak, öğrenmek farzdır!) buyurmuştur. Diğer bir hadîs-i şerîfte de, (İki günü eşit olan ilerlemeyen ziyandadır.) buyurmuştur.

Gerilemeyi bırakın, duraklamayı bile yasaklıyor, dinimiz. Kıyamette âlimin mürekkebi ile şehîdlerin kanı tartılacak, âlimin mürekkebi ağır gelecektir...

İslâm dîni, ilerlemeye mani olmadığı gibi, aksine, bütün yeniliklerin devâmlı ta'kîb edilmesini ve hergün yeni şeyler keşfetmeği, ilerlemeği emreden bir dindir. Bundan dolayı, islâmiyyetin başlangıcından itibâren, ilmi adamlarına çok önem verilmiş, ilmî, fennî ve teknik tecrübeler yapılmış, müslüman Araplar, tıpta, kimyada, astronomide, coğrafyada, târihte, edebiyyâtta, matematikte,

mühendislikte, mimarlıkta ve bunların hepsinin temeli olan, güzel ahlâk ve sosyal bilgilerde, en mükemmel dereceye vâsıl olmuşlar, kavuşmuşlardır...

Bugün dahî ta'zjm ile yad edilen kıymetli âlimler, hakîmler, mütehassıslar, üstâdlar yetiştirmişler, dünyanın hocası, medeniyyetin rehberleri olmuşlardır.

O zaman, yarı vahşî olan Avrupalılar, fennî bilgilerini İslâm üniversitelerinde öğrenmişler, hattâ Papa Sylvester gibi, hıristiyan din adamları bile Endülüs üniversitelerinde okumuşlardır. Bugün, hâlâ Avrupa dillerinde kimyaya, (Chemie) ve cebire (Al-gebra) ismi verilmektedir. Çünkü bu ilimler, evvelâ müslüman Araplar tarafından dünyaya öğretilmiştir.

Avrupalılar, dünyayı tepsi gibi düz ve etrâfı duvarlarla çevrili zannederken, müslümanlar, ilk olarak dünyanın yuvarlak olduğunu ve döndüğünü buldular. Mûsul civârında, Sincar sahrâsında, meridyenin uzunluğunu ölçtüler ve bugünkü rakamları elde ettiler.

Bundan başka, son derecede câhil ve mutaassıb olan, Orta çağ papazlarının men ettiği, eski Yunan ve Rome felsefe kitaplarının tercümesi işini müslümanlar ele almış ve bunların ortadan kalkmasına, yok olup gitmesine mâni olmuşlardır. Bunların faydalı yönlerinden istifade etmişlerdir.

Bugün, insâflı hıristiyanların kabûl ettiği gibi, hakîkî rönesans, yânî (eski kıymetli ilimlere avdet edilmesi, dönülmesi) İtalya'da değil, Abbâsiler zamanında, Arabistan'da başlamıştır ki, Avrupa'daki rönesanstan çok çok öncedir.

Avrupalılar, fen bilgilerinin çoğunu ve hepsinin temelini İslâm kitaplarından aldılar. Müslümanlar astronomide çok ileri idiler. 12. yüzyılda yaşamış Nûrüddîn Batrûcî, Endülüs İslâm Üniversitesi'nde astoronomi profesörü idi. (El-hayât) kitabında, bugünkü astronomiyi yazmaktadır.

Bugün bizim ders kitaplarında dahi isimleri geçen, Galile, Kopernik, Newton, gibi Avrupalı ilim adamları dünyanın döndüğünü müslümanların kitaplarından öğrenip söyleyince, bu sözleri önceleri suç sayıldı. Hatta Galile, papazlar tarafından muhâkeme edilerek idam edildi.

Eski islâm medreselerinde ayırca fen dersleri vardı. Endülüs medreseleri bu husûsta bütün dünyaya rehber olmuştu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10041

Yarın Ramazan

Âdem aleyhisselâmdan beri oruç tutulurdu. Daha önceki ümmetler de oruç tutardı. Meselâ, Davûd aleyhisselâm, birgün oruç tutar, bir gün yerdi. Bir sene böyle devam ederdi. Bunun en fazîletli oruç olduğunu, Peygamber efendimiz haber vermiştir.

Oruç tutmak bize, yâni ümmet-i Muhammede hicretten yâni Peygamber efendimizin Mekke'den Medine'ye hicretinden onsekiz ay sonra, Şa'bân ayının onuncu günü, Bedir gazâsından bir ay önce farz oldu.

Takvime göre, yarın Ramazanın biridir.

Ramazan, yanmak demektir. Çünkü bu ayda oruç tutan ve tevbe edenlerin günahları yanar, yok olur.

İslâmın beş şartından dördüncüsü, mübârek Ramazan ayında, hergün oruç tutmaktır.

Resûl aleyhisselâm, (Ramazan ayı gelince, Cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır ve şeytanlar bağlanır.) buyurdu.

Peygamber efendimiz, Şa'bân ayının son günü bir hutbesinde şöyle buyurdu:

- Ey müslümanlar! Üzerinize öyle büyük bir ay gölge vermek üzeredir ki, bu aydaki bir gece ki bu Kadir gecesidir, bin aydan daha faydalıdır. Allahü teâlâ, bu ayda, hergün oruç tutulmasını emretti. Bu ayda, geceleri terâvîh namazı kılmak da sünnettir.

Bu ayda, Allah için ufak bir iyilik yapmak, başka aylarda, farz yapmış gibidir. Bu ayda, bir farz yapmak, başka ayda yetmiş farz yapmak gibidir.

Bu ay, sabır ayıdır. Sabredenin gideceği yer Cennettir. Bu ay, iyi geçinmek ayıdır.

Bu ayda mü'minlerin rızkı artar. Bir kimse, bu ayda, bir oruçluya iftâr verirse, günâhları affolur. Hak teâlâ, onu Cehennem ateşinden âzâd eder. O oruçlunun sevabı kadar, ona sevap verilir.

Resûlullahın bu hutbesini dinliyen Eshâb-ı kirâm, dediler ki:

- Yâ Resûlallah! Her birimiz, bir oruçluya iftâr edecek, onu doyuracak kadar zengin değiliz. Bu büyük sevaptan mahrum mu kalacağız?

Resûl "aleyhisselâm" Eshabına şöyle cevap verdi:

- Bir hurma ile iftâr verene de, yalnız su ile oruç açtırana da, biraz süt ikrâm edene de, bu sevap verilecektir. Bu ay, öyle bir aydır ki, ilk günleri rahmet, ortası af ve mağfiret ve sonu Cehennemden âzâd olmaktır. Bu ayda, emri altında olanların yâni işçinin, me'mûrun, askerin ve talebenin vazîfesini hafîfletenleri [patronları, âmirleri, kumandanları ve müdürleri] Allahü teâlâ affedip, Cehennem ateşinden kurtarır.

Peygamber efendimiz devamla şöyle buyurdu:

- Bu ayda dört şeyi çok yapınız! Bunun ikisini Allahü teâlâ çok sever. Bunlar, Kelîmei şehâdet söylemek ve istiğfâr etmektir. İkisini de, zaten her zaman yapmanız lâzımdır. Bunlar da Allahü teâlâdan Cenneti istemek ve Cehennem ateşinden O'na sığınmaktır. Bu ayda, bir oruçluya su veren bir kimse, kıyâmet günü susuz kalmıyacaktır.

(Sahîh-i Buhârî)deki bir hadîs-i şerîfte de Peygamber efendimiz şöyle buyurdu:

-Bir kimse, Ramazan ayında oruç tutmayı farz bilir, vazîfe bilir ve orucun sevabını, Allahü teâlâdan beklerse, geçmiş günâhları affolur.

Bu hadîs-i şerîften anlaşılıyor ki, orucun Allahın emri olduğuna inanmak ve sevap beklemek lâzımdır. Günün uzun olmasından ve oruç tutmanın güç olmasından şikâyet etmemek şarttır. Günün uzun olmasını, oruç tutmayanlar arasında güçlükle oruç tutmayı, fırsat ve ganîmet bilmelidir.

Câbir bin Abdullah hazretlerinin haber verdikleri bir hadîs-i şerîfte, Peygamber efendimiz şöyle buyurdu:

Allahü teâlâ benim ümmetime, Ramazan-ı şerîfte beş şey ihsân eder ki, bunları hiçbir peygambere vermemiştir:

1- Ramazanın birinci gecesi, Allahü teâlâ mü'minlere rahmet eder. Rahmet ile baktığı kuluna hiç azap etmez.

2- İftâr zamanında, oruçlunun ağız kokusu, Allahü teâlâya, her kokudan daha güzel gelir.

3- Melekler, Ramazanın her gece ve gündüzünde, oruç tutanların affolması için duâ eder.

4- Allahü teâlâ, oruç tutanlara, âhırette vermek için, Ramazan-ı şerîfte Cennette yer ta'yîn eder.

5- Ramazan-ı şerîfin son günü, oruç tutan mü'minlerin hepsini affeder. Yâni Ramazan ayının tamamını oruçlu geçirenleri affeder.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10042

Terâvîh Namazı

Terâvîh namazı, erkek ve kadınlar için sünnettir. Ramazan-ı şerîfin her gecesinde kılınır. Cemâ'atle kılınması sünnet-i kifâyedir. Terâvih namazının vakti, yatsı namazından sonradır.

Vitir namazı, yalnız Ramazan ayında cemâ'atle kılınır. Terâvîh namazı, vitirden önce ve yatsının son sünnetinden sonra kılınır. Terâvîh namazını, iki rek'atte bir selâm vermek suretiyle kılmak dahi iyidir. Dört rek'atte bir selâm vermek de olur. Terâvîh namazını, her iki rek'atte bir selâm vermek üzere, on selâmla ve her dört rek'at sonunda belli bir miktar oturup salevât ve tesbih okumak suretiyle kılmak müstehabdır.

Terâvîh namazı, câmide cemâ'atle kılınınca, başkaları evde yalnız olarak kılabilir, günah olmaz. Fakat câmideki cemâ'at sevabında mahrûm kalınır. Evde, birkaç kişi ile cemâ'atle kılınırsa, yalnız kılmaktan yirmi yedi kat fazla sevap kazanılır. Terâvîh namazını kılarken, her iftitâh tekbirinde niyyet etmek daha iyidir.

Allahü teâlâ mübârek Ramazan ayını gönderip ona husûsî bir kıymet verince Hazret-i Ömer, bu büyük ni'metin şükrünü edâ etmek için, yirmi rek'at namaz kılmayı kendisine vazife bildi. Eshâb-ı kirâm da bunu beğendiler. Durumu Peygamber efendimize bildirdiler. O da beğendi. Cebrâil aleyhisselâm gelip Peygamber efendimize bildirdi ki:

(Allahü teâlâ, Ömer'in ve Eshâbının yaptığı bu ibâdeti kabûl eyledi. Onda hatim okuyanları Cennete koyacağına, onlardan râzı olacağına söz verdi.)

Terâvîh namazı mühim sünnetlerdendir. Ramazan'da gündüz oruç tutmak farz, gecelerini ihyâ etmek de sünnettir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, size Ramazan orucunu farz, gecelerini ihyâ etmeyi de sünnet eyledi.)

(Ramazan ayında imâmla beraber, kim yirmi rek'at terâvih namazı kılarsa, Cennette ona bir köşk verilir. Her köşkün büyüklüğü bir aylık yoldur.)

(Ramazan ayında yirmi rek'at terâvîh namazı kılanın, yirmi bin günâhı affolur.)

Terâvîh namazına başlamadan, namaz aralarında ve terâvîh sonunda okunan tesbîhler, duâlar şunlardır:

1- Terâvîhe başlamadan önce okunan duâ:

(Sübhâne zil-mülki vel-melekût. Sübhâne zi'l-ızzeti vel-azameti vel cemâli vel-celâli vel-ceberût. Sübhân-el melikil mevcûd. Sübhânel melik-il ma'bûd. Sübhân-el melikil hayy-illezî lâ yenâmü ve lâ yemût. Sübbûhun, kuddûsün, Rabbünâ ve Rabb-ül melâiketi ver-rûh.

Merhabâ, merhabâ, merhâba, yâ şehre Ramazân. Merhabâ, merhabâ, merhabâ yâ şehrel bereketi vel-gufrân. Merhabâ, merhabâ, merhabâ yâ şehr-et tesbîhi vet-tehlîli vez-zikri ve tilâvet-il Kur'ân. Evvelühü, âhıruhû, zâhiruhû, bâtınühû yâ men lâ ilâle illâ hû. Salli alâ Muhammed.)

Ramazan-ı şerîf'in onbeşinden sonra, (Merhabâ) yazılı olan yerler (Elvedâ) diye okunur.

2- Terâvîh aralarında, her dört rek'atin sonunda okunacak duâ:

(Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âli seyyidinâ Muhammedin biadedi külli dâin ve devâin ve bârik ve sellim aleyhi ve aleyhim kesîrâ.)

3- Terâvîh namazı tamamlandıktan sonra okunacak duâ:

(Yâ hannân, yâ mennân, yâ deyyân, yâ bürhân, yâ zel-fadli vel-ihsân, nerc-ûl afve velgufrân, vec'al-nâ min utekâi şehr-i ramazân bi-hürmet-il Kur'ân.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10043

En Kıymetli Ay

İslâm âlimlerinin büyüklerinden, İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

"Ramazan-ı şerîf ayında yapılan nâfile namaz, zikir, sadaka ve bütün nâfile ibâdetlere verilen sevâb, başka aylarda yapılan farzlar gibidir. Bu ayda yapılan bir farz, başka aylarda yapılan yetmiş farz gibidir. Bu ayda, bir oruçluya iftâr verenin günâhları affolur. Cehennemden âzâd olur. O oruçlunun sevâbı kadar, ayrıca buna da sevâb verilir. O oruçlunun sevâbı hiç azalmaz.

Bu ayda, emri altında bulunanların işlerini hafîfleten, onların ibâdet etmelerine kolaylık gösteren âmirler de affolur. Cehennemden âzâd olur. Resûlullah, bu ayda, esîrleri âzâd eder, her istenilen şeyi verirdi. Bu ayda ibâdet ve iyi iş yapabilenlere, bütün sene, bu işleri yapmak nasip olur.

Bu aya saygısızlık edenin, günâh işleyenin bütün senesi, günah işlemekle geçer. Bu ayı fırsat bilmelidir. Elden geldiği kadar ibâdet etmelidir. Allahü teâlânın râzı olduğu işleri yapmalıdır.

Bu ayı, âhıreti kazanmak için fırsat bilmelidir. Kur'ân-ı kerîm Ramazanda indi. Kadir gecesi, bu aydadır. Ramazân-ı şerîfte, hurma ile iftâr etmek sünnettir. İftarda, hemen orucu açınca, (Zehebezzama' vebtelletil urûk ve sebe-tel-ecr inşâallahü teâlâ.) duâsını okumak sünnettir.

Terâvîh kılmak ve hatim indirmek de mühim sünnetlerdendir.

Orucun farzı üçtür: Orucun birinci farzı niyyet etmek; ikincisi, niyyeti ilk ve son vakitleri arasında yapmak; üçüncüsü, oruçlu iken orucu bozan şeylerden sakınmaktır.

Oruca niyyet, akşam ezanından sonra başlar, ertesi gün, dahve vaktine yâni öğleye bir saat kadar kalana kadardır.

İmsâk vaktinden evvel niyyet ederken, (Niyyet ettim, yarın oruç tutmaya.) denir. İmsaktan sonra niyyet ederken, (Bugün oruç tutmaya.) denir. Ramazân-ı şerîf orucu, her müslümana farz olduğu gibi, tutamıyanların kazâ etmeleri de farzdır. Kazâ ve keffâret orucuna ve mu'ayyen olmayan adak oruçlarına fecirden sonra niyyet edilemez.

Kutuplara ve Ay'a giden müslümanın da bu ayda oruç tutması lâzımdır. Yirmidört saatten daha uzun günlerde, oruca saat ile başlar ve saat ile bozar. Gündüzü böyle uzun olmıyan bir şehirdeki müslümanların zamanına uyar. Eğer oruç tutmazsa, gündüzleri uzun olmıyan yere gelince kazâ eder.

Hadîs-i şerîfte, (Ay'ı görünce oruç tutunuz! Tekrâr görünce, orucu bırakınız!) buyuruldu. Bu emre göre, Ramazan ayı, hilâlin yâni yeni ayın görülmesi ile başlar. Hilâli görmeden öcne yapılan hesap ile, takvîm ile başlamanın câiz olmadığı, (İbni Âbidin)de ve başka birçok kıymetli fıkıh kitabında bildirilmiştir.

Ramazana başlamak için Şa'bânın yirmidokuzuncu günü, güneş battıktan sonra, hilâli, yâni gökte yeni Ay'ı aramak ve Ay'ı görmek, eğer görülmezse, Şa'bân ayını otuz güne tamamlamak lâzımdır.

Hilâli görmekte Ramazanın başlaması, hesapla anlaşılandan bir gün sonra olabilir. Fakat bir gün önce olamaz. Eskiden, Ramazan hilâli gözlenir, âdil şâhidlerin şehâdeti ile kadı, Ramazanın başlangıcını veya bayram günlerini ilân ederdi.

Bugün bunu yapmak mümkün değil. Bugünkü şartlarda müslümanların nasıl hareket etmesi lazım?

Bugünün şartlarında, ne Türkiye'de ne başka islâm ülkelerinde bunu sıhhatli şekilde yapacak, güvenilecek bir merci yok. Bunun için, yapılacak iş şu: Ramazana takvimlerdeki bildirilen güne göre başlamak, daha sonra bayramdan sonra, iki gün kazâ orucu tutmaktır.

Çünkü, her asırda, her yerde, Ramazan ayı, hilâli görmekle başlardı. İki gün kazâ orucuna lüzûm yoktu. Şimdi, Ramazan ayı, hilâlin doğma zamanını hesap etmekle başlatılıyor. Ramazanın başlaması dine uygun olmuyor. Bu hatâyı düzeltmek için, iki gün kazâ orucu lâzım olmaktadır. Ramazanın girişinde ve çıkışında birer günden iki gün hata olabilir ihtimaline karşılık olarak iki gün kazâ orucu tutulur.

İftârı acele etmek ve sahûru, geciktirmek sünnettir. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem", bu iki sünneti yapmağa çok dikkat ederdi. Sahûru geciktirmek ve iftârı çabuk yapmak, belki insanın aczini gösterdiği için sünnet olmuştur. Zaten ibâdet, aczi ve ihtiyâcı göstermek demektir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10044

Ramazân-ı şerîfe Hürmet

Herhangi bir özür ile oruç tutamıyanların, bu aya hürmet etmesi, oruç tutamadıkları günler, gizli yemeleri lâzımdır. Bu aya hürmetsizlik çok tehlikelidir. Ramazân-ı şerîfte umûmî yerlerde, müslümanların karşısında, oruç yiyenlerin ve oruç tutanları aldatarak, oruç tutturmıyanların îmânı gider.

Ramazan günlerinde lokanta, gazino, büfe gibi yiyip içme yerlerini işletmek günâhtır. Bunların, oruç yiyenlerden kazandıkları, helâl ise de, habîstir, zararlıdır. Buralarını iftârdan sonra açmalıdır.

Oruca hürmet çok önemlidir. Eskiden bugünkü gibi değildi. Gayri müslimler bile müslümanların orucuna hürmet ederdi. Açıkta yemezlerdi. Yine böyle bir Ramazanda, gayr-i müslim bir kimse, evine geldiğinde, çocuğunu evin önünde açıktan yemek yediğini gördü. Hemen oğlunu azarlayıp, - Evladım bilmiyor musun, bugün müslümanların oruç tutma günü. Nasıl böyle onların gözü önünde açıktan karnını doyuruyorsun. Çabuk gir içeri. Bir daha böyle açıktan yediğini görmiyeyim, dedi.

Aradan bir zaman geçtikten sonra, bu kimse vefat etti. Bu kimseyi, müslüman komşusu rü'yada gördü. Kendisini çok güzel yerlerde, rahat bir şekilde görünce merak edip kendisine sordu:

- Senin bu bulunduğun yer neresidir?

- Cennettir.

- Peki dünyada iken, İslâm dinine sen inanmazdın, nasıl oldu da Cennete girdin?

- Doğru, son zamanlarıma kadar müslüman değildim. Fakat, vefatıma yakın, îmân edip, müslüman oldum.

- Bu nasıl oldu?

- Bu büyük ni'mete kavuşmama sebep şu: Birgün Ramazanda çocuğumu açıkta yemek yediği için azarlayıp, oruca hürmet etmesini istemiştim. Cenab-ı Hakkın, beni bu hürmet sebebiyle ahir ömrümde, îmân ile şereflendirdiği bildirildi.

Gördüğün gibi Cennette rahat içindeyim, Bu ayı, âhıreti kazanmak için fırsat bilip, elden geldiği kadar ibâdet etmeli, Allahü teâlânın râzı olduğu işleri yapmalıdır.

Allahü teâlânın gadabına sebep olabilecek bütün kötülüklerden, haramlardan sakınmak, îmân, ibâdet bilgilerini, haramları öğrenmek, kul haklarından sakınmak, varsa helâlleşmek, günahlardan tevbe etmek lâzımdır.

Herşeyden önce, i'tikâdı düzeltmelidir. Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği i'tikâdı öğrenmek ve buna göre inanmak lâzımdır. İ'tikâd düzgün olmazsa, tutulan oruçların, yapılan diğer ibâdetlerin, bir fâidesi olmaz.

Çünkü, i'tikâdı bozuk olanların, muhakkak Cehenneme gidecekleri hadîs-i şerîfte bildirilmiştir. Bunun için, Ehl-i sünnet âlimlerinin yazdığı ilmihâl kitaplarını alıp okumalı, doğru îmânı öğrenmeli ibâdetleri yapmalı, haramlardan sakınmalıdır.

Allahü teâlâ, şartlarına uygun yapılan tevbeleri kabûl edeceğini va'detmiştir. Böyle mübârek günleri, ayları fırsat bilip, çok çok tevbe istigfar etmeli, affedilmek için, cenâb-ı Hakka yalvarmalıdır.

Sonra ibâdetleri, haram ve helâl olanları öğrenmeli ve bunlara göre ibâdet yapmaya çalışmalıdır. Kıymetli zamanlarda bu bilgileri okumak, öğrenmek, nâfile namazdan ve diğer bütün nâfile ibâdetlerden çok kıymetlidir.

Herhangi bir özür ile Ramazanda oruç tutamıyanlar, Ramazandan hemen sonra, kazâsını tutmalıdır. Kazâ namazı borcu olanların, kazâ orucu olanların nâfile ibâdetlerle meşgûl olması, boşuna zahmet çekmektir. Önce farz borçları yerine getirmeli, ödemelidir.

Ancak farz borçlardan kurtulduktan sonra, nâfile olarak yapılan ibâdetlerin bir fâidesi olur. Bu, oruçta olduğu gibi namazda ve diğer ibadetlerde de böyledir. Önce farz borçları ödemeli sonra nafile ile meşgul olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10045

Oruç Tutmamakta Özür

Dinimiz, insana yapamıyacağı şeyleri yüklememiştir. Bu, oruç için de böyledir. Hasta, hastalığı artacak ise, hâmile kadın, süt veren kadın, harbeden asker zayıf

olursa, oruç tutmaz. İyi olunca kazâ eder. Sefere çıkan, yâni üç günlük yola, 104 kilometreye gitmek için niyyet ederek yola çıkan, seferi olur. Böyle misâfir, orucunu ertesi gün bozabilir ve Ramazandan sonra kazâ eder ise de, zarâr etmezse, tutması efdaldir.

Yolda ve onbeş günden az kalacağı yerde tuttuğu orucu bozarsa, keffâret lâzım olmaz. Misâfirliği bitip evine gelince veya gittiği yerde onbeş gün kalmaya niyyet edince, tutmadığı günleri kazâ eder.

Dinimizde herşeyin bir ölçüsü, sınırı vardır. Herkes kendi kafasına göre hüküm veremez. Dinin bildirdiği kaideye uyulur.

Hasta, hastalığının artmasından veya iyi olmasının gecikmesinden yâhud şiddetli ağrı gelmesinden korkar ise, oruç tutmayıp sonra kazâ eder. Bu, Tabîb-i müslim-i hâzık'ın söylemesi ile anlaşılır. Hâzık, mütehassıs, uzman olmak demektir. Kâfir ve fâsık, yâni büyük günâh işlediği bilinen tabîbe muâyene ve tedâvî, zaruri hallerde câizdir. Fakat bunların sözleri ile ibâdet bozulmaz. Orucunu bozarsa, keffâret lâzım olur.

Bazı ağır hastalar hariç hemen hemen her hasta oruç tutabilir. Yıllarca oruç tutturulmayan birçok hastaya, yakinen tanıdığımız dahiliye mütehassısı bir doktor, oruç tutturdu. İlaçların dozlarını oruç vaktine, yâni sahura ve imsaka göre ayarladı. Hastaların en ufak bir sıkıntısı olmadı. Yeter ki doktor, hastasının oruç tutmasını istesin. Peşin hükümlü olmasın. Tedaviyi ona göre ayarlar. Bu olmıyacak bir iş değildir. Bunun için dinimiz, her doktorun değil, o branşta mütehassıs olma şartını ve müslüman olması şartını getirmiştir. Mütehassısı olmazsa yanlış karar verebilir. Salih müslüman değilse, dinin emir ve yasaklarına önem vermiyeceği için, bunun sözünü de ölçü kabûl etmemiştir.

İhtiyâr olup, ölünceye kadar Ramazan orucunu veya kazâya kalmış oruçlarını tutamıyacak kimse ve iyi olmasından ümit kesilen hasta, oruç tutmaz, fakat gizli yer. Böyle kimse zengin ise, hergün için bir fıtra, yâni binyediyüzelli gram buğday veya un veya kıymeti kadar altın veya gümüş para, bir veya birkaç fakîre verir. Ramazanın başında veya sonunda toptan hepsi bir fakîre de verilebilir. Fidye verdikten sonra hasta iyileşirse, Ramazan oruçlarını ve kazâ oruçlarını tutar.

Şimdi bir de farklı imsakiyeler meselesi çıktı. Yıllardır, hatta asırlardır kullanılan, İslâm âlimlerinin, tespit ettiği ve zamanımıza, gelene kadar, âlimlerimizin evliyânın kullandıkları bir namaz vakitleri cetveli vardı. Bir de

şimdi, gerçek mânâda, inandırıcı ilmi bir dayanağı olmadan, değiştirilmiş namaz vakitleri cetveli var.

Yeni cetvelde mesela, imsâk vakti 15-20 dakika uzatıldı. Bu değişikliği mahzurlu gören, bazı takvim yapımcıları, orucun ve namazın tehlikeye girmemesi için, yapılan bu yeni değişikliğe uymadılar. Eskiden beri kullanıla gelen, cetveli aynen devam ettirdiler. Bir kısım takvimlerde hiçbir ilmi araştırma yapmaksızın, diyanete körü körüne uyarak yeni cetvele göre hareket ediyorlar. Böylece namaz vakitlerinde, oruca başlanmada, ikilik, ihtilaf çıkmış oldu. Türkiye Gazetesi Takvimi eski takvimi aynen devam ettiriyor.

Bir asırdan fazla zamandır kullanılan, İslâm büyüklerinin tatbik ettikleri cetveli bir kenara bırakıp, ilmi bir dayanağı olmıyan yeni cetvele uymak akıl işi değildir. Namaz ve oruç, islâmın beş şartından ikisidir. 15-20 dakika fazla yemek uğruna, akıllı insan bu iki farzı tehlikeye sokmaz. Sokmaması lâzım.

Güneşin battığı yâni akşamın girdiği iyi anlaşılınca, önce hurma veya su, zeytin yâhud tuz ile iftâr edilir. Yâni, oruç bozulur. Sonra, câmi'de veya evde, cemâ'at ile akşam namazı kılınır. Bundan sonra, akşam yemeği yenir. Sofrada yemekleri yemek, bilhâssa Ramazanda uzun süreceğinden, akşam namazının erken kılınması ve yemeğin, acele etmiyerek, rahat yenmesi için, az bir şeyle iftâr edip, yemeği namazdan sonra yemelidir. Böylece, oruç vaktinde bozulmuş, namaz da geciktirmeden kılınmış olur.

Ancak, iftârı akşam namazından önce yapmak müstehab ise de, bir ibâdeti bozmak şüphesinden kurtarmak için müstehab terk edilmelidir. Hele, doğruların, yanlışların karışık olduğu bu zamanda, böyle hareket etmek çok iyi olur.

Bunun için önce akşam namazını kılmalı, sonra iftâr etmelidir. Böylece iftâr yine, yıldızlar görünmeden önce olur. Yâni, acele edilmiş olur ve oruç, bozulmak tehlikesinden kurtulur. Akşam namazını vakti çıkmadan, tekrâr kılmak mümkündür. Takvîm, saat, kandil, top ve ezân yanlış olunca, oruç kurtulmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10046

Her Geceyi Kadir Bilmek

Mübârek geceler, islâm dininin kıymet verdiği gecelerdir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, ba'zı gecelere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, duâ ve tevbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibâdet yapması, duâ ve tevbe etmeleri için bu geceleri sebep kılmıştır. Kıymetli geceye, kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namazı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır. Yalnız, Arefe ve üç kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, bu günleri takip eden gecelerdir. Bu geceleri ihyâ etmeli, yâni kazâ namazları kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ, tevbe etmeli, sadaka vermeli, müslümanları sevindirmeli, bunların sevaplarını ölülere de göndermelidir. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günâh işlememek ve ibâdet etmekle olur.

Ayların içinde, Receb, Şa'ban ve Ramazan ayları diğerlerinden daha fazîletlidir. Bu ayların içinde de, ba'zı geceler ve günler, diğerlerine göre daha fazîletlidir. Receb ve Şa'bân ayındaki günler, geceler bellidir. Ramazan-ı şerîfin içinde gizlenmiş olan Kadir Gecesi ise, kesin olarak bildirilmemiştir. Ramazan-ı şerîfin başından sonuna kadar, herhangi bir gecede olabileceği, hadîs-i şerîflerle bildirilmiştir. Âlimlerimiz buyurdu ki:

(Allahü teâlâ, beş şeyi beş şey içinde gizlemiştir. Rızâsını tâ'atta, gazabını günahlarda, kıymetli olan orta namazı beş vakit namaz içinde, evliyâsını insanlar içinde, Kadir Gecesini de Ramazan ayında gizlemiştir.)

Bir kimse, Peygamber efendimize gelerek, Kadir Gecesi'nin ne zaman olduğunu suâl etti. Resûlullah efendimiz, cevaben buyurdu ki:

(Ramazanın birinci gecesi idi, geçti.)

Bir seferinde de hazret-i Âişe vâlidemiz Peygamber efendimizden Kadir Gecesi'nin ne zaman olduğunu suâl etti. O zaman da Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(On üçüncü gece idi geçti.)

Değişik zamanlarda Kadir Gecesi'nin vakti ile alâkalı sorulan suâllere, Peygamber efendimiz, değişik cevaplar vermiştir. İslâm âlimlerinden ba'zısı,

hadîs-i şerîflerdeki bildirilen değişik zamanlar sebebi ile, Kadir Gecesi'ni, Ramazan-ı şerîfin başından i'tibâren aramak lâzım olduğunu bildirmişler ve bunun için de mümkün olduğu kadar her geceyi ihyâ etmeye çalışmalıdır, buyurmuşlardır. Kadir Gecesi, çok kıymetli bir gecedir. Böyle kıymetli bir gecenin fazîletinden mahrûm kalmamak için, Ramazan-ı şerîfin her gecesini ibâdetle, tevbe etmekle, Kur'ân-ı kerîm okumakla ihyâ etmeye çalışmalıdır. Kadir Gecesi'nin fazileti hakkında hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Kabirde aydınlık istersen, Kadir Gecesi'nin karanlığında ibâdet eyle!)

(Kadir Gecesi'ni ihyâ edene, bir saatlik sevap olarak, yüz senelik ibâdet sevabı verilir.)

(Allahü teâlâ: "İzzet ve Celâlime yemin ederim ki, Kadir Gecesi'ni ihyâ edenin günahlarını bağışlarım. Kıyâmette suâl sormam. Onu Cehennem ateşinde yakmam."buyurdu.)

Mübârek ayların, gecelerin, günlerin kıymetini bilmeli, böyle zamanlarda, çok tevbe istigfâr etmeli, ağlamalı, affolunmak için yalvarmalıdır. Herkes kendi hâline göre bir miktar ibâdet etse, o geceyi ihyâ etmiş sayılır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10047

Orucu Bozan Şeyler

İlmihâl kitaplarında orucu bozan ve keffâret gerektiren hâller için genel kaide bildirilmiştir. Gıda veya devâ yâni ilâç olarak, faydalı birşey yemek, içmek, zevk, keyf veren birşeyi ağızdan almak ve cima', orucu bozar. Orucu bozan bu şeyler, bilerek yapılınca hem kazâ hem keffâret gerekir.

Orucu bozup kazâ ve keffâret gerektiren şeylerden ba'zıları şunlardır.

1- Oruçlu iken, bilerek yiyip içmek.

2- Kan aldırmak, gıybet etmek gibi orucu bozmadığı iyi bilinen şeylerden sonra, oruç bozuldu sanarak bile bile yemek.

3- Boğaza kaçan yağmuru, karı istiyerek yutmak. İstemeden boğazına kaçarsa, sadece kazâ gerekir.

4- Sigara içmek.

Orucu bozup sadece kazâ gerektiren hâller:

1- Hata ile meselâ, abdest alırken boğazına su kaçmak.

2- Kulağa yağ, ilâç damlatmak, derideki yaradan içeri girecek ilâç koymak.

3- Vücuda, iğne ile ilâç ve aşı şırınga etmek.

4- Kağıt, pamuk, ot, pişmemiş pirinç, darı, mercimek tanesi gibi ilâç ve gıda olmıyan birşeyi yutmak.

5- Zorlıyarak ağız dolusu kusmak.

6- Dişlerin kanamasında, yalnız kanı veya tükürükle aynı miktardaki karışık kanı yutmak.

7- İmsâk vaktinden sonra, daha gece zannederek yiyip içmeğe devam etmek.

8- Güneş battı, ezân okundu zannederek, iftâr vakti gelmeden yemek.

9- Oruçlu olduğunu unutup, yiyip içtikten sonra, orucum bozuldu diyerek, yiyip içmeğe devam etmek.

10- İstimna, (Masturbasyon) yapmak.

Uykuda iken ihtilâm olmak orucu bozmaz.

11- Tahâretlenirken içeri su kaçırmak.

12- Lavman yaptırmak, orucu bozar. Kadınların, kadın hastalıklarından muayenelerinde ba'zı hallerde de oruç bozulur.

13- Zorla orucu bozdurulmuş olmak.

14- Burna sıvı ilâç damlatmak.

15- Burna kolonya çekmek.

16- Başkalarının içtiği sigara dumanını istiyerek çekmek.

17- Diş çektirmek için uyuşturucu iğne vurdurmak.

18- Astım hastalarının, kriz hâlinde ilâçlı sprey kullanmaları orucu bozar. İlâçsız oksijen gazı bozmaz. Hasta olmadan ilaçlı sprey kullanılırsa kazâ ve keffâret gerekir.

19- Hastaların, dil altından, yutmasa da ilâç alması orucu bozar.

Kalb rahatsızlığı için sağlam deri üzerine konan ve derinin gözeneklerinden emilerek kalbe fayda veren ilâç, sağlam deri üzerine konulduğu için orucu

bozmaz.

20- Kadınların ve erkeklerin ilâç olarak fitil kullanmaları orucu bozar. Fakat gusül gerektirmez.

Oruç üç çeşittir:

1- Câhillerin orucu, 2- Âlimlerin orucu, 3. Peygamberlerin orucu.

Câhiller oruç tutar, sadece yemezler içmezler fakat kötülüklerden, günahlardan uzak durmazlar. Âlimler ise, kötülüklerden, günahlardan uzak dururlar. Enbiya ise, şüpheli şeylerden de kaçar.

Oruç tutanların bayramı da üç çeşittir:

Câhiller, oruç tutup iftâr edince yerler, içerler bizim bayramımız budur, derler. Âlimler ise, akşam olup iftar edince, cenâb-ı Hak eğer bizim orucumuzu kabûl etmiş ise, bu bizim bayramımızdır, derler. Evliyâ ve peygamberlerin bayramı ise, oruçlarının kabûl olmasıyla beraber, cenâb-ı Hak râzı olduysa bayram ederler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10048

Orucu Bozmayan Şeyler

Bir ibâdeti yaparken, o ibâdetin farzlarını, vâciblerini, sünnetlerini, mekrûhlarını ve müfsitlerini yâni bozan şeyleri de bilmek lâzımdır. Bunlar bilinmezse, yapılan ibâdet sıhhatli olmaz. Hattâ öyle olur ki, ibâdet yaptığımızı zannettiğimiz hâlde, o ibâdet bozulmuş, ibâdet olmaktan çıkmış olabilir.

Meselâ, orucun farzlarından birisi, orucun başlayış vaktinden bitiş zamanına kadar, orucu bozan şeylerden sakınmaktır. Başlayış vaktinden sonra ve bitiş vaktinden önce birşey yenir ve içilirse oruç bozulur. Bunun için orucun farzlarını, mekrûhlarını ve müfsitlerini, yâni orucu bozan hâlleri ve bozmayan şeyleri iyi bilmek lâzımdır.

Orucu bozmıyan şeylerden ba'zıları:

1- Oruçlu olduğunu unutarak yiyip içmek.

2- İhtilâm olmak.

3- Tentürdiyot ve yağ sürünmek ve sürme çekmek. (Bunların rengi, kokusu tükürükte, idrarda belli olsa bile orucu bozmaz.)

4- Gıybet etmek. (Gıybet orucu bozmaz ise de sevabını azaltır.)

5- İstemiyerek ağız dolusu kusmak.

6- İsteyerek, zorlayarak, biraz kusmak.

7- Kulağına su kaçmak.

8- Ağzına, burnuna, boğazına toz, duman ve sinek kaçmak.

9- Oksijen gazı tüpü ile sun'î hava verilmek. (Gazın içine ilaç konmuş ise bozar.)

10- Başkalarının içtiği sigaranın dumanı sakındığı hâlde ağzına burnuna girmek.

11- Ağzını yıkadıktan sonra, ağzında kalan yaşlığı tükürük ile yutmak.

12- Gözüne ilâç koymak.

13- Diş çukuruna ilâç koymak. (Tadı boğazda duyulsa bile bozmaz.)

14- Yutmadan yemeğin tadına bakmak.

15- Çiçek, kolonya koklamak.

16- Dişleri arasında sahur vaktinden kalan, nohuttan küçük şeyi yutmak.

17- Gelen kusuntunun geri gitmesi.

18- Orucu bozmağa niyyet edip de bozmamak.

19- Diş çektirmek. [Diş çekmek için morfin vurulması orucu bozar.] 20- Diş çektirince gelen kanı tükürmek. Yâhut tükürükten az ise yutmak da orucu bozmaz.

21- Arının kendiliğinden sokması.

Orucu bozmıyan, fakat sevabını azaltan şeylerden de kaçınmak lâzımdır. Oruç tutanlara va'dedilen büyük sevaba kavuşmak için hadîs-i şerîflerde bildirilen şu hususlara da dikkat etmek lâzımdır:

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Beş şey orucun sevabını giderir: Yalan, nemime yâni söz taşımak, gıybet, [Yabancı kadına] şehvetle bakmak ve yalan yere yemin.)

(Gıybetle meşgul olan kimselerin orucu hakîkatte oruç değildir.) [Yâni sadece oruç borcundan kurtulur, va'dedilen sevaba kavuşamaz.]

Peygamber efendimiz, "Yâ Rabbî, dilimi yalandan, kalbimi nifaktan, amelimi riyâdan, gözümü hıyanetten temizle ve koru! Gönülden geçenler senden gizli değildir." şeklinde duâ etmemizi tavsiye ederlerdi.

Bunun için oruçlu olanın, riyâdan, gösterişten uzak durması sadece Allah rızasını düşünmesi lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10049

Farklı Ramazan İmsâkiyeleri

Bugün, imsâkiyelere esas olan Türkiye'de iki çeşit takvim kullanılmaktadır. Bir kısmı yüz senedir kullanılmakta olup, doğruluğunda en ufak bir şüphe, tereddüt hasıl olmamış namaz vakitleri cetvelini aynen muhafaza eden takvimler. Bir kısmı da 1983'den sonraki yeni hesaplara göre hazırlanmış takvimlerdir.

1983 yılından önceki bütün takvimler aynı idi. Fakat 1983'ten i'tibâren Diyânet İşleri temkin vakitlerini kaldırdığından böyle farklı iki durum ortaya çıkmıştır. Diyânet İşleri Başkanlığı'nın 30 Mart 1988 tarih ve 234-497 sayılı müftülüklere gönderdiği tamimde deniyor ki:

(1983 öncesi takvim ile yeni uygulama arasında sadece temkin farkı bulunmaktadır. Buna göre 1983 öncesindeki uygulama yanlış değildir.)

Türkiye Takvimi ile diğer ba'zı takvimler, 1983 öncesine göre hazırlanmaktadır. Diyânetin tamiminde bildirdiği gibi, 1983 yılından önceki uygulamaya göre hazırlanan takvimler ve bu takvimlere dayanılarak hazırlanan "Ramazan imsâkiyeleri" yanlış değil, sadece temkinlidir. Temkin nedir, âlimler, bu temkini niçin koymuştur?

Bir namaz vakti hesaplanırken hesabı yapılan şehrin arazisinin yükseklik ve alçaklık, doğu-batı, kuzey-güney, genişlik durumları göz önüne alınması gereklidir. Ayrıca vakte tesir edecek atmosfer şartlarının da en anormal hali düşünülerek bütün bu şartların hepsini karşılayarak, vakti emniyet altında tutacak zamana vaktin temkini denir. Bu vakit, ibâdet vaktinin emniyeti bakımından zaruri olarak konulması şart olan bir zamandır. Temkinsiz yapılan ibâdetin vaktin dışında yapılacağı muhakkaktır.

Bilindiği gibi, namazları vaktinde kılmak şarttır. Birkaç dakika önce kılınsa namaz sahih olmaz. Oruç da böyledir. Güneş batmadan yenilip içilirce oruç sahih olmaz. Namazları vakit girdikten üç beş dakika sonra kılmakta hiç mahzur yoktur. Güneş battıktan 5-10 dakika sonra orucu açmakta da mahzur yoktur. Hattâ yıldızlar görülünceye kadar geciktirmek câizdir. (Nûr-ül izâh) şerhinde: "Bulutlu gecelerde, orucun bozulmasından korunmak için, ihtiyatlı davranarak oruç açmayı biraz geciktirmelidir. Yıldızlar görülmeden önce iftar eden acele etmiş olur." buyuruluyor. Tahtâvi'de de:

"İftarda acele etmek, yıldızlar görülmeden önce, iftar etmek demektir." buyuruluyor. İbni Âbidin'de de böyle yazmaktadır.

İmsâk vaktinde de 10-15 dakika önce yiyip içmeyi kesmekte hiç mahzur yoktur. Tedbirli ve temkinli hareket edilmiş olur. Tedbirsizlik ve temkinsizlik sebebiyle namaz ve oruçlarımızı ifsat etmemek lâzımdır.

Türkiye Gazetesi'nin takvimi, ehil kimseler tarafından çok hassas şekilde hazırlanmıştır. Bu hususta takvimimizin her ay (Mühim Tenbih) başlığı altında deniyor ki:

"Bu takvimdeki namaz vakitlerini, İstanbul Üniversitesi Kandilli Rasathanesi'nin 1958 tarih ve 14 sayılı (Türkiye'ye mahsûs evkât-i şer'iyye) kitabından aldık. Yüz seneden ziyâde bir zamandaki takvimlerin hepsi, namaz vakitlerini böyle yazmışlardır.

Bunlardan 1926 senesindeki (Takvim-i Ziyâ)da deniyor ki: (İşbu takvim, Diyânet İşleri riyâseti heyeti müşâveresi tarafından tedkik edilip, riyâset-i celilenin tasdiki ile tabedilmiştir.)

Gazetemizdeki, muhterem müftü efendilerin, hesâp uzmanlarının da bulunduğu ilim heyetinin, en yeni elektronik makinalarla yaptığı hesâplarla da, hep bu vakitler bulunmuştur. Yüz seneden fazla zaman içinde, bütün âlimler, velîler, devlet ve din makamlarında bulunanlar, bütün müslümanlar, her yerde, hep bu takvimlere uymuşlardır. İbâdetlerini bu vakitlerde yapmışlardır. Şimdi de, her müslümanın bu (İcmâ'ı müslimin)den ayrılmaması lâzımdır." Bu tenbihten de anlaşılacağı gibi, mevcut takvimler içinde, Türkiye Gazetesi'nin hazırladığı Türkiye Takvimi ve bu takvim esas alınarak hazırlanan "Ramazan imsâkiyeleri" temkinli olup, en uygun olanıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10050

"Oruç Tutun Sıhhat Bulun!"

Allahü teâlâ, kullarına fâideli şeyleri emreder. Zararlı şeyleri emretmez. Cenâb-ı Hakkın her emrinde, bizim bilemediğimiz nice fâideler mevcuttur. Fakat mü'min, emirleri yaparken, fâideli sebebi için değil, Allahü teâlânın emri olduğu için yapar. Haram ve mekrûhlardan da aynı şekilde sakınır. Bunun için mü'min, gayr-i müslimlerin sözlerine aldanmaz.

Oruç tutarken de, islâm âlimlerinin bildirdiklerine tâbi olur. Dînini, îmânını çalmak için uğraşanların düşüncelerine, sözlerine i'tibâr etmez. Çünkü ibâdetlerde, gayr-i müslimlerin sözleri delil, senet olmaz. Onların sözleri ile ibâdetler terk edilmez. Oruç da, namaz kılmak, zekât vermek gibi, Allahü teâlânın emirlerindendir.

Mü'min, ibâdetlerini Cenâb-ı Hak emrettiği için yerine getirir. Fakat bu emirlerin fâidelerinden, hikmetlerinden ba'zısını araştırmanın, bilmenin de bir zararı yoktur. Hattâ ibâdetlerin fâidelerini, hikmetlerini öğrenmenin fâidesi bile olmaktadır. Ancak bu ibâdetin hikmeti budur demek, uygun değildir. Bilmediğimiz daha birçok hikmet olabilir.

Allahü teâlâ, insanı ve bütün varlıkları âciz, muhtaç olarak yaratmıştır. Bedenin çeşitli şeylere ihtiyâcı vardır. Hastalandığı zaman, tedâvi omaya muhtaçtır. Hastalıkların çeşitli sebepleri mevcuttur. Bunların ekserîsi ise, çok yemekten ileri gelmektedir. Az yiyenin vücûdu sıhhatli olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Oruç tutun, sıhhat bulun!)

Orucun insan sağlığına te'sîri, sayılamıyacak kadar çoktur. Bunların içinden en önemlileri, karaciğer ve damarlar üzerindeki te'sîrleridir.

Karaciğer, vücûdun, muazzam kompüterlerle çalışan kimya laboratuvarı gibidir. Karaciğer, bir taraftan sindirim için çok büyük mes'ele olan yağları sindirir, eritir, diğer taraftan da besinleri depo eder, ihtiyaca göre onları çözer. Ayrıca karaciğer, vücûda giren mikroplara karşı, fâideli zehirler üretir. Kemik iliğinde kan yapan hücreler için, temel maddeler hazırlar.

Vitamin ve hormonlar ile kandaki iyot dengesinin bütün faaliyetinden karaciğer sorumludur. Bunun için karaciğer hücreleri, yirmi dört saat durmadan çalışmak mecburiyetindedir. Çok yemek ve içmek, karaciğer hücreleri için çok zararlıdır. Aşırı derecede çalışan karaciğer hücreleri, Ramazan-ı şerîfte, oruç tutmak suretiyle dinlenmektedir. Böylece karaciğer, bir sene müddetle daha kuvvetli çalışma imkânı bulmaktadır.

Bugün yapılan tıbbî araştırmalarda, gençliğinden i'tibâren oruç tutan kimselerin karaciğer bozukluğu ile ilgili rahatsızlık çekmediği tesbit edilmiştir. Yapılan araştırmalarda, zayıf, güçsüz kimselerin oruç tuttukları zaman, daha kanlı canlı hâle geldikleri görülmüştür.

Orucun, karaciğer üzerindeki bu etkisinin yanı sıra damarlar üzerindeki etkisi de insanı hayretler içinde bırakmaktadır. Damarların en büyük düşmanı, kandaki aşırı besin maddeleri ve bilhassa bu maddelerin yakılamıyan artıklarıdır. Bu artıklar, ihtiyarlığın, yıpranmanın sebebi olarak gösterilmektedir.

Oruç, damarlardaki besin artıklarının birikmesine mâni olmaktadır. Yapılan araştırmalarda, kandaki besin maddelerinin, iftâr vaktine doğru, belli sınırları koruyarak, sonuna kadar yandığı tesbit edilmiştir.

Oruçlu iken, hücre arası su azaldığından, küçük tansiyon azalarak damarların üzerindeki baskı kalkar. Bunun için oruç tutanların damarları ve küçük tansiyonları daima sağlıklı olmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10051

Oruç Tutmanın Sevâbı

Allahü teâlâ, yapılan amellerin karşılığını, o amelin durumuna göre, değişik olarak vermektedir. İbâdetlerde, iyiliklerde bire karşı ondan, yedi yüze kadar ihsan etmektedir. Orucun sevabını ise, (Karşılığını ben veririm) buyurmuştur. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Ameller, Allahü teâlâ katında yedidir. İkisi vâcibi gerektirir. İkisi misli iledir. Birisi on katdır. Birisi yedi yüz mislidir. Birisinin sevabını ise Allahü teâlâdan başka kimse bilmez. Vâcibi gerekli kılan amellerden birincisi şudur ki, Allahü

teâlâya ortak koşmadan ihlâsla kulluk yapana Cennet vâcib olur. Ortak koşarak ölene ise Cehennem vâcib olur. Misli ile olan amelden birincisi, günah işleyene misli ile karşılık verilir. Diğeri ise, iyi amel için niyyet ettiği şeyi yapamıyana yapmış gibi sevap verilir. Bire on verilen amel, iyiliklerin sevâbıdır. Kötülüklerin günahının aksine iyiliklere bire on sevap verilir. Bire yediyüz sevap verilen amel, helâl malından Allah yolunda vermektir. Sevabını yalnız Allahü teâlânın bildiği amel, Allah için tutulan oruçtur. Onun karşılığını Allahü teâlâdan başka kimse bilmez.)

Allahü teâlânın, (Âdem oğlunun her ameli kendisi için, yalnız orucu benim içindir.) buyurması, kıyâmet günü olunca, Allahü teâlâ kuluna hesap sorar. Öyle ki hiç sevabı kalmaz. Yalnız orucu kalır. Bunun üzerine Allahü teâlâ, kulun ihtiyâcı olan sevap kadar kendi fazlından ihsân edip, kulunu orucu sebebiyle Cennete sokar. Herkesin sevâba ihtiyacı aynı değildir. Cenâb-ı Hak da orucu sebebiyle kuluna bol bol ihsanda bulunur. Cenâb-ı Hakkın, (Orucun karşılığını ben veririm) buyurmasının hikmetlerinden biri şudur: Allahü teâlâ, kula mahsûs olan yemek ve içmek gibi şeylerden münezzehtir. Oruç tutmakla Cenâb-ı Hakkın ahlâkından birine yapışılmış olur. Bununla çok sevâba kavuşulur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir kimsede Allahü teâlânın ahlâkından bir ahlâk bulunursa, o kimse Cennetliktir.)

Yine bir hadîs-i şerîfte (Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanınız.) buyuruldu. Meselâ Allahü teâlânın sıfatlarından birisi (Settâr)'dır. Yâni günahları örtücüdür. Müslümanın da ayıpları, kusûrları örtmesi lâzımdır. Allahü teâlâ affedicidir. Müslüman da affedici olmalıdır. Allahü teâlânın ahlâkından birisiyle olsun ahlâklanmalıdır. Oruç tutmakla da Allahü teâlâın ahlâkına benzemiş olacağı için sevâbı büyüktür. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Lâ ilâhe illallah deyip, bu kelime-i tayyibe üzere vefât eden Cennete girer. Allah için bir gün oruç tutup, bu minvâl üzere vefât eden Cennete girer. Allah için sadaka verip bu şekilde hayatı sona eren Cennete girer.)

(Oruçlunun, akşam iftâr zamanındaki duâsı reddolmaz.)

(Üç sınıf kimsenin duâsı reddolmaz: Oruçlunun iftar zamanındaki duâsı, âdil devlet reisinin duâsı ve mazlûmun duâsı.)

(Üç sınıf kimse vardır ki, Allahü teâlâ onların duâsını geri çevirmez: İftâr edinceye kadar oruçlunun duâsı, yardım olununcaya kadar mazlûmun duâsı ve evine dönünceye kadar misâfirin duâsı.)

(Her şeyin zekâtı vardır, bedenin zekâtı da oruçtur.)

Zekât veren, çok sevaba kavuştuğu gibi, malının kirinden de kurtulmuş olur. Oruç tutanın da bedeninde bulunan ba'zı hastalıklar yok olur. Nitekim hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Oruç tutun, sıhhat bulun!)

Oruç tutmanın sayısız fazîleti vardır. Orucu şartlarına uygun olarak tutmağa çalışmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10052

Zekât Vermenin Önemi

Ramazan ayında nâfile ibâdetlere verilen sevâb başka aylarda yapılan farzlar gibi ve bu ayda yapılan bir farz başka aylarda yapılan yetmiş farz gibi olduğu için, zekâtı Ramazan ayında vermek bir âdet hâlini almıştır.

Zekât, fakirlerin hayatını, ihtiyâçlarını, cemiyetin kabûl edip yüklenmesi, garanti etmesi demektir. Şehrin bir köşesinde, bir müslüman, açlıktan perişan duruma düşüp ölse, şehirdeki zenginlerden birinin, az bir zekât borcu kalsa, onun katili olur. Zekât, müslümanlar için bir nevi sigortadır.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, zekâtı, malınızın geri kalanının güzelleşmesi ve temizlenmesi için farz kıldı.)

(Bir millet zekât vermezse, rahmetten mahrûm kalır. Hayvanlar da olmasa, hiç rahmet görmezler.)

(Zenginlerin zekâtı, fakirlere kâfi gelmeseydi, Allahü teâlâ, onlara nafaka gönderirdi. Eğer fakirler, aç kalıyorsa, zenginlerin zekât vermeyişindendir.)

(Malının zekâtını veren, o malın şerrinden, kendisini korumuş olur.)

Peygamber efendimiz, Eshâb-ı kirâma: (Hastalıklarınızı sadaka ile tedâvi edin! Mallarınızı zekât ile koruyun! Çünkü bunlar sizdeki kötülükleri ve hastalıkları defeder.) buyurduğu zaman oradan bir Nasranî geçiyordu. Hadîs-i şerîfi duyunca gidip malının kırkta birini ayırıp verdi.

Kendi kendine, (Eğer doğru söylüyorsa ortağımdaki malıma bir zarar gelmez. Ben de o zaman ona îmân eder, müslüman olurum. Eğer dediği gibi çıkmazsa kılıcımla onu öldürürüm.) dedi. O sırada, Mısır'a ticaret için gitmiş olan ortağının bulunduğu kafileden bir mektup aldı. Mektupta (Hırsızlar, yolumuzu kesti, mallarımızı, develerimizi ve yanımızda bulunan her şeyi aldılar) diye yazılı idi. Nasranî, (Mallarınızı zekât ile koruyun) sözünün doğru olmadığını zannederek Peygamber efendimizi öldürmek niyyetiyle kılıcını kuşandı. O sırada ortağından da bir mektup aldı. Mektupta (Ben kafilenin önündeydim. Devemizin ayağı incindi. Bir handa kaldım. Kafile ileri gitti. Onları eşkıyalar soydu. Ben bütün malımla emniyet içindeyim. Bizim için üzülecek bir durum yoktur) diye yazılı idi. Nasranî mektubu okuyunca, "Demek, O hak peygambermiş, sözü doğru çıktı" diyerek, Peygamber efendimizin huzûruna giderek müslüman oldu.

Kur'ân-ı kerîmin çeşitli yerlerinde namaz ile zekât birlikte zikredilmektedir. Cenâb-ı Hak, (Namazı kılın, zekâtı verin!) buyuruyor.

Hadîs-i şerîfte de (Zekâtını vermiyenin namazı kabûl olmaz.) buyuruldu.

Kur'ân-ı kerîmde namazla zekâtın sık sık tekrar edilmesi, bunların çok önemli bir ibâdet olduğunu bildirmektedir. Zekat vermiyen, haram işlemiş olur. Haram işliyenin de namazları kabûl olmaz. Yâni namaz borcundan kurtulursa da, namazlarının sevâbını alamaz. Haramların hepsinden kaçmak lâzımdır. Zekât vermek çok sevâb olduğu gibi, farz olduğu halde vermemek de büyük günahtır.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Malınızın zekâtını vermekle, müslümanlığınız tam ve mükemmel olur.)

(Kim Allaha ve Resûlüne inanıyorsa malının zekâtını versin!)

(Zekât, islâmın köprüsüdür.)

(Zekât vererek, malınızı zarardan koruyunuz!)

(Ey ^Ademoğlu! Benim malım, benim malım dersin. O maldan senin olan, yiyerek yok ettiğin, giyerek eskittiğin ve Allah için vererek, sonsuz yaşattığındır.)

Tevbe sûresinde, meâlen (Zekâtı verilmeyen mallar, paralar, Cehennem ateşinde kızdırılıp, sâhiblerinin alınlarına, böğürlerine, sırtlarına mühür basar gibi bastırılacaktır.) buyurulmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10053

Zekât Vermiyenlerin Hâli

Zekât vermek, Peygamber efendimizin Mekke'den Medine'ye hicretinin ikinci yılında, Ramazan ayında farz oldu. Her müslümanın nisâb mikarındaki zekât malının zekâtını vermesi şarttır.

Resûlullah efendimiz Veda Haccında buyurdu ki:

- Malınızın zekâtını veriniz! Biliniz ki, zekâtını vermiyenlerin namazı, orucu, haccı ve cihâdı ve îmânı yoktur.

Yâni zekât vermeği vazife bilmez, farz olduğuna inanmaz, vermediği için üzülmez, günaha girdiğini bilmezse kâfir olur. Senelerce zekât vermiyenlerin zekât borçları birikerek bütün malını kaplar. Malı kendinin sanıp müslümanların o malda hakkı olduğunu, hatırına bile getirmez. Kalbi hiç sızlamaz. Bu mala sımsıkı sarılmıştır.

Böyle kimseler, müslüman olarak tanınır. Fakat bunlardan, îmânını kurtaran pek nadir bulunur.

Zekât vermek, Kur'ân-ı kerîmin otuziki yerinde namazla birlikte emredilmektedir. Tevbe sûresi, otuzdördüncü âyet-i kerîmesinde meâlen, (Malı parayı biriktirip zekâtını, müslüman fakirlere vermiyenlere acı azabı müjdele!) buyuruldu.

Bir islâm büyüğü zenginlere nasihâtında buyurdu ki:

"Ey mağrur zengin! Dünyanın çabuk geçip, gidici malı, parası seni aldatmasın. Bunlar senden önce, başkalarının idi. Senden sonra da başkalarının olacaktır. Cehennemin şiddetli azabını düşün! Zekâtını ayırıp vermediğin o mal, uşrunu vermediğin o buğday, hakikatte zehirdir.

Kur'ân-ı kerîmde, üç şey üç şeyle beraber bildirildi. Bunlardan biri yapılmazsa ikincisi kabûl olmaz:

1- Resûlullaha itaat edilmedikçe, Allahü teâlâya itaat edilmiş sayılmaz.

2- Anaya babaya şükredilmedikçe, cenâb-ı Hakka şükredilmiş olmaz.

3- Malın zekâtı verilmedikçe, namazlar kabul olmaz. Yâni namaz kılanlara va'dedilen büyük sevaptan mahrum kalır. Sadece namaz borcundan kurtulmuş olur.

Ey gaflet içinde yüzen zengin! Dünyanın zevk ve safa peşinde daha ne kadar koşacaksın. Bu kıymetli ömrü, haram mal yığmakla ne zamana kadar ziyan edeceksin?

Azrâil aleyhisselâm gelip canını zorla alacağı, ecel arslanının pençesini sana takacağı, can verme acılarının başına geleceği, şeytanın îmânını çalmak için kasdedeceği, dostlarının "vah vah öldü,siz sağ olun," diye evlâdına ta'ziyede bulunacakları vakti düşün. Âhirette, "Bize yarıyan bir iş yapmadın. Hep beğenmediklerimizi yaptın." denildiğinde ne cevap vereceksin?

Düşün! Kabir ve âhıret suâllerine ne cevap hazırladın? Kendine acı! Suâle çekileceksin. Halbuki verecek cevabın yok! Cehenneme girersen, ateşine dayanamazsın.

Kendine ve başkasına öyle iyilik yap ki, başkası iyilik yapınca sen yaptı sansınlar. Kendine başkasına kötülük etme ki, başkası bir fenalık yapınca, sen yaptın sanmasınlar.

Eğer malını seviyorsan niçin bırakıp da gidiyorsun. Beraberinde götür! Allah için ver ki malın âhırette seninle beraber olsun. Bunu yapamıyorsan hiç olmazsa, zekâtını ver de âhırette azabtan kurtul!

Hace Abdullah-i Ensari hazretleri buyurdu ki:

"Malı seviyorsan, yerine sarfet de, sana sonsuz arkadaş olsun! Eğer sevmiyorsan, ye de yok olsun!"

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10054

Öşür Vermek Farzdır

Yağmur veya nehir, dere suyu ile sulanan topraklardan kalkan, mahsulün öşrünü (uşrunu) vermek farzdır. Öşür vermek, Kur'ân-ı kerîmin En'âm sûresinin yüzkırkbirinci (141.) âyetinde emredilmiş, onda bir olarak verilmesi de hadîs-i şerîfle bildirilmiştir. Borcu olan da, borcunu düşmeden öşrünü verir.

Her sebze ve meyve az olsun, çok olsun, mahsül topraktan alındığında, onda birini veya kıymeti kadar altını müslüman fakire vermek farzdır.

Toprak, hayvan gücü ile veya motor gücü ile sulanıyorsa mahsulünün yirmide biri verilir. İster onda bir, ister yirmide bir olsun verirken; hayvan, tohum, âlet, gübre, ilâç ve işçi masrafları düşülmeden verilir. Toprağın sahibi çocuk da olsa, deli de olsa, vâsîsi bunların öşrünü verir. Sadece, ne kadar büyük olursa olsun, ev bahçesindeki meyve ve sebzelerin, odun, ot ve samanın öşrü verilmez.

Balın, pamuğun, çayın, tütünün, zeytinin, üzümün de onda bir öşrü verilir. Bunlardan da ilâç, işçilik vb masraflar düşülmez.

Tarladaki mahsulün ve ağaçtaki meyvenin, meydana geldikleri ve çürümekten emin oldukları zaman öşrünü vermek farz olur. Toplanacak hâle gelmese de faydalanacak, yenecek hâle gelince de uşrunu vermek farzdır. Bir kavle göre, olgunlaştıktan sonra toplamadan üzerinden yenen meyveler de alınırken ölçülür daha sonra bunların da öşrü verilir. Diğer bir kavle göre ise, bu şekilde yenen meyvelerin öşrü verilmez. Fakir olanlar, ikinci kavle, zengin olanlar ise birinci kavle göre vermelidir.

Bir kimse toprağını kirâye verse, bir kavle göre öşrünü mal sahibi, diğer bir kavle göre ise, kirâcı verir. Kirânın az olduğu yerlerde, ikinci kavle göre, kirânın yüksek olduğu yerlerde ise, birinci kavle göre hareket edilir. Öşür toprak mahsulünün zekâtı olduğu için, fakirin hakkıdır. Ticâret eşyaları, altın, para vb şeylerin zekâtlarının verildiği gibi, öşrü de müslüman fakirlere vermek lâzımdır.

Topraktan kalkan mahsulün [meyvenin, sebzenin] onda birini fakir müslümana vermeden önce yemek haramdır. Eğer ölçü ile alıp, ölçü ile yedikten sonra yediğinin öşrünü de hesap ederse, önce yemiş olduğu helâl olur.

On kile buğday kaldıran kimse, bir kilesini öşür olarak müslüman bir fakire vermezse, yalnız o bir kilesi değil, on kilenin tamamı haram olur.

Öşrünü vermediği bilinen toprak sahibinden gelen hediyenin onda birini ayırıp, fakire verdikten sonra yemek iyi olur.

Eskiden Anadolu topraklarının çoğu devlete ait idi. Çok az kısmı şahıslara ait idi. Devlete ait olan yerlerin öşrü olmadığı için zekâtı verilmiyordu. Daha sonra devlet bu toprakları şahıslara sattığı için, hepsi uşurlu olmuştur.

Bu yanlışlıktan dolayı birçok yerde bu farz unutulmuştur. Kur'ân-ı kerîmde, açıkça verilmesi emredilen bu farzı, muhakkak yapmalı, aksi takdirde, kişinin

kaldırdığı mahsulün tamamı haram olmaktadır. Haram yenilerek, yapılan ibâdetlere, sevâb verilmemektedir. Ayrıca islâmın beş şartından biri olan zekât vermek terk edildiği için büyük günaha girilmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10055

Zekâtın Hesap Günü

Her ibâdeti yaparken, o ibâdetin farzlarına, şartlarına dikkat etmek, bu şartları, farzları öğrenmek lâzımdır. Meselâ namazın farzlarından birisi, vaktin girmiş olmasıdır. Vakit girmeden kılınan namaz sahih olmaz.

Haccın farzlarından birisi, Arefe günü, yâni Zilhiccenin dokuzuncu günü Arafat'da vakfeye durmaktır. Arefe günü Arafat'da vakfeye durulmazsa, farzlardan birisi noksan olduğu için, hac sahîh olmaz.

Bunun gibi, zekâtın da, farzı ve ba'zı şartları vardır. Zekât verebilmek için, herşeyden önce, dînen zengin olmak, yâni nisâbâ mâlik olmak lâzımdır. Nisâb, aslî ihtiyaçların dışında 96 gram altın veya bunun karşılığı paraya, ticâret malına mâlik olmaktır. Bu miktara ulaşmıyan kimse, dinen zengin sayılmaz ve kendisine zekât vermek farz olmaz.

Zekâtın farzı ise, zekât malını ayırırken niyyet etmektir. Malı ayırırken niyyet ettikten sonra, fakire sadaka, hediyye diye vermesi de câizdir.

Nisâba mâlik olduğu hicri tarihi, zamanı, günü ile beraber iyi bilmek ve bu tarihi bir yere kaydetmek lâzımdır.

Bir kimse, Ramazan-ı şerîfin beşinde nisâba mâlik olup, zengin olsa, bu kimse hemen bu tarihi kaydetmesi lâzımdır. Ertesi sene, elindeki mevcût mala, paraya bakar, bunları sayar. Nisâb miktarı ise, mevcut olanların zekâtını verir. Bu tarihten sonra ele geçenlerin zekâtı bu seneye dahil edilmez. Fakat, Ramazan-ı şerîfin dördünde eline geçenlerin zekâtını ise, o seneki zekâta dahil eder.

Nisâba mâlik olan bu kimse, zengin olduğu tarih olan Ramazan-ı şerîfin beşinde zekâtını ayırmayıp, altısında veya daha sonra elindeki paranın, malın hepsi helâk olsa, ayın beşinde zekât vermek kendisine farz olduğu için, helâk olan paranın, malın hepsinin zekâtını vermek mecbûriyetindedir. Çünkü kendisine

zekât vermek farz olmuştur. Fakat bu para, mal, ayın altısında değil de, zengin olduğu tarih olan beşinden önce, meselâ üçünde elinden çıkmış olsa, zekât vermek farz olmaz.

Bunun için her müslüman, zekât malının nisâb miktarı olduğu günü, bir yere yazmalıdır. Bu günden sonra, bir yıl tamam olmadan önce, nisâb helâk olursa yâni elinde ihtiyaçtan fazla hiç bir mal kalmazsa, başlangıç olarak yazdığı günün kıymeti kalmaz.

Bir yıl tamam olmadan önce eline yine nisâb miktarı mal geçerse, bu günü yeniden yazması ve bundan bir sene sonra, nisâb helâk olmadan elinde kalırsa, o zaman zekât vermesi farz olur. Nisâb, bir yıl sonra yâni farz olduktan sonra helâk olursa, yine zekât vermek farz olur.

Nisâb yıl ortasında helâk olmaz fakat azalırsa, yıl sorunda tekrar nisâb miktarı olursa, zekât farz olur ve yıl sonunda, sahip olduğu miktarın kırkta birini verir. Sene arasında azalan nisâb, sene sonunda hisâb miktarına yükselmezse, zekât farz olmaz. Zekât malı, bundan sonra nisâb miktarı olursa, o günden sonra tekrar bir yıl beklemek lâzımdır.

Bugüne kadar böyle bir tespit yapmamış nisâba mâlik kimseler, bir tarih tesbit edip, bundan sonra her sene bu tarihte, vereceği zekâtı hesap etmelidir. Meselâ, Ramazanın 27'sini kabûl edip bu tarihte zekâtını hesap ederek verir, bundan sonra da her sene Ramazanın 27'sinde, zekât hesabını yaparak, vereceği zekâtı ayırır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10056

Hayır Kurumlarına Zekât

Zekât, dört mezhebde de hayır kurumlarına verilmez. Bu husûsta Zâhid-ül Kevserî'nin (Makâlât) isimli kitabındaki uzun yazısı aşağıdadır:

Zekâtın, hayır kurumlarına verilmiyeceği husûsunda âlimlerin ittifakı vardır. Çünkü Eshâb-ı kirâm, tâbiîn ve ictihâd sahibi âlimlerin hiçbiri, (Zekât hayır kurumlarına verilir.) buyurmamış ve buna cevaz vermemiştir. İbni Hübeyre el-Hanbelî, (İfsâh) kitabının 107. sahîfesinde diyor ki:

(Zekâtın câmi yapımı ve meyyitin kefenlenmesi için verilmesinin câiz olmadığında ittifak vardır.)

İbni Hübeyre'nin buradaki ittifaktan maksadı, İmâm-ı a'zam, İmâm-ı Şâfiî, İmâm-ı Ahmed, İmâm-ı Mâlik ve talebelerinin, zekâtın hayır kurumlarına verilmesinin câiz olmadığı husûsundaki ittifakıdır. Bu ittifak, bunlardan önce, Eshâb-ı kirâmın, tâbiînin ittifakıdır. Mâlik bin Enes (Mudevvene) isimli eserinin 2. cilt 59. sahifesinde diyor ki:

(Meyyitin kefenlenmesi için, zekât malından verilmesi uygun değildir. Çünkü zekât, yalnız fakirler, miskinler ve Allahü teâlânın Kur'ân-ı kerîmde bildirdiği kimseler içindir. Yoksa meyyitler ve câmi yapmak için değildir.)

Zekâtın hayır kurumlarına verilmiyeceği hususunda, Hanefî ve Şâfiî mezhebindeki deliller sayılamayacak kadar çoktur.

Bedreddin Aynî, (Umdetül kâri) 4. cilt 392. sahifesinde diyor ki:

(İbni Münzir, (İşrâf) isimli eserinde yazdığı gibi, Ebû Hanîfe, Ebû Yûsuf ve İmâm-ı Muhammed, Kur'ân-ı kerîmde geçen sebîlullah lafzının zengin olmıyan gâzi olduğunu bildirmektedir.)

İmâm-ı Şâfiî hazretleri (Kitâbül Ümm) isimli eserinin 6. cilt. 62. sahifesinde, (Sebîlullah, Allah yolunda gazâya giden fakir olsun, zengin olsun zekât alabilir.) buyurmuştur.

Fahreddin Râzi'nin Kaffâl-ı Şâşîden yaptığı rivâyette ise, sebîlullah lafzının bütün iyilikleri, hayır kurumlarını içine aldığı sözü, âlimlerin bildirdiği hükme terstir. Hem de Şaşî, o tefsirini yazdığı zaman mu'tezile idi. Bid'at sahiplerinin görüşlerini nakletmekten sakınmayan kişinin bu husûstaki sözüne i'tibâr edilmez.

Sebîlullahın, Allah yolunda cihâd eden gâzi olduğu, bütün bu nakillerden kesin olarak anlaşılmaktadır.

Âyet-i kerîmede geçen sebîlullah lafzının, hadîs-i şerîfte bildirildiği ve açıklandığı gibi, (Allah yolunda cihâd eden gâzi) olduğu ve zekâtın bunlara da verilebileceği açık ve kesin olup, âlimler bu husûsta ittifak etmişlerdir. Âlimlerin bu ittifakına karşı çıkmak yersizdir.

Zâhid-ül Kevseri'nin özetle naklettiğimiz bu yazısından da anlaşılacağı gibi zekât, sadece Kur'ân-ı kerîmde bildirilen kimselere verilir.

Câmi yaptırma derneklerine ve diğer hayır kurumlarına verilmez. Ancak zekât, fakirin eline geçtikten sonra, fakir bunları, isterse hayır kurumlarına bağışlayabilir.

Hayır kurumlarına zekât vermek isteyen kimse, o kurumda vazîfeli fakir vekili olan birine verir. Vekil de zekâtı hayır kurumuna bağışlar. Doğrudan hayır kurumuna verilmez.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10057

Sadaka Vermenin Fazîleti

Ramazan ayında nâfile ibâdetlere verilen sevâb, başka aylarda yapılan farzlar gibi olduğu için, bilhassa bu ayda çok sadaka vermelidir.

Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak niyyetiyle, muhtaçlara, fakirlere, mal, para bağışlamaya ve her türlü iyilikte bulunmaya sadaka denir.

Mal, insanın sevdiği şeylerden birisidir. Cenâb-ı Hak, mal ile insanı imtihan ederek buyuruyor ki:

(Beni sevme iddiânızda haklı iseniz size verdiğim malların bir kısmını fedâ eyleyin!)

(Eğer ebeveyniniz, çocuklarınız, kardeşleriniz, hanımlarınız, kabileniz, elinize geçirdiğiniz mallar, durgunluğa uğramasından korktuğunuz alış veriş, hoşlandığınız evler, size Allahtan ve Resûlünden, Allah yolundaki cihâddan daha sevgili ise Rabbin azâbını bekleyiniz!)

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Sadaka sahibi, Mahşer günü hesâbı bitinceye kadar sadakasının gölgesi altındadır.)

(İnsanlar, sadaka olarak verdiği şeyi, Allah rızâsı için verirse, Hak teâlâya verilmiş sayılır ki, karşılığında çok sevâb alır.)

(Kendi kabından, din kardeşinin kabına bir miktar su boşaltmak sadakadır. Emr-i ma'rûf ve nehy-i münker yapmak, din kardeşine güler yüz göstermek, yoldaki taşı kaldırmak ve yol göstermek de sadakadır.)

(Allahü teâlâ, ba'zı kullarına çok ni'met vermiştir. Bunları, kullarına faydalı olması için yaratmıştır. Bu ni'metleri Allahın kullarına dağıtırlarsa, ni'metleri

azalmaz. Eğer bu ni'metler onlara ulaştırılmazsa, Allahü teâlâ, o ni'metleri bunlardan alır, başkalarına verir.)

İnsanlara faydalı olmak, onlarla iyi geçinmek de sadakadır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İki kişinin arasını bulmak sadakadır.)

(İnsanların en hayırlısı, iyisi, insanlara fâidesi dokunandır.)

(Halka müdârâ etmek sadakadır.)

[Müdârâ, dînini korumak için dünyalık vermek demektir.] Akrabâya sadaka vermek, iki misli sevâbdır. Hadîs-i şerîfte, (Beni, hak peygamber olarak gönderen Allaha yemin ederim ki, muhtaç akrabası dururken, başkasına sadaka veren kimsenin, sadakasını Allahü teâlâ kabûl etmez.) buyuruldu.

Bir kadın yanında küçük çocuğuyla ormana oduna gidiyordu. Karşılarına bir ihtiyar kimse çıkıp bir lokma ekmeğe muhtaç olduğunu söyledi. Kadın da yanında bulunan bir parça ekmeği ona verdi.

İhtiyar, duâ ederek oradan ayrıldı. Bir müddet sonra bir kurt gelip kadının çocuğunu kaçırdı. Odun toplamakla meşgûl olan kadın, feryâdı duyunca hemen koştu. Elinden birşey gelmiyordu. Daha sonra çocuk ağlayarak kan ter için geri geldi. Kadın sevinçle çocuğuna sarıldı. Bu esnada şöyle bir ses duydu:

"Kendi ihtiyacın olduğu halde ihtiyâra verdiğin o bir lokma ekmek sebebiyle çocuğun kurtuldu." Sadaka nâfile ibâdettir. Zekât ise farzdır. Zekât borcu olanın sadakası makbûl değildir. İmâm-ı Rabbânî hazretleri (Farz ibâdetlerin yanında nâfile ibâdetlerin hiç kıymeti yoktur. Deniz yanında damla kadar bile değildir.) buyuruyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 ŞUBAT 1994 · KAYIT 10058

Zekât ve Sadaka

Zekât niyyeti ile fakire bir altın vermek, yüzbin altın sadaka vermekten daha sevâbtır. Çünkü, zekât vermek, farzı yapmaktır. Zekât niyyeti olmadan verilenler ise, nâfile ibâdettir. Farz ibâdetin yanında nâfile ibâdetlerin hiç kıymeti yoktur.

Deniz yanında, damla kadar bile değildir. Mel'un şeytan, mü'minleri aldatarak, farzları küçük gösteriyor, kazâları tehir ettirip, nâfilelere yol gösteriyor. Zekât verdirmeyip, nâfileleri, göze güzel gösteriyor.

Sünnetlerin ve nâfilelerin, söz verilen büyük sevâbları, farz borcu olmıyanlar, kazâlarını ödeyenler içindir. Kazâsı olanların, farzlardan başka ibâdetlerine, hiçbir sevâb verilmez.

Bir kimsenin elindeki mevcut parası ile alacakları, borçlardan fazla olup, nisâb miktarını aşıyorsa, zekât verir ve kurban keser.

Üç türlü alacak vardır:

1- Ödünç verilen ve zekâta dahil edilebilen malların satışı karşılığı olan alacaklar nisâba katılır. Alınacak paranın veya bunun ile eldeki mevcut malın toplamının nisâbı üzerinden bir sene geçince, isterse fakirin lehine olarak alacak rakamının hepsinin isterse eline geçen her miktarın zekâtı verilir. İki sene sonra eline geçen iki yıllık, üç sene sonra geçenin üç yıllık zekâtı verilir. Meselâ sekiz milyon lira alacağı olan, üç sene sonra, dört milyon lirasını alırsa, her yıl için kırkta bir (100.000) lira olmak üzere 300.000 lira karşılığı altın zekât verir. Diğer dört milyon lirasını almadan önce, zekâtını vermesi lâzım olmaz.

2- Ticâret eşyası olmayan malların ve ihtiyaç maddelerinin satış karşılığı ve bina kirâsı olan alacaklar da nisâba dahil edilir.

3- Mîras sebebiyle olan alacaklar da nisâba dahil edilir. Bu alacakları nisâbı buluyorsa, ele geçtikten bir yıl sonra yalnız o yılın zekâtını verir. Geçmiş senelerinkini vermez. Eğer elinde nisâb miktarı mal da var ise, bu eldekinin bir yılı tamam olunca, mirastan aldığı ile birlikte zekâtını verir. Bunun için ayrıca bir yıl beklemez. Birinci ve ikinci maddedeki alacakları bir sene geçmeden önce alınca, elindeki nisâba dahil ederek zekâtlarını birlikte verir.

İmâmeyn ise, (Her alacak nisâb miktarı ise, alınan miktar az olsa da, bir yıl geçmişse zekâtı verilir.) buyurmaktadır.

İnkâr olunan alacaklar ve kaybedilmiş mallar tam mülk olmadıkları için, nisâba katılmaz ve ele geçerlerse önceki senelerin zekâtları verilmez.

Senetli alacaklar, iflâs edende ve fakirde olsa, nisâba katılır. Ele geçince, geçmiş yılların zekâtı da verilir.

Dünya geçicidir. Bu geçici dünyanın malı, parası insanı aldatmamalıdır. Bu mallar, daha önce başkalarının idi. İnsan öldükten sonra yine başkalarının

olacaktır. Bunun için müslüman, Cehennemin şiddetli azâbını düşünüp, zekâtını vermelidir. Zekâtı verilmiyen mal, uşru verilmeyen mahsûl gerçekte zehirdir. Bütün malların hakîkî sahibi Allahü teâlâdır. Zenginler bu malların sadece, vekilleri, bekçileridir.

Zerre kadar iyilik eden iyiliğini bulacaktır. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâ, iyilik edenlere karşılığını elbette verecektir.) buyuruldu. Haşr sûresinde (Zekâtını veren, elbette kurtulacaktır.) diye müjdelendi.

Âli İmrân sûresinde, yüzsekseninci âyet-i kerîmesinde meâlen, (Allahü teâlânın ihsân ettiği malın zekâtını vermeyenler, iyi ettiklerini, zengin kalacaklarını sanıyor. Hâlbuki, kendilerine kötülük yapmış oluyorlar. O malları, Cehennemde azâb âleti olacak, yılan şeklinde boyunlarına sarılıp, baştan ayağa kadar onları sokacaktır.) buyurulmuştur.

Kıyâmete ve Cehennem azâbına inanan zenginlerin, mallarının zekâtını, tarla mahsûllerinin, meyvelerinin uşrunu vererek, bu azâblardan kurtulmaları lâzımdır. Hadîs-i şerîfte, (Zekât vererek, malınızı zarardan koruyunuz!) buyuruluyor.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

03

Mart

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 MART 1994 · KAYIT 10059

Magfiret Ayı

Peygamber efendimiz, Ramazan-ı şerîf ayının üstünlüğünü, faziletini bildirdiği bir hadîs-i şerîfinde buyurdu ki:

Cennet her sene, Ramazan-ı şerîfin gelmesiyle süslenir. Ramazanın ilk gecesinde, Arş'ın altında Mesire adlı bir rüzgar esip, Cennet ağaçlarının dallarını, budaklarını, kapılarının halkalarını sallar. Dinliyenlerin hiç duymadıkları güzel sesler onlardan duyulur.

Cennet meleklerinin büyüğü olan Rıdvan'a, bu gece hangi gecedir, diye sorulduğunda, bu gece Şehr-i Ramazanın ilk gecesidir. Muhammed aleyhisselâmın ümmetinden oruç tutanlara bu gece Cennet kapıları açılır, diye cevap verir. Bunun üzerine Allahü teâlâ buyurur ki:

- Ey Rıdvan! Cennet kapılarını aç! Ey Mâlik Cehennem kapılarını kapa! Ey Cebrâil, yeryüzüne in şeytanları bağla, hapset ki, Habibimin ümmetinin orucunu bozmasınlar.

Allahü teâlâ Ramazan-ı şerîfin her gecesinde üç defa buyurur ki:

- Benden birşey istiyen var mıdır? İstediğini vereyim. Tevbe eden var mıdır? Tevbesini kabûl edeyim. İstigfar eden var mıdır? Magfiretime kavuşturayım.

Allahü teâlâ Ramazan-ı şerîfin her gününde, iftâr vaktinde, kendilerine azap edilmesi gereken milyonlarca kişiyi Cehennemden azâd eder. Cum'a günü ve gecesi olunca, her saatte azap edilmesi gereken bin kerre bin kişiyi Cehennemden azâd eder.

Ramazan-ı şerîfin son günü olunca, o gün Ramazan-ı şerîfin ilk gününden son gününe kadar Cehennemden azâd ettiklerinin toplamı kadar kimseleri Cehennemden azâd eder.

Kadir gecesi olunca, Allahü teâlânın emriyle, Cebrâil aleyhisselâm yeşil bir sancakla büyük bir melek kalabalığı içinde yeryüzüne inip sancağını Kabe'ye diker.

Cebrâil aleyhisselâmın altıyüz kanadı vardır. Bu kanatlarını ancak Kadir gecesinde açar. Kanatları açılınca doğuyu batıyı kaplar. Cebrâil aleyhisselâm

meleklere:

- Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin arasına girin, der.

Melekler de, aralarına girip, ibâdet eden, namaz kılan zikreden kimselere selâm verip, onlarla musâfeha ederler. Duâlarının kabûl olunduğunu bildirirler. Tan yeri ağarıncaya kadar böyle devam eder.

Daha sonra, Cebrâil aleyhisselâm meleklere "Herkes yerli yerine gitsin." der. Melekler, Cebrâil aleyhisselâma sorar:

- Ey Cebrâil! Allahü teâlâ Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin isteklerini verdi mi?

Cebrâil aleyhisselâm şöyle cevap verir:

- Allahü teâlâ onlara nazar etti. Dört sınıf insan hariç diğerlerini affeyledi. Bunlar: İçki içmeğe devam edenler, ana-babasına âsî olanlar, yakın akrabâya ziyâreti terk edenler ve ehl-i sünnet vel-cemâ'atten ayrılanlar...

Bayram sabahı olduğunda, Allahü teâlâ meleklerini her tarafa dağıtır. Melekler yeryüzüne inerler. Sokak başlarına dururlar. Cin ve insanlardan başka her canlının duyabileceği bir sesle seslenirler:

- Ey Muhammed aleyhisselâmın ümmeti, çok büyük sevâblar veren büyük günahları affeden Rabbinize dönün!

Câmiye gitmek üzere evlerinden çıktıklarında, Allahü teâlâ meleklerine şöyle buyurur:

- Ey benim meleklerim, siz şâhit olunuz ki, Ramazan-ı şerîfte oruç tutanlardan râzı oldum ve onları affettim.

Daha sonra Allahü teâlâ şöyle buyurur:

- Ey kullarım, bugün benden dilediğinizi isteyiniz! Bugün âhıretiniz için istediğiniz her şeyi veririm. Dünyanız için istediğiniz şeye de sizin için nazar ederim. Benim emirlerime uyduğunuz müddetçe, ben sizin hatalarınızı, kusurlarınızı örterim. Sizi rezil ve rüsva' etmem. Sizler evlerinize magfiret olunmuş olarak dönünüz. Zira beni râzı ettiniz, sizden râzı oldum.

Ümmet-i Muhammed, Ramazan-ı şerîfte, iftâr ettiklerinde, melekler sevinir. Allahü teâlânın, ihsân buyurduğu büyük sevâbları birbirlerine müjdelerler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 MART 1994 · KAYIT 10060

Oruç Keffâreti

Keffâret, Ramazan ayının hürmet perdesini yırtmanın, yâni Ramazan orucunu bile bile bozmanın cezâsıdır. Oruç keffâreti için ard arda altmış gün oruç tutmak lâzımdır. Ramazan günü özürsüz, bir orucu bozmanın cezâsı, altmış gün, bir gün kazâsı ile 61 gün oruç tutmaktır. Bunun için keffârete halk arasında "61" denmektedir.

Birkaç Ramazanda keffâretleri olan veya bir Ramazanda iki gün keffâreti olan kimse, birinci keffâreti yapmamış ise, ikisi için yalnız bir keffâret yapar. Birinci keffâreti yapmış ise, ikinci keffâreti de ayrıca yapması lâzımdır.

Keffâret orucu, hastalık, yolculuk gibi bir özür ile veya bayram günlerine rastlamak sebebi ile bozulursa veya Ramazana rastlarsa, yeniden altmış gün tutmak lâzım olur. Kadınlar özür sebebiyle bozunca, yeniden başlamaz. Özrü bitince geri kalan günleri tutarak, altmışı tamamlar.

Devamlı hasta veya yaşlı olup altmış gün oruç tutamıyan kimse, bir fakiri, bir günde iki defa doyurmak üzere altmış gün yedirir. Altmış fakirin her birine 1750 gram buğday veya un, yahut bunların kıymeti kadar ekmek, başka mal veya altın, gümüş vermek veya bunları bir fakire altmış gün vermek de câiz olur. Doyurmak için kâğıt para da verilir. Oruç tutabilen kimsenin fakirleri doyurmak sûretiyle keffâretten kurtulmağa çalışması câiz değildir.

Orucu bozup hem kazâyı, hem de keffâreti gerektiren husûslardan ba'zıları şunlardır:

1- Ramazan ayında oruçlu olduğunu bildiği hâlde ve imsâktan önce niyetli iken, fâideli birşey yiyip içmek.

2- Sigara içmek.

3- Kan aldırmak ve gıybet etmek gibi orucu bozmadığı iyi bilinen bir şeyden sonra, orucu bozuldu sanarak bile bile yemek.

4- Ramazanın bir gününde, kazâ lâzım olan birşeyi yaparak orucunu bozan kimse, başka gününde de bu şeyi kasten yine yaparsa keffâret de lâzım olur.

5- Ağzına giren kar, yağmur ve doluyu yutmak.

6- Toprak yeme alışkanlığı olan kimsenin, yenmesi âdet olan toprak ve kil yemesi.

7- Az tuz yemek.

8- Oruçlu olduğunu unutarak yiyen kimse, oruçlu olduğunu hatırladıktan sonra orucu bozulmadığını bildiği hâlde, yine yiyip içerse orucu bozulur. Hem kazâ hem de keffâret lâzım olur.

Sekiz çeşit oruç vardır. Bunlardan sadece Ramazan orucu kasten bozulduğu zaman keffâret gerektirir.

Sekiz çeşit oruç şunlardır:

1- Farz oruçlar: İki kısımdır. Birincisi, belli bir zamanda tutulan Ramazan-ı şerîf orucu.

2- İkincisi, belli bir zamanda olmıyan kazâ ve keffâret oruçları.

3- Vâcib oruçlar: Bunlar da, mu'ayyen olur. Belli gün veya günler oruç tutmayı adamak gibi.

4- Gayr-i mu'ayyen oruçlar: Herhangi bir gün veya birkaç gün oruç adamak gibi.

5- Sünnet olan oruçlar: Muharremin dokuzuncu ve onuncu günleri oruç tutmak gibi.

6- Müstehab oruçlar: Her Arabî ayın 13, 14 ve 15. günleri oruç tutmak gibi.

7- Haram olan oruçlar: Ramazan bayramının birinci günü ve kurban bayramının her dört günü oruç tutmak.

8- Mekrûh olan oruçlar: Muharremin yalnız onuncu günü, yalnız cumartesi günleri, Nevruz ve Mihrican günleri ve bütün sene, her gün oruç tutmak ve konuşmamak şartıyla oruç tutmak mekrûhtur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 MART 1994 · KAYIT 10061

Kur'ân-ı Kerîm ve Ramazan Ayı

İslâm âlimlerinin ve evliyânın en büyüklerinden olan İmâm-ı Rabbânî hazretleri, (Mektûbât) isimli kitabının 162. mektûbunda, Ramazanın ve hurmanın üstünlüğü, fazîleti ile ilgili olarak buyuruyor ki: Mübârek Ramazan ayında, bütün iyilikler, bütün bereketler bulunur. Her iyilik, her bereket, Allahü teâlânın zâtından gelmektedir. Her kusûr, her kötülük de, mahlûkların zâtlarından ve sıfatlarından hâsıl olmaktadır. Nisâ sûresinin yetmişsekizinci âyetinde (Sana gelen her güzel şey, Allahü teâlâ'dan gelmektedir. Sana gelen her kötülük de, kendindendir.) buyuruldu.

Bu üstünlüklerin hepsi de, kelâm şânında bulunmaktadır. Kur'ân-ı kerîm, bu kelâm şânının hakîkatinin hepsinden hâsıl olmuştur. Bundan dolayı, bu mübârek ayın, Kur'ân-ı kerîm ile tam bağlılığı vardır. Çünkü, Kur'ân-ı kerîmde bütün üstünlükler bulunmaktadır. Bu ayda da, o üstünlüklerden hâsıl olan bütün iyilikler bulunmaktadır. Bu bağlılıktan dolayı, Kur'ân-ı kerîm bu ayda nâzil oldu.

Bekara sûresinin yüzseksenbeşinci âyeti (Kur'ân-ı kerîm, Ramazan ayında indirildi.) bunu bildirmektedir. Kadir gecesi bu aydadır. Bu ayın özüdür? Kadir gecesi, çekirdeğin içi gibidir. Ramazan ayı da, kabuğu gibidir. Bunun için bir kimse, bu ayı saygılı, iyi geçirerek bu ayın iyiliklerine, bereketlerine kavuşursa, bu senesi iyi geçerek, hayırlı ve bereketli olur.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Oruçlu olan kimse, hurma ile iftâr etsin! Çünkü hurma bereketlidir.)

Resûl "aleyhisselâm", hurma ile iftâr ederdi. Hurmanın bereketli olması, şöyledir ki; onun ağacına (Nahle) denir. Bu ağacın yaratılışında, topluluk ve adâlet vardır. İnsanın yaratılışı da böyledir. Bunun içindir ki, Peygamber "aleyhisselâm" Nahle ağacına, Âdem oğullarının halasıdır, dedi. (Halanız olan nahleye saygı gösteriniz! Çünkü bu ağaç, Âdem aleyhisselâmın çamurundan kalan artıktan yarıtılmıştır.) buyuruldu.

Görülüyor ki, nahle, Âdem aleyhisselâmın çamurundan yaratılmıştır. Nahleye bereket buyurması, bunda herşeyin bulunduğu için olsa gerektir. Bunun için,

nahlenin meyvesi olan hurma yenince, insanın parçası, dokusu olur. Böylece, hurmada bulunan herşey, insana da aktarılmış olur.

Hurmada bulunan sayısız üstünlükler, bunu yiyende de bulunur. Hurmayı yiyen herkes böyle olur ise de, oruçlu kimse, iftâr zamanında, şehvetlerden ve dünyanın geçici zevklerinden temiz olduğu için, hurmadan pekçok istifâde eder. Anlattığımız faydaları daha tam ve daha olgun olur. Resûl "aleyhisselâm" (Mü'minin sahurunun hurma ile olması, ne güzeldir.) buyurdu. Bu da, belki, hurma insanın dokularına karışınca, insanın hakîkatini tamamladığı içindir.

Oruçlu iken, böyle şey olmadığı için, bunun karşılığı olarak sahûrda hurma yemenin güzel olduğunu bildirmiştir. Hurma yemek, çeşitli yemekleri yemek gibi faydalı olmaktadır. Hurmanın bu bereketi, kendisinde herşey bulunduğu için, iftâr zamanına kadar insanda kalır.

Hurmanın bu faydası ancak islâmiyete uygun olarak yenildiği, islâmiyetten kıl ucu kadar ayrılık bulunmadığı zamandır. Tam fâidesine kavuşmak için, bir ağacın bir meyvesi olarak değil, bereketini düşünerek yemek lâzımdır. Yalnız bir meyve olarak yenirse, yalnız madde, kalori faydası elde edilir. İşin iç yüzü bilinerek yenirse, bereketine kavuşulup, rûhu da besler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 MART 1994 · KAYIT 10062

Kur'ân-ı Kerîme Hürmet

Kur'ân-ı kerîme hürmet etmek, saygılı olmak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarında yazdıklarını bilmek, öğrenmek lâzımdır. Bunlar bilinmezse, hürmet, saygı diye yapılan şeyler, saygısızlık, hürmetsizlik olur.

Kur'ân-ı kerîme nasıl hürmet edileceğini, saygı gösterileceğini Ehl-i sünnet âlimleri kitaplarına yazmıştır. Herşeyden önce, Mushafı tutabilmek için abdestli olmak lâzımdır. Yalnız abdestsiz iken, ezberinde olan sûreleri okumak câizdir. Mümkün olduğu kadar kıbleye karşı oturup ve belden yukarıda tutmalı, e'ûzü besmele ile başlayarak okumalıdır.

Mushafı her kitabın üstünde bulundurmalıdır. Üzerine başka hiçbir şey koymamalıdır. Kur'ân-ı kerîm okunurken, sessizce ve saygı ile dinlemelidir. Çalgı,

oyun arasında, eğlence yerlerinde okumamalıdır. Uygunsuz okunurken, susturmak mümkün değilse, oradan uzaklaşmalıdır. Mushaf yapraklarını, satırlarını, kelimelerini ve bütün mübârek isim ve yazıları, hakîr ve aşağı yerlerde görünce hemen kaldırmalıdır.

Mushafa ve din kitaplarına karşı uyak uzatmak mekrûhtur. Yalnız yüksekte iseler, mekrûh olmaz. Mushafı, okumasını bilmeyenin hayır ve bereket için evinde bulundurması sevaptır.

Kur'ân-ı kerîmi okumak sünnet, okunanı dinlemek ise, farz-ı kifâyedir. Bunun için Kur'ân-ı kerîm okunurken özrü, işi olmıyanların sessizce dinlemesi lâzımdır. İş görenlerin arasında ve câmide namaz kılanların yanında yüksek sesle Kur'ân-ı kerîm okumağa başlamak günah olur. İbni Âbidin hazretleri buyurdu ki:

(Özrü olmıyanların Kur'ân-ı kerîmi dinlemeleri farz-ı kifâyedir. İş görenler, uyuyanlar ve câmide namaz kılan, va'z veren yanında yüksek sesle Kur'ân-ı kerîm okumağa başlamak günahtır.)

Radyoyu, televizyonu, teybi açarak, okunan Kur'ân-ı kerîmi, dinlemeyenlere, iş görenlere duyurmak saygısızlık ve günah olur.

Cenâb-ı Hakkın ismi zikredilirken yalnızca Allah dememeli, yanında ta'zîm, hürmet ifâde eden, "teâlâ, azze ve celle" gibi kelimeleri söylemelidir. Aynı şekilde, yalnızca Kur'ân dememeli, "kerîm" gibi ta'zîm, saygı, hürmet bildiren kelimelerle beraber söylemelidir.

Teyp bandına Kur'ân-ı kerîm almak, kâğıt üzerine yazı yazmak gibidir. Kasetten dinlemekle hatim olmaz. Ancak Kur'ân-ı kerîmi öğrenmek, ezberlemek niyyeti ile kasete alınabilir. Bunlara da hürmet etmek lâzımdır. Bunları da yükseğe koymak, abdestsiz tutmamak, başka şeyler bulunan bandlar arasına koymamak, oyun, eğlence yerlerinde çalmamak lâzımdır. Kur'ân-ı kerîm dinlemek için kullanılan teyp, hiçbir zaman fısk, yâni günah işlenen yerlere götürülmemeli ve bunlarda hiçbir zaman çirkin olan şeyler çalınmamalıdır. Radyoda veya teypte Kur'ân-ı kerîm dinleyen, radyoyu ve teybi yükseğe koymalı, bir iş yapmamalı, konuşmamalı, kıbleye karşı edeple oturmalıdır. Kur'ân-ı kerîmi dinledikten sonra, haram olan şeyleri, aynı radyo ve teypten dinlemek, Kurân-ı kerîme karşı edepsizlik olur.

Mushafı abdestli olarak ele almalı ve okumalı, sağ el ile tutmalı, dizden aşağı koymamalı, bitirince açık bırakmamalı, başka birşey yaparken kapayıp, yüksek bir yere koymalı, okurken konuşmamalı, konuşulursa tekrar E'ûzü okuyarak

başlamalıdır. Mushafı ve Kur'ân-ı kerîm bulunan bandı, teybi ayağa kalkarak almalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 MART 1994 · KAYIT 10063

Sadaka-i Fıtr

Dînimiz, cemiyet düzeninin sağlanması, insanların birbirini sevebilmesi ve yardımlaşmaları için zekât, sadaka vermeyi ve hediyeleşmeyi emretmektedir.

Farz olan zekâtı verdikten sonra, bedenin sıhhat ve âfiyete, mal ve evlâdın da berekete, âhırette büyük sevâblara kavuşabilmesi için sadaka da vermelidir. Bilhassa mübârek günlerde ve Ramazan ayında verilmesi daha iyi olur.

Bir kimse, bütün insanların işlediği kadar ibâdet etse, bir kimseye fayda temin etmek gibi olamaz. Demek ki insanlara yardım etmek büyük sevâbdır.

Sadaka-i fıtr, yâni fıtra, ba'zı âlimlere göre, vâcib, ba'zılarına göre de farzdır.

Fıtra vermek her ne kadar belli bir nisâba mâlik olanlara vâcib ise de, durumu müsâit olan fakirlerin de vermesi iyi olur. Çünkü fıtra, oruç tutan kimsenin boş ve fuhuş sözlerini temizler. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Fıtra, sizin zenginlerinize, Allahü teâlânın tezkiyesidir. Ama fakir olanlarınız verirse, Allahü teâlâ ona daha çoğunu verir.)

(Ramazan-ı şerîf orucu, gökle yer arasında asılıdır. Ancak fıtra ile yukarıya çıkarılır.)

İhtiyâcı olan eşyâdan ve borçlarından fazla olarak, zekât nisâbı kadar malı, parası bulunan her hür müslümanın, Ramazan Bayramı'nın birinci günü sabahı fıtra vermesi vâcibdir. Ramazan içinde, hattâ ramazan'dan önce de vermesinde mahzûr yoktur. Bir kişinin fıtrası, bir fakire veya bir kaç fakire verilebildiği gibi, bir fakire birkaç kişinin fıtrası da verilebilir.

Fıtra nisâbına mâlik olana zengin denir. Bunun fıtra vermesi vâcib, zekât alması ise haram olur. Çalışamıyan fakîr akrabâsına yardım etmesi vâcib olur.

Fıtra olarak 1750 gram buğday veya buğday unu veya 3500 gram arpa veya bu miktar hurma veya kuru üzüm verilir. Bunların kendisi verilebildiği gibi, kıymeti

altın ve gümüş olarak da verilebilir.

Bir özrü sebebiyle oruç tutamıyan kimsenin de fıtra vermesi lâzımdır.

Sadaka verirken şu husûslara dikkat etmelidir.

1- Helâl maldan verilmelidir.

2- Malı az olsa da sadaka vermelidir!

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(En faziletli sadaka, kendisi muhtâc olduğu hâlde fakirin verdiği sadakadır.)

3- Ölüm gelip malın elden çıkmasından önce, sadakayı çabuk vermelidir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İnsanın sıhhatli iken verdiği bir dirhem sadaka, ölürken köle azâd etmesinden hayırlıdır.)

(İnsan öldüğü zaman ameli kesilir. Ancak üç şeyden kesilmez. 1- Sadaka-i câriye, 2- Faydalanılan ilim, 3- Kendisine duâ edecek sâlih bir evlât)

Sadaka-i câriye, vakıf çeşme, köprü, câmi gibi devam eden sadaka demektir. Faydalı ilimden maksat da faydalı bir kitaptır. İnsanlar bu faydalı kitaplardan istifâde ederek dünya ve âhıret saâdetine kavuşurlar. Sâlih evlâdın iyi amellerinin sevâbından babası da istifâde eder.

4- En güzel maldan sadaka vermelidir.

5- Riyâ karışmaması için, sadakayı gizli vermelidir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(En fazîletli sadaka, gizli verilen sadakadır.)

6- Ecrinin gitmemesi için, fakiri minnet altında bırakmamalıdır.

Bekara sûresinde meâlen:

(Sadakalarınızı minnet ve eziyet ile heder etmeyiniz!) buyuruldu.

7- Sadakayı gerçekten muhtaç olanlara ve sâlih kimselere vermelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 MART 1994 · KAYIT 10064

Vedâ Haccı

Hicretin yâni Peygamber efendimizin Mekke'den Medine'ye hicretinin dokuzuncu yılında, hac farz oldu. O sene Peygamber efendimiz, hazret-i Ebû Bekir emrinde üçyüz kişilik bir hac kafilesini Mekke'ye gönderdi.

Bir yıl sonra da, miladi, 632 hicri 10 yılında, Peygamber efendimiz, Zilkade ayında hac için hazırlık yapmalarını emir buyurdu. Kırkbini aşkın, Eshabıyla o sene hacca gitti.

Arefe günü, Arafatta, devesi Kusva üzerinde, hutbe irad etti. Bu hutbeye Veda Hutbesi denildi. Çünkü bu seneden sonra, bir daha hac etmek nasip olmadı.

İşte bu hutbesinde, Resûlullah efendimiz, şöyle buyurdu:

Ey Eshabım!

Hamd Allahü teâlâya mahsustur. O'na hamdeder, O'ndan yarlığanmak diler ve O'na tevbe ederiz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin günahlarından Allahü teâlâya sığınırız. Allahın doğru yola ilettiğini saptıracak, saptırdığını da doğru yola getirecek yoktur.

Şehadet ederim ki, Allahü teâlâdan başka ilah yoktur. O birdir O'nun eşi, ortağı yoktur. Ve yine şehadet ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve Resûlüdür.

Ey Allahü teâlânın kulları!

Ben size, Allahü teâlâya itaat etmenizi tavsiye ederim. Size hayır olan şeylerden söz açmak ister ve bundan sonra derim ki:

Ey nâs, ey insanlar!

Sözümü iyi dinleyiniz. Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım.

Ey nâs!

Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu beldeniz -Mekke- nasıl mukaddes bir belde ise, Rabbinize kavuşuncaya kadar kanlarınız, mallarınız, ırzlarınız da öyle mukaddestir, birbirinize haramdır.

Ey Eshâbım!

Yarın Rabbinize kavuşacaksınız. Ve bugünkü her hal ve hareketinizden muhakkak sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski dalâletlere dönüp de birbirinizin boynunu vurmayınız.

Ey Eshâbım!

Kimin yanında bir emanet varsa, onu sahibine versin. Borç mutlaka yerine verilecektir. Kiralanan şey sahibine iade edilecektir. Hediyeler hediye ile karşılanır. Başkalarına kefil olanlar, kefaletin mes'uliyetini de üzerine almış olur.

Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Allahın kesin emriyle faizcilik artık haramdır. Cahiliyetten kalma çirkin âdetlerin her türlüsü ayağımın altındadır. İlk kaldırdığım faiz, Abdulmuttalib'in oğlu amcam Abbas'ın faizidir.

Ey Eshabım!

Cahiliyet devrinde güdülen kan davaları da kaldırılmıştır. Kaldırdığım kan davası, Abdulmuttalib'in (torunu) Rabiate'ı-Haris'in oğlu Amir'in kan davasıdır. Cahiliyetten kalan örf ve âdetler de kaldırılmıştır. Ancak Kâbe'ye dair sidânet (hizmetçilik) ve hacca gelenlere sâkilik yapmak âdetleri bâkidir.

Zulmetmeyiniz! Zulmetmeyiniz! Zulmetmeyiniz!

Ey nâs!

Artık şeytan sizin şu topraklarınızda, kendisine tapılmaktan ümidini kesmiştir. Fakat tapınmanın dışında basit gördüğünüz amellerinizde de şeytana uymanız onu memnun edecektir.

Ey nâs!

Harp edebilmek için haram ayların yerlerini değiştirmek, şüphesiz ki, küfürde çok ileri gitmektedir. Bu kâfirlerin kendisiyle dalâlete düşürüldükleri bir şeydir.

Bir sene helal olarak kabûl ettikleri bir ayı, öbür sene haram olarak ilân ederler. Cenâb-ı Hakkın helal ve haram kıldıklarını sayısına uydurmak için bunu yaparlar. Onlar, Allahü teâlânın haram kıldığını helal, helal kıldığını haram ederler.

Hiç şüphesiz ki, zaman Allahın gökleri ve yeri yarattığı gündeki şekil ve nizama dönmüştür.

Ey insanlar!

Kadınlara hayırla muamele etmenizi ve Allahü teâlâdan korkmanızı tavsiye ederim. Çünkü onlar emriniz altındadır. Siz kadınları Allahın emaneti olarak aldınız ve onların namuslarını ve iffetlerini Allah adına söz vererek helâl edindiniz. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 MART 1994 · KAYIT 10065

"Sözümü İyi Dinleyiniz!"

(Dünden devam)

Ey İnsanlar!

Şunu biliniz ki, sizin kadınlar üzerinde haklarınız olduğu gibi, kadınların da sizin üzerinizde hakları vardır.

Sizin kadınlar üzerindeki haklarınız, yatağınızı yabancılardan korumaları ve müsaadeniz olmadıkça istemediğiniz bir kimsenin evinize girip oturmasına müsaade edemezler. Hiçbir kadın, erkeğinin izni olmaksızın evinden birşey harcayamaz.

Şayet kadınlarınız bu yasaklardan birini yaparlarsa, onlardan ayrı yatın. Onları cezalandırın. Eğer size itaat ederlerse, onların aleyhine yürümek için başka yol aramayın, daha ilerisine geçmeyin.

Kadınlarınızın da sizin üzerindeki hakları, meşru bir şekilde her türlü yiyecek ve giyeceklerini temin etmenizdir.

Kölelerinize gelince: Onlara yediğinizden yedirmeye, giydiğinizden giydirmeye dikkat ediniz. Affedemeyeceğiniz bir hata yaparlarsa asla eziyet etmeyiniz! Çünkü onlar da Allahın kullarıdır.

Ey mü'minler!

Sözümü iyi dinleyiniz, iyi anlayınız ve iyi muhafaza ediniz. Muhakkak ki, Rabbiniz birdir. Babalarınız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarısınız. Âdem de topraktandır.

Müslüman müslümanın kardeşidir. Böylece bütün müslümanlar da kardeştir. Allah katında en hayırlınız, Allahtan en çok korkanınızdır.

Arab'ın Acem'e, Acem'in Arab'a, sarı ırkın siyah ırka, siyah ırkın da sarı ırka üstünlüğü yoktur.

"Üstünlük ancak takvâ ile"dir.

Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecavüz etmek, gönül rızâsı olmadıkça bir başkası için helâl değildir.

Haksızlık da yapmayın! Haksızlığa boyun da eğmeyin!

Ey Eshabım!

Nefislerinize de zulmetmeyiniz. Nefislerinizin de üzerinizde hakkı vardır.

Ey Eshabım!

Allahtan korkun. Emir olarak başınıza burnu, kulağı kesik bir köle dahi seçilmiş olsa, Allahın kitabı ile hükmettiği müddetçe onu dinleyiniz ve ona itaat ediniz!

Ey Eshabım!

Allah, her hak sahibine hakkını vermiştir. Babasından başkasına neseb iddia eden soysuz veya efendisinden başkasına intisaba kalkan nankör, Allahın gazabına, meleklerin ve bütün insanların lânetine uğrasın! Cenâb-ı Hak bu gibi insanların ne tevbelerini, ne de adalet ve şehadetlerini kabûl eder.

Ey nâs!

Her suçlu kendi suçundan bizzat kendisi mes'uldür. Hiçbir babanın işlediği suçun cezasını evlâdı çekemez. Hiçbir evlâdın suçundan da babası mes'ul edilemez.

Ey nâs!

Size bir emanet bırakıyorum ki, ona sıkı sarıldıkça yolunuzu şaşırmazsınız! O emanet Allah'ın kitabı Kur'ân-ı kerîmdir.

Ey mü'minler!

Allahtan korkun! Beş vakit namazınızı kılın! Ramazan ayındaki oruçlarınızı tutun! Mallarınızın zekâtını verin! Sizden olan âmirlerinize itaat eden ki, Rabbinizin Cennetine giresiniz.

Ey nâs!

Aşırı gitmekten sakının. Geçmiş ümmetlerin mahvolmalarının sebebi, aşırı gitmeleriydi. Hac usullerini benden öğrenin! Bilemiyorum, belki bu seneden sonra bir daha sizinle burada buluşamayacağım.

Dikkat ediniz! şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız. Allaha hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız. Allahın haram ve dokunulmaz kıldığı canı, haksız yere öldürmeyeceksiniz. Zinâ etmeyeceksiniz. Hırsızlık yapmayacaksınız.

İnsanlar Lâ ilâhe illâllah deyinceye kadar onlarla cihad etmek üzere emrolundum. Onlar bunu söyledikleri zaman kanlarını ve mallarını korumuş olurlar. Hesapları ise Allaha aittir.

Ey nâs!

Yarın beni sizden soracaklar. Ne diyeceksiniz?

Risaletimi tebliğ ettim mi? Vazifemi yaptım mı?

Bütün Eshab-ı kiram:

Evet, yemin ederiz, Allahın risaletini tebliğ ettin, vazifeni yaptın. Bize vasiyet ve nasihatte bulundun. Böylece şehâdette bulunuruz, dediler.

Bunun üzerine Resûl-i Ekrem efendimiz mübârek şehâdet parmağını aldırarak, Şahid ol yâ Rab! Şahid ol yâ Rab! Şahid ol yâ Rab! dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 MART 1994 · KAYIT 10066

Resûlullahın Duâsı

Resûlullah efendimiz, Veda haccında, "Vedâ hutbesini" bitirdikten sonra Bilâl-i Habeşî hazretleri, ezan-ı şerîfi okudu. Bütün Eshâb-ı kirâm, huzûr ve huşû içinde dinlediler.

Peygamber efendimiz, namazı kıldırdıktan sonra devesine bindi. Cebel-i Rahme'nin dibine varıp kayaları önüne alıp, kıbleye dönerek vakfeye durdu. Herkesin vakfeye durmasını emretti.

Daha sonra:

"Hayır, ancak ahiret hayırdır." buyurdu.

Mübârek ellerini göğüs hizâsında kaldırarak, bütün peygamberlerin yaptığı pek fazîletli olan şu duâya başladı. Bizlere, bu şekilde duâ etmemiz için işaret buyurmuş oldu:

"Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur. O birdir. Eşi ortağı yoktur. Mülk, O'na âittir. Hamd, O'na mahsustur...

Ey Allahım! Kabir azâbından, kalbin vesvesesinden, işlerin dağınıklığından sana sığınırım!

Ey Allahım! Rüzgârların getirdiği âfetin şerrinden sana sığınırım! Ey Allahım, gözümde bir nûr, kulağımda bir nûr, kalbimde bir nûr yarat! Ey Allahım, göğsüme genişlik ver, işimi kolaylaştır!

Ey Allahım! Kalbe vesvese veren şeytandan, işlerin karışıklığından, kabir fitnesinin şerrinden, gecenin getirdiği şeylerin şerrinden, gündüzün getirdiği şeylerin şerrinden, korkunç rüzgârların getirdiği âfetlerin şerrinden, zamanın nöbet nöbet gelen mihnet ve belâlarının şerrinden sana sığınırım!

Ey Allahım, sağlığın hastalığa çevrilmesinden, birden bire gelip çatacak azâbından ve bütün gazâbından sana sığınırım!

Ey Allahım! Beni hidâyetine ulaştır. Geçmişimi, geleceğimi bağışla! Ey baş vurulacakların en hayırlısı! Kendisinden istenilenlerin en keremlisi, en çok vereni!

Ey Allahım! Sen, sözümü işitiyor, yerimi görüyor, gizli, açık neyim var ise biliyorsun. İşlerimden hiç biri sana gizli değildir. Ben çâresizim, yoksulum. Senden yardım ve eman diliyorum.

Korkuyorum. Kusurlarımı îtirâf ediyorum. Bir çâresiz, senden nasıl isterse, ben de öyle istiyorum. Zelîl bir günahkar, sana nasıl yalvarırsa, ben de öyle yalvarıyorum.

Yüce huzûrunda boynunu bükmüş, senin için gözlerinden yaşlar boşanan, senin uğrunda bütün varlığını zelîl eden, senin için burnunu topraklara sürten bir kulun sana nasıl duâ ederse, ben de öyle duâ ediyorum!

Ey Rabbim! Duâmı kabûl buyurmaktan beni mahrûm eyleme. Bana Raûf ve Rahîm ol! Ey istenilenlerin en hayırlısı ve verenlerin en keremlisi!..

Ben, sana her an muhtâcım. Senin ise, bana hiç ihtiyâcın yok. Sen, ancak yaratanım olarak beni bağışlar, affedersin.

Ey duâcıların duâlarını kabûl eden! Ey ümit bağlananların en üstünü! İslâmiyet ve Muhammed (aleyhisselâm) üzerindeki himâyen hürmetine sana yöneliyorum. Benim bütün suçlarımı bağışla! Beni şu durduğum yerden bütün hâcetlerimi yerine getirmiş, dileklerimi ihsân buyurmuş, temennilerimi gerçekleştirmiş olarak döndür!..

Bizler, topluca senin Beyt-i Harâm'ına geldik. Şu büyük Meşâir'de vakfeye durduk. Şu mübârek yerlerde hazır bulunduk. Ümîdimiz, yüce katındaki sevab ve mükâfâta nâil olmaktır. Ümîdimizi boşa çıkarma Allahım!" Resûlullah efendimiz, bu duâdan sonra vakfe yaptı. Akşam üzeri:

"Bugün, dîninizi sizin için ikmâl eyledim. Üzerinize olan nîmetimi tamamladım ve size din olarak İslâmiyet'i vermekle râzı oldum (Mâide sûresi: 3) meâlindeki âyet-i kerîme nâzil oldu.

Böylece, İslâm dini ikmal bulmuş oldu. Bildirilmemiş, açıklanmamış hiçbir emir, yasak kalmadı. Peygamber efendimiz de vazifesini tamamlamış oldu. Kısa bir müddet sonra da bu fâni dünyadan ayrıldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 MART 1994 · KAYIT 10067

En Kıymetli Gece

Kadir gecesi, Kur'ân-ı kerîmde medhedilen en kıymetli gecedir. Kur'ân-ı kerîm, Resûlullaha bu gece gelmeğe başladı.

Kadir gecesi Ramazan ayı içindedir. Kadir gecesinin ne zaman olduğunu suâl eden birisine Peygamber efendimiz, (Ramazanın birinci gecesi idi geçti.) buyurdu.

Soran üzüldü. O geceyi uyuyarak geçirdiğini söyleyince Peygamber efendimiz (Yirmiyedince geceyi ihyâ eyle! Allahü teâlâya yemin ederim ki, Ramazan ayının yirmiyedinci gecesini ihyâ edenin, vücudundaki kıllar sayısınca, hac, umre, şehid ve gâzî, sevabı, amel defterine yazılır?) buyurdu.

Yine Kadir gecesini suâl eden birisine, (Geçti, fakat Ramazanın yirmiyedince gecesini ihyâ et! Kadir gecesi sevabına kavuşursun. Şefâ'atten nasipsiz kalmazsın.) buyurdu.

Hazret-i Âişe vâlidemiz, Kadir gecesini suâl ettiği zaman, Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(On üçüncü gece idi geçti.)

Âişe vâlidemiz, ma'zeretini bildirerek üzüntüsünü beyân edince Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Üzülme Kadir gecesine kavuşamadıysan, yirmiyedinci

geceye kavuşursun. O geceyi ihyâ edersen, âhiret yolculuğu için azık olarak o geceki ibâdet sana yeter.)

Ba'zı âlimler buyurdu ki: (Allahü teâlâ beş şeyi beş şey içinde gizlemiştir: Rızâsını tâ'atte, gazâbını günahlarda, orta namazını beş vakit namazda, evliyâsını insanlar arasında, Kadir gecesini Ramazan ayı içinde gizlemiştir.)

O halde Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için hiçbir tâ'ati küçük görmemelidir. Gazabı, günahlar içinde saklı olduğu için, hiçbir günahı küçük görüp işlememelidir. Orta namazı kaçırmamak için beş vakit namazı vaktinde kılmalıdır. Evliyâsı insanlar arasında gizli olduğu için herkese iyi muâmele etmelidir.

Kadir gecesinin rastladığı geceleri ihyâ etmek de çok kıymetlidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Kadir gecesine rastlamış bir geceyi ihyâ eden, Kadir gecesini ihyâ etmiş gibidir.)

Bu hadîs-i şerîfe göre, Ramazan-ı şerîfin yirmiyedinci gecesini, Kadir gecesine daha önce çok tesadüf etmiş olduğu için ihyâ eden büyük sevâba kavuşur.

Kadir gecesi hakkında İmam-ı a'zam hazretleri buyurdu ki:

(Yirmiyedince gecesi olması çok vâkî olur.) Yirmi ilâ otuzuncu geceleri arasında aranması da bildirilmiştir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Kadir gecesi Ramazanın 21, 23, 25, 27 29'uncu tek geceleri veya son gecesidir.)

(Ramazan-ı şerîfin yirmiyedinci gecesini ihyâ edenin Cennete girmesine ben kefilim.)

(Ramazan-ı şerîf ayının yirmi yedinci gecesini ihyâ edenin, amel defterine yirmiyedibin senelik ibâdet sevâbı yazılır. Cennette ona yirmiyedibin köşk yapılır. Her köşk, hatırdan hayâlden geçmediği şekildedir.)

Kadir gecesinin alâmetleri hakkında hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (O gece ne soğuk, ne sıcak olur. Sabah güneş doğunca, sisli olmaz, tatlı ve hoş bir hava olur. Fırtına olmaz.)

Ba'zı âlimler, Kadir gecesinde köpek sesinin duyulmadığını, ertesi günü güneşin şuasız doğduğunu, Kadir gecesinin gününün de fazilette gecesi gibi olduğunu bildirmişlerdir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ katında en sevgili gece, Kadir gecesidir.)

(Kadir gecesinde üç defa lâilâhe illallah diyenin, birincisinde bütün günahları affolur. İkincisinde Cehennemden kurtulur. Üçüncüsünde Cennete girer.)

Peygamber efendimiz, Âişe vâlidemize, Kadir gecesinde şu duâyı okumasını bildirmiştir:

(Allahümme inneke afüvvün tühıbbül afve fa'fu annî.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 MART 1994 · KAYIT 10068

Oruçlunun Sevinci

Mü'min, iftar vaktinde sevinçli olur. Mü'minin iftar vaktindeki bu sevinci, o gün de oruç tutabildiği içindir. Fakat bu sevinci yemek için bile olsa, yine iyidir. Çünkü ibâdet niyyetiyle yenen yemeğe de sevâb vardır. Uykunun ibâdet olması gibidir. Herkesin uykusu ibâdet değildir. Hadîs-i şerîfte (Âlimlerin uykusu ibâdettir.) buyurulmuştur. Âlim, yarın fâideli işler yapmak niyyetiyle istirahat etmeyi düşünüğü için uykusu ibâdet oluyor. Yemek yerken de yapacağı fâideli işlere Allahü teâlânın kuvvet vermesi için niyyet ederse yemek yemesi ibâdet olur.

Bu bakımdan oruçlunun iftar vakti sevinmesi uygundur. Oruçlu o gün orucunu tutabildiği için sevindiği gibi, iftar vakti rahmet geldiği için de sevinir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Oruç tutanın iki sevinci vardır: Biri iftar vaktinde, diğeri Allahü teâlâyı gördüğü zamandır.)

(Allah yolunda farzdan ayrı olarak, cenâb-ı Hakka inanarak ve ümit ederek bir gün oruç tutana Allahü teâlâ Cehennem ateşini soğuk eder.)

İftarı acele etmek ve sahûru, fecrin ağarmasından önce olmak şartı ile geciktirmek sünnettir. Resûlullah efendimiz, bu iki sünneti yapmağa çok dikkat ederdi.

İftarı acele etmek sünnet diye, saat geldi, güneş battı sanarak orucu bozmak doğru değildir. Çünkü belki saat yanlıştır. Güneş batmamış olabilir. Bunun için ihtiyatlı davranmak lâzımdır. (Nûr-ül-izâh) kitabında;

(Yıldızlar görününceye kadar orucunu açan, iftarda acele etmiş olur.) Ve (İbni Âbidin)de de, (İftarda acele etmek, yıldızlar görünmeden önce iftar etmek demektir.) buyurulmaktadır. Akşam namazını da bu vakte kadar erken kılmak müstehabdır.

Güneşin battığı iyi anlaşılınca, önce hurma veya su, zeytin yâhut tuz ile iftar edilir. Sofrada yemekleri yemek, bilhassa Ramazanda uzun süreceğinden, akşam namazının erken kılınması ve yemeğin acele etmiyerek rahat yenmesi için namazdan sonra yemek işinin hâlledilmesi daha münâsip olur.

Şüpheli zamanlarda ve ezânın erken okunabileceği düşüncesi ile, önce akşam namazını kılmalı, sonra iftar etmelidir. Böylece iftar yine, yıldızlar görünmeden önce olur. Yâni acele edilmiş olur ve oruç, bozulma tehlikesinden kurtulur.

Akşam namazından önce ezân ve ikâmet okumakla ve namaza hazırlanıp niyyet etmekle, biraz vakit geçeceği için namazını vaktinden önce kılınma tehlikesi azdır. Eğer namaz, daha vakit girmeden kılınmışsa tekrar kılmak da mümkündür. Fakat, oruç, namazdan önce bozulursa ziyan olma tehlikesi vardır. Çünkü takvîm, saat, kandil, top ve ezân yanlış olunca oruç kurtulmaz.

Sahûru geciktirmek sünnettir diye, orucu tehlikeye sokmamak da lâzımdır.

Şimdi, ba'zı takvîmlerde, imsâk zamanı olarak beyazlığın, hattâ daha sonra olan kızıllığın ufuk boyunca yayıldığı zaman yazılıyor. Bu takvîmlere göre hareket edildiğinde oruca 15-20 dakika kadar sonra başlanmış oluyor. Oruca başlamayı şüpheli zamana geciktirmek tehlikeli olur. İhtiyâtlı olmak, yâni âlimlerin hepsine göre orucun sahîh olması ve (Hindiyye)de yazılı olan kerâhetten kurtulmak için bu takvîmlerdeki imsâk vaktinden 20 dakîka evvel oruca başlamalı, imsâk zamanından sonra, sabah namazını kılmalıdır.

Gazetemiz tarafından hazırlanan Türkiye Gazetesi Takvimi'ndeki imsâk vakti, diğer takvîmlerden farklıdır. Burada bildirilen imsâk vaktinde oruca başlamalı ve bu vakitten 15-20 dakika sonra sabah namazını kılmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 MART 1994 · KAYIT 10069

Resûlullahın Güzel Ahlâkı

Allahü teâlâ, sevgili Peygamberine verdiği iyilikleri, ihsânları sayarak kendine güzel huylar verdiğini (Sen güzel huylu olarak yaratıldın.) meâlindeki âyet-i kerîme ile bildirmektedir. Abdullah bin Abbâs hazretleri: Bu âyet-i kerîmedeki (Huluk-ı azîm), yâni güzel huyların, Kur'ân-ı kerîmin bildirdiği ahlâk olduğunu bildirmiştir. Huluk-ı azîm demek, Allahü teâlâ ile sır, gizli şeyler bulunmak, insanlar ile de güzel huylu olmak demektir. Çok kimselerin İslâm dinine girmesine, Resûlullahın güzel ahlâkı sebep olmuştur.

Muhammed aleyhisselâmın bin mu'cizesi görüldü, dost düşman herkes de bunu söyledi. Bu kadar mu'cizelerin en kıymetlisi, edebli olması ve güzel huyları idi.

Fakirle, zenginle, büyükle, küçükle karşılaşınca, önce selâm verirdi. Bunlarla müsâfeha etmek için, mübârek elini önce uzatırdı. Her kim olursa olsun, çağrılan yere giderdi. Önüne konulan şeyi, az olsa da, hafif, aşağı görmezdi.

Güzel huylu olup, iyilik etmesini sever idi. Herkesle iyi geçinirdi. Güler yüzlü, tatlı sözlü idi. Söylerken gülmezdi. Üzüntülü görünürdü. Aşağı gönüllü idi. Heybetli idi. Yâni saygı ve korku hâsıl ederdi. Fakat, kaba değildi. Nâzik idi. Cömert idi. Fakat, israf etmez, fâidesiz yere birşey vermezdi. Herkese acırdı. Mübârek başı hep önüne eğik idi. Kimseden birşey beklemezdi.

Ebû Hüreyre "radıyallahü anh" diyor ki:

Bir gazâda, kâfirlerin yok olması için duâ buyurmasını söyledik, (Ben, la'net etmek için, insanların azap çekmesi için gönderilmedim. Ben herkese iyilik etmek için, insanların huzûra kavuşması için gönderildim.) buyurdu. Enbiyâ sûresinin yüzyedinci âyet-i kerîmesinde (Seni âlemlere rahmet, iyilik için gönderdik.) buyurulmuştur.

Peygamber efendimiz çarşıya giderken, bir hizmetçi kızın ağladığını gördü. (Kızım, niçin böyle ağlıyorsun?) buyurdu. Kız, "Bir yahûdînin hizmetçisiyim. Bana bir dirhem verdi. Yarım dirhem ile bir şişe ve yarım dirhem ile de yağ satın al dedi. Bunları alıp gidiyordum. Elimden düştü. Hem şişe, hem de yağ gitti. Şimdi ne yapacağımı şaşırdım." dedi.

Resûl "aleyhisselâm", yanındaki son dirhemini kıza verdi. (Bununla şişe ve yağ al. Evine götür.) buyurdu. Kızcağız, "Eve geç kaldığım için, yahûdînin beni döveceğinden korkuyorum." dedi.

Resûl "aleyhisselâm", (Korkma! Seninle birlikte gelir, sana birşey yapmamasını söylerim.) buyurdu. Eve gelip, kapıyı çaldılar. Yahûdî kapıyı açıp, Resûlullahı "sallallahü aleyhi ve sellem" görünce şaşırıp kaldı. Yahûdîye, olanı biteni anlatıp, kıza birşey yapmaması için şefâ'at buyurdu.

Yahûdî, Resûlullahın ayaklarına kapanıp, (Binlerce insanın baş tâcı olan, binlerce arslanın, emrini yapmak için beklediği ey yüce Peygamber! Bir hizmetçi kız için, benim gibi bir miskînin kapısını şereflendirdin. Yâ Resûlallah bu kızı senin şerefine azâd ettim. Bana îmânı, islâmı öğret. Huzûrunda müslüman olayım.) dedi.

Resûl "aleyhisselâm", ona müslümanlığı öğretti. Müslüman oldu. Evine girdi. Çoluğuna çocuğuna anlattı. Hepsi müslüman oldu. Bunlar hep Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" güzel huylarının bereketi ile oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 MART 1994 · KAYIT 10070

Ana-Babanın Rızâsı ve Bayramlar

Allahü teâlânın rızâsı, dinine bağlı olan ana-babanın rızâsına bağlıdır. Allahü teâlânın gazabı, dinine bağlı olan ana-babanın gazabındadır. Peygamber efendimiz:

- Cennet ana-babanın ayağı altındadır, buyurmuştur...

Yâni, sana dinini îmânını öğreten ananın-babanın rızâsındadır. Ana-babasını râzı eden kimse için, Cennette iki kapı açılır. Bir kimsenin ana-babası zâlim olsalar dahi onlara karşı gelmek onlara sert konuşmak câiz değildir. Çeşitli vesilelerde, onların elleri öpülüp, duâları alınmalı, haklarını helâl ettirmelidir.

Bu vesilelerden biri de bayramlardır. Bayramlarda, ana-babaya çeşitli hediyeler alıp, bayramları tebrik edilerek, hakları helâl ettirilmeli duâlarını almalıdır. Arada kırgınlıklar varsa bu vesile ile giderilmelidir. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ, günahlar içinde bir günah vardır ki benim indimde çok ağır ve büyüktür. O da, ana-baba evlâdını çağırdığı zaman emrini dinlememesidir.

Ana-baba, kızıp birşey söylediği zaman onlara karşılık vermemelidir. Emrettikleri şeyleri bir an önce yapıp onların duâsını almalıdır. Onların üzülüp bedduâ etmelerinden korkmalıdır. Yanlış bir iş yapıp onları üzünce hemen ellerine sarılıp özür dilemelidir. İnsanın saâdeti ve felâketi onların kalblerinden gelen ve ağızlarından çıkacak olan sözdedir. Atılan ok tekrar geri gelmez. Onlar hayatta iken kıymetini bilip, hayır duâlarını almak lâzımdır. Vefâtlarından sonraki pişmanlık fayda vermez. Onlar hayatta iken ne yapıp yapıp onları memnun etmelidir.

Îmânlı olup, Cehennemden en son çıkacaklar Allah yolunda olan ana-babasının islâmiyete uygun olan emirlerine âsî olanlardır. Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ, ana-babasını râzı eden beni râzı etmiş olur. Ana babasını râzı edip bana âsî olan kimseyi dahi iyilerden sayarım. Ana-babasına âsî olan, bana mûtî olsa bile, onu fenâlar tarafına ilhâk ederim.

Hasen-i Basrî hazretleri, Kâ'beyi ziyâret ve tavâf ederken bir zât gördü ki, arkasında bir zembil vardı. Bununla tavâf ediyordu. O zâta dönüp dedi ki:

Arkandaki yükü koyup öylece tavâf etsen daha iyi olmaz mı?

O zât şöyle cevap verdi:

- Bu arkamdaki yük değil, babamdır. Bunu Şam'dan yedi kere buraya getirip tavâf ettirdim. Çünkü bana dinimi, îmânımı bu öğretti. Beni islâm ahlâkı ile yetiştirdi.

Hasen-i Basrî hazetleri bu kimsenin yaptığını çok beğendi. Sonra o zâta buyurdu ki:

- Babanı kıyâmet gününe kadar böylece arkanda getirip tavâf ettirsen, fakat bir defa kalbini kırsan yaptığın hizmet boşa gider. Yine bir defa gönlünü yapsan, bu kadar hizmete mukabil olur.

Eshâb-ı kirâmdan biri gelip Peygamber efendimize sordu:

- Yâ Resûlallah! Anam-babam çok şefkatsizdir, onlara nasıl itâ'at edeyim?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Annen seni dokuz ay karnında gezdirdi. İki sene emzirdi. Seni büyütünceye kadar koynunda besledi, kucağında gezdirdi. Baban da seni büyütünceye kadar birçok zahmetlere katlanarak, seni besledi... İdâre ve mâişetini te'min eyledi. Sana

dinini îmânını öğrettiler. Seni islâm terbiyesi ile büyüttüler. Şimdi nasıl olur da şefkatsiz olurlar? Bundan daha büyük ve kıymetli şefkat olur mu?

Ana-babanın ve hocanın günaha sokacak emirlerine itâ'at lâzım değildir. Meselâ, hırsızlık için, birini öldürmek için verilen emirleri yerine getirilmez. Ana-babanın ancak mubâh olan emirlerine uymak farzdır.

Ana-babanın, itâ'at lâzım olmıyan emirlerini de bir özür, bahâne bularak yapmamalı, sert muâmele yapmayıp, tatlı yumuşak söylemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 MART 1994 · KAYIT 10071

Bayram Günleri

Şevval ayının birinci günü fıtır yâni Ramazan bayramının birinci günüdür. Iyd, bayram demektir. Her yıl, müslümanların sevinci, sürûru avdet ettiği, tekrar geldiği için, bu sevinçli günlere Iyd denildi.

Bayram günü, karşılaştığı mü'minlere güler yüzle selâm vermek, fakirlere çok sadaka vermek, İslâmiyete doğru olarak hizmet edenlere yardım etmek, dargınları barıştırmak, akrabâyı, din kardeşlerini ziyâret etmek, onlara hediye götürmek sünnettir.

Ramazan-ı şerîf ayının son günü ile bayramın birinci günü arası bayram gecesidir. Bu geceyi ihyâ edenlerin büyük saâdete kavuşacağı bildirilmiştir. Hadîs-i şerîfte rahmet kapılarının dört gece açıldığı, bu gecelerde yapılan duâ ve tevbelerin reddedilmediği bildirilmiştir. Bu gecelerden birisi de Ramazan bayramı gecesidir.

Bayram günü, akrabayı, dostları ziyaret etmeli, bayramlarını tebrik etmelidir. Çocuklar sevindirilmelidir. Bilhassa, yetim, kimsesiz çocuklar, aranıp bulunmalı, bayram sevincinden mahrum bırakılmamalıdır.

Bir bayram günü Peygamber efendimiz evinden çıkmış, mescide gidiyordu. Yolda bayram sevinci içinde oynayan çocuklara rastladı.

Hepsi bayramlık yeni elbiseler giymiş, sevinç içinde sağa sola koşuyorlardı. İçlerinde zayıf ve çelimsiz bir çocuk vardı. Eski ve yırtık elbiseleri içinde melûl ve mahzûn bir kenara çekilmiş, neş'e ve sevinç içinde oynayan çocuklara bakıyordu.

Peygamber efendimiz bu çocuğa buyurdu ki:

- Yavrum, niye arkadaşlarınla gülüp oynamıyorsun da bir kenara çekilmiş böyle duruyorsun?

Çocuk, Peygamber efendimizi tanıyamamıştı. Dedi ki:

- Ben hem öksüzüm, hem de yetimim. Babam, şehîd oldu. Annem başka biriyle evlendi.

Peygamber efendimiz çocuğun şefkatle elinden tuttu. Sevgiyle saçlarını okşadı.

- Yavrum, Peygamber efendimiz baban, ^Aişe'nin annen, torunları Hasan ile Hüseyin'in de kadeşin olmasını ister misin?

Yetim yavru, karşısındaki şefkat dolu, nûr yüzlü insanın Peygamber efendimiz olduğunu anlayınca sevinçle dedi ki:

- Yâ Resûlallah, nasıl istemem?

Efendimiz çocuğun elinden tutarak evine götürdü. Yedirip, içirip, yeni elbiseler giydirdi. Çocuklar onu tanıyıp etrafına toplandılar. Durumundaki değişikliği görüp sordular:

- Nedir sendeki bu hâl?

Yetim çocuk başından geçenleri anlattı. Diğer çocuklar, bu yetim yavrunun hazret-i Peygamber tarafından evlâtlığa alındığını duyunca: "Keşke bizim babalarımız da, o savaşta şehîd düşselerdi de bizi de Peygamber efendimiz evlâtlığa alsaydı." dediler.

Bayram Namazı Bayram namazı iki rek'attir. Cemâ'atle kılınır, yalnız kılınmaz. Birinci rek'atte Sübhânekeden sonra eller üç defa kulaklara kaldırılıp her defasında tekbir getirilir ve iki yana uzatılır. Üçüncüsünde, göbek altına bağlanır. Sonra Fâtiha ve zamm-ı sûre okunup rükü' ve secdeler yapılır. Ayağa kalkılarak, ikinci rek'atte Fâtiha ve zamm-ı sûre okunduktan sonra, iki el yine üç kere kulaklara götürülür ve her defasında tekbîr getirilir. Üçüncüde de, eller yana salınır. Dördüncü tekbîrde, eller kaldırılmayıp, rükü'a eğilinir. Secdeler yapılır ve oturulup Ettehiyyâtü ve salevât duâlarından sonra selam verilir.

Ramazan bayramında, erken kalkmak, namazdan önce tatlı, hurma veya şeker yemek, gusul abdesti almak, misvak kullanmak, yeni ve temiz elbise giymek, fıtrayı namazdan önce vermek, câmiye giderken yolda, yavaş yavaş tekbîr okumak, güzel koku sürünmek, sevindiğini belli etmek müstehapdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 MART 1994 · KAYIT 10072

Câmiye Gitmenin Edepleri

Allahü teâlânın en sevdiği yerler mescidlerdir. Mescidlerin en kıymetlisi (Mescid-i Harâm)dır. Sonra, Medîne'deki (Mescid-i Nebî), sonra Kudüs'teki (Mescid-i Aksâ), sonra (Kuba Mescidi)dir.

Câmilere, mescidlere giderken her adıma sevâp verilir. Mescide giderken abes işlerden kaçınarak, vakâr ile gitmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Mescide giderken vakâr ile yürüyünüz, acele etmeyiniz. Yetişemediğiniz rek'atleri tamamlayınız.)

Mescide giderken gülmemeli, boş lâf konuşmamalıdır. Yürürken duâ edilmeli, Allahü teâlânın rahmetine ve nûruna kavuşmağı istemelidir.

Mescide giderken, temiz ve yeni elbise giymeli, nereye girdiğinin şuurunda olarak, edep ve hürmetle girmelidir.

Peygamber efendimiz, (Cennet bahçelerine uğradığınız zaman bol bol yiyip, içiniz.) buyurduğunda, Eshâb-ı kirâm, "Cennet bahçesi neresidir?" diye sordular. Peygamber efendimiz (Mescidlerdir.) buyurdu. Yiyip içmek nasıl olur, diye sorduklarında, (Sübhânallahi velhamdü lillâhi ve lâ ilâhe illallahü vallahü ekber, demektir.) buyurdu.

Mescide girerken Allahü teâlâya hamd, Resûlüne salât okumalı, Rabbinin fadlından ümitli olmalıdır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Mescide girdiğinizde; yâ Rabbî, bana rahmet kapılarını aç, çıktığınızda; yâ Rabbî, elbette ben senin fadlından istiyorum, deyiniz?)

Mescidde dünya kelâmı konuşmamalıdır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Âhır zamanda ümmetimden ba'zı kimseler mescidlerde halka olup oturacaklar, dünya kelâmı, dünya sevgisi konuşacaklardır. Onlarla mescidlerde oturmayınız. Allahü teâlânın onlarla işi yoktur.)

Câmiye sağ ayakla girilir. Câmiden çıkarken de sol ayak ile çıkılır.

Mübârek, şerefli ve temiz işleri yaparken sağdan başlamak müstehaptır. Bunların tersini yapmak da tenzîhen mekrûhtur.

Câmide, mescidlerde yüksek sesle bağırmak, birisi ile münâkaşa etmek başkasının kalbini kırmak câiz değildir. Günah olan bir şeyin mescidlerde yapılması, günahını daha çok artırır.

Mescidlerin her cum'a günü buhur yakılarak güzel kokması sağlanmalı, her tarafı temiz tutulmalıdır. Kirli elbise ile mescide gitmemelidir.

Câmide birşey yemek, uyumak mekruhtur. Misâfir olanlara câizdir.

Câmiye, soğan, sarmısak gibi fenâ kokulu şeyleri yiyip gelmek câiz değildir. Yaptığı iş sebebiyle üzerindeki elbisesi kokan, balıkçı, ciğerci gibi kimselerin de bu elbise ile câmiye gelmesi uygun olmaz. İlâç sebebiyle kokulu birşey yiyen de cemâ'ate böyle gelmemelidir. Çünkü, pis koku, insanlara ve meleklere eziyet verir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Sarmısak, soğan, pırasa ve turp yiyen, kokusu gitmeden mescidimize yaklaşmasın! Çünkü insanın rahatsız olduğu şeylerden melekler de rahatsız olur.)

Mahalle mascidinde, cemâ'at az olsa dahî, namazı burada kılmak, cemâ'ati çok olan büyük câmide kılmaktan efdaldir. Mahalle câmiinde cemâ'ati kaçıranın başka câmiye gitmesi efdaldir.

Câmiden ba'zan geçmek câiz ise de yol hâline getirmek mekrûhtur. Her gün birkaç defa geçmesi îcap eden kimse, ilk geçişte, (Tehiyyetülmescid) namazı kılar. O günkü başka geçişleri için kılmaz.

Mescidin imâmı, namazın şartlarına önem vermiyen, açıktan günah işliyen bir kimse ise, bunun arkasında namaz kılmamalıdır. Başka mescidde ve evde kılmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 MART 1994 · KAYIT 10073

Şevval Ayında Oruç Tutmak

Ramazan-ı şerif orucunu tutup, Şevval ayında da altı gün oruç tutanlar senenin tamamını oruç tutmuş gibi olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Ramazan orucunu tutup, Şevval ayında da altı gün oruç tutan, bir yıl oruç tutmuş gibi olur.)

Kur'ân-ı kerîmde, (Bir sevâb işleyene en az on sevâb verilir.) buyurulmaktadır. Bunun için Ramazan-ı şerifteki otuz gün tutulan oruca karşılık üçyüz, Şevval ayındaki altı gün oruca da, altmış gün sevâb yazılacağından üçyüzaltmış gün oruç tutulmuş gibi olur. Böylece bütün sene oruçlu geçmiş sayılır.

[Hicrî sene 354 gündür.] Ramazan-ı şerîften sonra, Şevval ayında tutulan oruçlar sayesinde insan günah kirlerinden temizlenir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Ramazan orucunu tutup, ardından Şevval ayında altı gün oruç tutan, anasından doğduğu günkü gibi günahsız olur.)

Ramazan-ı şerîften sonra, Şevval ayında tutulan bu oruçları hemen tutmak iyidir.

İslâm âlimlerinden ba'zıları, Şevval ayında tutulan bu altı orucu, hemen geciktirmeden ve peşpeşe tutmanın iyi olduğunu bildirmişlerdir. Ramazan orucunun eksiklikleri tamamlanır.

Şevval ayında oruç tutmak isteyenin, pazartesi ve perşembe günlerinde tutması da münâsip olur. Çünkü pazartesi ve perşembe günleri oruç tutmak sünnettir. Oruç kazâsı olanların da bu günlerde tutmaları iyi olur.

Aliyyü'l-Havâs hazretleri buyurdu ki:

"Şevval ayında tutulan bu altı günlük oruca da, Ramazan-ı şerîfteki saygıyı göstermelidir. Çünkü, Şevval ayında tutulan oruçlar, Ramazan ayındaki oruçların eksiklerini tamir durumundadır." Şevval ayında olsun, diğer mübârek gün ve aylarda olsun tutulan oruçlar hep nâfiledir. Yâni farz oruç gibi değildir. Sevâbı ne kadar çok olursa olsun, nâfile oruçların hiçbiri, farz ile kıyaslanamaz. Farz borcu olanın nâfilelerine sevab verilmeyeceği bildirilmiştir. Ramazan orucunun eksikliklerini tamamlar.

Bunun için üzerinde oruç kazâsı olanlar, Şevval ayında ve diğer mübârek günlerde tuttukları oruçlara niyyet ederken, kazâya kalan oruca niyyet etmelidir. Böylece hem kazâsı ödenmiş, hem de o mübârek günlerde oruç tutup, va'dedilen sevâba kavuşmuş olur.

Şunu unutmamalıdır ki, farz olan bir ibâdet, bir özürden dolayı vaktinde yapılamamış ise, bunu sonra, ilk fırsatta kazâ etmelidir.

Farz ibâdetler için, âhırette "Niçin yapmadın?" diye sorulacaktır. Fakat nâfileler için suâl yoktur. Yâni niçin kılmadın, tutmadın diye hesaba çekilmeyecektir. Bunun için üzerinde oruç borcu olanlar, ilk fırsatta bunları ödemek için

çalışmalıdır. Şevval ayında tutulacak olan oruçlarda, oruç borcu olanlar, kazâya kalan bu oruçlarına niyyet etmeli ve bir an önce borçtan kurtulmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 MART 1994 · KAYIT 10074

Da'vete Gitmek

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki: Müslümanların haklarını gözetmek lâzımdır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Müslümanın müslüman üzerinde beş hakkı vardır. Selâmına cevap vermek, hastasını yoklamak, cenâzesinde bulunmak, da'vetine gitmek ve aksırıp elhamdülillah diyene, yerhamükellâh diyerek cevap vermek.)

Da'vete çağırıldığı hâlde gelmiyenlerin bir mazereti olduğunu düşünmelidir. Çünkü müslümana sû'izan edilmez yâni onun hakkında kötü düşünülmez.

İyilerin, sâlih kimselerin da'vetine muhakkak gitmelidir. Arkadaşlarla yemek yemek bir çok sadakadan daha üstündür.

Bir mazeret olmadan da'vete gitmemek doğru değildir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Çağırıldığı da'vete gitmiyen, Allahü teâlâya ve Resûlüne âsî olmuş olur.)

Ba'zıları da'vete gitmenin vâcip olduğunu söylemişlerdir. Ba'zı âlimler de sünnet olduğunu bildirmişlerdir. Haram veya mekrûh işlenilen da'vete gidilmez. Çünkü mekrûh işlememek için sünnet terkedilir. Gidilmesinde hiçbir mahzûr yoksa, da'vete icâbet etmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Cömerdin yemeği şifâ, cimrinin yemeği hastalıktır.)

Da'vete Allah rızâsı, için mü'min kardeşini sevindirmek için gitmeğe niyyet etmelidir. Mü'minin kalbini kırmak ne kadar büyük günah ise, mü'mini sevindirmek de o kadar çok sevabtır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir mü'mini sevindiren Allahü teâlâyı sevindirir.)

Allahü teâlâyı sevindirmek, O'nun rızâsını kazanmak için, da'vete gitmeli veya iyi kimseleri da'vet etmelidir. Mü'mine ikrâm, çok sevabtır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Mü'min kardeşine ikrâm eden, Allahü teâlâya ikrâm etmiş olur.)

Misâfirlerden artan yemekte suâl ve hesap yoktur. Bu niyyetle sofraya fazla yemek getirmekte mahzûr yoktur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Din kardeşlerinden, misâfirlerden artan yemeği yiyene hesap yoktur.)

Bunun için misâfir da'vet etmeyi ganîmet bilmelidir. Samîmî kimselerin aynı kaptan yemeleri çok iyi olur. Çünkü insanların aynı kaptan yemelerini Allahü teâlâ sever. Birlikte aynı kaptan yemek sevabtır. Dostluğu ve yakınlığı artırır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, üzerine çok el uzanan yemeği sever.)

Eshâb-ı kirâmdan bazıları yemek yedikleri hâlde doymadıklarını söyleyince, Peygamber efendimiz, (Herhâlde ayrı ayrı yiyorsunuz.) buyurdu. Evet diye cevap verdiler. Bunun üzerine buyurdu ki:

(Yemeği beraber yiyiniz. Besmele çekiniz! O zaman yemeğiniz bereketli olur.)

Beraber yemek, âdete ait bir sünnettir. Ayrı yemek de câizdir, günah değildir.

Yine bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Yemeği etrafından yiyin. Ortasından yemeyin. Çünkü bereket ortasına iner.)

Da'vete giderken, fakir zengin ayrımı yapmamalıdır. Karın doyurmak niyyetiyle gitmemeli, da'vet edeni sevindirmek ve ev sahibini ziyâret niyyetiyle gitmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 MART 1994 · KAYIT 10075

Sâlih Müslüman Olmak

Evliyânın büyüklerinden Şakik bin İbrâhim hazretlerine sordular:

- Bir kimsenin sâlih olup olmadığı nasıl anlaşılır?

Şakik hazretleri bu suâle şöyle cevap verdi:

- Bu üç şeyle anlaşılır:

1- Kalbinde olanı sâlihlere anlattığında, eğer onlar hoşlanırlar, anlattıklarından memnun olurlarsa iyi insan demektir. Yok, bu anlatılanlardan hoşlanmazlar, üzülürlerse sâlih insan değildir.

2- İnsan, Allahü teâlânın emirlerini yaptığında değil de, dünya rahatlığını, mevkisini düşündüğü vakit hoşlanır, bunu çok arzû ederse, bu kimse sâlih değildir.

3- Ölümü düşündüğünde, nefsi ölmekten kaçmıyor ve ölmek istiyorsa bu insan sâlih kimsedir.

Bir kimsede, bu üç özellik bir araya gelmişse, bu kimsenin Allahü teâlâya yalvarıp, bu hâli kendisinden almaması, kendisine gurur gelmemesi için yalvarması lâzımdır.

Sâlih müslüman, yaptığını sırf Allah rızâsı için yapar. Böyle kimse, kendi nefsinin isteklerini değil, Allahü teâlânın isteklerini, emirlerini yapar. Böylece zararlı, kötü işlerden kendini kurtarmış olur. Çünkü Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde meâlen, (Şüphesiz ki nefs, bütün gücü ile kötülüğe meyyaldir, kötülüğü yaptırır.) buyurulmuştur.

Sâlih kimse, amellerinin karşılığını sadece Allahtan bekler. Başkalarının övmeleri, kötülemeleri ona hiç te'sîr etmez.

Büyüklerden birisi buyurdu ki:

- Kişi ibâdet yaparken, koyun çobanından ibret almalı, onun gibi olmalıdır.

- Koyun çobanından nasıl ibret alınır? diye sorduklarında şöyle cevap verdi:

- Koyun çobanı, sürüsünün yanında namaz kılar. Fakat kıldığı bu namaz sebebiyle koyunların kendisini methetmelerini beklemez. Her zaman nasıl kılıyorsa öyle kılar. Koyunlar görüyor diye namazı farklı kılmaz. İşte kendini bilen, sâlih müslüman böyle olur. Başkalarının, kendi hakkında söyliyecekleri şeylere aldırmaz. İnsanların varlığı ile yokluğu bir olur.

Sâlih kimseler ibâdet ederken şu dört şeye dikkat ederler:

1- Yapacağı ibâdet hakkında yeterli bilgi sahibidir.

2- İbâdete başlarken önce niyyetini düzeltir.

3- İbâdetine sabırla devam eder.

4- Yaptığını, ihlâs ile yapar, ihlâsı elden bırakmaz.

Avf bin Abdullah hazretleri anlatır:

Hayır sahibi sâlih insanlar, birbirlerine yazdıkları nasîhat mektuplarında şu üç şeyi yazarlardı:

1- Her kim âhıret için çalışırsa, dünya işleri de kendiliğinden olur, Allah ona kâfîdir.

2- Kim Allah ile arasını düzeltirse yâni Allahü teâlânın emirlerini yapar, yasaklarından kaçınırsa, Allah da insanlarla onun arasını düzeltir. Herkes ona iyi muâmele eder. Geçimleri iyi olur.

3- Kim kalbini, niyyetini düzeltirse Allah da onun diğer işlerini düzeltir. Yâni kalbini düzeltir. Yaptıklarını Allah rızâsı için yaparsa, Allahü teâlâ da, dinin emirlerine uymayı ona kolay eyler.

Büyüklerden biri buyurdu ki:

- Allahü teâlâ bir kimseyi mahvetmek isterse onu üç şeyle cezâlandırır:

1- İlim verir, fakat ilmi ile amel etmeyi nasip etmez.

2- Sâlihlerle arkadaşlık eder, onların hâlleri ile hâllenmeyi nasip etmez. Onların kadrini, kıymetini bilemez.

3- İbâdet kapılarını açar fakat, ihlâs kapılarını kapar.

Bunların üçüne de sebep, o kişinin kalbinin bozuk olmasıdır. Kalbini düzelten kimseler, böyle cezâlara mübtelâ olmazlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 MART 1994 · KAYIT 10076

İlimsiz Amel

İnsanın, kendisine farz olan bir mes'eleyi öğrenmesi bütün dünya ni'metlerine sahip olmasından daha kıymetlidir. İlim öğrenmekten daha kıymetli birşey yoktur.

İşlerin hepsi, ilim ile doğru olur, ilimsiz birşey yapılamaz. Peygamber efendimize:

- İşlerin hangisi üstündür, diye üç kere suâl edildi.

Peygamber efendimiz her seferinde:

- İlimdir, buyurdu.

- Yâ Resûlallah bunun hikmeti nedir? diye suâl edildiğinde:

- Çünkü hiçbir şey ilimsiz doğru olmaz ve onsuz hiç kıymeti olmaz, buyurdu İnsan birçok sıkıntılara katlanarak, amel işlemektedir. Bunlar ilimsiz olarak yapılırsa, hepsi boşa gidebilir.

İlim ve ibâdetin aslı iki şey ile elde edilir:

Birincisi, kalbin dünya sevgisinden kurtulması, ikincisi de az yimek, mideyi tıkabasa doldurmamaktır.

İbâdetlerde ihlâs ancak bu iki şey ile elde edilir. Bir kimsenin kalbi dünya sevgisi ile, dünya ni'metlerine muhabbet ile doluysa, ondan ihlâslı amel meydana gelmez.

Midesi dolu olan kimsede de nefsin arzûları eksik olmaz. Bu arzûlar, kalbi te'sîr altına alır. Böyle bir kimsenin de cenâb-ı Hak nazarında kıymeti yoktur.

Mübâhların fazlasından ve haramlardan sakınmalı, nefsin hoşuna giden kötü işlerden uzak durmalıdır. Fesatlık, çekememezlik, kin, kendini beğenme, cimrilik gibi kötü huyları kalbden çıkarmak lâzımdır.

Bir kimsenin, itâ'atli iyi huylu kul olabilmesi için dört şart vardır:

1- Uzun emelli olmamak.

2- Cenâb-ı Hakkın va'dinden emîn olmak.

3- Cenâb-ı hakkın taksimine yâni verdiği rızıklara râzı olmak.

4- Mideyi haramlardan korumak.

Kim ki, bu dört şeyi yerine getirirse, nefsini itâ'at altına almış olur.

İnsan bedeni eğerlenmiş bir at gibidir. Eğer, atın eğeri ve gemi gereği gibi yapılmışsa, harp yerinde çok işe yarar. Eğer at terbiye edilmemişse, eğeri düzgün değilse işe yarayacağı yerde huysuzluk eder. Hem kendi kanının dökülmesine, hem de sahibinin ölmesine, mahvolmasına sebep olur.

Nefsine hâkim olan her ni'mete kavuşur. Âyet-i kerîmede meâlen, (Nefsini hevâ ve şehvetlerden nehyeden kimsenin menzil ve karargâhı Cennettir.) buyurulmuştur.

A'raf sûresinde de meâlen, (... Bu kimsenin hâli, koğsan da, kendi hâlinde bıraksan da, dilini çıkartıp soluyan köpek gibidir...) buyurularak, nefsinin arzûları peşinde koşan kimse köpeğe benzetilmiştir.

Hadîs-i şerîfte de, (İnsanlar, yâ âlim veya talebedir. Bu ikisinden olmıyanda hayır yoktur.) buyuruldu.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, akıllı olan kimse, yâ âlim olur yâ talebe. İlmihâlini bilmiyen kimse mutlaka öğrenmelidir. İnsan bu şekilde, Peygamber efendimizin buyurduğu hayırlı kimselerden olur.

Nefsi terbiye etmek zor değildir. Uğraşıldığı takdîrde en azgın köpekler bile terbiye edilmektedir.

İlim sahibi olan, tevbe edip, nefsi ile mücâdele eden, Allahü teâlânın lütûf ve keremine mazhar olur. Böyle kimse, Allahü teâlânın beğendiği kimsedir. Onun gönlü Allahü teâlânın nazargâhıdır. Bu kimse sadece Allahü teâlânın rızâsını istediği için, ihsânlardan mahrûm kalmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 MART 1994 · KAYIT 10077

Hayâ ve Îmân

Cebrâil aleyhisselâm, aklı, hayâyı ve îmânı ^Adem aleyhisselâma getirip dedi ki:

- Yâ Âdem! Allahü teâlâ sana selâm ediyor. Getirdiğim şu üç hediyeden birini kabûl etmeni emir buyurdu.

Âdem aleyhisselâm:

- Getirdiğin bu üç hediyeden aklı kabûl ediyorum, deyip aklı aldı.

Bunun üzerine Cebrâil aleyhisselâm îmân ile hayâya:

- Siz gidebilirsiniz, dedi.

Îman:

- Allahü teâlâ bana emreyledi ki, akıl nerede ise, sen orada ol! Bunun için ben akıldan ayrılıp gidemem!

Hayâ da:

- Allahü teâlâ bana da aynı şekilde emreyledi. Ben de, akıldan ayrılıp gidemem, dedi.

Allahü teâlâ kime akıl verirse, hayâ ile îmân da onunla beraber bulunur. Aklı olmıyanın ne hayâsı ne de îmânı bulunur.

Birgün, Hasen-i Basrî hazretlerine birisi gelip sordu:

- Yâ İmâm! Din temizliği nedir? Din cevheri nedir? Din hazînesi nedir?

- Siz söyleyin, biz dinliyelim, diye cevap verince, dedi ki:

- Din temizliği abdest almaktır. Din cevheri, Allahü teâlâdan korkmak ve hayâ etmektir. Din kuvveti ise, namazdır. Çünkü, Allahü teâlâ, hayâ eden kulunu medhetmiştir. Din hazînesi ilimdir. Çünkü, her kimin abdesti olmazsa, dini temiz olmaz. Her kimin hayâsı olmazsa, onda dinin cevheri olmaz. Kimde Allahü teâlânın korkusu olmazsa onda dinin cevheri olmaz. Her kimin ilmi olmazsa dinin hazinesi olmaz.

Hasen-i Basrî hazretlerinin, bu sözler çok hoşuna gitti.

- Söylediğin sözler doğrudur, çok güzeldir, buyurdu.

Îmânı dört türlü temsîl ederler:

Îmân beş katlı bir kaleye benzer. Birinci katı altından, ikinci katı gümüşten, üçüncü katı demirden, dördüncü katı tunçtan ve beşinci katı ise bakırdandır.

Bakır denilen kat, edeptir. Bir kimsenin edebi olmazsa, şeytan buradan çok rahat içeri girer. Edepli olan kimsenin bu kalesine şeytan giremez. O kimse de îmânını muhâfaza eder.

Demirden olan kat, sünnettir. Sünnetleri yapan, bunları terk etmiyen kimseye şeytan zarar veremez. Bu engelden içeri giremez.

Tunç tabakası ise farzlardır.

Gümüş tabakası ihlâstır.

Altın tabakası, Allahü teâlâya yakınlıktır.

Bir kimsenin, edebi varsa, sünnete yol bulur. İhlâsı varsa, Allahü teâlâya varmağa yâni onun rızâsını kazanmaya yol bulmuş olur.

Bir kimse, edebli olmazsa, sünnete yol bulamaz. Sünneti yapmıyan kimse, farza yol bulamaz. Farzı yapmıyan da, ihlâsı bulamaz.

Bir kimse, her verdiğini Allahü teâlânın rızâsı için verir, sevdiğini Allah için sever ve düşmanlığını da, Allah için yaparsa, o kimsenin îmânı tamam olur. Ahlâkı güzel olanın da îmânı kâmil olur. Îmânın âlâmeti, dine inanmayanları sevmemektir.

Hayâsı olan kimse, güzel ahlâk sahibi olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Sizin îmânen mükemmel olanınız, ahlâken güzel olup, insanlara iyilik yapanlardır.)

Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, (Muhakkak sen yüksek bir ahlâk üzerindesin.) buyurmakta. Habîbinin ahlâkını medh buyurmaktadır. Bir kimsenin ahlâkı güzel olursa, Resûlullahın ahlâkı ile ahlâklanmış olur. O'nun yolunu tutmuş olur. Hakîki mü'min olur.

Edebe aykırı birşey hatıra geldiğinde, bunun haram olduğunu bilip yapmamak îmândandır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 MART 1994 · KAYIT 10078

Allah İçin Yapılmayan İbâdetler

İbâdetleri Allah rızâsı için yapmalıdır. İhlâsla, Allah rızâsı için yapılmıyan ibâdetlerin âhırette faydası olmaz. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Âhir zamanda bir takım insanlar meydana çıkar. Dünya menfaatleri için dinlerini terk ederler. Dilleri şekerden tatlıdır. Kalbleri canavar gibidir. Allahü teâlâ buyurdu ki: "Benim için değil de, dünya menfaatleri için ibâdet edenlere, öyle büyük belâlar, musîbetler göndereceğim ki, içlerinde bulunan akıllı ve hikmetli kişiler de şaşıracaklar.")

Biri gelerek Peygamber efendimize sordu:

- Yâ Resûlallah, ben amel işliyorum. Bunu gizliyorum. Fakat, ba'zıları gizlememe rağmen bunu öğreniyorlar. Acaba böyle amelde ecir, sevap var mıdır?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Sana bir gizlilik sevabı, bir de aleniyet sevabı vardır.

İbâdetlerde niyyet önemlidir. Gösteriş niyyetiyle değil de, Allah rızâsı için yapılır, fakat başkaları bunu fark ederse, onlara iyi örnek olur. Onların da o ibâdet yapmaları için teşvîk olur. Bunun için iki ecir, sevap almış olur.

Başka bir hadîs-i şerîfte de buyuruldu ki:

- Kim güzel birşey meydana çıkarırsa, onun sevabı kıyâmete kadar devam eder. Bu güzel işi işliyenlerin sevabına o kimse ortak olur. Kim de, kötü bir âdet ortaya

çıkartırsa, kıyâmete kadar o ameli işleyenlerin günahı ilk çıkarana da yazılır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

Melekler, insanların yaptığı bir ameli Allahü teâlâya arz ettiklerinde, Allahü teâlâ şöyle buyurur:

- Siz benim kulumun yaptığı amelin ancak görünüşüne bakarsınız. Onun içini, esas maksadını bilemezsiniz. Bu kimse, bu ameli benim rızâm için yapmadı. Onu Cehennemlik yazınız!

Melekler yine başka bir kulun amelini alıp götürürler. Amelin görünüşüne bakarak, ameli küçümserler. Allahü teâlâ bunlara bildirir ki:

- Siz yapılan amelin görünüşüne bakarsınız. Esas maksadı bilemezsiniz. Küçümsediğiniz bu amel, sırf benim rızâm için yapılmıştır. Onu Cennetlik yazınız!

Bunlardan anlaşılıyor ki, ihlâs ile yapılan az bir ibâdet, riyâ, gösteriş ile yapılan çok amelden faydalıdır. Allahü teâlâ ihlâs ile yapılan ibâdeti kat kat çoğaltır. Âyet-i kerîmede, (Bir iyilik olursa, onu kat kat artırır. Büyük ecir verir.) buyurulmuştur.

Riyâ, gösteriş için ibâdet yapan kimsenin hâli, para kesesine çakıl taşı doldurup çarşıya çıkanın hâline benzer. Onu görenler "Bu adamın kesesinde ne de çok para var." derler. Fakat, o kesenin onu görenlerin sarfettiği sözlerden başka, sahibine faydası yoktur. Çünkü, içindekiler ile birşeyler almak istese, kimse, ona birşey vermez. Onunla birşey alamaz. Riyâ için, gösteriş için amel yapanların hâli de buna benzer.

Bir kimse gelip Peygamber efendimize dedi ki:

- Yâ Resûlallah, ben sadaka veriyorum. Bununla Allahın rızâsını kazanmak istiyorum. Aynı zamanda, insanlar tarafından benim hakkımda "hayırlı insan" demelerinden de hoşlanıyorum.

Bunun üzerine şu âyet-i kerîme nâzil oldu:

(Kim ki, Rabbinin rızâsını, O'na kavuşmayı diliyorsa, sâlih karşılıksız bir amel işlesin ve Rabbine yaptığı ibâdete hiçbir kimseyi ve hiçbir şeyi ortak etmesin!)

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 MART 1994 · KAYIT 10079

Nevruzun Dinimizdeki Yeri

Nevruzun lügat manası "Yeni gün" demektir. İslâmiyyetten önce İran'da Mecusilik ve Zerdüşlük inançları yaygındı. İran'da ilk devlet kuran Piştami oğullarının dördüncüsü olan Cemşid'dir. Bunun bir diğer adı da Cem'dir. Cemşid, sekiz yüz sene saltanat sürmüştür. Beşyüz yıl İran'da önemli bir hastalık görülmemiştir.

Bu hâlden istifade eden Cemşid, kendisinin tanrı olduğunu ilân etmiş, halkı kendisine taptırmıştır. Cemşid, Mart ayının yirmi birinci günü tahta çıktığı için, bu günü kendine yılbaşı kabul etmiş ve kendi inancına göre "Dini Bayram" ilân etmiştir. Nevruzun bayram olarak kutlanması ilk defa böyle başlamışytır.

Asırlarca "Nevruz" bayram olarak İran'da kutlanmıştır. İran, Müslümanların eline geçtikten sonra da cahiliyye devrinden kalma bu âdetlerine devam ettiler. Ecdat yadigarı diye bu kutlama hâlen devam etmektedir. Gayr-i İslâmi bir gün olan Nevruzun kutlanmasının esas kaynağı budur. Nevruz'un şiilikle de bir ilgisi yoktur.

Nevruz kutlamaları, İran kültürünün te'siri altında kalan ba'zı ülkelere de geçmiştir. Azerbeycan'a nevruz kutlamaları İran kanalıyla girmiştir.

Nevruzun, İslâmiyetle uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. İranlıların cahiliye döneminden yâni müslüman olmadan önceki devirlerden kalma âdetidir. İslâmiyet, cahiliyye âdetlerinin hepsini kaldırmıştır. Peygamber efendimiz bu hususta şöyle buyurmaktadır:

(Ben size iki bayram getirdim. Biri Ramazan diğeri Kurban'dır. Mecûsilerin bayramını kutlamanız, size Allahü teâlâ tarafından yasak kılındı.)

İslâmiyette, güneş yılının ayları içinde yâni miladi yılda, mubârek gün yoktur. Kutlanan günlerin İslâmiyetle ilgisinin olup olmadığında bu önemli bir ölçüdür.

Müslümanların kutladığı bayramlar, mubârek günler ve geceler hep hicri aylara göredir. Bunun için de yerleri sabit değildir, her sene on gün önce gelir.

Bütün bunlardan açık bir şekilde anlaşılıyor ki, Mart ayının yirmibirinci günü olan Nevruz, Mayıs ayının altıncı günü olan Hıdırellez ve eylülün yirminci günü olan Mihrican günü, dinimizin bildirdiği mubârek günlerden değildir.

Bunun için müslümanlar, asırlardan beri bu günlere hiç bir değer vermemiş, bunları mubârek gün sayıp kutlamamıştır.

Ne hazret-i Ali devrinde ne de diğer dört halife zamanında ve ne bundan sonraki zamanlarda Nevruz kutlaması olmamıştır. Ba'zıları, hazret-i Ali'nin doğumu, halife oluşu ve hazret-i Hüseyin'in şehid edilmesinin Nevruz gününde olduğunu iddia ediyorsa da tarihi kaynaklar bu iddiayı yalanlamaktadır.

Nevruz'u mubarek gün kabul etmek dini bayram olarak kutlamak bid'attir.

Bid'at, sonradan yapılan şey demektir. Peygamber efendimizin ve dört halifesinin zamanlarında bulunmayıp da, onlardan sonra dinde meydana çıkarılan, ibâdet olarak yapılmaya başlanan şeylerdir.

Bid'at üç çeşittir:

1- Dinin küfür alâmeti olarak bildirdiği bir şeyi ibâdet olarak yapmaktır. Zaruret olmadan, dinin küfr saydığı bir bid'atı işliyen kimse dinden çıkar.

2- Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği inanışlara uymıyan inanışlar.

3- İbâdet olarak yapılan yenilikler, reformlar, amlede bid'at olup büyük günahtır. Değişiklikler, ibâdetlerde değil de âdetlerde olursa günah olmaz. Meselâ, kravat takmak, masada yemek, çatal, kaşık kullanmak vb. şeyler günah değildir. Çünkü, bunlar ibâdet değil, âdettir ve kullanılmaları mubahtır. Bunları yapmak, dinin emir ettiği şeyi terk etmeğe veya yasak ettiği şeyi yapmağa sebep olmazlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 MART 1994 · KAYIT 10080

İyi Arkadaşın Önemi

İyi bir arkadaş, iki cihan için yâni hem dünya hem de âhıret için büyük saâdettir. Maksada çabuk ulaşmayı sağlar.

İnsanlar birlikte yaşarlar, arkadaşsız olamazlar. Kişi iyi bir arkadaşa sahip olunca, çok hamdetmelidir.

İyi kimselerle görüşen âhırette pişmanlık çekmez. İnsanın başına gelen her felâket, kötü arkadaş sebebiyle gelir. Ondan çok uzak durmalıdır.

İyi arkadaş yaptığı iyiliği, akrabâlık sebebiyle veya menfaati sebebiyle yapmaz. Yaptığını sırf Allah rızâsı için yapar.

İyi arkadaş insanı, yüksek derecelere kavuşturur. Kötü arkadaş da insanı en aşağı yerlere düşürür.

Bunun için rastgele herkes ile arkadaş olmamalıdır. Herkese sır söylenmemelidir. Herkesin sözüne kanmamalıdır. İnsanların sözüne değil işlerine bakmalıdır. Kendisine faydası olmıyan kimseden çok sakınmalıdır. Kendisine faydası olmıyan, başkasına faydalı olamaz.

Kötü bir kimse ile görüşüp onu yola getirmek çok faydalı ise de bu tehlikelidir. Çünkü, başkasını kurtarmak için çalışırken kendisi de o kötülüğe bulaşabilir.

Evliyâ, islâm büyükleri birçok kötü ahlâklı kimseleri yola getirmişlerse de, bunu herkes yapamaz. Allah adamları, Allahü teâlânın yardımı ile bunları yola getirmekte ve kendilerine bir zarar gelmemektedir.

Başkalarına te'sîr edebilme özelliği olmıyan kimseler, kendilerini tam olarak düzeltmeden, başkalarını düzeltmeye kalkarlarsa, fayda yerine zarar meydana gelir.

Sâlih, zâhid kimselerle görüşmek, onları dost edinmek çok faydalıdır.

Allahü teâlâ Mûsâ aleyhisselâma buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ! Kullarımdan en çok sevdiğim kimseler zâhid olanlardır. Bana en çok yaklaşan, haram ettiğim şeylerden kaçan kimsedir. Bana en çok sevgili olan, bana ibâdet ederken benim korkumdan ağlıyan kimsedir.

Mûsâ aleyhisselâm sordu:

- Yâ Rabbî, sen iyi huylu sâlih kulların için ne hazırladın? Mükâfât için onlara ne vereceksin?

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Onlara Cenneti mubâh kıldık. Cennette istedikleri gibi dolaşacaklardır. Neyi arzû ederlerse verilecektir. Haramlardan sakınan verâ sahiplerini hesâba çekmekten hayâ ederim! İbâdetlerimde benim korkum sebebiyle ağlıyan kimselere, kimsenin sahip olmadığı üstün dereceler vereceğim.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allah korkusundan ağlıyan kimseye, Allahü teâlâ Cehennemi haram kılar. Ve onu Cennete sokar. Cennette onun için iki bostan vardır.)

(Kıyâmet gününde hesap için Allahü teâlânın huzûrunda duracağından korkarak, O'na muhâlefeti terkeden ve O'na itâ'ate yönelen kimse için iki Cennet vardır.)

İnsan tanıştığı, görüştüğü, beraber olduğu kimsenin iyi arkadaş mı, kötü arkadaş mı olduğunu şöyle anlar.

İyi arkadaş, her zaman, Allahü teâlâyı hatırlatır. Allahü teâlâyı gönül ile, dil ile fiiliyât ile hatırlamamızı sağlar. Bir kimse, beraber olunduğu zaman, Allahü teâlâyı hatırlatıyor, kalbi uyanık tutuyorsa, bil ki, gerçekten o iyi bir arkadaştır.

Fakat, beraber olunduğu zaman, Allah korkusunu ve Allahü teâlâyı unutturuyorsa o gerçekten kötü bir arkadaştır. Ondan uzak durmak, sakınmak şarttır. Böyle kimseden, aslandan kaçar gibi kaçmalıdır. Hattâ aslandan kaçmaktan daha çok kaçmalıdır. Çünkü, aslan sadece insanın canını alır. İnsan îmânlı ise Cennete gider. Fakat, kötü arkadaş ise, insanın hem canının hem de îmânının gitmesine ve böylece sonsuz felâkete düşmesine sebep olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 MART 1994 · KAYIT 10081

İbâdeti Muhâfaza Etmek

Halîfe Abdülmelik zamanında yaşayan birisi anlatıyor:

Mervan bin Abdülmelik ile bir savaşta bulunuyorduk. Yanımızda uzun müddet kim olduğunu bilmediğimiz bir zât vardı. Gecenin çok az bir kısmında uyuyor, diğer kısmını da ibâdetle geçiriyordu.

Sonradan bu zâtın Eshâb-ı kirâmdan bir zât olduğunu öğrendik. Bu zât şöyle anlattı:

Birgün Peygamber efendimize sorduk:

- Yâ Resûlallah, kurtuluş ne iledir? Hangi amel ve hareketimiz bizi felâha, kurtuluşa götürür?

- Allahü teâlâyı aldatmamaktır.

Eshâb-ı kirâm hayretle sordular:

- Yâ Resûlallah biz Allahü teâlâyı nasıl aldatabiliriz?

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Amellerinizi Allahü teâlânın emrettiği gibi yapar, fakat bu amellerle Allahü teâlâdan başkasının teveccühünü beklerseniz O'nu aldatmış olursunuz. Riyâdan sakınınız! Zîrâ o, Allaha şirk, ortak koşmaktır. Mürâî, kıyâmet günü bütün mahlûkâtın önünde dört isimle çağırılır: Ey kâfir! Ey günahkâr! Ey zâlim! Ey şaşkın!..

Kim amelinin karşılığını âhırette almak isterse yaptığını sırf Allah rızâsı için yapmalıdır. Kimseden bir karşılık beklememelidir. Karşılık beklediğinde, birçok zahmet çekerek yaptığı amel boşa gider. Bunun için yapılan ameli iyi muhâfaza etmelidir. Nitekim, "İbâdeti muhâfaza etmek, işlemekten daha güçtür." buyurulmuştur.

Ebû Bekir Vâsıtî hazretleri buyurdu ki:

- İbâdetleri riyâdan korumak daha güçtür. Çünkü, ibâdetler zora gelmiyen ve çabuk kırılan cama benzerler. Camın ufak bir zorlamada kırılması gibi, ibâdetler de riyâ karıştığında hemen kırılır, ibâdet olmaktan çıkar. Bundan anlaşılıyor ki, riyâ, ibâdeti kırmakta, onu ibâdet olmaktan çıkarmaktadır. Bunun için kişi riyâyı kalbinden çıkarmak için bütün gücüyle uğraşmalıdır. Buna muvaffak olamazsa, bu takdîrde ibâdeti yine terk etmemelidir. Bu illetten kurtarması için Allahü teâlâya duâ etmelidir. Tevbe etmelidir. Buna sabırla devam ederse Allahü teâlâ kendisine ihlâsla amel yapmak nasîbeder.

Riyâ karışıyor diye ibâdeti terk etmek, başka yönlerden de uygun değildir.

Bir kimse vaktiyle bir aş evi yapmıştı. Buradan yüzlerce fakir fukara karnını doyuruyordu. Yaptıran kimse, bunu Allah için mi, yoksa gösteriş için mi yaptım, diye endişeye kapıldı.

O gece bir rü'yâ gördü, rü'yâsında birisi kendisine dedi ki:

- Senin amelin Allah için değilse bile, yaptırdığın bu hayır müessesesinde karnını doyuranların ettiği duâ Allah içindir. Bunun faydasını görürsün.

İslâm âlimleri, farz ibâdetlerde riyânın olmıyacağını bildirdiler. Çünkü bunları herkes yapmak mecbûriyetindedir. Kişi yapması farz olan bir ibâdeti yaptığı zaman buna riyâ girmez, dediler. Farz ibâdetlerdeki riyâyı ikiye ayırdılar:

1- Farz ibâdet, sırf insanların olduğu zamanlarda yapılıyor, yalnız kalındığında yapılmıyorsa, bu tam bir münâfıklıktır. Bu kimse, Allahü teâlânın (Münâfıklar Cehennemin en aşağı tabakasındadır.) buyurduğu kimselerden olur.

2- Eğer yalnız olsun başkalarının yanında olsun, farz ibâdetler yapılıyor fakat, insanların yanında yapılınca daha dikkatli özenerek yapılıyorsa, yalnız iken yaptıklarını da gelişi güzel yapıyorsa böyle kimselerin sevabı noksan olur. Bu kimse borcunu ödemiş olur, fakat insanların yanında yaptığı fazlalığa sevap verilmez. Ayrıca böyle yaptığı için de hesaba çekilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 MART 1994 · KAYIT 10082

Herkes Hesap Verecektir

Günah işleyince tevbe etmek farzdır. Tevbe eden, hiç günah işlememiş gibidir. Allahü teâlâ, hadîs-i kudsîde buyuruyor ki:

(Ey insanoğlu, günahlarınıza tevbe ederek, kendi kendinize ikrâmda bulunun! Sâlih amel işleyerek cihâd edin! Henüz kıyâmet kopmadan kıyâmetin dehşetini düşünüp ona göre hazırlanın! İşittiğiniz hâlde, sağırlardan olmayın! Gönlünüze gelen sıkıntı, mal ve rızkınızdaki eksiklik, mâlâya'nî sözlerden ve zamanı iyi değerlendirmemekten ileri gelir. Başkalarının kusûrlarını gördüğü vakit, kendi kusûrunu hâtırlamıyan, şeytanı sevindirir, Rahmânı gücendirir. Gizli ve açık bütün yaptıklarınızdan sorulacaksınız. Oruç tutanlara sayısız ni'metler ihsân ederim. Tevbe edenleri azâbımdan emîn kılarım. Her ni'met bendendir. Bunun için yalnız bana şükredin! Her şeyi veren benim. Her şeyi benden isteyin! Rahmetimden ümit kesen helâk olur.)

(Ey kullarım, bedenleriniz zayıf, yol uzak, yük ağır, Sırat incedir. Geminizi yenileyin! Azığınızı bol alın! Yükünüzü azaltın! Hâlis para alın, gittiğiniz yerdeki sarraf kalb para almaz.)

(Fakirler benim ıyâlimdir, zenginler onlara yardım elini uzatırsa, servetlerini çoğaltır, Cennetime koyarım. Cimrilik eder, fakirlere yardım etmezlerse, servetlerini mahveder, kendilerini de Cennetime koymam.)

(Ni'metleri geçici ve hayatı sona erecek olan fâni dünyayı nasıl seversiniz? Akılsızlar dünyalık ile sevinir. Dünyaya hâris olanlar, ma'rifetten yoksun olur. Benim dostlarım dünya için tasa çekmez. Dünya için üzülen kimsenin gönlünden münâcât zevkini kaldırırım. Benim velîlerim dünya için aslâ üzülmezler.)

Gönlü üzüntülü olanı, Belâya sabredeni severim.)

(Âhıret ehli, güler yüzlü, hayâ sâhibi, kötülüğü az, iyiliği çok olan, ölçülü konuşan, kendi muhâsebesini yapan, kalbi uyanık, muhabbetle beni anıp gözleri yaşaran, her ni'metin evvelinde besmele ile başlıyan, sonunda hamd ve şükür ile bitirenlerdir.)

(Dünya ehli, malı çok olup dünyaya sarılan, öfkesini yenemiyen, aza râzı olmıyan, kötülük ettiği kimseden özür dilemiyen, mazeret kabûl etmiyen, ibâdette tembellik eden, günah işlemeye hevesli olan, eceli yaklaştığı hâlde uzun emeller peşinde olan, hesâba çekilmeden önce, kendini hesâba çekmiyen, ni'metlere şükretmiyen, belâlara sabretmiyen, herkesi küçük gören, büyüğüne saygı, küçüğüne şefkat göstermiyen, nefsine uyanların indinde akıllı, fakat gerçek akıllılar yanında câhil olan kimselerdir.)

(Ey Dâvüd, benim kapımı kim çaldı da ona açmadım? Benden kim birşey istedi de ona vermedim? Bana kim duâ etti de kabûl etmedim? Beni kim andı da ben onu anmadım? Ey Dâvüd, günahkârlara müjde ver, sâlihleri de korkut!)

Dâvüd aleyhisselâm bunu nasıl yapacağını suâl edince Allahü teâlâ buyurdu ki:

(Günahkârları tevbe ile, benden ümit kesmemekle müjdele! Benden ümit kesmeyip tevbe ederlerse günahlarını affederim. Sâlihleri de ibâdetlerine korkut ki ibâdetlerine aldanmamasınlar!)

Dâvüd aleyhisselâm, oğluna buyurdu ki:

(Oğlum sana üç öğüt vereyim!

1- Elde edemediğin şeye üzülme, (Kısmet böyle imiş.) diyerek Allaha tevekkül et!

2- Eline geçene râzı ol! (Kısmetim bu imiş.) diyerek Allahü teâlânın taksimine razı ol!

3- Elinden çıkana ve kaybettiğine sabret! (Mukadderat böyle imiş.) de!)

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 MART 1994 · KAYIT 10083

"Yâ Rabbî Sen de Râzı Ol!"

Daha küçük yaşta olan, Bâyezid-i Bistâmi hazretleri ile annesi soğuk bir kış gecesinde, yatsı namazlarını kılıp yatmışlardı.

Gece yarısına doğru annesi uyandı. Çok susamıştı. Oğluna seslenerek:

- Oğlum, bir bardak su verir misin? dedi.

Hemen yatağından fırlayan, küçük Bâyezid su testisini arayıp buldu. Fakat içinde su yoktu.

Annesine:

- Anneciğim, testide su yok ben hemen doldurup geleyim, dedi.

Koşarak dışarı çıktı. Her yer buz ile kaplıydı. Zorlukla testiyi doldurup geri döndü.

Fakat, geri dönene kadar annesi tekrar uyumuştu. Annesini uyandırmaya kıyamadı. Elinde su dolu bardak ile, uyandığında vermek üzere annesinin baş ucunda beklemeye başladı.

Hava çok soğuk olduğu için, bir müddet sonra soğuktan titremeye başladı. Buna rağmen, bardağı bırakıp yatmadı. Annesinin uyandığında, "Daha suyu getirmedin mi?" diyerek üzüleceğinden korkuyordu. Anesini üzmemek için, her türlü sıkıntıya katlanmaya râzı idi.

Elinde su bardağı saatlerce ayakta annesinin uyanmasını bekledi. Nihayet, annesi:

- Su, su, diye mırıldanmaya başladı.

Hemen annesine:

- Buyur anneciğim, suyun hazır, dedi.

Annesi daha ilk sözünde suyun hazır olmasını anlıyamadı. Oğluna sordu:

- Oğlum ne çabuk getirdin. Su kelimesi daha ağzımdan yeni çıktı.

- Anneciğim, daha önce uyandığında, su istemiştin. O zaman su olmadığı için, testiyi doldurmaya gittim. Geldiğimde senin daldığını gördüm. Tekrar

uyandığında suyun hazır olması için o zamandan beri senin baş ucunda beklerim.

Oğlunun bu kadar, sadakatli olduğuna çok sevinen annesi sevinçten ağladı. Allahü teâlâ kendisine böyle bir oğul ihsân ettiği için şükretti. Sonra:

- Yâ Rabbî ben oğlumdan râzıyım, sen de râzı ol, diye can-ı gönülden duâ etti.

Belki de annesinin bu duâsı sebebiyle, Bâyezid-i Bistâmî hazretleri, evliyâlıkta yüksek derecelere kavuştu. Allahü teâlânın sevgili kulu oldu.

Bu kadar derecelere ve makamlara nasıl kavuştunuz, diye sorulduğunda:

- Bu kadar zahmet ve meşakkatlere katlanarak aradığımı annemin rızâsını almakta buldum. Çok basit gibi gelen anne rızâsını almanın, bütün işlerin evvelinde lâzım olduğunu anladım.

Bâyezid-i Bistâmi hazretleri, dinin emirlerine uymakta çok titiz idi. Hiçbir şey O'nu vera ve takvâdan alıkoyamazdı.

Evliyânın alâmetleri sorulduğunda buyurdu ki:

- Siz havada uçan birini gördüğünüz vakit, onun faziletli, kerâmet sahibi, Allahü teâlânın sevgili kulu olduğuna hemen hükmetmeyin. Böyle birini gördüğünüzde evliyâ olduğuna hemen hükmederseniz yanılabilirsiniz.

Bu kimsenin, islâmiyete uymaktaki hassasiyetine, Peygamber efendimizin ahlâkı ile ahlâklanmasına ve sünnet-i seniyyeye uymasına, hakiki islâm âlimlerine olan muhabbet ve bağlılığına bakın.

Bunlar tam ise, o kimse gerçekten kerâmet sahibidir. Bunlarda ufak bir gevşeklik olursa, bu hâllere kerâmet denilemez. Bunlarda gevşeklik gösteren, Allahın sevgili kulu olamaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 MART 1994 · KAYIT 10084

Bir Günahkârın Evliyâ Olması

Evliyânın büyüklerinden olan, Habîb-i Acemî hazretleri önceleri çok zengin idi, tefecilik ile uğraşırdı.

Birgün evinde et pişirirken birisi gelip, "Allah rızâsı için bir sadaka." dedi. Gelen kimse gerçekten ihtiyaç sahibi birisi idi. Kapı yüzüne kapatılınca üzgün bir şekilde,

oradan ayrıldı.

Habîb-i Acemî, bir müddet sonra, ocaktaki çömleği indirince, içindeki etin tamamen kan ve irin hâline geldiğini gördü.

O güne kadar yaptıklarından pişmanlık duyup, tevbe etti.

Hasan-ı Basrî hazretlerine talebe olmak üzere yola çıktı. Yolda giderken sokakta oynayan çocuklar, kendisini görünce:

- Çekilin! Çekilin, tefeci Habîb geliyor ayaklarından kalkan toz üzerimize gelir, biz de onun gibi bedbaht oluruz, diyerek kaçmaya başladılar.

Hasan-ı Basrî hazretlerinin evine gidip, huzûrunda tevbe-i nasûh etti. Elini öpüp talebesi oldu. Hocasının huzûrunda şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî! Ben çok günahkârım. Fakat senin mağfiretin sonsuzdur. Dilediğini yaparsın! Benim derdime ancak sen dermân olursun! Ben ancak sana sığınırım! Yâ Rabbî, boynumu büküp sana teslim oldum! Beni affet!

Sonra evine gitmek için yola çıktı. Yine o çocukların yanından geçiyordu. Bu sefer aynı çocuklar:

- Çekilin! Çekilin, üzerimizdeki tozlar tevbekâr Habîb'e bulaşmasın! Bulaşırsa Allahü teâlânın sevgili kulunu üzmüş oluruz, diyorlardı.

"Söyleyene değil söyletene bak" düsturunca çocukların bu söz ve hâlleri onu çok duygulandırdı ve:

- Yâ Rabbî tevbemi kabûl edip, beni iyilerden eylediğin için sana sonsuz şükürler olsun, dedi.

Daha sonra, her tarafa tellâllar gönderip:

- Her kimin Habîb'e borcu varsa bunları helâl etti. Aldığı fâizleri de geri verecektir. Alacağı olanlar da gelsin paralarını alsınlar, diye bağırttı.

Servetinin hepsini fakirlere dağıttı. Sonra da Fırat nehrinin kenarına bir kulübe yapıp, burada ibâdetle meşgûl oldu. Hac zamanı bir âile gelip kendisine dedi ki:

- Biz hacca gidiyoruz. Size bir miktar para bırakıyoruz. Uygun bir ev bulursanız bize satın alırsınız.

Sonra hacca gitmek üzere yola çıktılar. Bu sırada Basra'da çok kıtlık vardı. Habîb-i Acemî hazretleri, ev için bırakılan paranın hepsi ile gıda maddesi alıp, ihtiyaç sahiplerine dağıttı.

Bir müddet sonra, hacca giden âile dönüp:

- Biz hacdan döndük. Bizim için ev almışsanız evimizi, almamışsanız paramızı isteriz, dediler. Habîb-i Acemî hazretleri buyurdu ki:

- Size ev değil köşk satın aldım. Öyle bir köşk ki, bahçesinde ağaçlar, meyveler, nehirler vardır. Adam çok sevinip durumu hanımına anlattı. Hanımı hemen görmek isteyince, Habîb-i Acemî hazretleri kendilerine buyurdu ki:

- Sıkıntılı zamanda, fakirlerin ihtiyâçlarını giderenlere Cennette köşkler vereceğini Allahü teâlâ vadetmektedir. Ben sizin paranızla Cennetten köşk aldım. Onlar da râzı oldu.

Bir müddet sonra, karı-koca ikisi de vefât etti.

Onlar rü'yâda yakınlarına görünüp:

- Habîb-i Acemî hazretlerinin bizim için aldığı köşklere kavuştuk, dediler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 MART 1994 · KAYIT 10085

Zulmün Cezâsı

Meşhur Türk Hükümdarı Gazneli Mahmud Hân zamanında, eşkıyâlık yapan, halkın karısına kızına sarkıntılık eden, zâlim biri vardı. Halk bunun zulmünden çok korkuyordu.

Bu zâlim bir fakirin evine her akşam gelip sıkıntı veriyordu. Fakir kimse, her gece bir bahâne bulup onun kötü arzûlarına mâni oluyordu. Zamanla bu hâlinden vazgeçer diye sabrediyordu. Fakat zâlimin pişman olacak hâli yoktu.

Fakir kimse, zâlimin verdiği sıkıntıya dayanamayıp, Sultan Mahmud Hân'ın huzûruna giderek durumu anlattı.

Sultan bu habere çok üzüldü. Fakiri tesellî etti. Ayrıca birçok hediyeler vererek onu sevindirdi. Sonra da:

- Sen hiç endişelenme, bu işi bizzat kendim takip edeceğim. O kimse evine geldiğinde, onu oyala bu arada bana bir haber yolla gerisine sen karışma, dedi.

Sonra mâiyetindeki adamlara dönüp:

- Bu kimse gece gündüz ne zaman buraya gelirse hemen yanıma alın! emrini verdi.

Gönlü yaralı fakir müslüman, sevinç içinde, sultana duâlar ederek oradan ayrıldı.

Aradan iki gün geçince, zâlim kimse gece yine eve geldi. Fakir, oğluna "Sen bunu biraz oyala" diye tenbîh ederek sessizce evden ayrıldı.

Doğruca saraya gitti. Daha önce tenbîhli olduklarından görevliler, hemen pâdişâhın huzûruna çıkarttılar. Fakir kimse pâdişâha:

- O kimse yine geldi. Şu anda evimde, dedi.

Sultan Mahmud Hân eline keskin bir kılıç alıp, hemen saraydan çıktı. Beraberce fakirin evine vardılar. Fakir kimse, pencereden içerdeki adamı gösterdi. Sultan:

- Sen içeri gir sonra da mumu söndür! dedi.

Daha sonra mum söner sönmez, sultan hışımla içeri girdi. Zâlim kimsenin boynuna keskin kılıcını vurduğu gibi başını gövdesinden ayırdı.

Sonra:

- Mumu yakın! emrini verdi.

Mumun yanmasını heyecanla bekliyen sultan, etraf aydınlanınca dikkatlice ölen kimsenin yüzüne baktı. Sonra yüzü birden aydınlandı. Şükür secdesine kapanıp, Allahü teâlâya şükr etti.

Mazlûm kimse pâdişâhın bu hâllerinden birşey anlayamamıştı. Dayanamayıp sordu:

- Pâdişâhım, mumu söndürtmenizi, sonra yaktırıp ölen kimseyi görünce şükür secdesine varmanızı anlıyamadım. Bunun sebebi nedir?

Pâdişâh şöyle cevap verdi:

- Işığı söndürtmemin sebebi şu idi. Çok korktum, bu büyük suçu işliyen kimse benim yakınım olabilirdi. Bu yakınlığa güvenip bu işe cür'et edebilirdi. Eğer ışığı söndürtmeseydim, bu kimse çok yakınım olduğu takdîrde, akrabâlık hissim ağır basar da gerekli cezâsını belki veremezdim. Karanlıkta kim olduğunu göremiyeceğim için bu işi daha rahat yapabilirdim. Sonra mum yakıldığında, baktım ki tanıdığım birisi değil bunun için de şükür secdesi ettim. Çok şükür böyle yakınlarım yokmuş.

Daha sonra da:

Yiyecek bir şeyiniz var mı, diye sordu.

Fakir kimse evinde mevcut olan, biraz peynir ile bir parça ekmeği getirdi. Sultan bunları yerken dedi ki:

- Sen gelip bu hâdiseyi anlattıktan sonra üzüntümden yemeden içmeden kesildim. Zâlim kimseye şimdi gereken cezâyı verdikten sonra rahatladım. Allahü teâlâya hamdolsun ki, bu cezâyı vermeği bana nasip etti. Şimdi gönül rahatlığı ile yemek yiyebiliyorum.

Sultan Mahmud Hân çok âdil ve merhametli bir pâdişâhtı. ^Alimleri, evliyâyı çok severdi. Dinin yayılmasına, Ehl-i sünnet âlimlerinin yetişmesine çok gayret etmiştir. İslâmiyeti anlatan çok kitap yazdırmıştır. Devletinin sınırları Türkistan'a, Lâhor'a, Delhi'ye, ve Irak'ın bir kısmına kadar uzanmıştı. 1030 yılında Gazne'de vefât etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 MART 1994 · KAYIT 10086

Ölüm Ânî Gelir

Çok kibirli, gururlu bir hükümdar vardı. Birgün memleketini gezmek istedi. Hizmetçilerine:

- Elbiselerimi getirin, diye bağırdı.

Huzûruna birçok elbise getirildi. Fakat hiçbirini beğenmiyordu. İster istemez birini giymek zorunda kaldı.

Sonra ikinci emrini verdi:

- Atımı hazırlayın!

Hemen atı hazırlandı. Süslü ata, süslü elbiseleri ile bindi. Yanına hizmetçilerini ve askerlerini de alarak memleketini gezmeye çıktı.

Atın üzerinde yürürken gururundan, kibrinden yanında yaya olarak yürüyenlere bile bakmıyordu. Gözü hep yukarılarda idi.

Vatandaşlarından ba'zıları dertlerini sıkıntılarını anlatmak için yanına yaklaşmak istediklerinde, onlarla ilgilenmiyor, atın üzerinden:

- Uzaklaştırın onu, emrini veriyordu.

Bu şekilde epey dolaştılar.

Günün birinde, karşısına, yamalı fakat temiz elbisesi olan yaşlı bir kimse çıktı. Hemen emrini verdi:

- Uzaklaştırın şu ihtiyarı!

Mâiyetindekiler, hemen ihtiyarı uzaklaştırdılar.

Biraz sonra, aynı ihtiyar atın dizginlerini tutup:

- Ey mağrûr hükümdar, seninle görüşmem lâzım, dedi.

Bu hâli gören hükümdar, küplere bindi. Sesi çıkabildiği kadar bağırıyordu:

- Sen hangi cesâretle benim atımın dizginlerine yapışırsın, bugüne kadar kimse böyle birşey yapamadı. Bırak dizginleri yoksa ben yapacağımı bilirim.

Fakat ihtiyar hiç oralı olmadı. Hâlâ dizginleri elinde tutuyordu. Mâiyetindekiler de uzaklaştırmaya muvaffak olamadılar. Hükümdar mecbûren:

- Söyle bakalım, derdin nedir? dedi.

İhtiyar dedi ki:

- İhtiyâcımı gizli söylemem lâzım, açıktan söyliyemem.

Hükümdar ister istemez başını aşağıya eğdi.

İhtiyar yavaşça kulağına:

- Ben Azrâilim, dedi.

Bu sözü duyan hükümdarın yüzü soldu, eli ayağı soğumaya, korkudan titremeye başladı.

- Ne olur bana biraz müsâade ver! Geri dönüp çocuklarımı bir defacık olsun göreyim! Onlarla helâllaşayım! Ondan sonra canımı al! diyebildi.

Azrâil aleyhisselâm:

- Hayır buna müsâade edemem, deyip orada canını aldı.

Hükümdar cansız bir şekilde attan aşağıya yuvarlandı. Evine ancak ölüsü gelebildi.

Sâlihlerden birinin de yanına insan kılığında birisi gelip selâm verdi:

Sonra:

- Sizinle görülecek bir işim vardı, dedi.

Sâlih kimse:

- Buyurun, emriniz neyse yerine getireyim, dedi.

Azrâil aleyhisselâm kendini tanıtarak dedi ki:

- Benim işim, Rabbimden aldığım emirle can almaktır.

- Buyurun, aldığınız emri yerine getirebilirsiniz.

- İstersen, şu an hazır değilsen sana izin vereyim, git çoluk çocuğun ile görüş onlarla helâllaş.

- Lüzûm yok, ben zaten her zaman onlarla helâllaşırım, yarım kalmış bir işim yoktur. Ben her zaman buna hazır idim. Senden istediğim, bir an önce beni Allahü teâlâya kavuşturmandır. Sadece namaza durup, secde hâlinde iken canımı alırsan memnun olurum.

Sonra namaza durdu. Secdeye vardığında, Azrâil aleyhisselâm canını aldı.

İşte hakîkî müslüman her an böyle ölüme hazır olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 MART 1994 · KAYIT 10087

"Kırk Altınım Var"

Evliyânın büyüklerinden, Abdülkâdir-i Geylânî hazretleri, ilim tahsîl edişini öyle anlatır:

Genç idim. Bir arefe günü çift sürmek için tarlaya gidiyordum. Öküzlerin kuyruğuna yapışmış hâlde yolda giderken bir ara hayvan dile gelip, "Sen bunun için yaratılmadın, bununla emrolunmadın." dedi.

Ben korkup geri döndüm. Anneme dedim ki:

- Beni, Allahü teâlânın yolunda bulundur. İzin ver Bağdat'a gidip ilim tahsîl edeyim. Sâlih zâtları ve evliyâyı ziyâret edeyim.

Annem:

- Baban öldü. Ben yalnızım. Beni bırakıp nereye gideceksin, dedi.

Anneme yolda olan hâdiseyi anlattım. Ağlamaya başladı. Bu hâdisenin ma'nevî bir işâret olduğunu anlayıp, ilim tahsîli için gitmeme râzı oldu.

Babamdan kalan seksen altının yarısını kardeşime verip, yarısını da bana ayırdı. Bana ayırdıklarını da, elbisemin iç kısmına görülmiyecek şekilde dikti. İhtiyaç hâlinde, bunları harcamamı söyledi. Sonra ağlıyarak dedi ki:

- Allah sana selâmet versin! Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için, ilim tahsîline gitmene ve benden ayrılmana râzı oldum. Belki bir daha seninle görüşemiyeceğim. İnşâallah âhırette görüşeceğiz. Senden istediğim bir şartım var. Bunu her hâlükârda yerine getirmelisin!

- Emrin başımın üzerinedir anneciğim. Şartını söyler misin?

- Şartım şudur: Her ne olursa olsun, yalan söylemiyeceksin! Her zaman doğruluk üzerinde bulunacaksın!

Nihâyet Bağdat'a gelen bir kâfile ile yola çıktık. Hemedan'ı geçince altmış kişilik bir eşkıya grubu yolumuzu kestiler. Herkesin parasını, kıymetli eşyalarını aldılar.

Ben de bir kenarda, olup bitenleri seyrediyordum. Bir ara eşkıyânın biri yanımdan geçerken, şaka yollu sordu:

- Delikanlı senin neyin var?

- Kırk altınım var.

Eşkıyâ beni dalga geçiyor zannederek, üzerimi aramadan çekip gitti.

Başka bir eşkıyâ gelip, o da aynı şeyi sordu. Ona da "Kırk altınım var" diye cevap verdim. O da sözümü önemsemeyip, gitti. Bunlar reîslerinin yanında benden bahsedince, reîsleri beni yanına çağırıp sordu:

- Yanımda kırk altınım var diyormuşsun! Bizimle dalga geçmeğe utanmıyor musun?

- Hayır ben yalan söylemiyorum. İsterseniz, söküp bakabilirsiniz.

Eşkıyâdan birisi gelip, elbisemin içindeki gizli yeri söktü. İçinden çıkan altınları alıp reîslerine götürdüler. Reîsleri altınları saydı. Kırk altın olduğunu görünce şaşırıp bana sordu:

- Evlâdım biz senin üzerini aramadık. Gizli yerde olduğu için arasak da bulamazdık. Biz sorduğumuzda, "Bir şeyim yok" deseydin, geçer giderdik. Altınların sana kalırdı. Bu altınlara yazık değil mi, niçin doğruyu söyledin?

- Ben ilim tahsîli için Bağdat'a gidiyorum. Annem yola çıkarken bana vasiyet etti ve dedi ki: "Ne olursa olsun yalan söylemiyeceksin." Ben de anneme söz verdim. Sözümde durmayıp, anneme ihânet edemem. Bunun için doğruyu söyledim.

Bu cevabın karşısında, eşkıyânın reîsleri bir müddet düşünceye daldı. Kimseyle konuşmuyordu.

Nihâyet kendine gelen eşkıyâ reîsi bana dönüp ağlıyarak şunları söyledi:

- Bunca senedir, beni yaratan Rabbime verdiğim sözde durmadım. O'nun yasak ettiği işleri yaptım. Senin bu hâlin beni kendime getirdi. Hepinizin huzûrunda tevbe ediyorum.

Reîslerinin bu hâlini gören eşkıyâ, "Biz de tevbe ettik." diyerek, aldıkları bütün malları sahiplerine verdiler. İlk defa elimde tevbe eden, bu altmış kişidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 MART 1994 · KAYIT 10088

Zenbildeki Sır

Mûsâ aleyhisselâm birgün:

- Yâ Rabbî, Cennette benim komşum kim olacak, bana bildir de gidip onunla görüşeyim, dedi.

Mûsâ aleyhisselâma şöyle vahyedildi:

- Falan beldeye git! Orada çarşının başında bir kasap dükkânı var. O dükkânın sahibi olan kasabı gör! O, velî bir kulumdur. Yalnız bilesin ki, onun çok önemli bir işi vardır. Çağırırsan gelmez. İşte o senin Cennetteki komşundur.

Mûsâ aleyhisselâm, hemen bildirilen yere gitti. Kasabı buldu. Ona:

- Ben sana misâfir geldim, dedi.

Kasap, Mûsâ aleyhisselâmı tanımıyordu. Ona "Hoş geldin" deyip bir kenara oturttu. Dükkândaki işi bitince de alıp, evine götürdü. Evinin baş köşesine oturtup, çok ikrâmda bulundu.

Mûsâ aleyhisselâm, dikkatle ev sahibini ta'kîp ediyordu. Ev sahibi kasabın, ocakta çömlek içinde, et pişirdiğini gördü. Et pişince, çömlekteki eti küçük küçük parçalara ayırdı. Bunları bir tabağa koyup bir kenara bıraktı. Sonra bir et parçası daha çıkartıp, onu da misâfiri Mûsâ aleyhisselâma ikrâm ederek dedi ki:

- Benim önemli bir işim var. Sen beni bekleme yemeğini ye!

Sonra yanından ayrıldı. "Önemli bir işim var." deyince, Mûsâ aleyhisselâm, önemli işi nedir diye iyice merak etti.

Kasap, Mûsâ aleyhisselâmın yanından ayrıldıktan sonra, yandaki odaya geçti. Duvarda asılı duran büyük zenbili indirdi. Zenbilde çok ihtiyar, mecâlsiz bir kadın vardı. Kadına küçük küçük parçaladığı etleri yedirdi. Karnını güzelce doyurduktan sonra, altındaki kirlenmiş bezleri aldı. Yerine temizlerini koydu. Sonra, kirli bezleri yıkayıp astıktan sonra ellerini yıkayıp, Mûsâ aleyhisselâmın yanına geldi. Daha yemeğe başlamadığını görünce sordu:

- Niçin yemeğe başlamadınız?

- Sen bana zenbildeki sırrı söylemedikçe, bir lokma bile yemem!

- Madem çok merak ediyorsun anlatayım; ey misâfir, bu zenbildeki benim yaşlı annemdir. Çok yaşlı olduğu için takatten düştü. Evde bakacak başka kimsem de yok. Evleneceğim, fakat, hanımım annemi incitir, onu üzer diye evlenemiyorum. İşe gittiğimde herhangi bir hayvanın kendisine zarar vermemesi için, onu gördüğün gibi bir zenbile koydum. Her gün gelip, iki öğün yemek yediriyorum. Diğer hizmetlerini de görüp, gönül rahatlığı içinde işime gidiyorum.

Bunun üzerine Mûsâ aleyhisselâm dedi ki:

- Ancak anlamadığım birşey daha var. Sen annene yemek yedirip su içirdikten sonra, dudakları kıpırdayıp birşeyler söyledi, sen de "^Amin" dedin. Annen ne söyledi ki âmin dedin?

- Annem, her hizmet edişimde, "Allah seni Cennette Mûsâ aleyhisselâmla komşu eylesin." diye duâ eder. Ben hiç ihtimâl vermediğim hâlde, bu güzel duâya âmin derim. Ben kimim ki o büyük Peygamberle komşuluk edebileyim. Onunla komşuluk edebilecek ne amelim var ki.

O zamana kadar, kim olduğunu saklayan, Mûsâ aleyhisselâm, buyurdu ki:

- Ey Allahın sevgili kulu, ben Mûsâ'yım. Beni sana Allahü teâlâ gönderdi. Annenin rızâsını kazandığın için Cennet-i a'lâyı ve orada bana komşu olmayı kazandın.

Kasap hemen kalkıp, Mûsâ aleyhisselâmın elini öptü. Sevinç içinde beraber yemek yediler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 MART 1994 · KAYIT 10089

Kötü Huy Nedir?

Kötü ahlâk, kötü huy nedir? Kötü huyun tarifi, kişiye göre, inanca göre değişir. Mesela, hıristiyanlıkta, şarap içmek iyi sayıldığı, dini merasimlerinde, kırmızı şarap içtikleri için, onlara göre şarap içmemek kötü huydur. Mesela Hindular için, ineğe tapmamak, ona gereken saygıyı göstermemek kötü huydur.

Bunun için önce neye göre iyi veya kötü bunu bilmek lâzımdır. Müslümanın iyi veya kötüde ölçüsü, dinimizdir. Dinimiz birşeyin kötü olduğunu bildirmiş ise, bütün insanlar onu iyi bilse müslümanın düşüncesinde en ufak bir değişiklik olmaz. İnsana dünyada ve âhırette zarar veren herşey, kötü ahlâktan meydâna gelmektedir. Yâni, zararların, kötülüklerin başı, kötü huylu olmaktır.

Kötülüklerin en kötüsü, küfürdür. Yâni İslâm dinine inanmamaktır. Kâfirin hiçbir iyiliği, hayrâtı, hasenâtı, âhırette faydalı olmaz. Zulüm ile öldürülse bile kâfir,şehîd olmaz. Cennete girmez. Îmânı olmıyanın hiçbir iyiliğine sevâb verilmez. Bütün iyiliklerin temeli, dinin emirlerine uymaktadır. Herşeyden önce, dinin emirlerine uymaya çalışmak lâzımdır.

Herkese, kötü ahlâktan uzaklaşması yâni dinin emir ve yasaklarına uyması için nasîhat etmelidir.

Dünyada râhata, huzûra kavuşmak, kardeşçe yaşayabilmek, âhırette de, sonsuz azâbdan kurtulmak, ebedî ni'metlere, saâdetlere kavuşmak, ancak ve ancak dine uymakla olur.Bazıları, ben dinin emirlerini yerine getirmiyorum, namaz kılmıyorum fakat kalbin temiz, kötü ahlâklı değilim diyorlar. Mümkün değildir. Kötü huylar, insanın kalbini, rûhunu hasta eder. Bu hastalığın artması, kalbin, rûhun ölümüne yâni küfre sebep olur. Adamın îmânı gider haberi bile olmaz. Kötü huyların en kötüsü olan şirk, yâni küfür ise, kalbin, rûhun en büyük zehiridir. Îmânı olmıyanın, (Kalbim temizdir. Sen kalbe bak.) gibi sözleri, boş lâflardır. Ölmüş olan kalb temiz olmaz. Yine her türlü günahı işleyip de benim kalbim temiz demek kadar ahmakça bir söz olmaz. Çünkü, işlenen her günah kalbi kirletir.

Kalb hastalıklarının şirkden, îmânsızlıktan sonra en kötüsü, bid'at işlemektir. Bid'atlardan sonra da günahlardan gelir.

Bid'at Peygamber efendimiz ve Eshâbının zamanında yapılmayıp da daha sonra ortaya çıkartılan ve ibâdet olarak yapılan şeylerdir. Daha sonra da kötü huy olarak, günah işlemek insanların haklarına dikkat etmemek, başkalarına zulüm etmek gelir. Zulmün de en büyüğü bir insanın dinini öğrenmesine mâni' olmaktır. Bu kul haklarının en büyüğüdür.

İ'tikâdda ve ahlâkta ve amelde emir olunanları terkedene azap yapılacaktır. Azâba sebep olan şeyleri terk etmek lâzımdır. Meselâ namaz kılmamak en büyük günahlardandır. Bu günahı terk etmek, yâni beş vakit namazı hergün kılmak şarttır.

Kötü huylardan kurtulmak için müslümanın herşeyden önce kalbini temizlemesi lâzımdır. Çünkü, kalb, bütün bedenin reîsidir, başıdır. Bütün uzuvlar kalbin emrindedir. Peygamber efendimiz (İnsanın bedeninde bir et parçası vardır. Bu iyi olursa, bütün uzuvlar iyi olur. Bu kötü olursa, bütün organlar bozuk olur. Bu, kalbdir.) buyurdu.

Yâni bu, yürek denilen et parçasındaki gönüldür. Bunun iyi olması, kötü ahlâkdan temizlenmesi ve iyi ahlâk ile tezyîn edilmesidir. İnsanın kalbindeki kuvvete, hâle, huya (Hulk) denir. Kötü huylar kalbin hastalıklarıdır. Bunların tedâvîleri güçtür. İlaçlarını iyi bilmek ve iyi kullanmak lâzımdır.

Hulk, yâni huy, kalbdeki meleke ve hâl demektir. İnsanın i'tikâdı, sözleri, hareketleri, hep bu kuvvetten hâsıl olmaktadır. İhtiyârî hareketleri, huyunun eserleridir.

Huyun değişmesi mümkün mü? Ahlâkı değiştirmek, kötüsünü yok edip, yerine iyisini getirmek mümkündür. Hadîs-i şerîfte, (Ahlâkınızı iyileştiriniz!) buyuruldu. İslâmiyet mümkün olmıyan şeyi emretmez. Tecrübeler de, böyle olduğunu göstermektedir.

Günâh işlememek, kalbinde meleke, tabî'at, hâlini almalıdır. Bunu başarabilen kimseye (Müttekî) ve (Sâlih) denir. Allahü teâlânın (Velî)si olur. Kalbde tabî'at hâlini almadan, kendini zorlıyarak günâhlardan sakınmak da, takvâ olur ise de, velî olmak için, günâh işlememek tabî'at, huy hâlini almalıdır. Bunun için de, kalbin temizlenmesi lâzımdır. Kalbin temizlenmesi, islâmiyete uymakla olur.

İslâmiyet üç kısımdır: İlim, amel, ihlâs. Emirleri ve yasakları öğrenmek, öğrendiklerine tâbi' olmak, bunları yalnız Allah rızâsı için yapmak lâzımdır. Kur'ân-ı kerîm, bu üçünü emir ve methetmektedir. Bunları yapanın kalbi temiz olur.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

04

Nisan

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 NİSAN 1994 · KAYIT 10090

Kötü Huydan Kurtulmak İçin

Kötü huyların hepsi için esas ilaç, en tesirli ilaç, hastalığı ve zararını ve sebebini ve zıddını ve ilacın faydasını bilmektir. Sonra, bu hastalığı kendinde teşhîs etmek, aramak, bulmak gelir. Bu teşhîsi kendi yapar. Yahut bir âlimin, rehberin bildirmesi ile anlar.

Mü'min, mü'minin aynasıdır. İnsan kendi kusurlarını zor anlar. Güvendiği arkadaşına sorarak da, kusûrunu öğrenir. Sâdık olan dost, onu tehlikelerden, korkulardan muhâfaza eden kimsedir.

Böyle bir arkadaş bulmak çok zordur.

Düşmanlarının kendisine karşı kullandıkları kelimeler de, insana ayıplarını tanıtmağa yarar.

Çünkü düşman, insanın ayıplarını arayıp, yüzüne çarpar. İyi arkadaşlar ise, insanın ayıplarını pek görmezler.

Birisi İbrâhîm Edhem hazretlerine, - Aybımı, kusurumu bildirir misin? diye yalvarınca, - Seni dost edindim. Her hâlin, hareketlerin, bana güzel görünüyor. Aybını başkalarına sor! dedi. Başkasında bir ayıp görünce, bunu kendinde aramak, kendinde bulursa, bundan kurtulmağa çalışmak da, kötü huyların ilaçlarındandır. (Mü'min mü'minin aynasıdır.) hadîs-i şerîfinin ma'nâsı budur. Yâni, başkasının ayıplarında, kendi ayıplarını görür.

Güzel huy nasıl kazanılır biraz da onun üzerinde duralım:

Îsâ aleyhisselâma, - Bu güzel ahlâkını kimden öğrendin? diye sorduklarında, - Bir kimseden öğrenmedim. İnsanlara baktım. Hoşuma gitmiyen huylarından uzak durdum. Beğendiklerimi ben de yaptım, buyurdu.

Lokman hakîme, - Edebi kimden öğrendin? dediklerinde, - Edepsizden! dedi. Yâni onun yaptığı kötü şeyleri yapmamaya çalışmalıdır.

Selef-i sâlihînin, Eshâb-ı kirâmın, velîlerin hayat hikâyelerini okumak da, iyi huylu olmağa sebep olur.

Kendinde kötü huy bulunan kimse, buna yakalanmanın sebebini araştırmalı, bu sebebi yok etmeğe, bunun zıddını yapmağa çalışmalıdır. Kötü huydan kurtulmak, bunun zıddını yapmak için çok uğraşmak lâzımdır. Meselâ, cimri olan kimse, her vesile ile az çok demeden başkasına birşeyler vermeye kendini zorlamalıdır. Çünkü, insanın alıştığı şeyden kurtulması çok zordur. Kötü şeyler nefse tatlı gelir.

İnsanın, kötü şey yapınca, arkasından kendini cezalandırmalıdır. Bu, nefse güç gelen şeyi yapmağı âdet edinmesi de, fâideli ilaçtır. Meselâ, bir kötülük yaparsam, şu kadar sadaka vereceğim veya oruç tutacağım, gece namazları kılacağım diye yemîn etmelidir. Nefis, bu güç şeyleri yapmamak için, onlara sebep olan kötü âdetini yapmaz.

Kötü ahlâkın zararlarını okumak, işitmek de, fâideli ilaçtır. Kötü huyun zararını anlatan hadîs-i şerîfleri okuyan kimse kendini frenler.

Bunlardan birkaçı şunlardır: (Allah katında kötü huydan büyük günâh yoktur.) Çünkü, bunun günâh olduğunu bilmez. Tevbe etmez. İşledikçe, günâhı kat kat artar.

(İnsanların hiç çekinmeden, sıkılmadan yaptıkları günâh, kötü huylu olmaktır.)

(Her günâhın tevbesi vardır. Kötü ahlâkın tevbesi olmaz. İnsan, kötü huyunun tevbesini yapmayıp, daha kötüsünü yapar.)

(Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi ahlâk da, hatâları eritir. Sirke balı bozduğu gibi, kötü ahlâk, hayrâtı, hasenâtı mahveder.)

İyi huylu olmak için ve iyi ahlâkını muhâfaza edebilmek için, sâlih kimselerle, iyi huylularla arkadaşlık etmelidir. İnsanın ahlâkı, arkadaşının huyu gibi olur. Ahlâk, hastalık gibi sârîdir. Kötü huylu ile arkadaşlık etmemelidir.

Evliyânın büyüklerinden Abdülhakîm-i Arvâsî hazretleri bu konu ile ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

"Veba hastalığı çok bulaşıcı bir hastalıktır. Buna rağmen, sağlam bir kimse, vebalı bir hasta ile aynı odada kalsalar, aynı yatakta yatsalar, aynı kaptan yemek yeseler, bu şekilde yedi sene kalsalar sağlam kimseye hastalık geçmeme ihtimali vardır. Ancak, güzel huylu bir kimse, kötü huylu kimsenin kaldığı bitişik odada bir akşam bile kalsa sağlam kimseye kötülük, zulmet geçmeme ihtimali yoktur."

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 NİSAN 1994 · KAYIT 10091

Zararlı Arkadaş

Hadîs-i şerîfte, (İnsanın dîni, arkadaşının dîni gibi olur.) buyuruldu. Faydasız şeylerden, oyunlardan, zararlı şakalaşmaktan ve münâkaşa etmekten uzak durmalıdır. İlm öğrenmeli ve faydalı işler yapmalıdır. Ahlâkı bozan, şehveti harekete getiren kötü kitapları okumamalı, böyle radyo ve televizyondan sakınmalıdır.

İyi huyların fâideleri ve harâmların zararları ve Cehennemdeki azapları, hep hatırlanmalıdır. Mal, mevki arkasında koşanlardan hiçbiri murâdına kavuşamamıştır.

Aslında mal, yerinde kullanabilene çok faydalıdır. Mâlı, mevkiyi hayr için arıyan ve hayr işlerde kullanan, râhata, huzûra kavuşmuştur. Mal, mevki gâye olmamalı, hayra vâsıta olmalıdır. Mal, mevki, bir deryâya benzer. Çok kimse, bu denizde boğulmuştur. Allahü teâlâdan korkmak, bu deryânın gemisidir.

Hadîs-i şerîfte, (Dünyada, kalıcı değil, yolcu gibi yaşamalı! Öleceğini hiç unutmamalı!) buyuruldu.

İnsan, dünyada bâkî değildir. Dünya zevklerine daldıkça, dertler, üzüntüler, güçlükler artar.

Güzel ahlâkla ilgili şu hadîs-i şerîfleri hiç unutmamalıdır:

(İbâdetleri az olan bir kul, iyi huyu ile, kıyâmette yüksek derecelere kavuşur.)

(İbâdetlerin en kolayı ve çok fâidelisi, az konuşmak ve iyi huylu olmaktır.)

(Bir kulun ibâdetleri çok olsa da, kötü huyu, onu Cehennemin dibine götürür. Ba'zan küfre götürür.)

Birinin gündüzleri oruç tuttuğu, geceleri namaz kıldığı, fakat kötü huylu olduğu, dili ile komşularına, arkadaşlarına eziyyet ettiği söylenince, Resûlullah efendimiz cevâbında, (Böyle olmak iyi değildir. Gideceği yer, Cehennem ateşidir.) buyurdu.

Başka bir hadîs-i şerîfte, (Güzel ahlâkı tamamlamak, yerleştirmek için gönderildim.) buyuruldu.

Semâvî dinlerin hepsinde iyi huylar vardı. Bu din, bunları tamamlamak için gönderildi. Bu din varken, iyi huy bildirecek başka kaynağa, başka kimseye lüzûm yoktur. Bunun için, Muhammed aleyhisselâmdan sonra, peygamber gelmiyecektir.

Resûlullah efendimiz, (İyi huylu olan, dünya ve âhıret saâdetlerine kavuşur.) buyurdu.

Çünkü iyi huylu kimse, Allahü teâlâya ve kullara karşı olan hakları, vazîfeleri îfâ eder.

Tasavvufun güzel ahlâka kavuşmada rolü büyüktür.

Aslında, tasavvuf, insanı bu kemâle, bu güzel ahlaka kavuşturan yoldur. Yâni tasavvufun esas gayesi, insanları islam ahlâkı ile ahlâklandırmak, dinin emirlerini zorlanmadan, rahat bir şekilde, meleke kazanarak yapmayı sağlamaktır. Eskiden bunu sağlıyan tarikatlar çoktu.

Eğer bir tasavvuf yolu, insana güzel ahlâk sahibi yapmıyorsa, hatta insanı ibâdetlerden uzaklıştırıyorsa, bu yola, tasavvuf denmez.

Her ilmin, her san'atın sahteleri, bozukları olduğu gibi, dinden, islâmiyetten, islâmiyetin güzel ahlâkından haberleri olmıyan sahtekârlar, yalancılar, kendilerine tarîkatçı, şeyh diyorlar. Bunlara aldanmamalı, câhillerin, ahlâksızların tuzaklarına düşmemelidir.

Bu zamanda yapılacak en güzel iş, ahlâk kitaplarından islam ahlâkını öğrenip, dinimizin bildirdiği gibi ahlâklanmaktır. Ayrıca muteber ilmihâl kitaplarından dinimizi ibâdet bilgilerini iyice öğrenip öğrendiği ile amel etmektir.

Meşhur bir söz var. Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan da mahrum kalmamalıdır. Bugün çok kimse, bozuk tarikatlardan güzel ahlâk öğrenelim, dinimizi öğrenelim derken, birçok, bid'atlere, günahlara düşüyorlar. Bir müddet sonra da dinden tamamen uzaklaşıyorlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 NİSAN 1994 · KAYIT 10092

Hilye-i Saâdet

Resûlullahın görünüşüne, tanınmasına hilye-i saâdet denir. Resûlullah efendimizin, görünen bütün uzuvlarının şekli, sıfatları, güzel huyları, tamam hayâtı, bütün incelikleri ile, çok geniş ve açık olarak, âlimler tarafından, senetleri, vesîkaları ile yazılmıştır.

Bugüne kadar gelmiş geçmiş insanlar, peygamberler içinde, hakkında bu kadar geniş, teferruatlı bilgi yazılan başka bir zat yoktur.

Hatta denebilir ki, rastgele bir tespit edilip, mesela, hicretin ikinci yılı, Ramazan ayının üçüncü günü, Resûlullah efendimiz, nerede idi, neler yaptı, kimlerle görüştü. Bunun tespiti mümkündür.

Peygamber efendimizin mübârek yüzü ve bütün a'zâları ve mübârek sesi, bütün insanların yüzlerinden ve a'zâsından ve seslerinden güzel idi.

Muhammed aleyhisselâm, gelmiş gelecek bütün insanlardan, bütün peygamberlerden her bakımdan üstündü.

Resûlullahın gerçek güzelliğini, cenâb-ı Hak insanlardan gizledi. Bunu Peygamber efendimiz bir hadîs-i şerîfinde bildirmektedir.

Mübârek yüzü, bir miktâr yuvarlak idi. Neş'eli olduğu zamanda, mübârek yüzü ay gibi nûrlanırdı.

Sevindiği, mübârek alnından belli olurdu. Resûlullah, gündüz nasıl görürse, gece de öyle görürdü.

Önünde olanları gördüğü gibi, arkasında olanları da görürdü.

Gözde görmeği halk eden Allahü teâlâ, diğer uzuvlarda dahî halk etmeğe kâdirdir. Bunu isbât eden yüzlerce hâdise, kitaplarda yazılıdır. Mübârek gözleri büyük idi. Mübârek kirpikleri uzun idi. Mübârek gözlerinde bir miktâr kırmızılık vardı. Mübârek gözlerinin karası gâyet siyâh idi. Alnı açık idi.

Mübârek kaşları ince idi. Kaşları arası açık idi. İki kaşı arasında olan damar, hiddetlenince kabarır idi. Mübârek burnu gâyet güzel olup, orta yeri bir miktâr yüksek idi. Mübârek dişleri beyâz idi. Mübârek ön dişleri seyrek idi.

Resûlullah efendimiz, söz söylediği zamanda, sanki dişleri arasından nûr çıkardı. Allahü teâlânın kulları arasında ondan dahâ fasîh ve tatlı sözlü kimse görülmedi. Mübârek sözleri gâyet kolay anlaşılır, gönülleri alırdı ve rûhları cezbederdi.

Söz söylediği zaman, kelimeleri inci gibi dizilirdi. Bir kimse saymak istese, kelimeleri saymak mümkün olurdu. Ba'zan iyi anlaşılması için, üç kerre tekrâr ederdi. Cennette Muhammed aleyhisselâm gibi konuşulacaktır. Mübârek sesi, kimsenin sesinin yetişemediği yetişirdi.

Fahr-i âlem efendimiz güler yüzlü idi. Tebessüm ederek gülerdi. Gülerken, mübârek dişleri görünürdü. Güldüğü zaman, nûru duvarlar üzerine ışık verirdi.

Ağlaması da, gülmesi gibi hafîf idi. Kahkaha ile gülmediği gibi, yüksek sesle de ağlamazdı, fakat mübârek gözlerinden yaş akar, mübârek göğsünün sesi işitilirdi. Ümmetinin günâhlarını düşünüp ağlardı ve Allahü teâlânın korkusundan ve Kur'ân-ı kerîmi işitince ve ba'zan da namaz kılarken ağlardı.

Bütün vücudunun kokusu, miskten güzel idi. Mübârek teri miskten ve çiçekten daha güzel kokuyordu. Mübârek karnı geniş olup, göğsü ile karnı berâber idi.

Resûlullahın, saçlarının kılı çok kıvırcık ve çok düz değil, yaradılışta ondüle idi. Mübârek saçları uzundu. Önceleri kâkül bırakırdı, sonradan ikiye ayırır oldu. Mübârek saçlarını ba'zan uzatır, ba'zan da keser, kısaltırdı. Saç ve sakalını boyamazdı. Vefât ettiği zamanda, saç ve sakalında ak kıl, yirmiden az idi. Mübârek bıyığını kırkardı. Bıyıklarının uzunluğu ve şekli, mübârek kaşları kadar idi.

Bunun için müslümanların da, sakalı bir tutam uzatması, fazlasını kesmesi, bıyıklarını kırkması sünnettir. Sakalı bir tutamdan az bırakmak, sünneti değiştirmek olur, bid'attir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 NİSAN 1994 · KAYIT 10093

Arap Siyah Demek midir?

Resûlullah efendimiz Arap idi. Arap, lügatte, güzel demektir. Meselâ, lisân-ı Arap, güzel dil demektir. Istılâh ma'nâsı ise, yâni coğrafyada Arap demek, Arabistan ismindeki yarım adada doğup büyüyen, oranın iklimi, havası, suyu ve gıdâsı ile

yetişen ve onların kanından olan kimse demektir. Anadolu'daki kandan gelenlere Türk, Bulgaristan'da doğup büyüyenlere Bulgar, Almanya'dakilere Alman dedikleri gibi, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" de Arabistan yarımadasında doğduğu için Araptır.

Fahr-i âlem efendimiz kırmızı ile karışık beyâz benizli olup, gâyet güzel, nûrlu ve sevimli idi. Bir kimse, Peygamber aleyhisselâm siyâh idi dese, kâfir olur.

Anadolu halkı, Osmanlı'dan kalma bir âdet olarak, Mekke Medine halkını çok sever. Bunu bilen, Anadolu'ya misâfir gelen siyah fellâhlar, habeşler, zencîler, hürmet ve ikrâm olunmak için, kendilerini, Arap diye tanıttırmış, Anadolu'nun saf müslümanları, sözlerine inanıp bunları sevmişlerdir. Çünkü, bu sevgide siyah, beyaz ayırımı yoktur. Siyah bir müslüman beyaz bir kâfirden kat kat daha üstün, daha kıymetli ve sevimlidir. İnsanın siyah olması îmânın şerefini azaltmaz. Zamanla Anadolu halkı, Arapları siyah olur zannetti.

Bilâl-i Habeşî hazretleri ve Resûlullahın çok sevdiği Üsâme hazretleri siyah idiler. Ebû Leheb ve Ebû Cehl kâfirleri beyâz idiler. Bu ikisinin kötülükleri ve aşağılıkları herkesçe bilinmektedir. Allahü teâlâ insanın rengine değil, îmânının kuvvetine ve takvâsına kıymet vermektedir.

Siyahların kendilerini Arap olarak tanıtmaları, islâm düşmanlarının, yahûdîlerin bilhassa İngilizlerin işlerine yaradı. Bir yandan, siyah insanları, aşağı ve iğrenç olarak tanıttılar. Bunları köle olarak kullandılar. Bir yandan da kara kedileri, köpekleri, arap arap diye çağırarak, gazete ve dergilere yaptıkları siyah resim ve karikatürlere arap diyerek, gençliğe, Arabı siyâh olarak tanıtmağa, böylece, müslüman yavrularını Peygamberimizden soğutmağa uğraştılar. Din düşmanlarının bu oyununa gelmemelidir. Zaten bugün Arabistan'da gerçek manada Arap da kalmadı.

Sultân ikinci Abdulhamîd Hanın amirallerinden Eyyûb Sabrî pâşa (Mir'ât-ülharemeyn) kitabında, koca Mekke şehrinde, iki Arap evinin kalmış olduğunu yazmaktadır. Yüz sene önce yazılmış kitapta böyle yazdığına göre bugün ise hiç yoktur.

Peygamber efendimizin vefâtından sonra, Eshâb-ı kirâmın hepsi, sonra da evlâdları, cihâd için, dîn-i islâmı dünyaya yaymak için, Arabistan'dan çıktı. İslâm ordusu, Asya'nın ötelerine, Afrika'ya, Kıbrıs'a, İstanbul'a, hâsılı her yere dağıldı.

Allahın dînini, O'nun kullarına tanıtmak için savaştılar ve canlarını fedâ ettiler. Bu geniş topraklar, o mübârek şehîdlerle doludur. Evlâdlarını, yavrularını da, ilim

öğrenmek için, o zamanlar dünyanın en üstün üniversitesi olup, fizik, kimya, astronomi, coğrafya ve hendesedeki tecrübeleri ve ileri buluşları, bugün mevcûd eserlerinden anlaşılan, Bağdât dârül-fünûn ve fakültelerine gönderdiler. Gidenler bir daha gelemedi. Hindistan'da, ta orta Asya'nın içlerinde, Eshâb-ı kirâm kabirleri vardır. Bilhassa İstanbul'da surların yakınlarında yüzlerce Eshâb-ı kirâm kabirleri vardır.

Peygamber efendimizin soyu, hazret-i Hasan ve hazret-i Hüseyin evladlarından devam etmiştir. Peygamber efendimizin neslinden gelenlere seyyid denir. Memleketimizde de pekçok seyyid vardır.

Osmanlılar seyyidlere çok değer vermişler. Onların her türlü ihtiyacını karşılamışlardır. Şimdi seyyidin ne olduğu bile bilinmiyor. Bilenler ise çok azdır. Seyyidleri sevmek, onlara hürmet etmek, insanın son nefeste îmânla gitmesine sebep olur. Bunun için her müslümanın seyyidlere hürmette kusur etmemesi lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 NİSAN 1994 · KAYIT 10094

Resûlullahın Örnek Ahlâkı

Her mü'minin, Resûlullah efendimizin dînine yardım etmesi, O'nun ahlâkı ile huylanması, O'nun mübârek ismini çok söylemesi, ismini söylediğinde ve işittiğinde, saygı ile ve sevgi ile salât-ü selâm getirmesi, mübârek cemâlini görmeğe âşık olması, O'nun getirdiği Kur'ân-ı kerîmi ve dini sevmesi ve hürmet etmesi lâzımdır.

Ömründe bir kerre, salevât getirmek farzdır. Her söyleyince, işitince, okuyunca, yazınca, bir kerre getirmek vâcib, tekrâr edildiklerinde müstehâbdır.

Allahü teâlâ, sevgili Peygamberine verdiği iyilikleri, ihsânları sayarak, kendine güzel huylar verdiğini, (Sen güzel huylu olarak yaratıldın.) meâlindeki âyet-i kerîme ile bildirmektedir. Abdullah bin Abbâs hazretleri, bu âyet-i kerîmedeki (Huluk-ı azîm), yâni güzel huylar, Kur'ân-ı kerîmin bildirdiği ahlâktır, buyurmuştur.

Âyet-i kerîmede, (Sen huluk-ı azîm üzeresin.) buyuruldu. Huluk-ı azîm demek, Allahü teâlâ ile sır, gizli şeyleri bulunmak, insanlar ile de güzel huylu olmak demektir. Çok kimselerin islâm dînine girmesine, Resûlullahın güzel ahlâkı sebep oldu. Muhammed aleyhisselâmın bin mu'cizesi görüldü, dost düşman herkes de bunu söyledi. Bu kadar mu'cizelerin en kıymetlisi, edepli olması ve güzel huyları idi.

Pazardan öte beri alıp torba içinde eve getirirdi. Fakîrle, zenginle, büyükle, küçükle karşılaşınca, önce selâm verirdi. Bunlarla müsâfeha etmek için, mübârek elini önce uzatırdı. Köleyi, efendiyi, beği, siyâhı ve beyâzı bir tutardı. Çok mütevazı idi.

Mesela, her kim olursa olsun, çağırılan yere giderdi. Önüne konulan şeyi, az olsa da, hafîf, aşağı görmezdi. Akşamdan sabaha ve sabahtan akşama yemek bırakmazdı. Güzel huylu idi. İyilik etmesini sever idi. Herkesle iyi geçinirdi. Güler yüzlü, tatlı sözlü idi. Söylerken gülmezdi.

Üzüntülü görünürdü. Fakat, çatık kaşlı değildi. Aşağı gönüllü idi. Fakat, alçak tabî'atli değildi. Heybetli idi. Yâni saygı ve korku hâsıl ederdi. Fakat, kaba değildi. Nâzik idi. Cömert idi. Fakat, israf etmez, fâidesiz yere birşey vermezdi. Herkese acır idi. Mübârek başı hep önüne eğik idi. Kimseden birşey beklemezdi. Saâdet, huzûr isteyen, O'nun gibi olmalıdır.

Resûlullah efendimiz çok merhametli idi.Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden, Ebû Hüreyre hazretleri anlatır:

Bir gazâda, kâfirlerin yok olması için duâ buyurmasını söyleyince, (Ben, la'net etmek için, insanların azap çekmesi için gönderilmedim. Ben, herkese iyilik etmek için, insanların huzûra kavuşması için gönderildim.) buyurdu. Enbiyâ sûresinin yüzyedinci âyetinde, (Seni, âlemlere rahmet, iyilik için gönderdik) buyurulmuştur.

Ayrıca Resûlullah efendimiz eşsiz haya sahibiydi. Resûlullah bir kimse ile müsâfeha edince, o kimse elini çekmedikçe, mübârek elini ondan ayırmazdı. O kimse, yüzünü çevirmedikçe, mübârek yüzünü ondan çevirmezdi. Bir kimsenin yanında otururken iki diz üzerinde oturur, ona saygıdan dolayı mübârek bacağını dikip oturmazdı.

Resûl aleyhisselâm az konuşurdu. Lüzûmlu olduğu zaman veya birşey sorulunca söylerdi. Bundan anlaşılıyor ki, her müslümanın (Mâlâ-ya'nî), fâidesiz şey söylememesi, susması lâzımdır. Mübârek sözlerinde tertîl ve tersîl vardı. Yâni, gayet açık ve metodlu konuşur ve kolay anlaşılırdı.

Resûl aleyhisselâm hastayı ziyârete gider, cenâze arkasında yürür, çağrılan yere giderdi. Merkebe de binerdi. Resûl aleyhisselâmı Hayber gazâsında gördüm. Yuları bir ip olan merkep üzerinde idi.

Bir küçük kız, Resûl aleyhisselâmın elini tutup bir iş için götürseydi, birlikte gider, müşkülünü hâl ederdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 NİSAN 1994 · KAYIT 10095

Sıkıntılara Katlanmak

Enes bin Mâlik hazretleri anlatır:

Resûllah efendimiz ile birlikte gidiyordum. Üzerinde bürd-i Necrânî vardı. Yâni Yemen kumaşından bir palto vardı. Arkadan bir bedevi gelip, yakasından öyle çekti ki, paltonun yakası mübârek boynunu çizdi, yeri kaldı.Resûl aleyhisselâm geriye döndü. Köylü zekât malından birşey istedi. Onun bu hâline güldü. Ona birşey verilmesi için emir buyurdu.

Buradan anlaşılacağına göre, insanların başında bulunan kimsenin, Resûl aleyhisselâma uyarak, bunların ezâ ve sıkıntılarına katlanması lâzımdır. Zâten sıkıntıya katlanmak, herkes için iyi bir huydur. Üstlerin katlanması ise daha güzel olur.

Resûl aleyhisselâmın komşusu bir ihtiyâr kadın vardı. Kızını Resûl aleyhisselâma gönderdi. Namaz kılmak için örtünecek bir elbisem yok. Bana, namazda örtünecek bir elbise gönder diye yalvardı. Resûl aleyhisselâmın o ânda başka elbisesi yoktu. Mübârek arkasındaki entariyi çıkarıp, o kadına gönderdi. Namaz vakti gelince, elbisesiz mescide gidemedi.Eshâb-ı kirâm, bu hâli işitince, - Resûl aleyhisselâm o kadar cömertlik yapıyor ki, gömleksiz kalıp, mescide cemâ'ate gelemiyor. Biz de herşeyimizi fakîrlere dağıtalım, dediler. Allahü teâlâ, hemen İsrâ sûresinin yirmidokuzuncu âyetini gönderdi. Önce habîbine, hasîslik etme, birşey vermemezlik yapma buyurup, sonra da sıkıntıya düşecek ve namazı kaçırarak, üzülecek kadar da dağıtma! Sadakada ortalama davran buyurdu.

Birgün hazret-i Ali, Resûlullahın yanına gelip, - Yâ Resûlallah! Bugün, çoluk çocuğuma nafaka yapmak için sekiz dirhem gümüş ödünç almıştım. Bunun

yarısını size vereyim. Kendinize entari alınız, dedi.

Peygamber efendimiz çarşıya çıkıp, iki dirhem ile bir entari satın aldı. Geri kalan iki dirhem ile yiyecek almağa giderken gördü ki, bir a'mâ oturmuş, - Allah rızâsı için ve Cennet elbiselerine kavuşmak için, bana kim bir gömlek verir, diyordu.

Almış olduğu entariyi bu a'mâya verdi. A'mâ, entariyi eline alınca, misk gibi güzel koku duydu. Bunun, Resûl aleyhisselâmın mübârek elinden geldiğini anladı. Çünkü, Resûl aleyhisselâmın bir kere giydiği herşey, eskiyip dağılsa bile, parçaları da misk gibi güzel kokardı. A'mâ duâ ederek, - Yâ Rabbî! Bu gömlek hürmetine, benim gözlerimi aç, dedi. İki gözü hemen açıldı. Resûl aleyhisselâmın ayaklarına kapandı. Resûl aleyhisselâm oradan ayrıldı. Bir dirhem ile bir entari satın aldı. Bir dirhem ile de yiyecek satın almağa giderken, bir hizmetçi kızın ağladığını gördü.

- Kızım, niçin böyle ağlıyorsun? diye sordu.

- Bir yahûdînin hizmetçisiyim. Bana bir dirhem verdi. Yarım dirhem ile bir şişe ve yarım dirhem ile de yağ satın al, dedi. Bunları alıp gidiyordum. Elimden düştü. Hem şişe, hem de yağ gitti. Şimdi ne yapacağımı şaşırdım, dedi. Peygamber efendimiz, son dirhemini kıza verdi:

- Bununla şişe ve yağ al. Evine götür, buyurdu. Bu defa da kızcağız:

- Eve geç kaldığım için, yahûdînin beni döveceğinden korkuyorum, dedi. Resûl aleyhisselâm, - Korkma! Seninle birlikte gelir, sana birşey yapmamasını söylerim, buyurdu.

Eve gelip, kapıyı çaldılar. Yahûdî kapıyı açıp, Resûlullahı görünce şaşırıp kaldı. Yahûdîye, olanı biteni anlatıp, kıza birşey yapmaması için şefâ'at buyurdu. Yahûdî, Resûlullahın ayaklarına kapanıp, - Binlerce insanın baş tâcı olan, binlerce arslanın, emrini yapmak için beklediği ey koca Peygamber! Bir hizmetçi kız için, benim gibi bir miskînin kapısını şereflendirdin. Yâ Resûlallah! Bu kızı senin şerefine âzâd ettim. Bana îmânı, islâmı öğret. Huzûrunda müslüman olayım, dedi.

Resûl aleyhisselâm, ona müslümanlığı öğretti. Müslüman oldu. Evine girdi. Çoluğuna çocuğuna anlattı. Hepsi müslüman oldu. Bunlar, hep Resûlullahın güzel huylarının bereketi ile oldu. Resûl aleyhisselâmın güzel huyları pek çoktur. Her müslümanın bunları öğrenmesi ve bunlar gibi ahlâklanması lâzımdır. Böylece, dünyada ve âhırette felâketlerden, sıkıntılardan kurtulmak ve O iki cihân efendisinin şefâ'atine kavuşmak nasip olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 NİSAN 1994 · KAYIT 10096

Herkese İyilik Ederdi

Resûlullah efendimiz, bir müslümanın ismini söyliyerek, hiçbir zaman la'net etmemiş ve asla mübârek eli ile kimseyi dövmemiştir. Kendi için, hiçbir şeyden intikam almamıştır. Allah için intikam alırdı. Akrabâsına, Eshâbına ve hizmetçilerine tevâzu' ederek, iyi mu'âmele ederdi.

Ev içinde çok yumuşak ve güler yüzlü idi. Hastaları ziyârete gider, cenâzelerde bulunurdu. Eshâbının işlerine yardım eder, çocuklarını kucağına alırdı. Fakat, kalbi bunlarla meşgûl değildi. Mübârek rûhu melekler âleminde idi.

Resûlullah efendimiz, misvağını ve tarağını yanından ayırmazdı. Mübârek saçını ve sakalını tararken aynaya nazar ederdi.

Fahr-i kâinât efendimiz önüne bakarak, sür'atle yürürdü. Bir yoldan geçtiği, güzel kokusundan belli olurdu.

Fahr-i âlem efendimiz, insanların en cömerdi idi. Birşey istenip de, yok dediği görülmemiştir. İstenilen şey varsa verir, yoksa, cevap vermezdi. O kadar iyilikleri, o kadar ihsânları vardı ki, Rum imparatorları, İrân şâhları, o kadar ihsân yapamazlardı.

Herkese akıl almıyacak kadar, ihsanda bulunup dağıttığı halde, kendisi sıkıntı ile yaşamağı severdi. Öyle bir hayât yaşıyordu ki, yemek ve içmek hâtırına bile gelmezdi. Yemek getirin yiyelim veya falanca yemeği pişiriniz, demezdi. Yemek getirirlerse yer, her ne meyve verseler kabûl ederdi. Ba'zan aylarca az yer, açlığı severdi.

Ümmetinin yapması câiz olduğu halde, Resûlulahın yapmadığı şeyler de vardı. Mesela, Resûlullah zekât malı almaz, çiğ soğan ve sarmısak gibi şeyler yemez ve şiir söylemezdi. Çünkü, zekât malın kiridir. Her zaman vahiy geldiği için melekler incinmemesi için koku yapan şeyleri yemezdi.

Resûlullahın yatağı deriden olup, içi hurma ağacı iplikleri ile dolu idi. Ba'zan bu yatak üzerine, ba'zan yere serili deri üzerine, ba'zan da, hasır veya kuru toprak üzerine yatardı. Mübârek avucunun içini sağ yanağının altına koyup, sağ yanı üstüne yatardı.

Server-i âlemin mübârek gözleri uyur, kalb-i şerîfi uyumazdı. Bunun için uyuduktan sonra abdest almazdı. Aç yatıp tok kalkardı. Aslâ esnemezdi. Mübârek vücûdu nûrânî olup, gölgesi yere düşmezdi. Elbisesine sinek konmaz, sivrisinek ve diğer böcekler mübârek kanını içmezdi.

Resûl aleyhisselâm ümmî idi. Yâni kitap okumamış, yazı yazmamış, kimseden bir ders görmemiş idi. Mekke'de doğup, büyüyüp, belli kimseler arasında yetişip, seyâhat etmemiş iken, Tevrât'ta ve İncîl'de ve Yunan ve Roma devirlerinde yazılmış kitaplarda bulunan bilgilerden, hâdiselerden haber verdi. Dini bildirmek için, müslümanlara mektuplar yolladı. Bunları emrindeki katiplerine yazdırırdı.

Hicretin altıncı senesinde Rum, İrân ve Habeş hükümdârlarına ve diğer Arap pâdişâhlarına mektuplar gönderdi. İrân şâhı Husrev Pervîz, mektubu parçaladı. Getiren Sahâbîyi şehîd etti. Az zaman sonra, oğlu Şîrûye tarafından öldürüldü.

Resûlullahın hizmetine altmıştan ziyâde ecnebî sefîr gelmiştir. Resûlullahın peygamberliğini işiten herkesin, O'na îmân etmesi şarttı. İşittikten sonra, îmân etmeden vefât eden, Cehenneme girecek ve orada sonsuz olarak azap çekecektir.

Fahr-i âlem efendimizin isimleri, hâlleri, Tevrât'ta ve İncîl'de yazılı idi. Yahûdî ve hıristiyanlar, teşrîf etmesini bekliyordu. Fakat, kendi cinslerinden gelmeyip, Araptan geldiği için ba'zıları kıskandı, inkâr etti. Hâlbuki, birçok âlimleri ve akıllıları, insâf edip müslüman oldu. O'nun peygamber olduğuna inanmamak, O'nun büyüklüğünü, üstünlüğünü anlamamak, O'nun kıymetini, şerefini azaltmaz. Allahü teâlâ, (İnşirâh) sûresinde, (Senin zikrini yükselttim.) kendi ismimin yanında olarak, her yerde söylenir, buyurdu. Yeryüzünde, bir derece batıya gidildikte, namaz vakitleri dört dakîka sonra başladığı için, dünyanın her yerindeki müslümanlar, her günün her dakîkasında ezân okumakta, O'nun mübârek ismi, her yerde, her ân, saygı ve sevgi ile söylenmektedir.

Bir kimse, her işinde, Resûlullahın dinini kabûl etmezse mü'min olmaz. O'nu, kendi cânından çok sevmezse, îmânı tamam olmaz. Bütün insanların ve cinnîlerin peygamberidir. Her asırda yaşayan her milletin O'na uyması şarttır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 NİSAN 1994 · KAYIT 10097

Resûlullahın Kadınlarla Sözleşmesi

Peygamber efendimiz Mekke'nin fethinden sonra erkeklerle sözleşti, dine uymada nelere dikkat edeceklerini bildirdi. Erkekler bildirilen bu hususlara uyacaklarına dair Resûlullaha söz verdiler.

Bu sözleşmeden sonra Peygamber efendimiz kadınlarla sözleşmeğe başladı. Kadınlarla yalnız söz ile olup, mübârek eli, kadınların ellerine dokunmadı. Kötü huylar, kadınlarda, erkeklerden daha çok olduğundan, daha çabuk tesir altında kaldıklarından kadınlarla sözleşirken, erkeklerden daha fazla şart, araya kondu. Allahü teâlânın emirlerini yapmış olmak için, bunlardan kaçınmak lâzım geldiği bildirildi. Peygamber efendimiz kadınlara daha çok şartlar koştu.

Bu şartlardan birincisi: Allahü teâlâdan başka, hiçbir şeye ibâdet etmemektir. Çok kimse bunu farkında olmadan yapıyor. Meselâ bir kimse, başkaları görmek için ibâdet eder veya Allahü teâlâ için eder fakat, başkasının görmesi de hoşuna giderse veya ibâdetinde başkasından bir karşılık, meselâ, bir (Âferin!) sözü beklerse, o kimse, şirkten, küfürden kurtulmuş olmaz.

Peygamber efendimiz, (Küçük şirkten korununuz!) buyurunca, (Küçük şirk nedir?) diye sordular. Resulullah efendimiz, (Riyâdır) buyurdu. Riya, başkasına göstermek için gösteriş için ibâdet etmektir.

Kâfirlerin dini günlerinde, bayramlarında, ibâdet yaptıklarını yapmak da şirktir, küfrdür. İbâdet olarak değil de âdet olarak yaptıklarını müslümanların yapması küfr olmaz. Böyle şeyler faydalı ise yapılır. Meselâ, hıristiyanlar gibi noel günlerinde bayram yapmak, bu geceye değer vermek küfrdür.

Müslüman olmak için, kâfirlikten kaçınmak lâzımdır. Mü'min olmak için, küfrden, îmânsızlıktan sıyrılmak şarttır. Bir de hastalıktan kurtulmak için, papazlardan imdât beklemek de şirktir ki, bu durum müslümanlar arasında yayılmıştır. Nisâ sûresi, 59. âyetinde meâlen, (Onlara, kâfirlere inanmayınız dediğim hâlde, onlar kâfirlerin sözleri ile hareket ediyorlar. Şeytan onları aldatıyor.) buyuruldu.

Maalesef kadınların çoğu, bilmiyerek, bu belâya, bu hataya düşüyor. Ne oldukları bilinmiyen bir takım isimlerden medet bekleyip, bunlarla hastalıktan kurtulmak istiyorlar. Kâfirlerin, kâfirlik alâmetlerini yapıyorlar. Bu şirklerden, küfrden kurtulabilen ve kâfirlik alâmetlerinden birini yapmıyan kadın, çok azdır. Dinimizde hiçbir eksiklik yoktur. Hasta olunduğunda yapılacak işleri, tedavi şekillerini de bildirmiştir dinimiz. Şifa için papaza gitmek müslümana yakışmaz.

Ruhi yönden rahatsız olanlar, genellikle, moralle, psikolojik olarak iyileştiklerini zannetmektedirler.

Aslında, iyileşmemişlerdir. Zaten mümkün de değildir. Bunlar manevi yönden şifa veremezler. Ancak, gayrı müslim de olsa, mesleğinde mütehassıs, güvenilir bir doktora gitmekte, onun verdiği ilaçları kullanmakta mahzur yoktur. Bu ikisini karıştırmamalıdır.

21 Martta kutlanan Nevruz, ateşperestlerden kalma bir adettir. Dinlerinin gereği kutladıkları bir gündür. Bugün Azerbaycan gibi bazı devletlerde de maalesef kutlanmaktadır. Bunlara da eskiden yaşamış ateşperestlerden gelmektedir. Neticede Türklere de bu adet, ateşperestlerden bulaşmıştır.

Dinimiz islamiyet, daha önceki cahiliye âdetlerinin hepsini kaldırmıştır. Kısacası bunun dinimizle hiçbir ilgisi yoktur. Ateşe tapınanların her sene 21 Martta kutladıkları Nevruz günlerine ve hıristiyanların paskalyalarına hürmet etmek ve o zamanlarda, onların âdetlerini, onlar gibi yapmak, şirk olur. Küfre sebep olur.

Mayısın altısında kutlanan Hıdırellez'in de dinimizle bir ilgisi yoktur. Böyle günlerin dinimizle ilgisi olup olmadığı şöyle anlaşılır. Dinimizdeki, mübârek günler, geceler hep hicri aylara göredir. Dinimizde hicri ayların dışında, miladi takvime göre kutlanan hiçbir kıymetli gün yoktur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 NİSAN 1994 · KAYIT 10098

Başkasının Malını İzinsiz Kullanmak

Resûlullah efendimizin kadınlardan söz aldığı ikinci şart: Hırsızlık etmemeleridir.

Bugün hırsızlık değince, yankesicilik, cepçilik, ev soymak hatıra geliyor. Hırsızlık da çeşit çeşittir.

Hırsızlık, büyük günâhlardan biridir. Çok kadınlar, bu günâha yakalanmıştır. Hırsızlığın inceliklerinden kurtulabilen kadın pek azdır. Bunun için, hırsızlıktan kaçınmak, ikinci şart oldu.

Kadınların hemen hemen hepsinin düştüğü bu hırsızlık kocalarının malını, kocalarının izni olmadan harcamalarıdır. Bununla, büyük günâha girmiş oluyorlar. Bu hâl, hemen hemen bütün kadınlarda var gibidir. Ancak, Allahü teâlânın koruduğu az kimse bundan kurtulmaktadır. Keşke, bunun hırsızlık olduğunu, günâh olduğunu bilselerdi. Bunu, helâl bilenleri çoktur. Helâl bilenlerin kâfir olmaları korkusu çoktur.

Meselâ, mutfak için kocası para bırakıyor, gidip bununla başka birşey alıyor. Komşusu birşey istiyor, istediğini alıp ona hediye ediyor. Yine kocasından habersiz sağa sola hayır hasenat yapması da başkasının malını gasbetmek olur. Bunlar hep başkasının malını ondan izinsiz alma hükmüne girer.

Allahü teâlâ, kadınları şirkten men' ettikten sonra, ikinci olarak, hırsızlıktan men' buyurdu. Çünkü, bunu helâl sanarak, çoğu kâfir olur. Bundan dolayı, bu günâh, kadınlar için, başka günâhlardan daha büyük oldu.

Başkalarının mallarını da, habersiz kullanmak kendilerine hafîf gelir. Çekinmeden başkalarının mallarına hıyânet ve hırsızlık etmiş olurlar.

Bu durum erkek için de geçerlidir. Hanımına ait bir şeyi, kocası ondan izinsiz kullanamaz, başkasına veremez. Dinimize göre, karı koca birbirlerinin mallarına müdahale edemez. Herkesin malı kendinindir.

Bir mü'minin, kendine sâdık ve emîn olan, istismar etmiyen, israf da etmiyen malı haram işlerde kullanmıyacak bir hanım olduğunda iş kolay. Müslüman erkek, hanımını bu büyük günâhtan kurtarmak için, malını istediği şekilde sarf etmesine, harcamasına önceden izin verebilir. Bu takdirde onun adına rahat bir şekilde hareket edebilir. Başka bir hırsızlık şekli de namazla ilgilidir.

Birgün Peygamber efendimiz, Eshâb-ı kirâmına sordu:

- Hırsızların büyüğü kimdir bilir misiniz? Eshâbı, - Bilmiyoruz, siz buyurun! dediklerinde:

- Hırsızların büyüğü, namazından çalandır ki, namazın erkânını tamam yapmaz! buyurdu.

Bu hırsızlıktan da sakınmalıdır ve büyük hırsız olmaktan kurtulmalıdır. Her müslüman kadın şartlarına uygun olarak, namazını aksatmadan, muntazam olarak kılmalıdır. Çocuğu, ev işlerini bahane ederek, namazı aksatmamalıdır. Kırâeti doğru okumalıdır. Rükü'u, secdeleri, kavmeyi ve celseyi, itmînân ile yapmalıdır. Yâni, rükü'den kalkınca tam dikilip, bir tesbîh miktârı durmalı ve iki secde arasında doğru oturup yine bir tesbîh mikdârı öyle durmalıdır. Böyle yapmıyanlar, hırsızlardan olur ve çok azaplara yakalanır. Kadınlar bilhassa bu konuda gevşek davranmaktadırlar. Namaz dinin temelidir. Temeli olmıyan veya sağlam temeli olmıyan bina eninde sonunda yıkılır.

Bugün birçok kadın bilhassa birşeyi kaybolunca veya kızına talip çıktığında damat adayının iyi mi kötü mü olduğu, ilerde neler olacağını, geçimlerinin nasıl olacağı hakkında hemen cinci hocalara koşup soruyorlar.

Bu çok tehlikelidir. Gelecekten haber vermek küfrdür, dinden çıkmaktır. Birinin gelecekten haber vereceğine inanmak da küfrdür. Kaybolan, çalınan birşeyi bulmak için, hergün yirmibeş kerre (Yâ câmi'annâsi liyevmin lâ raybe fîhi innallahe lâ yuhlifül mî'âd icma' beynî ve beyne...) duâsını okumalıdır. Buluncaya kadar okumalıdır. Duânın sonuna da kaybolan şeyin ismini söylemelidir.

Murâdı olan kimse, yatacağı zaman abdest almalı, temiz bir örtü üzerinde oturup, üç def'a salevât okumalı, sonra herbirine Besmele çekerek on Fâtiha ve sonra onbir İhlâs okumalı, sonra üç salevât okumalı, sonra sağ yanı üzere, yüzü kıbleye karşı olarak ve sağ elini sağ yanağı altına koyarak yatıp uyumalıdır. Niyyet ettiği şeyin nasıl olacağını, biiznillah rü'yâda görür.

Ayrıca birşeyi gaybolan, çalınan kimse, hergün iki rek'at namaz kılıp, selâmdan sonra, (Allahümme yâ Hâdî ve yâ Râddeddâlleti, erdid aleyye dâlletî biizzetike ve sultânike feinnehâ min fadlike ve atâike.) duâsını okumalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 NİSAN 1994 · KAYIT 10099

Kalb ve His Organları

Resûlullah efendimizin kadınlardan istediği üçüncü şart: Zinâ etmemeleridir. Bu şartı, yalnız kadınlardan istemek, bu günâhın hâsıl olması, çok def'a onların râzı olmalarına bağlı olduğu içindir ve kendilerini gösterdikleri içindir. Bu günâhın ilk

sebebi onlardır. Bu işte, onların rızâları mu'teberdir. Bunun için, bu amelden, kadınların daha kuvvetli men'edilmeleri icabetti. Bundan dolayı, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, bu günâhta kadını erkekten evvel söyledi. Bu günâh insana, dünyada ve âhırette zarar verir ve bütün dinlerde yasak ve çirkin olmuştur. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Zinânın dünyada üç fenâlığı vardır: Biri, güzelliği ve parlaklığı giderir. İkincisi, fakîrliğe sebep olur. Üçüncüsü, ömrün kısalmasına sebep olur. Âhıretteki üç zararına gelince, Allahü teâlânın gadabına sebep olur. İkincisi, suâlin, hesâbın fenâ geçmesine sebep olur. Üçüncüsü, Cehennem ateşinde azap çekmeğe sebep olur.)

Bir hadîs-i şerîfte, (Yabancı kadınlara bakmak, gözlerin zinâsıdır. Onları tutmak, ellerin zinâsıdır. Onlara gitmek, ayakların zinâsıdır.) buyuruldu.

Nûr sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen, (Mü'minlere söyle, yabancı kadınlara bakmasınlar ve zinâ etmesinler! Ve mü'min kadınlara söyle! Onlar da, yabancı erkeklere bakmasınlar ve zinâ etmesinler!) buyruldu.

Kalb, his organlarına tabidir. Meselâ, kalb, göze tâbi'dir. Gözler harâmdan sakınmazsa, kalbi korumak güç olur. Kalb, harâma dalarsa, zinâdan sakınmak güç olur. O hâlde, îmânı olanların, Allahü teâlâdan korkanların, harâma bakmaması lâzımdır. Ancak bu sûretle, kendini korumak, dünya ve âhırette zarardan kurtulmak mümkün olur.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde kadınların, kızların, yabancı erkeklerle yumuşak sesle, nezâketle konuşmalarını, böylece kötü adamların kalblerine fenâlık getirmelerini men'etmekte, buna sebep olmıyacak şekilde söylemelerini istemektedir. Kadınların, yabancı erkeklere süslenmelerini yasak etmektedir. Bileziklerinin sesini duyurmamak için, yavaş, sessiz yürümelerini emretmektedir. Yâni fıska, günâha sebep olan herşey de günâhtır. O hâlde günâha, harâma sebep olan şeylerden kaçmak lâzımdır.

(Safizm), bugünkü ismiyle lezbiyemcilik yâni kadınların, yabancı kadınlara şehvet ile bakması ve dokunması, kadınların, kocasından başkasına, erkek ve kadın, kim olursa olsun, yabancıya süslenmeleri câiz değildir. Dünyada ve âhırette felâketlerden kurtulmak için, bu incelikleri iyi gözetmek lâzımdır. Bu büyük günahtır. Erkekle kadın, başka cinsten oldukları için, biraraya gelmeleri güçtür. Kadının kadına yaklaşması böyle olmayıp kolaydır. Bunun için kadının kadına bakmasını ve dokunmasını, erkeğin kadına ve kadının erkeğe bakmasından daha şiddetle men'etmelidir.

Kadınlardan istenilen dördüncü şart: Çocuklarını öldürmemektir. Eskiden, kadınlar, fakîrlikten korkarak, kızlarını öldürürlerdi. Bu çirkin hareket, haksız yere cana kıymak olduğu gibi, evlat hakkını da tanımamaktadır ve her ikisi de büyük günâhtır.

İbni Âbidîn, isimli kıymetli fıkıh kitabında buyuruluyor ki, (Özürsüz, çocuk düşürmek, harâmdır. Ananın veya süt emen diğer çocuğun ölümüne sebep olan bir özür varsa, uzuvları teşekkül etmeden düşürmek câiz olur.)

Uzuvlar yüzyirmi gün sonra teşekkül eder, denildi. Canlı çocuğu almak da, aldırmak da haramdır. Çocuk olmaması için önceden tedbir almak câizdir. Fakîrlikten dolayı iyi bakamamak, besliyememek korkusu, çocuk düşürmek için özür olmaz.

Kadınlardan istenilen beşinci şart: Bühtân ve iftirâ etmemektir. Bu günâh, kadınlarda çok olduğundan onlara şart edildi. İftirâ büyük günâhtır ve çok fenâdır. Bunda yalan söylemek de vardır ki, yalan, her dinde harâmdır. İftirâda bir mü'mini incitmek de vardır ki, bu da, başkaca harâmdır.

Bunlardan başka, iftirâ etmek, yeryüzünde fesat çıkarmaya, ortalığı karıştırmaya sebep olur ki, bu da harâmdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 NİSAN 1994 · KAYIT 10100

Bilmemek Özür Değildir

Resûlullah efendimizin kadınlardan istediği, altıncı şart: Peygamber efendimizin her emrine itâ'at etmektir. Bu şart, bütün farzları, sünnetleri yapmak ve bütün yasaklardan kaçınmak demektir ve islâmın beş şartını bildirmektedir.

İslâmın beş şartından biri, namazdır. Beş vakit namazı üşenmeden, seve seve kılmalıdır. Bugün çok yaygın olan mûsikîden, müzik dinlemekten de kaçınmalıdır. Nefsin istediği fâidesiz iştir ve harâmdır.

Bir hadîs-i şerîfde, (Mûsikî, zinâya yol açar:) buyuruldu. Müslümanları gıybet etmek, yâni kötülemek niyyeti ile çekiştirmek, iki müslüman arasında söz taşımak, mûsikîden daha büyük harâmdır. Bunlardan kaçınmak lâzımdır. Müslümanla alay etmek, kalbini kırmak da harâm olup, sakınmak lâzımdır.

Dinimizde bilinmesi zaruri olan şeyleri her müslümanın bilmesi lâzımdır. Bilmemek özür olmaz. İnsan yaptığı şeyi niçin yaptığını bilmesi lâzım. Yapılan işler için "Bilmediğim için yaptım." demek insanı vebalden kurtarmaz. Kâfirlerin bayramlarında, müslümanların câhilleri ve hele kadınlar, kâfirlerin yaptıklarını yapıyor ve bu günleri, müslüman bayramı zan ediyor ve kâfirler gibi, birbirlerine hediye gönderiyorlar. Dükkânlarını,eşyâlarını, sofralarını kâfirlerin yaptığı gibi, süslüyorlar. O geceleri, başka gecelerden ayırdediyorlar. Bunlar hep şirktir, kâfirliktir. Bu husus Kur'ân-ı kerîmde sûre-i Yûsüf'de meâlen, (Biz, Allahü teâlânın varlığına, birliğine, herşeyi yaratan O olduğuna inandık, müslüman olduk diyenlerin çoğu, başkalarına ibâdet ve itâ'at ederek ve daha birçok hareketleri ve sözleri ile, müşrik oluyorlar.) buyuruldu.

Kadınlar, türbe ziyaretlerinde de büyük yanlışlar yapmaktadırlar. Türbeler için kurban adıyorlar.

Götürüp mezâr başında kesiyorlar. Bunlar, Allah rızası için değil, mezarda yatan kimse için kesilirse o zaman tehlikeli olur. Böyle kurban kesmeyi fıkıh kitapları, şirk saymaktadır. Dinimize göre, kurban sadece cenab-ı Hak için kesilir, hasıl olan sevap türbedeki şahsa gönderilir. Türbedeki şahıstan şefâ'at etmesi istenir.

Şunu iyi bilmek lazımdır. Meselâ hasta için gidilmiş ise, hastayı iyileştiren oradaki zat değildir.

Hastaya şifa veren Allahü teâlâdır. Oradaki zat sadece aracıdır, şefâ'atçidir. Kabirlere çaput bağlamak, mum yakmak da dinimizde yoktur. Bunlar sonradan sokulmuş hurafelerdir.

Aslında erkeklere göre kadınların işleri daha kolaydır. Cennete girmeleri daha kolaydır. Erkeğe göre mesuliyeti daha azdır. Yapacağı işler bellidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Dört şeyi yapan, yâni kocasına hıyânet etmiyen, beş vakit namaz kılan, Ramazan-ı şerîfte oruç tutan ve yabancılara, açık olarak görünmiyen kadın Cennete gidecektir.) buyuruldu. Çünkü, doğru kılınan namaz, insanı günâh işlemekten korur ve İslâmın şartlarını yerine getirmek sevgisini hâsıl eder.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bir kadın, beş vakit namazını kılar, Ramazan ayında oruç tutar, nâmûsunu korur ve zevcine itâ'at ederse, dilediği kapıdan Cennete girer.)

(Beş şeyi yapan kadın Cehennemden kurtulur: Beş vakit namazını kılar, Ramazan ayında orucunu tutar, zevcini, anasını babasını üzmez, yabancılara açık olarak görünmez, dünya sıkıntılarına sabreder.)

Temel atılırken, yeni araba alınca, hastalık gelince, hasta iyi olunca Allah rızası için hayvan kesilebilir. Bunlar hurafe değildir. Fakat etlerinin yalnız fakîrlere verilmesi lâzımdır.

Dinimiz yapılacak her şeyi bildirmiştir. En mahrem meseleden, en açık meseleye kadar her şey bildirilmiştir. Çünkü islamiyet kişinin hem dünya, hem de ahıret için yapacağı şeyleri bildirmek için gelmiştir.

Kişi yapacağı ibâdeti komşusuna, şuna buna soracağına, açıp kıymetli kitaplardan bilmediğini öğrenmelidir. Kulaktan dolma bilgiler genellikle yanlış oluyor. Kişiden kişiye nakledilirken insanlar kendi durumlarına göre ilave ve çıkarmalar yapılıyor. İnsan başı ağrıyor da, bunun için önce iyi bir doktor arıyor. Rast gele gitmiyor. Hiç dini konularda rastgele sözlere göre hareket edilir mi?

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 NİSAN 1994 · KAYIT 10101

"Müslüman Sihir Yapmaz"

Kadınlar arasında çok yaygın olan tehlikeli birşey de sihir, büyü yaptırmaktır. Kadınlarımızın bundan uzak durmasını dinimiz emretmektedir.

Sihir, yâni büyü yapmamalıdır ve sihir yaptırmamalıdır, harâmdır ve küfre en yakın olan, en fenâ harâmdır. Sihre ait ufak birşey yapmamağa çok dikkat etmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Müslüman sihir yapamaz. Allah saklasın îmânı gittikten sonra, sihri te'sîr eder.) Sanki sihir yapınca, îmânı gider.

Yine kadınlar arasında bu da çok yaygın, uğursuzluğa inanmamalı, te'sîr eder sanmamalıdır. Dinimizde uğursuzluk yoktur.

Başka bir hadîs-şerîfte de buyuruldu ki, (Tetayyur eden ve tetayyur olunan ve kâhinlik yapan ve kâhine giden ve sihir, büyü yapan ve yaptıran ve bunlara inanan, bizden değildir. Kur'ân-ı kerîme inanmamıştır.)

Tetayyur, uğursuzluğa inanmaktır. Kâhinlik, cinden bir arkadaş edinip, olmuş ve olacak şeyleri ona sorup, ondan öğrenmek ve bunları başkalarına bildirmektir.

Cinle tanışan falcılar ve yıldıznâmeye bakıp, sorulan herşeye cevap verenler böyledir. Bunlara ve büyücülere gidip, söylediklerine, yaptıklarına inanmak, ba'zan doğru çıksa bile, Allahtan başkasının herşeyi bildiğine ve her dilediğini yapacağına inanmak olup, küfr olur.

Sihir yaparken küfre sebep olan kelime veya iş olursa, küfrdür. Böyle kelime veya iş bulunmazsa, büyük günâhtır. Sihir insanları hasta yapar. Sevgi veya muhabbetsizlik yapar. Yâni cesede ve rûha te'sîr eder.

Sihir, kadınlara ve çocuklara daha çok te'sîr eder. Sihrin te'sîri kat'î değildir. İlâcın te'sîri gibi olup, Allahü teâlâ, isterse te'sîrini yaratır. İstemezse, hiç te'sîr ettirmez. Açlık çekerek, sıkıntılı işler yaparak, nefsini ezen, haram işlemekten zevk alamaz hâle getiren kâfirlerin yaptığı sihir te'sîr etmektedir. Böyle papazların sihir çözmeleri de te'sîrli olmaktadır. Şimdiki papazlar, dünya zevklerine düşkün ve nefsleri azgın olduğundan, sihir yapamaz ve bozamazlar.

Bir sâhir, yâni büyücü sihir ile istediğini elbette yapar, sihir muhakkak te'sîr eder diyen ve inanan kâfir olur. Sihir, Allahü teâlâ takdîr etmiş ise, te'sîr edebilir, demelidir.

Sihirden, büyüden kurtulmak için çeşitli âyetler, duâlar vardır. Bunlarla büyüden kurtulmak mümkündür. Büyü yapılmış olan kimse, (Âyât-ı hırz)ı sabah ve ikindi namazlarından sonra, yedi gün birer kerre okur ve boynuna asarsa, şifâ bulur. Bir miktar suya, (Âyet-el-kürsî) ve (İhlâs) ve (Mu'avvizeteyn) okumalı. Büyülenmiş kimse bundan üç yudum içmeli, kalan ile gusl abdesti almalıdır.

Sihir ve cadı, yâni büyü âfetlerinden kurtulmak için, üç kerre Salevât-ı şerîfe okumalı, sonra yedi Fâtiha, yedi Âyet-el-kürsî, yedi Kâfirûn sûresi, yedi İhlâs-ı şerîf, yedi Felak ve yedi Nâs sûreleri okuyup kendi üzerine veya hasta üzerine üflemelidir. Bunları tekrâr okuyup, büyülenmiş olanın odasına, yatağına, evin her yerine, üflemelidir.

Buna karşılık ücret almamalıdır. Allah rızası için yapılmalıdır. Bütün hastalıklar için de iyidir. Sihirden, büyüden, korunmak, yapılmış sihirden kurtulmak için en etkili şey âyat-ı hırzdır.

Kur'ân-ı kerîmdeki şifâ âyetleri, sihir büyü için faydalı âyetler toplanmış, buna âyat-ı hırz ismi verilmiştir.

Nazar değmesi haktır. Yâni, göz değmesi doğrudur. Ba'zı kimseler, birşeye bakıp, beğendiği zaman, gözlerinden çıkan şuâ' zararlı olup cânlı ve cânsız,

herşeyin bozulmasına sebep oluyor. Bunun misâlleri çoktur. Fen, belki birgün, bu şuâ'ları ve te'sîrlerini anlıyabilecektir. Nazarı değen kimse, hattâ herkes, beğendiği birşeyi görünce (Mâşâallah) demeli, ondan sonra o şeyi söylemelidir. Önce Mâşâallah deyince, nazar değmez. Nazar değen veya korkan çocuk için, çöp yakıp etrâfında döndürerek tütsülemek veya ergimiş mumu başı üzerinde suya dökmek ve kurşun dökmek câizdir.

Nazar değen kimseye şifâ için (Âyet-el-kürsî), (Fâtiha), (Mu'avvizeteyn) ve (Nûn sûresi)nin sonunu okumak muhakkak iyi gelir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 NİSAN 1994 · KAYIT 10102

Dinimize Göre Tedavi Şekilleri

Hadîs-i şerîfte, (İlaçların en iyisi Kur'ân-ı kerîmdir.) buyuruldu. Hastaya okunursa, hastalığı hafîfler. Eceli gelmemiş ise, iyi olur. Eceli gelmiş ise, rûhunu teslîm etmesi kolay olur. Resûlullah gammı, sıkıntıyı gidermek için, (Lâ ilâhe illallâhül'azîm-ülhalîm lâ ilâhe illallâhü Rabbül-Arş-il'azîm lâ ilâhe illallahü Rabbüs-semâvâti ve Rabbül-Erdı Rabbül'Arş-il-kerîm) okurdu. (Bismillahirrahmânirrahîm ve lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ billâhil' aliyyil'azîm) okumak, sinir hastalığına ve bütün hastalıklara iyi geldiğini Enes bin Mâlik hazretleri haber vermiştir.

Harâm işliyenin ve kalbi gâfil olanın duâsı kabûl olmaz. Ehl-i sünnet i'tikâdında olmıyanın okuması fayda vermez. Allahü teâlâ, herşeyi bir sebep ile yaratmaktadır. Birşeye kavuşmak istiyen, o şeyin sebebine yapışır. İnsana sıhhat, şifâ vermek için, duâ etmeyi, sadaka vermeği ve ilaç kullanmağı sebep yapmıştır. Şifâyı ilaçtan değil, Allahü teâlâdan beklemelidir.

Dinimize göre, tedavi şu şekilde yapılır:

1- Bilinen ilaçları kullanarak.

2- Kur'ân-ı kerîm okuyarak, duâ ederek.

3- Sadaka vererek.

Hadîs-i şerîfte, (Hastalarınızı sadaka vererek tedavi ediniz.) buyuruldu.

Bu üç şekil, hepsi beraber olduğu gibi, tek tek veya ikisini kullanarak da yapılabilir.

Peygamber efendimiz, (Ey Allahın kulları! İlaç kullanın!) buyurdu.

Bir defasında da, - Her hastalığın ilacı vardır. Yalnız ölüme çâre yoktur, buyurdu.

- İlaç, kazâ ve kaderi değiştirir mi? dediklerinde, - Kazâ ve kader, insana ilacı kullandırır, buyurdu.

Mûsâ "aleyhisselâm" hastalanmıştı. İlacını söylediler.

- İlaç istemem, Allahü teâlâ şifâsını verir, dedi.

- Bu hastalığın ilacı meşhûrdur ve tecrübe edilmiştir, az zamanda iyi olursunuz, dediler.

- Hayır, ilaç istemem, dedi ve hastalık arttı.

O zaman vahy gelip, cenâb-ı Hakkın, - İlaç kullanmazsa şifâ ihsân etmem, emri gelince, ilacı içti ve iyi oldu. Fakat kalbine birşey geldi. Vahy gelip, Allahü teâlâ buyurdu ki, - Sen tevekkül etmek için, benim âdetimi, hikmetimi değiştirmek istiyorsun. İlaçlara, fâideli te'sîrleri kim verdi? Elbette ben yaratıyorum, buyurdu.

Bütün bu misâllerden anlaşılıyor ki, Allahü teâlâ, ilaçları, şifâ için sebep yapmıştır. Ekmek ile suyu doyurmağa sebep yaptığı gibi, ilaçları da, hastalıkları gidermeye sebep yapmıştır. Bütün sebepleri yaratan, bunlara te'sîr kuvveti veren, Allahü teâlâdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Mûsâ aleyhisselâm, -Yâ Rabbî! Hastalığı yapan kimdir, hastalığı iyi eden kimdir, dedi.

Cenâb-ı Hak, - Her ikisini de yapan benim, buyurdu.

- O hâlde, tabîbe ne lüzûm var deyince, - Onlar, şifâ için yarattığım sebepleri bilir ve kullarıma verir. Ben de onlara, bu yoldan rızk ve sevâb veririm, buyurdu.)

Görülüyor ki, doktora gitmeli, ilaç kullanmalıdır. Fakat, doktora ve ilaca güvenmemeli, şifâyı Allahü teâlâdan istemelidir. İlaç içip de iyi olmıyan, ameliyât masalarında kalıp can veren az değildir.

Meşru tedavi şekilleri bırakıp, cinci hocalardan, büyücülerden şifa beklemek müslümana yakışmaz. Müslüman, her işinde dinin emrine göre hareket eder.

Peygamber efendimizin huzûrunda bulunan kadınlar, Resûlullahın nasihatlarının hepsini kabûl etti ve yalnız söz ile ahd ettiler, sözleştiler. Resûlullah bunlara hayır duâ etti ve aflarını diledi. Hind "radıyallahü anhâ" bunların arasında idi ve hattâ başları idi. Kadınlar nâmına o konuşmuştu. Müslüman kadınlardan herhangi biri, bu şartları kabûl ederek bunlara uyarsa, bu sözleşmeğe dahil sayılır ve bu duâdan faydalanır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 NİSAN 1994 · KAYIT 10103

Cinlere İnanmak

Cin, cinnet, cinân, Cennet, cenân ve cenîn gibi C ve N harflerinden meydâna gelen kelimeler (örtülü) demektir. Meselâ Cennet, meyveler, çiçekler, kokular ile örtülü olduğundan, bu isim verilmiştir.

Delilere, mecnûn denilmesi de, aklının örtülü olduğu içindir. Geceye (Cünn-i leyl) denir. Çünkü, karanlık, gün ışığını örtmüştür. Cin denilen mahlûklar da, gözümüzden örtülü olduğu için, cin denilmiştir. Cin kelimesi, cinnî isminin çoğuludur.Yâni cin, cinnîler demektir.

Cinnîler, havadan ve ateşten meydana gelmiştir. Ateşin alev kısmı görünmez, içindeki katı zerreler, sıcakta ışıklandığı için, parlak görünüyor. Bir kâğıt parçasını, kibritin alevine yaklaştırdığımızda, kâğıdın daha aleve değmeden tutuştuğunu görürüz. Bu tutuşmayı sağlıyan, alevin göremediğimiz kısmıdır. Bunun gibi, cinnîler ateşin, alevin görünmiyen kısmından yaratıldıkları için bunları göremiyoruz.

Alev iki kısımdır: Biri zulmani kısmı, ikincisi nûrânî kısmı. Bu iki kısım da görünmez. Zulmânî olandan cin, nûrânî olandan ise melekler yaratılmıştır. İnsanlar, toprak maddelerinden yaratılıp, Allahü teâlâ, bu maddeleri organik ve organize hâle, et ve kemiğe çevirdiği gibi, meleklerde ve cinde alev şekli değişerek, onlara mahsûs latîf, her şekle dönebilen bir hâle gelmiştir. Bunun için elle tutup gözle görülmeseler de melekler cisimdir. Yâni vardır.

Melekler, nûrânî cisimlerdir. Muhtelif şekillere girebilirler. Melek ile cin, yaratılış bakımından birbirine yakındır. Melekler, muhteremdir, kıymetlidir. Cin, hakîrdir, kıymetsizdir. Melekte, nûr kısmı, nur maddesi, cinde ise, alev maddesi

fazladır. Elbette nûr, zulmetten, karanlıktan efdaldir, kıymetlidir. Meleklerin, cinnîlere yakınlığı, insanın hayvana yakınlığı gibidir. İnsanların üstün olanları, melekten kıymetlidir. Cin de hayvanlarla mukayesede, hayvandan kıymetlidir.

Meleklerin varlığına inanmıyan kâfir olur. Dinden çıkar. Cin var mı, diye soranlara, acele cevap vermek icap eder. Acele cevap verip onu îmânsızlıktan kurtarmalıdır. Çünkü, cinnin var olmasında şüphe etmek, çok tehlikelidir. İnsanın dinden çıkmasına sebep olur. İnanılması gereken şeylerde şüphe olduğunda, îmân gider. İnanmadığı için (Acaba melek, cin var mıdır?) Yoksa hayali şeyler midir, diyen dinden çıkar. İnaçla ilgili şeylerde dikkatli olmalı, bu işin şakası olmaz.

Cinlerin varlığına da inanmıyan kâfir olur. Felsefecilerden bir kısmı, cin ve şeytanlara inanmadı. Değişik şekiller tevil ettiler. Meselâ, cin, zekî, dâhî insan demektir. Şeytanlar da, kötü kimseler demektir, dediler. Din kitaplarını okumıyan ve islâm âlimlerinin sözlerini bilmiyen, elbette inanmaz.

Fakat, Kur'ân-ı kerîmde açıkça bildirildiği hâlde ve islâm büyüklerinin kitapları bu bilgilerle dolu olduğu hâlde, müslüman olduğunu söyliyenin inanmaması, şaşılacak şeydir.

İnsan biraz düşünürse art niyyetli olmazsa, cinlerin var olduğunu hemen anlar, kabûl eder. Çünkü, cinlerin var olması, akla uymıyan birşey değildir. Yâni aklın red edeceği birşey değildir. Çünkü, Allahü teâlânın kudretinin yapamıyacağı birşey değildir.

Bugün fen adamları, akıl ve din sahipleri, aklın imkânsız demediği şeyleri red etmiyor. İnsanın kendi kısa aklına göre anlıyamadığı şeyi hemen inkar etmesi kadar basitlik olmaz. Anlamanın da, aklın da bir sınırı vardır. Aklı, anlıyamadığı şeyde zorlamanın bir manası yoktur. Dinimizde aklın anlıyamadığı şeyler çoktur fakat, akla uygun olmayın birşey yoktur.

Muhyiddîn-i Arabî hazretleri, cinlerin var olduğuna, şu âyet-i kerîmden şu âyetleri delil gösteriyor.

1- Zâriyât sûresinin ellialtıncı âyetinde meâlen, (İnsanları ve cinleri ancak, beni bilip, itâ'at, ibâdet etmeleri için yarattım.) buyruluyor.

2- Errahman sûresi, yetmişdördüncü âyetinde, cinnin Cennete gireceği bildiriliyor.

3- Errahman sûresinin otuzbirinci âyetinde (Sekalân) buyuruyor ki, (Ey insanlar ve cinnîler!) demektir. Resûl-i sekaleyn, müftîyüssekaleyn, gavsüssekaleyn

yâni, insanların ve cinnin Peygamberi, müftîsi, velîsi gibi isimler de, cinnin varlığını göstermektedir.

Ayrıca Kul-e'ûzü sûresi ve Cin sûresi, cinnin varlığını açıkça haber vermektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 NİSAN 1994 · KAYIT 10104

Görülmeyen Varlıklara İnanmak

Kitaplı kâfirlerin hepsi, yahudiler, hıristiyanlar, ayrıca ateşe tapanlar, puta tapanlar, budistler, müşrikler ve Yunan feylesoflarının çoğu cinnin var olduğuna inanıyor. Süleymân aleyhisselâmın kıssası da, cinnin varlığını göstermektedir.

Bazıları da, cinnîlere hayali şeyler, diyor. Korkudan hasıl olan şeyler diyorlar.

Bilgileri noksan ba'zı kimselerin, cinnîleri hayâl (illüzyon) sanarak, yok demeleri kıymetsizdir. Üzerinde durmaya değmez. Korkudan, göz önünde hâsıl olan hayâller, elbette yoktur. Fakat, bu hayalleri cin sanmak, cinden haberi olmamak demektir. Birşeye yok diyebilmek için, o şeyi tanımak, kavramak lâzımdır. Tanımadan yok demek, çocukça lâf olur. Bu gibilere, ilim adamı demek, yersiz olur. Çünkü, ilim adamı rastgele konuşmaz.

Bütün peygamberlerin haber verdiği ve hele peygamberlerin en üstünü olan Muhammed aleyhisselâmın, çeşitli zamanlarda haber verdiği bir bilgiye, akla, tecrübeye dayanmadan, zan yolu ile, çala kalem yok demek, ilim adamına yakışır birşey değildir.

Cinlere, meleklere, Cennete, Cehenneme hattâ Allahü teâlâya inanmıyanların meşhur sözleri bunlar. "Kim gitmiş, kim görmüş. Var olsalardı görürdük. Görülmiyen şeye inanmak, aptallık olur." demeleri meşhurdur. Gözün akla değil, aklın göze bağlı olması lâzım sanıyorlar. Hâlbuki akıl, duyu organları üstünde bir kuvvettir ve hissedilen şeylerin doğrusunu, yanlışını ayıran bir hâkimdir.

İnsanlar, göze tâbi' olsaydı, insanlık şerefi, gözün kuvveti ile ölçülseydi, kedi, köpek ve fârenin insandan daha şerefli, daha kıymetli olması lâzım gelirdi. Çünkü, bu hayvanlar, karanlıkta da görüyor, insan ise göremiyor. O hâlde, göremediğine inanmak istemiyen kimse, insanlığı, hayvandan aşağı düşürmektedir.

Demek ki, his organlarımız, aklın yardımcıları, âletleridir. Kumandan, hâkim, akıldır. Akıl, görünmiyen, duyulmıyan şeyleri reddetmediği gibi, yokluğu ispat edilemiyen ve anlaşılamıyan şeylere de yok demez. Bunlara yok demek, akla uygun bir söz olmaz.

Cinlerin varlığı, dînin açıkça bildirdiği birşey olduğundan, inanmıyan müslümanlıktan çıkar, hiçbir ibâdeti kabûl olmaz.

Cinlerin insanlara zarar verdikleri, ba'zanda yardım ettikleri, insanları isteklerine kavuşturdukları, çeşitli zamanlarda, birçok müslüman ve kâfirler tarafından görülmüş ve haber verilmiştir. Buna karşılık, inanmıyanlar, olmaz böyle şey diyenler pek azdır. Meşhur tabip ve felsefeci İbni Sînâ bile (Kanûn) ismindeki kitabında, sar'a hastalığını anlatırken, cinden bahsetmektedir. Meselâ diyor ki, (Hastalıklara birçok maddeler sebep olduğu gibi, cinnin hâsıl ettiği hastalıklar da vardır ve meşhûrdur.)

Cin hakkında bilgi, her peygamberin kitabında vardı. Meselâ, Süleymân aleyhisselâmın emri ile iş görürlerdi cinnîler. Süleymân aleyhisselâm meşhur sarayını cinlere yaptırmıştı. İdris aleyhisselâm diri olarak Cennete çıkarılınca, onu çok sevenler, ayrılık acısına dayanamadı. Resmini yapıp seyretmeye başladılar. Daha sonra gelenler, bu resimleri tanrı sandı. Çeşitli heykeller de yapılıp, tapıldı. Böylece putperestlik meydana çıktı.

Peygamberimizden "sallallahü aleyhi ve sellem" bin sene önce, Hicaz'daki Huzâ'a devletinin hükümdarı olan Amr bin Luhay, puta tapınmak dînini Şâm'dan Mekke'ye getirdi. Putlara tapanlar, putlardan ses işitirdi. Cin, putun, yâni heykelin içine girip söylerdi. Peygamber efendimizin dünyaya teşrîf ettiği, islâmiyetin başladığı, birçok putlardan işitilmişti. Bu sözlerle, çok kimselerin müslüman olduğu, birçok kitapta uzun yazılıdır.

Şeytanlar, diri insanın içine de girer. İnsanın his ve hareket sinirlerine te'sîr ederek, hareket ve ses hâsıl ederler. İnsanın, bu kendi söz ve hareketinden haberi olmaz. Bunun gibi vakti ile Roma'da ve Peşte'de, son zamanlarda Adana'da konuşan çocuk ve hastalar görülmüştür. Bunları konuşturan cin, uzak memleketlerdeki veya eski zamanlardaki şeyleri söylediklerinden, ba'zı kimseler, bu çocukların iki rûhlu olduğunu veya başka insanın rûhunu taşıdığını, yâni tenâsüh sanmıştır. Böyle zan etmenin yanlış olduğunu, dînimiz açıkça bildirmektedir.

Rûhun bir kimseden başka kimseye geçtiğine inanmak demek, biraz iyi düşünülürse, bunun ahırete, hesaba, Cennet ve Cehenneme inanmamak demek olduğu hemen anlaşılır. Bunun için ateistler buna dört elle sarılmaktadırlar. İkide bir medyada bunu gündeme getirmektedirler. Bunlara aldanmamalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 NİSAN 1994 · KAYIT 10105

Cinlerin de İyisi Kötüsü Vardır

Eskiden kâhinler, cinnîlerden ba'zı şeyler işiterek falcılık yapardı. Bunun için, puta tapanlar, cinnin varlığına inanır ve cinden korkardı. Cinnin var olduğunu, müslümanlar, putperestlerden işiterek öğrenmedi. Kur'ân-ı kerîmden ve Muhammed aleyhisselâmdan öğrendi. Müslümanlar, puta tapanlar gibi, cinden korkmaz. Muhâfaza melekleri, insanları cinden koruduğu gibi, âyet-i kerîme ve duâ okuyup, Allahü teâlâya sığınanlara da birşey yapamazlar.

İnsanlar, ilk olarak, topraktan yaratıldığı gibi, cin de, alevden yaratıldı. Cin de, erkek ve dişi olur. Evlenmeleri, evleri, yemeleri, içmeleri, üremeleri, ölmeleri vardır.

Muhammed aleyhisselâmın cinnîlere de peygamber olduğu, Kur'ân-ı kerîmi dinledikleri, Mekke-i mükerremede ve Medîne-i münevverede toplandıkları ve Resûl-i ekremin onlara Kur'ân-ı kerîm okuduğu, ibâdet ettikleri, sadaka verdikleri, iyi işlerine sevâb verildiği, cin kâfirlerinin Cehenneme gireceği, mü'minlerinin Cennete gireceği ve Cennette Allahü teâlâyı görecekleri, çeşitli kitaplarda yazılıdır.

Bunlar da insanlar gibidir. İyisi de kötüsü de vardır. Fakat bunların kötüsü daha fazladır.

Cinlerin iyileri, faydalı işler yapar, faydalı işlere sevinir. Müslümanın üzülmesi lâzım gelen olaylara üzülür. Meselâ, Eshabdan, Ebû Ubeyde ve arkadaşları vefât edince, cinlerin ağlayıp mâtem ettikleri, hazret-i Ömer vefât ettiği zaman, mersiye okudukları, hazret-i Osman şehîd olunca, ağlayıp inledikleri, hazret-i Ali'nin şehîd olduğunu haber verdikleri, hazret-i Hüseyn şehîd olunca ağlayıp, bağırdıkları ve başka Sahâbîler şehîd olunca bildirdikleri, Ömer bin Abdül'azîz hazretlerinin vefâtını haber verdikleri, İmâmı a'zam Ebû Hanîfe'nin ve İmâm-ı Şâfi'înin vefâtlarında ağladıkları, kıymetli kitaplarda yazılıdır.

Cinler her şekle girebilirler. Daha çok keçi, yılan, kedi şekline girdikleri çok görülmüştür. Mikrop şekline de girip, insanın damarlarında da dolaşırlar.

Şeytan ile cinnin karşılaştırması yapılacak olursa, şeytanların hepsi kâfirdir. İnsanları aldatmağa uğraşırlar. İbâdetleri unutturup, günâhları iyi gösterirler. Nefsin arzûlarını kızıştırırlar. Şeytanlar da, ateş ile havadan yaratılmıştır. Fakat cinde hava, şeytanda ateş fazladır. Cinnîlerin müslüman olanları da vardır. Cin ve şeytanlar, en ufak yerden geçerler, insanın içine, damarlarına girerler.

Cinnîlerin sayısı, insanların on katından fazladır. Şeytanların sayısı, bu ikisinin on katlarından fazladır. Meleklerin sayısı da, bu üçünün sayılarının, on katından daha çoktur.

Cinnin ölümü, yerde kaybolmasıdır. İhtiyârları, gençleşmeyince ölmez. Ölecekleri zaman, çocukluk hâline döner ve yerde kaybolurlar. Genellikle kısa ömürlüdürler. Az da olsa insanlara göre daha uzun ömürlüleri de çıkmaktadır.. Sekizyüz, dokuzyüz sene yaşayanları vardır.

İnsanların çoğalması, menî ile olduğu gibi, cinnin çoğalması da gaz (hava) iledir. Yâni erkekten dişiye bir gaz geçerek bundan, yavru hâsıl olur.

İnsan, cinnî ve şeytanları, uyanık iken ve rü'yâda görebilir. Çünkü, onlar her şekle girebilir. Çok güzel sûretlere girerler. İhtilâma sebep olurlar. Peygamberlerden "aleyhimüsselâm" ve Evliyâdan çoğu şeytanı görmüş ve konuşmuştur. Her ne şekilde olursa olsun, cinni gören kimse, hep ona bakarsa cin şeklini değiştiremez. Gözden kaçamaz. Ona sorup cevap alınabilir. Bir ân başka tarafa bakılırsa, hemen kendi şekline girip kaybolur.

Hayâli kuvvetli olanlar, bulunmıyan şeyleri görüyorum sanır. Hayâlleri [illüziyonları] birşey sanır. Sihr yapılmış kimseler de, böyle hayâller görüp, bunları cisim zanneder. Hayâli fazla olanlara, çirkin şeyler güzel görünür. Çirkin tarafları görünmez. Dünyaya düşkün olanlara, dünyanın herşeyi böyle görünür. Çirkinlikler, güzel görünür. Fakat uyanık olanlar, keskin görüşlüler, herşeyin doğrusunu görüp aldanmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 NİSAN 1994 · KAYIT 10106

Haccın Fazileti

Farz olan hacca gitmeye çalışmalıdır! Bir kerre farz olan haccı yapmak, yirmi kerre Allah yolunda savaşmaktan daha sevâbdır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Hac, suyun kirleri temizlediği gibi, günâhları yok eder.)

Kabûl olan hac, kılınmamış namazların, tutulmamamış oruçların, verilmemiş zekâtların günâhlarının affına sebep olmaz. Bunları geciktirme günâhlarının affına sebep olur. Kul borçları da verilmedikçe veya helâllaşılmadıkça ödenmiş olmaz. Kul ve hak borçlarından başka günâhlar affedilir. Hadîs-i şerîfte, (Arafat'ta vakfeye durup da günâhlarının affedilmediğini zanneden, büyük günâha girmiş olur.) buyuruldu.

Haccın kabûl olması için, haccın farzlarını, vâciblerini ve sünnetlerini eksiksiz yapmaya çalışmalı, niyeti düzeltmeli, riyâ karıştırmamalı, ihlâsla hareket etmeli ve helâl para ile gitmelidir!

Ticâreti, dünyalık işleri hac işine karıştırmamalıdır. Borçları varsa ödemeli, hak sâhipleri ile helâllaşmalı, günâhlarına tevbe etmelidir. Bunlara riâyet edilerek yapılan hac makbûl olur. Hadîs-i şerîfte, (Hac edin ki muhtaç olmayasınız. Yolculuk edin ki sıhhate kavuşasınız.) ve (Hac zenginliğe, zinâ fakirliğe sebep olur.) buyuruldu.

Hacca giderken orada ölmekten korkmamalıdır! Hattâ hac yolunda ölmeyi ganîmet bilmelidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Hacca giderken veya gelirken ölenin geçmiş günâhları affolur. O kimse, hesâba çekilmeden ve azâb görmeden Cennete girer.) (İsfehânî)

Hacca giden, başkalarına sıkıntı vermediği gibi, onlardan gelecek sıkıntılara da katlanmalı, yumuşak davranmalıdır. Hadîs-i şerîfte, (Yumuşak davranmıyan hayır yapmamış olur.) buyuruldu. Sert, kırıcı olmaktan da kaçmalıdır! Hadîs-i şerîfte, (Sertlikten ve çirkin şeyden sakının. Yumuşaklık insanı süsler, çirkinliği giderir.) buyuruldu.

Hac Çeşitleri Üç türlü hac vardır:

1- İfrâd hac: Bu haccı yapana müfrid hâcı denir. İhrâma girerken, yalnız hac yapmağa niyyet eden kimsedir. Mekke'de oturanlar, yalnız müfrid hâcı olur.

2- Kırân hac: Bu haccı yapana kârin hâcı denir. Hac ile umreye birlikte niyet eden kimsedir. Önce umre için tavâf ve sa'y edip, sonra ihrâmını çıkarmadan ve tıraş olmadan, hac günlerinde hac için, tekrar tavâf ve sa'y yapar.

3- Temettü' hac: Bu haccı yapana mütemetti' hâcı denir. Hac aylarında [yâni Şevvâl, Zil-ka'de ile, Zilhiccenin ilk on gününde] umre yapmak için ihrâma girip ve umre için tavâf ve sa'y yapıp ve tıraş olup ihrâmdan çıkar. Memleketine gitmiyerek, o sene, Terviye gününde veya daha önce, hac için ihrâma girerek, müfrid hâcı gibi hac yapandır. Yalnız, tavâf-ı ziyâretten sonra da sa'y yapar.

Kârin ve mütemetti' hâcıların şükür kurbanı kesmesi vâcibdir. Kesmeyecek ise, Zilhiccenin yedi, sekiz ve dokuzuncu günlerinde ve bayramdan sonra, memleketinde de olsa, yedi gün daha oruç tutması lâzım olur. Hepsi on gün olur.

Haccın şartları iki kısımdır:

Vücûb şartları:

1- Müslüman olmak.

2- Kâfir memleketinde olanın, haccın farz olduğunu işitmesi.

3- Akıllı olmak.

4- Bâlig olmak.

5- Hür olmak.

6- Geçim ihtiyâcından fazla olarak hacca götürüp getirecek ve geride kalanlara yetecek kadar, helâl parası olmak.

7- Hac vakti gelmiş olmak. [Hac vakti, arefe ve bayram günleri olmak üzere, beş gündür. Vücûb şartları, bulunan kimsenin ömründe bir kerre hacca gitmesi farz olur.] 8- Hacca gidemiyecek kadar, kör, hasta, çok ihtiyâr ve sakat olmamak.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 NİSAN 1994 · KAYIT 10107

Haccın Edâ şartları

Haccın eda şartları dörttür.

1- Hapsedilmiş veya yasaklanmış olmamak.

2- Hac için gideceği yolda ve hac yerinde selâmet ve emniyyet olmak.

3- Kadının hacca gidebilmesi için, üç mezhebde, zevcinin veya nikâhı düşmeyen ebedî mahrem akrabâsından fâsık ve mürted olmıyan âkıl ve bâlig veya mürâhık bir erkeğin berâber gitmesi lâzımdır. Bunun yol parasını verecek kadar, kadının zengin olması da lâzımdır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Kadın, yanında bir mahremi olmadan hacca gidemez!) [Bezzâr]

[Şâfi'î mezhebinde, mahremsiz olarak, iki kadın ile, farz olan hacca gidebilir. Kadının mahreminin hac yolunda ölmesi, Şâfi'î mezhebini taklîd etmesi için özür olur.] 4- Kadın, iddet hâlinde olmamak. Yâni kocasından yeni ayrılmış olmamak. [Vücûb şartları bulunmakla berâber, edâ şartları da kendisinde bulunan kimsenin, o sene hacca gitmesi farz olur. O sene, hac yolunda ölürse hac sâkıt olur. Vekîl gönderilmesi için vasiyet etmesi lâzım olmaz. O sene gitmez ise, günâh olur. Sonraki senelerde, hac yolunda veya evinde hasta veya hapis, sakat olursa yerine başkasını, kendi memleketinden bedel göndermesi veya bunun için vasiyet etmesi lâzımdır. Bedel gönderdikten sonra iyi olursa, kendinin gitmesi de lâzım olur. Sonraki senelerde hacca giderse, tehîr günâhı affolur.]

Vekâleten Hac Vekîlin, ihrâma girerken, emreden kimse için, kalb ile niyyet etmesi şarttır. Hac borcu olan kimsenin, öldükten sonra kendi için hac yapacak vekîlin adını bildirerek vasî olan kimseye emir vermesi lâzımdır. Meyyit veya meyyitin vasî yaptığı yabancı kimse, vârislerden birini, diğer vârisler izin vermedikçe, vekîl yapamaz. Bir kimse izin vermeden, başkasının, bunun yerine hacca gönderilmesi câiz değildir. Yalnız vâris, ölen akrabâsı, vasiyet etmemiş, yâni hac parası ayırmamış ise kendine mîras kalan para ile, onun yerine hacca gidebilir veya başkasını gönderebilir. Böylece anasını veya babasını hac borcundan kurtarmış olur. Kendine de, farz olmuş ise, kendi için, ayrıca gitmesi lâzımdır.

İstanbul'da bulunan bir kimsenin babası Erzurum'da sâkin iken vefât etse, babası vasiyet etmedi ise, babası için birini vekîl göndermek isterse, Erzurum'dan göndermesi farzdır. Başka yerden göndermesi Hanefîde câiz değildir. Şâfi'î mezhebinde Mîkât dışındaki heryerden göndermesi câizdir.

Hattâ, hacca giden birine para vererek, Mekke-i mükerremede bir vekîl bulup, babası için, buna Mîkât'dan hac yaptırtması Şâfi'îde câizdir. Hanefî olanlar, paraları az ise, Şâfi'î mezhebini taklîd ederek, vasiyet etmemiş ana, baba ve yakınları için, Mekke'de vekîl tutabilirler. Fakat, parayı verirken, Şâfi'î mezhebini taklîd ediyorum diye niyyet etmesi lâzımdır.

Erkeksiz kadın hacca gidemez. Giderse, haccı kabûl olur ise de, harâmdır. Erkeği ile gidince de, otelde, tavâfta, sa'yde ve taş atarken, erkekler arasına karışması harâmdır ve haccın sevâbını giderdiği gibi, büyük günâha girer. Ebedî mahrem erkeği bulunmıyan kadın, ihtiyârlayınca, göremez olunca veya iyi olmıyacak bir hastalığa yakalanınca yerine vekîl gönderir. Daha önce göndermez.

Haccın Farzları:

Haccın farzları üçtür. Biri yapılmazsa hac sahîh olmaz.

1- Haccı, ihrâmlı yapmaktır.

2- Vakfeye durmak.

(Arefe günü Arafâtın, Vâdi-yi Urene denilen yerinden başka herhangi bir yerinde, öğle ve ikindi namazlarından sonra vakfeye durulur.)

3- Kâ'be-i mu'azzamayı (Tavâf-ı ziyâret) etmektir.

Tavâf, Mescid-i harâm içinde, Kâ'be-i mu'azzama etrâfında dönmek demektir. Dördü farz, üçü vâcib olmak üzere yedi kerre dönülür. Zemzem kuyusunun ve makâm-ı İbrâhîmin dışından dolaşarak da tavâf etmek câizdir. Kadınların tavâfta, Kâ'beye yaklaşmamaları efdaldir. Kadına dokunmak ihtimâli çok ise, Şâfi'îlerin Hanefî veya Mâlikîyi taklîd etmesi lâzım olur. Tavâfı mescid dışından yapmak câiz değildir. Tavâfa niyyet etmek de, ayrıca farzdır. Tavâf-ı ziyâreti, Arafât'tan sonra yapmak da farzdır. Tavâf ederken ve sa'y ederken, ezân okunursa, bunlar bırakılıp, namazdan sonra tamamlanır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 NİSAN 1994 · KAYIT 10108

Hacda İhrâm ve Hükümleri

Hac, umre, ticâret veya herhangi birşey için uzaktan gelenlerin, Mîkât denilen yerleri, ihrâmsız geçerek, Mekke-i mükerreme Haremi'ne girmeleri harâmdır. Geçenin, geri Mîkât'a gelip ihrâma girmesi lâzımdır. İhrâma girmezse, kurban kesmek lâzım olur. Mîkât denilen yerler ile, Harem-i Mekke arasına Hil denir.

Mîkât'tan geçerken, bir iş için Hil'de kalmaya niyyet edenlerin ve Hil'de oturanların, hacdan başka niyyet ile, ihrâmsız Harem'e girmeleri câizdir. Mîkât yerlerini geçerken, niyyet ederek ve telbiye yaparak, usûlü ile, ihrâma girilir. Mîkât yerinden önce, hattâ kendi memleketinde de giymek câiz ve daha iyidir.

İhrâm, iki parçalı bez olup, iple bağlanmaz, düğümlenmez. Tavâfa başlarken, ihrâmın ortasını sağ koltuk altından geçirip, iki ucunu sol omuz üstüne getirmek sünnettir.

İhrâm giyene yasak olanlar:

1- Karadaki av hayvanlarını öldürmek, 2- Dikilmiş elbise giymek, 3- Bir yerini tıraş etmek, 4- Cimâ' etmek, 5- Kavga ve münâkaşa etmek, 6- Koku sürünmek, 7- Tırnak kesmek, 8- Mest, ayakkabı giymek ve başını örtmek [Erkek için] 9- Hatmi ile başını yıkamak, 10- Eldiven, çorap giymek, 11- Hamâma girmek, 12- Kendiliğinden çıkan ot ve ağaçları koparmak, 13- Kendi üzerinde bulunan biti öldürmek ve öldürmek için göstermek.

Bunları bilerek veya bilmiyerek, unutarak yapanlara, kurban, sadaka cezâları lâzım olur. Cezâ olarak kesilen kurban etinden sahibi yiyemez. İfrâd hacda bir kurban îcâb ettiren suçu, kârin hâcı işlerse, biri umre için, iki kesmesi lâzımdır.

İhrâmlıya Yasak Olmayanlar:

1- Pire, her türlü sinek, başkasının üzerinde bulunan biti, fâre, yılan, akreb, kurt, çaylak gibi zararlı ve insana saldıran hayvanları öldürmek, 2- Başını sabun ile yıkamak, 3- Terlik gibi üstü açık ayakkabı giymek, 4- Diş çektirmek, 5- Bit ölmemek ve saç dökülmemek üzere hafîf kaşınmak, 6- Renkli ihrâm giymek, 7- Gusletmek, 8- Başını dokundurmamak şartı ile, tavan, çadır, şemsiye altında

gölgelenmek, 9- Başı âdet olmayan şey ile [tas, tepsi] örtmek, paket gibi şeyler koymak, 10- Beline kuşak, kemer, para kesesi, silâh bağlamak, 11- Yüzük takmak,

12- İnsanların dikip yetiştirdiği sebze ve ağaçları koparmak, 13- Düşman ile döğüşmek.

14- Kadınların, deriye değmemek üzere yüzlerini örtmeleri ve dikilmiş elbise, mest, çorap giymeleri, örtü altına zînet eşyâsı takmaları câizdir.

Bir hâcı, Arefe günü, öğle ezânından bayramın birinci günü, sabâh namazı vaktine kadar olan zaman içinde, Arafât'ta biraz dursa veya ihrâmlı olarak Arafât'tan geçse veya ihrâmlandıktan sonra hasta olup uykuda iken, baygın iken sedye içinde veya başka birşeyle taşınarak nüsükler yaptırılırsa veyahut ihrâma girmeden önce, hasta olan, bayılan yerine başkası ihrâma girip, bu uyanmadan, ayılmadan önce, o bunun yerine de nüsükleri ayrıca yaparsa veya Arefe günü olduğunu bilmiyerek, Arafât'ta dursa, haccı sahîh ve tavâf-ı kudûm sâkıt olur.

O yerin Arafât olduğunu bilmek ve niyyet etmek lâzım değildir. O gün veya gece, Arafât'ta bulunmıyan veya Arafât'tan geçmiyen hâcı olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 NİSAN 1994 · KAYIT 10109

Haccın Vâcibleri

Haccın Vâcibleri yirmibirdir:

1- Tavâf-ı kudûmdan sonra ve hac ayları içinde olmak şartı ile, Safâ ile Merve tepeleri arasında, yedi kerre sa'y etmek, yâni, usûlü ile yürümek. Tavâfsız sa'y sahîh olmaz.

2- Arafât'tan dönüşte, Müzdelife'de, vakfeye durmak.

3- Minâ'da, şeytan taşlamak, yâni üç gün, temiz taş veya teyemmüm câiz olan şey atmak.

4- İhrâmdan çıkmadan önce, başın en az dörtte birini ustura ile tıraş ettirmek veya en az 3 cm, kendisi veya başkası kırkmak. Berber veya ustura bulamamak özür sayılmaz. Saçsız olan veya başı yara olan da, usturayı, değmeden baştan geçirir. Kadın, saçını tıraş etmez. Makasla biraz keser.

5- Âfâkî, yâni Mîkât denilen yerlerden daha uzak memleketlerin hâcıları, Mekke'den son ayrılacağı gün, tavâf-ı sadr, yâni tavâf-ı vedâ yapmak. Hayzlı kadına bu tavâf vâcib değildir.

6- Arafât'ta, güneş battıktan sonra da, biraz kalmak. Güneş batmadan önce, Arafât meydânından dışarı çıkanın kurban kesmesi lâzım olur.

7- Tavâf-i ziyârette, Kâ'be-i mu'azzama etrâfında dörtten sonra üç kerre daha dönmek.

8- Tavâfta abdestsiz ve cünüp olmamak.

9- Üzerindeki elbise temiz olmak.

10- Tavâf yaparken, Hatîm denilen yerin dışından dolaşmak.

11- Tavâfta, Kâ'be-i mu'azzama, sol tarafta kalmak.

12- Tavâf-ı ziyâreti, bayramın üçüncü gününün güneşi batıncıya kadar yapmak.

13- Tavâf ederken, avret yeri kapalı olmak. (Kadınlar için çok mühimdir.)

14- Safâ tepesi ile Merve tepesi arasında sa'y ederken, Safâ'dan başlamak.

(Safâ tepesine çıkınca, Kâ'beye dönüp, tekbîr, tehlîl ve salevât getirmek ve duâ etmek. Sonra Merve'ye doğru yürümek. Safâ'dan Merve'ye dört, Merve'den Safâ'ya üç kerre gidilir.)

15- Her tavâftan sonra, (Mescid-i harâm) içinde iki rek'at namaz kılmak.

16- Şeytan taşlamasını bayram günlerinde yapmak.

17- Tıraşı, bayramın birinci günü ve Harem hudûdu içinde yapmak.

18- Sa'yı yürüyerek yapmaktır. (İki yeşil direk arasında erkÜ hızlı, kadın yavaş gider.)

19- Kırân ve temettü' hac yapan, şükür kurbanı kesmek.

20- Kurbanı, bayramın birinci günü kesmek.

21- Cimâ' gibi yasak olan şeyler, Arafât'ta durmadan önce yapılırsa, haccı bozar. Bunları Arafât'tan önce yapmamak farzdır. Cimâ'dan başkalarını, ihrâmdan çıkıncaya, cimâ'ı, tavâf-ı ziyâreti yapıncaya kadar terk etmek vâcibdir.

Bilerek veya bilmiyerek, bir vâcibi vaktinde ve yerinde yapmıyana cezâ lâzım olur. Hastalık, ihtiyârlık veya kalabalık gibi bir özürle terk edince, birşey lâzım gelmez. Bir vekîle yaptırması lâzım olmaz.

Hayzlı, nifâslı kadın Mescid-i harâma giremez. Tavâftan başka nüsükleri yapar. Tavâf-ı ziyâreti temizlenince yapar. Her günün nüsükü, sonraki gecesinde de yapılabilir. Hacca giden fakîr, Mekke'ye gidinceye kadar nâfile ibâdet yapmaktadır. Nâfile sevâb almaktadır.

Mekke şehrine girince, hac etmesi farz olur. Zengin ise, memleketinden hac için çıktığı ânda farz sevâbı kazanmaktadır. Farzın sevâbı, nâfilenin sevâbından daha çoktur. Fakîr, memleketinde ihrâma girerek yola çıkarsa, yolda da farz sevâbı kazanarak, zenginin sevâbına kavuşur. Anası veya babası kendisine muhtaç olmıyan bir kimse, onlardan izinsiz farz olan hacca gidebilir, fakat nâfile olan hacca gidemez.

Câmi', Kur'ân-ı kerîm kursu ve benzeri, islâma fâidesi olan şeyleri yapmak, nâfile hacdan ve umreden daha sevâbdır. Nâfile hac ve umre yaparken sarf edilen paralar, müslüman muhtaçlara veriliyorsa, nâfile hac ve umre yapmak, kendi memleketinde sadaka vermekten daha efdal olur. Çünkü, hem mal ile, hem beden ile ibâdet yapılmaktadır. (Hacda bir farzı veya vâcibi özürsüz terk etmemeli veya harâm, mekrûh işlememeli. Aksi hâlde, nâfile hac ve umre yapmak sevâb değil, günâh olur) [Makâmâti mazhariyye] Yazı [kitap, gazete, mecmua] ile, radyo ve TV ile islâmiyete hizmet etmek, nâfile hacdan ve umreden daha sevâbdır. Böyle cihâd hizmeti olmıyan için, memleketinde fakîr, muhtaç ve sâlihlere yâhut seyyidlere ve Ehl-i sünnet bilgilerini yayanlara yardım etmek, nâfile hacdan ve câmi', Kur'ân-ı kerîm kursu ve benzeri hizmetleri yapmaktan daha sevâbdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 NİSAN 1994 · KAYIT 10110

Haccın Sünnetleri

1- Âfâkî olanlar, hemen Mescid-i harâma girerek (Tavâf-ı kudûm) yaparlar. Kâ'beyi görünce tekbîr, tehlîl ve duâ edilir. Erkekler, Hacer-i esvede el ve yüz sürer. Tavâf-ı kudûmdan ve iki rek'at namazdan sonra, Safâ ile Merve arasında sa'y yapılır. Bundan sonra, ihrâmdan çıkmadan, Mekke şehrinde oturup, Terviye gününe kadar, istenildiği miktâr, nâfile tavâf yapılır. Müfrid olan ve kârin olan hâcılar, taş atıp tıraş oluncaya kadar ihrâmdan çıkmıyacağı için, ihrâmın

yasakladığı şeylerden, hergün, sakınmaları lâzım olur. Mescid-i harâm içinde namaz kılanların önünden geçmek günâh değildir.

2- Tavâfa Hacerül-esvedden başlamak ve burada bitirmek.

3- İmâmın üç yerde hutbe okumasıdır. Birisi, Zil-hicce ayının yedinci günü Mekke'de; ikincisi, dokuzuncu günü, öğle namazı olunca, öğle ve ikindi namazlarından önce, Arafât'ta; üçüncüsü, onbirinci günü, Minâ'da okunur. Arafât'ta, hutbe bitince öğle ve hemen sonra ikindi namazı, cemâ'at ile kılınır. İmâma yetişemiyen, ikindi namazını, ikindi vaktinde kılar. Namazdan sonra, imâm ve cemâ'at, Mescid-i Nemreden, Mevkıfe, kıbleye karşı, ayakta veya oturarak vakfeye durur. Cebel-i rahme kayaları üstüne çıkmak ve vakfe için niyyet lâzım değildir.

4- Arafât'a gitmek için, Mekke'den, Terviye [zilhiccenin 8.] günü, sabah namazından sonra çıkmak. [Mekke'den Minâ'ya gidilir.] 5- Arefe gününden önceki ve bayramın birinci, ikinci ve üçüncü günlerinin geceleri, Minâ'da yatmak. [Üçüncü gece ve günü Minâ'da kalmak mecbûrî değildir.] 6- Arafât'a gitmek için, Minâ'dan, güneş doğduktan sonra yola çıkmak.

7- Arefe gecesi Müzdelife'de yatmak.

Arafât'tan Müzdelife'ye gelip, burada yatsı vakti olunca, akşam ve yatsının farzları birbiri ardınca, cemâ'at ile kılınır. Akşam namazını Arafât'ta veya yolda kılanın, yatsının vakti çıkmadan Müzdelife'ye gelirse, burada tekrâr cemâ'at ile veya yalnız olarak, yatsı ile birlikte kılması lâzımdır.

8- Müzdelife'de, vakfeye, fecr ağardıktan sonra durmak.

Gece Müzdelife'de yatıp, fecr açılırken, sabah namazını hemen kılıp, sonra, (Meş'arilharâm) denilen yerde, ortalık aydınlanıncaya kadar, vakfeye durulur. Güneş doğmadan önce, Minâ'ya hareket edilir. Yolda (Muhasser) denilen vâdîde durmamalıdır. Minâ'ya gelince (Mescid-i Hîf)e en uzak olan ve (Cemre-i Akabe) denilen yerde, sağ elin baş ve şehâdet parmakları ile, iki buçuk metreden veya daha uzaktan, Cemre yerini gösteren duvarın dibine nohut kadar yedi taş atılır. Duvarın üstüne veya insana, hayvana çarptıktan sonra dibine düşerse câiz olur.

Sonra, hiç durmadan buradan gidilip, isterse kurban kesilir. Çünkü, seferî olana kurban kesmek vâcib değildir. Seferî olan hâcıların, müfrid oldukları zaman kurban kesmeleri vâcib değildir. Kurbandan sonra tıraş olur ve ihrâmdan çıkar. Bayramın birinci günü Minâ'da olanlar ve bütün hâcılar, bayram namazı kılmaz.

Sonra, o gün veya ertesi gün veya daha ertesi gün Mekke'ye gidip, Mescid içinde ve niyyet ederek (Tavâf-ı ziyâret) yapar. Tavâf-ı ziyâreti ve tıraşı bayramın üçüncü günü güneş battıktan sonraya bırakmak mekrûhtur ve kurban kesmek lâzım olur.

Tavâf namazından sonra Minâ'ya gelinir. Öğle namazını Mekke'de veya Minâ'da kılar. Bayramın ikinci günü, öğle namazından sonra Minâ'da hutbe okunur. Hutbeden sonra, üç ayrı yerde, yedişer taş atılır. (Mescid-i Hîf)e yakın olandan başlanır. Üçüncü günü de böyle yedişer taş atılır ki, hepsi kırkdokuz taş olur. Bunları öğleden önce atmak câiz değildir veya mekrûhtur. Üçüncü günü güneş batmadan önce, Minâ'dan ayrılır. Dördüncü gün de Minâ'da kalıp, fecrden güneşin gurûbuna kadar dilediği zaman yirmibir taş daha atmak müstehabdır. Dördüncü günü fecre kadar Minâ'da kalıp da taş atmadan ayrılırsa, koyun kesmek lâzım olur. Birinci ve ikinci yerlerinde taş attıktan sonra, kollar omuz hizâsına kaldırılarak ve el ayaları semâya veya kıbleye çevrilerek duâ edilir. Atılacak yetmiş taş, Müzdelife'de veya yolda toplanır. Hayvan üstünde taş atmak câizdir. (Tavâf-ı sadr)dan sonra, zemzem suyu içilir. Kâ'benin kapı eşiği öpülür. Göğüs ve sağ yanak (Mültezem) denilen yere sürülür. Sonra, Kâ'be perdesine yapışıp, bildiği duâları okur. Ağlıyarak Mescid kapısından dışarı çıkar.

9- Arafât'ta, vakfeden önce gusletmek.

10- Minâ'dan Mekke'ye son dönüşte, önce Ebtah denilen vâdiye gelip, burada bir miktâr durmaktır. Buradan Mekke'ye gelip dilediği kadar kalır.

11- Hacca giderken, muhtaç olmıyan ana, babadan, alacaklılardan, kefîlinden izin almak sünnettir. Haccın sünnetini yapmıyana cezâ lâzım gelmez. Mekrûh olur. Sevâbı, azalır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 NİSAN 1994 · KAYIT 10111

Kabr-i Saâdeti Ziyâret

Medîne'ye girerken ihrâma girilmez. Mekke'de ihrâmlı iken olan yasaklar, Medîne'de yasak değildir. Medîne şehri uzaktan görülünce, salât ve selâm getirilir. Sonra, (Allahümme hâzâ haremü Nebiyyike ve mehbitü vahyike femnin aleyye biddühûli fîhi vec'alhü vikâyeten lî minennâr ve emânen minel azâb vec'alnî minelfâizîne bişefâ-atil-Mustafâ yevmelmeâb) denir.

Hac yaptıktan sonra, Medîne-i münevvereye gidip, Resûlullahın mübârek kabrini ziyâret etmek lâzımdır. Medîne'ye girince, yalnız kabr-i Nebîyi ziyâreti niyyet etmelidir. Mescid-i Nebîde bir namaz, başka yerlerdeki bin namazdan daha üstündür. Oruç, sadaka, zikir ve Kur'ân-ı kerîm okumak gibi ibâdetler de böyledir.

Şehre veya mescide girmeden önce gusl abdesti alınır. Güzel ve alkolsüz koku sürünülür. Yeni, temiz elbise giyilir. Şehre yürüyerek girmek iyi olur. Eşyâlarını bir yere yerleştirdikten sonra, o yerlerin kıymetini ve yüksekliğini düşünerek, boynu bükük, kalbi kırık olarak; (Bismillah ve alâ milleti Resûlillah) denir ve hicret gecesi gelmiş olan (İsrâ) sûresinin sekseninci âyetini ve namazda okunan salevât-ı şerîfleri okuyarak ve (Vagfir lî-zünûbî veftah lî ebvâbe rahmetike ve fadlike) diyerek mescide gelinir.

Bâb-ı selâmdan veya bâb-ı Cibrîlden mescide girip, minber yanında iki rek'at Tehıyyetül-mescid namazı kılınır. Minberin direği sağ omuzu hizâsına gelmelidir. İki rek'at da şükür namazı kılınır. Mescidde iki rek'at namaz kıldıktan sonra, Hücre-i saâdete gelip, mübârek yüzüne karşı döner. Diri iken olduğu gibi huzûrunda edep ile durup, salât ve selâm verir ve dinimizin bildirdiği duâları okur.

Duâdan sonra, kalkıp edeple Hücre-i saâdete gelir. Muvâcehe-i saâdet duvarına karşı, arkasını kıbleye dönerek, Resûlullahın mübârek yüzüne karşı, iki metre kadar uzakta, edeple durulur.

Resûlullahın kabr-i şerifinde diri olduğunu, kendisini gördüğünü, selâmını, duâlarını işittiğini ve cevap verdiğini, âmîn dediğini düşünür. (Esselâmü aleyke yâ seyyidî, yâ Resûlallah...) diyerek başlayan duâyı okur. Emânet olan selâmları söyler. Sonra salevât okuyup, dilediği duâyı yapar. Sonra yarım metre sağa gelip, (Esselâmü aleyke yâ halîfete Resûlillah...) diye başlıyan duâyı okuyarak hazret-i Ebû Bekr'e selâm verir.

Sonra, yarım metre sağa gidip, hazret-i Ömer'e de duâ okuyarak selâm verir. Sonra kendine ve ana babasına ve duâ etmesini istemiş olanlara ve bütün müslümanlara duâ eder. Sonra yine Resûlullahın mübârek yüzü karşısına gelir, duâ okur.

Sonra Ebû Lübâbe hazretlerinin kendini bağlayarak tevbe etmiş olduğu direğe gelir. Burada ve Ravda-i mutahherada nâfile, kazâ kılar. Tevbe ve duâ eder. Dilediği zamanlarda (Mescid-i Kubâ) ve (Mescid-i kıbleteyn), Uhud şehîdleri ve

Bakî'deki mezârları ve birçok meşhûr mübârek yerleri de ziyâret etmelidir. Kabr-i saâdeti ziyâret için uzaklardan gelmek de sünnettir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bir kimse beni ziyâret etmek için gelse ve başka birşey için niyyeti olmasa, Kıyâmet günü ona şefâ'at etmemi hak etmiş olur.)

(Hac edip kabrimi ziyâret eden, beni diri iken ziyâret etmiş gibi olur.)

(Hac edip de, beni ziyâret etmiyen, beni incitmiş olur.)

(Kabrimi ziyâret edene şefâ'atim vâcib oldu.)

(Kabrimi ziyâret edene şefâ'atim helâl oldu.)

(Bana selâm verene, ben de selâm veririm.)

(Kabrimin yanında, benim için okunan salevâtı işitirim. Uzak yerlerde okunanlar bana bildirilir.)

Hacda Zemzem içmek ve zemzem getirip müslüman kardeşlerine ikrâm etmek çok sevaptır. Zemzemin maddi ve manevi birçok faydası vardır.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Zemzem, doyurucu ve hastaya şifâ vericidir.)

(Zemzemi, belâlardan korunmak niyyeti ile içeni Allah korur.)

Abdullah ibni Mübârek hazretleri, (Resûlullah "Zemzem, içildiği niyyete göre faydalı olur." buyurduğu için ben de Kıyâmet günü susuzluktan kurtulmak için zemzemi içiyorum.) derdi.

İbni Abbas hazretleri de, zemzem içerken (Yâ Rabbî, senden faydalı ilim, bol rızık ve her türlü hastalıktan şifâ istiyorum.) diye duâ ederdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 NİSAN 1994 · KAYIT 10112

İnsanlara Faydalı Olmak

Bu dünyada en mes'ûd kimse, kısa ömründe, âhirete yarayacak işleri yapan, uzun olan âhiret yolculuğuna hazırlanan kimsedir. Allahü teâlâ, sevdiği kullarına,

insanların ihtiyaçlarını karşılayacak, onları adâlete ve rahata kavuşturacak bir makam, bir vazîfe ihsân eder.

Bu büyük ni'mete kavuşanın çok şükretmesi lâzımdır. Buna şükretmek, Allahü teâlânın daha çok kullarının ihtiyaçlarını karşılamakla olur.

Bunun için, Allahü teâlânın kullarına iyilik etmeye, güler yüz, tatlı dil ve güzel huy ile onlara kolaylık göstermeye çalışmalıdır. Bu çalışma, Allahü teâlânın rızâsını kazanmaya ve âhırette yüksek derecelere kavuşmaya sebep olur.

Hadîs-i şerîfte, (İnsanlar Allahü teâlânın ıyâlidir, kullarıdır. Kullarına iyilik edenleri çok sever.) buyuruldu.

Müslümanların ihtiyaçlarını karşılamanın, onları sevindirmenin, güzel huylu, yumuşak ve sabırlı olmanın fazîletini ve sevâblarını bildiren hadîs-i şerîfler çoktur.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Müslüman, müslümanın kardeşidir, ona zulüm etmez. Onu sıkıntıda bırakmaz. Kardeşine yardım edene, Allahü teâlâ yardım eder. Kardeşinin sıkıntısını giderenin, Allahü teâlâ kıyâmet günü sıkıntısını giderir. Bir müslümanı sevindireni, Allahü teâlâ kıyâmet günü sevindirir.)

(Din kardeşine yardım edenin yardımcısı, Allahü teâlâdır.)

(Allahü teâlâ, ba'zı kullarını insanların ihtiyaçlarını karşılamak için yaratmıştır. Dertli olanlar, bunlara sığınırlar. Bunlar kıyâmet gününün azâbından emîndirler.)

(Allahü teâlâ, ba'zı kullarına çok ni'metler vermiş, bunları dertli kullarına derman için sebep yapmıştır. Bu ni'metleri muhtaç olanlara vermezlerse, ellerinden alıp, başkalarına verir.)

(Bir kardeşinin ihtiyacını karşılayana, on sene i'tikâf sevâbı verilir. Allah rızâsı için bir gün i'tikâf eden ile Cehennem ateşi arasında üç hendek uzaklık vardır. İki hendek arası, şark ile garp arası gibi uzaktır.)

(Bir din kardeşinin ihtiyacını karşılayan kimseye Allahü teâlâ, yetmişbeşbin melek gönderir. Sabahtan akşama kadar onun için duâ ederler. Akşam ise, sabaha kadar duâ ederler. Her adımı için bir günâhı affolur ve bir derece yükseltilir.)

(Bir mü'min kardeşinin ihtiyacını karşılamak için giden kimseye, her adımı için yetmiş sevâb verilir ve yetmiş günâhı affolunur. Onu sıkıntıdan kurtarınca, anadan doğmuş gibi günâhlarından kurtarılır. Bu yardımı yaparken ölürse, hesâbsız olarak Cennete girer.)

(Bir din kardeşinin sıkıntısını gidermek için, onunla hükûmete [mahkemeye] giderse, Sırât köprüsünü ayağı kaymadan geçenlerden olur.)

(Amellerin, ibâdetlerin efdali, en kıymetlisi, bir mü'mini sevindirmek veya elbise vermek veya aç ise doyurmak veya herhangi bir ihtiyacını karşılamaktır.)

(Farzlardan sonra, amellerin en kıymetlisi, bir müslümanı sevindirmektir.)

(Bir kimse, mü'min kardeşini sevindirince, Allahü teâlâ bir melek yaratır. Bu kimse ölünceye kadar hep ibâdet eder. Ölüp kabre konunca, yanına gelerek, beni tanıyor musun der. Hayır, sen kimsin deyince bir müslümana vermiş olduğun sevincim. Bu gün seni sevindirmek ve suâl meleklerine cevap verirken yardımcı olmak ve cevaplarına şehadet etmek için, şimdi sana gönderildim. Kabirde ve Kıyâmette sana şefâ'at edeceğim. Sana Cennetteki makâmını göstereceğim der.)

Peygamber efendimize, - Çok kimsenin Cennete girmesine sebep olan şey nedir, diye sorduklarında, - Takvâ, yâni harâmlardan sakınmak ve güzel huylu olmaktır, buyurdu.

(Bir kul, güzel ahlâkı sebebi ile âhırette yüksek derecelere kavuşur ve ibâdetlerine kat kat fazla sevâb verilir. Kötü huy, insanı Cehennemin derin tabakalarına sürükler.)

(İbâdetlerin en kolayı ve en hafîfi, az konuşmak ve güzel huylu olmaktır.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 NİSAN 1994 · KAYIT 10113

Nasıl Bir İnsan Olmalıyız?

Nasıl bir insan olmalıyız? Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, kendine inananları ta'rîf etmektedir. Furkan sûresinde meâlen, (Rahîm olan Allahü teâlânın kulları, yeryüzünde gönül alçaklığı ile vakar ve tevâzu' ile yürürler. Câhiller, onlara sataşacak olursa, bunlara, sağlık ve selâmet sizin üzerinize olsun gibi güzel sözler söylerler. Yâni, büyük bir yumuşaklık gösterirler. Onlar geceleri secde yapar ve kıyâmda dururlar [yâni, namaz kılarlar]. Onlar, yâ Rabbî, Cehennem azâbını bizden uzaklaştır. Cehennem azâbı devâmlıdır ve çok şiddetlidir. Orası şübhesiz kötü bir yer ve kötü bir duraktır derler.

Birşey verdikleri zaman, israf etmezler. Cimrilik de yapmazlar. İkisi ortası bir yol tutarlar. Kimsenin hakkını yemezler. Allaha şerîk koşmaz, O'ndan başkasına yalvarmazlar. Allahın dokunulmasını harâm ettiği cana kıyıp, haksız olarak kimseyi öldürmezler.

Zinâ etmezler. Kim bunlardan birini yaparsa günâh işlemiş olur. Kıyâmet günü azâbı kat kat olur. Orada zelîl ve hakîr olarak ebedî bırakılır. Ancak, Allah, tevbe eden ve doğru îmân eden ve ibâdet yapan, fâideli iş yapanların kötülüklerini iyiliğe çevirir. Allah, af ve merhamet sâhibidir. Kim tevbe eder, amel-i sâlih işlerse Allahü teâlâya tevbesi makbûl ve O'nun rızâsına kavuşmuş olarak döner.

Onlar yalan yere şâhidlik yapmazlar. Fâidesiz ve zararlı işlerden kaçınırlar. Kendilerine âyetler okunduğu zaman, kör ve sağır davranmazlar, dikkat ile dinlerler. Bu âyetlerle kendilerine yapılması emredilen şeyleri yaparlar.) buyurulmuştur.

Mâide sûresinde meâlen, (Ey îmân edenler! Bir millete olan öfkeniz, sizi adâletsizliğe sürüklemesin. Âdil olunuz!) buyurulmuştur.

Nahl sûresi, Bekara sûresi ve daha birçok sûrelerde meâlen, (Allah, sabredenlerle berâberdir. Sabrediniz. Sabret, sabır Allah içindir.) buyurulmuştur.

Bekara sûresinde meâlen, (Fitne çıkarmak, öldürmekten daha kötüdür.) (Verdiğin malı başa kakma!), (Sadakaları gizli vermek daha iyidir.) buyurulmuştur.

En'âm sûresi ve Furkân sûresinde meâlen, (Cana kıymayın.) buyurulmuştur.

A'râf sûresinde meâlen, (Allah mallarını israf edenleri sevmez.) buyurulmuştur.

Yine A'raf sûresinde meâlen, (Bozgunculuk yapmayın!) buyurulmuştur.

Tevbe sûresinde meâlen, (Allah, sözleşmeleri bozmaktan sakınanları sever.) buyurulmuştur.

İbrâhîm sûresinde meâlen, (Küfre sebep olan çirkin söz söylemeyiniz. Çirkin kelâm, rüzgârın yerden kopardığı, kökü olmıyan çirkin bir ağaca benzer.) buyurulmuştur.

Nahl sûresinde meâlen, (Allah, adâleti, iyilik yapmağı, akrabâya bakmağı emreder. Hayâsızlığı, fenâlığı ve haddini aşmağı men' eder.) buyurulmuştur.

İsrâ ve Ahkâf sûresinde meâlen, (Anana, babana öf deme, onları azarlama! Onlara tatlı söyle, onlara acıyarak alçak gönüllülük göster. Rabbim, onlar beni

küçükken yetiştirdikleri gibi, sen de, onlara merhamet et diye duâ et!) buyurulmuştur.

İsrâ sûresinde meâlen, (Akrabâna, yolcuya, düşküne hakkını ver! Elindekini israf etme!) buyurulmuştur.

Yine İsrâ sûresinde meâlen, (Eğer fakîrlere verecek şeyin yoksa, onlara birşey veremiyeceksen, hiç olmazsa onlara tatlı söz söyle.) buyurulmuştur.

Tâhâ sûresinde meâlen, (O kâfirlerden, kendilerini imtihân etmek için bol bol rızk verdiğimiz kimselere bakma! Dünyalıkları onları azâba götürecektir! Rabbinin sana verdiği rızk, daha iyi ve daha devâmlıdır.) buyurulmuştur.

Rûm sûresinde meâlen, (Dinde ayrı ayrı fırkalara ayrılıp her fırka, kendisini doğru yolda sanarak sevindiği [ve diğer fırkalara düşman olduğu] kimselerden ve müşriklerden olmayınız!) buyurulmuştur.

Şûrâ sûresinde meâlen, (Dine bağlı kalın! Tevhîd ve îmânda ayrılığa düşmeyin!) buyurulmuştur.

Câsiye sûresinde meâlen, (Şehvetlerine uyan câhillere tâbi' olma! Onlar, seni Allahın azâbından kurtaramazlar. Zâlimler islâma olan düşmanlıklarında birbirinin dostudur. Allahtan korkanların dostu ise Allahtır.) buyurulmuştur.

Hucurât sûresinde meâlen, (Eğer bir fâsık size bir haber getirirse, onun iç yüzünü araştırın. Araştırmadan karar vermeyin! Yoksa bilmeden bir millete veya kimseye fenâlık edersiniz ve sonra ettiğinize nâdim olursunuz.) buyurulmuştur.

Hucurât sûresinde meâlen, (Ey müslümanlar, siz birbirinizin din kardeşisiniz. İki kardeşinizi barıştırın. Allahtan korkarsanız, size merhamet eder.) buyurulmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 NİSAN 1994 · KAYIT 10114

Allah Sevgisi

Allahü teâlâyı sevmek, makâmların en yükseğidir. Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı kerîmde buyurdu ki:

(Allah mü'minleri sever, mü'minler de Allahı sever.)

(Onlara de ki, eğer Allahı seviyorsanız, bana uyunuz! Allahü teâlâ bana tâbi' olanları sever ve günâhlarınızı affeder.)

Hadîs-i şerîflerde de buyuruldu ki:

(Allahü teâlâyı ve Resûlünü her şeyden çok sevmiyenin îmânı sağlam değildir.)

(Kul, Allahü teâlâyı ve Resûlünü çoluk çocuğundan, malından ve bütün mahlûkattan çok sevmedikçe, kâmil mü'min olamaz.)

(Yâ Rabbî, bana kendi sevgini, sevdiklerinin sevgisini ihsân eyle ve kendi sevgini, bana hararetten, susuzluktan yananların, soğuk suya kavuşmasını istemelerinden daha sevgili kıl!)

(Azrâil aleyhisselâm, İbrâhim aleyhisselâmın rûhunu almak için gelince, İbrâhim aleyhisselâm dedi ki:

- Dost, dostun canını alır mı?

Vahiy geldi:

- Dost, dosta hiç kavuşmak istemez mi?

İbrahim aleyhisselâm:

- Şimdi râzıyım, canımı vermeğe hazırım, dedi.)

Bir kimse, Resûlullah sallallahü aleyhi ve selleme (Seni seviyorum.) deyince, (Fakirliğe sabırlı ol.) buyurdu. (Allahü teâlâyı seviyorum.) deyince, (Belâlara sabırlı ol.) buyurdu.

Bir köylü gelip, (Yâ Resûlallah, kıyâmet ne zaman kopar) diye sordu. (O gün için ne hazırladın?) buyurdu. (Namaz ve oruçlarımı edâ ediyorum. Fakat fazla yapamıyorum. Ama Allahü teâlâyı ve Resûlünü çok seviyorum.) deyince, (Kıyâmette herkes sevdiği ile beraber olur.) buyurdu.

Abdullah bin Muhammed hazretleri anlatır:

"Gözlerinden yaşlar akarak ağlayan sâliha bir kadının (İlâhî, hayattan usandım. Eğer ölümü satsalar, sana ulaşmak için, ölümü hemen satın alırdım.) dediğini duydum. Bunun üzerine kadına dedim ki:

- Ameline güvenerek mi, böyle konuşuyorsun?

- Hayır, amelime değil, Allahü teâlâya olan sevgime ve hüsn-i zannıma güveniyorum. Ben O'nu sevdiğim hâlde acaba O, bana azâb eder mi, dersin?

- Allahü teâlâyı hüsn-i zannın gibi bulursun, dedim." Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri buyurdu ki:

"Yûnüs aleyhisselâm gözleri görmeyinceye kadar ağladı. Beli bükülünceye kadar kıyâm etti. Kuvvetsiz kalıncaya kadar namaza devam etti. Sonra (Yâ Rabbî, eğer seninle aramızda ateşten deniz olsa da onu aşar ve sana gelmeğe çalışırım.) dedi." Sevgi böyle olur.

Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdu ki:

(Allahü teâlâyı tanıyan, O'nu sever. Dünyayı tanıyan onu sevemez. Mü'min dünyanın fâidesiz işlerini unutmayınca neş'eli olamaz.)

İsâ aleyhisselâm, zayıf kimselerin yanından geçiyordu. Sordu:

- Size ne oldu?

- Biz Allah korkusundan böyle zayıfladık.

- Elbette Allahü teâlâ sizi Cehennem azâbından emin eder.

Başka bir kavme uğradı. Bunlar daha zayıf idi. Onlara sordu:

- Size böyle ne oldu?

- Cennete kavuşmak arzusu bizi bu hâle getirdi.

- Allahü teâlâ, elbette sizi arzunuza kavuşturur, buyurdu.

İsâ aleyhisselâm başka bir kavme rastladı. Onlar daha zayıf ve kuru idi. Yüzleri ise nûr gibi parlıyordu. Onlara da sordu:

- Size ne oldu?

- Allah sevgisi bizi böyle eritti.

- Siz Allahü teâlânın sevgili kullarısınız! dedi.

Sırrî-i Sekâti hazretleri buyurdu ki:

(Kıyâmette herkesi peygamberi ile çağırırlar. Meselâ, ey Mûsâ'nın ümmeti, ey İsâ'nın ümmeti gibi. Fakat Allahü teâlâyı sevenler için "Ey Allahın sevgili kulları" diye hitap edilir.)

Allahü teâlâ buyurur ki:

(Ey kullarım, beni sevdiğiniz için ben de sizleri seviyorum.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 NİSAN 1994 · KAYIT 10115

Cinlerin Zararından Korunmak İçin

Eshâb-ı kirâmdan Ebû Dücâne hazretleri anlatır:

Bir gece yatıyordum. Değirmen sesi gibi ve ağaç yapraklarının sesi gibi, ses duydum ve şimşek gibi parıltı gördüm. Başımı kaldırdım. Odanın ortasında, siyah birşey yükseldiğini gördüm. Elimle yokladım. Kirpi derisi gibi idi. Yüzüme, kıvılcım gibi şeyler atmağa başladı. Hemen Resûlullaha gidip, anlattım. Buyurdu ki, - Yâ Ebâ Dücâne! Allahü teâlâ, evine hayr ve bereket versin!.

Kalem ve kâğıt istedi. Hazret-i Ali'ye bir mektup yazdırdı. Mektubu alıp eve götürdüm. Başımın altına koyup, uyudum. Feryâd eden bir ses, beni uyandırdı. Diyordu ki, - Yâ Ebâ Dücâne! Bu mektupla, beni yaktın. Senin sâhibin, bizden elbette çok yüksektir. Bu mektubu, bizim karşımızdan kaldırmaktan başka, bizim için kurtuluş yoktur. Artık senin ve komşularının evine gelemiyeceğiz. Bu mektubun bulunduğu yerlere gelemeyiz.Ona dedim ki, - Sâhibimden izin almadıkça bu mektubu kaldırmam.

Cin ağlamasından, feryâdından, o gece, bana çok uzun geldi.

Sabah namazını, mescidde kıldıktan sonra, cinnin sözlerini anlattım. Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, - O mektubu kaldır. Yoksa, mektubun acısını, kıyâmete kadar çekerler!

Bir kimse, bu mektubu, yanında taşısa veya evinde bulundursa, bu kimseye, eve ve etrafına cin gelmez ve dadanmış olup zarar veren cin de gider.

Ayrıca Âyet-el-kürsî, İhlâs, Mu'avvizeteyn ve Fâtiha sûrelerini sık sık okumak da, insanı cinden muhâfaza eder. Bu âyet-i kerîmeleri okumakla ve bu mektubu taşımakla ve şifâ âyetlerini okumakla da bunların zararından korunmuş olunur. Tabiki bundan istifade edebilmek için düzgün bir i'tikâda sahip olmak lâzımdır. Bunları yazanın ve kullananın i'tikâdı doğru olmazsa ve küfür alâmetlerini kullanır, haram işlerse, faydası görülmez.

Cin ve şeytanın şerrinden kurtulmak için ve sihre karşı (âyât-ı hırz)ı yedi gün okumalı ve yazıp, üzerinde taşımalıdır. Ayrıca insanın bedenen ve ruhen sıhhatli

olması lazımdır. Hastalıklı, vesveseli insanlara bunların tesir etmesi daha kolay olur.

Cin çalınan şeyleri, gaybı bilir mi? Cinnîler olmuş hadiseleri haber verebilir. Bu gaipten, gelecekten haber vermek değildir. Bana cin haber verir. Fakat gelecekten haber verirse, buna inanan da kafir olur. Zîrâ, cin de gaybı bilmez. Gaybı yalnız Allahü teâlâ bilir. Ondan başka kimse bilmez. Aslında böyle şeylerle, cinnîlerle uğraşmak uygun değildir. İnsanın cin ile tanışması, arkadaş olması, kıymetli birşey değildir, zararlıdır. Onlarla konuşmak, fâsık, kötü, zararlı insanla arkadaşlık etmek gibidir. Onlarla tanışan kimse, fayda görmemiştir.

Muhyiddîn-i Arabî hazretleri buyuruyor ki: (Hiçbir insan, cinden Allahü teâlâya âid bir bilgi edinmemiştir. Çünkü, cinnin din bilgileri pek azdır. Onlardan dünya bilgileri edineceğini sanan kimse de, aldanmaktadır. Çünkü, fâidesiz şeyle vakit geçirmeğe sebep olurlar. Onlarla tanışanlar, kibirli olur. Hâlbuki, Allahü teâlâ, kibirli olanı sevmez.) Cinlerle arkadaşlık yaptığını söyliyen, bunlardan bilgi aldığını söyliyen kimselere güvenilmez. Böyle kimselerden uzak durmalı bunlara birşey sormamalıdır.

Cin ile tanışmağa özenmemeli, Evliyâ-i kirâmın rûhâniyetlerinden istifâde etmeğe çalışmalıdır. Evliyânın rûhları, görünmeden de, kendi beşerî şeklinde görünerek de, sevdiklerine fayda verir ve belâlardan korur. Onları tanımağa, sevmeğe ve sevilmeğe uğraşmalıdır. Cinden bir arkadaş edinip, olmuş ve olacak şeyleri ona sorup, ondan öğrenmek ve bunları başkalarına bildirmek tehlikelidir. Cinle tanışan falcılar ve yıldıznâmeye bakıp, sorulan herşeye cevap verenler böyledir. Bunlara ve büyücülere gidip, söylediklerine, yaptıklarına inanmak, ba'zan doğru çıksa bile, Allahtan başkasının herşeyi bildiğine ve her dilediğini yapacağına inanmak olup, küfr olur. Dinder çıkmağa sebep olur.

Mısır'daki Fâtımî devletinin altıncı halifesi olan Hâkim bi-emrillah Mansûr, Dırâr ve bunun talebesi Hamza'ya uyarak, cin ile tanıştı ve cin pâdişâhına hizmet ederek, sapıttı. Şeytanların maskarası oldu. Tanrılık da'vâsına kalktı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 NİSAN 1994 · KAYIT 10116

Kibir Nedir?

En kısa şekliyle kibir, insanın kendisini başkasından üstün görmesi demektir. Bu üstünlük çeşitli konularda olabilir. İbâdette olur, meslekte olur, değişik şeylerde olabilir. Dinimize göre, bu kötü bir huydur, harâmdır. Kibirle ilgili hadîs-i şerîflerde de Resûlullah efendimiz şöyle buyurmuştur:

(Allahü teâlâ buyuruyor ki, kibriyâ, üstünlük ve azâmet bana mahsustur. Bu ikisinde bana ortak olanı, hiç acımadan Cehenneme atarım.)

(Kalbinde zerre kadar kibir olan Cennete giremeyecektir.)

Ölmeden tevbe ederse veya günâhı kadar Cehennemde yandıktan sonra Cennete girecektir.

(Kibri ve hıyâneti ve kul borcu olmayan mü'min, hesapsız Cennete girecektir.)

(Kendini beğenip, elbisesi içinde sallanarak yürüyeni Allahü teâlâ yerin dibine batırır.)

Kibrin aksine tevâzu denir. Siz sormadan önce size bunun da tarifini yapayım. Tevâzu, kendini hiç kimseden üstün görmemektir. Tevâzu edene hadîs-i şerîflerde büyük mükâfatlar bildirilmiştir. Peygamber efendimiz şöyle buyurmuştur.

(Tevâzu edene müjdeler olsun.)

(Tevâzu eden, helâl kazanan, huyu güzel olan, herkese karşı yumuşak olan ve kimseye kötülük etmiyen, insanların iyisidir.)

(Allah için tevâzu edeni, Allahü teâlâ yükseltir.)

(Îmânın kemâlini istiyen, tevâzu göstersin ve fakîr iken de sadaka versin! Bu iki huy, îmânı kâmil derecesine yükseltir.)

Âbidin biri yâni çok ibâdet eden biri ibâdet etmek üzere, insanlardan, dünyalık meşgalelerden uzak bir şekilde ibâdet etmek niyetiyle dağa çıkar. Bir gece rü'yâsında, - Şehirdeki falan ayakkabıcıya git! Senin için duâ etsin, denir.

Âbid dağdan şehire iner, adamı bulur, ne iş yaptığını sorar. Adam gündüzleri oruç tutup, ayakkabı işlerinde çalıştığını, kazandığı para ile ailesini geçindirdikten sonra fazlasını tasadduk ettiğini, sadaka verdiğini söyler.

Âbid, adamın güzel bir iş yaptığını, fakat kendisinin dağda sırf ibâdetle meşgûl olmasını daha iyi bulur ve tekrar ibâdetine döner. Kendisi devamlı ibâdetle meşgul olduğu için, ayakkabıcıdan kendini üstün görür. Yine gece rü'yâsında bu defa,

- Ayakkabıcıya git ve ona, "Bu yüzündeki sararma nedendir?" diye sor, denir.

Âbid gider ayakkabıcıya bunu sorar. Ayakkabıcı, - Kimi görürsem, bu kurtulacak da, ben helâk olacağım der ve kendimden korkarım. Yüzümün sararması bundandır, der.

İşte o zaman âbid, ayakkabıcının bu korku ile üstünlük kazandığını anlar. Ayakkabıcının bu hâli tevâzu sahibi olduğu gösteriyordu. Devamlı ibâdet yapmasa da, âbid yaptığı ibâdetle kendisini üstün gördüğünden, kibirlendi, ayakkabıcıdan aşağı hale geldi.

Kibir, yapıldığı yerlere göre üçe ayrılır:

1- Allahü teâlâya karşı yapılan kibirdir. Kibrin en kötüsü budur. Nemrud, Firavun böyle idi. İlâhlık iddiasında bulundular. Bugünkü Allaha inanmıyan, ateistler de bunlar gibidir.

2- Peygamberlere karşı kibirdir. Ba'zıları, Peygamberleri kendilerinden üstün görmedikleri için, onlara uymayı kabûl etmeyip kibirlendiler. Peygamber efendimizin birçok mu'cizesini görüp de O'nun peygamberliğine inanmıyanlar böyledir. Bunlar kendilerinden birinin, kendileri gibi bir insanın peygamber olmasına kibirleri yüzünden razı olamadılar. Kabûl edemediler.

3- Diğer insanlara karşı kibirdir. En çok görülen kibir budur. Her insanın yaradılışta, kendisini üstün görme, başkalarına başkan olma, onlara hükmetme huyu vardır. Dinimiz bu huyu kontrol altına almayı, onu baskı altında tutmayı emretmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 NİSAN 1994 · KAYIT 10117

Kibirlenmek Niçin Günâh?

Büyüklük, izzet, azâmet ve üstünlük ancak Allahü teâlâya mahsustur. Hiçbir şeye gücü yetmiyen, zayıf bir kula kibirlenmek hiç yakışır mı? Bu, tıpkı bir hizmetçinin hükümdarın tâcını başına geçirerek, onun kürsüsünde oturup hükmetmesine

benzer. Bir hizmetçi için bundan büyük cür'et düşünülebilir mi? Böyle bir hareket elbette cezâyı gerektirir.

Hükümdarın maiyetine hakaret eden, onlara üstünlük taslayan ve onları kendi idaresine almak isteyen kimse, bir noktada hükümdara ortak olmuş sayılır. Her ne kadar bu hükümdarın tahtına oturmak gibi değilse de ona yakındır. Bütün yaratıklar, Allahü teâlânın kullarıdır. Bunlar üzerinde azâmet yalnız O'na mahsustur. İnsanlara kibirlenmeye kalkışan, Allahü teâlâya ortak olmuş sayılır. Allahü teâlâ kibirli kimseleri sevmez, eninde sonunda onların cezâsını verir.

Bununla ilgili Amr bin Şeybe hazretleri şöyle bir hâdise anlatır:

"Mekke'de bulunuyorduk. Bir adamın katır üzerinde geldiğini, kibrinden gururundan kimsenin yanına yaklaşamadığını gördük. Kâ'benin yanından geçiyordu. Etrafındaki hizmetçilerin bile herkese karşı sert davrandıklarını, adamın heybet ve ihtişam içinde olduğunu gördük. Aradan yıllar geçti, deve üzerinde Bağdat'a girdim. Orada başı açık, yalın ayak, uzun saçlı, pejmürde bir adam gördüm. Tanıyacak gibi oldum. Kendisine dikkatle bakıyordum. Adam, bakışımın sebebini sordu. Ben de kendisine, - Seni birisine benzetiyorum, dedim ve kime benzettiğimi anlattım.

Adam da, - İşte o gördüğün benim. Tevâzû gösterilmesi gereken yerde kibirlendim. Şimdi ise bu hâle düştüm, dedi.

Kibir, insanı, Allahü teâlânın bütün emirlerine muhalefete da'vet eder. Zira kibirli insan, başka birinden hak ve hakikati duysa, onu kabûl etmek istemez, hemen karşısına çıkar. Bunun için, dînî konularda münazara edenler, hemen inkâra kalkışır. Hatta hakkı, karşıdakinin dilinden duysa hemen çeşitli yollardan, doğru olduğunu bile bile onu çürütmeye çalışır.

İblise, Âdem aleyhisselâma karşı secde etmesi emredildiğinde, "Ben ondan daha üstünüm. Beni ateşten yarattın, onu da topraktan yarattın." diyerek secde etmedi. Bu, başlangıçta ^Adem aleyhisselâma karşı kibir iken, neticede Allahü teâlânın emrine karşı gelmekle, ebedî olarak la'netlendi.

Birçok şey kibre sebep olursa da kibrin başlıca yedi sebebi vardır. Bunlar: 1- İlim, 2- İbâdet, 3- Nesep, soy 4- Güzellik, 5- Kuvvet, 6- Servet, 7- Mevki, makam.

İlmi ile kibirlenmek, âfetlerin en büyüğüdür. Hastalıkların en ağırı ve tedâviyi en zor kabûl edenidir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Âlimlerin âfeti, kendilerini büyük görmeleridir.)

Kâ'bül Ahbâr hazretleri, "Mal, azdırabildiği gibi ilim de azdırabilir." buyurmuştur.

İlim sahibi, ekseriya câhile baktığı zaman, kendini ondan üstün görmekten alıkoyamaz. Hadîs-i şerîfte, (Âlimler, peygamberlerin vârisleridir.) buyuruldu.

İlim sahibi kibirden, Allahü teâlâ katında âlimin mesûliyetinin daha fazla olduğunu bilmesi ile korunabilir. Zira, günâh olduğunu bilerek isyân eden ile, bilmiyerek o günâhı işliyenin cezâsı elbette bir değildir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Kıyâmet günü bir din âlimi getirilip Cehenneme atılır. Cehennemdeki tanıdıkları ona, "Sen dünyada Allahın emirlerini bildirirdin. Niçin bu azâba düştün?" derler. O da, "Evet, günâhtır yapmayın derdim, kendim yapardım. Yapınız dediklerimi de yapmazdım. Bunun için, cezâsını çekiyorum." der.)

(Cehennemde azâb çekenlerden ba'zıları, kötü kokular yayar. Bu koku diğerlerine ateşten daha fazla azâb verir. "Sen ne günâh işledin ki, böyle pis koku çıkarıyorsun?" diye sorulunca, "Ben din adamı idim. Bildiklerimi yapmazdım." der.)

Sadece ilim ile kurtulmanın mümkün olmadığını bilmesi kâfidir. Meselâ, İblis, âlim idi. Fakat ilmi ile amel etmedi. Dağda kalan kimsenin yanında çeşitli silâhlar bulunsa, bunları kullanmasını iyi bilse ve çok cesur olsa, kendisine hücum eden arslana karşı kullanmadıkça, bu silâhların faydası olur mu? Elbette olmaz. Bunun gibi, din bilgilerinden yüzbin mes'ele öğrense, bunları kullanmadıkça, faydalarını görmez. Bir hasta, derdine en faydalı ilâcı bulsa, kullanmadıkça, faydasını görmez.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 NİSAN 1994 · KAYIT 10118

Bildiği İle Amel Etmiyenin Hâli

Allahü teâlâ, bilip de amel etmiyenleri, Cum'a sûresi beşinci âyetinde merkebe, A'râf sûresi yüzyetmişbeş ve yüzyetmişaltıncı âyetinde ise köpeğe benzetmektedir. Ne zaman ki, bir âlim, câhile nisbetle kendisini üstün görmeye başlarsa, içinde bulunduğu bu büyük tehlikeyi düşünmelidir. Bunu düşününce, câhile göre mevkii üstün olduğu gibi, tehlikesinin de o nisbette büyük olduğunu anlar.

Bu âlim, hayatı tehlikede olan bir hükümdar gibidir. Hükümdarı yakalayıp öldürecekleri zaman, "Keşke bir hizmetçi olsaydım da bu tehlike ile karşılaşmasaydım." der. Nice âlimler var ki, Kıyâmet günü, ilmi ile kibirlenmenin cezâsını gördüğü zaman, "Keşke câhil olsaydım." diyecektir.

Kibrin büyük günâh olduğunu, insanın, nefsini ne kadar aşağılarsa, Allahü teâlâ indinde kıymetinin o kadar yükseleceğini, kendine kıymet verenin, Allah katında kıymetinin olmayacağını hakiki âlim bilir. Zaten, ilmi olduğu halde, kibrin zararını bilmiyene âlim demek yalan olur. İnsanın ilmi arttıkça, Allahtan korkması da artar. Günâh işlemeye cesaret edemez.

Kendisinden her bakımdan aşağı olanlara, fâsıklara ve fâcirlere karşı da kibirli olmamalıdır.

Kişi şöyle düşünmeli, kendi kendine şöyle söylemelidir:

Bir âlim, câhili görünce, (Bu, bilmediği için günâh işliyor. Ben ise bilerek günâh işliyorum.) demelidir.

Bir âlimi görünce, (Bu benden daha çok biliyor ve ilminin hakkını veriyor. İhlâs ile amel ediyor. Ben böyle değilim.) demelidir.

Kendinden daha yaşlı bir kimseyi görünce, (Bu benden daha çok ibâdet etmiştir.) demelidir.

Gençleri görünce, (Bunların günâhı az, benim günâhlarım çok.) demelidir.

Kendi yaşındakileri görünce, (Ben kendi günâhlarımı biliyorum, onun ne yaptığını bilmiyorum.) demelidir.

Bir bid'at sahibini veya gayrı müslimi görünce, (İnsanın hâli son nefeste belli olur. Acaba benim hâlim ne olacak?) demeli, bunlara karşı da kibretmemelidir.

Fakat bunların hâllerini tasvip etmemelidir. İnsanın kendi günâhlarını unutmaması ve son nefesinin nasıl olacağını düşünmesi lâzımdır. Âhırette kimin kimden üstün olacağı, dünyada kesin olarak bilinemez. Nice din adamı, kâfir olarak can vermiştir. Nice kâfirlere de îmân ile can vermek nasip olmuştur. O halde, hiç kimseye Cehennemlik, kendisine de Cennetlik dememelidir.

Fâsık ve bid'at sahiplerine buğzederken, kızarken de kibirden sakınmalıdır. Bu da kızmayı kendisi için değil, bunu emreden Allahü teâlâ için yapmakla ve kızarken kendisini selâmette, karşısındakini helâkda görmemekle olur.

Meselâ; bir kimse, çocuğunu, hizmetçisi ile bir yere gönderirken, çocuk kabahat işlerse, darılmasını hattâ dövmesini emreder. Bu da, çocuk kabahat yapınca, onu döver. Fakat döverken, babasının yanında kendisinin çocuktan daha kıymetli olmadığını da bilmektedir. Ona kibredemez. Mü'minin kâfiri sevmemesi, buna benzemektedir. Allahü teâlâ mü'minlerin kendilerinin değil, îmânlarının üstün olduğunu bildirdi. Îmân kimde bulunursa, o üstün olur. Asıl üstünlük ise, son nefeste belli olur.

Birgün Cüneyd-i Bağdadî hazretlerine bir papaz gelerek sordu:

- Yâ Cüneyd sen mi üstünsün ben mi?

- Bu suâlinin cevabını ancak yarın verebilirim!

Ertesi gün papaz geldiğinde Cüneyd-i Bağdadî hazretlerinin vefât etmiş olduğunu görünce, tabutunun yanına vararak, - Yâ Cüneyd, bana bugün gelmemi söylemiştin, dedi.

Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri, tabuttan başını kaldırıp, - Bir kimsenin üstünlüğü son nefeste belli olur. Ölmeden önce, son nefeste îmânla gidip gitmiyeceğimi bilmediğim için dünkü suâlinin cevabı bugüne kaldı. Elhamdülillah îmânla öldüm. Senden üstün olduğumu söyleyebilirim, dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 NİSAN 1994 · KAYIT 10119

"Kibri Sebebiyle Yok Ettim"

Benî İsrâil'den birisi kötülüğüyle, meşhur olmuştu. Soylu bir âbid de ibâdetiyle şöhret bulmuştu.

Kötü kimse, birgün bu âbidin yanından geçerken, yaptığı bütün kötülüklerden pişman olmuş halde, "Gideyim, şu âbidin yanına oturayım, belki Allahü teâlâ onun hürmetine beni affeder." diye düşündü.

Gidip âbidin yanına oturdu. Âbid ise, üzerinde bulutun gölgelendirdiği, kıymetli bir kimse olduğu için, kerâmetiyle, iyiliği ile böbürlenerek, "Bu fâsık, benimle niye oturuyor?" diyerek oradan kalktı. Kötü kimse de kabûl edilmediğinin üzüntüsü ile geri dönüp gitti. Fakat âbidin üzerindeki bulut, kötü kimse ile beraber gitti.

Zamanın peygamberine Allahü teâlâdan vahiy geldi:

"Fâsığın, kötü kimsenin yaptıklarını pişmanlığı hürmetine affettim. Kerâmeti görülen âbidin yaptıklarını da kibri sebebiyle yok ettim." Ba'zıları da asîl bir aileye mensup olan, kendisi gibi soylu olmayanı hakir görür. Soyu ile kibirlenir. Birgün iki kişi Peygamber efendimizin huzurunda birbirine üstünlük taslıyarak biri, "Ben falancanın oğlu falanım. Sen kimsin?" dedi.

Bunun üzerine Peygamber aleyhisselâm buyurdu ki:

(Mûsâ aleyhisselâmın yanında iki adam böyle birbirine karşı övünmeye kalkıştı. Hattâ biri dokuz batın geriye doğru saydı. Allahü teâlâ Mûsâ aleyhisselâma vahyetti: "Ona söyle, iftihar ettiği dokuz kişi Cehennemdedir. Kendisi de onuncusudur.")

Babaları ile, dedeleri ile övünmek ve tekebbür etmek, câhillik ve ahmaklıktır. Kabil, ^Adem aleyhisselâmın oğlu idi. Ken'an, yâni Yâm da, Nûh aleyhisselâmın oğlu idi. Babalarının peygamber olması, bunları küfrden kurtarmadı.

İnsanın övündüğü dedeleri, bir avuç toprak oldu. Toprak ile övünmek akla uygun olur mu? Onların sâlih olmaları ile övünmemeli. Onlar gibi sâlih olmağa, onların yolunda bulunmağa çalışmalıdır. Bir de daha çok kadınlarda görülen, kibirlenme çeşidi var. Bu da kişinin güzelliğidir. Bu başkalarını ayıplamaya, küçük düşürmeye ve gıybete vesîle olur. Halbuki güzellik, insanda kalıcı değildir, çabuk gider. İnsana mülk olmaz. Geçici olan şeyle kibirlenmek, ahmaklıktır. Onun güzelliği, gübrelikte biten gül gibidir.

Kadınların çoğu, güzellikleri ile tekebbür eder. Hâlbuki güzelliğin geçici olduğunu kendileri de çok iyi bilmektedirler. Âriyet, emânet olan şeyle tekebbür etmek, ahmaklıktır.

Zâhirin güzelliği, kalbin güzelliği ile, yâni iyi huyla birlikte olunca kıymetlidir. Kalbin temizliği de, Resûlullahın sünnetine uymakla belli olur. İnsanın kalbine, rûhuna, ahlâkına kıymet verilmezse, insanın hayvandan farkı olmaz. Hattâ hayvanlardan aşağı olur.

İnsan vücudu her zaman beslenmesi, temizlenmesi, ta'mîr edilmesi lâzım gelen harap bir makinaya benzer. Böyle bir bedene sahip kimseye tekebbür etmek, büyüklenmek yakışır mı?

Genç ve kuvvetli olmakla tekebbür etmek de, câhilliktir. Hayvanların mekanik ve his organlarındaki kuvvetleri, insanlardan kat kat fazladır. Hayvanların

insanlara tekebbür etmesi lâzım olur. Hep kuvvetli kalacağını, hastalığa, tehlikeye, kazaya yakalanmıyacağını kim iddiâ edebilir? Gençliğinden, gücünden, kuvvetinden, hattâ hareketinden, solumasından ayrılmayan kimse görülmüş müdür? Böyle geçici olan, devâmı çok kısa olan ve hayvanlarla ortaklaşa bulunan şeylerle tekebbür etmek, kibirlenmek akla uygun olur mu?

Îsâ aleyhisselâm buyurdu ki:

"Mahsul, ovadaki sulu ve yumuşak toprakta yetişir, dağlarda, sert topraklarda yetişmez. Bunun gibi, hikmet de, mütevâzı olanların kalblerinde gelişir, kibirlilerin gönüllerinde gelişmez. Bir kimse, başını yükseğe kaldırırsa, tavana değer ve yaralanır, eğerse, tavan ona gölgelik eder ve kendini korur."

Fudayl bin İyâd hazretleri tevâzuyu şöyle tarif etmiştir.

"Tevâzu, ister câhilden, ister çocuktan duyulsa da hakkı tereddütsüz kabûl etmektir."

1994 YILLIK KÜLLİYATI

05

Mayıs

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 MAYIS 1994 · KAYIT 10120

İnsanın Şerefi Ne İle Olur?

Birçok kimse şerefi; mal, mülk sahibi olmakla, mevki, makama kavuşmakla olacağını sanmaktadır. Halbuki mal sahibi olmak, çok zengin olmak da üstün, şerefli olmayı, gerektirmez. Kârûn'un çok malı vardı. Malı ile beraber kahrolup gitti.

Geçici olarak sahip olunan servet ile, mal ile kibirlenmek çok çirkindir. Zira varlığı ile kibrettiği malı telef olur, evi yıkılır da kendisi açıkta kalır.

Mal ile, evlâd ile, mevki ile ve rütbe ile tekebbür etmek, insana hiç yakışmaz. Çünkü bunlar, kendinde bulunan üstünlükler değildir. Gelip geçen, kendinde kalmıyan, insandan çabuk ayrılan şeylerdir. Bunlar ahlâksızlarda, kötü kimselerde de bulunur. Hem de onlarda daha çoktur. Bunlar üstünlük olsalardı, bunlara kavuşmayanların ve kavuşup da ayrılanların, çok aşağı kimseler olmaları lâzım gelirdi.

Mal ve mevki, makam hırsı kalb hastalıklarının, yâni kötü huyların da üçüncüsüdür.

Şu hadîs-i şerîfler (Hubbürriyâset) yâni başkanlık, müdürlük sevgisi denilen bu hastalığın zararlarını açık bir şekilde bildirmektedir:

(İki aç kurt, bir koyun sürüsüne girdiği zaman, yaptıkları zarardan, mal ve şöhret hırsının yapacağı zarar daha çoktur.)

(İnsana zarar olarak, din ve dünya işlerinden parmakla gösterilmesi yetişir.)

Yâni, insanın din veya dünya işlerinde şöhret sâhibi olması, dînine de, dünyasına da çok zarar verir.

(Medholunmayı sevmek, insanı kör eder ve sağır eder. Kabâhatlerini, kusûrlarını görmez olur. Doğru sözleri, kendisine yapılan nasîhatleri işitmez olur.)

Mal, makam şeref vesîlesi olsaydı, hırsızların, az zamanda bile olsa, şerefli kimseler olmaları lâzım gelirdi.

Mal, mülk, makam gelip geçici şeyler olduğu için üstünlük sebebi değildir. Birçok krallar, derebeyler, fir'avnlar mevki sahibiydi. Hepsi yok oldu. Hatırlarda

kalan sadece onların yaptığı zulümlerdir.

Gerçek ma'nâda şerefin ne olduğunu hazret-i Ömer'in şu menkıbesi çok güzel anlatmaktadır:

Hazret-i Ömer Şam'ı ziyaret ettiğinde, ordusunun kumandanı Ebû Ubeyde bin Cerrâh hazretleri büyük bir kalabalıkla karşıladı.

Hazret-i Ömer ile kölesi beraberlerindeki tek deveye nöbetleşe biniyorlardı. Şehre girişte, sıra köleye gelince Halîfe devesinden indi. Yerine kölesi bindi. Devenin yularından tuttu. Ayakkabılarını çıkarıp deredeki sudan geçti. Uzaktan bakan, deveye binmiş köleyi halife, devenin yularını yedekleyen hazret-i Ömer'i köle zannediyordu. Bunu gören Ebû Ubeyde bin Cerrâh dedi ki:

- Efendim, bütün Şamlılar, bilhassa Rumlar, müslümanların halifesini görmek için toplandılar. Size bakıyorlar. Bu yaptığınızı nasıl izâh edebilirsiniz? Sizi köle zannedecekler, küçümseyecekler. Hazret-i Ömer buyurdu ki:

- Yâ Ebû Ubeyde! Senin bu sözünü işitenler, insanın şerefini, vasıtaya binerek gitmekte ve süslü elbise giymekte sanacaklar. Biz daha önce zelîl ve hakîr bir kavimdik. Allahü teâlâ, bizleri müslümanlıkla şereflendirdi. Bundan başka şeref ararsak, Allahü teâlâ bizi zelîl eder, herşeyden aşağı eder.

Bu şekilde şehre girdiler. Gerçekten bu hareketi onun şerefini küçültmedi, aksine büyüttü. Biz bile 1400 sene sonra burada örnek bir hareket diye anlatıyoruz. Eğer tersi olsaydı o zaman orada unutulup gidecekti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 MAYIS 1994 · KAYIT 10121

Nefsini Ayaklar Altına Aldı

Aklı başında olan, kendini ve Rabbini tanıyan insan, aşağılığını, âcizliğini, Rabbine karşı her an izhâr etmek mecburiyetindedir. Bunun için, her an, her yerde aczini göstermesi, tevâzu üzere bulunması lâzımdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, tevâzu üzere olmayı bana emreyledi. Hiçbir kimse diğerine karşı büyüklenmesin!)

Bütün Allah dostu kimseler, kibirden çok korkmuşlardır. Nefislerini ayaklar altına almışlardır.

Eskiden Bağdat'ta Allah dostu evliya bir zat vardı. Herkes kendisini sever, duâsını almak için gayret ederdi. Her haliyle örnek bir zat idi.

Bir Ramazan günü, bir talebesi bu zatı kendi memleketine iftara davet etti. Bu zat da talebesini kırmayıp, bir merkep üzerinde o şehre gitmek üzere yola çıktı. O şehre yaklaştığında bütün şehir halkının yollara döküldüğünü, dört gözle kendisini beklediklerini gördü.

Bu hali görünce, hemen heybesindeki ekmeği çıkardı. Açıktan hayvanın üzerinde yiyerek halkın arasına girdi. Allah dostu zatın bu halini gören halk, neye uğradıklarını anlayamadılar. Aralarında homurdanmalar başladı.

- Âlim dediğiniz, evliyâ dediğiniz zat bu mu?

- İstemiyoruz böyle kimseyi şehrimize. Defolsun, gitsin!

- Ramazan gününde herkesin gözü önünde yemeğe utanmıyor mu?

- Allahtan korkmuyorsa, kuldan bari utansın, gibi sesler yükselmeye başladı.

Birçok hakaretten sonra şehre de sokmadılar. O zat geri dönüp gitti.

Talebesi şaşkına dönmüştü. Olanlara bir mânâ veremiyordu. Az zaman sonra, kendine geldi. Kendi kendine," Bu işin işinde mutlaka bir iş var. Gidip bu işin hikmetini öğreneyim." dedi.

Hocasının bulunduğu şehre gelip, huzura çıktı.

- Efendim, bu işinizin mutlaka bir sebebi, hikmeti olmalı fakat, ben anlayamadım. Bu hikmeti bize lütfeder misiniz?

Hocası talebesine buyurdu ki:

- Evladım, şehrin girişinde o kalabalığı görünce bir an için gururlandım, kalbime kibir geldi. Kibir çok büyük günâhtır. Kalbe yerleştiğinde tedavisi çok zor. Bunun tedavisi mümkün değil. Fakat, Ramazanda oruç yenildiğinde bunun telafisi mümkün. Ramazandan sonra keffaret orucunu tutarak, telafi edilebilir. Bunun için, nefsimi ayaklar altına almak, kalbimdeki kibri yerleşmeden hemen çıkartmak için, büyük bir hakarete maruz kalmam lâzımdı. Bunun için, bu yolu tercih ettim. Yâni çok zarardan kurtulmuk için az zararı tercih ettim. Böylece kalbimi kibir pisliğinden temizlemiş oldum.

Her müslümanın mutlaka kibirden kaçınması, tevâzu sahibi olması şarttır.

Peki tevâzu sahibi nasıl olunacak, bunun bir yolu kolaylığı yok mu?

Bunun tek yolu tevâzu sahibi olmaktır. Tevâzu sâhibi olabilmek için, insanın, kendini şöyle bir hesaba çekmesi, nefsiyle konuşması lâzım.

Dünyaya nerden geldiğini, nereye gideceğini bilmek lâzımdır. Şöyle düşünmeli:

Hiç yok idi. Önce birşey yapamıyan, hareket edemiyen bebek oldu. Şimdi de, her an hasta olmak, ölmek korkusundadır. Nihâyet ölecek, çürüyecek ve toprak olacaktır. Hayvanlara, böceklere gıdâ olacaktır.

İdâm odasına sokulmuş olup, idâm olunacağı zamanı bekleyen kimsenin, ölüm odasında çektiği sıkıntılar gibi dünya zindanında, her an ne zaman azâba götürüleceğini beklemektedir. Ölecek, leş olacak, böceklere yem olacak, kabir azâbı çekecek, sonra diriltilip kıyâmet sıkıntılarını çekecektir.

Cehennemde sonsuz yanmak korkusu içinde yaşıyan kimseye tekebbür mü yakışır, tevâzu mu?

Aklı başında olan, kendini ve Rabbini tanıyan kimse, hiç tekebbür edebilir mi? İnsan, aşağılığını, âcizliğini, Rabbine karşı her an izhâr etmek mecbûriyetindedir. Bunun için, her an, her yerde aczini göstermesi, tevâzu üzere bulunması lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 MAYIS 1994 · KAYIT 10122

Dinimiz Bölücülüğü Yasaklar

Allahü teâlâ, müslümanların farklı inanışta olmalarını, çeşitli gruplara ayrılmalarını, aralarında îmân farkı olmasını yasak etmiştir. Hele, müslümanların gizli işler yapmasını, iftirâ, gıybet gibi harâm olan şeylerle meşgûl olmalarını yasaklamıştır.

Bu husûstaki âyet-i kerîmelerin meâl-i âlîleri şöyledir:

Mücâdele sûresinde meâlen, (Ey îmân edenler! Gizli konuştuğunuz zaman, günâh işlemeği, düşmanlık etmeği ve Peygambere karşı gelmeği fısıldaşmayın! Ancak iyilik yapmağı ve Allaha karşı gelmekten sakınmağı konuşun. Öyle gizli toplantılar, müslümanları üzmek için şeytanın istediği şeydir.) buyurulmuştur.

Câsiye sûresinde meâlen, (Din husûsunda onlara açık alâmetler verdik. Onlar ise, kendilerine ilim geldikten sonra, birbirini çekememezlikten ötürü tefrikaya, ayrılığa düştüler. Rabbin bunların birbirinden ayrı düşündükleri husûslar hakkında, Kıyâmet günü, şübhesiz aralarında hüküm edecektir.) buyurulmuştur.

Rûm sûresinde meâlen, (Dinlerinde tefrikaya, ayrılığa düşüp, fırka fırka olan ve her fırkasının da kendi inançlarını beğenip sevindiği müşriklerden olmayın!) buyurulmuştur.

Hadîd sûresinde meâlen, (Bilin ki, dünya hayâtı, oyun, oyalanma, süslenme, aranızda öğünme, daha çok mal ve çocuk sâhibi olma da'vâsından ibârettir. Bu ise, şu yağmura benzer ki, kara topraktan çıkardığı yeşillikler, ekicilerin hoşuna gider. Bu nebâtlar, sonra kurur. Sapsarı olduğu görülür. Sonra çöp olur. Âhirette ise, [Dünyaya düşkün olanlara] çetin ve sonsuz azâb vardır. [Dünyalıkları Allahın emirlerine uygun olarak kazananlara ise,] orada Allahın rızâsı ve affetmesi vardır. Dünya hayâtı, sâdece aldatıcı, geçici bir devredir.) buyurulmuştur.

Dünyanın, âhireti kazanmak için bir vâsıta olduğunu, bundan daha güzel anlatacak hangi söz vardır?

Bunun için, dünya zevklerine kapılıp, doğru yoldan çıkacak yerde, dînimizin emirlerine iki elle sarılalım. Îmânı ve din bilgileri doğru olup, sapıklara aldanmamış olan bir müslüman, dürüst bir insan, kanûnlara bağlı bir vatandaş, hakîkî bir âlim, vatansever bir kimse olur. Kendine de, milletine de fâideli olur.

İslâmiyyet, insana kıymet ve ehemmiyyet verir. Allahü teâlâ, Tîn sûresinin 4'üncü âyetinde meâlen, (Ben insanı en güzel şekilde yarattım.) buyurmakta, insan hayâtına çok ehemmiyyet vermekte, (Cana kıymayın!) diye emretmektedir.

Hıristiyanların insanı, (Günâhla kirlenmiş bir çirkef) olarak ta'rîf etmesini, islâm dîni şiddet ile reddetmiştir. Bütün insanlar, müslüman olmağa elverişli olarak dünyaya gelirler. Sâf ve temiz olarak doğarlar. Bundan sonra artık, kişinin her yaptığı kendinedir.

Zümer sûresi 41'inci ve Yûnus sûresi 108'inci âyetlerinde meâlen, (Doğru yolda giden kendi lehinedir, sapıtan kendi zararına sapıtmış olur.) buyurulmuştur.

Çünkü Allahü teâlâ, onlara en sevgili kulu olan Muhammed aleyhisselâmı Peygamber ve en büyük kitabı olan Kur'ân-ı kerîmi de rehber olarak göndermiştir. Kur'ân-ı kerîmin ve Peygamberimizin çok açık olarak gösterdiği doğru yoldan gitmiyenler, bunu beğenmedikleri için, şüphesiz cezâlarını göreceklerdir.

Sâd sûresinin 87'nci âyetinde meâlen, (Kur'ân ancak, bütün insanlar için bir nasîhattır.) buyurulmuştur.

İsrâ sûresinin 15'inci âyetinde meâlen, (Kim doğru yola girerse, kendi lehine girer. Kim, kendi aklına uyarsa, sapıtırsa, kendi zararına sapıtır. Kimse kimsenin günâhını çekmez. Biz Peygamber göndermedikçe azâb etmeyiz.) buyurulmuştur.

Biz, Allahü teâlânın bizi doğru olan îmâna kavuşturması için duâ etmeliyiz. Bu da, ancak en hakîkî, en son din olan müslümanlık dînine ve bu dîni doğru olarak bildiren, her devirde, fitne-fesattan, isyandan uzak kalmış (Ehl-i sünnet) âlimlerinin kitaplarına iki elle sarılmakla, onların yolundan gitmekle olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 MAYIS 1994 · KAYIT 10123

Gusül Abdesti

Namazın oniki şartı vardır. Bu şartlardan biri de, hadesten taharettir. Yâni cünüp olanın gusül abdesti alması, namaz abdesti olmıyanın namaz kılmak için, namaz abdesti almasıdır. Namazın doğru olması, abdestin ve guslün doğru olmasına bağlıdır. Cünüp olan herkesin gusletmesi farzdır. Namaz vaktinin sonunda o namazı kılacak kadar zaman kalınca, gusül abdesti alması farz olur.

Bu süre, öğleyi kılmamış kimse için, ikindi vaktine kadar yâni gusledip öğleyi kılabileceği vakte kadardır. Öğleyi kılmış kimse için ise, ikindinin sonuna kadardır.

Fakat en güzeli vakit geçirmeden hemen gusletmektir. Bildirilen bu süreler, herhangi bir mani, engel olduğu zaman içindir.

Namaz kılmıyan kimse vaktin sonuna kadar mutlaka gusletmesi lâzımdır.

Guslü geciktirmeden almak çok sevaptır. Resûlullah efendimiz buyuruyor ki:

(Gusül abdesti almağa kalkan bir kimseye, üzerindeki kıllar adedince yâni pekçok sevâb verilir. O kadar günâhı affedilir. Cennetteki derecesi yükselir. Guslü için ona verilecek sevâb, dünyada bulunan herşeyden daha hayırlı olur. Allahü teâlâ, meleklere," Bu kuluma bakınız! Üşenmeden kalkıp, benim emrimi düşünerek, cenâbetlikten guslediyor. Şâhid olunuz ki, bu kulumun günâhlarını af ve magfiret eyledim." buyurur.)

Başka bir hadîs-i şerîfte de, (Kirlenince, çabuk gusül abdesti alın! Çünkü kirâmen kâtibîn melekleri, cünüp gezen kimseden incinir.) buyuruldu.

İslam âlimlerinin büyüklerinden İmâm-ı Gazâlî hazretleri, "Tanıdığım vefat etmiş bir kimseyi, rü'yâmda gördüm. Bana dedi ki, bir miktar, cünüp kaldım. Şimdi üzerime ateşten gömlek giydirdiler. Hâlâ ateş içindeyim." dediğini nakleder. Tabiî ki buradaki miktar, biraz önce bahsettiğimiz süreyi aşan miktardır.

Cünüp gezmek çok büyük günâhtır. Bunun için ne yapıp yapıp en kısa zamanda gusletmelidir. Hele hele günlerce cünüp olarak gezmek bir müslümanın yapacağı iş değildir. Dedelerimizden, babalarımızdan, buz tutmuş nehirin buzunu kırıp gusül abdesti aldıklarını çok işittik.

Hadîs-i şerîfte, (Resim, köpek ve cünüp kimse bulunan eve rahmet melekleri girmez.) buyuruldu.

Avrupa'da, Amerika'da, çocuklar belli bir yaştan sonra, evden atılıyor. Bilhassa, çocukları atınca, evde yalnız kalan, yaşlı kimseler, çocuk, torun olmayınca, kendilerini meşgul edecek, çocuk, torun sevgisini kanalize edeceği birşey arıyorlar. İşte bu sebeple canları sıkılmasın diye, köpek besleme alışkanlığı peyda oldu.

Bizdeki Avrupa hayranlarında da, onlara benzemek için köpek besleme alışkanlığı başladı. Dikkat ederseniz, bu tip insanlarda namaz abdest yoktur. İçlerindeki îmân, inaç boşluğunu bu şekilde doldurmak için uğraşıyorlar, fakat ne fayda. Îmân boşluğunu ancak îmân doldurur.

Cünüplüktün gusletmek sadece namazla ilgili değildir. Yâni namaz kılmayanın da gusletmesi şarttır.Yâni cünüp gezmek büyük bir günâh, namaz kılmamak da başka büyük bir günâhtır. Namaz kılmıyan guslederse, hiç olmazsa büyük günâhların birinden kurtulmuş olur.

Herhangi bir özürle gusledememiş ise veya gusül abdesti almanın farz olduğuna inanıyor, tenbellikle almıyor ise dinden çıkmaz. Büyük günâh işlemiş olur. Ancak, gusletmenin lüzûmuna inanmıyan, gusletmediği için hiç üzülmiyen, gusletmek aklına bile gelmiyen kim olursa olsun, dinden çıkar, kâfir olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 MAYIS 1994 · KAYIT 10124

Sünnete Uygun Gusletmek

Guslün farzı üçtür:

1- Ağzın içini iyice yıkamak.

2- Burnu yıkamak.

3- Bedenin her yerini yıkamaktır.

Her ibadeti Peygamber efendimizin bildirdiği şekil ile yâni sünnet üzere yapmak lâzımdır.

Sünnet üzere gusül abdesti almak için, önce, temiz olsa da iki eli ve avret yerini yıkamalıdır. Sonra bedeninde necâset varsa buraları yıkamalı, sonra, tam bir abdest almalıdır. Sonra bütün bedene üç def'a su dökmelidir. Önce üç def'a başa, sonra sağ omuza, sonra sol omuza dökmeli, her döküşte, o taraf tamamen ıslanmalıdır.

Gusül abdesti almak çok kolaydır. Şöyle ki, duşun altına girip, ağzına, burnuna su verip bütün vücudunu baştan ayağa yıkayan, ıslatan gusletmiş olur. Meselâ yazın, denize dalıp, çıkarken de ağzına burnuna su alan gusletmiş olur. Bu kadar kolaydır.

Cünüp iken, tırnak kesmek, saç - sakal tıraşı olmak ve başka kılları kesmek mekruhtur. Kadınlık hali buna dahil değildir. Yâni kadın bu halde iken, saç, tırnak kesebilir.

Deriye yapışmış, hamur, mum, sakız, yağlı boya gibi şeyler altına su geçirmediği için, gusle manidir. Bunun için bilhassa kadınlar arasında çok yaygın olan, tırnaklara sürülen oje de gusle manidir. Çünkü, tırnak üzerinde bir tabaka teşekkül ediyor. Altına su geçirmiyor. Tırnakların üzerini yıkamak farzdır.

Saç boyaları genelde kına gibidir. Kına altına su geçirdiği için saç üzerinde yağlı boya gibi tabaka teşekkül ettirmediği için gusle mani değildir. Altına su geçirmiyorsa tabiî ki o zaman mani olur.

Dişlerin arasında ve diş çukurunda bulunan yemek artıklarının altına su geçmezse, altı yıkanmazsa gusül abdesti câiz olmaz.

Ağzın içini yıkamak, iğne ucu kadar ıslanmamış yer bırakmamak farz olduğu için, buna mani olan her şey guslü geçersiz kılar. Her halükârda, ağzın içi mutlaka yıkanacak, her tarafına su değecektir.

Küpe deliğinde, küpe yoksa ve delik açıksa kulağı ıslatırken, delik ıslanırsa yetişir. Islanmazsa, deliği parmakla ıslatmalıdır. Bütün bunlarda ıslandığını çok zannetmek yetişir.

Gusül abdestinden sonra, vücutta altına su geçirmiyen bir yer meselâ, yağlı boyalı bir yer görülse veya ağzını veya başka yerini yıkamağı unutan hemen boyayı kaldırıp altını ıslatması kâfidir. Namaz kılsa, sonra hatırlasa, orasını yıkayıp farzı tekrâr kılar.

Vücûdun herhangi bir yerine dövme yaptırmak haramdır. Yaptırmamalıdır. Yaptırılmış ise deriyi kazımak gerekmez. Dövme, derinin üst yüzeyinin ıslanmasına mani değildir. Bunun için de gusle zarar vermez.

Abdestte ve gusülde, lüzûmundan fazla su kullanmak isrâf olup, harâmdır. Peygamber efendimiz, bir müd, yaklaşık 875 gr. su ile abdest alır, bir sa' su ile yâni 4.2 litre su ile guslederdi.

Guslederken, kirden de temizlenmek istenirse o zaman, önce gusledilir. Bundan sonra da, kirden temizlenmek için yıkanılır. Veya, önce kirden temizlenir, banyodan çıkacağı vakit, gusül abdesti alır.

Bu takdirde kirden temizlenene kadar su harcanabilir.

Gusülden önce, idrâr çıkararak, idrâr yolunda kalmış olan menî parçasını çıkarmak, sonra gusletmek lâzımdır. İdrardan sonra gelen parçalar guslü gerektirmez. Eğer idrara çıkılmamış ise tekrar gusletmek gerekir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 MAYIS 1994 · KAYIT 10125

Dinimizin Sağlığa Verdiği Önem

Peygamber efendimiz, tıb bilgisini, sağlık bilgisini çeşitli şekillerde övdü. Meselâ, (İslâm İlmi ikidir: Beden bilgisi, din bilgisi) buyurdu.Ya'nî islâmî ilimler içinde en lüzûmlusu, rûhu koruyan din bilgisi ve bedeni koruyan sıhhat bilgisidir,

buyurarak, herşeyden önce, rûhun ve bedenin zindeliğine çalışmak lâzım geldiğini emretti.

İslâmiyyet, beden bilgisini, din bilgisinden önce öğrenmeği emrediyor. Çünkü, bütün iyilikler, bedenin sağlam olması ile yapılabilir.

Bugün, bütün üniversitelerde tıb iki kısım halinde incelenmektedir. Biri hijyen, ya'ni sağlığı korumak, ikincisi terapötik, ya'ni hastaları tedavi etmek iyi etmektir. Bunlardan birincisi önce gelmektedir.

Çünkü, insanları hastalıklardan korumak, sağlam kalmağı sağlamak, tıbbın birinci vazîfesidir. Hasta insan, iyi edilse de, çok kere, ârızalı, çürük kalır. İşte islâmiyyet, bunun için koruyucu hekimliğe daha çok önem vermiştir.

Kur'ân-ı kerîmde tıbbın iki kısmını da teşvîk eden, âyet-i kerîmeler vardır. İslamiyete dinin emirlerine en çok uyan Eshab-ı kiramdır. Bunun için bunlardan hasta olanlar çok enderdir.

Mevahib-i Ledünniyye isimli kıymetli bir kitap var. Burada şöyle bir olay anlatılmaktadır: Peygamber efendimiz, Rûm imparatoru Herakliyus ile mektûblaşırdı. Birbirlerine elçi gönderirlerdi. Bir def'a, Herakliyus birçok hediyye göndermişti. Bu hediyyelerden biri de, bir doktor idi. Doktor gelince, -Efendim! İmparator ekselansları beni, size hizmet için gönderdi. Hastalarınıza bedâva bakacağım! dedi.

Resûlullah efendimiz kabûl buyurdu. Emretti, bir ev verdiler. Hergün nefîs yiyecek, içecek götürdüler. Günler, aylar geçti. Fakat, hiç bir müslüman, doktora gelmedi. Bir müddet sonra doktor, utananak Resûlullahın huzuruna geldi:

- Efendim! Buraya, size hizmet etmeğe geldim. Fakat, bugüne kadar, bir hasta gelmedi. Boş oturdum, yiyip içtim, râhat ettim. Artık gideyim, diye izin istedi.

Peygamber efendimiz, - Sen bilirsin. Eğer dahâ kalırsan, misâfire hizmet etmek, ona ikrâm etmek, müslümanların vazîfesidir. Gidersen de uğurlar olsun. Yalnız şunu bil ki, burada senelerce kalsan, sana kimse gelmez. Çünkü, Eshâbım hasta olmaz! İslâm dîni, hasta olmamak yolunu göstermiştir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder. Acıkmadıkça bir şey yemez ve sofradan, doymadan önce kalkar, buyurdu.

Böylece sağlıklı kalabilmenin en önemli iki şartını da 1400 yıl önce bildirmiş oluyor. Asırlar sonra anlaşılabilmiştir bu iki ana esas. Bugün gerçekten de tıbbın üzerinde durduğu en önemli husus temizliktir. Her hastalığın kaynağı pisliktir.

Ayrıca doktora gittiğinizde ilk önce söylediği perhizdir. En çok edilen tavsiyelerden, hatta tavsiyelerin başında geleni de çok yememektir. Karnı tıka-basa doyurmamaktır.

Müslüman hiç hasta olmaz mı? Hasta olan binlerce müslüman var. Bu nasıl izah edilecek? diye sorulacak olursa. Böyle söylemek müslüman hiç hasta olmaz demek değildir. Fakat sağlığına ve temizliğe i'tinâ eden bir müslüman, sağlam kalır, kolay kolay hasta olmaz. Ölüm haktır. Hiç bir kimse ölümden kurtulamaz ve her hangi bir hastalık sonucu ölecektir. Fakat, o vakte kadar sağlığını koruyabilmesi, ancak müslümanlıkta emredilen husûslara ve temizliğe, koruyucu tedbirlere riâyet sayesinde olur.

Müslümanlar sağlığa bu kadar önem verirken, o çağlarda diğer ülkelerin mesela, Avrupa'nın durumu nasıldı?

Hıristiyanlığın en revaçta olduğu orta çağda, büyük tıb âlimleri, yalnız müslümanlardı ve Avrupalılar Endülüs'e tıb tahsîl etmeğe gelirlerdi. Çiçek hastalığına karşı aşıyı bulanlar, müslüman Türklerdir.Türklerden bunu öğrenen Jenner, ancak 1796'da bu aşıyı Avrupa'ya götürdü ve haksız olarak "Çiçek aşısını bulan kimse" ünvânını aldı.

Hâlbuki, tam bir zulmet, karanlıklar diyârı olan o zamânki Avrupa'da insanlar, hastalıktan kırılıyordu. Fransa Kralı Onbeşinci Louis 1774'de çiçekten öldü. Avrupa uzun zamân vebâ ve kolera salgınlarına uğradı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 MAYIS 1994 · KAYIT 10126

Müslümanların Tıb İlmine Hizmeti

Birinci Napolyon 1798'de Akkâ kal'asını muhâsara ettiği zaman, ordusunda vebâ zuhûr etmiş ve hastalığa karşı çâresiz kalınca, düşmanı olan Müslüman Türklerden yardım istemek zorunda kalmıştı.

O zamân kalema alınan bir Fransız eserinde şöyle yazmaktadır:

(Türkler, ricâmızı kabûl ederek hekimlerini yolladılar. Bunlar tertemiz giyinmiş, nûr yüzlü kimselerdi. Önce duâ ettiler ve sonra ellerini bol su ve sabun ile uzun uzadıya yıkadılar. Hastalarda zuhûr eden hıyarcıkları neşterle yardılar.

İçindeki sıvıyı akıttılar ve yaraları tertemiz yıkadılar. Sonra hastaları ayrı ayrı yerlere koydular ve sağlamların mümkün olduğu kadar onlara yaklaşmamasını tenbîh ettiler. Hastaların elbiselerini yaktılar ve onlara yeni elbiseler giydirdiler.

En nihâyet tekrâr ellerini yıkadılar ve hastaların bulunduğu yerlerde öd ağacı yakarak ve tekrâr duâ ederek ve bizden hiç bir ücret veyâ hediyye kabûl etmeden yanımızdan ayrıldılar.)

Demek oluyor ki, iki asır evveline kadar Batılılar hastalıklara karşı tamâmen çâresizdi ve ancak sonradan müslümanlardan öğrenerek ve tecrübeler yaparak Kur'ân-ı kerîmde emrolunduğu gibi gayret ederek bugünkü tıb ilmini öğrendiler.

Bir çok tarafsız ilim adamı da bu gerçeği dile getirmektedir. Mesela, John W. Draper gibi dürüst bir târîhçi, 1882 (The Intellectual Development of Europe) adındaki eserinde, islâmın asrî medeniyyetin teşekkülünde oynadığı son derece büyük ve mühim te'sîri anlatmakta, (Hıristiyan târîhçiler islâmiyyete olan kinlerinden dolayı, bu hakîkati gizlemeğe çalışmakta, Avrupa'nın müslümanlara ne kadar borçlu olduğunu, bir türlü i'tirâf edememektedirler) demektedir.

John W. Draper başka bir eserinde de,Müslümanların İspanya'yı nasıl buldukları hakkında şöyle yazmaktadır:

O zamânki Avrupalılar temâmiyle barbardı. Hıristiyanlık, onları barbarlıktan kurtaramamıştı. Onlara hâlâ vahşî nazariyle bakmak gerekirdi. Pislik içinde yaşarlardı. Kafaları, hurâfelerle doluydu. Doğru dürüst düşünmek hâssasına bile mâlik değildiler. ^Adî kulübelerde yaşarlardı.

Eğer kulübenin zemîninde veya duvarlarında bir hasır örtüsü varsa, bu büyük bir zenginlik işâreti sayılırdı. Yedikleri, yabânî fasülye, havuç gibi sebzeler, ba'zı otlar, hattâ ba'zan ağaç kabuklarıydı.

Elbise olarak, uzun müddet dayandığı için dabağlanmamış hayvan postları kullanıyorlar ve bunun için çok pis kokuyorlardı.

Müslümanlar, onlara her şeyden önce temizliği öğrettiler. Müslümanlar, günde beş def'a yıkanıyorlardı. Onların da günde hiç olmazsa bir kerre yıkanmasını sağladılar. Sonra, onların üzerinden pis kokulu, parça parça olmuş, bitlerle dolmuş olan hayvan derilerini çıkarıp atarak, onlara güzel kumaşlardan, renkli ipliklerden örülerek yapılmış olan kendi elbiselerinden verdiler.

Onlara yemek pişirmesini, yemek yemesini öğrettiler. İspanya'da evler, konaklar, sarâylar inşâ ettiler. Mektepler, hastahâneler kurdular. Üniversiteler

te'sîs ettiler. Bu üniversiteler, bütün dünyâya bir nûr kaynağı oldu. Her tarafta bahçeler yetiştirdiler. Memleket, güllük gülistanlık oldu. Vahşî Avrupalılar, bütün bunları ağzı açık, şaşkınlık ve takdîrle gördüler ve yavaş yavaş medenî olmağa başladılar.

Böyle vahşî insanları terbiyeye muvaffak olan, onlara medeniyyet rûhunu aşılayan, onları karanlıktan, cehâletten, hurâfelerden kurtaran müslümanlar, bu akla sığmaz mu'azzam işi ancak hak dinleri sâyesinde yapabildiler. Çünkü islâm dîni, en doğru dindir. Allahü teâlâ muvaffak olmaları için, onlara yardım ediyordu.

Allahü teâlânın emri ile Muhammed aleyhisselâmın teblîğ ve neşr eylediği islâm dîni ve Allahü teâlânın kelâmı olan Kur'ân-ı kerîm, dünyâ târîhini değiştirmiş ve onu karanlıktan kurtarmıştır. Eğer islâm dîni olmasaydı, insanlık bugünkü medeniyyet derecesine, ilim ve fende bugünkü seviyesine erişemezdi. Müslümanların gözünde ilmin çok yüksek bir yeri vardır.

Resûlullah efendimizin, sağlıkla ilgili bir çok tavsiyeleri vardır.

Hadîs-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, her hastalığın ilâcını yaratmıştır. Yalnız, ölüme çâre yoktur.)

(Hastalıkların başı, çok yemektir. İlâçların başı, perhîzdir.)

(Hastalarınızı, sadaka vererek tedâvî ediniz!)

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 MAYIS 1994 · KAYIT 10127

Kur'ân-ı Kerîm Abdestsiz Okumak

Cünüp veya kadın özürlü iken, câmi'ye girilemez. Câmi' içinden geçilemez. Namaz kılmak harâmdır.

Kur'ân-ı kerîm okunamaz. Mushaf tutulamaz. Kâ'be-i mu'azzama tavâf edilemez, harâmdır. Kur'ân-ı kerîmi ve âyet-i kerîme yazılı şeyleri abdestsiz tutmak da harâmdır.

Mushafı yapışık olmıyan birşey içinde, meselâ çantada iken tutmak câizdir.

Fâtihayı ve duâ âyetlerini, duâ niyeti ile okuması ve her duâyı okuması harâm değil ise de, duâyı abdestli okumak müstehabdır. Bu yasaklar özürlü kadınlar için de geçerlidir.

Özürlü kadın, göğsünü yıkamadan, çocuğunu emzirebilir. Cünüp kadının, yıkamadan emzirmesi mekrûh olur. Mecbur kalmadıkça emzirmemesi iyi olur.

Kadınlık halleri ince ve mahrem konular olduğu için, burada izah etmek uygun olmuyor.

Ayrıca izah edilse bile çabuk unutulur. Bu bilgiler hazır olarak bulunursa, ihtiyaç olduğunda bakılabilir.

Bizim Sayfa servisinde, bu ince konuyu herkesin anlayabileceği şekilde,örneklerle hazırdık. İstiyenlere ücretsiz olarak, gönderiyoruz.

Bilhassa son zamanlarda, ba'zı kimseler, Kur'ân-ı kerîmin abdestsiz olarak, hatta cünüp olarak okunabileceğini söylüyorlar. Bu çok yanlıştır. l400 yıldan beri, hiçbir islam âlimi böyle birşey söylememiştir.

Dikkat ederseniz, böyle şeyleri söyliyen kimselerin namazla abdestle bir ilgileri olmadığı görülür.

Bunlar, dini bozmak, müslümanlar arasına tefrika sokmak için böyle şeyler uyduruyorlar.

Bunlarda iyi niyyet aramak mümkün değildir. Kasıtlı olarak dine zarar vermek için böyle yapıyorlar. Böyle kimselere aldanmamalıdır.

Abdest almak, namazın farzlarındandır.

Kur'ân-ı kerîmi tutmak, Kâ'beyi tavaf etmek, tilâvet secdesi yapmak, cenâze namazı kılmak için de abdest almak lâzımdır.

Her zaman abdestli bulunmak, yatağa abdestli girmek, abdestli yemek ve içmek çok sevâbtır.

Abdestli iken ölenlere şehit sevabı verilir. Peygamber efendimiz buyurdular ki:

(Abdestli olarak ölen, ölüm acısı çekmez. Çünkü abdest îmânlı olmanın alâmetidir. Namazın anahtarı, bedenin günâhlardan temizleyicisidir.)

(Müslüman abdest alınca, günâhları kulağından, gözünden, elinden ve ayağından çıkar. Oturunca, mağfiret olunmuş olarak oturur.)

(Amellerin en hayırlısı namazdır. Abdeste devam edenler, ancak mü'minlerdir. Mü'min gündüz abdestli olmalı, gece de abdestli yatmalıdır. Böyle yapınca, Allahü teâlânın korumasında olur. Abdestli iken yiyip, içenin karnındaki yemek ve su zikreder. Karnında kaldıkları müddetçe, onun için istiğfar ederler.)

Dinimizin her emri gibi, abdest almak da çok kolaydır. Allahü teâlâ insana yapamıyacağı, şeyleri zaten yüklemez. Abdestin farzı dörttür:

1- Yüzü, yıkamak.

2- İki kolu, dirsekler ile birlikte, yıkamak.

3- Başın dörtte bir kısmını meshetmek, yâni yaş eli başa sürmek.

4- İki ayağı iki yandaki topuk kemikleri ile birlikte yıkamaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 MAYIS 1994 · KAYIT 10128

"Temiz Olanları Severim"

İnsan hasta olmamağa dikkat etmelidir. Bunun için de, dine uygun yaşamak lâzımdır. Dine uymakta gevşek davranarak, hasta olan kimse, ilâç almalı, perhîz etmeli ve fakîrlere sadaka nezretmeli ve sık sık sadaka vermelidir.

Perhiz Kur'ân-ı kerîmde de geçmektedir. Perhîz, ya'nî rejim yapmanın câiz ve lâzım olduğunu, (Teyemmüm âyeti) göstermekdedir. (Su zarar verince, kullanmayın, teyemmüm edin!) meâlindeki âyet-i kerîme meşhûrdur.

Resûlullah efendimiz, hazret-i Alî ile bir eve gitti. Meyve getirdiler. Hazret-i Alî'nin gözleri ağrıyordu. Meyveden kendisi yedi. Hazret-i Alî'ye, - Sen yeme! Göz ağrısına zarar verir, buyurdu.

Pişmiş pazı ile arpa getirdiler.

- Bundan ye! Gözüne fayda verir, buyurdu. Ödemi olanlara, - Su içmeyin! Suya perhîz ediniz! buyururdu.

İslâm âlimleri, tıb ve tedâvî üzerinde çok kitâp yazdı.

İlâç kullanmak ve perhîz yapmak sünnettir. Hastalığın durumuna göre, ba'zan vâcib ve farz bile olduğu yerler de vardır. Bir müslüman, herşeyden önce bedenen ve rûhen temiz olmalıdır.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde çeşitli yerlerde meâlen, (Temiz olanları severim!) buyuruyor.

Müslümanlar, câmilere, evlere ayakkabı ile girmez. Halılar, döşemeler, tozsuz, temiz olur. Her müslümanın evinde hamamı vardır. Kendileri, çamaşırları, yemekleri hep temiz olur. Onun için, mikrop ve hastalık bulunmaz.

Fransızların dünyâya övündükleri Versay sarayında bir hamam yoktur.

Orta çağda, Paris'te oturan bir Fransız, sabahleyin kalktığı zamân, evinde bir abdesthâne olmadığı için, oturağa yaptığı pislik ile içme suyu şişesini beraberinde Sen nehrine götürür, o nehirden önce içmek için su alır.Sonra pisliğini nehre dökerdi. Bu satırlar (Lo Potabl) adlı bir Fransızın eserinde aynen yazılıdır.

Bugün sanki iş tersine döndü. Batı ülkelerindeki şehirler çok temiz, müslüman ülkelerin şehirleri kirli. Müslüman ülkelerine seyâhat eden yabancılar, yayınladıkları kitâplarda:

(Bir doğu memleketine gittiğimiz zamân evvelâ burnumuza bir kokmuş balık ve süprüntü kokusu geliyor. Her taraf pislik içindedir. Yerler tükürük ile doludur. Ötede beride toplanmış süprüntü ve ölmüş hayvan leşlerine rast gelinir. İnsan, böyle bir doğu memleketinden geçerken, iğreniyor ve müslümanların iddia ettikleri gibi temiz olmadıklarını anlıyor) demektedirler.

Bugün, İslâm ülkesi ismini taşıyan memleketlerde, îmân bilgileri bozulduğu gibi, temizliğe de tam riâyet olunmamaktadır. Fakat bunda kabâhat, İslâm dîninde değil, İslâm dîninin esâsının temizlik olduğunu unutan kimselerdedir. Fakîrlik, pis olmak için bir ma'zeret teşkîl etmez. Bir insanın yere tükürmesinin, ortalığa pislik saçmasının para ile hiçbir ilgisi yoktur.

Böyle pislik yapanlar, Allahın temizlik emrini unutan bedbahtlardır. Her müslüman, dînini iyi öğrense ve buna riâyet etmiş olsa, bu pislik hemen ortadan kalkar. O zamân, başka milletler, müslüman memleketleri ziyâret ettiklerinde, tıpkı orta çağdaki müslümanlarda olduğu gibi, temizliğine hayran kalırlar.

Hakîkî müslüman, hem temiz olur, hem de, sıhhatine çok dikkat eder. Bir zehir olan alkollü içkileri içmez. Domuz etini yemez. Dinimizin şiddetle yasakladığı kötü, pis işleri yapanlarda, yeni keşfedilen (AIDS) ismindeki sârî ve öldürücü hastalığın virüsünün, bulunduğu tesbît edilmiştir.

Eskiden müslümanların durumu tabii ki böyle değildi. Mesela, Kanûnî Sultan Süleyman zamanında İstanbul'a gelen bir Alman rahibi, 1560 yılında yazdığı bir

eserde: (Buradaki temizliğe hayran oldum. Burada herkes günde beş defa yıkanır. Bütün dükkânlar tertemizdir. Sokaklarda pislik yoktur. Satıcıların elbiseleri üzerinde ufak bir leke bile bulunmaz. Ayrıca ismine "hamam" dedikleri ve içinde sıcak su bulunan binâlar vardır ki, buraya gelenler, bütün vücûtlarını yıkarlar. Hâlbuki bizde insanlar pistir, yıkanmasını bilemezler) demektedir.

Avrupa'da yıkanmak ancak, asırlardan sonra öğrenilmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 MAYIS 1994 · KAYIT 10129

Abdestin Faydaları

Abdesten istenilen faydayı, neticeyi alabilmek için şartlarına azâmi dikkat etmek gerekir. Abdestin dört farzını yerine getiren, yâni yüzünü, kollarını yıkayan, başını mesheden ve iki ayağını yıkayan abdest almış sayılır. Bu kadarı ile yapıldığında abdest geçerli olur. Fakat, daha çok sevap almak için, sünnetlerine, müstehaplarına da uyarak alınırsa çok daha güzel olur.

Sünnet üzere abdest şöyle alınır:

Önce, Allah rızası için abdest almaya niyyet edilir. Sonra, eller bileklere kadar üç defa yıkanır. Sonra sağ el ile ağıza üç kere su verilir. Sağ el ile buruna üç kerre su verip, sol el ile sümkürülür. Buruna su verdikten sonra, avuçlara su alıp, alından çene altına, şakaklara kadar yüz yıkanır.

Sonra, sol el ile, sağ kol dirseğe kadar üç defa yıkanır. Sağ ile sol kol (üç defa) dirseğe kadar (dirsek dahil) yıkanır. Her iki kolu yıkadıktan sonra, elleri tekrar yıkar ve o yaşlıkla başı mesheder. Daha sonra, sağ ve sol elin şehâdet parmaklarıyla, iki kulağın deliklerine su verirken baş parmaklarla kulakların arkasını mesheder. Ellerin dış yüzü ile enseyi mesheder.

Boynu meshettikten sonra, sol elin küçük parmağı ile, sağ ayağın küçük parmağından başlıyarak, ayak parmaklarının arasını hilâllemek sûretiyle, topuklarla birlikte, sağ ayağı yıkar.

Sol ayağı yıkarken, ayak parmaklarının arasını küçük parmağı ile bu sefer baş parmaktan başlıyarak ayak parmaklarının arasını hilâllemek sûretiyle topuğu ile birlikte yıkar.

Abdest alırken, her uzvu yıkarken okunacak duâları var ancak, abdest duâlarını bilmeyen, her uzvu yıkarken (Kelime-i şehâdet) okumalı, büyük sevaba kavuşmalıdır.

Peygamber efendimiz buyurdu ki; (Her kim abdest aldıktan sonra "İnnâ enzelnâhü" sûresini bir kere okursa, Hak teâlâ hazretleri, o kimseyi sıddîklardan yazar. İki kere okursa, şehîdlerden yazar. Üç kere okursa peygamberler ile haşrolur.)

(Her kim abdest aldıktan sonra, benim üzerime on kerre salâtü selâm getirirse, Hak teâlâ hazretleri, o kişinin hüznünü giderip mesrûr eder, duâsını kabûl eder.) buyurdular.

Gusül abdestinin, namaz abdestinin sağlığımız açısından faydaları çoktur. İbâdet maksadıyla yapılan her iki temizlik, beden sağlığımız için pek çok faydalar hâsıl etmektedir.

Gerçi müslüman, ibâdetlerini fayda açısından ziyade Allahın emri olduğu için yapar. Fakat ba'zı faydalarını da bilmesi iyi olur. Bedenî faydalarının yanında, ruh sağlığı yönünden de faydası çoktur.

Tıp otoritelerince, tesbit edilen sayısız faydalarından ba'zılarını şöyle sıralayabiliriz:

1- Günlük hayatımızda ellerimizin dokunmadığı yer, kapmadığı mikrop kalmıyor. İşte abdest alırken, el, yüz ve ayakları yıkamak, birçok hastalıktan en güzel bir korumadır.

2- Solunum sistemimizin bekçiliğini yapan burnu yıkamakla, toz ve mikrop yığınlarının vücuda girmeleri önlenmiş olmaktadır.

3- Yüz yıkamakla cilt kuvvetlenir, baştaki ağırlığı ve yorgunluğu hafifletir. Devamlı abdest alanlar, ihtiyarlasalar bile yüzlerindeki güzelliklerinin gitmemesinin sebebi budur.

4- Cünüplüğe sebep olan hallerde büyük bir enerji harcanmakta, kalb ve dolaşım hızı artmakta, solunum hızlanmaktadır. Gusül ile vücut eski zindeliğini kazanmaktadır.

5- Vücûdumuzun normalde bir statik elektrik dengesi vardır. Vücut sağlığı bu elektriksel denge ile yakından ilgilidir. Gusül abdesti ile olumsuz elektrik gerilimini alarak, vücûdu topraklıyor ve yeniden normale döndürüyor.

6- Abdest ve gusül, dolaşım sistemi üzerinde de olumlu etkilerde bulunmaktadır. Gusül abdestinin ve namaz abdestinin Allahü teâlâ tarafından farz kılınmasının sebepleri yalnızca bunlardır diyemeyiz tabiî ki.

Sadece bu ibâdetlerde değil, bütün ibâdetlerde o ibâdetin emrediliş sebebi bildirilmemiştir. Tecrübe ile bazı faydaları, tespit edilebilmiş ise de, bütün faydaları, hikmeleri budur, bundan ibârettir demek mümkün değildir. Belki de bu tespit edilen faydalar, yüzde biri bile değildir. Teknik ilerledikçe, yapılan ibâdetlerin faydaları, hikmetleri daha iyi anlaşılmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 MAYIS 1994 · KAYIT 10130

"Beni Allahü Teâlâ Nikâhladı"

Hazret-i Zeyneb validemiz, ilk îmân edenlerdendi. Mekke'den Medine'ye hicret etti. Önceleri, Resûlullahın azadlı kölesi olan Zeyd bin Harise ile evli idi. Zeyd bin Harise, hazret-i Zeyneb'in hakkını gözetemediğinden ayrıldılar. Fakat, böylece asil bir aile kızı, bir köle ile evlenmiş oldu. İslamiyette, önemli olanın îmân olduğu, insanların, köle de olsa, renkleri başka da olsa, bir öneminin olmadığı anlaşılmış oldu.

Hazret-i Zeyneb, hazret-i Zeyd'den ayrıldıktan sonra geçen birkaç ay içinde, bir azâdlı tarafından zevceliğe lâyık görülmemiş bir duruma düşmesini düşünüp, üzülüyordu.

Resûl aleyhisselâm halasının kızının durumuna üzülüp, onun şerefini iâde etmek, aynı zamanda bir cahiliyye âdeti olan, evlâtlığın hanımı ile evlenme yasağını ortadan kaldırmak isteyerek, bunu nikâh etmek istedi.

Hazret-i Zeyneb bunu işitince, sevincinden iki rek'at namaz kılıp, - Yâ Rabbî! Senin Resûlün beni istiyor. Eğer onun zevceliği ile şereflenmemi takdir buyurdun ise, beni ona sen ver, diye duâ etti.

Duâsı kabûl olup, Ahzâb sûresinin otuzyedinci âyet-i kerîmesi gelerek, - Zeyd, onun hakkında istediğini yaptıktan sonra (yani Zeyneb'i boşadıktan sonra), biz, onu sana zevce eyledik, buyuruldu.

Hazret-i Zeyneb'in nikâhını Allahü teâlâ yaptığı için, Resûlullah ayrıca nikâh yapmadı. Hazret-i Zeyneb bununla her an öğünür ve, - Her kadını babası evlendirir. Beni ise, Allahü teâlâ nikâhladı, derdi. O zaman otuzsekiz yaşında idi.

Hazret-i Zeyneb'in, hazret-i Zeyd bin Harise ile nikâhlanıp evlenmesi ile, Eshâb-ı kirâm arasında eskiden kalma bir çok örf ve âdetlerin ortadan kalkması sağlanmıştır. Meselâ önceleri halk zannederdi ki, evlâd edinilmiş bulunan kimse, kendi öz evlâdı hükmünü almaktadır.

Cenâb-ı Hak, son Peygamberi vasıtasıyla bu hususu ortadan kaldırmıştır. Hür kimse ile köleyi aynı seviyede tutmuştur. Aradaki imtiyazı ortadan silip atmıştır. Hazret-i Zeyd gibi bir köleyi, Beni Hâşim ile aynı seviyeye getirmiştir.

Fransızların edepsiz şâiri Volter, Resûlullahın hazret-i Zeyneb'i zevceliğe kabûl buyurmasını, tarihlere, vak'a ve haberlere taban tabana zıt ve uydurma, âdî ve alçak iftiralarla, şiir düzerek bir tiyatro kitabı yazmıştır.

Edebiyat ve fikir adamına yakışmayan bu çirkin, iğrenç yazısı, kendisini aforoz etmiş olan, büyük düşmanı papanın hoşuna gitmiş, kendisini okşayıcı mektup yazmıştır. Müslümanların halifesi, Sultan İkinci Abdülhamid Hân, bu piyesin sahnede oynatılacağını işitince, Fransız ve İngiltere hükûmetlerine ültimatom vererek hemen önlemiş, bütün insanlığı, yüz kızartıcı, aşağılıklardan kurtarmıştır.

Hazret-i Zeyneb'in düğün gecesi Peygamber efendimizin bir mu'cizesi daha görüldü. Duâsının bereketiyle az yemek çoğaldı. Bütün davetliler yediği halde, Enes bin Malik hazretlerinin annesi Ümmü Süleym'in gönderdiği yemek hiç azalmadı. Enes bin Mâlik "Üçyüz kişi kadar yediği halde Peygamber efendimiz yemeği kaldır buyurmasıyla kabtaki yemeğin ortaya koyduğum zamanda mı çoktu, yoksa kaldırdığım zamanda mı, anlıyamadım." buyurdular.

Hazret-i Zeyneb, ihsânı, sadâkayı pekçok severdi. El işlerinde de mahir idi. İşlediği şeyleri ve eline geçen herşeyi akrabasına ve fakirlere verirdi. Resûlullah, Zeyneb validemiz için, - Zevcelerim arasında, bana en önce kavuşacak olanı, eli uzun yâni eli açık, cömert olanıdır, buyurmuştur.

Hazret-i Zeynep,Peygamber efendimizin pek çok iltifatına kavuşarak, yüksek makamlara sahip oldu. Sadaka ve ihsanı sayılamıyacak kadar çoktur.Vefât ettiğinde, cenaze namazını halife hazret-i Ömer kıldırdı. Hazret-i Âişe, onun vefâtı üzerine, - O saâdetli ve iyi hatun aramızdan gitti. Yetimler ve dullar hâmisiz, kimsesiz kaldılar, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 MAYIS 1994 · KAYIT 10131

Yüzlerce Esir Serbest Bırakıldı

Hazret-i Cüveyriyye beni Mustalak kabilesi reisi Hâris bin Dırâr'ın kızıdır.

Hicretin beşinci yılında yapılan Benî Mustalâk (veya Benî Müreysî) gazvesinde esir alınmıştı. Bu gazvede babası kaçmıştı. Fakat, kızı ve kabilesinden 600 kişi esir düşmüştü. Esirlerin arasında bulunan Cüveyriyye'yi kurtarmak için, babası Hâris bir sürü deve getirdi.

Bunların içinde çok iyi cins olan iki deveyi kıyamayıp, şehir dışında sakladı. Hâris, Resûl-i Ekrem'in huzuruna geldiğinde, Resûlullah efendimiz, - Falan yerde sakladığın iki deveyi de getir, buyurdu.

Hâris, bu duruma çok şaşırdı, - Şehâdet ederim ki, Allahtan başka tapılacak, kulluk edilecek hak bir mabud, ilâh yoktur ve sen O'nun elçisisin. Allahü teâlâya yemin ederim ki, Allahtan başka kimsenin bundan haberi yok idi, dedi.

Böylece iki oğlu ve kabilesinden bir çok insanla beraber müslüman oldu. Resûlullah efendimiz develeri alıp, Hâris'e kızını geri verdi. Babası, ağabeyleri ve kabilesinden birçok insandan sonra, Cüveyriyye de müslüman oldu.

Müslüman olan Cüveyriyye'yi Resûlullah efendimiz babasından isteyip, kendilerine nikâhladılar ve 400 dirhem mehir takdir ettiler.

Resûlullah efendimiz onunla evlendikten sonra, Berr olan ismini Cüveyriyye'ye çevirdi. İslâm tarihinde de, bu isimle anılmaya başlandı.

Eshâb-ı kirâm, Resûlullahın hazret-i Cüveyriyye'yi nikâhladığını duyunca:

- Biz Resûlullahın ailesinin, annemizin akrabalarını, hizmetçi, köle olarak kullanmaktan hayâ ederiz, dediler.

Bu hal yüzlerce esirin azâd olmasına, serbest bırakılmasına vesile oldu. Bu evlilikte olduğu gibi, Resûlullah efendimizin bütün evlilikleri, böyle nice faydalara sebep oldu. Hepsinin birçok hikmetleri vardı.

Hazret-i Cüveyriyye bu hali söyliyerek her zaman öğünürdü. Hatta denildi ki:

"Hazret-i Cüveyriyye'nin mehri bütün Mustalâk kabilesinin azâd edilmesi oldu." Bu ciheti takdir eden hazret-i Âişe, - Ben Cüveyriyye kadar kavmine hayrı

dokunan kadın görmedim. Mustalâk oğullarından yüzlerce kişi Cüveyriyye sayesinde esirlikten kurtulmuştur, demiştir.

Peygamber efendimiz, evlenmelerinin hepsini Allahü teâlânın emri ile nikâhladıktan sonra yaptı.

Bunlar dînî, siyâsî veya merhamet ve ihsan ederek yapılan evlenmelerdir. Nitekim hazret-i Cüveyriyye ile olan evlenmesi bunun açık örneklerindendir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

- Bütün zevcelerimle evliliklerim ve kızlarımı evlendirmem, hepsi Cebrâil aleyhisselâmın Allahü teâlâdan getirdiği izinle olmuştur.

Hazret-i Cüveyriyye, Resûlullah efendimiz ile birlikte, diğer hanımları gibi, sırası geldiğinde zaman zaman muhtelif gazvelere, muharebelere iştirak etmiştir.

Hazret-i Cüveyriyye, izzet-i îmân sahibi metânetli bir hatun idi. Aynı zamanda çok ibâdet ederdi.

Peygamber efendimiz onun yanına geldiklerinde onu çok zikir yapar, kelime-i tevhid söyler bulurdu.

Peygamber efendimizden bizzat işiterek rivayet ettiği hadîs-i şerîflerden birisi şudur:

Hazret-i Cüveyriyye şöyle anlatır:

"Bir sabah ibâdetle meşgûl idim. Resûlullah uğradığında, sübhanallah, sübhanallah diye zikir çekiyordum. Resûlullah birara dışarı çıktı. Öğle üzeri tekrar geldiler ve yine ben aynı zikir ile meşgûl idim. Buyurdular ki:

- Sen hep böyle mi yaparsın?

- Evet, dedim. Tekrar, - İstersen sana bir kaç kelime öğreteyim de bu kelimeleri söyleyesin ve hem senin nafile ibâdetlerin yerine geçer, buyurdu.

Şu duâyı öğretti. Üçer defa tekrarlamamı söyledi:

"Sübhanallahi adede halkıhi.

Sübhanallahi zînete Arşihi.

Sübhanallahi ridâ nefsihi.

Sübhanallahi midâde kelimâtihi.

Hazret-i Cüveyriyye Hicri 56 (m. 576) yılında Medine'de vefat etmiştir. Mervân bin Hakem tarafından namazı kılınıp, Bakî' kabristanlığına defnedilmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 MAYIS 1994 · KAYIT 10132

Müslümanlar Rahat Ettiler

Hazret-i Ümmü Habîbe, ilk önce Resûlullahın halasının oğlu Ubeydullah bin Cahş ile evlendi.

Kocasıyla İslâmiyeti kabûl eden ilk müslümanlardandır. Mekke'deki kâfirlerin, müslümanlara eziyet ve zararları dayanılamayacak bir dereceye geldiğinde Habeşistan'a hicret etti.

Kızı Habibe, Habeşistan'da doğup, kendisi de bu isimle meşhûr oldu. Kocası Ubeydullah bin Cahş, papazların propagandalarına aldanıp, fakirlikten kurtularak, dünya malına kavuşmak için mürted oldu. Dînini bıraktı. Zaten kocasının mürted olacağını rü'yâsında görmüştü. Rü'yâda, kocasının suratı gayet çirkinleşip, kapkara olduğunu gördü.

Rü'yâsının sabahı da ta'bir etmek için düşünürken, kocası hıristiyan olduğunu söyledi.

"Sen de hıristiyan ol" dedi. Kocası dînini, dünyaya değişince, Ümmü Habibe'yi de İslâmiyetten çıkıp, zengin olmaya zorladı.

O, fakirliğe, ölüme razı olacağını; fakat Muhammed aleyhisselâmın dînini ve sevgisini, bütün dünyaya değişmeyeceğini bildirdi.

Ubeydullah bin Cahş, Ümmü Habîbe'yi boşayıp, sürünerek ölmesini bekledi. Fakat kendisi içki âlemlerine dalıp az zaman sonra sarhoşken öldü. Peygamber efendimiz Ümmü Habîbe'nin dîninin kuvvetini ve başına gelen acı hâli işitti, haline çare aradı. Kendisi de, Mekke kâfirlerinin baş kumandanı ile mücadele ediyordu. Müslüman olan Habeşistan hükümdarı Necâşi'ye Peygamber efendimiz hicretin yedinci senesinde mektup yazıp, Amr bin Ümeyye ile gönderdi. Mektupta, "Oradaki Ümmü Habîbe ile evleneceğim. Nikâhımı yap! Sonra kendisini buraya gönder" şeklinde talepte bulundu.

Necâşi, Peygamber efendimizin mektubuna çok hürmet edip, hemen hazırlıklara başladı. Cariyesini gönderip, Resûlullahın isteğini bildirdi.

Ümmü Habîbe, Resûlullahın nikâhına girmeyi kabûl edince, Habeşistan hükümdarı iki gümüş gerdanlık, mücevherat, yüzükler ve bilezikler hediyye etti.

Necâşi, muhacir ve müslümanları sarayına da'vet etti ve Resûlullah ile Ümmü Habîbe'nin nikâhını kıydı.

Ümmü Habîbe, îmânın mükâfâtına kavuşarak orada zengin ve rahat oldu. O'nun sayesinde Habeşistan'daki müslümanlar da çok rahat etti, ferah yaşadı. Cennette, kadınlar kocalarının yanında bulunacakları için Cennetin en yüksek derecesi ile de müjdelenmiş oldu ki, dünyanın bütün zevk ve ni'metleri, bu müjde yanında pek küçük kalır.

Hazret-i Ümmü Habîbe'nin Resûlullah ile evlenmesi, babası Ebû Süfyân'ın kalbinin yumuşayıp, ileride müslüman olmasını hazırlayan sebeplerdendir. Hazret-i Ümmü Habîbe muhacirlerle Necâşi'nin temin ettiği iki gemiye binip Car Limânında indiler. Deveye binip Medine'ye geldi.

Mekkeli müşrikler Hudeybiye antlaşmasını bozduktan sonra endişeye kapılıp, anlaşmayı yenilemek istediler. Bu iş için o zaman henüz müslüman olmamış olan Ebû Süfyân'ı Medine'ye gönderdiler. Ebû Süfyân, Peygamberimizin hanımı olan kızı hazret-i Ümmü Habîbe'nin odasına girdiğinde, Peygamberimizin her zaman oturduğu mindere oturmak üzere iken kızı Ümmü Habîbe, - Sen bu mübârek yere oturmaya lâyık değilsin, diyerek oturmasına mâni oldu.

Ebû Süfyân kızından bu sözleri işitince onun dînine bağlılığına hayret etti. Ebû Süfyân daha sonra Mekke'nin fethinde müslüman oldu. Hazret-i Ümmü Habîbe Mekke-i Mükerreme'nin feth edildiği gün Resûlullahın kadınlar ile sözleşmesinde hazret-i Ümmü Habîbe de bulunup, biât etti. Resûlullahın bu evliliği de birçok faydalara vesile oldu. Peygamberimiz birgün evine geldiğinde hazret-i Muâviye'yi, kızkardeşi Ümmü Habîbe'nin yanında gördü ve hanımı Ümmü Habîbe'ye - Sen kardeşin Muâviye'yi çok mu seviyorsun, buyurdu.

Hazret-i Ümmü Habîbe, - Evet, yâ Resûlallah, cevabını verince, - O'nu Allah ve Resûlü de çok seviyor, buyurdu.

Peygamberimizin vefâtından sonra Eshâb-ı kirâm Ümmü Habîbe'ye çok hürmet gösterdi. Hazret-i Ömer, O'na geçimini sağlaması için yıllık maaş bağladı. Hazret-i Ümmü Habîbe çok fazîletli birisiydi. Peygamber efendimizden birçok hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 MAYIS 1994 · KAYIT 10133

"Herşeyi Öğreniniz!"

Bugün, aklı başında olan herkes, maddî ilim ile fennin evvela müslümânlar tarafından kurulduğunu kabûl etmektedir. Batılı ilim adamları da, bunu tasdîk etmektedirler. İslâm ülkelerine sızarak ve müslümân görünerek, sözlerini dinletmek imkânını bulan ba'zı islâm düşmanları, fennin yeni buluş ve imkânlarını, yaptıkları yeni silâhları anlatıp (Bunlar gâvur îcâdıdır, bunları kullananlar kâfir olur) diyerek, câhilleri aldattılar. Allahü teâlânın (Her şeyi öğreniniz!) emrini unutturdular.

Bu hâl, müslümânların ilimde ve fende geri kalma sebeplerinden biri oldu. Batı, yeni âlet ve silâhlarla üstünlük kazandı. İslâm düşmanları, bir taraftan müslümânları, böyle aldattılar. Diğer taraftan da, (Müslümânlar fenni beğenmiyor, maddî ilimleri istemiyorlar, müslümânlık geriliciktir, yobazlıktır) diyerek, gençleri islâmiyyetten ayırmağa, islâmiyyeti içerden yıkmağa çalıştılar.

Hastalıkların mikroplardan geldiğini bulanlar, İslâm âlimleridir. Bundan 900 sene evvel (Her hastalığı yapan bir kurttur. Yazık ki bunları görecek bir âletimiz yoktur) demişlerdir.

Büyük islâm hekimlerinden dokuzuncu yüzyılda yaşamış olan Ebû bekr-i Râzî, ilk defa olarak o zamana kadar aynı hastalık sanılan kızıl, kızamık ve çiçeğin ayrı ayrı hastalıklar olduğunu bulmuştur. Bu islâm hekimlerinin eserleri ortaçağda ders kitâbı olarak bütün dünyâ üniversitelerinde okutulmaktaydı. Batıda akıl hastaları (Şeytân tarafından tutulmuş kimseler) olarak canlı canlı yakılırken, doğuda müslümân memleketlerinde bunların tedâvisi için özel hastahâneler kurulmuştu.

Ne yazık ki, müslümân ülkelerdeki bu büyük gelişme 17. asırda birdenbire hızını kaybetmiştir. Bu felâkete, (Hıristiyanların yaptığı herşey müslümânlara harâmdır. Bunları kabûl eden veya onlar gibi yapan müslümânlar, kâfir olur) diyerek, müslümânların, yeni keşifleri ta'kîb etmesine mâni' olan mason ve yahûdî siyâseti, ve bunlara aldanan din câhili yobazlar sebep oldu. Müslümânların son zamanlarda, ilim sâhasında en büyük rahberi, Osmânlılar idi.

Bütün hıristiyan âlemi bu islâm devletinin, dünyâdaki ilerlemelere ve keşiflere kayıtsız kalması için siyasî ve askerî hücûmlara geçtiler. Bir taraftan, haçlı saldırıları, bir taraftan da, bunların müslümânlar arasındaki temsilcileri yıkıcı ve bölücü çabaları, Osmânlıların fen ve teknikte rehberlik yapmalarına mâni' oldular. Türkler, dışardan ve içerden yapılan saldırılardan dolayı, çok zarara uğradılar. Te'sîrleri fazla olan yeni silâhlar yapamadılar. Memleketlerinin büyük kaynaklarından lâyiki ile fâidelenemediler. Kendi vatanlarında sanâyi ve ticâreti yabancılara kaptırdılar. Fakîr düştüler.

Dünyâda, hergün, her sâhada birçok yenilikler yapılmaktadır. Bunları müslümânların, devâmlı tâ'kîb etmesi, öğrenmesi ve öğretmesi şarttır. Yalnız sanâyi ve teknik sâhasında değil, din ve ahlâk üzerinde de ecdâdımız gibi olmamız, gençlerimizi îmânlı, güzel ahlâklı yetiştirmemiz lâzımdır.

Resûlullah efendimiz, "Hiç ölmiyecek gibi dünya için, yarın ölecek gibi âhıret için çalışın" buyurmuştur.

Dînimiz, din bilgileri ile fen bilgilerini değişiklik yapma hususunda, birbirinden ayırmıştır. Din bilgilerinde, islâm ahlâkında ve ibâdetlerde en ufak bir değişiklik yapmayı şiddetle men etmiştir. Dünyâ işlerinde, fen bilgilerinde ise, her değişikliği yapmayı, bütün yeni keşifleri öğrenmemizi ve yapmamızı emretmiştir. Osmânlı devletini ele geçiren sözde aydınlar, dînimizin bu emrinin tâm tersini yaptılar. Batılı devletlerin ajanı olan devlet adamlarına aldanarak, din bilgilerini değiştirmeğe, dînin esâslarını yıkmaya çalıştılar. Avrupa'nın fende ilerlemesine, yeni keşiflere gözlerini kapadılar.

İnsanlar, islâmiyyetten uzaklaştıkça, Resûlullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" yolundan ayrıldıkça, ahlâk bozulduğu gibi, her vâsıtayı yapmakta ve her asrın îcâb ettirdiği yeni bilgilerde de üstünlük kalmaz. Ecdâdımızın askerlikteki, fen ve san'attaki başarılarını devâm ettirememelerinin sebebi budur.

Bu hale gelmemizde, din düşmanlarının büyük etkisi olmuştur. Bu maskeli dinsizler, bir taraftan ilimde, fende geri kalmamıza çalışıyor, diğer taraftan da, "İslâmiyyet geriliğe sebep oluyor. Garp sanâyiine yetişebilmemiz için, bu kara perdeyi kaldırmamız, şark dîninden, çöl kânûnlarından kurtulmamız lâzımdır", diyorlardı. Bu sûretle maddî ve ma'nevî kıymetlerimizi yıkarak, vatanımıza, milletimize, dışardaki düşmanların, asırlarca yapmak istedikleri, fakat yapamadıkları kötülüğü yaptılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 MAYIS 1994 · KAYIT 10134

Müslümânların Fen İlmine Hizmeti

İnsâflı bir Avrupalının müslümân memleketlerindeki fennî çalışmalar hakkında neşrettiği bir makâlede, müslümânların ilme hizmeti açık şekilde bildirilmektedir. Bu makâleyi yazan Jean Ferrera isminde bir Fransız olup, (Science et Vie) dergisinin 724. sayısında yayınlanmıştır. Bu uzun makâleden size özetle bahsedelim.

"Müslümânlar, Atlantik okyanusundan Amur nehrine kadar genişleyen çok büyük bir İslâm İmparatorluğu kurdular. Müslümânlar son derecede kuvvetli, sabırlı, cesûr olmakla berâber, harpleri kazanınca, büyük merhamet gösteriyorlardı. Geçtikleri her yerde, bir çoğumuzun hâlâ bilmediği büyüklükte bir medeniyyet kurdular. Bağdâd'dan Kurtuba'ya kadar, geniş bir sâhada kurulmuş olan islâm üniversiteleri ile o zamân çok bilgisiz olan Avrupalılara insanlık öğrettiler.

Sekizinci asırda ilk defa olarak (Aix-la-Chapellede Charlemagne) sarâyını, Halîfe Hârûnürreşîd nâmına ziyârete gelmiş olanlar, sarâydaki insanların bilgisizliğine ve çoğunun okuma-yazma bilmediğine hayrette kalmışlardı. Meşhur Versay sarâyında bırakın yıkanılacak, banyo yapılacak bir yeri, helâ bile yoktu...

İhtiyâçlarını lâzımlığa yapıyorlar, sabehleyin bunu Sen nehrine döküp yanlarında getirdikleri diğer bir kap ile de içme sularını doldurup geri dönüyorlardı. Müslümânlar, dokuzuncu asırda Avrupalılara ilk olarak rakamları ve sıfırı öğrettiler.

Bunun gibi, trigonometriyi de Avrupalılara öğreten yine müslümânlar oldu. Önce, sinüs ve cosinüs, sonraları ise, bütün trigonometriyi Avrupalılar, müslümân üniversitelerinde öğrendiler. Dokuzuncu asırdan onikinci asra kadar, dünyâda ne kadar ilmî veyâ teknik bir gelişme varsa, ancak müslümân üniversitelerinde öğreniliyordu.

Tıb hakkında eski Yunanlılar tarafından yazılan eserler, Orta çağda câhil hıristiyanlar tarafından yakılmış olduğundan, bunların asılları bugün elimizde bulunmuyor. Bunlardan şurada burada kalarak, bu barbarca imhâdan kurtulmuş

olan parçacıklar, Bağdâdlı Hüseyin İbni Johag tarafından Arabîye tercüme edilmiştir.

Müslümân astronomlar, dünyânın küre şeklinde olduğunu isbât ederek, Avrupalıların, "Dünya tepsi gibidir, denizlerde çok gidilirse aşağı düşülür" inancını yıktılar. Doğru bir şekilde dünyanın çevresini ölçmeyi başardılar.

İslâm ilimleri iki kısımdır. Birincisi (Din bilgileri), ikincisi (Fen bilgileri)dir. İslâm âlimi olmak için, her ikisini de öğrenmek lâzımdır. Din bilgilerini öğrenmek ve yapmak, her müslümâna lâzımdır. Yâni (Farz-ı ayn)dır. Fen bilgilerinden lâzım olanları yalnız bu işle meşgûl olanların öğrenmeleri ve yapmaları lâzımdır. Yâni bu ilimler (Farz-ı kifâye)dirler.

Fen bilgilerini öğrenen müslümânlar, diğer din kardeşlerini bu farzdan kurtarıyor. Kimse öğrenmeseydi, ilim öğrenmek herkese farz olarak kalacaktı... İşte bu iki farzı yerine getiren milletler, muhakkak ilerler, medenî olurlar. Kur'ân-ı kerîmde, Şûrâ sûresinin yirminci âyetinde, Allahü teâlâ meâlen:

(Bir kimse, dünya ni'metlerine kavuşmak isterse, ona istediğini veririm. Âhıret ni'metlerini isteyene de, istediğini veririm) buyurmuştur.

İstemek, lâf ile olmaz. Sebebe yapışmak, yâni çalışmak lâzımdır. Allahü teâlâ, dünyâ ni'metlerine ve âhıret ni'metlerine kavuşmak için, çalışanlara, dilediklerini vereceğini va'dediyor: "Müslümân olsun, olmasın, beğendiğim gibi çalışan herkese veririm" buyuruyor. Şimdi yukarıda da bahsettiğimiz gibi, Batının teknik yönden ilerlemesinin asıl sebebini, onların hıristiyan olmalarına bağlıyanlar çıkmıştır.

Halbuki, Afrika'da çok geri kalmış, sefalet içinde yaşıyan, birçok hıristiyan devlet vardır. Eğer her hıristiyan olan ilerlemiş olsaydı, o devletlerin de ileri tekniğe sahip olmaları gerekirdi... Aksine, yine, hiçbir semavi kitaba inanmamış, Japonya, Kore gibi Uzakdoğu ülkeleri de teknikte çok ileri seviyeye yükselmişlerdir. O zaman ortaya şu netice çıkıyor: Hıristiyanlık fennin ilerlemesinde bir etken değildir.

Kim olursa olsun, cenâb-ı Hak, çalışana dünyalık ni'metler vermektedir demiştik, değil mi? Dikkatlice incelendiğinde görülür ki, Avrupalı bugün, Kur'ân-ı kerîmde emredildiği gibi çalışıyor, hiç boş durmuyor, iki gününü eşit bırakmıyor. Bir yenilik bulunca, kimde olursa olsun alıp, inceliyor... Onun için de dünya sıkıntısı çekmiyorlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 MAYIS 1994 · KAYIT 10135

Kurban Kesmek

Mukîm olan, seferde olmıyan, âkıl-bâlig, hür, müslüman erkek ve kadının, ihtiyaç eşyasından fazla nisab miktarı malı veya parası varsa, kurban için niyet ederek, belli günlerde, belli bir hayvanı kesmeleri vâcibdir.

İhtiyaç eşyası demek, kıymetleri ne kadar çok olursa olsun, bir ev, bir aylık yiyecek, her yıl üç kat elbise, çamaşır, evde kullanılan eşya ve âletler, binecek vâsıtası, meslek kitapları ve ödeyeceği borçlarıdır. Bu eşyaların mevcut olması şart değildir. Eğer mevcut iseler, zekât ve kurban için nisâb hesabına katılmazlar.

Ticâret için olmayan, ihtiyacından artan eşya, kiradaki evler, evindeki süs eşyası, yere serili olmayan halılar, kullanılmayan fazla ev eşyası, san'at ve ticâret âletleri, burada ihtiyaç eşyası sayılmaz. Bunlar, fıtra ve kurban için, nisâb hesabına katılır. Tarlasından aldığı mahsûl veya tarlanın, evin, dükkânın, atelyenin, kamyonun bir senelik kirası, ne kadar çok olursa olsun, bir yıllık ev ihtiyacını veya aylık geliri, aylık ihtiyacını ve kul borcunu karşılamıyan kimse, İmam-ı Muhammed hazretlerine göre, fakîrdir. Fetvâ da böyledir.

İmâm-ı a'zama göre ise zengin sayılır. Çünkü, mülkü olan tarlanın ve bu demirbaş malların değeri, ihtiyacını karşılar ve nisâb kadar da artar. Bunun, kirayı her alışta, bir miktar ayırıp, biriktirerek kurban kesmesi lâzımdır. Yâni, büyük sevâba kavuşması lâzımdır. Fıtra vermez ve kurban kesmezse, imâm-ı Muhammed'e göre, günâhtan kurtulur.

Görülüyor ki, her iki ictihâd da müslümanlara rahmettir. Bu halde olan kimse, kurban kesmezse, imâm-ı Muhammed'in ictihâdı, bunu azâbdan kurtarır. Tarlasından hiç mahsûl almayan, kiraya da veremiyen kimse ve ihtiyacından fazla malı olup da, parası bulunmayan erkek veya kadın, imâm-ı Muhammed'in ictihâdına uyarak, kurban kesmez.

Aldığı kira ile güç geçinen kimse, nisâba mâlik ise, para biriktirip, kurban kesmelidir. Etin hepsini kavurma yapıp, birkaç ay et parasından biriktirerek gelecek yılın fıtra ve kurban parası olarak saklamalıdır. Böylece, kurban sevâbından mahrûm kalmamalıdır.

Kurban, koyun, keçi, sığır, deveden birini, kurban bayramının ilk üç gününde, kurban niyeti ile kesmek demektir. Bir sığırı veya deveyi, yedi kişiye kadar müslüman, bâlig kimse, ortak olarak da satın alıp kesebilirler. Bunlara, nâfile kurban, adak veya akîka da ortak edilebilir.

Zenginin satın aldığına, sonradan ortak olmak câiz ise de mekrûhtur. Hiçbirinin hissesi yedidebirden az olmamalıdır. Sekiz kişinin yedi sığırı ve iki kişinin iki koyunu ortak satın almaları câiz olmaz. Çünkü, herbirinin her hayvanda hissesi vardır.

Fâiz olmaması için, eti tartarak, eşit ağırlıkta olarak paylaşmaları lâzımdır. Tartmadan bölüşüp helâllaşmak câiz olmaz. Çünkü taksîmi mümkün olan birşeyde ortak olanların hisselerini ayırmadan önce hiç kimseye hediye etmeleri câiz değildir.

Altı kişiye et ile birlikte deri veya bacak da verilirse tartmadan paylaşmaları câiz olur. Veya altı kişi yedinciyi vekil tayin ederse, vekil kimse kurbanı kesip istediği şekilde dağıtabilir. Aile olarak kesenlerin böyle yapmaları iyi olur. Aynı aileden meselâ, dört kişi bir sığır kesecek ise, içlerinden birine, kurbanını, kesmek, kestirmek etini istediği gibi dağıtmak üzere vekâlet verir. Vekil, dağıtıp dağıtmamakta, istediği gibi dağıtmakta yetkili olduğu için, kurbanı paylaşmadan evde kullandırabilir.

Kurban nisâbına mâlik olmıyan fakîr, kendi malı olan hayvanını kurban olarak keserse veya kurban niyeti olmıyarak hayvanı bayramda satın alıp, sonra kurban ederse, yâhud kurban niyeti ile bayramdan evvel satın alıp kurbanda keserse, nâfile olur ve etinden yiyebilir ve fakîrlere verdiği et sadaka olur.

Zengin ve fakîr, nezir kurbanlarının etlerinden kendileri yemez ve zekât verilmesi câiz olmayan kimseler de yemez ve zenginlere yedirmez.

Bu günlerde kesmezlerse, bayramdan sonra canlı olarak kendini, eğer satın almamış ise, değerini sadaka verirler. Kesip etini sadaka vermeleri câiz olur. Bayramda kesilen nezrin etlerinin kıymeti, diri değerinden az olursa, farkını ayrıca sadaka vermeleri lâzım olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 MAYIS 1994 · KAYIT 10136

Kurban Kesme Günleri

Kurban kesen, kendini Cehennemden âzâd etmiş olur. Bir hadîs-i şerîfte (Hasîslerin en kötüsü, [kesmesi vâcib olduğu hâlde] kurban kesmiyendir.) buyuruldu.

Resûlullah efendimiz, iki kurban keserdi. Biri kendisi için, biri de ümmeti için idi. Resûlullah için de kurban kesmek müstehabdır ve çok sevâbdır.

Dînen zengin olan kimsenin kestiği kurbandan başka bir de adak, nezir kurbanı vardır. Filan işim olursa, Allah rızası için bir kurban keseceğim diyen kimse, isteği yerine gelince bunu ilk kurban bayramında kesmesi vâcib olur. Adak yaparken kurban kelimesini söylemeyip de, filan işim olursa, Allah rızası için bir koç keseceğim diyen, dileği hasıl olunca, bayramı beklemeden kesebilir. Kurban kelimesi geçtiğinde mutlaka kurban bayramında kesmesi lâzımdır.

Bayramdan önce, Allah rızâsı için bir koyun veya şu koyunu kurban edeyim diyen zengin veya fakîr kimsenin, kurban bayramında bir koyun kesmesi nezir olacağından kesmesi vâcib olur.

Bayram günlerinden önce nezir yaparken fakîr iken, bayram günlerinde zengin olursa, ayrıca bir de bayram kurbanı kesmesi vâcib olur. Zengin, bunu bayram günlerinde söylerken, bayram kurbanını kesmeyi niyet ederse, bir koyun keser. Bunu bayramdan evvel söyledi ise, muhakkak iki koyun keser. Fakîr mutlaka bir keser. Nezir, adak kurbanını satamazlar.

Seferî olanın ve nezri olmayıp kurban niyeti ile almayan fakîrin bayramda kurban kesmeleri şart değildir. Keserlerse çok sevâb olur. Kurban hayvanını fakîrlere veya hayır, yardım cemiyetlerine diri olarak sadaka vermek kurban olmaz. Kesmek, kan akıtmak şarttır.

Bizzat başında bulunup kestirme imkânı bulamıyanlar, hayır kurumunda vazifeli birine, kesmek, kestirmek, etini istediği gibi dağıtmak üzere vekalet verir. Vekalet alan kimse de onun adına keser, etini kuruma meselâ, fakir çocukların kaldığı yurda verir.

Memleketimizin çeşitli yerlerinden ve Türk devletlerinden gelen fakir talebelerin kaldığı, İhlâs Vakfı talebe yurtlarında, kurban kabul, kesim işleri dinimize uygun olarak yapılmakta, bu husus üzerinde çok titiz bir şekilde durulmaktadır.Bizzat başında bulunup kestirme imkânı olmayanlara, İhlâs vakfı yurtlarına vermelerini tavsiye ederiz. Böylece, vatanını, milletini, dinini seven gençlerin yetişmesine katkıda bulunulmuş olur.

Kurbana verilen para sevâbı, yüz misli, yâni, pekçok parayı sadaka vermek sevâbından daha fazladır. Kurbanı satın alması, kesmesi ve etini dağıtması ve bunları dilediğine de yaptırması için birini vekîl etmek ve parasını veya diri hayvanı bu vekîle vermek câizdir. Vekîli, keserken başında bulunmak müstehabdır.

Kurban bayramının üçüncü günü fakîr olacağını veya sefere çıkacağını bilen kimseye, birinci günü kurban kesmek vâcib olmaz. Üçüncü günü zengin olacağını bilenin, kurban kesmesi, zilhiccenin onuncu günü, yâni bayramın birinci günü fecir vaktinde vâcib olur.

Bayramın birinci günü zengin veya fakîr ve mukîm veya misâfir olmağa bakılmaz. Mekke'ye, başka yerlerden gelen hacılar, geldikleri yerde 15 günden az kalmaları halinde kurban kesmeleri vâcib değildir. Çünkü, seferîdirler. Eğer bir yerde 15 günden fazla kalmak üzere giderlerse, seferî olmazlar, kurban kesmeleri vâcib olur. Seferî olan zengin veya fakîrin kurban kesmesinde hiçbir mahzur yoktur.

Kurban, bayramın birinci günü bayram namazı kılındıktan sonra, üçüncü günü güneş batıncaya kadar kesilebilir.

Kurban kesecek kimsenin, zilhicce ayının birinci gününden, kurban kesinceye kadar, saçını, sakalını, bıyığını ve tırnağını kesmemesi müstehabdır. Fakat vâcib değildir. Bunları kesmesi günâh olmaz ve kurban sevâbı azalmaz.

Diri kurbanı veya parasını sadaka vermek câiz değildir. Sadaka ederse, üçüncü günün akşamına kadar, ikincisini keser. Bayram kurbanını üçüncü günün akşamına kadar kesmiyen kimse, kurbanı satın almışsa, canlı olarak kendini veya kıymetini gümüş veya altın olarak fakîrlere verir. Bayramdan sonra keser ise, etinden kendi yiyemez. Hepsini fakîrlere dağıtır.

Bütün etinin kıymeti canlı kıymetinden az ise, değer farkını da sadaka verir. Satın almamış ise, orta derecede bir kurban değerini fakîrlere verir. Böylece, cezâdan kurtulur ise de, kurban kesmek sevâbını kazanamaz.

Satın alırken kusûrlu ise veya kesmeğe uygun olarak alınıp sonradan, kesmeye mâni' bir kusûr hâsıl olursa, zengin kimse bir başkasını alıp keser. Adak olan kurban kusûrlu olursa, zengin de, fakîr de onu keser. Adak ölürse, başka almaları îcâb etmez.

Kurban kesilmeden önce, yününden, sütünden istifâde câiz değildir. Vaktinden önce kesip, etinden yemek ve zenginlere yedirmek de helâl değildir. Bunlar fakîrlere verilir.

Bunun için, kurban, Arefe günü kesilmez. Bunun etinden kendi yemesi ve zenginlere yedirmesi helâl olmaz. Bayramın birinci günü, hesâb ile bildirilen gündür. Yahut bir gün sonradır.Bir gün önce olamaz. Çünkü, gökte, ay, doğmadan önce görülemez.

İhtiyatlı hareket etmiş olmak için, kurbanları, hesâb ile bulunan bayramın ikinci günü kesmelidir. İki kimsenin kurbanı karışırsa, herbirinin kendinin sanarak kestiği, kendi kurbanı olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 MAYIS 1994 · KAYIT 10137

Kurbanlık Hayvanın Vasıfları

Bir gözü görmiyen, topal olup yürüyemiyen, dişlerinin yarısı yok olan, gözünün, kulağının veya kuyruğunun çoğu, ön veya arka bir ayağı kesilmiş olan, çok zayıf olan hayvan kurban olmaz. Boynuzu kırık veya boynuzsuz, uyuz, burulmuş olan kurban câizdir.

Dişi hayvan da, erkek de kurban edilebilir. Koyunun erkeği ve beyazı siyahından çok olanı, keçinin dişisi daha sevâbdır. Kıymetleri müsâvî ise, koyun kesmek, sığır kesmekten daha sevâbdır. Koyunun, keçinin bir yaşını, sığırın iki, devenin beş yaşını geçmiş olması lâzımdır. Altı ayı geçmiş yalnız koyun iri, semiz ise, câiz olur. Kesilen hayvandan çıkan yavru diri ise, yiyebilmek için, ayrıca kesmek lâzımdır. Ölü ise, yemesi câiz olmaz.

Kurbanı kesilecek yere sürükleyerek çekmek, bıçakları hayvanı yatırdıktan sonra bilemek ve birini, ötekinin gözü önünde kesmek mekrûhtur.

Önce diz boyu çukur kazılır. Kurbanın gözleri tülbent ile bağlanır. Kıbleye dönük olarak sol yanı üzerine yatırılır. Boğazı çukurun kenarına getirilir. İki ön ve bir arka ayakları, uçlarından bir araya bağlanır. Üç kerre bayram tekbîri okunur.

Sonra (Bismillahi Allahü ekber) diyerek, deveden başka hayvanın boğazının herhangi bir yerinden kesilir. (Bismillahi) derken, (h)yi belli etmek lâzımdır.

Bunun için, her zaman (Allah teâlâ) dememeli, (Allahü teâlâ) diyip (h) harfini belli etmeğe alışmalıdır. Hayvanın boğazında (Merî) denilen yemek borusu, (Hulkûm) denilen hava borusu ve (Evdâc) denilen iki yanda birer kan damarı vardır.

Bu dört borudan üçü bir anda kesilmelidir. Kesenin de kıbleye karşı dönmesi sünnettir. Hayvan soğumağa başlamadan, yâni çırpınması durmadan ensesini de kesmek mekrûhtur. Yalnız ensesinden kesmek harâmdır.

Hayvan tamamen ölüp, çırpınması durmadan, kafasını koparmak ve derisini yüzmeğe başlamak da mekrûhtur. Kesmesini bilenin kendi kesmesi müstehabdır. Bilmiyenin, vekîline kestirmesi ve kesilirken yanında bulunup, (En'âm) sûresinin yüzaltmışikinci (İnne salâtî) âyetini (lâ şerîke leh)e kadar okuması müstehabdır.

Kurban etini, kesen de yiyebilir. Fakîr olsun, zengin olsun, herkese ve zimmîye de verebilir. Etin üçte birini evine, üçte birini komşulara, gerisini fakîrlere vermek müstehabdır. Hepsini fakîrlere sadaka vermek veya kendi evine bırakmak da olur.

Derisi namaz kılan fakîre verilir. Ne olduğu bilinmiyen kimselere verilmez. Veya evde kullanılır. Yahut devâmlı kullanılacak birşey karşılığı verilir. Tükenen birşey veya para karşılığı satılmaz. Derisi, eti satılırsa, parası fakîre sadaka verilir. Kesene, ücreti olarak da deri ve et verilemez.

Kurbanın ve her hayvan etinin yedi yerini yemek harâmdır. Bunlar, akan kan, bevl âleti, hayaları [koç yumurtası], bezleri [guddeleri], safra kesesi, dişi hayvanın önü ve bevl kesesi [mesânesi]dir.

Bir kimse, kendi koyununu başkası için kurban ederse, o emir etse de, etmese de câiz olmaz. Çünkü, başkası için, onun mülkü olan hayvan kurban edilebilir. Bu kimsenin, kendi hayvanını başkasına veya onun vekîline hediye etmesi, onların da kabzetmesi, yâni teslîm alması, sonra bunu vekîl ederek geri verip kestirmeleri lâzımdır.

Emânet, âriyet veya kira olarak elinde bulunan hayvanı kurban etmek, hiçbir sûretle câiz değildir. Kurban satın alınırken (Bayram günü kesmesi vâcib olan

kurbanı almağa) niyet etmelidir. Bunu keserken, tekrar niyet etmesi şart değildir.

Bu aldığı hayvanı kurban etmesi şart değildir. Fakat, keseceğinin kıymeti bundan az olmamalıdır. Satın alırken, hiç niyet etmese de olur. Fakat, bunu keserken veya kesecek olanı vekîl ederken niyet etmelidir. Kurbanını bir hayır cem'iyyetine hediye etmek istiyen kimse, kurbanını veya parasını götürüp, bu işle vazîfeli memûra teslîm ederken, (Allah rızâsı için, bayram veya nezr kurbanımı kesmeğe ve dilediğine kestirmeye ve etini ve derisini dilediğine vermeğe seni vekîl ettim.) demelidir.

Memûr, gelen veya kendi satın alacağı kurbana bir numara bağlar. Bu numarayı ve kurban sâhibinin ismini deftere yazar. Kesilirken, sahiplerinin ismini söyliyerek kasapları vekîl eder. Etleri dilediği kimselere ve derileri bir fakîr vazîfeliye verir.

Bu fakîr, derilerin kıymeti ile, nisâb miktarına mâlik olmadan evvel, elindekileri toptan, dilediğine hediye eder. Bu da satar. Paraları arzû edilen yere verilir. Fakîrin, kendisine verilen derileri satması veya hediye etmesi câizdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 MAYIS 1994 · KAYIT 10138

Bugün Terviye Günüdür

Zilhicce ayının ilk on gününü ibâdetle geçirmenin fazîleti hadîs-i şerîflerle haber verilmiştir. İlk dokuz gün oruç tutmanın sevâbı da yine hadîs-i şerîflerle bildirilmiştir. Zilhicce ayının sekiz ve dokuzuncu günlerinin, diğer günlerden ayrı bir değeri, kıymeti vardır. Zilhicce ayının sekizinci gününe Terviye günü denir. Arefe'den önceki gündür.

Terviye günü, hacılar Mekke'den Mina'ya çıkar. "Terviye" denmesinin sebebi, hacıların o gün Zemzem suyundan çok içip kanmalarından dolayıdır. Ba'zıları, o güne terviye denmesi, terviyenin düşünme, tefekkür ma'nâsına gelmesindendir, demişlerdir. Çünkü, İbrâhim aleyhisselâm zilhicce ayının sekizinci gecesi, rü'yâsında oğlu İsmâil aleyhisselâmı kurban ederken görünce, bu rü'yâ şeytânî midir, rahmânî midir diye o günü düşünceyle, tefekkürle geçirdi.

Terviye gününü oruçla geçirmenin; ibâdet yapmanın, günâhlardan sakınmanın sevâbı büyüktür.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ, ibâdetler içinde, Zilhiccenin ilk on gününde yapılanları daha çok sever. Gecelerinde kılınan namaz, Kadr gecesinde kılınan namaz gibidir. Bu günlerde çok tesbîh, tehlîl tekbîr ediniz!)

(Bir müslüman, Terviye günü oruç tutar ve günâh olan söz söylemezse, Allahü teâlâ, onu elbette Cennete sokar.)

Arefe Günü Arefe günü ise, Zilhicce ayının dokuzuncu günüdür. Arafe gününün de fazîletleri hadîs-i şerîflerle haber verilmiş, o günde yapılan ibâdetlere, tutulan oruçlara kat kat sevâb verileceği bildirilmiştir.

Arafe gününe hürmet etmek, saygı göstermek lâzımdır. Bu ise, haram işlememek ve ibâdet yapmakla olur. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Arefe gününe hürmet ediniz! Çünkü Arefe, Allahü teâlânın kıymet verdiği bir gündür.)

(Arefe günü oruç tutanların iki senelik günâhları affolunur. Biri, geçmiş senenin, diğeri, gelecek senenin günâhıdır.)

(Arefe günü bin İhlâs okuyanın bütün günâhları affolur ve her duâsı kabûl olur. Hepsini Besmele ile okumalıdır.)

Arefe gününün gecesi de çok kıymetlidir. Arefe gecesi, Arefe günü ile Kurban Bayramının birinci günü arasındaki gecedir. Yâni Zilhicce ayının dokuzuncu ve onuncu günleri arasındaki gecedir.

Arefe gecesini ibâdetle geçirenlerin Cehennemden âzâd olduğu haber verilmiştir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Arefe gecesi ibâdet edenler, Cehennemden âzâd olur.)

(Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan duâ, tevbe reddolunmaz. Fıtr bayramının ve Kurban bayramının birinci geceleri, Şa'bânın onbeşinci gecesi ve Arefe gecesi.)

Arefe günü ve gecesini, Kurban Bayramı gecelerini fırsat, ganîmet bilmelidir. Kurban Bayramı geceleri, Kurban bayramının birinci, ikinci ve üçüncü günlerinden sonraki gecelerdir. Bu üç güne Eyyâm-ı nahr denir.

Bugün ve gecelerde, kandil gecelerindeki gibi, kazâ namazı kılmalı, tevbe etmeli, Kur'ân-ı kerîm okumalı ve çok yalvarıp duâ etmelidir. Bu geceleri ihyâ etmeli, gâfil

olmamalıdır. Gecenin bir saatini ihyâ etmek yâni ibâdetle geçirmek, bütün geceyi ihyâ etmek demektir.

Terviye ve Arefe günü oruç tutacak olanlar, kazâ borçları varsa, kazâ orucuna niyet etmelidir. Nâfile ibâdete verilen sevâb, farz ibâdete verilen sevâb yanında damla bile değildir. Borcu olmayan, nâfile olarak orucunu tutar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 MAYIS 1994 · KAYIT 10139

Yarın Bayram

Bayram günleri sevinmek, neşelenmek lâzımdır. Hazret-i Ebû Bekr, kızı hazret-i Âişe vâlidemizin evine gidince, iki câriyenin tef çalıp oynadıklarını gördü. Ensâr-ı kirâmın kahramanlıklarını övüyor, destan söylüyorlardı. Hazret-i Ebû Bekr, Resûlullahın evinde böyle şey yapılmasının uygun olmıyacağını bildirerek onların susmalarını söyledi. Peygamber efendimiz, (Yâ Ebâ Bekr, onlara mâni olma! Her kavmin bir bayramı vardır, bu da bizim bayramımızdır. Bayram sevinç günleridir.) buyurdu.

Müslümanı sevindirmek çok sevaptır. Bayramlar, müslümanların birbirini sevindirmesine birer vesîledir. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlânın en çok sevdiği amellerden biri, mü'mini sevindirmek, üzüntüsünü gidermek, borcunu ödemek, yâhut aç iken onu doyurmaktır.)

(Bir mü'mini sevindireni, Allahü teâlâ da Kıyâmette sevindirir.)

Bayram günleri şunları yapmak sünnettir:

Erken kalkmak, gusl abdesti almak, misvâk ile dişleri temizlemek, güzel koku sürünmek, yeni ve temiz elbise giymek, sevindiğini belli etmek, kurban kesen, o gün ilk olarak kurban eti yemek. Sabah namazını mahalle mescidinde kılıp, bayram namazı için, büyük câmiye gitmek. O gün yüzük takmak. Câmiye erken ve yürüyerek gitmek. Bayram tekbîrlerini, Kurban bayramında cehren söylemek. Dönüşte, başka yoldan gelmek. Çünkü, ibâdet yapılan yerler ve ibâdet için gidip-gelinen yollar, Kıyâmet günü şehâdet edeceklerdir. Mü'minleri güler yüzle ve (Selâmün aleyküm) diyerek karşılamak. Fakîrlere çok sadaka vermek, İslâmiyyeti doğru olarak yaymak için çalışanlara yardım etmek. Dargın olanları barıştırmak,

akrabâyı ve din kardeşlerini ziyâret etmek. Onlara hediyye götürmek de sünnettir. Erkeklerin kabirleri ziyâret etmeleri de sünnettir.

Bayram Namazı Bayram namazı iki rek'attir. Cemâ'atle kılınır, yalnız kılınmaz. Birinci rek'atte Sübhâneke'den sonra eller üç defa kulaklara kaldırılıp, her defasında tekbir getirilir ve iki yana uzatılır, üçüncüsünde, göbek altına bağlanır. Sonra Fâtiha ve zamm-ı sûre okunup rükû' ve secdeler yapılır. Ayağa kalkılarak, ikinci rek'atte Fâtiha ve zamm-ı sûre okunduktan sonra, iki el yine üç kere kulaklara götürülür ve her defasında tekbîr getirilir. Üçüncüde de, eller yana salınır. Dördüncü tekbîrde, eller kaldırılmayıp, rükû'a eğilinir. Secdeler yapılır ve oturulup Ettehiyyâtü ve salevât duâlarından sonra selâm verilir.

Teşrîk Tekbîrleri Arefe günü, yâni Kurban bayramından önceki gün sabâh namazından, dördüncü günü ikindi namazına kadar, yirmiüç vakitte hâcıların ve hacca gitmiyenlerin, erkek kadın herkesin, cemâ'at ile kılsın, yalnız kılsın, farz namazda veya bu bayramdaki farzlardan birini, yine bu bayram günlerinden birinde kazâ edince, selâm verir vermez, (Allahümme entesselâm...) demeden evvel, bir kere (Tekbîr-i teşrîk) okuması vâcibdir. (Allahü ekber, Allahü ekber. Lâ ilâhe illallah. Vallahü ekber, Allahü ekber ve lillahil-hamd) denir. Cum'a namazlarından sonra da okunur. Bayram namazından sonra okumak müstehabdır. Cenâze namazından sonra okunmaz. Câmiden çıktıktan veya konuştuktan sonra okumak lâzım değildir. İmâm, tekbîri unutursa, cemâ'at terk etmez. Erkekler yüksek sesle okuyabilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 MAYIS 1994 · KAYIT 10140

"Cenâb-ı Hak Oğlunu Kurban Etmeni İstiyor."

İbrâhim aleyhisselâm ateşten kurtulunca, - Yâ Rabbî! Bana sâlihlerden bir çocuk ihsân buyur, diye duâ etti.

Allahü teâlâ ona hazret-i İsmâil'i müjdeledi. Âyet-i kerîmede meâlen:

- Biz de ona halîm bir oğul müjdeledik, buyuruldu.

İsmâil aleyhisselâmın doğumundan sonra, Allahü teâlânın emri ile, İsmâil aleyhisselâmı ve annesi Hâcer vâlidemizi Mekke'ye bırakıp Şam'a döndü. Zaman zaman gider, onları Mekke'de ziyâret ederdi.

Yüzünde, Muhammed aleyhisselâmın temiz babalardan temiz ve afîf analara geçip gelen nûru parlayan hazret-i İsmâil çok güzeldi. Bu sebepten İbrâhim aleyhisselâmın, oğlu İsmâil'e karşı muhabbeti fazla idi.

İsmâil aleyhisselâm yedi yaşında iken birgün İbrâhim aleyhisselâm ibâdet ettiği mihrâbda, bu muhabbet içinde uyudu. Rü'yâsında oğlu İsmâil ile otururken, bir melek gelip:

- Ben, Allahü teâlânın elçisiyim. Allahü teâlâ, bu oğlunu kurban etmeni istiyor, dedi.

İbrâhim aleyhisselâm korku ile uyandı. "Rü'yâ Rahmânî midir, yoksa şeytânî midir?" diye tereddüt etti. O gün hep bu rü'yâyı düşündü. Onun için bugüne Terviye denildi. İkinci gece aynı rü'yâyı gördü. Rahmânî olduğunu anladı. Bu güne Arefe denildi. Üçüncü gece yine aynı rü'yâyı gördü. Artık Hak teâlânın emri olduğuna şüphesi kalmadı. Hanımı Hâcer'in yanına geldi:

- Ey Hâcer, benim gözümün nûru oğlum İsmâil'i yıka, en iyi elbisesini giydir, saçını tara, onu dostuma götüreceğim, dedi.

Sonra; hazret-i İsmâil'e dedi ki:

- Yanına iple bıçak al!

- Bunları ne yapacağız baba?

- Allah rızâsı için kurban keseriz, cevâbını verdi.

Yolda giderken, hazret-i İsmâil, babasına sordu:

- Nereye gidiyoruz?

- Dostuma.

- Evi nerededir?

- O, evden ve mekândan münezzehtir. Yer ve gök O'nun mülküdür.

- Babacağım! O bizimle oturup yemek yer mi?" - O yemekten ve içmekten de münezzehtir.

O sırada şeytân, bir fırsatını bulup, yaşlı bir adam kıyâfetinde hazret-i İbrâhim'in hanımı Hâcer'in yanına geldi. Ona:

- İbrâhim, oğlunu nereye götürdü?" deyince, hazret-i Hâcer:

- Bir dostunu ziyârete" diye cevap verdi.

Şeytan:

- Hayır, onu kesmeye götürdü, dedi.

Hâcer vâlidemiz:

- Baba, oğlunu boğazlamaz. Şefkat buna mânidir, karşılığını verdi.

Şeytan:

- Öyle zannederim ki, Allah emretmiştir, deyince, hzret-i Hâcer:

- Allahü teâlânın emrine uymak elbette lâzımdır. O'nun emrini, cân-ü gönülden kabûl ederiz, dedi.

Şeytan ondan yüz bulamayınca, yine aynı kıyâfette hazret-i İsmâil'in yanına geldi ve ona sordu:

- Baban seni nereye götürüyor biliyor musun?

- Dostunun ziyâretine.

- Vallahi seni öldürmeğe götürüyor.

- Hiç babanın oğlunu öldürdüğünü gördün mü?

- Öyle zannederim, Allah emretmiştir.

- O emretti ise, cân-ü gönülden râzıyım. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 MAYIS 1994 · KAYIT 10141

"Tek Arzum Cenâb-ı Hakkın Rızâsıdır!"

-Dünden Devamı- İsmâil aleyhisselâm, ihtiyar kılığındaki, şeytandan sıkılmıştı. Çünkü ihtiyar, İsmâil aleyhisselâmı, babasına dolayısıyla cenâb-ı Hakka karşı isyana teşvik ediyordu. Bunun için babasına; - Bu ihtiyâr beni rahatsız ediyor, kalbime vesvese vermek istiyor, dedi.

İbrâhim aleyhisselâm, - Taş at! Yanından uzaklaşsın! buyurdu.

İsmâil aleyhisselâm taş atarak şeytanı yanından uzaklaştırdı. Bu sırada Minâ'da olduklarından hacıların şeytan taşlaması buradan kaldı.

Hazret-i İsmâil'den de yüz bulamayan şeytan, İbrâhim aleyhisselâmın yanına sokularak:

- Ey İbrâhim, sen yanlış hareket ediyorsun. Şeytan sana vesvese verdi. Sakın oğlunu boğazlama, sonra pişman olursun. Ama fayda etmez, dedi.

İbrâhim aleyhisselâm onun şeytan olduğunu anladı.

- Vallahi bu, Hak teâlânın emridir ve sen şeytansın. İbrâhim'e ve akrabasına zarar yapamazsın! buyurdu.

Şeytan rezîl olup geri döndü. Nihayet Buseyr dağına vardıklarında göğün yedi katındaki melekler; "Sübhânallah! Bir peygamber, bir peygamberi boğazlamaya götürüyor" dediler.

Hazret-i İbrâhim, oğluna dönüp:

- Ey oğlum! Rü'yâmda seni kurban etmem emredildi. Buna ne dersin? dedi.

İsmâil aleyhisselâm sordu:

- Babacığım! Hak teâlâ, beni boğazlamanı emretti mi?

- Evet evladım!

Hazret-i İsmâil babasının, "Evet" demesi üzerine, Rabbinin emriyle kurban edileceğini, buna sabrederse Hak teâlânın rızâsına kavuşacağını anlayıp çok sevindi. Babası da, Onun bu sevincine sevindi:

- Evlâdım! Seni öldüreceğimi haber veriyorum, sen ise seviniyorsun!

- Babacığım nasıl sevinmiyeyim. Benim tek arzum, Allahü teâlâya, O'nun rızâsı üzere kavuşmaktır. Böylece O'nun rahmet ve Cennetine de nâil olurum. Dünyanın ömrü müddetince eziyet çeksem, bu devlete kavuşmak çok zor. Şimdi ise bu devlete kolayca kavuşacağım. Babacığım, nasıl emir almışsan onu yap. Oğul fedâ eylemek senden, can fedâ eylemek de bendendir. İşini çabuk bitir. Zîrâ canım dosta kavuşmakta acele ediyor. Babacığım, Nemrûd seni ateşe atınca sabrettin ve Hak teâlâ senden râzı oldu. Ben de boğazlanmağa sabredeceğim. O zaman belki Hak teâlâ benden de râzı olur. Böylece Cennet ni'metlerine kavuşurum. Babacığım, kesilmek acısı bir anlık olup, ona sabretmek kolaydır. Benim asıl tasam, senden dolayıdır. Çünkü kendi elinle oğlunu boğazlayacaksın. Ömrün boyunca unutamadığın gibi, evlat hasreti de ölünceye kadar senden gitmez. Keşke

daha önce haber verseydin de anneme vedâ edip, birbirimizin boynuna sarılıp ağlasaydık.

- Haber verince senden veya annenden bir gevşeklik olur da azarlanırız diye korktum.

- Babacığım, senin rızândan başka murâdım yoktur ve senin gibi babanın hakkını ödemek, saâdetimin sermâyesidir. Kaldı ki, bu işte, Allahü teâlânın rızâsı ve emri vardır. Eğer izin verirsen, size söyleyecek birkaç vasıyetim var.

- Söyle, ey saâdetli oğlum.

- Birincisi; bu ip ile elimi ve ayağımı kuvvetlice bağla ki, can acısı ile bir kusûr işlemeyeyim. İkincisi; mübârek eteğini topla ki, kanımdan sıçramasın. Üçüncüsü; bıçağı iyi bile ki, can vermek kolay olsun ve senin işin iyi görülsün. Dördüncüsü; bıçağı vururken yüzüme bakıp da babalık şefkatiyle emri geciktirme. Beşincisi; gömleğimi çıkarıp boğazla ki, kan bulaşmasın. Sonra o gömleği anneme götür ve benden selâm söyle. Benim kokumu bu gömlekten alsın, ağlamasın, teselli olsun. Benim için çok elem çekmesin. Ona; "Oğlun sana şefâ'atçi olarak Allahü teâlâya gitti. Kıyâmet gününde cenâb-ı Haktan senden başka bir şey istemez" de! Ümid edilir ki, Hak teâlâ benim bu isteğimi red eylemez. Altıncı vasiyetim; her nerede benim yaşımda bir çocuk görürsen beni hatırla!

İbrâhim aleyhisselâm, oğlunun yürek parçalayan bu sözlerini dinleyince, mübârek gözlerinden yaşlar boşandı ve çok ağladı. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 MAYIS 1994 · KAYIT 10142

"Babacığım, Emri Geciktirme!"

-Dünden Devamı- İbrahim aleyhisselâm oğlu İsmâil aleyhisselâmı kurban etmek üzere son hazırlığını yaptı. Bu esnada İsmâil aleyhisselâm ellerini kaldırıp; - Yâ Rabbî! Bana sabır ver! diye niyazda bulunduktan sonra, babasına dönüp; - Babacığım! Görüyor musun? Gök kapıları açılmış, bazı melekler bize bakıp hayretlerinden cenâb-ı Hakka secde etmişler. Bazıları da Hak teâlâya münâcât edip; "Yâ Rabbî! Bir peygamber bir peygambere bıçak çekmiş, başı uçunda

duruyor. Senin rızânı gözetmek için onu boğazlamak istiyor. Sen onlara merhamet eyle." diyorlar, dedi.

Daha sonra İbrâhim aleyhisselâm oğlunu güzelce bağladı, yüzükoyun yatırıp, boğazını tuttu ve; - Yâ Rabbî! Bu benim oğlum, gözümün nûru, gönlümün sürûrudur. Kurban etmemi emrettin. Şu anda emrini yapmak için hâlis niyetle geldim. Kurban etmeğe hazırım. Sana hamd ve senâ ederim. Yâ Rabbî! Bu kıymetli yavrumu kurban etmekte bana sabır ver, dedi.

Sonra bıçağı oğlunun boynuna yaklaştırdı ve son olarak; - Ey yavrum! Kıyâmete kadar sana vedâ olsun. Tekrar görüşmek, Kıyâmet günü olur, dedi.

Bu arada İsmâil aleyhisselâm; - Ey babacığım! Acele et. Rabbimizin emrini çabuk yerine getir. Emir yapmakta geciktiğimiz için Rabbimizin bizi azarlamasından korkuyorum. Babacığım, elimi ayağımı çöz, melekler, kendi isteğimle kurban olduğumu görsünler ve Halîl'in oğlunun, Allahü teâlânın işinden râzı olduğunu bilsinler, dedi.

İbrâhim aleyhisselâm, bu söz üzerine ellerini çözüp bıçağı boğazına dayayınca, İsmâil aleyhisselâm güldü.

- Ey oğlum, bu halde iken niçin güldün? diye sordu - Babacığım, bıçakta Bismillâhirrahmâhnirrahîm yazılı olduğunu görüyorum. Üzerinde Dostun ismi yazılı olan bıçak, nasıl keser? diye cevap verdi.

İbrâhim aleyhisselâm, Hak teâlânın ismini zikrederek bütün gücüyle bıcağı oğlunun boynuna çaldı. O anda Hak teâlâ, Cebrâil'e emrederek; - Yetiş! Bıçağı çevir! buyurdu.

O da Sidret-ül-müntehâ'dan bir anda gelip, bıçağı ters çevirdi. Bıçak kesmedi. Bir daha çaldı, yine kesmedi ve ne kadar uğraştı ise kâr etmedi.

İsmâil aleyhisselâm; - Babacığım! Ne kadar şefkatlisin, bıçağı kuvvetli vuramıyorsun. Yüzüme bakma, böylece hizmette kusur etmezsin, dedi.

Hazret-i İbrâhim, bıçağı tekrar biledi ve oğlunun boğazına daha kuvvetli çaldı. Yine kesmedi. İsmâil aleyhisselâm; - Babacığım, bıçağın ucunu şah damarıma bastır! deyince, öyle yaptı ve diziyle de bastırdı. Bıçak iki kat olmasına rağmen boynuna izi bile çıkmadı. İbrâhim aleyhisselâm, üzülüp bıçağı taşa çalınca, taş ikiye bölündü. Bıçak dile gelip sordu:

- Ey İbrâhim! Nemrûd seni ateşe attığı vakit seni niçin yakmadı?

- Hak teâlâ, yakma diye emreylediği için, - Ey İbrâhim! Hak teâlâ ateşe bir kerre "Yakma" diye emreylediyse, bana yetmiş defa kesme kesme diye emreyledi.

O anda Allahü teâlâdan vahiy geldi:

- Yâ İbrahim, elbette sen rü'yânı tasdik ettin. Sana düşen vazifeni tam olarak yaptın. Şimdi sıra bende. Lütuf ve keremimi görmek için şu dağa bak!

İbrahim aleyhisselâm, dağa bakınca, Cennetten gelmiş eşsiz güzellikte bir koç gördü. Allahü teâlâ buyurdu:

- Bu senin oğluna fedadır.

Cebrail aleyhisselâm koçu getirirken, "Allahü ekber", İbrahim aleyhisselâm da koçu yakalarken, "Lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber," İsmail aleyhisselâm da, "Allahü ekber ve lillâhil hamd" dedi. Böylece, bayram tekbiri meydana geldi:

"Allahü ekber. Allahü ekber. Lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber, Allahü ekber ve lillâhil hamd." Sonra, İsmâil aleyhisselâm yerine, bu koç kurban edildi. Bu koçun boynuzları, Abdullah bin Zübeyr zamanına kadar Kâ'be duvarında asılı idi. Sonra çıkan yangında yandı.

Bu koçun kurban edildiği yer, Mina olduğu için, hacılar kurbanlarını burada kesmektedirler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 MAYIS 1994 · KAYIT 10143

"Adağını Yerine Getir!"

Peygamberimizin dedesi, Abdülmuttalib'e rü'yâsında:

- Kalk! Zemzem kuyusunu kaz! diye emredilince, oğlu Hâris ile beraber Kâ'benin yakınındaki, işâret edilen yeri kazmaya başladılar.

Önceleri pek ilgilenmiyen Kureyşliler, Zemzem kuyusunun açıldığını görünce, bunlar da hak talep ettiler. Dediler ki:

- Bu bizim dedelerimizin kuyusudur. Burada bizim de hakkımız var. Üstelik senin bir tek oğlum var. Eğer bizim teklifimizi kabûl etmezsen bizimle başa çıkamazsın!

Abdülmuttalip, tamamen kendi hakkı olan kuyuya, başkalarının da ortak olmak istemelerine üzüldü. Gerçekten de onlarla mücadele edecek, hakkını savunacak

durumda değildi. Bu duruma çok üzüldü, içi burkuldu. Cenâb-ı Hakka şöyle yalvardı:

- Yâ Rabbî! Bana on çocuk ihsân eyle! Eğer bu duâmı kabûl edersen, içlerinden birini Kâ'bede sana kurban edeceğim.

Allahü teâlâ duâsını kabûl etti. On oğlu oldu. Bu on oğlundan birinin adı Abdullah'tı.

Abdülmuttalib, Zemzem kuyusunu bulduktan ve on oğlu olduktan sonra, şânı, şöhreti iyice artmıştı. Oğullarından da en çok Abdullah'ı seviyordu. Onda diğerlerine göre çok farklılık vardı.

Bir gece Abdülmuttalib'e rü'yâsında şöyle bir ikâz yapıldı:

- Yâ Abdülmuttalib, adağını yerine getir!

Abdülmuttalib seneler önceki adağını unutmuştu. Adak diye ikâz edilince, sabahleyin hemen bir koç kesti.

Ertesi gece yine ikâz edildi:

- Ondan daha büyük kurban kes!

Bu defa da bir sığır kurban etti. Yine ikâz edildi.

- Daha büyüğünü kes!

Bu defa da bir deve kurban etti. Fakat yine ikâz devam ediyordu. Bunun üzerine rü'yâda sordu:

- Bundan büyüğü ne olabilir, ne kesmeliyim?

O zaman kendisine şöyle cevap verildi:

- Hatırlarsın, seneler önce oğullarından birini kurban etmeyi adamıştın. Bu adağını yerine getir!

Adağını hatırlayan Abdülmuttalib, ertesi gün çocuklarını topladı. Kendilerine durumu anlattı.

Hiçbiri i'tiraz etmedi. Memnuniyetle:

- Hangimizi istersen kurban edebilirsin, dediler.

Abdülmuttalib kurban edeceği oğlunu kur'a ile tesbit etmek istedi. Kur'a en çok sevdiği oğlu, Abdullah'a isabet etti. Fakat söz vermişti. Adağını yerine getirmeliydi. Keskin bir bıçak ile beraber oğlu Abdullah'ı alıp Kâ'be-i şerîfin yanına geldi.

Bu hâdiseyi duyan Kureyşliler hemen yanına koşup dediler ki:

- Biz bu işe asla râzı değiliz. Eğer sen bu işi yaparsan, bu âdet hâline gelir. Herkes, oğlunu kurban etmek zorunda kalır. Buna başka bir çare bulalım.

Sonra şöyle bir çare bulundu. O zaman Kureyş'te insan diyeti on deve idi. Develer ve oğulları arasında kur'a çekilecekti. Oğullarına isabet ettiği müddetçe her defasında on deve ilave edilerek kur'a develere çıkana kadar buna devam edilecekti.

Kur'aya başlandı. Fakat çekilen her kur'a Abdullah'a isabet ediyordu. Her defasında on ilâve edilerek devam ediliyordu. Onuncu kur'ada deve sayısı yüz olunca kur'a develere çıktı. Hemen yüz deve kurban edildi. Abdülmuttalib, oğullarından kimseye etini vermeden tamamını fakirlere dağıttı.

İsmâil aleyhisselâmın, kurban edilme hâdisesinden sonra ikinci evlâd kurban edilme hâdisesi de bu olmuş oldu. Peygamber efendimizin soyu İsmâil aleyhisselâma dayandığı için, (Ben, iki kurbanlığın oğluyum.) buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 MAYIS 1994 · KAYIT 10144

İslâmiyetten Uzaklaştıkça

ağustos 2001 Cenâb-ı Hak, bütün insanlara, sayılamıyacak kadar çok ni'met, iyilik vermiştir. Bunların en büyüğü ve en kıymetlisi olarak da, Resûller ve Nebîler "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" göndererek, sa'âdet-i ebediyye yolunu göstermiştir ve İbrâhîm sûresinin yedinci âyetinde meâlen, (Ni'metlerimin kıymetini bilir, emrettiğim gibi kullanırsanız, onları artırırım. Kıymetlerini bilmez, bunları beğenmezseniz, elinizden alır, şiddetli azâb ederim.) buyurmuştur.

Bir asırdan beri müslümanların garîb olması ve son zamânlarda dünyânın zulüm karanlığı ile kaplanması, hep İslâm ni'metlerinin kıymetlerini bilmeyip, onlara arka çevirmenin netîcesidir.

Eğer Batı ülkeleri, teknikte başarılı oluyorlarsa, bunun sebebi, İslâmın çalışma prensiplerine göre hareket etmeleridir.

Bunlar, bir de İslâmiyete inansalardı, âhiretleri de kurtulmuş olacaktı. İslâmiyete inanmadıkları için, âhırette sonsuz azaba düçâr olacaklar.. Aksine

bugün müslümanlar, Kur'ân-ı kerîmde emredildiği gibi çalışmıyor, hep geride kalıyor... Sonra dönüp, bunun sebebini müslüman olmakta arıyorlar.

Bir mal alacağımız zaman, yerli mi Avrupa mı diye soruyoruz. Niye? Çünkü biliyoruz ki, Avrupalı hile yapmamış, kaliteli mal kullanmış, kandırmamıştır. İslamiyet de bunu emretmiyor muydu? Evet... Biz ne yapıyoruz, kaliteden, hep tâviz veriyoruz. Kısa yoldan köşeyi dönmeyi plânlıyoruz. O zaman malımız beğenilmiyor, alıcı bulmuyor... Böylece rağbet olmayınca o müessese geriliyor, yok olmakla karşı karşıya kalıyor...

Ortaçağda da Müslümânlar, böyle çalıştıkları için, yâni dinin emrettiği şekilde çalıştıkları için medeniyyet rehberi olmuşlardı. Abbâsîlerin ve Osmânlıların son zamânlarında, iç ve dış düşmanların te'sîrleri ile, fen bilgilerini öğrenmekten ve öğretmekten, fen ve san'at üzerinde çalışmaktan mahrûm edildiler. Bu sebeple muazzam devletleri çöktü.

Din bilgisi genelde, îmân, ibâdet ve ahlâktan ibârettir. Bu üçünden biri noksan olursa, din bilgisi, tamam olmaz. Noksan olan şeyin fâidesi olmaz.

Eski Romalılarda, Yunanlılarda ve Avrupa'daki, Asya'daki devletlerde, fen bilgisi vardı. Fakat din bilgisi noksan idi. Bunun için, fen ve teknikte nâil oldukları ni'metleri kötü yerlerde kullandılar. Bir kısım san'at eserlerini zevklerde kullandılar. Bir kısmı da, teknik vâsıtalarını, insanlara zulüm, işkence yapmakta kullandı. Medenî olmaları şöyle dursun, parçalandılar, yıkıldılar, yok oldular. Çünkü zulüm payidâr olmazdı...

Şimdi de müslümân olmıyan memleketlerde, yukarıda bahsettiğimiz gibi, fen bilgileri ileri ve teknik başarıları, ağır sanâyileri göz kamaştıracak derecede ise de, din bilgilerinin üç kısmından da mahrûmdurlar. Medenîlerin değil, vahşîlerin bile yapamıyacakları kötülükleri yapıyorlar. İslâm ilimlerine sâhip olmıyan böyle devletler, yok olmağa mahkûmdurlar. Târih tekerrürden ibârettir.

Türkiye, bugün ecdâdı gibi çalışmakta, diğer müslümân milletlerin fen bakımından rehberi vaziyetindedir. Fakat ba'zı gençler, fen, i'mâr ve tıb üzerinde çalışmak, bütün yeni keşifleri incelemek yerine, politika oyunlarına âlet olur, gruplara ayrılır, sapık kuruluşlara katılır, birbirini boğazlamağa kalkarsa, yazık olur onlar için verilen emeklere ve yazık olur onlar için taşıdığımız ümitlere! Yazık olur zavâllı vatanımıza!

Yahûdî ve hıristiyanlar, kitâblarında, görünüşe göre bildirilenleri okuyunca, hakîkatleri de böyle sanarak, yeryüzünü düz ve hareketsiz, güneşin bunun

etrâfında döndüğünü, göklerin yer üzerine çadır gibi kapatılmış olduğunu, Allahü teâlânın -hâşâinsan gibi, kürsîde oturup, işleri yürüttüğünü sanmışlardı... Fakat tecrübe ile bulunan fen bilgileri, bu inanışlarına uymadığından, fen adamlarına dinsiz demişlerdi.

Fen adamları, bu haksız hüküm karşısında, yahûdîliğe ve hıristiyanlığa saldırmıştır. Meselâ, din düşmanlığı ile tanına William Draper (İlm ile dînin çatışması) adlı kitâbında, (Kâinâttan ayrı, kâinâta hâkim, dilediğini yapabilen bir insan yoktur) diyor ki, bu sözü, Allahü teâlâyı bir insan sanıp bunu inkâr etmekte olduğunu göstermektedir. Kitabının bir yerinde de, (Kâinâtta herşeye hâkim bir kuvvet varsa da, bu papazların inandığı ilâh değildir) diyerek, Allahü teâlânın, fizik, kimyâ kuvvetlerinin en büyüğü olacağını zannettiğini göstermektedir.

Görülüyor ki, fen adamları arasında dinsiz olanlar, ya papazların ve câhil halkın yanlış anladıkları şeylere haklı olarak saldırmış, yâhut zamânlarının fen bilgileri arasına sıkışıp kalmış olan kafaları ile düşündüklerini, hayâlî inanışlarını inkâr etmişlerdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 MAYIS 1994 · KAYIT 10145

Dünya ve Âhıret Rahatı İçin

İslamiyet, müslümanı, memleketine, memleket büyüklerine bağlar. Ona, en doğru yolu gösterir. Burada maksadımız, hakîkî dindir. İslâm bilgilerini öğrenmektir. Yoksa din ismi altında gençleri yanlış yola sürükleyen, münâfıkların ileri sürdüğü yanlış, sapık fikir ve inançları değil! İslâm dîni, yapıcıdır. Hiçbir zamân yıkıcı ve bölücü olmamıştır.

İslâm dîni her husûsta kusûrsuz ve bugün içerisine girmekte olduğumuz yirmibirinci asrın şartlarına tamâmen uygun bir dindir. İlmi, fenni ve adâleti emreder, miskinliği meneder ve Avrupa'nın ancak ondokuzuncu asırdan i'tibâren te'sîs etmeğe başladığı sosyal nizâmın kurucusu ve koruyucusudur.

Eğer gençler, islam dinini iyi öğrenip, dinin emrettiği şekilde fen bilgilerine sarılırsa, ne olur bilmiyor musunuz? Şuna samimiyetle inanabilirsiniz ki dünyaya, tekrar adâlet, huzur gelir. Kimse kimseye zulmedemez. Dünyada rahat ve huzur içinde yaşanıldığı gibi, âhırette de ebedî, sonsuz saâdete kavuşulur.

Mesela, Halife Ömer bin Abdülaziz zamanında, refah o kadar yükselmişti ki, müslümanlar zekâtını verebilmek için, günlerce yol yürümek, zekât verecek kimse aramak zorunda kalıyorlardı. Çünkü herkes zengindi. Fakir kimse bulmak çok zordu. Zamanımıza bakalım. Bugün Amerika'da, insanlar arasında o kadar büyük uçurum var ki, bir tarafta adam dolar milyarderi, diğer tarafta, adam karnını doyuracak ekmek bulamıyor. Bir dolar için Newyork'un göbeğinde gece adam öldürüyor. Dengeler tamamen altüst olmuş. Şimdi Amerika bu sosyal dengeyi nasıl sağlıyabileceğini kara kara düşünmektedir. İşte bunlar hep dinin emirlerine uymamanın neticesidir.

Kur'ân-ı kerîmde, dinli olun, dinsiz olsun, inansın inanmasın, herhangi bir kimse, bilerek veya bilmeyerek, Kur'ân-ı kerîmdeki ahkâma, yâni emir ve yasaklara uyduğu kadar, dünyada râhat ve huzûr içinde yaşayacağı bildirilmektedir. Şöyle bir misal verelim size:

Bu, fâideli bir ilâcı kullanan herkesin, dertten, sıkıntıdan kurtulması gibidir. Şimdi, aspirin kullanan bir kimse, hıristiyan olursa baş ağrısını kesmez, müslüman olursa baş ağrısını keser diyebilir miyiz? Diyemeyiz.

Evet şifayı veren Allahü teâlâdır ama, dinli olsun dinsiz olsun, aspirini kim kullanırsa, faydasını görür... Bunun gibi, dinli olsun dinsiz olsun, çok kimsenin ve müslümân olmıyan, hattâ İslâm düşmanı olan ba'zı milletlerin birçok işlerinde, muvaffak olmaları, râhat, huzûr içinde yaşamaları, inanmadıkları, bilmedikleri hâlde, Kur'ân-ı kerîmin ahkâmına uygun olarak çalıştıkları içindir.

Aksine, müslümân olduklarını söyleyen, âdet olarak ibâdetleri yapan, çok kimselerin ise, sefâlet, sıkıntılar içinde yaşamalarının sebebi de, Kur'ân-ı kerîmin gösterdiği ahkâma ve güzel ahlâka uymadıkları içindir. Demek ki dünyada rahat ve huzur içinde yaşamak, âhirette de sonsuz nîmetlere kavuşmak için, Kur'ân-ı kerîme uymak lâzımdır. Yâni, önce buna îmân etmek, inanmak ve bilerek, niyet ederek uymak lâzımdır.

Gerçek manada dini bilen buna düşman olamaz. Tabiî ki beyinleri yıkanmış fanatikler, işin neticesini düşünemiyecek hale getirilenler, zaten yaptıklarını emir gereği yapmaktadırlar. İslâm dînini bilmedikleri için, ona karşı olanlar, asırlar boyunca yaptıkları kanlı ve acı tecrübelerle anladılar ki, îmânını yıkmadıkça, müslümân milleti yıkmağa, imkân yoktur.

Bugün genç nesillerin, bilgisiz, dinsiz kalmasını, onları mânevî cepheden vurmayı hedef edindiler. Bu yolda milyârlar döktüler. İlim ve îmân silâhları

çürümüş, hırs ve şehvetlerine kapılmış olan ba'zı câhiller, kâfirlerin bu hücûmları ile hemen bozuldu.

Bunlardan bir kısmı, isimlerini siper edinip, müslümân görünerek, fen adamı, kalem sâhibi ve din âlimi, hattâ müslümânların hâmîsi şekline girip, temiz gençlerin îmânlarını çalmağa koyuldular. Kötülükleri hüner şeklinde, îmânsızlığı moda şeklinde gösterdiler. Dîni, îmânı olanlara softa, gerici denildi.

Din bilgilerine, islâmın kıymetli kitâplarına, irticâ', gericilik ve taassup diyenler oldu. Kendilerinde bulunan ahlâksızlıkları, müslümânlara, İslâm büyüklerine atf ve isnâd ederek, o temiz insanları kötülemeğe, evlâtları babalarından soğutmağa uğraştılar. Tarihimize de dil uzatıp, parlak ve şerefli sahîfelerini karartmağa, temiz yazılarını lekelemeğe, vak'a ve vesîkaları değiştirmeğe kalkıştılar.

Böylece, gençleri dinden, îmândan ayırmaya, İslâmiyeti ve müslümânları yok etmeye çalıştılar. İlmi, fenni, güzel ahlâkı, fazîleti ve yiğitliği ile dünyaya şân ve şeref saçan, ecdâdımızın sevgisini genç kalblere yerleştiren mukaddes bağları çözmek, gençliği, dedelerinin kemâlâtından, üstünlüklerinden mahrûm ve habersiz bırakmak için, kalblere, rûhlara ve vicdânlara hücûm ettiler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 MAYIS 1994 · KAYIT 10146

Herşeyin Başı Sağlıktır

Atalarımız, "Herşeyin başı sağlıktır" demişlerdir. Büyük kayıplar, beklenmeyen hâdiseler karşısında teselli için "Sağlık olsun; Allah baş sağlığı versin" deriz.

Sağlık olmadan hiçbir şey yapılamaz. Dünya ve âhıret saâdeti buna bağlıdır. Sağlığı yerinde olan kişi, dünyanın en mes'ûd, mutlu insanıdır. Dünyanın diğer mutlulukları, bundan sonra gelir. Mal, mülk, para, makâm vs. herşey sağlıkla değer kazanır. Eğer sağlık olmazsa, bunların hiçbirisinin kıymeti kalmaz.

Kanûnî Sultan Süleyman, "Halk içinde mu'teber bir nesne yok, devlet gibi" diyen bir şâire karşı, "Olmaya devlet cihânda, bir nefes sıhhat gibi" cevabını vermiştir.

Süvariye at lâzım olduğu gibi, insana da beden lâzımdır. Sağlık sâyesindedir ki, kendimize, âile efradımıza, yurdumuza, milletimize, bütün insanlığa ve

Hâlıkımıza karşı olan vazifelerimizi en iyi şekilde ve gönül rahatlığıyla yerine getirebiliriz. Sağlığımız yerinde olmayacak olursa, hemen hiçbirini rahatlıkla, istediğimiz ve bizden istenilen şekilde yapamayız. Bu konuda da Peygamber efendimizin birçok mübârek sözleri, tavsiyeleri vardır.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Sağlık içinde rahatça yaşamak, Allahın kullarına iki büyük ihsânıdır.)

(Bir insanın başkasından kötülük görmeksizin, âile efradını sağlıklı görür ve yiyeceği de yanında bulunarak sabaha erişirse, onun gönlünde, bir genişlik, bir sevinç belirir.)

(Allahtan af ve sağlık dileyiniz. İnsana, Allahın varlık ve birliğini anlamak üzere verilen bilgiden sonra, sağlıktan büyük ve iyi bir nesne verilmemiştir.)

(Sıhhatli beden, mes'ûd ömür, İlâhî birer ni'mettir.)

Sağlıklı olmak ne kadar büyük ni'met ve bahtiyarlıktır. Fakat çokları bunun kıymetini bilmez, çoğu zaman korumak için lüzûmlu tedbirleri almaz. Bunların kıymetini, büyüklüğünü felçliler, tutulduğu amansız hastalıktan dolayı döşekte yatanlar, şeker hastaları, kalbinden, midesinden, ciğerinden rahatsız ve muzdarip olanlar daha iyi anlar.

Etrafımızda ve hastanelerde sık sık karşılaştığımız ağrı, acı ve çeşitli ızdıraplar içinde kıvranan hastalardan ibret almalı ve sıhhatimizin kıymetini bilmeliyiz!

Az yemenin insan sağlığındaki yeri önemlidir. Birçok hastalık çok yemekten, tıka basa yemekten ileri gelmektedir.

Hadîs-i şerîflerde şöyle buyuruldu:

(İyiliklerin başı az yemek, kötülüklerin başı çok yemektir.)

(İnsan kalbi, tarladaki ekin gibi, yemek de yağmur gibidir. Fazla su, ekini çürüttüğü gibi, fazla gıdâ da kalbi öldürür.)

(Çok yiyeni, çok içeni Allahü teâlâ sevmez.)

(Her derdin başı, çok yemek, her hastalığın ilacı çok yemekten korunmak, perhiz etmektir.)

(Az ye, hasta olma!)

Hastalıkların büyük bir kısmı temizliğe dikkat edilmemesinden ileri gelmektedir. Dış temizlik, yiyeceklerimizin, içeceklerimizin, giyeceklerimizin,

teneffüs ettiğimiz havanın, vücûdumuzun, oturup kalktığımız, gezip dolaştığımız, çalıştığımız, uyuduğumuz, yemek yediğimiz yerlerin temizliği, sağlığımızın korunmasında ve devamında büyük önem taşır. Bir müslüman herşeyden önce bedenen ve rûhen temizdir.

Temizlik, her türlü sağlığın garantisidir. Temizliğin olmadığı yerlerde, önce bedenî, sonra da bunu takiben rûhî hastalıklar, dert ve felâketler baş gösterir. Tifo, kolera, verem, sıtma, veba, cüzzam, tifüs başta olmak üzere bütün hastalıkların kaynağı pisliktir.

Kur'ân- ı kerîmde meâlen buyuruldu ki:

(Temiz olanları severim.)

(Allahın murâdı sizi sıkıntıya koşmak değil, velâkin sizi temizletmek ve üzerinize ni'metini tamamlamak istiyor ki şükredesiniz.)

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Din, temizlik "Esasları" üzerine kurulmuştur.)

(Namazın anahtarı temizliktir.)

(Temizlik îmânın yarısıdır.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 MAYIS 1994 · KAYIT 10147

Ağız Temizliği ve Misvâk

Müslüman, her hâliyle ve herşeyiyle temizdir. Giydiği, yediği, içtiği çevresi, evi, işyeri, mahallesi, sokağı, caddesi, şehri, yurdu temizdir.

Nerede temizlik yoksa, orada hastalık vardır. Hıristiyanlığın en revaçta olduğu Orta Çağda büyük tıp âlimleri yalnız müslümanlardı ve garplılar, Endülüs'e tıp tahsil etmeğe gelirlerdi.

Dinimiz, işin teferruatı değil de esası üzerinde durmuş, tabiri caiz ise, suyu başından halletmiştir.

Mesela, ağzımızın temizliği, genel beden temizliğimiz içerisinde, ayrı ve önemli bir yer işgâl etmektedir. Çünkü ağız, bedenin kapısıdır. Yenilen birşey oradan geçmektedir. Ağızdaki dişlerin de önemi büyüktür. Bu konuda dikkat edilecek

husus, dişlerimizi temiz tutmak, aşırı sıcak ve aşırı soğuk yemeklerden, sert yiyeceklerden korumaktır.

Çünkü bunlar dişleri zedeler, çizer ve diş minesinin çatlamasına sebebiyet verebilir. Sonunda da diş çürümeleri ortaya çıkar. Çizilen, zedelenen, çatlayan yerlere çeşitli mikroplar yerleşmekte ve hemen çoğalmaya başlıyarak tahribata girişmektedir. Çürük bir diş, sadece ağrılara sebebiyet vermekle kalmaz, daha birçok rahatsızlık ve hastalıklara sebep olmaktadır. Bunun içindir ki, diş temizliği ve bakımı çok önemlidir.

Bugünkü tıbbın bildirdiğine göre, ağız sağlığında, dişlerin temizlenmesinde misvâkın ehemmiyeti büyüktür. Diş macunları ağızdaki faydalı ve zararlı mikropları öldürmektedir. Fakat misvâk, sadece zararlı mikropları öldürüyor. Bu bakımdan devamlı misvâk kullanan kimselerin dişlerinde çürük olmaz. Hattâ dişlerinde çürük olanların çürükleri ilerlemez.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Eğer ümmetime ağır geleceğinden korkmasaydım, her namazda onlara misvâk kullanmayı emrederdim.)

(Niçin sararmış dişleriniz ile huzûruma giriyorsunuz? Misvâk kullanınız!)

(Misvâğa devam edin, zîrâ misvâk hem ağız temizliği, hem de Allah'ın râzı olacağı şeydir.)

Şifâyı sadece Allahü teâlâdan istemelidir. Şifayı O'ndan bilmelidir. İlaç içip de iyi olmıyan, ameliyat masalarında kalıp can veren az değildir.

Peygamberlerden biri "aleyhimüsselâm" za'îflikten şikâyet etmişti. Vahy gelip:

- Et ye ve süt iç! buyuruldu.

Bir zamanın mü'minleri, çocuklarının çirkin olduğundan peygamberlerine "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" şikâyet etmişti. Vahy gelip:

(Ümmetine söyle, çocuğu olacak kadınlar, ayva yesin!) buyuruldu. Bu hadiseden sonra kadınlar hâmile iken ayva, çocuk olunca hurma yemeğe başladılar.

Bütün bu misâllerden anlaşılıyor ki, Allahü teâlâ, ilaçları, şifâ için sebep yapmıştır. Ekmek ile suyu doyurmaya sebep yaptığı gibi, ilaçları da, hastalıkları gidermeye sebep yapmıştır.

Bütün tedbirlere rağmen, hastalıktan uzak kalınamıyor. Hastalığın da insana bir faydası vardır.

Sağlığın hep yerinde olması, Allahü teâlâyı unutmaya, O'na isyan etmeye, harâm işlemeye sebep olur. Allahü teâlâ, acıdığı kullarını dert ile, hastalık ile, gafletten uyandırır. Nitekim, bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Mü'minlerde, üç şeyden biri bulunur: Kıllet yâni fakîrlik, illet yâni hastalık, zillet, yâni i'tibârsızlık.)

Sağlıklı olmak, günâh işlemeğe sebep olabilmektedir. Fir'avnın, herkesin kendine tapınmasını istemesine sebep, dört yüz sene yaşamış olmasına rağmen, bir kerre başının ağrımamış ve ateşinin yükselmemiş olmasıdır. Bir kerre başı ağrısaydı, o saygısızlık hâtırına gelmezdi.

Bir kimse, hasta olup tevbe etmezse, Azrâîl "aleyhisselâm" der ki:

- Ey gâfil! Sana kaç def'a haberci gönderdim. Aklını başına toplamadın.

Büyükler buyurur ki:

Mü'mine kırk gün içinde, her hâlde üzüntü veya hastalık veya korku yâhud malına ziyân gelir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 MAYIS 1994 · KAYIT 10148

İlk Kurulan Sağlık Tesisleri

İlk defa karantina uygulaması müslümanlar tarafından yapılmıştır.

Halîfe Hazret-i Ömer, Şam'a gidiyordu. Şam'da vebâ hastalığı olduğu işitildi. Yanında bulunanların ba'zısı, - Şâm'a girmiyelim, dedi.

Bir kısmı da, - Allahü teâlânın kaderinden kaçmıyalım, dedi.

Halîfe de, - Allahü teâlânın kaderinden, yine O'nun kaderine kaçalım, şehre girmiyelim. Birinizin bir çayırı ile, bir çıplak kayalığı olsa, sürüsünü hangisine gönderirse, Allahü teâlânın takdîri ile göndermiş olur, buyurdu.

Abdürrahmân bin Avf hazretlerini çağırıp, - Sen ne dersin? buyurdu.

- Resûlullahtan işittim. (Vebâ olan yere girmeyiniz ve vebâ olan bir yerden, başka yerlere gitmeyiniz, oradan kaçmayınız!) buyurmuştu, dedi.

Halîfe de, - Elhamdü-lillâh, benim sözüm, hadîs-i şerîfe uygun oldu, deyip, Şam'a girmediler.

Vebâ bulunan yerden dışarı çıkmanın yasak edilmesine sebep, sağlam olanlar çıkınca, hastalara bakacak kimse kalmaz, helâk olurlar. Vebâlı yerde, kirli hava [yâni mikroplu hava, vebâ basilleri], herkesin içine yerleşince, kaçanlar, hastalıktan kurtulamaz ve hastalığı başka yerlere götürmüş, bulaştırmış olurlar. Hadîs-i şerîflerde buyuruluyor ki, (Vebâ hastalığı bulunan yerden kaçmak, muhârebede kâfir karşısından kaçmak gibi, büyük günâhtır.)

İlk sağlık tesisleri müslümanlar tarafından kurulmuştu. Dokuzuncu yüzyılda Halîfe Hârûn Reşîd zamânında Bağdat'ta bir hastahane yapılmıştı. Yüz yıl sonra Bağdat'ta bu defâ Halîfe el-Muktedir tarafından ikinci bir hastahane açıldı. Yine Bağdat'ta 970'te açılan üçüncü bir hastahanenin 25 doktoru vardı ve tıp öğrencileri eğitimlerini burada yaparlardı.

Ortaçağda İslâmiyetin hüküm sürdüğü ülkelerde 34 hastane bulunuyordu. Bu hastahaneler genellikle iyi teşkilâtlanmıştı ve müslüman ülkelerde tıbba verilen yüksek değeri ortaya koyuyorlardı. Meselâ 1285'te Kahire'de kurulan bir hastahanede ateşli hastalar, yaralılar, göz hastaları ve kadınlar için ayrı ayrı kısımlar vardı.

Eyyûbîler Devletinde sağlık hizmetleri çok gelişmişti. Birçok şehirde hastahaneler yapılmıştı. Bu hastahaneler arasında Şam'daki Nûreddîn ve Kâhire'deki Selâhaddîn hastahaneleri mükemmel tıp merkezleriydi. Buralarda erkekler, kadınlar ve sinir hastaları için ayrı kısımlar vardı.

Târihte sinir ve ruh hastalıkları için ilk ilaçlar, bu hastahanelerde hazırlanmıştır. Hastahanelerin yanında, kimsesiz, bakıma muhtaç çocukların ve fakirlerin korunması için birçok bakım evleri ve misâfirhâneler açılmıştır.

Anadolu'da Türklere âit ilk hastahaneler, Selçuklular devrinde meydana getirildi. Bunlar, yalnız hasta bakım yeri değil, aynı zamanda hekim yetiştirmek üzere eğitim yapan tıp mektepleri olarak kullanılırdı. Bu sebeple birçok Selçuklu eseri gibi hastahaneler de medrese tarzındaydı. Hastahaneler, düşman hücûmuna karşı şehir surları içinde yapılır, medrese, câmi, hamam ve çoğunda mevcut kaplıca ve ılıca gibi sağlık tesisleriyle bir bütün hâlinde olurdu.

Osmanlılar zamanında da sayılamıyacak kadar sağlık tesisi yapılmıştır. Bunların bazıları şunlardır: 1399'da Yıldırım Bâyezîd Hanın açtırdığı Bursa Dârüttıbbı'dır. Avrupa kıtasındaki ilk tıp müessesesi de Edirne Cüzzamhânesi oldu (1421- 1451). Daha sonra 1470'te Fâtih Dârüşşifâsı, 1458'de Edirne Bimaristânı, 1514'te Üsküdar Cüzzamhânesi, 1539'da Kânûnî Sultan Süleymân Hanın annesinin yaptırdığı Hafsa Sultan Hastahanesi, 1555'te Süleymâniye Dârüşşifası, 1616'da Süleymâniye Dârüttıbbı, 1583'te Sultan Üçüncü Murâd'ın annesi Nuruban Sultan'ın Üsküdar Toptaşı Bimarhânesi, Topkapı Sarayındaki Eski Enderun Hastahanesi, 1769'da Yeni Saray Hastahaneler Ocağı, Topkapı Sarayı Değirmenkapıdaki hastahane, Hastabahçe'de Hastalar Ocağı ve Bîmârhâne gibi hizmete giren tesisler, altı yüz yıllık Osmanlı Devletinin ıslâhat dönemi süresine kadar yaptırdıkları hastahane ve diğer sağlık kurumlarının sâdece bir bölümüdür.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 MAYIS 1994 · KAYIT 10149

Çok Kimsenin Hidâyetine Sebep Oldu

Hazret-i Safiyye validemiz, hazret-i Hârûn bin İmrân neslindendir. Baba tarafından Beni Nudayr ve anne tarafından da Yahudilerin Beni Kureyza aşiretinin ileri gelenlerindendi. Babası Huyey bin Ahtab, Arabistan'daki bütün Yahudilerin başı sayılırdı.

Annesi Berre'nin babası Semran Arabistan'da şecâat ve cesareti ile şöhretliydi. Hayber'de doğdu. Medine'de altmış yaşında vefat etti.

Safiyye Hayber'de, neslinin üstünlüğü, güzelliği, iyi ahlak ve namusluluğu ile herkesçe beğenilirdi. Hayber'de ilk önce meşhur bir şâir ve kumandan olan Yahudi Sellâm bin Mişkem el- Kuradi ile nişanlandı.

Bundan ayrılarak, Hayber'in en meşhur kalesi Şemmus Kalesi'nin kumandanı çok zengin Kinâne bin Hakîk ile evlendi. Kinâne ile evliyken rü'yâsında, ayın onun odasına düştüğünü görmüştü. Bu rü'yâsını kocasına anlatınca, Kinâne, - Sen ancak Hicaz'ın Meliki Muhammed'i istiyorsun, deyip, yüzüne bir tokat attı.

Gözü morardı. Müslümanlar Hayber'i alıp Kinane'yi öldürdüler. Kendisi de esir edildi. Peygamber efendimiz, Safiyye'yi azâd etti. Îmân edince, Resûlullah'ın nikâhıyla şereflendi. Ümmül mü'minîn yâni müslümanların annesi oldu. Sehba

mevkiinde düğünü yapılıp, kavun ve hurma velime ya'ni düğün ziyafeti olarak verildi.

Resûlullah efendimiz:

- Nedir bu iz? diye sorduğunda; - Bir gece rü'yâmda sanki ay gökten inip, koynuma girmiş görmüştüm. Kinâne'ye anlattım. Sen şu üzerimize gelen Arap melikinin hanımı olmaya göz dikmişsin, diyerek yüzüme bir tokat vurdu, izi kaldı, diyerek rü'yâsını arz etti.

İslâmiyetle şereflenince çok samimi bir müslüman oldu. Birçok akrabasının müslüman olmasına vesile oldu. Vaktini ibâdet ve zikir ile geçirdi. Zînet eşyası fazla olduğundan bunu Peygamber efendimiz hanımları arasında paylaştırdı. Çok yardımsever olup, daima fedâkârlıklarda bulunurdu.

Peygamber efendimize karşı çok büyük muhabbeti, hürmeti vardı. Peygamber efendimizin hastalığında bütün hanımları görmeye gelirlerdi. Hazret-i Safiyye de geldiğinde, - Yâ Nebiyyallah! Keşke sizin bütün ağrılarınızı, acılarınızı ben çekseydim, buyururdu. Hazret-i Safiyye akıllı, halîme, selîme ve ağır başlıydı. Hakkında şu hâdise anlatılır:

Hayber'i müslümanlar fethedip, Safiyye, akrabaları ve ahalisi esir edilmişti. Peygamberimizin yanına getirilirken, yahûdilerin cesedlerinin bulunduğu yerden geçmek zorunda kaldı.

Hazret-i Safiyye'nin yanında bulunan kadın bağırıp, çağırarak, başına toprak attı. Fakat, o metanetini bozmadı. Hatta geçerken kocasının cesedini de gördü. Fakat, istifini bile bozmadı.

Hazret-i Ömer'in hilâfeti zamanında, câriyesi onu şikâyet etti, - Safiyye'de daha hâlâ yahûdilik âdetleri var. Cumartesi gününe hürmet edip, yahûdiler ile münâsebet kuruyor.

Hazret-i Ömer meseleyi öğrenmek için ona sorunca buyurdu ki:

- Hak teâlâ, bana cumartesi yerine cuma'yı inâyet kıldıktan sonra cumartesine hürmet göstermeme ne lüzum var. Yahûdiler ile münasebetime gelince, onlar benim akrabamdır. Ben sıla-i rahmi terk etmem.

Hazret-i Safiyye cariyesini çağırıp, - Bunları sana kim öğretti? diye sorunca, - Şeytan, cevabını aldı. Cariyeye birşey demeyip onu azâd etti.

Başkalarının yardımına da koşardı. Fedakârlık yapardı. Fitne çıkıp, hazret-i Osman'ın evi sarılmıştı. Hazret-i Osman dışarı çıkamıyordu. Hazret-i Safiyye

durumuna çok üzülüp, evine gitmek istedi. Hazret-i Osman'ın evine gelirken, bindiği katıra Eşter Nehai saldırınca, döndü. Hazret-i Hasan'ı gönderdi.

Hazret-i Safiyye çok büyük üstün faziletlerinin yanında ilim hazinesiydi. Yanına çok kimseler gelip, kendisine mesele danışırlardı. Hac mevsiminde taşralı kadınlar gelip, kendisine ilmî meseleler sorup, öğrenirlerdi.

İmâm-ı Zeynel Abidîn, İshak İbn-i Abdullah, Müslim İbni Safvan, Kinane ve Yezid İbni Muteb ve başkaları Hazret-i Safiyye'den hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir.

Hazret-i Safiyye validemiz, çok cömertti. Eline geçenleri dağıtırdı. Vefâtında bir evi kalmıştı.

Emlâkının kalanını fakirlere sadaka olarak tasadduku vasiyet etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 MAYIS 1994 · KAYIT 10150

Nikâhının Yapıldığı Yerde Vefât Etti

Hazret-i Meymûne vâlidemizin ismi daha önce "Birre" iken Resûlullah efendimiz bu ismi değiştirerek "Meymûne" yaptı. Meymûne, bereketli, mübârek mânâsına gelmektedir.

Meymûne validemiz, Mekke'de Benî Hilâl kabilesinden idi. 671'de vefât etti.

Hazret-i Meymûne ilk önce cahiliyyet devrinde Mes'ud bin Amr bin Umeyr es-Sekatî ile evlenmişti. Ondan ayrılınca Ebû Ruhm bin Abdiluzza ile nikâhlandı. Bu da vefât edince dul kaldı. Yeğeni hazret-i Abbas, Meymûne vâlidemizin bu haline üzülüyordu.

Resûlullah efendimiz Hicretin yedinci senesinde Hayber'in fethinden sonra Zilka'de ayında umre niyeti ile yola çıktı. Cuhfe'de bulunduğu sırada hazret-i Abbâs ile buluşunca, hazret-i Abbas:

- Yâ Resûlallah! Meymûne binti Hâris dul kaldı. Birinin himayesine girmesi lâzım. Onu kendine hanımlığa alsanız olmaz mı? diye teklifte bulundu.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz:

- Peki nikâhıma alayım, buyurdu.

Sonra Ebû Rafi ile Ensar'dan bir zatı Mekke'ye dünürlüğe gönderdi.

Hazret-i Meymûne, Resûlullah efendimizin kendisine dünür olduğu haberini deve üzerinde iken alınca, - Deve de, üzerindeki de Resûlullahındır, dedi.

Bu işe çok sevindi. Kendisini Peygamber efendimize, onun hizmetine adadı. Düğün merasimi için gereğinin yapılmasını da ablası Ümmü'l Fadl'a, o da kocası hazret-i Abbâs'a, bıraktı.

Böylece hazret-i Abbas, Meymûne vâlidemizin nikâhlanmasında vekil oldu. Resûlullah efendimiz Mekke'de umreyi tamamladıktan sonra Medine'ye dönerlerken Şerîf mevkiine gelince, hazret-i Abbas, Peygamberimizden dörtyüz dirhem mehr alarak hazret-i Meymûne'yi Resûlullaha nikâhladı.

Burada düğün merasimi de yapıldı. Hazret-i Meymûne, Resûlullahın nikâhı ile şereflenerek son hanımı oldu. Peygamberimiz bundan sonra bir daha evlenmedi.

Hazret-i Meymûne'den birçok hadîs-i şerîf rivâyet edilmiştir. Resûlullah efendimizden öğrendiği kadınlara ait birçok ince ve nazik bilgileri müslüman kadınlara ulaştırırdı.

Böylece hazret-i ^Aişe validemizin yükünü hafifletirdi. Zaten müslüman kadınlar, kendilerine ait mahrem bilgileri hep Resûlullah efendimizin hanımları vasıtası ile öğrenirlerdi. Peygamber efendimizin çok evlenmesinin hikmetlerinden biri de bu idi.

Hazret-i Âişe vâlidemiz onun hakkında:

"Meymûne bizim hepimizden fazla Allahü teâladan korkan ve sıla-i rahmi (yakın akrabaları) gözeten bir hatun idi." buyuruyor.

Bazen borç alır ve hayır işlerine harcardı. Birara çok borçlanmıştı. Bunu nasıl ödeyeceğini sordukları zaman, Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- Herkes iyi niyetle borçlanırsa, Allahü teâlâ onun borcunu öder, buyurdu.

Dînî emir ve yasaklara da son derece dikkat ederdi.

Hazret-i Meymûne 671 senesinde Mekke'de hastalandı:

"Beni Mekke'den çıkarınız! Çünkü Resûlullah benim Mekke'nin dışında vefat edeceğimi haber verdi." dedi.

Kendisini Mekke'den çıkardılar, Resûlullah'a nikâhının yapılmış olduğu yere gelince orada vefat etti. Cenaze namazını yeğeni hazret-i Abdullah bin Abbâs kıldırdı.

Cenazesi kaldırılacağı zaman şöyle dedi:

- Bu, Resûlullah'ın hanımıdır. Cenazeyi fazla sallamayın ve edeple yola devam edin.

Meymûne vâlidemiz, Resûlullah efendimizin son hanımı olduğu gibi, hanımlarının da en son vefât edeni idi.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

06

Haziran

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10151

Müslüman Olma Şerefine Nâil Oldu

Reyhâne vâlidemiz, Peygamber efendimizin cariyesi iken müslüman olan, sonra da Resûlullahın nikâhı ile şereflenen muhterem hanımlarındandır. Medîne'de bulunan Yahudilerin Benî Kureyza kabilesindendir. Peygamberimizden önce, hicri 10. yılda Medine'de vefât etti, Bakî kabristanlığına defnedilmiştir.

Peygamber efendimiz Hendek savaşından sonra 626 senesinde Medine'nin dışında bulunan ve bir kaleye sığınan Benî Kureyza yahudilerinin üzerine yürüdü. Çünkü bunlar orada devamlı huzursuzluk kaynağı oluyorlardı. Benî Kureyza yahudilerinin bulunduğu kale; muhasara ve kuşatmadan sonra müslümanların eline geçti. İçinde bulunan yahudiler malları, mülkleri, çocukları ve kadınları ile birlikte ganimet olarak alındılar.

Benî Kureyza'dan alınan savaş ganimetleri ve esirleri müslümanlar arasında İslâm dinine uygun bir şekilde taksim edildi. Kabilenin ileri gelenlerinden Reyhâne de savaş esirlerinin arasında bulunuyordu. Ganimetler taksim edilip, sıra esirlere gelmişti.

Reyhâne de, Peygamber efendimizin cariyesi olarak, O'nun hizmetine verildi. O zaman yahûdilik dinine inanan Reyhâne, dilerse kendi dininde kalmak, dilerse müslüman olmak hususunda serbest bırakıldı. Reyhâne de, "Ben kendi dinimde kalmak istiyorum" diye Peygamberimize arzetmişti. Resûlullah efendimiz, müslüman olması için zorlamadı. Peygamberimiz bu hareket ve davranışıyla, "İslâm dinine girmek için zorlama yoktur." hükmünü bizzat kendileri tatbik etmişlerdir.

Bir müddet sonra, İslâmiyeti yakından, üstelik dinin sahibi Resûlullah efendimizden bizzat görerek öğrenen Reyhane, müslüman olmaya karar verdi:

Bunun üzerine Peygamberimiz sordu:

- Sen Allahü teâlânın ve O'nun Resûlünün yolunu tutmak ister misin?

Hazret-i Reyhâne, - Evet isterim, diye cevap verdi.

Peygamberimiz bu davranışından sonra hazret-i Reyhâne'yi âzâd etti. Böylece hür hale geldi. Daha sonra da, kendilerini bizzat mehir vererek, nikâhlarına

aldılar. Ona ayrı bir ev açtılar.

Reyhâne vâlidemiz, sakin, temiz karaktere sahip, yumuşak huylu bir hanımefendi idi.

Peygamber efendimiz evlenmelerinin hepsini, Allahü teâlânın emri ile yaptı.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

"Bütün zevcelerimle evliliklerim ve kızlarımı evlendirmem, hepsi Cebrâil'in Allahü teâlâdan getirdiği izinle olmuştur. " Resûlullahın evlilikleri dînî, siyâsî veya merhamet ve ihsan ederek yapılan evlenmelerdir. Nitekim Reyhâne validemiz ile olan evlenme de böyledir.

Resûlullahın çok evlenmesinin birçok hikmeti vardı. Meselâ, mühim bir sebebi de, dini bildirmek içindi. Hicâb âyeti gelmeden, yâni kadınların örtünmeleri emrolunmadan önce, kadınlar da Resûlullaha gelip, bilmediklerini sorar, öğrenirlerdi. Resûlullah efendimiz, birinin evine gitse, kadınlar da gelir, oturur, dinler, istifâde ederlerdi.

Hicâb âyeti gelip, kadınların yabancı erkeklerle oturmaları, konuşmaları yasak edilince, yabancı kadınları kabûl etmedi. Onların, bilmediklerini, mübârek hanımı hazreti Âişe'den sorup öğrenmelerini emreyledi.

Gelip soranların çokluğundan, hazret-i Âişe, hepsine cevâp yetiştirmeğe vakit bulamıyordu.

Bu mühim hizmeti kolaylaştırmak ve hazret-i Âişe'nin yükünü hafîfletmek için, lâzım olduğu kadar hanımı nikâh etti.

Kadınlara âit yüzlerce nâzik bilgileri, müslüman kadınlarına, mübârek zevceleri yolu ile bildirdi. Hanımı bir olsaydı, bütün kadınların ondan sorması güç ve hattâ imkânsız olurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10152

İslâmiyet ve Fen

Yıllardır ba'zı kesimlerce, kasıtlı olarak, islamiyet fenne karşı imiş gibi anlatıldı. Bütün buluşlar, batılılara ait olarak tanıtıldı. Halbuki, Peygamberlerin ve

kitapların gönderilmesine sebep ve bildirilmesi en lüzûmlu olan emir, yerlerin, göklerin yaradanının varlığını, O'nun bir olduğunu, ilim ve başka üstün sıfatları bulunduğunu, kudret ve büyüklüğünün sonsuz olduğunu kullara bildirmektir.

Fen ve teknik İslamiyetten ayrı bir şey değildir. Bunlar İslâm ilimlerinin bir koludur. İnsanların çoğu, gördüklerine, duyduklarına, göründüğü gibi inanıp, içlerini, inceliklerini anlıyamadıklarından, Allahü teâlâ, kitaplarında, varlığına, büyüklüğüne alâmet olan, mahlûklarının en büyükleri ve en açıkta bulunan ve insanların çok şaştığı her bakımdan düzgün görünen Ay'ı, Güneş'i ve yıldızları, her çeşit insanın anlıyabilmesi için, göründükleri gibi ta'rîf buyurmuştur.

Cenâb-ı Hak, kâinatın hesaplarını, kanûnlarını, iç yüzlerini açıklamıyarak, câhil olan çoğunluğu, anlıyamıyacağı şeylerle uğraşmağa zorlamamış, bunları her asırdaki zekî, akıllı, seçme kimselerin çalışarak anlamalarını teşvîk buyurmuştur.

İnsanların buluşları, zamanla değişmekte, bir vakitler doğru, güvenilir sanılan buluşların, sonradan yanlış olduğu anlaşılmaktadır. Her asrın insanları, zamanlarındaki son buluşların doğru olacağına inandıkları için, muhtelif asırlardaki insanların fen anlayışları başka başka olmuş, bu anlayışlar, günâh, küfür, dinsizlik sayılmamıştır.

Çünkü, peygamberlerin kitaplarına uymıyan, bunlarda bildirilenleri inkâr eden inanışlar, suç olur. Meselâ, ibâdete, îmâna ait bilgiler böyledir. Bunlarda hiç değişiklik olmamış, kitaplarda açık olarak bildirilmiştir.

Tefsir âlimlerinin en büyüklerinden Kâdî Beydâvî hazretleri, Nahl sûresinde, (Kullarıma hikmet ile ve güzel va'z ile beni tanıt!) meâlindeki yüzyirmibeşinci âyet-i kerîmeyi tefsîr ederken, (Anlayışlı, tahsîlli olanlara, fen bilgileri ile; hislerine tâbi' olan câhil halka da, görünenleri anlatmakla bildir, demektir.) buyuruyor.

Yahûdî ve hıristiyanlar, bilhassa papazlar, kitaplarında, görünüşe göre bildirilenleri okuyunca, hakîkatleri görüldüğü gibi sanarak, yeryüzünü düz ve hareketsiz, Güneş'in bunun etrafında döndüğünü, göklerin yer üzerine çadır gibi kapatılmış olduğunu, Allahü teâlânın, insan gibi, kürsîde oturup, işleri yürüttüğünü sanmışlar. Bu şekilde bildirmişler. Ancak, tecrübe ile bulunan fen bilgileri, bu inanışlarına uymadığından, fen adamlarına dinsiz demişler. Bunları dinsizlikle itham etmişler.

Fen adamları, bu haksız hüküm karşısında, yahûdîliğe ve hıristiyanlığa saldırmışlar. Yâni maneviyata, dine saldırmışlar.

Bugün de Avrupa'da, Amerika'da dinsizlik çığ gibi büyümektedir. Papazların, saçma sapan sözlerini gören, incil diye piyasaya çıkardıkları birçok kitaptaki akla, mantığa uymayan yazıları okuyan gençler, dinden uzaklaşmaktadırlar. Bugün batıda hıristiyanlığa bağlı gençler çok azdır. Müslümanlığı araştırma, imkânları da olmadığından ateizme, dinsizliğe kaymaktadırlar.

Papazlar ve çocukların anne-babaları müslümanları ve müslümanlığı öyle anlatıyorlar ki, korkularından İslamiyeti anlatan kitaplara ellerini süremiyorlar.

Netice olarak şunu söyleyebiliriz ki, fen adamları arasında dinsiz olanlar, ya papazların ve câhil halkın yanlış anladıkları şeylere haklı olarak saldırmış, yâhud zamanlarının fen bilgileri arasına sıkışıp kalmış olan kafaları ile düşündüklerini, hayâlî inanışlarını inkâr etmişlerdir. Eğer, İslâm âlimlerinin, Kur'ân-ı kerîmden çıkardıkları fenne bağlı bilgileri, bunların inceliğini, doğruluğunu okuyup anlasalardı, hepsi gerçeği görüp, seve seve müslüman olurdu.

Neml sûresinde meâlen, (Dağları, yerinde duruyor görüyorsun, hâlbuki bunlar bulut gibi hareket etmektedir.) buyurulmaktadır. Bu hâdiseler burada imâ yolu ile açıklanmaktadır.

Kâdî Beydâvî hazretleri bu âyet-i kerîmeyi tefsîr ederken, (Yerinde duruyor gördüğün dağlar, bulut gibi, boşlukta hızlı gitmektedir. Büyük cisimler, bir cihete doğru hızlı gidince, üstündekiler, bunun hareket ettiğini duymaz.) buyurmaktadır.

Fahreddîn-i Râzî hazretleri, Enbiyâ sûresi, otuzüçüncü âyetinin tefsîrinde, Ay'ın, Güneş'in, yıldızların yörüngeleri etrâfında döndüklerini, yazmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10153

"Yerleri ve Gökleri Görmüyorlar mı?"

(Hidâye) fizik kitabının ve (Îsâgucî) mantık kitabının yazarı olan Esîrüddîn-i Ebherî derslerinde Batlemyus'un (Mecistî) adındaki astronomi kitabını okuturdu. Bunu okutmasını hoş görmiyen biri, "Müslüman çocuklarına böyle ne okutuyorsun?" diye sorunca, meâl-i şerîfi, (Yerleri, gökleri, yıldızları, bitkileri ne güzel yarattığımızı görmüyorlar mı?) olan Kaf sûresinin altıncı âyetini tefsîr ediyorum diyerek, cevap vermiştir.

Buradan, Allahü teâlânın mahlûklarını inceliyen fen adamları, O'nun büyüklüğünü iyi anlar mânâsı çıkmaktadır.

Din cahilleri, ömürlerinde, hiçbir din kitabını eline almamış, okumamış kimselerdir. Bunlar hükümlerini, İslamiyet diye kafalarında uydurdukları şeylere göre vermektedirler. İslamiyeti iyice kavramış ve bugünkü medeniyetin temelini teşkîl eden, fen kollarının tarîhçesini incelemiş bir fen adamı, pek açık olarak görür ki, tarih boyunca hiçbir zamanda, hiçbir teknik başarı, hiçbir fennî gerçek İslâmiyete karşı durmamış, dâima ona uygun bulunmuştur.

Nasıl uygun olmasın ki, tabî'ati incelemek ve madde ile kuvvet üzerinde çalışmak ve fen bilgilerinde akla güvenmek, İslâmiyetin emrettiği şeydir. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmin birçok yerlerinde, (Sizden evvel gelip geçenlerin hayâtlarını, gittikleri yolları ve başlarına gelenleri, gözden geçirip, onlardan ders alınız. Yerleri, gökleri, canlıları, cansızları ve kendinizi inceleyiniz! Gördüklerinizin içini, özünü araştırınız. Bütün bunlarda yerleştirmiş olduğum kuvvetimi, kudretimi, büyüklüğümü ve hâkimiyetimi bulunuz, görünüz, anlayınız!) meâlinde emirler vermektedir.

Dünyada ilmin öncüleri olan İslâm kültürü ile yetişen birçok ilim adamı vardır. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

Meselâ, Akşemseddin hazretleri Pasteur'den 400 sene önce mikrobu buldu.

Ali Kuşcu, büyük astronomi âlimi, ilk defa Ay'ın şekillerini anlatan kitap yazdı.

Battanî, dünyanın en meşhur astronomi âlimidir.Trigonometrinin kâşifidir.

Yine, Bîrûnî, ilk defa, dünyanın döndüğünü ispat etmiştir.

Câbir bin Hayyam, atom bombası fikrinin ve kimya ilminin babası olan büyük dahîdir.

Gazerî, 8 asır önce otomatik sistemin kurucusu ve bilgisayarın babasıdır.

Demirî, Avrupalılardan 400 sene önce zooloji ansiklopedisini yazmıştır.

Ebû Kâmil Şuca, Avrupa'ya matematiği öğretmiştir.

Ebûl-Vefa, trigonometride tanjant, kotanjant, sekant, kosekantı bulan matematikçidir.

Ebû Ma'şer, med-cezir olayını ilk defa keşfedendir.

Farabî, ses olayını ilk defa fizikî yönden açıklamıştır. Sesin fizikî îzahını ilk defa o yapmıştır.

Gıyâsüddin Cemşid, matematikte ondalık kesir sistemini ilk defa bulmuştur.

İbni Cessar, cüzzamın sebebini ve tedavilerini 900 sene önce açıklamıştır.

İbni Firnas, Wringt kardeşlerden bin sene önce ilk uçağı yapıp uçmayı gerçekleştirmiştir.

İbni Hatip, vebanın bulaşıcı bir hastalık olduğunu ilmî yoldan açıklamıştır.

İbni Karaka, dokuzyüz yıl önce harika bir torna tezgâhı yapmıştır.

İbni Sina'nın eserleri Avrupa üniversitelerinde 600 sene temel kitap olarak okutulmuştur. Tıbbın babası kabûl edilmiştir.

İbni Türk, cebirin temelini atan bilginlerdendir.

İdrisî, yedi asır önce bugünküne çok benzeyen dünya haritasını çizmiştir.

Kadızâde Rumî, yaşadığı asrın en büyük matematik ve astronomi bilginidir. Fizik kurallarını astronomiye uygulamıştır.

Kambur Vesim, verem mikrobunu R. Koch'dan 150 sene önce keşfetmiştir.

İbnünnefis, Avrupalılardan üç asır önce küçük kan dolaşımını keşfetmiştir.

Piri Reis, 400 sene önce bugünküne çok yakın dünya haritasını çizmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10154

Körü Körüne İslâm Düşmanlığı

İnsaf ehli, fen adamları, islâm kitaplarını okuyunca, Kur'ân-ı kerîmin, her tecrübeyi, her yeni buluşu, olduğu gibi haber vermiş olduğunu görerek, hayrân kalmaktadır. Fenden ve islâm kitaplarından haberleri olmayanlar, islâm düşmanlarının, papazların yazdığı kitapları okuyup, islâmiyeti yanlış tanıyor ve din câhili oluyorlar.

Böylece körü körüne islâm düşmanı kesilen ba'zı câhiller, kendilerine şâ'ir, gazeteci, romancı, güzel san'atçı, hattâ din adamı, islâm târîhi mütehassısı gibi isimler takarak, çok çirkin yalan, iftirâ dolu yazılarla, gençleri dinsiz yapmağa uğraşıyorlar. Kendilerini de, milleti de felâkete sürüklüyorlar. Hatta ve hatta doğru zannettikleri fen bilgilerinde bile, çok büyük zararları olmuştur.

Bu câhillerin bir kısmı, birkaç fen kitabı okuyup, kendilerini fen adamı sanıyor. Avrupa'daki fen adamlarının hıristiyanlığa karşı haklı inkârlarını, i'tirâzlarını, çelik gibi sağlam olan islâm dînine bulaştırmağa yelteniyorlar. Bu fen taklîdcileri düşünmüyor ki, bir fen adamı, çalıştığı fen kolunda, hattâ ihtisâsı olan branşta konuşursa, sözü kıymetli olur. İhtisâsı dışında konuşması ve hele başka işlerdeki mütehassısların sözlerine karışması, kıymetsiz olduğu kadar, gülünç de olur. Fen adamı olmak, insana, her ilimde söz sâhibi olmak salâhiyyetini vermez.

İyi bir kimyacı, herhangi bir doktorun koyduğu teşhîsi bozamaz. İyi bir avukat, herhangi bir kimyagerin raporunda fen hatası iddi'â edemez. İyi bir mühendis, bir avukatın ihtisâsına nüfûz edemez.

Fen adamları, kendi fen şu'belerinde ve ihtisâslarında bile, ne kadar hatâ ediyor, aldanıyorlar. Bir taraftan maddenin, kuvvetin ve hayâtın sırlarından, bir veya birkaçını çözerek, faydalı buluşlar başarırken, bir taraftan da, öyle yanılıyorlar ki, medeniyetin ilerlemesine, dünya çapında zararlı oluyorlar. Bunun misalleri pek çoktur.

Meselâ, İngilizlerin büyük matematik bilgini olan meşhûr Newton vardır. Bu, bir taraftan, daha yirmiüç yaşında, bugünkü astronominin temeli olan, umûmî câzibe kanûnunu bularak ve kendi ismi ile anılan dürbünü keşif ve beyaz ziyânın yedi renge ayrılacağını tecrübe ile isbât ederek, fen âlemine unutulmayacak hizmette bulunurken, öte yandan, ışık kaynağından saçılan zerrelerden hâsıl olduğunu söyliyerek ve aklınca isbât ederek, fizik ilminin bu kısmının senelerce ilerlemesine mâni' olmuştu. Sonradan, titreşim nazariyyesi kurulunca, Newton'un hatâ ettiği, kat'î anlaşıldı.

Bunun gibi, bugün kimyanın babası ismi verilen ve hakîkaten, kimyaya teraziyi sokmakla, Aristo'nun yanlış nazariyyelerini temelinden yıkarak, tecrübî ilimlere, yeni, müsbet bir çığır açan Fransız kimyageri Lavoisier, bir taraftan, fennin bugünkü dereceye ilerlemesine çok hizmette bulunmuş, bir taraftan da, mütehassıs olduğu kimya ilminde öyle hatâlar yapmıştır ki, onun buluşu olduğu için kitaplara geçen, üniversitelerde okutulmuş olan bu sözleri, bugün bir orta mektep talebesi söylerse, sınıfta bırakılır. Meselâ, klor gazına bileşik cisim, bir oksit diyordu ve asitleri yanlış anlatıyordu.

İşte fen adamları, kendi ihtisâslarında bile, böyle yanılmış ve insanlığa büyük zarârlar da vermiştir. Bu yanılmaları, onların fen çerçevesi içindeki kıymetlerini ve

ehemmiyetlerini azalttı demek istemiyoruz. Onları, fâideli buluşları ile düşünerek, fenne hizmetlerini övüyoruz.

Fakat, ihtisâslarında bile yanıldıklarını gösterip, fen adamının, ihtisâsı dışındaki ve hele tamamen başka, derin ve geniş olan din ilmindeki kuru düşüncelerinin, din büyüklerinin, din ilmi ile dolmuş, din zevki ile doymuş olan o hakîkî büyüklerin sözleri yanında, bir hiç olacağını göstermek istiyoruz.

Hakîkî fen adamları, islamiyetin ilme, fenne verdiği önemi bilirler, kabûl ederler. Fakat para adamları, yâni para kazanmak, etiket kazanmak için, âdet üzere, birkaç senelik ömrünü çürütüp, birkaç şey ezberliyen fen yobazları, sinema filminden farkı olmıyan rûhsuz dimâğlarındaki, birkaç basma ve komprime, silik çizgileri fen sanarak, fennin değil, cehâletin verdiği bir cesâretle ve taşkınlıkla, islâmın yüksek ilimlerine saldırarak helâk oluyor ve kendilerine inanmış insanlığı ebedî felâkete sürüklüyorlar. Batılı fen adamlarının hadiseleri bu kadar saptırmalarının sebebi nedir?

Bunun sebebi, islamiyete karşı peşin hükümlülük, peşinen düşmanlık. Bunun için de, İslâm dîninin ilme ve fenne verdiği önemi bilmeden incelemeden islâmiyeti baltalamak istiyorlar. Kur'ân-ı kerîme saldırarak, fiziksel, kimyasal, biyolojik ve astronomik olaylardan, çürük düşünceler, bozuk fikirler çıkarıyorlar. Bu iftirâlarını, ilim, fen bilgisi diye, gençliğin önüne sürerek müslüman yavrularını aldatıyorlar. Hâlbuki, fennin ilerlemesi, yeni yeni buluşlar, Allahü teâlânın varlığını, bir olduğunu, kudretini ve ilmini daha ziyâde meydâna çıkarmakta, islâmiyeti desteklemektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10155

Müslüman Kültürlü Olmalıdır

Dinimize, îmânımıza saldıranlara aldanmamak için, lise ve üniversitedeki fen bilgilerini iyi öğrenmek ve anlamak lâzımdır. Dinini bilmiyen, yeterli kültürü olmıyan, din düşmanlarının tuzağına kolay düşer. Fen ilmini iyi bilen, hakîkî fen adamları, din düşmanlarının sözlerine aldanmaz, bunların sözlerinin ne kadar çocukça ve câhilce olduğunu hep görür.

Ders kitaplarında okutulur. Amip denilen, gözle görülmiyen bir hücreli canlılar, amitoz ile, yâni sitoplazma ve çekirdeği tâm ortadan ikiye ayrılmak sûreti ile ürer. Güney Amerika'da bir biyolog, amibi sitoplazma ve çekirdeğini ortadan keserek, her iki parçanın yaşamağa devâm ettiğini görmüş. Bunu duyan din cahilleri, yaygarayı basarlar.

"Amerika'da, amipler parçalanıp öldürüldükten sonra, tekrâr yaşatılıyor. Artık hayâtın sırrı çözüldü. Ölü hücrelere can veriliyor." deyip, fennin ölüleri dirilttiği, insanların (Hâşâ) ölüye hayât verdiği, o hâlde, fen ve tabî'at hâricinde, bir kuvvet, bir yaratıcı bulunamıyacağı, Allah fikrinin ilk insanlar, câhiller tarafından (Hâşâ) uydurulmuş olduğu gündeme getirilir.

Halbuki, bu bölünme şekli zaten, amibin normal bölünme şeklidir. İslâm kitaplarını okuyan, İslâm dîninin ileri, üstün bilgilerini anlıyan, insâflı bir fen adamı, bu yalanlara aldanmaz. Onların kötü niyetlerini, dost görünen sinsi düşman olduklarını hemen anlar ise de, din bilgisi az olan, ana-baba yuvasından bilgi almayan zavallılar, bu sahtekârların tuzaklarına düşmekte, felâkete sürüklenmektedir.

Bir de sık sık gündeme getirilen, matba'a meselesi var. Osmanlılar matbaayı çok geç almışlar ilim çok gerilemiş, vesaire.

Okullarda çocuklara, (Avrupa'da matbaa yapılırken, kitaplar basılırken, bizdeki sarıklı, sakallı, kara kafalılar, matbaa günâhtır, gâvur keşfidir, diyerek yaptırmadılar. Yıllarca geri kalmamıza sebep oldular. Müslümanlık, çöl kanûnu, Türklüğe çok zarârlı oldu.) diyerek, dinsiz, îmânsız yetiştirmek istiyorlar.

İslâm düşmanlığı aşılıyorlar. İslâmiyete, ilim, fen, ahlâk yolundan saldıramadıkları için, böyle alçakça yalanlar düzüyorlar, körpe dimağları zehirliyorlar. Her iftirâları gibi, bu sözlerinin de yalan olduğu meydândadır.

Kara zihniyet dedikleri İslâm âlimlerinin en yüksek temsîlcileri olan Osmânlı Şeyhul-islâmlarından elliyedincisi, Yenişehirli Abdullah efendi, matbaa açmak, kitap basmak için kendisine soruldu.

"Kitap basma san'atını iyi bildiğini söyliyen bir kimse, lügat, mantık, astronomi, fizik ve benzerleri âlet ilimleri kitaplarının harflerini ve kelimelerini birer kalıba çıkarıp, buradan kâğıtların üzerine basarak, bu kitapların benzerlerini elde ederim diyor, bu kimsenin böyle kitap basmasına dinimiz izin verir mi?" Şeyh-ul-islâm Abdullah efendi, cevâbında:

(Kitap basma san'atını iyi bilen bir kimse, bir kitabın harflerini ve kelimelerini birer kalıba çıkarıp, buradan kâğıtlara basmakla, bu kitaptan az zamanda kolayca, çok sayıda elde ediyor. Böylece çok ucuz kitap yazılmasına sebep oluyor. Fâideli bir iş olduğundan, dinimiz bu kimsenin bu işi yapmasına izin verir. Kitapta yazılı ilmi bilen birkaç kişi, önce kitabı tashîh etmelidir. Tashîh ettikten sonra basılırsa, güzel bir iş olur.)

Bu cevâb, (Behcet-ül-fetâvâ) kitabında yazılıdır.

Fen adamları, cisimleri ve cisimlerdeki olayları araştırır, inceler. Bunlar üzerinde deneyler yapar. Madde ve olayları anlar ve anladıklarını bildirir.

Gördüklerinden, hissettiklerinden dışarıya çıkmazlar. Bundan dışarıya çıkan, vazîfesinin dışına çıkmış olur. Hissolunamıyan, incelenemiyen, deney yapılamıyan konular, fen bilgisinin dışında kalır.

Bir fen adamı, melek yoktur deyince, meleğin varlığı, fen ile incelenemez, deney ile anlaşılamaz demek isterse, bu sözü, fenne uyar. Fakat, deney ile isbât edilemediği için meleğin varlığına inanılmaz demek istiyorsa, hiç kıymeti olmaz. Söyliyenin yüzüne çarpılır. Çünkü, bu sözü ile, kendisi fennin dışına çıkmakta, fenne uymamaktadır. İncelemekle, deneyle varlığı anlaşılamıyan şeyi inkâr etmeğe, var olamaz demeğe kalkışmak, varlığını, fen göstermektedir demesi kadar yersiz ve fenne aykırıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10156

Dört Güzel Haslet

Cebrâil aleyhisselâm, Peygamber efendimizin yanına gelip dedi ki:

- Yâ Resûlallah, Allahü teâlâ Ca'fer-i Tayyâr'ın dört şeyinden râzıdır, memnundur.

Peygamber efendimiz:

- Ey Ca'fer, Allahü teâlânın sende, râzı olduğu dört haslet hangileridir, diye sorunca O şöyle cevap verdi:

- Ey Allahın Resûlü, hiçbir zaman putlara secde etmedim, çünkü onlardan fayda ve zarar gelmiyeceğini biliyordum. Hiçbir zaman şarap içmedim, çünkü aklı

giderdiğini gördüm. Hiçbir zaman yalan söylemedim, çünkü yalan söyliyen benim indimde çok aşağılık bir kişi idi. Yalan söyleyip aşağı insan olmak istemedim. Hiç zinâ etmedim. Bir başkası bu çirkin işi, benim hanımıma yapsa, benim de haberim olsa, ne kadar üzüleceğimi, ne kadar mahcup ve utanılacak hâle düşeceğimi düşündüm, herkes de böyle olur bildim.

Bunu dinliyen Peygamber efedimiz:

- Sen, bu hasletlerin ile meleklerle beraber olmaya lâyıksın, buyurdu.

Mansûr Ammar hazretleri, bir gece, sokaktan geçerken bir erkekle kadının iki gümüşe anlaştıklarını gördü. Hemen arkalarından gidip kadına yaklaşarak, hafif bir sesle, "Dört gümüşe ne dersin?" dedi.

Kadın dört gümüşü duyunca, birinci adamı bırakıp bunun arkasından gelmeye başladı.

Beraberce evine gittiler. Eve girince, kadının önüne dört gümüşü bırakıp kendisi başka bir odada namaza durdu.

Fakat namazı bitmiyordu, selâm veriyor tekrar bir namaza daha başlıyordu. Aradan saatler geçtiği hâlde, namazını bir türlü bitirip gelmiyordu.

Nihâyet kadın dayanamayıp, yanına geldi. "Saatlerdir seni bekliyorum, artık evime döneceğim" dedi. Bunun üzerine Mansur hazretleri kadına dedi ki:

- Ey kadın, eğer sana meylim olmadığını söylersem yalan söylemiş olurum. Senin istediğin bu işi yaparken görenler olsa, hâlimiz n'olur?

- Görüyorsun ki, bizi takip eden biri yok. Korkulacak bir hâlimiz yoktur.

- Senin amelini yazan iki melek var. İki de benim amelimi yazan var, bunlar eder dört şâhid. Allahü teâlâ, bütün kullarının hâlini görür ve bilir. Yaptıklarının hesâbını âhirette görür. Âhirette başına gelecekleri hiç düşündün mü?

Bunları dinliyen kadın, feryâd edip, bayıldı. Bir müddet sonra kendine geldiğinde:

- Benim ömrümün bugüne kadar olan kısmı pislik içinde geçti. Şimdi tevbe etsem acaba tevbemi kabûl olur mu, diye sordu.

Ammar hazretleri de:

- Allahü teâlâ, Şûra sûresinde, tevbe edilen günâhları affedeceğini bildiriyor, yeter ki sen tevbe et, tevbem kabûl olmaz diye korkma, buyurdu.

Kadın tevbe etti. Bir daha bu işleri yapmadı.

Birgün Resûlullahın huzûruna bir genç gelip zinâ etmek için izin istedi.

Peygamber efendimizin yanında bulunan, Eshâbı, bu genci dövmek istediler; fakat Peygamber efendimiz bunlara mâni oldu. Sonra o gence sordu:

- Kendin için beğenmediğin şeyi başkaları için beğenir misin? Sen, senin âilene, annene, akrabâna, bu fiilin yapılmasını beğenir misin?

- Hayır beğenmem Yâ Resûlallah.

- Başkaları da senin gibi beğenmezler.

Sonra gencin göğsüne mübârek elini koydu:

- Yâ Rabbî, bunu süsle, temizle ve ırzını koru, diye duâ buyurdu.

Bu genç ömrü boyunca bir daha bu hâle düşmedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10157

"Bin Sürü Fedâ Olsun!"

Peygamber efendimizin, İslâmiyeti yaymaya başladığı zamanlarda, Mekke'de Rügâne isminde meşhur bir pehlivan vardı. Çok kuvvetli idi. Kimse sırtını yere getiremiyordu.

Rügâne çobanlık yapardı. Birgün, şehir dışında Resûlullah efendimizle karşılaştı. Peygamber efendimiz kendisine:

- Yâ Rügâne! Niçin müslüman olmuyorsun? buyurdu.

O da:

- Senin peygamber olduğuna bir şâhidin, bir delilin var mı? dedi.

Peygamber efendimiz:

- Seninle güreşelim, sırtın yere gelirse, îmân eder misin? buyurdu.

Rügâne:

- Evet îmân ederim, dedi.

Sonra güreşe başladılar. Daha güreşin başında iken, Rügâne'nin sırtı yere geldi.

Rügâne, buna bir ma'nâ veremedi. Sırtının nasıl yere geldiğini anlıyamadı. Ayağa kalkıp:

- Bir yanlışlık oldu, tekrar güreşelim, dedi.

Peygamber efendimiz kabûl buyurdu, tekrar güreşe başladılar. Rügâne'nin sırtı yine yere geldi.

Rügâne:

- Bir daha güreşelim, diye teklif etti.

Üçüncü defa sırtı yine yere geldi. Artık, i'tirâz edecek hâli kalmadı. Mahcup bir şekilde Peygamber efendimize:

- Benim îmân etmeye niyetim yok idi. Sırtımın yere geleceği hâtırımdan bile geçmemişti. Şimdi, kuvvetinin benden daha çok olduğunu kabûl ettim. Ayrıca bu işe çok şaştım. Kimse benim sırtımı yere getiremezken, sen nasıl getirdin? Seni tebrik ediyorum. Sürümün yarısını sana hediye ediyorum, deyip oradan ayrıldı.

Peygamber efendimiz de, sürüyü alıp, Mekke'ye doğru yürümeye başladı.

Daha sonra Rügâne, koşarak Resûlullah efendimizin yanına geldi:

- Mekkeliler, "Bu sürüyü nereden buldun?" derlerse ne cevap vereceksin? diye sordu.

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

- Rügâne hediye etti, derim - Ne için hediye etti derlerse, - Onunla güreş ettik. Sırtını yere getirdim. Kuvvetimi beğendi de verdi, derim.

- Aman öyle söyleme! Şanım, şerefim yok olur. (Sözlerim hoşuna gitti de verdi) dersen iyi olur.

- Hiç yalan söylememek için Rabbime söz verdim.

- Öyle ise, sürüyü geriye ver!

- Alırsan al! Rabbimin rızâsı için, bin sürü fedâ olsun.

Rügâne, Resûlullah efendimizin bu îmânına, bu doğruluğuna âşık oldu, hemen (Kelime-i şehâdet) söyliyerek müslüman oldu.

Peygamber efendimizin, buna benzer başka bir güreş hâdisesi vardır. Bu ikisi karıştırılmamalıdır! Ebül-Esvedit-Cameka isminde bir pehlivan vardı. Sığır derisi üstünde ayakta durup, on kuvvetli kimse, deriyi etrafından çektiler, deri parçalandı. Yine de kendisini hareket ettiremediler.

Bu pehlivan, peygamber efendimize, - Benimle güreş tut, beni yenersen, îmân ederim, dedi.

Peygamber efendimiz kabûl buyurup güreştiler. Peygamber efendimiz onu yendi.

Fakat, Ebül-Esvedit-Cameka, sözünde samîmi olmadığı için, buna rağmen îmân etmedi. Peygamber efendimizin, kendisini yeneceğine hiç ihtimâl vermiyordu.

Hazret-i Ömer buyurdu ki:

- Fahr-i Kâinattan daha kuvvetli bir pehlivan görmedim.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10158

Resûlullahı Ziyârette Edeb

Peygamber efendimizin kabr-i şerîfini ziyâret ederken çok dikkat etmeli, edebe uymıyan yanlış bir iş yapmaktan çok sakınmalıdır. Edebe riâyet edemiyenin Medîne'de çok kalması uygun olmaz.

Abbâsî halîfelerinden Ebû Cafer Mensûr, Mescid-i Nebevî içinde yüksek sesle konuşuyordu. İmâm-ı Mâlik hazretleri müdahale edip buyurdu ki:

- Ey Mensûr Burası Mescid-i Saâdettir. Hafif sesle söyle. Hak teâlâ, (Sesinizi Resûlullahın sesinden daha yüksek yapmayınız!) buyurmuştur. (Resûlullahın yanında hafif sesle konuşanlar) meâlindeki âyet-i kerîme ile de, hafif sesle konuşanları övmüştür.

Resûlullaha öldükten sonra saygı göstermek, sağ iken göstermek gibidir.

Anadolu köylerinden bir kimse Medîne'ye gidip senelerce orada kaldı, evlendi ve Peygamber efendimizin hucre-i saâdetinde belli bir hizmet yapardı.

Birgün ateşli bir hastalığa yakalandı. Canı soğuk bir ayran içmek istedi. Gönlünden:

- Eğer köyümde olsaydım, yoğurttan bir ayran yapıp serin serin içerdim, düşüncesini geçirdi.

O gece, Peygamber efendimiz, Şeyh-ul-Harem'e rüyâda görünüp, o kimsenin yaptığı işin başkasına verilmesini emir buyurdu. O da:

- Yâ Resûlallah! O hizmeti, ümmetinden falan kimse yapmaktadır, dedi.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz:

- O kimseye söyle, köyüne gidip ayran içsin! buyurdu.

Ertesi gün, bu emir o kimseye bildirilince, köylü baş üstüne deyip memleketine gitti.

Yalnız gönülden geçen bir düşünce bu kadar zarar verince, Allah korusun şaka bile olsa, uygunsuz bir sözün yâhut dine uygun olmıyan bir hareketin ne kadar büyük bir zararı olacağını bundan anlamalıdır.

Peygamber efendimizin kabr-i şerîfini ziyâret ederken çok uyanık olmalıdır. Gönülde dünya düşüncesi bulundurulmamalıdır. Peygamber efendimizin nûrunun ve derecesinin yüksekliğini düşünmelidir. Dünya işlerini ve büyük kimselerle görüşüp fayda sağlamayı ve alış-verişi düşünenlerin duâları kabûl olmaz, dileklerine kavuşamazlar.

Hucre-i Saâdeti yâni Peygamber efendimizin kabrini ziyâret etmek çok şerefli bir ibâdettir.

Ziyâret esnasında, başkalarının işine karışmamalıdır. Peygamber efendimizin, âşıklarının temiz kalblerinden çıkan sözler, edebe, saygıya aykırı görünse de, bunlara birşey dememeli, susmalıdır. Buradaki edeblerden biri de susmaktır.

Resûlullahın âşıklarından biri, birgün Kabr-i şerîfin yanında her sabah ezân okur, namaz uykudan daha hayırlıdır, derdi.

Mescid-i Nebî hizmetçilerinden birisi, "Resûlullahın huzûrunda terbiyesizlik yapıyorsun" diyerek bunu dövdü. Bu da:

- Yâ Resûlallah! Yüksek huzûrunuzda adam dövmek, sövmek edebsizlik sayılmaz mı? dedi. Sonra çok ağladı. Biraz sonra, dövenin felç olduğu, eli ayağı tutmadığı görüldü. Üç gün sonra da öldü.

Aç olan bir fakir, Peygamber efendimizin kabr-i şerîfine gelerek:

- Yâ Resûlallah! Karnım açtır, dedi.

Sonra bir köşeye oturdu. Az sonra, birisi gelip fakiri evine götürdü. Karnını doyurdu. Fakir yaptığını ona anlatınca:

- Kardeşim, çoluk çocuğundan ayrılıp, uzak yollardan sıkıntılar çekerek Resûlullahı ziyârete geldin. Bir lokma ekmek için Resûlullahın huzûruna çıkmak

yakışır mı? O yüksek huzûrda, Cenneti ve sonsuz ni'metleri istemeli idin. Burada istenilen şeyleri Allahü teâlâ red etmez, dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10159

"Kızlarım Allaha Emânet"

Fudayl bin İyâd hazretleri, eski hâllerinden tevbe edip tasavvuf yoluna girdikten sonra yüksek derecelere yükseldi. Duâları makbûl, tam tevekkül sahibi bir zât oldu.

Yetişkin iki kızı vardı. Vefâtına yakın hanımına şöyle vasiyet etti:

- Vefâtımdan sonra iki kızımı al, Kubeys dağının tepesine çık, ellerini kaldırarak şöyle duâ et: "Yâ Rabbî, Fudayl vasiyetinde bana dedi ki, ben hayatta iken bu iki emânete elimden geldiği kadar baktım. Şimdi artık bunları sana iâde ediyorum." Bir müddet sonra, vefât etti. Vasiyeti üzerine hanımı kızlarını alıp bildirilen dağa çıktı. Ellerini kaldırıp, hazret-i Fudayl'ın vasiyette bildirdiği şekilde niyâzda bulundu, öyle duâ etti.

Tam bu sırada Yemen Hükümdarı, mâiyeti ile beraber oradan geçiyordu. Dağ başında, üç kadını yalnız görünce merak edip yanlarına giderek hâllerini sordu.

- Siz burada ne yapıyorsunuz. Buraya niçin geldiniz?

Hazret-i Fudayl'ın hanımı durumu anlattı. Sultan, bu kızların babalarının gerçekten sâlih bir kul olduğunu anladı. Tevekkülüne hayran kaldı. Kadına şöyle bir teklîfte bulundu:

- Ben Yemen hükümdârıyım. Yanımda yetişkin iki oğlum var. Bunları evlendirmek için, sâliha kızlar arıyordum. Siz gerçekten temiz bir âileye benziyorsunuz. Kızlarınızı oğullarıma verirseniz çok memnun olacağım.

Kadın hükümdarın gerçekten samîmî olduğunu görünce teklîfini kabûl etti. Orada bulunanların huzûrunda nikâhları kıyıldı. Hep beraber Yemen'e gittiler.

* * * Zamanın sultanı birgün yakınlarına dedi ki:

- Bu şâşâlı hayattan çok sıkıldım. Kalbimi bu sıkıntıdan kurtaracak, beni huzûra kavuşturacak birinin yanına götürün!

Vezir, sultanı alıp, bir âlimin yanına götürdü.

- Kapısını çaldıklarında o kimse sordu:

- Kimsiniz?

- Sultanımız, sizinle sohbet etmeye geldi, kapıyı açar mısınız?

Adam telâşla kapıyı açıp:

- Niçin haber vermediniz. Haber verseydiniz, sultanımızı buraya kadar yormazdım. Ben saraya gelirdim, dedi.

Bu durumu gören sultan:

- Benim aradığım kimse böyle birisi değil, beni başka yere götürün! Bana Allah dostu lâzım, dedi.

Vezir, sultanı bu defa da Fudayl bin İyâd hazretlerine götürdü. Kapıyı çaldılar.

İçeriden kim o? diye Fudayl hazretlerinin sesi geldi. Vezir:

- Sultanımız sizinle görüşmek, nasîhatlarınızı almak istiyor, diye cevap verdi. Bunun üzerine hazret-i Fudayl:

- Benim sultanla, onun da benimle birişi yoktur. Beni niçin meşgûl etmek istersiniz? diyerek içeri almak istemedi.

Çok ısrar ettiler. İstemiyerek kabûl etmek zorunda kaldı. Fakat sultanı ve yanındakileri görmemek için kandili söndürdü. Karanlıkta, sultanın eli, Fudayl bin İyâd hazretlerinin eline değince:

- Bu el ne kadar yumuşaktır. Cehennemden kurtulsa bâri, buyurdu. Sultan nasîhat istediğinde buyurdu ki:

- Hazret-i Abbâs, Peygamber efendimizin amcası idi.

"Beni bir kavme emîr ta'yîn ediniz", diye bir teklîfte bulununca, Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Ey Amcam, seni nefsin üzerine emîr ta'yin ettim.

İnsanın nefsine hâkim olup, Allahü teâlânın emir ve yasaklarına uyması, bin senelik nâfile ibâdetten iyidir. Peygamber efendimiz başka bir hadîs-i şerîfte de, "Emîrlik, Kıyâmette pişmanlıktır." buyurdu. Sonra sultan ağlıyarak yanından ayrıldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10160

Âlimin Kanı Zehirli midir?

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretlerini çekemiyen birisi, kendisini talebeleri ile beraber nehir kenarında bulunan bahçesinde bir ziyâfete da'vet etti. İmâm-ı a'zam hazretleri bu da'veti kabûl etti. Giderken talebelerine:

- Da'vette ben ne yaparsam siz de aynısını yapın, buyurdu.

Yemek mahalline varınca, yemeğe oturmadan önce ellerini yıkamak için, nehire gitti. Talebeleri de arkasından gitti. Ellerini yıkadılar sonra da orada biraz oyalandılar.

Talebeleri yemeğe hemen başlamayıp, geciktirmelerinin sebebini merak ediyorlardı.

Bir müddet sonra, sofraya vardıklarında, bir kedinin yemeklerden yiyip sofranın kenarında zehirlenerek kıvrandığını gördüler. Talebeleri böylece hocalarının kerâmetini görmüş oldular. Bu durumu gören ev sahibi yaptığına pişman oldu, tevbe edip talebelerinden oldu.

Bir defasında da, talebeleri ile beraberken akrep geldi imâm-ı a'zam hazretlerini sokup yere düştü. Talebeleri akrebi öldürmek istediklerinde buna mâni olarak dedi ki:

- Onu öldürmeyiniz! kendimi onunla tecrübe etmek istiyorum. Bakalım, hadîs-i şerîfte, (Âlimlerin kanı zehirdir.) buyurulan âlimlere dâhil miyim? dedi. Talebeleri akrebi takip etmeye başladılar. Kısa zaman sonra akrep kıvrandı, büzüldü oracıkta öldü.

Talebesinden birisi Basra'ya vazîfeli olarak giderken ona şu nasîhatta bulundu: "Basra'ya vardığında halk seni karşılıyacak, ziyâret ve tebrîk edecek! Herkesin değer ve yerini tanı! İleri gelenlere ikrâmda bulun! İlim sahiplerine hürmet et! Yaşlılara saygı, gençlere sevgi göster! Halka yaklaş, günahkârlardan uzak dur! Her zaman iyilerle görüş! Hiç kimseyi hafîfe alma! İnsanlığında kusûr etme, sırrını kimseye açma! İyice yakınlık elde etmedikçe kimsenin arkadaşlığına güvenme! Cimri ve alçak insanlarla ahbaplık kurma! Kötü olduğunu bildiğin hiçbir şeye yakın olma!

Seni ziyârete gelenlere ilimden birşey öğret ki, bundan faydalansınlar ve herkes öğrettiğin şeyi belleyip tatbîk etsin! Onlara umûmî şeyleri öğret! İnce mes'eleleri açma! Onlara güven ver! Ümitsizliğe düşürme! Ba'zan onlarla şakalaş ve ahbablık kur! Zîrâ dostluk, ilme devamı sağlar. Ba'zan da onları yemeğe da'vet et! İhtiyâçlarını te'mîne çalış, değer ve i'tibârını iyi tanı! Kusûrlarını görme! Halka yumuşak muâmele et! Kolaylık göster! Hiçbir şeye karşı bıkkınlık gösterme, onlardan biri imiş gibi davran!" İmâm-ı a'zâm hazretlerinin vecîz sözleri çoktur, sözlerinden ba'zıları şöyle:

"Şu kimselere şaşılır ki, zan ile konuşurlar zan ile amel ederler." "Dinin alış-veriş kısmını bilmiyen, haram lokmadan kurtulamaz. İbâdetlerin sevâbını bulamaz. Zahmetleri boşa gider. Azâba yakalanır ve çok pişman olur." "Bir kimsenin ilmi kendisini Allahü teâlânın yasaklarından men etmiyorsa, o kimse büyük tehlikededir." "Mü'min, Allahü teâlâdan korktuğu kadar hiçbir şeyden korkmaz! Şiddetli bir hastalığa yakalansa veya şiddetli bir belâya uğrasa yine de "Yâ Rabbî bu belâyı bana niçin verdin?" diye şikâyetçi olmaz. Bilâkis hastalık ve belâya rağmen, Allahü teâlâyı anar ve daha büyük belâlara düçâr olmadığı için şükreder." "Allahü teâlâ, insanların mü'min olanlarını sevmemizi, onlara karşı saygı beslememizi ve asla kırıcı olmamamızı, her zaman iyi muâmele etmemizi emrediyor. Kalbini kırdığımız kimse, Allahın sevgili bir kulu olabilir."

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10161

Hicrî Yılbaşı

Başlangıç zamanına göre iki türlü takvim kullanılmaktadır. Milâdî takvim, Hicrî takvim. Milâdî sene, İsâ aleyhisselâmın doğum günü zannedilen zamandan başlamaktadır. Hicrî sene ise, Peygamber efendimizin Medîne'ye hicret ettiği seneden başlamaktadır. Peygamber efendimiz Medîne-i münevvereye hicreti şöyle olmuştur:

Peygamber efendimiz elli üç yaşında iken, Allahü teâlânın emriyle, Mekke-i mükerremeden Medine-i münevvereye hicret etti. Hicret için, Safer ayının yirmi yedinci Perşembe günü sabah erken evinden çıkarak, hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk'ın

evine geldi. Daha sonra evden beraber çıkarak, Mekke-i mükerremenin beşbuçuk kilometre güneydoğu tarafında bulunan Sevr dağındaki mağaraya geldiler.

Denizden yediyüz elli dokuz metre yüksek olan bu dağın yolu çok bozuk idi. Resûlullah efendimizin mübârek ayakları kanadı. Mağarada üç gece kaldılar.

Mekkeli müşrikler, Resûlullah efendimizin hicret ettiğini öğrenince takip etmeğe başladılar. İz sürerek, Sevr dağındaki mağaraya kadar geldiler.

Mağaranın ağzı bir örümcek tarafından örülmüş idi. İçeriye bir kimse girse bu örümcek ağı yırtılırdı, diyerek mağaraya girmekten vazgeçtiler. Hâlbuki, müşriklerin konuşmalarını Resûlullah efendimiz hazret-i Ebû Bekr ile beraber dinliyordu.

Resûlullah efendimiz, üç gece mağarada kaldıktan sonra, Pazartesi gecesi Medîne-i münevvereye doğru yola çıktılar. Sahil yolunu takip ettiler.

Mekkeli müşrikler, Resûlullah efendimizi yakalamak için bütün yolları tuttular. Büyük mükâfatlar va'dettiler. Bu mükâfata kavuşabilmek için çok kimse, Resûlullah efendimizin peşine düştü.

Bunlardan Süraka da va'dedilenlere kavuşabilmek için Peygamber efendimizi takib etti. Resûlullah efendimizi görüp yaklaştığı zaman, atının ayakları kumlara saplanıp kaldı. Kurtulmak için Resûlullah efendimizden yardım istedi. Peygamber efendimiz çok sakin idiler. Tebessüm ederek yardım isteğini kabûl edip, duâ buyurdular. İltifât ettiler.

Peygamber efendimizin bu hâlini görerek imân eden Hazret-i Süraka, hemen Resûlullah efendimize yardım etmek için geri dönüp, arkadan gelenleri geri çevirdi.

Resûlullah efendimiz hazret-i Ebû Bekr ile bir hafta yolculuktan sonra, Rebî'ul evvel ayının sekizinci Pazertesi günü Medîne-i münevverenin yakınındaki Kubâ köyüne geldiler.

Rebî'ul evvel ayının on ikinci Cum'a günü ise, Medîne-i münevvereye vâsıl oldular. Hicretin vâki olduğu o senenin Muharrem ayının birinci günü, müslümanların Hicrî kamerî sene başlangıcı oldu. Bu başlangıç günü târihçilere göre, mîlâdî senenin altıyüz yirmi ikinci yılında idi.

Resûlullah efendimizin hicreti ile başlayan Hicrî kamerî takvimin sene başı, Muharrem ayının ilk günüdür. Bu günde müslümanlar, birbirinin yeni yılını tebrik eder büyüklerin elleri öpülür, hayır duâlar alınır. Böyle günler vesîle

edilerek dargınlıklar, kırgınlıklar giderilir. Allahü teâlânın verdiği ni'metler için, emirleri yaparak, yasaklardan sakınarak şükredilir. Günahlardan tevbe edilir. Çoluk çocuğa, yakınlara, tanıdıklara iyilik ve ikrâmlarda bulunulur.

Okuyucularımızın hicrî 1415. yılını tebrîk ederiz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10162

Gördüğünden İbret Almak

Birgün, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden, Ebüdderdâ hazretlerine bir kişi gelerek dedi ki:

- Yâ Ebüdderdâ! Benim büyük bir hastalığım var. Bunun tedâvisinde bana yardımcı ol! Bu hastalıktan kurtulmam için hangi ilâçları kullanayım?

- Hastalığın nedir?

- Benim kalbimde dünyaya karşı aşırı sevgi var. Dünya, âdeta kalbimi işgâl etmiş. Kıldığım namazlarda nûr göremiyorum. İbâdetlerimden bir tat, lezzet alamıyorum.

- Ey kişi, senin hastalığın hastalıkların en büyüğüdür. Bunu, hemen tedâvi etmelisin! Yoksa, Allah korusun îmânını da kaybedebilirsin!...

- Yâ Ebüdderdâ, ne olur beni bu hastalıktan kurtar!

Ebüdderdâ hazretleri bu kişiye şu nasihatı yaptı:

- Sık sık hasta ziyâretlerine git! Cenâze namazlarında bulun! Kabirleri ziyâret et! Bu üç şeyi muntazam yaparsan bu hastalıktan kurtulursun! Sendeki dünya sevgisi yok olur. Kalbin nûrlanır, basîret gözün açılır.

Bu kişi bildirilen üç şeye bir müddet devam etti fakat kendi hâlinde herhangi bir değişiklik hissetmedi. Üzüntülü bir şekilde tekrar Ebüdderdâ hazretlerine gidip dedi ki:

- Yâ Ebüdderdâ! tavsiyelerini aynen yerine getirdim. Fakat kendimde hiçbir değişiklik görmüyorum. Ne olur beni bu hastalıktan kurtar!

- Ey kişi, bildirdiğim gibi, hastaları yokladın mı, cenâzelerde bulundun mu, kabir ziyâretleri yaptın mı?

- Evet, devamlı üç şeyle meşgûl oldum. Bunun üzerine, Ebüdderdâ hazretleri şöyle buyurdu:

- Öyle ise sen, cenâzeye bir hayvan ölüsüne gider gibi gitmişsin! Şimdi söyliyeceklerimi iyi dinle:

Hasta ziyâretlerine gittiğin vakit, birgün senin de onun gibi zayıf, hâlsiz, yatağa uzanmış olacağını düşün! Bir yudum suyu bile eline alıp içemiyeceksin, başkalarının yardımı ile içebileceksin! Bütün bu gerçeklere rağmen hâlâ dünyaya bağlanmaktaki maksadın ne? Görüyorsun ki, dünya zenginliği, insanın bu hâle gelmesine mâni olamamaktadır. Bunları, hastanın yanında düşün ve nefsine şöyle de:

"Şunun hâline bak, ibret al! Senin de sonun budur, o hâlde dünya muhabbetinden elini çek!" Cenâze namazına gittiğin zaman düşün ki bu kimseyi, bütün dünya ni'metlerinden ayırmışlar. Tabutun içine koyup musalla taşının üzerine bırakmışlar. Yakınları, çok sevdiği ve bütün ömrünü onlar için harcadığı çocukları onu geriden seyrediyorlar.

Mezarlığa vardığında, kabirde yatanların hâlini düşün! Birgün sen de onlar gibi olacaksın! Nâzik bedenin çürüyüp böceklere yem olacaktır.

Ebüdderdâ hazretleri sözünü şöyle tamamladı:

- Ey kişi işte üç şeyi yaparken bunları düşünüp, kendini bunların yerine koyarsan, kısa zamanda bu tehlikeli hastalıktan kurtulursun!

O kişi, bu nasîhatlara aynen uydu. Kısa zamanda bu hastalıktan kurtuldu. Dünyadan tiksinmeye başladı. Kalbi nûrlandı. Basîret gözleri açıldı. Hakkı bâtıldan ayırdı. Bundan sonra bütün ömrünü, âhıreti düşünerek, ona hazırlanmakla geçirdi.

Ebüdderdâ hazretlerini gördüğünde:

- Allah senden râzı olsun! Kalb gözümün açılmasına, gerçekleri görmeme vesîle oldun, dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10163

Resûlullahın Evlilikleri

İslâm düşmanları, Peygamber efendimizin evlilikleri hakkında her devirde ileri geri konuşmuşlardır. Abdülhamid Han zamanında da, Fransızlar bu konuda bir de iğreç tiyatro sahneye koymak istemişlerdi de, Abdülhamid Han, buna mani olmuştu.

Hazret-i Âdem'den beri, îmânlılar ile îmânsızlar her devirde mücadele etmişler, îmânsızlar, dinsizler, insanı ebedî Cehenem hayatına götürmek için uğraşmışlar, îmânlılar da insanların kurtulmaları, Cennete gitmeleri için bütün güçleri ile çalışmışlar, bu uğurda canlarını, mallarını feda etmekten çekinmemişlerdir.

Asırlardır bu böyle geldiği gibi bundan sonra da böyle devam edecektir. İslâm düşmanları, din bilgisi az olan gençleri aldatmak için, Peygamber efendimizin evliliklerini dillerine dolayarak, habîs rûhlarına yakışan, çirkin şeyler söyleyerek ve yazarak küstahça iftirâ ediyorlar.

Resûlullah efendimiz, ilk olarak, yirmibeş yaşında Hadîce validemizle evlendi. Hazret-i Hadîce validemizle evlendiklerinde, hazret-i Hadîce kırk yaşında ve dul idi. Fakat, Hadîce validemiz, malı, cemâli, aklı, ilmi, şerefi, nesebi, iffeti ve edebi çok fazla idi. Asil bir aileye mensup idi. Hadîce validemiz, yirmibeş sene Resûlullah ile berâber yaşayıp, hicretten üç sene evvel Mekke'de, Ramazân-ı şerîf ayında vefât etti. O, hayâtta iken, Resûl-i ekrem efendimiz hiç evlenmemişti.

Peygamber efendimiz, Hadîce-i kübrâ hazretlerinin vefâtından bir sene sonra, ellibeş yaşında iken, hazret-i Ebû Bekr'in kızı; Âişe validemizle ile evlendi. Bunu, Allahü teâlânın emri ile nikâh etmişti.

Kısacası Peygamber efendimiz gerçek mânâda iki hanım ile evlendi. Bunların da ikisi birarada bulunmadı. Birisi yâni Hadîce validemiz vefat edince, Âişe validemiz ile evlendi. Diğerlerini, hep hazret-i Âişe'den sonra, dînî, siyâsî sebeplerle veya merhamet ve ihsân ederek nikâh etti. Bunların hepsi dul idi ve çoğu yaşlı idi.

Meselâ, Mekke'deki kâfirlerin, müslümanlara eziyet ve zararları dayanılamayacak bir hâl alınca, Eshâb-ı kirâmın bir kısmı Habeşistan'a hicret etmişti. Habeş pâdişâhı Necâşî, Îsevî idi. Müslümanlara çeşitli şeyler sorup, aldığı

olgun, tatmin edici cevaplara hayrân kalarak îmâna geldi. Müslümanlara çok iyilik etti.

Îmânı zayıf olan Ubeydullah bin Cahş, fakîrlikten kurtulmak için, papazlara aldanıp, onların dünyalık vaadlerine kanıp, mürted olmuş, dînini dünyaya değişmişti. Resûlullahın halasının oğlu olan bu mel'ûn, karısı Ümm-i Habîbe'yi de dinden çıkıp zengin olmağa zorladı. Fakat bu asil kadın, fakirliğe ve ölüme râzı olacağını, fakat Muhammed aleyhisselâmın dîninden çıkmıyacağını söyleyince, bunu boşadı.

Hazret-i Ümm-i Habibe'nin sürünerek, sefâletten ölmesini bekliyordu. Fakat, az zaman sonra zelil bir şekilde kendi öldü.

Ümm-i Habîbe, Mekke'deki Kureyş kâfirlerinin başkumandanı Ebû Süfyân'ın kızı idi. Ebû Süfyân hazretleri daha o zaman müslüman olmamıştı.

Resûl aleyhisselam, o zamanlarda, Kureyş orduları ile çok çetin muhârebeler yapıyordu ve Ebû Süfyân, İslâmiyyeti yok etmek için son gayreti ile çarpışıyordu. Resûlullah, Ümm-i Habîbe'nin dîninin kuvvetini ve başına gelen çok acı hâli işitti.

Necâşîye mektup yazıp, "Oradaki Ümm-i Habîbe ile evleneceğim. Nikâhımı yap! Sonra, kendisini buraya gönder!" şeklinde talepte bulundu.

Necâşî, daha önce müslüman olmuştu. Mektuba çok hürmet edip, oradaki müslümanları sarayına dâ'vet ederek, ziyâfet verdi. Hicretin yedinci senesinde nikâh yapılıp, hediye ve ihsânlarda bulundu. Bu sûretle, Ümm-i Habîbe; îmânının, Resûlullaha sadakatinin mükâfâtına kavuşarak, orada zengin ve râhat oldu. Orada iken, Resûlullahın hanımı olduğu için Onun sayesinde, oradaki müslümanlar da râhat etti.

Cennette, kadınlar kocalarının yanında bulunacakları için, Ümm-i Habibe validemiz, Cennetin en yüksek derecesi ile de müjdelenmiş oldu. Bu evliliğin, diğer önemli bir faydası da, Ebû Süfyân'ın ilerde müslüman olmakla şereflenmesini hâzırlayan sebeplerden biri olmasıdır. Kızının vasıtasıyla, Ebû Süfyân, İslâmiyeti daha yakından tanıma, görme imkânına kavuştu.

Görülüyor ki bu nikâh, din düşmanlarının iftirâlarının ne kadar yanlış ve çürük olduğunu gösterdiği gibi, Resûlullahın aklının, zekâsının, dehâsının, ihsânının ve merhametinin derecesini de göstermektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10164

"Yâ Ömer! Seni Üzüntülü Görüyorum!"

Resûlullah efendimizin çok evlenmesinin birçok hikmetleri vardı. Meselâ hazret-i Ömer'in kızı Hafsa validemiz ile evlenmeleri şöyle olmuştu:

Hafsa validemiz, dul kalmıştı. Hazret-i Ömer, hazret-i Ebû Bekir ve hazret-i Osmân'a "Kızımı alır mısınız, kızımla evlenir misiniz?" dediğinde, bunlar "Düşüneyim" demişlerdi.

Zamanımızda olsa, böyle bir teklif ayıplanır, yapılamaz. Maalesef zamanımızda bu yanlış anlaşılmaktadır. Halbuki bunda ayıplanacak bir durum yok. Kıza dünür gitmek nasıl normal ise, kız babasının da müslüman, temiz bir geç bulduğunda kızı ile evlenmesini teklif etmesi o derece normaldir.

Böyle edepli, dini yönden çok uygun bir genç düşünün. Bu genç fakirdir, evlenmek istese de kimseye böyle bir teklifte bulunma cesaretini gösteremez. Yâni, belki çekindiği için maddi durumu müsait olmadığı için, evlenmeyi arzu ettiği halde istemeyebilir. İşte, yukarıda bahsettiğimiz gibi, davranılırsa, böyle olan gençlere fırsat verilmiş olur. Günümüz âdetlerinden dolayı, direkt olarak bu şekilde yapılamazsa bile, dolaylı yoldan da olsa, böyle hayırlı evliliklere yardımcı olmak lâzımdır.

Birgün, Resûl aleyhisselâm, her üçü, yâni hazret-i Ebû Bekir, hazret-i Ömer ve hazret-i Osmân ve başkaları yanında iken, - Yâ Ömer! Seni üzüntülü görüyorum, sebebi nedir? diye sordu.

Bir şişedeki mürekkebin rengi kolay görüldüğü gibi, Peygamber efendimiz de, herkesin düşüncesini, bir bakışta anlardı. Lüzûm görürse sorardı. Ona, hattâ herkese doğru söylememiz farz olduğundan, hazret-i Ömer de, - Yâ Resûlallah! Kızımı Ebû Bekr'e ve Osmân'a teklîf ettim, almadılar, diye cevâp verdi.

Resûlullah, en çok sevdiği üç eshâbının üzülmesini hiç istemediğinden, onları sevindirmek için, buyurdu ki, - Yâ Ömer! Kızını, Ebû Bekr'den ve Osmân'dan daha iyi birisine versek ister misin?

Hazret-i Ömer şaşırdı. Çünkü, Ebû Bekr'den ve Osmân'dan daha yüksek ve daha iyi kimse olmadığını biliyordu.

- Evet, yâ Resûlallah! dedi.

- Yâ Ömer, kızını bana ver! buyurdu.

Bu sûretle, Hafsa validemiz, Ebû Bekr'in ve Osmân'ın ve bütün mü'minlerin anneleri oldu ve bunlar, ona hizmetçi oldu ve hazret-i Ebû Bekr, Ömer, Osmân, birbirlerine daha yakın ve daha sevgili oldular.

Hicretin beş veya altıncı senesinde, yapılan savaş sonunda, Benî Mustalak kabîlesinden yüzlerce esîr alınmıştı. Bu esirler arasında, Cüveyriyye validemiz de vardı. Bu kabîlenin reîsi Hâris'in kızı idi. Resûlullah efendimiz, bunu satın alıp âzâd ederek, kendilerine nikâh edince, Eshâb-ı kirâmın hepsi, - Biz, Resûlullahın hanımının, annemizin akrâbasını, hizmetçi olarak kullanmaktan hayâ ederiz, dediler.

Hepsi, esîrlerini âzâd etti. Serbest bıraktı. Böylece bu nikâh, yüzlerce esîrin hürriyete kavuşmasına sebep oldu. Cüveyriyye validemiz, bu hâli her zaman söyliyerek öğünürdü. Hazret-i Âişe validemiz, - Ben Cüveyriyye'den daha hayırlı, daha bereketli bir kadın görmedim, derdi.

Resulullah efendimiz, o zamanlar, zâten hep harplerle uğraşıyor, evinde kaldığı günler nâdir oluyordu. Papazların yazdığı ve ahlâksızların, kendileri gibi sanarak söyledikleri gibi olsaydı, daha gençliğinde, genç kızlarla evlenip, az zaman sonra boşayarak, istediği kadar değiştirebilirdi. Herkes kızlarını vermek için yarış ediyordu. Çünkü peygamberliğini bildirilmeden önce de herkesin sevdiği taktir ettiği, güven duyduğu kimseydi.

Bedir'de, Uhud'da, Hendek'de, Hayber'de, Resûlullahın bir işâreti ile üstün düşmana karşı hücûm ederek, O'na canlarını fedâ eden o arslanlar, kızlarını O'na vermezler mi idi?

Fakat O istemedi. Mi'râc gecesi, Cennete girdiği zaman, Cennet hûrîlerine, bir zerre dönüp bakmamıştı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10165

Cahiliye Âdetinin Kalkmasına Sebep Oldu

Hazret-i Zeyneb validemiz, ilk îmân edenlerdendi. Mekke'den Medine'ye hicret etti. Bekârdı. Önceleri, Resûlullah'ın azâdlı kölesi olan Zeyd bin Harise ile evli idi. Zeyd bin Harise hazret-i Zeyneb'in hakkını gözetemediğinden ayrıldılar.

Hazret-i Zeyneb, hazret-i Zeyd'den ayrıldıktan sonra geçen birkaç ay içinde, bir azâdlı tarafından, zevceliğe lâyık görülmemiş bir duruma düşmesini düşünüp, üzülüyordu.

Resûl aleyhisselâm, halasının kızının durumuna üzülüp, onun şerefini iâde etmek, aynı zamanda bir cahiliyye âdeti olan evlâtlıkların zevceleriyle evlenme yasağını ortadan kaldırmak isteyerek, bunu nikâh etmek istedi. Hazret-i Zeyneb bunu işitince, sevincinden iki rek'at namaz kılıp:

- Yâ Rabbi! Senin Resûlün beni istiyor. Eğer onun zevceliği ile şereflenmemi takdir buyurdun ise, beni ona sen ver, diye duâ etti.

Duâsı kabûl olup, Ahzâb sûresinin otuzyedinci âyet-i kerîmesi gelerek, - Zeyd, onun hakkında istediğini yaptıktan sonra (yani Zeyneb'i boşadıktan sonra), biz, onu sana zevce eyledik, buyuruldu.

Hazret-i Zeyneb'in nikâhını Allahü teâlâ yaptığı için, Resûlullah ayrıca nikâh yapmadı. Hazret-i Zeyneb bununla her an övünür ve:

- Her kadını babası evlendirir. Beni ise, Allahü teâlâ nikâhladı, derdi. O zaman otuzsekiz yaşında idi.

Cenâb-ı Hak, son Peygamberi vasıtasıyla hür kimse ile köleyi aynı seviyede tutmuştur. Aradaki imtiyazı ortadan silip atmıştır. Hazret-i Zeyd gibi bir köleyi, Beni Hâşim ile aynı seviyeye getirmiştir.

Fransızların edepsiz şâiri Volter, Resûlullahın hazret-i Zeyneb'i zevceliğe kabûl buyurmasını, tarihlere, vak'a ve haberlere taban tabana zıt ve uydurma, âdî ve alçak iftiralarla, şiir düzerek bir tiyatro kitabı yazmıştır. Edebiyat ve fikir adamına yakışmayan bu çirkin, iğrenç yazısı, kendisini aforoz etmiş olan büyük düşmanı

papanın hoşuna gitmiş, kendisini okşayıcı mektup yazmıştır. Müslümanların halifesi, Sultan İkinci Abdülhamid Hân, bu piyesin sahnede oynatılacağını işitince, Fransız ve İngiltere hükûmetlerine ültimatom vererek hemen önlemiş, bütün insanlığı, yüz kızartıcı, aşağılıklardan kurtarmıştır.

Resûlullahın çok evlenmesinin mühim bir sebebi de, dini bildirmek içindi. Hicâb âyeti gelmeden, yâni kadınların örtünmeleri emrolunmadan önce, kadınlar da Resûlullaha gelip, bilmediklerini sorar, öğrenirlerdi.

Resûlullah birinin evine gitse, kadınlar da gelir, oturur, dinler, istifâde ederlerdi. Hicâb âyeti gelip, kadınların yabancı erkeklerle oturmaları, konuşmaları yasak edilince, yabancı kadınları kabûl etmedi.

Onların, bilmediklerini, mübârek zevcesi hazret-i Âişe'den sorup öğrenmelerini emreyledi. Gelip soranların çokluğundan, hazret-i Âişe, hepsine cevap yetiştirmeğe vakit bulamıyordu. Bu mühim hizmeti kolaylaştırmak ve hazret-i Âişe'nin yükünü hafîfletmek için, lâzım olduğu kadar hanımı nikâh etti. Böylece kadınlara âit yüzlerle nâzik, ince bilgileri, müslüman kadınlarına, mübârek hanımları yolu ile bildirdi. Tek hanımı olsaydı, bütün kadınların ondan sorması güç ve hattâ imkânsız olurdu.

Bir de Âişe validemizin evlendiğinde yaşının küçük olması meselesi var. Bu konu hakkında da ileri geri konuşuluyor.

Bir konu incelenirken özellikle de geçmişteki tarihî hadiseler incelenirken o zamanın şartları, o beldenin örf, âdetleri de iyi bilinmesi lazımdır. Bugünün şartları ile bugünün anlayışı düşünce tarzı ile geçmişteki olaylar incelenip, netice çıkarılmaya çalışılırsa, insan yanılır, hata eder, gerçek tespit edilemez.

Bu konuda yâni Âişe validemizin evliliği konusunda iki önemli husus var. Bunları iyi anlamak lazımdır. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10166

İki Önemli Sebep

-Dünden Devamı- Peygamber efendimizin, Âişe validemiz ile evliliği normal bir hâdise idi. Normal bir hâdise olmasının iki önemli sebebi vardı:

Birincisi, iklim şartlarına göre, kadınların bedenen gelişmesi, sıcak iklimlerde daha çabuk olmaktadır. Soğuk iklimlerde ise bu gelişme daha geç olmaktadır.

Meselâ, kuzey kutbuna yakın memleketler ile ekvatoral iklimde yaşıyan kimseler arasında bedenin gelişmesinde, olgunlaşmasında, en az beş yıl fark vardır. Ekvetor bölgesindeki 13 yaşındaki bir kızın bedenen gelişmiş haline, kuzeydeki bir kız ancak 18 yaşında ulaşabilir.

Bu biyolojik farklılıkları dikkate almadan, yapılan değerlendirmeler, insanı yanıltır.

Gazetelerde bir haber vardı. Haberde resim de vardı. Resimde, dokuz yaşındaki bir kadın ve yanında 2 yaşında çocuğu vardı. Yâni yedi yaşında evlilik çağına gelmiş. Bu da söylediklerimizi doğrulamaktadır. Bu gerçeği teyid etmektedir. Bu hâdise, Malezya'da olmuştu.

Böyle bir halin kuzeyde, kuzey memleketlerinde olması mümkün değildir. Bedenin gelişmesi buna engeldir.

İkinci bir önemli husus. O yıllardaki, Arabistan'ın örf âdetidir. Bugün bilhassa memleketimizde 40- 50 yaşındaki bir erkeğin 18-20 yaşındaki bir kadınla evlenmeleri hoş görülmez. Kadın, erkeğin aynı yaşlarda olması isteniyor. Bugün bu, âdet haline gelmiş. Dini bir dayanağı olmamasına rağmen çoğu aile buna uyuyor. Tabiî ki istisnaları da var.

Şimdi gelelim, Arabistan'ın o günkü durumuna. O devirde, yaş farkı hiç önemli değildi. Toplumun örf, âdeti buna müsaade ediyordu. Altmış yaşındaki bir kimse, 15 yaşındaki bir kızla rahat evlenebiliyordu. Hiç kimse, bunu ayıplamıyordu. Meselâ, hazret-i Ömer, Peygamber efendimizden, 13 yaş küçük olmasına rağmen, Resûlullahın kayın pederi idi.

Yine, hazret-i Ali, hazret-i Ömer'den çok küçüktü. Aralarındaki yaş farkı 15 yaştan fazlaydı. Buna rağmen, hazret-i Ali, hazret-i Ömer'in kayın pederi idi. Böyle örnekler çoktur.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, Âişe validemizin evlilik yaşı o zamanın örf ve âdetlerine ve iklim şartlarına göre gâyet normal bir olaydı. Akla da, mantığa da uygundur.

Bu konuyu anlatmamızın sebebi şudur:

Zaten müslüman bir kimse, bu evliliğin normal mi, değil mi, bunun üzerinde düşünmez. Peygamberler yanlış iş yapmazlar. Bu, îmânın şartlarındandır.

Yaptıkları hep vahiy iledir. Yâni cenab-ı Hakkın emri ile, müsaadesi iledir. Müslüman için, bunun doğruluğunu, eğriliğini konuşmak zaten mümkün değildir. Çünkü Resûlullahın en ufak bir halini beğenmemek insanı küfre düşürür, îmândan eder.

Bunu anlatmamızın, izah etmemizin esas sebebi İslamiyeti bilmiyen, yeni yeni öğrenmek isteyenleri, din düşmanlarının dinden soğutmak için hazırladıkları iftiralardan, tuzaklardan kurtarmak içindir.

Din düşmanları müslüman olmıyanların müslüman olmalarına mani olmak ve din bilgisi az olan müslümanları da dinden uzaklaştırmak için her yola başvuruyorlar. Meselenin aslı bilinirse, bu oyunlara, tuzaklara düşülmemiş olur.

Peygamber efendimiz, herkese olduğu gibi, hanımlarına karşı da her zaman güler yüzlü, tatlı dilli idi. Onların, dünyalık hatalarını, kusurlarını affederdi. Onları incitmekten çok kaçınırdı. Zaten dünyalık işler yüzünden kimseyi incittiği, üzdüğü görülmemiştir. Çünkü, bir insanı incitmek harâmdır. İşkence yapanın, hanımına zulmedenin evlenmesi harâmdır.

Peygamber efendimiz, (Müslümanların en iyisi, en faydalısı, zevcesine, hanımına karşı iyi ve faydalı olandır.) buyurmuşlardır.

Peygamber efendimizin hicretin onuncu yılı, son haccının hutbesindeki sözlerinden, son nasîhatlarından biri, (Kadınlarınıza eziyet etmeyiniz! Onlar, Allahü teâlânın sizlere emânetidir. Onlara yumuşak olunuz, iyilik ediniz!) olmuşur.

İslâmiyette evlenmek, bir kızı mes'ûd etmek, ibâdettir ve bütün nâfile ibâdetlerden daha sevâbdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10167

"Cenâb-ı Hakkı Nasıl Bilirsin?"

İslâm âlimlerinin büyüklerinden Abdullah bin Mübârek hazretleri bir yolculuğunda, koyun otlatan bir çobana rastladı. Onu yanına çağırıp sordu:

- Evlâdım, Allahü teâlâyı bilir misin?

- Kul nasıl olur da yaratanını bilmez.

- Allahü teâlâyı nasıl bilirsin, O'nun varlığını ne ile anlıylorsun?

- Bu koyunlar ile.

- Bu koyunlar ile nasıl biliyorsun, izâh eder misin?

- İzâh edeyim efendim. Bu koyunlar kendi başlarına kalamazlar. Bunları koruyan birisi lâzımdır ki, bunlara su ve ot versin, kurt ve diğer tehlikelerden korusun. Bundan anladım ki, bu âlemdeki herşey, bir koruyucuya muhtaç. Bu binlerce yaratığı korumaya, ihtiyaçlarını görmeğe ancak Allahü teâlânın gücü yeter. İşte bu koyunlar ile Allahü teâlâyı böyle bildim.

- Allahü teâlâyı nasıl bilirsin? Allahü teâlâ neye benzer?

- Allahü teâlâ hiçbir şeye benzemez.

- Bunu nasıl anladın?

- Yine bu koyunlardan.

- Nasıl?

- Onları dikkatle inceliyorum. Ne onlar, bana benzerler ve ne de ben onlara benzerim. Buradan, bir çoban koyunlarına benzemezse, Allahü teâlânın elbette kullarına benzemiyeceğini anladım. O hiçbir şeye benzemez. Bizim bilmediğimiz şekilde görür, işitir.

- Sözlerin çok güzel. Peki hiç ilim öğrendin mi?

- Üç ilim öğrendim. Bunlar, gönül ilmi, dil ilmi ve beden ilmi. Gönül ilmi şudur ki: Allahü teâlâ bana kalb verdi. Bu kalb ile O'nu bileyim, O'nun sevdiklerine gönül vereyim. Sevmediklerine gönlümü bağlamıyayım, onlardan uzak olayım. Dil ilmi şudur ki: Bana dil verdi. Bu dil ile O'nu anayım. O'nun istemediği sözleri söylemiyeyim. Beden ilmi şudur ki, bana beden vermiştir. Bu beden ile O'nun emrettiği şeyleri yapar, yasak ettiği şeylerden uzak dururum.

- Çok güzel söyledin.

- Efendim hep beni konuşturdunuz, sizin bana söyleyeceğiniz şeyler yok mudur?

- Tabiî evlâdım. Bütün varlıkların, her organın, her hücrenin yaratıcısı, yoktan var edeni yalnız Allahü teâlâdır. Allahü teâlânın nasıl olduğunu bilemeyiz, sadece var olduğuna inanırız. Allahü teâlâ diye akla gelen herşey hayâldir, O'nunla ilgisi yoktur.

Allahü teâlânın sıfatları vardır. Bunları ma'nâları ile bilmek lâzımdır.

- Efendim, Allahü teâlânın sıfatlarını söyler misiniz?

- Allahü teâlânın zâtî ve subûtî sıfatları vardır.

Zâtî sıfatları şunlardır: Vücûd, Allahü teâlâ vardır. Kıdem, Allahü teâlânın evveli yoktur. Bekâ, sonu yoktur. Vahdaniyyet, Allahü teâlâ birdir, eşi, ortağı yoktur. Muhâlefetün-lil Havâdîs, Allahü teâlâ hiçbir mahlûka benzemez. Kıyâm bi Nefsihî, Allahü teâlânın varlığı kendindendir. Hiçbir şeye muhtaç değildir, mekândan münezzehtir.

Subûtî sıfatları ise şunlardır: Hayat, Allahü teâlâ diridir. İlim, Allahü teâlâ herşeyi bilir. Sem', Allahü teâlâ işitir. Basar, Allahü teâlâ görür. İrâde, Allahü teâlâ dilediğini yaratır. Kudret, Allahü teâlânın herşeye gücü yeter. Kelâm, Allahü teâlâ söyleyicidir. Tekvîn, Allahü teâlâ yaratıcıdır. Bunları bilmek, inanmak her müslümana farzdır.

- Çok teşekkür ederim efendim. Bana çok şey öğrettiniz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10168

Aşûre Günü

Muharrem ayının onuncu gününe Aşûre Günü, dokuzuncu günü ile onuncu günü arasındaki geceye de Aşûre gecesi denir. Muharrem ayı, Kur'ân-ı kerîmde kıymet verilen dört aydan biridir. Aşûre, bu ayın en kıymetli gecesidir. Allahü teâlâ, birçok duaları Aşûre günü kabûl buyurdu.

Nûh aleyhisselâm gemide aşûre tatlısı pişirdiği için müslümanların, Muharremin onuncu günü aşûre pişirmesi ibâdet olmaz. Peygamber efendimiz ve Eshâb-ı kirâm böyle yapmadı. Bugün aşûre pişirmeği ibâdet sanmak bid'attır, günâhtır. Peygamber efendimizin yaptığı veya emrettiği şeyleri yapmak ibâdet olur. Din kitaplarının yazmadığı, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirmediği şeyleri yapmak, sevab olmaz, günâh olur. Bugüne mahsus ibâdet sanmadan herhangi bir tatlı yapmak tanıdıklara ziyâfet, fakirlere sadaka vermek sünnettir, ibâdettir.

Aşûre gününün fâziletleri hakkında hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Aşûre gününün fazîletine kavuşmağa bakınız. Çünkü o gün, Allahü teâlânın günler arasında seçtiği mübârek bir gündür. Bu gün oruç tutan kimseye, Allahü teâlâ, meleklerin, peygamberlerin, şehîdlerin ve sâlihlerin ibâdetleri kadar sevâb verir.)

(Aşûre günü oruç tutun! Çoluk çocuğunuza iyilik yapın! Bir kimse, Aşûre günü çoluk çocuğuna iyilik yapıp, sevindirse, Allahü teâlâ, ona senenin diğer günlerini iyi eder.)

(Ramazan-ı şerîf ayındaki oruçlardan sonra, en fazîletli oruç, Muharrem ayının orucudur. Farz namazlardan sonra en fâziletli namaz gece namazıdır.)

(Aşûre gününün orucu, bir senelik geçmiş günâhlara keffârettir.)

(Aşûre günü zerre kadar sadaka veren kimseye, Allahü teâlâ Uhud dağı kadar sevâb verir.)

(Aşûre günü gusleden, Allahü teâlâ katında annesinden yeni doğmuş gibi günâhlarından temizlenir.)

(Aşûre günü bir yetimin başını okşayan kimseyi, Allahü teâlâ, yetimin her kılı için Cennette bir derece yükseltir.)

(Allahü teâlâ, Aşûre gününü diğer günlerden üstün kılmıştır. Allahü teâlâ, gökleri, yeri, dağları, denizleri, yıldızları, Arşı ve melekleri, Âdem aleyhisselâmı, Aşûre günü yarattı. İbrâhim aleyhisselâmın dünyaya gelişi ve Nemrud'un ateşinden kurtuluşu Aşûre günü oldu. Oğlunun yerine kesmek için büyük koç ihsân edildi. Firavun'un boğuluşu, İsâ aleyhisselâmın göğe kaldırılışı, Eyyûb aleyhisselâmın belâdan kurtuluşu, Aşûre gününde olmuştur.)

(Muharrem ayında bir gün oruç tutana, bugüne karşılık otuz gün oruç sevâbı yazılır.)

(Aşûre gecesi bir mü'mine iftâr verene, Allahü teâlâ katında bütün Ümmet-i Muhammed'e iftâr vermiş, karınlarını doyurmuş gibi sevâb yazılır.)

(Aşûre gününde bir hastayı ziyâret eden, bütün insanları ziyâret etmiş gibi olur. Aşûre gününde bir kimseye su veren, hiç isyân etmemiş gibi olur.)

(Aşûre günü tutulan oruç, kırk yıllık günâha keffârettir. Aşûre gecesini ihyâ edip, sabahleyin de oruç tutan kimse, ölüm acısını duymayarak vefât eder.)

(Muharrem'in onunda tutulan oruç, bir senelik gelecek günâhlara keffâret olur.)

Aşûre günü, oruç tutmanın sevâbı çoktur. Yalnız Aşûre günü oruç tutmak câiz değildir. Mekrûhtur. Mekrûh olmaması için, Muharremin 9. 10. veya 10. 11. veya 9. 10. 11. günleri tutmak lâzımdır.

Abdullah bin Abbâs hazretleri buyurdu ki:

(Muharremin onuncu gününde oruç tutmak istiyorsanız, dokuzuncu ve onuncu günleri de tutunuz. Yahûdilere benzemeyiniz.)

(Bugün Muharrem ayının 8. günüdür.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10169

"Rabbinin İsmiyle Oku!"

Peygamber efendimize İlk vahy, 610 senesi Ramazân-ı şerîf ayında geldi. Resûlullah efendimiz kırk yaşlarında iken, Mekke civârında bulunan Hira dağındaki mağaraya çekilmiş ve tefekküre dalmıştı. Ramazan ayının Kadir gecesi, gece yarısından sonra, kendisini mübârek ismiyle çağıran bir ses duydu.

Başını kaldırıp etrafa baktı. İkinci defa aynı sesi işitince, her tarafı bir nûrun kapladığını gördü. Sonra da Cebrâil aleyhisselâm karşısına geldi ve:

-"İkra" yâni Oku! dedi. Resûlullah efendimiz, - Ben okuma bilmem, cevâbını verdi. O zaman melek O'nu tutup tâkatı kesilinceye kadar sıktı ve tekrar, - Oku! dedi.

- Ben okuma bilmem buyurunca, üçüncü defa sıktı. Sonra bıraktı. Oku demek, işittiklerini tekrarla demek idi.

(Herşeyi yaratan Rabbinin ismiyle oku! O, insanı pıhtılaşmış kandan (alaktan) yarattı! Oku, Allahü teâlâ büyük kerem sâhibidir. O, kalemle öğretir, bilmediklerini öğretir.) meâlindeki Alâk sûresinin ilk beş âyet-i kerîmesini getirdi. Muhammed aleyhisselâm da onunla beraber okudu. Yâni okunanı tekrarladı.

İlk vahy ve Kur'ân-ı kerîmin gelmeye başlaması bu sûretle oldu. Resûlullah efendimizin bütün hayatı boyunca, vefâtına az bir zaman kalana kadar, peyderpey çeşitli şekillerde devâm etti. Böylece Kur'ân-ı kerîm'in 94. sûresi olan Alak sûresinin ilk beş âyeti, ilk inen âyetler oldu.

Kur'ân-ı kerîmin en son âyeti de Resûlullah efendimize Vedâ haccında indi. Bu âyet-i kerîme meâlen şöyle:

"Bugün, dîninizi sizin için ikmâl eyledim. Üzerinize olan nîmetimi tamamladım ve size din olarak İslâmiyet'i vermekle râzı oldum" (Mâide 3)

Kur'ân-ı kerîm, nazm-ı İlâhîdir. Kelimeleri, inci gibi yanyana dizmeye nazım denilmiştir. Şiirler birer nazımdır. Kur'ân-ı kerîm'in kelimeleri Arabî olup, bunları yanyana dizen, Allahü teâlâdır. Dizilmiş olan bu kelimeler, âyetler halinde gelmiştir. Cebrâil ismindeki bir melek, bu âyetleri, bu kelimelerle ve bu harflerle okumuş, Muhammed aleyhisselâm da, mübârek kulakları ile işiterek ezberlemiş ve hemen Eshâbına okumuştur.

Kur'ân-ı kerîm, muntazam aralıklarla değil, lüzûmuna ve hâdiselere göre âyet âyet, bazan sûre sûre vahyolundu. Yirmi üç senede tamamlandı. Diğer semavî kitaplar, bir defada topluca inmişlerdi.

Peygamber efendimiz kendisine gelen vahyi ezberler ve aslâ unutmazdı. A'lâ sûresinin altıncı âyet-i kerîmesinde meâlen, "Sana okuyacağız ve sen hiç unutmayacaksın" buyurulmuştur.

Resûlullah efendimiz, ayrıca kendisine vahiy ile gelen âyetleri Eshâb-ı kirâma okur, onlar da ezberlerdi. Emrinde husûsî vahy kâtipleri de vardı. Yâni gelen âyetleri yazan katipler.

Gelen âyetler, derilere, kemiklere, taş parçalarına, hurma kabuklarına yazılıp en emin yerlerde hürmet ve îtinâ ile muhâfaza edildi.

Kur'ân-ı kerîm âyetleri, Peygamber efendimizin bildirdiği tertip üzerine ezberlenip namazlarda okundu.

Peygamber efendimiz, gelen âyeti, vahy kâtiplerine yazdırır, her âyet-i kerîmenin hangi sûreye yazılacağını bildirirdi. Cebrâil aleyhisselâm her sene bir kerre gelip, o âna kadar inmiş olan Kur'ân-ı kerîmi, Levh-i mahfûz'daki sırasına göre okur, Peygamber efendimiz dinler ve tekrar ederdi. ^Ahırete teşrif edeceği sene, iki kerre gelip, tamamını okudular. Muhammed aleyhisselâm ve Eshâbdan çoğu, Kur'ân-ı kerîmi tamamen ezberlemişti. Bazıları da, bazı kısımları ezberlemiş, bir çok kısımlarını yazmışlardı.

Peygamber efendimizin vefatından sonra, hazret-i Ebû Bekr'in hilâfeti devrinde yapılan Yemâme harbinde, yetmişten fazla kurra (hâfız) şehîd düşünce, hazret-i Ömer, Kur'ân-ı kerîmin toplanması için halîfe hazret-i Ebû Bekr'e mürâcaat etti.

Bunun üzerine hazret-i Ebû Bekr'in emriyle Zeyd bin Sâbit başkanlığında büyük bir hey'et tarafından Kur'ân-ı kerîm sahîfeleri bir araya toplandı. Her sûrenin âyetleri, Peygamber efendimizin bildirdiği tertibe göre, bir araya getirildi. Hazret-i Ebû Bekr, bu hey'ete bütün Kur'ân-ı kerîmi kâğıt üzerine yazdırdı. Böylece Mushaf denilen bir kitap meydana geldi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10170

Kur'ân-ı Kerîmin İfade Gücü

İfade yönünden, kelime, harf yönünden Kur'ân-ı kerîmin diğer semavî kitaplardan bir farkı vardır. Tevrât, İncîl ve bütün kitaplar ve sahîfeler, hepsi birden, bir def'ada inmişti. Hepsi, insan sözüne benziyordu ve lafzları mu'cize değildi. Onun için çabuk bozuldu, değiştirildi. Kur'ân-ı kerîm ise, Muhammed aleyhisselâmın mu'cizelerinin de en büyüğüdür ve insan sözüne benzemez.

Her şâirin, şiir yazmak, nazım yapmak kâbiliyeti başkadır. Meselâ, Necip Fazıl ve Nâbî'nin şiirlerini iyi bilen usta bir edebiyâtçıya, Necip Fazıl'ın, son yazdığı bir şiirini götürüp, bu, Nâbî'nin şiiridir desek, bu şiiri, hiç işitmemiş olduğu hâlde, okuyunca:

"Yanılıyorsunuz! Ben Nâbî efendinin ve Necip Fazıl'ın, uslubunu iyi bilirim. Bu şiir Nâbî'nin değil, Necip Fazıl'ın" demez mi? Elbette der.

Kur'ân-ı kerîmin insan sözü olmadığı tecrübe ile de ispat edilmiştir ve her zaman edilebilir.

Şöyle ki, bir Arap şairi, bir sahîfede, edebî san'at inceliklerini göstererek, birşey yazmış, bunun arasına birkaç satır hadîs-i şerîf ve başka yerinde de, aynı şeyi anlatan bir âyet-i kerîme koyup, hepsi bir arada, İslâmdan ve Kur'ândan haberi olmıyan, Arabîsi kuvvetli birisine, bir adamın yazısı diye okutturulmuştur. Okurken, hadîs-i şerîfe gelince, durmuş, - Burası, yukarısına benzemiyor. Buradaki san'at daha yüksek, demiştir.

Sıra, âyet-i kerîmeye gelince, şaşkın bir hâlde, - Burası hiçbir söze benzemiyor. Ma'nâ içinde, ma'nâ çıkıyor. Hepsini anlamağa imkân yok, demiştir.

Yâni az çok edebiyat bilgisi olan, Kur'ân-ı kerîmin farkını hemen anlar.

Bugün piyasada bilhassa, Avrupa'da Kur'ân-ı kerîmin pek çok tercümesi vardır. Bu, hakkıyla yapılabilinir mi? Yapılamaz. Kur'ân-ı kerîm, hiçbir dile, hattâ Arapçaya da tercüme edilemez. Sebebi şu: Herhangi bir şiirin, kendi diline bile, tam tercümesine imkân yoktur. Ancak meâli ve îzâhı olur. Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını anlamak için tercümesini okumamalıdır. Bir âyetin ma'nâsını anlamak demek, Allahü teâlânın, bu âyette, ne demek istediğini anlamak demektir. Bu âyetin herhangi bir tercemesini okuyan kimse, murâd-ı İlâhî'yi öğrenemez. Tercüme edenin, bilgi derecesine göre yaptığı meâli öğrenir.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde kullarına saâdet yolunu göstermiş ve kendi kelâmını insanların en yükseğine göndermiştir. Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını, yalnız Muhammed aleyhisselâm anlar. Başka kimse, tâm anlıyamaz. Eshâb-ı kirâm, ana dili olarak Arabî bildikleri, edîp ve belîğ oldukları hâlde, ba'zı âyetleri anlıyamaz, Resûlullaha sorarlardı.

Kur'ân-ı kerîmi anlamak o kadar kolay birşey değildir. Bunun kolay olmadığını şu misalle anlatmaya çalışayım:

Hazret-i Ömer, bir yerden geçerken, Resûlullahın, hazret-i Ebû Bekr-i Sıddîk'a birşey anlattığını gördü. Yanlarına gidip dinledi. Sonra, başkaları da, gördü ise de, gelip dinlemeğe çekindiler. Ertesi gün, hazret-i Ömer'i görünce, - Yâ Ömer, Resûlullah efendimiz, dün size birşey anlatıyordu. Bize de söyle, öğrenelim, dediler.

Hazret-i Ömer, şöyle cevap verdi:

- Dün, Ebû Bekr, Kur'ân-ı kerîmden anlıyamadığı bir âyetin ma'nâsını sormuş, Resûlullah, ona anlatıyordu. Bir saat dinledim, birşey anlıyamadım, dedi.

Çünkü, hazret-i Ebû Bekr'in yüksek derecesine göre anlatıyordu. Hazret-i Ömer, o kadar yüksek idi ki, Resûlullah efendimiz, - Ben, peygamberlerin sonuncusuyum. Benden sonra peygamber gelmiyecektir. Eğer, benden sonra peygamber gelseydi, Ömer peygamber olurdu, buyurdu.

Böyle yüksek olduğu hâlde ve Arabî'yi çok iyi bildiği hâlde, Kur'ân-ı kerîmin tefsîrini bile anlıyamadı. Çünkü, Resûlullah efendimiz, herkese, derecesine göre anlatıyordu. Hazret-i Ebû Bekr'in derecesi, ondan çok daha yüksekti. Fakat, bu da, hattâ Cebrâîl aleyhisselâm dahî, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını, esrârını, Resûlullaha sorardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10171

Kur'ân-ı Kerîmi Anlamak Mümkün mü?

Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsını yalnız Muhammed aleyhisselâm anlamış ve hadîs-i şerîfleri ile bildirmiştir. Kur'ân-ı kerîmi tefsîr eden O'dur. Doğru tefsîr kitabı da, O'nun hadîs-i şerîfleridir. Arapça bilen az çok birşeyler anlar, fakat, bu anladığı doğru mu, yanlış mı bu önemli.

Zamanımızda, herkes evine bir tefsîr kitabı almak istiyor. Son zamanlarda yazılmış tefsîrleri okuyup buradan dinini öğrenmek istiyor. Bu mümkün değildir. Çünkü, tefsîr kitaplarını da anlıyabilmek için, en az otuz sene durmadan çalışıp, yirmi ana ilmi, iyi öğrenmek lâzımdır. Bu yirmi ana ilmin kolları, seksen ilimdir. Ana ilimlerden biri, (Tefsîr) ilmidir.

Bu ilimlerin ayrı ayrı âlimleri ve çok kitapları vardır. Bugün kullanılan ba'zı Arabî kelimeler, fıkıh ilminde başka ma'nâya, tefsîr ilminde ise daha başka ma'nâya gelmektedir. Hattâ aynı bir kelime, Kur'ân-ı kerîmdeki yerine, aldığı edâtlara göre, başka ma'nâlar bildirmektedir.

Bu geniş ilimleri bilmiyenlerin, bugünkü Arapçaya göre, yaptıkları Kur'ân tercümeleri, Kur'ân-ı kerîmin ma'nâsından bambaşka birşey oluyor.

Yeni yazılan Türkçe tefsîrlerin hepsinde şahsî düşünceler bulunmakta, okuyanlara zararı, faydasından çok olmaktadır. Hele İslâm düşmanlarının, bid'at sahiplerinin, Kur'ânı kerîmin ma'nâsını bozmak için yaptıkları tefsîr ve tercüme kitapları, birer zehirdir.

Bunları okuyan genç zihinlerde, birtakım şüpheler, i'tirâzlar hâsıl oluyor. Din düşmanları kasıtlı olarak, dini yıkmak için piyasaya meâller sürmektedirler. Zaten ilk meâli neşreden gayri müslim bir yayınevidir.

Dini, tefsîrden öğrenmeye kalkışmak, ilkokul çocuğunun eline, yüksek matematik kitabı koyup buradan matematiği öğren demekten daha abestir.

Yalnız Arapça bilmekle, tefsîr ve hadîs anlaşılmaz. Arapça bilenleri, din âlimi sanan aldanır. Beyrut ve başka yerlerde ana dili Arapça olan, Arap edebiyâtını iyi bilen, çok papaz var. Fakat, hiçbirinin İslâmiyetten haberi yok.

Meselâ, tıp ilmi kıymetlidir. Fakat bir kimse, eline bir tıp kitabı alıp okuyarak tıbbı öğrendim diyerek, göz ameliyatı yapmaya kalkarsa, hastanın gözünü çıkarmış olur. Böyle bir kimseye, tıp kitabı okuyarak doktorluk yapmak uygun değil demek, tıb ilmine karşı çıkmak değildir.

Bunun gibi, bir kimsenin, meâl veya tefsîr okuyarak, dini hükümler çıkarmaya kalkışması çok yanlıştır. Bunu ancak müctehid âlimler yapabilir. Bugün artık böyle müctehid bir âlim de yeryüzünde kalmamıştır.

Kur'ân-ı kerîmin hakîkî ma'nâsını anlamak, öğrenmek istiyen bir kimse, din âlimlerinin, müctehidlerin kelâm, fıkıh ve ahlâk kitaplarını okumalıdır. Yâni bugün için bu üç önemli ilmin biraraya getirildiği ilmihal kitabından öğrenmelidir.

Bu kitapların hepsi, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden alınmış ve yazılmıştır. Kur'ân tercümesi diye yazılan kitaplar, doğru ma'nâ veremez. Okuyanları, bunları yazanların fikirlerine, düşüncelerine ve maksatlarına esîr eder ve dinden ayrılmalarına sebep olur.

Kur'ân-ı kerîmin orijinalinden başkasına Kur'ân-ı kerîm denmez. Kur'ân-ı kerîmin, latin harfleri ile yazılmasına imkân yoktur. Çünkü bu harflerde, Kur'ân-ı kerîm harflerinin hepsinin karşılığı yoktur.

Meselâ, Kur'ân-ı kerîmde, üç tane se harfi var. Üç tane ze harfi var. Türkçe'de bunların hepsinin karşılığı bir harftir. Bunun için, ma'nâ bozuluyor. Okunan, Kur'ân olmayıp, ma'nâsız bir ses yığını oluyor. Meselâ, İhlâs sûresinde geçiyor. Ehad yerine ehat denilirse, namaz fâsid oluyor, bozuluyor.

Bugün, çok kimsenin, böyle bozuk tercümeleri ve latin harfi ile yazılmış, ne olduğu belirsiz kitapları (Türkçe Kur'ân) diye gençliğin önüne sürdükleri, köylere dağıttıkları görülüyor.

Bunu yapanların bir kısmı farkında olmadan, cahilliğinden; bir kısmı da ticaret için yapıyor. Bir kısmı da, bu işi esas teşvik edenler, el altından destekliyenler ki, bunlar gizli din düşmanı kimselerdir. Dini bozmak, müslümanlar arasına fitne sokmak için buna destek veriyorlar. Bunlara aldanmamalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10172

Kur'ân-ı Kerîm Bilgileri

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, (Benim kitâbım Arabî'dir) diyor. (Muhammed aleyhisselâma, bu Kur'ânı Arabî dil ile indirdim.) buyuruyor. Allahü teâlânın melek ile indirdiği kelimelerin, harflerin ve ma'nâların toplamı Kur'ândır. Böyle olmıyan kitaplara, Kur'ân-ı kerîm denemez. Bu kitaplara Kur'ân diyen müslümanlıktan çıkar. Kâfir olur. Başka dile, hattâ Arabî'ye çevrilirse, Kur'ân açıklaması denir. Ma'nâsı bozulmadan da, bir harfi bile değişince, Kur'ân olmaz. Hattâ hiçbir harfi değişmeden, okunmasında ufak değişiklik yapılırsa, Kur'ân denmez.

Derme çatma tercümeleri okuyan gençler, Kur'ân-ı kerîmi, mitolojik hikâyeler, lüzumsuz, faydasız düşünceler, bayağı sözler sanır. Kur'ândan, islâmdan soğuyup, kâfir olur. Demek ki, gençlerin önüne Kur'ân tercümelerini sürerek, Öztürkçe Kur'ân okuyunuz, yabancı dil olan Arapça Kur'ânı okumayınız, sözlerinin, müslüman yavrularının, şehîd evlâdlarının dinsiz yetişmesini istiyen islâm düşmanlarının yeni bir taktiği, hîlesi olduğu muhakkaktır.

Kur'ân-ı kerîmde üç kısım bilgi vardır. Allahü teâlâ bunlardan; Birincisini, hiçbir kuluna bildirmemiştir.

İkinci kısım bilgileri, yalnız Muhammed aleyhisselâma bildirmiştir. Bu yüce Peygamberden ve O'nun vârisi olan râsih âlimlerden başka kimse bunları anlıyamaz. Müteşâbih âyetler böyledir.

Üçüncü kısım bilgileri, Peygamberine bildirmiş ve ümmetine öğretmesini emir buyurmuştur. Bu ilimler de kendi arasında ikiye ayrılır.

Bu ilimlerin birincisi, geçmiş insanların hâllerini bildiren kıssalardır. İkincisi, dünyada ve âhırette yaratmış olduğu ve yaratacağı şeyleri bildiren haberlerdir. Bunlar, ancak Resûlullahın bildirmesi ile anlaşılır. Akıl ile, tecrübe ile anlaşılamaz. Üçüncü kısım bilgilerin ikincileri, akıl, tecrübe ve Arabî ilimler ile anlaşılabilir. Kur'ân-ı kerîmden ahkâm çıkarmak ve fen bilgilerini anlamak böyledir.

Bu kısım bilgilerden, mahlûkları inceleyerek, Allahü teâlânın var olduğu ve bir olduğu çıkartılmıştır. Kur'ân-ı kerîmin içindeki bilgilerden ancak bir kısmı bu

günkü insanlar tarafından bulunabilmiştir. Halbuki, bu ilmî ve fennî esâslar, 1400 sene evvel Kur'ân-ı kerîmde bildirilmiştir.

Meselâ, dünyanın nasıl meydana geldiği hakkındaki modern bilgiler, 50-60 sene öncesine kadar bilinmiyordu. Kur'ân-ı kerîmde Enbiyâ sûresi 30-33. âyet-i kerîmelerinde meâlen, "İnkâr edenler, gökler ve yer küresi birbirlerine yapışık iken onları ayırdığımızı bilmezler mi?" Yâsîn sûresinde meâlen, "Geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratan O'dur. Bunların her biri bir yörüngede yürür." buyuruldu.

Cenâb-ı Hak, modern bilgilerin ancak 50-60 sene evvel meydana çıkarabildikleri dünyanın kuruluş prensibini bundan tam 1400 sene evvel insanlara bildirmiştir.

Bugün Modern biyologlar, "Bütün canlılar sudan gelmektedir ve ilk canlılar suda teşekkül etmiştir." demektedirler.

Fakat, onların yeni buldukları bu hakîkat, Kur'ân-ı kerîmde 1400 sene evvel açıklanmıştır. Meselâ, "İnkâr edenler, bütün canlıları sudan yarattığımızı bilmezler mi?" (Enbiyâ sûresi: 30)

"İnsanı sudan yaratarak soy sop veren Allahtır. " (Fürkân sûresi: 54)

"Yerin yetiştirdiklerinden ve kendilerinden ve bilmedikleri bir çok şeylerden çift çift (Ya'nî bol bol) yaratan Allahın ismini üstün tut!" (Yâsîn sûresi: 30)

Burada, bitki ve hayvanat bilgilerine, fakat bunların yanında (bilmedikleri şeyler) diye insanların ancak zamanla ve yavaş yavaş bulabildikleri atom enerjisi gibi yeni kaynakları inceleyen ilim adamlarına îmâlar vardır. Nitekim cenâb-ı Hak, Rûm sûresinin 1. ve 4. âyetlerinde meâlen, "Gökleri ve yerleri yaratması, renklerinizin ve dillerinizin ayrı olması, O'nun varlığının delillerindendir. Doğrusu burada bilenler (İlim adamları) için dersler vardır." buyuruyor.

Bu sözler bu gün genetik ile uğraşan ilim adamlarına bir işârettir. Demek oluyor ki, (dil ve renk farklarında) henüz bizim bu gün daha bulamadığımız bazı incelikler vardır. Zamanla meydana çıkmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10173

Kur'ân-ı Kerîm Okuma Sevabı

Kur'ân-ı kerîmi okuyup Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uygun îmân eden, hidâyet üzere olur. Doğru yolda bulunur. Allahü teâlâya kavuşturan doğru yolu bulur. Cehennem azâbından kurtulur.

Hatta bunun sevâbı dedelerine, çocuklarına ve torunlarına te'sir eder. Îtikâdı düzgün bir kimse Kur'ân-ı kerîmi okuyup, sâlih müslümanların yazdığı, ilmihâl kitaplarında bildirdiği üzere amel ettiği, ibâdet yaptığı taktirde büyük sevaplara kavuşur.

Kur'ân-ı kerîm okuma ve okutmak çok sevaptır. Bununla ilgili sevgili Peygamberimiz buyurdu ki, "Ümmetimin en hayırlısı, Kur'ân-ı kerîmi öğrenen ve öğretendir. " "Hoca çocuğa besmele okur, çocuk da söyleyince, Allahü teâlâ çocuğun anasının, babasının ve hocasının Cehennem'e girmemesi için senet yazdırır. " "Ümmetimin yaptığı ibâdetlerin en kıymetlisi Kur'ân-ı kerîmi mushafa bakarak okumaktır."

"Namazda okunan Kur'ân-ı kerîm, namaz dışında okunan Kur'ân-ı kerîmden daha sevaptır. " "Kur'ân-ı kerîm okunan evden arşa kadar nûr yükselir. " Ebû Hüreyre hazretleri buyurdu ki, "Kur'ân-ı kerîm okunan eve, bereket, iyilik gelir. Melekler oraya toplanır. Şeytanlar oradan kaçar. Kur'ân-ı kerîm okunmazsa bunun aksi olur. " Kur'ân-ı kerîmi okumak, mühim sünnettir. Tecvîd ilmine uygun olarak ve hürmet ile okunan Kur'ân-ı kerîmi dinlemek farz-ı kifâyedir. Okuyanlara verilen sevâbların aynısı, dinleyenlere de verilir.

Kur'ân-ı kerîmde yüz on dört (114) sûre ve altı bin iki yüz otuz altı (6236) âyet vardır.

Halk arasında çok yaygın bir şey var. Herkes âyet sayısını 6666 olarak biliyor. Buradaki farklılıklar, mevcut Kur'ân-ı kerîmin eksik veya fazla olmasından değildir. Bu farklılıklar, büyük bir âyetin bir kaç küçük âyet sayılmasından veya bir kaç kısa âyetin, bir büyük âyet, yahut sûrelerin evvelindeki Besmelelerin bir veya ayrı ayrı âyet sayılmasından ileri gelmiştir.

Meselâ ba'zı âlimler, sûre başlarındaki besmeleleri sûreden saymışlar. Böyle sayınca, sûre sayısı kadar yâni yüz on dört âyet sayısı artmış oldu. Mushafların başındaki, fihristeki âyet sayıları sayılırsa, 6236 olduğu görülür. Kısacası, âyet sayılarının farklı bildirilmesi, aslında bir değişiklik olduğunu göstermez. Bu sayı farkı şekildedir, asılda değildir.

Müslüman olmadığı halde, Kur'ân-ı kerîmin üstünlüğünü kabûl eden, kabûl etmek zorunda kalan batılı bilim adamı çoktur.

Meselâ, dünyanın meşhûr ediplerinden olan Goethe (1749-1832), Batı-Doğu Dîvânı adlı eserinde şöyle diyor, "Kur'ânın içinde pek çok tekrarlar vardır. Onu okuduğumuz zaman, bu tekrarlar bizi usandıracak sanılıyor, fakat biraz sonra bu kitap bizi kendisine çekiyor. Bizi hayranlığa ve sonunda büyük saygıya götürüyor. " Gaston Kar, "İslâm dîninin kaynağı olan Kur'ânda cihan medeniyetinin dayandığı bütün temeller bulunmaktadır. O kadar ki, bu gün bizim uygarlığımızın Kur'ân'ın bildirdiği temel kurallardan kurulduğunu kabûl etmemiz gerekir." demektedir.

İngiliz Râhibi Beowerth-Simith, Muhammed ve Muhammed'e bağlı olanlar adlı eserinde, "Kur'ân üslup temizliği, ilim, felsefe ve hakîkat mûcizesidir." diyor.

Prof. Carlyle de, "Kur'ân okundukça onun alelâde, gelişi güzel bir edebî eser olmadığını hemen hissedersiniz. Kur'ân, kalpten gelen ve başka kalplere hemen nüfûz eden bir eserdir. Diğer bütün eserler bu muazzam eser yanında çok sönük kalır. Kur'ân'ın göze çarpan ilk karekteri onun doğru ve mükemmel bir yol gösterici, dürüst bir rehber olmasıdır. İşte bence Kur'ânın en büyük meziyeti budur. Bu meziyet diğer bir çok meziyetlere de yol açmaktadır." diyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10174

Kârun'un İbretli Hâli

Kârun, Mûsâ aleyhisselâmın akrabâsı idi. Önceleri fakir ve güzel huylu idi. Mûsâ aleyhisselâm, buna duâ etti ve kendisine kimya ilmini öğretti.

Mûsâ aleyhisselâma îmân ettikten sonra, kendisini tamamen ilme ve ibâdete verdi. Hazret-i Mûsâ ve hazret-i Hârûn'dan sonra İsrâiloğullarının en bilgilisi idi.

Yüz güzelliği fevkalâde idi. Bunun için kendisine "Nûr Yüzlü" derlerdi.

Kırk sene dağda kendi başına ibâdet etti. İnsanlar arasına çokmadı. Şeytan insan kılığına girip, bunun yanına gitti. Onunla beraber o da ibâdet etmeğe başladı. Hattâ ibâdette, Kârun'u geçti. Kârûn, buna imrenip hürmet etmeğe başladı. birgün şeytan Kârûn'a dedi ki:

- Ey Kârun! Böyle ibâdet yapmakla iyi mi yapıyoruz sanki? İsrâiloğullarının hastalarını ziyâret edemiyloruz, onların cenâzelerinde bulunamıyoruz. Bunun için dağda bulunmamız uygun olmaz.

Bu bahâne ile, onu insanların arasına indirdi. İbâdetlerine burada devam ettiler. Halk bunlara yemek getiriyor, bunlar devamlı ibâdetle meşgûl oluyorlardı. Birgün şeytan dedi ki:

- Bu yaptığımız uygun değildir. Başkalarına yük oluyoruz?

- Öyleyse ne yapmamız lâzımdır?

- Sadece Cum'a günleri çalışıp, rızkımızı çıkararak diğer günler ibâdet edelim.

Öyle yaptılar. Fakat bir müddet sonra da, - Bir gün çalışıp, bir gün ibâdet edelim. Fazla kazancımızı da fakirlere sadaka olarak veririz, sevaba gireriz, dedi.

Böylece şeytan, Kârûn'u dünya malına karşı teşvîk etti. Kârun bildiği kimya ilmini de kullanarak, kısa zamanda zengin oldu. O kadar çok zengin oldu ki, zenginliği dillere destan oldu. Mûsâ aleyhisselâmın sözlerine uymayıp, kendini tamamen dünyaya verdi. Sayısız hazînelere kavuştu. Hazînelerinin anahtarlarını, kırk katır taşırdı.

Kârûn zengin olunca, eski güzel huyu da kalmadı. Zulüm ve haksızlık yapmaya başladı.

Hattâ, kendisine ilim öğreten Mûsâ aleyhisselâma bile karşı gelip, O'nun çalışmalarına engel olmaya, O'nun mu'cizelerine sihir demeye başladı.

Kur'ân-ı kerîmde, Kârûn'dan şöyle bahsedilmektedir:

(Kârun Mûsâ'nın "aleyhisselâm" kavmindendi. Fakat o, onlara karşı azgınlık etmişti. Biz ona, anahtarlarını taşımakta bile, güçlü kuvvetli bir cemâ'ate ağır gelen hazîneler verdik. O vakit kavmi ona şöyle dediler "Dünya malı ile şımarma! Çünkü Allahü teâlâ dünya malı ile şımaranları sevmez.)

Dünya malı ile şımarmak ve dünyaya gönül vermek, ona sımsıkı sarılmak, insanı âhıretten alıkoyar. Dünya malı ve zevkleri geçicidir. Kısa zamanda hepsi

yok olur. Dünyadan çok kısa zamanda ayrılacağını bilen kimse, kalbine dünya sevgisi sokmaz.

Kârûn, mü'minlerin yaptığı nasîhatleri kabûl etmedi. Allahü teâlânın verdiği ni'metlere karşı nankörlüğünü gün geçtikçe artırmaya başladı. Âyet-i kerîmede bildirildiği gibi, (Bu servet bana ancak bende olan ilim mukabilinde verilmiştir, dedi.)

Kârûn'un durumu ibret alınacak bir hâdisedir. Kasas sûresinde, meâlen buyuruldu ki:

(Kârûn'un zînet ve ihtişamı içinde kavminin karşısına çıktı. Dünya hayatını arzû edenler, "Ne olurdu, Kârûn'a verilenler gibi bizim de olsaydı. O hakîkatten büyük nasîb sahibidir." dediler.) Hâlbuki, Kârun'a verilenler, onun helâkına sebep oldu.

Bunun için, bir şey isterken, hayırlısını istemelidir.

Yarın: Kârûn'un yerin dibine batırılması.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10175

Yerin Dibine Battı

Kârûn'un zenginliği iyice artınca, Mûsâ aleyhisselâma muhâlefeti de arttı. Altından bir ev yaptırıp, burada ziyâfetler vererek, kendine taraftar toplamaya başladı.

Mûsâ aleyhisselâm, kendisine nasîhat ederek, bundan vazgeçmesini istedi. Daha sonra, mü'minlere zekât farz edilince, Mûsâ aleyhisselâm, Kârûn'a ne oranda zekât vereceğini bildirdi.

Kârûn bunu çok fazla gördü. Bunu vermek nefsine ağır geldi. Taraftarlarına dedi ki:

- Mûsâ'nın her istediğini yerine getirdiniz. Fakat, şimdi görüyorsunuz ki, kendine mal toplamak istiyor. Buna da mı itâ'at edeceksiniz?

- Sen bizim büyüğümüzsün, nasıl istersen öyle yaparız.

- Filân yerde fâhişe bir kadın var, onu buraya getirin!

İstediği kadın getirildi. Kadına, bin altın vererek, yarın halkın huzûrunda, "Hazret-i Mûsâ benimle zinâ etti" diyeceksin, diye tenbih etti.

Ertesi gün, halk toplandı. Merakla kadının ne diyeceğini bekliyorlardı. Kadın ortaya çıkıp dedi ki:

- Hayır Kârûn yalan söylüyor. Benimle zinâ yapan kendisidir. Bunu söylememem için, çok altın verdi.

Bu sözleri işiten Kârûn şaşırdı. Ne yapacağını bilemedi. Mûsâ aleyhisselâm, secdeye varıp:

- Yâ Rabbî, artık bunun cezâsını ver! diye niyâzda bulundu. Sonra kavmine dönüp:

- Ey kavmim! Allahü teâlâ beni, Fir'avn'a karşı gönderdiği gibi, Kârûn'a karşı da gönderdi. O artık açıkça Allahü teâlâya karşı gelmektedir. Herkes yerini alsın. İsteyen onun yanında, isteyen benim yanımda kalsın, buyurdu.

İki kişi hâriç, herkes ondan ayrılıp Mûsâ aleyhisselâma tâbi' oldular.

Mûsâ aleyhisselâm Kârûn ve yanındakilerin toprak tarafından yutulup helâk olmaları için üç defa duâ etti. Duâsı kabûl oldu. Kârûn ve yanındakiler, önce beldelerine kadar, sonra boyunlarına kadar toprağa gömüldüler en sonunda toprak onları tamamen yuttu. Böylece yerin dibine geçerek, Kârûn ve yanındakilerden hiçbir eser kalmadı.

İsrâil oğullarından, ba'zıları, "Hazret-i Mûsâ, Kârûn'un mallarını elinden almak için, yerin dibine batırdı." diye dedikodu yaptılar. Bunun üzerine Mûsâ aleyhisselâm, "Yâ Rabbî, Kârûn'un, evini, mallarını ve hazînelerini de yere batır" dedi. Bütün malları, hazîneleri de yere battı. Bu durum Kur'ân-ı kerîmde şöyle geçmektedir:

- Nihâyet biz onu ve sarayını yere geçiriverdik. Artık Allahü teâlânın azâbından onu kurtarmaya yardım edecek hiçbir cemâ'ati de yoktu. Kendisi de o azâbı men etmeye kâdir değildi.

Kârûn, helâk olunca, Mûsâ aleyhisselâma inandıkları hâlde Kârûn'un zenginliğine imrenen kimseler, yaptıklarına pişman oldular. Kasas sûresinde bu husûsta buyuruluyor ki:

(Dün onun mal ve saltanatını temennî edenler, "Vay demek ki, Allahü tâlâ dilediği kimsenin rızkını genişletiyor ve daraltıyor. Eğer Allahü teâlâ bize lutfetmeseydi, bizi de yere batırmıştı. Vay, demek hakîkat şu ki, kâfirler asla kurtulamıyacak" demeye başladılar.)

Dünyanın, malı, parası geçicidir. Bunlar önce başkalarının idi. Sonra yine başkalarının olacaktır. Bunun için paraa, mala tamah edip Allahü teâlânın emirleri unutulmamalıdır. Malın zekâtı, tarladan kalkan mahsûlün öşrü muhakkak zamanında verilmelidir. Malın hakîkî sahibi Allahü teâlâdır. Zenginler, O'nun vekîlleri, me'murlarıdır. Me'mur, emredileni yapmakla mükelleftir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10176

"Peki, Dinimizi Nereden Öğreneceğiz?"

Ba'zı kıymetli okuyucularımız, (Gazetede sık sık, "Tefsirden, meâlden, hadîs kitaplarından din öğrenmeye kalkışmayın. Bu mümkün değildir. Kaş yapalım derken göz çıkarmaya benzer", diyorsunuz. Peki, biz dinimizi nereden, nasıl öğreneceğiz?) diyorlar.

Gazetemizde çıkan bütün yazıları mutlaka, kıymetli bir âlimin kitabından naklediyoruz. Kendiliğimizden birşey bildirmiyoruz.

Fıkıh, tefsir, hadîs ilimlerinde ve tasavvuf ilminde çok derin bir âlim olan, yüzden fazla kıymetli kitap yazmış bulunan Abdülganî Nablüsî hazretleri, bu konu ile ilgili olarak şöyle buyurmaktadır.

Fıkıh bilgilerini derin âlimler, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkarmışlardır. Bunun için din bilgileri ancak fıkıh kitaplarından öğrenilir. Müctehid olmıyanların tefsîrden fıkıh bilgisi öğrenmesi imkânsızdır. Cehenneme gidecekleri hadîs-i şerîfte bildirilen "Yetmiş iki sapık fırkâ" âlimleri, Kur'ân-ı kerîmden yanlış ma'nâ çıkardıkları için sapıttılar. Âlimler sapıtınca, âlim olmıyanların tefsîr okuması felâket olur. Kur'ân-ı kerîmin hakîkî ma'nâsını öğrenmek istiyen, Ehl-i sünnet âlimlerinin kelâm, fıkıh ve ahlâk kitaplarını okuması lâzımdır.

Fıkıh ilmi, insanların yapması ve yapmaması lâzım olan işleri bildirir. Fıkıh bilgileri, (Kitab), (Sünnet), (İcmâ') ve (Kıyâs)tan çıkarılır. Dînin hükümlerini bilen müctehid âlimlere (Fakîh) denir.

Bir kimse Kur'ân-ı kerîmi, ihtiyaç miktarı ezberledikten sonra, fıkıhla meşgûl olmalıdır! Çünkü, Kur'ân-ı kerîmi ezberlemek farz-ı kifaye, fıkhın kendine lâzım

olan miktarını öğrenmek ise farz-ı ayndır.

Dinimiz fıkıh ilmine çok önem vermiştir. Nitekim, hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İbâdetlerin en kıymetlisi fıkhı öğrenmek ve öğretmektir.)

(Herşeyin dayandığı direk vardır. Dinin temel tireği, fıkıh ilmidir.)

Îmân, i'tikâd bilgilerini anlatan geniş ve derin ilme ise (İlm-i kelâm) denir. Kelâm ilmi âlimleri, çok büyük insanlardır ve kelâm kitâbları pek çoktur. Bu kitâblara, (Akâid kitâbı) da denir.

Amel edilecek, ya'nî kalb ile ve beden ile yapılacak ve sakınılacak şeylere, (Ahkâm-ı şer'ıyye) denir. Beden ile yapılacak ahkâm-ı şer'ıyyeyi bildiren ilme (İlm-i fıkıh) denir.

Dört mezhebin kelâm kitâbları aynı olup, fıkıh kitâbları başka başkadır. Halk için yazılmış olan ve herkesin bilmesi ve yapması gereken kelâm, ahlâk ve fıkıh bilgilerini kısaca ve açıkça anlatan kitâblara (İlm-i hâl) kitâbları denir. Her müslümanın, evinde mutlaka ilmihâl kitabı bulundurması, dinini ilmihâl kitâbından öğrenmesi lâzımdır.

İlmihâl kitabını alırken de rastgele almayıp, dînini bilen, seven ve kayıran mübârek insanların ilmihâl kitâblarını alıp, çoluğuna ve çocuğuna öğretmek her müslümanın birinci vazîfesidir. Kendilerine din adamı ismini ve süsünü veren câhil ve sapık kimselerin sözlerinden ve yazılarından din öğrenmeğe kalkışmak, kendini Cehenneme atmaktır.

Allahü teâlâ, kendisine tâbi' olunması için Resûlüne ve âlimlere tâbi' olunmasını istiyor. Âyet-i kerîmelerde meâlen buyuruldu ki:

(Ey Resûlüm! De ki; "Bana tâbi' olun!") [A. İmrân 31] (Verdiğimiz bu misâlleri ancak âlimler anlar.) [Ankebût 43] (Bilmiyorsanız âlimlere sorun!) [Nahl 43] Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bilmediklerinizi sâlih [âlim]lerden sorun!)

(Câhillikten kurtulmanın yolu, bilenlerden sorup öğrenmektir.)

(Âlimlere tâbi' olun!)

(Âlimler rehberdir.)

Bu vesîkalardan anlaşıldığı gibi, din ancak, bu âlimlerin kelâm, fıkıh ve ahlâk kitâblarından ve bu ilimlerin biraraya getirildiği, toplandığı ilmihâl kitâblarından

öğrenilir.

Okuyuculuramıza binlerce İslâm âlimlerinin kitâblarından derlenen, bilinmesi zarûri kelâm, fıkıh ve ahlâk bilgilerini ihtiva eden, (Seâdet-i Ebediyye) isimli ilmihâl kitabını tavsiye ediyoruz. [Bu kitabı gazetemizin bütün bürolarında bulabilirsiniz.]

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10177

İbâdetler On Kısımdır

Dinimizde ticâretin önemi çok büyüktür. Çünkü helal lokma, ticâret sayesinde elde edilir. Bütün ibâdetlerin kabûl olması da, helâl lokmaya bağlıdır. Ahmed bin Abdullah İsfehânî hazretleri, buruyor ki, (İbâdetler on kısmdır: Dokuz kısmı helâl kazanmaktır. Bir kısmı da bildiğimiz bütün ibâdetlerdir.)

Bu konu ile ilgili mezhep imâmımız İmam-ı a'zam hazretlerinin güzel bir menkıbesi var:

Yaşlı bir kimse İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretlerine sordu:

- Ben artık yaşlandım. Vakitlerimi ibâdet ile geçirmek istiyorum. Bana birşey yaz da, hep onu yapayım!

İmâm-ı a'zam alış-veriş bilgilerini yazıp verince, bu kimse, - Bu, tüccârlara lâzım olur. Ben evimde oturup ibâdet ile meşgûl olacağım, dedi.

İmâm-ı a'zam hazretleri bu kişiye şöyle cevap verdi:

- Yiyecek ve giyecek lâzım olmıyan kimse var mı? Dinin alış-veriş kısmını bilmiyen, harâm lokmadan kurtulamaz ve ibâdetlerin sevâbını bulamaz. Zahmetleri boşa gider, azâba yakalanır ve çok pişmân olur, buyurdu.

Çünkü, alış-veriş bilgisini öğrenmiyenin, ticâret yapması harâmdır.

Bu hususta Resûlullah efendimiz de şöyle buyurdu:

(Allahü teâlâ, Peygamberlerine emrettiğini, mü'minlere de emredip buyurdu ki; Ey peygamberlerim, helâl yiyiniz ve sâlih, iyi işler yapınız! Mü'minlere de emretti ki; Ey îmân edenler, sizlere verdiğim rızklardan helâl olanları yiyiniz!)

Resûl aleyhisselâm sözüne devâm ederek buyurdu ki, (Uzak yoldan gelmiş, saçı sakalı dağılmış, yüzü gözü toz içinde bir kimse, ellerini göğe doğru uzatıp duâ ediyor. "Yâ Rabbî!" diye yalvarıyor. Hâlbuki yediği harâm, içtiği harâm, gıdâsı hep harâm. Bunun duâsı nasıl kabûl olur?)

Yâni harâm yiyenin duâsı kabûl olmaz buyurdu. İşte harâmı, helâli, şüphelileri ve fâizi bilmiyen, bunları birbirinden ayıramıyan, harâmdan kurtulamayıp, ibâdetleri boşuna gider. İbâdet borcundan kurtulur ise de va'dedilen büyük sevaba kavuşamaz. Sadece borcunu ödemiş olur.

Çok çalışmak, çok kazanmak malı artırır. Fakat, rızkı artırmaz. Rızık, mukadderdir. Rızık, maaşa, mala, çalışmağa bağlı değildir. Böyle olmakla berâber, çalışmak lâzımdır.

Abdullah bin Mes'ûd hazretleri, alış-veriş, yâni ticâret ilmini bilmiyen fâiz yer, buyurdu. Resûlullah buyurdu ki: (Bile bile bir dirhem gümüş değerinde fâiz yemek, otuz zinâdan daha çok günâhtır.)

Bunun için her müslümanın belli başlı alış-veriş kaidelerini bilmesi şarttır.

Müslümana mal, mülk lazımdır. Mal mü'minin yardımcısıdır. Öyle bir zamanda bulunuyorsunuz ki, muhtaç olursanız, dîninizi verip alırsınız. Dîni verip de yememek için, alın teri ile yemelidir. Harâma helale çok dikkat etmelidir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Elinin emeği, alnının teri ile ye, dînini satıp yeme!)

(Helâle, harâma dikkat ederek çalışıp kazanan kimseyi, Allahü teâlâ çok sever.)

(Bir dirhem gümüş kıymetinde harâm alan kimseyi, yirmibeşbin sene Cehennemde bırakacaklardır.)

Kul hakkı çok önemlidir. Açlıktan ölmek üzere olan bir kimse, ölmüş köpek ile başkasına âit koyun eti bulsa, ikisini de yemek harâm ise de, başkasının malını yemeyip, köpeği yemesi lâzımdır. Köpek yok ise, başkasının malını, ancak ölmiyecek kadar yiyebilir.

Bu hüküm kul hakkının dumunu açık bir şekilde bildirmektedir.

Bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Bir zaman gelecek ki, insanlar, yalnız malın, paranın gelmesini düşünüp, helâlini, harâmını düşünmiyecekler.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10178

Kazancın En Hayırlısı

Müslüman, her aldığını, helâl mi, harâm mı düşünmeli, harâm ise almamalıdır. Aldığı şeyde hakkı olanlara, hakkını vermeyi, fakîrlere, gariplere yardım etmeyi düşünmelidir.

Çünkü, insanların iyisi, insanlara iyilik edendir. İnsanların kötüsü, insanlara kötülük edendir. İnsan, kazandığına kanâ'at etmeli, Allahü teâlânın taksîmine râzı olmalıdır. (Kanâ'at eden doyar.) buyuruldu.

Allahü teâlâ, beş şeyi, beş şey içine koymuştur. Bu beş şeyi alan, içindekine kavuşur:

İzzeti, şerefi, ibâdete.

Zilleti, sefâleti, günâha.

İlmi, hikmeti, çok yememeğe.

Heybeti, i'tibârı, gece namaz kılmağa.

Zenginliği, kimseye muhtaç olmamağı da, kanâ'ate tâbi' kılmıştır.

Bir hadîs-i şerîfte, (İnsanın yediklerinin en hayırlısı, iyisi, bileği ile kazanıp yediğidir. Allahü teâlânın peygamberi Davüd aleyhisselâm elinin emeği ile kazanıp yerdi.) buyuruldu.

Evliyânın büyüklerinden, İbrâhîm Ethem hazretlerine dediler ki, - Falanca yerde bir genç var. Gece gündüz ibâdet ediyor. Vecde gelip kendinden geçiyor.

İbrâhîm Ethem hazretleri merak ederek, gencin yanına gidip, üç gün misâfir kaldı. Dikkat etti, söylediklerinden daha çok şeyler gördü. Gencin, böyle uykusuz ve gayretli hâline şaşıp kaldı.

Genci, şeytan aldatmış mıdır, yoksa hâlis ve doğru mudur anlamak istiyordu. Yediğine dikkat etti.

Lokması helâlden değildi. Yediklerinde, içtiklerinde helâle, harâma dikkat etmiyordu.

- Allahü ekber, bu hâlleri hep şeytandandır, deyip, genci evine da'vet etti.

Kendi helâl lokmalarından bir lokma yedirince, gencin hâli değişip, o aşkı, o arzûsu, o gayreti kalmadı.

Genç, İbrâhîm Ethem'e sordu:

- Bana ne yaptın? Bende hiçbir hal kalmadı?

- Lokmaların, yediğin, içtiğin helâlden değildi. Yemek yerken, şeytan da midene giriyordu. O hâller şeytandan oluyordu. Helâl yiyince şeytan giremedi. Asıl, doğru hâlin meydâna çıktı.

Harâm yemek, kalbi karartır, hasta eder.

Zünnûn-i Mısrî hazretleri buyuruyor ki:

Kalbi kararan kişide dört alâmet bulunur:

1- İbâdetin tadını duymaz.

2- Allah korkusu, hâtırına gelmez.

3- Gördüklerinden ibret almaz.

4- Okuduklarını, öğrendiklerini anlamaz, kavrıyamaz.

Ebû Süleymân-ı Dârânî hazretleri buyurdu ki:

"Helâlden bir lokma az yemeği, akşamdan sabaha kadar namaz kılmaktan daha çok severim. Çünkü, mide dolu olunca, kalbe gaflet basar. İnsan Rabbini unutur." Helâlin fazlası böyle yaparsa, mideyi harâm ile dolduranların hâli acabâ nasıl olur?

Sehl bin Abdullah-i Tüsterî buyurdu ki:

"Yolumuzun esası üç şeydir: Helâl yemek, ahlâk ve amelde Resûl aleyhisselâma tâbi' olmak ve ihlâs yâni her işi, yalnız Allah rızâsı için yapmaktır." İbrâhîm Ethem hazretleri buyurdu ki:

"Temiz ve helâl ye de, ister sabaha kadar ibâdet et, ister uyu ve ister, her gün oruç tut, ister tutma!" İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

"Bu dünya, âhıret yolcularının bir konak yeridir. İnsana burada yiyecek ve giyecek lâzımdır. Bunlar ise çalışmadan ele geçmez. Her an mal kazanmak için uğraşan aldanmıştır. Hem âhıret için hâzırlanmalı, hem de dünya ihtiyaçlarını kazanmalıdır. Fakat, bunları da, âhıret yolculuğunda lâzım olduğunu düşünerek kazanmalıdır." Müslümanın kendinin ve çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını helâlden kazanması, kimseye muhtaç bırakmaması, cihâddır. Birçok ibâdetlerden daha sevâbdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10179

Veren El Alan Elden Üstündür

Bir sabah, Peygamber efendimiz, Eshâbı ile konuşurken, kuvvetli bir genç, erkenden dükkânına doğru geçti. Ba'zıları, - Erkenden dünyalık kazanmağa gideceğine, buraya gelip birkaç şey öğrenseydi iyi olurdu, dediler.

Resûlullah efendimiz, - Öyle söylemeyiniz! Eğer kimseye muhtaç olmamak ve ana-baba, çolukçocuğunu da muhtaç etmemek için gidiyorsa, her adımı ibâdettir. Eğer, herkese övünmek, keyif sürmek niyetinde ise, şeytanla berâberdir, buyurdu.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Bir müslüman, helâl kazanıp, kimseye muhtaç olmaz ve komşularına, akrabâsına yardım ederse, Kıyâmet günü, ayın ondördü gibi parlak, nûrlu olacaktır.)

(Ticâret yapınız! Rızkın onda dokuzu ticârettedir.)

Îsâ aleyhisselâm birine sordu:

- Ne iş yapıyorsun?

- İbâdetle vakit geçiriyorum.

- Nerden yiyip geçiniyorsun?

- Herşeyimi kardeşim veriyor.

- O hâlde, kardeşin senden dahâ kıymetli ibâdet yapmaktadır.

Hazret-i Ömer buyurdu ki:

"Çalışınız, kazanınız, Allahü teâlâ rızkımı çalışmadan gönderir, demeyiniz! Allahü teâlâ, gökten para yağdırmaz.

Lokman Hakîm, oğluna nasîhat verirken buyurdu ki:

"Çalış, kazan! Çalışmayıp, herkese muhtaç kalanların dîni ve aklı noksan olur, iyilik etmekten mahrûm kalır ve herkesten hakâret görür.

Büyüklerden birine sordular:

- Özü sözü doğru olan tüccâr mı, yoksa geceleri namaz kılan, gündüzleri oruç tutan âbid mi yüksektir?

- Emîn olan tüccâr dahâ kıymetlidir. Çünkü, şeytanla her saat cihâd etmektedir. Şeytan, alış-verişte, tartmada onu aldatmağa uğraşmakta, o ise Allahü teâlânın emrini, rızâsını gözetmektedir.

Hazret-i Ömer, helâl kazanmak için alış-veriş ederken, helâl kazanırken can vermeği, başka şekilde ölmekten daha çok severim, buyurdu.

İmâm-ı Ahmed bin Hanbel hazretlerine sordular:

- Hergün sabahtan akşama kadar câmi'de ibâdet edip, Allahü teâlâ, benim rızkımı nerden olsa gönderir diyen bir kimse nasıl bir adamdır?

Hazret-i İmâm şöyle cevap verdi:

- Bu kimse câhildir. İslâmiyetten haberi yoktur.

İmâm-ı Evzâî hazretleri, İbrâhîm Edhem hazretlerini, sırtında bir yığın odun götürüyorken gördü.

- Niçin bu kadar sıkıntı çekiyorsun? Kardeşlerin, seni hiçbir şeye muhtaç bırakmıyor, dedi.

İbrâhîm Edhem hazretleri buna şöyle cevap verdi:

- Öyle söyleme, hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Halâl kazanmak için sıkıntı çekenlere Cennet vâcib olur.)

Müslümanın kendine, evlâdına, ailesine ve borçlarını ödemeğe lâzım olanları kazanması farzdır.

Bunun için çalışan sevâb kazanır. Özürsüz terk edene azap yapılacaktır. Borç ödemek farzdır.

Ödeyemeden vefât edenin, ödemek niyeti varsa, günâh olmaz. Hadîs-i şerîfte, (Beş vakit namazı kıldıktan sonra, çalışıp helâl kazanmak, her müslümana farzdır.) buyuruldu.

Çalışırken de dinin emirlerine uymalıdır. Harâm işliyerek kazanılan paradan hayır gelmez. İstikbâllerini kazansınlar diyerek, namûsların, hayâların yok edilmesine hangi vicdan râzı olur? (Namaz karın doyurmuyor, kızların ev işlerini öğrenmesi, ekmek parası getirmiyor. Zamana uymazsak, dîne bağlı kalırsak sürünürüz.) gibi çılgınca konuşanlar da oluyor.

Hâlbuki, oğullarına, küçük iken dinleri, îmânları öğretilir. Kur'ân-ı kerîm okutulur. Bundan sonra da, Allahü teâlânın emirlerine uygun olarak para kazanmağa çalıştırılırsa, yine aynı rızka, hem de kolayca, rahatça kavuşurlar.

Anaları, babaları ve çocuklar hem sevâb kazanır, hem de kazançlarının hayrını görürler. Dünyada ve âhırette mes'ûd olurlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 HAZİRAN 1994 · KAYIT 10180

İnsanların En Faydalısı

Peygamberlerin hepsi, çalışıp kazanmışlardır. Çalışmayıp, câmi'de otururak, Allaha tevekkül ediyorum diyene inanmamalıdır. Bu, çalışmağı terkettiği için, günâh işlemektedir. Sâlih değil, fâsıktır. Bunun kalbi, Allahü teâlâya değil, kulların mallarına bağlıdır. Önce sebebe yapışmak, sonra bu sebebin te'sîrini Allahü teâlâdan beklemek emrolundu.

Muhtaç olduğu malı kazandıktan sonra, fazla çalışmayıp, ibâdet etmek câizdir. Bunun için, çalışmayıp ibâdet edene sû-i zan etmemelidir. İkisi de harâmdır. İhtiyaçtan fazla çalışıp, kazandıklarını, senelerce saklamak mubâhtır.

Saklamayıp hayra, hasenâta sarfetmek müstehabdır. Nâfile ibâdetlerden daha sevâbdır. Hadîs-i şerîfte, (İnsanların iyisi, insanlara fâidesi olanlardır.) buyuruldu. Övünmek için, kibirlenmek için, ihtiyaçtan fazla kazanmak harâmdır.

Çoluk çocuğunun nafakalarını ve borçlarını ödemek için çalışıp, helâl kazanmak, nâfile ibâdetleri yapmaktan kat kat daha sevâbdır. Hadîs-i şerîfte, (Eshâbım için fakîrlik saâdettir. Âhır zamandaki ümmetim için, zenginlik saâdettir.) buyuruldu.

Hakîkî İslâm âlimi, büyük Velî Abdullah Dehlevî hazretleri buyuruyor ki, Çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını te'min için ve fukarâya yardım ve İslâmiyete hizmet için, çalışıp helâl mal kazanmak çok iyidir. Süleymân aleyhisselâm, emîr-ül-mü'minîn Osmân, Abdürrahmân bin Avf ve Eshâb-ı kirâmdan ba'zıları çok zengin idiler.

Müslüman, dünyayı sevdiği, dünyaya düşkün olduğu için değil, Allahü teâlâ, çalışmağı emrettiği için çalışıp kazanır. Nefsinin kötü arzûlarına, zevklerine kavuşmak için çalışıp para kazanmak ve çalışırken helâli harâmdan ayırmamak, başkalarının haklarına saldırmak, onlara olan borçlarını ödememek, kanûnlara karşı gelmek, vergilerini vermemek, dünyaya düşkün olmağı gösterir.

Dünyaya düşkün olmak, büyük günâhtır. Allahü teâlâ emrettiği için çok çalışıp, çok kazanmak ve O'nun emrettiği gibi çalışıp, kazandığını, O'nun emrettiği yerlere sarfetmek, ibâdet yapmak olur. Çok sevâb olur.

Zamanımızda, birçok kimse, harâm işlemeden, meselâ namazı mutazam kılarak, geçimi temin etmek çok zor. Mecburen günâh işliyoruz, diyor.

Para kazanmak için harâm işlenmez. Hiçbir namaz kaçırılmaz. Ezelde ayrılmış olan rızık değişmez. Aynı rızık, helâlden istiyene helâl yoldan gelir. Harâm işliyerek istiyene de, harâm yoldan gelir.

Câhillerin, (Bu zamanda kızım okumazsa aç kalır. Oğlum fâiz almazsa, işi bozulur.) demeleri doğru değildir. Harâm işliyerek kazanmamalı demek, boş oturmalı, çalışmamalı demek değildir. Helâl yoldan çalışıp kazanmalı demektir. Harâm yoldan kazanan, hem büyük günâh işlemiş olur, hem de kazandıklarının hayrını görmez. Kazandıkları, hekime, hâkime ve düşmanlarına gider ve günâh işlemekte kullanılır, insanı felâkete sürükler.

Allahü teâlâ, her insanın ve her hayvanın rızkını ezelde takdîr etmiş, ayırmıştır. İnsanların ve hayvanların ecelleri ve nefeslerinin sayısı belli olduğu gibi, her insanın bedeninin ve rûhunun rızıkları da bellidir. Rızık hiç değişmez. Azalmaz ve çoğalmaz. Kimse kimsenin rızkını yiyemez. Kimse kendi rızkını yemeden, bitirmeden ölmez. Bir kimse, Allahü teâlâ emrettiği için çalışır, rızkını helâl yoldan ararsa, ezelde belli olan rızkına kavuşur. Bu rızık, ona bereketli olur. Bu çalışmaları için de sevâb kazanır. Eğer, rızkını Allahü teâlânın yasak ettiği yerlerde ararsa, yine ezelde ayrılmış olan o belli rızka kavuşur. Fakat, bu rızık ona hayırsız, bereketsiz olur. Rızkına kavuşmak için kazandığı günâhlar da, onu felâketlere sürükler.

Şimdi, zamana, modaya uymadan olmuyor, diyerek, çocuklarını ve hele kızlarını, para kazanmak için harâm yerlere gönderenler çoğaldı. Aç kalmalarından korkarak, onlara dinlerini öğretmiyorlar. Kur'ân-ı kerîm okutmuyor, yavrularını câhillerin ellerine bırakıyorlar. Çocukları dinsiz, îmânsız yetişiyor.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

07

Temmuz

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10181

Vecîz Sözler

İslâm büyüklerinden derlediğimiz vecîz sözler:

- Her müslümanın gâyesi, bir insanı daha, ateşten nasıl kurtarabilirim olmalıdır.

- Dine yapılan hizmet az olunca kıymetsiz zannedilmemelidir, kıymeti bilinmelidir.

- Dine hizmet esnasında para, pul düşünmemelidir. Yapılan her işi tam ihlâsla yapmalıdır.

- Sıratta altı şeydan suâl olunur; îmân, namaz, hac, zekât, gusl ve kul hakları.

- Din büyüklerini üzmekten, kedinin arslandan korkması gibi korkmalıdır. Bu korku ni'mettir. Eğer olmazsa felâkettir. Eğer biz onlara sahip çıkmazsak, yâni onların sözlerine, yazılarına göre hareket etmezsek, onlar da yarın âhırette bize şefâ'at etmezler...

- Müslümanın gönlü kırık olması lâzımdır. Müslümana, kibir, gurur yakışmaz.

- Çok ibâdet yapsan da tevbe et. İnsan ibâdet yaparken de günâh işliyebilir. İbâdetini beğenmek günâhtır.

- Müslümanın, müslüman kardeşine (Benim dediğim doğru, sen peki diyeceksin) demesi çok ayıp ve çirkindir. Kibirli olduğunu gösterir. Marifet zorla değil, isteğiyle peki, dedirtmektir.

- Zaman herkese acımak zamanıdır. Kızmak zamanı değildir.

- Karşınızda kâfir de olsa, kendinizi ondan üstün görmeyin. Yarın ne olacağımız belli değildir. Mühim olan sondur.

- Edep, itiraz etmemektir. Kendini hep kusurlu, kabahatli bilmektir.

- Müslüman, her zaman "Benim huyum çok kötüdür. Herkesin duâsına ihtiyacım vardır." demelidir.

- Müslümana gelen her sıkıntı, işlediği günâhı sebebiyledir. Çâresi pişman olmak, istiğfar etmektir.

- İstişare, yâni başkasına danışmak nefsi kırar. Yolda bir mü'mine rastlandığında önce sen selâm ver. Kırıldığın kimseden önce sen özür dile. Öfkelenmemeli, halîm olmalı, çok çalışmalıdır. Bunlar nefsi kırar.

- Mü'min elinden ve dilinden kimseye zarar gelmeyendir.

- İki zînet insanı süsler. 1- Tevâzu, 2- Hayâ, edep.

- İki şeyi hiç hatırlamamalıdır. Yapılan iyi amelleri ve başkalarının sana karşı olan kırıcı hallerini.

- Kim günde yirmi defa ölümü düşünürse şehîd olur.

- Şehîd olarak ölmek için duâ etmelidir. İslâma hizmeti kim her an düşünürse, o yatağında da ölse şehîd olur.

- İki mü'min bir araya gelince dinden, îmândan bahsetmezlerse, Hak teâlâ onlara la'net eder.

- Evliyânın büyüklerinden, Behâeddin Buhârî hazretleri buyuruyor ki, Mekke'de sakallı, yaşlı birisini gördüm. Ka'benin perdesinin örtüsüne sarılmış, yalvarıyor. Gözlerinden yaşlar boşalıyor. Kalbine nazar ettim. Dünyaya meyletmiş, ihlâssız idi. Bir genci de gördüm. Mina pazarında. Hep alış-verişle meşgul idi. Kalbine baktım bir an Allahü teâlâdan gâfil değildi. İhlâsla o işi yapıyordu.

- Bir mü'min kardeşinizi görürseniz, ona karşı mütevazı olun. Mutlaka değer verin. Belki o, Allahın bir velisidir.

- Herkesten duâ almaya bakmalıdır, insan duâ alarak Allaha yakınlaşır.

- İzzet-i nefs sözü yanlıştır. Alçak nefsin izzeti olur mu?

- Beş şeyin kıymetini bilmelidir; doğru îmân, Ehl-i sünnet olmak, evliyâyı tanımak, dine hizmet, saliha bir hanım.

- İnsan Ka'beyi görse ve duâ etse red olunmaz. Halbuki, Ka'be kul yapısıdır. Kalb ise Rabbimizin... Bunun için bir mü'minin kalbi, Ka'beden daha kıymetlidir. Bir mü'min görünce her an niyaz edilirse Hak teâlâ indinde kabûl edilir. O halde her görüşte "İlahi, bu mü'min hürmetine beni affeyle" demelidir.

- İslâmiyete uymayan bir kişinin yazdığı din kitabı zehirdir, çok zararlıdır. Bunun için rastgele din kitabı okuyanın îmânı bozulur. Bundan haberi bile olmaz.

- Maddî-manevî çok ihsanlara kavuşmanın sebebi ana-babanın duâsıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10182

Vecîz Sözler

İslâm büyüklerinden derlediğimiz vecîz sözler:

- Bir din büyüğü, talebesine yaptığı nasihatta buyurdu ki: Şu üç şeye dikkat et:

1- Paraya, mala, mülke gönül bağlama. 2- Öyle hayat sür ki, kimse senin yüzünden Cehenneme girmesin. Senin davranışına kimse bakıp da Ehl-i sünnetten çıkıp dine hizmetten soğumasın. 3- Yanına kim üzülerek gelirse o kimse yanından neş'e ile gülerek çıksın. Onu ferahlandır.

- Büyüklerden birine, âhırete gidince halimiz ne olur? dendi. Evladım, sen bindiğin gemiden düşmemeğe bak. Eğer gemi sahile selâmetle çıkarsa sadece kaptanını değil içinde kim varsa hepsini götürür. Sen bindiğin geminin kıymetini bil. Bu, İmâm-ı a'zamın gemisidir ki buna Ehl-i sünnet demişlerdir.

- Hak teâlâ bir kula hayır murad ederse, hep hayırlı işlerle meşgul olur. Allahın bir kulu sevmediğine nişan, hep onun faidesiz işlerle uğraşmasıdır.

- Eskiden, bir mü'min, Allah dostu bir zatın, dünyanın öte ucunda olduğunu işitse bütün varını satıp yol parası yapıp ondan ilim ve feyz alması için huzuruna giderdi. Allah adamlarına o kadar değer verirlerdi. Şimdi de o büyüklerin kitaplarına çok kıymet vermelidir.

- Muvaffak olmanın, başarılı olmanın şartı mütevazı olmaktır.

- Tevâzû göstereni Hak teâlâ yükseltir. O tevâzû ettikçe daha yükselir. Kibredeni de alçaltır. O kibirlendikçe halk onu aşağı görür. Hele Mahşer günü gurur ve kibirliler ayaklar altında kalıp hakaret görürler.

- Tasavvuf, ehemmi mühimme tercih etmektir. Yâni vakti en faideli şeye harcamaktır. Çok önemli olanı, az önemli olana tercih etmektir.

- Hak teâlâ kuluna neyi isterse verir. Vermek istemeseydi istek vermezdi. Sevgisini verdikleri ne bahtiyardır.

- Harâm ile beslenen vücudu Cehennem ateşi yakar.

- Îmânsız ölmekten korkmayan îmânsız ölür.

- Mü'mine sert bakmak da kul hakkına girer. Ayrıca gıybet, kalb kırmak ve su-i zan da, kul hakkıdır. Bundan kurtulmanın tek yolu, hak sahibinden helâllık dilemektir. Haklı olsak bile yine de gidip "Sen haklısın, arkadaş beni affet" demeliyiz.

- Hanım hakkı kul hakkına girer. İnsan, hergün hanımıyla helâlleşmelidir.

- Şu üç kimsenin hakkına riâyet etmeli, gevşeklik göstermemelidir: 1- Anne-baba, 2- Üstad, 3- İşveren.

- İnsanlara teşekkür etmeyen, Allahü teâlâya şükretmiş olmaz.

- İnsanlar, dünyada dine yaptıkları hizmetlere karşılık, Cennette Rabbimizin vereceği ni'meti biraz tahmin etseler, neş'eden o an kendilerini unuturlar, hiçbir şey düşünmeden sokakta oynarlardı.

- Harâm olduğunu bilerek bir harâma "ne güzel" diyen maazallah kâfir olur.

- Eskiden, bir Allah adamına kavuşup, onu tanımayı, sevmeyi çok büyük bir ni'met bilirlerdi. Buna rağmen hayatından şikâyet edene, çok üzülürlerdi. Bunu, şuna benzetirlerdi ki, tonlarla altını var ama o bir kuruşun hesabında.

- Namaz vakti geçerken üzülmeyen kimsenin îmânı gider.

- Her iyiliğe engel insanın kendisidir, kendi nefsidir.

- Her günü "Son gün" mülahaza etmeli. Her namazı "Son vakit" bilmelidir.

- Kim ki Allahın emirlerine uymazsa, Allahı seviyorum demesi doğru olamaz. Kim ki Resûlün sünnetine uymaz, seviyorum derse bile ona inanılmaz.

- Hizmet; vermekle olur, almakla değil. Veren el, alan elden üstündür.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10183

Vecîz Sözler

İslâm büyüklerinden derlediğimiz vecîz sözler:

- Kim Allahın sevgisine kalbinde sahipse, mutlaka cenâb-ı Hakkın râzı olduğu yola kavuşur. İbâdetlere sarılır, hizmetlere koşar. Zira o böyle olmayı istiyordu. Kim

beş vakit namazını kılmak dilerse ona da bu şartları uygun kılar. Her kim ne istiyorsa, o şeye kavuşturur. Herkes yaptığından mesul olur.

- Dinden bir meseleyi öğretmek, yüzbin umre sevâbından kıymetlidir.

- Ölümü çok düşünmek, ömrü uzatır, kalbi ferahlatır.

- Kim kulların günâhını örterse Allah da Kıyâmette onun aybını örter.

- Kırık kalble yapılan amel, Hak indinde makbul olur.

- Doğrunun yayılması, yokuşu çıkmak gibidir. Şer ise bir sel gibi çabuk yayılır.

- Güler yüz ve tatlı dil bu asrın silâhıdır.

- Beş şey gelmeden beş şeyin kıymetini bilin; hastalık gelmeden sıhhatin, ölüm gelmeden ömrün, fakirlik gelmeden paranın, meşguliyet gelmeden boş geçen zamanın, boş vakitte Allah demenin, ibâdet etmenin.

- Âhırette faidesi olmayan herşey dünyalıktır.

- İslâma hizmet için üç şart vardır. Güler yüzlü, tatlı dilli olmak, cömertlik, tam ihlâslı olmak.

- Sahabeden birinin kırbacı deveden düşerdi, aşağıda başkaları olduğu halde, inip yine kimseye söylemeden kendisi alırdı. Kimseye yük olmazdı.

- İnsanı şu zamanda helak eden bir huy vardır ki, bu da emir vermektir. Bu, insanın hücrelerinde vardır. Can çıkmadan, en son bu çıkacaktır.

- Nerede bir ihtilaf, sıkıntı varsa o, İslâma uymamaktandır.

- Tevâzû yüksekliğin şaşmaz alâmetidir. Kibir de alçaklığın kesin işaretidir.Yüksek dağlardan su aşağı akar.

- Bir kimsenin şiarı, maksadı sadece sırf para kazanmaksa, onun itibarı helaya çıkardığı kadardır.

- Bir anne, oğlunu namaza kaldırmıyorsa, onu kendi eliyle Cehenneme atıyor demektir.

- Emr-i maruf farzdır. Ya bir söz söyleyerek, ya da bir kitap vererek mutlaka bu hizmete iştirak etmelidir. Eğer bu bırakılırsa en kötüler halkın başına muhakkak gelir.

- En hayrlı iş, dinimize hizmettir.

- Günâhlarımıza bir tevbe etmeli, iyi işlerimize bin tevbe etmelidir.

- Hakîki bir din âliminin yazdığı bir kitaptan, fen bilgisi de okunsa, feyz alınır, istifade edilir. Lakin kötü birinin din kitabı okunsa insan zarar görür.

- Mühim olan kalbin temizliğidir. Kafayı çok bilgi ile işgal etmek değildir. Bir Allah adamının bir tek kelâmı ile bir insan hidayete erer. Lakin bir cahil ve habisin sözü ile felâkete düşer. Kalbin nurlanmasının nişanı icraattır.

- Allah adamı, Allah dostu olmayanın kitap ve sohbeti, öldürücü zehirdir.

- En zor iş din kitabı yazmaktır. Veyahut insanlara islâmı anlatmaktır. İyi bilmeden bir meseleyi söylerse, her kelimesinden mesul olur. Dediği doğru olsa içinde ufak bir menfaat yatıyorsa, her dediği zehirdir. Yine her söylediği doğru ve hak da olsa, biraz gururlanarak söylerse dinleyenlere hiç faidesi olmaz.

- İslâmiyette türlü kazanç yolları vardır. Ticâret, sanat, ziraat, hizmet, cihad. Bunları yapamazsa o zaman dilencilik yapması câizdir. Bunu da yapamazsa yazmış olduğu kitapdan cüz'î bir kar alması lâzımdır. Ölmeyecek kadar bir para...Yâni sırf para kazanmak için din kitabı yazma dilencilik yapmakdan da kötüdür.

- Cenâb-ı Hakkın râzı olduğu yolu bulamıyan, bu devirde, bir nehirde yüzen tahta parçası gibidir. Cenâb-ı Hakkın razı olduğu yolda olanların îmânları bir kaya gibi sağlamdır, sabittir.

- Resûlullahın huzurunda Sahabe-i kirâm çok edepliydi. Hatta bugün günlerden ne diye sorsa, edeplerinden cevap vermezlerdi. En fazla Allah ve Peygamberi daha iyi bilir derlerdi. Onun vârisi olan evliyâlara karşı da böyle saygı ve edep lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10184

Mûcize, Kerâmet ve İstidrâc

Bunlar birbirine benzer. Fakat, birbirinden çok farklı şeyler. Hepsini teker teker ele almak, teferruatlı olarak, örnekleri ile izah etmek gerekir. Aksi takdirde birbirine karıştırılır, karıştırılınca da inanç yönünden çok tehlikeli olur. Görünüş olarak, bunlar birbirine benzer ise de bu hallerin kimlerde meydana geldiği önemli. Benzerlikleri hepsinde de fevkaladelik oluşudur.

Allahü teâlâ, herşeyi bir sebep altında yaratmaktadır. Bu sebeplere iş yapabilecek tesir, kuvvet vermiştir. Bu kuvvetlere tabiât kuvvetleri, fizik, kimya,

biyoloji kanunları denir.

Meselâ, bir yaya kimse, ortalama saatte beş km. yürüyebilir. Diyelim, bu kimse, sporcu idi, hızlı koştu. Hadi olsun, 20 km. Eğer bir kimse, yüz km'yi birkaç dakikada yürüyerek alabiliyorsa, bu normal bir iş değildir. Burada insan gücünün üstünde bir güç var demektir. İnsan, bu güç sayesinde bu işi yapabilmiştir.

Ayrıca, bir iş yapmak, birşeyi elde etmek için bu işin sebeplerine yapışılır. Meselâ, buğday elde etmek için tarla sürülür, ekilir, biçilir. Buna "âdet-i ilâhî" yâni "Allahü teâlânın âdeti" denir. Yâni çiftçinin buğday sahibi olabilmesi için, bu işleri yapması lazımdır. İnsanların bütün hareketleri, işleri Allahü teâlânın âdeti içinde meydana gelmektedir.

Ancak Allahü teâlâ sevdiklerine ve seçtiklerine iyilik, ikrâm olmak için âdetini bozarak, bilinen tabiat, fizik kanunlarının dışında sebepsiz şeyler de yaratır.

İşte bu fevkalade, tabiat üstü, tabiat kanunlarının üstündeki haller, peygamberlerden zuhur ederse, buna mûcize, evliyâda, veli kimselerde görülürse buna kerâmet ve sâlih mü'minde, müslümanlarda görülürse firâset denir.

Bu, tabiat kanunlarının üstündeki haller, kötü kimselerde, hatta kâfirlerde de görülür. Bu âdet dışı şeyler, müslüman olmayanlarda ve bozuk i'tikâtlı kimselerde ortaya çıkarsa, buna da istidrâc denir.

Ancak, Allahü teâlâ, mûcize, kerâmet, firâsetten râzıdır, beğenir. Bu halleri onları sevdiği için, onları memnun etmek için vermiştir. Fakat, İstidrâc, sihir, büyü yapanlardan râzı değildir, onları beğenmez. Bu halleri de sevmediği için vermiştir onlara. Müslüman olmayanlarda ve bozuk İ'tikâtlı kötü kimselerde âdet dışı olarak zuhur eden şeyler, onlar için bir ihsân değil, âhıretteki azaplarını çoğaltıcı bir sebeptir.

Nasıl ki, mûcize, kerâmet, firâset cenâb-ı Hakkın en çok sevdiği kimselerde görülüyorsa, İstidrâc, büyü, sihir de çok kötü kimselerde, cenâb-ı Hakkın hiç sevmediği kimselerde görülür.

Mûcize, peygamberlik verilen kimsenin, doğru söylediğini ispat etmesi çin, Allahü teâlânın âdetini değiştirerek, bozarak, İlâhî kudretle peygamberlerine ihsan ettiği hârikulâde şeylerdir. Bir peygamberin elinde, peygamberliği zamanında peygamberliğini ispatı sebebiyle görülen âdet dışı şeylere ve hâdiselere denir. Diğer insanlar onun benzerini getirmekten âciz oldukları için böyle denmiştir.

Mûcize, lügatte "Acze düşüren âciz bırakan hârikulâde hal" mânâlarına gelir. Hârikulâde; âdet olmayan, olağanüstü şeyler demektir. Mûcize ile, Allahın peygamberi olduğunu bildiren kimsenin doğruluğunu ispat etmesi kasdedilmiştir. Peygamberlerin mûcize göstermesi lâzımdır. Her peygamberin sayısız mûcizesi görülmüştür.

Her peygamber mûcize göstermiştir. Kur'ân-ı kerîm'de bazı peygamberlerin gösterdiği mûcizeler haber verilmektedir.

Meselâ, Nûh aleyhisselâmın gemisinin tufandan kurtulması, Mûsâ aleyhisselâmın asâsının ejderha olup sihirbazların yılanlarını yutması, elinin nûr (ışık) gibi parlaması, Kızıldeniz'in yarılıp Firavun'dan kurtulması, İsa aleyhisselâmın, babasız doğması, ölüleri diriltmesi, âmâların (körlerin) gözünü açması, tıbbın tedâvisini temin edemediği baras hastalarını iyileştirmesi ve diriyken göğe kaldırılması bunlardan bazılarıdır.

Allahü teâlâ her peygambere, o zamanda yayılmış olup kıymet verilen şeylere benzer mûcizeler ihsân etmiştir.

Son peygamber Muhammed aleyhisselâmın gösterdiği mûcizeler ise sayılamayacak kadar çoktur. Her peygamberin mûcizesinden O'na da verilmiştir. Bunlardan bin kadarı kitaplarda yazılmıştır.

Bu kadar mûcizenin en kıymetlisi, edepli olması ve güzel huyları idi. Kur'ân-ı kerîm'de, O'nun hakkında; "Sen, güzel huylu olarak yaratıldın." buyurulmuştur. Peygamber efendimiz, geçmiş, gelecek bütün insanların en güzel huylusu idi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10185

Mûcize ve Kerâmet Arasındaki Fark

Mûcize peygamberlerde, kerâmet cenâb-ı Hakkın veli kullarında görülür. Muhammed aleyhisselâmın mûcizelerinin en büyüğü Kur'ân-ı kerîmdir. Bugüne kadar gelen bütün şâirler, edebiyatçılar, Kur'ân-ı kerîmin nazmında ve mânâsında âciz ve hayran kalmışlardır. Bir âyetin benzerini söyleyememişlerdir. Îcâzı ve belâgati insan sözüne benzemiyor. Yâni, bir kelimesi çıkarılsa veya bir kelime

eklense, lafzındaki ve mânasındaki güzellik bozuluyor. Bir kelimesinin yerine koymak için, başka kelimeler arayanlar, bulamamışlardır.

Nazmı Arap şâirlerinin şiirlerine benzemiyor. Geçmişte olmuş ve gelecekte olacak nice gizli şeyleri haber vermektedir. İşitenler ve okuyanlar, tadına doyamıyorlar. Yorulsalar da, usanmıyorlar. Okumak ve işitmenin sıkıntıları giderdiği sayısız tercübelerle anlaşılmıştır. İşitenlerden kalplerine dehşet ve korku çökenler, bu sebepten ölenler görülmüştür.

Nice azılı İslâm düşmanları, Kur'ân-ı kerîmi dinlemekle kalpleri yumuşamış, îmâna gelmişlerdir. İslâm düşmanlarından Kur'ân-ı kerîmi değiştirmeye, bozmaya ve benzerini söylemeye çalışanlar olmuş ise de, hiçbir, arzularına kavuşamamıştır.

Tevrat, İncil ise, insanlar tarafından her zaman değiştirilmiş ve yine değiştirilmektedir. Bütün ilimler ve tecrübe ile bulunamayacak güzel şeyler, iyi ahlâk, insanlara üstünlük sağlayan meziyetler, dünya ve âhıret saâdetine kavuşturacak iyilikler, varlıkların başlangıcı ve sonu hakkında bilgiler, insanlara faydalı ve zararlı olan şeylerin hepsi Kur'ân-ı kerîmde açıkça veya kapalı olarak bildirilmiştir.

Kapalı mânâları ancak, erbâbı anlayabilmektedir. Semâvî kitapların hepsinde, Tevrat'ta, Zebur'da ve İncil'de bulunan ilimlerin ve esrârın hepsi Kur'ân-ı kerîm'de bildirilmiştir.

Bütün tefsîrler, Kur'ân-ı kerîmdeki ilimlerden çok azını bildirmektedirler. Kıyâmet günü, Muhammed aleyhisselâm minbere çıkıp Kur'ân-ı kerîm okuyunca dinleyenler bütün ilimlerini ve sırlarını anlayacaklar.

Muhammed aleyhisselâmın meşhur mûcizelerinin en büyüklerinden birisi de, ayın ikiye ayrılmasıdır. Bu mûcize, başka hiçbir peygambere nasip olmamıştır. Muhammed aleyhisselâm elli iki yaşındayken, Mekke'de Kureyş kâfirlerinin elebaşıları yanına gelip; "Peygambersen ayı ikiye ayır." dediler. Muhammed aleyhisselâm, herkesin ve hele tanıdıklarının, akrabâsının îmân etmelerini çok istiyordu. Ellerini kaldırıp duâ etti. Allahü teâlâ kabûl edip, ayı ikiye böldü. Yarısı dağın üzerinde göründü. Kâfirler; "Muhammed bize sihir yaptı." dediler. Îmân etmediler.

Bir gün bir köylüyü îmâna dâvet etti. "Vefât etmiş kızımı diriltirsen îmân ederim. " dedi. Mezarına gittiler. İsmini söyleyerek kızı çağırdı. Kabir içinde ses işitildi. "Dünyaya gelmek ister misin?" buyurdu. "Yâ Resûlallah! Dünyaya gelmek

istemem. Burada babamın evinden daha rahatım. Âhıret, dünyadan daha iyi." sesi işitildi. Köylü bunu duyunca hemen îmâna geldi.

Lügatta kerâmet; hârika, yaradılışın ve imkânların üstünde olup, insanda hayranlık uyandıran şey mânâsına gelmektedir.

Istılah mânâsı ise, Allahü teâlânın sevgili kullarında meydana gelen âdet dışı, alışılanın üstünde görülen, hârikulâde, tabiat üstü hâl demektir.

Doğru bir îtikâda, inanca sahip olan ve her işinde İslâmiyete uyan kimselere Allahü teâlânın âdeti dışında, yâni fizik, kimya ile biyoloji kanunları dışında ikram ve ihsân ettiği şeylere "kerâmet" denir.

Peygamberlerin (aleyhimüsselâm) ümmetleri içinde bulunan velîlerinde âdet dışı meydana gelen şeyler kerâmettir.

Evliyânın kerâmet göstermesi lâzım değildir. Bunlar zaten kerâmet göstermek istemez. Allahü teâlâdan utanırlar. Hatta çokları kendisinden hasıl olan, kerâmetten haberi bile olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10186

Mûcizeye, Kerâmete İnanmanın Hükmü

Kur'ân-ı kerîmde geçmiş peygamberlerin mûcizeleri uzun uzun anlatılmaktadır. Bunun için, bunları inkâr eden, dolayısıyla Kur'ân-ı kerîmi inkâr etmiş olur, dinden çıkar. Mesela, Peygamber efendimizin meşhur mûcizesi, mirac hadisesinde, bir anda Mekke'den Kudüs'e gittiğine inanmıyan kâfir olur.

Evliyânın kerâmetine inanmak lâzımdır. Evliyânın kerâmetine inanmayan Ehl-i sünnetten, Hak yoldan ayrılır. Evliyânın kerâmeti olduğu âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler ile bildirilmiştir. Onun için müslümanlar kerâmete inanır.

Gaybı sadece Allahü teâlâ bilir. Evliyânın bu şekilde gaybı bildiğine inanmak küfr olur. Ancak, evliyâlar Allahü teâlânın bildirmesiyle gayıptan haber verebilirler.Evliyânın ba'zı şeyleri bildirmesi bu şekildedir.

Evliyâdan, çok kerâmet görülmesi onun çok yüksek derecede olduğunu göstermez.

Velîlik, Allah'a yaklaşmak demektir. Velînin kendinde kerâmet hâsıl olduğunu bilmesi lâzım değildir.

Allahü teâlâ, bir velînin şekillerini bir anda çeşitli memleketlerde herkese gösterir. Uzak yerlerde şaşılacak şeyleri yaptığı görülür. Halbuki kendisi bunları bilmez. Bilenleri olursa da yabancılara belli etmez. Çünkü kerâmete kıymet vermez. Kısacası, kerâmetin çok görülmesi, onun yüksek bir veli olduğunu göstermez. Hiç kerâmeti görülmeyip de kerâmeti görülen evliyâdan derecesi daha çok olan kimseler de olur.

Evliyânın büyüklerinden Abdülhakîm Arvasî hazretlerinin uzun yıllar hizmetinde bulunan Kayserili, pamuk tüccârı Abdülkâdir bey vardı. Bu zat bizzat yaşadığı hadiseyi şöyle anlatmıştı:

Bir yaz günü idi. Abdülhakîm Arvasî hazretleri ile Eyüp câmi-i şerîfinde öğle namazını kıldık. Sonra, hazret-i Hâlid radıyallahü anhın türbesine girdik. Başka kimse yoktu. Sandukanın ayak ucunda, yanyana diz üstüne oturduk. "Yanıma sokul, gözlerini kapa!" dedi. Gözlerimi kapayınca, hazret-i Hâlid'i ayakta duruyor gördüm. Yanımıza geldi. Uzun boylu, iri yapılı, seyrek sakallı idi. Elini öptüm. İkisi yavaş sesle konuştular. Ben işitmiyordum. Edeple seyrediyordum. Sonra "Gözünü aç!" dedi. Açtım. İkimiz sanduka yanında oturuyoruz gördüm. Sokağa çıktık. İkindi okunuyordu. "Ne gördün?" dedi. Anlattım. "Ben hayâtta iken kimseye söyleme!" dedi.

Bir de evliyâ olmayan müslümanlarda görülen hârikulâde hâller var. Buna da firâset denir.

Firaset, peygamberlerin ümmetleri arasında îtikâdı doğru, işleri, ayıp, günâh ve kusurlardan uzak ve ahlâken mazbut, dürüst kimselerin, bilgi, delil ve tecrübelerle elde ettiği yüksek meziyetleri sâyesinde, insanların hâllerini çabuk kavrayıp, isâbetli karar vermesidir. Firâset sâhibi, tevil, zan ve tahmine kaçmadan ilk bakışta işin iç yüzünü sezer ve maksada isâbet ettirir.

Firâset, müslümanda bulunan üstün bir meziyettir. Firâset sâhibi olabilmenin ilk şartı, doğru bir îmân sâhibi olmaktır. Sonra haramlardan sakınmak, İslâmiyetin beğenmediği kötü isteklerden uzak durmaktır. Kimin îmânı daha kuvvetli ise, o nisbette firâseti keskin, yâni isâbetli ve doğru olur. Bütün bunlara kavuşulması için, kalbin her an Allahü teâlâyı anmakla meşgul olması, bütün âzâların Peygamberimizin sünnetine uyması ve hep helâl lokma yemeyi aslâ terk etmemesi gerekmektedir.

Bir kimse, kalbini her an Allahü teâlâ ile meşgûl edince sırlar kalbine dolar. Böylece o kalbin sâhibi, o sırları gözleriyle görür ve onlardan haberdâr olur. İnsanın kalbi, kötülüklerden temizlenip böyle parladığı sıralarda, başka gönüllerde saklı olan şeyleri de keşfedebilir ve anlar. Nitekim Peygamberimiz; "Mü'minin firâsetinden korkunuz (sakınınız)! Çünkü Allah'ın nûru ile bakar (görür.)" buyurmuşlardır.

Bu hadîs-i şerîfte, sâlih müslümanlara verilen firâsetin, Allahü teâlânın bir ihsânı, lütfu olduğu bildirilmektedir. Peygamberlerdeki mûcize ve evliyâdaki kerâmet de böyledir. Allahü teâlânın sevdiği insanlara iyiliği, ikramıdır. Âdetini bozarak, sebepsiz yarattığı şeylerdir. O, her şeyi yaratmaya gücü yetendir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10187

Sihir, Büyü ve İstidraç

Seyyid Fehîm hazretleri talebeleri ile Van gölü kıyısında giderken, gölde bulunan (Ahtamar) adasındaki Ermeni kilisesinden bir papaz çıkarak su üstünde yürümeğe başlar. Bunu görünce, talebelerinden birinin hâtırına gelir ki, "Allahın düşmanı dediğimiz papaz, su üzerinde yürüyor da, evliyânın büyüğü, Allahü teâlânın sevdiği, seçtiği kulu bildiğimiz, Seyyid hazretleri, acaba neden yürümeyip kıyıdan dolaşıyor?" Seyyid Fehîm, bu düşünceyi anlayıp, mübârek ayaklarındaki na'lınları ellerine alıp, birbirlerine çarpar. Na'lınlar birbirine çarptıkça papaz suya batar. Boğazına kadar gelince, bir daha çarpar. Batar ve boğulur. Sonra, böyle düşünene dönerek, - O, istidraç göstererek, sihir yaparak, su üstünde gidiyordu. Böylece, sizin îmânınızı bozmak istiyordu. Na'lınları çarpınca sihri bozularak battı. Müslümanlar sihir yapmaz. Allahü teâlâdan kerâmet istemekten de hayâ ederler, buyurdu.

Kerâmeti ile, papazın sihrini bozdu.

Bu hadiseden de anlaşılıyor ki, sihir, büyü ve kerâmet birbirine çok benziyor. Bunları birbirinden ayırmak çok zordur.

Bunu, en kolay ayırt etme yolu dinimizdir. Dinimizin emir ve yasaklarıdır. Bir kimse, namaz kılmıyorsa, dinimizce küfr, sayılayan şeyler yapıyorsa, açıkça günâh

işliyorsa, bu kimse hava da bile uçsa, denizde yürüse, bunun makbul bir kimse olmadığı anlaşılır. Hatta bu kimsenin kâfir veya çok kötü birisi olduğu anlaşılır.

Büyü nedir, bu konu üzerinde de biraz durmamız lâzım. Çünkü zamanımızda çok yaygınlaşmıştır.

Maddî yâhut mânevî menfaat (fayda) sağlamayı veya zarar vermeyi hedef alan hukûken ve dînen meşrû sayılan yollar dışında birtakım kuvvetleri yönlendirmek için yapılan çeşitli gizli, garip işlere büyü, diğer bir ismiyle sihir denir.

Modern fen ilimleri, büyüyü kendi metodları icâbı olarak reddederler. Bu hâl, o ilimlerin sahâsına girmeyen ve metodlarıyla incelenemeyen şeylerin yok olduğu mânâsına gelmez. Ancak, konuları ve hüküm verme sahalarının dışında olduğunu gösterir. Bu bakımdan büyü, daha pek çok şey gibi, modern bilimlerin sahası dışında kalmakta veya varlığı yokluğu laboratuar teknikleriyle bugün için îzah ve ispat edilememektedir.

Peygamber efendimize de büyü yapılmış ve büyünün tutması netîcesi hasta olmuşlardır. 40 gün sonra Allahü teâlâ tarafından "Kul-e'ûzü" sûreleri indirilerek bunları okuması emredilmiş ve büyü bozulmuştur.

Yahudilerin ileri gelenleri, toplanıp meşhur büyücü, Lebib bin A'sam'a gittiler. Kendisine altın verip Peygamber efendimize sihir yaptırdılar. Resûlullah hastalandı. Hastalığı uzadı. Şifası için cenâb-ı Hakka sığındı. İki kişi gelip, kendisine büyü yapıldığını, yapılan büyünün Zervan kuyusuna atıldığını söylediler.

Peygamber efendimiz, Eshâbı ile beraber, bu kuyunun başına gitti. Hazret-i Ali kuyuya indi. Kuyudan onbir düğümlü, bağırsaktan yapılmış bir iplik ve üzerinde iğneler batırılmış Resûlullaha benzetilmiş mumdan suret ile çıktı.

Bu sırada Cebrâil aleyhisselâm gelerek, Felak ve Nas sûrelerini getirdi. Bu iki sûrenin toplam âyet sayısı 11'dir. Peygamber efendimiz bu iki sûreyi okumaya başladı.

Okuduğu her âyette iplikteki bir düğüm çözülüyordu. Ayrıca, mumdan bir iğne çıkarılıyordu. Her düğüm çözüldüğünde, Resûlullah efendimiz biraz rahatlıyordu. Bu iki sûrenin tamamını okuyup bitirince rahatladı. Sihirden kurtuldu.

Bu iki sûre devamlı okunursa, büyüden korunmuş olunur veya yapılmış büyü varsa çözülür.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10188

"Musibet Olduğunu Anlamıyorlar"

Sihrin, büyünün tesiri kat'î değildir. İlâcın tesiri gibi olup, Allahü teâlâ isterse tesirini gösterir. Sihir yapan, istediğini elbette yapar diye inanmamalı ve böyle düşünmemelidir. Allahü teâlâ, takdir etmişse tesir edebilir diye düşünmelidir.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Müslüman sihir yapamaz. Allah saklasın, îmânı gittikten sonra sihri tesir eder.)

İstidrâc, kâfir ve fâsıklarda, açıkça günâh işleyen müslümanlarda görülen âdet dışı hârikulâde, olağanüstü hâllerdir. Buna, mekr-i İlâhî de denir.

Bir kimse, peygamberlere, âlimlere tâbi olmadan doğru yolda yürümek isterse, muhakkak eğri yola sapar. Eğer eline birşeyler geçerse, istidrâc olur. Sonu zarar ve ziyândır. Allahü teâlâdan yüz çevirenlere verilen mal, evlâd ve imkânların da nîmet şeklinde görülen musîbetler olduğu bildirilmiştir.

Senâullah Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

Allahü teâlâdan yüz çeviren birçok kimsenin dünya nîmetleri içinde yaşadığı görülüp, mahrum kalmadıkları zannolunuyor ise de, bunlara dünya için çalışmalarının karşılığını verilmektedir. Yalnız dünya için çalışanlara verdiği dünyalıklar, hakîkatte azap ve felâket tohumlarıdır. Allahü teâlânın mekridir. Nitekim, Mü'minûn sûresi, 55 ve 56. âyetlerinde meâlen; (Kâfirler, mal ve çok evlâd gibi dünyalıkları verdiğimiz için, kendilerine iyilik mi ediyoruz, yardım mı ediyoruz sanıyor. Peygamberime (sallallahü aleyhi ve sellem) inanmadıkları ve dîn-i İslâmı beğenmedikleri için, onlara mükâfât mı ediyoruz, diyorlar? Hayır öyle değildir. Aldanıyorlar. Bunların nîmet olmayıp, musîbet olduğunu anlamıyorlar.) buyuruldu.

Kalpleri Hak teâlâdan yüz çevirenlere verilen dünyalıklar, hep haraplıktır, felâkettir. Şeker hastasına verilen tatlılar, helvalar gibidir." Allahü teâlâ Mücâdele sûresi 18. âyet-i kerîmesinde istidrâc sahibi, nefsi cilâlanmış ve böylece dalâlet, sapıklık içine düşmüş kimselerin hâlini meâlen şöyle bildirmektedir:

(Onlar iyi bir iş yaptıklarını sanıyor. Biliniz ki, çok yalancıdırlar. Şeytan onları aldatmış, yoldan çıkarmıştır. Allahü teâlâyı o kadar unutturmuş ki, ne dillerine, ne

de gönüllerine getirmezler. Şeytanın askeri, uşakları olmuşlardır. Biliniz ki, şeytanın gürûhu olan bunlar, bitmez tükenmez nîmetleri elden kaçırdı. Sonsuz azaplara yakalandı.)

Bütün, semâvî dinler (Hak dinler), büyüyü yasaklamıştır. Bu arada, İslâmiyet de, kendinden önceki bütün dinleri neshetmiş, büyüyü (sihiri) de yasaklamış ve çok çirkin bir iş olarak vasıflandırarak, müslümanların büyü yapmaktan ve yaptırmaktan kesinlikle uzak durmalarını emretmiştir.

Büyünün, hemen hemen insanlık târihi kadar eski bir geçmişi vardır. İlk defa nerede ve nasıl çıktığı bilinmemekle beraber, eski çağlarda çok tanrılı bâtıl dinlere mensup insanlar tarafından, tanrılarla aralarındaki münâsebeti düzenlemek gâyesiyle büyü ismiyle anılan bâzı faaliyetlerin yapıldığı bilinmektedir.

İnsanlar, böylelikle çeşitli tanrıların lütuf ve ihsanlarını üzerlerine çektiklerine inanırlardı. Büyüye târih boyunca bâzı insanlar daha başka maksatlarla başvurmuşlardır. Bunlarda insanların zaafları, diğer insanlarla olan münâsebetleri de sağlamak istedikleri menfaat veya zararlar gâye edinilmiştir. Dinimiz ölümden başka her hastalığın çaresini bildirmiştir. Kıymetli kitaplarda, büyüden sihirden korunmak için, okunacak duâlar, âyetler vardır. Bunlarla kişi korunabilir. Büyü yapılmış ise, bundan kurtulabilir. Piyasadaki, medyumlara, büyücülere gidip de boşuna para kaptırmamalıdır.

Ayrıca bunlara giden kimseler büyük günâha girmekte, hatta küfre bile düşmektedir. Yâni insan dinden çıkmaktadır.

Büyüden, sihirden, korunmak için, asırlardır, islâm âlimlerinin tavsiye ettikleri, âyetler, duâlar vardır. Bunları ihlâs ile okuyanlar, üzerlerinde taşıyanlar şifa bulmaktadırlar.

Biz bu duâları, âyetleri kıymetli kitaplardan topladık. Bu tür rahatsızlığı olan kıymetli okuyucularımıza ücretsiz olarak gönderiyoruz. Arzu edenler, telefonla veya mektupla adreslerini bildirirlerse göndeririz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10189

İyi ve Kötü Hasletler

Hazret-i Lokman Hakîm, peygamber veya velîdir. Kur'ân-ı kerîmde Lokman sûresinde kendisinden bahsedilmektedir. Allahü teâlâ kendisine hikmet verdi. Hikmetleri, nasîhatları meşhurdur.

Hazret-i Lokman aynı zamanda hekîmlerin pîridir. Hekîm olduğunu âlimler söz birliği ile bildirmişlerdir.

Hazret-i Lokman Hakîm'e oğlu dedi ki:

- Babacığım bir insan için en hayırlı haslet nedir?

Hazret-i Lokman Hakîm şöyle cevap verdi:

- Dindir.

- Ya iki haslet olsa?

- Din ve maldır.

- Üç haslet olsa?

- Din, mal ve hayâdır.

- Dört olsa?

- Din, mal, hayâ ve güzel ahlâktır.

- Ya beş haslet olsa?

- Din, mal, hayâ, güzel ahlâk ve cömertliktir.

- Altı olsa?

- Oğlum, bir insanda bu beş haslet toplanırsa, o insan Allahü teâlânın kendisine yakın kıldığı kullarından olup, şeytan bundan kaçar. Bir insan için bunlar kâfidir.

- Babacığım, en kötü haslet nedir?

- En kötü haslet küfrdür, ya'nî îmânsızlıktır.

- Peki en kötü iki haslet nedir?

- Küfr ve kibirdir.

- Yâ en kötü üç haslet nedir?

- Küfr, kibir, şükür azlığı ya'nî az şükretmektir.

- Dört olursa?

- Küfr, kibir, şükür azlığı ve cimriliktir.

- Beş olursa?

- Küfr, kibir, şükür azlığı, cimrilik ve kötü ahlâktır.

- Ey babacığım altı olursa, diye sorunca:

- Ey oğlum, bu beş kötü hasletin bir kimsede toplanması, o kimseye kötülük olarak kâfidir. Böyle kimseler, Allahtan uzaktır.

Birgün, Dâvûd aleyhisselâm, hazret-i Lokman'a buyurdu ki:

- Ey Lokman, bir koyun kesip vücûdunun en iyi iki parçasını bana getir.

Hazret-i Lokman, gidip bir koyun kesti, dili ile kalbini alıp getirdi.

Dâvûd aleyhisselâm başka bir zamanda da:

- Bir koyup kesip, en kötü iki yerini getir, buyurdu.

Hazret-i Lokman, bir koyun kesip yine aynı iki uzvu ya'nî dil ile kalbini getirdi.

Dâvûd aleyhisselâm:

- Her ikisinde de aynı uzuvları getirdin. Bunun hikmeti nedir, diye sordu.

Hazret-i Lokman Hakîm şöyle cevap verdi:

- Dil ile kalb iyi olursa, bütün beden iyi olur. Bu iki uzuv kötü olunca da bütün beden kötü olur. İnsana bütün iyilikler ve kötülükler bu iki uzuvdan gelir.

Hazret-i Lokman Hakîm'e:

- Hikmete nasıl kavuştun? diye sorduklarında:

- Benden gizlenen şeyi araştırmadım. Vazifem olmıyan şeyin üzerinde durmadım, buyurdu.

Hazret-i Lokman Hakîm şöyle duâ ederdi:

"Yâ Rabbî, arkadaşlarımı gâfillerden, seni unutmuş kimselerden yapma! Çünkü onlar, seni andığım zaman, bana bu hususta yardımcı olmazlar. Gaflette olduğum zaman, bana seni hatırlatmazlar. Senin emir ve yasaklarına uymayı, işi işleri emerettiğim zaman bana itâ'at etmezler. Sustuğum zaman beni üzerler." Hazret-i Lokman yalan hakkında da şöyle buyurdu:

- Yalandan çok sakın. Çünkü dîni bozar ve insanlar yanında i'tibârı azaltır. Bununla hayânı, değerini ve makamını kaybedersin. Yalan söyleyen kimsenin nûru gider, kötü huylu olan kimsenin gam ve kederi çoğalır. Anlayışsız kimseye bir mes'ele anlatmak, bir kayayı yerinden ayırmaktan daha zordur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10190

Bire On

Râbia-yı Adviyye hazretlerinin evine misâfirler gelmişti. Misâfirlerin karnını doyurmak istedi. Fakat baktı ki sadece iki ekmek var. Ekmek misâfire yetmiyecekti. "Misâfirlere yetecek kadar ekmeği nasıl te'min edebilirim?" diye düşünürken kapı çalındı.

Gelen iki kişi de, karınları aç olduğu için Râbia-yı Adviyye'den yiyecek birşeyler isteyeceklerdi. Daha onlar birşey söylemeden, kapı aralığından iki ekmek uzatıldı. Gelenler ekmeği alıp sevinerek oradan uzaklaştılar.

Evdeki misâfirler bu işe bir mânâ verememişlerdi. Mevcut iki ekmek de gitmişti. Kendilerine yiyecek birşey kalmamıştı. Fakat hazret-i Râbia'ya birşey söylemeden beklemeye başladılar.

Aradan bir saat geçmemişti ki, hazret-i Râbia'nın kapısı tekrar çalındı. Kapıyı açtıklarında iki kişinin kucaklarında bir yığın ekmekle beklediklerini gördüler. Ekmek getirenler:

- Efendimiz bu ekmekleri, Râbia-yı Adviyye'ye hediye olarak gönderdi, dediler.

Hazret-i Râbia ekmekleri teker teker saydı. Onsekiz ekmek vardı. Ekmeği getirenlere:

- İki ekmek eksik, dedi.

Gelen iki kişi çok mahcup oldular. Sakladıkları iki ekmeği de çıkartıp verdiler. Fakat hazret-i Râbia, bu iki ekmeği onlara hediye ederek:

- Bu iki ekmek sizin rızkınız idi. Gerçi siz izinsiz aldığınız için rızkınızı haram yoldan te'min etmiş olacaktınız. Fakat şimdi helâlinden yiyeceksiniz, buyurdu.

Olanlara bir mânâ veremiyen evdeki misâfirler nihayet dayanamayıp sordular:

- Sen ekmek siparişi vermiş miydin?

- Hayır.

- Peki niçin iki tane eksik diye söyledin, eksik olduğunu nereden bildin?

Hazret-i Râbia şöyle cevap verdi:

- Biliyorum, siz bana yemek yemek için gelmiştiniz. Karnınız açtı. Fakat evdeki iki ekmek size yetmiyecekti. Bu iki ekmeği çoğaltmak istedim. Bu sırada kapıya gelenlere mevcut iki ekmeği vererek, Allahü teâlâdan misâfirlere yetecek kadar ekmek vermesini istedim.

- Peki yirmi tane ekmek geleceğini nereden bildin?

- Çünkü, Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde, hayır hasenat yapılınca bire on vereceğini va'dediyor. Ben O'nun va'dine güvendim. İki ekmek yerine yirmi ekmek vereceğini biliyordum. Onun için eksik olduğunu söyledim.

Bu hâli gören misâfirler, hazret-i Râbia'nın Allahü teâlânın sevgili kulu olduğunu yakînen bir daha görmüş oldular.

Hazret-i Râbia, gelen hediyeleri dağıtır, günlerinin çoğunu oruçla geçirirdi. Bir defasında yedi gün yiyecek birşey bulamadı. İftarlarını sadece su ile yaptı. Sekizinci günü açlığı iyice şiddetlendi. Akşam ezânından sonra kapı açıldı, birisi bir tabak yemek getirmişti.Yemeği içeri aldı. Mum almak için gitti. Geri döndüğünde kedinin yemeği dökmüş olduğunu gördü. Su bardağı almak için gitti bu esnada mum söndüğünden ayağı takılıp bardak kırıldı. Anladı ki bunlar birer imtihan.

- Yâ Rabbî! Bu zavallı kulunu imtihan ediyorsun. Fakat âcizliğimden sabredemiyorum, diyerek bir ah çekti.

Bu sırada gaibten bir ses işitti:

- Ey Râbia! İstersen dünya ni'metlerini üzerine saçalım, üzerindeki dert ve belâları kaldıralım. Hangisini tercih edersin?

- Yâ Rabbî! Beni senden uzaklaştıracak şeylerden, uzak eyle! Beni onlara bulaştırma, diye yalvardı.

Bundan sonra hazret-i Râbia'nın bütün ömrü Cenâb-ı Hakka taat ve ibâdet üzere geçti. Her işinde Allahü teâlânın rızâsını aradı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10191

İsraf Nedir?

Malı, dinin uygun görmediği yerlere dağıtmaya, harcamaya (İsrâf) denir. İsrâf, İslâm âlimlerinin tespit ettiği altmış çeşit kötü huydan biridir.

İsrâf harâmdır. Kalbin hastalığıdır. Yâni manevi bir hastalıktır. Dînimiz, hasîsliği, cimriliği, israftan daha çok kötülemiştir. İsrâfın cimriliğe göre daha az kötülenmesi, israfın cimrilik kadar kötü olmadığını göstermez. Hasîsliğin daha çok kötülenmesi, insanların çoğu yaratılıştan, mal biriktirmeği sevdiği içindir.

Bunun gibi, âlimlerimiz, birçok necis, pis şeyin şaraptan daha pis ve daha çok harâm olduğunu söyledikleri hâlde, dînimiz bunları, şarap kadar kötülememiş, şarap içenlere, ceza emredildiği hâlde, bunlar için, ceza emredilmemiştir. Çünkü, insanlar şarap içmeğe düşkün oluyor.

İsrâfın kötülüğünü göstermek için, Allahü teâlânın, (İsrâf etmeyiniz! Allahü teâlâ, israf edenleri sevmez.) meâlindeki kelâmı yetişir. İsrâ sûresindeki âyet-i kerîmede de meâlen, (Tebzîr etme! İsrâf etme, israf edenler, şeytânların kardeşleridir.) buyuruluyor.

Şeytanın kardeşi de, şeytan olur. Şeytan isminden daha kötü bir isim yoktur. İsrâfı, bundan daha çok kötüleyen birşey düşünülemez.Allahü teâlâ, mallarını israf edenlere birşey vermeyiniz, diye emrederken, bunları en kötü bir isim ile adlandırıyor. Nisâ sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen, (Mallarınızı sefîhlere, alçaklara vermeyiniz!) buyuruyor.

Kur'ân-ı kerîmde Fir'avnı kötülerken, (O, israf edenlerden idi.) buyuruyor. Lût aleyhisselâmın kavmini de, (Siz, israf eden kavimsiniz!) diye kötülüyor.

Doğru oldukları herkesçe bilinen iki temel hadîs kitabındaki hadîs-i şerîfte, yâni (Buhârî) ve (Müslim)de Peygamberimiz, (Malı boş yere saçmayınız!) buyuruyor.

Ayrıca (Kıyâmet günü herkes, dört suâle cevap vermedikçe hesaptan kurtulamıyacaktır: Ömrünü nasıl geçirdi. İlmi ile nasıl amel etti. Malını nereden, nasıl kazandı ve nerelere harcadı. Cismini, bedenini nerede yordu, hırpaladı?) buyurulmaktadır.

İsrâf edenlerin şeytana, Fir'avna ve Lût aleyhisselâmın kötü kavmine benzetilmesi ve Allahü teâlânın bunları sevmemesi ve bunlara sefîh, alçak demesi ve âhırette azap çekmeleri, dünyada aşağı, muhtaç duruma düşmeleri israfın kötülüğünü göstermeye kâfidir. İsrâfın bu kadar kötülenmesinin birinci sebebi, malın kıymetli olmasıdır. Mal, Allahü teâlânın verdiği bir ni'mettir. Âhıreti kazanmak, mal ile olur. Dünya ve âhıret, mal ile intizâm bulur, râhat olur. Hac, cihâd sevâbı mal ile kazanılır. Bedenin sağlık, kuvvet bulması, mal ile olur. Başkasına muhtaç olmaktan insanı koruyan maldır. Sadaka vermek, akrabâyı dolaşmak, fakîrlerin imdâdına yetişmek hep mal ile olmaktadır.

Ayrıca, mescidler, mektepler, hastaneler, yollar, çeşmeler, köprüler yaparak, asker yetiştirerek insanlara hizmet de mal ile olur. Dînimiz, (İnsanların en iyisi, onlara faydası çok olanıdır.) buyuruyor. İnsanlara yardım etmek için çalışıp para kazanmak, nâfile ibâdet etmekten daha çok sevâbdır. Cennetin yüksek derecelerine mal ile kavuşulur.

Malı kötüleyenler de olmuş ise de, İslâm âlimleri burada malı değil, bunun sevgisini kötülemişlerdir. Peygamberimiz, Amr bin Âs hazretleri için (İyi kimseye malın iyisi, ne güzel yakışır.) buyurdu.

Enes bin Mâlik hazretleri için de, (Yâ Rabbî! Buna çok mal ve çok çocuk ver ve bunlarla kendisini bereketlendir!) diye duâ buyurdu. Ka'b "radıyallahü anh" malının hepsini sadaka vereceği zaman, (Malının bir kısmını kendine bıraksan, daha iyi olur.) buyurdu.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, mala (Hayırlı şey) ismini vermektedir ve Habîbine, Peygamber efendimize, verdiği ni'metleri hâtırlatırken: (Sen malsız idin, sana, kimseye muhtaç olmıyacak kadar, mal verdim.) buyurmaktadır.

Büyük âlim Süfyân-ı Sevrî hazretleri, "Bu zamanda mal, insanın silâhıdır.Yâni, insan canını, sıhhatini, dînini ve şerefini mal ile korur." buyurdu.

Medîne-i münevverenin yedi büyük âliminden biri olan Sa'îd bin Müseyyib hazretleri, "Borçlarını ödemek için ve ırzını, nâmûsunu korumak için ve ölünce, geride kalanlara mîrâs bırakmak için mal kazanmayan kimse, hayırsızdır. Yâni kendine ve cemiyete zararlıdır." İnsanın azmasına, Allahü teâlâyı unutturmasına, ibâdete mâni' olmasına sebep olan mal zararlıdır. Ölümü ve ölümden sonrasını unutturan mal da zararlıdır. Bu zararlar çok kimselerde kendini göstermektedir. Bu zararlardan kurtulan az olduğundan, malı kötüliyen haberler çok olmuştur. Görülüyor ki, mal, birbirine zıd iki şeye sebeptir. Hayır ve şer. Hayra, iyiliğe sebep

olduğu için medhedilmekte olup, şerre, kötülüğe sebep olduğu için de kötülenmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10192

"Suyu Niçin İsrâf Ediyorsun?"

İsrâf, malı yok etmek, faydasız hâle getirmek, dîne ve dünyanın mubâh olan işlerine faydalı olmıyacak şekilde sarfetmektir. Malı denize, kuyuya, ateşe ve elden çıkmasına sebep olan yerlere atmak, onu helâk etmektir. Kullanılmıyacak hâle sokmak, kırmak, kesmek, ağaçtan meyveyi toplamayıp çürütmek, tarlayı hasat etmeyip, ekinin helâk olması, hayvânları soğuktan, düşmandan korunacak yere koymamak ve soğuktan, sıcaktan ve açlıktan ölmelerini önliyecek kadar yedirmemek ve örtmemek de, helâk etmektir. Bunların isrâf olduğu meydândadır.

Başkasının malını helâk etmek, zulüm olur. Ödemek lâzım olur. Kendi malını helâk etmek, isrâf olur. Günâh işlemek için ve günâh işlenilmesi için verilen mal ve paralar da isrâf olur.

Herkesçe bilinmiyen, hatırlatılması lâzım olan isrâflar da vardır. Meselâ, meyve ve ekin toplandıktan sonra, bunları iyi saklamayıp kendiliklerinden bozulmaları veya nem alarak, çürümeleri veya kurt, güve, fâre, karınca ve benzeri canlıların yemeleri hep isrâftır. Ekmek, et, etsuyu, peynir gibi gıdâların ve hurma, karpuz, soğan gibi meyvelerin ve kuru incir, kuru üzüm, zerdâli gibi kuru meyvelerin ve buğday, arpa, mercimek gibi hubûbâtın ve elbise, kumaş, kitap gibi eşyânın, böylece, isrâf edildikleri çok görülmektedir.

Yemeği bitirmeyip dökmek, isrâftır. Sofra bezi ve masa üstüne düşen ekmek ve yemek kırıntılarını toplamayıp atmak da isrâftır. Bu kırıntıları toplayıp kedi, köpek, koyun, sığır, karınca, kuş, tavuk gibi hayvânlara yedirmek isrâf olmaz.

Fasulye, pirinç, nohut gibi şeyleri yıkarken dökmek ve dökülenleri toplamamak isrâftır. Elbise, sarık, çorap, ayakkabı gibi giyim eşyâsını iyi kullanmayıp, iyi saklamayıp çabuk eskitmek, onları yırtmak, yıkarken suyu, sabunu çok harcamak, elektriği, doğal gazını boş yere yakmak, hep isrâftır.

Ayrıca, malı kıymetinden aşağı fiyatla satarak veya kirâya vererek ve kıymetinden yukarı fiyatla satın alarak veya kirâlıyarak aldanmak isrâf olur. Aldanarak alış-verişe zarûrî ihtiyaç olursa veya yardım, sadaka gibi niyyet ile böyle yaparsa isrâf olmaz.

Abdestte ve gusülde, suyu sünnet olandan fazla kullanmak isrâftır. Sa'd hazretleri, abdest alırken, Resûlullah efendimiz görüp sordu:

- Yâ Sa'd! Suyu niçin isrâf ediyorsun?

- Yâ Resûlallah! Abdest alırken de isrâf olur mu?

- Büyük nehirde de olsa, abdestte fazla su kullanmak isrâf olur, buyurdu.

Doyduktan sonra fazla yemek de isrâftır. Yalnız, misâfir utanmasın diye, yemek sahibinin fazla yemesi ve orucu râhat tutmak için sahûrda fazla yemek isrâf olmaz.

Acıkmadan önce yemek isrâftır. Her istediğini yemek de isrâftır. Resûlullah efendimiz, - Her istediğini yemek isrâftandır, buyurdu.

Sadaka vermekte de, isrâf vardır. En'âm sûresi, yüzkırkbirinci âyetinde meâlen, (Ekini hasat ettiğiniz zaman, fakîrlerin haklarını verin ve isrâf etmeyin. Allahü teâlâ, isrâf edenleri elbette sevmez.) buyuruldu. Bu da, (Sadaka verirken isrâf etmeyin.) demektir.

Sâbit bin Kays hazretleri, bir günde beşyüz ağacın hurmalarını toplayıp hepsini sadaka vererek evi için hurma bırakmayınca, bu âyet-i kerîme inmişti. Yâni, (Hepsini vermeyiniz!) buyuruldu.

Mu'âz bin Cebel hazretlerinin bir hurma ağacı vardı. Hurmalarını toplayıp hepsini sadaka verdi.

Kendine birşey kalmadı. Hemen (Fakat, isrâf etmeyin.) âyet-i kerîmesi geldi. İsrâ sûresi, yirmidokuzuncu âyetinde meâlen, (Ey Habîbim! Malını, kendine kalmıyacak şekilde dağıtma!) buyuruldu.

Bir çocuk, Resûlullah efendimize gelip, ba'zı lüzûmlu şeyleri saydı sonra:

- Annem beni sana gönderip bunları istedi, dedi.

Resûlullah efendimiz, - Bugün bende bunların hiçbiri yok, buyurdu.

Çocuk:

- O zaman gömleğini bana ver, dedi.

Hemen, mübârek arkasından gömleğini çıkarıp çocuğa verdi ve evinde gömleksiz kaldı.

Bilâl-i Habeşî hazretleri, ezân okuyunca, cemâ'at her zaman olduğu gibi, Resûlullahı bekledi. Gelmeyince merak ettiler. Birkaçı evine bakıp, gömleksiz olduğundan gelemediğini anladı. O zaman, bu âyet-i kerîme geldi.

Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâ, bir kuluna mal ve ilim verir, bu kul da harâmlardan kaçınır, akrabâsını sevindirir, malından, hakkı olanları bilip verir ise, Cennetin yüksek derecesine gider.) buyuruldu.

Başka bir hadîs-i şerîfte de, (İki şeyden birine kavuşan insana gıpta etmek, buna imrenmek yerinde olur. Allahü teâlâ bir kimseye İslâm ilimlerini ihsân eder. Bu da, her hareketini, bilgisine uygun yapar. İkincisi, Allahü teâlâ, birine çok mal verir. Bu kimse de malını, Allahü teâlânın râzı olduğu, beğendiği yerlere harcar.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10193

İsraftan Kurtulmak İçin

İsraftan kurtulmak için, önce israfın sebebini bilmek lazımdır. Birinci sebep, sefâhettir. Yâni eğlenceye, zevke, gösterişe, öğünmeye düşkün olmaktır. Çok kimseyi israfa alıştıran budur. Sefâhet, kalb hastalıklarındandır. Sefîhlik, aklın az ve hafîf olmasıdır.

Allahü teâlâ, (Mallarınızı sefîhlere vermeyiniz!) meâlindeki âyet-i kerîmeden sonra, (Onların hâlinde rüşd görürseniz, mallarını kendilerine teslîm ediniz!) meâlinde emir buyuruyor.

Çok kimse, yaratılışta eğlenceye, zevke düşkün olur. Bu kötü halleri, ba'zı sebeplerle, zaman zaman artar. Çalışmadan, alın teri dökmeden eline mal girer, kötü arkadaşlar, bu mala konmak için, dağıtmasına, saklamanın, artırmanın erkeklik, yiğitlik olmadığına kandırır. İsrafa yol açarlar.

Bunun içindir ki, insan kötü arkadaşlardan kaçmakla emrolundu. Zengin çocuklarının çoğu, böyle israfa alışmakta ve sefîh olmaktadırlar. Sefâheti artıran bir sebep de, insanların çok hürmet, saygı göstermesi, yüz vermesi,

medheylemesidir. Âmirlerin, zenginlerin, mu'allimlerin çocukları bu yoldan sefâhete düşmektedir.

İsrafın ne olduğunu bilmemek de israfa sebep olur. İsraf olduğunu bilmez, hattâ cömertlik sanır.

Lüzûmsuz yere, yasak, zararlı yerlere verilen mal, cömertlik sanılır.

Riyâ ve gösteriş de israfa sebep olur.

Yalnız İstanbul'da isrâf edilip çöpe atılan bir haftalık ekmek, Norveç halkının iki günlük ekmek ihtiyacıdır.

Genel bir kâide olarak, dînimizde abes ve lüzûmsuz şeyleri yapmak, câiz değildir. Meselâ boş ve lüzûmsuz yere birşeyler karalamak, israf ve abestir. Burada kaç türlü israf vardır? Zaman, emek, enerji, kâğıt, kalem, mürekkep... Hepsinden mühimi de faydalı birşeyle meşgûl olunmaması...

Eğer dünyadaki her ferdin boşa harcadığı zaman, enerji ve emek hesaplansa, dünyada açlık ve yokluk içinde kıvranan milyonlarca insanın ihtiyaçlarına kâfi gelebilecek zarûrî meta üretilebilirdi.

Sadece memur ve hizmetlinin boşa harcadığı kâğıt hesap edilse, bunlarla neler yapılmaz? Bu kadar kâğıdın imâli için ormanlardan o kadar ağaç kesilmiş ve bu ağaçların işlenmesi için kurulan kâğıt fabrikaları bu kadar müddet boşa çalışmış oluyor.

Buraya sarfedilen emek ve para nerelere harcanabilirdi? Kalem ve mürekkep için de aynı hesap yapılabilir. Basit birşey olarak görülen boşa harcanmış, buruşturulmuş, çöp sepetine atılmış bir kâğıdın nelere mal olduğunu düşünmek mecburiyetindeyiz. Dînimizin boşu, abesi, harâmı, israfı yasaklamasında insanların saâdeti, refâhı, adâleti ve herşeyi vardır.

İsrafın miktarı ne olursa olsun zararı büyüktür. Küçük zannedilen şeyler, yanyana geldiği zaman büyük rakamlar, değerler ortaya çıkar. Damla damla göl olur atasözü meşhurdur. Dakikada on damla kaçıran bir musluk ayda 170 litre su akıtmış olur.

Dünyada hergün yeteri kadar su alamamaktan doğan hastalıklar sebebiyle tahminen 35 binin üzerinde insan ölmektedir. Senelik ise bu miktar 10 milyona ulaşmaktadır. Sadece su ve ekmekteki bu rakamlar, israfın ne büyük felâket olduğunu göstermeye yetmektedir.

Büyük âlim Süfyân-ı Sevrî hazretleri:

"Bu zamanda mal, insanın silâhıdır. Yâni insan canını, sıhhatini, dînini ve şerefini mal ile korur." buyurdu.

Büyük bir ni'met olan malı isrâf, Allahü teâlânın ni'metini hakîr görmek, ni'mete kıymet vermemek, ni'meti elden kaçırmak, kısaca küfrân-ı ni'met etmek, yâni şükretmemek olur. Bu ise, ni'meti verenin düşman muamelesi yapmasına, azarlamasına ve azap etmesine sebep olacak büyük bir suçtur. Ni'metin kıymeti bilinmeyince, hakkı gözetilmeyince elden gider. Şükredilince ve hakkı gözetilince elde kalır ve artar. Cenâb-ı Hak, İbrâhim sûresi, yedinci âyetinde, (Şükrederseniz, verdiğim ni'metleri artırırım.) buyuruyor. Şükredilmez ise, verdiği nimetleri geri alır, âhırette azap eder.

Parayı, malı harcarken öncelik sırasına dikkat etmelidir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Paranız ile, önce kendi ihtiyaçlarınızı alın. Artarsa, çoluk çocuğunuzun ihtiyaçlarına sarfedin. Bundan da artarsa, akrabânıza yardım edin!)

(Kendisi veya çoluk çocuğu muhtaç iken veya borcu var iken verilen sadaka kabûl olmaz. Borç ödemek, sadaka vermekten ve köle âzâd etmekten ve hediye vermekten daha mühimdir. Başkasının malını, sadaka vererek, zâyi' olmasına sebep olmayın!)

Borç ödeme de, diğer ibâdetler de böyledir. Meselâ, zekât borcu olanın, sadaka vermesi, kazâ borcu olanın nâfile namaz kılması gibi. Çünkü önce borç ödenmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10194

Ehl-i sünnet itikâdı

Ehl-i sünnet itikâdı, sana önce, lâzım olan, Yetmişüç fırka var, ammâ, Cehennemlik geri kalan, Müslümanlar hep sünnîdir; cümlenin reîsi Nu'mân, Cennet ile müjdelendi; îmânda bunlara uyan.

İtikâdı sağlam edip; sonra dinimize bağlan! İslâmın beş şartını yap; harâmlardan sakın hemân!

Bir günâhı işler isen, tevbe et, kaçırma zamân! Kim ki uymaz dinimize, birgün olur, elbet pişmân.

Dinsize sakın aldanma, mahvolursun sen de, amân! Tatlı söze inanırsan; olur sonra, hâlin yamân!

İki yüzlüler çoğaldı: dışı melek, içi yılan, Tuzağa düşürmek için; dost görünür, hem de candan.

Herkes kendin haklı sanır: Kötü der, bana uymayan. İslâmiyet terâzidir, odur haklıyı ayıran!

Sonsuz yaşamak arzûsu; bende yoktur, var mı diyen? Ölmek, yok olmak değildir; kabir hayâtına inan!

Cennet sonsuz, Cehennem de; haber verdi, bunu Kur'ân, Sonsuz dertten sakınmalı; hattâ, olsa da, bî gümân,

Müslümanlar, hakkı tanır, her mahlûka eyler ihsân, Îmânsızlar, yılan gibi; lezzet alır can yakmaktan.

Amân yâ Rabbî el'amân; ne müşkilmiş âhır zamân, Din bilgisi unutuldu; pek azaldı namaz kılan,

Bugünkü şaşkın hâlleri, eylemişti, Resûl beyân. Demişti: (Birgün gelecek; garîb olur, bana uyan.

Her evde, çalgı çalınır; işitilmez olur ezân, Âlim bulunmaz bir yerde, câhillere kalır meydân!

Mü'minler, olur zavallı; kâfirler, sanki Süleymân, Zekâ, çok şey bulursa da; gaflet, gitmez insanlardan)

Alâmetlerin meşhûru, sarhoş olur; pek çok insan Âlim diye tanıtılır, dinden haberi olmıyan.

Doğru konuşan azalır, yalancı söyler durmadan. Çok övülen kimselerde, bir zerre bulunmaz îmân, Fitne kaplar her tarafı, adam öldürülür yoktan. Bid'at yayılır her yere, kalmaz sünnetlere uyan.

İslâmiyet kötülenir, harâm işlenir her yandan. Müslümanlık lâfta kalır, ses için dinlenir Kur'ân.

Büyük alâmet Deccâldir, çıkacağı yer, Horasân. Sonra, Şâmdaki Câmiye Îsâ inecek semâdan.

Bir hadîste buyuruldu, (Kızım Fâtıma evlâdından, Babası Abdullah olan, Mehdî adında bir civân.

Çıkıp dine kuvvet verir, cihâna yayılır îmân, Îsâ aleyhisselâmla, birleşerek ol pehlivân.

Deccâlı da öldürürler, dünya dolar adl-ü emân. Ye'cüc Me'cüc adındaki, kavim çıkar sed ardından.

Sayısı milyonlarcadır, her tarafta dökerler kan. Dâbbet-ül-arz çıkar sonra, Mekke'de Safâ altından.

Dağ kadar bir hayvandır, ayırır iyiyi fenâdan. Dahâ sonraki alâmet, güneş, doğacaktır garbdan.

Kâfirler bunu görünce, îmâna gelecek cem'an, Fakat, kabûl olmaz artık, doğru yola gelen mihmân.

Alâmetlerin biri de, Aden'den çıkan bir duman. Kâ'beyi yıkacak hem de siyah renkli birkaç yaban,

Yeryüzünde kalmıyacak, büyük ni'met olan Kur'ân. Müslümanlar hep ölecek, yaşıyacak ehl-i tuğyân.

Her kötülüğü yapacak, insan adlı canaverân, Lâkin Hicâz'dan bir ateş, verip herkese heyecân.

Şaşkın, azgın dolaşırken, Kıyâmet kopar nâ-gehân. Dahâ neler olur, ammâ söyleyemez onu, lisân)

Ne hazîndir, ne yazıktır; ma'bûd oldu, falan filân, İlâhî, sen korumazsan, olur hep sonumuz giryân.

Bu irtidâd modasında; işimiz suç, günâh, isyân. İnsanlar, yolu şaşırdı; gemisin kurtaran kaptan!

Hep, bu dünyaya çalıştın; âhıretin oldu ziyân. Düştün bedenin peşine, kalbini eyledin vîrân.

Akla, ilme hiç uymadın; nefs oldu, sana kumandan, Geçti gençlik, hep gafletle; dünya hırsındasın el'an.

Nasîhat hiç dinlemedin; yoldan çıktın, sanki sekrân. Dünya zevklerine daldın; şimdi hâlin âh-ü figân.

Hâinler aldattı seni; sandın sonsuz bu deverân. Didinmeler, boşa gitti; yâr olmadı, servet sâmân!

Dinimize uyan kimse, anladım olur şâdümân, Ne yazık, ömrü uçurdum, yeis çöktü, her taraftan,

Keşke, Kur'âna uysaydım; olurdum, ebedî sultân, Dünyaya mâlik olsa da; kalmıyor insân bî pâyân!

Hani Dârâ ve İskender; hani Roma, hani Yunan? Hani Nemrud, hani Fir'avn; hani Kârun, hani Hâmân?

Hani Cengiz, hani Hitler, nesi kaldı, zikre şâyân? Edison, Markoni, Pastör, âhırette bulmaz ihsân!

Dünyaya fayda verenler; sanma olur, kâmil insan! Yılandan ilâç yapılır; zehir olur ba'zan derman!

Sakın bakma görünüşe, insanın kemâli, îmân! Îmân eden, tembel olmaz; çalışınız! diyor Sübhân,

Tembeli ve gericiyi; zem etti Nebiy-yi zîşân, Bir hadîste buyurdu ki (Rabbe mahbûbdur, çalışan!

Rûhu da, düşünmek lâzım; hep bedeni besler, hayvân! Bu bedenin sağlamlığı; geçer, sanki âb-ı revân!

Evet, beden lâzım, çünkü; odur, rûhumuz taşıyan. Her birin korumak gerek, böyle olmalı, müslüman!

Nebiyyullah, boş durdu mu? İyi düşün, eyle iz'an! Eshâbın hepsi olmuştu; sulhda üstâd, harbde arslan.

Kitâb, gazete, film, radyo; olmuş hepsi birer şeytân. Bunlar doğruyu gösterse; olur idi, hepsi burhân.

Bilgi, fen kaynakları da; niye aceb, böyle hüsrân? Yeni fizik, modern kimyâ seni gösteriyor, her ân! Her zerre diyor, Allah var; atomdan tâ be âsümân! Fakat, bunları gören yok; kalblerden silinmiş irfân.

Hakka inâd edenlere; olur dünya elbet zindân! Avrupa, Amerika hem; Asya'da da, niçin buhrân?

Çünkü, Hakkı görmüyorlar; kafalarını sarmış dumân, Maddede yükselmiş ammâ; haberi yok insanlıktan! ----------

--- Güman, zan. Ehl-i tuğyan, Allaha isyan eden, günahkâr. İrtidat, dinden dönme.

Payan, son, nihayet. Deyyan, Allah. Taban, tabiaten, yaratılmış olarak. Feyzan, feyzler, bereketler. Ab-ı revan, akarsu. Sekran, sarhoş. Adl-ü eman, adaletli ve korkusuz. Ah-u figan, bağırıp çağırma, inleme.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10195

Yatmadan Önce Yapılacak Dört Şey

Hazret-i Âişe vâlidemiz bütün İslâm ilimlerine vâkıf, müctehid, zühd ve verâ sahibi çok cömert bir zevce-i Resûlullah idi. Onun vefâtında bütün müslümanlar ağladı. Çünkü O, ümmül mü'minîn idi. Mü'minlerin annesi idi.

Hazret-i Âişe vâlidemizin üstünlüğü hakkında birçok hadîs-i şerîfler vardır. Peygamber efendimiz, (Âişe Cennette de benim zevcemdir.) buyurdu.

Âişe vâlidemize hitaben, buyurulmuş çok hadîs-i şerîf vardır. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

(Ey Âişe, hiç hayâsız söz söylediğimi gördün mü? Kıyâmet gününde Allah katında en kötü insan, şerrinden kaçarak insanların terkettiği kimsedir.)

(Ey Âişe, Allah, kullarına lütuf ile muâmele edicidir. Her işte yumuşak davranılmasını sever.)

(Ey Âişe, yumuşak ol; zîrâ Allahü teâlâ bir ev halkına iyilik murâd ederse onlara rıfk, yumuşaklık kapısını gösterir.)

(Ey Âişe, sana birisi, istemeden, birşey verirse, kabûl et; çünkü o, Allahü teâlânın sana gönderdiği bir rızıktır.)

Hazret-i Âişe birgün Resûlullah efendimize, - Şehidlerin derecesine yükselen olur mu? diye sordu.

Peygamber efendimiz, - Hergün yirmi kerre ölümü düşünen kimse, şehidlerin derecesini bulur, buyurdu.

Sonra:

- Ey Âişe! Geceleri şu dört şeyi yapmadan uyuma!

1- Kur'ân-ı kerîm hatim etmeden, 2- Benim ve diğer peygamberlerin şefâ'atlerine kavuşmadan, 3- Mü'minleri kendinden hoşnut etmeden, 4- Hac

etmeden!..

Bunları söyledikten sonra namaza durdu. Namazını bitirip de hazret-i Âişe vâlidemizin yanına geldiğinde,

- Ey iki cihânın güneşi olan Efendim! Annem, babam, canım sana fedâ olsun. Bana dört şeyi yapmamı emrediyorsun. Ben bunları bu kısa müddet içinde nasıl yapabilirim, diye sordu.

Peygamber efendimiz, tebessüm ederek buyurdu ki:

- Yâ Âişe! Ondan kolay ne var? Üç İhlâs-ı şerîfi ve bir Fatihâ sûresini okursan, Kur'ân-ı kerîmi hatmetmiş; bana ve diğer peygamberlere salevât getirirsen, (Meselâ, Allahümme sallî ve sellim alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ cemî'il enbiyâi vel-mürselîn, denirse) şefâ'atımıza kavuşmuş; önce mü'minlerin ve sonra da kendi affını dilersen, mü'minleri kendinden hoşnut etmiş; (Sübhânallahi velhamdülillahi ve lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerîke leh. Lehül mülkü velehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr.) tesbihini okursan hac etmiş sayılırsın!

Tâbiînden gençler hazret-i Âişe'ye geldiler ve Resûlullahın ahlâkını sordular.

Buyurdu ki:

"O'nun ahlâkı Kur'ândı. Kur'ân-ı kerîmin hoş gördüğünü kabûl edip râzı olurdu, hoş görmediğini kendisi de hoş görmez ve kaçınırdı. Hiçbir zaman Allah'ın Resûlü, kendi nefsi için intikâm almaya kalkışmamıştır. Yalnız Allahın emri çiğnendiği zaman müstesnâ.

Peygamberin karnı hiçbir zaman yemek ile doymamıştır. Bu hususta hiç kimseye yakınmamıştır.

İhtiyaç, onun için zenginlikten daha iyi idi. Bütün gece açlıktan kıvransa bile, O'nun bu durumu, gündüz orucundan alıkoymazdı, isteseydi, Rabbinden yerzününün bütün hazinelerini, meyvelerini ve refah hayatını isterdi.

O'nun o halini gördüğüm zaman acırdım ve ağlardım. Elimle karnını sıvazlardım ve derdim ki:

- Canım sana feda olsun! Sana güç verecek şu dünyadan bazı menfâatler, yiyecek ve içecekler temin etsem olmaz mı?

- Ey Âişe, dünya benim neyime! Ulû'l azm'den olan peygamber kardeşlerim, bundan daha çetin olanına karşı tahammül gösterdiler, fakat o halleri ile yaşayışlarına devam ettiler, Rablerine kavuştular. Rableri onların kendisine

dönüşlerini çok güzel bir şekilde yaptı, sevaplarını artırdı. Ben refah bir hayat yaşamaktan hayâ ediyorum. Çünkü böyle bir hayat beni onlardan geri bırakır. Benim için en güzel ve sevimli şey, kardeşlerime, dostlarıma kavuşmak ve onlara katılmaktır, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10196

"Bu Mektubu Kim Götürür?"

Peygamber efendimiz Mekke'deki Kureyş müşrikleriyle Hudeybiye'de on yıl çarpışmamak üzere barış anlaşması imzalamıştı. Bundan sonra en yakından en uzağa kadar olan komşu hüküdar ve kabîle başkanlarına; İslâmiyeti duyurmak ve tebliğ etmek üzere elçilerle mektuplar gönderdi.

Bu mektup ve elçilerden birisi de Mısır mukavkıs'ı ismi ile adlandırılan Bizans'ın İskenderiye valisine yazılmıştı. Elçi olarak da Sahâbilerden Hâtib bin Ebî Beltea gönderilmişti.

Peygamber efendimiz, İslâmiyete dâvet etmek için hükümdara ve valilere mektuplar yazıp hazırladı. Daha sonra Eshâb- ı kirâmı toplayarak:

- Ey müslümanlar! Ey bütün ecir ve sevâbların karşılığını Allahü teâlâdan bekliyenler; şu mektubu sevâbı Allahü teâlâdan ödenmek üzere; Mısır Mukavkısı, İskenderiye valisine hanginiz götürür?" diye Sahâbîlere sordu.

Orada bulunan Hatib bin Ebî Beltea hazretleri, imânının verdiği heyecanla hemen ayağa kalktı ve Peygamberimize:

- Ben götürürüm, dedi.

Peygamber efendimiz, hazret-i Hatib bin Ebî Beltea'nın bu davranış ve cevabına çok sevinerek:

- Ey Hatib! Senin kabul ettiğin bu vazifeni, Allahü teâlâ hakkında hayırlı ve mübârek kılsın, diyerek dua buyurdu.

Hatib bin Ebî Beltea, bu duâyı aldıktan sonra, mektubu Peygamberimizden aldı ve vedâ ederek evine gitti. Ailesi ile de vedalaşarak yola çıktı.

Önce Mısır'a uğradı. Orada Mukavkıs'ı bulumayınca, İskenderiye'ye geçti. Peygamberimizin mektubunu buradaki sarayda bulunan Mukavkıs'a takdim etti. Mukavkıs, Peygamberimizin mektubunu saygı ile açtırdı ve okuttu. Mektupta şöyle buyuruyordu:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Allahü teâlânın kulu ve resûlü Muhammed'den, Mısır ve İskenderiye meliki Mukavkıs'a!

Hidâyete kavuşan ve huzura doğru, yolu görüp tutanlara selâm olsun!

Şimdi ben, seni yüce İslâm dînine, müslüman olmaya da'vet ediyorum! Müslüman ol, kurtuluşu bul da Allahü tealâ, sana âhırette sevâb ve mükâfâtını iki kat versin! Şâyet, sen bu davetimi kabul etmez, ondan uzak durursan, bütün Kıbtîlerin günahı senin boynuna olsun!..

Peygamberimizin bu mektubu; Kur'ân- ı kerîmin Âl-i İmrân sûresinin altımşdördüncü (64) âyet-i kerîmesi ile son buluyordu:

Mukavkıs, Peygamberimizin okunan bu mektubundan sonra O'nun elçisi Hatib bin Ebî Beltea'ya:

- Hayırlı olsun, seni kutlarım, diyerek yanına çağırdı. Sonra:

- Benim anlamak ve sormak istediğim bazı konular var, ne dersiniz, deyince:

Hatib bin Ebî Beltea hazretleri:

- Buyurunuz konuşalım, dedi. Mukavkıs:

- Senin bana mektubunu getirdiğin efendin, Peygamber değil mi?

Hatip bin Ebî Beltea:

- Evet, O, Alahü teâlânın kulu ve Resûlüdür, dedi.

Mukavkıs, bu cevabı alınca:

- Peki O, öyle bir Peygamberse, kendi doğup büyüdüğü öz yurdundan çıkarılıp, başka bir yurda sığınma zorunda bırakılan kavmine niçin bedduâ da bulunmadı, diye sordu.

Hatib, O'na şu şekilde cevap verdi:

- Sen hazret-i İsâ'nın Allahü teâlânın resûlü olduğuna inanırsın değil mi? O Allahü teâlânın Peygamberi olduğuna göre, O'nun da kavmi, kendisini yakalayıp çarmıha asmak istedikleri zaman, Allahü teâlâ, O'nu bulunduğu dünya üzerinden

gökyüzüne yükselteceğine, kavminin yok olması için Allahü teâlâya bedduâ etse olmaz mıydı?

Mukavkıs, söyliyecek söz bulamadı. Bir müddet sustu... Daha sonra Peygamberimizin elçisi Hatib bin Ebî Beltea'ya şöyle dedi:

- Çok güzel konuştun, sen işi ve emirleri hikmetli ve yanlışsız olansın, yerli yerince konuşuyorsun. Çünkü sen böyle vasıfları taşıyan birinin yanından geliyorsun!..

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10197

Akılsız Adam!

Peygamber efendimizin, Hatib bin Ebî Beltea ile Mukavkıs'a gönderdiği davet mektubunu, alan Mukavkıs; mektubu fildişinden güzel bir kutu içine kendi eli ile koydu ve ağzını mühürleterek özel hizmetçisine, koruması için teslim etti. Fakat kendisi müslüman olmadı.

Bazı hediyeler ile Resûlullahın elçisini geri gönderdi. Hatib bin Ebî Beltea, Mukavkıs'ın Peygamberimize gönderdiği mektup, Mâriye ve Sirîn isminde iki cariye, elbise yapımında kullanılacak bir miktar Mısır kumaşı, Düldül isminde bir katır vs gibi hediyelerle Medine'ye döndü. Hediyeler, Peygamberimiz tarafından kabul edildi. Peygamberimiz, bizzat Mukavkıs'tan gelen mektubu kendisi açtı ve okuttuktan sonra:

- Kötü ve akılsız adam! Saltanatından vazgeçemedi. Koruduğu malı ve saltanatının hiçbirisi kendisinde kalmayacak, buyurdu.

Peygamberimize, Mukavkıs tarafından hediye olarak gönderilen criye Mâriye, Peygamberimizle konuştuktan sonra; onun sohbetine, güzel konuşmasına, alçak gönüllülüğüne, hayran kalıp hemen müslüman oldu.

Peygamber efendimiz ise O'nun bu davranışından ve imân ederek müslüman oluşundan çok memnun oldu. Mâriye'yi kendisine nikâhladı.

Peygamber efendimizin, evlenmelerinin hepsini Allahü teâlânın emri ile nikâhladıktan sonra yaptı.

Bunlar dînî, siyasî veya merhamet ve ihsan ederek yapılan evlenmelerdir. Nitekim câriye olan Hazret-i Mâriye ile olan evlenmeleri de böyledir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

- Bütün zevcelerimle evliliklerim ve kızlarımı evlendirmem, hepsi Cebrâil aleyhisselâmın, Allahü teâlâdan getirdiği izinle olmuştur.

Hazret-i Mâriye da herkesin arzu ettiği, fakat nasip olmadığı dereceye, imân etmesiyle yükselmiş, bütün müslümanların annesi olarak herkesin saygısını kazanmıştı. Buna, O saygıyı ve şerefi kazandıran Peygamberimizi görür görmez, Allahü teâlâya îmân edip müslüman olmasıdır.

Peygamberimizin, Mâriye'den İbrâhîm adında bir oğlu dünyaya geldi. Bu sebeple de Peygamberimizin hanımları içinde Hazret-i Hadîce'den sonra çocuğu olan ikinci hanımı olma şerefine de kavuşmuş oldu.

Peygamberimizin oğlu İbrâhîm, Medine dışında bulunan Avâli isminde bir köyde süt anneye verildi.

Peygamberimiz, sık sık bu köye, oğlunu ziyarete gider, O'nu şefkat ve merhametle severdi. Yine birgün aynı köye, Oğlu İbrâhîm'i ziyârete gitti, Oğlunun rûhunu teslim etmek üzere olduğunu görür görmez O'nu, hemen bağrına bastı. Saçlarını okşamaya başladı. Birkaç dakika sonra İbrâhîm vefât edince:

- Yâ İbrâhîm! Ölümüne çok üzüldük. Gözlerimiz ağlıyor, kalbimiz sızlıyor. Fakat Rabbimizi gücendirecek herhangi bir söz söylemeyiz, buyurdu.

Bu sırada gözlerinden damla damla yaşlar akıyordu. Peygamberimizin bu halini gören yanındaki arkadaşı Abdurrahman bin Avf hazretleri:

- Yâ Resûlallah, siz de mi ağlıyorsunuz, demesine karşılık Peygamberimiz:

- Ben, sizi ağlamaktan menetmem. O, insanın elinde iradesinde değildir. Ama sesli ağlamaktan ve feryat etmekten ve cahiliye âdetlerinden menederim. Bunlar Allahü teâlânın rızasına muhaliftir, uygun değildir. Ama gayari ihtiyâri gözyaşı dökülür ve mahzûn olunur, buyurmuştur.

Bu ise, vefât edenler için bağırıp çağırmadan, üst baş yırtmadan, Allahü teâlâya karşı şirk koşmayacak durumda üzülmenin serbest olduğunun müslümanlara güzel bir şekilde izahı olmuştur.

Peygamberimiz, aynı gün oğlu İbrâhîm'in cenaze namazını kendi kıldırdı. Bakî kabristanlığına defnedildi. Kabrinin üzerini hafifçe açarak su döktü. Baş tarafına

ise, büyükçe bir taş koydu. Bu durum, hâlâ Peygamberimizin sünneti olarak müslümanlar arasında bugün de devam etmektedir.

Yine aynı gün; güneş tutulmuş her taraf kararmıştı. Bunu gören herkes, Peygamberimizin oğlu İbrâhîm'in ölümüne yormuştu. Bunu duyan Resûl-i ekrem efendimiz:

"Ay ve güneş, Allahü teâlânın âyetlerinden ikisidir. Kimsenin ölümünden dolayı tutulmazlar." buyurdu.

Bu olayın tabiî bir hâl olduğunu Eshâb- ı kirâma açıklamışlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10198

Kur'ân-ı Kerîm Okuma Sevâbı

Kur'ân-ı kerîmi okuyup Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uygun îmân eden, hidâyet üzere olur.

Doğru yolda bulunur. Allahü teâlâya kavuşturan doğru yolu bulur. Cehennem azâbından kurtulur.

Hatta bunun sevâbı dedelerine, çocuklarına ve torunlarına te'sir eder. ^Itikâdı düzgün bir kimse Kur'ân-ı kerîmi okuyup, sâlih müslümanların yazdığı, ilmihâl kitaplarında bildirdiği üzere amel ettiği, ibâdet yaptığı taktirde büyük sevaplara kavuşur.

Kur'ân-ı kerîm okuma ve okutmak çok sevaptır. Bununla ilgili sevgili Peygamberimiz buyurdu ki, "Ümmetimin en hayırlısı, Kur'ân-ı kerîmi öğrenen ve öğretendir. " "Hoca çocuğa besmele okur, çocuk da söyleyince, Allahü teâlâ çocuğun anasının, babasının ve hocasının Cehenneme girmemesi için senet yazdırır. " "Ümmetimin yaptığı ibâdetlerin en kıymetlisi Kur'ân-ı kerîmi, Mushafa bakarak okumaktır." "Namazda okunan Kur'ân-ı kerîm, namaz dışında okunan Kur'ân-ı kerîmden daha sevaptır. " "Kur'ân-ı kerîm okunan evden arşa kadar nûr yükselir. " Ebû Hüreyre hazretleri buyurdu ki, "Kur'ân-ı kerîm okunan eve, bereket, iyilik gelir. Melekler oraya toplanır. Şeytanlar oradan kaçar. Kur'ân-ı kerîm okunmazsa bunun aksi olur. " Kur'ân-ı kerîmi okumak, mühim sünnettir.

Tecvîd ilmine uygun olarak ve hürmet ile okunan Kur'ân-ı kerîmi dinlemek farz-ı kifâyedir. Okuyanlara verilen sevapların aynısı, dinleyenlere de verilir.

Kur'ân-ı kerîmde yüz on dört (114) sûre ve altı bin iki yüz otuz altı (6236) âyet vardır.

Halk arasında çok yaygın bir şey var. Herkes âyet sayısını 6666 olarak biliyor. Buradaki farklılıklar, mevcut Kur'ân-ı kerîmin eksik veya fazla olmasından değildir. Bu farklılıklar, büyük bir âyetin bir kaç küçük âyet sayılmasından veya bir kaç kısa âyetin, bir büyük âyet, yahut sûrelerin evvelindeki Besmelelerin bir veya ayrı ayrı âyet sayılmasından ileri gelmiştir.

Meselâ ba'zı âlimler, sûre başlarındaki besmeleleri sûreden saymışlar. Böyle sayınca, sûre sayısı kadar yâni yüz on dört âyet sayısı artmış oldu. Mushafların başındaki, fihristeki âyet sayıları sayılırsa, 6236 olduğu görülür. Kısacası, âyet sayılarının farklı bildirilmesi, aslında bir değişiklik olduğunu göstermez. Bu sayı farkı şekildedir, asılda değildir.

Müslüman olmadığı halde, Kur'ân-ı kerîmin üstünlüğünü kabûl eden, kabûl etmek zorunda kalan batılı bilim adamı çoktur.

Meselâ, dünyanın meşhûr ediplerinden olan Goethe (1749-1832), Batı-Doğu Dîvânı adlı eserinde şöyle diyor, "Kur'ânın içinde pek çok tekrarlar vardır. Onu okuduğumuz zaman, bu tekrarlar bizi usandıracak sanılıyor, fakat biraz sonra bu kitap bizi kendisine çekiyor. Bizi hayranlığa ve sonunda büyük saygıya götürüyor. " Prof. Edward Monte, "Allah'ın birliğini en temiz, en yüksek, en kutsal ve inandırıcı ve başka hiçbir din kitabının üstün gelemeyeceği bir dil ile anlatan kitap, Kur'ândır." demektedir.

Kur'ân-ı kerîmi Fransızca'ya çeviren Dr. Maurice (Moris):

"Kur'ân, insanlığa hediye edilen din kitaplarının en güzelidir." der.

Gaston Kar, "İslâm dîninin kaynağı olan Kur'ânda cihan medeniyetinin dayandığı bütün temeller bulunmaktadır. O kadar ki, bu gün bizim uygarlığımızın Kur'ân'ın bildirdiği temel kurallardan kurulduğunu kabûl etmemiz gerekir." demektedir.

Prof. Carlyle de, "Kur'ân okundukça onun alelâde, gelişi güzel bir edebî eser olmadığını hemen hissedersiniz. Kur'ân, kalpten gelen ve başka kalplere hemen nüfûz eden bir eserdir. Diğer bütün eserler bu muazzam eser yanında çok sönük kalır. Kur'ân'ın göze çarpan ilk karakteri onun doğru ve mükemmel bir yol

gösterici, dürüst bir rehber olmasıdır. İşte bence Kur'ânın en büyük meziyeti budur. Bu meziyet diğer bir çok meziyetlere de yol açmaktadır. " diyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10199

Alış Verişte Kolaylık Göstermek

Allahü teâlâ, adâlet yapmayı, herkese âdil davranmayı emrettiği gibi, ihsân etmeği de emrediyor. Adâlet ile hareket eden, bunları öğrenen, zulüm yapmaktan kurtulur. Her zaman adâlet ile hükmetmek zordur. Uçurumun kenarında dolaşan her an uçuruma yuvarlanabilir.

Bunun için biraz ihtiyat payı bırakmalıdır. İşte bu ihtiyat payı da ihsandır. A'râf sûresi, ellibeşinci âyetinde meâlen, (İhsân edenlere, elbette rahmetim çok yakındır.) buyuruldu.

Yalnız adâlet yapanlar, dinde sermâyelerini kurtarmış olur. Fakat kâr, ihsân edenleredir. Aklı olan, âhıret kârını hiç kaçırır mı? İhsân, emredilmiyen iyiliği yapmaktır. İhtiyaç fazlası malı, karşılıksız vermek demektir.

Meselâ, müşteri bakkaldan parasını verip, bir kilo şeker istediğinde, bakkalın 1000 gr şeker vermesi adâlettir. 1000 gr'dan fazla vermesi ihsandır. 1000 gr'dan az vermesi ise zülüm olur. Bunun için islam büyükleri, tehlikeden uzak kalmak için alış verişlerinde hep fazla fazla vermişlerdir.

İhsandan başka bir de îsâr vardır. Îsâr, muhtaç olduğu birşeyi almayıp, muhtaç olan din kardeşine bırakmaktır. İnsana lâzım olan şeylerde îsâr yapılır. Fakat, ibâdetlerde îsâr yapılmaz. Meselâ, tahâretlenecek kadar suyu, mahrem yerlerini örtecek kadar örtüsü olan, bunları kendi kullanır. Bunları muhtaç olana vermez. Namazda, birinci saftaki yerini başkasına vermez. Namaz vakti gelince abdestsiz kimsenin abdest suyunu başkasına îsâr etmesi yâni vermesi câiz değildir.

Ticârette, alış verişte ihsân, genelde altı türlü olur:

Birincisi, müşterî, fazla ihtiyâcı olduğu için, çok para vermeye râzı olsa bile, çok kâr istememelidir.

Evliyânın büyüklerinden Sırrî-i Sekâtî hazretlerinin dükkânı vardı. Yüzde beşten ziyâde kâr istemezdi.

Bir defasında, altmış altınlık bâdem içi almıştı. Bâdem fiyâtı ânsızın yükseldi. Komisyoncu, bâdemini satmak için geldi. Komisyoncuya, - Altmışüç altına sat! dedi.

- Bugün, bu kadar bâdemi, doksan altına alıyorlar.

- Ben yüzde beşten fazla kâr almamağa karâr verdim. Karârımı değiştirmem.

Komisyoncu, - Ben de senin malını aşağı fiyâtla satamam, dedi ve satmadı.

O da, yüksek fiyatla satmağa râzı olmadı. Bâdemler satılamadı. İşte müslümanlara ihsân böyle olur.

Burada komisyoncunun istediği fiyatla satsaydı, dinen bir günahı olmazdı. Alıcıların hakkı geçmezdi. Fakat bu şekilde hareket etmekle çok büyük sevaba girmiş oldu.

Yine islâm büyüklerinden Muhammed bin Münkedir hazretlerinin bir mağazası vardı. Çeşitli kumaş satıyordu. Kimisinin metresi beş altın, kimisinin, on altın idi.

Birgün, kendisi yok iken, işçisi, beş altınlık kumaşı on altına sattı. Muhammed bin Münkedir hazretleri, bir gün akşama kadar köylüyü, arattı. Sonunda köylüyü buldu. Ona:

- Benden aldığın bu kumaş beş altından fazla etmez, dedi.

- Olsun ben bunu, seve seve aldım.

- Hayır olmaz. Ben kendime uygun görmediğimi din kardeşime de uygun görmem. Yâ satıştan vaz geç, yâhud beş altını geri al, yâhud da gel, on altınlık kumaştan vereyim.

Köylü sonra, birisine, - Bu zat kimdir? diye sordu.

- Muhammed bin Münkedir, dediler.

Bu ismi duyunca; - Sübhânallah! Bu zat, öyle kimsedir ki, çölde susuz kalınca yağmur duâsına çıkıp, onun adını söylediğimiz zaman rahmet yağıyor, dedi.

İşte büyüklerimiz az kârla, çok iş yapar, bunu daha bereketli bulurlardı. Ve böyle bereketler sebebi ile de duâları kabul olan, Allahın sevgili kulları oldular.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10200

Alış Verişte Fakirleri Sevindirmek

Alış verişte fakîrlerin malını fazla para ile alarak, onları sevindirmek ihsandır. Meselâ, dul kadınların eğirdiği ipliğine, çocukların sattığı meyvelere çok para vermelidir. Bu sûretle çalışanlara yardım etmek, sadaka vermekten daha sevâbdır. Böyle yapanlar, Resûlullahın duâsına kavuşur. Çünkü Peygamber efendimiz, (Alış verişte kolaylık gösterenlere, Allahü teâlâ merhamet eylesin!) diye duâ buyurmuştur.

Halîfe hazret-i Ali de, Kûfe şehri çarşısında dolaşarak,

- Az kârı red etmeyiniz! Çok kârdan mahrûm kalırsınız! buyururdu.

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Abdürrahmân bin Avf'a, - O büyük serveti nasıl kazandın? dediler.

- Çok az kâra da râzı oldum. Hiçbir müşteriyi boş çevirmedim. Hattâ birgün, bin deveyi sermâyesine satmıştım. Yalnız dizlerindeki ipleri kâr kalmıştı. Her ip, bir dirhem gümüş değerinde idi. O gün develerin yem parasını ben vermiştim. Kazancım ise, bin dirhem olmuştu, buyurdu.

Fakat, zenginden mal alırken aldanmak sevâb değildir ve iyi değildir. Malı zayi etmektir.

Bunlardan pazarlık edip, ucuz almak lâzımdır. İmâm-ı Hasen ve Hüseyn, her aldıklarında pazarlık eder, ucuz almağa uğraşırlardı. Kendilerine:

- Bir günde binlerle dirhem sadaka veriyorsunuz da, birşey satın alırken niçin uzun pazarlık ederek yoruluyorsunuz? dediklerinde, - Verdiklerimizi Allah rızâsı için veriyoruz. Ne kadar çok versek yine azdır. Fakat, alış verişte aldanmak, aklın ve malın noksân olmasıdır, buyururlardı.

İhsanın üçüncüsü, satılan malın karşılığını almakta olur. Fiyatta ikrâm etmelidir. Peşin verdiği fiyatla, veresiye vermelidir. Resûlullah efendimiz buyurdu ki, (Alış verişte kolaylık gösterenlere, Allahü teâlâ, her işinde kolaylık gösterir.)

İhsânın en büyüğü, en kıymetlisi, fakîrlere veresiye vermektir.

İhsan, borçlunun parası olduğu halde ödemeyi uzatmaktır. Parası, malı olmıyanın borcunu uzatmak, zâten vâcibdir. Bu ihsân değil, bir vazîfedir. Fakat, malı olup da, ziyân ile satmadıkça veya muhtaç olduğu birşeyi satmadıkça, ödeyemiyecek bir hâlde olanların ödemesine zaman vermek ihsandır ve büyük sadakadır.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

Kıyâmette bir kimseyi hesâba çekerler ki, çok günâh işlemiş, hiç iyilik yapmamış.

- Sen dünyada hiç iyilik yapmadın mı? derler.

- Hayır, yapmadım. Yalnız işçime, "fakir olan borçluları sıkıştırma! Ne zaman ellerine geçerse, o zaman vermelerini söyle. İstediklerini yine ver. Boş çevirme!" derdim.

O zaman Allahü teâlâ buyuracak ki, - Ey kulum! Bugün sen fakîr, muhtaçsın! Senin, dünyada benim kullarıma acıdığın gibi, bugün ben de sana acırım.

Sonra onu affeder.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir müslümana, Allah rızâsı için ödünç veren kimseye, hergün için sadaka sevâbı verilir. Fakîrden, alacağını çabuk istemiyene, hergün için malın hepsini sadaka vermiş gibi sevâb verilir.)

Büyüklerimizden öyle kimseler vardı ki, borcun getirilmesini arzû etmezlerdi. Hergün, o malı sadaka vermiş gibi sevâb kazanmağı tercîh ederlerdi.

Bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Sadaka verilen her dirhem için on sevâb, ödünç verilen her dirhem için ise, onsekiz sevâb vardır. Çünkü, borç, ihtiyâcı olana verilir. Sadaka belki, ihtiyâcı olmayanın eline düşebilir.)

İhsanın dördüncüsü, borç ödemekte ihsân, istemeğe vakit bırakmadan önce vermektir. Ve kendi eli ile ve ayağına gidip vermektir. Onu, birisini göndermeğe mecbûr bırakmamaktır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki,

(En iyiniz, borcunu iyi ödeyeninizdir.)

Başka bir hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Ödünç alan bir kimse, iyice ödemeği niyet ederse, borcunu ödemesi için, melekler ona duâ eder.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10201

Alış Verişte Âhıret Kârını Düşünmek

Alış verişte, fakîrlere veresiye verip, parası olmıyandan, istememeyi niyet etmek ihsandır. Ayrıca borçlusu ölünce helâl etmek de ihsandır, büyük iyiliktir. Büyüklerimizden ba'zısının dükkânında iki defter bulunurdu. Birisine bilinmiyen şifreli isimler yazardı ki, hepsi fakîr idi. Bunu sadece kendisi bilirdi. Ba'zı borçlar karşısında isim de yazılı değildi. Böylece kendisi ölürse, kimse fakîrlerden birşey istiyemezdi.

Fakat böyle tüccârlar da, en iyi sayılmazdı. En iyi olanlar, fakîrler için, hiç defter tutmazlardı. Bunlar, fakîr birşey getirirse alır, getirmiyenlerden birşey istemezlerdi. İşte, din büyükleri, böyle ticâret yapardı. Şüpheli bir lirayı kabûl eden, dinde mertlerden sayılmazdı.

Sattığı malı geri almak da bir ihsandır. Satıcı, alış verişte meşru, geçerli bir eksiklik yoksa satılan malı geri almaya mecbur değildir. İşte burada mecbur olmadığı halde, sattığı malı geri alması, satıcının ihsanıdır.

Satışta, biri istediği zaman, ötekinin de yapması müstehabdır. Çok sevaptır. Çünkü, Resûlullah efendimiz buyurdu ki: (Bir kimse, karşısındaki pişmân olunca bey'i fesheder, geri alırsa, Allahü teâlâ, onun günâhlarını affeder.)

Yâni yapılan satışı geri çevirmek, vazgeçmek vâcib değildir. Fakat, çok sevâbdır ve ihsân etmektir.

Bir kimse, ticaret yaparken, dünya veya ahıret menfaatinden birini tercih etmesi gerekirse, mutlaka ahıret ticaretini düşünmelidir.

Bir kimsenin dünya ticâreti, âhıret ticâretine mâni' olursa, bu kimse bedbahttır, zavallıdır. Bir çömlek almak için, altın kupa verene ne denir? Dünya, saksı parçası gibidir. Hem kıymetsizdir, hem de çabuk kırılır. Âhıret ise, altından kupa gibidir ki, hem çok kıymetlidir, hem de dayanıklıdır, kırılmaz. Hattâ hiç tükenmez. Dünya ticâretinin âhırete yaraması için ve Cehenneme sürüklememesi için, çok uğraşmak lâzımdır. İnsanın sermâyesi, dini ve âhıretidir. Bu sermâyeyi kaptırmamak için, çok uyanık olmak lâzımdır.

Dinini kayırmak, alış verişinde her zaman dini ön planda tutmak istiyenlerin dikkat edeceği birçok husus vardır. Bunları bilmek lazımdır.

Birincisi, müslüman, her sabah şöyle niyet etmelidir:

"Kendimin, evlâd ve âilemin rızkını kazanmak, onları kimseye muhtaç bırakmamak, Allahü teâlâya râhat ve temiz ibâdet edebilmek, âhıret yolunda yürüyebilmek için, vazîfeme gidiyorum." Ayrıca, her gün evinden çıkarken, müslümanlara iyilik, yardım ve nasîhat, emr-i ma'rûf, nehy-i münker yapmayı, kalbinden geçirmelidir. Böyle niyet eden bir tüccâr, bir me'mûr, bir muallim ve bir hâkim ve bir subay, vazîfesini yaptığı kadar hep sevâb kazanır. Onun her işi, ibâdet olur. Dünyada kazandığı şeyler de, cabası olur.

İkinci olarak şöyle düşünmelidir:

En az, binlerle insan çalışmayacak olursa, kendisinin birgün bile yaşıyamıyacağını düşünmelidir. Meselâ, terzi, çiftçi, fırıncı, dokumacı, demirci, marangoz ve daha nice san'atkârlar, hep onun için çalışıyor. O hepsine muhtaçtır. Herkes onun için çalışıp, ona hâzırlayıp da, onun boş oturması, kimseye faydalı olmaması doğru olur mu?

Bu dünyada herkes yolcudur. Geldik gidiyoruz. Yolcuların birbirlerine yardım etmesi, el ele vermeleri, kardeş gibi olmaları lâzımdır. Her müslüman böyle düşünmelidir.

Müslüman vazîfesine başlarken, müslüman kardeşlerime yardım etmek, onları râhat ettirmek için çalışacağım. Din kardeşlerim benim işimi gördükleri gibi, ben de onlara hizmet edeceğim demelidir.

Her müslüman iyi bilmelidir ki, her san'at, farz-ı kifâyedir. Bunu düşünerek, bir san'ata yapışmak, ibâdet etmek olur. İster kitaplı kâfirler keşfetsin, ister kitapsız kâfirler bulsun, her san'atı öğrenmek ve hele, harp vâsıtalarını en modern, en ileri şekilde yapmağa çalışmak farzdır.

Bu vâsıtaları yapabilmek için, gerekli ilimleri, dersleri mekteplerde, bu niyet ile okutmak ve okumak hep ibâdet olur. Namaz kılan insanın bu niyet ile, her işi ibâdet olur. Namaz kılmıyanların her hareketi de günâh olur.

O hâlde, her müslüman, namazını kılmalı, sonra farz olduğunu düşünerek, vazîfesini yapmalıdır. İş görürken niyetin doğru olmasına alâmet, insanlara fâideli olan bir meslek, bir san'at seçmektir. Yâni, öyle bir iş görmeli ki, eğer o iş olmasa, müslümanlar sıkıntı çekerdi. O hâlde, keyif, oyun ve benzerlerine, san'at dense de

ve harâm işleyenlere san'atkâr ismi verilse de, bunları yapmak ibâdet olmaz. Hattâ, harâm olmıyan, mubâh olan, fakat insanlara lüzûmlu olmıyan san'atları seçmemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10202

Alış Veriş Cenâb-ı Hakkı Unutturmamalıdır

Eskiden, ticâretle meşgûl olan büyüklerimiz, sabah ve akşamları âhıret için çalışır, Kur'ân-ı kerîm okur, ders dinler, tevbe ve duâ eder, ilim öğrenir ve gençlere öğretirlerdi. Kelle kebabı, sabah çorbası gibi şeyleri çocuklar ve gayrı müslimler satardı. Çünkü, müslümanlar, sabah akşam câmi'lerde bulunurdu.

Dünya işleri, sıkıntılar âhıret için çalışmağa mâni' olmamalıdır. Âhıret için ticâret yeri câmi'lerdir. Münâfıkûn sûresi, dokuzuncu âyet-i kerîmesinde meâlen, (Mallarınız ve çocuklarınız, Allahü teâlâyı, hâtırlamanıza mâni' olmasın!) buyuruldu.

Halîfe hazret-i Ömer, (Ey tüccârlar! Önce âhıret rızkını kazanın! Sonra dünya rızkına çalışın!) buyurdu İnsanların amellerini yazan ikişer melek, her sabah ve akşam değişmektedir. Bir hadîsi şerîfte buyuruldu ki, (Melekler insanların amel defterlerini götürdükleri zaman, başında ve sonunda iyi iş yazılı ise, gün ortasında yapılanları ona bağışlarlar.)

Yine buyuruldu ki, (Gündüz ve gece melekleri, sabah ve akşam, gidip gelirken birbirleri ile karşılaşırlar. Hak teâlâ, giden meleklere, kullarımı nasıl bıraktınız? buyurur. Yâ Rabbî! Namazda bulduk ve namaz kılarken bıraktık, derler. Allahü teâlâ da, şâhid olun, onları affettim buyurur.)

Müslüman tüccârlar, san'at sahipleri, gündüzleri de, ezân sesini duyunca, işini hemen bırakıp, câmi'ye koşmalıdır.

Dînini seven ve kayıran bir imâm bulursa, ona uymalı, dînini dünyaya değişen, ibâdete harâm, bid'at karıştıran, müslümanlıktan haberi olmıyan imâm ve hâfızların yanına, sesine, sözüne yanaşmamalıdır. Böyle zamanda, evinde, iş yerinde cemâ'at yaparak cemâ'at sevâbından mahrum kalmamalıdır.

Büyüklerimiz, (Ticâretleri, satışları, Allahü teâlâyı unutmalarına sebep olmaz.) âyet-i kerîmesine ma'nâ verirken diyor ki, "Demirciler vardı. Demir döğerken, ezân okununca, çekici kaldırmış iken, demire vurmaz, bırakıp namaza koşarlardı. Ve terziler vardı. İğneyi sokunca, ezân okunsaydı, o hâlde bırakıp, cemâ'ate koşarlardı." buyurmuşlardır.

Çarşıda, işte Allahü teâlâyı yâd, tesbîh etmeli, her ân O'nu hâtırlamalıdır. Dili ve kalbi boş kalmamalıdır. İyi bilmelidir ki, o ânda kaçırdığını, bütün dünyayı verse, bir daha ele geçiremez. Gâfiller arasındaki hâtırlamanın sevâbı çok olur. Resûlullah efendimiz buyurdu ki, (Gâfiller arasında Allahü teâlâyı zikreden, anan kimse, kurumuş ağaçlar arasında bulunan yeşil fidân gibidir ve ölüler arasındaki cânlı gibidir ve harpte kaçanlar arasında, arslan gibi dövüşenler gibidir.)

Dünya işlerine çok düşkün olmamalıdır. Meselâ, çarşıya herkesten önce gidip, herkesten sonra çıkmamalı, para kazanmak için, tehlikeli ve uzun yollara gitmemelidir. Tehlikeli işler yapmamalıdır. Dinen ve kanunen yasak işleri yapmamalıdır.

Mu'âz bin Cebel hazretleri buyuruyor ki, (Şeytan, pazarda, yalan, hîle, hıyânet ve yemîn ettirerek müslümanları günâha sokmağa çalışır. Önce gidip, geç çıkanlara daha çok asılır.)

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Tüccârın, esnâfın en kötüsü, erken gidip, geç dönenlerdir.)

Sabah namazından sonra yatmamalıdır.Yatmayanın işleri bereketli olur. Sabah namazı kılmadan ve kitap okuyup birkaç şey öğrenmeden işe gitmemeği âdet edinmelidir. İhtiyâcı kadar dünyalık kazanınca, âhıreti kazanmakla meşgûl olmalıdır. Çünkü, âhıret hayâtı sonsuzdur ve ona ihtiyaç daha çoktur.

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe'nin hocası Hammâd hazretleri, ticâret yapardı. Baş örtüsü satardı. Hergün, iki habbe kazanınca eşyâyı toplar pazardan çıkardı. Büyüklerden ba'zısı dükkâna, haftada iki gün giderdi. Bir kısmı da, cum'adan başka hergün gider, öğle namazında geri dönerdi. Bir kısmı nihâyet ikindiye kadar alış veriş ederdi. Hepsi ihtiyacı kadar kazanınca câmi'ye gider, akşama kadar ibâdetle, ilim öğrenmekle meşgul olurlardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10203

"Onlar Garip Kalacaklar"

Müslüman, herkesle mu'âmele etmemelidir. Herkesle görüşmemelidir. İyi insan aramalıdır. Doğru insan aramalıdır. Bir zaman vardır ki, bir tüccar, her istediği ile mu'âmele edebilirdi. Çünkü, herkes, alış veriş ilmini biliyor ve bildiğine göre hareket ediyordu.

Zalimlerle, günâhkârlarla kötü kimselerle alış veriş yapmaktan kaçınılmalıdır. Şüpheli şeylerden sakınmalıdır. Harâma yaklaşan zâten âsî, fâsık olur. Şüphe ettiği şeyleri, Ehl-i sünnet kitaplarından öğrenmelidir. Her kitaba güvenmemelidir. Kalbine sıkıntı getiren şüpheliyi almamalıdır. Zâlimlerle, hîle, hıyânet edenlerle, yemîn ile satanlarla, dükkânında harâm şey satanlarla alış veriş etmemelidir.

Zâlimlere, fâsıklara veresiye satmamalıdır. Çünkü, öldükleri zaman üzülür. Hâlbuki, zâlimler, yâni müslümanlara ve islâmiyete eli ile, dili ile, kalemi ile zarar yapanlar ölünce, üzülmek günâhtır. Onlara yardım etmek câiz değildir. Meselâ, din ile alay edenlere, yalan yanlış kitaplar yazarak dîni yıkmağa uğraşanlara kâğıt satmak günâhtır.

Öyle zamanlar geldi ki, birkaç kişi ile mu'âmele edilemezdi. Daha sonraları ise, ancak birkaç kimse ile mu'âmele edilebilir oldu.

Büyüklerimiz, "Bir zamanın gelme korkusu vardır ki, alış veriş edecek kimse bulunamıyacaktır." Bunu çok zaman önce, söylemişlerdir. Bizler, belki de, büyüklerimizin korktuğu o zamana kaldık.

Kim ile olursa olsun, alış veriş edilmektedir. Câhil kimseler, yangına körükle gidip, (Bugün dünyanın her tarafı böyle oldu. Her yerdeki mala harâm karıştı. Harâmdan kurtulmak imkânsız oldu.) diyorlar. Bu söz, çok yanlıştır. Hiç de dedikleri gibi değildir.

Bugün islamiyet unutulmuş, bilen de kalmamış gibidir. İşte böyle, zorluk sıkıntı, olduğu için bugün, bunlardan birisini yapana çok sevâb verilir. Resûlullah efendimiz buyurdu ki, - Bir zaman gelir ki, o zamanın müslümanları, bugün sizin yaptığınız ibâdetlerin onda birini yaparsa, âhırette azaptan kurtulurlar.

- Ya Resûlallah bunun sebebi nedir, diye sorduklarında, - Çünkü, sizler hayır işlemeğe çok yardımcı buluyorsunuz. Onlar yardımcı bulamıyacakları gibi, çeşitli engellerle de karşılaşacaklardır. Gâfiller, câhiller arasında garip kalacaklardır, buyurdu.

Bu zamanda, dine uygun eksiksiz kim alış veriş yapabilir diyerek yeise düşmek doğru değildir. Ne kadar yapılabilirse çok kâr olur. Âhıretin dünyadan daha iyi olduğuna inanan kimse, bunların hepsini de yapabilir.

Bunların hepsini gözetmek, yapsa yapsa, insanı fakîr yapar. Sonsuz saadete, ebedî râhatlığa sebep olacak, birkaç senelik fakîrliğe elbette katlanılır. Nitekim birçok kimse, birkaç şey kazanmak için, fırtınalı, karlı havalarda, sıkıntılı yolculuklara, nice mahrûmiyetlere katlanıyor. Hâlbuki, ölüm gelince, bütün kazançları elden çıkmakta, boşuna didinmiş olmaktadırlar.

İnsanlara iyilik yapmak, onların ihtiyaçlarını görmek, onları sıkıntıdan kurtarmak çok sevaptır. Bunlar kaçırılacak fırsatlar değildir. Bu konu ile ilgili olarak, evliyânın ve islam âlimlerinin büyüklerinden İmam-ı Rabbânî hazretleri, bir talebesine yazdığı mektupta, Allahü teâlânın kullarına hizmet etmeği övmektedir:

"Allahü teâlânın, bir kuluna faydalı, güzel işler yapmağı, çok kimsenin ihtiyaçlarını sağlamasını nasip etmesi, çok kimsenin ona sığınması, bu kul için pek büyük bir ni'mettir! Allahü teâlâ, kullarına ıyâlim, aile efradım, demiş, çok merhametli olduğu için, herkesin rızkını, nafakasını kendi üzerine almıştır. Allahü teâlâ, bu ıyâlinden birkaçının rızıkları, nafakaları için ve bunların yetişmeleri, râhat yaşamaları için bir kulunu görevlendirirse, bu kuluna büyük ihsân etmiş olur. Bu büyük ni'mete kavuşup da, bunun için şükretmesini bilen kimse, çok tâlihli, çok nasipli, pek bahtiyârdır. Bunun kıymetini bilip, şükretmek, kendi sâhibinin, Rabbinin ıyâline hizmet etmeyi saadet ve şeref bilmek, akıl îcâbıdır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10204

Müslüman Sözünde Durur

Hazret-i Ömer, halîfeliği zamanında birgün arkadaşları ile oturmuş sohbet ediyordu. Bu sırada iki genç huzûruna geldi. Yanlarında kollarından sıkıca

tuttukları bir genç vardı. Kollarından tutulan genç, temiz giyimli mert birine benziyordu. Biri geliş sebeplerini şöyle anlattı:

- Bu genç, babamızı öldürdü. Bunun muhâkeme edilmesini istiyoruz.

Hazret-i Ömer, her iki tarafın da ifâdelerini aldı. Hâdisenin nasıl cereyân ettiği iyice öğrenildikten sonra kâtil genç suçlu görülerek idâma mahkûm edildi.

Delikanlı kararı sükûnetle dinledikten sonra, dedi ki:

- Siz, mü'minlerin emîrisiniz. Emriniz başımızın üzerinedir. Kararın yerine getirilmesine hazırım. Ancak, babam vefât etmezden önce paralarını ayırmış, bana, "Oğlum, şunlar senin, şunlar da kardeşinindir. Büyüyünceye kadar sen muhâfaza et! Büyüyünce kendisine verirsin." diye vasiyet etmişti. Ben de bu paraları bir yere gömdüm. Şimdi karar infaz edilirse, bu paralar orada kalır. Çünkü benden başka yerini bilen yoktur. Yetim hakkı zâyi olur. Bana üç gün müsaade ederseniz gider emâneti ehil birine teslim ederim. Sonra da gelir teslim olurum.

Hazret-i Ömer:

- Yerine bir kefil bırakman lâzım, buyurdu.

- Burada bulunanlardan biri bana kefil olur?

- Kefilini göster!

Genç, orada bulunanların yüzüne dikkatlice baktı. Sonra Ebû Zer Gıfarî hazretlerini göstererek:

- İşte bu zât kefil olur, dedi.

Hazret-i Ömer:

- Ey Ebû Zer, kefil olur musun?

- Evet, üç güne kadar döneceğine ben kefil olurum.

Aradan üç gün geçti. Mühlet bitmek üzereydi. Da'vâcı gençler gelmiş fakat, suçlu genç gelmemişti. Da'vâcılar dedi ki:

- Ey Ebû Zer, kefil olduğun genç gelmedi. Madem o gelmedi, sen onun kefili olarak, onun cezâsını çekmedikçe buradan ayrılmayız.

Ebû Zer hazretleri gayet sakin bir şekilde:

- Daha vakit var, sürenin sonuna kadar bekleyin bakalım. Eğer gelmezse, ben hazırım.

Nihâyet bildirilen vakit doldu. Ebû Zer hazretleri de ortaya çıkıp, cezâsının infazını istedi. Tam bu sırada, toz duman içinde birinin gelmekte olduğunu gördüler. Gelen, o gençten başkası değildi.

Genç geciktiği için özür dileyerek:

- Parayı bulup dayıma teslim ettim. Kardeşimi de ona emânet ettim. Dayımın yeri haylı uzak olduğu için ancak bu zamanda gelebildim.

Orada bulunanlar, gencin sözünde durmasına hayran kaldılar. Bu husûsu kendisine söylediklerinde:

- Mert olan hakîki müslüman sözünde durur. Arkamdan, "Artık dünyada sözünde duran kalmadı" dedirtmem.

Ebû Zer hazretlerine, genci tanımadığı hâlde neden kefil olduğunu sorduklarında:

- Genç bana güvenerek, "Bu bana kefil olur" dedi. Bunu reddetmeyi mürüvvete, insanlığa sığdıramadım. Âlemde fazîlet, iyilik kalmamış, dedirtmem.

Bu durumu gören da'vâcılar:

- Biz de bu dünyada kerem sahibi, cömert kalmadı dedirtmeyiz. Allah rızâsı için, da'vâmızdan vazgeçtik, ölenin vârisleri olarak affettik, dediler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10205

Âhıreti Dünyaya Tercih

Sâlim bin Abdullah hazretleri, dedesi hazret-i Ömer'in yaşayışı, güzel ahlâkı ile alâkalı birçok haberler vermiştir. Bir defasında da dedesinden şu hâdiseyi nakletmiştir:

Dedem hazret- Ömer, devlet başkanı seçildiğinde, hazret-i Ebû Bekir'e ta'yîn edilen maaş kadar ücret alıyordu. Bu şekilde bir müddet devam edildi. Daha sonra, hazret-i Ömer, geçim sıkıntısına düştü.

Bu durumu gören, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden ba'zıları toplanıp, bu durumu görüştüler. Zübeyr bin Avvam hazretleri:

- Kendisine söyliyerek maaşını artıralım, teklîfinde bulundu.

Toplantıda bulunan hazret-i Ali:

- Bu teklîfi kabûl edeceğini zannetmiyorum, inşâallah kabûl eder, gidip teklîfi bildirelim, dedi.

Bu arada, hazret-i Osman söz alıp:

- Ömer'in hak ve adâlette ne kadar ta'vîzsiz olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu teklîfimizi bizzat kendimiz değil, kendisini kıramıyacağı birine söyletelim. Bunu kızı hazret-i Hafsa'ya anlatalım, o teklîf etsin! dedi. (Hazret-i Hafsa vâlidemiz, Peygamber efendimizin hanımlarından idi.)

Hazret-i Osman'ın bu teklîfi uygun görülerek, beraberce Hafsa vâlidemizin huzûruna vardılar. Aralarındaki konuşmaları anlattılar. İsim vermeden, teklîflerini hazret-i Ömer'e bildirmesini istediler.

Hazret-i Hafsa babasının yanına varıp:

- Eshâbdan ba'zıları, senin maaşını az bulmuşlar. Bunun için maaşını artırmayı teklîf ediyorlar, dedi.

Hazret-i Ömer bu teklîfe celâllenip:

- Kimdi onlar? diye sordu.

Hazret-i Hafsa vâlidemiz de:

- Fikrini öğrenmeden kim olduklarını söylemem, dedi.

Hazret-i Ömer:

- Eğer kim olduklarını öğrenseydim, onlara gereken cezâyı verirdim. Allahü teâlâya duâ etsinler ki, arada sen varsın, dedi.

Sonra kızı hazret-i Hafsa'ya sordu:

- Sen Resûlullahın evinde iken, Allahın Resûlünün giydiği en kıymetli elbise neydi?

- İki tane renkli elbisesi vardı. Elçileri onlarla karşılar, cum'a hutbelerini bunlarla okurdu.

- Peki yediği en iyi yemek neydi?

- Bizim yediğimiz ekmek, arpa ekmeği idi. Ekmek sıcak iken yağ sürer, yumuşatırdık. Bunu güzel bulduğumuz için misâfirlerine de ikrâm ederdik.

- Senin yanında kaldığı zamanlar, yerde yaygı olarak kullandığınız en geniş, en rahat yaygı neydi?

- Kaba kumaştan yapılmış bir örtümüz vardı. Yazın dörde katlar, altımıza yayardık. Kış gelince de, yarısını altımıza yayar, yarısını da üstümüze örterdik.

Daha sonra hazret-i Ömer dedi ki:

- Yâ Hafsa, benim tarafımdan seni gönderenlere söyle! Resûlullah efendimiz kendisine yetecek miktarını tespit eder, fazlasını ihtiyâç sahiplerine verirdi. Kalanı ile yetinirdi. Vallahi ben de kendime yetecek olanını tespit ettim. Artanını ihtiyâç sahiplerine vereceğim. Ve bununla yetineceğim.

Ben, Resûlullah efendimiz ve hazret-i Ebû Bekir, bir yol tâkip eden üç kişi gibiyiz. Onlardan ilki nasîbini aldı ve yolun sonuna vardı. Diğeri de aynı yolu tâkip etti ve O'na kavuştu. Sonra üçüncüsü yola koyuldu. Eğer O da öncekilerin tâkip ettiği yolu tâkip eder, onlar gibi yaşarsa, onlara kavuşur ve onlarla beraber olur, eğer öncekilerin yolunu tâkip etmezse başka yoldan giderse, onlarla buluşamaz.

Hazret-i Ömer, böylece sıkıntı içinde yaşamayı tercîh edip, maaş artırma teklîfini kabûl etmedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10206

Din Düşmanlarının Hîleleri

Bugün yeryüzündeki müslümanlar çeşitli, fırkalara, gruplara ayrılmış durumdadırlar. Hepsi islâmın gerçek yolu benim yolumdur, diyor.

Bu parçalanmanın, bölünmenin iki sebebi var:

Birincisi, benlik duygusu sadece ben bilirim düşüncesi. Asırlardır, âlimlerimizin bildirdiklerini, milyonlarca kitapta yazılı olanları bir tarafa bırakıp bu işin en iyisini ben bilirim. Kur'ân-ı kerîmden en doğru hükmü ben çıkarırım, anlayışıdır.

İkinci sebebi ise, müslümanların birliğinden beraberliğinden korkan din düşmanlarının, bilerek müslümanların arasına tefrika, ayrılık sokmalarıdır. Bazı gruplar incelendiğinde, çoğunun perde arkasında dış güçlerin özellikle İngilizlerin bulunduğu görülür.

Meselâ, 1700'lü yıllarda yaşamış meşhur İngiliz casusu Hampher, hatırasında, vehhabiliği nasıl kurduklarını, temelini nasıl attıklarını açık açık anlatmaktadır. Bunun gibi daha birçok fırkaları, bizzat kendileri, müslüman kılığına soktukları adamları vasıtası ile kurdurmuşlardır. Meselâ, bilhassa Amerika'da ve Avrupa'da çok yaygın olan Kadiyanilik de böyle bir cemâ'attir.

Peki bu grupların doğrusu hangisidir. Doğrusu nasıl anlaşılır? diye sorulacak olursa:

Doğrusu, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkarılan ilimler içinde, kıymetli ve doğru olan, Peygamber efendimizin dört halifesinin ve diğer Eshabının bildirdikleridir. Yâni bunların yoludur. Çünkü bunlar, bizzat Resûlullah efendimizden gördüklerini, işittiklerini bildirmişlerdir.

Bu bilgileri de bize ulaştıranlar, yalnız (Ehl-i sünnet) âlimleridir. Ehl-i sünnet âlimleri, bu ilimleri, Eshâb-ı kirâmdan öğrendi. Bunlar da, Resûlullahtan öğrendiler. Kaynağı Resûlullah efendimiz olmıyan, her câhil, tuttuğu yolun, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uygun olduğunu sanır ve iddi'â eder. Halbuki, anladığı Resûlullah efendimizin bildirdiği değil, kendi anladığıdır. Bu hâlde, bu kimselerin Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkardıkları her ma'nâ, makbûl ve mu'teber değildir. Çünkü herkes kendi anladığını ortaya koyacak olursa, insan sayısı kadar da din çıkar ortaya. Çünkü anlayışlar, görüşler çok farklıdır.

Bunun için âlimlerimizin, o büyük ve dindar insanların bildirdikleri i'tikâddan, îmândan kıl kadar ayrılanların, hak yolu bulması, kıyâmette azaptan kurtulmaları imkânsızdır. Böyle olduğu akıl ile, Kur'ân-ı kerîm ile ve hadîs-i şerîfler ile ve din büyüklerinin kalbleriyle görmeleri ile anlaşılmaktadır. Yanlışlık ihtimâli yoktur. Bu büyüklerin kitaplarında bildirdikleri doğru yoldan kıl kadar ayrılanların sözleri ve kitapları, zehirdir.

Hele dünyalık toplamak için, dini âlet edenlerin ve kendilerine din adamı ismini verip, her akıllarına geleni yazanların hepsi, din hırsızıdır. Bu kitapları ve dergileri okuyanların îmânlarını çalarlar. Bunlara aldananlar, kendilerini müslüman sanıp namaz kılar. Hâlbuki, îmânları çalınmış, gitmiş olduğundan namazları, hiçbir ibâdetleri ve iyilikleri kabûl olmaz ve âhırette işe yaramaz.

Dinlerini dünyaya satanlar hakkında, Bekara sûresinde meâlen şöyle buyurulmaktadır:

(Câhiller, ahmaklar, dünyadaki zevk ve lezzetlere kavuşmak için, dinlerini, îmânlarını verdi. Âhıretlerini satıp, dünyayı, şehvetlerinin istediklerini aldılar.

Kurtuluş yolunu bırakıp, helâke koştular. Bu alış verişlerinde birşey kazanmadılar. Bunlar, ticâret ve kazanç yolunu bilmedi. Çok ziyân etti.)

Dünyada ve ahırette saadete, huzura kavuşabilmek için Resûlullahın ve O'nun izinden, gidenlerin yolunda bulanmaktan başka çare yoktur.

İki cihân yâni dünya ve ahıret saadetine kavuşmak, ancak ve yalnız, dünya ve âhıretin efendisi olan, Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmağa, O'nun yolundan gitmeye bağlıdır. O'na tâbi' olmak için, îmân etmek ve islamiyeti öğrenmek ve yapmak lâzımdır. Önce doğru bir îmâna sahip olmak lazımdır. Din düşmanlarının hîlelerine aldanmamak lâzımdır. Önce doğru îmâna sahip olmak şarttır.

Kalbde doğru îmânın bulunmasının alâmeti de, kâfirleri Allahın düşmanı bilmek onlara mahsûs olan ve kâfirlik alâmeti olan şeyleri yapmamaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10207

İki Yüzlülerin Hâli

Allahü teâlâ, İmrân sûresinde kâfirlere kıymet verenlerin ve onlara tâbi' olanların, onların yolunda gidenlerin aldandıklarını ve pişman olacaklarını beyân ederek meâlen, (Ey benim sevgili Peygamberime inananlar! Eğer, kâfirlerin sözlerine aldanıp da, Resûlümün yolundan ayrılırsanız, kendilerine müslüman süsü veren din düşmanlarının uydurma ve yaldızlı sözlerine kapılarak, îmânınızı çaldırırsanız, dünyada ve âhırette ziyân edersiniz.) buyurmaktadır.

Allahü teâlâ, kâfirlerin, kendi düşmanı ve Peygamberinin düşmanı olduklarını bildiriyor. Allahü teâlânın düşmanlarını sevmek ve onlarla kaynaşmak, onları beğenmek insanı Allahü teâlâya ve O'nun Peygamberine düşman olmağa sürükler. Böyle bir kimse, kendini müslüman zan eder. Kelime-i tevhîdi söyleyip, inanıyorum der. Namaz kılar ve her ibâdeti yapar. Hâlbuki, bilmez ki, böyle çirkin hareketleri, onun îmânını ve islâmını temelinden götürmektedir.

Şimdi zamanımızda, çok kimse var. Sorduğun zaman müslümanım diyor. Fakat islamı yaşamadığı gibi, yeri geldiğinde dinin emirlerini beğenmiyor, tenkit ediyor.

Bunlar, sinsi din düşmanıdırlar. Dinsizliklerini açıkça ortaya koyamadıkları için iki yüzlülük yapıyorlar. Bunlar, yâni Resûlullahın bildirdiği islâm dînini

beğenmiyenler, zamana, asra ve fenne uymuyor diyenler, müslümanlarla ve müslümanlıkla, açıkça ve alçakça alay ediyor, müslümanları aşağı görüyorlar. Müslümanlığın dışında kalmak, keyiflerine, şehvetlerine ve içlerindeki kötü isteklere uygun geldiğinden, müslümanlığa gericilik; îmânsızlığa, dinsizliğe asrîlik, ilericilik, münevverlik ve ışıklı yol diyorlar.

Bunlar, temiz yavruları, temiz gençliği aldatmak için, "İslâmiyette herşey "miş" ile bitiyor. Şöyle imiş, böyle imiş diye, hep mışa dayanıyor. Bir senet ve vesîkaya dayanmıyor. Diğer ilimler ise, isbât edilip, bir vesîkaya dayanmaktadır" diyorlar.

Bu sözleri ile, ne kadar câhil olduklarını gösteriyorlar. Hiç de, bir islâm kitabı okumamışlar. İslâmiyet ismi altında, hayallerinde birşeyler tasarlayıp, din bu düşüncelerden ibârettir sanıyorlar.

Bilmiyorlar ki, islâmiyetten ayrı ve uzak gördükleri ilimler, fenler, vesîkalar, senetler, hep islâm dîninin birer şu'besi, birer dalıdır. Meselâ bugün liselerde okunan bütün fen bilgileri, kimya, biyoloji kitapları, ilk sahîfelerinde, "Dersimizin esası, müşahede yâni gözetleme, inceleme ve tecrübedir" diyor. Yâni fen derslerinin esâsı, bu üç şeydir.

Hâlbuki bu üçü de, islâmiyetin emrettiği şeylerdir. Yâni, dînimiz, fen bilgilerini emretmektedir. Kur'ân-ı kerîmin çok yerinde, tabî'atı, yâni mahlûkları, canlı ve cansız varlıkları görmek, incelemek emredilmektedir.

Meselâ, Eshâb-ı kirâm birgün sevgili Peygamberimize sordu:

- Yemen'e gidenlerimiz, orada hurma ağaçlarını, bizim gibi aşılamadıklarını, başka türlü aşıladıklarını ve daha iyi hurma aldıklarını gördük. Biz Medîne'deki ağaçlarımızı babalarımızdan gördüğümüz gibi mi aşılayalım, yoksa, Yemen'de gördüğümüz gibi aşılayalım?

Resûlullah efendimiz, bunlara şöyle diyebilirdi: Biraz bekleyin! Cebrâîl gelince, ona sorar, anlar, size bildiririm veya biraz düşüneyim, Allahü teâlâ, kalbime doğrusunu bildirir. Ben de size söylerim, demedi.Ya ne dedi? Şunu söyledi:

- Tecrübe edin! Bir kısım ağaçları babalarınızın usûlü ile, bir kısım ağaçları da, Yemen'de öğrendiğiniz usûl ile aşılayın! Hangisi daha iyi hurma verirse, her zaman o usûl ile yapın!

Yâni tecrübeyi, fennin esâsı olan tecrübeye güvenmeği emir buyurdu. Kendisi meleklerle görüşür veya mübârek kalbine elbette doğar idi. Fakat, dünyanın her

tarafında, kıyâmete kadar gelecek müslümanların, tecrübeye, fenne güvenmelerini işâret buyurdu.

İslâmiyet, bütün fen kollarında, ilim ve ahlâk üzerinde, her çeşit çalışmağı önemle emretmektedir. Bunlara çalışmak, farz-ı kifâye olduğu, kitaplarda yazılıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10208

His Organlarına Güvenmek

İslâmiyet, islâma karşı olanların, islâm ahlâkını bilmiyenlerin, ilim şekline soktukları, ders, vazîfe, adını verdikleri ahlâksızlıkların, uydurma tarihlerin, islâmiyete yapılan iftirâların okutulmasını, öğrenilmesini yasaklamaktadır. Zararlı, kötü propagandalardan kaçınılmasını, hep fâideli, iyi bilgilerin öğrenilmesini emretmektedir.

İslâmiyet, faydalı olan her ilmi, her fenni ve her tecrübeyi emreden bir dindir. Müslümanlar, fenni sever, fen adamının tecrübelerine inanır. Fakat, fen adamıyım diyen fen taklitçilerinin iftirâlarına, yalanlarına aldanmaz.

Bunlar, kitaplarında ve konuşmalarında, düşmanlıklarını açıkça ve hayâsızca bildiriyorlar. İlimden, fenden haberleri olmadığı için, çocukça şeyler söylüyorlar.

Meselâ, eski insanlar câhil imiş, tabî'at kuvvetleri karşısında âciz, zavallı kalarak, hayâlî şeylere inanmışlar. Uydurdukları şeylere tapınarak, yalvararak, küçüklüklerini göstermişler. Hâlbuki, bugün atom asrındayız. Tabî'ata hâkim olup istediğimizi yapıyoruz. Tabî'at kuvvetleri hâricinde birşey yoktur. Cennet, Cehennem, cin, melek, eski insanların uydurduğu şeylerdir. Gidip gören var mı? Görülmiyen, tecrübe edilmiyen şeylere inanılır mı, diyorlar.

Cahillerin bu sözleri, tarihten de haberleri olmadığını gösteriyor. Tarih boyunca, her asırda gelen câhiller, kendilerini akıllı, bilgili, eski insanları câhil sanmıştır. Âdem aleyhisselâmdan beri, dinsizler her asırda gönderilen dinleri, eski câhillerin sözleri diyerek bozmuşlar, inkâr etmişlerdir. Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde, dine inanmıyanların böyle sözleri bildirilmekte ve cevap verilmektedir. Meselâ Mü'minûn sûresinde âyet-i kerîmede meâlen şöyle buyuruluyor:

(Nûh aleyhisselâma inanmadılar. Onları suda boğduk. Ondan sonra yarattığımız insanlara, içlerinden peygamber gönderdik ve Allahü teâlâya ibâdet ediniz. İbâdet edilecek, O'ndan başkası yoktur. O'nun azâbından korkunuz! dedik. Dinlemiyenlerden, öldükten sonra tekrâr dirilmeğe inanmıyanlardan, dünya ni'metlerini bol bol vermiş olduğumuz birçoğu, bu peygamber, sizin gibi yiyip içiyor. Kendiniz gibi bir çok şeye muhtaç olan birine inanırsanız, aldanmış, ziyân etmiş olursunuz. Peygamber, size ölüp, kemikleriniz çürüyüp, toz toprak olduktan sonra, tekrâr dirilerek kabirden kalkacaksınız diyor. Hiç böyle şey olur mu? Ne varsa, ancak bu dünyadadır. Cennet, Cehennem, hep buradadır. Bu dünya böyle gelmiş böyle gider. Öldükten sonra, bir daha dirilmek yoktur, dediler.)

Din cahilleri o kadar cahilce, gülünecek şeyler söylüyorlar ki, meselâ, milletin dînini, ahlâkını yıkmak için, gençlere çocuklara, "Allah var olsaydı görürdük. İstediğimizi işitir, verirdi. Benden şeker isteyiniz, hemen işitir, veririm. Ondan isteyin, bakın vermiyor. O hâlde yoktur. Ananız babanız câhildir. Eski, örümcek kafalıdır. Onlar gericidir. Siz ise, aydın kafalı, ilerici gençlersiniz. Sakın öyle hurâfelere inanmayın! Cennet, Cehennem, melek, cin uydurma şeylerdir." diyorlar.

Böyle yalanlarla, gençlerin dînini, îmânını, baba ocağından almış oldukları edep ve hayâlarını yok etmeğe çalışıyorlar. Zavallı yavruları aldatıp, kendi alçak istekleri, zevkleri, kötü kazançları uğruna, gençleri fedâ ediyorlar. Cenneti, Cehennemi kim görmüş, görülmiyen şeye inanılmaz, diyerek his uzuvlarına tâbi' olduklarını bildiriyorlar.

Hâlbuki, hayvanlar, his uzuvlarına tâbi' olur. İnsanlar, akla tâbi' olur. İnsanların his uzuvları, hayvanlardan geridedir. İnsan, kedi, köpek kadar koku alamaz. Karanlıkta, onların gördüğü gibi göremez.

Sonra, herşeyde, göze nasıl inanılır ki, çok yerde akıl, gözün yanlışını çıkarmaktadır. Meselâ göz, Güneş'i pencere içinden görüp, pencereden küçük sanıyor. Akıl ise, Dünya'dan da büyük olduğunu söylüyor. Bunlar acabâ, biz gördüğümüze inanırız, Güneş, Dünya'dan daha büyük olur mu diyerek, akla inanmıyorlar mı? Hayır, burada onlar da, müslümanlar gibi akla inanıyor.

Görülüyor ki, insanlar, dünya işlerinde, hislerine değil, akıllarına uyarak, hayvanlardan ayrılmaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10209

"Aklı Yok ki Göresiniz!"

Ba'zıları, varlıkları tabiat yarattı, ba'zıları da herşey kendiliğinden var oldu, diyorlar. Mahlukların kendiliğinden var olduklarını söylemek, ne olduğu, ne kastedildiği belli olmıyacak şekilde tabiat yarattı, demek kadar akılsızca bir söz olmaz.

Bugün, fabrikalarda binlerce ilaç, ev eşyası, sanayi ve ticâret maddeleri, elektronik âletler, harp vâsıtaları yapılıyor. Bunların çoğu, ince hesaplardan, yüzlerce tecrübeden sonra elde ediliyor.

Bunlardan birine dahî, kendi kendine var oldu diyorlar mı? Bunların bilerek ve istiyerek yapıldıklarını söylüyorlar ve hepsinin bir yapıcısının bulunması lâzımdır diyorlar da, canlılarda, cansızlarda görülen ve her asırda, daha yenileri, daha inceleri keşfedilen ve çoğunun yapısı henüz anlaşılamayan milyonlarca maddenin ve hâdisenin kendi kendilerine tesâdüfen var olduklarını söylüyorlar.

Bu iki yüzlülük, koyu bir inattan veya açık bir ahmaklıktan başka ne olabilir? Çocukların körpecik beyinlerini yıkamak için her türlü yolu deniyorlar.

Meselâ, din cahili bir öğretmen derste körpe beyinleri yıkamak, zehirlemek için şunu anlatıyor ve talebelere diyor ki:

- Çocuklar, ben sizi görüyorum. Siz de beni görüyorsunuz. O hâlde, biz varız. Karşıdaki dağlar da var. Çünkü, bu dağları da görüyoruz. Yok olan şey görünmez. Görülmiyen şeye var denilmez. Bu sözüm, bir fen bilgisidir. İlerici, aydın olan kimse, fen bilgisine inanır. Gericiler, bu varlıkların bir yaratıcısı olduğunu söylüyorlar. Bu yaratıcının var olduğuna inanmak yanlıştır. Fenne uygun değildir. Görülmiyen şeye var demek, gericiliktir.

Evinden, ailesinden islâm terbiyesi almış bir çocuk söz ister. Sonra arkadaşlarına dönüp şöyle der:

- Arkadaşlar, şu karşıdaki dağları görüyor musunuz?

- Evet.

- Öğretmenimizi görüyor musunuz?

- Evet - Peki öğretmenimizin aklını görüyor musunuz?

- Görmüyoruz.

- Yok ki göresiniz!

-?!.

Bugün, dünyada islamiyete inanmıyanlar, iki türlüdür:

Birincisi "Kitaplı kâfirler", yâni hıristiyan ve yahûdîlerin az bir kısmı olup, bir peygambere ve bunun Allahü teâlâdan getirdiği kitaba ve öldükten sonra dirilmeğe, âhıretteki sonsuz hayâta inanıyorlar. Ellerindeki bozuk kitaba Allah kelâmı diyorlar.

İkincisi, "Kitapsız kâfirler" olup, herşeyi yapan bir Allah bulunduğuna inanmıyorlar. Taş, ağaç, Güneş, yıldız ve insan, inek gibi ba'zı mahlûklara tapıyorlar.

Bu inkârcılardan bir kısmı, kanûn ile, devlet baskısı ile, zulüm, işkence ederek, ibâdet etmeyi, dîni öğretmeyi yasak ediyor.

Bir kısmı da, insanlık, iyilik duygularını okşayıcı sözlerle, herkesi, zevk, safâya daldırıyor. Ma'neviyâttan, din bilgilerinden mahrûm bırakıyorlar. Düzme hikâyeler, yalan örnekler göstererek, milyonlarca insanı aldatıyor, din câhili yetiştiriyorlar.

Bir taraftan, medeniyetten, fenden, insan haklarından bahsedip, bir taraftan da, insanları hayvanlaştırıyorlar. Köleliğe, sömürgeciliğe sözde karşı çıkıp diğer taraftan milletleri kendilerine kul köle yapıyorlar.

Avrupa ve Amerika milletlerinin çoğu hıristiyandır. Hıristiyanların ve yahûdîlerin bir kısmı, kitaplıdır.

Meselâ, yeni astronominin kurucusu Kopernik, Fraynburg şehrinde papaz idi.

İngiltere'nin büyük fizik âlimi Bacon, Fransisken tarîkatında, papaz idi.

Meşhûr Fransız fizikçisi Paskal, papaz olup, fizik ve geometri kanûnları keşfederken, din kitapları yazmıştı.

Fransa'nın en büyük başbakanı olup, memleketine Avrupa birinciliğini kazandıran, meşhûr Rişliyö, papaz olup, ruhbân sınıfında ileri derece sâhibi idi.

Meşhûr Alman doktor ve şairi Şiller de papaz idi.

Bugün, bütün dünyaca büyük filozof tanınan, Fransız fikir adamı Bergson, kitaplarında, maddecilerin hücûmlarına karşı, rûhânîleri müdâfa'a etmiştir.

İsmini hâtırlayamadığımız daha nice fen ve siyâset adamları hep, yaratana, kıyâmete, meleklere inanan kimselerdi. İnanmıyanların, bütün bunlardan daha akıllı olduğunu kim iddiâ edebilir?

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10210

İnanmamak Büyük Nasipsizliktir

Birçok, Batılı fen adamı, âhırete, Allaha inandıkları halde, Muhammed aleyhisselâma inanmadılar. Müslüman olmalarına engel olan şey neydi?

Eğer bunlar, islâm kitaplarını görüp okumuş olsalardı, iyi müslüman olurlardı. Fakat papazları, aileleri islâm kitaplarını okumayı, hattâ el sürmeği yasak etmişler, büyük suç saymışlardı. İnsanların dünya ve âhıret saadetine kavuşmalarına mâni' olmuşlardı. İnançları, îmânları tam olmadığı, eksik olduğu için bunlar da, hiç inanmayan gibi Cehennemde sonsuz kalacaklardır.

Herşey ortada iken islamiyete inanmamak ne kadar büyük akılsızlıktır.

Hazret-i Ali buyurdu ki, "Müslümanlar, âhırete inanıyor. Kitapsız kâfirler, inkâr ediyor. Tekrâr dirilmek olmasaydı, inanmıyanlar birşey kazanmaz, müslümanlar da, zarar etmezdi. Fakat, kâfirlerin dediği olmayınca, sonsuz azâb çekeceklerdir." İslâm âlimleri, sözlerini isbât etmekte, inanmıyanların hücûmlarına akıl, ilim ve fen ile cevap vermektedir. Müslümanlar, sözlerini isbât etmeseydi dahî, kıyâmet inkâr olunabilir mi idi? Sonsuz azapta kalmak, bir ihtimâl bile olsa, bunu hangi akıl kabûl eder?

Hâlbuki, âhıret azapları, bir ihtimâl değil, meydânda olan hakîkattir. O hâlde, inanmamak, gerçekten büyük akılsızlıktır.

Açıkça din düşmanlığı yapamayıp da sinsi sinsi din düşmanlığı yapanlar da var.

İslâm dînini bilmiyenler, milletin sağlam îmânını, ilme ve akla dayanarak bozamıyacaklarını, islâma hücûm ettikçe, kendi yüz karalarının meydâna çıktığını görerek, hîle, yalan yoluna saptılar. Müslüman görünüp ve müslümanlığı beğenici ve medhedici yaldızlı yazılar yazıp, fakat, bu yazıları ve sözleri arasında

müslümanlığın esâs ve temel mes'elelerini, sanki müslümanlık değilmiş gibi ele alıp kötülüyorlar.

Halkı bunlardan soğutmaya ve caydırmaya çalıştılar. Allahü teâlânın emrettiği ibâdetlerin vakitlerini, miktarlarını ve şekillerini uygunsuz görerek, böyle olacağına, şöyle olsaydı, daha iyi olurdu, dediler. İbâdetlerin rûhlarından, içlerinde saklı bulunan inceliklerden, fâidelerden ve kıymetlerden haberleri olmadığı için, bunları basît ve ibtidâî fâidelere âlet sanarak, sanki düzeltmeğe yeltendiler. Birşeyi bilmemek, insanlar için kusûr ise de, anlamadığına karışmak, ayrıca pek gülünç ve acınacak bir hâl oluyor. Böyle câhilleri, akıllı sanarak, sözlerini dinleyen ve inanan müslümanlar ise, bunlardan daha zavallı ve daha ahmaktır.

Bu sinsi din câhilleri diyorlar ki:

" Evet islâmiyet iyi ahlâkı, sağlıklı olmayı, çalışmağı emretmekte, kötülükleri yasaklamakta, insanları olgunlaştırmaktadır. Bunlar her millete lâzımdır. Fakat, islâmiyette sosyal hükümler, âile ve cemiyyet hakları da vardır. Bunlar ise, o zamanın şartlarına göre konmuştur. Bugün milletler büyümüş, şartlar değişmiş, ihtiyaçlar artmıştır. Bugünkü, teknik ve sosyal ilerlemeleri karşılayabilecek yeni hükümler, kanûnlar lâzımdır. Kur'ânın hükümleri bu ihtiyaçları karşılayamaz." Böyle sözler, islâm hukûkunu bilmiyen, islâm bilgilerinden haberi olmayan hiçbir dini kitap okumamış, câhillerin boş ve yersiz düşünceleridir. İslâmiyet, adâleti, zulmü, insanların birbirlerine karşı, âile ve komşuların birbirlerine, milletin hükûmete ve birbirlerine karşı haklarını, vazîfelerini, suçları açıkça bildirmiş, bu değişmez kavramlar üzerinde, temel hükümler kurmuştur.

Bu değişmez hükümlerin, hâdiselere, olaylara tatbîkini sınırlamamış, örf ve âdetlere göre kullanılmasını emretmiştir.

Meselâ, Osmanlılar zamanında Anayasa olarak kullanılan Mecelle'nin 36. maddesinde (Zamanın değişmesi ile, örf ve âdete dayanan ahkâm değişebilir.) denilmektedir.

Cenâb-ı Hak, islamiyeti, son din olarak göndermiştir. Ahırete kadar olan bütün ihtiyaçlara cevap verecek kapasitededir. Allahü teâlâ islâm dînini, her memlekette, her yeniliği ve buluşu karşılayacak şekilde kurmuştur. İslâm dîni, yalnız sosyal hayâtta değil, ibâdetlerde bile tolerans, müsâmaha göstermiş, insanlara serbestlik vermiş, başka şartlar ve zarûretler karşısında, ictihâd hakkı tanımıştır.

Hazret-i Ömer ve Emevîler zamanında ve koca Osmanlı İmparatorluğunda, kıt'alara yayılan çeşitli milletler toplulukları, bu ilâhî hükümlerle idâre edilerek,

başarıları, şânları, tarihlere ün salmıştır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 TEMMUZ 1994 · KAYIT 10211

"Üç Gündür Açız"

Eylül 2002 Peygamber efendimiz bir gece eve vardıklarında; - Yâ Âişe! Hiç yemeğin varmıdır? buyurdu.

Sözleri biter bitmez kapı çalındı. Kapı açıldığında, hazret-i Ebû Bekir'in gelmiş olduğunu gördüler. Peygamber efendimiz sordu:

- Yâ Ebâ Bekir! Bu vakitte gelmenizin sebebi nedir?

- Yâ Resûlallah! Üç gündür birşey yemedim. Çok acıktım. Mübârek yüzünüzü görerek açlığımı unutmak için geldim.

Bu konuşma sırasında tekrar kapı çalındı, baktıklarında hazret- Ömer ile hazret-i Ali'nin gelmiş olduğunu gördüler. Peygamber efendimiz bunlara da:

- Bu gece vaktinde gelmenize sebep nedir? diye suâl edince, onlar şöyle cevap verdiler:

- Yâ Habîballah, üç gündür yemek yemedik. Çok acıktık. Mübârek cemâlinizi görüp açlığımızı unutmak istedik.

Hazret-i Ali ayrıca:

- Yâ Resûlallah! Hazret-i Fâtıma ile Hasan ve Hüseyin de üç gündür açlar, dedi.

Peygamber efendimiz:

- Üç gündür ben de birşey yemedim. Karnım açtır, buyurdu.

Sonra hazret-i Ali dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Dün yoldan geçerken Mu'âz bin Cebel'in avlusundaki hurma ağacında, hurmalar gördüm.

Peygamber efendimiz:

- Kalkınız, Mu'âz'ın evine gidelim. Bizi hurma ile misâfir etsin, buyurdu.

Resûlullah efendimiz ve üç büyük Eshâbı, hazret-i Mu'âz'ın kapısına vardılar. Hazret-i Ebû Bekir:

- Yâ Mu'âz devlet kuşu başına kondu. Allahın Resûlü evine teşrif etti, diye seslendi.

Fakat, evde bu sesi kimse duymadı. Yalnız Mu'âz hazretlerinin küçük kızı duymuştu. Annesine, hazret-i Ebû Bekir'in kapıya geldiğini söyledi. Annesi:

- Kızım bu vakitte hazret-i Ebû Bekir'in kapımızda işi ne? dedi. Tekrar yattılar.

Sonra hazret-i Ömer seslendi. Kız çocuğu tekrar annesine gidip, "Hazret-i Ömer kapımızda", dedi ise de annesini inandıramadı. Daha sonra, hazret-i Ali seslendi, kız yine annesini inandıramadı. Yine yatıp uyudular.

Daha sonra Peygamber efendimiz:

- Yâ Mu'âz! diye seslenince, kızcağız: Annesine:

- Ben sana demedim mi kapıda birileri var, bak şimdi de Resûlullah efendimiz sesleniyor, dedi.

Fakat gecenin bu saatinde kadıncağız hiç ihtimâl vermediği için, çocuğu rü'yâ görüyor zannetti. Çocuk annesini inandıramayınca, babasına gidip:

- Babacığım, ne duruyorsun, başımıza devlet kuşu kondu. Allahü teâlânın Resûlü ve üç Eshâbı kapıya gelmişler, seni çağırıyorlar.

Mu'âz hazretleri hemen kapıya koştu. Misâfirlerini içeri aldı. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Yâ Mu'âz! Üç gündür ben ve Eshâbım hiç yemek yememişiz. Dün Ali yoldan geçerken sizin avludaki hurma ağacında hurmalar görmüş. Geldik ki bizi hurma ile misâfir edesin!

Hazret-i Mu'âz çok üzüldü:

- Yâ Resûlallah! Bugün hurmaları toplayıp bir kısmını yedik, geri kalanını da fakirlere dağıttık. Hiç hurmamız kalmadı, dedi.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz, evde gördüğü büyük bir sepeti hazret-i Ali'ye vererek:

- Yâ Ali, bu sepeti eline al! Hurma ağacının yanına var. Benden selâm söyle, Resûlullah senden hurma istiyor diye söyle, buyurdu.

Hazret- Ali emredildiği şekilde gidip Resûlullahın selâmını söyleyince, ağaç hurma ile doldu. Sepeti doldurup getirdi. Herkes yediği hâlde hurmalardan hiç eksilme olmadı.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

08

Ağustos

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10212

Çok Merhametli İdi

Ömer bin Abdülazîz hazretlerine bir gece misâfir geldi. Bu esnada bir şey yazıyordu. Bir müddet sonra, lâmbanın yağı azaldı. Sönecek gibi oldu. Misâfir:

- Yâ Emîr-el mü'minîn kalkıp lâmbaya yağ koyabilir miyim, diye sorunca:

- Hayır, misâfire iş gördürmek, insanın mürüvvetine yakışmaz, buyurdu.

Sonra misâfir dedi ki:

- O hâlde hizmetçiyi kaldırayım.

- Hayır o da olmaz, çünkü daha yeni yattı.

Yerinden kalkıp, yağ getirdi ve lâmbaya doldurdu. Yanındaki misâfire dönüp:

- Bu işi yapmaya gitmeden önce de Ömer'dim. İşi yaptıktan sonra yine Ömer'im. Gördüğün gibi bende bir eksiklik olmadı. İnsanların, Allah indinde hayırlısı tevâzu sahibi olanlardır.

İnsanlara karşı çok merhametli olduğu gibi hayvanlara da çok merhametli idi. Bir katırı vardı. Bu katırı pazarda çalıştırır bununla ihtiyâçlarını te'mîn ederdi. Katırı çalıştıran işçi bir gün fazla para getirince:

- Demek ki katırı fazla çalıştırmışsın, hayvanı üç gün dinlendir, buyurdu.

Ömer bin Abdülazîz hazretlerini çekemiyenler de vardı. Dünyalık menfaatlerine mâni olduğu için, Halîfeyi öldürmeye karar verdiler. Bir hizmetçiye bin altın vererek zehirlettiler.

Ömer bin Abdülazîz hazretleri zehirlendiğini anlayınca bu köleyi çağırıp dedi ki:

- Ben sana bugüne kadar hiçbir kötülük yapmadığım hâlde bunu bana niçin yaptın, doğruyu söylersen seni affedeceğim.

- Bana bin altın vermek sûreti ile bu ihâneti yaptırdılar.

- O altınları getir seni affedeyim.

Köle altınları getirdi. Yaptığına çok pişman oldu. Ömer bin Abdülazîz hazretleri, altınları devletin hazînesine bağışladı. Köleyi de affetti.

Hasta hâlindeyken kayınbirâderi ziyâretine geldi. Halîfenin gömleğini biraz kirlenmiş görünce, kız kardeşine:

- Gömleğini yıkayınız, dedi.

Dışarı çıkıp tekrar geldiğinde gömleğin yıkanmamış olduğunu görünce, kızıp:

- Ben size gömleğini kıyakın demiştim, niçin yıkamadınız, dedi.

Halkının hayat seviyesini çok yüksettiği için, zekât verilecek kimsenin bulunmadığı bir ülkenin halîfesi olan Ömer bin Abdülazîz hazretlerinin hanımı ibret verici şu sözü söyledi:

- Vallahî üzerindekinden başka elbisesi yok ki, onu giydireyim de sırtındakini yıkayalım.

Ölüm hastalığında iken, yakınları:

- Çocuklarına Beyt-ül-maldan birşeyler bırakmak için vasiyette bulunmıyacak mısın, diye sorduklarında:

- Çocuklarım şu iki tip insandan biri olacaktır. Ya iyi, sâlih bir insan veya şerrinden korkulan kötü bir insan. Sâlih bir insan olurlarsa, A'raf sûresinin 196. âyet-i kerîmesi yetişir. Burada, meâlen, "Ey Resûlüm! Müşriklere de ki, size karşı benim yardımcım, Kur'ân-ı kerîmi indiren Allahtır ve O, bütün sâlihlere de yardımcıdır." buyuruluyor.

Şâyet kötü insan olurlarsa, o takdirde onları, günah işlemeleri için güçlendiremem, günahlarına ortak olamam, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10213

Yeter ki Samimi Bir Şekilde İstensin

Bugün yerzündeki müslümanlar değişik değişik yollar tutmuşlar, herkes benim düşündüğüm, benim fikrim doğru diyor. Elbette bunlardan sadece biri doğru. Bu kadar yanlış içinde, kişi cenâb-ı Hakkın istediği, râzı olduğu, doğru yolu nasıl bulacak gerçekten zor.

Ancak, kişi gerçekten samimi bir şekilde, cenâb-ı Hakkın râzı olduğu yolda olmak isteyince, buna Allahü teâlâ, mutlaka râzı olduğu yolu göstereceğini vaat

etmektedir.

Bir din büyüğümüz de, cenâb-ı Hakkın râzı olduğu yolu nasıl bulduğunu şöyle anlatır:

"Evimden ve ilk mektepten din terbiyesi, din bilgisi almıştım. Bizim çocukluğumuzda, bin dokuzyüz yirmili yıllarda, orta ve liselerden Kur'ân-ı kerîm ve din dersleri kaldırılmıştı. Hiçbir hocamız din bilgisi vermiyordu. Onları yüksek, olgun tanıyor, çok saygılı olmak istiyordum. Fakat, mukaddesâtıma, dinime saldıranları görünce, hayâl kırıklığına uğruyordum. Küçük aklımla düşünerek, müslümanlık olarak öğrendiğim bütün bilgilerimi inceliyordum. Hepsinin fâideli, iyi, kıymetli olduğunu görüyor, bunları fedâ edemiyordum.

Birkaç sene önce, berâber oruç tuttuğumuz, namaz kıldığımız arkadaşlarım, iftirâlara aldanarak, ibâdetten vazgeçiyorlardı. Yalnız kalmak, beni daha da üzdü. 1929 senesinde, lise son sınıfta, onsekiz yaşında idim. Yatılı okulda okuyordum. Bir Kadir gecesi, okulda yatmıştık. Uyuyamadım. Şaşkın olarak, yatağımdan fırladım. Düşüncelerimde, îmânda yalnız kalmıştım. Sıkılıyordum, bunalıyordum. Bahçeye çıktım. Gökyüzü yıldızlarla dolu idi. Eyyûb Sultân'ın, yâni Hâlid bin Zeyd'in türbesine karşı, Haliç'in ışıklı dalgaları, sanki bana, " Üzülme, sen haklısın" diyorlardı. Hıçkırarak ağladım. Sonra da:

"Yâ Rabbî! Sana inanıyorum. Seni ve peygamberlerini seviyorum. İslâm bilgilerini öğrenmek istiyorum. Beni, din düşmanlarına aldanmaktan koru!" diye yalvardım.

Allahü teâlâ, bu ma'sûm ve hâlis duâmı kabûl buyurdu. Kerâmetler, hârikalar hazînesi, ilim deryâsı Abdülhakîm Arvasî hazretleri, önce rü'yâda, sonra câmi'de karşıma çıktı.

Bâyezîd câmi'inde haftada üç gün va'zlarına, sonra evine gittim. Bana acıdı. Sarf, nahv, mantık, fıkıh öğretti. Çok kitap okuttu. Sohbetleri o kadar tatlı, o kadar faydalı idi ki, çok def'a, sabahtan gece yarısına kadar yanından ayrılmazdım. Kalbim temizlendi. İslâmiyetin dünya ve âhıret sa'âdeti için, biricik kaynak olduğunu anladım. Önceleri, büyük sandığım kimseleri, islâm âlimlerinin büyüklükleri yanında, çocuk gibi gördüm. Onların ilim diye söyledikleri ba'zı şeylerin, ilimden, fenden çok uzak, alçakça düzülmüş plânlar, iftirâlar olduğunu anladım." Cenâb-ı Hakkın râzı olduğu yolda bulunmak istiyen kimse gayrı müslim bile olsa, o da hidayete kavuşur.

Müslüman olup Türkiye'ye yerleşmiş bir Fransız hidayete nasıl kavuştuğunu şöyle anlatmaktadır:

"Yirmi yaşında idim. Papazların sözleri bana saçma geldiği çin, hıristiyan dinine de inanmıyordum. Bir ara bir spor tesisi kurmaya karar verdik. Arkadaşlar kendi aralarında para topladılar. Bu paralar yetmeyince yakınlarımızdan da para toplamaya karar verdik.

Ben yakınımızda bulunan, kilisenin papazına gittim. Cimri bir papazı vardı. Kendisine yardım için geldiğimi söyleyince, ben size para veremem buraya kadar gelmişken size güzel bir duâ öğreteyim, dedi. Sonra şöyle devam etti:

Siz devamlı, "Yâ Rabbî, bana râzı olduğun yolu göster." diye duâ edin, dedi. Ben de zaten bir arayış içindeydim. Bu şekilde duâ etmeye başladım. Az zaman sonra, müslüman bir gençle tanıştım. Bana islamiyeti anlattı. Anlattıkları çok hoşuma gitti. Sonra da müslüman olmakla şereflendim. " Bundan da anlaşılıyor ki, yeter ki insan, samimi bir şekilde, "Yâ Rabbî ben senin râzı olduğun yolda bulunmak istiyorum, beni bu yola kavuştur." diye dua etsin, samimi bir şekilde sebeplere yapışsın kâfidir.

Çok şükür o eski günler geride kaldı. Herkes dinini rahat bir şekilde öğrenebiliyor. Bizzat devlet okullarında din dersi okutuluyor. Dinini seven, ona sarılan gençlerin sayısı gün geçtikçe artıyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10214

Tarih Gösteriyor ki..

Tarih gösteriyor ki, yalnız kendi rahatlarını, keyiflerini düşünen krallar, diktatörler, islâm dîninin, kendi zulümlerini, kötülüklerini meydana çıkardığını görerek, cinâyetlerini, hıyânetlerini gizliyebilmek ve yalanlarına herkesi inandırabilmek için, islâmiyete saldırmışlardır. Zâlim düşman kumandanları, müte'assıb haçlı orduları, her zaman, karşılarında müslüman Türk kahramanlarını bulmuşlar, ecdâdımızın îmân dolu göğüslerini aşamamış, silâhlarını, ölülerini bırakarak hep kaçmışlardır.

Tarih yine gösteriyor ki, islâmiyet, her zaman daha üstün, daha yeni ve daha fennî harp vâsıtalarının ve medenî cihâzların yapılmasına ve daha akıllı, daha kahraman milletlerin yetişmesine sebep olmuş, dinsizler, ilimde, fende, silahta ve şecâ'atte dâimâ geri kalmışlardır.

Hattâ, bir islâm ordusu, her cihetten adâlete bağlılığı nisbetinde gâlip geldiği hâlde, aynı orduda adâletten uzaklaşıldıkça, başarının azaldığı görülmüştür. İslâm devletlerinin kurulması, yükselmesi, durması ve çökmeleri de hep, adâlete bağlılıkları nisbetinde olmuştur.

Dinsiz diktatörler, ellerini kana boyayıp, memleketlere hâkim olmuş, zulüm, fesâd ile insanları inleterek ve hayvan gibi çalıştırarak, ağır harp sanâyii, büyük fabrikalar, üstün silâhlar yapmış, dünyayı korkutmuş iseler de, çabuk yıkılmışlar ve tarih boyunca, la'netle anılmışlardır.

Örümcek yuvası gibi çabuk kurulan tuzakları, sabah rüzgârı gibi ferahlatıcı, hafîf bir kuvvetle uçmuş, insanlığa yarar birşey bırakmamışlardır.

Şimdi de, dinsiz bir temele, zulme, sömürüye dayanan devletler, ne kadar büyük ve kuvvetli görünseler de, elbette yıkılacak, zulüm pâyidâr olamayacaktır.

Böyle kâfirler, bir ânda parlıyan kibrite benzer ki, etrâfındaki saman, talaş gibi hafîf şeyleri tutuşturur, eli yakar, evleri harap edebilir. Kendi ise, hemen söner, biter.

Adâlete dayanan milletler ise, kaloriferlerin radyatörü gibidir. Radyatör, birşeyi yakmaz, fakat, odaları ısıtarak, insanlara rahatlık verir. Sıcaklığı aşırı, zararlı değildir. Fakat harâret, enerji kaynağına mâliktir. İslâmiyet de, böyle faydalı bir enerji kaynağı olup, kendisine bağlanan fertleri, âileleri ve cemiyyetleri besler, kuvvetlendirir.

Allahü teâlânın merhameti, ihsânı, ni'metleri, o kadar çoktur ki, sonsuzdur. Kullarına çok acıdığı için, onların dünyada râhat, huzûr içinde, kardeşçe yaşamaları, âhirette de, sonsuz saadete, bitmez, tükenmez ni'metlere kavuşmaları için, yapılması lâzım olan iyilikleri ve sakınılması lâzım olan kötülükleri, peygamberlerine, melek vâsıtası ile bildirmiş, bunları bildiren bir çok kitap da göndermiştir.

Bu kitaplardan, yalnız Kur'ân-ı kerîm bozulmamış, diğerlerinin hepsi, kötü kimseler tarafından değiştirilmiştir. Dinli olsun, dinsiz olsun, inansın inanmasın,

herhangi bir kimse, bilerek veya bilmeyerek, Kur'ân-ı kerîmdeki ahkâma, yâni emir ve yasaklara uyduğu kadar, dünyada râhat ve huzûr içinde yaşar.

Bu, faydalı bir ilâcı kullanan herkesin, dertten, sıkıntıdan kurtulması gibidir. Şimdi, dinsiz, îmânsız çok kimsenin ve müslüman olmıyan, hattâ islâm düşmanı olan ba'zı milletlerin birçok işlerinde, muvaffak olmaları, rahat, huzûr içinde yaşamaları, inanmadıkları, bilmedikleri hâlde, Kur'ân-ı kerîmin ahkâmına uygun olarak çalıştıkları içindir.

Müslüman olduklarını söyliyen, âdet olarak ibâdetleri yapan, çok kimselerin ise, sefâlet, sıkıntılar içinde yaşamalarının sebebi de, Kur'ân-ı kerîmin gösterdiği ahkâma ve güzel ahlâka uymadıkları içindir. Kur'ân-ı kerîme uyarak âhırette sonsuz sa'âdete kavuşabilmek için ise, önce buna îmân etmek, inanmak ve bilerek, niyet ederek uymak lâzımdır.

İslâm dînini bilmedikleri için, ona karşı olanlar, asırlar boyunca yaptıkları kanlı ve acı tecrübelerle anladılar ki, îmânını yıkmadıkça, müslüman milleti yıkmağa imkân yoktur. Hakîkatte her ilerlemenin ve yükselmenin hâmîsi ve teşvîkçisi olan islâmiyeti, ilmin, fennin ve yiğitliğin düşmanı gibi göstermeğe yeltendiler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10215

Nimetlerin Elden Gitmesinin Sebebi

Cenâb-ı Hak, bütün insanlara, sayılamıyacak kadar çok ni'met, iyilik vermiştir. Bunların en büyüğü ve en kıymetlisi olarak da, resûller ve nebîler göndererek, saadet-i ebediyye yolunu göstermiştir ve İbrâhîm sûresinin yedinci âyetinde meâlen, (Ni'metlerimin kıymetini bilir, emrettiğim gibi kullanırsanız, onları artırırım. Kıymetlerini bilmez, bunları beğenmezseniz, elinizden alır, şiddetli azâb ederim.) buyurmuştur.

Son bir asırdır, müslümanlar çok perişan haldedir ve o eski muazzam güçleri kalmamıştır. Yeryüzünde, söz sahibi olanlar, müslüman olmıyanlardır. Bir asırdan beri islâmiyetin garip olması ve son zamanlarda büsbütün uzaklaşarak, dünyanın karanlık hale gelmesi, müslümanların hep islâm ni'metlerinin kıymetlerini bilmeyip, onlara arka çevirmenin netîcesidir.

Allahü teâlâ, sevdiklerini hayırlı işlere vâsıta kıldığı gibi, kendisine hakkıyla inanmıyanları, verdiği ni'metlerin kıymetini bilmiyenleri müslüman olmıyanların hakimiyetine sokmak suretiyle onları cezalandırdı.

Bu islâm ni'metlerinin elden çıkmasına sebep olanlar iki kısımdır. Bunları iyi bilmek tanımak lazımdır.

Birincileri, küfrlerini, düşmanlıklarını açıklayan kâfirler olup, bunlar bütün silâhları ile, bütün propaganda vâsıtaları ve siyâsî oyunları ile, islâmiyeti yıkmağa uğraşıyorlar. Müslümanlar, bunları biliyor ve onlardan üstün olmağa çalışıyor. Bunlar bilindiği için fazla zarar veremiyorlar.

İkinci kısım kâfirler, kendilerine müslüman ismini ve süsünü verip, din adamı tanıttırıp, müslümanlığı, kendi akılları ile, keyiflerine ve şehvetlerine uygun bir şekle çevirmeğe uğraşıyor, müslümanlık ismi altında, yeni, uydurma bir din kurmak istiyorlar.

Hîle ve yalanları ile, sözlerini isbât etmeğe, yaldızlı, yaltakçı yazılar ile, müslümanları aldatmağa çalışıyorlar. Müslümanların çoğu bu düşmanları, ba'zı sözlerinden ve islâmiyeti yıkıcı davranışlarından seziyor ise de, çok kurnaz idâre edildikleri için, birçok sözleri revâç bulup, müslümanlar arasında yerleşiyor. Müslümanlık dîni, yavaş yavaş bozularak, bu kâfirlerin istedikleri, plânladıkları şekle dönüyor. En zararlısı bunlardır.

Bunların sayısız yıkıcı propagandaları vardır. Bu faaliyetleri de zamana göre değişir. Zamanımızda, yaptıkları şu: Müslümanlarda, islam âlimlerine ve kitaplarına, fıkıh kitaplarına karşı, mezheblere ve mezhep imamlarına, o yüce kimselere karşı kafalarda şüpheler meydana getirmek. Dini öğrenmeleri çin, müslümanları hadîs kitaplarına, Kur'ân-ı kerîm meâl ve tercümelerine yöneltmek. Böylece 16 asırdan beri yazılmış milyonlarca cildlik kıymetli kitapları bir çırpıda gözden düşürmek. Yok etmek. Böylece dini öğrenmede, kargaşa, anarşi çıkarmak.

İslâm âlimlerinin yazdıkları ile hadîs-i şerîf kitaplarının yazdıkları farklı şeyler değildir zaten.

Dinimizin esas kaynağı Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîflerdir. Diğer iki kaynak olan, icma ve kıyas da bu iki kaynaktan çıkmıştır. İslam âlimlerinin yazdığı bütün kitaplar, bunların açıklamaları, izahlarıdır.

Kur'ân-ı kerîmden ve hadîslerden mânâ, hüküm çıkarmak ancak müctehid âlimlerin işidir. Herkesin işi değildir. Kur'ân-ı kerîmin muhatabı, Peygamber

efendimizdir. Eğer herkes Kur'ân-ı kerîmi okuyup anlayabilseydi, o zaman peygamberlere lüzüm kalmazdı. Herkes okur ona göre amel ederdi.

Peygamber efendimiz, Kur'ân-ı kerîmi, Eshâbına açıklamış, tefsir etmiş, Eshâbı, kendisinden sonra gelenlere açıklamışlar, sonraki âlimler de bunları kitaplarına geçirmişlerdir.

Sadece, Kur'ân-ı kerîmi, okuyun başka kitaplara ilmihâl kitaplarına ihtiyaç, lüzüm yoktur, demek, kanunlara, yönetmeliklere, tüzüklere ihtiyaç yoktur, demek gibidir.

Herkes bir anayasa alsın hepsini buradan öğrensin demek gibidir. Bu mümkün mü tabii ki mümkün değildir. Meselâ, Kur'ân-ı kerîmde, namaz kılınması emredilir. Fakat nasıl kılınacağı, kaç rek'at olduğu neler okunacağı yazılı değildir. Bunları bizzat Peygamber efendimiz göstererek öğretmiştir. Peygamber efendimize de Cebrail aleyhisselâm öğretmiştir.

Bütün bunlara rağmen, piyasaya bu kadar meâl, sürülüyor bunlar maksatlıdır. Buradaki esas maksat, dinin tam olarak öğrenilmesine mani olmaktır. Ayrıca en önemlisi de, yalan yanlış tercümeleri okuyup, müslüman evladlarını dinden soğutmaktır. Okuyan, bunun yanlış tercüme edildiğini düşünemez, Allah, haşa böyle buyuruyor zannetmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10216

Dinimizi Öğrenmek İçin

Bugün piyasada çok sayıda birbirinden farklı meâl vardır. Hiçbiri diğerine uymaz. Uyması da zaten mümkün değildir. Çünkü, herkesin anlayış kapasitesi farklı farklıdır. Peki bunların hangisi doğru kabûl edilecek? Bunları okuyanlar, haşa Allah başka başka şeyler bildirmiş zannetmiyecek mi? Şüpheye tereddüde düşmeyecek mi?

Bunun için zaten asırlardır, hiç meâl yazılmamış, ilk meâl 1900'lü yıllarda yazılmıştır. Bu ilk meâli de neşreden dağıtan gayrı müslim bir yayın evidir. Sadece geçtiğimiz Ramazanda ikibuçuk milyon meâl dağıtıldı. Kimlerin dağıttığı da malum.

Birisine meâl okumasını tavsiye etmek, ona en büyük kötülüğü yapmak demektir. Dinini öğrenmek istiyen kimseye, îmânı, itikatı, ibâdetleri anlatan ilmihâl kitaplarını tavsiye etmelidir.

Genel olarak, bunların hepsi için, sinsi din düşmanı demek zor ise de, genelde perde arkasında olanlar böyledir. Arka planda hep İngilizler bulunur. Çünkü, dünyanın neresinde islamiyete karşı bir hareket varsa incelendiğinde, arkasında İngiliz parmağı olduğu ortaya çıkar.

İslam düşmanları asırlardır, hep hak mezhepleri kaldırmak için uğraşmışlar, bozuk mezheplere de destek vermişlerdir. Bizzat kendileri bozuk mezhepler kurmuşlardır.

Bunlar çok iyi biliyorlar ki, hak olan bir mezhebe tabi olan, bunun şartlarını bilen kimseyi kandırmak, dinden uzaklaştırmak mümkün değildir.

Bugün yeni müslüman olan veya dini bilmiyen kimseye önce mezhebin ne olduğu iyi anlatmak lazımdır. Mezhebin ne olduğu bilmiyen uçurumun kenarında dolaşan gibidir. Ufak bir rüzgarda kendini uçurumun dinde bulur.

1400 yıldır, bize dini doğru, saf ve berrak olarak ulaştıran, öğrenmemize vasıta olan yol varken, bu ana yoldan ayrılıp nereye çıkacağı belli olmıyan yollara sapmak akıl işi değildir. Bu yolu beğenmemek, binlerce âlimi, evliyâyı, cahillikle, birşey bilmemekle itham olur. Kişi itimat ettiği kimsenin yolunda yürür. Yürümüyorsa ona itimadı yok demektir.

Bu şekilde milletin îmânını bozduktan sonra, ba'zıları da: "Bu asırda yaşıyabilmemiz için, milletçe, topluca Batılılaşmalıyız." diyor. Bu sözün iki ma'nâsı vardır:

Birincisi, Batının fende, tecrübede, san'atta, imâr ve fen vâsıtalarında bulduklarını öğrenmek, yapmak, bunlardan istifâdeye çalışmaktır ki, bunu islâmiyet de zâten emretmektedir. Fen bilgilerini öğrenmenin farz-ı kifâye olduğu, din kitaplarında vesîkaları ile bildirilmiştir.

Resûl-i ekrem efendimiz, bir hadîs-i şerîfte, (Hikmet [yâni fen ve san'at], mü'minin kaybettiği malıdır. Nerede bulursa alsın!) buyurdu.

Fakat bu, Batıya uymak değil, ilmi, fenni onlarda bile arayıp almak ve onların üstünde olmağa çalışmaktır.

İkinci ma'nâda Batılılaşmak ise, ecdâdımızın doğru ve mukaddes yolunu bırakıp, Batının bütün an'anesini, âdetlerini, ahlâksızlıklarını, pisliklerini ve

hepsinden daha acı, daha şaşkın olarak, dinsizliklerini almak, kabûllenmektir.

Ancak herkes şunu iyi bilsin ki, bu milletin damarlarında dolaşan asîl kan, ne bugün, ne de, onların ümit ile bekledikleri günlerde, bu ma'nâda aslâ Batılılaşmayacak ve dinsiz olmayacaktır. Ecdâdının mukaddesâtını ayaklar altında çiğnetmiyecektir! Gençlik ecdadının sahip olduğu değerleri bilmediği için bunlara aldanmaktadır. Bunları öğrendiği zaman bunlara kanmıyacaktır.

İslâmiyeti yıkmağa çalışan diğer bir kuvvet de, din bilgisi vermek için, din düşmanlarını (güyâ) susturmak için yazılan dergiler ve kitaplardır. Îmândan ve islâmdan haberi olmıyan, tasavvufun hakîkatine, rûhuna, inceliklerine ermemiş olan din câhilleri, dünya işlerinde söz sâhibi olunca, kendilerini din âlimi görüyor ve müslümanlık sandıkları bozuk düşüncelerini yaymak için veya yalnız para kazanmak için, din kitapları yazıyorlar.

Bunun için nakli esas alan hakiki islam âlimlerinin kitaplarını alıp, dini buradan öğrenmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10217

Resûlullahın Yolundan Ayrıldıkça

Bugün piyasada binlerce dini kitap vardır. Her önüne gelen dini kitap yazmaktadır. Bunların çoğu da dünyalık menfaatler sebebi ile yazılmış fayda yerine zarar veren, yalan yanlış kitaplardır. Böyle kitapların zararlarını, bozuk olduklarını ortaya koyan, yüzkaralarını meydana çıkaran, böylece kazançlarına, milleti sömürmelerine mâni' olan Ehl-i sünnet âlimlerinin nakli esas alan kitaplarının, yayılmasına mâni' olmak için câhilce, ahmakça iftirâ ediyorlar.

Bu zavallılar, bilerek veya bilmiyerek, islâm düşmanlarının ekmeklerine yağ sürüyor ve islâmiyete, onlardan daha çok zararlı oluyorlar.

Çünkü bunların kitaplarını ve dergilerini okuyan sâf müslümanlar ve hele asîl ve kahraman ecdâdının mukaddes dînini öğrenmeğe susamış olan temiz gençler, bunların yaldızlı kelimelerle övdükleri sapıkları, din âlimi sanıp, bozuk ve yanlış yazılarına din ve îmân diye sarılıyor.

Böyle, para kazanmak, mevkı', etiket, ünvan ele geçirmek için, kısacası dünyalığa kavuşmak için, mukaddes dînimizi âlet eden câhillere (Ulemâ-i sû'), yâni kötü din adamı denir.

Bu din yobazları ve fen adamı olarak ortaya çıkıp, fen bilgilerini değiştirerek ve kendi hâin düşüncelerini fen bilgisi imiş gibi söyliyerek, islâmiyeti yıkmağa çalışan (Fen yobazları) bu millete çok zarar verdiler. Kardeşi kardeşe düşman yaptılar. İç harplere sebep oldular.

Hâlbuki, islâm dîni, birleşmeyi, müslümanların birbirlerini sevmesini, yardımlaşmayı, kanûnlara karşı gelmemeği, fitne, yâni anarşi çıkarmamağı, kâfirlerin haklarını da gözetmeği, kimseyi incitmemeği emretmektedir.

Bunun için, ecdâdımız, bütün istirâhatlerini, menfaatlerini fedâ ederek, dînimizin bu güzel emirlerini bildirmek ve torunlarının dinlerini, îmânlarını korumak için, çok sayıda ve çok kıymetli kitap yazmış ve bizlere yâdigâr bırakmıştır.

Bu ecdadımızın yolunda olup, dîni, îmânı olanlara softa, gerici denildi. Din bilgilerine, islâmın kıymetli kitaplarına, irticâ', gericilik ve te'assub diyenler oldu. Kendilerinde bulunan ahlâksızlık ve şerefsizlikleri, müslümanlara, islâm büyüklerine atıf yaparak, o temiz insanları kötülemeye, evlâdları babalarından soğutmağa uğraştılar.

Tarihimize de dil uzatıp, parlak ve şerefli sahîfelerini karartmağa, temiz yazılarını lekelemeğe, olayları ve vesîkaları değiştirmeğe kalkıştılar. Böylece, gençleri dinden, îmândan ayırmağa, islâmiyeti ve müslümanları yok etmeğe çalıştılar.

İlmi, fenni, güzel ahlâkı, fazîleti ve yiğitliği ile dünyaya şân ve şeref saçan, ecdâdımızın sevgisini genç kalblere yerleştiren mukaddes bağları çözmek, gençliği dedelerinin kemâlâtından, ululuğundan mahrûm ve habersiz bırakmak için, kalblere, rûhlara ve vicdânlara hücûm edildi.

Hâlbuki, bunlar anlıyamıyorlardı ki, islâmiyetten uzaklaştıkça, Resûlullahın yolundan ayrıldıkça, ahlâk bozulduğu gibi, her vâsıtayı yapmakta ve her asrın îcap ettirdiği yeni bilgilerde, üstünlüğü kaybediyor, ecdâdımızın askerlikteki, fen ve san'attaki başarılarını gösteremiyor, hattâ geri kalmağa başlıyorduk.

İslâm düşmanları, bir taraftan ilimde, fende geri kalmamıza çalışıyor, diğer taraftan da, islâmiyet geriliğe sebep oluyor. Batı sanâyiine yetişebilmemiz için, bu

kara perdeyi kaldırmamız, şark dîninden, çöl kanûnlarından kurtulmamız lâzımdır, diyorlardı.

Bu sûretle maddî ve ma'nevî kıymetlerimizi yıkarak, vatanımıza, milletimize, dışardaki düşmanların, asırlarca yapmak istedikleri, fakat yapamadıkları kötülüğü yaptılar.

Güzel ahlâkı, adâleti, çalışkanlığı, fende, san'atta öncülüğü ve yiğitliği dünya tarihlerinde, parlak kelimelerle yazılı olan, şanlı ve şerefli ecdâdımızın, düşman elinin dokunmaması için, mübârek kanını döktüğü ve bütün temizliği, doğruluğu ile bizlere mîrâs bıraktığı mukaddes dînimizi, yine onların mübârek elleri ile yazdıkları, kıymetli fıkıh, ilmihâl kitaplarından okuyup öğrenmeliyiz.

İslam düşmanlarının tuzaklarına düşmüş olan kimselerin kalemlerinden çıkan, süslü kelimelerle örtülmüş, zehirli propagandaları okuyarak, azîz ve sevgili îmânımızı kaptırmamaya, aldanmamaya çok dikkat etmeliyiz!

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10218

Güve'nin Yok Ettiği Yazılar

Kureyş kâfirleri, İslâmiyetin yayılmasını önlemek için, müslümanların bulunduğu mahalleyi ablukaya aldılar. Buraya hiçbir malın girmesine izin vermiyorlardı.

Bu yasağı bildiren bir antlaşma metni yazılmış ve Kureyş'in ileri gelenleri tarafından imzâlanarak Kâ'be-i şerîfin duvarına asılmıştı.

Birkaç sene süren bu ambargo sebebiyle müslümanlar çok sıkıntılı günler geçirdiler. Müslümanlar bu sıkıntı içinde iken Allahü teâlâ, Peygamber efendimize, Kâ'be-i şerîfteki, antlaşma metnindeki kelimelerin güveler tarafından tamamen yokedildiğini sadece "Allah" lafzının kaldığını vahiy yoluyla bildirdi.

Peygamber efendimiz, amcası Ebû Tâlib'e giderek dedi ki:

- Ey Amcam, benim Rabbim olan Allahü teâlâ, Kureyşlilerin Kâ'be-i şerîfteki asılı, antlaşma metnindeki yazılara güveleri musallet etti. Güveler, Allah isminden başka, o zulüm belgesini tamamen yok ettiler.

- Ey yeğenim, bunlara sana kim haber verdi.

- Bunları Rabbim haber verdi.

- Bu söylediklerin kesin midir?

- Evet, vallahi bu bir gerçektir.

- Sen bugüne kadar hiç yalan söylemedin. İnanıyorum ki, bu söylediklerin gerçektir.

Ebû Tâlib, kardeşlerine gidip durumu anlattı. Kardeşleri sordular:

- Senin kanaatin nedir?

- Vallahi bu güne kadar O hiç yalan söylemedi.

- Peki ne yapmamızı istersin?

- Şimdi güzel elbiselerimizi giyelim Mescid-i Haram'a gidip bu haberi orada bulunanlara anlatalım, onlar ilk olarak bizden duymuş olsunlar.

Onlara dedi ki:

- Sizin de kabûl edebileceğiniz bir teklif ile geldim.

- Hoşgeldin, teklifin nedir?

- Ey Kureyş'in ileri gelenleri! Bugüne kadar, hiç yalan söylememiş olan yeğenim diyor ki, "Kâ'bedeki, antlaşma yazısını, güveler tamamen yok ettiler, sadece Allah lafzı kaldı." Şimdi siz o antlaşmayı indiriniz, eğer yeğenimin dediği gibi güveler yazıları yok ettiler ise, vallahi son ferdimize kadar O'nu korur sizlere teslim etmeyiz. Hâl böyle olunca siz de artık insâfa gelip, yeğenimin dediklerini kabûl edin! Yok dediği gibi çıkmazsa, Onu size teslîm edeceğim, isterseniz öldürürsünüz, isterseniz serbest bırakırsınız.

Müşrikler şöyle cevap verdiler; - Sen gerçekten çok ma'kûl bir teklifte bulundun.

Antlaşmayı asılı yerden indirmesi için hemen bir adam gönderdiler. Antlaşma geldiğinde Ebû Tâlib:

- Okuyunuz bakalım, dedi.

Fakat, dikkatli baktıklarında okuyacak bir şey bulamamışlardı. Çünkü, Allah isminden başka ne varsa hepsi imhâ edilmişti. Bu işi bir türlü akılları almadı. Tekrar tekrar baktılar, fakat netice değişmemişti. Peygamber efendimizin mu'cizesi ortadaydı.

Ebû Tâlib bunların perişan hâline bakıp dedi ki:

- Yeğenime ve O'na inananlara yıllarca haksız yere zulmettiğinize herhâlde siz de inandınız. Bundan sonra artık, bu kuru inadınızdan vazgeçin! Bir daha da benden yeğenimi teslîm etmemi istemeyin!

Bu apaçık gerçekler karşısında, nasipsiz müşrikler, hemen İslâmı kabûl edecekleri yerde, küfürlerinde, düşmanlıklarında inad ettiler. Mu'cizeye sihir deyip, düşmanlıklarını daha da artırdılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10219

"Ağlamanın Sebebi Nedir?"

Birgün Abdullah bin Mübârek hazretleri, Şam'a gidiyordu. Yolda birisini gördü. Ölmüş merkebinin başına oturmuş kara kara düşünüyordu.

Adamın bu hâline acıyan, Abdullah bin Mübârek hazretleri, yanına varıp sordu:

- Bu kadar üzülmenin, ağlamanın sebebi nedir?

- Ben fakir bir kimseyim. Sadece üçyüz dirhem param vardı. Çoluk-çocuğumun nafakasını temin etmek için, bir merkebe ihtiyâcım vardı. Elimdeki parayla gidip bu hayvanı aldım. O da gördüğün gibi öldü.

Abdullah bin Mübârek hazretleri adamın hâline üzüldü. Onu sıkıntıdan kurtarmak istedi.

- Sen buna üçyüz akçe verdin. Ben senden bunu semeri için 500 akçeye satın almak istiyorum. Bana satar mısın?

- Satarım.

Sonra çıkartıp, beşyüz akçeyi o kimseye verdi. Adam sevinerek oradan uzaklaştı.

Ölen merkebin sahibi o gece bir rü'yâ gördü. Rü'yâsında kıyâmet kopmuş herkes mahşerdeydi. Baktı ki, bahçelik yeşil bir yerde bir merkep bulunmaktadır. Yuları ve palanı altındandır.

Merkebin yanında bir melek bulunuyordu. Melek şöyle seslendi:

"Kim bu hayvana binerse, ona müjdeler olsun, çünkü buna binen Cennete gider." Fakir dikkatlice baktığında, bu merkebin ölen merkebi olduğunu anladı.

Hemen meleğin yanına gelip dedi ki:

- Bu benim ölen merkebimdir. Onu bana ver.

- Evet bu merkep senindi. Fakat, öldüğünde sabretmeyip, ağlayıp sızladığın için, şimdi o başkasının oldu. Baksana yularında ne yazıyor?

Fakir yularına baktığında, "Abdullah bin Mübârek" ismini gördü.

Fakir kimse uykudan uyanınca, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Hemen beşyüz akçeyi yanına alıp, Abdullah bin Mübârek hazretlerini aramaya başladı. Nihâyet onu buldu. Kendisine dedi ki:

- Ben bu alış verişten vazgeçtim. Beşyüz akçeni de geri getirdim.

- Akşamki rü'yâ üzerine mi vaz geçiyorsun? Peki ben de vazgeçtim. Beşyüz dirhemi de sana hediye ettim.

Fakir kimse sevinerek geri döndü.

Abdullah bin Mübârek hazretleri anlatır:

Bir ateşperest ile çalışıyorduk. Namaz vakti gelince, namaz kılarken bana bir zarar vermiyeceğine dair ondan söz alarak, namaza durdum. O gerçekten sözünde durdu. Namazda bana bir zarar vermedi.Sonra o da kendine göre ibâdet etmek istedi. Benden, kendisine bir zarar vermiyeceğime dair söz aldı. Sonra ibâdetine başladı. Fakat, onun Allahü teâlâyı bırakıp, ateşe secde etmesine dayanamadım. Yerimden kalkıp üzerine atıldım. Sonra bir ses bana "Söz verdiğin zaman ahdini yerine getir." dedi. Sonra vazgeçip yerime oturdum.

Ateşperest işi bitince, bana sordu:

- Önce bana bir hamle yaptın sonra vazgeçtin, bunun sebebi nedir?

- Senin başkasına secde ettiğine dayanamayıp öldürmek istedim. Fakat, "Sözünde dur" diye bir ses duydum. Bunun üzerine vazgeçtim. Ateşperest:

- Gerçek Rab, senin Rabbindir. Kendi düşmanı için dostunu bile azarlıyor. İşte huzûrunda müslüman oluyorum, dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10220

Gençliğe Sahip Çıkmak

Gençler, ana, baba ve milletin elinde bir emânettir. Ana-baba olarak, millet olarak bu gençliğe sahip çıkmazsak emânete hıyanet etmiş oluruz. Bu hıyanetin cezasını dünyada da, ahırette de çekeriz.

Çocukların, gençlerin temiz kalbleri kıymetli bir cevher gibidir. Mum gibi, her şekli alabilir. Küçük iken, hiçbir şekle girmemiştir. Temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hâsıl olur. Çocuklara îmân, Kur'ân ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünya saadetine ererler.Topluma faydalı hale gelirler.

Bu saadete anaları, babaları ve hocaları da ortak olur. Eğer bunlar öğretilmez ve alıştırılmaz ise, bedbaht olurlar. Kendilerine, ana-babalarına ve topluma zarar verirler. Yapacakları her fenâlığın her kötülüğün vebali, günâhı, ana, babalarına da verilir. Tahrîm sûresinin, altıncı âyet-i kerîmesinde meâlen, (Kendinizi ve evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz!) buyurulmaktadır.

Bir babanın, evlâdını Cehennem ateşinden koruması, dünya ateşinden, dünyalık sıkıntılardan korumasından daha önemlidir. Cehennem ateşinden korumak da, îmânı, farzları ve harâmları öğretmekle ve ibâdete alıştırmakla ve dinsiz, ahlâksız arkadaşlardan korumakla olur. İslâm ahlâkı üzere yetiştirmekle olur.

Bütün kötülüklerin başı, fenâ, kötü arkadaştır. İnsanın üç büyük düşmanı olan, nefis, şeytan ve kötü arkadaştan en tehlikelisi, kötü arkadaştır. Bunun için her ana-baba çocuğunu takip etmelidir. Kimlerle arkadaşlık kuruyor, nerelere gidip geliyor. Hal hareketleri nasıldır, bunları adım adım takip etmelidir.

Başı boş bırakılan çocuğu sokak yetiştirir. Eskiden gence evde verilen bir islâm terbiyesine karşı, sokak yâni cemiyet, toplum dokuz veriyordu. Şimdi tersi oldu, evde verilen on terbiyenin dokuzunu sokağa, cemiyete çıktığı zaman kaybediyor.

Her âlimin, evliyânın çocuğu her zaman iyi bir müslüman olur, denemez. Çünkü, hidayet Allahtandır. Az sayıda da olsa, âlimin oğlu zalim, zalimin oğlu âlim olabilir. Ancak herkes sebeplere yapışmak zorundadır.

Namazında abdestinde bir müslümanın onsekiz yaşına gelmiş evladı, Kur'ân-ı kerîm okumasını namaz sûrelerini ve namazın nasıl kılınacağını bilmiyorsa, bu gösteriyor ki, babası bunları ona öğretmemiş. Diyelim genç, bunları biliyor, iyi insanlar arasında kalıyor. Yâni babası elinden geleni yapmış fakat çocuğu namaz kılmıyor. Baba sebeplere yapıştığı için vebale girmez. Emânete hıyanet etmiş olmaz. Kısacası, bizler önce üzerimize düşeni yapıyor muyuz, yapmıyor muyuz buna bakmamız lazımdır.

Bazı ana baba çocuklarına kıyamıyor. Meselâ, onları sabah namazına kaldırmıyor. Bu, ana babanın çocuğuna yapmış olduğu en büyük kötülüktür. Çocuğunu kendi eli ile ateşe, Cehenneme atmasıdır. Ağaç yaş iken eğilir ata sözü meşhurdur. Çocuk küçükken buna alışırsa, büyüyünce kalkması kolay olur. Alışmamış ise daha sonra zor gelir ve böyle devam eder.

Peygamber efendimiz, (Bütün çocuklar müslümanlığa uygun ve elverişli olarak dünyaya gelir. Bunları, sonra anaları, babaları hıristiyan, yahûdî ve dinsiz yapar.) sözü ile müslümanlığın yerleştirilmesinde ve yok edilmesinde en önemli işin, gençlikte olduğunu bildiriyor. Eğer çocuğa akıl balig olduğu halde, bilmesi gereken îmân bilgileri öğretilmemiş ise, bu çocuk mürted oluyor. Dinden çıkıyor. Buna da ana babası sebep olur.

O hâlde, her müslümanın birinci vazîfesi, evlâdına islâmiyeti ve Kur'ân-ı kerîmi öğretmektir. Evlâd, büyük ni'mettir. Ni'metin kıymeti bilinmezse, elden gider. Bunun için (Pedagoji), yâni çocuk terbiyesi, islâm dîninde çok kıymetli bir ilimdir. İslâm düşmanları pedagoji ilminden çok istifade ediyorlar.

İslâm düşmanları da, bu mühim noktayı anladıkları içindir ki, asrımızın en tehlikeli dinsizlik ocakları, (Gençliğin ele alınması birinci hedefimizdir. Çocukları dinsiz olarak yetiştirmeliyiz) diyorlar. Bunlar, islâmiyeti yok etmek ve Allahü teâlânın emirlerinin öğretilmesini ve yaptırılmasını engellemek için de, (Gençlerin kafalarını yormamalıdır. Din bilgilerini büyüyünce kendileri öğrenirler.) diyorlar. Maksatları o yaşa kadar bu bahane ile öğrenmelerine mani olmaktır: Daha sonra zaten çocuğun bunları öğrenmesi zordur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10221

Din Kardeşliği

Maksatları, islâm dinini ortadan kaldırmak olan dinsizlik ocakları, (Hepimiz bütün kudretimiz ile, îmân hürriyeti fikrini dünyaya yaymağa sarılmalıyız ve localarımızda verdiğimiz kararları her memlekete yerleştirmeliyiz. Din kardeşliğini yok edip, bunun yerine mason kardeşliği getirmeliyiz. Dinleri yok etmekten ibâret olan mukaddes gâyemize, bu sûretle kavuşacağız.) diyorlar. Din kardeşliği yerine, başka kardeşlikler tesis etmek istiyorlar. Dinimize göre, sadece müslüman müslümanın kardeşidir.

Müslümanlar din düşmanlarının bu hîlelerine, yalanlarına aldanmamalı, onların okşayıcı, aldatıcı, yardımsever sözlerine inanmamalıdır. Müslümanlar, birbirlerine (Emri ma'rûf) eder ve (Nehy-i münker) eder. Yâni dinin emirlerini bildirerek bunlara uyulmasını sağlarlar. Dinin yasaklarını da bildirerek bunlardan kaçınılmasını sağlarlar. İslâm ahlâkı ile ahlâklanan gençlerden kimseye zarar gelmez. Toplum için faydalı olurlar.

Çünkü, islâm ahlâkı ile ahlâklanan genç, kimseye zarar vermez, kul hakkından korkar. Herkese yardım etmeğe çalışır. Maalesef gençlerimizi çok ihmal ediyoruz. Gençlik ihmal edilirse, toplum olarak istikbalden, gelecekten iyi neticeler beklemek boşuna olur. Ne ekildi ki, biçilecek birşey olsun. Mahsul elde edebilmek için tohum ekmek lâzımdır. Tohum ekmeden mahsul beklemek, aklı başında bir insanın yapacağı bir iş değildir.

Batıda her memlekette gençlere, kemiklerinin, adalelerinin, ellerinin, ayaklarının, hasılı her organın kuvvetlenmesi, güzelleşmesi ve âhenkli olması için, beden hareketleri, kültür-fizik öğretiliyor ve yaptırılıyor.

Beyin çalışmalarının ve rûhî faaliyetlerinin gelişmesi ve tâzelenmesi için hesap, geometri, psikoloji kâideleri, tatbîkâtı ve kanlarını harekete getirerek hücrelerini temizletecek egzersizler ezberletiliyor ve yaptırılıyor.

Batının güdümünde olan ülkelerde de bu eğitim yapılıyor. Fakat tam olarak din eğitimi verilmiyor. Verilmediği gibi, bütün bu dünya işlerinde lâzım olacak bilgiler, bir ders ve vazîfe hâline konup çalıştırılırken, dünya ve âhıretin hakîkî

saadetini, insanların rahat, huzûr ve her türlü gelişmelerini, Allahü teâlânın rızâsını ve sevgisini kazandıracak olan îmânın, islâmın, farzların, vâciblerin, sünnetlerin, helâlin öğretilmesi ve yaptırılması ve harâmların ve kâfirliğe sebep olan şeylerin öğretilip, bunlardan sakınılması bir kabâhat ve vicdânlara tecâvüz şeklinde gösteriliyor.

Fakat Batı kendi çocuklarını, gençlerini yetiştirirken böyle yapmıyor. Batı burada da çifte standart uyguluyor. Bugün bütün hıristiyan memleketlerinde, bir çocuğu, dünyaya gelir gelmez kiliseye götürüp, buna kendi dinlerinin icaplarını yapıyorlar. Her yaştaki insanlara, yahûdîliği ve hıristiyanlığı titizlikle aşılıyorlar.

Fakat, müslümanların îmânlarını, dinlerini çalmak ve yok etmek ve onları da, hıristiyan yapmak için, sandıklar dolusu kitap, broşür ve sinema filmlerini islâm memleketlerine gönderiyorlar.

Meselâ, hıristiyanlar, Îsâ aleyhisselâmı, Allahü teâlânın Hâşâ! oğlu sanıyor ve Allahü teâlâya (Baba), (Allah baba) diyorlar. Yazdıkları romanlarda ve yaptıkları filmlerde, (Allah baba bizi kurtarır.) gibi şeyler söylüyorlar. Hâlbuki, Allahü teâlâya (Baba), (Allah baba) diyen kimsenin îmânı gider, kâfir olur. Müslümanlar, böyle hîleli filmleri seyretmemeli, romanları okumamalıdır.

İşte bunun gibi, daha nice yollarla, gençliğin îmânını, sinsice çalıyorlar. Bu uğraşmalarına, insanlığa hizmet, demokrasi rejiminin bahşettiği bir hak ve hürriyet diyorlar da, bir müslümanın, bir din kardeşine, Allahü teâlânın emirlerini hâtırlatmasını, din propagandası, gericilik ve vicdân hürriyetine tecâvüz olarak gösteriyorlar.

Ayrıca müslüman olmıyanlar, müslümanlığa karşı teoriler, fikirler yürütüyorlar. Bu gayet normal karşılanıyor. Fakat, müslümanların, (Ehl-i sünnet) âlimlerinin bildirdikleri hakîkî, doğru müslümanlıktan bahsetmesine ve Muhammed aleyhisselâmın ışıklı yolunu göstermesine irticâ', taassub, gericilik ve yobazlık denilmektedir.

Maksatları sadece dinin emirlerini yetire getirmek olan bu ma'sûm müslümanları, lekelemeye kalkışmak, bir gericilik, bir yobazlık, bir taassub değil midir?

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10222

İslâm Düşmanlarının İkiyüzlülüğü

Din cahilleri bir taraftan, din serbesttir, Allah ile kul arasına girilmez, herkes vicdânının ilhâmına göre Allahını tanır ve tapar sözlerini ileri sürmektedir, diğer taraftan da Emr-i ma'rûfu ve Nehy-i münkeri durdurup, ecdâdımızdan mîrâs kalan îmânımızı söndürmeğe çalışmaktadırlar. Bu açıkça bir çifte standarttır.

Bu şekilde davranıp müslümanlığı bozmak, yok etmek için, çeşitli isimler altında faaliyet gösteren misyonerlerin, hîleler ve plânlar ile hâzırladıkları zehirli kitap ve dergiler, yaldızlı ilânlarla, reklâmlarla gençliğin önüne sürülürse, müslümanlar incinmez mi? Bu inaç hürriyetine tecavüz olmaz mı?

Bunlar, müslümanlığı dünyadan kaldırmağa uğraşıyor ve bütün gayretlerine rağmen, gençlerin, müslümanlığı öğrenmek şöyle dursun, müslümanlığı merâk edip araştırmağa başlamasına bile, tahammül edemiyorlar. Ehl-i sünnet âlimlerinin sözleri kulaklarına gelince, tepeden tırnağa kadar gayz, kin ve intikâm ateşi ile kızıyorlar.

Dergilerinde, gazetelerinde, televizyonlarında sarık, tesbîh, sakal resimleri yaparak, hortlatılan kara kuvvet: İrticâ', diyorlar. Îmânsızlıklarının cezâsı olarak, vücutları ve rûhları, Cehennem ateşinde, sonsuz yanacağı gibi, habîs rûhları, dünyada da, böyle kızıp yanmaktadır. Böyle gazete ve televizyonlar çok zararlıdır.

Her müslümanın bunları bilip, gençliğe şuurlu olarak sahip çıkması lâzımdır. Çocuklarını islâm terbiyesi ile yetiştirmesi şarttır. Peygamber efendimiz, çocukların yetiştirilmesi üzerinde çok durmuştur. Bununla ilgili birçok mübârek sözleri vardır. Bu mübârek sözlerin bazıları şunlardır:

(Hepiniz bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi, siz de evlerinizde ve emirleriniz altında olanları Cehennemden korumalısınız! Onlara müslümanlığı öğretmelisiniz! Öğretmezseniz mes'ûl olacaksınız.)

(Çok müslüman evlâdı, babaları yüzünden Veyl ismindeki Cehenneme gideceklerdir. Çünkü, bunların babaları, yalnız para kazanmak ve keyif sürmek hırsına düşüp ve yalnız dünya işleri arkasında koşup, evlâdlarına müslümanlığı ve

Kur'ân-ı kerîmi öğretmediler. Ben böyle babalardan uzağım. Onlar da, benden uzaktır. Çocuklarına dinlerini öğretmiyenler, Cehenneme gideceklerdir.)

(Çocuklarına Kur'ân-ı kerîm öğretenlere veya çocuklarını Kur'ân-ı kerîm hocasına gönderenlere, öğretilen Kur'ânın her harfi için, on kerre Kâ'be-i mu'azzama ziyâreti sevâbı verilir ve kıyâmet günü, başına devlet tâcı konur. Bütün insanlar görüp imrenir.)

(Çocuklarınıza namaz kılmasını öğretiniz. Yedi yaşına gelince, namazı emrediniz. On yaşına gelince kılmazlar ise, döverek kıldırınız.)

(Bir müslümanın evlâdı ibâdet edince, kazandığı sevâb kadar, babasına da verilir. Bir kimse, çocuğuna fısk, günâh öğretirse, bu çocuk ne kadar günâh işlerse, babasına da o kadar günâh yazılır.)

(Hanımının ve çocuklarının haklarını îfâ etmiyenin namazları, oruçları kabûl olmaz.) buyuruldu.

Meselâ bunlara dinin emir ve yasaklarını öğretmek, dine uygun yaşamalarını sağlamak, çocukların haklarını ifâ etmektir. Meselâ, kızların, kadınların dine uygun olmıyan elbise ile sokağa çıkmaları harâmdır. İnce, dar, süslü, renkli şeylerle örtünerek gezmeleri de harâmdır. Ana baba, bu şekilde giyinmeye rızâ gösteriyorsa, çocukların hakkını ifâ etmiş olmaz.

Böyle gezenler, Allahü teâlâya âsî oldukları, günâha girdikleri gibi, bunların başında bulunan, baba, koca, birâder ve amcadan hangisi, böyle gezmeğe rızâ gösterir ise, bu da, isyân ve günâhta ortak olur. Çünkü, bu mahiyetindeki kimseleri haramlardan korumak zorunda idi. Korumadığında bunlara karşı haklarını yerine getirmemiş sayılır. İslâm terbiyesi ile yetiştirmesi topluma faydalı halde olmasını sağlamak da bu haklardandır.

Gençlere dini öğretmenin bu kadar önemli olmasının sebebi nedir? Dîn-i islâmın temeli, îmânı, farzları ve harâmları öğrenmek ve öğretmektir. Allahü teâlâ, peygamberleri bunun için göndermiştir.

Gençlere bunlar öğretilmediği zaman, islâmiyet yıkılır, yok olur. Allahü teâlâ, müslümanlara (Emr-i ma'rûf) yapmağı emrediyor. Yâni, benim emirlerimi, bildiriniz, öğretiniz diyor ve (Nehy-i anilmünker) yapmağı emrediyor. Yâni, yasak ettiğim harâmları bildiriniz ve yapılmasına râzı olmayınız, diyor.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10223

Müslümandan Kimseye Zarar Gelmez

İslâm terbiyesi ile yetişmiş bir genç, hürmetli, saygılı olur. Yardıma muhtaç olanların yardımına koşar. Din yolunda ve dünya işlerinde sıkıntıda olanları görünce kurtarır. Ramazân-ı şerîfe, oruç tutanlara, câmilere, ezâna, namaz kılanlara, Allah yolunda yürüyenlere sevgi ve saygı gösterir. Kur'ân-ı kerîm okunurken, sessizce ve saygı ile dinler.

Herkese, hatta hayvanlara bile iyi muamele eder. Kimseye zulüm yapmaz. Kul ve hayvan haklarını gözetir. Kâfirlerin, turistlerin de mallarına, canlarına ve ırzlarına saldırmaz. Müslümanlardan kimseye zarar gelmez. Kanûnlara karşı gelmezler. İslâmın güzel ahlâkı ile yaşıyarak herkesin sevgi ve saygısını toplarlar. Müslüman örnek insan demektir. Zaten islâmiyetin ilk zamanlar kısa zamanda hızla yayılması, müslümanların güzel ahlâkı sebebiyle oldu. Çok kimse, bu güzel ahlâka hayran olup, bu halin islâmiyetin hak din olduğunun alâmeti olduğunu anladılar.

Müslümanların bu hoşgörüsüne rağmen din cahilleri müslümanlara hoşgörü, müsamaha göstermiyorlar.

Bunlarda müsamaha kelimesinin yeri yoktur. Temsillerde, mizâhlarda, komedilerde, karikatürlerde, filmlerde, plâklarda, televizyonlarda ve radyolarda, müslümanlarla ve din büyükleri ile ve Allahü teâlânın emirleri ile alay ederler.

Bütün buralarda müslüman olarak pis, gülünç bir serseriyi gösterirler. Yâni, müslümanları ve müslümanlığı tahkîr ederek, onu sevimsiz ve nefrete şâyân olarak tanıtırlar. Müslüman büyüklerine ve müslümanlığın büyük tanıdığı şeylere çirkin isimler takarlar.

Müslümanlar, bu gibi gösterileri, sözleri, yazıları ve gazeteleri görmeğe, dinlemeğe gitmemeli, almamalı ve okumamalıdır. Îmânlarını çaldırmamak için, çok uyanık olmalıdır.

Bazıları da müslüman görünüp, kıymetli kitapları kötülemektedirler. Bir din âlimini beğenmiyen veya bir din kitabını kusûrlu, hatâlı bulan bir kimse, eğer namaz kılıyor, oruç tutuyor, harâmlardan sakınıyor ise, bu kimsenin sözü veya

yazısı incelenmeğe, o âlim veya kitap üzerinde durulmağa değer. Din kitabına, din adamına, dil uzatan kimse, ibâdet yapmıyor ve harâmdan sakınmıyor ise, onun sözünün bir iftirâ, bir din düşmanlığı olduğunu anlamalı ve inanmamalıdır. Din adamlarını din kitaplarını lekelemek, bugün din düşmanlarının âdeti ve silâhı olmuştur.

Âlimin kıymetini ancak âlim anlar. Gülün kıymetini bülbül, altının ayârını kuyumcu, incinin hâlisini de ancak kimyager anlar.

Örnek müslüman, Allahü teâlânın yasak ettiği, zararlı şeyleri almaz, kullanmaz, dinlemez, okumaz ve bakmaz. Kimseye kötülük yapmaz. Kendine zarar verene karşılık vermez. Sabreder. Ona tatlı dil ile, güler yüz ile nasîhat verir. Müslüman, Allahü teâlânın emrettiği iyi şeyleri öğrenmek, öğretmek ve yapmak için uğraşır. Fen bilgilerini kâfirlerde de araştırır.

Tarih boyunca, insanın üstün bir varlık olduğunu düşünemiyenler, islâm dînine düşmanlık etmiş, gençleri aldatmağa uğraşmış ve hiç ummadıkları bir zamanda yıkılıp, o sımsıkı sarıldıkları dünya zevklerini bırakmış, Cehenneme gitmişlerdir. Çoğunun ismi unutulmuş, nâm ve nişanları kalmamış, fakat islâm güneşi nûrunu dünyaya yaymağa devam etmiştir.

Din cahilleri, dünyanın dışı tatlı, içi acı olan; dışı yaldızlı, içi zehirli olan ve başlangıcı hoş, sonu boş olan râhatlığına ve güzelliğine sarılıyor.

Müslümanlar, Kur'ân-ı kerîmin emirlerine, yâni Peygamberimizin yoluna sarılmalı ve bu ışıklı yolda durmadan ilerlemeğe çalışmalıdır. Dinde sonradan meydâna çıkan, din düşmanları, (Dinde reformcular) tarafından ve câhil, ahmak kimseler tarafından uydurulan, bid'atlerden sakınmalıdır.

Her müslümanın, hem kendi îmânını korumağa, hem de çocuklarının ve emrinde olanların îmânlarını kaptırmamaya çok gayret etmesi lazımdır.

Bunun için, her müslümanın, çocuğuna Âmentüyü yâni îmânın şartlarınıezberletmesi ve ma'nâsını öğretmesi lâzımdır. Âkıl bâlig olunca îmânı, islâmı bilmiyen kimse, müslüman olmaz. Ben müslümanım demekle, müslüman olunmaz.

Çocuklarına îmânı, islâmı öğretmiyen ana-babalar, çocuklarını müslüman olmaktan mahrûm etmiş, kâfir olmalarına sebep olmuş olurlar. Bunlar, çocukları ile birlikte, kendileri de Cehennemde bunun cezasını, azâbını çekerler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10224

Hazret-i Süleyman'ın Arkadaşı

Süleyman aleyhisselâm Allahü teâlâya niyâzda bulundu - Yâ Rabbî, fakirlerin sâlih olanlarını çok seviyorsun. ^Ahırette bunlara ne mükâfat vereceksin merak ediyorum.

- Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Süleyman! Fakir ve sâlih olan kullarıma neler ikrâm edeceğimi ben bilirim. Onların ba'zılarını Cenette Peygamberlerle arkadaş edeceğim. Her fakir bir peygamberle aynı tahta oturacaktır. Onunla beraber yiyip içecektir.

Bunun üzerine hazret-i Süleyman sordu:

- Yâ Rabbî, Cennette benim arkadaşım olacak fakiri bana bildir!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Süleyman! Eğer Cennet arkadaşını öğrenmek istersen, ikindi vakti şehrin kuzey tarafına çık, orada rastlıyacağın kimse senin Cennetteki arkadaşın olacak kimsedir.

Hazret-i Süleyman, ikindi vakti o tarafa gitti. Orada ihtiyar bir fakir gördü. Sırtında odun yükü vardı. Üzerinde de eski bir elbise vardı. Dinlenmek maksadıyla biraz oturdu. Hazret-i Süleyman ihtiyarın yanına varıp selâm verdi.

İhtiyar:

- Ve aleykümselâm yâ Nebiyyallah! diye selâmını aldı.

Sonra hazret-i Süleyman sordu:

- Ey ihtiyar, sırtındaki bu odun nedir?

- Ben fakir bir kimseyim. Her gün dağa gider, sırtımla odun getirip satar, onunla çocuklarımın nafakasını temin ederim.

- Ey ihtiyar bu şekilde çalışmakla çok yoruluyorsun. Gel bundan sonra odun satmaktan vazgeç. Benim yanıma gel, sarayımda benimle beraber yiyip içersin. Seninle aynı tahtta oturalım sen de benimle beraber sultan ol! Bu ihtiyar yaşında zahmet ve sıkıntıdan kurtul!

- Yâ Süleyman! Bu geçici dünyada ben, saltanata tâlip olmak istemem. Ben hâlimden memnunum. Allahü teâlâ sana saltanat vermiş, bana da fakirlik ihsân buyurmuş. Sultanlığın sana mübârek olsun, bana fakirlik yeter. Saltanat herkesin yapabileceği bir iş değildir.

- Mademki, saltanatımı paylaşmak istemiyorsun, sana maaş bağlıyayım. Bu yaştan sonra, sen ve çoluk-çocuğun rahat etsin!

- Yâ Süleyman, benim fakirlikten dolayı bir şikâyetim yoktur. Ben hâlimden memnunum, bunun şükrünü yapmaya çalışıyorum. Sen sultanlığına devam et, ben de fakirliğime devam edeyim. Ben bu hâlimle daha rahatım, huzûrluyum. Beni dünya işlerine karıştırıp da huzûrumdan etme!

İhtiyarın bu cevabı üzerine hazret-i Süleyman buyurdu ki:

- Ey Aziz, burada teklîfimi kabûl etmedin, fakat âhırette Cennette arkadaşım olacaksın, benimle beraber bulunacaksın! Bunu bana Allahü teâlâ haber verdi.

Hâline şükredip, o hâliyle Allahü teâlânın emirlerini yerine getirmeye çalışan, ona isyân etmiyen nice fakirler, âhırette büyük ni'metlere kavuşacaklardır. Âhırette, peygamberlerle, şehîdlerle beraber olacaklardır. Bunun için böyle sâlih fakirleri hor görmemeli, onların kalbini kırmamalıdır. Kimin ne olduğu bilinmez. Beğenilmiyen, hor görülen kimse, Allahü teâlânın sevgili kulu olabilir.

Fakirlik büyük ni'mettir. Fakat, bu ni'metin kıymeti bilinmeyip, fakirlikten şikâyetçi olunur, Allahü teâlânın verdiğine râzı olunmazsa, insanın dünya ve âhırette felâketine sebep olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10225

"Sana Kim Haber Verdi?"

Hazret-i Abbâs, Peygamber efendimizin amcasıdır. Küçüklükten i'tibâren onunla beraber büyümüşlerdi.

- Hazret-i Abbâs, gençlik devresinde, ticâretle uğraştı ve çok zengin oldu. Peygamber efendimiz, islâmiyeti anlatmaya başlayınca, hiç muhâlefet etmedi. Kendisi müslüman olmadığı hâlde, akrabâlık şefkatinden dolayı, Peygamber

efendimize destek oldu. Akabe bi'atında Peygamber efendimizin yanında bulunup, gelenlere te'sîrli konuşmalar yaptı. Onlara şöyle hitap etti:

- Ey Medîneliler, insanlar içinde en çok sevdiğim, bu kardeşimin oğludur. Eğer onu tasdîk edip, Allahtan getirdiklerine inanıyor ve beraberinizde alıp götürmek istiyorsanız, beni tatmin edecek sağlam söz vermeniz lâzımdır. Biliyorsunuz, o bizim yakın akrabâmızdır. Bizim korumamız altındadır. Aramızda izzet ve şerefiyle korunmuş olarak yaşamaktadır.

Bütün bunlara rağmen, bizlere yüz çevirmiş, sizinle beraber gitmeğe karar vermiş bulunmaktadır.

Bunun düşmanları çoktur. Düşmanlarından O'nu koruyabilecek güce sahip misiniz? Bunu lâyıkı ile yapabilecek misiniz? Aranızda iyice konuşup karar veriniz! O'nu gereği gibi koruyamıyacaksanız bu işten şimdiden vazgeçin!

Hazret-i Abbâs'ın bu sözleri üzerine Medîneliler dediler ki:

- Biz, Resûlullahı, malımız, canımız pahasına da olsa koruyacağız. Bu sözümüzde sâdıkız.

Hazret-i Abbâs, bu söz üzerine, Peygamber efendimizi onlara emânet etti.

Hazret-i Abbâs, Mekkelilerin zoruyla, Bedir savaşına gitmiş, müşrikler safında yer almıştı. Müslümanlar harbi kazanıp birçok esiri Medîne'ye götürmüşlerdi. Bu esirler arasında, Peygamber efendimizin amcası hazret-i Abbâs da bulunuyordu. Müslümanlar, fidye vererek ancak kurtulabileceğini bildirmeleri üzerine, Peygamber efendimize dedi ki:

- Yâ Resûlallah, ben müslümanım. Kureyşliler beni zorla Bedir'e getirdiler. Benim de kurtulmam için para ödemem lâzım mıdır?

- Senin müslümanlığını, Allahü teâlâ bilir. Doğru söylüyorsan Allah sana elbette onun ecrini verir. Fakat senin işin, görünüş i'tibâriyle aleyhimizdedir. Kurtulman için para ödemen lâzımdır.

- Yâ Resûlallah, ganîmet olarak aldığınız 800 dirhemden başka servetim yoktur.

- Yâ Abbâs! Ya o altınları niçin söylemiyorsun.

- Hangi altınları?

- Hani sen Mekke'den çıkacağın gün, hanımına verdiğin altınlar. Onları hanımına verirken yanınızda başka kimse yoktu. Sen hanımına, bu seferde başıma ne geleceğini bilmiyorum. Eğer bir felâkete uğrar dönemezsem, şu kadarı senindir, şu

kadarı Fadl içindir, şu kadarı Abdullah için, şu kadarı Kusem içindir, dediğin altınlar.

Peygamber efendimizin bu sözleri üzerine, hazret-i Abbâs çok şaşırdı. Sonra Peygamber efendimize sordu:

- Yemin ederim ki, ben bu altınları hanımıma verirken yanımızda kimse yoktu. Bunu nereden biliyorsun?

- Allahü teâlâ haber verdi.

Bunun üzerine:

- Senin Allahü teâlânın resûlü olduğuna şehâdet ederim, dedi.

Sonra da hemen kelime-i şehâdet getirip müslüman oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10226

Allahü Teâlâ, Kullarına Zulmetmez

Allahü teâlâ feyzleri, ni'metleri, ihsânları, yâni iyilikleri, her an, insanların iyisine, kötüsüne, herkese göndermektedir. Herkese mal, evlat, rızık, hidâyet, gibi her iyiliği fark gözetmeksizin vermektedir.

İnsanlarda bunların farklı olmasının sebebi, bunları kabûlde, alabilmekte ve ba'zılarını da almamak sûretiyle, insanlardadır. Nitekim, Nahl sûresinin otuzüçüncü âyetinde meâlen:

(Allahü teâlâ, kullarına zulmetmez, haksızlık etmez. Onlar, kendilerini azâba, acılara sürükleyen bozuk düşünceleri, çirkin işleri ile kendilerine zulüm ve işkence ediyorlar.) buyurulmuştur.

Nitekim güneş, hem çamaşır yıkayana, hem de çamaşırlara, aynı şekilde, parlamakta iken, yıkayanın yüzünü yakıp karartıyor, çamaşırları ise beyazlatıyor.

Bunun gibi, elmaya ve bibere aynı şekilde parladığı hâlde, güneş elmayı kızartınca tatlılaştırır. Biberi kızartınca acılaştırır. Tatlılık ve acılık hep güneşin ışıkları ile ise de, aralarındaki fark, güneşten değil, kendilerindendir.

Bu misallerden anlaşılacağı üzere, Allahü teâlâ, bütün insanlara bir ananın yavrusuna olan merhametinden daha çok acıdığı için, dünyanın her tarafındaki,

her insanın, her âilenin, her cemiyetin, toplumun ve milletin her zamanda ve her işinde nasıl hareket etmeleri lâzım geleceğini, dünyada ve âhırette rahat etmeleri için saadet-i ebediyyeye kavuşmanın yolunu bildirdi. Kur'ân-ı kerîmde, insanların, işlerini ne yolda yürütmeleri ve nelerden kaçınmaları lâzım geldiğini bildirmiştir.

Dinimiz sadece âhıret rahatını bildirmemiş, dünyada da rahat edebilme yollarını, nizamını bildirmiştir.

Bunlar, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirildi. Ehl-i sünnet âlimleri de bunların hepsini, keskin, ileri görüşleri ile bulup, milyonlarca kitap yazarak, bütün dünyaya yaydılar.

Bundan şu netice çıkıyor: Allahü teâlâ, insanları işlerinde başı boş bırakmamış, islâmiyetin girmediği bir yer kalmamıştır. İslâmiyeti dünya işlerinden ayırmak mümkün değildir. Aslında, yalnız dünya için çalışanlara verdiği dünyalıklar hakîkatte azap ve felâket tohumlarıdır. Mekr-i ilâhî ile, istidrâc olarak, yâni Allahü teâlânın aldatarak, ni'met şeklinde gösterdiği musîbetlerdir.

Nitekim, Mü'minûn sûresi, ellialtıncı âyetinde meâlen, (Kâfirler, mal ve çok evlâd gibi dünyalıkları verdiğimiz için, kendilerine iyilik mi ediyoruz, yardım mı ediyoruz sanıyor. Peygamberime "sallallahü aleyhi ve sellem" inanmadıkları ve dîn-i islâmı beğenmedikleri için, onlara mükâfât mı ediyoruz, diyorlar? Hayır öyle değildir. Aldanıyorlar. Bunların ni'met olmayıp, musîbet olduğunu anlamıyorlar.) buyuruldu.

Kalbleri, gönülleri Hak teâlâdan yüz çevirenlere verilen dünyalıklar, hep haraplıktır, felâkettir. Şeker hastasına verilen tatlılar, helvalar gibidir.

İnsanın nefsi, sahibini bu âhıret nimetlerinden mahrum bırakmaya çalışmaktadır. Zaten nefsin istekleri hep kendi zararına olan şeylerdir.

"Madem ki çok kötü, Allahü teâlâ, nefsi yaratmasaydı, insanlar onun aldatmasından kurtulurdu. Kimse kötülük yapmaz, herkes Cennete giderdi. Cenâb-ı Hakkın nefsi yaratmasındaki hikmet, sır nedir?" diye sorulacak olursa:

Bu dünyada, her mahlûkta, herşeyde, Allahü teâlânın hem rahmet sıfatı, hem de kahr, gadab sıfatı tecellî etmekte, zuhûr etmektedir. Bu hususun daha iyi anlaşılabilmesi için şu misalleri verebiliriz.

Biliyoruz ki, su, insanların, hayvanların ve bitkilerin kısacası bütün canlıların yaşamaları için, ayrıca temizlik için, yemek, ilaç yapmak için lâzımdır. Su olmazsa canlı varlık kalmaz. Su, bu kadar faydalı olduğu halde, denizde binlerce insan

boğulmakta, sel suları evleri yıkmakta, binlerce kimsenin ölümüne sebep olmaktadır. Ayrıca, soğuk su içen, hasta olmaktadır.

Nefs de böyledir. Nasıl ki su olmazsa canlı varlık kalmazsa, nafs olmayınca da insan nesli devam etmezdi. Allahü teâlânın, nefsi yaratmasında birçok hikmetler ve sırlar vardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10227

Nefsin Yaratılması

Nefis iki yüzü keskin bıçak gibidir. Çok dikkatli kullanmak gerekir. Bunun gibi ateş de hem faydalı hem de zararlıdır. Ateş, ekmek, yemek pişirmek için, kışın ısınmak için lâzım olduğu gibi, içine düşeni yakmaktadır. Yangınlar, yüzlerce evin kül olmasına, birçok kimsenin ölümüne sebep olmaktadır. Elektrik, çok yerde işimize yaradığı hâlde, yangına sebep olmakta, insanı çarpınca, hemen öldürmektedir. Her ilaç, bir derde devâ olduğu hâlde, fazlası zararlı olmaktadır. Herşey de böyledir.

Nefis de bunlar gibidir. Hem faydalı, hem zararlı tarafları vardır. Nefsin yaratılması, insanların yaşaması, üremesi, dünya için çalışmaları ve âhıret için cihâd sevâbı kazanmaları içindir. Allahü teâlâ, nefsi böyle nice faydalı işler için yarattı. Nefsiyle mücadelesi sebebiyle, insan melekten üstün oldu.

Allahü teâlâ bütün insanlara merhamet ederek, acıyarak, nefse hâkim olup, zararlı arzûlarını önlemeleri için de aklı yarattı. Akıl, insan dimâğı vâsıtası ile, his organlarından, şeytandan ve nefisten kalbe gelen arzuları inceliyerek, iyilerini kötülerinden ayıran bir kuvvettir. Yâni akıl nefsin bir bakıma frenidir.

Akıl nefsi terbiyede, onu kontrol altına almada kâfi değildir. Kâfi olmadığı için Allahü teâlâ, ayrıca Peygamberler göndererek, hangi şeylerin faydalı, iyi ve hangi şeylerin zararlı, fenâ olduklarını ve nefsin bütün arzûlarının kötü olduğunu bildirdi.

Aklın da bir sınırı, bir kapasitesi vardır. Aklın üzerinde peygamberlerin bildirdikleri vardır. Akıl, nefsin isteklerini peygamberlerin iyi dedikleri şeylerden ayırıp, kalbe bildirir. Kalb de, aklın bildirdiğini ihtiyâr ederse, yâni tercîh ederse,

nefsin arzûlarını yapmağı irâde etmez. Yâni beyin vâsıtası ile, hareket organlarına bunu yaptırmaz. Kalb, dinin iyi dediklerini ister ve yaptırırsa, insan saadete kavuşur.

İnsanın hareket organları, beynine, beyin de kalbine tâbi'dir. Kalbin emrine uygun hareket ederler. Kalb, beyin vâsıtası ile his organlarından ve rûh vâsıtası ile taraf-ı ilâhîden ve akıldan, melekten, hâfızadan, nefisten ve şeytandan gelen te'sîrlerin toplandığı bir merkezdir.

Kalb, akla uyunca, nefsin yaratılmış olması, insanların sonsuz ni'metlere kavuşmalarına mâni' olmaz. Kalbin nefse aldanmaması, ona uymaması, nefis ile mücadelesi (Cihâd-ı ekber) olur. Allahü teâlâ, cihâd edenlere, Cennette yüksek dereceler vereceğini bildiriyor.

Allahü teâlânın rahmeti, şefkati dünyada mü'minlere ve kâfirlere, herkese birlikte yetişiyor. Allahü teâlâ, herkesin çalışmasına ve iyiliklerine dünyada karşılığını eksiksiz veriyor.

Veriyor fakat, âhırette bunlara merhametin zerresi bile yoktur. Nitekim Hûd sûresi, onbeşinci âyetinde meâlen, (Görüşleri kısa, akılları eksik olanlar, âhıreti düşünmeyip her iyiliği, şöhret, mevki ve hürmet gibi dünya râhatlıklarını ve lezzetlerini kazanmak için yapıyor. Bu yaptıklarının karşılıklarını dünyada kendilerine tamâmen verir, umduklarından birini esirgemeyiz. Bunların âhıretteki kazançları, yalnız Cehennem ateşidir. Çünkü, iyiliklerinin karşılıklarını almışlardır. Alacakları yalnız, bozuk niyetlerinin karşılığı olan, Cehennem ateşi kalmıştır. Hırs ve şehvetleri için, gösteriş için yaptıkları iyilikleri âhırette kendilerine yaramıyacak, bunları Cehennemden kurtaramıyacaktır.) buyuruldu.

Bazıları, kişi nefsinin istekleri doğrultusunda gitsin veya gitmesin, kimseyi kötü bilmemeli, kötü gözle bakmamalı, hoşgörü sahibi olmalı diyorlar. Dinimiz ise nefsine uyan, haram işliyen, dine inanmıyan kimseleri kötü bilmemizi emrediyor.

Kalbinde îmân bulunan kimseye kâfir diyenin kendisi kâfir olur. Müslümanlığı açıkça kötülemiyen herkese müslüman gözü ile bakmak, onu sevmek lâzımdır, deniliyor.

Kimseye sû'i zan etmemeli, kötü bilmemeli sözü yanlıştır. Bunun doğrusu (Müslümana sû'i zan etmemeli)dir. Yâni, müslüman olduğunu söyliyen ve küfre sebep olan bir sözde ve işte bulunmıyan kimsenin bir sözünden veya işinden hem îmânlı olduğu, hem de îmânsız olduğu anlaşılırsa, îmânı olduğunu anlamalı, dinden çıktı dememelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10228

Kalbi Bozuk Olanlar

Bazıları, islâmiyette herşey haram, yasak, diyor. Halbuki, Allahü teâlânın mubâh ettiği, yâni müsaade ettiği şeyler pek çoktur. Haramlar, yasaklar o kadar az ki, mubahlarla mukayese bile edilemez. Bu haramlar da, insanın zararına olan şeylerdir.

Ayrıca, bunlarda bulunan lezzet, haramda bulunanlardan, fazladır. Mubâh kullananları Allahü teâlâ sever. Haram kullananları sevmez. Aklı olan, doğru düşünebilen bir kimse, geçici bir zevk için, Sâhibinin, Yaratanının sevgisini teper mi? Zâten, harâm olan şeylerin sayısı pek azdır. Bunlarda bulunan lezzet, mubahlarda da vardır.

Haram işlememek ve bütün ahkâm-ı islâmiyyeyi yerine getirmek, çok kolaydır. Kalbi bozuk olana güç gelir. Evet, birçok işler vardır ki, sağlam insanlara kolaydır. Hastalara ise güçtür.

Kalbin bozuk olması, dine tam inanmaması demektir. Bu gibi insanlar, inandım dese de, hakîkî tasdîk değildir. Lâf ile tasdîkdir. Kalbde hakîkî tasdîkin, doğru îmânın bulunmasına bir alâmet, islâmiyet yolunda yürümekte kolaylık duymaktır.

Şu hâlde, Kur'ân-ı kerîmde, zem edilen, kötü denilen dünya, harâmlar ve mekrûhlardır. Mal kötülenmemiştir. Çünkü, cenâb-ı Hak mala hayr adını vermektedir. Bu sözümüzü isbât eden vesîka, bütün mahlûkların ve insanlığın üstünlükte ikincisi olan İbrâhîm Halîlür-rahmânın malıdır. Yalnız yarım milyonu sığır olmak üzere, davarları, ova ve vâdîleri dolduruyordu.

Âhıret nimetleri sadece, îmân edenler içindir, îmân etmiyenler ne kadar faydalı iş yapsalar da ahırette bir faydasını göremiyeceklerdir.

Cenâb-ı Hak zaten, İsrâ sûresinin onsekizinci âyet-i kerîmesinde bu konu ile ilgili olarak meâlen, şöyle buyurmaktadır:

(Görüşleri ve akılları, bu dünya çerçevesine sıkışmış olanlar, âhıreti bırakarak dünyanın çabuk geçici zevklerinin arkasında koşuyor. Gece gündüz düşündükleri ve sıkıntılara katlanarak özledikleri bu ni'metlerden, dilediğimizi, istediklerimize kolaylıkla ve bol bol veririz. Fakat, bunlara böylece iyilik etmiyoruz. Cehennem

azâbını hazırlıyoruz. Bunlar âhırette rahmetten uzaklaştırılıp, kötü bir hâlde, Cehenneme sürükleneceklerdir. Herbiri çabuk biten ve arkasından sıkıntılar ve felâketler bırakan bu dünya lezzetlerine bağlanmayıp da, va'd ettiğim sonsuz ve hakîkî ve hiç değişmeyen âhıret ni'metlerini istiyerek, gösterdiğim ve beğendiğim iyilikleri yapanlara gelince, bunlar, Kur'ân-ı kerîmde bildirdiğim yolda yürüdükleri için, bütün iyiliklerini beğeniriz. Dünyada, hem dünyanın âşıklarına, hem de sözlerime inanıp emirlerimi yapanlara istediklerini veririz. Kimseyi umduğundan mahrûm bırakmayız. Ni'metlerimizi hepsine serperiz. Senin Rabbinin ni'metlerinin yetişmediği kimse yoktur.)

Bu dünya ni'metleri geçicidir ve aldatıcıdır. Bugün senin ise, yarın başkasınındır. Âhırette elde edilecekler ise sonsuzdur ve dünyada iken kazanılır. Bu birkaç günlük hayat, eğer dünya ve âhıretin en kıymetli insanı olan, Muhammed aleyhisselâma tâbi' olarak geçirilirse, saadet-i ebediyye, sonsuz necât, kurtuluş umulur. Yoksa O'na tâbi' olmadıkça herşey hiçtir. O'na uymadıkça, her yapılan hayır, iyilik, burada kalır, âhırette ele birşey geçmez.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde Tevbe sûresinin yirmisekizinci âyetinde kâfirlere bozuk îmânlarından dolayı Neces ve doksanbeşinci âyetinde Rics yâni pis buyurdu. Müslümanların yanında, bunların bir değeri, manevi bir değeri olamaz. Ra'd sûresinin ondördüncü ve Mü'min sûresinin ellinci âyetlerinde de meâlen, (Bu düşmanların duâları netîcesizdir. Kabûl olma ihtimâli yoktur.) buyuruldu.

Cenâb-ı Hak bunlardan râzı değildir. Çünkü, bunlar bütün kâinatı O'nun yüzü suyu hürmetine yarattığı Habibine, son dine inanmamaktadırlar. Bunun için bunların yaptıkları şeylerin hiçbir değeri yoktur. Ahırette bunların bir faydasını görmiyeceklerdir.

Müslümanlardan, Allahü teâlâ ve Peygamberi râzıdır. Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşmaktan daha büyük bir ni'met olmaz.Her konuda dönüp dolaşıp Muhammed aleyhisselâma uyma hususuna gelmek lazım. Çünkü, Resûlullah efendimize uymanın fazileti çok büyüktür.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10229

Mevlid Kandili

Bu akşam Mevlid kandilidir. Âlemlerin sultânı sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın doğduğu gecedir. Resûlullah efendimiz, hicretten 53 sene evvel Rebî'ulevvel ayının onikinci Pazartesi gecesi sabaha karşı, Mekke'nin Hâşimoğulları mahallesinde, Safâ tepesi yakınında bir evde doğdu. Bugün, mîlâdî 571 yılına ve Nisan ayının yirmisine rastlamaktadır. Bu geceye, Peygamber efendimizin doğum zamanı ma'nâsına Mevlid Gecesi adı verildi. Bu gece, Kadir gecesinden sonra en kıymetli gecedir. Mevlid gecesinde Resûlullah efendimiz doğduğu için sevinenler affolunur. Bu gece Peygamber efendimizin doğduğu sırada görülen hâlleri, mu'cizeleri okumak, dinlemek, öğrenmek çok sevaptır.

Her peygamberin ümmeti, kendi peygamberinin doğum zamanını bayram yapmıştır. Müslümanlar da Muhammed aleyhisselâmın doğum zamanını bayram yaptılar. Dünyanın dört bir tarafındaki müslümanlar, her sene bu geceyi Mevlid kandili olarak kutlamaktadır. Her yerde Mevlid kasîdeleri okunarak, Resûlullah sallallahü aleyhi ve sellem hâtırlanmaktadır.

İslâm âlimlerinden İmâm-ı Celâlüddîn Abdurrahmân bin Abdülmelik Kettânî buyurdu ki:

"Mevlid günü ve gecesi mübecceldir, yâni şerefi, kıymeti çoktur. Kendisine tâbi olanlar için kurtuluş vesîlesi olan Resûlullah efendimizin doğumu için sevinmek, Cehennem azâbının azalmasına sebep olur. Bu geceye hürmet etmek, sevinmek, bütün senenin bereketli olmasına sebep olur. Mevlid gününün fâzileti Cum'a günü gibidir. Cum'a günü, Cehennem azâbının durdurulduğu hadîs-i şerîf ile bildirilmiştir. Bunun gibi, Mevlid gününde de azâb yapılmaz. Mevlid geceleri sevindiğini göstermeli, çok sadaka vermeli, da'vet olunan ziyâfetlere gitmelidir." Ayrıca bu gece kazâ namazları kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ, tevbe etmeli, hayır hasenat yapmalı, müslümanları sevindirmeli, bunların sevâblarını ölülere de göndermelidir. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek günâh işlememekle olur.

Hazret-i Ebû Bekr; "Resûlullah efendimizin doğumuna dâir yazılanların okunması için bir dirhem harcayan, Cennette bana arkadaş olur." buyurmuştur.

Hazret-i Ömer; "Resûlullah efendimizin doğum zamanına kıymet veren, islâma kıymet vermiştir." buyurdu.

Hazret-i Osman; "Peygamber efendimizin Mevlid-i şerîfi için bir dirhem harcayan, sanki Bedr ve Huneyn gazâlarına iştirak etmiş gibi sevâb kazanır." buyurdu.

Hazret-i Ali; "Resûlullah efendimizin doğum zamanına kıymet verip, Mevlid-i şerîf okunmasına sebep olan, dünyadan îmânla gider." buyurdu.

Hâfız bin Cezerî hazretleri buyurdu ki:

Ebû Leheb, rü'yâda görülüp ne hâlde olduğu sorulunca, "Kabir azâbı çekiyorum. Ancak her sene Rebî'ul-evvel ayının onikinci gecesi âzâbım hafifliyor. İki parmağım arasından çıkan serin suyu emerek ferâhlıyorum. Bu gece Resûlullah dünyaya gelince, Süveybe ismindeki câriyem bana müjdelemişti. Ben de sevincimden onu âzad etmiş ve ona süt annelik yapmasını emretmiştim. Bunun için azâbım hafifliyor." dedi.

Âyet-i kerîme ile kötülenmiş olan Ebû Leheb gibi azgın bir kâfirin azâbı hafifleyince, o yüce Peygamberin ümmetinden olan bir mü'min, bu gece sevinir ve fakirleri sevindirirse, böylece Peygamberine (sallallahü aleyhi ve sellem) olan sevgisini gösterirse, Allahü teâlâ ihsân ederek onu Cennetine sokar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10230

Mevlid Merâsimleri

Mevlid gecesi Rebî'ul-evvel ayının onbirinci ve onikinci günleri arasındaki gecedir. Dünyadaki bütün insanlara peygamber olarak gönderilen, peygamberlerin sonuncusu ve en üstünü Muhammed aleyhisselâmın doğduğu gecedir. Kadir gecesinden sonra en kıymetli gecedir.

Asırlardır dünyanın her tarafındaki müslümanlar, her sene mevlid kandilini tes'id etmişler, kutlamışlardır. Peygamber efendimizin doğum gününde ilk defa resmi toplantılar düzenleyen hükümdâr, Selâhaddin-i Eyyûbî'nin eniştesi Erbil sultânı, Ebû Sa'îd el-Muzaffer Kökbörî'dir.

Merâsim başlamadan önce hazırlıklar yapılır. İslâm ülkelerinden bir çok âlim davet edilir, herkes Muharrem ayının başından, Rebî'ul-evvel ayının başlarına kadar Erbil'e akın ederdi. Şehrin sokakları süslenir, her taraftan gelenlerle şehir dolup taşardı. Herkese günlerce sultan tarafından yemekler yedirilir, fakirlere sadakalar dağıtılır, öksüzler, yetimler evlendirilirdi. Mevlid gecesi, akşam namazından sonra sultanın da bulunduğu büyük fener alayları düzenlenir, büyük bir kürsünün önünde toplanırlar, zamânın en büyük âlimleri vâz-ü nasîhat eder ve Resûlullah efendimizi anlatırlardı.

Osmanlılarda da mevlid gecesine çok hürmet gösterilir, kıymet verilirdi. O gün Sultanahmed Câmiî'nde okunacak mevlid-i şerîfe, başta pâdişah, sadr-ı a'zam, vezîrler, şeyh-ül-islâm, İstanbul kadısı, devletin ileri gelen erkânı, âlimler, evliyâ davet edilirdi. Mevlid gününde devlet erkânı, resmî kıyâfetlerle câmide toplanırlar ve kendileri için ayrılan yerlere otururlardı. Diğer vazîfeli devlet erkânı da atlarına binerek, sarayın büyük kapısında bir düzen içinde bekleyip, pâdişahı karşılarlar ve câmiye kadar refâkat ederlerdi. Şeyh-ül-islâm ve sadr-ı a'zamın önlerine, teşrifatçıbaşı ve kesedâr, getirdikleri buhûrdanlıkları koyarlar, bu sırada câmide Kur'ân-ı kerîm tilâvet edilirdi.

Pâdişâh gelirken, hünkâr mahfilinin penceresi açılır, bunu gören herkes hürmetle ayağa kalkardı. Herkes yerine oturduktan sonra âlimler kürsüye çıkıp vâ'z ve nasîhat ederler, bu arada buhûrlar yakılır, cemâ'atin önüne şekerler bırakılırdı. Vâ'z bitince, vâiz efendiye kıymetli elbiseler giydirilir, sonra bir mevlidhân kürsüye çıkardı. O da bir miktar okuyup iner ve ona da hil'atlar, kıymetli elbiseler ihsân edilir, ikinci mevlidhân da bir miktar okurdu. Sonra Hicâz'dan Resûlullah efendimizin torunlarından gelen mektup, müjdecibaşı tarafından sadr-ı a'zama takdîm edilir, o da reîs-ül küttâba verir ve pâdişâha arzedilirdi. Mektup huzûrda okunur ve müjdecibaşına, reîs-ül-küttâba hil'atlar giydirilirdi. Sonra Medîne-i münevvereden gelen hurmalar dağıtılır, hurmayı getiren ağaya ihsânlarda bulunulurdu. Üçüncü mevlidhân da kürsüye çıkınca, sadr-ı a'zamın, şeyh-ül-islâmın, vezîrlerin, ulemânın önlerine şeker dolu tabaklar konur, mevlid bittikten sonra tabaklar kaldırılır, pâdişâh saraya dönerdi. Bunun arkasından cemâ'at de önlerine bırakılan şekerleri alarak dağılırdı.

Mevlid şekerlerinin, mevlid boyunca, açıkta bırakılması, bereketlenmesi içindi.

Mevlid merâsimleri eksериyâ Sultanahmed Câmiî'nde yapılırken, sonraları Bâyezîd, Nusretiye, Beylerbeyi câmilerinde de tertîp edildi. Sultan İkinci

Abdülhamîd Hân zamânında mevlîd merâsimleri muhteşem törenlerle Yıldız'da Hamidiye Câmiî'nde kutlandı.

Mevlid merâsimlerine haram karıştırılmaz, islâmiyetin emir ve yasaklarına riâyet etmiyen, sırf para için mevlid okuyan hâfızlara okutulmazdı. Ayrıca, tegannî etmemeye yâni kelimeleri bozmadan ve müzik perdelerine uydurmadan okumaya dikkat edilirdi. İslâm âlimleri, mevlid-i şerîf okuma usûllerini ve faydalarını bildirmek için her dilde eserler yazdılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10231

Mevlidin Faydaları

İmâm-ı Celâlüddîn Abdurrahmân bin Abdülmelik Kettânî buyurdu ki: Haram ve bid'at karıştırmadan mevlid okutmak, mevlid dinlemek çok faydalıdır. Bu faydalardan ba'zıları şunlardır:

1- Mevlid için toplanmak, Resûlullah efendimizin dünyaya teşrif etmeleri sebebiyle sürûr ve sevincin ifâdesidir. Bu sevinç, çok kıymetlidir. Hadîs-i şerîfte, (Kişi sevdiğiyle berâberdir.) buyuruldu.

2- Resûlullah efendimiz, doğduğu zamana kendileri de kıymet verir, Allahü teâlânın, kendilerini yaratıp var etmesi ni'metine şükrederlerdi. Resûlullah efendimiz, bugüne kıymet vermelerinin ifâdesi olarak oruç tutarlardı. Nitekim, Resûlullah efendimize pazartesi gününde tutulan oruç hakkında sorulunca şöyle buyurdu:

(O gün doğdum. (Kur'ân-ı kerîm) o gün bana indirildi.) Bu günde oruç tutmak, fakîrleri doyurmak, ziyâfet vermek, bir yere toplanmak, Peygamber efendimize salât-ü selâm okumak, hayâtlarını ve yüksek ahlâklarını dinlemek sevâbdır.

3- Resûlullah efendimizin doğumu sebebiyle sevinmek, Allahü teâlânın emridir. Nitekim Enbiyâ sûresi 107'nci âyet-i kerîmesinde meâlen; (Ey Habîbim! Biz seni âlemlere (Başka bir şey için değil) ancak rahmet için gönderdik) buyurdu.

4- Mevlid okunması sebebiyle Resûlullah efendimize salât ve selâm okunur. Peygamber efendimiz buyurdu ki: (Her kim günde yüz defâ salevât-ı şerîfe okursa, kıyâmet gününde güneşin sıcaklığından kurtulup, Arş'ın gölgesi altında benimle

berâber olur. Ve her kim benim için bir salevât-ı şerîfe getirirse, rahmet melekleri onun günâhlarının affolması için duâ ve istiğfâr ederler.)

5- Mevlid kasîdelerinde; Peygamber efendimizin nûru, dünyaya teşrîfleri (doğumu) mu'cizeleri mübârek hayâtı ve başka kıymetli hâlleri anlatılmaktadır. Bunlar ise, bir müslümanın bilmesi îcâbeden husûslardır. Mevlid kitapları bunları öğrenmeye vesîle olmaktadır.

6- Resûlullah efendimiz, asr-ı saâdetlerinde zât-ı âlîlerini şiirle medheden şâirleri mükâfâtlandırırlardı. Resûlullah efendimiz bundan râzı olunca, şemâil-i şerîflerini, güzel ahlâkını, mu'cizelerini, mübârek hayâtını yazanlardan, okuyanlardan elbette râzı olurlar. Çünkü bunların hepsinden maksat, Peygamber efendimizin rızâsını ve sevgisini kazanarak O'na yakın olmaya çalışmaktır.

7- Resûlullah efendimizin şemâil-i şerîflerini mu'cizelerini, irhâsâtını (Peygamberliği bildirilmezden önce, kendisinden meydana gelen hârikulâde hâlleri) bilmek, bunları dinlemek ve okumak, Resûlullaha (sallallahü aleyhi ve sellem) olan îmânı ve muhabbeti fazlalaştırır. Çünkü insan yaratılış ve huyu i'tibâriyle güzel ve iyi şeyleri sever. Resûlullah efendimizin güzel ahlâkından ve şemâil-i şerîflerinden daha güzel ve üstün bir ahlâk elbette yoktur. Resûlullahı çok sevmek; kâmil bir îmânla O'na inanmak emredilmiştir. Mevlid-i şerîf, bu emrin de yerine getirilmesine sebep olmaktadır.

8- Resûlullah efendimize ta'zîm ve hürmet, dinimizin emridir. Mevlid zamânı bu sevinci göstermek, ziyâfetler vermek, bir yere toplanmak, fakîrlere ikrâm etmek sevinip neş'elenmek, Resûlullaha en güzel ta'zîm ve hürmet olup, Allahü teâlâya şükür ifâdesidir.

9- Mevlid toplantılarını, bütün İslâm âlimleri, müslümanlar güzel görmüş, her yerde, mevlid-i şerîf toplantıları yapılmıştır. Mevlid-i şerîf okumak ve bu sebeple toplanmak çok kıymetlidir. Nitekim İbni Mes'ûd'un rivâyet ettiği hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Müslümanların güzel gördüğü şey, Allahü teâlâ indinde de güzel, onların çirkin gördükleri Allahü teâlâ indinde de çirkindir.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10232

Karanlık Aydınlığa Dönüştü

Emekli din görevlisi AHMET CESUR beyin Resûlullah efendimizin dünyaya teşrifleri ile ilgili güzel yazısını aynen yayınlıyoruz:

Bizi insan ve müslüman olarak yaratan, sayısız ni'metlerle donatan keremi ve lütfu ile koruyan ve yaşatan Allahü teâlâya hamdolsun ki, sevgili Peygamberimizin doğum yıldönümüne tekrar ermiş bulunuyoruz.

Malum olduğu gibi, ümmeti olmakla şeref duyduğumuz, şanlı ismini anmakla huzur bulduğumuz, sevgisini gönlümüzde yaşatmakla gerçek insan, gerçek müslüman olduğumuz Muhammed aleyhisselâm, Rebî-ul-evvel ayının onikinci gecesi dünyaya şeref vermiştir.

Mekke şehrinin mütevazı bir evinde mübârek annesi ^Amine Hatun lohusa yatağında ve seher vaktidir.

Bütün cihanın ezelden beri yolunu beklediği, hasretini çektiği Allahın en sevgili kulu ve son peygamberi dünyaya şeref vermek üzeredir. Bu sırada ^Amine Hatun'un etrafında garip haller ve esrarengiz olaylar cereyan etmektedir. Ahenkli şekiller, tatlı sesler, lâtif hitaplar, ışıklar, pırıltılar ve renkler duyulmakta ve görülmektedir.

Bu esrarlı olayları ^Amine Hatun şöyle anlatıyor:

"Birden bir ışık infakı, bir şimşek parlaması oldu. Yer ve gök nûr içinde kaldı. Doğudan batıya bütün istikametleri görüyordum. Gökten melekler saf saf inerek evimin etrafında dönüyorlardı.

Melekler ve huriler çevremde dolaşıyor beni ve birbirlerini tebrik ediyorlardı. Bu esnada nûranî bir bardak ile gayet soğuk ve çok lezzetli bir şerbet verdiler ve içmemi söylediler.

Şerbeti içince içimi bir huzur ve güven kapladı. Korku ve endişelerim silindi. O anda bir akkuş gelerek kanatları ile sırtımı sıvazladı. İşte o demde doğum meydana geldi. Göbeği kesilmiş ve sünnetli olarak yavrum dünyaya geldi. Melekler tarafından, sünnet edilmiş ve göbeği kesilmişti. Sonra hemen secdeye kapanarak

ümmeti hakkında duâ etmeye başladı. Bu esnada bir bulut inerek onu kuşattı. O sırada şöyle bir ses duydum:

- Doğuyu, batıyı gezdirin, denizleri, gökleri gösterin, ülkeleri dolaştırın. O'nu bütün varlıklara gösterin, tâki, insanlar, melekler, hayvanlar, kuşlar, böcekler ve bütün canlılar Muhammed aleyhisselâmı bilsinler, görsünler, tanısınlar ve öğrensinler, diye nida edildi.

O'nun dünyaya teşrif etmesiyle, tarifi mümkün olmayan zulmet, karanlık, aydınlığa kavuştu. Beklenen son peygamber gelmişti artık.

İşte biz müslüman olarak, bu eşsiz hadisenin bu mutlu doğumun yıldönümünde Peygamber efendimize tazimle salat ve selâmlarımızı sunuyoruz.

Cenâb-ı Hak, hepimizi dünya ve âhıretin efendisi ve bütün insanların her bakımdan en yükseği ve en iyisi olan, Muhammed Mustafâya "sallallahü aleyhi ve sellem" tâbi olmak saadetiyle şereflendirsin.

Çünkü cenâb-ı Hak, O'na tâbi' olunmasını, O'na uyulmasını çok sever. O'na uymanın ufak bir zerresi, bütün dünya lezzetlerinden ve bütün âhıret ni'metlerinden daha üstündür. Hakîkî üstünlük, O'nun sünnet-i seniyyesine tâbi' olmaktır. İnsanlık şerefi ve meziyyeti, O'nun dinine uymaktır.

O'na tâbi' olmak, yâni O'na uymak, O'nun gittiği yolda yürümektir. O'nun yolu, Kur'ân-ı kerîmin gösterdiği yoldur. Bu yola (Dîn-i islâm) denir.

O'na uymak için, önce îmân etmek, sonra müslümanlığı iyice öğrenmek, sonra farzları edâ edip harâmlardan kaçınmak, daha sonra, sünnetleri yapıp mekrûhlardan kaçınmak lâzımdır. Bunlardan sonra, mubâhlarda da O'na uymağa çalışmalıdır.

Doğuya batıya haber veriniz, Bütün insanlığa müjde ediniz.

Allahın kulu ve son Peygamberi, Muhammed Mustafa doğdu deyiniz,

Essalâtü vesselâm ey Allahın Habibi,

Essalâtü vesselâm ey gönüller tabibi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10233

O'na Lâyık Ümmet Olabilmek

Emekli din görevlisi AHMET CESUR beyin Resûlullah efendimizin, dünyaya teşrifleri ile ilgili güzel yazısına bugün de devam ediyoruz.

Bütün kalbimizle, yakinen biliyor ve inanıyoruz ki, Allahü teâlânın en sevgili kulu ve peygamberi Muhammed aleyhisselâmdır. Rabbimize hamdolsun ki, biz de o yüce Peygamberin ümmetiyiz.

Fert ve toplum olarak kurtuluşumuz ve mutlu oluşumuz O'nu sevmeğe, O'na uymağa ve O'nun açtığı yoldan gitmeye bağlıdır. Çünkü, Muhammed aleyhisselâm bize hazret-i Allah tarafından gönderilmiş son peygamberdir.

Kur'ân-ı kerîm, Muhammed aleyhisselâmın bütün âlemlere rahmet olduğunu bildiriliyor. O ümmetine karşı çok merhametli ve son derece şefkatlidir. Biz ümmetini, çok sever ve en küçük bir sıkıntıya düşmememiz için üzerimize titrer.

Peygamber efendimiz bizi çok sevdiğine göre bizim de O'nu çok ama çok sevmemiz gerekir ve bu sevgiyi yalnız sözde bırakmayıp kalbimizle, dilimizle ve işlerimizle, davranışlarımızla göstermemiz lâzım gelir ki, bunu da şu temel esaslara uyarak gerçekleştirmiş oluruz:

1- Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği her haberin doğru, verdiği her emrin hak, söylediği her sözün hakikat, yaptığı ve yapılmasını istediği her işin iyi, güzel ve hayırlı olduğuna, yasak ettiği herşeyin kötü çirkin ve zararlı olduğuna kesin olarak inanmak.

2- Muhammed aleyhisselâmın hayat verici, yol gösterici, dünya ve âhıret mutluluğunu kazandırıcı mübârek sözlerini okurken, dinlerken, anlatırken son derece saygılı ve edepli olmak.

3- Muhammed aleyhisselâmın Allahü teâlâdan bizlere getirdiği emir ve yasakları aynen yerine getirmek. Her halimizi, her hareketimizi O'nun yaşayışına tavsiyelerine uygun hale getirmek.

4- Muhammed aleyhisselâmı üzecek ve temiz şahsını rencide edecek söz ve hareketlerden kaçmak, muhterem hanımlarını, asil anne ve babasını, kıymetli çocuklarını, sevgili torunlarını, akrabalarını, Sahâbilerini sevmek.

5- Muhammed aleyhisselâmın mübârek ismi anıldığı zaman hürmetle salât ve selâm getirmek.

6- Muhammed aleyhisselâmın temiz hayatını, yüksek ahlâkını, asîl davranışını, nûranî sözlerini yüce vasıflarını öğrenmek ve son peygamber, hak rehber ve ebedi örnek alarak yaşayışımızı ona göre ayarlamak.

O hâlde, Resulullahın güzel huyları gibi ahlâklanmalıdır! Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanmak, her müslimâna lâzımdır. Çünki, Resûl "aleyhisselâm" (Allahü teâlânın ahlâkı ile huylanınız!) buyurdu.

Meselâ, Allahü teâlânın sıfatlarından biri (Settâr)dır. Ya'nî günâhları örtücüdür. Müslimânın da din kardeşinin aybını, kusûrunu örtmesi lâzımdır. Allahü teâlâ, kullarının günâhlarını affedicidir. Müslimânlar da, birbirlerinin kusûrlarını, kabâhatlerini affetmelidir. Allahü teâlâ kerîmdir, rahîmdir. Ya'nî lutfü, ihsânı boldur ve merhameti çokdur. Müslümânın cömerd ve merhametli olması lâzımdır. Bütün güzel ahlâk da böyledir.

Resûl aleyhisselâmın güzel huyları pek çokdur. Her müslimânın bunları öğrenmesi ve bunlar gibi ahlâklanması lâzımdır. Böylece, dünyâda ve âhıretde felâketlerden, sıkıntılardan kurtulmak ve O iki cihân efendisinin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" şefâ'atine kavuşmak nasîb olur.

İşte bu esaslara uyan bir müslüman, Allahı ve Peygamberi gerçekten sevdiğini isbat etmiş, Allaha layık bir kul, Peygambere layık bir ümmet olduğunu göstermiş olur.

Essalâtü vesselâm ey Allahın has kulu, Essalâtü vesselâm ey Mevlânın Resûlu.

Essalâtü vesselâm ey nebiler serveri, Essalâtü vesselâm ey veliler rehberi.

Essalâtü vesselâm ey varlığın temeli, Essalâtü vesselâm ey güzeller güzeli.

Esselâtü vesselâm ey kâinatın kalbi, Essalâtü vesselâm ey şefâ'at sahibi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10234

Peygamber Efendimizi Sevmek

Emekli din görevlisi AHMET CESUR beyin Resûlullah efendimizi sevmek ile ilgili güzel yazısına bugün de devam ediyoruz.

Allah vardır ve birdir. Buna, aşkla inanıyor, şevkle ikrar ve zevkle tekrar ediyoruz. Muhammed aleyhisselâm, Allahın en sevgili kulu ve seçkin peygamberidir. Allahü teâlâya hamdolsun ki, biz de o şanlı peygamberin ümmetiyiz ve onu bütün kalbimizle seviyoruz.

"Habibullah" ünvanı ile anılan ve şanlı ismi, Allahın yüce ismiyle beraber zikredilen hazret-i Muhammed, müslümanların sevgilisi, peygamberlerin sevgilisi, meleklerin sevgilisi, Allahın sevgilisi ve kâinatın efendisidir.

Muhammed aleyhisselâm mahbûb-i Rabbil'âlemîndir. Yâni Allahü teâlânın sevgilisidir. Her şeyin en iyisi, sevgiliye verilir.

Her peygamber, kendi zamanında, kendi mekânında, kendi kavminin hepsinden, her bakımdan üstündür. Muhammed aleyhisselâm ise, her zamanda, her memlekette, yâni dünya yaratıldığı günden, kıyâmet kopuncaya kadar, gelmiş ve gelecek, bütün varlıkların, her bakımdan en üstünüdür.

Hiç kimse, hiçbir bakımdan O'nun üstünde değildir. Bu güç birşey değildir. Dilediğini yapan, her istediğini Yaratan, O'nu böyle yaratmıştır. Hiçbir insanın O'nu medhedecek gücü yoktur. Hiçbir insanın, O'nu tenkîd edecek iktidârı yoktur. Allahü teâlâ, (Sen olmasaydın, gökleri yaratmazdım!) buyurmuştur.

Biz müslümanlar da, Peygamber efendimizi, varlığımızın her zerresi ve kalbimizin bütün kuvvetiyle sevmeliyiz. O yüce şahsiyeti canımızdan, malımızdan ve çocuklarımızdan daha fazla sevmeliyiz.

O büyük insanı, hazret-i Allah sevdiği ve "Habibim" buyurduğu için bize de sevmemizi emrettiği için, sevmeliyiz.

Bizim peygamberimiz olduğu ve biz de O'nun ümmeti olduğumuz için sevmeliyiz.

Bize Rabbimizi tanıttığı, Allaha nasıl kulluk yapacağımızı, iyi, doğru, güzel ve hayırlı olan şeyleri öğrettiği için sevmeliyiz.

Dünya ve âhıret hayatını ve mutluluğunu kazandıracak ahlâkî faziletleri ve insanî meziyetleri bizzat kendisi yaparak ve yaşayarak gösterdiği için sevmeliyiz.

Nefsimize, neslimize, ehlimize, çevremize, müslümanlara ve bütün insanlara karşı hak ve vazifelerimizi sözle anlatarak ve bilfiil uygulayarak öğrettiği için sevmeliyiz.

Helâl ile haramı, sevap ile günâhı, iyi ile kötüyü, doğru ile yanlışı, güzel ile çirkini, hak ile batılı tanıttığı, kurtuluş hedefini gösterdiği ebedî mutluluk yolunu açtığı ve sonsuz safa beldesi Cennete çağırdığı için sevmeliyiz.

Bu dünyada yaşarken, son nefesimizi verirken, kabir içinde, mahşer yerinde, hesap gününde, mizan önünde, sırat üstünde ve bil umum tehlikeli yerlerde ancak O'nun şefkati, himmeti, yardımı ve şefâ'ati ile selâmete çıkacağımız için sevmeliyiz.

Zaten cenâb-ı Hakkı sevmenin yolu da Resûlünü sevmekten geçer. Böyle olduğunu Kur'ân-ı kerîmin çok yerinde bildirmiştir.

İmrân sûresi, otuzbirinci âyetinde meâlen, (Ey sevgili Peygamberim "sallallahü aleyhi ve sellem"! Onlara de ki: Eğer Allahü teâlâyı seviyorsanız ve Allahü teâlânın da, sizi sevmesini istiyorsanız, bana tâbi' olunuz! Allahü teâlâ bana tâbi' olanları sever.) buyuruldu.

Yine Nisâ sûresi, sekseninci âyetinde, Muhammed aleyhisselâma itâ'at etmenin, kendisine itâ'at etmek olduğu bildiriliyor.

O hâlde, O'nun Resûlüne itâ'at edilmedikçe, O'na itâ'at edilmiş olmaz. Allahü teâlâ, bunun pek kat'î ve kuvvetli olduğunu bildirmek için, âyet-i kerîmede (Elbette muhakkak böyledir.) buyurdu ve ba'zı doğru düşünmiyenlerin, bu iki itâ'ati birbirinden ayrı görmelerine meydân bırakmadı.

Hülasa bizi, bizden daha fazla sevdiği, bizim kurtuluşumuz ve mutluluğumuz için çalıştığı için sevmeli ve bu sevgimizi O'na itaat ederek, temiz hayatını kendimize örnek alarak göstermeliyiz.

Son Peygamber aşkına döner bütün felekler, O'nun sevgisi ile hayat bulur yürekler.

Makamı öyle yüce, şanı öyle büyük ki, Huzurunda elpence divan durur melekler.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10235

"Sen Olmasaydın..."

Evliyânın büyüklerinden Seyyid Abdülhakîm Arvasî hazretleri buyuruyor ki:

"Her peygamber, kendi zamanında, kendi mekânında, kendi kavminin hepsinden, her bakımdan üstündür. Muhammed "aleyhisselâm" ise, her zamanda, her memlekette, yâni dünya yaratıldığı günden, kıyâmet kopuncaya kadar, gelmiş ve gelecek, bütün varlıkların, her bakımdan en üstünüdür. Hiç kimse, hiçbir bakımdan O'nun üstünde değildir. Bu güç birşey değildir. Dilediğini yapan, her istediğini yaratan, O'nu böyle yaratmıştır. Hiçbir insanın O'nu medhedecek gücü yoktur. Hiçbir insanın, O'nu tenkîd edecek iktidârı yoktur". Allahü teâlâ, (Sen olmasaydın, yerleri, gökleri kâinatı yaratmazdım!) buyurmaktadır.

Kimseden birşey okumamış, öğrenmemiş, hiç yazı yazmamış iken ve seyahat etmeyen ve geçmişlerden ve etraftakilerden haberi olmayan insanlar arasında hâsıl olmuş iken, Tevrât'ta ve İncîl'de ve bütün başka kitaplarda yazılı şeyleri bildirdi. Geçmişlerin hâllerinden haber verdi.

Her dinden, her meslekten ileri gelenlerin hepsini huccet ve burhânlar söyliyerek susturdu. En büyük mu'cize olarak Kur'ân-ı kerîmi ortaya koydu ki, âyetlerden biri gibi söyliyemezsiniz diye meydan okuduğu hâlde, kimse, ondört asırdan buyana, dünyanın her tarafında bütün islâm düşmanları elele vererek, mallar, servetler dökerek uğraştıkları hâlde, söyliyemedi.

Hele o zaman, Araplarda, şiir, edebiyat, fesâhat ve belâgat, herşeyden ileri gidip en güvendikleri başarıları olduğu hâlde, Kur'ân-ı kerîm karşısında, birşey söyliyemediler. Kur'ân-ı kerîme böyle galebe çalamayınca, çokları insâfa gelip müslüman oldu. ^Imân etmeyenleri de, islâmiyetin yayılmasını önlemek için, dövüşmeğe mecbûr oldu.

Şimdi artık pek ümitleri kalmadı. Şimdiki din düşmanları taktik değiştirdiler. Baktılar Kur'ân-ı kerîmi değiştiremiyecekler. Kur'ân-ı kerîmi değiştirerek dini bozamayacaklarını anlayınca, bu defa din düşmanları, dış güçler, satın aldıkları, kimseler vasıtasıyla Kur'ân-ı kerîme istedikleri mânâları verdiriyorlar.

Âdi isteklerine bu şekilde ulaşmak istiyorlar. Maalesef bu yoldan az da olsa maksatlarına kavuşmaktadırlar. Kendilerine bağlı yayın vasıtaları ile devamlı bu yönde yayın yaptırmaktadırlar. Kur'ân-ı kerîmin açıklaması mahiyetinde olan, hadîs-i şerîfler, âlimlerin tefsirleri, ilmihal kitapları bir tarafa bırakıldı. Devamlı kendi kafalarından Kur'ân-ı kerîme mânâ vermektedirler. Bu şekilde dini bozmaya uğraşıyorlar.

Meselâ, kadınların örtünmesi ile ilgili âyetlere yanlış mânâ vererek, kadınların örtünmelerinin şart olmadığını söylüyorlar. Mezhepleri inkar ediyorlar. Hatta namazı inkar ediyorlar. "Kur'ânda namazın nasıl kılınacağı bildirilmemiş, istiyen istediği şekilde namaz kılar. Namaz vakitlerinde, sadece Allahı hatırlayıp duâ edilmesi kâfidir" diyenler bile var.

Bunların esas maksadı, mezhepleri, âlimleri devre dışı bırakmak. ^Alimlere itimat kalmayınca, devre dışı bırakılınca herkes dinini öğrenmek için meâllere sarılacak. Zaten hiçbir meâl diğerini tutmaz. Meâl doğru bile olmuş olsa, Kur'ân-ı kerîmde herşey açıkça bildirilmediği için, herkes kendi anladığını, kendi yorumunu din zannedecek.

O zaman dolayısıyla ortada din diye bir şey kalmıyacak. Meselâ, Kur'ân-ı kerîmde zekât verilmesi emredilmektedir. Fakat zekâtın nasıl, ne oranda verileceği açıkça bildirilmemiştir. Bunları Peygamber efendimiz açıklamış. Eğer hadîs-i şerîfler, âlimlerin fetvaları, ictihadları bir tarafa bırakılırsa, herkes istediği şekilde gönlünden geçeni zekât diye verecek.

Kimisi, devlete verdiği vergiyi zekâta sayacak, kimisi alamadığı alacağını zekâta sayacak, kimisi sağa sola yaptığı yardımları sayacak. Neticede hiçbiri zekât vermiş olmıyacak. Velhasıl ortada din diye birşey kalmıyacak. Zaten din düşmanlarının maksadı da budur.

Bunun için zamanımızda müslümanların çok dikkatli olmaları lazımdır. Düşmanların oyununa gelinmemelidir. Mezheplere, âlimlere sahip çıkılmalı, her iş onların sözlerine uygun olarak yapılmalıdır.

1600 yıldır, müslümanlar dini nasıl, hangi kaynaktan öğrendiyse bizler de oradan öğrenmeliyiz. Oraya yönelmeliyiz. Din zamana göre değişmez. Kıyâmete kadar değişmiyecektir de.

Netice olarak, islâmiyeti böyle bilmek, böyle yaşamaya çalışmak yâni dini, âlimlerin kitaplarından, mezheb imamlarından öğrenmek cenâb-ı Hakkın bir ihsanıdır, bir lütfudur. Aksini savunmak, yâni mezhepleri, âlimleri inkar etmek

nasipsizliğin, cenâb-ı Hakkın ni'metlerinden uzaklığın alâmetidir. İnsanın haline bakıp, ni'metlerden yüz çevirip çevirmediği rahat bir şekilde anlaşılır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10236

Sabrın Böylesi

Allahü teâlâ, Eyyûb aleyhisselâmı sabırla imtihân etmeği murâd eyledi.

Eyyûb aleyhisselâm, çok zengin iken, bütün malları çeşitli sebeplerle yok oldu. Koyunlarını sel götürdü, ekinlerini rüzgâr telef etti. Velhâsıl elinde dünyalık bir şey kalmadı.

Bu hâli fırsat bilen şeytan çoban kılığına girip yanına gelerek dedi ki:

- Bütün malların harap oldu. Dünyalık birşeyin kalmadı.

Şeytan, Eyyûb aleyhisselâmın, üzülüp şikâyette bulunmasını beklerken:

- Üzülme! O malı mülkü veren Allahü teâlâ idi. Şimdi de o aldı. Çünkü mülk O'nundur. Bunda üzülecek bir şey yok, buyurdu.

Daha sonra, bir zelzele oldu. Eyyûb aleyhisselâmın çocukları enkaz altında kalarak öldüler. Bunu da fırsat bilen şeytan koşarak, Eyyûb aleyhisselâmın yanına gitti:

- Allahü teâlâ evini zelzele ile yıktı. Çocukların altında kalıp parça parça oldular, dedi.

Eyyûb aleyhisselâm:

- Ey mel'un sen İblissin. Beni Rabbime isyâna teşvik etmek istiyorsun. Şunu bil ki, evlâdım bir emânetti. Allahü teâlâ emânetini geri aldı. Buna niçin üzüleyim? Rabbime hamdederim, buyurdu.

Bundan sonra, Allahü teâlâ Eyyûb aleyhisselâmın bedenine bir hastalık verdi. Hastalığı gittikçe şiddetlendi. Yakınları, akrabâları O'nu yalnız bırakmışlar, kimse yardım etmiyordu. Sadece sadâkatli, şefkatli hanımı Rahime Hâtun O'nu terketmemişti.

Eyyûb aleyhisselâm da hastalığından hiç şikâyet etmiyor, Rabbine hamdediyordu.

Şeytan, Eyyûb aleyhisselâma te'sîr edemiyeceğini anlayınca, bu defa o beldenin halkına gidip:

- O'nun hastalığı çok bulaşıcıdır. Yanına giderseniz, hemen size geçer. O'ndan uzak durun, O'nu şehirden çıkartın! dedi. Halk, Rahime Hâtuna gidip:

- Buradan hemen uzaklaşın yoksa, ikinizi de öldürürüz, dediler.

Rahime Hâtun, Eyyûb aleyhisselâmı sırtına alıp, şehir dışına çıktı. Kumluk bir yerde durdu. Kumları yere yaydı. Taşın birini de yastık yapıp Eyyûb aleyhisselâmı oraya yatırdı. Sonra, saplardan ufak bir kulübe yaptı.

Eyyûb aleyhisselâm, kulübesinde sıkıntı, ıstırap içinde olmasına rağmen, hâline sabrediyor, yoldan gelip geçenlere nasîhat ediyordu.

İş ve üzüntüden bîtâp düşmüş olan hanımı Rahime Hâtun, şehir kadınlarına iplik eğirerek geçimlerini sağlıyordu.

Birgün Rahime Hâtun dedi ki:

- Senin için Allahü teâlâdan sıhhat ve âfiyet isterim.

Eyyûb aleyhisselâm:

- Ey Rahime, Allahü teâlâ bizlere ni'metler verirken, biz O'ndan gelen belâlara niçin sabretmiyelim, buyurdu.

Hazret-i Eyyûb'un bu sıkıntılı hâli yedi yıl sürdü. Birgün hanımı Rahime Hâtun dedi ki:

- Cenâb-ı Hakka duâ etsen de bu dertleri senden alsa! Sen Allahın sevgili kulusun. Duânı reddetmez.

- Yâ Rahime, bizim sıhhat ve âfiyetle geçen günlerimiz ne kadardı?

- Seksen yıl idi, diyen Rahime Hâtuna, Eyyûb aleyhisselâm:

- Ey Rahime! Sıkıntılı günlerim, sıhhat içinde geçen günler kadar olmadıkça, Allahü teâlâya duâ etmekten hayâ ederim, dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10237

"Hîle Yapan Bizden Değildir!"

Alış verişlerimizde, günâh işlememek harama düşmemek için dine uygun alış veriş yapmak gerekir. Bunun için de ba'zı kuralları bilmek lâzımdır.

Satıcının sattığı malı, olduğundan aşırı medhetmesi, övmesi uygun değildir. Çünkü, hem yalan söylemiş, hem aldatmış, hem de zulmetmiş olur.

Hattâ, doğru olsa bile, müşterinin bildiği şeyi söylememelidir. Çünkü, bu da faydasız söz olur. Kıyâmet günü her sözden suâl olunacaktır. Boş, lüzumsuz konuşanlar, hiç özür bulamıyacaktır.

Alış verişlerde çok yemîn ediliyor. Yalan yere yemîn etmek harâmdır. Yâni büyük günâhtır. Satıcı, doğru olarak yemîn ederse, az birşey için, dünyalık şeyler için Allahü teâlânın ismini söylemek saygısızlık olur.

Nitekim, hadîs-i şerîfte, (Alış verişte vallahi böyledir, vallahi öyle değildir diye yemîn edenlere ve san'at sahiplerinden, yarın gel, öbür gün gel diye sözünde durmıyanlara yazıklar olsun!) buyuruldu.

Başka, bir hadîs-i şerîfte, (Malını yemîn ederek beğendiren kimseye kıyâmet günü merhamet edilmiyecek, acınmıyacaktır.) buyuruldu.

Evliyânın büyüklerinden, Yûnüs bin Âbid hazretleri, ipekli kumaş tüccârı idi. Malını satarken hiç medhetmezdi. Övmezdi. İşçisi, birgün, kumaşı gösterirken, müşterinin yanında,"Yâ Rabbî! Bu Cennet kumaşından bana da nasip et!" dedi. Yûnüs, bu sözün kumaşı medhetmek olacağını düşünerek, kumaşı kaldırıp sattırmadı. Din büyükleri işte alış verişte böyle dikkatli idiler.

Malın aybını, kusurunu, müşteriden gizlememeli, hepsini, olduğu gibi göstermelidir. Kusûru gizlemek, hainliktir, hıyânettir. Böyle yapan, malının kusurunu söylemeyen zâlim olur, günâhkâr olur. Malın iyi tarafını göstermek, karanlıkta göstermek hep zulüm olur, hîle olur.

Resûlullah efendimiz, buğday satan birisinin buğdayına, mübârek parmaklarını sokup, içinin yaş olduğunu görünce:

- Bu nedir? diye sordu. Satıcı:

- Yağmur ıslatmıştır, diye cevap verince:

- Niçin saklayıp göstermiyorsun? Hîle eden, bizden değildir, buyurdu.

Eskiden birisi, üçyüz dirhem gümüşe bir deve sattı. Devenin ayağında arıza vardı. Eshâb-ı kirâmdan Vâsile bin Eska' hazretleri, orada idi. O anda dalgın idi. Devenin satıldığını anlayınca, alanın arkasından koşup:

- Aldığın bu devenin ayağı arızalıdır, dedi.

Müşteri deveyi geri getirip, parasını aldı. Satan kimse:

- Satışımı niçin bozdun? deyince:

- Resûlullah efendimizden işittim:

(Satılan birşeyin kusûrunu gizlemek helâl değildir. O kusûru bilip söylememek de, kimseye helâl değildir.) buyurdu.

Vâsile hazretleri devamla dedi ki:

- Resûlullah efendimiz, bizden söz aldı ki, müslümanlara nasîhat edelim. Onlara merhamet edelim. Malın kusûrunu saklamak, nasîhat etmemek olur. Satıcıların, kusûr saklamamaları çok güçtür. Satıcı biran önce malını satıp para kazanmak ister. Bunun için, açıkça malın kusurunu söylemek çok zordur. Büyük cihâd demektir. Bu cihâdı kazanmak için, mal alırken dikkat etmeli, kusûrlu mal almamalıdır. Eğer kusûrlu mal alınırsa, müşteriye söylemeği niyet etmelidir. Eğer aldanırsa, ziyân etmiş olur. Başkasını da ziyana sokmamalıdır. Kendisi, başkasından incinince, başkalarını da kendinden soğutmamalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10238

Kazanç ve Rızık

Herkesin belli bir ömrü, belli bir rızkı vardır. Kimse rızkını yemeden, bitirmeden ölmez. Hîle ile fazla mal, para kazanmak mümkün ise de, bu insanın rızkını artırmaz. Bunlar, malın bereketini giderir.

Hîle ile azar azar biriktirilen şeyler, ansızın gelen bir felâketle, birden bire gider ve geride yalnız günâhları kalır.

Nitekim eskiden bir sütçü, süte su katardı. Birgün, ansızın sel gelip, ineği boğdu. Adam şaşkın bir hâlde düşünürken, çocuğu dedi ki:

- Kattığımız sular birikerek, gelip ineği götürdü.

Nitekim Resûlullah efendimiz, (Ticârete hıyânet karışınca, bereket gider.) buyurmuştur.

Bereket demek, az malın çok faydası olması, çok işe yaraması demektir. Az bir mal, bereketli olunca, çok kimsenin rahat etmesine, çok iyi işlerin yapılmasına yarar. Bereketli olmıyan, çok mal vardır ki, sahibinin dünyada ve âhırette felâketine sebep olur.

O hâlde, malın çok olmasını değil, bereketli olmasını istemelidir. Bereket, emîn olanlarda bulunur. Hattâ çokluk dahi emîn tüccarlarda bulunur. Çünkü, her müşterî, emîn tüccara gider. Hıyânet edenlere kimse gitmez.

Bir tüccar düşünmeli ki, ömrü yüz seneden çok değildir. Âhıretin ise, sonu yoktur. Birkaç günlük ömürde malı, mülkü artırmak için, ebedî, sonsuz ömrünü ziyâna sokmağı kim ister?

Böyle düşünen bir satıcı hıyânet yapamaz. Resûlullah efendimiz buyurdu ki, (Lâ ilâhe illallah diyenler, dünyayı dinden üstün tutmadıkça, Allahü teâlânın gadabından, azâbından kurtulurlar. Dîni bırakıp, dünyaya sarılırlarsa, bu kelime-i tevhîdi söyleyince, Allahü teâlâ, onlara yalan söylüyorsun! buyurur.)

Müslümana her san'atta ve her işte hîle yapmamak farzdır. Çürük iş yapmak ve gizlemek harâmdır. İmâm-ı Ahmed ibni Hanbel'e, gizli yama yapmağı sordular.

- Kendi giymesi ve müşterinin giymek istemesi ile câiz olup, hîle olarak yapmak, yâni gizli yamayı, yeni diye satmak günâhtır. Aldığı para harâmdır, buyurdu.

Gayrı müslime de hîle yapmak uygun değildir. Bu kâfirdir, gâvurdur diyerek, hîle, hıyânet yapmanın câiz olacağını sanmak doğru değildir. Çok yanlıştır. Dinimiz, kâfir hakkına müslüman hakkından daha çok önem vermiştir. Önem sırasına göre, önce hayvan hakkı, sonra kâfir hakkı, sonra da müslüman hakkı gelir.

Hîle, hıyânet ve başkalarının haklarına saldırmak harâmdır. Harâmlar, zarûret olmadıkça, hiçbir yerde, hiçbir sebeple helâl olmaz. İslâmın güzel ahlâkını her yerde tatbîk etmek lâzımdır. Güzel ahlâklı olmak sûreti ile müslümanlığı tanıtmak, Emr-i ma'rûf yapmak olur. Kâfirlerin haklarına dokunmamak, mevcut kanûnlara karşı gelmemek, kimseyi dolandırmamak, müslümanlığın îcâbıdır.

Ba'zı kimseler kitaplarında, gençleri hükûmete, devlete karşı isyâna teşvîk ediyorlar. Bunlar ve bu zihniyette olan kimseler, kardeşi kardeşe düşman yapıyorlar. Anarşiyi körüklüyorlar.

Mekke'de kâfirler, müslümanlara zulmediyorlar, yaralıyor, öldürüyorlardı. Bu zâlimlerle savaşmak için, Resûlullah efendimizden tekrar tekrar izin istediler. İzin verilmedi. Zâlimlerin zulmünden kurtulamıyacak olanların, kâfir memleketi olan Habeşistan'a hicret etmelerine müsaade edildi.

Resûlullah efendimiz Medîne'ye hicret edince, âyet-i kerîme gelerek, yeni kurulan islâm devletinin, Mekke'deki zâlimlerle cihâd yapmasına izin verildi.

Bu âyet ile islâm devletinin, insanların islâm dînini işitmelerine, müslüman olmalarına mâni' olan, zâlim diktatörlerin orduları ile cihâd yapmasına izin vermektedir.

Bu hâdiseden de anlaşılacağı gibi, müslüman olsun, kâfir olsun, âdil olsun, zâlim olsun, devlete karşı isyân etmek, kanûnlara karşı gelmek, hiçbir zaman câiz değildir. İsyan etmemek, ehl-i sünnetin şiarıdır. Bunun için, fitne çıkarmamalı, fitne çıkaranların arasına karışmamalıdır.

Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, kim olursa olsun kimseye hîle yapmamalıdır. Bilhassa ölçüde, tartıda hîle etmek, aldatmak büyük günâhtır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10239

Alırken Eksik, Verirken Fazla Vermek

Kur'ân-ı kerîmde, Mutaffifîn sûresi, birinci âyetinde meâlen, (Verirken noksan, alırken fazla ölçenlere acı azaplar yapacağım.) buyuruldu.

Bunun için büyüklerimiz, bu acı azaba düçar kalmaktan çok korkarlardı. Azaba düşmemek için de her aldıklarını biraz noksan, verdiklerini de, biraz fazla ölçerdi.

- Bu az fark, Cehennem ile aramızda perdedir, derlerdi.

Bunu, tam doğru ölçememek korkusundan yaparlardı. Yedi kat yer ve yedi kat gökler genişliğinde olan Cenneti, birkaç liraya satanlar ne kadar ahmaktır ve üç kuruşluk mal için, Cehennem azabını kazananlar ne kadar ahmaktır.

Resûlullah efendimiz, her ne satın alsaydı, parasını biraz fazla verirdi. Büyüklerimiz buyuruyor ki:

- Fâsıkların, günâhkârların en kötüsü, alırken çok, satarken az ölçenlerdir.

Manifaturacılardan, kumaşı alırken gevşek, satarken gergin tutup ölçenler de böyledir. Kemiğini, âdetten fazla koyan kasaplar da böyledir. Malın, iyisini, irisini öne koyup arkaya çürüğünü, küçüklerini koymak, malın iyisi ile kötüsünü karıştırıp, hepsini iyi diye satan pazarcılar da böyledir. Bunların hepsini yapmak haramdır.

Dünya işleri, âhıret için çalışmağa mâni' olmamalıdır. Âhıret için ticâret yeri câmi'lerdir. Münâfıkûn sûresinin, dokuzuncu âyet-i kerîmesinde meâlen, (Mallarınız ve çocuklarınız, Allahü teâlâyı, hatırlamanıza mani' olmasın!) buyuruldu.

Halife hazret-i Ömer tüccarlara:

- Ey tüccarlar! Önce âhıret rızkını kazanın! Sonra dünya rızkına çalışın! buyururdu. Ticaretle meşgûl olan büyüklerimiz, sabah ve akşamları âhıret için çalışır, Kur'ân-ı kerîm okur, ders dinler, tevbe ve duâ eder, ilim öğrenir ve gençlere öğretirlerdi. Eskiden kelle kebabı, sabah çorbası gibi şeyleri çocuklar ve gayrı müslimler satardı. Çünkü, müslümanlar, sabah akşam câmilerde bulunurdu.

Bu zamanda bu şekilde hareket edebilmek çok zordur. Fakat zor şartlar altında, cenâbı Hakkın emirlerini unutmayıp, elinden geldiği kadar, gücünün yettiği kadar gayret göstermek de o derece sevaptır.

Alış verişte herkese karşı doğru hareket etmek şarttır. Hattâ, kendine söylenmesini istemediği sözü başkalarına söylememelidir. Böyle harâmlardan kurtulmak için de, kendini, din kardeşinden üstün görmemek lâzımdır. Bunu da, herkesin yapması güçtür. Bunun için Allahü teâlâ, (Hepiniz Cehennemden geçeceksiniz!) buyuruyor. Fakat, herkes Allahü teâlâdan korkusuna göre, oradan çabuk veya geç kurtulacaktır.

Peygamber efendimiz, bir malın pahalı satılması için, herkesin yanında, onu yüksek fiyatla satın almaktan da menederdi. Müşteriler, böyle bir satış olduğunu anlarsa, satışı bozabilir. Piyasayı bilmiyenlere yüksek fiyatla mal satmak da harâmdır.

Basra'da büyük bir tüccar vardı. İran'da, Sus şehrinde bulunan adamlarından biri, mektup yazarak:

- Bu sene şeker kamışı verimli olmadı. Başkaları duymadan, çok şeker al, dedi.

Tüccar da, çok şeker satın alıp, şeker piyasadan çekilince, pahalı satarak, çok kâr etti. Sonra, düşünüp:

- Şeker kamışlarına âfet geldiğini müslümanlardan saklıyarak, onlara hıyânet ettim, bu nasıl müslümanlıktır, deyip, otuzbin dirhemi, şekerlerini satmış olduğu kimselere götürdü.

Her birine, "Bu para senindir." dedi. "Niçin?" dediklerinde, yaptığı yanlış işi anlattı. Hiçbiri almayıp, "Sana helâl olsun." dediler. Akşam evinde düşündü ki, "Belki utanarak almamışlardır. Din kardeşlerime hıyânet ettim." diyerek, ertesi gün tekrar götürdü. Her birine yalvararak otuzbin dirhem gümüşü taksîm etti.

Her devirde az da olsa, dürüst kimse bulunur. Bütün esnafı bir çırpıda silmek doğru olmaz. Her koyun kendi bacağından asılır. Bunun için, çokları yanlış yapıyor, milleti dolandırıyor diye herkesin dolandırması, aldatması olmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10240

Kendinden Başkasını Düşünmemek

Satıcı, müşteriye her zaman doğru söylemeli, hiç hîle etmemelidir. Malda bir arıza var ise, haber vermelidir. Malı, akraba veya ahbâbından, ona yardım olsun diye yüksek fiyatla aldı ise, müşterisine bunu söyleyerek, doğru değerini bildirmelidir.

Hıyânet yapmaktan kurtulmak için, herkes, kendine yapılmasını istemediği şeyleri, başkalarına yapmamalıdır. Çünkü, herkes, dikkat ile, pazarlıkla uğraşarak, tam değerini verip aldığını sanır. O hâlde, aldatarak satmak, hıyânet ve dolandırıcılık olur. Kendisinden başkasını düşünmemek müslümana yakışmaz.

Dinimiz insanları sıkıntıya düşüren, zor durumda bırakan karaborsayı da yasak etmiştir. Dini kitaplarda buna, ihtikâr denir. İhtikâr, yâni karaborsa, insan ve hayvan gıda maddelerini piyasadan toplayıp, yığıp, pahalandığı zaman satmaktır.

Peygamberimiz:

(Bir kimse gıdâ maddelerini alıp, pahalı olup da satmak için kırk gün saklarsa, hepsini fakîrlere parasız dağıtsa, günâhını ödeyemez.) buyurdu.

Başka bir hâdis-i şerîfte de:

(Bir kimse gıdâ maddelerini kırk gün saklarsa, Allahü teâlâ ona darılır. O, Allahü teâlâyı saymamış olur.) buyuruldu.

Bir hadîs-i şerîfte de Peygamber efendimiz:

(Bir kimse, hâriçten gıdâ maddesi satın alıp, şehre getirir ve piyasaya göre satarsa, sadaka vermiş gibi sevâb kazanır veya köle âzâd etmiş gibi sevâb kazanır.) buyurdu.

Hazret-i Ali de:

- Gıdâ maddelerini kırk gün saklayanın kalbi kararır, buyurdu.

Âlimlerden birisi tüccâr idi. Vekîline, Vâsıt şehrinden, Basra'ya gıda gönderip satılmasını emretti. Basra'da ucuz olduğu için, vekîli bir hafta bekleyip, pahâlı sattı ve âlime müjde yazdı. Cevabında buyurdu ki:

- Biz, az kâr ile çok sevâb kazanmağı daha çok severiz. Fazla kazanmak için, dînimizi feda etmemeli idin. Çok büyük cinâyet yapmışsın. Bunu affettirmek için sermâyeyi ve kârı hemen sadaka olarak dağıt!..

İhtikârın haram olması, müslümanlara zararlı olduğu içindir. Çünkü, gıda maddeleri, insanların ve hayvanların yaşayabilmesi için lâzımdır. Satılınca, herkesin alması mubâhtır. Bir kişi alıp saklayınca, başkaları alamaz.

Sanki çeşme suyunu saklayıp, herkesi susuz bırakmağa benzer. Gıdâ maddelerini bu niyet ile satın almak günâhtır. Kişinin malını istediği fiyatla satması normal zamanlar içindir.

Sahte parayı bile bile başkasına vermek de câiz değildir. Paranın sahte olduğunu öğrenen bunu başkasına veremez. Alan, anlamazsa, zulmedilmiş olur. Anlarsa, o da başkasını, başkası da, bir diğerini zincirleme aldatırlar. Elden ele dolaştıkça, günâhı, hep birinci kimseye de yazılır.

Bunun için:

- Birine bir sahte altın lira vermek, yüz altın lira çalmaktan daha fenâdır, buyurmuşlardır.

Çünkü, hırsızlığın günâhı bir keredir. Bunun günâhı ise, öldükten sonra bile devam eder. En zavallı kimse, ölüp gittiği halde, bıraktığı kötülük sebebi ile günâhı yazılmaya devam eden kimsedir.

Öldükten senelerce sonra günâhı yazılır ve azabını çeker. Eline sahte para geçen, onu yok etmeli, kimseye vermemelidir. Bunun için insan paraları iyi tanımalı ve aldanmamaktan ziyâde, kimseyi aldatmamağa dikkat etmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10241

"Buyur Yâ Sıddîk!"

Sevgili Peygamberimiz birgün Eshâb-ı kirâm ile sohbet ederken, "Şehîdliğin Fazîletlerini" anlatıyorlardı. Şehîdlerin şefâ'ati hakkında:

- Kıyâmet gününde şehîdler, mahşer yerine gelirlerken, orada bulunan Peygamberler ayağa kalkarlar. Onlar, çocukları akrabâları ve dostlarından 70 bin kişiye şefâ'at ederler, buyurdu.

Bu sözleri işiten Hazret-i Nevfel:

- Yâ Resûlallah! Bir duâ etmek istiyorum. Siz de "Âmin" der misiniz, diye sordu.

Peygamber efendimiz, hazret-i Nevfel'in teklîfini kabûl etti. Bunun üzerine O şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî, Nevfel kuluna "Şehîdlik" nasîb et!..

Resûl aleyhisselâm da bu duâsına "Âmin" dedi.

Bir müddet sonra, muhârebeye çıkıldı. Peygamber efendimiz de aralarında bulunuyordu. Bu muhârebe hazret-i Nevfel'in duâsından sonraki ilk muhârebe idi. Ve bu muhârebede O şehîd düşerek arzûsuna kavuştu.

Peygamber efendimiz ve Eshâbı, muhârebeden dönüyorlardı. Kadınlar, çocuklar, ihtiyarlar sevinç içinde orduyu karşılamaya çıktılar.

Karşılamaya gelenler arasında, hazret-i Nevfel'in hanımı, çocukları ve yaşlı annesi vardı.

Yaşlı annesi, "Gazânız mübârek olsun", dedikten sonra Resûl aleyhisselâma, oğlunu sordu.

Merhametlilerin en merhametlisi olan Peygamber efendimizin gözleri nemlendi. Oğlunun şehîdlik haberini vermeye mübârek kalbi dayanamadı. Elleriyle arkayı işâret edip, yoluna devam etti.

Hazret-i Nevfel'in annesi, Peygamber efendimizin hemen arkasından gelen, Allahın Arslanı hazret-i Ali'ye de aynı şekilde oğlunu sordu. O da şehîdlik haberini veremeyip arkayı işâret etti.

Yaşlı kadın daha sonra, hazret-i Ömer'e ve hazret-i Osman'a rastladı. Onlara da oğlunun durumunu sordu. Onlar da cevap veremeyip Resûlullahın yaptığı gibi arkayı işâret ettiler.

En son gelen hazret-i Ebû Bekir idi. Kadıncağız büyük bir ümitle sevgili Peygamberimizin aziz arkadaşına yaklaşarak aynı şeyleri sordu.

Hazret-i Ebû Bekir kendi kendine düşündü.

"Yâ Rabbî! Ne kadar zor bir durumdayım. Eğer doğruyu söylersem, mahzûn kalbleri üzmüş olacağım. Bunu yapmaktan sevgili Peygamberimiz çekindi. O'na nasıl aykırı davranabilirim. Fakat yalan da söyliyemem. Sen bana öyle bir şey ilhâm et ki, bu gariplerin yüreği daha fazla yanmasın Allahım!" Daha sonra, hazret-i Ebû Bekir, bütün kalbiyle:

- Yâ Allah!.. Yâ Nevfel!.. diye bağırdı.

İşte o sırada, yaydan fırlamış ok gibi bir atlı yıldırım hızıyla yanlarına yetişti.

- Buyur yâ Sıddîk, beni mi çağırdın? dedi.

Bu atlı, hazret-i Nevfel'den başkası değildi.

Sonra, Cebrâil aleyhisselâm gelip, Peygamber efendimize şunları söyledi:

- Yâ Resûlallah! Hak teâlânın selâmı var. "Eğer Peygamberin mağara arkadaşı Sıddîk, bir kere daha (ALLAH) deseydi, yüceliğim hakkı için, bütün şehîdleri diriltirdim. Çünkü, Ebû Bekir, câhiliyye devrinde bile yalan söylememiştir." buyurdu.

Bu hâdiseden sonra, hazret-i Nevfel senelerce yaşadı. Nihâyet, "Yemâme" cenginde tekrar şehîdlik şerbetini içti.

Şehîdlik, Allahü teâlânın indinde, peygamberlikten sonra en yüksek mertebedir. Peygamberlerden sonra derecesi en yüksek olan, şehîdlerdir. Allahü teâlâ Cennette şehîdler için, sonsuz ni'metler hazırlamıştır. Cennet ni'metlerine kavuşan şehîdler, "Ey Rabbimiz, senin yolunda tekrar şehîd olmak için dünyaya döndürülüp öldürülmeyi istiyoruz." diyeceklerdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 AĞUSTOS 1994 · KAYIT 10242

Günâha Pişmanlığın Mükâfatı

Eshâb-ı kirâmdan, Sa'lebe bin Abdurrahman adında bir genç vardı. Bu genç Resûlullahı çok sever, devamlı hizmetinde bulunurdu.

Birgün yolda giderken, bir evin kapısının açık olduğunu farketti. İçeri baktığında, bir kadının yıkandığını gördü. Sonra bu hareketinden pişman oldu. Utancından, "Ben artık Resûlullahın huzûruna nasıl çıkarım" diye Medîne'den çıkıp dağda yaşamaya başladı.

Bir müddet sonra, Resûlullah efendimiz bu genci sordu. Fakat kimse nerede olduğunu bilmiyordu. Cebrâil aleyhisselâm gelip, durumu haber verdi.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz, hazret-i Ömer ile hazret-i Selmân-ı Fârisî'ye:

- Gidin! Sa'lebe bin Abdurrahman'ı getirin, buyurdu.

Bu emir üzerine genci aramaya çıktılar. Şehir dışında, Züfafe isminde bir çobana rastladılar.

- Buralarda yaşayan bir genç tanıyor musun? diye sordular.

O da:

- Siz herhâlde Cehennemden kaçanı arıyorsunuz, benimle beraber geliniz! dedi.

Beraberce gencin bulunduğu yere vardılar. Hazret-i Ömer gence:

- Ben Hattâb oğlu Ömer'im, dedi. Genç hemen sordu:

- Yâ Ömer, Resûlullah efendimiz benim günâhımı biliyor mu?

- Bilmiyorum. Ancak dün seni bulmamız için bizi gönderdi.

- Yâ Ömer, beni Resûlullah efendimiz namaz kılarken veya Bilâl-i Habeşî ezan okurken içeri götürün!

Hazret-i Ömer bu teklifini kabûl edip, Resûlullah efendimiz namaz kılarken mescide girdiler. Genç, Resûlullah efendimizin sesini duyunca, hemen bayılıp düştü. Namazdan sonra Peygamber efendimiz sordu:

- Sa'lebe'yi ne yaptınız?

- Getirdik, buradadır!

Bu arada genç ayıldı. Resûlullah efendimiz gence sordu:

- Yâ Sa'lebe seni benden uzaklaştıran nedir?

- Günâhımdır.

- Sana öğretmedim mi? Allahü teâlâ hatâ ve günâhları bağışlıyor.

- Yâ Resûlallah benim günâhım büyüktür.

Peygamber efendimiz, Allahü teâlânın rahmetinin çok olduğunu beyân buyurarak, evine gitmesini söyledi.

Genç evine gitti. Sonra da hastalandı. Üç gün hasta yattı. Peygamber efendimize, gencin üzüntüsünden hastalandığı bildirildi. Bu haber üzerine Peygamber efendimiz:

- Kalkınız Sa'lebe'ye gidelim, buyurdu.

Evine varınca, Peygamber efendimiz, gencin başını kucağına aldı. Fakat, genç başını hemen çekti. Resûlullah efendimiz:

- Niçin başını kucağımdan çektin? buyurunca:

- Yâ Resûlallah o baş sizin mübârek kucağınıza lâyık değildir, dedi.

Sonra Resûlullah efendimiz sordu:

- Ne arzû ediyorsun?

- Rabbimin magfiretini.

- Cebrâil aleyhisselâm şimdi geldi ve "Ey kardeşim, Rabbin sana selâm ediyor ve şâyet kulum yer dolusu hatâ ile bana kavuşursa, ben de onu yer dolusu magfiret ile karşılarım." buyuruyor, dedi.

Peygamber efendimiz bu haberi verir vermez, genç "Allah" diye feryât edip hemen vefât etti.

Cenâze namazından sonra, Peygamber efendimiz, ayak uçlarına basarak yürüyordu. Sebebi sorulduğunda buyurdu ki:

- Sa'lebe'yi karşılayan meleklerin sayısı o kadar çoktu ki, onların kanadına basmıyayım diye bu şekilde yürüyorum.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

09

Eylül

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 EYLÜL 1994 · KAYIT 10243

Fıkıh İlminin Önemi

Dinin hükümlerini bildiren ilme "Fıkıh ilmi" adı verilir. Fıkıh bilgilerini bilen kimseye ise "Fakîh" denir. Fıkıh ilmi, insanların yapması ve yapmaması lâzım olan işleri bildirir.

Fıkıh bilgileri, Kur'ân-ı kerîmden, hadîs-i şerîflerden, icmâ'-ı ümmetten ve kıyâstan meydana gelmektedir. İcmâ', Eshâb-ı kirâmın ve Tabiînin söz birliği demektir.

Fıkıh bilgisinin bu dört kaynağına "Edille-i şer'ıyye" denir. Fıkıh ilmini kuran, ilk yapan, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleridir.

Fıkıh ilmi, dört büyük kısma ayrılır:

1- İbâdetler olup beşe ayrılır: Bunlar namaz, oruç, zekât, hac, cihâddır. Herbirinin dalları çoktur.

2- Fıkıh ilminin ikincisi "Münâkehât" olup, evlenme, boşanma, nafaka ve daha nice dalları vardır.

3- Fıkhın üçüncüsü "Mu'âmelât" olup, alış veriş, kirâ, şirketler, fâiz, mîrâs gibi birçok bölümleri vardır.

4- "Ukûbât" yâni cezâlar olup, suç işleyene verilecek cezaları bildirir.

Fıkhın ibâdet kısmını kısaca öğrenmek her müslümana farzdır. Evlenme, boşanma ve alış veriş kısımlarını öğrenmek farz-ı kifâyedir. Yâni, başına gelenlerin öğrenmesi farz olur. Meselâ, evlenecek olan kimsenin evlenmeden önce, evlilik bilgilerini öğrenmesi farz olur.

Fıkıh ilmi çok kıymetli bir ilimdir. Fıkıh bilgisi okumak, geceleri nâfile namaz kılmaktan daha sevâbdır.

Şu hadîs-i şerîfler, fıkıh ilminin şerefini göstermeğe kâfîdir.

(Allahü teâlâ bir kuluna iyilik etmek isterse, onu dinde fakîh yapar.)

(Bir kimse fakîh olursa, Allahü teâlâ, onun özlediği şeyleri ve rızkını, ummadığı yerlerden gönderir.)

(Şeytana karşı bir fakîh, bin âbidden [çok ibâdet yapandan] daha kuvvetlidir.)

(Herşeyin dayandığı bir direk vardır. Dînin temel direği, fıkıh bilgisidir.)

(İbâdetlerin efdali, en kıymetlisi, fıkıh öğrenmek ve öğretmektir.)

Fıkıh ilmi Peygamber efendimizden beri vardı. Ancak, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri fıkıh bilgilerini toplayarak, kısımlara, kollara ayırdı ve usuller, metotlar koydu. Ayrıca Resûlullahın ve Eshâb-ı kirâmın bildirdiği i'tikâd, îmân bilgilerini de topladı ve yüzlerce talebesine bildirdi.

İmâmı a'zam hazretleri, usuller, metotlar koyarken, hüküm bildirirken dört kaynağı esas alıyordu. Yâni Kur'ân-ı kerîmde açıkça bildirilmiş ise, ona göre hüküm veriyordu. Açıkça bildirilmemiş ise, hadîs-i şerîflerde o husus açıkça bildirilmiş midir buna bakıyordu. Burada da yoksa, bu konuda icma' yâni Eshâb-ı kirâmın söz birliği var mı buna bakıyordu. Burada da yoksa, kıyas yapıyordu. İctihad ediyordu.

Yâni bilinmiyen meseleyi bilinen meseleye benzeterek hüküm veriyordu. Meselâ, önceleri içki olarak sadece şarap vardı. Daha sonra başka içkiler de yapıldı. Sonraki içkiler, şarap ile mukayese edilerek, bunların da haram olduğuna dair ictihâd edildi.

Peygamber efendimiz zamanında da ictihâd yapılıyordu. Eshâb-ı kirâmdan birinin ayrı ictihâdı olurdu. Fakat bu ahkâm, Peygamberimiz zamanında hatâlı ve şüpheli olamazdı. Çünkü, yanlış olan ictihâdlar, Allahü teâlâ tarafından, Cebrâil aleyhisselâm vasıtasıyla hemen düzeltilir, hak ile bâtıl birbirinden hemen ayırılırdı.

Peygamberimizin âhırete teşrîfinden sonra meydana çıkarılan ahkâm ise böyle olmayıp, doğru ile yanlış ictihâdlar karışık kaldı.

Allahü teâlâ ictihâd yapma yetkisi olan kimselerin ictihâdlarının hepsini doğru kabûl etti. Hadîs-i şerîfte böyle ictihâdların rahmet olduğu bildirildi. Aradaki fark doğruyu isabet ettirene on sevap, diğerlerine bir sevap verilmesiydi. Neticede ikisine de uyan sevap kazanıyordu. Eğer farklı ictihâdlar olmasaydı, müslümanlar büyük sıkıntıya düşerlerdi. Bunun için mezhepler büyük rahmet oldu.

Aslında esas kaynak Kur'ân-ı kerîm, diğerleri, hadîs-i şerîfler, icma', kıyas Kur'ân-ı kerîmin açıklaması oluyor.

Kur'ân-ı kerîmden hüküm çıkarmak, Kur'ân-ı kerîmi anlamak çok zordur. Hatta bugün için bu mümkün değildir. Meselâ, Kur'ân-ı kerîmde, (Oruç tutmanız, sizin için daha hayırlıdır.) buyuruluyor. [Bekara 184] Sadece bu ayeti okuyan

kimse, "Burada orucun islâmın şartı olduğu bildiriliyor, bunun için oruç tutmak farz değil" diyerek, yanlış bir hüküm çıkarabilir.

Bütün bunlardan şu netice çıkıyor ki, dinimizi doğru olarak ancak fıkıh kitaplarından öğrenebiliriz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 EYLÜL 1994 · KAYIT 10244

Kur'ân-ı Kerîmden Hüküm Çıkartmak

Zamanımızın Arapçasını bilmekle Kur'ân-ı kerîmden hüküm çıkarılamaz. Türkçe meâl veya tefsirden de öğrenilemez. Çünkü, her kelimenin, zamana göre kullanıldığı ilim dalına göre ma'nâları değişmektedir.

Herkes lügat yardımı ile Kur'ân-ı kerîmi anlamaya kalkışırsa, muhakkak yanılır, tehlikeli duruma düşer. Birçok kelimeler, her ilimde, başka ma'nâda kullanılır. Meselâ, zâlim kelimesi tefsîr ilminde, kâfir demektir. Fıkıh ilminde, başkasının hakkına saldıran, onun malını gasbeden kimselere denir. Tasavvufta ise, ayrı ma'nâsı vardır.

Birkaç sene Mısır'da, Bağdat'ta şurada burada bulunup da argo lisânı Arapça öğrenenlerin ve eline bir cep lügati alıp da, Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri tercümeye kalkışan yeni din âlimlerinin(!), para kazanmak için yaptıkları tercüme ve tefsîrler, bozuk ve çok zararlı olmaktadır.

Bir tasavvuf âliminin huzûrunda, senelerce dirsek çürütüp, emek verip, pişmeden, olgunlaşmadan, hadîs-i şerîf kitabı okumaya, tasavvuf kitapları tercümesine kalkışan kimselerin sözleri ve yazıları da, yanlış ve çok zararlı olur.

Ahkâm-ı islâmiyyenin yâni dinin emir ve yasaklarının hepsi zaten Kur'ân-ı kerîmden çıkmaktadır. Kur'ân-ı kerîm, bütün Peygamberlere gönderilmiş olan, bütün kitaplardaki ahkâmı ve daha fazlasını kendisinde toplamaktadır. Gözleri kör, ilimleri az, akılları kısa olanlar, bunu göremez.

Her önüne gelen ictihâd yapamaz, hüküm çıkartamaz. Bu mümkün değildir. İctihâdın ve müctehidin ne olduğu iyi bilinirse bu konu daha iyi anlaşılır.

Seyyid Abdülhakîm Arvasî hazretleri ictihâdı şöyle açıklamaktadır:

"İctihâd, insan gücünün yettiği kadar, yâni cehd ile zahmet çekerek çalışmak demektir. Yâni, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde sarîh ve açık bildirilmemiş bulunan ahkâmı ve mes'eleleri, açık ve geniş anlatılmış mes'elelere benzeterek, meydana çıkarmaya uğraşmaktır. Bunu ancak Peygamberimiz ve O'nun Eshâbının hepsi ve diğer müslümanlardan ictihâd makâmına yükselenler yapabilir ki, bu çok yüksek insanlara, "Müctehid" denir.

Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde, ictihâd etmeği emrediyor. O hâlde, ma'nâları açıkça anlaşılmayan âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflerin derinliklerinde bulunan ahkâm-ı şer'ıyyeyi anlıyabilen büyüklere, yâni mutlak müctehidlere, ictihâd etmek farzdır.

Müctehid olmak için, Arabî yüksek ilimleri tamamen bilmek, Kur'ân-ı kerîmi ezbere bilmek, her âyet-i kerîmenin ne ma'nâya geldiğini, âyet-i kerîmelerin geldikleri zamanları, gelme sebeplerini, ne hakkında geldiklerini ve daha nice bilgileri, ilimleri bilmek lazımdır. Ayrıca Kütüb-i sitte'deki ve diğer hadîs kitaplarındaki, yüzbinlerce hadîsi ezbere bilmek ve her hadîsin ne zaman, ne için îrâd buyurulduğunu, ma'nâsının ne kadar genişlediğini, hangi hadîsin diğerinden önce veya sonra olduğunu, bağlı bulunduğu hâdiseleri, hangi vak'a ve hâdiseler üzerine buyurulduğunu, kimler tarafından nakil ve rivâyet olunduğunu, nakleden kimselerin ne hâlde ve ne ahlâkta olduklarını bilmek, fıkıh ilminin usul ve kâ'idelerini tanımak, oniki ilmi ve Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin işâretlerini, rumûzlarını, açık ve kapalı ma'nâlarını kavramak, bu ma'nâlar kalbinde yer etmiş olmak, kuvvetli îmân sâhibi olmak, itmînân ile dolu, nûrlu ve sâf bir kalbe ve vicdâna mâlik olmak lâzımdır."

Görüldüğü gibi, ictihâd etmek çok zor bir iştir. Bugün bu makamda yeryüzünde kimse kalmamıştır. Bunun için her müslümanın dört mezhepten birine tabi olması şart olmuştur.

Bazıları soruyor, "Artık müctehid gelmiyecek mi? Yâni yeni bir mezhep kurulmayacak mı?" Mezhep kurabilmek için müctehid lâzım, ictihâd etmek lâzımdır. İctihâd yapabilecek derecede olanlar ancak Eshâb-ı kirâm ve sonraki ikiyüz sene içinde yetişen ba'zı büyüklerdi. Daha sonraları, fikirler, re'yler dağılıp, bid'atler çıkıp yayıldı. Böyle üstün kimseler azala azala, dörtyüz sene sonra, bu şartlara hâiz kimse, yâni mutlak müctehid olarak meşhûr olan görülmedi.

Hicretten dörtyüz sene sonra, müctehide ihtiyaç da kalmadı. Çünkü, Allahü teâlâ ve O'nun Resûlü Muhammed aleyhisselâm, kıyâmete kadar hayat şekillerinde

ve fen vâsıtalarında yapılacak değişikliklerin, yeniliklerin hepsine şâmil olan ahkâmın hepsini bildirdi.

Müctehidler de, bunların hepsini anlayıp, açıkladılar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 EYLÜL 1994 · KAYIT 10245

Mezhebe Uymanın Önemi

Bir kimsenin bir mezhebe uyması demek, o kişinin şöyle düşünmesi demektir: "Benim, dinimin emir ve yasaklarını dinin dört kaynağından çıkartmam mümkün değildir. (Meselâ, Hanefî mezhebinde olan bir kimse) Ben İmâm-ı a'zam hazretlerinin ilminin üstünlüğüne inanıyorum. O'nun bildirdiği bütün hükümlerin, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere uygun olduğuna itimat ediyorum. Bunun için de İmâm-ı a'zam hazretlerini kendime rehber ediniyorum, dinde ne bildirdiyse doğru kabûl ediyorum." Zaten ibâdetlerini, i'tikâdını belli bir mezhebe göre yapmıyanın îmânını muhafaza etmesi çok zordur. Uçurumun hemen kenarındaki insan gibidir. En ufak bir rüzgârla kendini uçurumun dibinde bulur. Çünkü, kişinin kendi başına dinin bütün emir ve yasaklarını Kur'ân-ı kerîmden çıkartması mümkün değildir.

Bunun için âkıl ve bâlig olan müslüman evlâdının, önce "Kelime-i şehâdet" söylemesi ve bunun ma'nâsını öğrenip, inanması lâzımdır. Sonra da Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarında yazılı olan i'tikâd, yâni îmân edilmesi lâzım olan bilgileri öğrenip, bunlara inanması lâzımdır.

Sonra da, Ehl-i sünnetin dört mezhebinden birinin kitaplarında yazılı olan fıkıh bilgilerini, yâni islâmın beş şartını ve helâl, harâm olan şeyleri öğrenmesi, bunlara inanması ve uygun yaşaması lâzımdır.

Bunları öğrenmek ve uymak lâzım olduğuna inanmıyan, önem vermiyen "mürted" olur. Yâni Kelime-i şehâdet getirerek müslüman olduktan sonra, tekrar kâfir olur.

Dört mezhebin i'tikâdı birbirinin aynıdır. Dört mezhebten birinin îmân ve fıkıh bilgilerine tâbi olan uyan bir müslümana "Ehl-i sünnet" veya "Sünnî" denir.

Dört mezhebin, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmiş olan emir ve yasaklara uymakta, zaten hiç ayrılıkları yoktur. Yalnız, açıkça bildirilmiyenleri anlamakta ayrılmışlardır.

Şöyle bir benzetme yapacak olursak, hacıların, biri hava yolu ile, diğeri kara yolu ile, bir diğeri de deniz yolu ile Kâ'be-i şerîfe götürülmesi gibidir. Neticede her biri aynı yere gitmektedir ve hedef aynıdır. Hepsi aynı yerde buluşmaktadır. Ayrılık şekildedir. Aslında ayrılık yoktur. Biri Kâ'beye diğerleri başka yere gitmemektedir.

Bu kadarcık ayrılıklar da, Allahü teâlânın müslümanlara rahmetidir. Sağlıkları, çalıştıkları ve yaşadıkları yerler başka başka olan insanlara hangi mezhebe uymak kolay gelirse, onun "Fıkıh" kitaplarına göre ibâdet ederler.

Tek bir mezheb olsaydı, herkes buna uymağa mecbur olurdu. Bu da, çok kimseye güç gelirdi. Hattâ imkânsız olurdu. Dört mezhebin herhangi birine uyan müslümanlar, birbirlerini kardeş bilirler. Bunların tarih boyunca, dövüştükleri hiç görülmemiştir. Mezhebcilik yapmazlar. Yâni diğer üç mezhebi kötülemezler. Dördünün de Cennete götüren yol olduğuna inanırlar.

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe, hergün sabah namazını câmide kılıp, öğleye kadar suallere cevap verirdi. Öğleden önce, oturduğu yerde (Kaylûle) yapardı. Güneş zevâle, tepeye yaklaşınca kaylûle yapmak, yâni biraz uyumak sünnettir.

Öğle namazından sonra, yatsıya kadar, talebeye ilim öğretirdi. Yatsıdan sonra evine gelip, biraz dinlenir, sonra câmiye gider, sabah namazına kadar ibâdet ederdi. Bu hâli, sözlerine güvenilir birçok kıymetli kimse haber vermiştir.

Bu dört mezhebin müctehidleri imâm-ı a'zam hazretlerinin, talebeleri, çocukları gibidir. Hepsinin üstadı o'dur.

Harama, helâle, hatta şüphelilere çok dikkat ederdi. Kûfe şehrinin köylerini haydutlar basıp, koyunları kaçırmışlardı. Bu çalınan koyunlar şehirde kesilip, halka satılabilir düşüncesi ile, o günden sonra yedi sene, Kûfe'de koyun eti alıp yemedi. Çünkü, bir koyunun, en çok yedi yıl yaşayacağını öğrenmişti. Harâmdan bu derece korkar, her hareketinde dinin emir ve yasaklarını gözetirdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 EYLÜL 1994 · KAYIT 10246

İmâm-ı A'zam Hazretleri

Ehl-i sünnetin başı, fıkıh ilminin kurucusu, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleridir. Bütün dünyada tatbîk olunan ahkâm-ı islâmiyyenin dörtte üçü, onundur. Kalan dörtte birinde de, ortaktır. İslâmiyette ev sâhibi, âile reîsi odur. Bütün diğer müctehidler, onun çocuklarıdır.

İmâm-ı a'zam hazretleri, kırk sene, yatsı namazının abdesti ile sabah namazı kıldı. Yâni yatsıdan sonra uyumadı.

İmâm-ı a'zam hazretleri ellibeş defa hac yaptı. Son haccında, Kâ'be-i mu'azzama içine girip, burada iki rek'at namaz kıldı. Namazda, bütün Kur'ân-ı kerîmi okudu. Sonra, ağlayarak:

- Yâ Rabbî! Sana lâyık ibâdet yapamadım. Fakat, senin akıl ile anlaşılamıyacağını iyi anladım. Hizmetimdeki kusûrumu, bu anlayışıma bağışla! diyerek duâ etti.

O ânda şöyle bir ses işitildi:

- Ey Ebû Hanîfe! Sen beni iyi tanıdın ve bana güzel hizmet ettin. Seni ve kıyâmete kadar, senin mezhebinde olup, yolunda gidenleri af ve magfiret ettim.

İmâm-ı a'zam hazretlerinin geleceğini haber veren birçok hadîs-i şerîf vardır! Resûlullah efendimiz, İmâm-ı a'zamın geleceğini haber verdi.

Bir hadîs-i şerîfte, (Âdem ve bütün peygamberler "aleyhimüsselâm", benimle övündüğü gibi, ben de, ümmetim içinde, soyadı Ebû Hanîfe, ismi Nu'mân olan bir kimse ile övünürüm ki, ümmetimin ışığı olacaktır. Onları, yoldan çıkmaktan, cehâlet karanlığına düşmekten koruyacaktır.) buyuruldu.

Başka bir hadîs-i şerîfte de, (Ümmetimden, Ebû Hanîfe adında biri gelecektir. Bu, kıyâmet günü, ümmetimin ışığı olacaktır.) buyuruldu.

Meşhur olan bir hadîs-i şerîfte de, (Yüzelli senesinde dünyanın zîneti gider.) buyuruldu.

Bu hadîs-i şerîfin, İmâm-ı a'zam için olduğunu, büyük âlim İbni Hacer-i Mekkî bildiriyor. Çünkü, İmâm-ı a'zam, 150 senesinde, yetmiş yaşında iken vefât etti.

Hanefî mezhebi, Osmanlı devleti zamanında her yere yayıldı. Devletin resmî mezhebi gibi oldu. Bugün, dünya yüzünde bulunan Ehl-i islâmın yarıdan fazlası ve Ehl-i sünnetin pekçoğu, Hanefî mezhebine göre ibâdet etmektedir.

Bir kimse evliyâ bile olsa, bir mezhebe uyması şarttır. Nitekim, tasavvufun, yüksek tabakalarında bulunan veliler de, ilmi olmıyan, aşağı derecelerdeki müslümanlar gibi, bir müctehide tâbi olmuşlardır. Meselâ Bayezid-i Bistâmî, Cüneyd-i Bağdadi, Celâleddîn-i Rûmî ve Muhyiddîn-i Arabî gibi veliler de, herkes gibi, bir mezhebe tâbi olarak yükselmiştir. "Bizim mezhebe ihtiyacımız yoktur, Peygamber zamanında mezhep mi vardı?" dememişlerdir.

Bazıları,"Fıkıh bilgisini nereden olsa öğrenirsin, önce bir tarikata gir!" demektedirler. Ahkâm-ı islâmiyyeye yapışmak, bir ağaç dikmek gibidir. Tasavvufta, tarikatta hâsıl olan haller, bu ağacın meyveleri gibidir. Evet, ağaç dikmekten maksat, meyve elde etmektir. Fakat, meyve kazanmak için, ağaç dikmek şarttır.

Yâni, îmân olmazsa ve ahkâm-ı şer'ıyye yapılmazsa, tasavvuf ve evliyâlık hâsıl olamaz. Dinin emirlerini yerine getirmediği halde kişide ba'zı haller görülüyorsa, bu haller şeytandandır. Bu kişinin "Ağaç yok iken meyvesini yedim" demesi gibidir. Şeytan onu aldatarak meyve gibi göstermektedir.

Böyle iddi'âda bulunan kimselerden, arslandan kaçmaktan daha çok kaçmalıdır. Arslan, insanın yalnız canını alır. Bunlar ise, dînini ve îmânını alır.

İmâm-ı Mâlik hazretleri, (Fıkıh öğrenmeyip, tasavvuf ile uğraşan, dinden çıkar. "Zındık" olur. Fıkıh öğrenip tasavvuftan haberi olmıyan "Bid'at sâhibi", yâni sapık olur. Her ikisini edinen, hakîkate varır.) buyurdu. Fıkhı doğru öğrenen ve tasavvufun zevkini alan, kâmil insan olur.

Din ancak, bu âlimlerin kelâm, fıkıh ve ahlâk kitaplarından ve bu ilimlerin biraraya getirildiği, toplandığı ilmihâl kitaplarından öğrenilir.

Binlerce İslâm âlimlerinin kitaplarından derlenen, bilinmesi zarûri kelâm, fıkıh ve ahlâk bilgilerini ihtiva eden, (Seâdet-i Ebediyye) isimli ilmihâl kitabını tavsiye ediyoruz. Bu kitap Türkiye Gazetesi'nin bütün bürolarında bulanabilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 EYLÜL 1994 · KAYIT 10247

Bereketli Yemek

Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden Câbir bin Abdullah hazretleri anlatır:

Hendek savaşı öncesi, herkes büyük bir gayretle hendek kazılması işiyle uğraşıyordu. Bir ara çok sert bir kaya ile karşılaştık. Çok uğraşmamıza rağmen bu kayayı parçalayamadık. Sonunda durumu Resûlullaha arz etmek zorunda kaldık.

Resûl-i ekrem efendimiz, bu kayanın bulunduğu yere teşrîf buyurdu. Sonra içinde su olan bir kap istedi. Kaptaki suyu o kayanın üzerine döktü. Balyozu alıp kayaya vurdu.

Peygamber efendimiz kayayı parçalarken, mübârek karnı açıldı. Açlıktan midesinin üzerine taş bağladığını gördük. Bu hâli görünce çok üzüldüm. Hemen Resûlullahın huzûruna varıp:

- Anam-babam sana fedâ olsun yâ Resûlallah! İzin verirseniz eve kadar gidip gelmek istiyorum, dedim.

İzin alarak, eve gidip hanıma dedim ki:

- Resûlullahın öyle bir hâli vardı ki dayanılır gibi değildir. Açlıktan karnına taş bağlamış. Evde yiyecek birşeyler var mıdır?

Hanım:

- Biliyorsun evimizde bir oğlakla birkaç avuç arpadan başka bir şeyimiz yoktur, dedi.

Ben de:

- Olsun, hiç olmazsa onları ikrâm edelim, dedim.

Sonra hemen oğlağı kestim, arpayı el değirmeninde öğütüp un hâline getirdim. Hamur yapıp tandırda pişirdik. Eti de çömleğe koyup kaynatmaya başladık.

Bu hazırlığı yaptıktan sonra, sevinçle Resûlullahın huzûruna varıp dedim ki:

- Yâ Resûlallah, az bir yemeğim var. Yanınıza birkaç kişi alıp yemeğe gelebilir misiniz?

Resûlullah efendimiz sordu:

- Yemeğin ne kadardır?

- Bir oğlak ve birkaç avuç arpa unu.

- Yemeğin hem çok, hem de güzeldir. Hanımına söyle, ben gelinceye kadar tandırdan et çömleğini ve ekmeği çıkarmasın!

Sonra da mücâhidlere dönüp buyurdu ki:

- Ey Hendek halkı! Kalkınız, Câbir'in ziyâfetine gideceğiz.

Bu emir üzerine Eshâb-ı kirâm toplandı. Peygamber efendimiz önde kendileri arkada olmak üzere bizim eve doğru gelmeye başladılar.

Ben bunlardan önce eve varıp hanıma dedim ki:

- Peygamber efendimiz Eshâb-ı kirâmın hepsini alıp yemeğe geliyor. Biliyorsun yemeğimiz az şimdi ne yapacağız?

- Yâ Câbir, Resûlullah sana yemeğin ne kadar olduğunu sordu mu?

- Sordu ben de durumu olduğu gibi anlattım.

- Eshâb-ı kirâmı sen mi da'vet ettin, yoksa Resûlullah efendimiz mi?

- Resûlullah efendimiz da'vet etti.

- Yâ Câbir! O zaman endişe edilecek bir şey yoktur.

Biraz sonra Peygamber efendimiz kalabalık bir topluluk ile kapıya geldi. Eshâbına:

- Birbirinizi sıkıştırmadan içeri giriniz! buyurdu.

Peygamber efendimiz, önce etin ve ekmeğin bereketli olması için duâ buyurdu. Sonra tandırdan indirmeden bizzat elleri ile yemeği ve ekmeği dağıttı. Bütün Eshâb-ı kirâm doyuncaya kadar yediler. Yemin ederim ki, binden fazla kişi yemek yedi, fakat ne ette, ne de ekmekte bir eksilme olmadı. Yemeği ve ekmeği sonra komşulara dağıttık.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 EYLÜL 1994 · KAYIT 10248

"Bu Yükün Altından Nasıl Kalkarım?"

Emevî Halîfelerinden Süleyman bin Abdülmelik, bir vasiyet yazıp veziri Recai'ye verdi.

Halîfe vefât ettiğinde, vezir, ileri gelenleri toplayıp onların huzûrunda, vasiyetnâmeyi açtı. Süleyman bin Abdülmelik iki oğlu olmasına rağmen kendisinden sonra, Ömer bin Abdülaziz'in halîfe yapılmasını istiyordu.

Ömer bin Abdülaziz bunu duyunca, hilâfetin ağır yükü altına girmekten korkarak, halîfeliği kabûl etmedi. Fakat, orada bulunanlar, ittifakla halîfeliği kabûl etmesini istediler. Bunun üzerine mecbûren kabûl etti. Sonra hutbeye çıkıp buyurdu ki:

- Ey insanlar! Bizimle beraber çalışacak kimselerde şu beş şartın bulunması lâzımdır:

1- Halkımız her hâlini bize ulaştıramaz, bunun için halkımın hâlini bana bildirmek.

2- Hayırlı işlerde bize yardımcı olmak.

3- Kimse hakkında gıybet etmemek.

4- Boş şeylerle meşgûl olmamak.

5- Hayra delâlet eden işlerle meşgûl olmak, zararlı şeylerden uzak olmak.

Bir kimsede bunlar yoksa bizimle beraber olmasın!

Sonra kendini hilâfet makamına götürmek üzere alay atlarını getirdiler. Yanındakilere sordu:

- Bu atlar nedir?

- Bunlar halîfenin atlarıdır. Sizi götürmeye geldiler.

- Benim bunlara ihtiyâcım yoktur. Benim bineğim bana yeter. Ayrıca, şu anda orada eski halîfenin çocukları oturuyor, onlar taşınana kadar ben yine eski kıl çadırımda kalırım.

Hizmetçisi, kendisini çok üzüntülü görünce sebebini sordu. Ömer bin Abdülaziz buyurdu ki:

- Doğudan batıya kadar bütün müslümanların haklarını koruma işi bana verildi. Bundan daha zor bir iş olur mu? Üzüntümün sebebi budur.

Sonra hanımına buyurdu ki:

- Büyük bir yük altına girdim. Belki bundan sonra sana karşı gereken vazifemi yapamayabilirim. Seni serbest bırakıyorum. Buna rağmen benimle beraber yaşamak istersen, üzerindeki bütün zînetleri Beyt-ül-mala hediye etmeni istiyorum. Peygamber efendimizin sevgili kızları, hazret-i Fâtıma gibi, ma'nevî süslerle zînetlenmeni istiyorum.

Hanımı bütün zînetlerini hediye etti.

Ömer bin Abdülaziz hazretleri hilâfet makamına oturduğu gün, zamanının büyük âlimlerinden ba'zılarını çağırıp, onlardan nasîhat aldı. ^Alimlere sordu:

- Halk hilâfeti büyük bir ni'met olarak görüyorsa da ben taşıyamıyacağım kadar ağır bir yük olarak görüyorum. Bu yükün altına mecbûren girmiş bulunuyorum. Bu yükü nasıl taşıyabilirim, bu konudaki nasîhatleriniz nedir?

Âlimler kendisine şu nasîhatte bulundular:

- Yarın kıyâmet günü kurtulmak istersen, müslümanların ihtiyarlarını baban, gençlerini kardeşin ve küçüklerini de evlâdın bil! O zaman bütün müslümanlara kendi evindeki, ana-baba, kardeş ve evlâd gibi muâmele etmiş olursun!

Ömer bin Abdülaziz hazretleri, üzerine aldığı bu mes'ûliyetten çok korkardı. Herkese nasıl adâletle muâmele yapabileceğini düşünür, kendisini hiç düşünmezdi.

Birgün içki içmiş birini gördü. Ona cezâ vermek isteyince sarhoş kendisine hakaret etti. Ömer bin Abdülaziz, ona cezâ vermekten vazgeçti. Sebebini sorduklarında:

- Araya nefsim girer, bana hakaret ettiği için cezâ veririm diye korktum, onun için vazgeçtim, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 EYLÜL 1994 · KAYIT 10249

Îmân Etmede Aklın, Mantığın Yeri

Îmân, Resûl-i Ekrem efendimizin, Allahü teâlâ tarafından, Peygamber olarak, bütün insanlara getirdiği ve bildirdiği emirlerin hepsine i'timâd ve i'tikâd etmektir. Güvenmek ve inanmaktır. Bu emirlerin, bilgilerin herhangi birine inanmamak veya şüphe etmek küfürdür. Dinden çıkmaktır. Çünkü, Resûle inanmamak veya i'timâd etmemek, Resûle yalancı demek olur. Yalancılık kusûrdur. Kusûru olan kimse, Peygamber olamaz.

Muhammed aleyhisselâmın, Peygamber olarak bildirdiği şeyleri, akla, mantığa, tecrübeye ve felsefeye danışmaksızın, tasdîk ve i'tikâd etmektir, inanmaktır.

Akla uygun olduğu için tasdîk ederse, aklı tasdîk etmiş olur. Resûlü tasdîk etmiş olmaz. Veyahud, Resûlü ve aklı birlikte tasdîk etmiş olur ki, o zaman Peygambere i'timâd tam olmaz.

İnsan inanılması lâzım şey için, fen ilimlerine danışıp, fenne uygun ise, inanır, fen ile isbât edemeyince, inanmaz veya şüpheye düşerse, o zaman fenne inanmış olup, Resûle inanmamış olur ki, böyle îmân, zaten îmân olmaz. Din bilgileri, felsefe ile ölçülmeğe kalkışılırsa, bu sefer filozofa inanılmış olup, Peygambere inanılmış olmaz.

Îmân etmekte, aklın mantığın hiç mi yeri yoktur? denilecek olursa:

Allahü teâlânın var olduğunu ve Muhammed aleyhisselâmın, Allahın Peygamberi olduğunu anlamakta, aklın, mantığın ve fen ilimlerinin tabiî ki yardımı büyüktür. Fakat, bunların yardımı ile Peygambere inanıldıktan sonra, artık, O'nun bildirdiği şeylerin herbiri için akla, felsefeye ve fen ilimlerine danışmak doğru olmaz. Çünkü, akıl ile, fen ve felsefe yolu ile elde edilen birçok bilgilerin, zamanla değişmekte, yenileri bulununca, eskilerinin atılmakta olduğunu gösteren örnekler, literatürlerde az değildir.

Îmân etmek, bütün insanlara lâzımdır. Îmândan sonra, kişi "Ef'âl-i mükellefîn"i bilmesi ve yapması lâzımdır. Ef'âl-i mükellefîn, sekizdir. Bunlar, farz, vâcib, sünnet, müstehab, mubâh, harâm, mekrûh, müfsiddir.

Allahü teâlânın, Kur'ân-ı kerîmde, yapılmasını açıkça emrettiği şeylere, yâni bu emirlere "Farz" denir. Namaz kılmak, oruç tutmak gibi.

Yapmayınız! diye açıkça men ve yasak ettiği şeylere "Harâm" denir. İçki içmek, kumar oynamak, rüşvet alıp vermek gibi.

Allahü teâlânın, açıkça bildirmeyip, yalnız Peygamberimizin yapılmasını övdüğü, yahud devam üzere yaptığı, yahut yapılırken görüp de mâni olmadığı şeylere "Sünnet" denir. Sağ el ile oturarak yiyip, içmek, cami, mescid gibi iyi yerlere girerken sağ ayakla girmek gibi. Sünneti beğenmemek de küfürdür.

Resûlullah efendimizin beğenmediği şeylere ve ibâdetin sevâbını gideren şeylere "Mekrûh" denir. Başı açık, yalın ayak, kısa kollu gömlek ile namaz kılmak gibi.

Yapılması emrolunmayan ve yasak da edilmeyen şeylere "Mubâh" denir. Mubahlar niyete göre sevap veya günâh olur. Kuvvet bulup daha çok ibâdet yapabilmek niyetiyle güzel yiyecekler yiyen sevap işlemiş olur. Kul, aynı yiyecekleri, kuvvet bulup hırsızlık, eşkıyalık yapmak niyetiyle yerse günâha girmiş olur.

Îmânı, farzları ve harâmları öğrenmek, bilmek de farzdır. Farzlar çoktur. Otuzüç farz ve elli dört farz meşhurdur. Bunlardan dördü esâs olup, namaz kılmak, oruç tutmak, zekât vermek ve hac etmektir.

Îmân ile berâber bu dört farz, islâmın şartıdır. Îmân edip de ibâdet edene, yâni bu dört farzı yapana "Müslüman" denir. Dördünü birden yapıp da, harâmlardan kaçınan, tam müslümandır. Bunlardan biri bozuk olur veya hiç olmazsa, müslümanlık bozuk olur. Dördünü de yapmıyan, mü'min olsa da müslümanlığı tam değildir.

Böyle îmân, insanı yalnız dünyada korursa da, âhırete îmânla gitmek güç olur. Îmân, muma benzer, "Ahkâm-ı islâmiyye" yâni dinin emir ve yasaklarına uymak, mum etrâfındaki fener gibidir. Mum ile birlikte fener de, "İslâmiyyettir" Fenersiz mum çabuk söner. Ufak bir rüzgârla söner.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 EYLÜL 1994 · KAYIT 10250

Din, Niçin Gönderildi?

Din, insanları saadet-i ebediyyeye yâni ebedî, sonsuz saadete, huzura götürmek için Allahü teâlâ tarafından gösterilen yol demektir.

Din ismi altında insanların uydurduğu yalan yanlış yollara din denmez, dinsizlik ve kâfirlik denir. Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmdan beri, her bin senede bir peygamber vasıtası ile, insanlara bir din göndermiştir. Bu peygamberlere, yâni kendilerine yeni bir din gönderdiği peygamberlere "Resûl" denir.

Her asırda, en temiz bir insanı peygamber yaparak, bunlar ile dinleri kuvvetlendirmiştir. Resûllere tâbi olan yâni kendisinden önceki resûle indirilmiş kitaba tabi olan peygamberlere de, "Nebî" denir.

Bütün peygamberler, hep aynı îmânı söylemiş, hepsi ümmetlerinden aynı şeylere îmân etmelerini istemişlerdir. Fakat, dinleri, yâni kalb ile, beden ile yapılması ve sakınılması lâzım olan şeyleri başka başka olduğundan, islâmlıkları, müslümanlıkları da ayrıdır.

Allahü teâlâ, dinleri, nefsin zararlı arzûlarını, keyiflerini kırmak ve taşkınlıklarını önlemek için göndermiştir.

Her din, kendisinden önce gelen dini neshetmiş, değiştirmiştir. Yürürlükten kaldırmıştır. En son gelen ve kendisinden önceki dinleri değiştirmiş, daha doğrusu dinlerin hepsini kendinde toplamış olan, kıyâmete kadar da hiç değişmiyecek olan din, Muhammed aleyhisselâmın dinidir. Bugün, Allahü teâlânın sevdiği, beğendiği din de, İslâm dînidir.

Bu dinin bildirdiği farzları yapanlara ve harâmlardan kaçınanlara Allahü teâlâ, âhırette ni'metler, iyilikler verecektir. Yâni bunlar, sevâb kazanır. Farzları yapmıyanlara ve harâmlardan kaçınmıyanlara, âhırette cezâlar, acılar vardır. Yâni böyle kimseler, günâha girer. Îmânı olmıyanların farzları kabûl olmaz. Yâni bunlara sevâb verilmez.

Bir insanın önce îmân etmesi lazımdır. ^Imân etmemiş ise yaptığı hiçbir iyiliğe sevâb verilmez. Îmân ettikten sonra, dinin yasak ettiği şeylerden yâni harâmlardan kaçılır. Sonra da farzlar gelir. Farzları yapmıyan mü'minlerin, sünnetleri kabûl

olmaz. Yâni bunlara sevâb verilmez. Bunlar Peygamberimize tam tâbi' olmuş olmaz.

Bir kimse, bütün farzları yapıp da, bir farzı özürsüz terkederse, bu borcunu ödemedikçe, bu cinsten olan hiçbir nâfile ibâdetine ve sünnetine sevâb verilmez. Meselâ zekâtını vermemiş kimsenin, sadakası, kabûl olmaz. Çünkü, cenâb-ı Hak ona önce zekât vermesini emretmektedir. Peygamber efendimiz, hazret-i Ali'ye, (Yâ Ali, insanlar fedâil ile nâfile ile meşgûl oldukları zaman, sen farzları tamamlamaya çalış!) buyurdu.

İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin naklettiği, (Allahü teâlâ, kazâya kalmış namaz borcu bulunan kimsenin [Nâfile] namazını kabûl etmez.) hadîs-i şerîfleri de, bunu açık olarak bildirmektedir.

Dinimizde bir kaide vardır: Harâm işleyerek, ibâdet yapılmaz. Harâmlar iyi niyetle yapılsa bile bunların harâmlığı kalkmaz. Mubâhlar iyi niyet ile, güzel düşünceler ile yapılınca, insan sevâb kazanır. Kötü niyetlerle yapılırsa veya bunları yapmak, bir farzı vaktinde eda etmeye mâni' olursa, günâh olurlar.

Farzlar yapılırken, kötü niyetler karışırsa, borç ödenmiş, cezâdan kurtulmuş olunur ise de, sevâb kazanılmaz. Harâm işleyenlerin farzları ve sünnetleri sahîh olur. Yâni borçlarını ödemiş olurlar ise de, sevâb kazanmazlar. Harâmlar iyi niyet ile yapılsa da, mubâh olamaz. Yâni harâmlara hiçbir zaman sevâb verilemiyeceği gibi, özürsüz harâm işleyen muhakkak günâha girer.

Meselâ kişi, midesine dokunduğu için içki içmese sevâb almaz. Harâmdan iyi niyet ile, yâni Allahü teâlâdan korkarak sakınan, vazgeçen sevâb kazanır. Başka bir sebep ile harâm işlemezse, sevâb kazanmaz. Yalnız, günâhından kurtulur.

Harâm işleyenlerin, "Sen kalbime bak, kalbim temizdir. Allahü teâlâ kalbe bakar." demeleri boştur, faydasızdır. Müslümanları aldatmaktır. Kalbin doğru ve temiz olmasına alâmet, dine yapışmak, yâni emirlere ve yasaklara uymaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 EYLÜL 1994 · KAYIT 10251

Amellerde Niyetin Önemi

Ameller, yâni yapılan işler üçe ayrılır:

Birincisi, günâh olan işler. Bunlar, Allahü teâlânın beğenmediği yasak ettiği şeylerdir. Allahü teâlânın emrettiği şeyi yapmamak veya yasak ettiğini yapmaktır.

İkincisi, ibâdetlerdir. Allahü teâlânın beğendiği, emrettiği şeylerdir.

Üçüncüsü mubâh, yâni günâh veya ibâdet olduğu bildirilmemiş olan işlerdir. Yapanın niyetine göre, sevap veya günâh olurlar.

Harâmların iyi niyet ile yapılması, bunları harâmlıktan çıkarmaz. İyi niyet, harâmlara ve mekruhlara te'sîr etmez. Bunları tâ'at, sevap hâline çevirmez.

(Ameller, niyete göre iyi veya kötü olur.) hadîs-i şerîfi, mubâhlara niyete göre sevap verileceğini bildirmektedir.

Bir kimse, birinin gönlünü almak için başkasını incitse veya başkasının malı ile sadaka verse, yahud harâm para ile çeşme, câmi yaptırsa, bunlara sevap verilmez. Bunlara sevap beklemek, câhillik olur. Zulüm ve günâh, iyi niyet ile işlenirse, yine günâh olur.

Böyle işleri yapmamak sevaptır. Bilerek yapılırsa, büyük günâh olur. Günâh olduğu bilinmiyerek yapılırsa, müslümanların çoğunun bildiği şeyleri bilmemek, öğrenmemek olur ki o da günâhtır.

Yapılan amellerde birden fazla niyet yapılırsa çok iyi olur. Meselâ, câmiye mescide giren kimse, mescidin, Allahü teâlânın evi olduğunu düşünerek, Allahü teâlânın evini ziyâreti de niyet ederse, sevabı daha çok olur. Namaz kılmayı beklemek için de niyet ederse ve dışarda gözü, kulağı günâh işlemesin diye de ve mescitte i'tikâf ederek âhıreti düşünmeği de, mescitte, Allahü teâlânın adını yâd etmeği de, orada emr-i ma'rûf ve nehyi münker etmeği, yâni va'z etmeği de, va'z dinlemeği de, yâhud Allahü teâlâdan hayâ ederek edepli olmağı da niyet ederse, her niyeti için ayrı sevaplara kavuşur.

Niyet çok önemlidir. Her mubâh, iyi niyet ile yapılınca sevap, kötü niyet ile yapılınca, günâh olur. Koku sürünen, iyi giyinen kimse, dünya lezzeti için veya gösteriş yapmak, övünmek için veya kendini kıymetlendirmek için, yâhud yabancı kadınları, kızları avlamak için şık giyinirse, günâh işlemiş olur.

Dünya lezzetini tatmak için olan niyetine azap verilmez ise de, âhıret ni'metlerinin azalmasına sebep olur. Başka niyetleri için azap görür. Bu kimse, sünnet olduğu için koku sürünür, şık giyinirse, câmiye saygı için, câmide yanına oturan müslümanları incitmemek, temiz olmak, sıhhatli olmak, islâmın vakârını, şerefini korumak için niyet edince, her niyeti için ayrı sevaplar kazanır.

Her mubâh işte, hattâ yemede, içmede, uyumada ve helâya girmekte bile iyi niyet etmeği unutmamalıdır. Meselâ, gece yatarken, dinlenip daha iyi ibâdet yapmayı, çalışıp nafakasını kazanmayı düşünmelidir.

Bu şekilde uyumasına sabaha kadar sevap yazılır. İnsan, mubâh bir işe başlarken, niyetine dikkat etmelidir. Niyeti iyi ise, o işi yapmalıdır. Niyeti, yalnız Allahü teâlâ için olmazsa, yapmamalıdır.

Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâ, sizin sûretlerinize, mallarınıza, bakmaz. Kalblerinize ve amellerinize bakar.) buyuruldu. Yâni, Allahü teâlâ, insanın yeni, temiz elbisesine, hayrât ve hasenâtına, malına, rütbesine bakarak sevap ve ikrâm vermez. Bunları ne düşünce ile, ne niyet ile yaptığına bakarak, sevap veya azap verir.

Bunun için, her insana ilk farz olan şey îmândır. Daha sonra farzları yapmak, harâmlardan kaçınmak farz olur.

Bunlar öğrenilmedikçe, müslümanlık olamaz. Îmân elde tutulamaz. Hak borçları ve kul borçları ödenemez. Niyet, ahlâk düzeltilemez ve temizlenemez. Düzgün niyet edinilmedikçe, hiçbir farz kabûl olmaz. Hadîs-i şerîfte, (Bir saat ilim öğrenmek veya öğretmek, sabaha kadar ibâdet etmekten daha sevaptır.) buyuruldu. Kitap okumayan, ilim öğrenmiyen câhil sofu, şeytanın maskarası olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 EYLÜL 1994 · KAYIT 10252

Sonsuz Saâdet Yolu

Îmân etmek, Resûlullah efendimize tabi olmağa başlamak ve sonsuz saadet kapısından içeri girmek demektir. Allahü teâlâ O'nu, dünyadaki bütün insanları saâdete da'vet için gönderdi ve Sebe' sûresi, yirmisekizinci âyetinde meâlen, (Ey sevgili Peygamberim! Seni, dünyadaki bütün insanlara ebedî saadeti müjdelemek ve bu saadet yolunu göstermek için, beşeriyyete gönderiyorum.) buyurdu.

Bunun için, cenâb-ı Hak, Resûlüne tâbi olmağı, O'na uymağı çok sever. O'na uymanın ufak bir zerresi, bütün dünya lezzetlerinden ve bütün âhıret ni'metlerinden daha üstündür. Hakîkî üstünlük, O'nun sünnet-i seniyyesine tâbi olmaktır ve insanlık şerefi ve meziyyeti, O'nun dinine uymaktır.

Resûlullah efendimize nasıl tabi olunacak?

Resûlullaha tâbi olmak, yâni O'na uymak, O'nun gittiği yolda yürümektir. O'nun yolu, Kur'ân-ı kerîmin gösterdiği yoldur. Bu yola "Dîn-i islâm" denir. O'na uymak için, önce îmân etmek, sonra müslümanlığı iyice öğrenmek, sonra farzları edâ edip harâmlardan kaçınmak, daha sonra, sünnetleri yapıp mekrûhlardan kaçınmak lâzımdır. Bunlardan sonra, mubâhlarda da O'na uymağa çalışmalıdır.

Meselâ, O'nun dini emrettiği için, bayram günü oruç tutmamak ve yiyip içmek, O'nun dininde bulunmayıp senelerce tutulan oruçlardan daha kıymetlidir. O'nun dininin emri ile fakîre verilen az bir şey ki, buna zekât denir, kendi arzûsu ile, dağ kadar altın sadaka vermekten daha efdaldir.

Hazret-i Ömer, bir sabah namazını cemâ'at ile kıldıktan sonra, cemâ'ate bakıp, bir kimseyi göremeyince onu sordu. Eshâbı dediler ki, - Geceleri sabaha kadar ibâdet ediyor. Belki şimdi uyku bastırmıştır. Emîr-ülmü'minîn buyurdu ki:

- Keşke bütün gece uyuyup da, sabah namazını cemâ'at ile kılsaydı, daha iyi olurdu.

Bazıları, Resûlullahın yolunda yürümedikleri halde, kendilerinde harikulâde haller görülüyor. Bu nasıl oluyor?

Bu haller, sıkıntı çekip ve mücâhede edip, nefislerini körleterek bu hallere kavuşuyorlar ise de, bu hâl dine uyarak yapılmadığı için kıymetsizdir ve hakîrdir. Eğer bu çalışmalarına ücret hâsıl olursa, dünyada birkaç menfa'atten ibâret kalır.

Hâlbuki, dünyanın hepsinin kıymeti ve önemi nedir ki, bunun bir kaçının i'tibârı olsun. Bunların bu hallerine istidraç denir. Böyle haller, papazlarda da, Hint brehmenlerinde de görülür. Cenâb-ı Hak, çalışanın çalıştığının karşılığını verir. Bunlar ısrarla çalışıp nefislerini körelttikleri ve harikulâde haller istedikleri için, cenâb-ı Hak isteklerini veriyor.

Fakat, istiyerek vermiyor. Bu haller onların faydasına değil zararınadır. Bunlar, pis işleri, aşağı işleri yapanlara benzer. Herkesten daha çok çalışır ve yorulur. Ücretleri de herkesten aşağıdır.

Dine tâbi olanlar ise, latîf cevâhir ve kıymetli elmaslar ile meşgûl olan mücevherciler gibidir. Bunların işi az, kazançları pek çoktur. Ba'zan bir saatlik çalışmaları, yüzbinlerce senenin kazancını hâsıl eder. Bunun sebebi şudur ki, dine uygun olan amel, Hak teâlânın makbûlüdür. Çok beğenir.

İslâmiyete uymıyan şeylerin hiçbirisini Hak teâlâ sevmez, beğenmez. Sevilmeyen, beğenilmeyen şeye sevap verilir mi? Tabiî ki verilmez.

Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı kerîmde, Nisâ sûresi, sekseninci âyetinde, Muhammed aleyhisselâma itâ'at etmenin, kendisine itâ'at etmek olduğunu bildiriyor. O hâlde, O'nun Resûlüne itâ'at edilmedikçe, O'na itâ'at edilmiş olmaz. Bunun pek kat'î ve kuvvetli olduğunu bildirmek için, âyet-i kerîmede (Elbette muhakkak böyledir.) buyuruldu ve ba'zı doğru düşünmiyenlerin, bu iki itâ'ati birbirinden ayrı görmelerine meydan bırakmadı.

Allahü teâlâ, yine Nisâ sûresinin yüzellinci ve yüzellibirinci âyet-i kerîmelerinde meâlen, (Kâfirler, Allahü teâlânın emirleri ile Peygamberlerinin emirlerini birbirinden ayırmak istiyorlar. Bir kısmına inanırız, bir kısmına inanmayız diyorlar. Îmân ile küfür arasında bir yol açmak istiyorlar. Onların hepsi kâfirdir. Kâfirlerin hepsine Cehennem azâbını, çok acı azâbları hâzırladık.) buyurarak, kendi emirleri ile Habibinin emirlerini ayıranların şiddetli azap çekeceklerini bildirmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 EYLÜL 1994 · KAYIT 10253

Resûlullaha Tâbi Olmak

İnsanların Resûlullaha tabi olup, dünya ve ahıret saadetine kavuşabilmeleri için, müslüman olmaları şarttır. Müslüman olmak için de hiçbir formaliteye, müftîye, imâma gitmeğe lüzûm yoktur.

"Allahü teâlâya ve Resûlüne ve O'nun Allahü teâlâdan getirdiklerinin hepsine inandım. Allahü teâlânın ve Resûlünün dostlarını severim ve düşmanlarını sevmem." demek kâfîdir.

Kişinin inandım demesi ile îmân olmaz. Dinimizin, Resûlullah efendimizin bildirdiği gibi inanmalıdır. Bu doğru îmânı da Ehl-i sünnet âlimleri bildirmişlerdir. Ehl-i sünnet itikâdı, Peygamber efendimizin ve Eshâbının îmânı, i'tikâdı demektir.

Bunun için bütün insanlara önce lâzım olan şey, "Ehl-i sünnet" âlimlerinin kitaplarında bildirdikleri gibi, bir îmân ve i'tikâd edinmektir. Peygamberimiz

Muhammed aleyhisselâmın yolunu bildiren, Kur'ân-ı kerîmden murâd-ı ilâhîyi anlayan, hadîs-i şerîflerden murâd-ı Peygamberîyi çıkaran bu büyük âlimlerdir.

Kıyâmette kurtuluş yolu, bunların gösterdiği yoldur. Allahın Peygamberinin ve O'nun Eshâbının yolunu kitaplara geçiren, değiştirilmekten ve bozulmaktan koruyan, bizlere ulaştıran "Ehl-i sünnet" âlimleridir.

Dinin bizden sonrakilere de ulaşabilmesi için yine aynı yoldan devam etmesi lazımdır. Din düşmanları bunun için, bu yolu kapamak istemektedirler. Ehl-i sünet âlimlerini devre dışı bırakmak için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Ehl-i sünnet âlimleri ve bunların kitapları müslümanlara zifiri karanlıkta yollarını gösteren ışıktır. Fenersiz, ışıksız yola çıkan, tökezleyip yuvarlanır, kendini bir uçurumun dibinde bulur.

Dört mezhebde ictihâd derecesine yükselmiş olan âlimlere ve bunların yetiştirmiş oldukları büyük âlimlere "Ehl-i sünnet âlimleri" denir. Ehl-i sünnetin reîsi ve kurucusu, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleridir.

Evliyânın büyüklerinden olan Sehl bin Abdullah Tüsterî hazretleri, "Eğer hazret-i Mûsâ ve hazret-i Îsâ'nın ümmetlerinde, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri gibi bir zât bulunsaydı, bunlar bozularak bugünkü yahûdîliğe ve hıristiyanlığa dönmezlerdi." buyurmuştur.

Bu büyük îmâmın ve yüzlerce talebesinin ve bunların da yetiştirdiği binlerce büyük insanın yazdığı milyonlarca kitap, Peygamberimizin yolunu, bütün dünyaya doğru olarak yaymış, tanıttırmıştır.

Bugün islâm dînini, duyamıyacak, hür dünyada bir şehir, bir köy ve bir kimse kalmamıştır. İslâmiyeti işitince, doğru olarak öğrenmek istiyene, Allahü teâlâ, bunu nasip edeceğini va'd buyurmuştur.

Bugün, dünya kütüphânelerini doldurmuş olan bu kitapların isimlerini bildiren fihristler mevcuttur. Meselâ, Kâtip Çelebi'nin (Keşf-üz-zunûn) kitabında, onbeşbine yakın kitap ve onbin kadar yazar ismi vardır.

İslâm âlimleri, bu kitaplarında dinsizleri, hıristiyanların ve yahudilerin sözlerini ve müslüman olmıyanların islâmiyete sokmak istedikleri uydurmaları deliller ve tartışmalar ile red ederek hepsini susturmuşlar, din düşmanlarının hâzırladıkları fitne ve fesâd ateşlerini söndürmüşlerdir.

Ayrıca, kötü maksatlarla Kur'ân-ı kerîme yanlış ma'nâlar vermeğe, bozuk tercümeler yapmağa kalkışanların yüz karalarını meydana çıkarıp, bir taraftan

îmân edilmesi lâzım gelen şeyleri birer birer ve açıkça yazmışlar, bir taraftan da, bütün dünyada olmuş ve kıyâmete kadar olacak her vak'a ve hareketin dine uygun olarak nasıl yapılacağını, pek doğru olarak, insanlığın önüne koymuşlardır.

Sadece, İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretlerinin dersinde hâzır bulunan talebesinden sekizyüzden fazlasının isimleri ve hâl tercümeleri kitaplarda yazılıdır.

Bunlardan beşyüzaltmışı fıkıh ilminde derin âlim olarak şöhret bulmuş, içlerinden otuzaltısı ictihâd makâmına, yâni hadîs-i şerîflerden ve âyet-i kerîmelerden hüküm çıkarma makamına yükselmiştir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 EYLÜL 1994 · KAYIT 10254

"Başını Kaldır!"

Âsiye Hâtun, Fir'avunun hanımı idi. Fakat, Fir'avunun aksine iyilik sever, şefkatli, merhametli bir kadın idi. Mûsâ aleyhisselâmın mu'cizesi karşısında, müslüman olan sihirbazlarla beraber, Âsiye Hâtun da îmân etmişti.

Fakat, îmân ettiğini kimseye söylemiyor, ibâdetlerini gizli yapıyordu.

Birgün sarayın penceresinden bakarken, Mâşite Hâtun adında bir mü'mine ile çocuklarının akıl almaz işkencelerle öldürüldüğünü görünce dayanamadı. Fir'avunun karşısına geçip dedi ki:

- Ey Fir'avun, sana yazıklar olsun. İlâhlık da'vâsında bulunmaktan utanmıyor musun? Seni ilâh kabûl etmiyen kimselere böyle işkence yapıyorsun!..

- Yoksa sen de onlar gibi aklını mı kaçırdın?

- Hayır ben deli değilim. Esas deli sensin. Aciz bir mahlûk iken ilâhlık iddiâsında bulunursun.

Hanımının Mûsâ aleyhisselâmın dinine girdiğini anlayan Fir'avun çılgına döndü. Kendisine, "Eğer bundan vazgeçmezsen, sen de Mâşite gibi ölümü tadarsın." dedi.

Âsiye Hâtun:

- Beni îmânımdan kimse alıkoyamaz. Îmânım için herşeye râzıyım, dedi.

Fir'avun hanımına da en ağır işkenceleri yapmaktan çekinmedi. Bir ağaca ellerinden ve ayaklarından mıhlattı. Sonra yere yatırarak üzerine değirmen taşı koydurdu. Bununla da yetinmiyerek, üzerine büyük kaya parçası atılmasını emretti. Fakat, Âsiye Hâtun çoktan vefât etmiş, şehîd olmuştu...

Âsiye Hâtun'a, elleri, ayakları bağlanıp, sıcak çöl ortasına bırakılarak işkence yapılırdı. Yanındakiler ayrılınca, melekler ona gölgelik yaparlardı.

Bir defasında, Âsiye Hâtun'a böyle eziyet edilirken, Mûsâ aleyhisselâm oradan geçiyordu. Mûsâ aleyhisselâm durumunu görünce kendisine duâ etti. Bundan sonra yaptıkları eziyetlerin hiçbirinden acı duymadı.

Kendisine en ağır işkenceler yapılırken, o Cennetteki köşkünü görüyor ve gülüyordu.

Bu hâl Fir'avunu deliye çeviriyordu. Çünkü, işkence yaptığı kimselerin, acılar içinde kıvranmasından büyük haz duyardı. Kendisine yalvarıp yakarmasını beklerken, onun tatlı tatlı gülüşünü görünce:

- Deliye bakın, azap içinde gülüyor, diyordu.

Âsiye Hâtun, bir defasında, yine işkence edilirken:

- Yâ Rabbî, benim için nezdinde Cennette bir ev yap! Beni câhil Fir'avundan, bâtıl kötü amelinden ve zâlim olan kavminin şerrinden koru, diye duâ edince:

- Başını kaldır, diye ilhâm olundu.

Başını kaldırınca, göz perdesi kaldırıldı ve Cennette kendisi için beyaz inciden yapılmakta olan köşkü gördü. İşkence esnâsında bu köşkü seyreder, bunun verdiği haz ile ıstırap duymazdı.

Dünyadaki bütün kadınların en üstünleri oldukları bildirilen, dört kadından biri de, Hazret-i Âsiye'dir. Diğer üç kadın da, Peygamber efendimizin hanımı Hazret-i Hadîce, kızı Hazret-i Fâtıma-tüz-zehra ve Îsâ aleyhisselâmın annesi Hazret-i Meryem'dir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 EYLÜL 1994 · KAYIT 10255

"Âhıret Yolculuğuna Hazır mısınız?"

Ömer bin Abdülaziz hazretleri son Cum'a hutbesinde buyurdu ki:

Şunu iyi biliniz ki, hiçbiriniz lüzûmsuz boş olarak yaratılmadınız, yaptığınız bütün işlerden âhirette hesaba çekileceksiniz! Allahü teâlâ mahşer yerinde hepinizin yaptıklarının hesabını görecektir.

Âhiret korkunç bir gündür. Yürekleri parçalayan, çocukları ihtiyar yapan, kişiyi kardeşinden, evlâdından, anasından babasından ayıran, peygamberleri, melekleri titreten bir gündür.

Ey müslümanlar!

Âhiret âlemine gidenleri her gün uğurluyor ve kara toprağa bırakıp geliyorsunuz. Yataksız, yastıksız ve yalnız başına bırakıp geri dönüyorsunuz. Onların oradaki hâllerini hiç düşünmüyor musunuz?

Onlar tanımadıkları bir âleme sefer etmişlerdir. Gelip geçici olan gaflet uykusundan uyanmışlardır. Fakat, pişmanlıkları bir fayda vermemiştir. Didinip çalışarak kazandıkları dünya malının kendilerine bir faydası olmamıştır. Dünyada iken bir incir çekirdeği kadar bile olsa ancak âhıret için yaptıklarından fayda görmektedirler. Düşünmeğe değer bu hâllerden hiç ibret almadınız mı?

Zannetmeyin ki, kendimde bir üstünlük gördüğüm için size nasîhat ediyorum. İçinizde belki de Allahü teâlânın yardımına, affına en çok ihtiyâcı olan benim! Sizinle beraber kendim için de mağfiret diliyorum. Sizlere Peygamber efendimizin ahlâkı ile ahlâklanmanızı tavsiye ederim.

Ölüm sizden dilediğini seçer. Dün geçti o sizin hakkınızda iyi bir şâhittir. Bugün önemli bir emânettir. Onun kıymetini bilmek ve değerlendirmek lâzımdır. Yarın ise, içinde hâdiselerle beraber gelmektedir. Ölümden kaçış yoktur.

Sizler bu dünyada, eşyalarını bineklerine yüklemiş yolcularsınız, yüklerinizi başka bir âlemde çözeceksiniz. Sizler, bu dünyada sizden öncekilerin yerine geçtiniz. Fakat sizler de yerlerinizi sizlerden sonrakilere vereceksiniz. Sizin dünyaya gelmenize vesîle olanlar dünyadan gitti. Sizler, onlardan dünyaya gelen kimseler olarak, onlar gibi âhırete gideceğinizi hiç düşünmüyor musunuz?

Ey insanlar, içinizi, kalbinizi düzeltin. Eğer kalbinizi düzeltirseniz, işleriniz de düzelir, a'zâlarınız, gözleriniz, ayaklarınız, kulağınız, elleriniz hayırlı ameller işler. Allahü teâlânın râzı olduğu işler ile meşgûl olur, âhıret için sâlih ameller işlersiniz.

Her yolculuğun kendine has bir azığı, hazırlığı vardır. Âhıret yolculuğu için de, takvâyı azık edinin! Allahü teâlânın vereceği ni'metleri görmüş gibi sevinin ve vereceği cezâyı, azâbı da görmüş gibi korkun! Tûl-i emele yâni uzun emele kapılmayın, hiç ölmiyecekmiş gibi dünyaya sarılmak, bitmek bilmeyen istek ve arzûların peşinden koşmak, insanın kalbini katılaştırır. İnsanı, düşmanı olan şeytanın eline düşürür.

Dünyaya aldanmış, huzûr ve saâdet arayan nice insanlar gördük. Huzûr ve saâdet ancak Allahü teâlânın rızâsını kazananlar içindir. Neşe, sevinç de kıyâmetin zorluğunu atlatanlar içindir.

Kıyâmet günü zengin, fakir herkesin ameli meydana çıkar. Hesap verirken öyle bir müşkilât ile karşılaşırsınız ki, eğer yıldızlar bununla karşılaşsa, kararıp dökülürler, dağlar erirlerdi.

Ey insanlar, herkes uykudadır. Ancak ölüm ile uyanacaklardır. Uyanınca da Cennet veya Cehennemden birine gideceklerdir. Bu gerçeği görüp de buna hazırlanmamak, akılsızlıktır.

Ölümü çok hatırlayınız! Ölümü çok hatırlayan, geçim darlığı çekiyorsa, genişlik, rahatlık hâsıl olur. Gaflete dalmış ise, ürperti gelerek, insanın kendisine dönmesini sağlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 EYLÜL 1994 · KAYIT 10256

İslâmiyeti Bilmiyenlerin Acınacak Hâlleri

Son zamanlarda, genç nesil tarihini, ecdadını, dedelerini, hatta kendi ana-babasını beğenmez oldu. Onları cahil, bir şeyden anlamaz görüyor.

Gençlerin bu hale gelmelerinin tabiî ki birçok sebebi vardır.

Bu hal yeni olmuş, bir kaç senede olmuş bir olay değildir. Yılların, hatta yüzyılın ürünüdür. İslâm düşmanları, müslümanları, müslüman evladlarını bu hale düşürmek için yüzyıllardır çalışmaktadırlar.

Meselâ, İngiliz casusu, Hempher hatıratında diyor ki:

"İstanbul'da Basra'da uzun seneler, müslüman kılığında, müslümanları dinlerinden döndürmek, en azından saptırmak için uğraştım. Fakat gözle görülür bir netice alamamıştım. Bir ara ümitsizliğe kapılıp, Londra'ya döndüm. Hariciye Nezaretindeki bir yetkiliye:

- Ben bu işte başarılı olamadım, beni bu görevden alın, dedim.

Hariciye Nezaretindeki yetkili kimse bana şöyle dedi:

- Sen böyle birkaç senede netice alacağını mı zannediyordun. Bu ektiğimiz tohumların meyvelerini ne sen göreceksin ne de ben. Bunların meyveleri 150-200 yıl sonra alınacak. " Hempher, 1700'lü yıllarda bu faaliyeti gösteriyordu. Gerçekten de ikiyüzyıl sonra, 1900'lü yıllarda meyvelerini toplamaya başladılar.

Bugün, nefslerine uyarak yalnız dünya arkasında koşanlara, zevk ve sefaya dalanlara, aydın, ilerici diyorlar.

Dünya ile beraber âhıreti de düşünenlere, başkalarının hakkını gözetenlere yobaz, ahmak diyor, "Bu dünya böyle gelmiş, böyle gider. Cennet, Cehennem boş lâftır, kim görmüş, burada ne yaparsan kârdır." diyorlar. Ahırete, Cennete, Cehenneme inanan analarına, dedelerine örümcek kafalı, müslümanlara gerici diyorlar.

Bunlar, başkaları ne olursa olsun, yalnız kendi kazançlarını, nefslerini, şehvetlerini düşünüyorlar. Herkesi aldatmak için ve geçinmek için de, iyiliği, insanlığı dillerinden düşürmüyorlar. En fecî, en alçak suç olarak da, gençleri, islâm yavrularını aldatmağa, bunların dinlerini, îmânlarını çalarak, kendileri gibi felâkete sürüklemeğe uğraşıyorlar.

Yaptıkları din düşmanlıklarının mükâfatı olarak ele geçirdikleri mevki, makam, etiket ve ünvan ile gençleri tuzaklarına düşürmektedirler. Din cahili bazı kimseler de, diplomalarına güvenip, kendilerini bilgin, fen adamı sanıyorlar.

İlim, fen denizinden bir damla tatmakla, deryayı yuttuk sanıyorlar. Bu zavallıların islâm âlimlerinden, din bilgilerinden haberleri olmadığı için, küçük yaşta işittikleri kelimelere, hayalleri ile ma'nâlar uydurarak, müslümanlık bunlardır sanıyor, islâmiyeti inkâr ediyorlar.

İslâm dîninin inançlarını, emirlerini ve yasaklarını bildiren binlerce kıymetli kitap yazılmış, bunların çoğu, yabancı dillere çevrilerek, her memlekete yayılmıştır.

Buna karşılık, bozuk düşünceli, kısa görüşlü kimseler, her zaman, islâmın faydalı, feyizli ve ışıklı prensiplerine saldırmış, onu lekelemeğe, değiştirmeğe, müslümanları aldatmağa uğraşmışlardır. Bu maksatlı çeşitli kitaplar, broşürler neşretmişlerdir. Bunları ücretsiz her tarafa yaymışlardır.

Aslında böyle yanlış yolda olanlara kızmaktan ziyade acımak lazımdır. Niçin doğruyu göremediklerine, İslâm dîninin yüksekliğini anlıyamadıklarına şaşmak lazım. Herkesin doğru yolu bulmasını, dalâletten, dünya ve âhıret felâketlerinden kurtulmalarını istemelidir. Bu yolda, insanlara hizmet için çırpınmalıdır.

Kıymetli gençleri, asîl ve temiz yavruları, şehîd evlâdlarını, bozuk yazılardan ve sözlerden koruması için ve müslümanlığın tam ve doğru ve ana kaynaklarına uygun olarak anlaşılması için, Allahü teâlâya yalvarmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 EYLÜL 1994 · KAYIT 10257

Beşikten Mezara Kadar İlim

Resûlullah efendimizin ilmi öven ve teşvîk buyuran sözleri o kadar çoktur ve meşhûrdur ki, din düşmanları bile bunları biliyor.

(İlmi, Çinde de olsa, alınız!) hadîs-i şerîfi meşhurdur. Yâni dünyanın en uzak yerinde ve kâfirlerde de olsa, gidip ilim öğreniniz! "Bu gâvur îcâdıdır, istemem" demeyiniz, buyurulmaktadır.

Bir hadîs-i şerîfte de, (Beşikten mezâra kadar ilim öğreniniz, çalışınız!) buyuruldu. Yâni, bir ayağı mezârda olan seksenlik ihtiyârın da çalışması lâzımdır. Öğrenmesi ibâdettir.

Yine başka bir hadîs-i şerîfte (Yarın ölecekmiş gibi âhırete ve hiç ölmiyecekmiş gibi dünya işlerine çalışınız!) buyuruldu.

Peygamber efendimiz bir defasında, (Bilerek yapılan az bir ibâdet, bilmiyerek yapılan çok ibâdetten daha iyidir!) buyurdu. Bir kerre de:

(Şeytanın bir âlimden korkması, câhil olan bin âbidden korkmasından daha çoktur!) buyurdu.

İlim öğrenmek dinimize göre, erkek-kadın herkese farzdır. İslâm dîninde kadın, kocasının izni olmadan nâfile hacca gidemez. Sefere, misâfirliğe gidemez. Fakat, kocası öğretmezse ve izin vermezse, ondan izinsiz, günâh işlemeden ilim öğrenmeğe gidebilir.

Görülüyor ki, büyük ibâdet olan hacca izinsiz gitmesi günâh olduğu hâlde, ilim öğrenmeğe izinsiz gitmesi günâh olmuyor.

Dinimiz, ilme önem verdiği gibi fen bilgisine de çok önem vermiştir. Çünkü, fen "Mahlûkları, hâdiseleri görmek, inceleyip anlamak ve deneyip benzerini yapmak" demektir ki, bu üçünü de, Kur'ân-ı kerîm emretmektedir.

Fen bilgilerine, san'ata, en modern harp silâhlarını yapmağa uğraşmak, farz-ı kifâyedir. Düşmanlardan daha çok çalışmamızı, dînimiz emretmektedir. Resûlullahın fenni emreden pek çok mübârek sözleri vardır.

O hâlde, İslâmiyet, fenni, tecrübeyi, müsbet çalışmayı emreden dinamik bir dindir. İlim ile bir şey söylenemiyeceğini anlayanlar bu defa başka yönlerden saldırmaya başlıyorlar.

Bazı cahiller sağlık konusunda saldırıyorlar. Bugünkü müslümanların haline bakıp, bunu dine mal etmek istiyorlar. Müslüman dinin emrine uymuyorsa, işin neticesini islâmiyete mâletmek insafsızlık olur.

Peygamberimiz, tıb bilgisini çeşitli şekillerde medh buyurdu. Meselâ, (İlim ikidir: Beden bilgisi, din bilgisi.) Yâni ilimler içinde en lüzûmlusu, rûhu koruyan din bilgisi ve bedeni koruyan sıhhat bilgisidir diyerek, herşeyden önce, rûhun ve bedenin zindeliğine çalışmak lâzım geldiğini emir buyurdu.

İslâmiyet, beden bilgisini, din bilgisinden önce öğrenmeği emrediyor. Çünkü, bütün iyilikler, bedenin sağlam olması ile yapılabilir.

Tâbiînden gençler, Eshâb-ı kirâma:

- Allahü teâlâ sizi çok seviyor. Kur'ân-ı kerîmde sizi övüyor. Bunun sebebi nedir? Bize söyleyin de, biz de, sizin gibi olalım, bizi de çok sevsin, dediler.

Onlar şöyle cevap verdiler:

- Bizi çok seviyor. Çünkü biz, temizliğe çok dikkat ederiz.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde çeşitli yerlerde, (Temiz olanları severim!) buyuruyor.

Müslümanlar, câmilere, evlere ayakkabı ile girmez. Halılar, döşemeler, tozsuz, temiz olur. Her müslümanın evinde hamam olur. Kendileri, çamaşırları, yemekleri hep temiz olur. Onun için, mikrop ve hastalık bulunmaz.

Fransızların dünyaya övündükleri Versay sarayında bir hamam yok. Kâfirler yıkanmayı, asırlar sonra müslümanlardan öğrendiler. Yıkanmak nedir bilmezlerdi. Hatta kirden meydana gelen kokulardan rahatsız oldukları halde, yıkanmayı akıl edecekleri yerde, çeşitli kokular sürünmeği akıl ettiler. Parfüm kullanma alışkanlığı bundan sonra başladı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 EYLÜL 1994 · KAYIT 10258

Arsa, Sahibine Geri Verildi

Dinimiz, adâlete, insan haklarına çok önem vermiştir. Zülmetmeyi, başkasının hakkını gasbetmeyi şiddetle yasaklamıştır. Adâlet dağıtırken de, ırk, din ayrımı gözetmemiştir. Tarihte bunun sayılamıyacak kadar çok vesîkaları vardır.

Meselâ Bursa müzesi arşivinde, yâni evrâk mahzeninde ikiyüz sene öncesine ait bir mahkeme kaydında şöyle bir hadise anlatılıyor:

Altıparmaktaki yahûdî mahallesi yanında bir arsaya, müslümanlar câmi yapıyor. Yahûdîler, arsa bizimdir, yapamazsınız diyerek, iş mahkemeye düşüyor.

Arsanın yahûdîlere ait olduğu anlaşılarak, mahkeme, câminin yıkılmasına, arsanın yahûdîlere verilmesine karâr veriyor.

Adâlete bakınız! Nerede görülmüş böyle bir uygulama? Bursa tamamen müslümanların idaresinde olan bir yer. Arsa sahibine hakkı verilmediği takdirde, müracaat edebileceği başka bir merci de yok. Bütün bunlar, gerçek ahlâkın, yüksek ahlâkın eseridir. Bu yüksek ahlâkın kaynağı da Resûlullah efendimizdir.

Çünkü, Resûlullah efendimiz buyurdu ki, (İyi huyları tamamlamak, iyi ahlâkı dünyaya yaymak için gönderildim.) Bir hadîs-i şerîfte, (Îmânı yüksek olanınız, ahlâkı güzel olanınızdır!) buyuruldu. Görüldüğü gibi îmân bile, ahlâk ile ölçülmektedir!

İslâmiyete karşı olan câhiller, ahlâkla da hiç hücûm edemedikleri için, müslüman yavrularını aldatmak, bu ma'sûmların îmânını çalmak için, "İngiliz üsûlü" ile, yâni yalan ile, iftirâ ile, alçakça hücûm ediyorlar. Çok defa, müslüman şekline girip abdestsiz, gusülsüz namaz kılarak, câmi yapılırken para vererek, müslüman görünüyorlar. Yalanlarına, hîle ve uydurmalarına inandırmağa çalışıyorlar.

Bunların yalanlarına, tuzaklarına düşmemelidir. Kâfirlerin, sinsi din düşmanlarının tuzaklarına düşmemek için ne lâzım olduğunu Peygamberimiz bildiriyor: (Nerede ilim varsa, orada müslümanlık vardır. Nerede ilim yoksa, orada kâfirlik vardır!) İşte burada da, ilmi emretmektedir.

O hâlde, kâfirlere aldanmamak için dînimizi öğrenmekten başka çâre yoktur. Hem de en iyi şekilde, en doğru şekilde.

O halde, en doğru şekilde dinimizi, nasıl nereden öğreneceğiz?

Gençleri aldatmak için iftirâ ve yalanlarla hâzırlanan veya papaz, mason kitaplarından tercüme edilmiş olan süslü yazılardan, radyolardan, filmlerden, gazetelerden mi? Yoksa, para kazanmak için yalan-yanlış kitapları, Kur'ân tercümeleri yazan cahillerden mi?

Din düşmanları, filmlerinde peygamberlerin hayatını, islâm tarîhini, yanlış, iğrenç olarak gösteriyor, uydurma resimler yapıyorlar. Müslümanlar, bu bozuk filmleri, doğru sanarak, seyrediyor. Dinleri, îmânları bozuluyor. Bu hücûmlardan korunmak için, dînimizi nereden öğrenelim!

Gözü ağrıyan kime baş vurur? Çöpçüye mi, avukata mı, matematik öğretmenine mi, yoksa göz mütehassısı olan doktora mı? Elbet, mütehassısa gidip, çaresini öğrenir. Dînini, îmânını kurtarmak için çare arayanın da, avukata, matematikçiye değil, din mütehassısına baş vurması lâzımdır. Din mütehassısı nerede ve kim? Din mütehassısları, şimdi toprak altında! Dünyada bulmak çok güç! Fakat, yazdıkları kitaplar var. İşte din, doğru olarak onlardan öğrenilir.

Din âlimi olmak için, edebiyat ve fen üzerinde, fen ve edebiyat fakültelerinden diploma almış olanlar kadar bilgi sahibi olmak, Kur'ân-ı kerîmi ve ma'nâlarını ezberden bilmek, binlerce hadîs-i şerîfi ve ma'nâlarını ezbere bilmek, islâmın yirmi ana ilminde mütehassıs olmak ve bunların kolları olan seksen ilmi iyi bilmek, dört mezhebin inceliklerine vâkıf olmak, bu ilimlerde ictihâd derecesine yükselmek, tesavvufun en yüksek derecesinde kemâle yetişmiş olmak lâzımdır.

Eskiden medreselerde, câmilerde, zamanın fen bilgileri de okutulurdu. İslâm âlimleri fen bilgilerini öğrenmiş olarak yetişirdi. Sultân Abdülmecîd zamânında, mason Reşîd paşanın, İngiliz sefîri ile berâber hâzırladığı 1839'da ilân ettiği tanzîmât kanûnu, fen derslerinin medreselerde okutulmasını yasakladı. Böylece, din adamlarının câhil olmalarına ilk adım atıldı. Zaten bundan sonra da Osmanlı sür'atle çökmeye başladı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 EYLÜL 1994 · KAYIT 10259

İlim Yoksa İslâmiyet Olmaz

İslâmiyet her zaman ilmin en büyük teşvikçisi ve destekçisi olmuştur. Daha ilk zamanlar, Bedir savaşında, kendilerini öldürmeye gelen kimseler, esir alındıktan sonra, müslümanların okuma yazma bilmiyenlerine okuma yazma öğretmeleri karşılığı serbest bırakılmıştı. Bu hâdise ilme verilen önemi açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Peygamber efendimiz, (Nerede ilim var orada islamiyet vardır. Nerede ilim yoksa orada islamiyet yoktur.) buyurmuştur.

Zamanımızda, hem dini ilimde, hem de fen ilminde otorite sahibi olan âlim kalmadı. Eskiden, islam âlimleri, zamanının fen bilgilerini de en iyi şekilde bilirdi. Bu şekilde yetişmiş hakîkî din âlimi, vaktîyle çok vardı. Zaten onların gayreti ile, çalışması ile gece gündüz demeden yazdıkları kitaplar sayesinde dinimiz bu zamana kadar gelebildi.

Bunlardan biri, İmâm-ı Muhammed Gazâlî hazretleridir. Din bilgilerindeki derinliğine, ictihâdda derecesinin yüksekliğine, eserleri şâhittir. Bu eserleri okuyup anlayabilen, onu tanır. Onu tanıyamıyan, kendi kusûrunu ona yüklemeğe yeltenir. Kitaplarında, yanlış uydurma hadîs bulmaya kalkışır. ^Alimi tanımak için, âlim olmak lâzımdır.

İmâm-ı Muhammed Gazâlî hazretleri, zamanının bütün fen bilgilerinde de, mütehassıs idi. Bağdâd Üniversitesinin rektörü idi. O zamanın ikinci dili olan Rumca'yı iki senede öğrenmiş, eski Yunan ve Roma felsefesini, fennini incelemiş, yanlışlarını, yüz karalarını kitaplarında bildirmiştir. Dünyanın döndüğünü,

maddenin yapısını, Ay, Güneş tutulmasının hesaplarını, daha nice teknik ve sosyal bilgileri yazmıştır.

İslâm âlimlerinden biri de, İmâm-ı Rabbânî Ahmed-i Fârûkî hazretleridir. Bunun din bilgilerindeki derinliği ve ictihâd derecesinin yüksekliği, hele tasavvuftaki, kemâli, aklın, idrâkin üstünde olduğunu, dinde söz sâhibi olanlar, ittifakla söylediği gibi, Amerika'da yeni çıkan kitaplar da, bu sa'âdet güneşinin ışıkları ile aydınlanmağa başlamıştır.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, zamanının fen bilgilerinde de mütehassıs idi.

(Mektûbât) kitabında, "Oğlum Muhammed Ma'sûm, bugünlerde, Şerh-ı mevâkıf' kitabını tamamladı. Derslerinde, Yunân felsefecilerinin hatalarını anladı" buyuruyor.

Kitapta yerküresinin yuvarlak olduğunu, batıdan doğuya doğru döndüğünü isbât etmekte, atomu, maddenin çeşitli hâllerini, kuvvetleri ve psikolojik olayları asırlar önce bildirmektedir.

İnsanların, dünyada sıhhatli, sağlam ve râhat, neş'eli yaşamalarına ve âhırette sonsuz saadete kavuşmalarına sebep olan faydalı şeylere ni'met denir. Allahü teâlâ, çok merhametli olduğu için, kullarına lâzım olan bütün ni'metleri yarattı.

Bunlardan nasıl istifâde edileceğini, nasıl kullanacağımızı, Peygamberleri ile gönderdiği kitâblarında bildirdi. Bu bilgilere "Din" denir. Müslüman olsun, kâfir olsun, herhangi bir insan, bu kitâblara uygun yaşarsa, dünyada rahat ve huzûr içinde olur.

Meselâ, bir eczanede yüzlerce faydalı ilaç vardır. Her ilacın kutusunda tarifnâmesi vardır. İlacı, tarifeye uygun kullanan faydasını görür. Tarifeye uymayan ilaçtan zarar görür. Kur'ân-ı kerîme uygun yaşayan da kim olursa olsun, isterse kâfir olsun ni'metlerden fayda görür. Âhıretteki faydasına inanmıyan kimseye faydası sadece dünya içindir, inanmadığı için Kur'âna uygun yaşamasının âhırette bir faydası olmaz.

Dünyada ve âhırette saadete kavuşmak, râhat ve neşeli yaşamak için müslüman olmak lâzımdır. Düzgün bir i'tikâda sahip olmak lazımdır. Îmânı olan ve dine uyan, yâni harâmlardan sakınıp, ibâdetlerini yapan kimseye müslüman denir. Îmân, belli altı şeye, bütün emir ve yasakların hepsine inanmak demektir. Allahü teâlâ hakîkî müslümandan râzı olur. Onu sever.

Hakîkî müslüman olmak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi îmân etmek ve ibâdetlerini doğru ve "İhlâs" ile yapmak lâzımdır. Allahü teâlâ doğru ve ihlâs ile ibâdet yapanları seveceğini, bunların kalblerine dünyada feyzler, nûrlar vereceğini, âhırette de sevâb, yâni iyilik, mükâfat vereceğini va'd etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 EYLÜL 1994 · KAYIT 10260

Tevbe Eden Âbid

Kalyûbî hazretleri, Mısır'da yetişmiş İslâm âlimlerinin büyüklerindendir. Birçok kitap yazmıştır. Nevâdir-ül-âlem isimli kitabında birçok menkıbe anlatmaktadır. Bunladan ba'zıları şunlardır:

Âbid (çok ibâdet eden) bir zât, namazda Fâtiha-i şerîfe okurken, (Yalnız sana ibâdet ederiz.) meâlindeki âyet-i kerîmeye gelince:

- Sen yalancısın! Sen Allah'a değil mahlûka kulluk ediyorsun, diye bir ses işitti.

Bunun üzerine bu hâlinden ihlâsla tevbe edip, Allahü teâlâya ibâdet etmeye devam etti.

Sonra tekrar namaza durdu. Aynı âyet-i kerîmeye gelince bu defa da:

- Sen yalan söylüyorsun. Çünkü malına kulluk ediyorsun, diye bir ses duydu.

Bu kimse yapılan îkaz üzerine bütün malını mülkünü fakirlere dağıttı.

Sonra tekrar namaza durduğunda:

"Yalnız sana ibâdet ederiz" âyet-i kerîmesini hâlis ve samîmî bir şekilde okuyan hakîkî âbidlerden olur, buyuruldu.

Üsam bin Yûsuf isimli bir kimse, Hatim-i Esâm hazretlerinin huzûruna gelerek:

- Yâ Hatim, namazı nasıl kılarsın? diye sordu.

Hatem-i Esâm hazretleri şöyle cevap verdi:

- Namaz vakti gelince kalkıp hem zâhiren hem bâtınen abdest alırım.

- Bu abdest nasıl alınır?

- Zâhirî abdestte, abdest a'zâlarımı bildirilen şekilde su ile yıkarım. Bâtınî abdestte ise, a'zâlarımı, tevbe, pişmanlık ile dünya ve baş olma sevgisini, mahlûkun

övmesini, kin ve hasedi terkederek yıkarım. Sonra Kâ'beyi gözümün önüne getirir, Allahü teâlânın beni gördüğünü düşünürüm. Cennetin sağımda, Cehennemin solumda, Azrâil aleyhisselâmın arkamda olduğunu ve sanki Sırat köprüsünde olduğumu, kıldığım bu namazın son namazım olduğunu kabûl ederim. Sonra niyyet eder tekbîr alırım. Namazda okurken tefekkür ederek okurum. Tevâzu ile rükûa giderim. Yalvarma yakarma hâlinde secde yaparım. Ümid ile teşehhüde otururum. İhlâs ile selâm veririm. İşte otuz seneden beri kıldığım namazlarım böyledir.

Hamid Lifaf hazretleri değirmendeki ununu evine getirecekti. Daha sonra da tarlasını sulamaya gidecekti. O gün de günlerden Cum'a idi. Unu getirmek için merkebini aradı fakat bulamadı. Vakit de epey ilerlemişti. Hayvanı bulsa bile yola çıktığı takdîrde Cum'a namazı tehlikeye girecekti. Bunun için:

- Âhıret işi önce gelir, deyip değirmene gitmekten vazgeçerek câmiye gitti.

Cum'adan sonra evine geldiğinde, merkebi evinin önünde buldu. Tarlaya vardığında, tarlasını sulanmış gördü. Değirmene gitmek üzere eve geldiğinde, hanımının un ile ekmek yapmakta olduğunu gördü.

Bunların nasıl olduğunu çok merak etti. Hemen hanımına:

- Bu işler nasıl oldu, bana anlat! dedi.

Hanımı şöyle anlattı:

- Evde iken dışarıda bir gürültü işittim. Yabânî bir hayvanın merkebi kovaladığını, gördüm. Merkep kaçarak gelip ahıra girdi. Biraz sonra, komşumuz gelerek, "Ben tarlamı suluyordum, uyuyakalmışım, su taşmış sizin tarla da sulanmış siz sulamak için zahmet etmeyin," dedi.

Un ise şöyle geldi. Komşumuzun değirmende unu varmış onu alıp getirirken yanlışlıkla bizimkini de getirmiş, eve götürünce farkedip, bize getirdi...

Bunun üzerine adam, ellerini açıp "Yâ Rabbî ben senin bir emrini yerine getirdim, sen benim üç ihtiyâcımı birden gördün, sana hamdü senâlar olsun" dedi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 EYLÜL 1994 · KAYIT 10261

Cennet Ni'metleri

Bir defasında Cebrâil aleyhisselâm, Peygmber efendimizin yanına parlak bir ayna ile geldi. Aynada siyah bir nokta vardı. Resûlullah efendimiz sordu:

- Yâ Cebrâil, bu parlak ayna nedir? Cebrâil aleyhisselâm:

- Bu ayna Cum'a günüdür. Oradaki siyah nokta da o günde mevcut bir saattir. Senin ümmetin bundan dolayı diğer ümmetlerden üstün kılındı. Bu günde edilen duâlar bu âna rastlarsa mutlaka kabûl edilir. Bu anda neyin şerrinden emin olmak istenirse onun şerrinden muhâfaza olunur, diye cevap verdi.

Cennette Allahü teâlâ kullarına sorar:

- Benden ne istersiniz?

- Senin rızâsına isteriz.

- Ben sizden râzıyım. Sizleri Cennet ni'metlerine nâil ediyorum.

Cennette Cum'a günü, mü'minler, Allahü teâlâyı görürler. Onlar için Cum'a gününden daha sevimli ve daha güzel bir gün yoktur.

Allahü teâlâ meleklere emreder:

- Cennetteki kullarıma ikrâmda bulununuz!

Bu emir üzerine melekler çeşit çeşit, renk renk yiyecekler getirirler. bunları yiyen Allah dostları, onların her lokmasında ayrı bir tat, ayrı bir lezzet bulurlar.

Sonra içecek şeyler ikrâm edilir. İçtikleri her damlada bir değerinde bulamadıkları lezzeti duyarlar.

Sonra Allahü teâlâ onlara hitâben buyurur ki:

- Ben sizin Rabbinizim. size olan va'dimi bugün yerine getirceğim. Ne isterseniz vereceğim.

- Ey Rabbimiz senin rızânı isteriz.

- Ben sizden râzıyım. Şimdiye kadar yaptığım ikrâmların hepsinden daha büyük ikrâmda bulunacağım.

Sonra cemâli önündeki perdeyi kaldırır. Bütün mü'minler diledikleri kadar nazar ederler. Sonra secdeye kapanırlar.

Allahü teâlâ onlara seslenir:

- Kaldırın başlarınızı. Burası ibâdet yeri değildir. İbâdet yeri dünya idi.

Mü'minler Allahü teâlânın cemâlini görünce bütün ni'metleri unuturlar. Allahü teâlânın cemâlini seyretmek, bütün ni'metlerden daha tatlı gelir.

Bütün bu ni'metlere kavuşabilmek için beş şeye devam etmek gerekir:

1- Kişi, bütün günâhlardan kaçmalıdır.

Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde buyurdu ki:

(Kim ki, Rabbinin azametinden korkarak kendisini günâhlardan men ederse, işte Cennet, onun varacağı yerin tâ kendisidir.)

2- Dünya malına muhabbet beslememektir.

3- İbâdetleri istiyerek, severek, istikrar üzere, devamlı yapmak.

Evliyânın büyüklerinden, İbrâhim bin Edhem hazretleri, hamamın kapısına vardığında, hamamın sahibi:

- Buraya ücretsiz girilmez, dedi.

Bu söz üzerine İbrâhîm bin Edhem hazretleri ağlamaya başladı. Sebebini sorduklarında:

- Ücretsiz olarak şu yere girmeye bile izin verilmiyor. Nebîlerin, sıddîkların, evliyânın yeri, mekânı olan Cennete ücretsiz nasıl girilebilir, buyurdu.

Âyet-i kerîmelerde meâlen buyuruldu ki:

(İşte bu, sizin yapmakta olduğunuz iyi amel ve hareketleriniz sayesinde mirasçısı kılındığınız Cennettir.)

4- Allahü teâlânın sevgili kullarını sevmek ve onlarla beraber bulunmak, sohbetlerini kaçırmamaktır. Çünkü âhırette böyle kimseler şefâ'at edeceklerdir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Din kardeşlerinizi çoğaltınız! Zîrâ kıyâmet günü her bir kardeşin şefâ'at etme hakkı vardır.)

5- Çok duâ etmektir. Müslüman, ömrünün sonuna kadar, Cenneti nasîb etmesi için Allahü teâlâya duâ etmelidir. Çünkü Allahü teâlâ, duâ edenleri sever.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 EYLÜL 1994 · KAYIT 10262

Namaz Her Devirde Vardı

Âdem aleyhisselâmdan beri, her dinde bir vakit namaz var idi. Yâni her ümmet mutlaka namaz kılardı. Kimisi sabah, kimisi öğle, kimisi akşam, kimisi yatsı namazı kılardı. Hepsinin kıldığı, bir araya toplanarak bize farz edildi.

Namaz kılmak, îmânın şartı değil ise de, namazın farz olduğuna inanmak, îmânın şartıdır. Mükellef olan yâni âkıl ve bâlig olan her müslümanın, hergün beş vakit namaz kılması "Farz-ı ayn"dır. Farz olduğu, Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde, açıkça bildirilmiştir.

Yedi yaşındaki çocuğa, namaz kılmasını emretmek, on yaşında kılmaz ise, zorla kıldırmak lazımdır.

Resûlullah efendimiz, Eshâbına:

- Birinin evi önünde nehir olsa, hergün beş kerre bu nehirde yıkansa, üzerinde kir kalır mı? diye sordu.

Eshâbı:

- Hayır, yâ Resûlallah! dediler.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz:

- İşte, beş vakit namazı kılanların da, böyle küçük günâhları affolunur, buyurdu.

Namazla ilgili diğer hadîs-i şerîflerden birkaçı da şöyle:

(Namaz dinin direği, her hayrın anahtarıdır.)

(Kıyâmette kulun ilk sorguya çekileceği ibâdet namazdır. Namaz düzgün ise, diğer ameller kabûl edilir. Namaz düzgün değilse, hiçbir amel kabûl edilmez.)

Ebû Bekr-i Sıddîk hazretleri buyurdu ki:

"Beş namaz vakitleri gelince, melekler der ki; Ey Âdem oğulları, kalkınız! İnsanları yakmak için hâzırlanmış olan ateşi namaz kılarak söndürünüz." Tembellikle namaz kılmayıp fakat, her namaz vaktinde namaz kılmadığı için üzülen, kâfir olmaz, ancak büyük günâh işlemiş olur. Hadîs imâmları, söz birliği ile bildiriyor ki, "Bir namazı vaktinde amden kılmıyan, yâni namaz vakti geçerken,

namaz kılmadığı için üzülmeyen, kâfir olur veya ölürken îmânsız gider." Yâ namazı, hâtırına bile getirmiyenler, namazı vazîfe tanımıyanlar ne olur?

Büyüklerden biri şeytana dedi ki:

- Senin gibi mel'ûn olmak istiyen, ne yapmalıdır?

İblîs sevinip:

- Benim gibi olmak istiyen, namaza ehemmiyyet vermez ve doğru, yalan, herşeye yemîn eder, yâni çok yemîn eder! dedi.

O kimse de:

- Şeytan gibi mel'un olmak istemiyen hiçbir namazını bırakmamalı ve herşeye yemîn de etmemelidir, dedi.

Din büyüklerimiz buyurmuşlar ki: Beş şeyi yapmıyan, beş şeyden mahrûm olur:

1- Malının zekâtını vermeyen, malının hayrını görmez.

2- Uşrunu vermeyenin, tarlasında, kazancında bereket kalmaz.

3- Sadaka vermeyenin, vücudunda sıhhat kalmaz.

4- Duâ etmeyen, arzûsuna kavuşamaz.

5- Namaz vakti gelince, kılmak istemeyen, son nefeste kelime-i şehâdet getiremez.

Görülüyor ki, farz namazı kılmamak, îmânsız gitmeğe sebep olmaktadır. Namaza devam, kalbin nûrlanmasına ve saadet-i ebediyyeye yâni sonsuz saadete kavuşmaya vesîledir. Peygamberimiz (Namaz nûrdur.) buyurdu. Yâni, dünyada kalbi parlatır. Âhırette sırâtı aydınlatır.

Namaz, dînin direğidir. Namaz kılan bir insan, dînini doğrultmuş olur. Namaz kılmayanın, dîni yıkılır. Namazları, müstehab zamanlarında ve şartlarına ve edeplerine uygun olarak kılmalıdır. Kâmil bir müslüman, namaza durunca, sanki dünyadan çıkıp âhırete girer. Bu dünyada hasret ve firâk ateşi ile yanan susuzlar, ancak namaz çeşmesinin hayat suyu ile serinleyip rahat bulur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 EYLÜL 1994 · KAYIT 10263

Namaz, Kötülüklerden Uzaklaştırır

Namaz kılmak, Allahü teâlânın büyüklüğünü düşünerek, O'nun karşısında kendi küçüklüğünü anlamaktır. Bunu anlayan kimse, hep iyilik yapar. Hiç kötülük yapamaz. Şartlarına uygun olarak kılınan namaz insanı kötülüklerden uzaklaştırır. Nefsine uyanın namazı sahîh olsa da, bu meyveleri veremez. Hergün beş kerre, Rabbinin huzûrunda olduğuna niyet eden kimsenin kalbi ihlâs ile dolar.

Namazda yapılması emrolunan her hareket, kalbe ve bedene faydalar sağlamaktadır. Câmilerde cemâ'at ile namaz kılmak, müslümanların kalblerini birbirlerine bağlar. Birbirlerinin kardeşleri olduklarını anlarlar.

Büyükler, küçüklere merhametli olur. Küçükler de, büyüklere saygılı olur. Zenginler, fakîrlere ve kuvvetliler zayıflara yardımcı olur. Sağlamlar, hastaları câmide göremeyince, evlerinde ararlar.

İbâdetlerin hepsini kendinde toplayan ve insanı Allahü teâlâya en çok yaklaştıran yararlı şey, namazdır. Peygamberimiz, (Namaz dînin direğidir. Namaz kılan kimse, dînini kuvvetlendirir. Namaz kılmayan, elbette dînini yıkar.) buyurdu.

Namazı doğru olarak kılmakla şereflenen bir kimse, çirkin, kötü şeyler yapmaktan korunmuş olur.

Ankebût sûresinin kırkbeşinci âyetinde meâlen, (Doğru kılınan namaz, insanı fahşâdan ve münkerden her hâlükârda uzaklaştırır.) buyuruldu.

İnsanı kötülüklerden uzaklaştırmayan bir namaz, doğru namaz değildir. Görünüşte namazdır. Bununla beraber, doğrusunu yapıncaya kadar, bildiği kadarını yapmayı elden bırakmamalıdır.

Büyüklerimiz, (Birşeyin hepsi yapılamazsa, azını da elden kaçırmamalıdır.) buyurdu.

Sonsuz ihsân sâhibi olan Rabbimiz, görünüşü hakîkat olarak kabûl edebilir.

Böyle bozuk namaz kılacağına, hiç kılma dememelidir. Bu sözü din düşmanları çıkarmıştır. Böyle bozuk kılacağına doğru kıl demelidir. Bu inceliği iyi anlamalıdır.

Namazları cemâ'at ile ve huşû' ve hudû' ile kılmalıdır.

Çünkü, insanı dünyada ve âhırette felâketlerden, sıkıntılardan kurtaracak ancak namazdır. Mü'minûn sûresinin başındaki âyet-i kerîmede meâlen, (Mü'minler her hâlükârda kurtulacaktır. Onlar, namazlarını huşû' ile kılanlardır.) buyuruldu.

Gençlerin ibâdet etmeleri, namaz kılmaları daha kıymetlidir. Çünkü, nefislerinin kötü isteklerini kırmakta ve ibâdet etmek istememesine karşı gelmektedirler.

Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde namaz kılmak emredilmektedir. Ba'zı sinsi din düşmanlarının, câhil müslümanlara, "Sana namazı bağışladım. Artık kılma!" yahud "Allahın ve Peygamberin emrettiği namaz, herkesin yaptığı, yatıp kalkmak ve belli şeyleri okumak değildir. Allahın ismini zikretmek ve O'nun büyüklüğünü düşünmek demektir." demelerine aldanmamalıdır.

Namaz kılmak ölünceye kadar her müslümana farz-ı ayndır. Bu şekilde inanmıyan dinden çıkmış olur. Namaz, ibâdetlerin en kıymetlisidir.

Namaz, İslâm dîninin direklerinden en önemlisidir. Allahü teâlâ, kullarının yalnız kendisine ibâdet etmeleri için, namazı farz etti. Nisâ sûresinin yüzüçüncü âyet-i kerimesinde meâlen; namazın mü'minler üzerine, vakitleri belirli bir farz olduğu bildirilmektedir.

Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâ, hergün beş vakit namaz kılmağı farz etti. Kıymet vererek ve şartlarına uyarak, hergün beş vakit namaz kılanı Cennete sokacağını, Allahü teâlâ söz verdi.) buyuruldu.

Başka hadîs-i şerîflerde de Peygamberimiz buyurdu ki:

(Namaz, dînin direğidir. Namaz kılan dînini yapmış olur. Namaz kılmıyan dînini yıkmış olur.)

(Namaz mü'minin Mi'râcıdır.)

Yanî insanın Allahü teâlâya en yakın olduğu zaman, namaz kıldığı zamandır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 EYLÜL 1994 · KAYIT 10264

Namazın Oniki Şartı

Namazın şartları on ikidir. Bunlar; hadesten taharet, necasetten taharet, setr-i avret, istikbâli kıble, vakit, niyet, iftitah tekbiri, kıyam, kırâat, rükû', secde, kâde-i âhıre.

Hadesten taharet, cünüp olanın gusletmesi ve namaz abdesti olmayanın, namaz kılmak için namaz abdesti almasıdır.

Gusül abdestinin farzı üçtür: Ağza ve burna su vermek ve bütün bedeni yıkamak. Bir kimse, duşun altına girip, ağzına burnuna su verip bütün vücudunu ıslatırsa gusul abdestini almış olur. Yine ağzına burnuna su verip denize dalan kimse de gusletmiş olur. Bu şekilde gusledildiğinde, gusül abdesti geçerli olursa da sünnet üzere alındığında daha çok sevap alınır.

Sünnet üzere gusl abdesti ise şöyle alınır:

Önce, temiz olsalar dahî, iki eli ve avret yerini yıkamalıdır. Sonra bedeninde necâset varsa yıkamalı, sonra tam bir namaz abdesti gibi abdest almalı, yüzünü yıkarken, gusle niyet etmeli, ayakları altında su toplanmıyorsa, ayakları da yıkamalıdır. Sonra bütün bedene üç def'a su dökmelidir.

Önce üç def'a başa, sonra sağ omuza, sonra sol omuza dökmeli, her döküşte, o taraf tamamen ıslanmalıdır. Birinci dökmede ovmalıdır. Gusülde, bir uzva dökülen suyu, başka uzuvlara akıtmak câiz olup, orası da temizlenir. Çünkü, gusülde bütün beden, bir uzuv sayılır.

Namaz abdesti alırken bir uzva dökülen su ile başka uzuv ıslanırsa, yıkanmış sayılmaz. Gusül tamamlanınca, tekrar abdest almak mekrûhtur. Guslederken abdesti bozulursa, bir daha almak lâzım olur. Meselâ bir yeri kanamış ise, sadece namaz abdesti alır.

Abdestte ve gusülde, lüzûmundan fazla su kullanmak isrâf olup, harâmdır. Üç buçuk kilo su ile, sünnete uygun gusül edilebilir. Resûlullah efendimiz, yaklaşık 875 gr. su ile abdest alır, 4200 gram su ile de guslederdi. Ortalama bu civarlarda su ile abdest almalıdır. Daha fazla harcamamalıdır.

Ancak kirden temizlenmek için, gusül abdestinden önce veya sonra bol su kullanmak israf olmaz.

Hasta olup hastalığı sebebiyle su kullanamayan, su zarar veren, su ile abdest alamıyacak durumda olan hastalar ve kitaplarda bildirildiği şekilde su arayıp da bulamayanlar teyemmüm ederek, cünüplükten kurtulur veya namaz kılmak için teyemmüm eder. Şehirde her zaman su aramak farzdır. Bunun için sağlam kimse şehirde teyemmüm yapamaz.

Teyemmüm, temiz toprak, kum, kireç ve taş gibi toprak cinsinden temiz birşey ile edilir.

Teyemmüm, abdest ve gusül için bir kolaylıktır. Dînimizde, toprak ile teyemmüm de, su ile temizlenmek gibidir.

Teyemmümün farzı üçtür:

1- Niyet etmek.

2- İki elin içini temiz toprağa sürüp, yüzün tamamını meshetmek.

3- Elleri temiz toprağa vurup, önce sağ ve sonra sol kolu mesh etmek.

Dinimizde namazın ayrı bir yeri olduğu için, her halükârda namaz kılınacaktır. Dinimiz her halükârda namazı kılabilmek için de her türlü kolaylığı göstermiştir.

Hasta olup, ayakta duramayan oturarak, oturamayan yatarak, nasıl rahat durabiliyorsa o şekilde durarak namazını kılar. Başının altına yastık koyar. Yüzü kıbleye karşı olur veya kıbleye karşı sağ veya sol yanı üzerine yatar. Rükû' ve secdeleri başı ile ima eder.

Namaz kılmamak, îmân zayıflığından ileri gelir. Îmânın kuvvetli olmasının alâmeti, dinin emirlerine dört elle sarılmaktır.

Allahü teâlâ, namaz kılmayanın diğer ibâdetlerine va'dettiği sevapları vermez. Namaz kılmayanın işlerinde bereket ve hayır kalmaz.

Âhırette önce namazdan sorulacaktır. Namaz imtihanını kazananın diğer imtihanları vermesi kolay olacaktır. Namaz imtihanını veremiyenin diğer ibâdetlerine geçilmiyecektir. Bunun için kitaplarda namaz üzerinde çok durulmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 EYLÜL 1994 · KAYIT 10265

Namazda Temizliğin Önemi

Necasetten taharet namazın şartlarındandır. Namaz kılanın, derisinde, elbisesinde ve namaz kılacağı yerde, dirhem miktarından fazla necaset, pislik olmamasıdır.

Necaset, dirhem miktarından az ise namaz sahîh olur ise de, mekruh olur. Dirhem miktarı bulunursa, tahrîmen mekrûh olur ve yıkamak vâcib olur. Dirhemden çok ise, yıkamak farzdır, az ise, sünnettir. Necâset miktarı, bulaştığı zaman değil, namaza dururken olan miktarıdır.

Dirhem miktarı, katı necâsetlerde, pisliklerde 4.8 gr ağırlıktır. Akıcı, sıvı necâsetlerde, açık el ayasındaki suyun yüzü genişliği kadar yüzeydir ki, yaklaşık olarak, madeni beşbinliklerden biraz fazlaca bir alandır.

Yolda rastlanan bir suyun temiz olduğu iyi bilinir veya temiz olduğu çok zan edilirse, bununla abdest alınır. Hatta, su az ise, buna necâset karıştığı iyi bilinmedikçe, bununla abdest alınır ve gusül edilir. Teyemmüm edilmez.

Çünkü, her suyun aslı temizdir, zan ile pis olmaz. Halbuki zan ile, aslı üzere kalır. Yâni temiz kabûl edilir. İbâdetler, fazla zan edilmekle, temiz ve doğru olur. Îmân, i'tikâd ise, çok zan ile doğru olamaz, iyi bilinmekle doğru olur. Hamama giren kimse, kurnayı veya havuzu dolu görse, içine necâset bulaştığını bilmedikçe, o su ile abdest alınabilir ve gusül edebilir. Su akıtıp, kurnayı taşırmağa lüzûm yoktur.

Namazın şartlarından biri de setr-i avrettir.

Mükellef olan, yâni âkıl ve bâlig olan insanın namaz kılarken açması veya her zaman başkasına göstermesi ve başkasının bakması harâm olan yerlerine "Avret mahalli" denir.

Erkeğin ve kadının avret mahallini örtmesi, hicretin üçüncü senesinde gelen, (Ahzâb) ve (Nûr) sûrelerinde emrolundu.

Bu tarihten önce kadınlar başı açık olarak yabancı erkekler ile görüşebiliyorlardı. Çünkü o zaman daha tesettür, örtünme emri gelmemişti. Kadınların dini bir meselesi olduğunda, bizzat gelip halini Resûlullaha anlatıyorlardı. Daha sonra bu âyet-i kerîme ile yasaklandı. Bundan sonra kadınlar

mes'elelerini Resûlullahın hanımlarına sormaya, onlar da Resûlullah efendimize sorup cevabını kadınlara bildirmeye başladılar.

Erkekler için avret mahalli göbek ile diz kapağı arasıdır. Namaz kılarken, vücudun diğer kısımlarını, kolları, başı örtmek, çorap giymek sünnettir. Açık kılmaları mekrûhtur.

Kadınların ellerinden ve yüzlerinden başka her yeri, bilekleri, sarkan saçları avrettir. Erkeğin veya kadının avret uzuvlarından herhangi birinin dörtte biri, bir rükün açık kalırsa, namaz bozulur. Azı açılırsa bozulmaz. Namazı mekrûh olur. Meselâ, ayağının dörtte biri açık olan kadının namazı sahîh, geçerli olmaz. Kendisi açarsa hemen bozulur.

Dinimiz kadının belli bir örtü ile kapanmasını emretmemiştir. Kadının örtünmesinde iki şart vardır:

Birincisi, örtünmesi gereken yerleri örtmek.

İkincisi, örtünürken uzuvların belli olmamasıdır.

Bu iki şart yerine geliyorsa istediği şekilde giyinebilir. Örtünme şekilleri örf âdete göre, yaşayışa, iklimlere göre farklı farklı olabilir. Bunlar, duruma göre, manto, eşarp, şalvar, çarşaf vb şeyler olabilir. İlla şu şekilde giyineceksin demek, müslümanı sıkıntıya sokmak olur. Dinin emrini değiştirmek, sınırlamak olur.

Ayrıca, geniş manto ile örtünmek âdet olan yerlerde, kadının çarşafla sokağa çıkması da böyledir. İslâm örtüsü ile alay edilmesine sebep olursa, günâh da olur.

Kur'ân-ı kerîmde geçen cilbab kelimesinin, çarşaf ma'nâsına gelmediği birçok tefsirde ve pekçok kıymetli fıkıh kitabında yazılıdır.

Hadîs-i şerîfte, (Haramdan cilbab giyen erkeğin namazı kabûl olmaz.) buyurulmuştur.

Başka bir hadîs-i şerîfte de, (Haya cilbabını çıkaran kimseyi söylemek gıybet olmaz.) buyurulmuştur.

Bu hadîs-i şerîflerden cilbabın herhangi bir örtü olduğu açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Cilbab, erkeklerin de, kadınların da giydikleri bir elbise, bir gömlektir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 EYLÜL 1994 · KAYIT 10266

Yabancı Kadına Bakmanın Günâhı

Bakılması haram olan yerlere avret mahalli denir. Avret mahalline bakmak büyük günâhtır. Erkeğin ve kadının avret mahallini örtmesi hicretin üçüncü senesi, Ahzâb ve Nûr sûreleri ile emredildi.

Resûlullah efendimiz vedâ haccında, (Yabancı kadına şehvet ile bakan bir kimsenin gözleri ateşle doldurulup, sonra Cehenneme atılacaktır. Yabancı kadın ile toka edenin kolları ensesinden bağlanıp Cehenneme sokulacaktır. Yabancı kadın ile lüzumsuz yere şehvet ile konuşanlar, her kelimesi için, bin sene Cehennemde kalacaktır.) buyurdu.

Bununla ilgili diğer hadîs-i şerîflerde şöyle buyuruldu:

(Komşu kadına ve arkadaşların kadınlarına şehvet ile bakmak, yabancı kadınlara bakmaktan on kat daha günâhtır. Evli kadınlara bakmak, kızlara bakmaktan bin kat daha çok günâhtır. Zinâ günâhları da böyledir.)

(Yabancı bir kızı görüp de, Allahü teâlânın azâbından korkarak, başını ondan çeviren kimseye Allahü teâlâ ibâdetlerin tadını duyurur.) Gördüğünde hemen başını çevirirse, ilk görmesi affolunur.

(Allah için yapılan cihâdda düşmanı gözleyen veya Allah korkusundan ağlıyan veya harâmlara bakmıyan gözler, kıyâmette Cehennem ateşini görmiyeceklerdir.)

İnsanların, birbirine görünmesi ve bakması, dört türlüdür. Bunlar:

Erkeğin kadına, kadının erkeğe, erkeğin erkeğe, kadının kadına bakmasıdır. Erkeğin kadına bakması da üçe ayrılır:

Erkeğin yabancı kadına, kendi hanımına ve bakması câiz olan onsekiz akrabasına, bakmasıdır. Erkeklerin yabancı kadının yüzünden ve avuçlarının içinden ve dışından başka yerine bakmaları dört mezhebde de harâmdır.

Erkeğin, diğer bir erkeğin göbeği ile dizi arasına bakması harâmdır. Bunun dışına, şehvetsiz bakması câizdir.

Bazı cahiller, müslüman hanımlarını aldatmak için, "İslâmiyetin başlangıcında kadınlar örtünmezdi. Peygamber zamanında, müslüman kadınları, başları, kolları

açık gezerlerdi. Sonradan, kıskanç din adamları, kadınların örtünmelerini emrettiler. Kadınlar, sonradan kapandı. Umacı gibi oldu." diyorlar.

Evet, önceleri kadınlar açık gezerdi. Fakat, hicretin üçüncü senesinde (Ahzâb) ve beşinci senesinde (Nûr) sûreleri gelerek, Allahü teâlâ örtünmelerini emreyledi. Resûlullah zamanında, hür kadınlar, bütün bedenlerini örterlerdi. Bir kadının hizmetçi olmayıp, hür hanım olduğu, her yerini örtmesinden belli olurdu.

Setr-i avretten sonra, istikbâl-i kıble gelir. Namazı Kâ'be-i şerîf istikametinde kılmak da farzdır. Göz sinirlerinin çapraz istikameti arasındaki açıklık, Kâ'beye rastlarsa, namaz sahîh olur.

Bu açı yaklaşık olarak 45 derecedir. Ramazan-ı şerîfin başlamasını hesap ile, takvîm ile önceden anlamak câiz olmaz ise de, kıbleyi hesap ile, kutup yıldızı ile, pusula ile bulmak câizdir. Ayrıca bilen birine sorulur. Rastgele sorulmaz, namaz kılmıyan kimse genelde kıbleyi pek bilmez.

Bunun için kıbleyi bilen, sâlih müslümanlara sormak lâzımdır. Kâfire, fâsıka ve çocuklara sorulmaz. Kıbleyi bilen kimseyi aramağa lüzûm yoktur. Kendisi araştırır. Karar verdiği cihete doğru kılar. Sonradan, yanlış olduğunu anlarsa, namazı iâde etmez.

Kıble, Kâ'benin binâsı değildir, arsasıdır. Yâni yerden Arş'a kadar, o boşluk kıbledir. Bunun için deniz dibinde, yüksek dağların tepesinde, uçakta bu cihete doğru kılınabilir.

Kıble cihetini bilmiyen kimse, mihrâba bakmadan, bilene sormadan, kendi araştırmadan kılarsa, kıbleye rastlamış olsa bile, namazı kabûl olmaz. Fakat, rastlamış olduğunu, namazdan sonra öğrenirse kabûl olur.

Namaz arasında öğrenirse kabûl olmaz. Kıbleyi araştırıp da, karar verdiği cihete kılmazsa, rastladığını anlasa bile, tekrar kılması lâzım olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 EYLÜL 1994 · KAYIT 10267

Vakit, Namazın Şartıdır

Namazın şartlarından biri de vaktin girmiş olmasıdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Cebrâîl aleyhisselâm Kâ'be kapısı yanında iki gün bana imâm oldu. İkimiz, fecr doğarken sabah namazını, güneş tepeden ayrılırken öğleyi, herşeyin gölgesi kendi boyu uzayınca ikindiyi, güneş batarken [üst kenârı gaybolunca] akşamı ve şafak kararınca yatsıyı kıldık. İkinci günü de, sabah namazını, hava aydınlanınca; öğleyi, herşeyin gölgesi kendi boyunun iki katı uzayınca; ikindiyi, bundan hemen sonra, akşamı oruç bozulduğu zaman, yatsıyı gecenin üçde biri olunca kıldık. Sonra, yâ Muhammed, senin ve geçmiş peygamberlerin namaz vakitleri budur. Ümmetin, beş vakit namazın herbirini, bu kıldığımız iki vaktin arasında kılsınlar dedi.)

Hergün beş kerre namaz kılınması emrolundu. Namaz sayısının beş olduğu, buradan da anlaşılmaktadır.

Bir namaz, vakti gelmeden önce meselâ beş dakika önce kılınırsa, sahîh olmaz. Hem de, büyük günâh olur. Namazın sahîh olması için, vaktinde kılmak lâzım olduğu gibi, vaktinde kıldığını bilmek, şüphe etmemek de farzdır. Hadîs-i şerîfte: (Namaz vakitlerinin bir evveli vardır. Bir de sonu vardır.) buyuruldu.

Sabah namazı kılarken, güneş doğmağa başlarsa, bu namaz sahîh olmaz. İkindiyi kılarken güneş batarsa, bu namaz sahîh olur. Akşamı kıldıkdan sonra, tayyâre ile batıya gidince, güneşi görse, güneş batınca akşamı tekrâr kılar.

Ba'zı hallerde namazlar, öğle ile ikindi, akşam ile yatsı, cem' yâni birleştirilebiliyor. Bunun hükmü mezheplere göre farklıdır. Hanefî mezhebinde, yalnız Arafât meydânında ve Müzdelife'de hâcıların iki namazı cem' etmeleri lâzımdır.

Hanbelî mezhebinde, seferde, hastalıkta, abdesti bozan özürlerde, abdest ve teyemmüm için meşakkat çekenlerde, a'mâ ve yer altında çalışan gibi, namaz vaktini anlamaktan âciz olanın ve canından, malından ve nâmûsundan korkanın ve ma'îşetine zarar gelecek olanın, iki namazı cem' etmeleri câiz olur.

Namazı kılmak için işlerinden ayrılmaları mümkün olmıyanların, bu namazlarını kazâya bırakmaları, Hanefî mezhebinde câiz değildir. Bunların, yalnız böyle günlerde, Hanbelî mezhebini taklîd ederek, kılmaları câiz olur. Çünkü, Hanbelî mezhebinde, mukim olan kimse de sıkıntı olduğunda namazları birleştirebilir.

Yolculukta meşakkat, sıkıntı olduğunda ise, Hanefîler, Mâlikî veya Şafii mezhebini taklid ederek namazları cem' edebilirler. Çünkü Mâlikîde ve Şafii'de seferde cem' etmek câizdir.

Namazları birleştirerek kılarken öğleyi ikindiden ve akşamı yatsıdan önce kılmak, birinci namaza dururken, cem' etmeği niyet etmek, birinci namazı kıldıktan hemen sonra ikincisini kılmak ve abdestin, guslün ve namazın taklid ettiği mezhebin farzlarına ve müfsidlerine uymak lâzımdır.

Namazın şartlarından biri de niyettir. Niyet, iftitâh tekbîri söylerken edilir. Daha önce de niyet etmek câizdir. Hattâ, cemâ'at ile namaz kılmak için evinden çıkan kimse, niyet etmeden imâma uysa, câiz olur. Fakat yolda, namazı bozan şeylerden birini yapmamak lâzımdır. Yürümek ve abdest almak zarar vermez.

Namaza niyet etmek demek, ismini, vaktini, kıbleyi, imâma uymağı irâde etmek, kalbinden geçirip, kılmayı tercîh etmek demektir. Meselâ, öğlenin farzını kılarken şöyle niyet edilir: Niyet ettim Allah rızâsı için, bugünkü öğle namazının farzını kılmaya, durdum kıbleye, uydum hazır olan imama. Cenâze namazına (Allahü teâlâ için namaza, meyyit için duâya.) diye niyet edilir.

İmâmın, erkeklere imâm olmağa niyet etmesi lâzım değildir. Fakat, cemâ'at ile kılmak sevâbına kavuşamaz. İmâm olmağa niyet ederse, bu sevâba da kavuşur. Yalnız kılan kimseye, sonra başkasının gelip uyması câizdir. İbâdetler yapılırken, yalnız ağız ile söylemeğe niyet denmez. Kalb ile niyet edilmezse, dört mezhebde de namaz sahîh olmaz. Kalb ile niyet edenin, şüpheden, vesveseden kurtulmak için, söz ile de niyet etmesi câiz olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 EYLÜL 1994 · KAYIT 10268

Namazın İçindeki Farzlar

Namazın şartlarından biri de iftitah tekbiridir. Bu tekbir farzdır. Namaz içindeki tekbirler ise sünnettir.

İftitah tekbiri namaza başlarken, "Allahü ekber" demektir. Başka kelime söylemekle olmaz.

Kadınlar, iki ellerini, omuz hizâsına kaldırır ve iftitâh tekbîrini getirir. Sonra, sağ eli, sol elin üstünde olarak, göğüse kor. Bilek kavramazlar.

AAAllahü veya ekbaar gibi, uzun söylenirse, namaz kabûl olmaz. İmâmdan önce, ekber denirse, namaza başlamış olmaz. Ayakta iken, sağ eli, sol el üzerine

koyup, sağ elin küçük ve baş parmaklarını, sol bilek etrâfına halka yapmak, Sübhâneke okumak ve yalnız kılarken, Sübhâneke okuduktan sonra E'ûzü, Besmele okumak sünnettir. Cemâ'ate geç gelen, imâm sessiz okuyorsa, Sübhâneke okur ve imâm selâm verdikten sonra kalkınca, tekrâr okur.

Yalnız kılan, Fâtiha okur. Fâtihadan sonra, Besmele çekmek lâzım değildir. Çekerse iyi olur. Sonra bir sûre veya üç âyet okur. Fâtihadan sonra, imâm ve cemâ'at, sessiz olarak, (Âmîn) der. İmâm ile kılarken, cemâ'at Fâtiha ve sûre okumaz. (Âmîn), (Kabûl et) demektir.

Namazın şartlarından biri de kıyamdır. Kıyam, namazın beş rüknünden birincisidir. Kıyâm, ayakta durmak demektir. Ayakta duramıyan hasta, oturarak kılar, oturamıyan hasta, sırt üstü yatıp başı ile kılar. Yüzü, semâya karşı değil, kıbleye karşı olması için, başı altına yastık konur. Ayakları kıbleye karşı, dizlerini dikerek yatar.

Ayakta iken, iki ayak birbirinden dört parmak eni kadar açık olmalıdır. Ayakta duramıyan hasta, ayakta başı dönen, başı, dişi, gözü veya başka yeri çok ağrıyan, idrâr, yel kaçıran, yarası akan, ayakta düşman korkusu, malın çalınma tehlikesi olan, ayakta kılınca orucu veya okuması bozulacak veya avret yeri açılacak olan kimseler, oturarak kılar.

Ayakta kılınca hastalığının artacağını veya iyi olmasının gecikeceğini kendi tecrübesi ile veya mütehassıs müslüman bir tabîbin bildirmesi ile anlıyan hasta da, yere oturarak kılar. Haber veren doktorun fâsık olmaması, açıkça harâm işlememesi lâzımdır. Bunlar, kolayına geldiği gibi bağdaş kurarak veya dizlerini dikip kollarını kavuşturarak yahud başka türlü yere oturur. Rükü' için, biraz eğilir. Secde için, başını yere kor.

Sandalyede oturarak kılınan namaz kabûl olmaz. Bu şekilde namaz kılmak hırıstiyanlara benzemek olur. Hıristiyanlar, kilisede sandalyede oturarak ayin yaparlar. Ayrıca, sandalyede oturmak için zaruret yoktur. Sandalyede oturarak namaz kılabilen yerde oturarak da namaz kılabilir. Hasta veya ayakta duramıyan rahat durabileceği şekilde oturur namazını böyle kılar. Oturamayan, yatarak kılar. Yatarken, başın altına yastık koyup başı kıbleye çevirmelidir. Veya kıbleye karşı sağ veya sol yanı üzerine yatar. Rükü ve secdeleri ima ile kılar.

Her halükârda namaz kılmamız şartır. Kişinin şuuru yerinde ise, en azından başı hareket edebiliyorsa namazını kılmak zorundadır. Bazıları imayı göz ile olur

zannediyor. Göz ile namaz kılınmaz. Mutlaka boyun veya beden hareketi lazımdır. Az veya çok, hareket etmeden namaz olmaz.

Kırâat, ağız ile okumak demektir. Bu da farzdır. Yalnız kılanın bile kendi işitecek kadar sesli okuması şarttır. Kendi kulakları işitecek kadar sesli okumağa, hafîf okumak denir. Yanında olan kimselerin de işitecekleri kadar sesli okumağa, "cehrî" yâni yüksek sesle okumak denir. Sünnetlerin ve vitrin her rek'atinde ve yalnız kılarken farzların iki rek'atinde, ayakta, Kur'ân-ı kerîmden bir âyet okumak farzdır. Kısa sûre okumak daha sevâbdır.

Kırâat olarak, buralarda Fâtiha okumak ve sünnetlerin ve vitr namazının her rek'atinde ve farzların iki rek'atinde Fâtihadan başka bir de sûre veya üç âyet okumak, vâcibdir. Farzlarda Fâtihayı ve sûreyi ilk iki rek'atta okumak vâcib veyâ sünnettir. Fâtihayı sûreden önce okumak da ayrıca vâcibdir. Fâtihayı her rek'atta bir kerre okumak da vâcibdir.

İmâmın, birinci rek'atta, ikinci rek'atta okuduğunun iki misli uzun okuması sünnettir. Yalnız kılan, her rek'atta aynı miktarda okuyabilir. Her namazda, ikinci rek'atta, birinciden üç âyet uzun okumak mekrûhtur. İmâmın aynı namazların aynı rek'atlerinde, aynı âyetleri okumağı âdet edinmesi mekrûhtur. Birinci rek'atta okuduğunu, ikinci rek'atta da okumak tenzîhen mekrûhtur. Birincide Kul'e'ûzü bi-Rabbin-nâs okursa, ikincide tekrâr okur. Çünkü tersini okumak daha kerihtîr.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 EYLÜL 1994 · KAYIT 10269

Dinde Kolaylık Ne Demektir?

Namazın şartlarından biri de rüku'dur. Sûreden sonra, tekbîr getirerek rükü'ya eğilir. Rükü'da, erkekler parmaklarını açıp, dizlerin üstüne kor. Sırtını ve başını düz tutar. Rükü'da, en az, üç kerre "Sübhâne rabbiyel-azîm" der. Üç kerre okumadan, imâm başını kaldırsa, o da, hemen kaldırır. Rükü'da, bacaklar ve kollar dik tutulur. Kadınlar parmaklarını açmaz. Sırtını ve başını, bacaklarını, kollarını dik tutmaz. Rükü'dan kalkarken "Semi'allahü limen hamideh" demek, imâma ve yalnız kılana sünnettir. Cemâ'at bunu söylemez. Bunun arkasından, yalnız kılan ve cemâ'at, hemen "Rabbenâ lekel-hamd" der ve dik durulur ve "Allahü ekber"

diyerek secdeye varılırken, önce sağ, sonra sol diz, sonra sağ, sonra sol el, sonra burun ve alın yere konur.

Namazın şartlarından biri de secdedir. Secdede el parmakları, birbirine bitişik, kıbleye karşı, kulaklar hizasında, baş iki el arasında olmalıdır. Alnı temiz yere, yâni taş, toprak, tahta, yaygı üzerine koymak farz olup, burnu da berâber koymak vâcib denildi. Yalnız alnı koymak mekrûhtur. Secdede en az üç kerre "Sübhâne rabbiyel-a'lâ" denir.

İki ayağı veya hiç olmazsa herbirinin birer parmaklarını yere koymak lazımdır. Secdede, alın, burun ve ayaklar yerden az zaman kalkmış olursa, zararı olmaz. Secdede ayak parmaklarını bükerek, uçlarını kıbleye çevirmek sünnettir.

Erkekler, kolları ve uylukları, karından ayrı bulundurur. Elleri ve dizleri yere koymak sünnettir. Topukları kıyâmda, birbirinden dört parmak eni kadar uzak, rükü'da, kavmede ve secdede bitişik tutmak sünnettir.

Takkenin, saçların kapatmaması lazımdır. Kadınların da, namazda alnı açık olması lâzımdır. Yerin sertliğini duyacak kadar, yâni başını bastırınca, alnı artık gömülmiyecek kadar bastırarak, halı, hasır, sedîr, kanape üzerinde secde etmek sahîh olur.

Namazda pantolon paçalarını yukarı çekmek, bunları yukarı çekip, kıvırıp da, namaza durmak mekrûhtur. Kolları, bacakları, sığalı, kıvrık, kısa kollu namaz kılmak da mekrûhtur.

Secde için eğilemiyen hasta ve câmide başka yer bulamıyan sağlam kimse, yüksek birşey üzerine secde etmezler. Çünkü, Resûlullah "sallallahü aleyhi ve sellem" az yüksek şey üzerine dahî secde etmemiştir. Dinimiz kolaylık dinidir. Fakat herkesin kolayına geldiğini yapması değil, âlimlerin gösterdiği kolaylıktan istifade etmesi lazımdır.

Bunun için, özrü olanların dahî az yükseğe de secde etmemeleri lâzımdır. Yükseğe secde etmeli, yere secde etmemeli demek ise, ibâdeti değiştirmek olur. İbâdeti değiştirmek istiyen kâfir olur. Kâfirler, Resûlullahın düşmanları, câmileri kiliseye benzetmek istiyorlar. Kiliselerde olduğu gibi, masada oturup, secde olarak, başını masaya koymağa ve câmilere çalgı, müzik sokmağa çalışıyorlar.

Namazın sonuncu şartı kâde-i âhıredir. Son rek'atta, tehıyyât okuyacak kadar oturmak farzdır. Erkekler, otururken, sol ayağını parmak uçları sağa doğru dönük olarak, yere döşer. Bu ayağın üzerine oturur. Sağ ayağını dik tutar. Bunun

parmakları yere değer. Parmaklarının ucu, kıbleye karşı biraz bükülmüş olur. Böyle oturmak sünnettir. Kadınlar "Teverrük" ederek oturur. Yâni, kaba etlerini yere koyarak oturur. Uylukları birbirine yakın olur. Ayaklarını sağ taraftan dışarı çıkarır.

Farzdan sonra, hemen son sünnete kalkmak, arada birşey okumamak, lazımdır. Peygamberimiz, farzı kılınca "Allahümme entesselâm ve minkesselâm tebârekte yâ zelcelâli velikrâm" diyecek kadar oturup, fazla oturmaz, hemen son sünneti kılardı. "Âyet-el-kürsî" ile tesbîhleri, farzla sünnet arasında okumazdı. Bunları, son sünnetten sonra okumak, farzdan sonra okuma sevâbını hâsıl eder. Farzdan önceki sünnetler de, böyle olup, farz ile sünnet arasında birşey okunursa, namazın sevâbı azalır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 EYLÜL 1994 · KAYIT 10270

Başarılı Olmanın Üç Şartı

Cenâb-ı Hakkın râzı olduğu yolda olmak, râzı olduğu kulları ile beraber bulunmak büyük ni'mettir. Resûlullahın vârisi olan, Ehl-i sünnet büyüklerini tanımayan, kitaplarını okumayan ahırete ya kör olarak, yahut sapık yola saparak, şaşı olarak gider.

Ehl-i sünnet âlimlerini, evliyâsını tanımanın, sevmenin alâmeti parayı ve makamı sevmemektir. Bunları seven, bunlara gönül bağlıyan hamallık etmiş olur.

Otomobil binmek içindir. Kişiyi, otomobil sırtında taşımalı, kişi otomobili sırtında taşımamalıdır. İnsan, sonsuz ahıret ni'metlerini bırakır paraya, makama tutulursa, bunları gaye edinirse otomobili sırtında taşımış, hamallık etmiş olur.

İnsana, sonsuz Cennet ni'metlerini bıraktırıp, üç günlük dünya makamına bağlayan, bunları sevdiren nefistir. Nefis, heyula cinsi bir hayvan gibidir. Bu hayvan ne yerse yesin doymak bilmez. Bunun için insanın nefsi günâha, harama doymaz. Dünyayı versen bir daha ister. Doymadan Cehenneme gider. Nefis, günâh işledikçe beslenir, beslendikçe azar. İbâdet yaptıkça zayıflar. Zarar veremez hale gelir.

Nefsin zararından kurtulmak için hakka sarılıp, batıldan kaçmak lâzımdır. Nefis, her zaman insanı batıla sürükler. Hakkı batıldan ayırmak çok zordur. Ahırette en çok pişman olacaklar, hakka batıl diyenler ve batıla hak diye sarılanlar olacaktır.

Âhırette sonsuz ni'metlere kavuşmanın en büyük düşmanı gaflettir. Hakka şükretmemek ni'metin elden gitmesine sebep olur. Ni'met herkese verilmiştir. Şükretmekle ni'met artar, şükredilmezse ni'met elden gider.

Cana düşman olmak, dine düşman olmaya nazaran çok hafif kalır. Çünkü, öldürülen kimse îmânlı ise yine ahıret ni'metlerine kavuşacaktır. Zulmen öldürülürse şehid bile olur. Dine düşman olan kimse ise, insanı sonsuz ahıret ni'metlerinden mahrum kalacaktır. Bundan daha büyük, düşmanlık, kötülük olur mu? Nefis, şeytan dinin en büyük düşmanıdır. Bunların gayesi, insanı sonsuz Cehennem azabına düçar etmektir.

Harama ehemmiyet, önem vermiyen kâfir olur. Harama ehemmiyet verip vermemenin ölçüsü ise şudur. Eğer kişi, haram işledikten sonra üzülüyor pişman oluyorsa, bu önem veriyor demektir. Bu kâfir olmaz. Fâsık yâni günâhkâr olmuş olur. Pişman olmuyor hiç hatırına bile gelmiyorsa, harama önem vermiyor demektir.

Meselâ, iki kişi akşam içki içiyorlar, körkütük sarhoş oluyorlar, bu halde uyuyup kalıyorlar. Sabahleyin biri akşam yaptığını hatırlıyor, çok üzülüyor, yine şu zıkkımı içtim, günâha girdim diye üzülüyorsa bu kimse kâfir olmaz, fâsık olur.

Yine meselâ dinimizin emrettiği şekilde, giyinmeyen kadın, şu kötü çevreden kurtulup da dinimizin emrettiği şekilde örtünsem, haram işlemekten kurtulsam diye üzülürse harama ehemmiyet vermiş olur. Açık olduğu hiç hatırına bile gelmezse, açık olduğu için üzülmezse harama ehemmiyet vermemiş olur.

Yine bilhassa kadınlar arasında çok yaygın olan gıybet meselesi var. Hadîs-i şerîfte, gıybet kişinin anasıyla zina yapmasından kötüdür, buyurulmuştur. Bu büyük günâh işlenir, sonunda, yine dilimizi tutmadık, haram işledik diye üzülür, pişman olursa, kişi harama ehemmiyet vermiş olur. Üzülmez pişman olmazsa, harama ehemmiyet vermemiş olur.

Başarının üç şartı vardır: Sevgi, itaat ve ihlâs. Sevgi, dünyalıklar sebebi ile de olabilir. Böyle dünyalık, geçici sebepler sebebiyle olan sevgi, dünyada kalır ahırette faydası olmaz. İtaat da böyledir. Dünyalık menfaatler sebebi ile yapılan itaatin de ahırette bir faydası olmaz.

Sevgi ve itaatin hem dünyada hem de ahırette faydası olması için, ihlâslı yapılması lâzımdır. Yâni sevmesi de, itaati de sırf Allah rızası için olmalıdır. Bir müslümanda sevgi ve itaat var, bunları da ihlâsla yapıyorsa başarısız olmasına bir engel yoktur. Başarılı olmak, çok para kazanmak, mevki makam sahibi olmak değil, kişinin dünyada yaptıklarının ahırette faydasını görmesi demektir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 EYLÜL 1994 · KAYIT 10271

İlim ve Muhabbet

Bütün üstün sıfatların ve fazîletlerin aslı ilimdir. Aynı şekilde bütün kusur ve aşağılıkların anası cehalettir. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâ bir kulu aşağılamak isterse, ona ilim nasip etmez.) buyuruldu.

Allahü teâlâ bir kulunu yüceltmek isterse ona faydalı ilim verir, her ilmi herkese vermez. Allahü teâlânın aşağı kimselere vermediği ilim, îmân ve ma'rîfet yâni Allahü teâlâyı tanıma ilmidir.

İlim başlı başına hayırdır. Çünkü ilim sahibi, haram ve helâli, dinin emir ve yasaklarını bilir ve bunlara aykırı iş yapmaz. İlim sahibi kendisinin kusurlarını da bilir. İlim sahibi, merhamet ve gufranı bol olan Allahü teâlâya döner ve ilmiyle amel ederse nûr üstüne nûr olur.

Câhil ise böyle değildir. Kişi, cahilliği sebebiyle her an harama, küfre düşmekle karşı karşıyadır. Peygamber efendimiz (Bir saat ilim öğrenmek, yetmiş senelik (nafile) ibâdetten hayırlıdır.) buyurdu.

Kalbin rızkı din ilmidir. Kişi kitap okumaz ise, rızıksız kalır. Kişinin manevi rızkı olmayınca da, günâh işlemeye başlar. Günâh işledikçe de kalbi kararır, artık haram işlemek ona normal bir iş gibi gelmeye başlar. Bu hale düşenin kalbi de ölür. Yâni kâfir olur dinden çıkar.

Hadîs-i şerîfte, (Küçük günâha devam, büyük günâha sebep olur. Büyük günâha devam da küfre sebep olur.) buyuruldu.

Harama, küfre düşmemek için dinimizi iyi öğrenmek lâzımdır. Bunun için de mu'teber bir ilmihâl kitabından hergün 8-10 sayfa hiç olmazsa birkaç sayfa

okumayı alışkanlık haline getirmek lâzımdır. İslâm büyüklerinden birine talebeleri sordular:

- Efendim, her zaman sizi görüp, sohbetinizde bulunmak, mübârek sözlerinizden istifade etmek mümkün olmuyor, bizim hâlimiz ne olacak?

Bu zat talebelerine şöyle cevap verdi:

- Beni görmek istiyen, sohbetimizde bulunmak istiyen, kitaplarımızı okusun. Ben satırlar arasındayım.

"El mükâtebe nısful mükâleme" yâni okumak konuşmanın, sohbetin yarısıdır, buyurulmuştur.

Kişi ilmi ile amel ediyor, Allah rızâsı için müslüman kardeşine muhabbet besliyor ise, ahırette büyük ni'metlere kavuşur. Ahırette, bazı kimselerin hesabı, Sırattan geçmeleri o kadar sür'atli, o kadar kolay bir şekilde olacak ki, bunlar farkında bile olmıyacaklar. Melekler bunlara soracaklar:

- Siz bu mertebeye nasıl kavuştunuz?

Onlar şöyle cevap verecekler:

- Biz dünyada sadece Allah rızâsı için birbirimizi severdik. Biz birbirimize gösterdiğimiz muhabbet sebebiyle bu derecelere kavuştuk.

Müslüman, müslüman kardeşini dünyalık menfaatler sebebiyle değil, herşeyden önce din kardeşi olduğu için sever. Kendi kavuştuğu ni'metlere müslüman kardeşinin, arkadaşının, sevdiği kimselerin de kavuşmasını ister.

Nitekim, hazret-i Ebû Bekir, Peygamber efendimizin, peygamberliğini öğrenince, islâmiyet ile şereflenince ilk işi arkadaşlarını da bu ni'mete kavuşturmak oldu. Peygamber efendimizden hemen izin istedi:

- Yâ Resûlallah, arkadaşlarımı da getireyim mi, onlar da bu şerefe nail olsunlar.

Peygamber efendimiz, izin verince hemen gidip arkadaşlarını toplayıp getirdi. Onlar da islâm ile şereflendiler. Hazret-i Osman, hazret-i Zübeyr bin Avvam, Abdurrahman bin Avf, Sa'd bin Ebi Vakkas, hazret-i Ebû Ubeyde bin Cerrah gibi Eshâb-ı kirâmın meşhurları, büyükleri bu vesile ile müslüman olmuşlardı.

Müslüman bütün varlığı ile Hak teâlâya yönelmeli ve O'ndan başkasından yüz çevirmelidir. Her yaptığını Allah için yapmalıdır. Bugün bunu elde etmek Ehl-i sünnet yolunda olan, Allahü teâlânın âlim ve velî kullarının kitaplarına, ihlâs ile yönelmeye bağlıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 EYLÜL 1994 · KAYIT 10272

"Ölümü Çok Hatırlayın!"

Ölümü çok hâtırlamak sünnettir. Peygamberimiz, (Lezzetleri yıkan, eğlencelere son veren ölümü çok hâtırlayınız!) buyurdu.

İslâm büyükleri, hergün en az bir kere ölümü hatırlamayı âdet edinmişti. Muhammed Behâeddîn-i Buhârî hazretleri hergün yirmi kere, kendini ölmüş, mezara konmuş düşünürdü.

Çünkü, ölümü çok hatırlamak, dinin emirlerine sarılmaya ve günâhlardan sakınmaya sebep olur. Haram işlemeye cesâreti azaltır. Daima ölümü düşünen kimsenin ömrü uzun olur. Ölümü unutup, çok uzun ömürlü olacağını zannedenlerin ise ömrü kısa olur.

Ölmek, yok olmak değildir. Ölüm, rûhun bedene olan bağlılığının sona ermesidir. Rûhun, bedenden ayrılmasıdır. Ölüm, insanın bir hâlden başka bir hâle dönmesidir. Bir evden, bir eve göç etmektir.

Ömer bin Abdül'azîz hazretleri, (Sizler, ancak ebediyyet, sonsuzluk için yaratıldınız! Lâkin bir evden, bir eve göç edersiniz!) buyurdu.

İnsan, ölümü istemez. İnsan yaşamağı sever. Hâlbuki ölüm, ona hayırlıdır. Sâlih olan mü'min, ölüm ile, dünyanın eziyet ve yorgunluğundan kurtulur. Ölüm, mü'mine hediyedir, ni'mettir. Günâhı olanlara musîbettir.

Zâlimlerin ölümü ile ise memleketler ve insanlar râhata kavuşur. Din düşmanlarından bir zâlimin ölümü üzerine bir şair şu beyti söylemiştir:

Ne kendi etti râhat, ne âlem etti huzûr, Yıkıldı gitti cihândan, dayansın ehl-i kubûr.

Mü'minin rûhunun bedenden ayrılması, esîrin hapisten kurtulması gibidir. Mü'min öldükten sonra, bu dünyaya geri gelmek istemez. Yalnız şehîdler, ahırette kendilerine verilen ni'metleri görünce, dünyaya geri gelip, bir daha şehîd olmak ister.

Mü'minlere ahırette çok ikrâmlarda bulunulacaktır. Mü'minlere yapılacak ikrâmlardan birincisi, ölümdeki sevinçtir, rahatlıktır. Mü'mini râhatlatan, ancak

Allahü teâlâya kavuşmaktır. Her mü'mine ölüm, hayatından daha iyidir.

Azrâil aleyhisselâm, İbrâhîm aleyhisselâmdan rûhunu almak için izin istedikte, İbrâhîm aleyhisselâm:

- Dost, dostun canını alır mı? dedi.

Allahü teâlâ, Azrâil aleyhisselâma:

- Dost dosta kavuşmaktan kaçınır mı? diye sormasını emretti.

Bunun üzerine İbrâhîm aleyhisselâm:

- Yâ Rabbî! Rûhumu hemen al! diye duâ etti. Bir an önce, Rabbine kavuşmak istedi.

Allahü teâlânın emirlerine uyan bir mü'mine, ölümden daha sevinçli birşey olmaz. Allahü teâlâya kavuşmağı seven mü'min, ölümü ister. Çünkü ölüm, dostu dosta kavuşturan bir köprüdür. Cenneti seven ve ona hazırlanan insan ölümü sever. Çünkü, ölüm olmayınca, Cennete girilmez.

Salih, iyi bir insan ölür ölmez, Allahü teâlânın ihsânları başlar. Saadet sâhibi şu kimsedir ki, Azrâil aleyhisselâm gelip:

- Korkma, Erhamürrâhimîne gidiyorsun. Asıl vatanına kavuşuyorsun. Büyük devlete erişiyorsun! der.

Böyle kimseye, bundan daha şerefli birgün yoktur. Bu dünya, bir konaktır. O cihâna bakınca zindandır. Bu geçici varlık, bir görünüştür. Gölge gibi, yavaş yavaş çekilmekte, geçip gitmektedir.

Hadîs-i şerîfte, (İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar.) buyuruldu.

Dünya hayatı, rü'yâ gibidir. Ölen kimse uyanınca, rü'yâ bitecek, hakîkî hayat başlıyacaktır. Müslümanın ölümü, hayattır. Hem de, sonsuz hayat!

1994 YILLIK KÜLLİYATI

10 Ekim

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 EKİM 1994 · KAYIT 10273

Ölüm Ansızın Gelir

Ölüm esnasındaki, can verme acısı, dünya acılarının hepsinden daha acıdır. Fakat, âhıret azâblarının hepsinden daha hafîftir. Ölüme hazır olan mü'min, rûhunu teslîm edeceği vakit, rahmet meleklerini, Cennet hûrilerini görüp, onların zevki ile, can verme acısını duymaz. Rûhu, tereyağından kıl çeker gibi, kolay çıkar. Ni'metlere kavuşur.

Her müslümanın, ölüme hâzırlanması lâzımdır. Bunun için de, devamlı tevbe etmelidir. Kul hakkı altında kalmamağa dikkat etmelidir. Yâni, hakları sahiplerine verip helâllaşmalıdır.

Allahü teâlânın haklarını da ödemek lâzımdır. Îmândan sonra bu hakların en mühimi, namaz kılmaktır. Namaz kılmıyan bir kimse, müslümanların hakkını da vermemiş oluyor. Çünkü, her namazda oturunca, "Ve alâ ibâdillahissâlihîn" diyerek mü'minlere duâ etmek vazîfemizdir. Namaz kılmıyanlar, mü'minleri bu duâdan mahrûm bırakıyor. Hakları olan bu duâyı yapmıyor.

Borçları ödeyerek, emânetleri sahiplerine vererek, ölüme hazırlanmak ve vasiyet yazmak şarttır. Ölüm, bir anda gelebilir.

Ölüm hastasının yatağı, çarşafı ve çamaşırları temiz olmalıdır. Sık sık değiştirilmelidir. Çünkü, temizliğin kalbe ve rûha büyük te'sîri vardır. Ölüm zamanında ise, kalbin ve rûhun temiz olması, başka zamanlardan daha önemlidir.

Ağır hastalara iğne yaparak tesellî ilaçları vermemelidir. Hastaya eziyettir. Câiz değildir. Ağır hastaları hastaneye kaldırmamalıdır. Hastanedeki ağır hastaları da mümkünse eve götürmelidir.

Evde, âilesinin, sâlih kimselerin yanında, Kur'ân-ı kerîm okuyarak ve Kelime-i şehâdet telkîn ederek, can vermesine çok uğraşmalıdır.

Hastalıkta, îmân, i'tikâd bilgileri çok konuşulmalıdır. Gelen ziyâretçiler, bunlardan konuşmalı, kimse gelmezse, hasta kendisi, âhıret bilgilerini okumalıdır. Kitaptan okuyamazsa, düşünmelidir.

Cenâb-ı Hakkın rahmetinin bol olduğunu gösteren menkıbeler söylenmeli, günâhların, Allahü teâlânın merhameti yanında hiç oldukları hatırlatılmalıdır.

Hasta, şuuru yerinde ise namazlarını geçirmemeye, her zamandan daha çok dikkat etmelidir. Kelime-i tevhîdi çok söylemelidir.

Ölüm hastası, İhlâs sûresini yâni Kulhüvallahü ehad'i çok okumalıdır. Yatağı karşısında "Kelime-i tevhîd" yazılı levha asılı olmalıdır.

Karyola ve yatak yerini ve odayı değiştirmek, hastaya ferahlık verir. Mümkün ise hasta abdestli olmalıdır. Hastanın yanında mahrem olmayan yabancı kadın bulunmamalıdır. Çok büyük zararı olur.

Ziyaretçiler, hasta yanında çok oturmamalıdır. Ağır hastanın yanına kimseyi sokmamak doğru değildir. Hasta istemese de, sâlih insanlar gidip, bir İhlâs okuyacak kadar oturmalıdır. Kimse görüşmesin, konuşmasın denildi diyerek, hastayı bundan mahrûm etmemelidir. Yanına salih kimseler girip, Yasîn-i şerîf okumalıdır. Sessiz okumak da faydalıdır.

Hasta yanında, hastalığı artıracak, meraklı sözler söylememeli, gazetelerden, hikâyelerden, mâl, ticâret, siyâsetten lâf açmamalıdır.

Ölüm hastası helâlden ve mümkün olduğu kadar abdestli ve kalbi uyanık kimselerin Besmele ve duâ ile hâzırladığı şeyleri yemelidir.

Hasta yanında, evliyânın, âlimlerin ve sâlihlerin menkıbeleri ve sözleri konuşulmalı, bunlara sevgisi artırılmalıdır. Evliyâ-yı kirâmın söylenmesi, anılması rahmete sebep olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 EKİM 1994 · KAYIT 10274

Ölüm Alâmetleri

Ölümün yaklaştığının birçok alâmeti vardır. Ölümün yaklaştığına alâmet, ayakların gevşeyip uzaması, burnun kıvrılması, şakakların çukurlaşmasıdır. Böyle bir hasta, sağ yanı üzere yatırılıp, yüzü kıbleye çevrilir.

Böyle yatırmak sünnettir. Ayakları kıbleye doğru, sırt üstü yatırmak da câizdir. Fakat, baş altına birşey koymalıdır. Böylece yüzü kıbleye karşı olur. Bunlar güç olursa, kolayına gelecek şekilde yatırmak da câiz olur.

Ölüm alâmeti, sertleşme, soğuma ve kokmatır. Bu alâmetlerden önce de ölüm anlaşılınca soluğun kesilmesi, ağzına tutulan aynanın buğulanmaması ile, kalbin durduğu, nabız ile anlaşılır. Meyitin gözlerini kapamak ve çenesini bağlamak sünnettir. Meyitin çenesi, geniş bez ile başı üstüne bağlanır.

Gözlerini kaparken "Bismillah ve alâ millet-i resûlillah" demek sünnettir. Soğumadan önce, el parmaklarını, dirseklerini, dizlerini açıp kapayıp, kollarını ve bacaklarını düz bırakmak sünnettir. Böylece yıkaması ve kefene sarması kolay olur.

Soğumadan önce, elbisesi çıkarılıp, geniş, hafîf bir çarşaf ile örtülür. Ölüm haberi komşulara ve akrabâya, ahbâba hemen bildirilmelidir.

Kokmaması için, çabuk gömmeli, yolcu gelecek diye soğuk hava depolarında bekletilmelidir.

Ölüm alâmetleri görülünce, yanında çocuk, cünüp, özürlü kadın bulundurulmamalıdır. Odada ve hatta evde resim bulunmamasına çok dikkat etmelidir. Yanında âlim, sâlih birkaç kimse bulunup, zorlamamak üzere, Kelime-i tevhîd söylemesi te'mîn edilmelidir. Söylemesi için sıkıştırmamalıdır. Yanındakiler söyleyip ona duyurmalı, usandırmamalıdır. Bir kerre söyler ise, bir daha söyletmemeli, başka şey söyler ise, Kelime-i tevhîdi bir daha söylemesi hatırlatılmalıdır. Yâni, son sözü, Kelime-i tevhîd olmalıdır. Zorlamadan, bir kerre, (Lâ ilâhe illallah) demek, yanındakilere sünnettir. Kelime-i tevhîdi hatırlatanların, hastanın düşmanı, mirasçıları olmaması iyi olur. Kimse yok ise, mirasçıları hatırlatır.

Âni ölümlerde meselâ, kazalarda kelime-i tevhîd söylemedi ise bunu söyleyemeyene îmânsız gitti denilemez. Mühim olan, o esnada îmânlı olup olmamasıdır.

Hasta yanında Yasîn sûre-i şerîfesini okumak mühim sünnettir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Yanında Yasîn-i şerîf okunan hasta, suya doymuş olarak vefât eder ve doymuş olarak kabre girer.) Yâni, can vermenin hâsıl edeceği susuzluğu duymaz.

Yasîn sûre-i şerîfesi, kıyâmette olan şeyleri, dünyanın geçici olduğunu, Cennet ni'metlerini ve Cehennemdeki azapları bildirdiğinden, hasta yanında okununca, îmân ile gitmeğe sebep olan şeyleri işitmiş olur. Ra'd sûresini okumak, rûhun çıkmasını kolaylaştırır. İnsan ölünce, necis olur. Kur'ân-ı kerîm yanında değil, karşısında ve sessiz okunabilir.

Kur'ân-ı kerîmi, ölüler de işitir ve faydalanılır. Cenâze taşıyanların, kabir ziyâret edenlerin, maddî bir karşılık düşünmiyerek, Kur'ân-ı kerîmden bir parçayı, Allah rızâsı için okuyarak, sevâbını meyyitin rûhuna hediye etmeleri sünnettir.

Ölüm halinde su içirmek sünnettir. İhtiyâcı görülürse lazım olur. İçince ferahladığı görülürse vâcibliği artar. O ânda şeytan, sâf su gösterip, "Senden başka ma'bûdum yoktur dersen, sana içiririm." dediği, hadîs-i şerîflerde bildirilmiştir.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki:

(Ölüm hastası yanında, bir sûre okununca, her harfi için bir melek gelip, rûhun kolay çıkmasına duâ eder. Yıkanırken yanında bulunurlar. Cenâzesi ile birlikte giderler. Namazında bulunurlar. Gömülürken bulunurlar. Hep duâ ederler.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 EKİM 1994 · KAYIT 10275

Ölümden Sonra Yapılacak İşler

Müslüman ölür ölmez, yakınları borçlarını bir ân önce ödemelidir. Borçları ödenmedikçe, rûhu, iyiler derecesine kavuşamaz.

Kabre koymadan, borçlarını ödemek mümkün olmaz ise, ölenin yakın akrabâsından biri, borcu kendi üzerine alır. Yâni borçlar bunun olur. Böylece, hak sahiplerinin kabûl etmesi ile, ölen borçtan kurtulmuş olur.

Mümkün ise, daha kabre koymadan devir ıskatı yapılmalıdır. Mümkün olmazsa, definden sonra en kısa zamanda devir ıskat usulüne uygun yapanlara mutlaka yaptırılmalıdır. Bu çok önemlidir.

Sonra da, vasiyeti yerine getirmek lâzımdır. Günâh olan birşeyi yapmak için vasiyet etmek sahîh olmaz. Böyle vasiyetler yerine getirilmez. Böylece meyyit, vasiyetten hâsıl olan sevaptan ve duâdan mahrûm bırakılmamış olur.

Hastalıktan ve dünya sıkıntılarından kurtulmak için ölümü istemek câiz değildir. Dinde sıkıntı ve fitnelerden korkarak, Allahü teâlâdan ölümü istemek sünnettir. Allah yolunda şehîd olmağı istemek de böyledir.

Zamanımızda çoğu yerde, Kırkıncı gün, elliüçüncü gece merasimleri yapılmaktadır. Bunun dinimizle uzaktan yakından bir ilgisi yoktur.

Kırkıncı gün burnu düşmesi, elliüçüncü gecesi çürümeğe başlaması ve bu gecelerde mevlid okutmalı gibi sözler doğru değildir. Ölüye yapılan her hizmet ibâdettir. İbâdetler, yalnız âyet-i kerîme, hadîs-i şerîfler ve müctehidlerin sözü ile belli olur. Şunun, bunun emri ile, rü'yâ ile ibâdetler değiştirilemez. İbâdetleri değiştirmek, bozmak istiyenler kâfir olur.

Ölülere Kur'ân-ı kerîm okumak, sadaka vermek, duâ etmek gibi yardımları yapmak için, elliüçüncü gecesini beklememeli, birinci günü yaparak, imdâdına bir an önce yetişmelidir. Bu yardımları, yedinci, kırkıncı, elliüçüncü gecelere bırakmak, boğulmak üzere olan birine, biraz bekle yardıma birkaç gün sonra geleceğim demeğe benzer.

Zaman zaman gazetelerinde, hıristiyanlar ölülerine, kırkıncı günlerinde mezârlıklarında âyîn yapılacağına dair ilanlar çıkmaktadır. Bunlar, kırkıncı gün ölüye yardım yapmak bizim âdetimizdir demektedirler. Buradan da böyle âdetlerin hıristiyanlardan bize geçtiği anlaşılmaktadır.

Ölüler için sadaka, mevlid gibi hayrâtın belli günlerde yapılmasının müslümanlara hıristiyanlardan sirâyet etmiş olduğu anlaşılmaktadır. Müslümanlar böyle bir şey yapmamalıdır.

Ölmüş kimse, kendisine bir duâ gelince, dünyanın hepsi kendine verilmiş gibi sevinmekten daha çok sevinir. Allahü teâlâ, yaşayanların duâları sebebi ile, ölülere dağlar gibi çok rahmet verir. Dirilerin de ölülere hediyesi, onlar için duâ ve istiğfâr etmektir.

Cenâze namazı kılınacağı zaman, câmilerde tesbîhleri terketmemelidir. Cenâze namazını acele kılmak vâcib olduğu için tesbîhleri terkediyoruz diyenler yanılıyorlar. Cenâze namazını acele kılmak vâcib değildir, müstehabdır.

Âyet-el-kürsîyi ve namaz tesbîhlerini terketmek pek yanlıştır. Bu yanlış âdeti ortadan kaldırarak, cenâze olunca da Âyet-el-kürsîyi ve tesbîhleri okuyan müezzin efendilere müjdeler olsun. Çünkü terkedilmiş bir sünneti ortaya çıkarmaktadırlar.

Cenâze çıkan eve komşuların ve yakında oturan akrabânın, bir gün ve gecelik yemek göndermeleri müstehabdır, iyi olur. Ölü evinden yemek, helva dağıtılması günâh ve çirkin bir bid'attir. Ancak uzaktan gelen misâfirlere yemek verilebilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 EKİM 1994 · KAYIT 10276

Hesap Günü

Yahyâ Râzi bin Muaz hazretleri, bir va'zında buyurdu ki:

- Ey insanlar! Unutmayınız! Yarın mahşer yerine dört bir yandan bölük bölük geleceksiniz! Allahü teâlânın huzûrunda hesaba çekileceksiniz! Yaptıklarınızın hesabını harfi harfine vereceksiniz!

Hesabını veremiyen, günahkârlar yaya olarak ve sıkıntı içinde bölük bölük Cehenneme sevk edilirler. Hesabını veren, Allahü teâlânın sevgili kulları ise, rahat içinde Cennete sevk edilirler.

Kardeşlerim! Mahşer günü, hasret ve nedâmet günüdür. O gün ta'rîf edilemiyen büyük bir gündür. O gün, amellerin tartıldığı, dünyada yapılan bütün iyiliklerin ortaya döküldüğü, gizli saklı hiçbir şeyin kalmadığı bir gündür. O gün feryâtların yükseldiği bir gündür.

O gün hîlekârların, riyâkârların rtaya çıkacağı, kimin ne olduğunun belli olacağı bir gündür. O gün bir takım insanların yüzleri beyaz, bir kısmının ise simsiyah olacağı bir gündür.

O gün, hiç kimsenin bir başkasına yardım edemiyeceği ve hiç kimsenin, hîle yapıp tuzak kuramıyacağı bir gündür.

O gün, ananın-babanın evlâddan, evlâdın ana-babadan kaçacağı birbirlerine hiç yardım edemiyeceği bir gündür. O gün zâlimlerin yalvarmalarının, sızlanmalarının, mazeret beyân etmelerinin fayda vermiyeceği, her nefsin ancak kendisini düşüneceği bir gündür.

Bir gün Peygamber efendimiz, kıyâmet gününden bahisle hazret-i Âişe'ye buyurdu ki:

- Kıyâmet gününde insanlar elbisesiz olarak haşredilecektir.

- Erkekler de kadınlar da böyle mi olacak?

- Evet.

- O zaman birbirlerine bakmıyacaklar mı?

- Ey Âişe, O gün insanlar meşgûliyetlerinden birbirlerine bakmaya zaman bulamıyacaklardır. Gözleri göğe dikilmiş olarak kırk sene öylece kalacaklardır. Yemiyecek, içmiyeceklerdir. Şidet'e terliyecekler. Kiminin terinden biriken su, ayaklarını örtecektir. Kiminin de dizlerine, kiminin de karnına kadar yükselecektir. Kiminin de tepesine kadar çıkacaktır.

Peygamber efendimiz sonra devamla buyurdu ki:

- O gün zâlimler, Allahü teâlânın huzûruna teker teker getirilir. Onların defterlerindeki iyi ameller alınarak zulm ve haksızlık ettikleri kişilere verilir.

O gün ne para ne pul, ne altın ne gümüş, hiçbir şey geçmez. Sadece yapılan günah ve sevapların karşılığı vardır. Zulm ve haksızlık edenlerin sevapları alınarak mazlûmlara verilir. Sevapları bittiği takdîrde, zulmettikleri kişilerin günahları onlara yüklenir. İyi amelleri yâni sevapları bittiği an kendilerine şöyle denir:

- Yürü Cehenneme! Bugün zulüm yoktur. Şüphesiz Allah, hesapları çabuk görür. Cezâları ve mükâfatları çabuk verir.

O gün, hiç bir melek, hiçbir peygamber ve hiçbir şehîd gördüğü bu manzara ve ince adâlet ve sertlik karşısında, kurtulamıyacaklarını zannederler. Sadece şânı büyük Allahü teâlânın koruduğu kimselerin kurtulacağını anlarlar.

Muaz bin Cebel hazretlerinin bildirdiği başka bir hadîs-i şerîfte de Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Kişi, kıyâmet günü dört şeyden sorguya çekilmedikçe bir tarafa adım atamaz:

1- Ömrünü nerede tükettin?

2- Bedenini nerede yıprattın?

3- İlminle hangi husûsta amel ettin?

4- Mal ve servetini nerede kazanıp nerede harcadın?)

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 EKİM 1994 · KAYIT 10277

Balıklar İmdâdına Yetişti

Mâlik bin Dînâr hazretleri, bir defasında gemiye binmişti. Geminin hareketinden bir müddet sonra, gemici paraları toplamaya başladı. Sıra Mâlik bin Dînâr

hazretlerine geldi. Fakat, cebine baktığında hiç parasının olmadığını gördü. Gemiciye:

- Yanımda hiç param yok. Dönüşte sizin paranızı vereyim, dedi.

Gemici sözüne inanmadı.

- Ben anlamam, paramı şimdi isterim, dedi.

Veremeyince de bayılıncaya kadar dövdüler. Sonra da denize atmak istediler.

Denize atacakları vakit, bir çok balığın ağzında birer dinar para olduğu hâlde, başlarını uzattıklarını gördüler. Mâlik bin Dînâr hazretleri, iki balığın ağzından aldığı iki dinarı gemiciye ücret olarak verdi.

Bu hâli gören, yolcular ve gemiciler, bu zâtın evliyâdan biri olduğunu anlayıp yaptıklarına çok pişman oldular. Kendisinden özür dileyip, gemide istediği kadar kalabileceğini söylediler.

Mâlik bin Dînâr hazretleri:

- Hepinize hakkımı helâl ediyorum, fakat artık aranızda kalamam, dedi.

Sonra gemiden denize indi ve denizin üzerinde yürüyerek gitti. Bundan sonra, "Mâlik-i Dînâr" ismiyle anılmaya başlandı.

Mâlik bin Dînâr hazretleri bir ev tutmuştu. Yeni tuttuğu evin bitişiğinde bir yahûdi oturuyordu. Yahûdi kokudan rahatsız olsun diye Mâlik bin Dînâr hazretlerinin evinin bitişiğine lâğım çukuru kazdı.

Aradan aylar geçmesine rağmen, komşusundan bir şikâyet gelmeyince yahûdi şaşırdı. Çünkü rahatsız olmaması mümkün değildi. Bu kokuya nasıl tahammül ettiğini bir türlü anlıyamıyordu. Nihâyet birgün dayanamayıp Mâlik bin Dînâr'ın evine gitti. Kendisine dedi ki:

- Benim lâğım çukurumdan rahatsız olmuyor musun? Rahatsız oluyor isen aylar geçmesine rağmen niçin hiç şikâyete gelmedin?

Mâlik bin Dînâr hazretleri komşusuna şöyle cevap verdi:

- Evet lâğım çukurundan gelen akıntıdan rahatsız oluyorum.

- Peki niçin bana gelip, çukuru yerinden kaldırmamı istemedin, bu senin normal hakkın idi.

- Ben Allahü teâlânın rızâsını kazanmak için, senin yaptığına katlandım. Çünkü, Kur'ân-ı kerîmde meâlen, (Ve öfkelerini yutup insanları affederler.) buyuruluyor.

Burada bahsi geçen "öfkesini yenen", "affeden" insanlardan olabilmek için sabrettim.

İnsâf sahibi olan yahûdi:

- Ne iyi bir din ki, Allahın dostu bir kimse, Allahın düşmanının verdiği eziyetlere katlanmakta, asla feryâd etmemekte, kimseye şikâyette bulunmamaktadır, deyip müslüman oldu.

Mâlik bin Dînâr hazretlerinin vecîz sözleri çoktur. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

"Amellerin en güzeli, ihlâsla yapılandır."

"İlmiyle amel etmiyen âlimin nasîhatleri, yalçın kayalara yağan yağmur gibi akıp gider, gönüllere te'sîr etmez." "Bahar yağmurları, yeryüzünü yeşillendirdiği gibi, Kur'ân-ı kerîm okumak da kalbleri nûrlandırır." "Şu beş şey bedbahtlığın alâmetidir: Birincisi, gözün yaşarmaması, ikincisi kalbin katı olması, üçüncüsü hayâsızlık, dördüncüsü dünyaya düşkünlük, beşincisi, rızkından endişe etmek." "Üç şey gönlü öldürür. Çok yemek, çok uyumak ve çok konuşmak." "Kulun, lüzûmsuz boş şeylerle vakit geçirmesi, kalbi karartır, bedeni zayıflatır geçimi zorlaştırır." "Bir kimse gördüğünden ibret almazsa, kalbinin perdeli, amelinin az olduğu anlaşılır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 EKİM 1994 · KAYIT 10278

Cenâzeye Karşı Son Vazifelerimiz

Cenâze namazını kıldıktan sonra, cenâzeyi taşımak hiç olmazsa birkaç adım da olsa arkasından yürümek çok sevaptır.

Cenâze taşımakta önce ön tarafta, meyyitin sağ tarafı, sağ omuza alınıp, on adım taşınır. Sonra, arka sağ bacak tarafı sağ omuzda, on adım taşınır. Sonra meyyitin sol tarafına, yâni arkadan bakıldığına göre, tabutun sağ tarafına geçip, sol omuzda, on adım önde, on adım arkada taşınır. Hepsi kırk adım eder.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki: (Cenâzeyi kırk adım taşıyanın kırk büyük günâhı af olur.) Bu büyük ni'metten mahrum kalmamalıdır.

Dükkânda, kahvede olan müslümanlar, bir cenâze görünce, gidip hiç olmazsa kırk adım taşımalı veya biraz arkasından yürümeli, rûhuna Fâtiha ve duâ okumalıdır. Cenâzeyi görünce, olduğu yerde ona karşı dikilip beklemek günâhtır. Cenâzeyi taşıdıktan sonra, arkasından yürümelidir.

Cenâzeyi büyük bir mezârlığa gömmek lâzımdır. Böyle yapmak sünnettir ve çok fâidelidir. Meyyiti sâlihlere ve evliyâya yakın bir yere defnetmelidir. Defnedilecek yer fâsıkların, kötü kimselerin kabirlerinden uzak olmalıdır.

Cenâzeye çiçek ve çelenk götürmek ve bunları mezâr üstüne koymak ve mâtem alâmetleri taşımak, yakaya rozet, resim gibi şeyler takmak, doğru değildir, bunlar, gayrı müslimlerin âdetidir. Müslümanların bunları yapması harâmdır ve ölü için zararlıdır.

Ölüyü toprağa gömmek farzdır. Bu farza önem vermiyerek hizmetten kaçmak ve ilmi, fenni ileri sürerek, ölüleri gömmemek gericiliktir. Buda, Berehmen, komünist kâfirleri gibi, ölüleri yakmak daha iyidir diyenin îmânı gider. Mürted olur. İslâmiyette olduğu gibi diğer bütün semavî dinlerde de insan her zaman toprağa gömülmüştür.

Kabrin derinliği, insanın göğsüne kadar olmalıdır. Adam boyunca olması daha iyidir. Kabir, su girmemesi, koku çıkmaması ve hayvanların açmaması için, derin olmalıdır. Uzunluğu meyyitin boyu kadar, genişliği, boyunun yarısı kadar olmalıdır. Toprak çürük, nemli ise, erkeği lahdin veya doğruca kabrin içine tabut ile koymak câiz olur. Kadınları, her zaman tabut ile gömmek efdaldir. Toprağı kazmayıp, yeryüzüne, binâ içine, mermerler içine koymak câiz değildir.

Kabir üzerine su dökmek sünnettir. Kabrin üzerini balık sırtı gibi yuvarlak yapmak sünnettir. Kabir içini kireçle badana etmek, boyamak câiz değildir. Âlimlerin, büyüklerin kabirlerini korumak için, türbe, binâ yapmak caizdir. Kabir üzerine taş, çimento, demir parmaklık yaparak korumak câizdir.

Cenâzeyi kabir başına koyunca, iş yapmıyanlar oturmalı veya çömelmelidir. Yahûdîler ve hıristiyânlar gibi ayakta durmamalıdır. Ölü defnedilirken, yedi sûreyi okumak müstehabdır. Bu yedi sûre, İnnâ enzelnâ, Kâfirûn, İzâ câe, İhlâs, iki Kul e'ûzü ve Fâtiha sûreleridir. Definden sonra bir hafta hergün sadaka verip, sevâbını meyyitin rûhuna hediye etmek de müstehabdır.

Kabir toprakla örtülür. Kabir bir karıştan yüksek olmamalıdır. Kabir üzerine baş tarafından üç avuç toprak atmak müstehabdır.

Defnettikten sonra, birkaç dakika etrâfında oturup veya çömelip, Bekara sûresinin başını ve sonunu okumak, ölü için duâ ve istigfâr etmek müstehabdır. İyi olur. Sâlih müslümanlar, aralarında paylaşıp, bir evde toplanarak veya herkes kendi evinde, ücretsiz olarak hatim ve hatm-i tehlîl okumaları ve sevâbını ölenin rûhuna göndermeleri çok faydalıdır.

Kabir yanında, kabir başında nutuk da atılmaz. Kabir yanında nutuk söylemek kâfirlerin âdetidir. Ölenin arkasından sessiz ağlamak câizdir. Yüksek sesle ağlamak caiz değildir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 EKİM 1994 · KAYIT 10279

Baş Sağlığı Dilemek

Ölenin büyük, küçük erkek yakınlarına ve yaşlı kadınlara rast gelince, ta'ziye etmek, yâni başın sağ olsun demek gibi, sabır tavsiye etmek müstehabdır. Ta'ziye için, (Allahü teâlâ, sevâbını, dereceni artırsın ve güzel sabretmeni nasip eylesin günâhlarını affeylesin.) demelidir.

Üç günden sonra ta'ziye yapmak mekrûhtur. Ancak uzakta olanlar ve yakın olup da, geç haber alanlar için mekrûh olmaz. İki kere ta'ziye etmek ve kabir başında ve meyyit sâhiblerinin kapılarında ta'ziye mekrûhtur. Definden sonra duâ edilir. Sessiz olarak Kur'ân-ı kerîm okunur. Yüksek sesle okumak mekrûhtur. Defin işi bittikten sonra herkes işinin başına dönmelidir. Bilâhare mezar taşı dikilir.

Mezar taşına, âyet-i kerîme, mübârek isimler, şiir, medhiye gibi şeyler, Fâtiha kelimesini yazmak, resmini koymak câiz değildir. Bunlar kötü bir bid'attir. Mezar taşına, Kur'ân-ı kerîm harfleri ile sadece isim, ölüm tarihi hicrî sene olarak yazılabilir.

Cenâzeyi, bulunduğu şehirde gömmek lazımdır. Uzağa götürmek uygun değildir. Ölenin vasiyeti olsa bile buna uyulmaz.

Ta'ziye mektupla, telefonla da yapılabilir. Peygamber efendimizin bir ta'ziye mektubu var.

Mu'âz bin Cebel'e yazdırılmış olan bu mektup şöyledir:

"Allahü teâlâ, sana çok sevâb versin. Sabretmeni nasip eylesin! Onun ni'metlerine şükretmenizi ihsân eylesin!

Muhakkak bilmeliyiz ki, kendi varlığımız, mallarımız, servetimiz, kadınlarımız ve çocuklarımız, Allahü teâlânın, sayısız ni'metlerinden, tatlı ve fâideli ihsânlarındandır. Bu ni'metleri, bizde sonsuz kalmak için değil, emânet olarak kullanmak, sonra geri almak için vermiştir. Bunlardan, belli bir zamanda fâideleniriz. Vakti gelince, hepsini geri alacaktır.

Allahü teâlâ, ni'metlerini bize vererek sevindirdiği zaman, şükretmemizi, vakti gelip geri alarak üzüldüğümüz zaman da, sabretmemizi emreyledi. Senin bu oğlun, Allahü teâlânın tatlı, fâideli ni'metlerinden idi. Geri almak için sana emânet bırakmış idi. Seni, oğlun ile fâidelendirdi. Herkesi imrendirecek şekilde sevindirdi, neş'elendirdi. Şimdi, geri alırken de, sana çok sevâb, iyilik verecek, acıyarak, doğru yolda ilerlemeni, yükselmeni ihsân edecektir.

Bu merhamete, ihsâna kavuşabilmek için sabretmeli, O'ndan gelene razı olmalısın. Kızar, bağırır, çağırırsan, sevâba, merhamete kavuşamazsın ve sonunda pişmân olursun.

İyi bil ki, ağlamak, sızlamak, derdi belâyı geri çevirmez. Üzüntüyü dağıtmaz! Kaderde olanlar başa gelecektir. Sabretmek, olmuş bitmiş şeye kızmamak lâzımdır. Allahü teâlâ, hepinize selâmet versin! Âmîn." İmam-ı Rabbanî hazretlerinin bir ta'ziye mektubu şöyle:

Merhûm hazretin ölümünün acısı, her ne kadar pek şiddetli ve çok çetin ise de, kul için, sâhibinin işinden râzı olmaktan başka çâre yoktur.

İnsan, bu dünyada kalmak için yaratılmadı. Dünyada iş yapmak, çalışmak için yaratıldık. Çalışmalıyız! Çalışıp da, kazanıp da ölen bir kimse için korkacak birşey yoktur.

Ölmek, felâket değildir. Öldükten sonra başına gelecekleri bilmemek felâkettir. Ölülere, duâ ile, istiğfâr etmekle, onun için sadaka vermekle yardım etmek, imdâtlarına yetişmek lâzımdır. Resûlullah efendimiz, (Ölünün mezârdaki hâli, imdât diye bağıran, denize düşmüş kimseye benzer. Boğulmak üzere olan kimse, kendisini kurtaracak birini beklediği gibi, meyyit de, babasından, anasından, kardeşinden, arkadaşından gelecek bir duâyı gözler.) buyurmuştur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 EKİM 1994 · KAYIT 10280

Kabir Ziyâretinin Faydası

Müslümanların kabirlerini ziyâret etmek sünnettir. Ölümü hatırlamak ve ölüden ibret almak için kabir ziyâret etmek ve sâlihlerin, velîlerin kabirlerinden bereketlenmek lâzımdır. Ölenin çürüdüğü, yanaklarının, dudaklarının döküldüğü, karnının şişip patladığı, içine kurtların, böceklerin dolduğu düşünülür.

Kabristandan geçen kimse, onların bu hâlini düşünmezse ve duâ etmezse, kendine ve onlara hıyânet etmiş olur.

Hadîs-i şerîfte, (Ana-babasının veya ikisinden birinin kabrini her cum'a günü ziyâret edenin günâhları af olur. Haklarını ödemiş olur.) buyuruldu.

Resûlullah, mü'min olan akrabâsının ve Eshâbının kabirlerini ziyâret ederdi.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir mü'minin kabrini ziyâret ederken, Allahümme innî es'elüke-bi-hurmet-i Muhammed aleyhisselâm en lâ tü'azzibe hâzelmeyyit derse, o meyyitin azâbı kıyâmete kadar ref' olur, kaldırılır.)

Sünnete uygun ziyâret yapmak için, abdest alınır. İki rek'at namaz kılınıp, sevâbı meyyitin rûhuna gönderilir. Kabristana gelince, selam verilir. Ölenin yüzüne karşı oturulur. Yasîn-i şerîf veya bilinen sûreler okunur. Ölen için duâ edilir. Kabir yanında Kur'ân-ı kerîm okununca, meyyit sesi işiterek râhat eder.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Bir kimse, tanıdığının kabri yanından geçerken selâm verirse, meyyit bunu tanır ve selâmına cevap verir.)

Kabir ziyâret ederken, kıbleyi arkada bırakıp, meyyitin yüzüne karşı oturup selâm vermek müstehabdır. Kabre el, yüz sürülmez, öpülmez. Kıbleyi arkada bırakıp, ayak tarafında, ayakta durmak eftaldir.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir kimse, kabristandan geçerken, onbir kerre İhlâs sûresi okuyup sevâbını meyyitlere hediye ederse, kendisine ölüler adedince sevâb verilir.)

Kabir ziyâret ederken, kabir üzerinde oturmak, uyumak mekrûhtur. Bir kabre Kur'ân-ı kerîm okumak için, yanındaki eski kabirlerin üstüne basmak ve oturmak

îcap ederse, mekrûh olmaz. Yeni kabir üzerine, yine oturulmaz.

Bir insan, kuvvetli, olgun ve te'sîri çok olan bir zâtın mezârı yanında durup, o toprağı ve o zâtın bedenini düşünse, o zâtın rûhunun, bedenine ve dolayısı ile, o toprağa bağlılığı olduğundan, bu iki rûh karşılaşır.

Gelen insanın rûhu, o zâtın rûhundan çok şeyler edinir ve güzelleşir, olgunlaşır. İşte bu faydadan dolayı, kabir ziyâretine izin verilmiştir.

Gelen insanın rûhu ile, kabirdeki zâtın rûhu, birer ayna gibidir. İki rûh karşılaşınca, herbirinin ışığı, ötekine akseder, yansır. Gelen kimsenin, o toprağa bakıp, Hak teâlânın büyüklüğünü, ölümü dirilmeyi düşünüp, kazâ ve kaderine râzı olup, nefsi kırılırsa, rûhunda ma'rifet, feyz hâsıl olur.

Bunlar, o zâtın rûhuna sirâyet eder. Bunun gibi, o zât, öldükten sonra, rûh âleminden ve rahmet-i ilâhîden ona gelmiş olan ilimler, kuvvetli eserler, onun rûhundan, gelen insanın rûhuna sirâyet eder, geçer.

Her müslümanın, rûhu ile kabri arasında devamlı bir bağlılık vardır. Kendilerini ziyâret edenleri anlarlar. Selâmlarına cevap verirler.

Kabir ziyâretinde, okunan sûrelerin sevâbı, başta Peygamber efendimize, Ehl-i beytine, Eshâbına, Tabiîne, Tebe-i tabiîne, Silsile-i aliyye büyüklerine, gelmiş geçmiş bütün evliyâya ve âlimlere, Osmanlı sultanlarına ve isimleri unutulmuş kimsesi kalmamış ehl-i îmân ervâhına hediye edilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 EKİM 1994 · KAYIT 10281

Kabir Nasıl Ziyâret Edilir?

Büyük zatların ve evliyânın kabrinin, türbesinin nasıl ziyâret edileceğini evliyânın büyüklerinden Abdülhakim Arvasî hazretleri şöyle bildirmektedir:

Büyük bir zâtın kabrini ziyâret eden kimse, ona râbıta ederse, yâni dünya işlerini hiç düşünmeyip, kalbine hiçbir şey getirmeyip, o zâtın rûhunu, his organları ile anlaşılamıyan bir nûr farz ederek, bunu kalbinde bulundurursa, o rûhtan, kendi kalbine birşeyler akmağa başlar.

O zâtın feyizlerinden bir feyiz ve hâllerinden bir hâl, kendinde hâsıl oluncaya kadar, bu nûru kalbinde saklamalıdır. Çünkü, evliyânın rûhları, feyizlerin kaynağıdır. Kaynağı kalbine koyan, bunun feyzine, ni'metine, bilinmeyen ihsânlarına elbette kavuşur. Rûhu kuvvetlenir, olgunlaşır.

Kabir yanına gelince, önce selâm verilir. Mezarın sağ yanına, yâni kıble tarafına, ayak ucuna yakın durur. Tanıdığı gibi, şeklini, sûretini hâtırına getirir. E'ûzü ve Besmele ile bir Fâtiha ve onbir İhlâs okunur. Sevâbı Resûlullah efendimizin ve bütün peygamberlerin "aleyhimüsselâm" ve Eshâb-ı kirâmın ve Evliyâ-i izâmın "aleyhimürrıdvân" rûhlarına ve bu zâtın rûhuna hediyye edilir. Sonra oturulur. Kalbde birşey hâsıl oluncaya kadar durulur.

Gelen kimse almasını bilir ise, o zât da vermeğe ehil, olgun bir velî ise ve şartları gözeterek beklerse, elbette birşey ele geçer. Bu şartlar o zâtın kendisini tanıdığına, selâmını işitip cevâb verdiğine, rûhunun, kâmil, olgun olduğuna, rûhunun bir zamana ve yere bağlı olmadığına, nerede hâtırlarsa, orada imiş gibi feyiz vereceğine, Allahü teâlâ, feyzini, rûhun gıdâsını, onun rûhu ile gönderdiğine inanmaktır. Üzüm istiyen, bağa gidip asmadan koparır. Erik ağacına gitmez.

Kalbin gıdâsını, rûhun temizliğini istiyen de, Evliyânın kalbine, rûhuna başvurur. Allahü teâlâ, bu ni'metlerini, Evliyânın kalbinden göndermektedir. Herşeyi yaratan, gönderen, yalnız Allahü teâlâdır. Fakat, herşeyi belli bir sebeple göndermek, O'nun âdetidir. O'nun ni'metine kavuşmak istiyenin, O'nun âdetine uyması, sebebi arayıp, bulup, öğrenip, O'nun sebebine yapışması lâzımdır.

Sebepleri aramak ve öğrenmek istememek, Allahü teâlânın âdetini bozmak olur. Fen derslerini, fen bilgilerini öğrenmek, O'nun âdetine uymak, sebepleri öğrenmek demektir. Bir kabirden feyiz almak için, o zâta karşı, diri imiş gibi, edep ve saygı göstermek lâzımdır. O zât, mürşid-i kâmil ise, kalbdeki nisbet, geç hâsıl olup, uzun zaman kalır. Mürşid olmıyan velî ise, hâsıl olan feyiz ve nisbet, keskin ve çabuk gelip geçici olur.

Evliyâ, peygamberler yaratıcı değildir. Allahü teâlâ istenilen şeyi onların hürmetine yaratır. Yâni onlar vesîledir, sebeptir. Cenâb-ı Hak, her şeyi yoktan yarattığı hâlde, yaratmasına ba'zı şeyleri sebep kılmıştır.

Meselâ Âdem aleyhisselâmı anasız babasız yaratmış, fakat çamuru vesile kılmıştır. Bütün çocukları yaratan da Allahü teâlâdır. Fakat çocukların yaratılması için, ana-babayı vesîle, vâsıta kılmıştır.

Âdem aleyhisselâmı yarattığı gibi, bütün insanları da ana-babasız yaratabilirdi. Fakat ana-babayı sebep, vasıta kılmıştır. O'nun âdeti böyledir. O'nun için Kur'ân-ı kerîmde meâle, (Allaha yaklaşmak için vesîle arayınız!) buyuruluyor.

Deniz yolculuğunda vapura biniyor, vapurun yardımıyla gidiyoruz. Onu vâsıta ederek deniz üzerinde gidebiliyoruz.. Ölmüş olan evliyâdan da yardım istemek, onları vâsıta, vesîle kılmaktır. Her şeyi yaratan Allahü teâlâdır. "Sebeplere yapışın!" buyurduğu için bir sebebe yapışıyoruz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 EKİM 1994 · KAYIT 10282

Firavun'un Zulmü

Eskiden Mısır hükümdarlarına Firavun denirdi. Yûsuf aleyhisselâm zamanındaki Firavun müslüman idi. Daha sonrakiler dinsiz olup, çok zâlim kimselerdi.

En zâlimi de, Mûsâ aleyhisselâm zamanındaki firavun idi. Uzun bir saltanat sürdü. Tarihte bunun gibi zâlimler az görüldü.

Bu firavun bir gece rü'yâsında, Mescid'i Aksa'dan bir ateşin yükselip, bütün Mısır evlerini yakıp kül ettiğini, bundan sadece İsrâiloğullarının zarar görmediğini gördü.

Korkuyla uyanıp, bütün rü'yâ ta'bircilerini çağırtıt ve rü'yâsını ta'bîr etmelerini emretti. Rü'yâsı şöyle ta'bîr edildi:

"Yakında İsrâiloğulları içinden bir çocuk doğacak, mülkünü, saltanatını elinden alacak, seni ve milletini yurtlarından çıkartacak, yeni bir din getirip bunu her tarafa yayacak." Bu ta'bîr o zamana kadar eşi görülmemiş bir karar aldı. Bundan sonra, İsrâiloğullarında doğacak bütün erkek çocukların derhâl öldürülmesini emretti.

Böyle bir durumdayken, Mûsâ aleyhisselâm dünyaya geldi. Ebe doğumu yaptırıp evden çıktı. Ebenin çıktığını gören görevliler kapıyı çalmaya başladılar. Başına gelecekleri anlıyan, Mûsâ aleyhisselâmın annesi, çocuğu saklamak istedi. Emin bir yer bulamadı. O ara tandır gözüne ilişti. Çocuğu kundaklayıp, tandırın bir kenarına bıraktı. Fakat tandır kızgın idi. Annesi heyecandan tandırın kızgün olduğunu düşünemedi. Fakat tandırın sıcaklığı çocuğa zarar vermiyordu.

Sonra içeri görevliler girdi. Her tarafı aradılar. Bakmadıkları bir tandır kalmıştır. O da kızgın olduğu için bakmaya lüzûm görmediler. Mûsâ aleyhisselâmın annesinde hiç doğum yapmış kadın alâmeti de yoktu. Görevlilere, "Ebe bizim tanıdığmıız olur, bize ziyârete geldi." dedi. Bunlar da inanıp evden çıktılar.

Mûsâ aleyhisselâmın annesi her an okruk içindeydi. Çocuğuna bir zarar gelmemesi için üzerinde titriyordu. Allahü teâlâ, annesine ilhâm ederek, çocuğunu nasıl koruyacağını bildirdi. Bu husûs Kur'an-ı kerîmde meâlen şöyle bildirilmektedir:

(Ona bir zarar gelmesinden korkarsan, onu Nil nehrine bırak! Boğulacağından korkma! Ve ayrılığına üzülme, kederlenme! Muhakkak biz, yakın zamanda onu sana geri döndürürüz ve onu peygamberlerden eyleriz.)

Bu emir üzerine, küçük bir sandık hazırlatıp, içine çocuğu koyduktan sonra, Nil nehrine bıraktı. Su, sandığı alıp, Firavun'un sarayının yanına götürdü. Saray hizmetçileri sandığı açtıklarında içinden bir çocuk çıktığını görünce, Firavun'un karısı Âsiye Hâtun'a götürdüler.

Âsiye Hâtun, sandığı açtı, içindeki akıllara durgunluk verecek derecedeki güzel çocuğu görünce elinde olmadan, bunu himâyesine aldı. Firavun'a ısrar edip, çocuğu katlettirmedi.

Böylece Mûsâ aleyhisselâm, Firavun'un sarayında büyümeğe başladı.

Sonra Mûsâ aleyhisselâma süt anne aramaya başladılar. Bulunan hiçbir kadından, süt emmiyordu. Süt anne aradıklarını öğrenen, Mûsâ aleyhisselâmın kardeşi Meryem, saraya gidip, "Benim bir yakınım var, belki ondan süt emer" dedi. Sonra annesini getirdi. Annesini gören çocuk, hemen ağlamasını kesti ve sütünü de emdi. bunun üzerine, Firavun kendisini ücretle süt anne ta'yîn etti.

[Yarın: Firavun ve Askerlerinin Boğulması]

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 EKİM 1994 · KAYIT 10283

Firavun'un Boğulması

Nil nehrinde bulunup, büyük bir ihtimam ile sarayda büyütülen Mûsâ aleyhisselâmı, Firavun dâhil herkes seviyordu. Çünkü Allahü teâlâ O'na öyle bir güzellik vermişti ki, görenin O'nu sevmemesi, O'na âşık olmaması mümkün değildi.

Mûsâ aleyhisselâm, büyüyüp olgunluk yaşına geldi, bir gün şehirde, bir kıbti ile İsrâil oğullarından birini kavga ettiklerini gördü. Bunları ayırırken, kıbti yere düşüp öldü. Bu kıbti Firavun'un hizmetçisi idi. Mûsâ aleyhisselâm, Firavun'un zulmünden korktuğu için, şehirden çıkıp Medyen'e gitti. Burada Şuayb aleyhisselâmın kızı ile evlenip burada 10 sene kaldı.

Daha sonra kendisine peygamberliği bildirilerek şöyle vahyedildi:

"Ey Mûsâ, benim resûlüm ve peygamberim olarak kavmine git! Seni, yarattıklarımdan, zayıf birine (Firavun'a) gönderiyorum. Beni inkâr eden, ilâhlık da'vâsında bulunan o zavallıya seni gönderiyorum. Eğer merhametim sonsuz olmasaydı, onu şiddetle helâk ederdim. Ona azâb ve cezâmın pek şiddetli olduğunu söyle! Bunları yumuşak ifâdelerle söyle! Belki ibret alır ve kendine gelir. Onun ihtişamı seni korkutmasın! Onun herşeyi, nefes alması konuşması, yaşaması hep benim elimdedir. Ondan korkma!" Bu ilâhî emir üzerine, Mûsâ aleyhisselâm hemen faaliyete geçti. Kardeşi Hârun aleyhisselâm ile yola çıktı. Firavun'un sarayına gidip, onu îmâna da'vet etti. Firavun'un sarayında memleketin ileri gelenlerinden, 100 kişi bulunuyordu.

Firavun, Mûsâ aleyhisselâma ba'zı şeyler sordu. Bunlara cevap verdikten sonra, herkesin yanında, misâller vererek Firavun'a ilâh olmadığını ispat etti. Onu mâiyeti yanında rezîl etti. Sonra Firavun, "Peygamber isen mu'cize göster", dedi. bunun üzerine Mûsâ aleyhisselâm, asasını yere bıraktı, asa öyle bir ejderha oldu ki, herkes korktu. Bu ejderhaya benziyen bir şey değil, ta kendisi idi.

Firavun ejderhayı görünce, korkusundan yerinden fırladı. "Ne olur beni bundan koru!" diye yalvardı. Mûsâ aleyhisselam, ejderhaya doknunca tekrar baston hâline geldi.

Mûsâ aleyhisselâm bunun gibi daha birçok mu'cize gösterdi. Bir ara, Firavun îmân edecek oldu. Fakat yakınları buna mâni oldu. bunun sihir olduğunu söylediler. Bunun üzerine bütün sihirbazları toplayıp, Mûsâ aleyhisselâm ile karşı karşıya getirdi. Sihirbazlar, çeşit çeşit yılanlar ortaya çıkardılar. Mûsâ aleyhisselâm, asasını yere bıraktı. Asa büyük bir ejderha olup, onların yılan şeklinde uydurdukları şeylerin hepsini yuttu.

Bütün bunlara rağmen, Firavun ve yakınları îmâna gelmedi. ^Imân edenlere zulüm ve eziyete devam ettiler. Başlarına çeşitli belâlar geldi. Hepsi cild hastası oldu. Üçgün karanlık meydana geldi. Malları helâk olmaya başladı.

Bunları gören Firavun, korktu. İsrâil oğullarına Mısır'dan çıkmaları için izin verebileceğini bildirdi.

Mûsâ aleyhisselâma, gece gizlice Mısır'ı terk etmeleri vahyedildi.

İsrâil oğullarının gizlice Mısır'ı terk etmelerine Firavun çık kızdı. Ordularını toplayıp peşlerine takıldı. Deniz kenarında onlara yaklaştı. İsrâil oğulları, yaklaşınca denizden yol açıldı. Bu yoldan devam edip karşıya geçtiler, Firavun ve askerleri de açılan bu yoldan devam ettiler. Bütün askerler, denizdeki yola girince denizdeki yol kapandı. Firavun ve bütün askerleri suda boğulup helâk oldular.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 EKİM 1994 · KAYIT 10284

"Benim İçin Ne Amel İşledin?"

Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma sordu:

- Yâ Mûsâ! Benim için ne amel işledin?

Mûsâ aleyhisselâm cevap verdi:

- Yâ Rabbî, senin için namaz kıldım, oruç tuttum, tesbîh okudum, sadaka verdim.

Hak teâlâ buyurdu ki:

- Yâ Mûsâ! Bunların hepsi senin içindir. Namaz kılarsan Cennet veririm, oruç tutarsan sana kabir ve Sıratta nûr olur. Tesbîh okursan Cennet-i a'lâda senin için ağaç dikilir, sadaka verirsen, üzerine gelecek kaza ve belâ def' ve ref' olur. Yâ Mûsâ, benim için ne amel yaptın?

Bunun üzerine Mûsâ aleyhisselâm sordu:

- Yâ Rabbî, senin için ne amel yapmak gerekir? Nasıl bir amel yapayım ki, senin için yapmış olayım?

Hak teâlâ hazretleri buyurdu ki:

- Benim için yapılmış olan amel, dostumu dost ve düşmanımı düşman tanımaktır.

Allahü teâlânın en beğendiği ibâdet, müslümanları sevmek, kâfirlere düşman olmaktır. Buna, "Hubb-i fillah ve buğd-ı fillah" denir.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

- Îmânın temeli ve en kuvvetli alâmeti, müslümanları sevmek ve müslümanlara düşmanlık edenleri sevmemektir.

Cenâb-ı Hak Îsâ aleyhisselâma buyurdu ki:

- Eğer yerlerde ve göklerde bulunan bütün mahlûkların ibâdetlerini yapsan, dostlarımı sevmedikçe ve düşmanlarıma düşmanlık etmedikçe, hiç faydası olmaz.

Dinin emirlerini bildirmek, yasaklarından menetmek üç şekilde olur: Birincisi güç kullanarak kötülüğe mani olmaktır. Meselâ bir kimsenin, çocukları kötü bir iş yapıyorlarsa, babası güç kullanarak bunlara mani olabilir. Veya, bir babanın çocuğunu bir hayvana zulüm, eziyet yaptığını görüp, bu kötü işten uzaklaştırması gibi.

Dinin emir ve yasaklarını bildirmenin ikinci şekli, nasihat etmektir. Eğer, kişinin el ile güç kullanarak mani olma imkanı yoksa meselâ amiri rüşvet alıyorsa veya çocuğu namaz kılmıyorsa bunlara nasihat etmesi lazımdır. Söz ile kötülüğe mani olmalıdır. Bu durumda nasihat ederek, yapılan işin zararları kişiye yumuşak bir şekilde anlatılır. Sert muamele edilmez. Karşımızdaki nasihatımızı ister dinler, ister dinlemez. Fakat biz vazifemizi yapmış oluruz. Vebalde kalmayız.

Dinin emir ve yasaklarını bildirmenin üçüncü şekli kalben üzülmek, yapılanı tasvip etmemektir. Söz ile de birşey söylemek mümkün değilse, söylediği zaman söyliyen zarar görecekse, o zaman kalben onun yaptığını tasvib etmez. Bu yaptığı kötü işten dolayı onu içten kınar.

Bu en aşağı derecedir. Her müslüman en azından bu kadarını yapmalıdır. Müslüman, dine aykırı bir fiil gördüğünü zaman ilgisiz, tepkisiz kalamaz. En azından kalben üzülür.

Îmânın alâmeti, hubb-i fillah ve buğd-ı fillahtır... Hadîs-i şerîfte, (İbâdetlerin en kıymetlisi, hubb-i fillah ve buğd-ı fillahtır.) buyuruldu.

İbâdeti çok olan mü'mini, az olandan daha çok sevmek lâzımdır. İsyânı daha çok olan, küfrü ve fuhşu yayan kâfirleri daha çok sevmemek lâzımdır. Allah için düşmanlık edilmesi lâzım gelenlerin başında, insanın kendi nefsi gelir. Çünkü o da kâfirdir. Sevmek demek, onların yolunda bulunmak demektir.

Bir hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlânın ba'zı kulları vardır. Bunlar, peygamber değildir. Peygamberler ve şehîdler, Kıyâmet günü bunlara imrenirler. Bunlar, birbirini tanımıyan, uzak yerlerde yaşıyan, Allah için birbirini seven mü'minlerdir.) buyuruldu.

Toplumda, el ile, güç kullanarak emr-i ma'rûf ve nehyi münker yapmak, yâni günâh işliyene mâni' olmak, devlet adamlarının vazîfesidir. Söz ile, yazı ile cihâd etmek, âlimlerin vazîfesidir. Kalb ile, duâ etmekle mâni' olmak ise, her mü'minin vazîfesidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 EKİM 1994 · KAYIT 10285

"İki Zıt Şey Birlikte Sevilmez"

Müslüman, gayr-i müslimi sevemez. Çünkü, bunlar Peygamber efendimize inanmadıkları için, cenâb-ı Hakkın düşmanı hükmündedirler. Mü'min cenâb-ı Hakkın düşmanlarını elbette sevmez. Mü'minin kâfiri sevmesi üç türlü olur:

Birincisi, onun küfrünü beğenir. Bunun için sever. Bu muhabbet yasaktır. Çünkü, onun dîninden râzı olmuştur. Küfrü beğenen kâfir olur. Böyle muhabbet, îmânı giderir.

İkincisi, herkesle iyi geçinmek için, kalben sevmeyip ona dost görünmektir. Bu muhabbet yasak değildir.

Üçüncüsü, ikisinin ortasıdır. Onları yaptıkları faydalı şeyler sebebiyle sever. Onlara kalbi meyil eder. Dîninin bâtıl olduğunu bilerek, akrabâlık, iş arkadaşlığı sebebi ile dostluk kurar. Bu muhabbet küfre sebep olmaz ise de, câiz değildir. Çünkü bu muhabbet, zamanla dînini beğenmeğe sebep olur. Âyet-i kerîmede, bu

muhabbet yasak edilmektedir. Kısacası bunlarla ihtiyaç olduğunda, zaruret miktarı görüşmelidir. Arkadaşlık, dostluk kurmamalıdır.

Zaten, sevenin, sevgilinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini sevmemesi lâzımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir. Sevginin îcâbıdır. Bu kendiliğinden hâsıl olur.

Dostun dostları, insana sevimli görünür. Düşmanları, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkça, sözüne inanılmaz. Ona münâfık denir.

Allahü teâlâ meâlen buyuruyor ki, (Kâfirleri sevmek, Allahü teâlâyı sevmemektir. İki zıd şey, birlikte sevilemez.) İki düşman, birlikte sevilemez. Bir kimse, seviyorum dese, fakat onun düşmanlarından uzak olmazsa, bu sözüne inanılmaz.

Âl-i İmrân sûresinde meâlen, (Kâfirleri sevenleri, Allahü teâlâ, azâbı ile korkutuyor.) buyuruldu. Bu büyük tehdît, çirkinliğin çok büyük olduğunu gösteriyor.

Halîfe hazret-i Ömer'e:

- Hıristiyan bir genç var. Hâfızası çok kuvvetli, yazısı da çok düzgün, bunu kendine kâtip yaparsan çok iyi olur, dediler.

Kabûl etmedi:

- Mü'min olmıyan birini dost edemem, dedi ve bu âyet-i kerîmeyi okudu.

Ebû Mûsel Eş'arî, halîfe Ömer'e dedi ki:

- Yanımda nasrânî [hıristiyan] bir kâtibim var. Çok işe yarıyor.

Hazret-i Ömer:

- Niçin, bir müsliman kâtip kullanmıyorsun? Mâide sûresindeki, "Ey mü'minler! Yahûdî ve hıristiyanları sevmeyiniz!" âyetini işitmedin mi? dedi.

- Dîni onun, kâtipliği benim.

- Allahü teâlânın hakîr ettiğine ikrâm etme! Onun zelîl ettiğini azîz eyleme! Allahın uzaklaştırdığına yaklaşma!

- Fakat ben Basra'yı onun yardımı ile idâre edebiliyorum.

- Hıristiyan ölürse ne yapacaksan, şimdi onu yap! Hemen onu değiştir!.

Âyet-i kerîmelerde buyuruldu ki:

(Ey mü'minler! Mü'min olmıyan kâfirlerle dost, arkadaş olmayınız!)

(Allahü teâlâya ve âhiret gününe inanan, Allahın ve Resûlünün düşmanlarını sevmez.)

(Ey îmân edenler! Yahûdîleri ve hıristiyanları sevmeyiniz!)

(Ey îmân edenler! Benim ve sizin düşmanlarımızı sevmeyiniz.)

(Mü'minlerin erkekleri ve kadınları birbirlerini severler.)

Bu âyet-i kerîmeler de, kâfirleri sevmeği harâm etmektedir. Sevmemek de kalb ile olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 EKİM 1994 · KAYIT 10286

İyi Kimselerle Görüşmelidir

Îmânı olup, ibâdet eden ve günâhlardan kaçan fakat, yalancı şâhitlik, yalan, dedikodu, iftirâ, alay gibi hareket, söz ve yazıları ile müslümanları incitenlerle de konuşmamak, onlarla görüşmemek lâzımdır.

Bunu kişi, sözlerinde ve mümkün ise, hareketlerinde belli etmelidir. Kötü kimselerle arkadaşlık etmemeli, açıkça haram işliyenlerden çok kaçınmalıdır. Bunlardan zâlimlerden, müslümanlara eziyet edenlerden daha çok kaçınmalıdır.

Îmânı olup da ibâdet etmiyen, haram işliyen, fakat müslümanları incitmiyen fâsıklara karşı yumuşak davranıp, nasîhat etmelidir. Yola gelmezlerse, bunlara selâm vermemeli, görüşmemeli, fakat hasta olunca ziyâret etmelidir. Selâm verince de selamına cevap vermelidir.

Söz ile, yazı ile ve kaba kuvvet ile müslümanlara saldırmayan gayri müslimlere tatlı dil, güler yüz göstermeli, kimseye kötülük yapmamalıdır. Bunları sadece kalben sevmemelidir.

İslamiyete inanmıyan, Muhammed aleyhisselâmın peygamberliğini kabûl etmiyen ne kadar faydalı işler yaparsa yapsın, bunların âhirette hiçbir faydası olmaz. Çünkü, Peygamber efendimizden sonra âhırette Cehennemden kurtulmak, yalnız Muhammed aleyhisselâma tâbi' olanlara mahsustur.

Dünyada yapılan hayrat ve hasenat, ya'nî bütün iyilikler, bütün keşifler, bütün hâller ve bütün ilimler Resûlullahın yolunda bulunmak şartı ile, âhırette işe yarar. Yoksa, Allahü teâlânın Peygamberine tâbi' olmıyanların yaptığı her iyilik, dünyada kalır ve âhıretin harap olmasına sebep olur. Yâni, iyilik şeklinde görünen, birer istidrâçtan başka birşey olamaz.

Nitekim, dünyadaki faydalı ve hayırlı işlerden cenâb-ı Hakkın, en çok beğendiği, câmi' yapmaktır. Câmi' yapmanın, çok sevâb olduğunu bildiren hadîs-i şerîfler vardır. Böyle olmakla beraber, Tevbe sûresi, onsekizinci âyetinde meâlen: (Kâfirlerin câmi' yapmaları câiz değildir. Yerinde ve yarar bir iş değildir. Onların câmi' yapmaları ve diğer bütün beğendikleri işleri, Kıyâmette kendilerine yaramıyacak ve Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmadıkları için, Cehenneme girip, çok acı azâblarda sonsuz olarak cezâlandırılacaklardır.) buyuruldu.

Bir kimse, binlerce sene ibâdet etse ve ömrünü, nefsini temizlemekle geçirse ve güzel huyları ile yanındakilere ve keşfettiği, bulduğu âletler ile bütün insanlara faydalı olsa, Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmadıkça, O'na uymadıkça ebedî saadete kavuşamaz.

Nisâ sûresi, onüçüncü âyet-i kerîmesinde meâlen: (Allahü teâlânın ve Peygamberi Muhammed aleyhisselâmın emirlerine aldırış etmiyenler, beğenmiyenler, asra, fenne uygun değildir, modern ihtiyaçlara kâfi değildir diyenler, Kıyâmette Cehennem ateşinden kurtulamıyacaklardır. Bunlara, Cehennemde, çok acı azâb vardır.) buyuruldu.

Bu dünya, âhıretin tarlasıdır. Burada tohumlarını ekmeyip yiyenler, böylece bir tohumdan kat kat meyve kazanmaktan mahrûm kalanlar, ne kadar tâlihsiz ve ahmaktır. Kardeşin kardeşten kaçacağı, ananın evlâdını tanımıyacağı o gün için hazırlanmıyorlar. Böyle kimseler, dünyada da, âhırette de zarardadırlar ve sonunda pişman olacaklardır.

Aklı başında olan, bu dünyayı fırsat bilir. Bu kısa zamanda, yalnız dünya lezzetleri ile zevklenmek için değil, belki bu fırsatta, tohum ekmek ve bir hayırlı iş, yâni Allahü teâlânın beğendiği işi yaparak, âyet-i kerîmede bildirilen kat kat fazla meyveleri toplamak istemelidir. Cenâb-ı Hak, bu kısa zamanda yapılacak, hayırlı işlere ve ibâdetlere sonsuz ni'metler ihsân edecektir. Peygamberine tâbi' olmıyan, islâmiyeti beğenmiyenlere de, sonsuz azâb yapacaktır.

Kısa akıllarına uygun hareket ettikleri için, Kur'ân-ı kerîmdeki emirlerini ve islâmiyetin hükümlerinin hepsini akla uydurmağa, akla beğendirmeğe kalkışan,

Peygamberlik makâmının derecesini anlamamış ve inanmamış olur. Böyle, islâmiyeti akıl ile, felsefe ile îzâha ve inandırmağa çalışan kitapları okumamalıdır. Böyle kitaplar, yukarıda bahsedilen kötü kimseler gibi zararlıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 EKİM 1994 · KAYIT 10287

Âhıret Bilgileri Nasıl Anlaşılır?

Akıl ile anlaşılan şeyler, his uzuvları, organları ile anlaşılamaz. Çünkü, bunlar duygu organlarının üstündedir. Akıl ile anlaşılan şeyler, duygu organı ile anlaşılan şeylerin çok üstünde olduğu gibi, akıl da, Peygamberlerin bildirdiği şeyleri kavramaktan, anlamaktan âcizdir. Çünkü bunlar da aklın kapasitesini aşar. Akıl bunları anlıyamaz. İnanmaktan başka çaresi yoktur. Akıl, anlıyamadığı şeyleri nasıl ölçebilir? Bunların doğru ve yanlış olduğuna nasıl karar verebilir?

Nakil yolu ile anlaşılan, yâni peygamberlerin söyledikleri şeyleri, akıl ile araştırmağa uğraşmak, düz yolda güç giden, yüklü bir arabayı, yokuşa çıkarmak için zorlamağa benzer. Yokuşa doğru, at kamçılanırsa çabalaya çabalaya, ya yıkılıp canı çıkar, yahut alışmış olduğu düz yola kavuşmak için sağa sola veya geriye kıvrılarak arabayı yıkar ve eşyalar harap olur.

Akıl da, yürüyemediği, anlıyamadığı âhıret bilgilerini çözmeğe zorlanırsa, ya yıkılıp, insan aklını kaçırır veya bunları alışmış olduğu, dünya işlerine benzetmeğe kalkışarak, yanılır, aldanır ve herkesi aldatır.

Akıl, his kuvveti ile anlaşılabilen veya hissedilenlere benzeyen ve onlara bağlılıkları bulunan şeyleri birbirleri ile ölçerek, iyilerini kötülerinden ayırmağa yarayan, bir mi'yârdır, bir âlettir. Böyle şeylere bağlılıkları olmayan varlıklara eremiyeceğinden, şaşırıp kalır. O hâlde, peygamberlerin bildirdikleri şeylere, akla danışmaksızın inanmaktan başka çare yoktur.

Peygamberlere tâbi' olmak, uymak aklın gösterdiği bir lüzûmdur ve aklın istediği ve beğendiği bir yoldur. Peygamberlerin, aklın dışında ve üstünde bulunan sözlerini, akla danışmağa kalkışmak, akla aykırı bir iş olur. Gecenin koyu karanlığında bilinmiyen yerlerde, pervâsızca yürümeğe ve engin denizde, acemi kaptanın, pusulasız yol almasına benzer ki, her an uçuruma, girdâba düşebilirler.

Nitekim, herşeyi kendi kısa akılları ile anlamaya, çözmeye kalkışan felsefeciler ve tecrübeleri hayalleri ile îzâha kalkışan maddeciler, akılları dışında bulunan sözlerinin çoğunda yanılmış, bir yandan birçok hakîkatleri meydâna çıkarırken, bir taraftan da, insanların saadet-i ebediyyeye, sonsuz kurtuluşa kavuşmalarına mâni' olmuşlardır.

İslâmiyette aklın ermediği şeyler çoktur. Fakat, akla uymayan birşey yoktur. Âhıret bilgileri ve Allahü teâlânın beğenip beğenmediği şeyler ve O'na ibâdet şekilleri, eğer aklın çerçevesi içinde olsalardı ve akıl ile doğru olarak, bilinebilselerdi, binlerce peygamberin gönderilmesine lüzûm kalmazdı. İnsanlar, dünya ve âhıret saadetini kendileri görebilir, bulabilirdi ve Allahü teâlâ, hâşâ peygamberleri boş yere ve lüzûmsuz göndermiş olurdu.

Hiçbir akıl, âhıret bilgilerini bulamıyacağı, çözemiyeceği içindir ki, Allahü teâlâ, her asırda, dünyanın her tarafına, peygamber göndermiş ve en son ve Kıyâmete kadar değiştirmemek üzere ve bütün dünyaya, peygamber olarak Muhammed aleyhisselâmı göndermiştir.

Bütün peygamberler, akıl ile bulunacak dünya işlerine dokunmayıp, yalnız bunları araştırmak, bulup fâidelenmek için çalışmağı emir ve teşvîk buyurmuş, kendileri dünya işlerinden her birinin, insanları ebedî saadete ve felâkete nasıl sürükliyebileceklerini anlatmış ve Allahü teâlânın beğendiği ve beğenmediği şeyleri açık olarak bildirmişlerdir.

Tam akıl, şaşmıyan, yanılmayan akıldır. Aklın erişemiyeceği, anlıyamayacağı şeylerde, belki kendi günlük işlerinde, hiç yanılmadığını kim iddiâ edebilir? Böyle bir iddiâya, kim inanır?

Değil bir insan, bugün dünyada en akıllı tanınan kimselerin, kendi aralarında, en akıllıları olarak, seçtikleri millet vekilleri, bütün akılları ile, bütün ilimleri ile, başbaşa vererek yaptıkları kanûnları, az zaman sonra, yine kendileri beğenmeyip değiştiriyor.

Yeryüzünde hiç bozulmıyan ve değiştirilemiyecek birşey vardır ki, o da Allahü teâlânın Kur'ân-ı kerîmi ve Resûlullahın hadîs-i şerîfleri yâni mübârek sözleridir. Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîflerin açıklaması, tefsiri olan islâm âlimlerinin sözlerine göre hareket eden, bunlara uyan dünyada ve ahırette rahat eder. Sonsuz huzura kavuşur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 EKİM 1994 · KAYIT 10288

"Oğlumu Affettim!"

Evliyânın meşhurlarından, Mâlik bin Dînâr hazretleri bir yıl hacca gitti. Hacdan döndüğü gece bir rü'yâ gördü. Rü'yâda kendisine bir ses şöyle diyordu:

- Yâ Mâlik! Hacca gidenlerden, Abdurrahmân bin Muhammed affedilmedi. Kendisine bunu bildir!

Sabahleyin hemenbu şahsı aramaya başladı. Birkaç kişiye sorduktan sonra birisi dedi ki:

- Aradığım kimse, Kur'ân ehli bir kimsedir. Her sene hacca gider. O kimse şimdi fliân yerdedir.

Ta'rîf edilen yere vardığında o kimseyi bir köşede Kur'ân-ı kerîm okurken buldu. O şahıs, Mâlik bin Dînâr hazretlerini görür görmez. Bir ah çekip bayıldı. Bir müddet sonra kendine geldiğinde ilk sözü şu oldu:

- Beni rü'yânda gördün, affedilmediğim bildirildi değil mi?

Daha hiçbir şey söylemeden, bu şekilde konuşması Mâlik bin Dînâr hazretlerini şaşırttı. Ona hayretle sordu:

- Sen sâlihlerden birine benziyorsun. Çok merak ettim, acaba niçin affedilmedin, günahın neydi? Senin yanına bu sebeple geldiğimi nasıl bildin?

O kimse şöyle cevap verdi:

- Bir Ramazan ayının ilk gecesi idi. Şeytana uyup içki içtim. Sarhoş hâlde idim. Bu arada babam beni aramış, bir yerde sarhoş hâlde yatarken görmüş. "Bu ne hâldir, utanmıyor musun?" deyip beni kaldırarak götürmek istemiş ben de babama karşı gelip vurmuşum ve babamın bir gözü çıkmış. babam benim yaptıklarıma dayanamayıp bana bedduâ etmiş.

Ertesi günü yaptıklarımı öğrendim. Çok pişman oldum. Bütün içki küplerini kırdım. Bir daha içki içmiyeceğime tevbe ettim. Bütün malımı mülkümü fakirlere dağıttım. Tamamen dinimizin emrettiği şekilde yaşamaya başladım. Fakat babam bir türlü affetmiyordu.

Ayrıca her sene hacca gider, günahımın affedilmesi için duâ ederim. Fakat her seferinde, hacdan dönüşte mutlaka biri senin gibi gelir, günahımın affedilmediğini bildirir. Hac dönüşü olduğu için senin de bu maksatla geldiğini anladım. Yine günahımın affedilmediğini bildireceğin için, korkudan bayıldım.

Bunları anlattıktan sonra, tekrar ağlamaya başladı. Kendinden geçmiş bir şekilde ağlıyarak, affedilmesi için yalvarıyordu.

Mâlik bin Dînâr hazretleri bunun hâline acıdı. Sonra babasının yerini öğrenip ziyâretine gitti. Babası karşısında büyük bir âlimi görünce şaşırdı:

- Hoşgeldin yâ Mâlik, dedi.

Mâlik bin Dînâr hazretleri sordu:

- Beni nasıl tanıdın?

- Bugün Allahü teâlâya duâ edip seni görmeği murâd etmiştim.

- Seni ziyâretimin bir sebebi var.

- Buyurun bir emriniz varsa hemen yerine getireyim.

- Farzet ki, kıyâmet kopmuş, oğlun Abdurrahman'ı tutup Cehenneme götürüyorlar. Onu bu hâlde görünce üzülmez misin?

Adam ağlamaya başladı. Sonra dedi ki:

- Sen şâhit ol ki, oğlumun kusûrunu affettim ve ona hakkımı helâl ettim.

Mâlik bin Dînâr hazretleri, sonra oğlunun yanına gidip ona müjde verdi. Bu sırada babası da oğlunun yanına gelip Mâlik bin Dînâr hazretlerine dedi ki:

- Oğlumun ölüm vakti geldiğini zannediyorum. Rûhunu, siz yanında iken teslîm etmesini istiyorum.

Oğlu artık son nefeslerini veriyordu. bir ara gözünü açıp babasına dönerek:

- Babacığım ne olur sen de benim gözümü çıkar, dedi.

Babası:

- Oğlum ben hakkımı helâl ettim, sen üzülme, dedi.

Genç, kelime-i şehâdet getirerek rûhunu teslîm etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 EKİM 1994 · KAYIT 10289

"O'na Söyle Hemen Îmân Etsin!"

Hakiki İncil'de ve Tevrat'ta Peygamber efendimizden bahsedilmekte, O'nun geleceği müjdelenmektedir. Şam yahudilerinin dinî lideri, sevgili Peygamberimizin üstün vasıflarının anlatıldığı Tevrât sahifelerini koparıp yakmaya karar vermişti.

Maksadı, sorulduğunda, "O'nun Tevrat'ta hiç vasfı bildirilmiyor, O'ndan hiç bahsedilmiyor." diyebilmek ve bu şekilde yahudilerin müslüman olmalarına mâni olmaktı.

Bu maksatla, bir cumartesi günü gizli bir yerde oturup Tevrât'ı baştan sona kadar okudu. Dört sayfada sevgili Peygamberimizden bahsedildiğini gördü. Bu dört yaprağı hemen koparıp yaktı. Sonraki cumartesi günü Tevrat okurken, yine Resûlullah efendimizden bahsedilen yerler gördü. Baştan sona tekrar taradı, bu defada sekiz yerde rastlamıştı. Bu sekiz sayfayı da yırtıp yaktı.

Bu işe hayret etmekle beraber buna bir ma'nâ da verememişti. Bir sonraki cumartesi günü tekrar Tevrat okuyordu ki, yine Resûlullahtan bahsedilen yerler gördü. Tekrar baştan sona Tevrat'ı okudu. Bu defa on altı yaprakta Fahr-i kâinat efendimizden bahsedildiğini görünce kendi kendine:

- Bunda mutlaka bir sır vardır, çünkü önce dört, sonra sekiz yaprakta gördüm. Bu sahifeleri koparıp yakınca şimdi de on altı sahifede karşıma çıktı. Bunları da koparıp yaksam gelecek cumartesi otuz iki yerde bulacağım. Bu gidişle Tevratın tamamını yakmam lazım gelecek. Bari Medîne'ye gidip bahsi geçen bu Peygamberi göreyim. Şâyet O, Tevrat'ta anlatıldığı gibi ise peygamberliğini tasdik edip, müslüman olayım. Değilse, "Tevrat'ta güzel vasıfları olan peygamber sen değilsin." der ve geri dönerim, dedi. Hemen yola çıktı.

Resûlullah'ın vefâtının üçüncü günüydü. Hazret-i Ebû Bekir ve diğer Eshâb-ı kirâm Mescid-i Nebi'de üzüntülü bir şekilde oturuyorlardı. Hiçbir şeyden haberi olmayan bu yahudi, camiye girip hazret-i Ebû Bekir'e hitaben:

- Esselâmü aleyke yâ Muhammed, dedi.

Peygamber efendimizin ism-i şerifi geçince, Eshâb-ı kirâmın yürekleri dağlandı. Ağlamaları arttı. Hazret-i Ebû Bekir dedi ki:

- Ey yahudi, ayrılık sebebiyle yaralı olan gönlümüzü mübârek ismini söyliyerek, bize O'nu hatırlatıyor, gönlümüzü dağlıyorsun.

- O'na ne oldu, aranızda değil mi?

- O Cennete gideli üç gün oldu!

Bu haber üzerine yahudi çok üzüldü ağlıyarak:

- Keşke anamdan doğmasaydım ve Tevrat'ta O'nun güzel vasfını okumasaydım. Bir kerecek dahi olsa, O'nun mübârek yüzünü görseydim ne olurdu? dedi.

Bunun bu perişan haline gören hazret-i Ali sordu:

- Peki cumartesi günü Şam'da iken, o tenha yerde O'nun vasıflarının bulunduğu Tevrat'ın önce dört yaprağını ertesi hafta sekiz yaprağını, üçüncü hafta on altı yaprağını niçin koparıp yaktın. O zaman bu derece düşman iken, şimdi bu üzülmen ve feryad etmen niye?

Bunun üzerine, yahudi sordu:

- Şam'da gizlice yaptığım işi, sen nasıl oluyor da biliyorsun?

- Peygamber-i zişan efendimizin damadı ve amcasının oğluyum. O âhırete irtihal ederken:

"Benim vefatımdan üç gün sonra, Şam'dan bir yahudi gelip beni çok sevdiğini ortaya koyacaktır. O'nun tenha yerde işlediği kabahati Cebrâil bana haber verdi. Sen de meseleyi, bu şekilde O'na anlat. Bu mucize O'na kâfidir. Hemen îmân etsin!" buyurdu. Yahudi:

- O'nun o çok nûrlu Kabr-i şerîflerini bana gösterin de orada îmân edeyim, dedi.

Yahudiyi Kabr-i saadete götürdüklerinde:

- Yâ Rabbî! Bu Resûlü ekreme aşkım ve muhabbetim çok ziyadedir. Hemen ruhumu al ki, O'na bu halde iken kavuşayım, diye feryad û figanla yalvarıp yakardı.

Sonra da kelime-i şehâdet getirerek ruhunu orada teslim etti.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 EKİM 1994 · KAYIT 10290

Ortalık Zifiri Karanlık Oldu

Ebû Cehil ve diğer müşrikler, Peygamber efendimizin, islâmiyeti yaymasını engellemekten âciz kalınca, O'nu şikâyet etmeye karar verdiler. İslâm güneşi gün be gün yükseliyor, îmâna gelenlerin sayısı hergün hızla artıyordu.

Bütün bunlardan, son derece rahatsız olan Ebû Cehil, cahiliye hükümdarlarından biri olan Habib bin Malik'e bir mektup yazıp durumu bildirdi.

Mektubu alan Habib bin Malik, oniki bin süvari ile birlikte hemen yola çıktı. Mekke yakınlarındaki "Ebtah" denilen yere geldiğinde durdu. Ebû Cehil ve Mekke'nin ileri gelenleri, yanlarına kölelerden ve kıymetli elbiselerden hediyeler alarak O'nu karşılamaya çıktılar.

Habib bin Malik, Ebû Cehil'i sağ tarafına oturtup, ona sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmı sordu. Ebû Cehil:

- Efendim O'nu, Beni Haşim kabilesinden olanlara sor! dedi.

Bunun üzerine Habib bin Malik, Beni Haşim kabilesinden olanlara sordu. Onlar da:

- Biz, bu kimseyi çocukluğundan beri tanırız. Çok emin ve sadık birisidir. Hiç yalan söylemez. Fakat gel gör ki, kırk yaşına gelince, putlarımızı kötülemeğe ve atalarımızın dini haricinde yeni bir din yaymaya başladı.

Habib bin Malik, bunları dinledikten sonra dedi ki:

- Gidin O'nu incitmeden bana getirin!

Sevgili Peygamberimiz, bu hadiseyi haber alınca hazret-i Ebû Bekr'i yanına alıp yola çıktı...

Resûlullahın geldiğini gören Habib bin Malik, hürmetle yerinden kalktı ve Peygamber efendimizi bir kürsüye oturttu. Peygamber efendimiz oturup yüzündeki nûr parlayınca, insanlar O'nun heybetinden susmaya ve mübârek yüzünü görmek için birbirinin üstünden boyunlarını uzatmaya başladılar. Habib bin Malik, başını kaldırıp dedi ki:

- Bilirsin ki, peygamberlerin mu'cizeleri vardır, bize mucize göstermelisin.

Fahr-i kâinât efendimiz:

- Peki ne istiyorsun? diye sordu:

- Şu anda güneşin batıp yerine ayın doğmasını ve ayın yere inip ortadan yarılmasını, senin elbiselerinin içine girmesini, yarısının sağ yeninden yarısının da sol yeninden çıkmasını, sonra da başının üstünde birleşmesini ve senin peygamberliğine şahitlik yapıp eski yerine dönmesini, sonra da güneşin doğup eski yoluna devam etmesini, te'min etmeni istiyorum.

- Peki bu dediklerinin tamamını te'min edersem bana îmân edecek misin?

- Evet. Fakat kalbimde de bir müşkilim var. Onu da halledip cevaplamak şartıyla sana îmân edeceğim.

Allahın Resûlü, Ebû Kubeyş dağına çıkıp, iki rek'at namaz kıldı. Ellerini kaldırıp duâ etmeye başlayınca; ellerinde mızraklar taşıyan oniki bin melek ile birlikte Cebrâil aleyhisselâm yere inip dedi ki:

- Esselâmü aleyke yâ Resûlallah, Allahın sana selâmları var. Buyuruyor ki:

"Habîbim! Korkma ve üzülme. Sen nerede olursan ol ben seninleyim. Habib bin Malik'in bugün senden istediği şeyleri, ezeli ilim ve takdirim ile biliyorum. Onların yanına dön, hüccetini bildir, durumunu anlat ve peygamberliğini açıkla. Bilmiş ol ki ben; Güneş'i, Ay'ı, geceyi ve gündüzü senin emrine verdim. Habib bin Malik'in kötürüm bir kızı vardır. Elleri ayakları ve gözleri olmadığı için devamlı evde sırt üstü yatmaktadır. Ben, ona eksik azalarını iade edip iyileştireceğim. Bunu da ona haber ver!" Resûlullah efendimiz, yüzündeki nûru, sevinci ve neşesi kat kat artmış vaziyyette dağdan indi. Makam-ı İbrahim denilen yerde durdu. Parmağı ile Güneş'e süratle, batması için işaret etti. Güneş hemen battı ve hava zifiri karanlık oldu. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 EKİM 1994 · KAYIT 10291

Resûlullahın Teklifi: "Develere soralım!"

-Dünden Devam- Peygamber efendimizin işareti üzerine, güneş batıp ortalık zifiri karanlık olunca, hemen arkasından parlak bir ay doğdu. İyice yükseldikten sonra,

Efendimiz, yere inmesi için parmağı ile işaret buyurunca, hemen yeri inip titriye titreye sevgili Peygamberimizin önünde durdu.

Sonra ortadan yarılıp, O'nun elbisesinin içine girdi. Yarısı sağ yeninden yarısı sol yeninden dışarı çıktı. Birleşerek parlak bir ay oldu sonra.

"Allahtan başka ilâh bulunmadığına ve senin Allahın Resûlü olduğuna şehadet ederim. Seni tasdik eden kurtuldu, sana muhalefet eden kaybetti" dedi. Sonra, güneş doğru ve eski halini aldı.

- Tek şartım kaldı, deyince, Resûlullah efendimiz:

- Onu da söyliyeyim; kötürüm bir kızın var. Allah onun eksik olan azalarını iade etti, buyurdu.

Bundan sonra Habib bin Mâlik ayağa kalkıp:

- Ey Mekkeliler! Îmândan sonra küfür, yakînden sonra şüphe olmaz. Biliniz ki, Allahtan başka ilah bulunmadığına ve Muhammed aleyhisselâmın O'nun kulu ve peygamberi olduğuna şehâdet ederim, dedi. Berâberindeki arkadaşları da müslüman oldu. Habib bin Malik, Şam'a döndü. Sarayına girince, kızı:

"Eşhedü ellâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh" diyerek onu karşıladı. Melik, "Kızım bu kelimeleri nereden öğrendin?" diye sorunca:

- Baba, uykuda birileri bana, baban müslüman oldu. Senin de eksik azalarını sana iade edeceğiz. Sen de müslüman ol, dediler, ben de müslüman oldum. Sabah kalktığımda gördüğün gibi, azalarımı sapa sağlam buldum, dedi.

Bu duruma, son derece memnun olan Habib bin Malik, Allah için secdeye kapanıp îmân ni'metine şükretti. Yakîni de kat kat arttı.

Habib bin Malik sonra, beş deve yükü altın, gümüş ve değerli kumaşı kölelerle birlikte Resûlullaha gönderdi. Adamları, Mekke yakınlarında ava çıkmış olan Ebû Cehil ile karşılaştı. Ebû Cehil onlara "Siz kimsiniz? " diye sordu:

- Biz Habib bin Malik'in köleleriyiz. Allahın resûlü Muhammed aleyhisselâmın yanına gidiyoruz, dediler.

Ebû Cehil onlara saldırıp ellerindeki malları almak isteyince aralarında kavga çıktı. Bunu duyan Mekkeliler ve Resûlullahın amcaları onların arasına girdiler. Kölelere, bu mallar neyin nesidir, diye sorulunca köleler:

- Bu malları, Habib bin Mâlik, Allahın resûlü Muhammed aleyhisselâma gönderdi, dediler.

Ebû Cehil:

- Hayır Habib bin Malik malları bana göndermiştir, dedi.

Bunun üzerine Allahın resûlü şöyle bir teklifte bulundu:

- Develere soralım, kimin derlerse, mallar onun olsun, kabûl mü?

Ebu Cehil'in yanındakiler "Kabûl" dediler. Fakat, Ebû Cehil "Bu işi yarına bırakalım" dedi, Allahın Resûlü de "Peki" dedi.

Ebû Cehil o gece puthaneye gitti. Putlara kurban kesip sabaha kadar kendisine yardım etmeleri için yalvarıp yakardı.

Sabah olunca Resûlullah, Mekkeliler, Resûlullahın amcaları ve Ebû Cehil biraraya geldiler. Ebû Cehil develerin etrafında dolaşıp:

- Lat, Uzza ve Menâtın hakkı için konuşun develer, dedi.

Güneş iyice yükselinceye kadar, sözünü tekrarladığı halde develerden ses çıkmadı. Mekkeliler:

- Ey Ebâ Cehil, yeter, sen bir tarafa çekil. Ey Allahın Resûlü, sen çık, dediler.
Resûlullah:

- Ey Allahın kullarından bir kul olan develer! Allahü teâlânın kudreti ile konuşun! buyurdu.

Bunun üzerine develerden biri dile gelerek yüksek sesle:

- Biz Habib bin Malik tarafından, Allahın resûlü Muhammed'e hediyeyiz, dedi.

Ebû Cehil, bir kere daha rezil rüsva olmuş bir hâlde oradan homurdanarak uzaklaştı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 EKİM 1994 · KAYIT 10292

"Aradığın Kimse Benim"

Kureyş'in ileri gelenlerinden biri, islâmiyetin çığ gibi büyüdüğünü görünce, Peygamber efendimizi öldürterek, islâmiyeti ortadan kaldırmayı düşündü.

Bu maksatla kirâlık bir kâtil aramaya başladı. Fakat, bu işi yapmak kolay bir iş değildi. Çünkü, Eshba-ı kirâm, peygamber efendimiz için gözünü kürpmadan canlarını vermeğe hazırladı. O'nu korumak için yapmıyacakları bir şey yoktu.

Kirâlık kâtil arandığını işiten bir Bedevî bu işe tâlip oldu. Gidip dedi ki:

- Bu işi benden başkası yapamaz. Çünkü ben, insanların en katı kalblisi, en hızlı hareket edeni, düşmanı en seri şekilde yok eden birisiyim.

Bu işi plânlıyan kişi:

- Haydi göster kendini. Kimseye birşey söyleme, aramızda kalsın! Bu işi hâllet hayâl bile edemiyeceğin kadar seni zengin edeceğim, dedi.

O da:

- Bu iş aramızda kalacak, sen hiç merak etme! Şimdiden bana vereceğin şeyleri hazırlamaya bak! dedi.

Daha sonra kirâlık kâtil, yola çıktı. Birkaç günlük yolculuktan sonra, Medîne'ye vardı. Yapacağı işi plânlamaya başladı. Peygamber efendimizin bulunduğu yeri öğrendi.

Peygamber efendimiz, mescidde Eshâbı ile sohbet ederken yanlarına doğru birisinin geldiğini gördü. Eshâbına buyurdu ki:

- Bu gördüğünüz kimse, beni öldürmeye geliyor. Ancak, allahü teâlâ beni onun kötülüğünden koruyacaktır.

Bu arada kirâlık kâtil Bedevî topluluğa yaklaştı.

- Abdülmuttalib'in torunu hanginiz? diye sordu.

Peygamber efendimiz:

- Sorduğunuz kimse benim, diye cevap verdi.

Bedevî, Peygamber efendimize yaklaşırken Üseyd bin Hudayr hazretleri, elbisesinden hızla tutup çekti. Elbisesinin içinde sakladığı hançer yere düştü. Böylece kötü niyyeti ortaya çıkmış oldu.

Hazret-i Üseyd, derhâl bedevînin boğazına çöküp sıkmaya başladı. Artık nefes alamıyacak hâle gelince Bedevî:

- Ne olur, canımı bağışlayın, diye yalvarıyordu.

Hazret-i Üseyd, Peygamber efendimize sordu:

- Yâ Resûlallah! Bunu ne yapalım?

Peygamber efendimiz Bedevîye dönüp:

- Doğruyu söylersen senin için iyi olur. Yalan söylersen senin için iyi olmaz. Maksadını zaten ben biliyorum. Söyle buraya niçin geldin?

- Bedevî:

- Ben doğruyu söylersem, bana birşey yapmıyacak mısınız?

Peygamber efendimiz:

- Evet emniyettesin, buyurdu.

Bedevî olup biteni başından sonuna kadar olduğu gibi anlattı.

Peygamber efendimiz:

- Nereye gitmek istersen git! Fakat senin için hayırlı olanı yapmanı isterim, diye sordu.

Bedevî:

- Benim için hayırlı olan nedir? diye sordu.

Peygamber efendimiz:

- Allahtan başka ilâh olmadığına ve benim Allahın Peygamberi olduğuma şehâdet etmendir, buyurdu.

Bedevî kelime-i şehâdet getirip müslüman oldu. Sonra dedi ki:

- Senin yanına gelince, aklım başımdan gitti. Elim ayağım tutuldu. Şimdiye kadar hiç bu hâle düşmemiştim. Anladım ki sen Allah tarafından korunmaktasın. Hak peygamber olduğuna inandım. Şimdi kalbim rahatladı. Sizlerin hak yolda, içinden geldiğim kavmimin ise, şeytanın yolunda olduğunu anladım.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 EKİM 1994 · KAYIT 10293

İmâm-ı Ebû Yûsüf Hazretlerinin Nasîhat Mektubu

İmâm-ı Ebû Yûsuf hazretleri, zamanının halîfesi Harûn Reşid'e yazdığı nasîhat mektubunda buyurdu ki:

"Ey mü'minlerin emîri! Allahü teâlâ sana öyle bir vazîfe verdi ki, sevâbı sevapların en büyüğü, cezâsı da cezâların en büyüğüdür. Allahü teâlâ seni müslümanların işlerini görmekle vazîfelendirdi. Müslümanların işlerini görme husûsunda, imtihâna tâbi tutuldun! Onların işlerini görmede, adâletle, doğrulukla hareket etmezsen, Allahü teâlâ bunun hesabını senden soracaktır.

Bugünün işlerini yarına bırakma! İstekler bitmeden ecel gelip çatar. Ecel gelmeden önce sâlih ameller işlemeğe çalış! Çünkü ecel geldikten sonra sâlih amel işlenmez.

Çobanlar, mal sahiplerine, koyunların hesabını verdiği gibi, sen de, Allahü teâlâya, emrinde olanların hesabını vereceksin! Bu hesap çetin olacaktır.

Doğruluktan ayrılma, yoksa idâre ettiğin kimseler de doğruluktan ayrılır. Nefsinin isteklerine göre emir vermekten ve kızgınlık esnasında karar vermekten sakın! İki işten birini tercîh etmen şart olsa, bunlardan biri dünya diğeri de âhıret işi olsa, âhıret işini tercîh et! Çünkü dünya fâni, geçici, âhıret ise bâkîdir, ya'nî devamlıdır. Allah korkusuyla titre, insanlara farklı muâmele yapma!

Dâima temkînli, dikkatli ol! Temkînli olmak, dil ile değil, kalb iledir. Allahü teâlâdan korkarak ve rahmetini umarak Allahü teâlâya sığın! Kim Allaha sığınırsa, Allah onu korur.

Kıyâmet gününü bilip de amel etmiyenin, o gün duyacağı pişmanlık bitmez. Öyle bir gün ki, o gün ayaklar kayar, insan kendini kaybeder, hesap çetin olur.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Şüphesiz hayır, bütün kısımları ve tarafları ile Cennettedir. Şüphesiz şer de bütün kısımları ve tarafları ile Cehennemdedir. Biliniz ki, Cennet sevilmiyen şeylerle çevrilmiş, Cehennem de şehvetlerle çevrilmiştir. Bir kimseye nefsine hoş gelen kötülük perdelerinden birisi açılır da ona yaklaşırsa ateşe yaklaşır ve Cehennem ehlinden olur. Ancak, hak ile hükmedilecek bir gün için hak ile amel ediniz! Böyle yaparsanız, hak menziline koşmuş ve konmuş olursunuz.)

(Kıyâmet günü herkes, dört suâle cevap vermedikçe hesaptan kurtulamıyacaktır: Bunlar: 1. Ömrünü nasıl geçirdi. 2. İlmi ile nasıl amel etti. 3. Malını nerede nasıl kazandı ve nerelere harcadı. 4. Bedenini nerede yordu, hırpaladı?)

Ey mü'minlerin emîri! Bu suâllerin cevabını hazırla! Çünkü bugün amel defterine yazılan, dünyada işlediğin herşeyden, yarın âhırette hesaba çekileceksin!

İşlediğin herşeyin, şâhitler huzûrunda açığa çıkarılacağı günü hatırla!

Ey mü'minlerin emîri! Koruması emredileni koru, gözet! Bu işleri Allah rızâsı için yap!

Eğer bunları yapmazsan yürümesi kolay olan yollar zorlaşır. Gözlerin etrafı görmez olur. Gerçekler kaybolur. Geniş yollar daralır.

Emrinde olanların zararlarına sebep olma! Yoksa Allah onların haklarını senden alır. Emrinde olanları unutmazsan, sen de âhırette unutulmazsın!

Ey mü'minlerin emîri! Sana verilen ni'metlerin kıymetini iyi bil! Ni'metlerin şükrünü yap, ve ni'metlerin artmasını iste! Âyet-i kerîmede meâlen, (Eğer şükrederseniz ni'metlerimi artırırım ve eğer nankörlük ederseniz şüphesiz azâbım çok şiddetlidir.) buyuruldu.

Allahü teâlâ indinde, başkalarına faydalı olmaktan, onları doğru yola getirmekten daha sevgili ve fesattan, fitneden daha kötü ve sevimsiz birşey yoktur. Günah işlemeğe devam etmek, ni'metlere karşılık nankörlüktür. Nankörlük eden de mutlaka cezâsını çeker."

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 EKİM 1994 · KAYIT 10294

İslâmiyette Hoş Görü Esastır

Dinimiz müslüman olsun veya olmasın herkese iyi davranmayı emreder. Yalnız insanlara değil hayvanlara bile iyi davranmayı, onlara zulüm yapmamayı öğütler.

"Yaratılanı, yaratandan ötürü" hoşgörü ile karşılamalıdır. Ecdadımız hep bu düstur üzere hareket etmiştir. Bunun içindir ki, ilk hayvan hastanelerini kuran, hayvanlara yuva, barınak yapan, hayvanları korumak için vakıflar kuran müslümanlar olmuşlardır.

Hayvanlara bile bu kadar merhametli davranan müslümanlar, ayrı dinden olanlara zulüm etmelerini, onlara kötülük yapmalarını beklemek mümkün değildir.

Bunun için 1400 yıldır, gayri müslimler ile berabar iç içe yaşayabilmişler. Müslümanların kendilerine zarar verebilecekleri hatırlarına bile gelmemiş. Rahat

bir şekilde asırlarca dinlerinin icabını yerine getirmişlerdir.

Eskiden beri gayri müslimlerin müslüman olmaları için hiç zorlama olmamıştır. Olması da zaten mümkün değildir. Çünkü, Kur'ân-ı kerîmde Bekara sûresinin ikiyüz elli altıncı âyetinde meâlen, (Dinde zorlama yoktur) buyurulmuştur.

Bunun için bir gayri müslim, zorla müslüman yapılmaz. Müslümanlar hiçbir zaman, hıristiyanların dâimâ yaptıkları gibi, zorla veya maddî kazançlar vâ'd ederek bir insanı müslüman yapmaya teşebbüs etmezler. Kim isterse, seve seve müslüman olur.

Tatlı, yumuşak, mantıkî, akla uygun sözleri ile ve güzel ahlâk ve iyi hareketleri ile, onların seve seve müslüman olmalarına sebep olurlar. Müslüman olmıyanlar, İslâm devletinin himâyesi, koruması altında yaşamışlar. Vergilerini verip, müslümanların bütün hak ve hürriyetlerine mâlik olarak, kendi dinlerinin îcâblarını serbestçe yapmışlardır.

Tarih boyunca müslümanların, gayri müslimlere davranış şekillerinden çok örnekler sunmak mümkündür. Tabiî ki bunlar, deryadan damlalar misali birkaç örnek davranıştır. Daha bilinmiyen, duyulmamış, kayda geçmemiş gerçek adalet timsali nice örnek hâller vardır.

Meselâ, Resûlullah efendimizin gayri müslimlere verdiği bir emân var. Bu emân şöyle:

"Eğer hıristiyan bir rahip, papaz veya bir seyyâh turist, bir yerde ibâdet için bir yerde inzivaya çekilmiş ise, kendim, dostlarım, arkadaşlarım ve bütün milletimle berâber onlardan her türlü teklîfleri kaldırdım.

Onlar benim himâyem, korumam altındadır. Ben onları, başka hıristiyanlarla yaptığımız sözleşmeler gereğince, ödemeye borçlu oldukları bütün vergilerden affettim. Haraç vermesinler veya canları istediği kadar versinler. Onlara cebretmeyin, zor kullanmayın.

Bunların manastırlarının, kiliselerinin hiçbir tarafını yıkmayın. Bunların kiliselerinden mal alınıp müslüman mescidleri için kullanılmasın.

Her kim buna uymazsa Allahü teâlânın ve Resûlünün kelâmını dinlememiş ve günâha girmiş olur. Ticâret yapmayan ve ancak ibâdet ile meşgûl olan kimselerden, her nerede olurlarsa olsunlar vergi almayın. Denizde ve karada, doğuda ve batıda, onların borçlarını ben saklarım. Onlar benim himâyem altındadır. Ben onlara "emân" verdim.

Cizye, varlık vergisi almak gerekirse, ne kadar zengin olurlarsa olsunlar, ne kadar malları ve mülkleri bulunursa bulunsun, yılda oniki dirhemden daha fazla vergi almayın. Onlara zahmet, meşakkat teklîf olunmaz.

Kendileriyle bir müzâkere yapmak îcâb ederse, ancak merhamet, iyilik ve şefkat ile hareket edilecektir. Onları, dâimâ merhamet ve şefkat kanatları altında himâye ediniz!

Nerede olursa olsun, bir müslüman erkekle evli olan hıristiyan kadınlara, kötü mu'âmele etmeyin. Onların kendi kiliselerine gidip, kendi dinlerine göre ibâdet etmelerine mâni' olmayın.

Her kim ki, Allahü teâlânın bu emrine ita'at etmez ve bunun tersine hareket ederse, Allahü teâlânın ve Peygamberinin emirlerine isyân etmiş sayılacaktır." Görüldüğü gibi, kâinatın efendisi, sevgili Peygamberimiz başka dinden olan kimselere son derecede merhamet ve şefkat ile mu'âmele edilmesini emretmektedir. Zaten islâmiyetin kısa zamanda dört kıtaya birden yayılmasına sebep bu şefkat ve merhamet değil midir!..

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 EKİM 1994 · KAYIT 10295

"Biz Da'vâmızdan Vazgeçiyoruz"

Müslümanların Şam'ın fethinde tarihin şeref levhasına geçmiş bir olay olmuştur. İslâmiyeti kendilerine ezeli düşman gören, Batı için ibretlik olan bu olay şöyle meydana geldi:

Şam'ın fethinde, Halid bin Velid hazretleri, şehrin bir tarafından girdi. Kendisine karşı koyulduğu için, kılıç kullanarak şehirde ilerliyordu. Hedefi, o zaman şehrin en büyük kilisesi olan şimdiki Cami-i Emevî idi.

Şehrin diğer tarafından da, Ebû Ubeyde bin Cerrah hazretlerinin komutasındaki askerler ilerliyordu. Fakat, burada kendisine halk karşı koymuyordu. Bunun için rahat bir şekilde kılıç kullanmadan ilerliyorlardı. Tabiî ki, bunun ilk hedefi de, şehrin en büyük kilisesi idi.

İslâm şehri olduğunun simgesi olarak, müslümanlar kılıç zoru ile aldıkları şehrin en büyük kilisesini camiye çevirir, diğer kiliselere dokunmazlardı.

İstanbul'un fethinde olduğu gibi.

Bu iki büyük kumandan, aynı anda iki ayrı kapıdan bu kiliseye girdiler. Ve kilisenin ortasında birbirleri ile karşılaştılar.

Bu büyük zafer için birbirlerini tebrik için kucaklaştılar. Halid bin Velid hazretleri kilisenin camiye cevrilmesini istedi. Bu teklife, hazret-i Ebû Ubeyde karşı çıktı:

- Yâ Halid! Bilmez misin, sulh, barış yolu ile alınan şehrin kiliselerine dokunulmaz!

- Fakat ben kılıç kullanarak buraya geldim.

- Ben ise kılıç kullanmadım, barış yolu ile buraya kadar geldim.

- Peki o zaman ne yapacağız yâ Ebâ Ubeyde?

- Kilisenin yarısı yine kilise olarak kalacak, diğer yarısı camiye çevrilecek! Çünkü, kilisenin yarısı kılıç zoruyla, diğer yarısı sulh yoluyla alındı.

O meşhur Bizans generallerini karşısında heybetinden titreten Halid bin Velid'in karara en ufak bir şekilde bile tepkisi olmadı. Hatta, Ebû Ubeyde bin Cerrah'a teşekkür etti.

Bu hâdiseden sonra, kilisenin yarısı camiye çevrildi. Uzun yıllar böyle devam etti. Melik bin Mervan zamanına kadar bu böyle devam ettti. Mervan kilisenin tamamını camiye çevirdi. Hıristiyanlar mecburen buna râzı oldular.

Yıllar sonra, adâletiyle meşhur Ömer bin Abdülaziz halife oldu.

Hıristiyanların ileri gelenleri bir araya gelip dediler ki:

- Müslümanların yeni halifesi çok âdil birisidir. Gidip halimizi ona bildirelim.

Sonra hep beraber halifenin huzurana vardılar. Halife isteklerini dinledi. Bunlara şöyle cevap verdi:

- Bu iş mahkemelik bir iştir. Ben sizi kadıya göndereyim. O sizi dinler, doğrusu neyse ona karar verir. Siz hiç endişe etmeyin.

Kadı, kendilerini baştan sona dikkatlice dinledi. Sıra karara gelmişti. Hıristiyanlar merakla çıkacak kararı bekliyorlardı. Kadı kararını açıkladı:

- Caminin yarısı size tekrar kilise haline getirmeniz için iâde edilecektir!

Mahkemede ne karar verileceğini merak eden müslümanlar da vardı. Kadının bu kararı üzerine onlar söz istediler:

- Efendim kararınıza itirazımız yoktur. Zaten olamaz da. Ancak, malumunuz dinimize göre, kullanılmayan ibâdethaneler dava edilmesi halinde kapatılır. Başka maksatlar için kullanılır. Şam'da ve başka şehirlerde kullanılmayan çok kilise var. O zaman biz de davacıyız. Kullanılmayan bütün kiliselerin kapatılmasını talep ediyoruz.

Hıristiyanlar bu beklenmedik gelişme karşısında ne yapacaklarını şaşırdılar. Kendi aralarında ne yapacaklarını görüştüler. Neticede şu karara vardılar:

- Biz davamızdan vazgeçiyoruz. Siz de kiliseleri kapatma davanızdan vazgeçin.

Bu şekilde iki taraf da anlaşmış oldu. Yıllardır süren dava iki tarafın da memnun olduğu bir kararla neticeye bağlandı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 EKİM 1994 · KAYIT 10296

Dinimizde Zorlama Yoktur

Hazret-i Ömer Kudüs fethedilince, Kudüs halkına "Emân" verdi. Bu emânda, gayri müslimlere geniş ibâdet hürriyeti verilmektedir. Çünkü, dinimiz gayri müslimlere de iyi davranmamızı, onlara zulüm yapmamamızı emretmektedir. Hatta gayri müslim hakkından, müslüman hakkından daha çok sakınılmasını emretmektedir.

Hazret-i Ömer'in bu emânı da şöyle:

"İşbu mektup, müslümanların emîri Ömer-ül-Fârûk'un, Kudüs halkına verdiği emân mektûbudur ki, onların varlıkları, hayâtları, kiliseleri, çocukları, hastaları, sağlam olanları ile diğer bütün milletler için yazılmıştır.

Şöyle ki:

Müslümanlar onların kiliselerine zorla girmeyecek, kiliseleri yakıp yıkmayacak, kiliselerin herhangi bir yerini tahrip etmeyecek, mallarından az bir şey bile olsa almayacak, dinlerini ve ibâdet tarzlarını değiştirmeleri ve islâm dînine girmeleri için kendilerine karşı hiçbir zorlama yapılmayacak.

Hiçbir hıristiyan en ufak bir zarar bile görmeyecek. Eğer kendiliklerinden memleketten çıkıp gitmek isterlerse, varacakları yere kadar canları, malları ve ırzları üzerine, emân verilecektir.

Eğer burada kalmak isterlerse, tamâmen te'mînât altında olacaklar. Yalnız Kudüs halkı kadar cizye, gelir vergisi vereceklerdir.

Eğer hıristiyan halkından ba'zıları, âile ve malları ile beraber çıkıp gitmek isterlerse ve kiliselerini ve ibâdet yerlerini boşaltırlarsa, varacakları yere kadar canları, kiliseleri, yol masrafları ve malları üzerine emân verilecektir. Yerli olmayanlar, ister burada otursunlar, isterlerse gitsinler, ekin biçme zamanına kadar, onlardan hiçbir vergi alınmayacaktır." İmza:

Ömer-ül-Fârûk Şâhidler:

Hâlid bin Velîd, Amr İbnil'âs, Abdürrahmân bin Avf, Muâviye bin Ebî Süfyân.

***

Kudüs'ün müslüman askerler tarafından fethinden bir müddet sonra da, papazlar, halife hazret-i Ömer'i kiliseye davet ettiler.

Hazret-i Ömer, görüşme uzayınca namaz kılmak istedi:

- Papaz efendi, bana bir yer gösterin de namazımı kılayım.

- Buyurun burada kılabilirsiniz, bizim için bir mâni yoktur yâ Ömer!

Hazret-i Ömer'in, gösterilen yerde namaz kılmak istemediğini anlayan papaz, sordu:

- Peki sizin burada namaz kılmanıza mâni olan şey nedir?

- Benim halkım, namaz kıldığım yeri cami yapmak ister. Burada namaz kılınca siz, kilisenizin mescide çevirilme tehlikesi ile karşı karşıya kalırsınız. Bunun için bana başka bir yer gösterin.

Kilisenin dışında müsait bir yer gösterdiler. Hazret-i Ömer namazını orada kıldı. Daha sonra, burası mescid haline getirildi. İsmine de Ömer Mescidi denildi.

İşte müslümanlar, gayri müslimlere bu kadar geniş ibâdet hürriyeti verirlerdi. İbâdetlerine mâni olmadıkları gibi, ibâdetlerine mâni olacak şeyleri de ortadan kaldırırlardı. Onlara da rahat ibâdet etme imkânı sağlarlardı.

İslâmiyette devlet, gayri müslimlere ibâdet hürriyeti sağladığı gibi, müslümanların malını, canı namusunu nasıl koruyorsa gayri müslimlerin mal ve can emniyetini de aynen sağlamak zorundadır. Bunun için gayri müslimler, müslümanlar arasında asırlarca, rahat, korkusuz bir şekilde yaşamışlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 EKİM 1994 · KAYIT 10297

Halîfe Sabaha Kadar Nöbet Tuttu

Müslümanlar, yerli gayri müslim halkı korumaları altına aldıkları gibi, turist olarak gelen veya ticarî maksatla gelmiş gayri müslimleri de sınırları dahilinde koruma altına alırlardı. Onların zarar görmemesi için her türlü tetbiri alırlardı. Bunun geçmişte sayısız örnekleri vardır.

Meselâ, Halife Hazret-i Ömer zamanında, bir ticâret kervanı gelip, gece Medîne'nin dışına konakladı. Yorgunluktan hemen uyudular.

Bu sırada, herkes uyurken, Halîfe Hazret-i Ömer, şehri dolaşıyordu. Dolaşma esnasında bunları gördü.

Hazret-i Ömer, Abdurrahmân bin Avf'ın evine gelip, yatağından kaldırdı:

- Bu gece bir kervan gelmiş. Hepsi kâfirdir. Fakat, bize sığınmışlar. Eşyâları çoktur ve kıymetlidir. Yabancıların, yolcuların bunları soymasından korkuyorum. Gel, bunları koruyalım, dedi. Abdurrahmân bir Avf:

- Çok iyi olur, çok güzel düşünmüşsün, hemen geliyorum, dedi.

Sabaha kadar nöbetleşe bu kervanı beklediler. Sabah namazında mescide gittiler. İçlerinden bir genç o sıra uyanmıştı. Bunları takip edip, arkalarından gitti.

Soruşturup, kendilerine bekçilik eden şahsın Halîfe Hazret-i Ömer ile arkadaşı olduğunu öğrendi. Gelip, arkadaşlarına şöyle anlattı:

- Arkadaşlar! Sabaha kadar iki müslüman bizi bekledi, eşyalarımızın çalınmasına mâni oldu, haberiniz var mı?

- Müslümanların başka işi yok da bizi mi koruyacaklar. Üstelik bizim hıristiyan olduğumuzu biliyorlar.

- Hem de kim korudu biliyor musunuz?

- Kimmiş?

- Müslümanların Halifesi Ömer.

- Sen yanlış görmüşsündür, Halifenin gecenin bu vaktinde burada işi ne? O sarayında kuş tüyü yataklarda yatıyordur.

- Önce ben de inanamadım.

- Sonra nasıl inandın?

- Sabah olup ortalık aydınlanınca, buradan ayrıldılar. Ben de merak edip arkalarından gittim. Camiye girdiler. Yolda karşılaştığım birisine bu kim diye sordum. "Halifemiz Ömer" diye cevap verdi.

Bu konuşmaları dikkatle dinleyen kafile halkı derin bir sessizliğe büründü. Kimsenin konuşacak, birşey söyliyecek hali kalmamıştı.

Uzun süren bir sessizlikten sonra, içlerinden biri sessizliği bozdu:

- Daha ne duruyoruz? Bu hal İslâmiyetin gerçek din olduğuna delil olarak yetmez mi?

Diğerleri de bu söze katıldılar. Roma ve İran ordularını perişân eden, adâleti ile meşhûr, yüce Halîfenin, bu merhamet ve şefkatini görerek, İslâmiyetin hak din olduğunu anladılar ve seve seve hepsi müslüman oldular.

Zaten tarihe bakıldığında, açık olarak görülür ki, müslüman olanların çoğu, dinimizin emrettiği güzel ahlâk sayesinde müslüman olmuşlardır. Çünkü dinimiz, müslüman olsun veya olmasın herkese iyilik yapmayı, merhamet etmeyi, acımayı emretmektedir.

Asırlardır müslümanların, dünyanın her tarafına çoluk çoğunu terkedip, bir daha geri dönmemek üzere gitmesi, birçok tehlikelere râzı olması hep bunun içindi. Bütün maksatları, bir insanı daha Cehennem ateşinden kurtarmaktı.

Onlara dünya ve âhıret saâdetini kazandırmaktı. Müslümanların kimsenin toprağında, malında mülkünde gözleri yoktu.

Osmanlının Viyana kapılarına kadar dayanmasının esas sebebi de bu idi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 EKİM 1994 · KAYIT 10298

"Niçin Yolunu Değiştirdin?"

İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri, herkese iyilik yapar, sıkıntıda olanları sıkıntıdan kurtarırdı.

Birgün yolda giderken, birisi O'nu görünce yolunu değiştirdi. İmâm-ı a'zam hazretleri hemen arkasından gidip sordu:

- Beni görünce, niçin yolunu değiştirdin?

- Size onbin akçe borcum var. Uzun zamandır durumum müsâit olmadığı için ödeyemedim. Sizi görünce utandım, onun için yolumu değiştirdim.

- Sübhânallah, ben o parayı sana hediye etmiştim. Seni sıkıntıya soktuğum için, bana hakkını helâl et!

Bir defasında da, ortağına bir elbiseyi gösterip:

- Bu elbisenin kusûru var, satarken bunu söyle daha ucuza sat! dedi.

Fakat ortağı elbiseyi satarken, kusûrunu söylemeği unuttu. Daha sonra hatırladı fakat, sattığı kimseyi tanımadığı için durumu düzeltemedi.

İmâm-ı a'zam hazretleri haber alınca buyurdu ki:

- O maldan aldığımız doksan bin akçeyi sadaka olarak dağıt. Çünkü o elbisenin parası diğer paralara da karıştı.

Fakir kimselere mal satarken aldığı fiyattan satar veya öylece sadaka olarak verirdi.

Birgün ihtiyar bir kadın gelip:

- Ben fakir bir kadınım. Bu elbiseyi bana maliyetine satar mısın? dedi.

İmâm-ı a'zam hazretleri dedi ki:

- Dört dirhem ver al götür!

Mâliyetinin çok daha fazla olduğunu zanneden kadın:

- Ben ihtiyar olduğum için benimle alay mı ediyorsun, dedi. İmâm-ı a'zam azretleri:

- Hayır, elbisenin alış fiyatı bu kadardır, buyurdu.

Bir defasında da birisi kendisine bir malı satmak için geldi. İmâm-ı a'zam hazretleri sordu:

- Bunu kaça satarsın?

- Yüz akçeye satarım.

- Hayır, bu malın fiyatı, bundan fazladır.

- O zaman ikiyüz akçe olsun.

- Bu da azdır.

- Üçyüz akçe olsun.

- Bundan da fazladır.

- Dörtyüz akçe olsun.

- Tamam bu fiyata alırım. Çünkü bunun fiyatı bundan az değildir.

İmâm-ı a'zam hazretleri malı alırken, satarken kul hakkına çok dikkat eder, birinin hakkının geçmesinden çok korkardı.

İmâm-ı a'zam hazretlerinin bir komşusu vardı. Her gece içki içer eve içkili gelirdi. Gece bağırır çağırır, komşularını rahatsız ederdi. Birgün görevliler, onu o hâlde görünce yakalayıp hapse attılar.

Ertesi gün komşusunun sesi gelmeyince İmâm-ı a'zam hazretleri talebelerine sordu:

- Bu gece komşumuzun sesi gelmedi, acaba hasta mıdır?

Talebeleri:

- Onu hapse attılar, dediler. Bunu öğrenince talebesinin birini yanına alıp, vâlinin yanına gitti: Vâli kendisini görünce ayağa kalkıp hürmet etti. Kendisine:

- Bir emriniz mi vardı, hemen yerine getirelim, dedi.

İmâm-ı a'zam hazretleri buyurdu ki:

- Bizim bir komşumuz vardı. Suçlu olduğu için hapse atılmış. Onu bırakmanız mümkün müdür? Bir daha suç işlemiyecek.

Vâli:

- Emriniz başımızın üzerinedir, hemen serbest bırakalım, dedi.

Sonra o gencin evine gidip:

- Biz seni unutmayız! Dinimizde komşu hakkı önemlidir, belki ihtiyâcın olur, şu bir kese parayı da sana hediye ediyoruz, dedi.

Genç çok utandı. Tevbe edip bir daha içki içmedi. İmâm-ı a'zam hazretlerinin talebelerinden olup, fıkıh ilminde âlim oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 EKİM 1994 · KAYIT 10299

Herkese Hayır Duâ

Ma'rûf-i Kerhî hazretleri, birgün talebeleriyle hurmalıkta oturuyordu. Bu esnada Dicle nehrinden bir kayık geliyordu. Kayıktaki birkaç genç, içip içip nâralar atıyorlardı. Bu hoş olmayan manzara karşısında talebeleri:

- Efendim, duâ edin de Allahü teâlâ bu kendini bilmezleri nehrinde boğsun, insanlar da böyle zararlı kimselerden kurtulsunlar, dediler.

Bunun üzerine kayıktakilere şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî! Sen bu kullarını dünyada neşelendirdiğin gibi âhırette de neşelendir.

Talebeler bu duâya bir ma'nâ veremediler. Kendisine sordular:

- Efendim, böyle duâ etmenizin hikmetini anlayamadık. ^Izâh eder misiniz?

- Bekleyiniz söylediklerimin sırrı şimdi ortaya çıkar.

Talebeler dikkatle kayıktakileri takip etmeye başladılar. Kayıktakiler, kıyıya çıkınca, Ma'rûf-i Kerhî hazretlerini gördüler. Birden ne yapacaklarını şaşırdılar. Daha O, kendilerine birşey söylemeden, ellerindeki sazı kırdılar, içkileri attılar. Huzûruna gelip tevbe ettiler.

Ma'rûf-i Kerhî hazretleri talebelerine dönüp:

- Gördüğünüz gibi, herkesin istediği oldu. Ne onlar boğuldu. Ne de kimse onlardan rahatsız oldu, buyurdu.

Ma'rûf-i Kerhî hazretlerinin kerâmetleri ve menkıbeleri çoktur. Çok cömert idi. Sağlığında olduğu gibi vefâtından sonra da sıkıntılı kimselerin imdâdına yetişen meşhur evliyâdan biridir.

Ma'rûf-i Kerhî hazretlerinin hikmetli sözleri çoktur. Bunlardan ba'zıları şunlardır:

"Üstün olmak sevdâsında olan, ebedî olarak felâh bulmaz, kurtulamaz." "Allahü teâlânın bir kulunu sevdiğinin alâmeti, o kimsenin hayırlı işlerle meşgûl olması, boş lüzûmsuz işler konuşmamasıdır." Muhabbet nedir? diye sorduklarında buyurdu ki:

"Muhabbet, öğrenmekle, öğretilmekle elde edilen bir şey değildir. Ancak Allahü teâlânın ihsânı ile elde edilir." "Amelsiz Cenneti istemek ve emredileni yapmadan rahmet beklemek, câhillik ve ahmaklıktır." "İlim sahibi, ilmiyle âmel ettiği takdîrde, bütün müslümanlar onu sever." "Kim kibirli olur, kendini büyük görürse Allahü teâlânın gadabına düçâr olur. Kim tevâzu sahibi olursa, Allahü teâlâ onu yükseltir. Kim Allahü teâlâya tevekkül ederse, Allahü teâlâ ona yardımcı olur." - Dünya sevgisi kalbden nasıl çıkar? diye sorulduğu zaman, şöyle cevap verdi:

"Allahü teâlâya karşı hâlis sevgi, tam bir muhabbet ve Allahü teâlânın râzı olduğu işleri yapmak ve yasak ettiklerinden sakınmakla." "Mertliğin üç alâmeti vardır: Katıksız, tam bir vefâ, istemeden vermek, kendisine iyilik, ihsân yapmasalar bile iyi kimseleri de medhetmek." "Kim öldükten sonra unutulmak istemezse, güzel amel işlesin ve isyân etmesin." "Kim mü'min kardeşinin bir aybını örterse, Allahü teâlâ onun için bir melek yaratır. Onun elinden tutar ve o melekle beraber Cennete girer." "Kulun mâlâyânî (boş ve fâidesiz) konuşması, Allahü teâlânın onu zelîl ve yalnız bırakmasının alâmetidir." "Evliyânın üç alâmeti vardır: Düşüncesi Hak ola, işleyeceği işi Hak ile işleye, meşgûliyeti dâimâ Hak ile ola." "İstenmeden ve karşılık beklemeden vermeye çalış." "Dünyâ dört şeyden ibârettir. Mal, söz, uyku ve yemek. Mal, insanı Allahü teâlâya isyân ettirir. Söz, insanı Allahü teâlâdan başka şeylerle oyalar. Uyku, insana Allahü teâlâyı unutturur. Yemek ise, insanın kalbini katılaştırır."

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 EKİM 1994 · KAYIT 10300

"Bu Adâlet Ancak Hak Dinde Olur!"

Hazret-i Ömer zamanında, O'nun doğu cephesi kumandanı olan Sa'd bin Ebî Vakkâs hazretleri, Kûfe şehrinde bir köşk yaptırmak istedi.

Arsaya bitişik bir mecûsînin evini satın almak îcâp etti. Mecûsî ise, satmak istemedi. Satması için ısrar edildi. Fakat o satmamakta kararlıydı. Ancak, yine de korku içindeydi.

Mecûsî, satmaz isem acaba başıma bir iş gelir mi, bana bir kötülükleri dokunur mu diye endişeleniyordu. Evine gidip hanımına danıştı.

Hanımı,

- Onların Medîne'de bir Emîr-ül-mü'minînleri var. O'na gidip şikâyet et, dedi.

Mecûsî, netice alacağından pek emin değildi. Koskoca Devlet başkanı benim arsam ile mi ilgilenecek, diyordu kendi kendine. Belki bir ümit, diyerek yola koyuldu.

Medîne'ye varıp Halîfenin sarayını sordu:

- Onun sarayı, köşkü yok. Kendisi şehir dışına çıktı, dediler.

Gidip aradı. Askerleri, muhâfızları göremedi. Toprak üstünde uyumuş birini gördü. Buna, - Halîfe Ömer'i arıyorum, gördün mü, diye sordu.

Hâlbuki bu zât, hazret-i Ömer idi.

Hazret-i Ömer sordu:

- O'nu niçin arıyorsun?

- O'nun kumandanı, benim evimi zor ile satın almak istiyor. Onu kendisine şikâyet etmeğe geldim.

- Ben Ömer'im benimle beraber gel, dedi.

Bu nasıl hükümdar, böyle hükümdar mı olur diye, mecûsî çok şaşırdı.

Hazret-i Ömer, mecûsî ile evine geldi. Kâğıt istedi. Evde kâğıt bulamadı. Bir kürek kemiği gördü. Bunu istedi. Kemik üzerine şöyle yazdı:

- Bismillâhirrahmânirrahîm. Ey Sa'd, bu mecûsînin kalbini kırma! Yoksa, hemen yanıma gel!..

Mecûsî, kemiği alıp evine geldi. Hanımına dert yandı:

- Hanım, boşuna yoruldum. Bu kemik parçasını kumandana verirsem, alay ediliyor sanıp, çok kızar. Bana bir zarar verir.

Hanımı ısrar etti:

- Hayır o sana bir zarar veremez. Git mutlaka bu kemiği ona götür.

Kadının ısrâr etmesi üzerine Sa'da gitti. Sa'd, askerleri arasında oturmuş, neş'e ile konuşuyordu. Sa'dın gözü, uzakta duran mecûsînin elindeki kemikteki yazıya ilişti.

Emîr-ül-mü'minîn hazret-i Ömer'in yazısını tanıyıp ansızın rengi soldu. Bu âni değişikliğe herkes şaşırdı. Sa'd, mecûsînin yanına gelip, - Her ne istersen yapayım. Aman beni Ömer'in karşısına çıkarma! Zîrâ O'nun cezâsına tâkat getiremem, dedi.

Mecûsî, kumandanın bu yalvarmasını görünce, hayretten aklı gitti. Aklı başına gelince, hemen müslüman oldu.

- Böyle birden bire nasıl müslüman oldun, diyenlere, şöyle cevap veriyordu:

- Bunların Emîrlerini gördüm. Yamalı hırkasını örtünmüş, toprak üstünde uyuyordu. Büyük kumandanların bundan titrediklerini de gördüm. Bunların hak dinde olduklarını anladım. Benim gibi, ateşe tapan bir kimseye böyle adâlet yapılması, ancak hak olan dîne inananlarda olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 EKİM 1994 · KAYIT 10301

"Vergilerinizi Geri Alınız!"

Eskiden, gayrı müslimler islâm devletinin koruması altındaydı. Devlet, müslümanların mallarını, canlarını, namuslarını nasıl koruyorsa, başka dinden olanlarınkini de öyle korurdu. Bu hizmetlerin karşılığı olarak da, fethettikleri halktan cizye isminde bir vergi alırlardı.

Hazret-i Ömer zamanında, cizyenin alınıp geri verilmesi ile ilgili bir hâdise olmuştu. Şöyle ki:

Rûm İmparatoru Herakliyus'un büyük ordularını perişan eden İslâm askerlerinin başkumandanı Ebû Ubeyde bin Cerrâh hazretleri zafer kazandığı her şehirde tellallar dolaştırarak, Rûmlara halîfe hazret-i Ömer'in emirlerini bildirirdi.

Humus şehrini alınca da, şehrin her tarafında tellallar dolaştırdı:

- Ey Rûmlar! Allahü teâlânın yardımı ile ve halîfemiz Ömer'in emrine uyarak, bu şehri de aldık. Hepiniz ticâretinizde, işinizde, ibâdetlerinizde serbestsiniz. Malınıza, canınıza, ırzınıza, kimse dokunmıyacaktır.

İslâmiyetin adâleti aynen size de tatbîk edilecek, her hakkınız gözetilecektir. Dışardan gelen düşmana karşı, müslümanları koruduğumuz gibi, sizi de koruyacağız. Bu hizmetimize karşılık olmak üzere, müslümanlardan hayvan zekâtı ve uşr aldığımız gibi, sizden de, senede bir kere cizye vermenizi istiyoruz. Size hizmet etmemizi ve sizden cizye almamızı Allahü teâlâ emretmektedir.

Cizye de rastgele alınmazdı. Fakîrlerden kırk, orta hallilerden seksen, zenginlerden yüzaltmış gram gümüş veya bu değerde mal yahut tahıldır. Kadınlardan, çocuklardan, hastalardan, yoksullardan, ihtiyârlardan ve din adamlarından cizye alınmazdı.

Humus Rûmları, cizyelerini seve seve getirip, Beytülmâl emîni Habîb bin Müslim'e teslîm ettiler.

Bir müddet sonra, Herakliyus'un, bütün memleketinden asker toplıyarak Antakya'ya hücûma hâzırlandığı haber alındı. Bunun üzeri, Humus şehrindeki askerlerin de, Yermük'teki kuvvetlere katılmasına karar verildi.

Ebû Ubeyde, şehirde tellallar dolaştırdı:

- Ey hıristiyanlar! Size hizmet etmeğe, sizi korumağa, söz vermiştim. Buna karşılık, sizden cizye almıştım. Şimdi ise, halîfeden aldığım emir üzerine, Herakliyus ile gazâ edecek olan kardeşlerime yardıma gidiyorum. Size verdiğim sözde duramıyacağım. Bunun için hepiniz Beytülmâla gelip, vergilerinizi geri alınız! İsimleriniz ve verdikleriniz defterimizde yazılıdır.

Suriye şehirlerinin çoğunda da böyle oldu. Böyle bir olay dünyanın neresinde görülmüş? Hiçbir zorlama olmadan, zorlamayı bırakın normal istek bile olmadan alınan paralar iâde ediliyor...

Hıristiyanlar, müslümanların bu adâletini, bu şefkatini görünce, senelerden beri Rûm İmparatorlarından çektikleri zulümlerden ve işkencelerden kurtuldukları için bayram yaptılar. Sevinçlerinden ağladılar. Çoğu seve seve müslüman oldu.

Hatta çoğu, kendi arzûları ile, Rûm ordularına karşı İslâm askerine câsûsluk yaptılar. Ebû Ubeyde böylece, Herakliyus'un ordularının her hareketini günü gününe haber alırdı.

Büyük Yermük zaferinde bu Rûm câsûslarının büyük yardımı oldu. İslâm devletlerinin meydana gelmesi, yayılması, asla, saldırmakla, öldürmekle olmadı.

Bu devletleri ayakta tutan, yaşatan, büyük ve başlıca kuvvet, îmân kuvveti idi ve İslâm dîninde, çok kuvvetli bulunan adâlet, iyilik, doğruluk ve fedâkârlık kudreti idi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 EKİM 1994 · KAYIT 10302

"Zâlimleri Hiçbir Zaman Affetmem!"

Müslüman olan milletlerin tarihine bakıldığında, çoğunun kendiliğinden müslüman oldukları görülür. Meselâ, Hazret-i Ömer, Kudüs'ü alınca, hıristiyanlar cizye vermeği kabûl ederek, Kudüs'ün anahtarlarını hazret-i Ömer 'e teslîm ettiler. Böylece kendi devletleri olan Bizans'ın ağır vergi ve işkencelerinden, eziyyet ve cefâlarından ve zulümlerinden kurtuldular.

İstanbul alınmadan önce, hıristiyan din adamlarının, "Bizans'ın zulmünü görmektense, müslümanların sarıklarını görelim" demeleri meşhurdur. Yine Balkanlarda birçok millet kendiliğinden müslüman olmuştur.

Çok kısa bir zamanda, düşman zannettikleri müslümanlardaki, adâlet ve merhameti açıkça gördüler. İslâmiyetin, iyilik ve merhameti emreden, insanları dünya ve âhiret saâdetine kavuşturan bir din olduğunu anladılar. En küçük bir zorlama ve korkutma olmadan bölük bölük, mahalle mahalle İslâmiyeti kabûl ettiler.

Hakîkî müslümanlar, hakîkî din rehberleri, diğer bütün dinlere karşı büyük bir müsâmaha göstermişler, değil hıristiyan ve yahûdîleri zorla müslüman yapmak ve onların ibâdethânelerini tahrip etmek, aksine, onlara yardım, hattâ kiliselerini tamir etmişlerdir. Gayrı müslimlere iyi muâmele etmiyenler olmuş ise de bunlar, hem sayıca çok az, hem de dînimizin emirlerini bilmiyen câhiller idi. Bunlar, nefislerine uyarak hareket etmişler ve cezâları bizzât müslümanlar tarafından verilmiştir.

Aklı başında olup, İslâmiyetin emirlerini iyi bilen hiçbir müslüman, onlara tâbi' olmamıştır. Yalnız isimleri müslüman olan bu kimseler, yalnız hıristiyanlara değil, müslümanlara da zulmetmişlerdir. Bunların hareketlerinin müslümanlık ile hiçbir ilgisi yoktur. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde Nisâ sûresi 168'inci âyet-i kerîmesinde meâlen, (Allahı inkâr edenleri ve zâlimleri hiçbir zaman affetmem) buyurmuştur.

Allahü teâlâ, insanlara dâimâ merhamet, şefkat ve af ile mu'âmele etmeği, kendilerine fenâlık yapanları affetmeği, dâimâ güler yüzlü ve tatlı sözlü olmağı, sabırlı hareket etmeği, işlerinde dâimâ dostlukla anlaşmayı emretmektedir.

Peygamberimizin dâimâ sulhu tavsiye ettiğini, kendisine karşı çıkanlara bile şefkat elini uzattığını, bütün dünya tarihleri yazmaktadır.

Bunu sadece İslâm tarihçileri değil, objektif olarak olaylara yaklaşan gayrı müslim araştırmacılar da ifade etmektedir.

Hıristiyan din adamlarının, bütün bu hakîkatlere gözlerini yumarak, İslâm dînini bir vahşet dîni olarak göstermesi ve genç hıristiyanları böyle terbiye etmesi yüzünden, ilk def'a olarak, müslüman memleketlerine gelen zavallı hıristiyanların önce ne kadar korktuklarını, sonra gerçeği öğrenip, ne kadar hayret ettiklerini, yazdıklarını hatıralarından öğreniyoruz.

Meselâ, İstanbul'da uzun süre yaşamış olan Bayan Müller, yayınlamış olduğu "İstanbul'dan Mektuplar" isimli eserinde şunları yazmaktadır:

"Okulda okurken, bize müslümanların vahşî, hele Türklerin büsbütün gaddâr olduğu öğretilmişti. Onun için, Hâriciye Bakanlığında memûr olan oğlumun İstanbul'a ta'yîn edildiği haberini alınca, ne kadar korktuğumu, ne kadar üzüldüğümü ta'rîf edemem.

Oğlum İstanbul'a gidince, eşim Prof. Müller ile birlikte, onu ziyârete karar verdik.

Eşim, bilhassa tarihî hâdiseler üzerinde etüd yapan ve dünyaca meşhûr bir kimse idi. O, benim kadar Türklerden korkmuyordu ve bu tarihî yerlerde ba'zı araştırmalar yapmak istiyordu. Ben, endişe ile seyâhate hazırlanıyordum. Acabâ bu vahşî Türkler(!), bize nasıl muamele edeceklerdi?

Nihâyet, İstanbul'a geldik. İstanbul'un latîf manzarası, üzerimizde çok hoş bir te'sîr yaptı. Fakat, asıl bizi şaşırtan, kendileri ile temas ettiğimiz müslüman Türkler oldu.

Bunlar son derece nâzik, son derece kibâr, son derece medenî insanlardı. Bütün tesâdüf ettiklerimiz, bize son derecede dost davrandılar. Dâimâ yumuşaklık gösterdiler. Başka bir dinden olmamız, onların üzerinde hiçbir zaman fenâ bir te'sîr yapmadı. Bunları gördükçe, bize yanlış bilgi ve terbiye veren papazlara ne kadar kızıyordum.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 EKİM 1994 · KAYIT 10303

"Niyetin Hâlis Olsun!"

Sâlim bin Abdullah, Abdullah bin Ömer'in oğlu ve hazret-i Ömer'in de torunudur.

Herkes tarafından sevilen, İslâmın güzel ahlâkı ile bezenmiş, dinde büyük derecelere kavuşmuş bir zâttı. Hazret-i Ömer'e çok benzerdi.

Zamanının halîfesi, Ömer bin Abdülazîz hazretleri, kendisine mektup yazarak dedi ki:

"Kendim tâlib olmadığım hâlde, halîfelik vazîfesi bana verildi. Allahü teâlâ böyle takdîr etmiş. Yüklendiğim bu vazîfede beni muvaffak kılmasını, insanları söz dinler ve itâ'atkâr eylemesini, yardımcı kılmasını, benim onlara karşı merhamet ve adâletle muâmele etmemi nasîb eylesin!

Bu mektubum sana ulaşınca, bana, dedeniz Ömer bin Hattâb'ın yaşayışı ve ahlâkı ile alâkalı bilgi lütfediniz. Çünkü ben O'nun izindeyim. O'nun hayatını ve yaşayışını kendime örnek alıyorum. Allahü teâlâ bizi bu yolda muvaffak eylesin!" Sâlim bin Abdullah hazretleri, Halîfeye şöyle cevap yazdı:

"Ey Ömer, Dünyada iken çeşit çeşit lezzetleri tadıp hayatını zevk ve sefâ içinde geçirenlerin, öldükten sonra kafa taslarına, o güzelim gözlerin akıp yerlerinde meydana gelen korkunç çukurlara bak! Yine haram-helâl demeden ne bulduysa karnına dolduran kimselerin, öldükten sonraki hâline bak! O doymak bilmeyen karınlarının parçalanıp, ne iğrenç hâle geldiğine bak da ibret al!

Bunların içinde senin gibi hükümdar olanlar da vardı.

Şimdi bunlar, yerin altında leş olmuşlar. Sağlığında kendisini hesaba katmadıkları kimseler bile, bunlardan tiksinmektedirler.

Allahü teâlâ, dünya hayatını çok kısa eyledi. Onun başından sonuna kadar olan zamanı, günün bir saati gibi yaptı. Sonra dünya ve dünyadakilerin son bulmalarını diledi ve Kasas sûresinde meâlen şöyle buyurdu:

(O'nun zâtından başka herşey yokluğa mahkûmdur. Geçerli hüküm ancak O'nundur. Ve öldükten sonra hep O'na döneceksiniz)

Allahü teâlâ, insanlara peygamberleri vâsıtasıyla kitaplar gönderdi. Bunlarla emirlerini ve yasaklarını helâl ve haramları, emirlerine itâ'at edenlere vereceği mükâfatı ve isyân edenlere de vereceği cezâyı bildirdi.

Ey Ömer, Sen şimdi sıradan bir insan değilsin! Büyük bir vazîfeyi üzerine aldın. Bu husûsta Allahü teâlâdan başka yardımcın yoktur. Kendini ve ehlini muhâfaza edip, hak ve hukûku gözetmen büyük bir ni'mettir. Çünkü senden önce geçenlerden bir kısmı yapacaklarını yaptılar. Hakkı öldürüp bâtıl ve bid'at şeyleri ortaya çıkardılar. Ortaya çıkardıkları bu bid'atleri, Sünnet-i Seniyye zannettiler. Bid'at ehli kimselerin yetişmesine fırsat verdiler. İlim sahiplerine fırsat verdilerse de çok eziyet ettiler. Sen onlara rahatlık ve genişlik vermekle beraber, eziyet ve sıkıntı kapısını kapalı tut!

Eğer sen, Allahü teâlânın rızâsını gözetirsen, Allahü teâlâ sana yardımcı kimseler gönderir. Allahü teâlânın yardımı herkesin niyyetinin derecesine göredir." Sâlim bin Abdullah hazretlerine, "Dedeniz hazret-i Ömer'den bir nakil yapar mısınız?" dediklerinde şöyle cevap verdi:

Dedem hazret-i Ömer buyurdu ki:

"Vallahi biz dünya zevklerine rağbet etmeyiz. İstesek bir hayvan kestirir, yanına üzüm şırası yaptırır yer, içeriz. Fakat, yemeği içmeyi, zevki sefâyı öbür dünyaya bırakmak istiyoruz. Çünkü Allahü teâlâ meâlen şöyle buyuruyor:

(Kâfir olanlara, ateşe atılacakları gün şöyle denir: "Siz dünya hayatında bütün zevklerinizi yaşayıp bitirdiniz ve bunlarla sefâ sürdünüz. Artık bugün hakaret azâbı ile cezâlanacaksınız, çünkü yeryüzünde haksız yere kibir taslıyor, bir de dinden çıkıyordunuz fâsıklık ediyordunuz.)"

Sâlim bin Abdullah, Abdullah bin Ömer'in oğlu ve hazret-i Ömer'in de torunudur.

Herkes tarafından sevilen, İslâmın güzel ahlâkı ile bezenmiş, dinde büyük derecelere kavuşmuş bir zâttı. Hazret-i Ömer'e çok benzerdi.

Zamanının halîfesi, Ömer bin Abdülazîz hazretleri, kendisine mektup yazarak dedi ki:

"Kendim tâlib olmadığım hâlde, halîfelik vazîfesi bana verildi. Allahü teâlâ böyle takdîr etmiş. Yüklendiğim bu vazîfede beni muvaffak kılmasını, insanları söz dinler ve itâ'atkâr eylemesini, yardımcı kılmasını, benim onlara karşı merhamet ve adâletle muâmele etmemi nasîb eylesin!

Bu mektubum sana ulaşınca, bana, dedeniz Ömer bin Hattâb'ın yaşayışı ve ahlâkı ile alâkalı bilgi lütfediniz. Çünkü ben O'nun izindeyim. O'nun hayatını ve yaşayışını kendime örnek alıyorum. Allahü teâlâ bizi bu yolda muvaffak eylesin!" Sâlim bin Abdullah hazretleri, Halîfeye şöyle cevap yazdı:

"Ey Ömer, Dünyada iken çeşit çeşit lezzetleri tadıp hayatını zevk ve sefâ içinde geçirenlerin, öldükten sonra kafa taslarına, o güzelim gözlerin akıp yerlerinde meydana gelen korkunç çukurlara bak! Yine haram-helâl demeden ne bulduysa karnına dolduran kimselerin, öldükten sonraki hâline bak! O doymak bilmeyen karınlarının parçalanıp, ne iğrenç hâle geldiğine bak da ibret al!

Bunların içinde senin gibi hükümdar olanlar da vardı.

Şimdi bunlar, yerin altında leş olmuşlar. Sağlığında kendisini hesaba katmadıkları kimseler bile, bunlardan tiksinmektedirler.

Allahü teâlâ, dünya hayatını çok kısa eyledi. Onun başından sonuna kadar olan zamanı, günün bir saati gibi yaptı. Sonra dünya ve dünyadakilerin son bulmalarını diledi ve Kasas sûresinde meâlen şöyle buyurdu:

(O'nun zâtından başka herşey yokluğa mahkûmdur. Geçerli hüküm ancak O'nundur. Ve öldükten sonra hep O'na döneceksiniz)

Allahü teâlâ, insanlara peygamberleri vâsıtasıyla kitaplar gönderdi. Bunlarla emirlerini ve yasaklarını helâl ve haramları, emirlerine itâ'at edenlere vereceği mükâfatı ve isyân edenlere de vereceği cezâyı bildirdi.

Ey Ömer, Sen şimdi sıradan bir insan değilsin! Büyük bir vazîfeyi üzerine aldın. Bu husûsta Allahü teâlâdan başka yardımcın yoktur. Kendini ve ehlini muhâfaza edip, hak ve hukûku gözetmen büyük bir ni'mettir. Çünkü senden önce geçenlerden bir kısmı yapacaklarını yaptılar. Hakkı öldürüp bâtıl ve bid'at şeyleri ortaya çıkardılar. Ortaya çıkardıkları bu bid'atleri, Sünnet-i Seniyye zannettiler. Bid'at ehli kimselerin yetişmesine fırsat verdiler. İlim sahiplerine fırsat verdilerse de çok eziyet ettiler. Sen onlara rahatlık ve genişlik vermekle beraber, eziyet ve sıkıntı kapısını kapalı tut!

Eğer sen, Allahü teâlânın rızâsını gözetirsen, Allahü teâlâ sana yardımcı kimseler gönderir. Allahü teâlânın yardımı herkesin niyyetinin derecesine göredir." Sâlim bin Abdullah hazretlerine, "Dedeniz hazret-i Ömer'den bir nakil yapar mısınız?" dediklerinde şöyle cevap verdi:

Dedem hazret-i Ömer buyurdu ki:

"Vallahi biz dünya zevklerine rağbet etmeyiz. İstesek bir hayvan kestirir, yanına üzüm şırası yaptırır yer, içeriz. Fakat, yemeği içmeyi, zevki sefâyı öbür dünyaya bırakmak istiyoruz. Çünkü Allahü teâlâ meâlen şöyle buyuruyor:

(Kâfir olanlara, ateşe atılacakları gün şöyle denir: "Siz dünya hayatında bütün zevklerinizi yaşayıp bitirdiniz ve bunlarla sefâ sürdünüz. Artık bugün hakaret azâbı ile cezâlanacaksınız, çünkü yeryüzünde haksız yere kibir taslıyor, bir de dinden çıkıyordunuz fâsıklık ediyordunuz.)"

Sâlim bin Abdullah, Abdullah bin Ömer'in oğlu ve hazret-i Ömer'in de torunudur.

Herkes tarafından sevilen, İslâmın güzel ahlâkı ile bezenmiş, dinde büyük derecelere kavuşmuş bir zâttı. Hazret-i Ömer'e çok benzerdi.

Zamanının halîfesi, Ömer bin Abdülazîz hazretleri, kendisine mektup yazarak dedi ki:

"Kendim tâlib olmadığım hâlde, halîfelik vazîfesi bana verildi. Allahü teâlâ böyle takdîr etmiş. Yüklendiğim bu vazîfede beni muvaffak kılmasını, insanları söz dinler ve itâ'atkâr eylemesini, yardımcı kılmasını, benim onlara karşı merhamet ve adâletle muâmele etmemi nasîb eylesin!

Bu mektubum sana ulaşınca, bana, dedeniz Ömer bin Hattâb'ın yaşayışı ve ahlâkı ile alâkalı bilgi lütfediniz. Çünkü ben O'nun izindeyim. O'nun hayatını ve yaşayışını kendime örnek alıyorum. Allahü teâlâ bizi bu yolda muvaffak eylesin!" Sâlim bin Abdullah hazretleri, Halîfeye şöyle cevap yazdı:

"Ey Ömer, Dünyada iken çeşit çeşit lezzetleri tadıp hayatını zevk ve sefâ içinde geçirenlerin, öldükten sonra kafa taslarına, o güzelim gözlerin akıp yerlerinde meydana gelen korkunç çukurlara bak! Yine haram-helâl demeden ne bulduysa karnına dolduran kimselerin, öldükten sonraki hâline bak! O doymak bilmeyen karınlarının parçalanıp, ne iğrenç hâle geldiğine bak da ibret al!

Bunların içinde senin gibi hükümdar olanlar da vardı.

Şimdi bunlar, yerin altında leş olmuşlar. Sağlığında kendisini hesaba katmadıkları kimseler bile, bunlardan tiksinmektedirler.

Allahü teâlâ, dünya hayatını çok kısa eyledi. Onun başından sonuna kadar olan zamanı, günün bir saati gibi yaptı. Sonra dünya ve dünyadakilerin son bulmalarını diledi ve Kasas sûresinde meâlen şöyle buyurdu:

(O'nun zâtından başka herşey yokluğa mahkûmdur. Geçerli hüküm ancak O'nundur. Ve öldükten sonra hep O'na döneceksiniz)

Allahü teâlâ, insanlara peygamberleri vâsıtasıyla kitaplar gönderdi. Bunlarla emirlerini ve yasaklarını helâl ve haramları, emirlerine itâ'at edenlere vereceği mükâfatı ve isyân edenlere de vereceği cezâyı bildirdi.

Ey Ömer,

Sen şimdi sıradan bir insan değilsin! Büyük bir vazîfeyi üzerine aldın. Bu husûsta Allahü teâlâdan başka yardımcın yoktur. Kendini ve ehlini muhâfaza edip, hak ve hukûku gözetmen büyük bir ni'mettir. Çünkü senden önce geçenlerden bir kısmı yapacaklarını yaptılar. Hakkı öldürüp bâtıl ve bid'at şeyleri ortaya çıkardılar. Ortaya çıkardıkları bu bid'atleri, Sünnet-i Seniyye zannettiler. Bid'at ehli kimselerin yetişmesine fırsat verdiler. İlim sahiplerine fırsat verdilerse de çok eziyet ettiler. Sen onlara rahatlık ve genişlik vermekle beraber, eziyet ve sıkıntı kapısını kapalı tut!

Eğer sen, Allahü teâlânın rızâsını gözetirsen, Allahü teâlâ sana yardımcı kimseler gönderir. Allahü teâlânın yardımı herkesin niyyetinin derecesine göredir." Sâlim bin Abdullah hazretlerine, "Dedeniz hazret-i Ömer'den bir nakil yapar mısınız?" dediklerinde şöyle cevap verdi:

Dedem hazret-i Ömer buyurdu ki:

"Vallahi biz dünya zevklerine rağbet etmeyiz. İstesek bir hayvan kestirir, yanına üzüm şırası yaptırır yer, içeriz. Fakat, yemeği içmeyi, zevki sefâyı öbür dünyaya bırakmak istiyoruz. Çünkü Allahü teâlâ meâlen şöyle buyuruyor:

(Kâfir olanlara, ateşe atılacakları gün şöyle denir: "Siz dünya hayatında bütün zevklerinizi yaşayıp bitirdiniz ve bunlarla sefâ sürdünüz. Artık bugün hakaret azâbı ile cezâlanacaksınız, çünkü yeryüzünde haksız yere kibir taslıyor, bir de dinden çıkıyordunuz fâsıklık ediyordunuz.)"

1994 YILLIK KÜLLİYATI

11

Kasım

30 yazı · Bugünkü Sohbet: 30

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 KASIM 1994 · KAYIT 10304

"Sen Hiç Üzülme!"

Kadın evliyâdan, Râbia-i Adviyye hazretlerinin babası fakir bir kimseydi. Kızı Râbia'nın doğduğu gece ihtiyâç eşyalarından hiçbiri yoktu. Bu duruma annesi çok üzülüyordu. Kocasına:

- Efendi, filân komşuya gidip biraz kandil yağı alabilir misin? dedi.

Hâlbuki İsmâil efendi, Allahtan başka kimseden birşey istememeğe söz vermişti. Hanımını üzmemek için, dışarı çıkıp komşunun kapısına elini sürüp geri geldi. Hanımına:

- Komşunun kapısı açılmadı, dedi.

İsmâil efendi, o gece üzüntülü bir şekilde uyudu. Rü'yâsında Peygamber efendimizi gördü. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Sen hiç üzülme! Bu kızın, öyle bir hanım olacak ki, ümmetimden yetmiş bin kişiye şefâ'at edecek. Yarın bir kâğıda şöyle yaz! "Sen her gece Peygamber efendimize yüz salevât-ı şerîfe, cum'a geceleri de dörtyüz salevât-ı şerîfe gönderirdin. Bu cum'a gecesi unuttun. Bunun keffâreti olarak, bu yazıyı sana getiren zâta dörtyüz altın hediye ver" Sonra bu yazıyı Basra vâlisi îsâ'ya götür!" İsmâil efendi, uyandığında sevincinden ağlıyordu. Çünkü rü'yâsında Peygamber efendimizi görmüştü. Kendisine çok güzel müjdeler vermişti.

Peygamber efendimizin söylediklerini bir kâğıda yazıp doğruca, Basra vâlisine gitti. Vâli getirilen pusulayı okuyup, İsmâil efendiyi de dinleyince çok sevindi.

- Demek ki Allahın Resûlü beni hatırlayıp, îkâz etme lütfunda bulunmuş, ne istersen vereyim, bundan sonra da ne ihtiyâcın olursa hemen gel, bana bundan daha büyük müjde olmaz, dedi.

Kâğıtta yazılı dörtyüz altını verdi. Ayrıca daha birçok hediye verdi. Bununla kalmayıp, binlerce altını fakirlere dağıttı.

Râbia hâtunun babası, bu altınlar ile ihtiyaçlarını gördü. Uzun bir zaman rahat bir şekilde yaşadı. Kızını güzel edep ve terbiye ile yetiştirdi.

Râbia biraz büyümüştü ki babası da, annesi de vefât etti. Kızcağız ortada kaldı. Çünkü akrabâlarından Basra'da kimse kalmamıştı. Kimsesiz kalan Râbia, zâlim bir kimsenin yanında hizmetçi olarak çalışmaya başladı.

Bu kimse de, daha sonra onu başka birine köle olarak sattı. Böylece Râbia için çok sıkıntılı günler başlamış oldu. Fakat O bütün sıkıntılara rağmen, Allahü teâlânın takdîrine râzı oluyor, ibâdetlerini aksatmıyordu.

Birgün yabancı bir erkekle karşılaştı, ondan kaçayım derken düştü ve kolu kırıldı. Mahzûn bir şekilde Allahü teâlâya yalvardı:

- Yâ Rabbî, garip ve kimsesizim. Yetimim, öksüzüm. Köle olmadığım hâlde köle edildim. Bir de kolum kırıldı. Bunların hiçbirine üzülmüyorum, çünkü bunların senden geldiğini biliyorum. Ben sadece senin rızânı istiyorum. Acaba benden râzı mısın?

Gaipten bir ses geldi:

- Sen üzülme! Âhırette meleklerin bile imreneceği bir makamda olacaksın!

Sevinç içinde kalkıp, efendisinin hizmetine gitti. Gündüz, verilen işleri yapıyor gece de sabaha kadar ibâdet ediyordu. Efendisi bir gece Râbia hâtunun bulunduğu odadan bir ses duydu. Şöyle diyordu:

- Yâ Rabbî, biliyorsun ki benim arzûm senin emrinde olmaktır. Ancak, efendimin hizmetlerini de yapmak mecbûriyetinde olduğum için ancak fırsat bulduğum zamanlarda sana ibâdet edebiliyorum. Bunun için sana gereği gibi ibâdet edemiyorum. Hâlimi hoş gör!

Sabahleyin efendisi kendisini çağırıp, serbest bıraktığını söyledi. Böylece bütün gününü Allahü teâlâya ibâdet etmekle geçirmeye başladı. Bir günde bin rek'at namaz kılardı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 KASIM 1994 · KAYIT 10305

Avrupa Medeniyetinin Kaynağı

Tarih boyunca, müslümanlar, gayrı müslimlere her zaman müsamaha, hoş görü ile muamele etmişler. Gayrı müslimler ise, bütün bu hoş görülere rağmen,

müslümanlara hep gaddarca davranmışlar, her türlü zulmü reva görmüşlerdir. Yaptıkları bu zulümleri, kendileri de itiraf etmektedirler.

Meselâ, Alman ilim adamlarından Prof. Graus ve Bayan Threlfall tarafından hazırlanan "Spaneien" ya'ni İspanya ismindeki eserde, müslümanların medeniyete hizmetlerini ve İspanyolların müslümanlara yaptıkları zulümleri şöyle anlatmaktadır:

"İspanya'da en mühim şehirlerden biri, Kurtuba'dır. Bu şehir, Arap Endülüs Devletinin merkezi idi. Müslümanlar, Târık bin Ziyâd kumandasında, 711'de İspanya'ya geçince, bu şehri kendilerine başşehir yapmışlardı.

Araplar, bu şehre medeniyet getirdiler. Yarı vahşî insanların yaşadığı bu şehri, tam bir medenî şehre çevirdiler. Bir büyük saray, hastahaneler, medreseler yaptılar. Bunların yanında, bir de büyük üniversite kurdular. Avrupa'da ilk kurulan üniversite budur. O zamana kadar Avrupalılar ilimde, fende, tıpta, zirâatte ve medeniyette çok geri kalmışlardı. Müslümanlar, onlara ilim, fen, medeniyet getirdiler. Onlara hocalık ettiler.

Endülüs İslâm Devletini kuran Birinci Abdürrahmân Kurtuba'da çok büyük bir câmi yaptırmak istedi. Bu câminin Bağdât'ta bulunan câmilerden daha büyük, daha güzel ve ihtişâmlı olmasını istiyordu. Kurtuba'da bu işe en uygun arsayı seçti.

Arsa bir hıristiyana âit idi. Bu adam, arsası için çok para istedi. Çok âdil bir hükümdar olan Birinci Abdürrahman, isterse zorla bu arâzîyi alabilecek durumdayken, kat'iyyen böyle bir yola başvurmadı. Aksine, hıristiyan sâhibine istediği parayı ödedi. Hıristiyanlar, bu para ile kendilerine üç kilise yaptılar.

Caminin işaatı başladı. Abdürrahmân, günde birkaç saat binâ inşaâtında, bir amele gibi çalışıyordu. İnşaât malzemesi, doğunun birçok yerlerinden getirtildi. Tahta kısımlar için Lübnan'ın en mükemmel ağaçları, mermer kısımlar için, doğunun birçok yerlerinden renkli mermerler, Irak'tan ve Suriye'den kıymetli taşlar, inci, zümrüt, fildişi, bu arâzîye yığıldı.

Herşey çok güzel ve çok boldu. Câmi, ihtişâmlı bir binâ hâlinde yavaş yavaş yükselmeğe başladı. Câmi, 10 senede tamamlandı.

Câminin içinde, her biri 10 metre yüksekliğinde 1419 sütun bulunuyordu. Bu sütunlar dünyanın en mükemmel mermerlerinden yapılmıştı. Sütunların tepelerindeki kemerler, birkaç renkli mermerden parça parça olarak meydâna getirilmişti. Câmiye girince, insanın gözü bu sütun ormanında kayboluyordu.

Mermer sütun başlıklarına bakanlar, bu güzellik karşısında hayrân kalıyordu. Câmiye giren herkes, âdetâ büyüleniyordu. Bu kadar güzellik, o zamana kadar dünyanın hiçbir yerinde görülmemişti.

Yapılan bu câminin 20 kapısı vardı. Kapıların önünde, özel portakal bahçeleri kurulmuş, her taraf yeşilliğe bürünmüştü. Câminin etrâfında, diğer bahçeler, havuzlar, fıskiyeler, çeşmeler vardı. İnsan, câmiye girip bir göz atsa, sanki bu muhteşem sütun ormanı bitmiyecek gibi görünüyordu. Geceleyin, binlerce gümüş kandillerden fışkıran renkli ışıklar, câmiyi aydınlatıyordu.

Minârelerin tepesinde nar şeklinde başlıklar bulunuyordu. Bu başlıklar, mücevherler, inciler, zümrütlerle süslenmiş, taş araları altın parçaları ile örtülmüştü.

Hıristiyanlar, 1492 de Endülüs Devletini yıkıp Kurtuba'ya girince, ilk iş olarak, bu muazzam câmiye saldırdılar. Bu çok güzel, haşmetli binâya atlarıyla girdiler. Câmiye sığınmış olan binlerce müslümanları, merhametsizce kılıçtan geçirdiler.

Hâlbuki, müslümanlar ilk def'a bu memleketleri zaptettikleri zaman, orada yaşayan hıristiyan ve yahûdîlere hiç dokunmamış, onların kendi dinlerine göre ibâdet etmelerine kat'iyyen mâni' olmamışlardı. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 KASIM 1994 · KAYIT 10306

Endülüs Fâciâsının Sebebi

Hıristiyan İspanyollar, Endülüs devletini yıkınca, görülmemiş bir vahşet ile ilim merkezi olan Endülüs'teki müslüman ve yahûdîleri yok ettiler. Sonra da eşsiz sanat eserlerini tahrip ettiler ve bu arada şâheser câmiyi yıkmağa başladılar. Önce minârelerdeki altın ve zümrütle işlenmiş nar şeklindeki başlıkları indirerek yağma ettiler.

Tavandaki o haşmetli, güzel tahta süsleri söktüler. Yerdeki güzel mermerleri kırıp parçaladılar. Yerlerine âdî taşlar dizdiler. Duvarlardaki bütün güzel süslemeleri yerle bir ettiler. Sütunları yıkmağa çalıştılar. Fakat, ancak bir kısmını devirebildiler. Geri kalan sütunları âdî kireçle badana ettiler.

Nihâyet, en son bir vahşet olarak, 1523 senesinde câminin içine bir kilise yapmağa karâr verdiler. Bunun için, o zaman İspanya ve Almanya İmparatoru olan 5. Charles'ten izin istediler. Aldıkları bu izin ile kilise yapmak için, birçok sütunlar daha yıkıldı. Yapılan kilise, câminin ortasında haç şeklinde 52x12 metre eb'âdında çirkin bir binâ olarak kendini gösterdi. Charles, bizzat Kurtuba'ya gelerek bu kiliseyi gördü. Çok üzüldü ve:

"Yaptığınız vahşeti görünce, size bunun için izin verdiğime çok pişman oldum. Dünyada bir benzeri bulunmayan, bu güzel eseri böylece tahrip edeceğinizi bilseydim, size müsaade etmez ve hepinizi cezâlandırırdım. Yaptığınız bu çirkin kilise, eşi her yerde bulunan âdî bir binâdan ibârettir. Hâlbuki, bu haşmetli câminin bir benzerini yapma imkânı yoktur" dedi.

Bugün bu haşmetli binâyı ziyâret edenler, harap olmasına rağmen, İslâm mi'mârîsinin bu büyük eserinin güzelliği, büyüklüğü karşısında hayrân kalmakta, ortada bir cüce gibi görünen kilisenin hâline acımakta ve böyle bir haşmetli eserin bu hâle gelmesine müteessir olmaktadırlar.

Şimdi de, bu muazzam medeniyetin birkaç bin çapulcu ile nasıl yok edildiği üzerinde duralım. Müslümanların bu yıkımda, ne derece sorumlulukları vardı?

Endülüs Emevi Devleti'ni ayakta tutan, yaşatan, büyük ve başlıca kuvvet, îmân kuvveti idi ve İslâm dîninde, çok kuvvetli bulunan adâlet, iyilik, doğruluk ve fedâkârlık kudreti idi.

Önceleri müslümanlar bu kuvveti dinlerinden alıyorlardı. Dinin emrettiği şekilde yaşadıkları için her işlerinde başarı sağlıyorlardı.

Fakat sonra, İslâm ahlâkını, Allahü teâlânın emirlerini bıraktıklarından, hattâ Ehl-i sünnet i'tikâdını bozarak, İslâmiyeti içerden yıkma gafletine düştüklerinden Pirene dağlarını aşamadılar. Ümeyye devleti böylece çöktü.

Sözde müslüman olup da, Allahü teâlânın emirlerine uymamanın cezâsını buldular. Vaki olanda hayır vardır. Olanlardan ibret almak lazımdır. İspanya fâci'ası olmasaydı, felsefeci İbnürrüşd'ün ve İbni Hazm'ın bozuk fikirleri, belki din ve îmân hâlini alıp dünyaya yayılacak, bugünkü hazîn levha, yüzlerce sene önce meydâna çıkacaktı.

Zaten tarihî hadiselere kronolojik olarak bakıldığında, beşeriyeti ıstıraptan, felâketten kurtaran, Fâtımîler, Resûlîler gibi, İslâm ismini taşıyan, îmânı ve ameli

bozuk devletler olmamış Emevîler, Tîmûr oğulları ve Osmânlılar gibi, Ehl-i sünnet olan ve dînine sarılan milletler olmuştur.

Bunlar, İslâm ilimlerinin din ve fen kollarında insanlığa ışık tuttular. Fakat, ne yazık ki, sonraları, bunlarda da İslâmiyet gevşemeğe başladı. Devlet reîslerini şehîd ettiler. Birçok önemli işler, din câhillerinin, masonların baskısı altında kaldı. Allahü teâlânın emrettiği gibi sevgiyi saygıyı terkettiler, çalışmayı bıraktılar.

Sinsi din düşmanları, müslümanların geri kalması için, medreselerden fen derslerini kaldırdı. Din adamları, fensiz, bilgisiz yetiştirilerek, İslâmiyeti içten yıkmağa başladılar. Bir taraftan, ilim, fen yok edildi. Bir taraftan da, ahlâk, edep, hayâ ve din bozuldu. Böylece Endülüs devleti gibi koca Osmanlı imparatorluğu da çöktü. Hâlbuki, İslâmiyet, tecrübî ilimleri, fenni, san'atı, endüstriyi, önemle emretmektedir. Bunun için dinini bilen hakiki müslümanlar hep ilmin öncüleri olmuşlardır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 KASIM 1994 · KAYIT 10307

Kötülüğe Karşılık Yine İyilik

Tarihte, hıristiyanların yaptıkları zulümler saymakla bitmez. Tarih, baştan başa bu zulümlerle doludur. Hıristiyanlar, sadece müslümanlara değil, yahudilere ve başka mezhepten olan hıristiyanlara da akıl almaz işkenceler yapmışlardır.

Din namına yapılan Engizisyon zulümleri, Sen Bartelmi fâci'ası ve buna benzer toplu katliamlar, hıristiyanların mezhebleri farklı hıristiyanlara ve diğer dinlere karşı gösterdikleri akıl ermez vahşetleri birer birer teşhîr etmektedir.

Amerika'da öldürülen sayısız kızılderililer, Hitler'in yahudileri fırınlarda yakması ve daha nice zulümler bunların insanlıklarını, insan haklarına verdikleri değerleri açık şekilde ortaya koymaktadır.

Müslümanlar da aksine çok şefkatli olmuşlar, hatta bu yüzden çok sıkıntılara bile düşmüşlerdir. Meselâ Osmanlılar yahudileri kabûl etmişler ve daha sonra bunlar devletin ekonomisini ele geçirmişlerdir.

Dinimizde kişi işlenmemiş suçtan cezalandırılamaz. Meselâ o zaman yahudiler ortada kalmışlar, hepsi helak olup ölecekler. Müslüman olarak Osmanlılar buna

göz yumamazlardı. Çünkü onlar da can taşıyorlar. Onlar da cenâb-ı Hakkın kullarıdır.

Bunun için, müslüman hükümdârlar, müslüman kumandanlar, müslüman devlet adamları arasında hiçbiri, hiçbir zaman hıristiyanların yaptıkları gibi, zulüm yapmamış, bunları "Din nâmına yapıyoruz" demek küstahlığında bulunmamış, müslüman âlemini hıristiyanlara karşı teşvîk etmemiştir. İslâmiyette hiçbir mahlûka zulüm yapmak câiz değildir. Bütün müslüman din adamları, zulme mâni' olmuştur. İşte, binlerce olaydan size küçük bir misâl:

"Fezleke-i târîh-i Osmânî" kitabında şu hadise anlatılmaktadır:

Dâr-üs-se'âde ağası iken emekli olan Sünbül ağa Mısır'a giderken, gemisi Rodos açıklarında, Malta korsanları tarafından basılıp, ağa şehîd edildi. Venedik gemileri Mora'ya asker çıkarıp çocuk ve kadın demeden, binlerce müslümanı öldürdü.

Onsekizinci pâdişâh Sultan İbrâhîm, hıristiyanların bu katli'âmını işitince pek üzüldü ve bir ân için hislerine kapılıp bunlara karşılık olarak, Osmânlı idâresinde misâfir olarak bulunan hıristiyanlara kısâs yapılmasını, öldürülmelerini emir ve fermân eyledi.

Zamanın Şeyh-ul-islâmı olan Ebüs-Sa'îd Efendi, yanına Bostancı başıyı alarak pâdişâhın huzûruna çıktı. Böyle bir karârın ve haksız yere insan öldürmenin islâm dînine aykırı olduğunu, birinin işlediği suçtan bir başkasının cezalandırılamıyacağını bildirdi.

Sultân İbrâhîm, bütün Osmanlı sultânları gibi, islâm dînine ve Allahü teâlânın kitâbına çok bağlı olduğu için, bu nasîhati kabûl ederek, karârından vazgeçti.

Müslüman din adamları, hıristiyanları ölümden kurtarırken, hıristiyan papalar, patrikler, papazlar, dünyayı müslümanları öldürmeğe da'vet ediyorlardı. Bir de, küstahça karşımıza çıkarak, islâm dîninin vahşet dîni olduğunu iddi'âya kalkışıyorlar! Halbuki, Îsâ aleyhisselâm, (sağ yanağınıza tokat atan kimseye sol yanağınızı da çevirin) buyurmaktadır.

Bütün bu iyiliklere rağmen, hıristiyanlardan da, yahudilerden de bir dostluk, bir fayda görmemiş müslümanlar. Aksine onlar hep kötülük görmüşler. Fakat şunu unutmamalıdır. Biz onlardan fayda sağlamak için iyilik yapmadık. Dinimiz bu şekilde davranmamızı emrettiği için böyle davrandık.

Bütün bunlara rağmen sabırla iyilik yapmaya devam etmişiz. Çünkü, dinimize göre biri kötülük yapmışsa diğerinin de kötülük hakkı doğmaz. Bir müslüman dili

ile, eli ile kimseyi incitmez. Kimsenin malına, mülküne, ırzına ve nâmûsuna dokunmaz.

Tabiî ki, islamiyetin bu adâletini gören, milyonlarca gayrı müslim de kendiliğinden müslüman olmuştur. Bu adâlet sebebiyle dört kıtaya yayılmıştır islamiyet.

Müslümanlar, tatlı, yumuşak, mantıkî, akla uygun sözleri ile ve güzel ahlâk ve iyi hareketleri ile, onların seve seve müslüman olmalarına sebep olurlar. Zaten müslüman olan milletlerin çoğu bu şekilde islâmiyeti kabûl etmişlerdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 KASIM 1994 · KAYIT 10308

Eksilmeyen Yemek

Peygamber efendimiz, mîlâdî 622 senesinde Rebî'ul-evvel ayının onikinci Cum'a günü Mekke'den Medîne'ye hicret etti.

Medîne'de Hâlid bin Zeyd Ebû Eyyûb el-Ensarî hazretlerinin evine teşrif etti. Ev iki katlı idi. Evin birinci katında kalmayı uygun gördü. Böylece Kâinatın efendisini ağırlama ve evinde misâfir etme şerefi bu mübârek zâta nasip oldu.

Bu mübârek sahâbi, İstanbul Eyüp'te türbesi bulunan zâttır. İstanbul'u fethetmek için gelen islâm ordusunda bulunuyordu. Bizans askerleri ile savaşırken, türbesinin bulunduğu yerde şehîd olmuştu.

Hâlid bin Zeyd Ebû Eyyüb el-Ensarî hazretleri anlatır:

Resûlullah efendimiz evimizi şereflendirdiğinde, alt katta oturmayı tercîh etmişlerdi. Biz de üst katta oturuyorduk. Fakat bu duruma çok üzülüyorduk. Birgün:

Anam-babam size fedâ olsun yâ Resûlallah. Benim üst katta sizin alt katta oturmanıza gönlüm râzı olmuyor. Bana çok ağır geliyor. Ne olur zât-ı âlîniz yukarıda, biz alt katta oturalım.

Bunun üzerine Resûlullah efendimiz:

- Ey Ebû Eyyûb. Evin alt katında bulunmamız bize daha münâsib ve elverişlidir, buyurdu.

Ben de artık birşey söyliyemedim. Gelen ziyâretçilerle daha rahat görüşmeleri, düşünceleri ile alt katta kalmayı arzû ettiler.

Fakat biz yukarıda diken üzerinde duruyorduk.

Nihâyet Resûlullah efendimiz bizim hâlimizi görüp, üzüntüden kurtulmamız için, üst katta kalmayı kabûl buyurdu.

Her zaman akşam yemeğini aşağıda hazırlayıp yukarı gönderirdik. Yemeklerin kalan kısımlarını da biz yiyerek bereketlenirdik.

Bir akşam, soğanlı ve sarımsaklı bir yemek gönderdik. Resûlullah efendimiz yemeğe elini sürmeden, aşağıya gönderdi. Bu duruma çok üzüldük. Hemen huzûruna çıkıp:

- Yâ Resûlallah, yemeğe mübârek elinizin değmediğini gördüm. Başka yemek arzû eder miydiniz?

Buyurdu ki:

- Bu sebze yemeğinde bir koku hissettim. Ondan yemedim. Ben meleklerle konuşan bir kişiyim.

- Yâ Resûlallah, o yemek haram mıdır?

- Hayır siz onu yiyiniz!

Bir defasında, Resûlullah efendimiz ve hazret-i Ebû Bekir'e yetecek kadar yemek hazırlayıp huzûruna çıktım. Resûlullah efendimiz:

- Yâ Ebâ Eyyûb. Ensarın eşrâfından otuz kişiyi da'vet et! buyurdu.

Ben yemeğin az olduğunu bu kadar kimseye yetmiyeceğini düşünürken tekrar:

- Yâ Ebâ Eyyûb. Ensarın eşrafından otuz kişiyi da'vet et, buyurdu.

Hemen gidip otuz kişiyi da'vet ettim. Onlar yiyip gitti. Peygamber efendimiz:

- Altmış kişi davet et, buyurdu.

Onlar da yiyip gitti. Yine Peygamber efendimiz:

- Ensardan doksan kişi çağır, buyurdu.

Bunları da çağırdım. Böylece yüzseksen kişi yemek yedi. Sonra yemeğe baktığımda, sanki yemeğe hiç el sürülmemiş gibi duruyordu. Bunun Resûlullahın bir mu'cizesi olduğunu anladım.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 KASIM 1994 · KAYIT 10309

Saâdet Nedir?

Dünyadaki bütün insanlar mes'ûd olmak ister. Fakat, mes'ûd olan pek azdır. Çünkü saâdetin ne olduğunu bilen azdır. Bunun için saâdetin ne olduğunu bilmek lâzımdır.

Saâdet denilince, yalnız dünyadaki rahatlık hatıra gelmemelidir. Aslında asıl saâdet, ebedi olan âhıret saâdetidir. Âhıret saâdetine kavuşmak için de, Allahü teâlânın emirlerine uymaktan başka çâre yoktur.

Dünya hayatı, sayılı günlerden ibârettir. Gerçek saâdete burada kavuşulamaz. Fakat, ebedî saâdete kavuşmak geçici olan dünyadaki yaşayışımıza bağlıdır.

İnsanlar, geçici olan dünya rahatlığı için, birçok sıkıntılara, akıl almaz tehlikelere girebiliyor. Fakat, esas saâdet için gayret eden azdır. İnsanlar, dünya rahatı için katlandıkları sıkıntıların pek azı kadar bile âhıret için sakıntıya girmemektedir.

Dünyaya milyarlarca insan gelmiş, bir müddet yaşamışlar, sonra ölüp gitmişlerdir. Ba'zıları zengin olmuş, ba'zıları fakir. Kimi çirkin, kimi güzelmiş. Kimi mazlûm, kimisi de zâlim imiş. Fakat neticede hepsi gitmiş, hâlleri hep unutulmuştur.

Bu insanların bir kısmı inanmış, müslüman olmuş. Bir kısmı da inanmamış. Şimdi bunların her ikisi de, dünyayı terketmiştir. İnananlar, rahat ve huzûr, inanmayanlar ise, akla hayâle gelmiyen sıkıntılar, azâblar içindedirler.

Akıllı, ileriyi gören, düşünen kimsedir. Bugün hayatta olan herkes, bir müddet sonra bu iki sınıf insandan biri olacaktır. Hiç kimse, ben ölmiyeceğim, ebedî olarak dünyada kalacağım diyemez. Dünyaya gelmek, kendi elinde olmadığı gibi, buradan gitmek de kendi elinde değildir. Şimdi geçmiş seneler nasıl hayâl oldu ise, ölünce bütün ömür, bütün çalışmalar, didinmeler de hep hayâl, bir rü'yâ olacaktır.

Ey insan! O zaman sen bu iki kısım insandan hangisinden olmak istersin? Hiçbirisinden olmak istemem diyemezsin. Buna imkân yok. Çâresiz, onların arasına gireceksin.

Allahın var olduğunu, ahıreti, Kıyameti, Cenneti, Cehennemi, akıl da, ilim de redetmiyor. Böyle şey olmaz diyemiyorlar. İnanmıyanlar, inkâr etmelerine akıl ile, fen ile vesîka gösteremiyorlar. Hâlbuki inanmak lâzım olduğunu gösteren vesîkalar sayılamıyacak kadar çoktur. Dünya kütüphâneleri bu vesîkaları bildiren kitaplarla doludur. Onlar zevklerine, nefislerine aldanarak inkâr eden kimselerdir. Bunlar zevklerinden başka birşey düşünmüyorlar.

Hâlbuki, islâmiyet zevki yasak etmemiş, zararlı şekilde zevklenmeyi yasaklamıştır. O hâlde, aklı olan kimse, zevklerini Allahü teâlânın gösterdiği yoldan temin edebilir.

Dinin emir ve yasaklarına göre hareket eden kimse, islâmın güzel ahlâkı ile süslenir. Herkese iyilik eder. Bölücü olmaz, yapıcı olur. Kendisine kötülük yapanlara iyilikle karşılık verir. İyilik yapamazsa sabreder. Böylece rahat ve huzûra kavuşur. Hem de âhıretin azaplarından kurtulur.

Görülüyor ki, bütün rahatlıkların, saâdetlerin başı, îmân etmekte, müslüman olmaktadır. Îmân etmek, dinin emirlerine uymak da zor bir şey değildir. Zaten Allahü teâlâ insanlara yapamıyacakları şeyleri emretmemiştir. Îmânın altı şartını öğrenip, bunlara inanan îmân etmiş olur. Îmân eden, Allahü teâlânın emirlerine teslim olur. Yâni seve seve yapar. Böylece müslüman olur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 KASIM 1994 · KAYIT 10310

Yobaz Olan Kim?

Yobaz, mürteci, hoş görü sahibi olmayan, başkasına baskı yapan, ilimden, fenden haberi olmayan hatta ilme fenne karşı olan kaba saba, nezaketsiz kimse demektir.

Mürteci ise, İslamiyetin yolunu bırakıp, cahiliye devri yoluna ve yaşayışına dönen kimse demektir.

Yobazlıkla, mürteci olmakla itham edilen müslümanların, bunlarla uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Mürteci kelimesi ilk defa, hazret-i Ebû Bekir zamanında kullanılmaya başlandı. Ba'zı Bedevi Araplar islâm dininden vazgeçerek, eski putperestliğe dönmüşlerdi. Bunlara geri dönen ma'nâsında, mürteci denildi.

Müslümanın yaptığı, mürtecilik değil, dinine, milletine, kültürüne sahip çıkmaktır. Bir milletin, dinine, diline, tarihine, kültür ve medeniyetine sahip çıkması, yabancılaşmadan medeni olmak istemesinin mürteci ile ne alakası var?

Bugün fuhuşa, edepsizliğe, soysuzlaşmaya karşı gelmemenin tepki göstermemenin adı, ilericilik, aydın fikirli olmak oldu. Bunun aydın fikirli, ilerici olmakla ne ilgisi var?

Gerçek ma'nâda aydın, ilerici, ileriyi gören, ilme, fenne önem veren, müslümanlardır.

Yobazların hoş görüleri yoktur, kabadırlar, ilim düşmanıdırlar. Halbuki, müslümanların gösterdiği hoş görüyü, hiçbir millet göstermemiştir. Asırlardan beri diğer dinlerde olanlar müslümanlarla iç içe yaşamışlardır.

Hatta kendilerini emniyette bulmayan diğer dinlerdeki insanlar müslüman devletlere yerleşmişlerdir. Beşyüz yıl önce Yahudileri Avrupa kabûl etmedi de o beğenmedikleri, kötüledikleri Osmanlı kabûl etti.

Dinimizde, baskı da söz konusu değildir. Eğer baskı yapılmış olsaydı, şu anda meleketimizde hiçbir gayrı müslim olmaması lazımdı. Halbuki memleketimizin her yerinde gayrı müslimler yaşamaktadır. Hatta, sanayide zirveye çıkmış gayrı müslimler vardır. Osmanlılar zamanında da ekonomide gayrı müslimlerin ağırlığı vardı.

Kibarlıkta ve nezakette de müslümanların üzerine yoktu. Hâla deyim olarak kullanılır. Çok kibar bir kimse görünce, tıbkı İstanbul efendisi, denir. Eskiden Osmanlılar zamanında, İstanbul'daki müslümanların terbiyesi çok meşhurdu.

Hatta terbiyenin merkezi, kaynağı Osmanlı sarayı idi. Bundan sonra Saraylara yakın olan Beşiktaş halkına yayıldı. Beşiktaş'tan sonra İstanbul halkına, İstanbul'dan da bütün Anadolu'ya yayıldı nezaket ve kibarlık.

Hele hele müslümanları ilimden fenden haberleri olmamakla suçlamak tamamen kara cahilliğin alâmetidir. Avrupa, ilmi, medeniyeti müslümanlardan öğrendi.

İslâmiyet, ilmin tâ kendisidir. Kur'ân-ı kerîmin birçok yeri, ilmi emretmekte, ilim adamlarını övmektedir. Meselâ Zümer sûresinin dokuzuncu âyetinde, Allahü teâlâ meâlen (Bilen ile bilmeyen hiç bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir) buyurmaktadır.

Peygamberimizin ilmi öven ve teşvîk buyuran sözleri o kadar çoktur ve meşhûrdur ki, gayrı müslimler bile bunları bilmektedir.

Peygamber efendimiz, (İlim, Çin'de de olsa alınız) buyurmuştur. Bu dünyanın en uzak yerinde ve kâfirlerde de olsa, gidip ilim öğreniniz, demektir. Bir hadîs-i şerîfte de, (Beşikten mezâra kadar ilim öğreniniz, çalışınız) buyuruldu.

Bu emre göre, bir ayağı mezârda olan seksenlik ihtiyârın da çalışması lâzımdır. Öğrenmesi ibâdettir. Bir def'a da, Resûlullah, (Yarın ölecekmiş gibi âhirete ve hiç ölmiyecekmiş gibi dünya işlerine çalışınız) buyurdu. Bir def'a da, (Bilerek yapılan az bir ibâdet, bilmiyerek yapılan çok ibâdetten dahâ iyidir) buyurdu.

Peygamberimiz bize bildiriyor ve (Nerede ilim varsa, orada müslümanlık vardır. Nerede ilim yoksa, orada kâfirlik vardır!) buyuruyor. Burada da ilmi emretmektedir. Her müslümanın, önce din, sonra dünya bilgilerini öğrenmesi lâzımdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 KASIM 1994 · KAYIT 10311

Çalışmak, Araştırmak İbâdettir

İslâmiyetin, müslümanların fenne düşman olduğunu iddiâ etmek de dini bilmemenin alâmetidir. Fen, ilmi "Mahlûkları, hâdiseleri görmek, inceleyip anlamak ve deneyip benzerini yapmak" demektir ki, bu üçünü de, Kur'ân-ı kerîm emretmektedir. Fen bilgilerine, san'ata ve en modern harp silâhlarını yapmağa uğraşmak, farz-ı kifâyedir. Düşmanlardan daha çok çalışmamızı, dînimiz emretmektedir. Dinimize göre, çalışmak ibadettir.

Peygamberimizin fenni emreden pek çok sözü vardır. İslâmiyet, fenni, tecrübeyi, müsbet çalışmayı emreden dinamik bir dindir.

Avrupalılar, fen bilgilerinin çoğunu ve hepsinin temelini İslâm kitaplarından aldılar. Avrupalılar, Dünya'yı tepsi gibi düz, etrâfı duvarla çevrili zannederken, müslümanlar dünyanın yuvarlak olup, kendi etrâfında döndüğünü biliyorlardı.

Galile, Kopernik, Newton, Dünya'nın döndüğünü müslüman kitaplarından öğrenip söyleyince, bu sözleri suç sayıldı. Galile yukarıda da bildirdiğimiz gibi, papazlar tarafından muhâkeme edilip, hapsolundu.

Batı da akıl hastaları cayır cayır yakılırken, doğuda müslüman memleketlerinde bunların tedâvîsi için özel hastahâneler kurulmuştu.

Bugün, aklı başında olan herkes, maddî ilim ile fennin önce müslümanlar tarafından kurulduğunu kabûl etmektedir. Batılı tarafsız ilim adamları da, bunu tasdîk etmektedirler.

Son zamanlar müslüman ülkelerde eskisi gibi ilerleme, gelişme kalmadı. Buna sebep olan da yine Avrupa'dır, islam düşmanlarıdır. İslâm ülkelerine sızarak ve müslüman görünerek, sözlerini dinletme imkânını bulan ba'zı islâm düşmanları, fennin yeni buluş ve imkânlarını, yaptıkları yeni silâhları anlatıp "Bunlar gâvur keşfidir, bunları kullananlar kâfir olur" diyerek, câhilleri aldattılar. Allahü teâlânın (Her şeyi öğreniniz!) emrini unutturdular.

Bu hâl, müslümanların ilimde ve fende geri kalma sebeplerinden biri oldu. Batı, yeni âlet ve silâhlarla üstünlük kazandı. İslâm düşmanları, bir taraftan müslümanları, böyle aldattılar. Diğer taraftan da, müslümanlar fenni beğenmiyor, maddî ilimleri istemiyorlar, müslümanlık gericiliktir, yobazlıktır, diyerek, gençleri islâmiyetten ayırmağa, islâmiyeti içerden yıkmağa çalıştılar.

Câhil yobazlar, bozuk ve sapık düşüncelerini ve siyâsî görüşlerini din bilgisi olarak ileri süren kimselerdir. Bozuk düşüncelerini, yanlış kanâ'atlerini kabûl ettirmek için, din bilgilerini yanlış söyler. Bunlardan ba'zıları, taşıdıkları etiketleri kullanarak, din düşmanlığı yaparlar.

İlim, fen denizinden bir damla tatmakla, deryayı yuttuk sanan bu zavallıların islâm âlimlerinden, din bilgilerinden haberleri olmadığı için, küçük yaşta işittikleri kelimelere, hayalleri ile ma'nâlar uydurarak, müslümanlık bunlardır sanıyor, islâmiyeti inkâr ediyorlar. Analarına, dedelerine örümcek kafalı, müslümanlara gerici diyorlar. Nefslerine uyarak yalnız dünya arkasında koşanlara, zevk ve safâya dalanlara, aydın, ilerici diyor.

Din cahilleri dünya ile berâber âhıreti de düşünenlere, başkalarının hakkını gözetenlere yobaz, ahmak diyorlar. Bu dünya böyle gelmiş, böyle gider. Cennet, Cehennem boş lâftır, kim görmüş, burada ne yaparsan kârdır diyorlar. Başkaları ne olursa olsun, yalnız kendi kazançlarını, nefslerini, şehvetlerini düşünüyorlar.

Herkesi aldatmak için ve herkesle iyi geçinmek için de, iyiliği, insanlığı dillerinden düşürmüyorlar. En fecî' olarak da, gençleri, islâm yavrularını aldatmağa, bunların dinlerini, îmânlarını çalarak, kendileri gibi felâkete sürüklemeğe uğraşıyorlar. Ne büyük felaket.

Az çok sakin kafayla düşünebilen, neyin ne olduğunu idrak eden uyanık bir kimse, gerçek ma'nâda yobazın, müslümanlara yobaz diye iftira atan kimseler olduğunu bilir. Çünkü, dinini bilen, dini yaşıyan kimse yobaz olamaz. Olması da mümkün değildir. Çünkü, dinimiz yobaz olmayı, gericiliği yasaklamaktadır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 KASIM 1994 · KAYIT 10312

Üç Çeşit Yobaz Vardır

Yobazlığın da çeşitleri vardır. Yobazların en zararlısı ve en tehlikelisi, mal, para, makâm elde etmek için yabancı ideolojilerin, dinde reformcuların ve mezhebsizlerin propagandalarını yaparak, milletin îmânını, ahlâkını bozan, satılmış, din, fen ve siyâset yobazlarıdır.

Yobazları üçe ayırabiliriz:

1- Din ve dünya bilgilerinden mahrum olan, fakat kendilerini ilim adamı, akıllı sanan câhil yobazlardır. Bunlar, bölücülük yaptıkları gibi, din düşmanlarına çabuk aldanıp, zararlı yollara kolayca sürüklenebilirler. Osmanlı tarihini kana boyayan Patrona Halil, Kabakçı Mustafâ, Mehdî olduğunu iddi'â eden Celâlî gibi kimseler bu kısım yobazlardandır. Bugün de değişik isimlerle böyle yobazlık yapanlar çoktur.

2- Yobazların ikinci kısmı, din yobazlarıdır. Bunlar kötü din adamlarıdır. İlimleri biraz varsa da, sinsi maksatlarına, paraya, mala ve makama kavuşmak için, bilmediklerini veya bildiklerinin tersini söylerler ve yaparlar. Bunlar din bilgilerini, makam mevki gibi dünyalık şeyler yüzünden dini yıkmakta kullanırlar. Üç günlük dünya zevkleri için, sonsuz Cenneti terkederler.

Böylece islâmiyetin dışına çıkarlar. Kötülük yapmakta, dîni yıkmakta, câhillere örnek olur, rehberlik ederler.

Meselâ, İslâm dîninde büyük yaralar açan yahudi Abdüllah bin Sebe, Ebû Müslim Horâsânî, Hasen Sabbah, Samavne kadısı oğlu şeyh Bedreddîn ve Osmânlı padişâhlarının şehîd edilmelerine fetvâ veren din adamları ve vehhâbîlik fitnesini ortaya çıkaran Necdli Abdülvehhab oğlu Muhammed, Mısır'daki mason locası başkanı Cemaleddîn-i Efgânî Kâhire müftîsi mason M. Abduh ile çömezi Reşid

Rızâ ve Ahmed Kâdıyânî ve benzerleri, yeni türeyen reformcular, mezhebsizler ve din adamı şekline girerek, Osmânlı Devleti'nin yıkılmasına çalışan din yobazlardandır.

Bunlar, müslümanların din duygularını, îmânlarını sömürerek, İslâm dînini içerden yıkmaya çalışmışlardır. Din düşmanları burada da ikiyüzlülük ettiler. Kötü huylu, cahil, kaba kimseleri satın aldılar. Sonra da bunları din adamı diye tanıttılar. Sonra da işte müslümanların din adamları böyle cahil kimselerdir, diyerek müslümanları veya müslüman olmak istiyenleri soğuttular.

Büyüklerden biri şeytanı boş oturuyor, insanları aldatmakla uğraşmıyor görüp, sebebini sordu: Şeytan cevap olarak:

- Zamânın din adamı geçinen, kötü âlimleri, insanları yoldan çıkarmakta, bana o kadar yardım ediyor ki, bu mühim işi yapmama lüzûm kalmıyor, demiştir.

Doğrusu, zamanımızda islâmiyetin emirlerini yapmaktaki gevşeklikler ve insanların dinden yüz çevirmesi, hep din adamı perdesi altında söylenen sözlerden, yazılardan ve bu adamların bozuk niyyetlerinden dolayıdır.

3- Yobazların üçüncü kısmı, elinde üniversite diploması bulunan, fen adamı olarak ortaya çıkan Fen Yobazları'dır. Fen yobazları, gençlerin îmânlarını bozmak, bunları dinden, islâmiyetten ayırmak için, uydurdukları şeyleri fen bilgisi, tıp bilgisi, ilericilik olarak anlatır ve yazarlar.

Din kitapları bu fen bilgilerine uymadığı için yanlıştır, bu bozuk kitaplara inanmak, bunların gösterdiği yolda yaşamak gericiliktir derler. Din yobazları, din bilgilerini değiştirdikleri gibi, fen yobazları, fen bilgilerini değiştirerek İslâmiyete saldırırlar.

İslâmiyeti iyi bilen ve üniversitede iyi yetişmiş olan akıllı bir kimse, bunların sözlerinin ilme, fenne uymadığını, fen ve din câhili olduklarını hemen anlar ise de, gençler, talebeler, bunların etiketlerine aldanarak, yalanlarına inanır, felâkete sürüklenirler. Böylece islâm topluluğunu parçalarlar.

Bu fen yobazları, Avrupa'nın, Amerika'nın bütün âdetlerini, modalarını, ahlâksız, sömürücü, ezici hareketlerini almaya, gençler arasına yaymaya çalışıyorlar. Bu arada, dînimizi üstü örtülecek bir kabahatmiş gibi hiç ağızlarına almıyorlar. Yâhud, altında ezilecek bir yük gibi, ağır ve korkunç görüyorlar. Bunlar, insafla islâmiyeti inceleseler, yanıldıklarını hemen anlarlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 KASIM 1994 · KAYIT 10313

İslâmiyette Hurâfe Yoktur

İslâmiyeti bilmiyen, sağdan soldan işittiği şeyleri islâmiyet zanneden bazı zavallılar, dine inanmadıkları halde, sağlam bir varlık ve birlik elde etmek için, din lâzımdır. Fakat dîni zamana uydurmalı, islâmiyeti hurâfelerden temizlemeli, diyorlar. İnsanın bilmediği bir konuda, ilimde fikir yürütmesi kendini gülünç hale sokmaktadır. Böylece zavallılığını ortaya koymuş olmaktadır.

Hâlbuki, Ehl-i sünnet âlimlerinin temel kitaplarında hiçbir hurâfe yoktur. Din câhilleri arasında, din cahillerinin yazdığı kitaplarda hurâfeler bulunur. Zaten müslümanın en başta gelen vazifelerden biri de hurafeleri kaldırmaktır. Bunları temizlemek için de, Ehl-i sünnet kitaplarını yaymak, gençlere bunları öğretmek lâzımdır.

Müslüman olmıyanların, müslümanlığa karşı teoriler, fikirler yürütmesi, gâyet normal karşılanıp da, müslümanların, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri hakîkî, doğru müslümanlıktan bahsetmesine ve Muhammed aleyhisselâmın ışıklı yolunu göstermesine irticâ', te'assub, gericilik ve yobazlık gibi isimler takarak, cürüm, bölücülük şeklini vermeğe, bu ma'sûmları, lekelemeğe kalkışmak, bir gericilik, bir yobazlık, bir te'assub değil midir?

Bu temiz rûhlu, ileri görüşlü, ilme, ahlâka, fenne, fazîlete koşan faydalı insanlara ibtidâî, gerici adam demek ve müslümanlığı beğenmiyenlere asrî, aydın ve uyanık insan demek, bir kin ve bozgunculuk olmaz mı?

Din cahilleri, bir taraftan, din serbesttir, Allah ile kul arasına girilmez, herkes vicdânının ilhâmına göre Allahını tanır ve tapar demektedirler. Diğer taraftan da, emr-i ma'rûfu ve nehy-i münkeri yânî dinimizin emir ve yasaklarının öğretilmesini durdurup, ecdâdımızdan mîrâs kalan îmânımızı söndürmeğe çalışmaktadırlar. Bunun için de müslümanlığı bozmak, yok etmek için, hîleler ve plânlar hazırlanmakta, zararlı, zehirli kitap ve dergiler, yaldızlı ilânlarla, reklâmlarla gençliğin önüne sürülmektedir. Bu ikiyüzlülüğü gören müslümanlar incinmez mi?

Sözde aydınlar, müslümanlığı dünyadan kaldırmaya uğraşıyor ve bütün gayretlerine rağmen, gençlerin, müslümanlığı öğrenmek şöyle dursun, müslümanlığı merâk edip araştırmağa başlamasına bile, tehammül edemiyorlar.

Müslüman olduğunu söyliyen ba'zı kimseler, müslümanlığın temel bilgilerini hiçe sayarak, hattâ bunlarla alay ederek, dinden çıktıklarını suç saymıyorlar da, dinden çıktıklarının kendilerine söylenmesine kızıyorlar.

Bunlar, dîne saldırılacak, fakat bunlara dîne saldırıyorsun, kâfir oluyorsun denilmiyecek, dîne saldırmak serbest olacak. Dîne saldıranlara birşey söylenilmeyecek. Kendilerine cevap verenlere, haksız olduklarını ortaya koyanlara yobaz, gerici gibi, sözlerle sataşılacak. Bu zavallılar dine saldırmayı ilericilik, aydın fikirli olmak zannediyorlar. Başkalarına, yaşama, söz hakkı vermedikleri için gerçen ma'nâda yobazın bunlar olduğu apaçık ortadadır.

Âhırette ençok pişman olacaklar, batıla hak diyerek ve batıla hak diye sarılanlar olacaktır. İslâmın ana bilgilerini, temel kitaplarını değiştirmeğe, zamana uydurmağa kalkışmak, islâmiyeti değiştirmek, bozmak olur. Müslümân demek, bu ana bilgilere inanan, saygı gösteren, bunları bozmağa kalkışmamağa söz veren kimse demektir.

Din cahilleri demokrasiyi de kendi fikirlerine göre yorumluyorlar. Demokrasi, hürriyyet ve lâiklik diyerek, verilen sözde durmamak, inandığından vaz geçmek demek değildir. İslâmiyet, gayrı müslim vatandaşların zorla müslüman yapılmasını emretmiyor. Bundan daha büyük hürriyet olur mu?

Bugün müslümana yobaz, gerici diyenler, kelimenin tam ma'nâsıyla kendileri yobazdır, gericidir. Çünkü bunlar, yalnızca biz konuşalım, yalnızca bizim dediğimiz olsun, yalnızca bizim sözümüz doğru kabûl edilsin, bizim yaptığımızı kimse tenkit etmesin, demektedirler.

İslâm âlimlerinin yüksekliğini, islâm medeniyyetinin bütün dünya kütüphânelerini dolduran şanlı, şerefli üstünlüğünü bilmiyen sözde ilerici, aydın câhiller, islâmın çelik kal'âsına böyle mantar tabancaları ile yıkacaklarını zannetmektedirler. Fakat her defasında rezîl ve perîşan olmaktadırlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 KASIM 1994 · KAYIT 10314

Bersîsâ'nın Hazîn Sonu

Eski kavimlerde vaktinin çoğunu ibâdet ile geçiren, "Âbid Bersîsâ" isminde biri vardı.

Bu kimsenin duâsı makbûl idi. Ne için duâ etse kabûl edilirdi. Bunun için her sıkıntısı olan ona gider, duâ isterdi. Hasta olan kimselere de duâ ediyor, duâsı sebebiyle hastalar şifâ buluyordu.

Şeytanların başı İblis, bu âbidi yoldan çıkarmayı düşündü. Fakat ne kadar uğraştıysa buna muvaffak olamadı. Bu işi neticelendirmek için bütün kurmaylarını toplantıya çağırdı. Onlara dedi ki:

- Şu Âbid Bersîsâ, nice zamandır bize meydan okuyor. Onu bir türlü yoldan çıkartamadık, acze düştük. Bu işi hanginiz başarabilir.

İblisin önde gelen adamlarından birisi söz istiyerek dedi ki:

Ben bu işi üzerime alıyorum. Artık bu işi hâllolmuş bilin. Kısa zamanda sizi memnun edecek, neticeyi takdim edeceğim.

İblis buna pek inanamadı:

- Bu iş o kadar kolay değildir. İyi düşün başaramazsan, artık benim nezdimde hiçbir kıymetin olmıyacaktır.

- Ben işin önemini biliyorum, buna rağmen talip oldum. Siz gönlünüzü ferah tutun.

- Peki o zaman, neticeyi en kısa zamanda bekliyorum.

Âbid'i yoldan çıkarmayı üzerine alan şeytan, toplantıdan çıkar çıkmaz bir eve gitti. Gittiği evin sahibi, hâli vakti yerinde zengin bir kimseydi. Güzel de bir kızı vardı.

Şeytan, işe önce bu kızdan başladı. Çeşitli evhamlar, vesveseler vererek kendisini hasta olduğuna inandırdı. Kızı hastalık hastası yaptı.

Kızlarının hasta olduğunu gören ana-babası onu tedâvi ettirmek istediler. Bu tedâvinin yapılması için de hatırlarına, meşhur Âbid Bersîsâ geldi. Kızlarını alıp,

doğruca Âbid'in evine vardılar. Âbid kızın şifâ bulması için duâ etti. Kız rahatladı, hiçbir hastalık alâmeti kalmadı. Neşe içinde evlerine geri döndüler.

Şeytan bir zaman sonra, tekrar kızın yanına varıp, ona yine hasta olduğuna dair vesveseler vermeğe başladı. Kız eski hâline döndü.

Ana-babası kızlarını tekrar alıp, Âbid'e gittiler. Şeytan yolda giderken, bunlara "Eğer kızınızı birkaç gün Âbid'in yanında bırakırsanız hastalığı tamamen geçer. Aksi takdirde, sık sık getirip götürmeniz gerekir" diye vesvese verdi.

Neticede, kızlarını orada bırakmaya karar verdiler. Fakat Âbid bunu kabûl etmedi. Çünkü, Âbid evinde yalnız kalıyordu. Gündüzleri oruç, geceleri de namaz kılarak geçiriyordu. Dünya ile ilgisi kalmamıştı. Bunun için kızı kabûl etmek istemedi.

Fakat, ana-babası çok ısrar ettiler:

- Kızımızın sana bir zararı olmaz. İbâdetlerine engel teşkil etmez. Evin küçük bir odasında yalnız kalır siz zaman zaman ona duâ edersiniz. Biz senin ve onun bütün masraflarını karşıladığımız gibi, ayrılırken de fazlasıyla dünyalık bırakacağız, dediler.

Âbid çok ısrar ettikleri için, çaresiz kalıp kızı evde bıraktı. Kız şeytanın da tahrikiyle, Âbid'in dikkatini çekecek şeyler yapmağa başladı. Önceleri Âbid buna aldırış etmedi. Fakat şeytan kızı rahat bırakmıyordu, devamlı Âbid'e karşı tahrik ettiriyordu.

Önceleri kızın güzelliğini pek fark etmiyen Âbid, kızın eşsiz güzelliğini görünce, o da nefsine mağlup oldu. Bu defa da Âbid'e vesvese vermeğe başlıyan şeytan:

"Senin çok sevapların var. Cenâb-ı Hak affedicidir, günâh ne kadar büyük olursa olsun, affeder, kızla beraber olduktan sonra tevbe edersin. Bir defacık işlenen günâhtan ne çıkar" şeklinde telkinde bulunuyordu.

Âbid, nefsiyle ve şeytanla epey bir mücadele ettikten sonra, teslim bayrağını çekti sonunda, kızın arzusunu yerine getirdi.

Daha sonra kendine geldiğinde, yaptığı işten utanmaya pişmanlık duymaya başladı. Rûhu bunalıma düştü. Tuttuğu oruçları, sabaha kadar kıldığı namazları bırakmış şimdi ne yapacağım, endişesine düşmüştü. Âbid'in bu durumu şeytan için kaçırılmıyacak bir fırsattı. Zaten bu hâle düşmesini dört gözle bekliyordu. Hemen ona akıl hocalığı yapmaya başladı. (Devamı yarın)

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 KASIM 1994 · KAYIT 10315

Şeytanın Son Hîlesi

- Dünden Devam- Şeytan Âbid'in perişan hâlini fırsat bilerek, ona şu aklı verdi:

- Sen kötü bir iş yaptın. Yaptığın bu kötü iş başkaları tarafından duyulursa, halk nazarında rezil-rüsva olursun. Ayrıca kanunun pençesine düşüp yaptığının cezasını en ağır şekilde çekersin. Şimdi senin bir tek kurtuluş yolun kaldı. Bunu yaparsan kurtulursun, yoksa hâlin perişanlık olur. Bu işten kurtulmanın yolu, kızı öldürüp, gizlice gömmendir. Ana-babası kızı almağa geldiklerinde, hastalıktan öldüğünü ve defnedildiğini söylersin. Zaten senden böyle bir kötü iş beklemedikleri için sana inanırlar. Dürüstlüğün, dindarlığın herkesçe malumdur. Bunun için hâdiseyi araştırma isteğinde bulunmazlar.

Şeytanın verdiği bu telkinler, Âbid'in aklına yattı. Başka türlü bu sıkıntıdan kurtulamam diye düşündü. Hemen şeytanın bu fikrini tatbike başladı. İşlediği çirkin suçu yok etmek maksadıyla, kızın üzerine atıldı. O'nu boğarak öldürdü. Sonra da gece kimse görmeden evinin bahçesine gömdü.

Bir müddet sonra, kızın anası ile babası kızlarını almaya geldiler. Âbid onlara:

- Başınız sağ olsun. Kızınız hastalıktan kurtulamayıp vefât etti. Cenazesi, bekletilmesi uygun olmadığı için hemen kaldırıldı. Size sabır tavsiye ederim, ölen ile ölünmez, diyerek onları teselli etti.

Kızın ana-babası, Âbid'den hiçbir kötülük beklemedikleri için, çok üzülmekle beraber, birşey söylemeden perişan hâlde oradan ayrıldılar.

Âbid onların gitmelerinden sonra rahat bir nefes aldı. Aklınca tehlikeyi atlatmış, halka rezil-rüsva olmaktan kurtulmuştu.

Şeytan bu defa da, üzüntü içinde olan kızın ana-babasına vesvese vermeğe başladı. "Kızınızın başına ya kötü bir iş geldiyse, siz araştırmadan Âbid'in sözüne inanıp döndünüz. O da bir insan, yanlış iş yapabilir. Nefsine uyabilir. İşin mahiyetini öğrenmekle bir zararınız olmaz. Yâ başına bir iş gelmişse, suçlu cezasını çekmelidir." Bu telkin devamlı zihinlerini meşgul etmeye başladı. Nihayet dayanamayıp, Âbid'i şikayet ettiler. Yapılan tahkikatta, cinayet olduğu ortaya çıktı.

Âbid suçunu itiraf etti. Kızın cesedi gömülen yerden çıkartılarak muâyene ettirildi. Boğularak öldürüldüğü tespit edildi. Yapılan muhakeme sonunda Âbid idâma mahkum edildi.

Âbid, sakin bir şekilde cezasının infaz edileceği günü beklemeğe başladı. Şeytan yine devreye girdi. Çünkü onun esas maksadı, günâh işletmek değil, îmânsız ölmesini sağlamaktı. Zaten şeytanların bütün maksatları bu hedefe yöneliktir.

Hemen Âbid'in yanına varıp:

- Senin bu hâllere düşmene ben sebep oldum. Sana çeşitli vesveseler vererek perişan ettim. Şimdi bu hâlini görünce çok üzüldüm. Yaptıklarıma pişman oldum. Ne yapıp yapıp seni kurtarmak istiyorum. Zararın neresinden dönülürse kârdır. Ben bu defa da onlara, kızın başkaları tarafından öldürülebileceği hususunda vesvese veririm. Çeşitli, aldatmaca delillerle bunu ispat ederim. Böylece seni idâmdan kurtarmış olurum. Ancak bunları yapabilmem için senden bir isteğim var?

Âbid sordu:

- Peki benden istediğin nedir?

- Senden fazla birşey istemiyorum. Bana secde edersen, bu iş hâllolmuş olur. Bu kadarcık bir iş sebebiyle seni ölümden kurtaracağım.

Artık tamamen şeytanın kontrolüne giren Âbid, şeytanın bu teklifini de yerine getirdi.

Böylece şeytan maksadına kavuşmuş oldu. Cenâb-ı Hakkın la'netlediği şeytana secde etti.

Âbid'in karşısına geçen şeytan, zafer kazanmış bir komutan edasıyla ona seslendi:

- Şimdi ben senden uzağım. Beraberliğimiz buraya kadardı. Artık ben maksadıma ulaştım. Senin dünyanı ve âhiretini perişan ettim. Bana tâbi olanların akıbeti budur.

Âbid asıldıktan sonra şeytan gidip, İblis'e müjdesini verdi. İblis ona:

- Seni tebrik ederim. Sen artık benim güvendiğim, elemanımsın.

Bütün önemli işlere seni göndereceğim, dedi.

Âbid, bir islâm büyüğüne tabi olsaydı veya vefat etmiş bir islâm büyüğünün kitaplarından okuyarak îmânını sağlamlaştırsaydı, şeytan onu kandıramazdı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 KASIM 1994 · KAYIT 10316

Tasavvuf Nedir?

Tasavvuf, lügatte, kalbi saf hale getirmek, kötülüklerden temizlemek demektir. Kişinin kalbini, Allahü teâlânın muhabbetine, sevgisine bağlamak, îmânını, i'tikâdını düzeltip, Resûlullahın söz, hareket ve ahlâkına uyup, O'nun yolundan gitmektir.

Kalb ile yapılması ve sakınılması lâzım olan şeyleri ve kalbin, rûhun, kötülüklerden temizlenmesi yollarını öğreten ilme, Tasavvuf ilmi denir.

Tasavvuf, îmânın vicdanîleşmesini, yerleşmesini, fıkıh ilmi ile bildirilen ibâdetlerin seve seve, kolaylıkla yapılmasını ve Allahü teâlânın sevgisine kavuşmayı sağlar.

Tasavvuf ilmine, "Ahlâk" ilmi veya "İhlâs" ilmi de denir. Tasavvuf âlimleri tasavvufu çeşitli şekillerde tarif etmişlerdir.

Bunlardan bazıları şöyledir:

İmâm-ı Kettânî: "Tasavvuf, güzel ahlâktan ibârettir." Ebû Ali Rodbârî: "Tasavvuf, kalbi temizlemektir." Ebû Muhammed Cevîrî: "Tasavvuf, hâlleri kontrol ve edebe riâyet etmektir." Ebû Sehl Sa'lûkî: "Tasavvuf, itirazdan yüz çevirmek, emredilene peki demektir." Ebû'l Hüseyin Nûrî: "Tasavvuf, nefsin kötü isteklerini terketmektir." Ebû Sâid İbn-ül-Arabî: "Tasavvuf, fuzûli, yâni faydasız işleri terketmektir. Önemli olanı, önemsiz olana tercih etmektir." Amr bin Osman Mekkî: "Tasavvuf, kişinin vaktini değerlendirmesi ve vaktin kıymetini bilmesidir." Cüneyd-i Bağdâdî: "Tasavvuf, Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanmaktır." Ahmed Şirbâhî: "Tasavvuf, kimseye ezâ ve cefâ vermemek, herkese lütuf ve ihsânda bulunmak, hastalık ve musîbetleri herkese izhâr etmemek, düşmanlarını affetmek, insanlık mertebesinin en yüksek derecesine kavuşmayı usûl ittihaz etmektir." Kalbin, kötü huylardan temizlenmesi için, Allah için olmayan herşeyin sevgisini kalbden çıkarmağa çalışmak önemli bir husustur. Bu yolda ilerlemek peygamberlerin ahlâkından, sâlih kulların hâllerindendir.

Olgunlaşmak istemek, insanın en değerli hasletidir. Olgunlaşmak ise, kalbi kötü sıfatlardan tahliye ve rûh-u Rabbânî ve güzel sıfatlarla süslemek ve bunlarla

Hakkın huzûrunu bulmaktır.

Kötü sıfatlar, câhillik, kızgınlık, kendini beğenmek, riyâ, kin, hased, kibir, kazâya rızâsızlık, cimrilik, gurur, makam ve mal sevgisi, övülmeyi sevmek, ayıplanmaktan korkmak, sözünde durmamak, sû-i zan etmek, nefsin arzularına uymak, övünmek, uzun emeller peşinde olmak gibi şeylerdir.

Güzel huylar ise, ilim, yumuşaklık, tefekkür, rızâ, hayâ, tevâzu, Allah için sevmek, merhamet, şefkat, mürüvvet, ülfet, cömertlik, vekar gibi güzel işlerdir.

İşte Hak yolunda ilerlemekten maksat, kötü ve çirkin sıfatlardan kurtulmak ve güzel huylar ile sıfatlanıp kemâle ermektir. Zîrâ insanda bu kötü sıfatlar çoktur. Bu kötü sıfatlardan kurtulmadıkça, kişi gerçek ma'nâda müslüman olamaz.

Tasavvuf, ne Yahudilerin, ne Hind brehmenlerinin, ne Yunan filozoflarının ne de sahte tasavvufçuların uydurmasıdır. Tasavvuf bilgilerinin hepsi Peygamber efendimizden gelmektedir. Bunların isimleri sonradan konulmuştur. Resûlullahın, peygamber olduğu bildirilmeden önce, kalb ile zikretmekte olduğunu dînimizin muteber kitapları yazmaktadır.

Ehl-i sünnet fırkasından olup, kalblerini gafletten koruyan ve nefslerini Allaha itâ'ate kavuşturanların bu hâllerine "Tasavvuf" ve kendilerine "Sofî" ismi verildi. Son zamanlarda, tasavvufçu, tarikatçı adı altında, birçok sahtekârlar, ajanlar ortaya çıktı. Bunlara aldanmamalı, tuzaklarına düşmemelidir. Böyle karışık zamanlarda, eskiden yaşamış evliyânın, mürşidlerin kitaplarını okuyarak, kalbi bu şekilde temizlemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 KASIM 1994 · KAYIT 10317

Dünya ve Âhıret Huzûru İçin

Bütün insanların, dünya ve âhıret iyiliklerine, rahat ve huzûra kavuşması için üç şey lâzımdır.

İlk olarak lâzım olan şey, doğru bir îmân, i'tikât sâhibi olmaktır. Bunun için herkesin, kalbini yanlış inançlardan, şüphelerden kurtarmaya çalışması şarttır. Doğru bir îmâna kavuşmak için, Ehl-i sünnet i'tikâdını öğrenmek ve buna uygun olarak inanmak gerekir.

İkinci olarak lâzım olan şey, İslâmiyetin emir ve yasaklarını öğrenmektir. Dînimizde bildirilen helâlı, harâmı, farzı, vâcibi, diğer hususları öğrenmek ve bütün işlerini ve ibâdetlerini öğrendiklerine uygun yapmaktır.

Üçüncü olarak lazım olan şey, kalbin tasfiyesi yâni kötülüklerden temizlenmesi ve nefsin terbiye edilmesidir. Nefs hep kötülük yapmak ister. Onun bu isteklerinden kurtulmak ve Allah sevgisini kalbe yerleştirmek için, tasavvuf âlimlerinin bulunamadığı zamanlarda onların yazmış oldukları eserleri okuyup amel etmek, iş ve ibâdet yapmak lâzımdır.

Bir kimse doğru îmâna kavuşur, dînin emirlerini seve seve yerine getirirse peygamberlere, evliyâya ve meleklere benzer ve onlara yaklaşır. Dağ kadar büyük mıknatısın veya yüksek gerilimli elektromanyetik alanın bir iğneyi çekmesi gibi onu yüksekliklere çekerler. Sırat köprüsünü şimşek gibi hızlı geçer. Cennet bahçelerinde, kendine uygun ve rûhuna elverişli ni'metler içinde sonsuz rahat edenlerden olur.

İnsanların ma'nen yükselmesi dünya ve âhıret saâdetine kavuşması bir uçağın uçmasına benzetilirse, îmân ile ibâdet, bunun gövdesi ve motorları gibidir. Tasavvuf yolunda ilerlemek de, bunun enerji maddesi, yâni benzinidir. Maksada ulaşmak için uçak elde edilir. Yâni îmân ve ibâdet kazanılır. Harekete geçmek için de kuvvet maddesi, yâni ahlâk ilminin yolunda ilerlemek lâzım olur.

Tasavvuf, bir müslümanın İslâm ahlâkı ile ahlâklanması için lâzım olan bilgileri ve yolları öğreten bir ilimdir. Tıp ilmi, beden sağlığına ait bilgileri öğrettiği gibi, tasavvuf da kalbin, rûhun, kötü huylardan kurtulmasını öğretip, kalb hastalıklarının alâmetleri olan kötü işlerden uzaklaşıp, Allah rızâsı için güzel iş ve ibâdet yapmayı sağlar. Zaten dînimiz, önce ilim öğrenmeyi, sonra öğrendiklerine uygun iş ve ibâdet yapılmasını ve bütün bunların da Allah rızâsı için olmasını emrediyor. Kısaca din, ilim, amel ve ihlâstan ibârettir.

Tasavvuf, ahlâk ilmi, doğru bir îmândan ve İslâmiyetin emirlerini seve seve yerine getirmekten başka şeylere kavuşmak için değildir. Uçmak için, gaibden haber vermek için değildir. Zaten Allahtan başka kimse gaybı bilmez. Tasavvufun iki gâyesi vardır:

Îmânın vicdanîleşmesi, yâni yerleşmesi ve şüphe getiren tesirlerle sarsılmaması içindir. Akıl ile, delil ve ispat ile kuvvetlendirilen îmân böyle sağlam olmaz. Allahü teâlâ Ra'd sûresi 28. âyetinde buyurdu ki: (Kalblere îmânın sinmesi, yerleşmesi ancak ve yalnız zikir ile olur.)

Zikir; her işte, her harekette Allahü teâlâyı hâtırlamak, O'nun rızasına uygun iş yapmak demektir. Meselâ, alış veriş yaparken cenâb-ı Hakkı hatırlayıp O'nun emrettiği gibi alış veriş yapmak da bir zikirdir.

Büyüklerden biri Kabe-i şerifin duvarının dibinde ağlamaktan kendinden geçmiş birini gördü. Bu kimsenin halini merak edip o kimsenin kalbine baktı, kalbi memleketinde, malıyla, mülküyle uğraşıyordu. Yâni kalbi harap haldeydi. Bu kimsenin haline acıdı.

Mina pazarında dolaşırken de bir genç gördü. Genç, kıymetli kumaşlar satıyordu. Millet kumaş alabilmek için kuyruk olmuştu. Bu gencin kalbine teveccüh etti. Kalbin dünya ile hiç ilgisi yoktu. Kalbi devamlı zikir ile meşguldü. Bu gencin haline ise imrendi.

İyi niyyetle yapılmış dünya işleri insanı tasavvuftan alıkoymaz. Tasavvuf zahire, görünüşe değil, içe kalbe bakar. Tasavvuf ehli, halk içinde Hak ile olan kimsedir. Bir kimsenin düzgün bir i'tikâdı yoksa, dinin emirlerine uymuyorsa, meselâ namaz kılmıyorsa, ayrıca ahlâkı güzel değilse bu kimseye tasavvuf ehli denilmez. Bunun sahte tasavvufçu olduğu ortaya çıkar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 KASIM 1994 · KAYIT 10318

Önce Fıkıh İlmi

Tasavvufa sarılmak, herkesin bilmediklerini görmek, gaybden haber vermek, nûrlar, rûhlar ve kıymetli rü'yâlar görmek için değildir. Tasavvuf ile ele geçen ma'rifetlere, bilgilere, hâllere kavuşmak için, önce îmânı düzeltmek, islâmiyetin emir ve yasaklarını öğrenip, bunlara uygun iş ve ibâdet yapmak lâzımdır. Bu da ancak fıkıh öğrenmekle olur.

Zaten bu üçünü yapmadıkça kalbin tasfiyesi, kötü huylardan temizlenmesi mümkün değildir. Kötü huylardan arınmış, dinimizin emretiği gibi güzel ahlâk sahibi olmuş kimseyi herkes sever. Çünkü böyle kimseleri sevmemek elde değildir. Zaten, birçok ülkenin fethinde, tasavvufun güzel ahlâkı ile bezenmiş kimselerin büyük rolü olmuştur.

Meselâ eskiden Alperenler vardı. Bunların her biri tasavvuf büyüklerinin sohbetlerinde, dergâhlarda yetişmiş kimselerdi. Dinimizin güzel ahlâkı ile bezenmişlerdi. Hal ile, söz ile, yaşayış ile örnek kimselerdi. İslâmiyeti yaymak için kendilerini adamışlardı. Eshâb-ı kirâm gibi geri dönmemek üzere çeşitli memleketlere dağılmışlar, oralarda islâmiyeti tanıtmakla ömürlerini tamamlamışlardı. Ta Semerkant'tan, Buhara'dan kalkıp Anadolu'ya, Rum diyarına gelmişler.

O zaman Bizans imparatorluğunun sınırları dahilinde bulunan Anadolu'nun değişik yerlerine yerleşirler, yaşayışları ile islâmiyeti anlatırlardı. Bunların bu halini gören yerli halk zamanla bunları sever, bunların nezdinde islâmiyeti de sevmeye başlarlardı.

Meselâ, Anadolu'nun alınmasında Alperenlerin büyük rolü olmuştu. Bunlar içerden, Anadolu'yu fethe hazır hale getirmişlerdi. Türkler Anadolu'ya girince, halktan hiçbir tepki görmemişlerdir. Zaten çoğu kendiliğinden seve seve müslüman olmuşlardı. Alperenler halkı hazırlamışlardı. Kaide olarak, dinimizde bir yere girince yerli halk müslüman olmaya zorlanmaz. Göçe de zorlanmaz. O zaman Anadolu'nun Rum halkı ne oldu?

İslâmın güzelliğini gören yerli halk kendiliğinden müslüman oldular. Ha keza, Balkanların, Bosna-Hersek'in, Arnavutluk'un müslüman olması da hep böyle olmuştur. Anadolu'nun en ücra yerlerinde isimleri bilinmiyen fakat halkın devamlı ziyaret ettikleri, isteklerinin kabulünde vesile olan nice kabirler vardır. İşte bunlar birer alperendir.

İslâmiyet, hokkabazlık, cambazlık, sihirbazlık dini değildir. İslâmiyet, inanması, yapması, sakınması lâzım olan şeyleri, güzel ve çirkin huyları öğrenmek, herkese iyilik yapmak dinidir. Hadîs-i şerîfte buyuruluyor ki:

(Bir kimsenin havada uçtuğunu ve deniz üzerinde yürüdüğünü yâhut ağzına ateş koyup yuttuğunu görseniz, fakat dine uymayan bir iş yapsa, kerâmet sahibiyim derse de, onu büyücü, yalancı, sapık ve insanları doğru yoldan saptırıcı biliniz!)

İmâm-ı Rabbânî hazretleri de buyuruyor ki:

Nefsi cilâlanan ba'zı kimseler, hârikulâde hâller gösterip sapıklık uçurumuna sürüklenmektedir. Evliyâyı böyle yalancılardan ayıran en bâriz fark, her sözünün, her hareketinin dîne uygun olması, yanında bulunanların kalblerinde Allah korkusu ve sevgisi hâsıl olmasıdır ve başka şeylerden soğumalarıdır. Böyle

kimselerden uzak durmalıdır. Bunlar din, îmân hırsızlarıdır. Bunlarla beraber olan, bunların yolunda giden kimseler dinlerini, îmânlarını çaldırırlar da haberleri bile olmaz.

Bir müslüman öncelikle tasavvuf kitabı mı yoksa fıkıh kitabı mı okumalıdır, diyle sorulacak olursa, şöyle cevap verilebilir. Fıkhı bilmeden dine uymak mümkün olmaz. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(İbâdetlerin en kıymetlisi, fıkıh öğrenmek ve öğretmektir.)

(Her şeyin dayandığı bir direk vardır. Dinin temel direği, fıkıh bilgisidir.)

(Fıkıh öğrenmeden ibâdet eden, gece karanlıkta binâ yapıp, gündüz yıkana benzer.)

İmâm-ı Mâlik hazretleri buyuruyor ki: (Fıkıh öğrenmeyip, tasavvuf ile uğraşan dinden çıkar, zındık olur. Fıkıh öğrenip tasavvuftan haberi olmıyan bid'at ehli, yâni sapık olur. Her ikisine kavuşan hakîkate varır.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 KASIM 1994 · KAYIT 10319

Dimyat'a Pirince Giderken..

Evliyânın büyüklerinden İbrâhim Edhem hazretlerine dediler ki:

- Gece gündüz ibâdet eden, vecde gelip kendinden geçen bir genç var. Kendisine çok imreniyoruz. Siz de bir görmek ister misiniz?

Gencin yanına gidip üç gün misâfir kaldı. Anlatıldığından çok acaip haller gördü. Gencin bu hâlinin şeytandan olup olmadığını öğrenmek istedi. Yediğine baktı. Helâlden değildi. Bu hâllerin şeytandan olduğunu anladı. Genci evine da'vet etti. Gence helâl yemek verdi. Gençteki eski aşk ve gayret kalmadı. Genç eski halinin niçin kaybolduğunu sordu. İbrâhim Edhem hazretleri, gence:

- Sendeki hâller şeytandandı. Helâl yiyince şeytan giremedi. Esas hâlin meydana çıktı, buyurdu.

Bu genç, fıkıh ilmini öğrenmediği için haramı helali ayırt edememişti. Birisinde bu gibi haller görüldüğünde, bu kimsenin yaşayışına, yediğine içtiğine bakmalıdır.

İbâdetlerini eksiksiz yapıp yapmadığına bakmalıdır. Bunlarda eksiklik varsa, o hallerin şeytandan olduğunu anlamalıdır.

Yüz yıldır, tarîkat diyerek, birçok şey uyduruldu. Eshâb-ı kirâmın yolu unutuldu. Câhiller, sahtekârlar şeyh olarak zikir ve ibâdet ismi altında günâh işlettiler. Bugün hiçbir islâm memleketinde, gerçek ma'nâda tasavvuf âlimi çok azdır, yok gibidir. Fakat sahte mürşitler, müslümanları sömüren tarîkatçılar çoktur.

Bunun için çok dikkatli olmalı, din büyüklerinin, eskiden kalma, kıymetli kitaplarını okuyup, zikri, fikri bunlara göre doğrultmalıdır. Tarîkatçılık, şeyhlik, mürîdlik gibi isimlerin perdesi altında iş gören, mal ve din hırsızlarına aldanmamalı, bunlardan kaçınmalıdır.

Eskiden yâni zamanımızdan 100-150 yıl önce dinimizin emir ve yasaklarını öğreten, severek zorlama olmadan yapmasını sağlıyan insanlara dinimizin güzel ahlâkını aşılayan birçok tarikat, birçok şeyh vardı. Fakat, Osmanlıların son zamanlarından itibaren, tarikatlar bozuldu. Tarikatlara, çeşitli ajanlar sızdı. Müslüman kılığındaki bu ajanlar, yerine göre talebe yerine göre şeyh, mürşid rolünde çeşitli yollar ile tarikatlara haramlar, bid'atler karıştırdılar. Din ile ilgisi olmıyan, dinimizin yasak ettiği şeyleri, dinimizin emri olarak gösterdiler.

Meselâ, 18. asırda yaşamış meşhur İngiliz Casusu, Hempher hatıratında, İslâm ülkelerinde talebe, mürşid kıyafetinde beşbin ajanımız vardı, diye yazmaktadır. Bunlar, çeşitli hîleler ile tarikatları bozdular. Zamanla birçok tarikatın, tekkenin dinle ilgisi kalmadı. Hatta dinsizlik ocağı haline geldi. Bilhassa son zamanlarda, tarikat adı altında, insanların îmânını çalmak için uğraşan sayısız sahte şeyhler türedi. Namaz kılmanın farz olmadığını, kadınların açık gezmesinin haram olmadığını açıkça söyleyebilen şeyhler çıktı ortaya. O hale geldi ki, insanlara dini sevdirmek olan tarikatın gayesini, insanları dinden uzaklaştırmak şekline çevirdiler.

"Mürşidi olmayanın mürşidi şeytandır" sözünü öne sürerek, topladıkları müslümanların îmânlarını, i'tikâdlarını bozdular. Bu söz, dine uygun tasavvuf ehli bir kimse olduğu zaman için geçerlidir. Yoksa her önüne gelen ne idüğü belirsiz kimselere gidip tabi olmak değildir. Böyle kimseler şeytandan daha kötü kimselerdir. Dolayısıyla, yağmurdan kaçalım derken, doluya tutulmaya, Dimyat'a pirince giderken, evdeki bulgurdan da olmaya benzer.

İnsanda Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak arzûsunu yok eden en zararlı şey, yalancı, câhil tarîkatçılardır. Bunların kitapları, sözleri kalbleri karartır. Bunların tuzaklarına düşen kimse, sahte, câhil doktora giden hastaya benzer.

Hakîki tasavvuf âlimi olmadığı zaman, eskiden yaşamış, bilinen meşhur evliyâların, mürşid-i kâmillerin kitaplarını okuyarak, dininizi, dinimizin güzel ahlâkını buralardan öğrenmeliyiz. Zaten esas maksat da bu değil miydi? Hele hele şu karışık zamanda, din hırsızlarının, ırz, namus düşmanlarının kol gezdiği bir zamanda, bilhassa kadınların sokak sokak şeyh aramaya çıkması çok tehlikelidir. Bunların yapacağı, mu'teber bir ilmihâl kitabından dinini öğrenmek, beyine karşı vazifelerini ifa etmek, çocuklarını islâm terbiyesi ile yetiştirmek ev işlerini yapmak olmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 KASIM 1994 · KAYIT 10320

Herkese İyilik Etmek

Allahü teâlânın emirlerini yapmak, yasaklarından kaçmak îcap ettiği gibi, insanların haklarını ödemek ve onlarla iyi geçinmek de îcap eder. Hadîs-i şerîfte şöyle buyurulmuştur:

(Allahü teâlânın emirlerini büyük bilmek ve onun yarattıklarına acımak lâzımdır.)

İnsanlarla iyi geçinmek vâcibdir. Peygamber aleyhisselâma güzel ahlâk sorulduğunda buyurdu ki:

(Sana vermeyene vermen, sana gelmiyene gitmen ve sana zulmedeni affetmendir.)

Îsâ aleyhisselâm buyurdu ki:

"Muvaffâkiyetin sırrı, sefihin, akılsızın sitemlerine katlanmaktır." Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Bir müslümana ikrâm eden, Allahü teâlâya ikrâm etmiş gibidir.)

Yûsuf bin Esbat'a sordular:

- Tevâzunun gâyesi nedir?

- Evden çıktığında, rastladığın herkesin kendinden iyi olduğunu görmendir.

Hasan-ı Basrî hazretleri buyurdu ki:

Rastladığın kimse, yaşça senden büyükse:

- Bu zat benden büyük olduğu için dine daha çok hizmet etmiştir.

Eğer yaşça küçüğe rastlarsan:

- Bu daha küçük bundan çok günâh işledim. O hâlde bu da benden iyidir, demelisin.

Akranına rastlarsan:

- Ben kendi kabahatlerimi biliyorum. Bununkini bilmiyorum. O hâlde bu benden iyidir, demelisin!

Hükemâdan birine sordular:

- Kıskanılmayan ni'met nedir?

- Tevâzudur.

- Sahibini acındırmayan belâ nedir?

- Kibirdir.

Hadîs-i şerîfte de buyuruldu ki: (Müslüman yaşlılara hürmett ve ikrâm, Allahü teâlâya saygıdadır.)

(Büyüklerimizi saymayan, küçüklerimize acımayan bizden değildir.)

Bâyezid-i Bistâmî hazretleri, kabristanda çok dolaşırdı. Bir gece yine gezerken gece bekçisi elindeki âsâ ile Bâyezid hazretlerine vurdu. Bâyezid hazretleri lâhavle... çekti. Bekçi birkaç kere daha vurunca âsâ kırıldı.

Bâyezid hazretleri, eve dönünce talebelerine âsânın fiyatını sordu. O kadar parayı bir keseye koyarak, bir miktar da tatlı ile beraber o bekçiye gönderdi. Bir de mektup yazarak bekçiye vermesini söyledi. Mektup şöyle idi:

"Muhterem Bekçi Efendi, belki beni hırsız sanarak dövdün. Kabahat bendedir. Gece kabristanda gezmeseydim, dövmezdin. Âsânın kırılmasına da sebep oldum. Gönderdiğim parayla kendine bir âsâ al! Âsânın kırılma üzüntüsünün kalbinden gitmesi için de yolladığım tatlıyı ye! Allahü teâlânın selâmı üzerine olsun!" Genç bekçi mektubu okuyunca, gelip özür dileyerek tevbe etti. Onunla birlikte birkaç bekçi daha hak yola girdi. Bütün bunlar Bâyezid-i Bistâmî hazretlerinin güzel huyu sebebiyle oldu.

Resûlullaha bir misâfir geldi:

- İçeri alınız. O kötü bir insandır, buyurdu.

İçeri girince onunla tatlı ve neş'eli konuştu. Gidince yumuşak konuşmasının sebebini sorduklarında buyurdu ki:

- Kıyâmette en kötü yerde bulunacak kimse dünyada zararından korunmak için ikrâm olunandır.

Müdâra câizdir. Ba'zan müstehap olur. Evinde zevcesine müdâra etmeyen kimsenin rahatı, huzûru kalmaz.

Müdârâ; dini ve dünyayı zarardan kurtarmak için, dünya menfaatinden vermektir.

Müdâhane; dünyalık ele geçirmek için dinden vermektir. Câiz değildir. Zâlime müdâra ederken onunla tatlı, yumuşak konuşulur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 KASIM 1994 · KAYIT 10321

"Yalan Söylüyorsun!"

Sümeyr İsbahî hazretleri anlatır:

Bir defasında, Medîne'ye gitmiştim. Şehre girerken, etrafında birçok kimsenin toplandığı bir kimse gördüm. "Bu zât kimdir?" diye sorduğumda, "Ebû Hüreyre"dir dediler.

Etrafındakilere birşeyler anlatıyordu. Bir müddet sonra, insanlar dağılıp yalnız kalınca dedim ki:

- Ne olur bana Resûlullahtan işittiğiniz bir hadîs-i şerîf naklediniz!

- Otur, Resûlullahın bana, kimsenin bulunmadığı bir zamanda buyurduğu bir hadîs-i şerîfi bildireceğim.

Anlatmaya başlarken, kendinden geçip bayıldı. Bir müddet böyle kaldıktan sonra kendini toparladı. Bahsettiği hadîs-i şerîfi nakletmek istedi, fakat yine kendinden geçti. Birkaç defa böyle oldu. Sonra anlatmaya başlayarak dedi ki:

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

Kıyâmet gününde, şânı yüce Allah, mahlûkâtı arasında hükmeder. Her sınıf insan, hesap vermek üzere huzûruna gelir. Huzûruna ilk çağrılanlar, Kur'ân-ı kerîm okuyanlar, savaşlarda ölüp şehîd olanlar, mal mülk servet sahipleridir.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîm okuyucusuna sorar:

- Peygamberlerime gönderdiğim esaslar sana bildirilmedi mi? Kur'ân-ı kerîmin emirleri sana öğretilmedi mi?

O cevap verir:

- Evet yâ Rabbî, bildirildi, öğretildi.

Allahü teâlâ sorar:

- Peki, bildirilenle ve öğrendiklerinle, ne amel işledin?

- Onu gece gündüz okudum.

- Yalan söyledin!

Melekler de derler ki:

- Yalan söyledin! Sen Kur'ân-ı kerîmi Allahü teâlânın rızâsı için okumadın, "Filân kişi ne güzel okuyor" desinler diye Kur'ân-ı kerîm okudun. Ve senin için nitekim böyle de denildi.

Allahü teâlâ sonra mal-mülk sahibine sorar:

- Sana verdiğim malı, mülkü serveti ne yaptın?

- O cevap verir:

- Sadaka verdim, sıla-i rahim yaptım, yakın akrabâmı ziyâret ettim.

Allahü teâlâ buyurur:

- Yalan söyledin!

Melekler de derler ki:

- Yalan söyledin! Sen Allah rızâsı için, akrabâlarını ziyâret etmedin, sadaka vermedin! Sen, hakkında, "Ne cömert adam! Ne iyilik sever adam" desinler diye bunları yaptın. Ve senin için böyle dendi.

Daha sonra savaşta ölenler huzûra getirilir. Allahü teâlâ onlara sorar:

- Niçin öldürüldün?

- Senin yolunda savaştım ve öldürüldüm.

Şânı büyük Allah buyurur:

- Yalan söyledin!

Melekler der ki:

- Yalan söyledin! Sen, savaşa Allah için girmedin. Senin hakkında, "Ne cesur adam" desinler diye girdin, savaştın. Ve böyle dendi.

Sonra Resûlullah benim dizime vurarak şöyle buyurdu:

- Ey Ebû Hüreyre! İşte, Kıyâmet günü, Allahın mahlûkâtından Cehennemin ilk yakacağı, bu üçüdür.

Bu hadîs-i şerîf, Eshâb-ı kirâmın büyüklerinden birine ulaşınca, çok ağladı.

- Allahü teâlânın Resûlü çok doğru söylemiş, dedi. Sonra şu âyet-i kerîmeyi okudu:

(Kim yalnız dünya hayatını ve onun zînet ve ihtişamını arzû ederse onların yaptıklarının karşılığını orada tamamen öderiz. Onlar bu husûsta bir eksikliğe de uğratılmazlar. Onlar öyle kimselerdir ki, âhırette kendilerine ateşten başkası yoktur. Dünyada işledikleri şeyler orada boşa gider. Zaten yaptıkları bâtıldır.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 KASIM 1994 · KAYIT 10322

"O'nu ve Sarayını Yere Geçiriverdik"

Karun, Mûsâ aleyhisselâmın ümmetinden ve akrabâsından idi. Mûsâ aleyhisselâmdan kimyâ ilmini öğrenerek, çok mal mülk sâhibi oldu. Tevrât'ı pek iyi okurdu. Fakîr iken iyi huylu idi. Mûsâ aleyhisselâm buna hayır duâ edip ve kimyâ ilmi öğretip, o kadar zengin olmuştu ki, yalnız hazînelerinin anahtarlarını kırk katır taşırdı. Zengin olunca değişti, çok kibirli oldu.

İşte bu hazineleri ile, zenginliği ile meşhur Karûn, Mûsâ aleyhisselâma her zaman sıkıntı veriyordu. Mûsâ aleyhisselâm ise, O'nu idare ediyor onunla açık mücadeleye girmiyordu. Zekât verilmesi emri gelince, hazret-i Mûsâ gidip cenâb-ı Hakkın emrini Karun'a bildirdi. Karun, malının belli bir miktarını fakirlere vermeye önce kabûl etti.

Daha sonra bu sözünden vazgeçti. Zekât vermek zor geldi. Cimrilik edip bu kadarcık zekâtı çok gördü. Zekât vermemek için, İsrailoğullarını topladı ve onları

tahrik etmek için dedi ki:

- Mûsâ servetimizi elimizden almak ister, verelim mi, ne dersiniz?

- Sen büyüğümüz ve liderimizsin. Sen nasıl uygun görürsen onu yaparız.

- Öncelikle bunu aramızdan uzaklaştırmamız lâzımdır.

- Bunu nasıl yapacağız?

- Ben bir plân hazırladım, bunu tatbik ettiğimizde utancından kendisi aramızdan ayrılıp gidecek. Böylece bundan kurtulmuş olacağız. Sonra âdi plânını şöyle açıkladı:

- Falanca fahişe kadına haber verin gelsin! Ona büyük bir para verelim, o da Mûsâ'nın kendisi ile beraber olduğunu, zina ettiğini söylesin. Böyle yaparsak İsrailoğulları O'ndan uzaklaşır. Böylece kandıracak kimse bulamaz.

Sonra o fahişe kadını getirdiler ve O'na iki kese altın verdiler. Hatta, Karûn kadına, - Bu teklifimi kabûl edersen, seni, hanımlarımın arasına alırım, rahat bir ömür sürersin, dedi.

Bir bayram günü hazret-i Mûsâ ümmetine nasihat verirken bir ara:

- Hırsızlık yapmak, zina etmek yasaktır. Bunları yapanlar cezalandırılacaktır, dedi.

Bu esnâda Karûn, tam zamanı deyip ayağa kalkıp sordu:

- Peki bunlar senin için de geçerli mi?

- Evet, benim için de geçerlidir.

- İsrailoğulları, senin falanca fahişe ile beraber olduğunu söylüyorlar. Peki buna ne dersin?

- Ben Allahın Resûlüyüm. Onun emirlerini size tebliğ etmekle görevliyim. Ben size yasak ettiğim şeyi kendim nasıl yaparım?

Bunun üzerine, o fahişe kadını çağırıp getirdiler. Hazret-i Mûsâ, kadına sordu:

- Tevrat'ı indiren Allahın hakkı için doğru söyle, bu işin aslı nedir?

- Hayır yalan söylüyorlar. Sana iftira etmem için Kârûn, bana iki kese altın verdi.

Bunun üzerine hazret-i Mûsâ secdeye kapanıp: "Yâ Rabbî, Kârun'un cezasını ver!" diye duâ etti. Allahü teâlâ da O'na vahiy göndererek buyurdu ki:

- Yer senin emrindedir ne dersen yapar!

Bundan sonra hazret-i Mûsâ, İsrailoğullarına dönüp dedi ki:

- O'nun tarafını tutanlar O'nun tarafına geçsin. Bana tabi olanlar da benim tarafıma geçsin! İki kişi hariç herkes O'nun tarafına geçti. Sonra hazret-i Mûsâ:

- Ey yer! Onları yut! buyurdu.

Kârun ve taraftarları yere batıp yok oldular.

Karûn yere batırıldıktan sonra, İsrailoğulları kendi aralarında dedikodu yaparak:

- Mûsâ aleyhisselâm, Karûn'un sarayına, hazinelerine ve servetine sahip olmak için, O'na bedduâ etti, dediler.

Hazret-i Mûsâ, Allahü teâlâya duâ ederek, Karun'un servetinin de yere batırılmasını istedi.

Yer yarılıp Kârun'un servetini ve sarayını da yuttu. Kur'ân-ı kerîmde, Kasas sûresinde de, bu hususta:

"Biz O'nu ve sarayını yere geçiriverdik." şeklinde bahsedilmektedir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 KASIM 1994 · KAYIT 10323

"Canavarlarından Birini Musallat Et!"

Allahü teâlâ, Neml sûresinde, "En yakın akrabalarını uyar!" buyurunca, Resûlullah efendimiz, bütün akrabalarını toplayıp onları îmâna davet etti. O zaman Ebû Leheb,kızıp:

- Bunun için mi bizi buraya topladın? dedi.

Peygamber efendimize atmak üzere eline bir taş aldı. Bunun üzerine Tebbet sûresi nâzil oldu.

Bu sûrede Allahü teâlâ meâlen:

(Ebû Leheb'in elleri kurusun! Kurudu da! Malı ve kazandığı kendisine fayda vermedi. O alevli bir ateşte yanacak. Odun taşıyıcı olarak ve boynunda hurma lifinden bükülmüş bir ip olduğu halde karısı da ateşe girecek) buyurdu.

"Tebbet" sûresi nazil olunca, bazıları gidip, Ebû Leheb'in karısı Ümmü Celîl'e Peygamber efendimizi kastederek dediler ki:

- O seni ve kocanı kötüledi. Bunun üzerine Ümmü Celîl, bir koyun işkembesi alarak Peygamber efendimizi aramaya başladı. O sırada Efendimiz mescitte oturuyordu. Hazreti Ebû Bekir gelip Efendimize durumu haber verdi:

- Yâ Resûlallah! Ümmü Celîl, seni arıyor. Korkarım sana bir eziyet verecektir. Buradan kalksanız iyi olacak.

Bunun üzerine Resûlullah:

- Yâ Ebâ Bekr! Otur! Üzülme! O beni göremez, buyurdu.

Bu sırada, Ümmü Celîl geldi ve hazret-i Ebû Bekr'e, - Senin arkadaşın, beni ve kocamı kötülemiş. Lât ve Uzzâ'nın hakkı için şu anda görsem bu işkembeyi O'nun boynuna ve yüzüne atarım, dedi. Sonra Resûlullahı görmeden geri dönüp gitti.

Ebû Leheb, daha sonra bulaşıcı bir hastalıktan öldü. Hastalık bulaşmasın diye kimse yanına yaklaşmıyordu. Üç gün yerde kaldı ve koktu. Sonra, ücretle tutulan birkaç kişi tarafından bir çukura gömüldü.

Karısından da, "Odun hammâlı olan, karısı da." şeklinde bahsedilmesi, bu kadının Resûlullaha aşırı düşmanlığından ve kocasını; daima Resûlullaha eziyet vermeye teşvik ettiğinden laf taşımasından dolayı idi.

Odunlardan maksat laf taşımaktır. Çünkü o, daima insanlar arasında husûmet ve fitne ateşini körüklemek için lâf getirip götürüyordu. Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

"Tebbet sûresini okuyan bir kimse, ümit edilir ki, Ebû Leheb ile bir evde biraraya getirilmez!" ya'ni Cehenneme atılmaz.

Ebû Leheb'in hanımı, Resûlullah'a olan şiddetli düşmanlığından, hergün kıra gidip dikenleri toplar, sonra liften bükülmüş bir iple bağlar ve sırtına alıp getirir. Peygamber efendimiz ve Eshâbının, mescide giderken kullandıkları yolun üzerine saçardı.

Yine birgün, bu çirkin âdeti üzere gidip dikenleri topladı. Sonra sırtına alıp yola çıktı. Yolda hammalların âdeti olduğu gibi yükünü düzeltmek için bir duvarın üstüne koydu.

Bu esnada duvarın arka tarafına taşıdığı dikenlerle beraber düştü. Esen rüzgârdan mahrem yerleri açıldı. Bu halde burada uzun müddet kaldı. Tanınmaz halde iken insanlar, bu ölü kimdir, diye merak edip baktılar ki, Ebû Leheb'in karısı Ümmü Celîl'dir. Böylece daha dünya iken perişan duruma düştü.

Resûlullah'ın kızı, Ebû Leheb'in oğlu Utbe'nin hanımıydı. Utbe, babasının Şam yolculuğuna hazırlanıyordu. Daha babası ölmemişti. Kendi kendine, "Gidip Ona bir eziyet vermeden yola çıkmayacağım" dedi. Sonra bu maksatla Efendimizin yanına gitti.

- Ben sana inanmıyorum. Kızını da istemiyorum, deyip Resûlullaha iâde etti.
Peygamber Efendimiz çok üzüldü. "Allahım! O'na, canavarlarından birini musallat et!" dedi.

Bilahare eve dönen Utbe olanları, babasına anlattı. Kısa bir süre sonra Şam yolculuğuna berâber çıktılar. Yolda bir yerde konakladılar. Gece bir arslan geldi içeri girdi ve adamları koklayarak Utbe'yi bulup parçaladı. Böylece üçü de cezasını bulmuş oldu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 KASIM 1994 · KAYIT 10324

"Nasıl Ağlamayayım ki!"

Birgün Peygamber efendimiz bir yerde oturuyordu. Yanında da, hazret-i Ebû Bekr, hazret-i Ömer, hazret-i Osman ve hazret-i Ali vardı. Bu sırada Resûlullah efendimiz ağlamaya başladı. Öyleki gözlerinden sicim gibi yaşlar akıyordu.

Hazret-i Ebû Bekir dayanamayıp sordu:

- Anam babam, sana fedâ olsun ey Allahın Resûlü! Niçin bu kadar ağlıyorsun?

Peygamber efendimiz cevap verdi:

- Nasıl ağlamıyayım ki, ümmetimin yolu çok uzundur. Boyunlarında çok ağır günâhlar vardır. Onların günâhları yağmur ve kar tanelerinden, deniz köpüğünden ve ağaçların yapraklarından fazladır.

- Ey Allahın Resûlü! Kalbini ferah tut! Onların yüklerini hafifletmek için, günâhlarının yarısını alacağım!

Sonra hazret-i Ömer'e dönerek buyurdu ki:

- Ebû Bekir'in dediklerini işittin! Peki sen ümmetimin günâhkârları hakkında ne diyorsun?

Hazret-i Ömer dedi ki:

- Ey Allah'ın Resûlü! Ben Ebû Bekr'in söylediği ve yaptığı gibi yapamam! Yalnız onların günâhlarının üçte birini yüklenirim.

Peygamberimiz bu sefer hazret-i Osman'a yöneldi. Aynı soruyu sordu. Hazret-i Osman:

- Ben Ömer'in yaptığı gibi yapamam. Fakat onların günâhlarının dörtte birini yüklenirim, dedi.

Peygamberimiz O'na da teşekkür ettikten sonra hazret-i Ali'ye yöneldi. Hazret-i Ali dedi ki:

- Ben Sırat köprüsünün kenarında duracağım. Ümmetin günâhkârlarının ateşe düşmelerini engelleyeceğim. Durumları sıkışınca onlara feda olup ateşe gireceğim.

Peygamberimiz, O'na da teşekkür ettikten sonra, hazret-i Âişe'ye yönelip buyurdu ki:

- Ya Âişe! Sen onların annesisin, annenin çocuklarına şefkatli olması lâzımdır! Peki sen ümmetimin günâhkârları için ne yapacaksın?

Bunun üzerine hazret-i Âişe:

- Hayır Fâtıma'nın huzurunda birşey, demem.

Bunun üzerine hazret-i Fâtıma da buyurdu ki:

- Annenin huzurunda, kızın konuşması uygun olmaz.

Hazret-i Âişe bu sefer dedi ki:

- Ya Fâtıma! Allaha yemin ederim ki, senden önce bu konuda birşey söylemiyeceğim.

Bundan sonra hazret-i Fâtıma Peygamber efendimize dönerek dedi ki:

- Mîzan'ın kurulacağı yere gelip, ümmetinin hesabını takip etmek için orada duracağım. Ümmetinin günâhları sevaplarından ağır gelirse, oğlum Hasan'ın zehirle kirlenmiş gömleğini onların sevâp kefesine koyacağım. Şâyet sevap kefeleri yine de ağır gelmezse, bu sefer oğlum Hüseyin'in kanla kirlenmiş gömleğini ilave edeceğim.

Sonra Peygamber efendimiz, hazret-i Âişe'ye dönerek buyurdu ki:

- Ey mü'minlerin annesi! Sen ne diyorsun, sen ne yapacaksın?

Hazret-i Âişe birşey söylemeyip odasına girdi. Secdeye kapanıp ağlayarak dedi ki:

"Ya İlâhî! Sen, beni mü'minlerin annesi yaptın, kalbime evlât şefkati koydun ve onların sevgisini gönlüme yerleştirdin. Sen bilirsin ki, bir ana, çocuğunun Cehenneme girmesine râzı olamaz. Bunun için onları benimle Cennete gönder! Yoksa beni de onlarla Cehenneme koy!" Sonra Cebrâil aleyhisselâm yere inerek Peygamber efendimize dedi ki:

- Bu ne haldir yâ Resûlallah! Allahü teâlâ buyuruyor ki:

"Âişe-i Sıddıka'ya de ki, O'nu, Cehenneme göndermem benim keremime yakışmaz. Çünkü O, Habîb'imin zevcesidir. Çocukları, annelerinden ayırmak da câiz değildir."

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 KASIM 1994 · KAYIT 10325

"Mazlumlar Kurtulacak!"

Eshâb-ı kirâmdan birinin, Resûlullaha arz edeceği bir mes'elesi vardı. O sıralar, islâmı yaymak için savaşlar devam ettiği için Peygamber efendimiz, gündüzleri cephede bulunuyor, sadece geceleri şehire geliyordu.

Bu kimse mes'elesini arz etmek için Resûlullahın yolunu gözlüyordu. Peygamber efendimizin, şehirden çıkması bir sabah biraz gecikti.

Bunu fırsat bilen Eshâb, Peygamber efendimiz atı ile giderken karşısına çıkıp, hayvanın yularını tutarak:

- Yâ Resûlallah, bir mes'eleyi arz etmek istiyorum, dedi.

Peygamber efendimiz acele olarak harp meydanına gitmesi lâzım olduğu için, sonra arz etmesini bildirdiyse de o kimse ısrar etti. Peygamber efendimiz, hayvanı ileri sürdü. Bu esnada Resûlullahın kamçısı suâli olan kimseye isabet etti.

Peygamber efendimiz, harp sahasına gitmeden önce mescide gidip namazını edâ etti. Namazdan sonra Eshâbına dönüp:

- Biraz önce kamçımın isabet ettiği şahıs nerede? Burada ise lütfen ayağa kalksın, buyurdu.

O kimse ayağa kalktı. Resûlullah yanına gelmesini emir buyurdu. O ise gitmekten çekindi. Resûlullah ısrar edince, mecburen Resûlullahın yanına gidip

oturdu.

Peygamber efendimiz, kamçısını bu kimseye uzatıp:

- Al bununla sen de bana vur, dedi.

O kimse:

- Allahın Resûlüne kamçı vurmaktan Allaha sığınırım, dedi.

Peygamber efendimiz yine ısrar etti. O kimse yine aynı cevabı verdi. Resûlullah, defalarca vurmasını isteyip, o kimse de vurmayınca:

- Öyleyse hakkını helâl et! buyurdu.

O Sahabi:

- Anam babam sana feda olsun yâ Resûlallah, hakkımı helâl ettim, dedi.

Daha sonra, Peygamber efendimiz orada bulunanlara dönüp buyurdu ki:

- Ey insanlar! Allahtan korkunuz! Sizden kim ki bir mü'mine zulmederse Kıyâmet günü Allah onun hakkını ondan mutlaka alır. Şurası muhakkak ki, Kıyâmet günü mazlumlar, kurtulanların ta kendileridir.

Ebû Bekir Verrak hazretleri, "Kalbden îmânın silinmesine sebep olan günâhların başında, zulüm gelir" buyurdu.

Hâkîm Ebul Kasım hazretlerine sordular:

- Kulun kalbindeki îmânın silinmesine sebep olan günâhlar nelerdir?

Cevabında buyurdu ki:

- Üç günâh vardır ki, kulun kalbindeki îmânın silinmesine sebep olur. Birincisi, müslüman oluşunun şükrünü edâ etmemek. İkincisi, islâmın ortadan kalkmasından endişe etmemek. Üçüncüsü, müslüman kardeşlerine zulmetmek.

Yezîd bin Semûre hazretleri bir sohbetinde buyurdu ki:

Cehennemde geniş kuyular vardır. İçlerinde deve boyu kalınlığında yılanlar vardır. Katır büyüklüğünde akrepler vardır. Burada azap görenler çıkıp kurtulmak istediklerinde çıkarılırlar. Fakat, dışarıda bunlardan daha büyük yılanlar, akrepler kendilerine saldırırlar. Bunlardan korkarak yine Cehenneme sığınırlar. Tekrar döndüklerinde uyuz hastalığına tutulurlar. Bütün derileri, etleri dökülür, kemikleri ortaya çıkar. Sonra kendilerine teker teker sorulur:

- Ey filanca bu hâller sana sıkıntı, ezâ veriyor mu?

Onlar:

- Evet hem de çok eziyet veriyor, derler.

Bu sözleri üzerine kendilerine denilir ki:

- İşte bu sıkıntılar, sizin dünyada mü'minlere yaptığınız eziyetin karşılığıdır.

Hazret-i Ömer buyurdu ki:

- Mü'minlere şu üç kusûr kâfidir:

1- Başkalarına ezâ, sıkıntı vermesi.

2- Kendisinin de yapmakta olduğu kusurdan dolayı başkasını ayıplaması.

3- Kendi kusûrlarına bakmayıp başkasının kusûrları ile uğraşması.

Süfyân-ı Sevrî hazretleri buyurdu ki:

- Kul hakkı ile alâkalı tek günâhla Allahın huzûruna gitmektense Allah hakkı ile alâkalı yetmiş günâhla gitmek daha iyidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 KASIM 1994 · KAYIT 10326

Her Canlıya Merhamet

Bir defasında Peygamber efendimiz Eshâbına buyurdu ki:

- Cennete ancak merhametliler girer.

Eshâb-ı kirâm dediler ki:

Yâ Resûlallah! Biz hepimiz merhametliyiz.

- Fakat merhametiniz sırf kendi şahsınıza münhasır olmıyacak. Bilâkis bütün insanlara karşı olacak. Gerçek ma'nâda insanlara merhamet eden yalnız Allahü teâlâdır.

Peygamber efendimiz Eshâbına şöyle bir hâdise anlattı:

Eskiden adamın birisi yolda giderken iyice susamıştı. Derken bir kuyuya tesadüf etti. Hemen indi. Kuyudan su içerek susuzluğunu giderdi. İnerken olduğu gibi çıkarken de büyük sıkıntı çekti. Fakat, suyu içip kuyudan çıkınca kuyunun başında bir köpekle karşılaştı. Köpek dilini çıkarmış vaziyette durmadan soluyor,

susuzluktan toprağı eşeleyip yalıyordu. Adam köpeğin bu hâlini görünce kendi kendine şöyle dedi:

- Bu köpek aynen benim gibi çok susamış. Bunun susuzluğunu gidermem lâzım.

Tekrar sıkıntı çekerek kuyuya indi. Su koyacak kabı da olmadığından papuçuna su doldurdu. Dişleri ile papucunu tutarak binbir güçlükle kuyudan çıktı.

Papucundaki suyu köpeğe içirerek susuzluğunu giderdi. Bu adamın susuz hayvana olan merhametinden dolayı Allahü teâlâ onun günâhlarını affeyledi.

Bunu dinliyen Eshâbtan birisi sordu:

- Yâ Resûlallah, hayvanlara ettiğimiz iyilikler karşılığında da bize sevap var mı?

- Evet. Can taşıyan her mahlûka yaptığınız iyilik karşılığında sevap vardır.

Bir müslümanın başına bir musibet geldiği vakit, "Allahından bulsun", "Şeytanından bulsun" gibi sözlerle la'netlemesi hiç uygun değildir. Bilâkis ona:

- Allahım ona merhamet et, ona acı, Allahım günâhlarını affet, demelidir.

Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Müslümanlar kendi aralarında birbirlerine daima nasihat etmeli, hakkı ve doğruyu tavsiye etmelidir. Her zaman birbirlerine merhametli olmalıdır.

Merhamette, tıpkı bedenin uzuvları gibi olmalıdır. Nasıl ki, bedenin herhangi bir uzvu rahatsızlandığında bütün uzuvlar perişan oluyor, hasta olan uzuv iyileşince rahatlıyorsa müslümanlar da, biri rahatsız olduğunda, diğerleri bu rahatsızlıktan kurtuluncaya kadar rahatsızlık duymalıdır.

Resûlullahın Eshâbının hepsi, bütün mahlûkata karşı merhametliydiler. Hatta gayrı müslimlere karşı bile çok merhametliydiler.

Hazret-i Ömer halife iken, kapı kapı dolaşıp dilencilik yapan ihtiyar bir hıristiyan kadını gördü. Niçin dilendiğini sorduğunda kadın:

- Çalışacak durumda değilim. Bakacak kimsem de yoktur, dedi.

Hazret-i Ömer:

- Biz senin gençliğinde, senden vergi aldık. İhtiyarladığında da sana bakmak mecburiyetindeyiz. Senin bu hâline göz yumamayız, dedi.

Sonra da:

- Bu kadına geçimine yetecek kadar maaş bağlansın, emrini verdi.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

- Ümmetimin sâlihleri çok namaz kılmakla ve çok oruç tutmakla Cennete girmezler. Bilâkis, kalblerinin temizliği, rûhlarının cömertliği ve bütün müslümanlara olan merhametlerinden dolayı, Allahü teâlânın merhametine mazhar olurlar ve bu sebepten Cennete girerler.

Ammar bin Yâser hazretleri buyurdu ki:

- Kim ki, üç şeyi kendinde toplarsa kâmil îmâna sahip olmuş olur:

1- Darlık zamanında yedirip içirmek.

2- Herkese insaflı olmak.

3- Kimseye zarar vermemek.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 KASIM 1994 · KAYIT 10327

Gıybet Nedir?

Gıybet, din kardeşinin işitince üzüleceği bir kusûrunu arkasından söylemektir. Yâni belli bir mü'minin aybını, onu kötülemek için arkasından söylemek, gıybet olur.

Meselâ, bedeninde, nesebinde, soyunda, ahlâkında, işinde, sözünde, dîninde, dünyasında, hattâ elbisesinde, evinde bulunan bir kûsur arkasından söylendiği zaman, bunu işitince üzülürse, gıybet olur.

Kapalı söylemek, işâret ile, hareket ile bildirmek, yazı ile bildirmek de, hep söylemek gibi gıybettir. Bir müslümanın günâhı ve kusûru söylendikte, "Elhamdülillâh, Allah bizi onun gibi hayâsız yapmadı" gibi, onu kötülemek, çok çirkin gıybet olur. "Falanca kimse çok iyidir, ibâdette şu kusûru olmasa, daha iyi olurdu" demek gıybet olur.

Öncelikle dine zarar veren bid'atleri, mezhepsizliği yayarak ve âşikare günâh işlemeğe devam ederek, müslümanların doğru yoldan ayrılmalarına sebep olanı, bunun zararından korunmaları için müslümanlara tanıtmak gıybet olmaz.

Dindeki kusûrları söylemek, meselâ namâz kılmaz veya şarap içer veya hırsızlık eder veya söz taşıyıcıdır demek ve dünyadaki kusûrlarını söylemek, meselâ

sağırdır, şaşıdır demek, gıybet olur.

Dindeki kusurları, onu kötülemek için söylenirse, gıybet olur. Onun islâhını düşünerek söylenirse, gıybet olmaz. Acıyarak söylemek de, gıybet olmaz. Bu köyde, namaz kılmıyan var veya hırsız var demek, gıybet olmaz. Çünkü, belli bir şahıs söylenmemiştir.

Bir kimse, namaz kılar, oruç tutar, hem de insanlara eli ile dili zarar verir. Meselâ döver, mallarını gasbeder, hırsızlık eder, söver, iftirâ eder, gıybet eder, söz taşır. ^Aşikâre yapılan harâmları ve bid'atleri söylemek, gıybet olmaz.

Bir kimse, babasından gizli harâm işleyince, babasının mâni' olacağını bilenin, babasına söylemesi veya yazarak bildirmesi lâzımdır. Mâni' olacağı bilinmiyorsa haber vermek câiz olmaz. Çünkü, düşmanlığa sebep olur.

Birinin zararlarını, ona acıdığı için veya başkalarının ondan sakınması için söylerse, gıybet olmaz. Şu altı şekilde kişinin kusûrlarını, ayıplarını arkasından söylemek gıybet olmaz:

1- Ona acıdığı için söylemek, 2- Yaptığı kötü işe mâni' olunması için söylemek, 3- Fetvâ almak için söylemek, 4- Müslümanları onun şerrinden korumak için söylemek, 5- O kusûr, ona isim olmuş ise, onu bu isim ile tanıtmak mecbûriyetinde olmak, 6- Âşikâre, herkesçe bilinen fıskı, bid'ati ve zulmü söylemek.

Satılmakta olan mâlın kusûrunu müşteriye söylemek, satıcıyı gıybet etmek olmaz. Bunun dışında, evlenecek erkeğe, nikâh edeceği kızın aybını, kusûrunu haber vermek, gıybet olmaz, nasîhat olur. Birşeyi bilmeyene nasîhat vermek vâcibdir. Açıkça harâm işliyenin ve zulmedenin, açık olmıyan başka ayıplarını bildirmek gıybet olur.

"Gıybet kanser gibidir" Girdiği vücud iflâh etmez. Bugün müslümanların çoğunun gıybet kanserine yakalandıklarını açıkça görmekteyiz. Bu gıybet âfetinin hanımlar arasında daha salgın hâline geldiği herkesçe ma'lûmdur. Dinini seven bütün müslümanların gıybetten uzak durmaları şarttır.

Nice aileleri dağıtan, perişan eden bu hastalıktır. Nice şirketleri batıran yine gıybettir. Hatta, nice devletleri yıkan da gıybettir. Tarih incelendiğinde, devletlerin çoğunun içerideki, dedi-kodu, gıybet sebebiyle idarecilerin, halkın birbirlerine düştüğü, neticede birlik beraberlik bozulduğu için yıkıldıkları açıkça görülür.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 KASIM 1994 · KAYIT 10328

Şeytanın Dostları

Dinimiz, insanları birbirine düşüren, birbirine düşman eden, nice ocakları söndüren gıybet, dedi-kodu gibi hastalıkları şiddetle menetmektedir. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmin Hucurat sûresi, 12. âyet-i kerîmesinde, sû-i zandan kaçınmayı emretmekte, insanların birbirini çekiştirmelerini menetmekte, gıybeti ölü kardeşinin etini yemeğe benzetmektedir.

Peygamber efendimiz de birçok hadîs-i şerîflerde bu illet üzerinde önemle durmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır:

"Gıybetten uzak olunuz, çünkü gıybet zinadan fenadır. Zinanın tevbesi kabûl edilir ama, gıybet edilen helâl etmeyince tevbesi kabûl edilmez." "Mi'râc gecesi Cehennemi bana gösterdiler, etleri parça parça edilip, ağızlarına konduğu bir takım insanlar gördüm. Kendilerine bu kokmuş etleri yiyin diyorlardı. Bunların kimler olduğunu suâl ettim. Cehennem meleklerinin reisi Mâlik, bunlar gıybet edenlerdir, gıybet edenler şeytanın dostlarıdır, dedi." "Cehennemden en son çıkarılan kimse, gıybetten tevbe edendir. Yâni tevbe ederken helâllaşmayandır. Cehenneme girenlerin ilki ise, gıybetten tevbe etmeden ölen kimsedir." Gıybet etmenin cezası ile ilgili olarak Peygamber efendimiz şöyle buyurmaktadır.

"Gıybet edeni, Allahü teâlâ on şeyle cezalandırır:

1- Rahmetinden uzak eder.

2- Meleklerden uzak eder.

3- Taatini, iyiliklerini yok eder.

4- Resûlullahın ruhunu ondan çevirir.

5- Allahü teâlâ ona gadap eder.

6- Ruhunu teslim ederken, onu baş aşağı eder.

7- Kabir azâbını şiddetli eder.

8- Ölüm zamanında amellerini sevâpsız bırakır.

9- Cehenneme yakın eder.

10- Cennetten uzak eder." Gıybet eden, kendine kötülük, gıybetini yaptığı kimseye ise iyilik yapmış olur. Bununla ilgili Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Gıybet, insanın sevâbını, iyi amellerini, ateşin kuru odunu yaktığı gibi yakar."

"Kıyâmet günü, bir kimsenin sevâb defteri açılır. Yâ Rabbî! Dünyada iken, şu ibâdetleri yapmıştım. Sahîfede bunlar yazılı değil, der. Onlar, defterinden silindi, gıybet ettiklerinin defterlerine yazıldı, denir." "Kıyâmet günü bir kimsenin hasenât defteri açılır. Yapmamış olduğu ibâdetleri orada görür. Bunlar seni gıybet edenlerin sevâblarıdır, denir." Gıybet bütün dinlerde yasak idi. Meselâ, Allahü teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma vahy eyledi ki, "Gıybet edip tevbe eden kimse, Cennete en son gidecektir. Gıybet edip, tevbe etmiyen kimse, Cehenneme en önce girecektir." Gıybet, hem Allah huzûrunda ve hem de insanların hakkı olması bakımından çok büyük mes'ûliyeti mûcib bir hatâ ve büyük bir günâhtır. Gıybet edenlerin dili, Kıyâmet günü fecî bir manzara arzederek bütün mahlûkat arasında mahcup ve rezîl olacaktır.

Gıybet etmek veya gıybet edeni dinlemek çalgıdan ve oyundan daha büyük günâhtır. İbâdetlerin sevâbını yok eder. Zahmet çekerek, sıkıntılara katlanarak ibâdet yapıp da, bunun sevâbını yok etmek, akılsızlık, cahillik ve ahmaklık değil midir?

Akıllı insan zararını, kârını bilen kimsedir. Bunun için, akıllı insan kendisine hem dünyada, hem de âhırette zararı olacak bu gıybet illetinden uzak durur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 KASIM 1994 · KAYIT 10329

Yüz Şehid Sevâbı

Gıybet ile, gıybetin zararları ile ilgili islâm büyüklerinin bildirdikleri çok ibretli hadiseler vardır. Meselâ Halid bin Rebi' hazretleri başından geçen bir hadiseyi şöyle anlatır:

"Dostlarım bir müslümanı gıybet ettiler, ben mâni olmadım. O gece rü'yada siyah bir kimsenin, pis kokulu domuz etini bir tabağa koyup getirdiğini ve önüme koyup yüksek sesle:

- Hadi ye! dediğini gördüm.

- Ben müslümanım, müslüman domuz eti yemez, dedim.

- Ama müslümanın etini yersin, o bundan bin kat harâmdır! diyerek o etten bir parça kesip ağzıma koydu. Uyandım, o et ağzımda idi ve çok pis kokuyordu. Kırk gün onun pis kokusunu ağzımda duydum." İbni Sirîn hazretleri:

- Seni gıybet ettim, hakkını helâl et! diyen birisine şöyle cevap verdi:

- Allahü teâlânın harâm ettiğini ben nasıl helâl ederim!

Bu sözle, önce Allahü teâlâya tevbe et ki, benim helâl etmemin faydası olsun demek istedi.

İbrâhim Edhem hazretleri, bir yemeğe da'vet edilmişti. Sofrada, çağrılanlardan birinin bulunmadığı söylenince:

- O ağır kimsedir, geç gelir, denildi.

İbrâhim bin Edhem:

- Burada gıybet edildi, haram işlenen yerde kalamam! buyurdu ve çıkıp gitti.

Hasan-ı Basrî hazretlerine, birisinin kendisini gıybet ettiğini haber verdiler. Ona bir tabak helva gönderip:

- Sevâblarını bana hediyye ettiğini işittim. Karşılık olarak bu tatlıyı gönderiyorum, dedi.

İmâm-ı a'zâm Ebû Hanîfe hazretlerine de, birisinin kendini gıybet ettiğini söylediler. Ona bir kese altın gönderip:

- Bize verdiği sevâbları artırırsa, biz de karşılığını artırınız, dedi.

Yapılan kötüleme yalan ise, iftirâ ise, zararı söyliyene olur. "Onun sevâbları bana verilir. Benim günâhlarım ona yüklenir" demelidir. İftirâ etmek, gıybet etmekten daha fenâdır.

Yanında gıybet yapıldığını işiten kimse, buna hemen mânî olmalıdır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Yanında, din kardeşi gıybet edilince, gücü yettiği hâlde ona yardım etmiyen kimsenin günâhı, dünyada ve âhirette kendisine yetişir." "Din kardeşine, onun haberi olmadan yardım eden kimseye, Allahü teâlâ dünyada ve âhirette yardım eder." "Bir kimse, dünyada din kardeşinin hakkını korursa, Allahü teâlâ, bir melek göndererek, onu Cehennem azâbından korur." Gıybet yapılırken, orada bulunan kimse, imkanı varsa onu susturacak, bu mümkün değilse orayı terkedecek,

terketme imkanı da yoksa, kalben ona kızacaktır. En azından kalbi ile red etmezse, gıybet günâhına ortak olur. İslâm büyükleri "Gıybet edene sus diyene yüz şehid sevâbı verilir." buyurdu. İnsanı gıybet etmeğe sürükliyen sebepler çoktur. Ba'zıları şunlardır:

1- Ona karşı düşmanlık, 2- Yanında olanların fikirlerine uymak düşüncesi, 3- Sevilmiyen bir kimseyi kötülemek, 4- Kendisinin o günâhta bulunmadığını bildirmek, 5- Kendinin ondan üstün olduğunu bildirmek, 6- Hased etmek, 7- Yanında bulunanları güldürmek, şakalaşmak, onunla alay etmek, 8- Ummadığı kimsenin harâm işlemesine hayretini bildirmek, buna üzüldüğünü, ona acıdığını bildirmek, harâm işlediği için onu sevmediğini bildirmek.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 KASIM 1994 · KAYIT 10330

"Siz, Açılmamış Kısmını da Açarsınız!"

Bir defasında Îsâ aleyhisselâm, arkadaşlarına sordu:

- Ne dersiniz, eğer siz dışarıda uyumakta olan bir kimseye rastlasanız, rüzgârdan bu kimsenin avret mahallinin birazı açılmış olsa, siz onu örter misiniz?

- Evet, örteriz.

- Hayır! Bil'akis, siz, açılmamış kısmını da açarsınız.

Onlar, hazret-i Îsâ'nın bu sözlerine hayret ettiler ve:

- Sübhânallah! Biz, açılmamış kısmını nasıl açarız? dediler.

Hazret-i Îsâ buyurdu:

- Yanınızda birisinden söz açıldığında, onun kötü davranış ve huylarından bahsettiğiniz zaman, avret mahallerinin kapalı kalan kısımlarını da açmış olursunuz.

Gıybet, insânın sevâblarının azalmasına, başkasının günâhlarının kendine verilmesine sebep olur. Bunları, her zaman düşünmek, insânın gıybet etmesine mânî olur.

Gıybetin diğer günâhlara göre işlenmesi çok daha kolaydır. Meselâ, alışık olmayan kimse için, içki içmek bir eziyettir. İçkiye alışık olmayan kimse içemez.

Meselâ zina yapmak zordur. Çünkü, şartların meydana gelmesi, her zaman mümkün olmaz. Ayrıca hem dinen, hem de kanunen suç olduğu için, insanlar çekinir, utanır. Başkalarının görmesinden, ayıplanmaktan korkarlar. Diğer günâhlar da genellikle böyledir.

Fakat gıybet böyle değil. Gıybet için her zaman ortam hazırdır. İki kişinin bir araya gelmesi kâfidir. Malzeme de boldur. İki kişi güzel güzel sohbet ederken, farkında olmadan gıybete kayarlar. Neden sonra gıybet ettiklerini farkederler. Nefse de çok tatlı gelir gıybet. Kişi kendini tutamaz, birden gıybetin içinde bulur kendini. Serçe kuşu eti gibi tatlı gelir.

Gıybet işlemek bu kadar kolay olduğu için, bundan korunmak da çok zordur. Gıybetin tevbesi de zordur. Çünkü, tevbe etmek kâfi gelmiyor. Ayrıca gıybeti edilen ile de helallaşmak lazımdır. Çok dikkatli olmalıdır. Şeytanın, kötü arkadaşın oyununa gelmemelidir.

Gıybet ederken başkasından söz taşınırsa ayrı bir günâha daha girer. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

"Nemmam, (Söz taşıyan) Cennete giremez." "Sizin en fenanız söz taşıyanlar, aranızı bozanlar ve insanları birbirine düşürenlerdir." Gıybet insanların aralarının açılmasına, dargınlıklara sebep olur. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(İki kimse birbirlerine dargın olarak ölürlerse, Cehennem yüzü görmeden Cennete giremezler. Cennete girerlerse bile birbirleriyle karşılaşamazlar.)

Gıybet etmenin keffâreti, üzülmek, tevbe etmek ve onunla helâllaşmaktır. Affetmezse, onu övmeli, sevdiğini bildirmeli, yalvarmalı, gönlünü almalıdır. Helâl etmezse hak yine onundur. Pişmân olmadan helâllaşmak, riyâ olur, ayrı bir günâh olur. Ölüyü ve zîmmî olan kâfiri gıybet de harâmdır.

Resûlullahın zamanında bir defa pis kokulu bir rüzgâr esmişti. Allahın Resûlü bu husûsta şöyle buyurdu: "Münâfıklardan bir grup, müslümanlardan bir topluluğu çekiştiriyor. İşte bu pis kokulu rüzgâr bundandır.." Zamanımızda bu koku niçin hissedilmiyor, diye sorulacak olursa; zamanımızda gıybet almış-yürümüş, her taraf onun pis kokusuyla iyice dolmuştur. Bunun için hissedilmemektedir. Bu durum, tabakhaneye giren kişinin hâliyle, burada çalışanların hâline benzer. Oraya hayâtında daha ilk olarak giren bir kimse, derilerin pis kokusu yüzünden orada duramaz.

Buna karşılık, orada çalışanlar bu pis kokuları duymazlar bile. Hattâ o pis kokulu dükkânlarda yerler, içerler, hiçbir rahatsızlık duymadan otururlar. Çünkü uzun müddet orada durduklarından burunları o pis kokularla iyice dolmuştur. İşte günümüzde gıybet mes'elesi de böyledir...

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 KASIM 1994 · KAYIT 10331

"Siz Katığınızı Yemişsiniz!"

Resûl aleyhisselâm, bir sefer oldu mu, varlıklı her iki kişinin yanında, daha az varlık sâhibi bir kişi verirdi. Bunlar, gerek yiyecek bakımından, gerekse silâh ve sâir savaş malzemesi bakımından o bir kişiyi takviye ederler, buna karşılık o da onların bazı hizmetlerini görüverirdi. Yine bir sefer esnasında Selmân-ı Farisî hazretlerini varlık sâhibi iki kişinin yanına vermişti.

Hazret-i Selmân, onların yiyeceklerinden yiyor, buna karşılık bâzı hizmetlerini görüveriyordu. Birgün bir yere kondular. Yemek hazırlama işini Selmân yapmaktaydı. Fakat o gün için bir şey hazırlanmamıştı. Ötekiler ona:

- Resûlûllaha git! Bize biraz katık versin, ekmeklerimizle yiyelim, dediler.

Selmân-ı Farisî hazretleri gitti. Biraz uzaklaşınca öteki iki arkadaşından biri onun hakkında şöyle dedi:

- Eğer Selmân su almak için dolu bir kuyuya inmiş olsa onu kurutur!..

Diğer taraftan, Peygamber aleyhisselâmın çadırına varıp arkadaşlarının istediğini kendisine arzeden Selmân-ı Farisî hazretlerine Resûl aleyhisselâm şöyle dedi:

- Git arkadaşlarına, "Siz katığınızı yemişsiniz, de!" Hazret-i Selmân geri döndü. Resûlullahın sözünü arkadaşlarına anlattı. Buna şaşan arkadaşları hemen Resûlullaha geldiler ve:

- Yâ Resûlallah, biz katığı yemiş değiliz! dediler.

Resûl aleyhisselâm da onların bu sözüne karşılık:

- Ben, yediğiniz etin kırmızılığını ağızlarınızda görüyorum, buyurdu.

Bu söz, onları büsbütün şaşırttı. İkisi birden:

- Bizim yanımızda katık olarak bir şey yok. Bugün et de yemiş değiliz, diye cevap verdiler.

Peygamberimiz onlara hitâben buyurdu ki:

- Siz, kardeşinizi arkasından çekiştirdiniz!..

Daha sonra onlara sordu:

- Murdâr bir eti, leşi yemek ister misiniz?

Onlar dediler:

- Hayır.

Resûl aleyhisselâm buyurdu:

- Murdar bir eti yemekten tiksindiğiniz gibi, gıybet de etmeyiniz, müslüman kardeşinizi çekiştirmeyiniz. Zîrâ, şüphesiz, kim müslüman kardeşini çekiştirirse onun etini yemiş olur...

İmam-ı mücahid hazretleri buyurdu ki:

İnsanoğlu ile beraber bulunan melekler vardır. Bir insan, müslüman kardeşlerinden birinin bir iyi ve hayırlı tarafını bahsetti mi melekler ona hitaben:

- Yâ Rabbî! Bu kuluna da aynısını ver! diye duâ ederler.

Meleklerin duâsı makbul olduğu için, o hayırlı iş o kimse de yok ise cenâb-ı Hak ona da nasip eder.

Eğer bir kimse, müslüman kardeşinin kötülüğünden bahsederse, onu çekiştirirse, melekler o zaman şöyle derler:

- Ey Âdemoğlu! Mü'min kaddeşinin kusurunu ortaya döktün. Üzerindeki örtüyü kaldırdın. Hiç düşünmüyor musun? Senin nice günâhların, kusurların vardır. Cenâb-ı Hak, hiç bunları açığa çıkartıyor mu? Ayıplarını, kusurlarını örten cenâb-ı Hakka hamdet!

Muâz bin Yahya hazretleri buyurdu ki:

Bir müslümanda şu üç haslet varsa, iyilerden olur:

1- Mü'min kardeşine faydası olmuyorsa, hiç olmazsa ona zarar vermemelidir..

2- Onun sevincine, neşesi ortak olamaz ise de, hiç olmazsa ona gam-keder, sıkıntı vermemelidir.

3- Onu övmese, iyiliklerini anlatmasa bile hiç olmazsa onu kötülemez, gıybetini yapmaz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 KASIM 1994 · KAYIT 10332

Beşyüz Yıllık Amel

Allahü teâlânın âbid, çok ibadet eden kullarından biri vardı. Küçük bir adada otururdu. Bu kimse beşyüz sene bu adada Allaha ibâdet etti.

Allahü teâlâ, kendisine parmak kalınlığında kaynıyan tatlı bir su ile hergün bir meyve veren bir nar ağacı verdi.

Hergün bu su ile abdestini alır, susadığında içer, karnı acıktığında o bir narı yer karnını doyururdu. Bütün zamanını ibâdet ile geçiriyordu.

Bu kimse Allahü teâlâdan, rûhunu secde eder vaziyette iken almasını istedi. Ve âhırete kadar bu şekilde kalmasını diledi. Dileği yerine getirildi. Sonra Allahü teâlâ, âhırette:

- Kulumu rahmetimle Cennete koyunuz, buyurdu.

O kimse buna i'tirâz edip:

- Ben yaptığım amellerin karşılığı olarak cennete girmek istiyorum, dedi.

Bunun üzerine, Allahü teâlâ, meleklere emir verdi. Yapmış olduğu amellerin hesabının yapılmasını istedi.

Yapılan hesapta yapmış olduğu beşyüz yıllık ibâdetin sevabının, sadece göz ni'metinin şükrü bile olmadığı görüldü. Yâni göz ni'meti, kulun yaptığı beşyüz yıllık ibâdetten daha ağır geldi.

Bunun üzerine Allahü teâlâ, bu kimsenin cehenneme atılmasını emretti. O kimse hatâsını anladı. Allahü teâlâya yalvarıp, rahmeti ile muâmele yapmasını istedi. Allahü teâlâ da kendisine acıyıp, rahmeti ile muâmele ederek, onu Cennetine koydu.

İşlenen günahlar ne kadar büyük olursa olsun, Allahü teâlâ onu affedebilir. Allahü teâlâ için güçlük yoktur.

* * * Önceki kavimlerden bir kimse vardı. Bu kimse, doksan dokuz kimseyi öldürmüştü.

Sonra tevbe etmek istiyerek bir "âbid"in yanına vardı. Kendisine sordu:

- Ben doksan dokuz kimseyi öldürdüm fakat, şimdi pişman oldum. Tevbe etmek istiyorum. Kâbul olur mu?

Âbid:

- Sen çok büyük günah işlemişsin, tevben kabûl olmaz, dedi.

Bunn üzerine adam kızıp bu zâtı da öldürdü. Böylece öldürdüğü kimselerin sayısı yüze çıkmış oldu. Sonra kendisine başka bir âbid tavsiye edildi. Ona gidip başından geçenleri aynen anlattı. Bu âbid kendisine şöyle cevap verdi:

- Evet çok günah işlemişsin. Fakat Allahü teâlâ, işlenen günahlar ne kadar büyük olursa olsun, tevbe edenin günahlarını affeder. Seni bu hâle bulunduğun çevre getirmiş. Bulunduğun çevredeki insanlar çok kötü kimselerdir. Onlardan uzak durman lâzımdır. Filan yerde bir köy vardır. Oranın halkı iyi kimselerdir. Şimdi sen, bütün herşeyini köyünde bırak arkana bakmadan o köye git. O köyde kalır eski köyüne gitmezsen sen de iyiler sınıfına dâhil olursun!..

Bu tavsiye üzerine, o kimse hiç arkasına bakmadan iyi insanların bulunduğu köye doğru yola çıktı. Fakat daha o köye varmadan, iki köy arasında iken eceli gelip yolda vefât etti.

Bu kimsenin iyiler defterine mi yoksa kötüler defterine mi yazılacağı husûsunda melekler arasında şöyle bir konuşma geçti: Azâb melekleri, "Bu kimse yüz kişiyi öldürdü, onun için bizimdir" dediler.

Rahmet melekleri de,

"Evet yüz kişiyi öldürdü fakat tevbe etti, iyi kimselerden olmak istedi, onun için bizimdir" dediler.

Bunun üzerine, Allahü teâlâdan emîr geldi:

- İki köy arasını ölçün! Hangisine daha yakın ise, o köyün ahâlisinden demektir, buyuruldu.

Ölçtüler. Halkı iyi olan köye daha yakın olduğu görüldü. Bunun üzerine iyiler defterine yazıldı.

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 KASIM 1994 · KAYIT 10333

İyi Kadınların Ölümü

Kadın, sağlığında, dinin emir ve yasaklarını yerine getirir, kocasına itâ'at edip, onu hoşnut ederse, vefât edeceği vakit, Cennet melekleri gelip saf saf karşısına dururlar, ona izzet ve ikrâm ile selâm verirler. Sonra derler ki:

- Ey Allahü teâlânın sevgili kulu, çık gel! Ne eylersin dünya sarayında? Allahü teâlâ senden râzı oldu. Senin bu hastalığın sebebiyle günahlarını bağışladı, sana Cennetini verdi. Gel emânetini teslîm et!

Sâlihâ kadın, etrafına bakıp der ki:

- Yalnız beni Cennetine koymasına râzı olmam. Benim dostlarımı, sevdiklerimi de Cennetine koymaya râzı olursa, o zaman emânetimi teslîm ederim.

Hak teâlâdan hitâb gelip:

- İzzetim hakkı için, kulumun bütün arzûlarını kabûl ettim, buyurulur.

Sonra yirmi dört rahmet meleği çok güzel sûrette gelirler. Kadına şöyle müjde verirler:

- Ey sâliha kadın, Allahü teâlâ sana selâm eder, Cennette seni Muhammed aleyhisselâma komşu ediyor, hazret-i Âişe'yi sana sohbet arkadaşı eyliyor.

Bu müjdeleri işiten kadının gözünün perdesi açılır. ^Imânlı olarak ölen ve günahları sebebiyle azâb gören sevdiklerini görür. Onların da azâblarının affedilmesini ister. Bunun üzerine, tekrar ilâhî hitâb gelir:

- Cümle isteklerini kabûl ettim, murâdını hâsıl eyledim. Sen bir an önce, emânetini ver, buyurulur.

Artık terler döke döke canını vermeğe hazırlanırken, bu defa şeytan görülür. Elinde buzlu su ile gelmek isterken, melekler müsaade etmez. Elindeki sürahiyi alıp kırarlar.

Sâlihâ kadın, gülümseyerek bunu seyreder. Sonra melekler, Cennetten getirdikleri kevser şerbeti ikrâm ederler. Bunun için de, emânetini hemen teslîm eder. Melekler, (İnnâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn) derler.

Sonra rûhunu alıp, göklere yükseltirler. Cennete götürürler, makamını gösterip tekrar cesedinin başucuna getirirler.

O kimse yıkanmaya başlayacağı vakit, rûhu cesedin başına gelip:

- Ey yıkayıcı, aheste aheste tut, tenimi incitme, der.

Teneşir tahtasına geldiğinde:

- Suyu sıcak etme, tenim pek zayıftır. Bir an önce yıkayıp gönderin. Rahat edeyim, der.

Yıkayıp kefenlenince tekrar söylenir:

- Bu cihanı son görüşümdür. Hısım akrabamı son defa göreyim. Onlar da beni görüp ibret alsınlar. Onlar da benim gibi yarın öleceklerdir. Arkamdan ağlayıp feryat ederek beni üzmesinler. Kur'ân-ı kerîm okuyarak, hayır hasenât yaparak beni anlasınlar.

Sonra Musalla taşına konulunca tekrar söylenir:

- Ey benim oğlum, kızım, anam-babam, bugün ayrılık günüdür. Görüşmemiz kıyâmete kaldı. Elveda olsun sizlere, ey arkamdan göz yaşı dökenler.

Kabre konulunca da şöyle der:

- Görün benim hâlimi de ibret alın! Şimdi beni karanlık yere koyup nereye gidiyorsunuz!? Ben amelimle kalırım. Bu durumu görüp, vefâsız, yalancı dünyanın aldatmasına kanmayın!

Mezara konulunca, kendisine sorarlar: (Men rabbüke ve mâ dînüke, ve men nebiyyûke), yâni Rabbin kimdir ve dinin hangi dindir ve peygamberin kimdir?

Bunların cevabını verir.

Bu sırada sağ tarafından bir pencere açılır, nûr yüzlü biri çıkıp (Ben senin, dünyada, sabrından ve şükründen yaratıldım. Kıyâmete kadar sana yoldaş olurum.) der.

Sıkıntısız ve rahat bir şekilde kabirde kalır, kabir hayatı başlar.

1994 YILLIK KÜLLİYATI

12

Aralık

31 yazı · Bugünkü Sohbet: 31

BUGÜNKÜ SOHBET · 1 ARALIK 1994 · KAYIT 10334

Yâ Rabbî! Ümmet-i Muhammedden Eyle!

Mûsâ aleyhisselâm, cenâb-ı Haktan şöyle bir niyazda bulundu:

- Yâ Rabbî! Levh-i mahfuz da, şefâ'at eden ve şefâ'atleri kabûl olunan, bir ümmet görüyorum. Onları, benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Onlar, Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler.

Mûsâ aleyhisselâm devam etti:

- Yâ Rabbî! Levhler de, bir ümmet görüyorum ki, kıldıkları beş vakit namaz, onların günâhlarının keffaretidir. Onları, benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ buyurdu ki - Onlar Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler.

Mûsâ aleyhisselâm dedi ki:

- Yâ Rabbî! Levh-i mahfûzda, bir ümmet görüyorum ki, abdest almaları hem su, hem de toprak iledir. Onları, benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Onlar Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler.

Mûsâ aleyhisselâm tekrar niyazda bulundu:

- Yâ Rabbî! Levh-i mahfûzda bir ümmet görüyorum. Onlardan birisi, bir iyilik yapmaya niyetlense, fakat herhangi bir sebeple yapmazsa ona bir sevâp yazılıyor. Niyetlendiği iyiliği yaptığı zaman on mislinden başlamak üzere yediyüz misline kadar hattâ bundan fazla da sevâp yazılıyor. Onlardan birisi bir kötülük işlemeğe niyetlendiği zaman da onu işlemezse ona hiçbir şey yazılmıyor. Şâyet niyetlendiği kötülüğü işlerse ona bir günâh yazılıyor. Yâ Rabbî, onları benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ:

- Onlar Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler, buyurdu.

Mûsâ aleyhisselâm, yine niyazda bulundu:

- Yâ Rabbî! Levh-i mahfûzda bir ümmet görüyorum ki, onlardan yetmişbin kişi hesapsız Cennete girer. Onları benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Onlar Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler, buyurdu.

Mûsâ aleyhisselâm, cenâb-ı Haktan şöyle bir niyazda bulundu:

- Yâ Rabbî! Levh-i mahfuz da, şefâ'at eden ve şefâ'atleri kabûl olunan ve Emr-i bil ma'ruf nehyi anilmünker yapan bir ümmet görüyorum. Onları, benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Onlar, Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler.

ûsâ aleyhisselâm devam etti:

- Yâ Rabbî! Levhlerde, bir ümmet görüyorum ki, kıldıkları beş vakit namaz, onların günâhlarının keffaretidir. Onları, benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ buyurdu ki - Onlar Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler.

Mûsâ aleyhisselâm dedi ki:

- Yâ Rabbî! Levh-i mahfûzda bir ümmet görüyorum ki, yeryüzüne gelişleri i'tibârı ile son ümmet oldukları halde, Kıyâmet gününde ümmetlerin en hayırlısı olarak en başta giderler. Onları, benim ümmetim eyle!

Allahü teâlâ buyurdu ki:

- Onlar Muhammed aleyhisselâmın ümmetidirler.

Sonunda, Mûsâ aleyhisselâm, Muhammed aleyhisselâmın ümmetinden olmayı temenni etti. Bunun üzerine Allahü teâlâ, "Sana, peygamberlik vermekle ve seninle konuşmakla seni diğer insanlara üstün kıldım. Sana verdiğim ni'metlere yapış ve şükredenlerden ol!" buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 2 ARALIK 1994 · KAYIT 10335

Cennetin Anahtarı Nedir?

Resûlullah efendimiz Eshâbı ile Rûmlarla yaptığı savaştan dönüyordu. Bir yerde konakladılar. Halid bin Velid hazretleri ihtiyaç gidermek için askerlerden uzaklaştı. Döndüğünde baktı ki arkadaşları gitmiş. O da yola koyuldu. Fakat yolunu şaşırdı. Karşısında yüksek bir dağ vardı. "Dağa çıkıp etrafa bakarsam, belki askerleri yukarıdan görürüm" diye dağa tırmandı. Fakat dağda bazı insanlara rastladı. Onlara, "Siz kimsiniz?" diye sordu. Onlar:

- Biz bin kişiyiz, bizim bir rahibimiz vardır. Senede bir kere buraya gelip bize vaaz verir, dediler.

Sonra baktı ki, rahip elbisesi giymiş bir genç geldi, kürsiye çıkıp oturdu. Sözlerine şöyle başladı:

- Bugün aranızda Ümmet-i Muhammed'den bir kimse var. Bunun için va'z etmiyeceğim.

Bu sefer O'nu bulmak için birbirlerine bakıştılar. Fakat O'nu bulamadılar. Bunun üzerine rahip:

- Dinleyin! O'nu şimdi size göstereceğim, diye bağırdı. Hepsi sustu. Rahip, seslendi:

- Ey Muhammedî, dininin hakkı için yerinden kalk da seni görelim.

Bunun üzerine hazret-i Hâlid yerinden kalktı. O'nu tanıyınca hepsi üzerine üşüştüler. Öldürmek istediler. Rahip buna mani oldu. Rahip hazret-i Halid'e sordu:

- Sen Peygamber Eshâbının büyüklerinden misin, yoksa küçüklerinden misin?

- Ben ne kendisinden büyük bulunmayan büyüklerden, ne de kendisinden küçük bulunmayan küçüklerdenim.

- Sen ilimden anlıyor musun?

- Kendime yetecek kadar bilgim var.

- Sana, bir şey sorarsam, bana cevap verecek misin?

- Bilirsem söylerim.

- Duyduğuma göre Muhammed aleyhisselâm diyormuş ki: "Allahü teâlâ, Cennette yarattığı herşeyin bir benzerini dünyada yaratmıştır." ve demiş ki: "Allah, Cennette, Tuba adında aslı ve feri bir olan bir ağaç yaratmıştır. Cennetteki köşklerin her birinde onun dallarından bir dal vardır." Peki bu ağacın bir benzeri dünyada var mı?

- Evet, bu ağacın bir benzeri dünyada vardır. Şöyle ki, Allahü teâlâ Güneş'i yaratmıştır. Doğduğu zaman O'nun ışıklarının girmediği hiçbir dağ hiçbir ova ve hiçbir ev kalmaz.

- Çok güzel! Duyduğum kadarıyla Cennette, beşyüz sene mesafelik uzunlukta ve havada duran bir taht vardır. Sahibi onun üstüne çıkmak istediği zaman yere alçalır. Sahibi üstüne çıkınca tekrar eski yerine gelir. Peki bunun dünyada bir benzeri var mı?

- Evet benzeri vardır. Deve yere çöküyor ona binildikten sonra ayağa kalkıyor.

- Duyduğum kadarıyla Muhammed aleyhisselâm diyormuş ki; "Cennet ehli yiyorlar, içiyorlar buna rağmen büyük ve küçük abdeste ihtiyaç duymuyorlar." Peki bunun dünyada bir benzeri var mı?

- Evet vardır. Ana rahmindeki yavrunun canı birşey istediği zaman ananın da canı o şeyi ister ve ana o şeyi yiyince gıdası çocuğa da gidiyor. Bununla beraber çocuğun büyük ve küçük abdest yapmaya ihtiyacı olmuyor.

Rahip bir soru daha sormak istedi fakat hazret-i Hâlid O'nun sözünü keserek şöyle dedi:

- İnsaf et! Sen bana birçok soru sordun. Müsaade et, ben de sana bir soru sorayım. Bana hazret-i Îsâ hakkı için doğruyu söyle! Cennetin anahtarı nedir?

- Artık işin aslını söylemem şart oldu. Ben İncil de okudum; Cennetin anahtarları "Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah'tır." Sonra, adamlarına şöyle dedi:

- İncil'de geleceği bildirilen, kurtarıcı son peygamber Muhammed aleyhisselamdır. Bunda hiç şüphem yoktur. Sizi de bu son Peygambere îmâna davet ediyorum.

Bunun üzerine bu rahip ve beraberindekilerin hepsi müslüman oldular.

BUGÜNKÜ SOHBET · 3 ARALIK 1994 · KAYIT 10336

Mübârek Üç Aylar

Yarın mübârek üç ayların ilki olan Receb ayının biridir. Receb, (Tercîb) kelimesinden gelmektedir. Bu da ta'zîm ve hürmet ma'nâsına gelmektedir.

Allahü teâlâ, bu ayda oruç tutanların, bu aya saygı gösterenlerin, günâhlarını affeder, çok sevap ve üstün dereceler ihsân eder.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Receb-i şerîfte bir kimsenin tuttuğu bir orucun sevabı, o kimsenin otuz sene nâfile oruç tutmasına eşittir.)

(Bir kimse, Allahü teâlânın ay'ı olan Receb ayında bir mü'min, kardeşini gam ve üzüntüden kurtarırsa, Allahü teâlâ, ona Firdevs'te gözünün görebildiği kadar büyük bir köşk ihsân eder. Uyanınız, kendinize geliniz ve Receb ayına hürmet ve ikrâm ediniz ki, Allahü teâlâ da size, ikrâm ve ihsân etsin.)

(Cennette bir nehir vardır. Ona Receb denir. Sütten beyaz, baldan tatlıdır. Receb ayında birgün oruç tutana Allahü teâlâ Kıyâmet günü o nehirden su verir.)

Ömer bin Abdülaziz hazretleri buyurdu ki:

Senede dört geceye dikkat edip, ibâdetle geçirmek lâzımdır. Allahü teâlâ o gecelerde rahmetini saçar. Bu geceler, Recebin ilk cum'a gecesi, Şa'banın onbeşinci gecesi, Ramazanın yirmi yedinci gecesi ve Ramazan bayramı gecesidir.

Receb ayında yapılan iyilikler, tutulan oruçlar, günâhları temizler. Zîra Receb-i şerîfin isimlerinden birisi de Şehrü'l mutahhardır.

Günahlardan temizlenilmesi ve yüksek derecelere kavuşulması sebebi ile bu isim verilmiştir.

Receb, tevbe, hürmet ve ibâdet ayıdır. Şa'ban, muhabbet ve hizmet ayıdır. Ramazan ise, yakınlık ve ni'met ayıdır.

Zünnûn-i Mısrî hazretleri buyurdu ki:

- Receb tohum ekme, Şa'ban sulama, Ramazan ise, hasat ayıdır. Yâni ekip suladığını biçip toplayacak bir aydır. Herkes ektiğini biçer. Amelinin, ibâdetinin karşılığını alır. Tohum ekmeyen, hasat mevsimi gelince pişman olur.

Receb ayının magfirete, Şa'ban ayının şefâ'ate ve Ramazan ayının da sevapların kat kat verilmesine mahsus olduğu bildirilmiştir.

Bu aylara hürmet etmek, günâhlardan uzaklaşmakla ve ibâdetleri yapmakla olur.

Hürmet edip, saygı gösteren, kat kat karşılığını görecektir. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Receb, Allahü teâlânın ayıdır. Receb ayına ikram edene, saygı gösterene, Allahü teâlâ dünyada ve âhırette ikram eder.)

Bâzı âlimler de şöyle buyurdu ki: "Yıl ağaç gibidir. Receb ayı, ağacın yapraklı olduğu, Şa'ban meyveli, Ramazan ise, meyvesinin toplanacağı zaman gibidir. Receb Allahü teâlâdan mağfiret, Şa'ban şefâ'at, Ramazan sevabların kat kat olduğu aydır." Peygamber efendimiz, Receb ayı gelince; "Yâ Rabbî, bize Receb ve Şa'bânı mübârek eyle ve bizi Ramazana eriştir." diye duâ ederdi.

Hazret-i Ali yılda dört geceyi tamamen ibâdetle geçirirdi.

Bu geceler, Receb-i şerîfin ilk gecesi, Ramazan bayramı ve Kurban bayramı geceleri ve Şa'bân-ı şerîfin onbeşinci gecesidir.

Peygamber efendimiz, Receb ayının hilâlini görünce Selmân-ı Fârisî hazretlerine:

- Ey Selmân, erkek ve kadın mü'minlerden biri Recebde her rek'atında fâtiha-i şerîfeyi bir kere, ihlâs-ı şerîfi ve Kâfirûn sûresini üç kere okuyarak otuz rek'at namaz kılsa, Allahü teâlâ onun günâhını elbette magfiret eder ve ona yılın bütününü oruç tutmuş gibi sevab verir. O kimse gelecek yıla kadar namaz kılanlardan olur ve mahşer yerinde susuzluktan emîn olur, buyurdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 4 ARALIK 1994 · KAYIT 10337

Receb Ayına Hürmetin Karşılığı

Bugün, ibâdetlere sevapların kat kat verildiği, üç aylardan Receb ayının birinci günüdür.

Bir defasında, Peygamber efendimiz, Receb ayında tutulacak oruçların fazîletini anlatıyordu. Orada bulunanlardan, yaşı ve pîr-i fânî bir zât ayağa kalkıp:

- Yâ Resûlallah, ben Receb ayının hepsini oruç tutamam, dediğinde; Peygamber efendimiz:

- Sen Receb ayının birinci, onbeşinci, sonuncu günleri oruç tut, hepsini tutmuş sevâbına kavuşursun. Çünkü sevaplar on misli yazılır. Fakat sen Receb-i şerîfin ilk cum'a gecesinden gafil olma ki, melekler o geceye Regâib gecesi demişlerdir. Zîra o gece, gecenin üçte biri geçtikten sonra göklerde ve yerde bir melek kalmaz, hepsi Kâ'be-i muazzama etrafında toplanırlar. Allahü teâlâ onlara hitâben:

"Ey meleklerim dilediğinizi benden isteyiniz." buyurur. Onlar:

"Yâ Rabbî, istediğimiz, Receb ayında oruç tutanları mağfiret etmendir." deyip, isteklerini arzederler. Allahü teâlâ:

"Ben, Receb ayında oruç tutanları mağfiret ettim buyurur." Yine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Receb ayında bir gün, bir gece vardır ki, bir kimse o gün oruç tutsa, gecesinde namaz kılsa, ibâdete devam eylese, bir senenin bütün günlerini oruç tutmuş, bütün gecelerini ibâdetle geçirmiş sevâbı verilir. O gün Recebin yirmiyedinci günüdür.

Ba'zıları Regâib, Berât ve Kadir gecesi nafile namazları cemâ'atle kılmaktadırlar. Halbuki, nafile namazları cemâ'atle kılmak mekruhtur. Ayrıca Regâib namazı diye bir namaz kılınmaktadır. Regâib namazı, Recebin ilk cum'a gecesi kılınan nâfile namazdır. Hicretten dörtyüz seksen sene sonra ortaya çıkmıştır. Birçok âlimler bunun, çirkin bid'at olduğunu yazıyor. Çok kimsenin kılmasına aldanmamalı, sünnet sanmamalıdır.

Receb ayı, Âdem aleyhisselâmdan beri kıymetli idi. Bu ayda muhârebe etmek günâh idi. Her ümmet, bu aya saygı gösterirdi.

Îsâ aleyhisselâm zamanında bir genç, güzel bir kıza tutulmuştu. Ona kavuşmak için çırpınıyordu. Nice zaman sonra söz aldı. Bir akşam, bir yerde buluştular.

Genç, pek sevinçli idi. Aylardır bu zamanı bekliyordu. Genç ansızın, pencereden hilâli, yeni ayı gördü. Kıza:

- Bu hangi aydır, dedi. Kız da:

- Receb ayı, diye cevap verdi.

Genç birden toparlandı. Kız bu âni değişikliğe çok şaşırdı:

- Ne oluyorsun, ne oldu sana birden, diye sordu.

Genç, şöyle cevap verdi:

- Babalarımdan işittim. Receb ayında günâh işlenmez. Bu aya saygı gösterilir, deyip, özür diledi ve evine gitti.

Allahü teâlâ, Îsâ aleyhisselâma vahy gönderip, olanları bildirdi. "Bu genci ziyâret et! Selâmımı söyle!" buyurdu.

Genç, Receb ayına gösterdiği bu saygı için, büyük bir peygamberin kendine gönderildiğine sevinerek îmân etti. İyi bir mü'min oldu. Receb ayına gösterdiği bu saygı sebebi ile, îmân şerefine kavuştu.

Bu mübârek zamanlarda va'dedilen sevâblara kavuşabilmek için, her şeyden önce i'tikadı düzeltmelidir. İlmihal bilgilerini, ibâdetleri, haramı ve helali öğrenmeli ve yaşayışı bunlara uygun hale getirmelidir. Çok tevbe ve istigfar etmeli, kazaya kalmış oruç ve namazları, bu günleri vesile ederek hemen kaza etmeye başlamalıdır.

Bir an evvel bu borçlardan kurtulmak için çalışmalıdır. Kaza borcu olanın, nafile ibâdetlerle meşgul olması uygun değildir. Nafile ibâdetlerin sevâbına kavuşabilmek için, farzları yapmak ve farz borçlarını bitirmek, haramdan sakınmak lazımdır.

Fırsatı, ganîmet bilmelidir. Bu günlere bir daha kavuşup, kavuşamayacağımız belli değildir. Bu günleri fırsat bilerek günâhlara istigfar etmeli, Allahü teâlânın affetmesi için yalvarmalıdır. İbâdetleri yapmalı, ömrü zayi etmemelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 5 ARALIK 1994 · KAYIT 10338

"Kimse Bana Hediye Göndermiyor!"

Salih-i Merrî hazretleri anlatır:

Bir gece, seher vakti kalkıp, teheccüt namazını kıldıktan sonra, sabah namazını kılmak üzere camiye doğru yola çıktım. Yolumun üzerinde bir mezarlık vardı.

İçimden, "Sabah namazı vakti girene kadar şurada kalayım" diyerek mezarlığa girdim ve bir mezara dayanıp yere oturdum.

Bu sırada kendimden geçip uyumuşum. Uykuda şöyle bir rü'ya gördüm:

Bütün mezarlık hâlkı mezarlarından çıktılar ve grup grup olup sohbet etmeye başladılar. Bu arada pejmürde kılıklı bir delikanlı da bir kenara çekilmiş üzgün üzgün oturuyordu.

Çok geçmeden ortaya, içi çeşitli hediyelerle dolu ve üstleri mendillerle örtülü birçok tabak çıktı. Her ölü tabaklardan birini alarak kendi kabrine girdi.

Sonunda yalnız o pejmürde kılıklı delikanlı kaldı. Kendisine hiç tabak kalmadığı için üzgün üzgün kabrine doğru gidiyordu. Ona yaklaşarak sordum:

- Seni üzgün görüyorum sebebi nedir? Ayrıca bu tabaklar neyin nesi?

Delikanlı şöyle cevap verdi:

- Gördüğün tabaklar dirilerin ölülerine gönderdikleri hediyelerdir. Diriler, ölüleri adına sadaka verince veya onlara duâ edince her cum'a gecesi bu hediyeler gelir. Ben annemle hacca giderken Basra da öldüm. Daha sonra annem evlendi. Bana ihtiyacı olmadığı için benim adımı ağzına hiç almadı; benim için bir sadaka vermedi, bir duâ etmedi. İşte bunun için üzülmekteyim. Kimse bana hediye göndermemektedir. Zaten dünyada beni hatırlayacak annemden başka kimsem de yoktur.

Bunun üzerine:

- Annen nerede oturuyor, diye sordum.

O da, bana, annesinin evini tarif etti. Namaz vakti uyandım. Namazımı kılar kılmaz kadının evini aramaya başladım. Tarif üzerine evi buldum. Kapıya varınca kendimi tanıtıp aramızda geçecek konuşmaları hiç kimse duymasın diye tenbih ettikten sonra sordum:

- Allah iyiliğini versin, senin oğlun var mı?

- Yok.

- Peki ölmüş oğlun var mı?

Bu defa derin bir iç geçirerek inledikten sonra, dedi ki:

- Delikanlı bir oğlum vardı, öldü.

Bu cevabı üzerine rü'yâmı kendisine anlattım. Sözlerimi duyunca çok ağladı. Sonra:

- Bunları yavrum ve göz bebeğim adına sadaka olarak dağıt. Artık ölünceye kadar onu unutmayacak, ona duâ edecek ve adına sadaka vereceğim, dedi.

Ben de yanından ayrıldıktan sonra, verdiği bin sarı lirayı oğlu adına sadaka olarak dağıttım.

Bir hafta sonra cum'a namazını kılmak üzere yine yola çıktım. Aynı mezarlığa girip sırtımı bir mezara dayadım. Bir önceki hafta olduğu gibi başım önüme düştü ve gözlerim dalıverdi.

Rü'yamda yine mezarlarından çıkarak yer yer kümelenmiş ölüler gördüm. Bu arada bir önceki hafta pejmürde kılıklı ve üzgün olarak görmüş olduğum delikanlı da karşımda idi. Fakat bu defa beyaz kılıklı idi, yüzü gülüyordu. Yanıma yaklaşarak dedi ki:

- Allah, sana iyilikler versin. Senin vasıtanla gelen hediyeler elime geçti.

Ben de kendisine:

- Siz ölüler de, cum'a gününü biliyor musunuz, deyince:

- Tabiî cum'a gününü havadaki kuşlar bile bilir, dedi.

Bunun için, bilhassa cum'a günlerinde ve diğer mübârek günlerde, Kur'ân-ı kerîm okuyup, bol bol hayır hasenat yapıp ölmüş yakınlarımıza ve bütün müslümanlara göndermeliyiz. Vefat eden kimseler, dört gözle dünyadaki yakınlarından gelecek hediyeyi bekler.

Ölmüş bir kimseye, bir Fatiha okuyup göndermek dünyada iken ona, saraylar, köşkler bağışlamaktan çok çok daha faydalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 6 ARALIK 1994 · KAYIT 10339

Rü'yâda Bildirilen Beş Sır!

Bizden önceki kavimlere gönderilen Peygamberlerden birisi, birgün bir rüyâ gördü. Rü'yâsında kendisinden, sabahleyin kalkınca karşısına ilk çıkan şeyi yemesi, ikinci olarak karşılaştığı şeyi gizlemesi, üçüncü olarak karşılaştığı şeyi

kabûl etmesi, dördüncü olarak, karşılaştığını yeise, ümitsizliğe düşürmemesi, beşinci olarak karşılaştığından da kaçması isteniyordu.

Sabah oldu. O peygamber aleyhisselam kalkınca karşısında gözüne ilk çarpan büyük ve kapkara bir dağ oldu. Bu manzara karşısında durakladı, hayrete düştü ve kendi kendine, "Rabbim bana onu yememi emretti. Acaba ben bunu yiyebilir miyim?" dedi. Daha sonra, kendini toparladı, "Rabbim bana, gücümün yetmiyeceği şeyi emretmez" diye düşündü.

Onu yemeğe azmederek oraya doğru yürüdü. Fakat yanına yaklaşınca dağ birden küçüldü, küçüldü ve baldan daha tatlı bir lokma hâline geldi. Peygamber onu yiyerek yola koyuldu. Biraz gidince karşısına altın bir tas çıktı. Onu görünce, "Benden, ikinci karşılaştığımı gizlemem istenmişti" diye düşündü.

Hemen bir çukur açarak onu toprağa gömdü ve tekrar yola koyuldu. Fakat biraz gittikten sonra dönüp arkasına baktığında altın tasın toprağın üstüne çıkmış olduğunu gördü. Geri döndü. Onu tekrâr gömerek yine yoluna devam etmek üzere hareket etti.

Fakat biraz gidince yine dönüp geriye baktığında, altın tasın yine dışarıda olduğunu hayretle müşâhede etti. Bu dönüp gömmeler birkaç defa tekrarlandığı halde altın tas yine üste çıkıyordu. Nihâyet peygamber, "Ben, Rabbimin bana olan emrini yerine getirdim." diyerek onu gömmek için bir daha geri dönmedi ve yoluna devam etti.

Biraz gidince, kendisine doğru gelen bir kuşla karşılaştı. Kuşun peşinde de bir şâhin vardı. Onu avlamak, yakalayıp yemek istiyordu. Kuş:

- Ey Allah'ın nebîsi, beni kurtar, diyerek Peygamberden yardım istedi, Peygamber de onu himayesine aldı, "Üçüncü olarak karşılaştığın şeyi kabûl et" emri gereğince yeninin içine sakladı. Bu arada onu avlamak için peşinden gelmekte olan şâhin gelip:

- Ey Allahın nebîsi, ben aç idim. Sabahtan beri onu avlayıp karnımı doyurmak için uğraşıyordum. Tam yakalıyacağım sırada onu benden aldın. Rızkıma mâni olup beni düşürme, dedi.

Bu sırada Peygamber aleyhisselâm, "Benden, üçüncü olarak karşılaştığımı kabûl etmem, dördüncü olarak karşılaştığımı da yeise düşürmemem istenmişti. Üçüncü bu kuş. Onu kabûl edip kurtardım. Ya dördüncüyü ne yapayım? Onu ümitsizliğe düşürmemem lazım" diye düşündü. Yanında bulunan etten biraz keserek

beklemekte olan avcı kuşa attı. O da onu alıp gitti. O uzaklaşınca saklamakta olduğu kuşu da salıvererek yoluna koyuldu.

Yolda ilerlerken pis kokulu bir cife ile, pislik ile karşılaştı. Geceki rü'yânın gereğince ondan da sür'atle uzaklaştı. O günü akşam yatarken Allahü teâlâya şöyle duâ etti: "Yâ Rabbî, emirlerinin hepsini de yerine getirdim. Fakat bunlardaki hikmeti bana bildir!.." O gece rü'yâsında kendisine gündüz ki hadiselerdeki hikmet, sır şöyle izah edildi:

- İlk önce çok büyük ve kapkara bir dağ olarak gördüğün ve sonradan baldan daha tatlı bir lokma hâline gelen şey, öfke ve kızgınlıktır. Öfke, önce büyük bir dağ hâlindedir. Sabır edildiği ve yenildiği zaman baldan daha tatlı bir lokma olur.

İkinci olarak karşılaştığın altın tas, güzel ve iyi amellerdir. İyi ve güzel ameller, hareketler, davranışlar ne kadar örtülürse örtülsün, yine de açığa çıkar ve kendilerini belli ederler. Üçüncü olarak, sakladığın kuş, sana sığınana ihânet etmemeni himayene almanı öğretmek istemektedir.

Dördüncü hadise, birisi senden bir şey istedi mi, kendi ihtiyâcın olsa bile onun hâcetini görmek gerektiğine işârettir.

Beşinci olarak karşılaştığın ve kendisinden kaçtığın pis kokulu cîfe gıybete işârettir. Gıybet eden, ötekini-berikini çekiştiren insanlardan, pis kokulu cîfeden kaçarcasına kaç!..

BUGÜNKÜ SOHBET · 7 ARALIK 1994 · KAYIT 10340

Regâib Kandili ve Mübârek Geceler

Yarın, Regâib kandilidir.

Mübârek geceler İslam dininin kıymet verdiği gecelerdir. Allahü teâlâ kullarına çok acıdığı için ba'zı gecelere, ba'zı günlere kıymet vermiş, bu gecelerdeki, günlerdeki duâ ve tevbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir.

Kıymetli geceye kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namazı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır.

Yalnız, Arefe ve üç kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, önceki günün geceleridir.

Müslümanların on mübârek gecesi vardır. Bu geceler şunlardır:

Kadr Gecesi, Arefe Gecesi, Ramazan Bayramı Gecesi, Kurban Bayramı Geceleri, Mevlid Gecesi, Berât Gecesi, Mi'râc Gecesi, Regâib Gecesi, Muharrem Gecesi, Aşûre Gecesi.

Bu geceleri ihya etmeli, yâni kaza namazlarını kılmalı Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ ve tevbe etmeli, sadaka vermeli, müslümanları sevindirmeli, bunların sevaplarını ölmüşlere de hediye etmelidir. Bu gecelere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günah işlememekle olur.

Senenin belli günleri kıymetli olduğu gibi, haftanın günleri de farklıdır. Allahü teâlâ, bazı günleri diğerlerinden daha fazîletli yaratmıştır. Diğer ümmetlerde de bu günler farklı olmuştur. Müslümanların cum'a günü kıymetlidir. Sevgili Peygamberimiz buyurdu ki:

(Cumartesi günleri yahûdîlere, pazar günleri nasârâya verildiği gibi, cum'a günü, müslümanlara verildi. Bugün, müslümanlara hayır, bereket, iyilik vardır.)

Senenin belli günleri kıymetli olduğu gibi, belli ayları da diğerlerinden farklıdır, diğerlerine göre daha fazîletlidir. Senenin en kıymetli aylarından biri receb ayıdır.

Receb-i şerîfin ilk cum'a gecesine Regâib Gecesi denir. Çünkü Allahü teâlâ, bu gecede mü'min kullarına râğibetler yâni ihsânlar, ikramlar yapar. O gece yapılan duâ reddolmaz ve namaz, oruç, sadaka gibi ibâdetlere kat kat sevap verilir. O geceye hürmet edenleri affeder.

Receb ayı, kıymetli aylardan olduğu için her gecesi kıymetlidir. Her cum'a gecesi de kıymetlidir. Bu iki kıymetli gece bir araya gelince daha kıymetli olmaktadır. Regaib Gecesi'nin kıymeti, çeşitli hadîs-i şerîfler ile bildirilmiştir. İşte bu gece, bu kıymetli gecedir.

Peygamber efendimiz, recep ayındaki ibâdetlerin fazîletini anlatıyordu. Yaşlı bir zat:

- Yâ Resulallah, receb ayının tamamını oruçlu olarak geçirmeye gücüm yetmez, deyince Peygamber efendimiz; - Sen, receb ayının birinci, onbeşinci ve sonuncu günleri oruç tut! Hepsini tutmuş sevabına kavuşursun. Çünkü sevaplar on misli ile yazılır. Fakat, receb-i şerefin ilk cum'a gecesinden gafil olma! buyurdu.

Peygamber efendimiz, Receb ayının hilâlini görünce Selmân-ı Fârisî hazretlerine:

- Ey Selmân, erkek ve kadın mü'minlerden biri Recebde her rek'atında fâtiha-i şerîfeyi bir kere, ihlâs-ı şerîfi ve Kâfirûn sûresini üç kere okuyarak otuz rek'at namaz kılsa, Allahü teâlâ onun günâhını elbette magfiret eder ve ona yılın bütününü oruç tutmuş gibi sevab verir. O kimse gelecek yıla kadar namaz kılanlardan olur ve mahşer yerinde susuzluktan emîn olur, buyurdu.

Hadîs-i şerîifte bildirilen otuz rek'at namaz, nâfile namazlardandır. Nâfile namazlardandır. Nâfile namazlar, 2 veya 4 rek'atte bir selâm verilerek kılınır. Eftal olanı,iki rek'atte bir selâm vermektir.

Kaza borcu olanlar, Receb ayında kaza namazlarını kılarken bu namaza da niyyet ederlerse, hadîs-i şerîfte bildiriler bu büyük sevaba da nail olurlar..

Mübârek günlerde ve aylarda yapılan duâlar kabûl edildiği gibi, bu aylarda yapılan bedduâlar da reddolunmaz. Bunun için, büyükleri bilhassa ana-babayı üzmemeli, onların bedduâsını almamalıdır. Mübârek aylarda babasını üzen bir gencin başına gelen ibretli bir hâdise yarın anlatılacaktır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 8 ARALIK 1994 · KAYIT 10341

Hazret-i Ali'nin Duâsı

Hazret-i Hüseyin anlatır:

Recep ayıydı. Babamla beraber Kâ'be-i şerîfteydik. Kâ'bede ağlayıp, sızlayarak Allahü teâlâya duâ eden bir kimsenin sesini işittik. Babam, bu kimseyi çağırmamı söyledi. Hemen gidip o kimseyi buldum. Güzel yüzlü, temiz bir kimseydi. Fakat, sağ yanı felç olmuş, kurumuş, hareketsizdi. Kendimi tanıtıp, babamın kendisini beklediğini söyleyince hemen kalktı. Kendisine yardım ettim. Beraberce babamın yanına geldik. Babam:

- Sen kimsin ve bu halin nedir, diye sorunca adam şunları anlattı:

- Ey mü'minlerin emiri, Allahü teâlâ tarafından cezaya çarptırılan kimsenin hali nasıl olur? İsmim Menazil bin Lahık'tır. Ben vaktimi oyun ve eğlence ile geçirdim. Hep nefsimin arzuları peşinde koşardım. Mübârek aylara hürmet etmez, mübârek

aylarda ve gecelerde günah işlemeye devam ederdim. Salih bir babam vardı. Beni günahlardan vazgeçirmek için uğraşırdı. Yine bu kıymetli ayların birinde bana dedi ki:

- Allahü teâlânın azabı şiddetlidir. Bir anda kahredebilir. Kötü arkadaşlardan vazgeç! Bu kötü işleri bırak! Zîrâ melekler ve bu aylar senden şikâyet ederler.

Nasîhata hiç tahammülüm olmadığı için, babamın üzerine yürüyüp onu dövdüm ve susturdum. Babam benim bu yaptığıma çok üzülmüştü. Bunun üzerine, yedi gün oruç tutup, Kâ'be-i muazzamaya gitti. Yanında ben de vardım. Burada şöyle duâ etti:

- Ey Rabbim! Mazlumların âhını yerde bırakmazsın. Bu mübârek ayda, bu mübârek yerde yapılan duâları reddetmezsin. Benim hakkımı oğlumdan al, oğlumun bir tarafını kurut!

Daha babam duâsını bitirmemişti ki, sağ tarafım felç olup, kurumuştu.

- Baban bu hali görünce ne dedi?

- Çok üzüldü, duâsının bu kadar çabuk kabûl edileceğini düşünememişti. Perişan halde beraber geri döndük. Ben yaptıklarımdan çok pişman olmuştum, fakat olan olmuştu. Babam da benim bu halimi gördükçe o da çok üzülüyordu.

Nihayet dayanamayıp, yine Kâ'be-i şerîfin huzurunda benim, iyileşmem, eski halime dönmem için duâ etmek niyyetiyle hayvana binip yola çıktı. Fakat, yolda hayvandan düşüp öldü. böylece artık iyileşme ümidim kalmadı. İşte bu halimle her gün gelip burada cenâb-ı Hakka yalvarıyorum. İnşaallah Rabbim, yine içinde bulunduğumuz şu mübârek aylar hürmetine duâmı kabûl eder de perişan halden kurtulurum.

Hazret-i Hüseyin sonrasını şöyle anlatır:

Babam, adamın bu halini görünce dayanamadı, bu kimseye bir duâyı öğretti. O kimse bu duâyı okudu. Şifâ bulup hastalık ve sakatlıktan kurtularak, ertesi gün bizim yanımıza hiçbir şeyi kalmamış olarak geldiğinde, sordum:

- Bu hale nasıl geldin?

- Akşam eve gittiğimde, babanızın öğrettiği duâyı okuyacaktım. O ara uykuya daldım. Rü'yâmda, bana bir ses "Allahü teâlâ sana yetişir. Sen öyle bir duâ öğrendin ki, bu ism-i a'zamdır. Onunla duâolunduğunda kabûl olunur, onunla istediğin verilir." dedi.

Sevinç içinde uyandım. O arada tekrar bir ağırlık bastı, yine uyudum. Bu defa rü'yâda Resûlullahı gördüm. Halimi kendilerine arzettim. İnci saçılan mübârek dilinden:

- Amcamın oğlu Ali'nin öğrettiği duâyı oku! Sana ism-i a'zamı öğretti. Onunla duâ kabûl olur, istenen şey verilir, buyurdu. Ben de:

- Yâ Resûlallah! Mübârek ağzınızdan da o duâyı dinlemeği arzu ederim, diye yalvardığımda bana o duâyı söyledi. Duâ şöyleydi:

"Allahümme innî es'elüke yâ âlimel hafiyye, ve yâ men-is-semâu bikudretihi mebniyye, ve yâ men-il-erdu biizzetihi mudhıyye, ve yâ men-iş-şemsü vel-kameru binûri celâlihi müşrika ve mudıyye ve yâ mukbilen alâ külli nefsin mü'minetin zekiyye ve yâ müsekkine ra'b-el-hâifîne ve ehl-et-takıyye, yâ men havaicul-halki indehü makdıyye, yâ men necâ Yûsüfe min rıkk-il-ubûdiyye, yâ men leyse lehü bevvâbün yûnâdî velâ sâhibun yağşa ve lâ vezîrun yu'tî ve lâ gayruhu rabbün yud'a ve lâ yezdadu alâ kesretil-havaici illâ keremen ve cûden ve sallallahu alâ Muhammedin ve âlihi ve a'tini süâli inneke alâ külli şey'in kadîr." Ben de onu okuyup hemen uyandım. Kendimi, yakalanmış bulunduğum hastalık ve sakatlıktan, felçli halden kurtulmuş halde buldum.

Hazret-i Ali buyurdu ki:

- Bu duâya sımsıkı sarılın. Çünkü o Arş-ı a'zamın hazinelerinden bir hazinedir.

Not: Arzu edenlere, bu duânın orijinalini ücretsiz olarak gönderebiliriz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 9 ARALIK 1994 · KAYIT 10342

Mübârek Ayların ve Gecelerin Önemi

İnsan, varlıklar içinde en mümtaz ve en mükerrem bir şekilde yaratılıp yükselmelere ve alçalmalara müsait, duygu ve kabiliyetlerle donatılmıştır. İnsan, yüce yaratıcı tarafından bu dünya misafirhanesine aziz bir misafir olarak gönderilmiştir.

Ebedî saâdeti kazanmak ve aynı zamanda ebedî saâdeti kazandıracak bu geçici misafirhanede, insan denilen varlık başı boş bırakılmamıştır.

Kâinatı, akılları hayretler içinde bırakacak bir şekilde mükemmel yaratan Allahü teâlâ, bu mükemmelliği idrak edecek "Eşref-i mahluk" ünvanına mazhar bir insanı bu âleme göndermiştir. İnsanı çok seven ve sevdiğini ona sunduğu ni'metlerle gösteren yüce ve Kerîm Mevlâ; insanı râzı olduğu Din ile şereflendirmiş, bu şekilde onda dünya ve âhıret saâdetinin yollarını göstermiştir.

Ancak imtihan için, yani elmas ruhlu insanların kömür ruhlu insanlardan ayrılmasını temin için, kitap, peygamber gibi ilahî kurtarıcılar ve yol göstericiler ile şereflendirilen insanoğluna, bir de nefis, şeytan ve kötü duygular, kötü arkadaşlar da musallat edilmiştir.

İşte bu imtihan dünyasında imtihanı kaybedecek davranışlarda bulunarak, yüce Halıkını unutup, en büyük düşman olan nefis ve şeytanların peşinden giden insanları kurtarmak için, yüce Mevlâ, ihsan ve kereminden, çok sevdiği kullarına bazı fırsatlar vermiş, onlara rahmet ve merhamet elini özellikle uzatmış ve onları düştükleri bataklıktan kurtarmak istemiştir.

İşte üç aylar ve bu aylardaki mübârek geceler nefis ve şeytan tuzağına düşmüş ve her iki dünyasını zindana çevirecek günâh, isyan ve gaflet bataklığında boğulmakla karşı karşıya gelmiş insanın kurtuluşu için bize uzanan şefkatli bir el ve can simididirler.

Mübârek aylar ve geceler günâhkâr ve yaratılış gayesini unutan insanlara kerem ve ihsan sahibi yüce Allah tarafından tanınan ve eğer değerlendirilirse çok büyük kazançlara vesile olan bir fırsattır.

Bu aylarda ve gecelerde içimizi ve dışımızı bilen Rabbimize karşı, nefsimizi muhasebeye çekmeli, O'nun bizim dünya ve âhıret hayatımızı Cennet'e çevirmek için gönderdiği İslâm'a tam teslim olup olmadığımızı gözden geçirmeli, hiç vakit geçirmeden İslâmın rahmet, bereket, mağfiret, fazilet ve hayat bahşeden çeşmesinden kana kana nasip almak için bu ayları başlangıç yapmalıyız.

"Bana açılan duâ ellerini boş olarak geri çevirmek benim şanıma yakışmaz" ve "Duâ edin cevap vereyim" buyuran Rabbimizin bu va'dinden istifade ederek, kendimize, âilemize, komşularımıza, milletimize özellikle bizim gibi aynı Allaha, aynı dine, aynı peygambere ve aynı kitaba inanan tüm inananlara, hele hele inandığı ve inandığını yaşamaya çalışırken her türlü zulme, hakarete ve insanlık dışı işkencelere maruz bırakılan dindaşlarımıza, bilhassa, Bosna-Hersek, Keşmir, Ortadoğu, Ortaasya'daki sahipsiz kalmış mü'min kardeşlerimize bol bol duâ edelim.

Bizleri maddî ve manevî sahada perişan eden, günâhlardan, isyanlardan, Allahın bizim faydamız için yasakladığı işleri yapmaktan çekinmek için bu geceyi vesile ederek içten ve tam bir samimiyetle tevbe edelim.

Bir daha dönmemek üzere kötü halden iyi hale, eğrilikten doğruluğa, masivadan Mevlâya, tam bir teslimiyetle yönelelim. "Her bir günâh içinde küfre gidecek bir yol var" diyen Ehl-i sünnet âlimlerinin ikazına kulak vererek, bir yılan gibi îmân mahalli olan kalbimizi ısırıp, kalbimizi siyahlandıra siyahlandıra ta îmân nurunu çıkarıncaya kadar katılaştıran tüm günâhlardan tevbe edip, istigfar edelim.

Bu kutsî ayların ve gecelerin, cümlemiz, milletimiz ve bütün âlem-i islâm için iyiyi kötüden, doğruyu eğriden, faydalıyı zararlıdan ayırtedecek bir şuûra kavuşturmasını, Allahın rızasına ve inananların gerçek kurtuluş, zaferine vesile olmasını dilerim.

FARUK ARVAS Gölcük Müftüsü

BUGÜNKÜ SOHBET · 10 ARALIK 1994 · KAYIT 10343

Sıkıntıların Sebebi

Dinimizde, namazın ayrı bir yeri vardır. Müslüman, namazını herhalükârda kılmalıdır. Hatta, geciktirmeden vakti girince hemen namazını kılmalıdır. Çocuklarımıza, yemek yemesini, su içmesini öğretmeden önce, namazlarını vaktinde kılmalarını öğretmeliyiz, emretmeliyiz.

Çoğumuzun eline yeteri kadar para geçmesine rağmen sıkıntı çekiyoruz. Çünkü bereket yok. Bereket kalmadı. Allahü teâlânın emir ve yasaklarına riâyet edilmezse, namaz kılınmazsa birçok bela, musibet gelir insanın başına. Bunlardan dördü şunlardır:

1- Rızıklar daralır. İşte hepimiz görüyoruz. Herkes geçim sıkıntısında. Enflasyon almış başını gidiyor. Eskiden evde bir kişi çalışır, rahat geçinilirdi. Şimdi, icabında 2-3 kişi çalışıyor fakat yine de sakıntıdan kurtulmak mümkün olmuyor.

2- Hastalıklar artar. Bugün hemen hemen her evde hasta var. Her ev ilaç deposu. Kiminin midesi, kiminin kalbi. Neticede herkes hasta. Bütün hastahaneler

tıklım tıklım dolu.

3- Emniyyet olmaz. Zamanımızda olduğu gibi, her tarafı terör, anarşi, hırsızlık, dolandırıcılık sarar. Kimsenin kimseye itimadı kalmaz. Kardeş kardeşten şüphelenir hale gelir. İtimad, güven kalmaz. Herkes malının ve canının derdine düşer.

4- Merhamet kalkar. Patron işçisine, işçi patronuna şefkatli olmaz. İşçisi, perişan haldeyken, patronu, su gibi para harcar. Tok, açın halinden anlamaz. İşçi patronuna düşman olur. Hal böyle olunca, işyerlerinde, evlerde huzur kalmaz. Hanım kocasını, çocuklar anne ve babalarını dinlemez. Komşular birbirini sevmez. Merhamet olmadığı için, insan komşusuna her türlü kötülüğü yapmaktan çekinmez. Herkes kendi rahatını düşünür. Ben rahat olayım da, isterse herkes sıkıntıda olsun, zihniyeti hakim olur.

Halbuki, dinimize göre, müslümanlar, bir vücudun organları gibidir. Birine bir zarar gelirse, bundan hepsi etkilenir. Hakiki müslüman, bir müslüman kardeşinin ayağına diken batsa, kendi ayağına batmış gibi o dikeni içinde hisseder. Bunlar, hep din bağı ile, merhamet ile olan şeylerdir. Bunlar kalkınca merhamet kalmaz.

Eğer Allahü teâlânın emir ve yasaklarına riâyet edilir, namazlar muntazam ve vaktinde kılınırsa, bunların tersi olur. Herkes birbirini sever. Müslümanların birbirlerini sevmesi, nefislerimizi sevmememize bağlıdır. Çünkü nefsimiz, Allahü teâlânın düşmanıdır. Nefsini seven, arkadaşını, büyükleri, Peygamber efendimizi ve Allahü teâlâyı sevemez. Çünkü bir kalpte iki sevgi bulunmaz.

Bir zât, Resûlullah sallallahü aleyhi ve selleme gelerek:

- Kazancım bol olmasına rağmen geçim sıkıntısı çekiyorum, bundan nasıl kurtulabilirim? dedi Peygamber efendimiz sordu:

- Evinizde namaz kılmayan var mı?

- Hayır efendim, evde hepimiz namazımızı kılıyoruz. Namaz kılmayan yok.

- Komşularınızda hatta mahallenizde namaz kılmayan var mı?

- Efendim, komşularımızda ve mahallemizde de namaz kılmayan yok.

- Bir araştırın, mahallenizden namaz kılmayan birisi geçmiş mi?

- Efendim araştırdık, mahallemizden namaz kılmayan hiç kimse geçmemiş.

- Bu bereketsizlik namaz kılmamaktandır, buyurarak araştırılmasını işaret buyurdu.

O zât tekrar araştırıp Resûlullahın huzuruna geldi:

- Yâ Resûlallah, iyice araştırdım, namaz kılmayan birinin cenazesi geçerken tabutu bizim evin duvarını çizmiş deyince, Peygamber efendimiz:

- İşte evinizdeki bereketsizlik bundandır. O duvarı hemen yıkın, yeniden yapın! buyurdu.

Müslümanın, meşgalesi, asıl maksadını unutturmamalıdır. Müslümanın maksadı, malıyla, mülküyle hep dine hizmet olmalıdır. Böyle olmazsa, müslüman namazını muntazam kılmazsa, dinin emirlerine uymazsa ahırette işi çok zordur.

BUGÜNKÜ SOHBET · 11 ARALIK 1994 · KAYIT 10344

İnanmıyanın Kabirdeki Hâli

İslâmiyete inanmıyan, Kur'ân-ı kerîmi Allahü teâlânın kitabı olarak kabûl etmiyen, insanların en üstünü, en şereflisi olan Muhammed aleyhisselâma inanmıyan, ilim ve ahlâk yoksunu, dini lüzûmsuz gören kimseler öleceği vakit, gözlerindeki perde kaldırılarak kendilerine Cennet gösterilir ve bir melek onlara der ki:

- Ey İslâmiyeti beğenmiyen, şehvetlerinin peşinde koşan kimse! Sen hak olan islâmiyeti beğenmezdin. Muhammed aleyhisselâmın Allahü teâlâdan getirdiği bilgilere inanmazdın. Bu gördüğün ni'metlere, bunlara inanan îmânlı kimseler kavuşacaktır. Sen bunlardan mahrûmsun.

Sonra şeytan gelip der ki:

- Bu sözler yalandır. Bunlara inanma! Gördüğün bütün ni'metlere kavuşacaksın!

Sonra kendisine Cehennem gösterilir. Ateşten dağları, çok büyük akrepleri, çıyanları görünür. Cehennemdeki melekler, ateşten tokmakla vururlar. Ağızlarından alevler çıkar.

Hadîs-i şerîfte bildirilen azâbları görür. Gök gürültüsü gibi sesleri duyar. Bu seslerden korkan kimse başını şeytandan tarafa çevirir, ondan yardım ister. Şeytan dayanamayıp korkusundan kaçar. Melekler şeytanı yakalayıp yere vururlar. Sonra, o kimseye dönüp:

- Sağlığında, dine inanmadın, burada da meleklere inanmadın gidip mel'ûn şeytana inandın, derler.

Sonra çok acı azâblar yaparak habîs rûhunu alırlar Cehenneme atarlar.

İnsan ne kadar yaşasa nihâyet birgün ölecektir. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

Bir insanın rûhu vücûdundan ayrılınca bir nidâ gelir ki:

- Ey insanoğlu, sen mi dünyayı terkeyledin, yoksa dünya mı seni terkeyledi? Sen mi dünyayı topladın, yoksa dünya mı seni topladı? Sen mi dünyayı öldürdün, yoksa dünya mı seni öldürdü?

Cenâze yıkanmaya başlayınca üç nidâ gelir:

- Hani senin kuvvetli vücudun? Seni hangi şey zayıflattı? Hani senin güzel konuşman, seni hangi şey susturdu? Hani senin sevgili dostların, seni neye bırakıp gittiler?

Cenâze kefene sarılınca bir nidâ daha gelir:

- Azıksız yola çıkma! Bu yolculuğun geriye dönmesi yoktur, ebedî olarak geri gelmiyeceksin! Varacağın yer azâb melekleri ile doludur!

Cenâze tabut içine konulunca bir nidâ daha gelir:

- Eğer Allahü teâlânın rızâsını kazandınsa, ne mutlu sana, büyüklük saâdet senindir. Eğer cenâb-ı Hakkın gazâbını kazandınsa yazıklar olsun sana!

Cenâze mezarın yanına varınca bir nidâ daha gelir:

- Ey insanoğlu! Dünyada kabir için ne hazırladın? Bu karanlık mezar için ne nûr getirdin? Zenginlik ve şöhretinden ne getirdin? Bu çıplak kabri döşemek ve zînetlendirmek için ne getirdin?

Cenâzeyi mezara koydukları zaman, kabir nidâ eder ve der ki:

- Arkamdan söylerdin, şimdi karnımda sükût edersin!

Nihâyet, cenâzenin defin işi bitip oralarda hizmet gören insanlar da ayrılıp gidince, Hak teâlâ tarafından bir nidâ gelir:

- Ey benim kulum! Yalnız kaldın, şu karanlık mezarda seni yalnız bırakıp gittiler. Bunlar senin dostların, kardeşlerin, evlâdların ve candan adamların idi. Hâlbuki hiçbirinin sana faydası olmadı. Ey kulum sen bana âsî oldun, emrimi tutmadın, hiç bu hâlini düşünmedin.

Sonra, Kıyâmete kadar kabirde azâb içinde kalır. Kıyâmette de Cehenneme atılır, sonsuz olarak Cehennemde kalır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 12 ARALIK 1994 · KAYIT 10345

Ölüm Vakti Gelince

Ölümden kaçılmaz. Vakti gelince ölüm vâki olur. Malını, çoluk-çocuğunu bırakıp gider. A'râf sûresinde, (Ecelleri geldiği zaman, onu bir saat ileri ve geri alamazlar.) buyuruldu.

Kişi doğmadan önce, ne kadar yaşayacağı takdîr edilmiştir. Levh-i mahfûzda, insanın ne kadar yaşayacağı, neler yapacağı hepsi yazılmıştır.

Allahü teâlâ ölümü yarattı. Sonra diriliği yarattı. Sonra rızkımızı yarattı ve levh-i mahfûza yazdı.

Îmânlı olup, Allahü teâlâya âsî olmıyan kimselerin canları güzel bir şekilde alınır. Allahü teâlâ Azrâil aleyhisselâma, (Dostlarımın canını, âsân al, düşmanlarımın canını güç al!) buyurur.

Melekler, Allahü teâlâya âsi olan kimsenin canını azâb ederek alırlar. Bu azâb dille anlatılamaz. Cebrâil aleyhisselâm, bu meleklere (Merhamet etmeyin!) der. Münâfıkların canı, burnunun ucuna gelir, tekrar bırakırlar. Her a'zâsını öyle sıkarlar ki, ta'rîfi imkânsızdır. Melekler o kimseye:

- Sen Cennetlik değilsin. Sağlığında yaptıkların, senin Cennete girmene mânidir. Sen Allahü teâlâya âsî olduğun için, sana hidâyet, kurtuluş yoktur. Sen namaz kılmadın, oruç tutmadın, zekâtını vermedin, haramlardan sakınmadın, gıybet ettin, sonra da Allah kerîmdir dedin. Allahü teâlânın gadabını unuttun, derler.

Sonra Allahü teâlâdan bir hitâb gelir:

- Münâfıklar, bir gün dahî ölümü hatırlamadılar. Kibirli oldular. Farzı, sünneti, vâcibi yerine getirmediler. Şimdi benim azâbımı görsünler!

Yine melekler, tırnaklarının dibinden yapışıp, canını göğsünden çıkarırlar boğazına kadar getirip yine bırakırlar. Sonra yine Cenâb-ı Haktan hitâb gelir:

- Âlimler size bildirmedi mi? Kitabımızı okumadınız mı? Gâfil olmayın, şeytana uymayın, demedi mi? Her şeyi Allahü teâlâdan bilin demedi mi?

Âlimler her zaman anlatırlar:

Dünyanın geçici güzelliğine aldanmayın! Allahü teâlânın verdiğine kanaat, fakir fukarâya merhamet edin!

Allahü teâlâ sana mal, evlâd gibi ni'metler verdiğinde sevinip "Elhamdülillâh" dersin. Fakat, başına bir belâ, musîbet geldiğinde üzülür, gam çeker sabredip hâline şükretmezsin.

Ölüm döşeğindeki kimse, şiddetli azâbı görünce, aklı başına gelir, ah ah keşke dünyada iken, dinin emirlerine uysaydım, Allah'a âsî olmasaydım, der.

Yine Allahü teâlâdan bir hitâb gelir:

- Ey benim kibirli kullarım! İşte, bu dostunuzu mal harcayıp kurtarınız! Dünyada benden gelen belâya sabretmezsiniz, benden şikâyet edersiniz. İşte, bu kul, azâbda ve canı hulkuma geldi.

Melekler yine azâb etmeye devam ederler. Sonra bunlar gidip, Azrâil aleyhisselâm gelir. Kişi bunu görünce korkudan aklı gider. Çünkü, Azrâil aleyhisselâm, âsî kimselere çok korkunç bir şekilde görünür.

Sonra o kimsenin malını karşısına getirirler. Haram, helâl demeden kazandığı malı, gözünün önünde vârislerine taksim edilir. Malı sahibine der ki:

- Ey âsî kimse, beni kazandın. Uygun olmıyan yerlere harcadın sadaka, zekât vermedin. Şimdi ise senden çıktım. Senin istemediğin kimselerin eline girdim.

Sonra tam bu sıkıntı hâlde hararet içindeyken, şeytan gelip su vermek ister. Fakat, Allahü teâlâyı inkâr etmesini şart koşar. Îmânsız gidecek olan, suyu alıp içer. Îmânla gidecek olan ise, buna kanmayıp, verdiği suyu reddeder.

BUGÜNKÜ SOHBET · 13 ARALIK 1994 · KAYIT 10346

İslâmiyetin En Büyük Düşmanı

Âdem aleyhisselâmdan beri, Cennete gidecek îmânlı, iyi insanlar geldiği gibi, Cehenneme gidecek her türlü kötülükleri yapan, îmânsız, akılsız, zararlı kimseler

de gelmiştir. Kıyâmete kadar da bu böyle devam edecektir.

Kötü insanlar, tarih boyunca, sıkıntılı, huzûrsuz günler yaşatmışlardır. Îmânlılar, îmânsızları ıslâh etmek, îmâna getirip saadet-i ebediyyeye kavuşturmak için, Âdemoğullarını dünyada ve âhırette, mes'ûd, râhat yaşatmak için, gece gündüz demeden durmadan cihâd etmişlerdir.

Îmânsızlar ise, dikta rejimi sürmüş, az bir zümrenin taşkınca zevk ve sefâ sürmesi, nefslerini, şehvetlerinin tatmin olması için zayıflara, küçüklere saldırmıştır. Kötülüklerinin, zararlarının, felâketlerinin örtbas edilmesi, herkesi aldatabilmeleri için, ahlâk, fazîlet, dürüstlük ölçülerini koyan peygamberlere ve onların getirdiği dinlere hücum etmişlerdir.

Bu saldırmaları ba'zı asırlarda harp vâsıtaları ile, sıcak harp ile ölüm kalım savaşı şeklinde olmuş, ba'zan da yalan propagandalarla, fitne, fesâd çıkararak, dinleri içinden bozmak, müslüman devletleri, içeriden yıkmak şeklinde yâni soğuk harp şeklinde olmuştur.

Her devirde, her çağda düşmanlık yapıldı. Fakat, plânlı programlı olarak İslâmiyete en büyük düşmanlığı Batılı devletler yapmışlardır. Özellikle de İngilizler. Çünkü, bunların esâs siyâseti, dünyadaki, bilhâssa Afrika, Ortadoğu ve Hindistân'daki tabî'î servetleri sömürmek, oralardaki insanları, hayvan gibi çalıştırıp, bütün kazançları memleketlerine akıtmaktır.

Adâleti, yardımlaşmayı emreden islâm dînine kavuşanlar, bunların zulmlerine, yalanlarına mâni' olmuşlardır. Bunun için, din düşmanları akla, hayâle gelmiyen hâin plânlarla, askerî ve siyâsî kuvvetleri ile islâmiyete saldırmışlardır.

Batılılar, asırlarca yaptıkları kanlı tecrübelerden, kaba kuvvetle Osmanlıları yıkamıyacaklarını anladılar. Câsûslar ve hıristiyan misyonerleri, yalan propaganda ve yaldızlı vaadlerle gençleri avladılar. Bunları, Osmanlı devletinin kilit noktalarına yerleştirmeğe ve bu kuklaların eli ile; medreselerden fen, ahlâk derslerini, hattâ, yüksek din bilgilerini kaldırmağa, müslümanları câhil bırakmağa uğraştılar.

İslâm düşmanlarının taktikleri her ülkede farklı farklı olmuştur. O milletin karakterine uygun metotlar seçmişlerdir. Tepki gelmiyecek yerlerde doğrudan doğruya kendileri idare etmişler. Fakat asırlardır, hür yaşamış milletleri kendilerine itaat ettiremiyeceklerini anladıkları için bunları isimleri müslüman olan fakat, kendilerinin dinle ilgisi olmıyan dinsizler tarafından idare ettirmişlerdir.

Münafıklık yapıp ikiyüzlü hareket ettikleri için, halk bunları anlıyamamış, anlaşılmaya başlayınca da, hemen yeni bir haini iş başına getirmişlerdir. Son üç asırda, Türk ve İslâm âlemi, nerede bir ihânete uğramışsa, bunun altında mutlaka Hıristiyan Batı vardır.

Bu sinsi kampanyalarında, Osmanlılarda tanzîmattan sonra tam başarı sağladılar. Altı asırlık Osmanlı devletini yıktılar. Böylece altı asırdır Osmanlıların bütün dünyaya yaydıkları saadet, huzûr nûrları söndü.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, Mâide sûresinin seksenikinci âyetinde, (İslâmiyetin en büyük düşmanı Yahûdîler ve müşriklerdir) buyurdu. İslâmiyeti içerden yıkmak için, ilk fitneyi çıkaran yahûdî, Yemenli Abdüllah bin Sebe'dir.

Îsâ aleyhisselâm semâya çıkarıldıktan sonra, bozuk İncîller yazılınca, hıristiyanların çoğu "Müşrik" oldu. Müşrikler İslâmiyeti yok etmek için, misyoner cemiyyetleri kurdular. Bu işte en ileri giden, İngilizler oldu. Çeşit çeşit bozuk fırkalar kurup islâmiyeti içerden yıktılar. İslâm alemini param parça ettiler.

İslâm düşmânları, islâmiyeti yok etmeye ne kadar çok çalışsalar da, İslâm devletlerini yıktıkları gibi Allahü teâlânın bu nûrunu, aslâ söndüremiyecekler. Çünkü, Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, Yûsûf sûresinin onikinci ve altmışüçüncü ve Hicr sûresinin dokuzuncu âyet-i kerîmelerinde meâlen, (Bu Kur'ânı, sana ben indirdim. Onu elbette ben koruyacağım) buyurdu. Ya'nî, kâfirler, Ona zarar veremiyecek, Onu bozamıyacaklar, değiştiremiyecekler, O nûru aslâ söndüremiyeceklerdir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 14 ARALIK 1994 · KAYIT 10347

Ekber Şah Çok Geç Uyandı

Batılılar, islâma olan, kin ve garazlarından dolayı sömürgeleri altında bulunan memleketlerde, müslümanlara akla hayale gelmiyecek işkenceler, vahşetler yapmışlardır. Halbuki müslümanlar, dinli dinsiz hiçbir canlıya hiçbir zaman işkence, eziyet, zulüm yapmamışlardır.

Meselâ, en büyük sömürgeleri olup, senelerce vahşîce, sadistçe zulmettikleri Hindistan'ın Amritsar şehrinde 1919 senesinde bir gün âyin sebebi ile toplanan

Hindûlar, bisikleti ile oradan geçen bir Hıristiyan kadın misyonerine hürmet etmediler. Misyoner, İngiliz generale bunları şikâyet etti.

General derhâl askerlerine emir vererek, ma'bedde âyinle meşgûl halkın üzerine ateş açtırıp on dakîkada yediyüz kişiyi öldürtür. Bu olayda binden ziyâde kişi de yaralanır. General bununla da iktifâ etmiyerek, ahâliyi üç gün elleri ve ayakları üzerinde hayvan gibi yürütür.

Şikayet üzerine olayın aslını tahkîkât için Hindistan'a gelen müfettiş, generale müdafaasız halka ateş açtırmasının sebebini sorunca, general:

- Buranın kumandanı benim. Buradaki askerî bir icrâ'atı ben takdîr ederim. Öyle lüzûm gördüm ve emrettim, cevâbını verir. Müfettiş:

- Pekâlâ, halkın yüz üstü sürünmesini emretmenizin sebebi nedir? diye sorar. General:

- Hindlilerden bir kısmı tanrıları karşısında yüz üstü sürünüyorlar. Bunlara, bir İngiliz kadının bir Hindû tanrısı kadar mukaddes olduğunu ve onun karşısında da hakâret değil, sürünmeleri îcap ettiğini anlatmak istedim, diye cevap verir.

Hindistan'a ilk ayak basan Avrupalılar Portekizlilerdir. 1498 senesinde Hindistan'ın Malabar sâhilindeki Kalküta şehrine gelen Portekizliler, ticâret ile uğraşmış ve Hindistan ticâretini ellerine geçirmişlerdi. Daha sonra, Hollandalılar Hindistan ticâretini Portekizlilerden almışlardır. Hollandalılardan da Fransızlar almışlar, daha sonra da çeşitli oyunlarla İngilizler buralarda hakimiyet sağlamışlardır.

İngilizler ilk olarak 1600 senesinde, Hindistan'ın Kalküta şehrinde ticârethâneler açmak için Ekber Şâh'tan izin aldılar. Gönüllü asker toplıyarak, kendi hesâbına silahlandırmak, donanma tertip ederek, Hindistan'a askerî ve ticârî seferler yapmak imtiyâzını da aldılar.

Ekber Şah bozuk i'tikâdlı kimse idi. Bütün dinleri aynı derecede tutardı. Hattâ, muhtelif dinlere mensup âlimleri toplıyarak, bu dinlerin karışımı, umûma şâmil ve müşterek bir din kurmaya çalıştı. 1837'de hükümdar olan Bahadır Şah,İngilizlerin yaptıkları zulümlere dayanamayarak, 1857'de, İngilizlere karşı askerlerin ve halkın teşvîki ile büyük bir ayaklanma başlatıldı. Fakat çok geç kalınmıştı.

İngilizlerin Şah'a karşı tepki ve zulüm çok şiddetli oldu. İngiliz askerler, Delhî şehrine girince, evleri, dükkânları basıp, malları, paraları yağmaladılar. Genç,

ihtiyâr, kadın erkek demeden bütün müslümanları, hattâ çocukları kılıçtan geçirdiler.

Sonra Sultânın teslim olması halinde cânına ve âilesine dokunulmıyacağına dair te'mînât verdiler. Şâh teslîm oldu. Fakat, Sultânın iki oğlu ve torunu yakalayamadılar. General Wilson, bunların da canlarına dokunulmıyacağına dâir te'mînât verdi.

Fakat,sultânın iki oğlu ve torununu ele geçirince, sözlerinde durmayıp hemen zincire vurdular.

Şâh'ın iki oğlu ve bir torununu elleri bağlı olarak Delhî'ye getirirken yolda, komutan, genç şehzâdeleri soydurup, bizâtihi kendisi göğüslerine kurşun sıkarak şehîd etti. Kanlarından içti. Bu genç şehîdlerin cesetlerini, halkı korkutmak için kal'a kapısına astırdı.

Bir gün sonra başlarını, genel vâli Henri Bernard'a gönderdi. Sonra, şehîdlerin etinden çorba yaparak Şâh'a ve hanımına gönderdi. Çok aç olduklarından hemen ağızlarına aldılar. Fakat, ne eti olduğunu bilmedikleri hâlde çiğneyemediler, yutamadılar. Kustular, çorba tabaklarını yere bıraktılar. Vâli Henri Bernard onlara:

- Niçin yemediniz? Çok güzel çorbadır. Oğullarınızın etinden yaptırdım, dedi.

Batının sözde aydınları insan aklının alamayacağı derecede alçalarak, böyle vahşilikleri çekinmeden yapabildiler. Bunları yapanların bugünkü bozuk şekliyle de olsa, hıristiyan bile olmaları mümkün değildir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 15 ARALIK 1994 · KAYIT 10348

"Yetişin! Tanrımızı Kurban Edecekler!"

Batılı misyonerler zorla, zulüm ile yaptıkları düşmanlıkları kâfi görmiyerek çoğu zaman yerli halkı birbirine düşürme metodunu da uyguladılar.

Bundan dolayı, Hindistan'da hiçbir sene geçmemiştir ki, inek kurban etmek sebebi ile kanlı olaylar ve yüzlerce, binlerce müslümanın öldüğü fitneler zuhûr etmiş olmasın. Bu fitneyi körüklemek için, müslümanlar arasında bir taraftan inek kesmenin yedi tâne koyun kesmekten daha efdal olduğunu yaydılar. Diğer taraftan

da, Hindûlar arasına, inek olan tanrılarını ölümden kurtarmanın çok sevab olduğunu yaydılar.

Bu fitneleri Hindistan'dan çekildikten sonra da devâm etmiştir. Buna misâl olarak İttilâât, mecmûasında yayınlanan bir hâdiseyi nakledelim:

Bir kurban bayramı günü, sarıklı, sakallı, cübbeli iki müslüman, kurban etmek için bir inek alırlar. Hindû mahallesinden geçerlerken, bir Hindû önlerine çıkarak, ineği ne yapacaklarını sorar. Onlar da kurban edeceklerini söylerler. Hindû:

- Ey ahâlî! Yetişin tanrımızı kurban edecekler, diye bağırır.

Müslümanlar da:

- Ey müslümanlar, yetişin kurbânımızı elimizden alıyorlar, diye feryâd ederler.

Hindûlarla müslümanlar toplanırlar. Sopalarla, bıçaklarla birbirlerine saldırırlar. Yüzlerce müslüman katledilir. Fakat, ineği Hindû mahallesinden geçiren iki kişinin, İngiliz sefâretine girdikleri görülür.

Bu hâl gösteriyor ki, bu fitneyi çıkaranlar hıristiyan misyonerlerdir... Böyle sayısız fitneler ve zulümler ile, müslümanları imhâ etmeğe çalıştılar. Daha sonraları bu şekilde yapılan hîleler de anlaşılınca yine taktik değiştirdiler.

Bu defa da sinsi sinsi dini değiştirmeye başladılar. Kılıç ile cihâdın farz olmadığını söyleyen, İslâmiyetin harâm kıldığı şeylere helâl diyen, dîni ve îmânı değiştirmeğe çalışan, müslüman ismini taşıyan, Ehl-i sünnet düşmanı kimseler yetiştirdiler. Gulâm Ahmed Kâdıyânî bunlardan biridir. Bunları destekleyerek, yeni yeni bozuk fırkaların zuhûrunu sağladılar. Müslümanların bu fırkalara uymaları için çalıştılar.

Bu fırkaların en meşhûru, 1879 da kurulan (Kâdıyânîlik) olup, kurucusu olan Gulâm Ahmed; top, kılıç ile cihâdın farz olmadığını, farz olan cihâdın nasîhat ile olduğunu, söyledi. Zaten misyonerler de yıllardır böyle söylüyorladı.

İngilizler, Gulâm Ahmed'i bol para ile satın aldılar. Gulâm Ahmed, önce "Müceddid" olduğunu, sonra, "Mehdî" olduğunu söyledi. Nihâyet, "Peygamber" olduğunu iddiâ ederek yeni bir din getirdiğini ilân etti. Bunun fikirleri, Pencab ve Bombay'da câhil halk arasında yayıldı. Bugün de, Avrupa'da ve Amerika'da "Ahmediyye" ismi altında kâdıyânîliğin yayıldığı görülmektedir. Birçok islâm ülkesinde, değişik İslâmi isimler altında, Batılıların idare ettiği sayısız dini cemaatler faaliyet göstermektedir. Bugün müslümanların dağınık olmasının, biraraya gelememelerinin sebebi budur.

İslâm düşmanları, birinci ve ikinci dünya harpleri sonunda, birçok memleketlerde, kendi hâin plânlarını yerine getiren ve kendi menfaatlerini koruyan kimseleri iş başına getirdiler. Bu memleketlerin, millî marşları, bayrakları, parlamentoları, devlet başkanları olmuş, fakat din hürriyetine kavuşamamışlardır. Hep dışarıdan başkaları tarafından idare edilmişlerdir.

Asırlardır güç kullanarak yaptıkları tercübelerde mertlikle Osmanlıyı ele geçiremiyeceklerini anlayanlar, bu defa hâince planlar hazırladılar. İşte bu planlar ile Osmanlı Devletini yıktılar. Osmanlı İmparatorluğu topraklarında 23 adet irili ufaklı devlet kurdular. Bunun sebebi müslümanların kuvvetli ve büyük bir devlet kurmalarına mâni olmaktı.

İslâm ülkeleri diye isimlendirilen memleketler arasında devamlı birbirlerine düşmanlıkları ve harpleri kışkırttılar. Meselâ, sünnî müslümanların büyük ekseriyyeti teşkil ettikleri Sûriye'de, % 9 olan nusayrîleri hâkim yaptılar. 1982 senesinde Hama ve Humus şehirlerine ordu birlikleriyle hücûm edilmiş, iki şehir yerle bir edilerek, silâhsız, müdâfaasız sünnî müslümanlar bombalanmıştır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 16 ARALIK 1994 · KAYIT 10349

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî

Evliyânın büyüklerinden Celâleddîn Muhammed Rûmî hazretleri, zamanımızdan yediyüz yirmibir yıl önce vefât etti.

Babası, Muhammed Behâeddîn-i Veled, Peygamber efendimizin rü'yâda medhettiği, "Sultân-ül-ulemâ" ismini verdiği büyük bir âlim ve evliyâ idi. Ayrıca Ebû Bekr-i Sıddîk hazretlerinin soyundandır.

Mevlânâ hazretleri, Horasan'ın Belh şehrinde doğdu. O zaman Rum diyârı olarak anılan, Anadolu'ya hicret ettiği için "Rûmî" lâkabıyla anıldı. Mevlânâ, kelimesi ise, "Efendimiz" demektir.

İlim tahsîline babasında başladı. Babasından sonra Mevlânâ hazretlerinin ilim tahsîliyle, Seyyid Burhâneddîn Tirmizî hazretleri ilgilendi. Daha sonra, Halep ve Şam'a giderek, Muhyiddîn-i Arabî gibi zamanın meşhur âlim ve evliyâsı ile sohbet edip, onlardan ilim öğrendi.

Ayrıca, Konya'da, zamanın büyük kelâm âlimlerinden ve evliyânın büyüklerinden Sadreddîn-i Konevî hazretlerinden ilim öğrendi. Onun feyz ve teveccühlerine kavuştu. Onun vâsıtasıyla, ma'nevî yönden yüksek derecelere kavuştu.

Sadreddîn-i Konevî hazretleri anlatır:

"Rü'yâmda Peygamber Efendimizi gördüm. Eshâb-ı kirâm ile medreseye teşrîf ettiler. Medresede Celâleddîn de vardı.

Peygamber efendimiz kendisine çok iltifat etti. Ebû Bekir'e dönerek "Yâ Ebâ Bekr! Ben Celâleddîn ile diğer peygamberlerin arasında öğünürüm. Çünkü onun öğrendiği ilim, işlediği amelin feyz ve nûru ile ümmetimin gözleri aydın olur. O benim oğlumdur." buyurdu.

Hazret-i Mevlânâ'nın hocalarından biri de, Şems-i Tebrizî hazretleridir. Konya'ya gelip, O'ndan yetişmesi, ilim tahsîli ile ilgilenmiştir. Kemâle geldikten sonra, kırkyedibin beytlik, meşhur "Mesnevî"sini yazdı.

Hazret-i Mevlânâ'yı anma merasimlerinde yapılanlarla O'nun bir ilgisi yoktur. Meselâ, hazret-i Mevlânâ, ney dümbelek çalmadı. Dönmedi raks etmedi. Mesnevîsinde geçen "ney" kelimesi, İslâm dininde yetişen, kâmil, yüksek insan demektir. Fârisî'de "ney", yok ma'nâsına gelmektedir. Böyle yüksek kimseler, kendilerini tamamen dine adadıkları için, kendilerini yok kabûl etmişlerdir.

Mevlevî şeyhlikleri, sonraları, câhillerin eline düştüğünden, neyi çalgı sanarak, ney, dümbelek gibi şeyler çalmağa, dans etmeğe başlamışlar, ibâdete harâm karıştırmışlardır. Mevlânâ hazretlerinin çalmadığı, beğenmediği bu çalgı âletleri, hazret-i Mevlânâ'nın türbesine konunca, türbeyi ziyâret edenlerden bir kısmı, bunları, onun kullandığını zan ederek aldanmaktadır.

Bilmiyorlar ki, sonradan gelen din câhilleri, ney, saz, def gibi çalgılar çalarak, gazel okuyup dönerek, dans ederek, nefslerini zevklendirmişlerdir. Bu günâhlara ibâdet adını verebilmek ve kendilerini din adamı tanıtabilmek için, "Mevlânâ da böyle çalar ve oynardı. Biz mevlevîyiz, onun yolunda gidiyoruz" diyerek, yalan söylemişlerdir.

Ney, tambur gibi çalgı âletlerinin eşliğinde yapılan törenler, onbeşinci asırda ortaya çıkmıştır. Yâni Mevlânâ hazretlerinin yaşadığı asırdan 3-4 asır sonradır. Müzik, tegannî, dinimizde haramdır. Böyle büyük bir evliyânın, haram olan bir işi yapması mümkün değildir.

Bilhassa "Gel, gel her kim olursan ol gel! Allaha şirk koşanlardan, mecûsîlerden, puta tapanlardan da olsan gel." Sözlerini istismâr ediyorlar.

Mevlânâ hazretleri bu mısralarıyla, eski sapık hâllerini, bir tarafa bırakıp, hakîkî saâdete gel, müslüman ol, ancak kurtuluş buradadır, demektedir.

Bunlar, islamiyette olmayan hatta, dinde yasak olan şeyleri ısrarla Mevlânâ hazretlerinin yaptığını iddia ederek, islamiyeti bozmak istiyorlar. Bu kötü isteklerine ulaşmada, o mübârek zatı istismar ediyorlar. Zaten, bir konuya, Avrupası, Amerikası destek veriyorsa, teşvik ediyorsa orada biraz durmak lazımdır. Çünkü, bunlar bugüne kadar islamiyetin hayrına bir iş yapmamışlardır. Asırlardır, islamiyeti nasıl yıkıp yok edebileceklerinin plânlarını yapmışlardır.

Dinimize göre, bir islâm büyüğü, ney, def çalarak dönerek anılmaz. Dine yaptığı hizmetleri anlatılır. Fatiha okuyarak, hatim indirerek, duâ ederek ruhuna gönderilir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 17 ARALIK 1994 · KAYIT 10350

Renk Cennete Girmeye Mani Değildir

Enes bin Mâlik hazretleri anlatır:

Peygamber efendimizin huzûrunda bulunurken, birisi gelip dedi ki:

- Yâ Resûlallah, derimin siyah, yüzümün çirkin oluşu benim Cennete girmeme mâni midir?

Peygamber efendimiz buna şöyle cevap verdi:

- Hayır, derinin siyah oluşu yüzünün çirkin oluşu Cennete girmene mâni değildir.

Bunun üzerine adam söze başladı:

- Yâ Resûlallah! Bundan sekiz ay önce, ben cenâb-ı Hakka ve Resûlüne îmân etmiştim. Ancak, benim derimin siyah oluşundan dolayı kimse beni kabûl etmedi, herkes benden uzak durdu.

Adamın bu konuşması üzerine Peygamber efendimiz, etrafına bakıp:

- Amr bin Vehep burada mı? diye sordu. Oradakiler:

- Burada yok, diye cevap verdiler.

Peygamber efendimiz bu kimseye:

- Şimdi sen Amr bin Veheb'in evine git. Benden selâm söyle, Resûlullah, kızını bana vermeni istedi, diye bildir, buyurdu.

Amr bin Veheb'in güzel, iffetli bir kızı vardı. Siyah derili kimse, hemen bildirilen yere gidip, kapıyı çaldı. Önce içeri almak istemediler. Sonra bir isteği vardır diye içeri aldılar. Fakat kendisinden çok sıkılmışlardı. Bir an önce niçin geldiğini bildirip, gitmesini bekliyorlardı. Nihayet adam söze başlayıp:

- Resûlullahın selâmı var, kızınızı bana vermenizi emir buyurdu, dedi.

Kızın babası, kızını, ilk defa gördüğü böyle siyahi birine vermeğe razı olmadı ve onu geri çevirdi.

Adam evden çıktıktan sonra, talip olunan kız, babasına dedi ki:

- Babacığım sen ne yaptın? Ya bu kimseyi gerçekten Resûlullah gönderdiyse? Eğer Resûlullah gönderdiyse nasıl olursa olsun evlenmeğe râzıyım. Allahın Resûlünün uygun gördüğü şeye biz nasıl karşı gelebiliriz?

Kızının bu sözü üzerine, Amr bin Vehep hemen kalkıp Resûlullahın huzûruna gitti, yanına yakın bir yere oturdu. Resûlullah kendisini görünce sordu:

- Allahın Resûlünün isteğini red eden sen misin?

Amr bin Veheb şöyle cevap verdi:

- Evet yâ Resûlallah, yanlış bir iş yaptım affedilmem için geldim. O kimseyi geri çevirmemin sebebi, belki yalan söylemiş olabilir düşüncesiyle idi. Madem ki siz uygun gördünüz, kabûl ediyor, kızımı ona veriyorum. Kızımın da hiçbir i'tirazı yoktur. Sizi üzmekten Allaha sığınırız.

Kızın babasının bu sözleri üzerine nikâh kıyıldı. Dörtyüz dirhem mehr tayin edildi. Daha sonra Resûlullah, bu gence:

- Yâ Sa'd Selemî kalk, hanımının yanına git ve mehrini ver! buyurdu.

Damat:

- Yâ Resûlallah, benim dünyalık olarak bir şeyim yoktur. Gidip kardeşlerimden istemem lâzımdır, dedi.

Peygamber efendimiz de:

- Öyleyse, bu mihri şu üç kişiden te'min et! Önce, Osman bin Affan'a git! Benden selâm söyle ikiyüz dirhem para al! Sonra Abdurrahman bin Avf'a uğra ondan da ikiyüz dirhem al! Sonra Ali'ye git, iki yüz dirhem de ondan al, buyurdu.

Sa'd, Resûlullahın bu emri üzerine, bildirilen üç kişiye gidip, Resûlullahın selâmını söyliyerek, altıyüz dirhem para aldı. Sonra hemen çarşıya çıkarak, hanımı için eşyalar aldı. Gözlerinden neş'e ve sevinç akmaktaydı. Bu hâl içinde eve gitmekte iken kulağına bir ses geldi. Ses şöyleydi:

- Ey mücâhidler, hazırlanın! Resûlullahın emri ile savaşa gidiyoruz! Devamı yarın...

BUGÜNKÜ SOHBET · 18 ARALIK 1994 · KAYIT 10351

"Kokun Ne Kadar Güzel!"

- Dünden devam-

İslâm askerleri Resûlullahın emri üzerine hemen savaşa hazırlandılar. Bu haberi duyan, Sa'd Selemi'deki neş'e derhal savaş sevincine dönüştü. Evlenme işini çoktan unutmuştu.

Ellerini kaldırıp şöyle dedi:

- Ey yerlerin ve göklerin sahibi yüce Allahım. Ben seni ve Resûlünü çok seviyorum. Resûlünün emri her şeyin üzerinedir. Mademki savaş emri vermiş, evlilik işimi bırakıp, ben de savaşa katılacağım. Elimdeki bütün paraları, senin yolunda harcıyacağım.

Sonra hemen gidip, iyi bir at, kılıç, mızrak ve bir kalkan aldı. Atına binip, yüzünü tülbent ile bağlıyarak, süvarilerin toplandığı meydana girdi. Gözlerinden başka hiçbir yeri görünmüyordu.

Meydanda toplanan diğer süvariler birbirlerine soruyorlardı.

- Tanımadığımız bu atlı kimdir acaba?

Süvarilerin meraklandığını gören hazret-i Ali buyurdu ki:

- Bırakın onun kim olduğunu. Bahreyn tarafından gelmiş ve kendi isteği ile savaşa katılmak isteyen biridir.

Bu arada Sa'd Selemî savaş ta'limleri yapıyor, kılınç sallıyor atını sağa sola koşturuyordu.

Bir müddet sonra, Peygamber efendimiz ordunun başına geldi. Kimsenin tanımadığı genci görünce sordu:

- Sen Sa'd mısın?

- Evet yâ Resûlallah. Evlilik işini sizin savaş emriniz üzerine bırakıp cihâda geldim.

- Ceddine saâdet.

Ordu yola çıkıp düşman ordusu ile savaşa tutuşunca, Sa'd var gücüyle kendini ortaya attı. Öyle güzel kılınç sallıyordu ki, önüne gelen her düşman askerini yere yıkıyordu. Bu şekilde epey vuruştuktan sonra, bir ses işitildi:

- Sa'd düştü, Sa'd şehid oldu.

Bu sesi işiten Peygmaber efendimiz, sesin geldiği tarafa yöneldi. Sa'd'ın vurulup şehid düştüğünü görünce, onu tutup kucakladı. Yüzündeki toz toprağı sildi, sonra:

- Kokun ne kadar güzel. Allaha ve Resûlüne sevgin ne kadar çok ey Sa'd!.. buyurdu.

Bir müddet başında ağladı. Sonra mübarek yüzünden birden tebessüm belirdi.

- Cenâb-ı Hakka yemin ederim ki, Sa'd Havz'a gitti, buyurdu.

Oradakiler sordular:

- Yâ Resûlallah! Havz dediğiniz nedir?

- Havz, Cenâb-ı Hakkın bana ihsân ettiği bir şeydir ki, genişliği San'a ile Basra arası kadardır. Çevresi, inci ve yukatlarla süslüdür. Suyu sütten daha beyaz, tadı baldan daha tatlıdır. Ondan bir defa içen ebediyyen susamaz.

Orada bulunanlar tekrar sordular:

- Yâ Resûlallah önce ağladınız, sünra gülümsiyerek yüzünüzü başka tarafa çevirdiniz, bunun hikmeti nedir?

Peygamber efendimiz onlara şöyle cevap verdi:

- Sa'd Selemî'yi sevdiğim için ölümüne ağladım. Onun Allahü teâlânın katındaki yüksek mevkiîni görünce sevinerek, gülümsedim. Yüzümü ondan çevirmemin sebebi de şudur: Cennette beraber olacakları huriler o anda yanına geldiler. Üzerlerinde çok güzel ziynetler vardı. Hayâmdan yüzümü başka tarafa çevirdim.

Bunları anlattıktan sonra, çevresinde bulunan mücâhidlere emretti:

- Sa'd Selemî'nin atını, silahlarını ve kendisine ait diğer eşyalarını alın, hanımına götürüp teslim edin. Kayınpederine de deyin ki:

- Allahü teâlâ, Sa'âd Selemî'yi senin kızından daha hayırlı biri ile nikâhladı..

BUGÜNKÜ SOHBET · 19 ARALIK 1994 · KAYIT 10352

İslâmiyyette Ruhbânlık Yoktur

Kıymetli kitaplar, evlenmenin iyi olduğunu bildirdiği gibi, bekâr kalmanın daha iyi olduğu da bildirmektedir. İnsanlar, zamanlar ve hâller başka başka olduğu için, evlenmeyle ilgili yazılar, sözler de, başka başka olmuştur.

Eskiden, bilhassa isevîlerde Allah yolunda bulunabilmek ve Allahü teâlâya yaklaşabilmek, ancak ruhbânlıkla, yâni evlenmemekle olur sanılıyordu. Peygamber efendimiz, rûhî ve maddî hakîkatlerin, üstünlüklerin hepsini kendinde topladığı için, Onun Eshâbına ve ümmetine, yalnızlık da, çokluk da, bekârlık da, evlilik de faydalı olmaktadır.

Bunlara her ikisi de ve ikisi arasındaki orta hâl de yakışmaktadır. Papazlar herkese ruhbânlığı, yalnız, bekâr yaşamağı emrettiğinden, bunu önlemek için Peygamber efendimiz, (İslâmiyyette ruhbânlık yoktur) buyurdu.

Bir hadîs-i şerîfte de, (Nikâh yapmak, benim sünnetimdir. Sünnetimi yapmıyan kimse, benden değildir) buyurdu.

Daha nice hadîs-i şerîfler, zihinlerdeki yanlış fikirleri kaldırdı. Allahü teâlânın yolunda, yalnız ruhbânlıkla gidilebilir düşüncesini gönüllerden çıkardı. Daha sonra, insanın hâline göre, bekârlığın da, evliliğin de iyi olduğunu bildiren hadîs-i şerîfler meydâna çıktı. Resûl aleyhisselâm, (İkiyüz yılından sonra, sizin en iyiniz, hafîfülhâz olandır) buyurdu. Eshâb-ı kîram, "Hafîfülhâz nedir yâ Resûlallah!" dediklerinde, (Zevcesi ve çocuğu olmıyandır) buyurdu.

Meselâ, Bişr-i Hâfî, Bâyezid-i Bistâmî ve Ebül-Hüseyn Nûrî gibi büyük âlimler bekâr idi. Hicretin ikiyüz senesinden sonra gelenler arasında, bunların ve bunlar gibi olanların şereflerini, üstünlüklerini, bu hadîs-i şerîf haber vermektedir.

Bunun için, kişi kendisi için, evlenmek iyi olacaksa evlenir, iyi olmayacaksa evlenmez. Şartları müsait değil ise evlenmez. Kıymetli kitaplarda, hanımının

hakkına, evlilik haklarına riayet edemiyecek olanın evlenmesi câiz değildir, buyurulmaktadır. Şartları müsait olanın da evlenmekten kaçınmaması lâzımdır.

Evlenmeden önce, dini öğrenmek, nefsi, dine uyar hâle getirmek, gönül sâhibi olmak, rüşdü, aklı olgunlaşmak lâzımdır. Ondan sonra, sünneti yerine getirmek niyeti ile evlenir. Edebi, hayâsı, ahlâkı olan, dînini, îmânını, islâmın şartlarını öğrenmiş, dine uyan, sokakta islâmiyetin emrettiği gibi örtünen bir kızla evlenmelidir. İffet sâhibi, dînini kayıran bir kız aramalıdır.

Malı çok, güzelliği çok olanı aramamalıdır. Mal için, güzellik için, iffeti ve salâhı, kurtuluşu elden kaçırmamalıdır.

Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki, (Kadın, yâ malı için veya güzelliği için, yahud dîni için alınır. Siz dîni olanını alınız! Malı için alan, malına kavuşamaz. Yalnız güzelliği için alan, güzelliğinden mahrûm kalır.)

Din ile cemâl yâni güzellik birlikte olması çok iyi olur. Müslüman kızın kâfir erkekle evlenmesi câiz değildir. Kâfir erkekle evlenmeğe niyet edince mürted olur. İki kâfir birbiri ile evlenmiş olur. Her ikisinin de îmân etmeleri ve yeniden nikâhlanmaları lâzım olur.

Sâliha, iyi huylu, asîl âile kızı aramalıdır. Kötü huy ve iffetsizlik ile adı çıkan kadından kaçınmalıdır. (Gübrelikte biten gülleri koklamayınız!) hadîs-i şerîfi, südü bozuk, ahlâksızlarla evlenmeği yasak etmektedir.

Evlenmeden önce evlilik bilgilerini öğrenmelidir. Buhârâ'da Ahmed bin Hafs isminde bir gence düğün gecesi, evleneceği kız, (Hayz ilmini öğrendin mi?) dedi. Ahmed bin Hafs "Hayır" deyince, kız (Allahü teâlâ, kendinizi ve emrinizde olanları ateşten koruyun! buyurdu. Câhil olan nasıl koruyabilir?) dedi.

Ahmed bin Hafs hazretleri bu sözden çok etkilendi. Hanımını Allaha emânet ederek, Merv'de onbeş sene ilim tahsîl edip İmâm-ı Muhammed'den de ders aldı. Altı sene sonra âlim olarak, hanımının yanına döndü.

Müslüman kimsenin evlenmedeki niyyeti, zinâdan, harâma bakmaktan korunmak olmalıdır. Sâlih evlât yetiştirmeği, Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin çoğalmasını ve O'nun nikâh sünnetine uymağı niyet etmelidir.

BUGÜNKÜ SOHBET · 20 ARALIK 1994 · KAYIT 10353

Kötü Zanda Bulunmak

Sû-i zan, bir kimseyi kötü zannetmek demektir. Bir kimseyi kötü bilmektir. Kesin olarak bilmeden birisi hakında zanda, tahminde bulunarak, onun iyi biri olmadığına karar vermek demektir. Bu ise haramdır.

Kur'ân-ı kerîmde meâlen, (Ey îmân edenler, sû-i zan etmekten kendinizi koruyun! Zannetmenin ba'zısı günâhtır) buyuruluyor.

Bir hadîs-i şerîfte de:

(Sû-i zan etmeyiniz! Sû-i zan, yanlış karar vermeye sebep olur. İnsanların gizli şeylerini araştırmayınız, kusurlarını görmeyiniz, münâkaşa, haset ve düşmanlık etmeyiniz, birbirinizi çekiştirmeyiniz, kardeş gibi birbirinizi seviniz! Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, yardım eder. Onu kendinden aşağı görmez) buyuruldu.

Bir mü'minin günâh işlediğini zannetmek, sû-i zan olur. Kalbe gelen düşünce, sû-i zan olmaz. Eğer kalb o tarafa meylederse, o zaman sû-i zan olur.

Tabiî ki kimseye sû-i zan etmemeli, demek de yanlış olur. Doğrusu, müslümana sû-i zan etmemeli, demektir. Yâni, müslüman olduğunu söyliyen ve küfre sebep olan bir sözde ve işte bulunmıyan kimsenin bir sözünden veya işinden hem îmânlı olduğu, hem de îmânsız olduğu anlaşılırsa, îmânlı olduğunu anlamalı, "Dinden çıktı" dememelidir.

Bir de durumu kesin olarak belli ise, meselâ birisi içki içerken bizzat görülmüş ise, bu kimse içki içmez diye düşünmek de olmaz. Kesin bilinmiyen, bazı alâmetlere bakarak kötü zannetmek haramdır. Yoksa kesin biliyorsa o kimseyi kötü bilmek haram olmaz.

İnsanları sû-i zandan kurtarmak için, töhmet yerlerinden uzak durmalıdır. Onların dedikodularına kendisi sebep olduğu için işliyecekleri günâha ortak olur.

Bunun için, başkalarının sû-i zannına sebep olacak hareketlerden kaçmalıdır. Sâlih bir kimse, içki şişesine benziyen bir şişe ile evine birşey getirirken şişeyi kapalı bir torba içine koymalıdır. Böyle yapmayıp da bir gazete kağıdına sararak açıktan getirirse, sû-i zanna sebep olabilir. "Acaba içki mi?" diyenler çıkabilir.

Böyle, şüphe uyandıracak hareketlerden uzak durmalı, başkalarının kendisi hakkında dedikodu etmesine sebep olmamalıdır. Yanlış anlaşılmaya müsait durumlarda, açıklama yapılmalı, başkalarını sû-i zandan kurtarmalıdır.

Birgün Peygamber efendimiz, hanımı ile konuşurken, oradan birisi geçti. Peygamber efendimiz bu adamın yanına varıp:

- Bu konuştuğum benim zevcem Safiye'dir, buyurdu.

Adam dedi ki:

- Yâ Resûlallah, sizden de mi şüphe edilir?

- Kan, insanın damarlarında dolaştığı gibi, şeytan da insana nüfûz eder, kalbine şüphe sokar.

Bu hareketiyle Peygamber efendimiz, siz de böyle yapın, başkalarının kötü zanda bulunmalarına meydan vermeyin, mesajını vermiş oldu.

Birgün de adamın biri, bir kadınla şüphe uyandıracak şekilde konuşuyordu. Hazret-i Ömer, adamın yanına varıp, öfkeli şekilde bakınca adam:

- Bu benim hanımımdır, dedi.

Bunun üzerine hazret-i Ömer:

- Hanımın ise o zaman ne diye şüpheyi üzerinize çekecek şekilde konuşuyorsunuz? diyerek o kimseyi azarladı.

Bu iki hadiseden de anlaşıldığı gibi, çok dikkatli olmalıyız. Sû-i zanna fırsat vermemeliyiz. Acele edip, kötü düşünceye kapılmamalıyız.

BUGÜNKÜ SOHBET · 21 ARALIK 1994 · KAYIT 10354

"Kulum Beni Nasıl Zannederse..."

Müslüman hüsn-i zan sahibi olmalıdır, olayları iyiye yormalıdır. İslâm âlimleri, (Bir müslümanın bir sözünden veya bir işinden yüz şey anlaşılsa, bunlardan doksandokuzu küfre sebep olsa ve biri müslüman olduğunu gösterse, bu birşeyi anlamak, ona kâfir damgası vurmamak lâzımdır) buyurmuşlardır.

Kişi müslümana sû-i zanda bulunabileceği gibi, Allahü teâlâya karşı da sû-i zanda bulunabilir, bundan da çok kaçmalıdır. Meselâ, günâhının affolunmayacağını zannetmek, O'na sû-i zan olur. Allahü teâlâ, şartlarına uygun tevbe yapılınca, her türlü günâhı muhakkak affeder. Dilerse, küfürden başka günâhları tevbesiz de affeder. Hadîs-i kudsîde, (Kulum beni nasıl zannederse, ona zannettiği gibi muâmele ederim) buyuruldu. Kabûl edeceğini ümit ederek tevbe edeni affeder. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Allahü teâlâya hüsn-i zan ediniz!)

(Allahü teâlâya hüsn-i zan etmek, ibâdettir.)

(Yemîn ederim ki, Allahü teâlâ, kendisine hüsn-i zan ederek yapılan duâyı, elbette kabûl eder.)

(Kıyâmet günü, Allahü teâlâ bir kulunun Cehenneme atılmasını emreder. Cehenneme götürülürken arkasına dönerek, "Yâ Rabbî! Dünyada sana hep hüsn-i zan ettim" deyince, "Onu Cehenneme götürmeyiniz! Kulumu bana olan zannı gibi karşılarım" buyurur.)

Peygamber efendimiz, ölüm halinde olan bir gence sordu:

- Kendini nasıl buluyorsun?

- Günâhlarımdan korkuyor; fakat Allahtan ümit kesmiyorum. Peygamber efendimiz:

- Bu korku ile ümit, şu ölüm ânında kimde bulunursa, Allahü teâlâ ona umduğunu verir ve onu korktuğundan emîn kılar, buyurdu.

Sû-i zan sebebiyle insanın başına birçok olay gelmektedir. Mesela:

Bir islâm âlimi, ders verirken talebelere "Alâmetlere bakarak bir hâdise hakkında kat'i hüküm vermek doğru değildir. Bundan kaçının!" diyerek şöyle bir misâl verdi:

"Evinize girerken, bir köpeği, burnunda yoğurt bulaşığı olduğu halde evden çıkarken görseniz eve girildiğinde de yoğurt çanağında köpeğin burnu girecek kadar oyuk olsa, yine de bizzat görmediğiniz için veya gören olmadığı için "Muhakkak bu köpek bu yoğurda burnunu sokmuştur." diye kat'î bir hükümde bulunmayın!." Talebenin birisi hocasına karşı itiraz mahiyetinde, "Bu köpeğin bu yoğurda burnunu soktuğu apaçık meydanda iken, niye kat'î hüküm verilmezmiş?" diye düşündü.

Hocası, talebenin bu düşüncesini anladı, fakat birşey söylemedi.

Bir zaman sonra, bu talebe, şehrin kenarında bulunan evinin yakınındaki ağaçlıkta bir hayvan kesmişti. O anda sıkıştığından, elindeki kanlı bıçak ile çalıların arasına def-i hâcet için gitti. O sırada şehirde bir kişi bıçaklanmış, bıçaklıyan şahıs da kaçmıştı. Zaptiyeler, kaçan şahsı ararken, çalıların arasında ihtiyacını gideren bu kişiyi gizlenir halde görünce şüphelenip yanına vardılar. Elinde bıçak ve üzerinde kan izlerini görünce, suçlu zannı ile alıp nezârete götürdüler.

Talebe ne kadar bu işle benim ilgim yok dediysede, elindeki bıçak ve üzerindeki kan izleri cinayeti bunun işlediğini gösteriyordu. Bu kimseyi nezarete attılar. Nezârette hayli sıkıntı çekti. Daha sonra mahkemeye çıkarıldı. Zamanın kadısı, ifâdeleri dinledikten sonra kararını şöyle açıkladı:

"Her ne kadar maznunun çalılıklar arasında gizlenmesi, elinde bıçak ve kan izlerinin bulunması hâdiseyi onun işlediği şüphesini kuvvetlendiriyorsa da, bıçaklarken bizzat gören şâhit olmadığı için beraatına karar verilmiştir." Talebe, sû-i zan etmenin cezâsını hapse mahkûm olmak korkusu içinde birkaç gün nezârette kalarak, ucuz atlatmış oldu. Alâmetlere göre karar vermenin muhakkak doğru olmayacağını anladı. Bu hâdise ona ders oldu. Hocasına yaptığı sû-i zannına tevbe ederek, bir daha kalben de olsa îtirazda bulunmıyacağına kendi kendine söz verdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 22 ARALIK 1994 · KAYIT 10355

Hâdiselerin İyi Taraflarını Görmeli

Mü'minleri haram işleyici, yâni fâsık zannetmek sû-i zan olur. Bu sû-i zan haramdır. Haram işlediğini öğrenerek, bilerek onu sevmemek, sû-i zan olmaz. Buğd-i fillah olur, sevâb olur. Din kardeşinin aybını görünce, ona hüsn-i zan etmeli, te'vîline çalışmalıdır. Onu ıslâh etmelidir. Kalbe gelen düşünce, sû-i zan olmaz.

Zan etmek, yâni kalbin o tarafa kayması sû-i zan olur. Fâsığa sû-i zan câiz olmadığı gibi, sâlih kimseye sû-i zan asla câiz değildir.

Müslümanın ömrünün sonlarına doğru, öleceği zaman Allahü teâlâya hüsn-i zannı daha kuvvetli olmalıdır. Yâni (Ben her ne kadar günâhkâr isem de Allahü teâlâ beni affeder) diye ümit etmelidir! Nitekim hadîs-i şerîflerde şöyle buyuruldu:

(Sizden biriniz ölürken mutlaka Allahü teâlâya hüsn-i zan etmelidir.)

(Allahü teâlâ buyurdu ki: Ben kulumun zannı üzereyim. Beni nasıl zannederse öyle bulur.)

(Yâni Allah beni affeder diye ümit ediyorsa onu affederim. Benden ümidini kesmişse, ben mutlaka Cehennemliğim diyorsa Cehenneme gider.)

Allahü teâlânın rahmetinden ümidini kesmek ise insanı Cehenneme götürür. Kur'ân-ı kerîmde meâlen buyuruluyor ki:

(Kötü zanda bulundunuz. Bu yüzden helâke mahkûm bir kavim oldunuz.)

(Rabbinize karşı beslendiğiniz [ümitsizliğiniz, kötü] zannınız sizi helâk etti.)

Kâdî Yahya bin Eksem hazretleri vefât edince, rü'yâda görüp halini sordular. O da, Allahü teâlâ bana, "Ey ihtiyar, bu halin nedir?" diye beni azarlayınca beni büyük bir korku kapladı. Ben de, "Yâ Rabbî, bana dünyada böyle bildirmediler." dedim. "Nasıl bildirdiler" buyurdu. Ben de râvilerin ismini sayarak, "Ben müslüman olarak saçı sakalı ağaran kuluma azâb etmekten hayâ ederim." buyurduğunu bildirdiler, dedim. "Sen ve râviler sâdıksınız. Ben de seni magfiret ettim." buyurdu.

İsrailoğullarından biri, insanları Allahın rahmetinden ümitsizliğe düşürür, onlara hep zorluk gösterirdi. Kıyâmet günü Allahü teâlâ bu kimseye, (Sen kullarına rahmetimden ümit kestirdin. Bugün sen de rahmetimden mahrum kaldın.) buyurdu.

Müslüman, sû-i zan sahibi değil, hüsn-i zan sahibi olmalıdır. Hüsn-i zan, sû-i zannın tersidir. Bir kimseyi iyi zannetmektir. Hüsn-i zan edileceklerin başında Allahü teâlâ gelir. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâya hüsn-i zan etmek ibâdettir.) buyuruldu. Allahın rahmetinin, affının bol olduğunu bilmelidir. Günâhlarımız çok olsa da Allahü teâlânın affedebileceğini düşünmek hüsn-i zan olur. Kur'ân-ı kerîmde meâlen buyuruluyor ki:

(Ey günâhı çok olan kullarım, Allahın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Allah günâhların hepsini affeder. O sonsuz magfiret ve nihâyetsiz merhamet sâhibidir.)

Elbette bu günâhların içinde şirk, küfür yoktur. Âhırette Allahü teâlâ dilerse her günâhı affedeceğini fakat şirki, küfrü asla affetmiyeceğini bildiriyor.

Dünyada iken şirkten, küfürden tevbe edeni de affeder. ^Imânsız olarak öleni ise asla affetmez.

Müslümanın hüsn-i zannı şöyle olmalıdır:

Bir çocuk gördüğü zaman, bunun günâhı yoktur, benim günâhım çoktur. Binâenaleyh bu çocuk benden daha fazîletlidir, demelidir.

Bir yaşlı müslüman gördüğü zaman, bu benden daha fazla ibâdet eylemiştir, binâenaleyh benden daha fazîletlidir, demelidir.

Bir islâm âlimi görünce, ben câhilim, bu benden ziyâde âlimdir, öyle ise, benden daha fazîletlidir, demelidir.

Bir câhil görünce, bu bilmeden günâh işler. Fakat ben bilerek işlerim, öyle ise, bu benden efdaldir, demelidir.

Bir kâfir görse, olur ki, dünyadan îmân ile gider. Benim îmânla gidip gitmeyeceğim ise belli değildir. Şu hâlde, benden daha fazîletli olabilir, diye düşünmelidir!

BUGÜNKÜ SOHBET · 23 ARALIK 1994 · KAYIT 10356

"İftirâya Uğrayasın"

Vaktiyle eski kavimlerde Cüreyc isminde bir âbid vardı. Kendini dünyadan tamamen çekip, gece gündüz ibâdet ile meşgul olurdu. Küçük bir ibâdethanesi vardı. Kimseyle ilgilenmez, devamlı burada bulunurdu.

Bu âbidin yaşlı bir annesi vardı. Hizmetini görecek kimsesi yoktu. Annesi bir işini görmesi için oğlunun ibâdet ettiği yere gidip oğluna seslendi:

- Oğlum, görülecek bir işim var. Yaşlı olduğum için yapamadım. Gel de bu işimi görüver.

Bu esnada oğlu nâfile ibâdet ile meşguldü. Annesine dönüp bakmadı bile. Annesi oğlunun bu hâline çok üzüldü. Ona şöyle bedduâ etti:

- Yoldan çıkmış, kötü kadınların iftirasına uğrayasın!

Bu gencin ibâdethânesinin yakınında, yaşıyan kötü bir kadın vardı. Bu kadın birgün o beldenin çobanından gayrı meşru şekilde hamile kaldı. Kadının bu hâli

hemen duyuldu.

Zamanın hükümdarı, konunun araştırılmasını emretti. Yapılan araştırmalarda, kadının kimden hamile kaldığı öğrenilemedi. Hükümdar mecburen kadını huzuruna çağırttı. Kadın cezalandırılacağından korktuğu için suçu komşusu âbide yıktı. Bana zorla sahip oldu, dedi.

Bu ifade üzerine, hükümdar bu defa da âbidi çağırtıp dedi ki:

Ey Cüreyc sen bir taraftan, devamlı ibâdet ile meşgul olup, âbidlik taslıyor diğer taraftan da cenâb-ı Hakkın yasak ettiği zina gibi büyük bir günâhı işliyorsun. Bu kötü fiili yapmağa utanmadın mı? Yaptığın bu işin cezasını çekeceksin.

Âbid dedi ki:

- Ben böyle bir şey yapmadım. Bana iftira ediliyor. Bu iftirayı yapan kimdir?

- Komşun filan kadın, seninle zina ettiğini bildirdi.

Hükümdarın bu sözü üzerine, genç hatasını anladı. Hatırına hemen annesinin yaptığı bedduâ gelmişti. Demek ki, bedduâsı tutmuştu. Annesinin o bedduâsı kulaklarında çınladı:

"- Yoldan çıkmış, kötü kadınların iftirasına uğrayasın!.." Âbid her ne kadar, ben böyle bir iş yapmadım diye ısrar ettiyse de kabûl ettiremedi. Çünkü kadın sözünde ısrar ediyordu.

Âbid sonunda çaresiz kalıp, hükümdara dedi ki:

- Bana anneme kadar gitmeğe müsaade eder misiniz? Ondan sonra cezam neyse verirsiniz.

Hükümdar yanına iki kişi takıp, annesine gönderdi. Genç, annesinin yanına varıp, ona yalvardı.

- Anneciğim, hani bir zamanlar sen bana, "Kötü kadınların iftirasına uğrayasın!.." diye bedduâ etmiştin ya, cenâb-ı Hak, senin bu bedduânı kabûl etti. Falan kadın bana iftira etti. Hükümdar beni cezalandıracak. Ne olur beni affet de iftiradan kurtulayım. Ben hatamı anladım. Bir daha sana hizmette kusur etmiyeceğim.

Annesi oğlunun perişan hâlini görünce, dayanamadı. Ellerini açıp şöyle duâ etti:

- Yâ Rabbî, eğer oğluma ettiğim bedduâ olmuş ise, onu kaldır. O artık hatasını anladı. Bir daha annesini üzmeyecek.

Annesinin hayır duâsını alan genç, tekrar hükümdarın huzuruna çıkıp:

- Bana iftira eden kadının tekrar ifadesinin alınmasını istiyorum, talebinde bulundu.

Hükümdar, kadını çağırtıp, eski iddiasında, olup olmadığını sordu. Kadın:

- Daha önce bu şahsa ben iftira etmiştim. Bunun bir suçu yoktur. Bu işi yapan filan çobandır, ondan korktuğum için bu gence iftira etmiştim, dedi.

Âbid böylece serbest bırakıldı.

Peygamber efendimiz, bir defasında Eshâbı ile sohbet ederken bu hâdise ile ilgili olarak buyurdu ki:

- Eğer Cüreyc bir fakih olsaydı, yâni fıkıh bilgisine sahip bulunsaydı, anasına hizmet etmenin Rabbine nâfile ibâdet etmekten daha üstün olduğunu bilirdi.

BUGÜNKÜ SOHBET · 24 ARALIK 1994 · KAYIT 10357

Kelime-i Tevhîdin Fazîleti

Müslüman olan bir kimseye, ilk önce "Lâ ilâhe illallah, Muhammedün resûlullah" kelimesinin ma'nâsını bilmek ve inanmak farzdır. Bu kelimeye "Kelime-i tevhîd" denir.

Her müslümanın, Kelime-i tevhîdin ma'nâsına hiç şüphe etmeden, yalnız inanması yetişir. Bunları, delîl ile isbât etmesi farz değildir.

Resûlullah efendimiz delîlleri, delîl ile bilinmesini ve bu söylemeyi, şüphelerin araştırılıp, bunların çözülmesini emir buyurmadı.

Yalnız inanmalarını, şüphe etmemelerini emreyledi. Herkesin böyle kısaca îmân etmesi yetişir.

Kelime-i tevhîdin ma'nâsını Ehl-i sünnet âlimleri şöyle bildiriyor:

"İnsanlar yok idi. Sonradan yaratıldı. İnsanların bir yaratanı vardır. Her varlığı, O yaratmıştır. Bu yaratan birdir. Ortağı, benzeri yoktur. Bir ikincisi yoktur, O, hep var idi. Varlığının başlangıcı yoktur. Hep vardır. Varlığının sonu olmaz. Yok olmaz. O'nun hep var olması lâzımdır. O, yok olamaz. Varlığı kendindendir. Hiçbir sebebe ihtiyâcı yoktur. O'na muhtaç olmıyan hiçbir şey yoktur. Herşeyi var eden, her vârı her an varlıkta durduran O'dur. O, madde değildir. Cisim değildir.

Bir yerde değildir. Hiçbir maddede bulunmaz. Şekli yoktur. Ölçülmez. Nasıldır diye sorulmaz. O deyince, akla hayâle gelen herşey, O değildir. O, bunlara benzemez. Bunlar, hep O'nun mahlûklarıdır. O, mahlûkları gibi değildir. Akla, vehme, hayâle gelen herşeyi, O yaratmaktadır." Kelime-i tevhîdin ma'nâsı kısaca şöyledir:

"Hak teâlâ birdir, şerîki ve benzeri yoktur ve Muhammed aleyhisselâm O'nun sevgili kulu ve hak peygamberidir." Kelime-i tevhîdi dili ile söyleyip, kalbi ile tasdîk eden, emirleri yapıp, haramlardan sakınan kimseyi, Kıyâmet günü melekler ziyâret eder.

Hak teâlâ, Mûsâ aleyhisselâma buyurdu ki:

(Yâ Mûsâ! Kıyâmet günü meleklerin seni ziyâret etmesini istersen Kelime-i tevhîdi çok söyle.)

Yalnız, Kelime-i tevhîdi dil ile söyleyip, kalb ile şüphe etmemelidir.

Mûsâ aleyhisselâm, Hak teâlâya:

- Yâ Rabbî, bir kulun, dili ile Kelime-i tevhîdi söyleyip, kalbi ile şüphe etse, onun cezâsı nedir? diye suâl edince buyuruldu ki:

- Yâ Mûsâ! O Cehennemlik olur. O kimseye ne peygamber, ne velî, ne şehîd ve ne de meleklerden şefâ'at eden olmaz.

Mûsâ aleyhisselâm:

- Yâ Rabbî, bir kulun Kelime-i tevhîdi söylerse, o kula ne ecir verirsin? diye sordu.

Hak teâlâ buyurdu ki:

- Ben o kulumdan râzı olup, Cennet ve cemâlimle onu mesrûr eylerim.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Lâ ilâhe illallah diyen kimse Cennete girer.)

(Her kim cân-ı gönülden, hâlisen muhlisen bir kerre Kelime-i tevhîd söylese, Hak teâlâ, o kimseye Cennet-i a'lâda dörtbin derece ihsân eder ve dörtbin günâhını bağışlar.)

Eshâb-ı kirâm:

- Yâ Resûlallah, o kimsenin dörtbin günâhı olmazsa? diye suâl edince buyurdu ki:

- Ehlinin, evlâdının ve akrabâ ve teallukâtının günâhlarından bağışlanır.

Kelime-i tevhîdin bu fazîletlerine kavuşabilmek için, îmânı, i'tikâdı düzeltmeli, farzları yapıp, haramlardan çok sakınmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 25 ARALIK 1994 · KAYIT 10358

"Sû-i zandan Kendinizi Koruyun!"

Şeytanın kalbe getirdiği vesveselerden en çok başardığı, sû-i zan vesvesesidir. Bir sözden iyi ma'nâ çıkarmaya imkân bulunamazsa, bunu hatâ ile, yanlışlıkla veya unutarak söylenebileceği düşünülmelidir. Görünüşte en kötü durumda bile kesin bilinmedikçe sû-i zan edilemez. Bununla ilgili Peygamber efendimiz zamanında bizler için ders verici bir hadise olmuştu.

Hatîb bin Ebî Beltea hazretleri, Sâire isimli bir kadınla Mekke'deki müşriklere, Mekke'nin fethi için hazırlık yapıldığını bildiren bir mektup gönderdi. Vahy ile durumu öğrenen Peygamber efendimiz, üç kişiye bu mektubu almalarını emretti. Kadına yetişip, mektubu istediler. Kadın "Bende mektup yok" dedi. "Resûlullah yalan söylemez, mektubu çıkar. Yoksa..." diyerek tehdit edilince, kadın saçlarının arasındaki mektubu çıkarıp verdi.

Mektup getirilince Peygamber efendimiz, hazret-i Hatîb'e niçin böyle yaptığını sordu. O da "Ben mü'minim. Mekke'de çoluk çocuğum var. Müşriklerin bir zararı dokunmasın diye bunu yazdım." dedi. Hazret-i Ömer "Yâ Resûlallah, izin ver şu münâfığın kellesini uçurayım." dedi.

Fakat Peygamber efendimiz, (Allahü teâlâ, Bedir gazâsında bulunanlara "İstediğinizi yapın! Sizin her işinizi affettim" buyurdu. Bu da onlardandır) buyurunca, hazret-i Ömer ağladı. Söylediği sözlerden pişmanlık duydu.

İşin aslını araştırmayıp, görünüşüne bakacak olursak bu zatın din düşmanı olduğunu söylememiz lazımdı. Fakat niyetinin başka olduğu böylece ortaya çıkmış oldu. Yaptığı yanlış bile olsa, din düşmanı olmadığı açıktır.

Yine Peygamber efendimiz zamanında şöyle bir hadise olmuştu:

Harpte, düşman askerlerinden birisi tam öldürüleceği vakit, Lâ ilâhe illallah dedi. Öldürmek istiyen kimse, korkusundan söylüyor zannı ile bunu öldürdü. Yakınları gelip Peygamber efendimize şikayette bulundular. O kimseye,

Peygamber efendimiz (Nereden bildin, karnını yarıp kalbine mi baktın?) buyurarak, onu azarladı. Hadîs-i şerîfte, (İnsanların kalblerini yarmak, gizli şeylerini anlamak için emrolunmadım) buyuruldu. Dinimiz zahire, görünüşe göre hareket etmeği emrediyor.

Bu iki olay da gösteriyor ki, zan ile hareket etmek yanlıştır. Zan kesin bilgi değildir. Kur'ân-ı kerîmde de buyuruldu ki:

(Zan, haktan [ilimden] hiçbir şeyin yerini tutmaz.)

(Ey îmân edenler! Sû-i zan etmekten kendinizi koruyun!)

Bir cenâzenin kötü olduğu söylenince Resûl-i ekrem efendimiz, (O cezayı hak etti) buyurdu. Başka bir cenâzeyi de övdüler. (Ona da iyilik vâcib oldu. Onu hak etti) buyurdu. Hazret-i Ömer, bunun açıklamasını isteyince Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(Birini övdünüz Cenneti, ötekini kötülediniz Cehennemi hak etti. Çünkü sizler yeryüzünde Allahın şâhitlerisiniz.)

"Sizler" den maksat, sâlih kimselerdir. Fâsıklar, dinsizler Allahın şahîtleri değildir. Onların sözleri ile bir kimse Cenneti veya Cehennemi hak etmez.

Sâlih kimseler, müslümanlara hüsn-i zân ederler. Onların hatâlarını te'vil ederler. Sâlih bir kimse kesin bilgi sâhibi olmadan hiçbir müslümana kötü demez. Böyle sâlih kimselerin, günâhkâr müslümanlar hakkındaki şâhitliğini Allahü teâlâ kabûl eder.

Bir müslüman ölür, müslüman cemâat onun iyi olduğununa şâhitlik ederse, Allahü teâlâ onun kötülüklerini bildiği hâlde buyurur ki:

"Ey meleklerim, şâhit olun ki, ben, müslümanların bu kulum hakkındaki şâhitliklerini kabûl ettim. Bu kul hakkında bildiklerimden de vazgeçtim." Ölülerimizi, hayırla anmalıdır. Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki:

(Biriniz öldüğü vakit, ondan dilinizi çekin, aleyhinde konuşmayın!)

(Ölüleriniz hakkında kötü söylemeyin!)

(Ölülerinizi ancak iyilikle anın. Şayet onlar Cennetlik ise, onlar hakkında kötü söylemekle günâhkâr olursunuz.)

BUGÜNKÜ SOHBET · 26 ARALIK 1994 · KAYIT 10359

Kötü Zan Sıkıntı Getirir

Olayları, hep kötüye yormak insanı huzursuz eder. Kişi, işinde, ibâdetinde, rahat olamaz. Sû-i zan eden, birisi hakkında kötü düşünen, haram işleyip ahırette cezasını çekeceği gibi, dünyası da kendine zindan olur. Kötü zan, bazan da vesvese, kuruntu haline dönüşür. Bu kuruntu sebebiyle, başına birçok sıkıntılar gelir. Şu hâdise buna güzel bir örnektir:

Adamın biri, iş icabı özel arabasıyla şehirler arası yolculuğa çıkar. Ne var ki, bir müddet sonra arabası, sağa sola yalpa yapmaya başlar. Zor güç durdurur arabasını ve iner aşağı... Bakar ki teker patlamış:

Hemen krikoyu yanına almadığını hatırlar esefle... Yolun geliş ve gidiş istikametine bakar bir ümit!.. Ama zaten bir saatten beri tek araba olarak yol almaktadır... Ne gelen vardır ne giden. İçini bir korkuyla birlikte karamsarlık hayalleri doldurmaya başlar...

Tam bu sırada farkeder, bulunduğu mesafeye, ikiyüz metre kadar ileride, bir çiftlik bulunduğunu.

- Kapının önünde bir araba var galiba... O zaman krikosu da vardır çiftlik sahibinin, diye düşünür.

Yola koyulur. Fakat, bir kere burada kalma kriko bulamama korkusu, iyice yerleşmiştir içine... Vesvese sarmıştır benliğini... O anda hatırına gelir, bir-iki ay önce, bir arkadaşı bu şekilde yolda kalmış, en yakın bir eve gitmiş, fakat adam krikosunu vermemiş, çok para istemiş, neticede lastiğini değiştiremeyip yolda kalmış, çok perişanlık çekmiştir. O da buralarda bir yerde kalmış. Ya bu da aynı kimse ise veya onun gibi biri ise diye düşünür. Hem hızlı hızlı yürür, hem de başlar kendi kendine konuşmaya:

- Ben kriko için gidiyorum ama, ya adam benim araba için kriko istediğime inanmazsa?

Cevap verir kendi kendine:

- Canım, niye inanmasın? Elimle gösteririm arabamı. Hatta arabanın anahtarını gösteririm...

- Ya peki kırarsın korkusuyla "Hayır!" derse?

Artık adam kendi kendine öfkelenmeye başlamıştır... Vicdanındaki vesvese, çiftlik sahibinin yerine geçmiş, sanki karşısında o varmış gibi, duyguları adamı hesaba çekmektedir:

- Kriko benim değil mi kardeşim?.. Vermem vermem!.. Ya parasını verirsin ya da...

- Tamam tamam!.. Paranı vereyim tek!.. Ne kadar istiyorsun söyle?

- Çok para isterim!.. Nasıl olsa elime düştün!..

- Bu krikoyu satın alsam hepsi bu kadar etmez!. Bir teker değiştirip geri getireceğim?

- Ya getirmez gidersen?

- Gitmem!.. Yemin ederim gitmem!.. İstersen sen de gel benimle!.

- Niye geleyim kardeşim. Ben çiftliğimi bırakıp, krikomla birlikte seninle gelmeye ne mecburum?.. Kriko benim değil mi? Vermiyorum da, gelmiyorum da?..

Bu arada, adımları hızlanmış, nefes alışları sıklaşmıştır. Kapıyı çalar bütün öfkesiyle...

Güler yüzlü, gayet kibar bir zat kapıyı açar ve ilk sözü şu olur:

- Buyurun beyefendi?

Bizimki hiç düşünemeden aynı öfkeyle dolu dizgin bağırır adama:

- Senin vereceğin krikoya da sana da yazıklar olsun!.. Allahın belası adam!.. Al da başına çal krikonu!. Yerin dibine batsın krikon!..

Çiftlik sahibi neye uğradığını anlamazken, bizim şoför yüz geri dönüp, öfkeyle uzaklaşır çiftlikten...

İşte böyle... Kimi zaman kendi kendimizi o kadar kurar, o kadar kötü düşünceler, o kadar vesveseye kaptırırız ki, karşımızdaki insanın bizim duygularımızdan haberi bile olmadığı halde, onu kendi vesvesemiz sebebiyle yargılamaya kalkarız...Yargılamakla kalmayıp kötü, günâhkâr, cimri bir adam olduğuna hüküm bile veririz.

BUGÜNKÜ SOHBET · 27 ARALIK 1994 · KAYIT 10360

"Haya Îmândandır"

Kötü söz söylemek câiz değildir.

Fuhuş yâni kötü söz hayâyı, utanmayı giderir. Başkalarının üzülmesine sebep olabilir. Bu kelimeleri, açık ma'nâları ile değil, kinâyeli, dolaylı olarak kullanmalıdır.

Edepli olan, sâlih kimse, mecbûr kalınca, dolaylı olarak söyler. Açık müstehcen kelimeler kullanmaz. Hadîs-i şerîfte, (Fuhuş söyliyenlerin Cennete girmeleri haramdır) buyuruldu. Yâni kötü, müstehcen söz söyliyen kimse, bunun azâbını çekmedikçe, Cennete giremez.

Kötü söz söylemeye alışan kimsede hayâ azalır. Hayâ, çirkin şey yapmaktan, ayıplanmaktan çekinmektir. Hadîs-i şerîfte, (Allahü teâlâdan hayâ ediniz) buyuruldu.

Allahü teâlâdan hayâ etmek, nefsin kötü isteklerini terketmek, dinin emirlerini yerine getirmek demektir.

Hayâsı çok olan, Allahü teâlâdan korkar, O'nun râzı olmadığı işlerden sözlerden kaçınır. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Hayâ îmândandır. Fuhuş söylemek cefâdandır. ^Imân Cennete, cefâ Cehenneme götürür.)

Hayâ ile îmân birlikte bulunur. Biri yok olunca diğeri de yok olur. Kadının hayâsı erkeğin hayâsından dokuz kat daha fazladır. Hadîs-i şerîfte, (Fuhuş insanın lekesi, hayâ zînetidir) buyuruldu.

Hayânın en kıymetlisi, Allahü teâlâdan utanmaktır. Ondan sonra Peygamber efendimizden hayâdır. Daha sonra insanlardan hayâ etmek gelir.

Bugün, islâm düşmanları, müslümanların îmânlarını yok etmek için, hayâlarını yok etmeye çalışıyorlar. Fuhuş, kötü sözlere seks bilgisi diyorlar. Edep yerini açmaya, seks bilgisine ilericilik diyerek gençleri aldatmaya çalışıyorlar.

Allahü teâlâ çalışana verir. Bugün kâfirler, teknikte ileri oldukları ve birçok buluşlar yaptıkları için, kâfirlik iyidir denilebilir mi? Onların ibâdetlerini,

kötülüklerini biz de yapalım denilebilir mi?

Müslüman, Allahü teâlânın yasak ettiği şeyleri, kâfirler yaptı diye övemez. Bunlar faydalıdır, diyemez. Haramlar hiçbir sebeple faydalı, iyi olamaz.

Gayrı müslimlerin yaptığı şeylerden dinimizce yasak, haram olmıyanları yapmakta mahzur yoktur. Fen bilgileri, sanayi böyledir. Müslümanların bunları almaları, kâfirlerin bu başarısını övmeleri câizdir.

İslâm düşmanları, bu başarılarını ileri sürerek, kâfirlerin, ibâdetlerini, ahlâksızlıklarını, kötülüklerini müslümanlara aşılamak istiyorlar.

Allahü teâlâ çalışana istediğini veriyor. Din yolunda çalışanlara, kerâmetler, harikalar veriyor, onları ma'nen huzûr içinde yapıyor. Dünyalık bilgilerde, fen bilgilerine çalışanlara da istediğini veriyor.

Kâfir milletler yalnız fen bilgilerinde çalışıyorlar. Bunun için fende ilerliyorlar, büyük endüstriler kuruyorlar. Fakat, haram ve kötü işlerden kendilerini koruyamıyorlar. Bunun için de rahata huzûra kavuşamıyorlar. Hep ziyân, zarar ediyorlar. Ölünce de ebedi felâkete sürükleniyorlar.

İslâmiyeti, insaf ile temiz bir vicdan ile incelemiyorlar. İncelemiş olsalar, İslâmın güzelliğini görüp, îmân ile şereflineceklerdir. Böylece rahata huzûra kavuşacaklardır.

Dinimiz, yalnız âhıret işleri yapın, fen konusunda çalışmayın demiyor. Fen konusunda da çalışmamız, hatta onları geçmemiz emrediliyor. Dinimiz hem fen bilgilerinde çalışmağı hem de güzel ahlâklı olmayı herkese iyilik yapmağı emrediyor.

Müslümanlar, kâfirlerin, münâfıkların çıplak gezmelerini ve seks bilgisi adı altında fuhuş, kötü söz söylemelerini faydalı zan etmemelidir.

Bunları övmenin, müslümanların hayâlarını, îmânlarını çalmak için bir tuzak olduğunu bilmelidir. Bir işin, bir sözün faydalı veya zararlı olduğunu anlamak için kâfirlerin yapıp yapmamalarına değil, dinimizin emir ve yasak ettiğine bakmalıdır.

BUGÜNKÜ SOHBET · 28 ARALIK 1994 · KAYIT 10361

Îmânsız Gitmenin Sebepleri

Son nefes çok önemlidir. Kimse sonundan emin değildir. Bundan herkes korkmuştur. Çünkü, insanın kalbi değişebilir. Ölüm zamanı müthiş bir zamandır. O vakitte kalbin neye karar kılacağı bilinemez.

Hattâ âriflerden biri şöyle buyurmuştur:

"Bir kimsenin elli sene îmân üzere olduğunu bilsem, yanımdan bir duvar arkasına gitmek kadar uzaklaşsa, îmân üzere olduğuna şâhidlik edemem. Çünkü kalb her an değişebilir." Süfyân-ı Sevrî hazretleri ölüm zamanında ağlayınca dediler ki, "- Allahü teâlânın affının senin günahından büyük olduğunu bilmez misin?" Bunlara şöyle cevap verdi:

"Îmanla öleceğimi bilsem, dağlar kadar günahım olsa yine korkmam." Îmânsız gitmeye sebep olan şeyler çok ise de bunun iki sebebi vardır:

Bunlardan birincisi, ömrün, bozuk, bâtıl i'tikâd üzere geçmesidir.

Böyle kimseler, yaptığı işin, i'tikâdının bozuk olduğunu bilmediği için, tevbe de edemez. Ve bu sapık hâli ile vefât eder.

Bunun için, önce i'tikâdı düzeltmek, ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiği gibi inanmak lâzımdır. Ehl-i sünnet i'tikâdı, Peygamber efendimiz ve eshâbının i'tikâdıdır.

İkincisi, îmânın zayıf olması, dünya sevgisinin çok, Allah sevgisinin az olmasıdır.

Ölüm zamanı, dünya sevgisi ağır gelir, îmânsız gitmesine sebep olur. Bunun için, dünya malına muhabbet etmemeli, şehîd olarak ölmeyi arzû etmelidir.

Her namazdan sonra, şehîd olarak ölebilmek için duâ etmelidir. Çünkü, şehîdlik mertebesine kavuşan kimsenin kalbinden dünya sevgisi çıkar gönlü Allah sevgisi ile dolar.

Îmânla giden kimselerin kalbinde, vefâtları yaklaşınca dünya sevgisi, tamahı kalmaz. Kalbi Allah sevgisi ile dolar. Çünkü Allah sevgisi ile dünya sevgisi bir arada bulunmaz. Birinin girdiği yerden diğeri çıkar.

Allah sevgisinin artıp, dünya sevgisinin azalması, yok olması için, her zaman dinin hududunu gözetmeli, dinin bildirdiği sınırdan sınırını dışarı çıkmamalıdır.

Dinin emirlerine, ihlâsla sarılan kimsenin kalbinde dünya sevgisi kalmaz, bunun yerine Allah sevgisi dolar. Kalbde böyle Allah sevgisi hâkim olunca, o kimse îmânla gider.

Âyet-i kerîmede meâlen buyuruldu ki:

(Ey habîbim, hicreti terk edenlere de ki, eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, kabîleniz, elinize geçirdiğiniz mallar, kesattan korka geldiğiniz bir ticâret ve hoşunuza gitmekte olan meskenler, size Allahtan O'nun Peygamberinden ve O'nun yolundaki bir cihâddan daha sevgili ise, artık Allahın emri gelinceye kadar bekleyin! Allahü teâlâ fâsıklar güruhunu hidâyete erdirmez.)

İslâm büyükleri, son nefesle ilgili çok şeyler nakletmişlerdir. Son nefesi düşündükçe, o büyüklükleri ile çok üzülürlerdi.

Hazret-i Ebû Bekir, "Keşke kuş olsaydım", Ebû Zer hazretleri "Keşke bir ağaç olsaydım", Hazret-i Ömer, "Keşke anası Ömer'i doğurmasaydı." buyururdu.

BUGÜNKÜ SOHBET · 29 ARALIK 1994 · KAYIT 10362

Mi'râc Hâdisesi

Mekke halkı, Peygamber efendimizin da'vetini reddedip, îmân etmiyor, müslümanlara, sıkıntı verip, işkence ediyorlardı. Resûlullah efendimiz bu hâle çok üzülüyordu. Hicretten bir yıl önce, elliki yaşında iken, Zeyd bin Hârise hazretleri ile Tâif'e gitti. Bir ay kadar Tâif halkına nasîhat ettiği hâlde, dinlemeyip, eziyet ve işkence etmeye başladılar. Üzgün bir şekilde oradan ayrıldı. Doğruca amcasının kızı Ümm-i Hânî'nin evine gitti. Ümm-i Hânî, Peygamber efendimizin düşmanlarının çokluğunu düşünerek, evin önünde nöbet tutmaya başladı.

Peygamber efendimiz, o gün çok incinmişti. Abdest alıp, Rabbine yalvarmağa, af dilemeğe, kulların îmâna gelmesi, saâdete kavuşmaları için duâ etmeye başladı. Çok yorgun, aç ve üzüntülü olduğu için hasır üzerine uzanıp uyuyuverdi.

O ânda Allahü teâlâ, Cebrâil aleyhisselâma buyurdu ki:

(Sevgili Peygamberimi çok üzdüm. Mübârek bedenini, nâzik kalbini çok incittim. Bu hâlde, yine bana yalvarıyor. Benden başka, hiçbirşey düşünmüyor. Git! Habîbimi getir! Cennetimi, Cehennemimi göster. O'na ve O'nu sevenlere hazırladığım ni'metleri görsün. O'na inanmıyanlara, hazırladığım azâbları görsün. O'nu ben tesellî edeceğim.)

Cebrâil aleyhisselâm, bir ânda Peygamber efendimizin yanına geldi. O'nu uyur görünce, uyandırmaya kıyamayıp, ayağının altını öptü. Peygamber efendimiz hemen uyanıp, Cebrâil aleyhisselâmı karşısında görünce buyurdu ki:

- Ey Cebrâil kardeşim! Böyle vakitsiz niçin geldin. Yoksa bir hatâ mı ettim. Rabbimi gücendirdim mi? Bana acı haber mi getirdin?

- Ey bütün yaratılmışların en üstünü, yaratanın sevgilisi, Peygamberlerin efendisi, iyilikler ve üstünlükler kaynağı olan şerefli Peygamber! Rabbin sana selâm ediyor. Hiçbir Peygambere, hiç bir mahlûkuna vermediği ni'meti sana ihsân ediyor. Seni kendine da'vet ediyor. Lütfen kalk, buyur gidelim.

Bunun üzerine beraberce Kâ'be yanına geldiler. Orada, birkimse geldi. Peygamber efendimizin göğsünü yarıp, kalbini ıkardı ve zemzem suyu ile yıkayıp, tekrar yerine koydu. Sonra Cennetten gelen Burak adındaki beyaz hayvana binip, bir ânda Kudüs'de, Mescid-i Aksâ'ya vardılar.

Geçmiş Peygamberlerden ba'zıların rûhları insan şeklinde orada idi. Cemâ'atle namazdan sonra mescitten çıkıp bilinmeyen bir mi'râc ile, bir ânda, yedi kat gökleri geçtiler. Peygamber efendimiz, her gökte bir büyük peygamberi gördü... Cebrâil aleyhisselâm, Sidre'de kaldı.

Peygamber efendimiz, Cenneti, Cehennemi, sayısız şeyleri görüp, Refref adındaki bir Cennet yaygısı üstünde olarak Kürsî, Arş ve Rûh âlemlerini geçip, bilinmeyen, anlaşılamıyan, anlatılamıyan şekilde, Allahü teâlânın dilediği yüksekliklere ulaştı.

Mekânsız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Allahü teâlâyı gördü. Hiçbir mahlûkun bilemiyeceği, anlıyamıyacağı ni'metlere kavuşup, bir ânda, Kudüs'e ve oradan Mekke-i mükerreme'ye Ümm-i Hânî'nin evine geldi. Yattığı yer henüz soğumamış, leğendeki abdest suyunun hareketi durmamıştı.

Peygamber efendimiz sabahleyin Kâ'be yanında mi'râcını anlatınca, işiten müşrikler, inkâr edip, alay etmeğe başladılar. Müslüman olmağa niyetli olanlar vazgeçtiler.

Müşrikler, hazret-i Ebû Bekr'e gidip durumu anlattılar. Hazret-i Ebû Bekr, (Eğer O söyledi ise, inandım. Bir ânda gidip gelmiştir.) diyerek hemen Peygamber efendimizin yanına geldi. Yüksek sesle dedi ki:

- Yâ Resûlallah! Mi'râcınız mübârek olsun! Allahü teâlâya sonsuz şükürler ederim ki, bizleri, senin gibi büyük Peygambere, hizmetçi yapmakla şereflendirdi. Parlıyan yüzünü görmekle, kalblerini alan, rûhları çeken tatlı sözlerini işitmekle ni'metlendirdi. Yâ Resûlallah! Senin her sözün doğrudur. İnandım. Canım sana fedâ olsun!

BUGÜNKÜ SOHBET · 30 ARALIK 1994 · KAYIT 10363

İsrâ ve Mi'râc

İsrâ ve mi'râc, Peygamberimizin Medine'ye hicretlerinden ondokuz ay önce Mîlâdî 621 yılında, geceleyin vuku' bulmuştur.

Sevgili Peygamberimiz, Allahü teâlâ tarafından vâki olan da'vet üzerine melekût âlemini, kâinatın hârikalarını seyir ve temâşa için, gecenin muayyen bir saatinde Mekke'den yaklaşık olarak 2500 km. uzak mesafede bulunan Kudüs'e götürülmüş, oradan da göklere bilinmeyen yerlere yükselmiştir.

Sevgili Peygamberimiz bu iki mahal arasındaki seyâhatleri geceleyin vuku' bulduğu için, gece yolculuğu ettirilmek ma'nasına olarak bu olaya "İsrâ" denmiş, bu mübârek kelime aynı olayı anlatan âyetle başlayan "İsrâ" sûrenin de adı olmuştur.

Mi'râc ise yükseğe çıkmak a'nâsına olarak merdiven, yâni Resûl-i ekrem efendimizin varlık ufuklarının üstüne, yüce makamlara yükselmesi demektir.

Nitekim mi'râc hadîslerinde sevgili Peygamberimiz: (Yükseğe çıkarıldım.) buyurduklarından, bu hâdise mi'râc diye anılmıştır.

Bu da'vet ve mi'râc işi, Peygamber efendimizin kendisini en yalnız ve en çok üzgün hissettiği bir zamanda olmuştur.

Zîrâ Taif'ten müteessir olarak dönmüştü. Sonra 25 yıllık biricik hanımı ve en yakın destekçisi Hazret-i Hadîce vâlidemizi kaybetmişti.

Bundan bir müddet evvel de amcası Ebû Tâlip vefât etmişti. Artık Mekke müşriklerine karşı onu himâye edecek kimse de kalmamıştı.

Hem kendisine, hem Eshâbına uygulanan baskılar, münâsebetleri kesmeler, ezâlar ve cefâlar, haddi hudûdu aşmıştı.

Müslümanların bir kısmı da Peygamber efendimizin izni ile Habeşistan'a göç etmişlerdi.

Onbir yılı aşkın bir zamandan beri devam eden îmân ve küfür mücâdelesinde inananların sayısı pek fazla değil idi. Çoğunluğu inanmayanlar teşkil ediylordu. Hûlâsa ebedî hayat verecek yüce din yok edilmek isteniyordu.

İşte bu olup bitenlerin içinde çok üzgün hâlde bulunan Peygamberimize, bütün bu tehlikeli günlerin sona ermek üzere olduğunu, hicret olayı ile İslâm tarihinde yepyeni bir huzûr ve sükûn devrinin açılmak üzere bulunduğunu müjdelemek ve gönlünü almak için, onu melekût âlemini seyredeceği ve yüce mevlâdan yeni emirler telakki edeceği mübârek gece gelip çatmıştı.

Peygamber efendimiz bu gece Cebrâil aleyhisselâm'ın geçemediği noktayı geçmiş, arada vâsıta olmaksızın bilinmiyen bir şekilde mekânsız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Allahü teâlâyı görmüş ve konuşmuştur.

Beş vakit namaz burada farz kılınmıştır. Ayrıca, îmân esaslarıyle ilgili Bekara sûresinin son iki âyeti ve ümmetinden şirk koşmayanların Cennete gireceği müjdesi, Peygamber efendimizin mi'râc dönüşü biz ümmetine getirdiği en değerli armağanlardır.

Yine bu gecede bizzat Allahü teâlâ tarafından peygamber efendimize vahyedilen ve O'nun şahsında bize öğretilen ba'zı tutum ve davranışlar hakkında ilâhî vecîbeler bildirilmiştir.

Bu vecîbeler İsrâ sûresinin 23. ila 39. âyetleri arasında belirtilen 12 maddeden ibârettir ve şunlardır:

Allaha hiç bir surette şirk koymayın! Anne ve babanıza hürmet ve itâat edin! Hısım ve akrabaya, fakir ve yoksullara, gurbette kalmış kimselere, yolculara yardım edin! Geçim endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin! Yetimlerin mallarına dokunmayın! Onlara hoş muâmele edin! Zinâya yaklaşmayın! Haksız yere kimseyi öldürmeyin! Verilen sözü tutun! Ölçü ve tartıda doğruluğa dikkat edin! Bilmediğiniz bir şeyin ardına körü körüne takılıp gitmeyin! Yer yüzünde kibir ve gurur taslayarak yürümeyin!

Bu mu'cizeyi zaman ve mekân mefhumlarıyle açıklamak ve akıl ile îzâh etmek mümkün değildir. İlâhi kudretin ve Peygamberlik mertebeinin ne demek olduğunu idrak edebilenler, bu hâdisede bir garuplik görmezler. Allah ve Resûlüne inananlar mu'cizeye de inanırlar.

BUGÜNKÜ SOHBET · 31 ARALIK 1994 · KAYIT 10364

Yılbaşı ve Noel

Hıristiyan âleminin, noeli kutlamaları, Roma İmparatorlarının birincisi olan Kostantin ile başlar. Kostantin, Eflâtun'un ortaya koyduğu teslis (Trinite) yâni üç tanrı inancını, papazlara yazdırdığı yeni İncile koydurdu ve noel gecesini bayram ilân etti. Böylece yeni bir hıristiyanlık dini doğmuş oldu.

Îsâ aleyhisselâmın İncilinde ve Havârilerinden Barnabas'ın yazdığı İncilde Allahın bir olduğu bildirilmişti.

Fakat bu İncil elde bulunmadığı için, filozof diyerek kıymet verdikleri Eflatun'un teslis fikri, daha sonra yazılan dört İncilde [Matta, Markus, Luka ve Yuhanna] yer almıştır. Kostantin, dört İncildeki bu teslis fikrini de yeni İncile koydurdu.

Hazret-i Îsâ'nın doğumu hakkında, o zamanın edip ve münevverlerinin eserlerinden hiçbir bilgiye rastlanmamaktadır.

Çünkü, Îsevîler, az ve asırlarca gizli yaşadıklarından, mîlâd doğru anlaşılmamıştır.

Aralık ayının yirmibirinde, yirmibeşinde veya ocak ayının altıncı veya başka gün olduğu sanıldığı gibi, bugünkü mîlâdî senenin beş sene fazla olduğu, çeşitli dillerdeki kitaplarda yazılıdır.

O hâlde, mîlâdî sene, müslümanların senesi olan hicrî sene gibi doğru ve kat'î olmayıp, günü de, senesi de şüpheli ve yanlıştır.

İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin bildirdiğine göre, üçyüz seneden fazla olarak noksândır ve Îsâ "aleyhisselâm" ile Muhammed "aleyhisselâm" arasındaki zaman, bin seneden az değildir.

Bir kurtarıcı tanrıya inanan kavimlerin âyînlerinin en mühimi, kişinin tanrı ile birleştiğine, bütünleştiğine inandıkları, sembolik et yiyip, içki içme âyînleridir. Kurtarıcı tanrı inancı, bir müddet sonra güneş tanrısı inancı ile birleştirildi.

Herbir kurtarıcı tanrının, kış başlangıcında doğduğuna inanıldı. Kış başlangıcı ise, Julian takvîmine göre 25 Aralıktır.

Hıristiyanlar da, Îsâ aleyhisselâmı kurtarıcı bir tanrı yaparak, bu tarihte doğduğunu kabûl ettiler ve bu geceyi (Noel) olarak her sene kutlamağa başladılar.

Noelin aslında hazret-i Îsâ'nın doğumu ile hiç ilgisi yoktur. Noel, hıristiyanlara, putperestlerden geçmiştir. Nitekim Newyork Üniversitesi'nde tarih profesörü olan Waelance Ferguson diyor ki:

"Hıristiyanların yortuları, putperest yortuları ile aynı tarihlere rastlar. Meselâ, Noel tarihi, Îrân ve Roma'da güneş tanrısı Mithras'ın doğum tarihi idi. Ayrıcı bu tarih çok eskiden beri putperest dünyasında önemli bir yortu günü idi." En küçük vak'aları bile yazan Roma tarihçilerinin, hazret-i Îsâ gibi büyük bir peygamber hakkında derin bir sukût göstermeleri ayrıca dikkate şâyandır.

Yunanca ve İbrânice eserler yazanlar da aynı lâkaytlık içindedirler.

İslâmiyette, güneş yılının ayları içinde sayılı bir mübârek gün yoktur.

Meselâ mart ayının yirminci nevruz denilen günü, mayıs ayının altıncı hıdrellez günü ve eylül ayının yirminci mihrican günü de mübârek sanılmamalıdır.

Hıristiyanların kutladığı noel bir uydurmadan ibarettir. Hattâ ba'zı hıristiyan teşkilâtlarının da artık noeli bir hurâfe kabûl ettikleri, dünya basınında çıkan haberler arasındadır.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyurdu ki:

(Hindûların bayram günlerine, ateşe tapanların nevruz günlerine ve hıristiyanların noel gecelerine ve diğer paskalyalarına hürmet etmek, o zamanlarda onların âdetlerini onlar gibi yapmak, insanı îmândan çıkarır.)

Dinimize göre, milâdî yılbaşının diğer günlerden farklı bir tarafı yoktur. Bu gecede, diğerlerinin yaptığının tersini yapmış olmak için mevlid okumak, sohbet toplantıları düzenlemek de uygun değildir.

Onların, bayram günlerini kutlamak, onların ibâdet olarak yaptığı şeyleri yapmak ise zaten bir müslümanın yapacağı iş değildir.